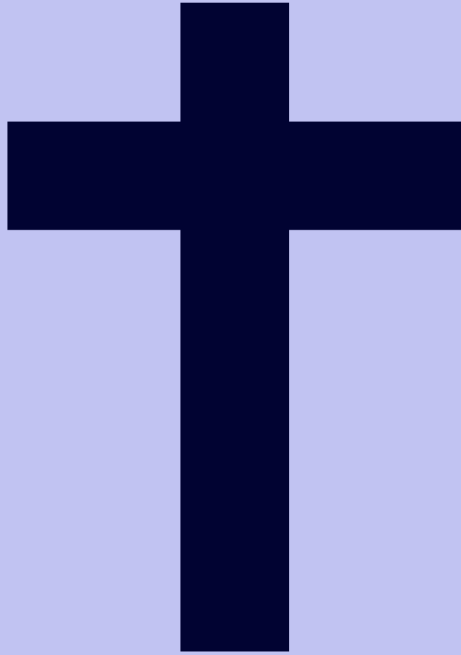

Melǎ Mékōōlē

New Testament in Akoose (CM:bss:Akoose)

Melĕ Mékᵛᵛlĕ
New Testament in Akoose (CM:bss:Akoose)

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Akoose

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Akoose

bss

Cameroon

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Akoose

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022
0143729f-907e-5098-b6ce-63b1629b8e48

Contents

Matyo	1
Makase	47
Lukase	75
Jone	121
Mbeltéd	153
Roma	196
1 Korinto	216
2 Korinto	235
Galesia	249
Efesus	256
Filipi	264
Kolose	270
1 Tesalonika	275
2 Tesalonika	280
1 Timoti	283
2 Timoti	289
Titus	293
Filemon	296
Hibru	298
Jemse	314
1 Petro	320
2 Petro	326
1 Jone	330
2 Jone	336
3 Jone	337
Jude	339
Mam nime mébenléd	341

Nkalanj mí bwâm míme Yesuε ngáne Matyo átélé Ndibned ní kálag

Nkalanj mí bwâm ngáne Matyo átélé ríhóbe nén bán Yesuε mó adé Nsoode awě Dyöb dénhōbpē aá mósōlōm á nkōñsé te. Mbwiined ne mó dōo Dyöb dénlōnēdtē mekan míme ánhōbpē aá mósōbelé ábē bad se' bōód. Mmén nkalanj mí bwâm rídé áyāl e nkōñsé rísyāāl.

Mekan míme Yesuε áyágté'áá békábé mó áte metón métáan. (1) Abé áde bad bé nkamlen ní Dyöb bétáñgéné awónj ne mbeltéd rímāb, mekan míme mébē rímāb ne mekan míme mébenléd ne bó (E'ped 5-7); (2) Nsón míme bembapεε dyōm ne bébe bétáñgéné abel (Eped 10); (3) Ngáne nkamlen ní Dyöb rídí (Eped 13); (4) Ngáne mod átáñgéné Dyöb abele (Eped 18); (5) Mekan míme mébenlad ne ngáne ébεε áde Krístəə ápεé (E'ped 24-25).

Nkabtéd ní kálag

Nchyaátén ne echyáa éche Yesu Krístəə 1.1-2.23

Nsón míme Jone, Ndusenε 3.1-12

Edusen ne mekágsen míme Yesuε 3.13-4.11

Nsón míme Yesuε á mbwóg e Galilia 4.12-18.35

Nsón míme Yesuε áde áhídté á Galilia ápε á Jerusalem 19.1-20.34

E'pun bé asóg ábe Yesuε á Jerusalem ne benben ne á Jerusalem 21-27

Mpuu ne alúmed áde Sáñgwéé álúmtáá bad yāl áde amáá apuu 28.1-20

Betaa ábe Yesuε (Luk 3.23-38)

¹ Tónjg e betaa ábe Yesu Krístəə edíi nén. Yesuε ambíd á nchyaátén míme kñj Dabide, Dabide mó-ε abíd á nchyaátén míme Abrahamε.*

² Abrahamε mó abédé sáá awě Aisige. Aisige-ε ambé sáá awě Jakōbe, Jakōbe-ε mó anchyáá Judaa bóobe baányan. ³ Judaa bó mwaád Tamaa, bēnchyāā Perεε ne Zεraa. Perεε ambé sáá awě Hεserōne, Hεserōne-ε sáá awě Rame. ⁴ Rame mó abédé sáá awě Aminadabe, Aminadabe-ε abédé sáá awě Nashōne. Nashōne ambé sáá awě Salmōne. ⁵ Salmōne bó mwaád, Rahabe bó-áá bēnchyāā Boase. Boase bó mwaád Rutε bēnchyāā Obεde, Obεde-ε ambé sáá awě Jεse. ⁶ Jεse ambé sáá awě kñj Dabide.

Kñj Dabide bó Uria mwaád béchyāā Solomonε. ⁷ Solomonε ambé sáá awě Rehoboame, Rehoboame-ε mó ambé sáá awě Abijaa, Abijaa ambé sáá awě Asaa. ⁸ Asaa ambé sáá awě Jehosafade, Jehosafade mó-ε ambé sáá awě Jorame, Jorame mó-ε ambé sáá awě Uzzia. ⁹ Uzzia abédé sáá awě Jotame, Jotame mó-ε ambé sáá awě Ahasε. Ahasε mó-ε ambé sáá awě Hezekaya. ¹⁰ Hezekaya-ε ambé sáá awě Manase. Manase-ε sáá awě Amōse. Amōse mó ambé sáá awě Josia. ¹¹ Josia móo anchyáá Jekonyase bóobe baányan, á pónde eche bad bé alonj á Israel bēnkweé nzum bonj bad bé Babilōn béswéén bó áwāb alonj.

¹² Ade nén dēmmadté atóm, kóñj ne á pónde echē bēnchyāā'ε Yesuε, betaa ábe Yesuε bēbédεε; Jekonyase móo ambé sáá awě Sheltyεε, Sheltyεε-ε mó ambé sáá awě Zerubabele. ¹³ Zerubabele ambé sáá awě Abuteε, Abuteε-ε sáá awě Elyakime. Elyakime-ε ambé sáá awě Azōo. ¹⁴ Azōo abédé sáá awě Zadoge, Zadoge mó-ε ambé sáá awě Akime, Akime-ε sáá awě Eliude. ¹⁵ Eliude mó ambé sáá awě Elizaa. Elizaa-ε sáá awě Matanε. Matanε mó-ε ambé sáá awě Jakōbe. ¹⁶ Jakōbe mó abédé sáá awě Josebe. Josebe mó awónj Maria awě anchyáá Yesuε awě béchagεé bán Krístəə.

* 1:1 Mmén nchoo rídé kóñjne á kálag e Dyöb e'só 5.1, 6.9, 10.1, 11.10, 27.

¹⁷ Né-ɔ́, nyonḡel ésyāāl, mbooted ne Abrahamε âpe wée Dabide, édé dyôm-é-nyonḡel ne éniin. Mbooted ne Dabide âpe pónde eche béswééné bad bé Israel á Babilon áde bēnkweé nzum, édé dyôm-é-nyonḡel ne éniin. Bootya pónde eche bénsweēnnē bad bé Israel á Babilon áde bēnkweé nzum, káñne á pónde eche béchyáá Yesue, áde dyôm-é-nyonḡel ne éniin.

*Echyáa éche Yesue
(Luk 2.1-7)*

¹⁸ Echyáa éche Yesue ébédé nēn: Maria, nyaá awě Yesue, ábédé ngɔn e mmwaád echě enkembíi mwENCHÓM. Bēnkii mó mod nhóg awě béchágé'áá bán Josebe. Boḡ byánán Maria ásu á e'wónḡé wée Josebe, ényīnnēd nēn bán adé nkog á ngine e Edáádəḡ éche Esáá. ¹⁹ Josebe-'ε, ngáne ábédé mó mod a bwām, enkēdəḡé Maria e'són awóged. Né-ɔ́, abelé'áá mboḡsén áchene mó á mesɔm-tē. ²⁰ A pónde echě nímē mewēmtɛn médíi mó áte, ángel e Dyōb empíi mó áde ánánḡé nló. Ángel ne enláá mó nēn áá, "A-Joseb, mod á mbyaa nime Dabide, weebáá' Maria atéd née mmwaád awōḡ, áyāle Edáádəḡ éche Esáá chɔ́ épíídé mó boḡ abé nkog. ²¹ Achyāā mwān a mwENCHÓM, échuu-'ε mó dīn wée Yesue† áyāle nēn móshūd ábē bad á mbéb-te." ²² Mmēn mésyāāl mēmbenléd álóned e'yale ábe Dyōb dénlōmēnnē nkal é'dáádəḡ áá,

²³ "Nyénəne', ngɔn e mmwaád echě eebíi mwENCHÓM ēbē nkog, echyáá-'ε mwān a mwENCHÓM, béchǎg-ke mó bán Emmanuele."

Adēn dīn adé nēn bán, "Dyōb adé ne sé." ²⁴ Née Josebe ásyōḡé ásē, ambēl ngáne ángel énlāá'ε mó. Antéd Maria née awě mmwaád. ²⁵ Boḡ káñ ne pónde eche Maria áchyáá mwān, Josebe enkēdyēnné mó. Josebe anchuu-'ε ane mwān dīn áá Yesue.

2

Belāḡ-bé-betintine bébidé á akuu áhye dé abe Yesue edúbé

¹ Bēnchyāā Yesue á dyad á Betelhem á mbwóg e Judeya á pónde eche Herode ábédé kāḡ. Bad behóg ábe beláá'áá betintine ábii mekan, bémbíid á akuu,* bēpē á Jerusalem. ² Ade bēpédé á Jerusalem, bēnsédéd bánken, "Héé kāḡ e bad bé Israel, ane awě achyáádté wén ádíi? Sēnyíne tintine á akuu awě alúmte nēn bán achyáádté. Nē dɔ́ akáá boḡ sépag ábe mó edúbé." ³ Adě kāḡ Herode áwóḡé nē, nē dēntagéd mó á mewēmtɛn-tē bwāmbwam. Dēntagéd mó, átāḡēd-te bad bé Jerusalem bésyāāl. ⁴ Herode anlād ábe beprise bēmbáá ne bemeléde bé mbéndé bésyāāl áte. Boḡ ásedté bó aaken, "Héé Ane awě Dyōb Áwóḡté, awě bésinéé, áchyáádté?" ⁵ Dɔ́ bēkwénténé mó bán, "Béchyāā mó á dyad á Betelhem, á mbwóg e Judeya. Nkal é'dáádəḡ antēl áá,

⁶ 'A-bad bé Betelhem á ndɔ́b e Juda, ádēn dyad adé dyad ahóg áde adé etógnén bwāmbwam átínté e myad mé alon á Juda.

Áyāle mod ábid átínté echēn, awě ályāḡēd ábēm bad bé alon á Israel.' "

⁷ Née Herode áwóḡé nē, anchélé ábē belāḡ-bé-betintine á kun-tē, boḡ ásedté bó nyaa e pónde echě tintine ne ámbídtē. ⁸ Dɔ́ álómé bó á Betelhem áá, "Nyékag, nyétōḡ anən. Nzé nyényíne wée ane mwān áchyáádté, nyétim ámbid nyéhye nyéláá me, ábel boḡ mémpē ríke ríbe mó edúbé." ⁹ Ade bémáá mekan nime kāḡ álánḡé bó awóg, bēmbootéd akε ámpē. Boḡ áde bēnóné ámīn, bényīn melemlem mé tintine nime bényīnnē á akuu née ákagké bó á'sō. Ane tintine ankě káñ atyéem wée ane mwān ánchyáádté. ¹⁰ Anyín áde bényíne ane tintine, bēnwóg menyīḡe bwāmbwam. ¹¹ Bénsāl á ndáb-te. Née bésólé, bényīn ane mwān bó nyan, Maria. Bēmbwōḡē ane mwān mebóbōḡ ábe mó edúbé. Bēmbíid mendε áwed nime bēnwánlédte mó, bēbē-'ε mó. Mmē mendε mébédé gól,† mǎḡ mé e'lod

† 1:21 Yesue: Adēn dīn ádíi bán Mod a e'sooson.

* 2:1 A akuu: Ped echě etondεε ábidéé.

† 2:11 Gól: Edii ekii éche édé nkun bwāmbwam éche élúmte bán Yesue adé kāḡ.

é' bwâm níme béchəgəé bán frankinsen‡ ne mía. § 12 Née bémáá ane mwän edúbé abe, bémbwəgə esú áwāb alon, bon bēmpōŋ nzii empée, áyāle Dyōb dénlāā bó á nló-te aá béetimé' ámbid wée Herode.

Bésōbnē Yesue, békééné mó á alon á Egipto

13 Ade ábē belāŋ-bé-betintine bémáá ake, ángel e Dyōb enláá Josebe á nló-te aá, “Hidé ásē, étēd anén mwän bó nyan esoben bó, étimen bó á Egipto. Nyédye-'e áwed káŋ ne nláŋgé nyé mée nyéhide, áyāle Herode álōm bad áhed anén mwän, áwúu mó.” 14 Mmé nkuu dēn, Josebe anhidé ásē, atéd mwän bó nyan, ákēēn bó nkuu ne nkuu, átimnád bó á Egipto. 15 Áwed dōo bendyē'ē káŋ ne pōndé eche Herode áwédé. Nén dēmbenléd álōned e'yale ábe Dyōb dénlōmēnnē nkal é'dəədəŋ aá, “Nlébpé awem Mwän mée ábíd á alon á Egipto.”

Béwúu e'ched é' bán á Betlehem

16 Ade Herode ásōŋténé nén aá belāŋ-bé-betintine bē bédógé mó, anlīŋ bwāmbwam. Anlóm éche sánze á Betlehem ne ene pəd e mbwóg esyāál, aá béwúu bán bé baachóm bésyāál ábe béepede mwě rílaán. Ambel nē átāŋgen ne pōndé eche belāŋ-bé-betintine bēnlāā-'é mó bán bēnkālē tintine awě anlúméd echyāá éche Yesue anyín. 17 Nén dēmbenléd álōned e'yale ábe Dyōb dénlōmēnnē nkal é'dəədəŋ Jeremayaa. Jeremayaa anhób aá,

18 “Bad bēnwōg e'saád ne awé á ngine ádē ábidé'áá á Rama, áde Rashede áchyē'ē ábe bán. Bélénté'áá mó awé, bon eékobpe aléned áyāle nén bán bēmmad mó awé.”

Josebe, Maria, ne Yesue bébidé á Egipto bétim á Nazaret

19 Ámbid e kwéed eche Herode, ángel e Dyōb empií Josebe á nló-te áde ámbēē abé á Egipto, élāŋgē mó nén aá, 20 “Téd awōŋ mmwáád bó mwän, nyétime ámbid á alon á Israel. Herode ne ábē bad ábe bēhédé'áá ane mwän awúu bémáá awé.” 21 Née Josebe áwógé nē, anlad yāl, atéd Maria bó mwän, bōsbōo bétim ámbid á alon á Israel. 22 Bon áde Josebe áwógé bán Achelaue atédé atii dé nkamlen áde sáá, kēŋ Herode á mbwóg e Judeya, ambāŋ atim ámbid áwed. Angel e Dyōb enhyě mó mekan mémpēe aláa á nló-te. Nē dēmbēl, á mbwóg e Galilia dōo ántimmé ake. 23 Ankě alōŋ á dyad ámbáá ahóg áde béchágé'áá bán Nazaret. Nén dēmbenléd álōned e'yale ábe Dyōb dénlōmēnnē bekal bé'dəədəŋ tāŋgene Yesue aá, “Abyēēn née Mod a Nazaret.”

3

Nkalan níme Jone, Ndusene

(Mak 1.1-8; Luk 3.1-18; Jōn 1.19-28)

1 Etún é pōndé ámbid enē, Jone, Ndusene ámbid nkal é'dəədəŋ a Dyōb. Akalé'áá eyale é Dyōb á ehyāŋge á Judeya, álāŋgē bad aá, 2 “Nyétede abel dé mbéb áyāle nén nkamlen ní Dyōb rídé benben.” 3 Jone mó abédé mod awě nkal é'dəədəŋ Yesayaa áhóbé'áá, áde ánhōbpē aá,

“Ehāŋgé ébide' á ehyāŋge bán, 'Nyébonŋsen epe éche Sāŋgwéé. Nyétii echē nzii.' ”

4 Jone ahágé'áá mbóté éche bēbēnlé nyon éche ébidé á yāl e kamēl.* Awáá'áá ngóo a ngob e nyam. E'chuu ne bengóméé bōo bēbédé ndyéed echē. 5 Bad bēbidé-'áá á Jerusalem, ne níminíí myad mé mbwóg e Judeya esyāál ne á melon mémpēe níme mébédé á nkag mé edíb é mbáá é Jodan, békag wée Jone. 6 Née bēmpaléé nímbāb mbéb áte, Jone ádusén bó á edíb é Jodan. 7 Bon áde Jone ányíné née Befarisia ne Besadusia bēhúé'ē ábel bon ádusen bó, anláá bó aá, “Píí é nyě chén! Nzéé múmó alāŋgé nyé aá nkáásé ní Dyōb ríhúé' bon aléb-pe nyé aá nyékúme abāŋgé? 8 Nyéke nyébele mam níme mélūméd nén bán nyétēdté

‡ 2:11 Frankinsen: Abédé dyōg áde bēbagnéé Dyōb mende. § 2:11 Mía: Mébédéé dyōg áde bēnabnadté ndim.

* 3:4 Kamēl: Edii nyam echē edé née nyag echē bēbenladté á ehyāŋge ápém nted.

ádēn abé dé mbéb. ⁹ Nyéewémtán nén bán nzé nyéhóbé bán, nyédé bán ábe Abrahamε, nyéekudté nkógsen ní Dyöb. Bonj nílaa nyé nén meé, Dyöb áhele ábenléd mímén meláá átímed mó bán ábe Abrahamε. ¹⁰ Bɔɔb-pɔɔ ehón émáá anaa á nkanj mí mel. Né-ɔɔ, bwel ké é'héé ábe béechyāá' e'pum é' bwām, békwele bó bébwém-me bó á muú-te. ¹¹ Ndusan nyé bɔɔb ne mendíb álúmed nén bán nyéhǎñléné áden abé dé mbéb. Bonj mod ampée ahúé', awě atómé me. Meékwognedéé ké ápém míme metámbé. Adusén nyé ne Edǎádəñ éche Esáá, ádusén-ne nyé ne muú. ¹² Awánlé échē epeben á ekáá, ábel nén, ápeb míme menyán ámín. Nzé amadé, álad mbum é bwām áte, ákōō chó. Bonj álad e'pəá, ahyáád bó á ebonde é muú éche éedímē'."

Bédúséné Yesue

(Mak 1.9-11; Luk 3.21-22)

¹³ Bɔɔb-pɔɔ, Yesue ambíd á mbwóg e Galilia, áke wée Jone á edíb é Jodan ábel nén Jone ádusen mó. ¹⁴ Bonj Jone anwanén mó mewémtən ahəñlən, áhōbē nén aá, "Née édíí bán wε-εé wembé edusan me, chán étímé abé éche wεwε éhyagké áwēm wεé nádusen wε?" ¹⁵ Bonj Yesue ankwentén mó aá, "Mwě ébē nē bɔɔb ábel nén débél mam mésyāal bwām ngáne Dyöb áhedéé." Né-ɔɔ, Jone ankwentén mó adusen. ¹⁶ Melemlem mé pónidé míme Jone ámáá Yesue adusen, Yesue ansyəá á mendíb-te. Dóo ngob e dyöb énédnédé, bonj ányīnē née Edǎádəñ é Dyöb ébídé ádyöb ésudé ásē née élāā, étyéém-me mó á nló mín. ¹⁷ Ehób chó-'ε ámpē ébídé ádyöb nén, "Awem Mwän a nlém nén, awógte me menyinje bwāmbwam."

4

Satanε akəgé Yesue

(Mak 1.12-13; Luk 4.1-13)

¹ Ambíd e pónidé, Edǎádəñ é Dyöb éntimén Yesue á ehyänge ábel nén Satanε akəg mó. ² Yesue andid yǎl nzaa á mekáne-tē móom mé e'pun méniin. Ambíd e ene pónidé nzaa ewagé'áá mó. ³ Dóo Satanε ápedé bonj álángé mó aá, "Nzé Wε-εé edé Mwän a Dyöb, kamlén mímén meláá métim e'wεle." ⁴ Bonj Yesue antimtén mó aá, "Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán,

'Saké ndyééd chěmpən edide moonyonj á alongé. Bonj eyale téé éche Dyöb áhóbé, chóo édídé moonyonj á alongé.' "

⁵ Dóo Satanε ákééné Yesue á Jerusalem, dyad áde ásáá bonj átyēēmān mó á nzonje e Ndáb-e-Dyöb mín, ⁶ álāngē mó aá, "Nzé wε-εé edé Mwän a Dyöb, éheb á bwεle-mín hén éhūn á ndɔɔb, áyāle éténlédé á kálag e Dyöb nén bán,

'Dyöb dékamlén éche ángel ásáb wε, épēm-me wε ámín ábel weébōmē ekuu á aláá.' "

⁷ Yesue-'ε antimtén mó aá, "Bonj kálag e Dyöb ehóbé ámpē nén aá, 'Weékāgē Sǎngwéé ádonj Dyöb áte.' " ⁸ Satanε antéd Yesue ámpē, búmō bétyéém á mbɔɔd mín, bonj álūmtē mó melonj mé nkōñsé mésyāal ne nhən nisyāal míme nádé áwēd-te. ⁹ Dóo álāngéé mó aá, "Měbě wε ábén bwēm é'syāal nzé ebwógké me mebóbónj bonj ébāg-ke me edúbé." ¹⁰ Dóo Yesue álāngéé mó aá, "Syəá me á díd-te, a-Satan! Eténlédé nén bán,

'Ebwógke' Sǎngwéé ádonj Dyöb mebóbónj, ébage-'ε mó edúbé. Mwěnpən-naá étāngéné abele.' "

¹¹ Né-ɔɔ, Satanε antédé Yesue, ákē. Ángel émpě, éwónjén Yesue.

Yesue aboótédé míme nsín á Galilia

(Mak 1.14-15; Luk 4.14-15)

¹² Ene pónidé bēnhē Jone, Ndusenε á mbwóg. Ade Yesue áwógé nē, antím ambíd á mbwóg e Galilia. ¹³ Anhidé á dyad á Nazaret, áke ádyēē á dyad á Kapenahum. Kapenahum abédé á nkəg mé edib-é-nzab é Galilia, á abwóg á hōm á túmbé e Zεbulon ne e Naftali. ¹⁴ Yesue anké á Kapenahum álóned mekan míme nkal é'dǎádəñ Yesayaa ánhōbpē aá,

¹⁵ "A-mbwóg e Zεbulon, a-mbwóg e Naftali, ntinned ne edíb é nkwe,

á múde mé edíb ní Jodan, Galilia mbwóg echě bad ábe béesě bad bé Israel bédyεε'έ.

¹⁶ Bad ábe bébedé á ehíntén-té békúde e'nyínεn bé ekíde;

Bad ábe bébedé á nsəl ní soη békúde e'soósoη."

¹⁷ Bootya pónde echě Yesuε ánkeé á Galilia ambootéd eyale é Dyöb akal áhōbē nén aá, "Nyéhəηlən abé dé mbéb, áyāle nkamlən ní Dyöb rídé benben."

Yesuε apwεdé bembapεε bé'sō

(Mak 1.16-20; Luk 5.1-11)

¹⁸ Epun ehóg Yesuε akagé'áá á nkin mé edib-é-nzab é Galilia. Annyín bǎn bé baachóm bébe; Siməne awě béchágé'áá bán Petro, bó mwǎnyəη Andreyə née bébwémεé mbínzé. Bébedéε bekób-bé-súu. ¹⁹ Dóo áləηgeé bó aá "Nyéhíde με. Ngáne nyékóbeé súu bəəb, meéyāgēd nyé ngáne nyétēdtē bad nlém á abum áhíd με." ²⁰ Abwōg-ábwōg bēntédé échab mbínzé, béhídē-'ε mó. ²¹ Néε bésídté á'sō, Yesuε annyín bǎn bé baachóm bémpēε bébe; Jemse bó mwǎnyəη Jəne, bǎn ábe Zεbediε. Bóobe sáá bémbē á bōle-tē, bébwémé'áá échab mbínzé. Hē dóo Yesuε áchēnléé bó bad bébe aá béhíde mó. ²² Abwōg-ábwōg bēntédé sáá ne bōle, béhídē-'ε Yesuε.

Yesuε ayágté'áá, áchəηtē-'ε bad

(Luk 6.17-19)

²³ Yesuε akagé'áá myad mésyāəl á alonη á Galilia áyāgtē eyale é Dyöb á ndáb é mekáne, ákalé-'ε nkalaη ní bwām mé nkamlən ní Dyöb. Achəηtē'áá bad bé nkole bésyāəl ne nyaa e nkole téé echě émbē átíntē echáb. ²⁴ Né-əó mekan míme Yesuε ábélé'áá nwógnádtáá á mbwóg e Siria esyāəl. Nē dēnkəη bad bépééné'áá bad bé nkole bésyāəl áwē. Bépééné'áá bad áwē ábe békónlé'áá nkole ne mewε nyaa ne nyaa. Bad ábe e'dəədəη bé mbéb bémbēε áte, bad ábe béhúne ekikíd, ne bad ábe bēwédé epεd, Yesuε áchəηtē ábē bad bésyāəl. ²⁵ Nē dēnkəη, ndun e mod ehídé'áá Yesuε. Bad bébidé'áá melonη bootya á Galilia ne mbwóg e Myad Dyóm, Jerusalem, Judeya, ne pεd echě edé á múde mé edíb é Jodan nmíníí.

5

Yesuε ayágté bad á ekone mín

¹ Ade Yesuε ányiné ene ndun e mod, anchágé é ekone mín, ádyēē ásē. Ahed-taá ábē bembapεε bétané mó ² boη ábootéd bó ayáged, áhōbē aá,

³ "Nnam míbē ne bad ábe bédé atóg á edəədəη-tē áyāle bédé ásē e nkamlən mí mín.

⁴ Nnam ne bad ábe bélebe', áyāle Dyöb déwōgēd bó menyīnge ámpē.

⁵ Nnam ne bad ábe bépwiítédé, áyāle nkōηsé rísyāəl mébē nímāb.

⁶ Nnam míbē ne bad ábe bédé nzaa ne píd ábel mam míme Dyöb áhedéé aá mébenled, áyāle Dyöb dékōdēd bó.

⁷ Nnam ne bad ábe bēwóge bad bémpēε ngəl, áyāle Dyöb dómpē déwōg bó ngəl.

⁸ Nnam ne bad ábe békénlé nlém á abum, áyāle bényín Dyöb.

⁹ Nnam ne bad ábe békóme nsəη, áyāle Dyöb déchəg bó ábē bǎn.

¹⁰ Nnam ne bad ábe békude metake áyāle bébeléé mam míme Dyöb áhedéé. Bédé ásē e nkamlən mí mín.

¹¹ Nnam míbē ne nyé ábe bad bésyāə'έ, nyé ábe bétagteé, bébānē nyé e'bébtéd é' mam áyāl, bébidē-'ε nyé mbōη é metóm áyāl, á dīn ádēm. ¹² Nyéwóge bwām, nyébé-'ε menyīnge áyāle nsábe míme nyékudté ádyöb ríchábé ámīn. Nén dóo bad bétágté'áá bekal bé'dəədəη bé' bəəd.

Nkwě míme mbódé e'nyin, ne etrukāη éche békōηgé

(Mak 9.50; Luk 14.34-35)

¹³ "Nyédé etógnén á alongé á bad bé nkōηsé ngáne nkwě rídí etógnén áyāle ndyééd. Boη nzé nkwě mbódé alaη chán béhele-se bényīnēd mó ámpē? Méesaá dyaη dé abelən

ámpē. Né-ɔ́, apim dɔ́ bépiméé, bad békɔ́gtáád mɔ́ ámín. ¹⁴ Nyéé nyêdé nêṅgáne etrukán álúmed bad bé nkɔ́ṅsé bésyāāl nzii e Dyɔ́b. Dyad áde álóṅnéde á ekone mín déesɔ́méé. ¹⁵ Mod eémaa-'aá etrukán achod se ákɔ́o chɔ́ á ebwɔ́g-sé, boṅ abelé ákēlē chɔ́ ámín, ábel nén ényínte kénzée awě adé á ndáb-te ekíde. ¹⁶ Nyémpē nyépe'ne, melemlem néé etrukán. Nzé bad bényíne nsón mí bwám míme nyébeléé, békēn Dyɔ́b, awēn Titée awě adé ámín.

Ayáged áde Yesue tâṅgene mbéndé

¹⁷ “Nyéewémtán nén bán mpedé á nkɔ́ṅsé ábóded mbéndé éche Mosé ne mekan míme bekal bé'dáádəṅ báyágté nyé. Meépedéé ábóded mɔ́, boṅ mpedé álóned mɔ́. ¹⁸ Ne mbále nláṅge nyé nén mée, kááṅ ne á asóg dé nkoṅ ní sé ne mí mín, ké mwámpín mé eyale nhóg awě atēnléde á mbéndé e Dyɔ́b eéhídtéé ásē kááṅ né mésyāāl mélóné.* ¹⁹ Né-ɔ́, kénzée awě abóó mbéndé póg áfínté échē mbéndé é Dyɔ́b, ké ene echē bēwémténé bán eesaá etógnén, áyágtē-'e bad bēmpēe aá bēbel melemlem, ene ndín e mod ébē ndimtene áfínté e bad ábe bédé ásē e nkamlēn mí mín. Boṅ kénzée awě abele ngáne mbéndé éhóbé, áyágtē-'e bad bēmpēe ábel melemlem, ábē etógnén bwámbwam áfínté e bad ábe bédé ásē e nkamlēn mí mín. ²⁰ Né-ɔ́, nláṅge nyé nén mée, ésebán abele á Dyɔ́b ádēn átómé áde Befarisia ne bemeléde bé mbéndé, né nyémpē nyéesónlé á nkamlēn mí mín mbéd.”

Ayáged áde Yesue tâṅgene meliṅgá (Luk 12.57-59)

²¹ Yesue ambád ahób aá, “Nyêwógé nén bán bēnlāā bad bé' bɔ́d bán, ‘Mod eewúé mod. Kénzée awě awúú mod, bétáṅgéné mɔ́ akáad.’ ²² Boṅ nláṅge nyé nén mée, kénzée awě alíṅné† mwányaṅ bétáṅgéné mɔ́ akáad. Kénzée awě ásyāṅ mwányaṅ bēpēén mɔ́ á kóte e bad bēmbáá bēkáad mɔ́. Kénzée-'e awě áchag mwányaṅ aá, ‘Edimdim é chóm chén’, bēhele bēbwém mɔ́ á dū-á-muú. ²³ Né-ɔ́, nzé ekag á menyán mé mende áke dé abe Dyɔ́b mende, boṅ ekámténé nén wée nyé mod nyêwánléné kɔ́kɔ́, ²⁴ ébānē mímōṅ mende ásē á'sō é' menyán mé mende. Esébe éke ébēl nsāṅ ne ane mod boṅ étim ámbíd éke ébe mende. ²⁵ Nzé mod ahede we áke dé asómēn á kóte, bēl kááṅ nyúmō nyépe á nchemten byánán nyéēpě á kóte. Esebé nē, ahelése asómēn we á kóte. Kóte-'e ébēé we á mekáá mé plúse, plúse chɔ́-'e éhē we á mbwɔ́g. ²⁶ Ne mbále, nláṅge we mée, weéhēlē-se ebíd á ndáb e mbwɔ́g-tē wē kááṅ né etwedé ádōṅ alúm ásyāāl.

Ayáged áde Yesue tâṅgene akáb dé mesón

²⁷ “Nyêwógé ngáne bēhóbé nén bán, ‘Nyéekábé mesón á ndáb e'wóngé.’ ²⁸ Boṅ nláṅge nyé mée, kénzée awě anóné mmwáád boṅ awémtén aá né mōnnaṅnéd mɔ́, amaá asón akáb ne ane mmwáád áwe nlém-tē. ²⁹ Nzé ádōṅ díd ábelte we mbéb, ehúd dɔ́, épim. Edé mboṅ ábód dɔ́, tómaa bó ábwém echoṅ yāl esyāál á dū-á-muú. ³⁰ Melemlem nē, nzé échoṅ ekáá ébelte we mbéb, esél chɔ́, épim chɔ́. Edé mboṅ ábód chɔ́ tómaa bó ábwém echoṅ yāl esyāál á dū-á-muú.

Ayáged áde Yesue tâṅgene abóo-dé-e'wóngé (Mat 19.9; Mak 10.11-12; Luk 16.18)

³¹ “Kálag e Dyɔ́b ehóbé ámpē nén, ‘Kénzée awě anané mwaád á e'wóngé atáṅgéné ábe mɔ́ apab áde álúmte nén bán anané mɔ́ á e'wóngé.’ ³² Boṅ nláṅge nyé nén mée, nzé mod anané mwaád á e'wóngé ésebán ane mmwáád akábé asón, boṅ ane mmwáád akií mod ampée awón, né nchóm awě anané mɔ́ á e'wóngé mɔ́ atímté mɔ́ mmwáád awě akábe' mesón. Kénzée-'e awě awóó mmwáád awě bēnáné á e'wóngé né mómpē akábé asón.

Ayáged áde Yesue tâṅgene amwé dé melě

* **5:18** Né mésyāāl mélóné káa áde ayáge ásyāāl álóné. † **5:22** Kénzée awě alíṅné; donṅe á kálag áwóó kénzée awě alíi ngēn.

³³ “Nyêwógé nén bán bénlāā bad bé’ bōód bán, ‘Mod eemwág melě ngên, boŋ nzé mod amwédé melě atəŋgéné ábəl dyam áde ámwééné melě á’sō é Dyöb.’ ³⁴ Boŋ nlānge nyé nén meé, nyéemwág melě ké mehóg. Nyéemwág melě á đĩn dé nkamlɛn mí mín, áyāle áhed dōo Dyöb áwóó e’dii bé nkamlɛn. ³⁵ Nyéemwág-ke á đĩn dé nkōŋsé, áyāle áhed dōo Dyöb ásúmé mekuu. Nyéēbenlād-te ké đĩn á dyad á Jerusalem, áyāle ádii dyad áde kəŋ embáá. ³⁶ Nyéemwág melě ké á đĩn dé nló mímēn, áyāle nyéēhēlēē ké mbum e esid póg ahəŋɛn áwɛn nló, ápúbéd ké’ é áhined chó. ³⁷ Boŋ nzé ehóbé wéé móbele dyam, ehób wéé, ‘Ée, mēbel dó.’ Ké-’ é wéé, ‘Aáy, méebenlé.’ Kéchéé éche ébádé áhed né ébídé wéé Satane.

Ayáged áde Yesue t̄əŋgene akun-á-yāl
(Luk 6.29-30)

³⁸ “Nyêwógé ngáne behóbé nén bán, ‘Nzé mod atúbé mod đĩd, bétúb mómpē đĩd. Nzé mod ahúde-’ é mod asoŋ, behúd mómpē asoŋ.’ ³⁹ Boŋ nlānge nyé nén meé, nzé mod abelé wé mbéb, éched yāl. Nzé mod abómé wé abén á akəg ahóg, ékunnéd mó ádíníí ámpē. ⁴⁰ Nzé mod ahəde wé asómɛn á kóte ákobɛn wé nímmōŋ nkobe, ébag mó káəŋ ne echoŋ súde. ⁴¹ Nzé mod anyágté wé aá ékɛɛn mó máyl mehóg, ékēɛn mó máyl mébé. ⁴² Kénzée awě achómé wé chōm, bée mó. Nzé mod ahóbé-’ é aá, ébāl mó chōm éche éwóó, ebál mó.

Ayáged áde Yesue t̄əŋgene bad bé ekəyi
(Luk 6.27-28, 32-36)

⁴³ “Nyêwógé ngáne behóbé bán, ‘Edəŋ mwānyoŋ, ékəə-’ é mod awě akəó wé.’ ⁴⁴ Boŋ nlānge nyé nén meé, nyédəŋ bad ábe békóó nyé, nyékānnad-te ábe bétagte nyé. ⁴⁵ Nzé nyēbelé nê, né nyéēbē bán ábe Titée awēn awě adé ámín. Alóme’ enyɛn ne mbúú wéé bad bé mbéb ne bé bwām nyaa póg. ⁴⁶ Nzé edəá bad ábe bédáá wé bəŋpɛn, nê déepiinédte wé nsábe ké nhóg. Káəŋne besaad-bé-tááse bómpē bébele melemlɛm. ⁴⁷ Nzé elente’ ábōŋ bad bəŋpɛn né ebele melemlɛm ngáne kénzée ampée ábeléé. Káəŋne bad ábe béesě bad bé Israel bébele nê. ⁴⁸ Né-əó, mbeltéd mímmēn níttəŋgéné nēe nítyéémé bwām, nēŋgáne mbeltéd míme awēn Titée awě adé ámín.

6

Ayáged áde Yesue t̄əŋgene áwōŋgen bad

¹ “Nyétéd pónde! Nyéēbēlē nsón ní Dyöb ábel boŋ bad bényín nyé. Nzé nyébele nê, né nyéekudte nsábe wéé awēn Titée awě adé á nkamlɛn mí mín.

² “Né-əó, nzé ebage mod chōm éche átógnéné, weékūmē nkəŋ nēŋgáne bad ábe bédoge yāl. Békume nkəŋ á ndáb é mekáne ne á dyad-tē wéé bad bédíí, ábel boŋ bényín bó. Ne mbále nlānge nyé meé, bémáá nímmāb nsábe nísyāəl akud. ³ Boŋ nzé ebage mod chōm éche átógnéné, weébēlē-se ké awoŋ wēn awě étómténé adəŋ abíí. ⁴ Nê débēl mod ké nhóg éebíí’ é chōm éche ébágé mó. Dyöb, awoŋ Titée awě anyíne mam míme mébenled á e’koŋnéd-te móśsābē wé.

Ayáged áde Yesue t̄əŋgene mekáne
(Luk 11.2-4)

⁵ “Nzé nyékanne’, nyéekánné’ nēe bedog-badé, ábe nzé békānne’ bédəə atyéem á ndáb é mekáne ne á mbom, ábel boŋ bad bényín bó. Ne mbále nlānge nyé nén meé, bémáá nímmāb nsábe nísyāəl akud. ⁶ Boŋ pɛn, nzé mod akānne’, asól áwē toŋ-tē, áđīb ekob, boŋ ákānnē wéé eche səŋ Dyöbe awě mod éenyīnēē. Ene pónde awōŋ Titée awě anyíne’ mam míme méde á e’koŋnéd-te áśābē wé. ⁷ Nzé nyékanne’, nyéebádnán e’yale mbád ne mbád, ngáne bad ábe béesě bad bé Israel bébeléé. Bébelé bēwēmtān bán Dyöb déwōg bó mekáne áyāle bēbúdé e’yale áte. ⁸ Nyéebág nēe bó, áyāle Dyöb, awēn Titée, amaá abíí chōm éche nyétógnéné byánán nyéēsédéd mó. ⁹ Né-əó, enén nyaa e mekáne chōo nyétəŋgéné akáne, Dyöb, Titée awéd, awě adé ámín, edúbé ébê ne ádoŋ đĩn.

10 Mmōŋ nkamlɛn rhyɛ rítêd etál.

Bad bé nkōŋsé bébel mekan míme éhɛɛɛ, ngáne ébenlaadté ámín.

11 Bag sé echɛd ndyééd e epun e bɪn é' chii.*

12 Lagsén sé mímed mbéb, ngáne sémpē sélagsanné mod téé awě abelé sé mbéb.

13 Weémwāg-sɛ sêhúin á mekəgsɛn-tê, boŋ húd sé á mekáá mé Satan.†

14 Nzé nyêlagsan bad mewusé míme bébénlé nyé, né Dyöb Titée awên awě áde ámín mómpē álagsén nyé. 15 Boŋ nzé nyéelagsán bad, né ké Dyöb awên Titée éelagsénné nyé.

Ayáged adě Yesue

t̃ngene adid á yǎl nzaa á mekáne-tê

16 “Nzé edide yǎl nzaa á mekáne-tê, weésudné' ngáne bedog-badé bébelɛɛ. Béchémté' e'só á nló ábel boŋ bad béchem bán bédide yǎl nzaa á mekáne-tê. Ne mbále, nlânge nyé nén méé bémáá mímb nsábe rísyāāl akud. 17 Boŋ nzé edide yǎl nzaa á mekáne-tê, éwōbē e'só, ésēdē-ɛ nló áte. 18 Běl nê, ábel boŋ bad béchemé bán edide yǎl nzaa á mekáne-tê, étōmɛɛ awōŋ Titée awě mod éēnyīnɛɛ. Anyīne' mam míme méde á e'koŋnéd-te, mó-'áá ásbē wɛ.

Ayáged adé Yesue

t̃ngene awōŋ á bwēm

(Luk 12.33-34)

19 “Nyéekoŋnád yǎl nhon á nkōŋsé wén, wée síi ne ngag bébēbēdté, bechíb-pe ámpē bébóó ndáb, béchíb. 20 Boŋ nyékoo mímēn nhon wée síi ne ngag bébēbēdté, bechíb-pe ámpē bébóó' é ndáb se béchíb. 21 Nyébíí bán wée nhon míbágkē mod, áhed dōo nlém-me míbágkē mó.

22 “Díd dōo adé ngáne etrukánj é yǎl e mod. Nzé díd ákénlé wɛ áte, echoŋ yǎl esyāál chámpē ebélé ekélé. 23 Nzé déekênle, yǎl chámpē èlōn wɛ áte ne ehíntén. Né-óó, nzé chōm éche ényínte nyé ekide étímé abé chōm éche étímté nyé á ehíntén-tê, né éché ehíntén échě nyébɛɛ áte étōmtɛn gíne abé.

24 “Modmod eéhɛlɛɛ-sɛ abé mbaledɛ a bewōŋ bébe. Alūméd nhóg edəŋge tómaa aníníí, ké'ɛ átīmēn nhóg, abán-'ɛ aníníí áyāl. Weéhɛlɛɛ-sɛ ebé mbaledɛ a bad bébe abé ahóg. Weéhɛlɛɛ-sɛ ebé mbaledɛ a Dyöb se ebé-'ɛ mbaledɛ a mōné.

25 “Né-óó, nlânge nyé nén méé nyéētāgē áte á alongé, se nyéhābē nén bán cheé nyédyɛɛ, ké'ɛ nzé-chómé nyémwɛɛ, ké'ɛ cheé nyéwāā'ɛ á yǎl. Eesaá mbále bán alongé átómé ndyééd-ɛ? Yǎl-le ámpē eesaá etógnén tómaa mbóté-yɛ? 26 Nyénōne menon, méewēnɛɛ bwēm, méépādɛɛ, méewóo-'áa hōm adé békoŋgɛɛ medyé. Kénê, Dyöb awên Titée awě adé ámín adídte mó! Nyéebíí' é bán nyéde etógnén bwāmbwam tómaa menon-ɛ? 27 Nzé-módé awen tínté ahɛle átāg áte káŋ, abád ké epun ehóg áwē alongé?‡ 28 Cheé-ō ékáá boŋ nyétagé áte áyāle mbóté éche nyéwāā'ɛ? Nyénōne' mbonja éche édé á mehín-te ngáne ékwogɛɛ. Eebelɛɛ ntū, éebaŋgɛɛ mesan. 29 Nlânge nyé nén méé, ké kŋ Solomonɛ ne míme nhon rísyāāl eewāa'á mbóté éche épédé échén mbonja ké póg e'boŋ. 30 Nzé Dyöb áhɛlɛɛ áwāādté e'sum ábē é'bāg chii boŋ chān béhé bó á dū, né éetómmé nyé awáad né-yɛ? Chán adúbe adíí nyé mwāmpín nén? 31 Né-óó nyéētāgē áte bán, 'Cheé sédyɛɛ? Cheé sémwɛɛ?' Ké-'ɛ bán, 'Cheé séwāā'ɛ?' 32 Bad ábe béesɛ bad bé Israel bóo béchyɛɛ' ákud échén ndín é bwēm. Awên Titée awě adé ámín abíí áa nyétógnéné ábén bwēm é'syāāl. 33 Boŋ nyésébe nyé nyéhɛd mam mé nkamlɛn ní Dyöb tómaa mam mésyāāl, nyébele-ɛ ngáne Dyöb áhɛdnɛé nyé. Nzé nyébele nê, né Dyöb débě nyé ábíníí bwēm é'syāāl. 34 Né-óó nyéētāgē áte áyāle epun é' chān. Epun é' chān chèn éwōŋ míme metake míme mékwognéd chó. Epun téé éwóó míme metake.

* **6:11** Bag sé ndyééd e epun é bɪn é' chii káa ndyééd e epun é bɪn é' chān. † **6:13** Donje á kálag dé'sō abádé bán Nkamlɛn, ngine ne ehúmé bédíí ábōŋ á ngíndé ne á ngíndé. ‡ **6:27** Abád ké epun ehóg áwē alongé káa áchab tómaa ngáne adíí.

7

*Ayáged áde Yesue
t̄ngene bad ábe békáadte baáb
(Luk 6.37-38, 41-42)*

¹ “Mod eekáadté waáb. Nzé eekáadté w̄n, né Dyöb dómpē dékāād wε. ² Nyaa echē eekáadté w̄n, chōo Dyöb dómpē dékāādtē wε. Melemlem mé nhəgtéd míme ébenlédé mōo Dyöb dómpē débenlédte. ³ Cheé ekáá bonj éwāmsān mwā púuted anyín á d̄id áwēn, ésebán ehele nkəg míme r̄idé mmōj á d̄id anyín? ⁴ Chán éhele-se eláá mwānyonj wεé ámwε mōhūd mō púuted á d̄id, áde nkəg r̄ídí mmōn á d̄id? ⁵ A-edog-bad! Sébé éhūd nkəg míme r̄idé mmōn á d̄id, dōo wétōj' é púuted echē edé mwānyonj á d̄id anyín, bonj ehūd-te chō. ⁶ Weetédé mam mé Dyöb se ébē mbwé, áyāle ekunnéd wε yāl ekūm-me wε. Weebwémme nguu échōj ngese áyāle édyantéd chō ámín.

*Hedén Dyöb kéchéé éche éhédé
(Luk 11.9-13)*

⁷ “Hedén Dyöb, äbē wε. Héd, Dyöb débēl enyín, kūm ekob, Dyöb dédibnéd wε. ⁸ Ayāle kenzéé awē ahédné Dyöb, äkūd, awē ahédé-'ε, änyín. Kenzéé-'ε awē akumé ekob, Dyöb dédibnéd mō. ⁹ Sáa-a-mwān ahéé mwān áhedénné ewεle, bonj ábe mō aláá? ¹⁰ Ké-'ε nyé ahéé mwān áhedénné súu, bonj ábe mō nyā? ¹¹ Nzé e'bébtéd é' bad néε nyé nyébage áben bān kəse é bwēm, tógtén-naá echēn Sāj awē adé ámín? Chán-nō éebaá bad ábe behédné mō kəse é bwēm? ¹² Né-ōó, kéchéé éche édáá wεé bad bébel áwōj, ébel chō áwāb. Nén dōo mbéndé e Dyöb ne bekal-bé-e'dāádəj ékoo' é ayáged.”

*Nzii e alongé áde déemaá',
elélé áte
(Luk 13.24)*

¹³ Yesue ambád aá, “Bwεé á ekob éche échíné áte, áyāle ekob éche ékag á dū-á-muú ékálé áte, nzii echē-te etánlédé, bad ábe bébwag-kε áhed bébúú áte. ¹⁴ Bonj ekob é nzii e alongé áde déemaá' edé mwāmp̄in. Nzii-'ε echē etime áwed elélé abwε áte. Nguse é bad chōo ébwag-kε áhed.

*Bekal-bé-e'dāádəj bé metóm
(Luk 6.43-44)*

¹⁵ “Nyétéd pōndé ne bekal-bé-e'dāádəj bé metóm. Bélūmte byánán bépweédtédé néε r̄idyōj mí mbód, bonj áwab nlém-tē bédé ebébtéd néε ngā. ¹⁶ Nyéēchem bó á mbéltéd mímb. Mewāj méchyáa e'pum é' besabé-yε? Ké-'ε mekōd méchyáa' e'pum é' mángəle-yε? ¹⁷ Melemlem-'aá bwel ké é'héé ábe é'kwoge' bwām, é'chyáa-'ε e'pum é' bwām. Bonj ké é'héé ábe béekwəgé' bwām, béēchyāā-'é e'pum é' bwām. ¹⁸ Bwel é' bwām béehelélé e'pum bé mbéb achyáa. Bwel bé mbéb-pε béehelélé e'pum é' bwām achyáa. ¹⁹ Bwel ké é'héé ábe béēchyāā' e'pum é' bwām, nwóo-nzag äkwel bó, abwém bó á dū. ²⁰ Né-ōó, nyéēb̄i bekal-bé-e'dāádəj bé metóm á mbéltéd mímb.

*Bad ábe behide Yesue
ne nlém mbε
(Luk 13.25-27)*

²¹ “Saké mod téé awē achəgtaad mε aá, ‘A-Sāj, A-Sāj,’ äsōl á nkamlēn mí mín. Bad ábe bébele ngáne echem Sāj awē adé ámín áhednéé bó, bóo bésōl. ²² Ade epun é nkáásé mé asóg épεé, bad híin bépē áwēm, bélāngē mε bán, ‘A-Sāj, A-Sāj, ngómē sēkänlé'áá bad mam míme Dyöb álómné'áá sé aá mébenléd, á d̄in ádōj, sébenléd-te ádōj d̄in ábided bad e'dāádəj bé mbéb áte, sébelé-'ε menyáké híin!’ ²³ Héε mélāā' é bó mεé, ‘Meebíi' é mε nyé. Nyésyæ mε á d̄id-te! E'bébtéd é' bad ngēn!’ ”

Belōŋ-bé-ndáb bébe:
a debyéé ne a eyókél
(Luk 6.47-49)

²⁴ Yesue ambád ámpē aá, “Né-ǝǝ, mod téé awě awógé ábēm e’yale bēn, boŋ ábelé-’ε ngáne é’hóbéé, ádíi née mod a mekínzé awě alóó ndáb á ebēn é aláá mín ábel boŋ éwúu ásē. ²⁵ Ambíd e nê, mbúú e ngíne enchá, e’díb é’lone, ekukud-te étóm wée ene ndáb émbēē, boŋ enkēnkweé, áyāle enlōŋned á aláá mín. ²⁶ Boŋ kénzée awě awógé ábēm e’yale bēn, boŋ eébele ngáne é’hóbéé, ádíi nēngáne eyókél é mod éche élóó eche ndáb á nsíi mín. ²⁷ Ambíd e nê, mbúú e ngíne enchó, e’díb é’lone, ekukud-te étóm wée ene ndáb émbēē. Ene ndáb enkwe. Enkúme émād-te ahented áte.”

Kunze eche Yesue awóó áyáged

²⁸ Ade Yesue áamáá nímén mésyāāl ahób, amute áde áwóglánnáá mó démbē menyáké bwāmbwam áyāle nyaa eché áyágté’áá. ²⁹ Ayágté’áá bó née mod awě nzé ahóbé, né émáá. Eeyágté’áá, nēngáne bemeléede bé mbéndé.

8

Yesue achōŋté mod
awě meləŋ mékóbé
(Mak 1.40-45; Luk 5.12-16)

¹ Yesue ansūd á ekone sé. Ade ápédé é ekone sé ndun e mod ehídé’áá mó. ² Hē dóo mod nhóg awě meləŋ mékóbé ápédé áwē boŋ ábwōgē mebóbóŋ ne edúbé ésyāāl, áhōbē nēn aá, “A-Sáŋ, nzé edəə ehēle ébēl me nsáŋ.”* ³ Dóo Yesue ábídté ekáá, ábānē mó á yāl boŋ álāŋgē mó aá, “Ndəə, sáŋ!” Abwōg-ábwōg nímē meləŋ mēmmaá ane mod á yāl. ⁴ Dóo Yesue álāŋgēé mó aá, “Weelāŋgé modmod dyam áde ábēnlédé, boŋ kě élúmed yāl wée prise, ásimen we. Ebag-ke mende ngáne mbéndé e Mosee éhedéé, álúmed bad wée mósāā.”

Yesue achōŋté mbəlede
a mod ambáá a sánze
(Luk 7.1-10)

⁵ Ambíd e nê, Yesue ankě á dyad á Kapenahum. Née ápédé áwed, mod ambáá a sánze é Roma ambé awě akamlaan mbwókél e sánze. Ane mod anhye mó achán, áhōbē ⁶ aá “A-Sáŋ, awēm mbəlede eédyé’é bwām, adé á anoŋ de nkole á ndáb. Eéhēlēē ahide ásē. Atage bwāmbwam.” ⁷ Yesue anláá mó aá, “Méeǝǝ, níchōōd-te mó.” ⁸ Dóo mod ambáá a sánze ne átímtanné Yesue aá, “A-Sáŋ, mmēn meékwognedéé ákob we nken áwēm ndáb, boŋ hób ké eyale, awēm mbəlede ádyéé bwām. ⁹ Mmēn ndii mod awě adé ásē e nkamlen, mmēn-ne nwóó sánze éche níkamlanné. Nlāŋge póg meé, ‘Kăg’, ékăg-ke nê dēn, empée meé ‘Hyăg’, éhyăg-ke né dēn. Nzé nlāŋge awēm mbəlede meé, ‘Běł échén’, ábelé-’ε né dēn.” ¹⁰ Ade Yesue áwógé nê, yāl enkóm mó áte. Dóo álāŋgēé bad ábe behídé’áá mó aá, “Ne mbále, nlāŋge nyé meé, meényīnēē mod a aloŋ á Israel ké nhóg awě awóó nyaa e adúbe eché anén nken-e-mod áwóó. ¹¹ Nlāŋge-’ε nyé nēn meé pónDé eché ngande ébēē á nkamlen ní Dyōb, bad híin ábe bēnkētāŋgēn abé áhed bēbíd á akuu ne á mbəŋ ábē á ngande nchoo ne betaa, Abrahame, Aisige ne Jakəbe. ¹² Boŋ bēbídēd bad ábe bēntāŋgēn abé á nkamlen ní Dyōb á ebwóg-te, bēbwém bó á ehíntén-té. Áhed-taá béchyéé’é bēdyāg-ke mesoŋ á nsəl.” ¹³ Dóo Yesue álāŋgēé ane mod á sánze aá, “Súé’ á ndáb, ébenled ngáne édúbpé.” Melemlem mé pónDé mbəlede awě ane mod ambáá a sánze andyě bwām.

Yesue achōŋté ekud é bad
(Mak 1.29-34; Luk 4.38-41)

* **8:2** Mmēn nteltéd níde á Kálag e Levitikus epeď dyóm ne é’láán nchoo móom méniin ne rítáan ápe nchoo móom méniin ne ntóób (Lev 13.45-46).

14 Adě Yesuε ápedé á ndáb wée Petro, antán Petro mwaád nyaá á anəŋ dé nkole, ahéb dēnsog mó. 15 Née Yesuε áchəŋgé mó á ekáá, ahéb ámāá mó. Anhidé ásē, ákōb-pε Yesuε nken. 16 Ene ngukél bad bēmpεén bad híin wée Yesuε, ábe e'dəádəŋ bé mbéb bém̄bēē áte. Yesuε ambenléd ábē e'yale bé nsəl abidéd ábē e'dəádəŋ bé mbéb, áchōōd-tε bad bésyāāl ábe békónlé'áá. 17 Yesuε ambəl nímén mésyāāl álonéd e'yale ábe Dyōb dénlōmēnnē nkal é'dəádəŋ Yesayaa nén áá, “Ankobén syánē nkole rísyāāl ne nímēd metake.”

*Bad ábe bēmpōn Yesuε ahíd
(Luk 9.57-62)*

18 Ade Yesuε ányiné ngáne ndun e mod éləŋnéde mó, anláá ábē bembapεε áá bóbōó bétime á pəd e edib-é-nzab eníní. 19 Hē dōó meléede a mbéndé nhóg ápedé áwē boŋ áhōbē áá, “A-meléed, mēhíd wε kéhée áde ékagké.” 20 Yesuε antimtén mó áá, “E'bubwóg é'wóó ábab e'lóm wée bésóléé, menən-ne ámpē méwóó nímab mūm, boŋ Mwān-a-Moonyoŋ eewóó' é hōm áde ábánnéé nló.” 21 Dōó mod ampée awē mómpē ahídé'áá Yesuε áləŋgéé mó áá, “A-Sán, mwě, rísebe ríke rílime echem sán.” 22 Dōó Yesuε átimtanné mó áá, “Hídé mε, chené ndim ní bad mēn rílimme nímāb ndim.”

*Yesuε ahóódté ekukud
(Mak 4.35-41; Luk 8.22-25)*

23 Ene pónde dōó Yesuε ásólé á bǎle-tē ne ábē bembapεε boŋ bēbwōgē ekε. 24 Adě bépédé á edib-te, dōó ekukud é ngíne ébóótédé atóm. Embē ngíne nyaa echē káəŋne bǎle bēmpōnné asú ásē á mendib-te. A pónde eched Yesuε akúné'áá. 25 Hé-'áá bembapεε bényeméé mó ásē boŋ béləŋgē mó bán, “A-Sán, sōn, wōŋgén, pón syánē dewág-ōó!” 26 Yesuε ankwentén bó áá, “Cheé ékáá boŋ nyéwōgē mbwóg? Cheé ékáá boŋ ádeŋ adúbe ábē mwāmpin nén?” Dōó átyéémé ámin, boŋ ákamlán ekukud éche étómé'áá, ne edib éche éhódé'áá áte. Abwōg-ábwōg ekukud énsēle, edib ámpē éche éhódé'áá áte énsōg ahod. 27 Yǎl enkóm bembapεε áte bwāmbwam áde bényiné nē, bésēdté bánken, “Ebál é mod éhéé chén éche káəŋ ne ekukud ne mendib bēwógnéé?”

*Yesuε achōŋté bad bébe
ábe e'dəádəŋ bé mbéb bém̄bēē áte
(Mak 5.1-20; Luk 8.26-39)*

28 Ade Yesuε ne ábē bembapεε bépédé á múde mé edib-é-nzab nímíní, á mbwóg e bad bé Gerasin, bad bébe ábe bém̄bíd á soóbadε bēmbomén mó. E'dəádəŋ bé mbéb bém̄bē ábē bad bébe áte. Ábē bad bém̄bē nganŋen nyaa echē mod ké nhóg éechuε'áá ene nzii abwε. 29 Anyín áde bényiné Yesuε, bēmbootéd abón bán, “A-Mwān a Dyōb, cheé syánē déwōŋné? Epedé hén ákógsen sé áde pónde éepēdēē-yε?” 30 Esog é nguu chó-'ε ébédé benben ne áhed, édyāg medyé. 31 Héε ábē e'dəádəŋ bé mbéb é'cháa-'ε Yesuε bán, “Sébíí bán wēbídéd sé, boŋ tédé sésól á esog é nguu-tē éche édé híníí nē.” 32 Dōó Yesuε ákamlanné ábē e'dəádəŋ bé mbéb áá, “Nyébíd!” Abíd áde ábē e'dəádəŋ bé mbéb é'bídé ábē bad áte, bénsāl nguu chē áte. Abwōg-ábwōg, échē esog é nguu émpādē ásē, ényəgté' á eláá é nkin mé edib-é-nzab, éhún á edib-tē, éwé-'ε. 33 Benən bé nguu béntōm mehélé á dyad-tē, békag bėkanlé bad dyam áde ábénlédé ne ábē bad ábe e'dəádəŋ bé mbéb bém̄bēē áte. 34 Awóg áde ábē bad bé dyad bėwógé nē, bēmpādē ásē áke dé atán Yesuε. Née bényiné mó, bēnchāŋ mó bán, áhide áwab mbwóg.

9

*Yesuε achōŋté mod
awē awédé epəd
(Mak 2.1-12; Luk 5.17-26)*

¹ Ambid e ene pónde, Yesue ansól á bǎle-tê ámpē, áchābē edib-é-nzab, átīm ámbid áwē dyad wée ádyéé'áá. ² Ape áde Yesue ápedé áwē dyad, bad behóg bēmpēén mod á mekále mīn awē awédé eped. Ade Yesue ányíné adúbe áde ábē bad, anláá ane mod awē awédé eped áá, “A-mwǎn, weewógé mbwóg, nlagséné wē mbéb.” ³ Hê dǎo donje dé bemeléde bé mbéndé bényongéé áte bán, “Anén mod asyáa Dyǎb!” ⁴ Yesue anchēm bó mewēmtēn áte. Héé ásedtēé bó aáken, “Cheé ékáá boŋ nyēwóŋ nímén mewēmtēn mé mbéb áte?” ⁵ Ahéé adé dyam ásad, áhób wée, ‘Nlagséné wē mbéb,’ káa áhób wée, ‘Syáá ásē, ébooted aké?’ ⁶ Boŋ mēlūmēd nyé mēé Mwǎn-a-Moonyoŋ awóo kunze á nkǎnsé álagsēn mbéb.” Héé álāngéé ane mod awē awédé eped áá, “Syáá ásē, étēd nímōŋ mekále, ésúe' á ndáb.” ⁷ Dǎo ane mod áhídté ásē boŋ ásūē-é á ndáb. ⁸ Mbwóg ménkōb bad ábe bényín ngáne ádén akan ábénlédé. Bébootéd-te Dyǎb akēn áde ábágé baányoŋ kunze ábel échén ndín é mam.

Yesue achénlé Matyo

áhid mó

(Mak 2.13-17; Luk 5.27-32)

⁹ Ambid enê Yesue ansyáá ádē abwóg á hōm. Ade ákagké nê, annyín mod awē béchágé'áá bán, Matyo. Matyo andyéé ásē á ndáb eche ásáŋté'áá tááse áte. Héé Yesue álāngéé mó nén áá, “Hídé mē.” Dǎo Matyo átyéémé ámīn, boŋ áhídē-é mó. ¹⁰ Ambid e pónde Yesue ankē á ndáb wée Matyo* ádyé ndyééd. Ekud é besaad bé tááse né bad bé mbéb bēmpēe bēmpē bēdyēēn Yesue ne ábē bembapēe áhed. ¹¹ Néé donje dé Befarisia bényíné ngáne Yesue ádyééné échē ndín é bad, bēnsēdéd ábē bembapēe bánken, “Cheé ékáá boŋ awēn meléde ádyāg ndyééd ne besaad bé tááse ne bebel bé mbéb bēmpēe?” ¹² Dǎo Yesue ákwentanné bó áá, “Bad ábe bēdyéé bwām béetógnēné mod-a-bwēl. Bad ábe bēkonle' bóó bétógnēné mod-a-bwēl. ¹³ Nyéke nyéhēd áte ábel nyésōŋtēn ábén e'yale ábe é'ténlédé á kálag e Dyǎb nén bán, ‘Chōm éche níhēdneé bad édii nlém ní ngōl, saké mendē.’ Meépedéé á nkǎnsé áchéle bad ábe békóbnédé á'sō é' Dyǎb, boŋ mpedé áyāle bad bé mbéb.”

Nsedtéđ tâŋgēne ádid yǎl nzaa

á mekáne-tē

(Mak 2.18-22; Luk 5.33-39)

¹⁴ Hê dǎo bembapēe ábe jōne, Ndusēne bēpédé wée Yesue boŋ bēsedté mó bánken, “Cheé ékáá boŋ sé ne Befarisia sédidé yǎl nzaa á mekáne-tē, boŋ ábōŋ bembapēe pēn bédidé?” ¹⁵ Yesue ankwentén bó ne ngan áá, “Chán bad ábe bélébpé á ngande e e'wóngé béhele bélebe' áde bédii ne mod awē akudé sómbé? Béeheléé. Boŋ epun épē éche bēkobénné bó mod awē akudé sómbé. Echē epun dǎo bēdidté yǎl nzaa á mekáne-tē. ¹⁶ Nyēbíí nén bán, nzé mod anabpe' mbóté, eetédéé eped é abad ékǎlē se ánabnéd nchun ní mbóté, áyāle nzé échē eped é abad ékǎlē ébóótédé abób áte ébelé éhabnéd abad dé nchun. Nê ábele' échē epōn é mbóté ékále' áte tómaa ngáne énsēbēé abé. ¹⁷ Melemlem nēngáne mod étēdēē mīm mékǎlē se ápen mó á nchun mé ntyág ní ngob e nyam. Ayāle nzé abelé nê, né mīm méhōd káŋŋ ntyág ní'yéd? Mīm mémād asyoge, ntyág-ke ámpē mbéb. Boŋ bétédéé mīm mékǎlē béhé á ntyág mékǎlē-te. Nê ábele' mīm mébé bwām, ntyág-ke ámpē mbé bwām.”

Yesue apuúdté ngǎndéré póg

echē enwé

(Mak 5.21-43; Luk 8.40-56)

¹⁸ Ade Yesue álāngéé bad nímén mekan, mod a nkamlēn nhóg ampē áwē abwóg mebóbōŋ ne edúbé ésyāā, áhōbē nén áá, “Awem mwǎn a mmwáád awédé bōob nén dēn, hyāg ébān mó ekáá á yǎl ábel nén ápuu.” ¹⁹ Né-óó Yesue ampádé ásē ne ábē bembapēe béhídē ane mod. ²⁰ Ade békagké nê, mmwáád nhóg ambé awē anwóŋ nkole níme mekií

* **9:10** Ndáb wée Matyo káa ndáb eche Yesue.

mébídé'áá mó á yǎl pónde ésyāāl. Mmê nkole mbédé mó á yǎl á etûn é dyôm-a-mwé ne mbé. Héé ane mmwaád ábídé Yesuε á mbíd, ásitán mó mesó mé nkobe míme ánwāā'é. ²¹ Ambel nê áyāle ánwálé mewêmtēn aá, nzé mósiténé mímē nkobe, aá né móodyéé bwâm. ²² Dóó Yesuε ákúnnédé boŋ anyín ane mmwaád. Anyín áde anyíné mó dóó álāngéé mó aá, “A-mwǎn-a-mmwaád, adúbe ádōŋ ádíde wε bwâm.” Abwōg-ábwōg ane mmwaád andyéé bwâm. ²³ Yesuε ampě á ndáb echě ane mod a nkamlēn. Ade ásólé á ndáb-te, antán ndun e mod ebele ntōgag ní ngíne ne bad ábe bétóo e'lón, békōnē-ε nkāngé ní kwééd. ²⁴ Dóó Yesuε áhóbéé aá, “Nyé moosyāál nyébid á ebwōg, áyāle anén mwǎn-a-mmwaád eewédéé, akúne kúnén.” Héé bó moosyāál bébótédé mó awōó. ²⁵ Boŋ áde ene ndun e mod émáá abíd á ebwōg dóó Yesuε ásólé á toŋ echě bēnnaádté ane mwǎn. Néε Yesuε áchéngé mó á ekáá, apádé-ε ásé ábwōg-ábwōg. ²⁶ Adén akan dēnkanléd ene pēd e aloŋ esyāál.

Yesuε achōŋté bad bé ndím bébe

²⁷ Néε Yesuε áhídté áde abwōg á hōm, bad bébe ábe bēnkwx̄ ndím béhídé'áá mó ámbíd, bélébpē-ε e'saad bán, “A-Mwǎn a mbyaa míme Dabidε, wóg sé ngól.” ²⁸ Ade Yesuε ásólé á ndáb-te, ábē bad bébe ábe bēnkwx̄ ndím bēntān mó. Dóó Yesuε áse dtéé bó aá, “Nyédúbpé nén bán nhele mbel nyēnyínēn-ε?” Bēnkwx̄ntēn mó bán, “Éε. A-Sán, sédúbpé.” ²⁹ Dóó Yesuε ábáné bó mekáá á mǐd, boŋ áhōbē nén aá, “Nyéwóó adúbe bán nyéēnyínēn, né-óó ébenled ngáne nyédúbpé.” ³⁰ Abwōg-ábwōg bébootéd-te anyínēn. Boŋ Yesuε asím bó etúu áte, álāngē bó aá, “Nyéelāngé mod ké nhóg ádén dya m áde ábēnlédé.” ³¹ Boŋ ké nê, néε bébídé áhed, bēmbē békēēn nkalan ene pēd é aloŋ ésyāál ngáne Yesuε ábélé menyáké.

Yesuε achōŋté mod awě eehábe'ád dya m

³² Néε ábē bad bébe ábe bēnkwx̄ ndím ábe Yesuε áchōŋté béhídté, bad bēmpēēn mod wée Yesuε awě ankwě ebóbé áyāle edáádāŋ é mbéb émbē mó áte. ³³ Boŋ áde Yesuε amáá ane mod échē edáádāŋ é mbéb abided áte, ambootéd dya m ahób. Nén dēnkōbēd ndun e mod echě ebédé áhed menyáké, bēhōbē-ε bán, “Dya m néε ádén déēbenlédēē á Israel mbéd.” ³⁴ Boŋ Befarisia pēn bēhōbē nén bán, ahele bad e'dáádāŋ bé mbéb ahúd áte áyāle kāŋ e e'dáádāŋ bé mbéb chóó ebage mó ngíne ábel nê.

Yesuε awógé bad ngól

³⁵ Né-óó Yesuε akagé'áá myad mésyāāl, mémbáá ne mésad ene pēd e aloŋ, áyāgtē eyale é Dyōb á ndáb é mekáne, ákalé-ε nkalan mí bwâm mé nkamlēn ní Dyōb. Yesuε achōŋté'áá bad bé nkole bésyāāl ne nyaa é nkole ésyāál éche émbē átínté echáb. ³⁶ Ade Yesuε anyíné ndun e mod, ngól enlóg mó á nlém-tē bwāmbwam áyāle echáb. Ambé bó ngól áyāle bétágé'áá áte, bēwōo-ε nwōŋgēn. Bēmbē néε rídyōŋ mí mbód míme méēwōo nnōn. ³⁷ Dóó álāngéé ábē bembapēε aá, “Nzag echyáá bwāmbwam, bwēm é'hednaad apád, boŋ bepád béebuu'é áte. ³⁸ Né-óó, nyékāne nén bán nwóó-nzag álóm bepád.”

10

Bembapēε bé nlomag dyóm ne bébe

(Mak 3.13-19; Luk 6.12-16)

¹ Ámbíd e nê Yesuε anlād ábē bembapēε dyóm ne bébe áte. Ambé bó kunze ábided bad e'dáádāŋ bé mbéb áte, áhood bad bé nkole ne nyaa é nkole ésyāāl. ² Mǐn míme bembapēε bé nlomag dyóm ne bébe ábe Yesuε mómén: A'só, Simōne awě béchágé'áá bán Petro ne mwǎnyāŋ Andreyā. Jemse bó mwǎnyāŋ Jōne, bán ábe Zebēdiε, ³ Filibε ne Batolomyo, Tōmasε ne Matyo nsaad-a-tááse, Jemse mwǎn awě Alfōse, ne Tadiosε, ⁴ Simōne awě ambé á epepé é kán e aloŋ, ne Judas Iskariōde awě antīm Yesuε asóm.

*Yesue alángé bembapεε bé nlomag
ngáne bébenlé míme nsón*

(Mak 6.7-13; Luk 9.1-6)

⁵ Abê bad dyóm ne bébe bóo Yesue ánlōmmē. Anláá bó aá, “Nyéekāg á myad míme méesě myad mé alon á Israel, nyéekāg-ke dyad ké ahóg á alon á Samaria. ⁶ Bon nyékag wée bad bé Israel. Bédé née ndyōn mí mbód míme mbóó. ⁷ Nyékag, ngáne nyékagké, nyéhante nén bán, ‘Nkamlēn mí mín ndé benben.’ ⁸ Nyéchoŋte bad bé nkole, nyépuudte bad ábe béwédé, nyéchoŋte bad ábe békonle nkole mé melon ábel bésan, nyébídte-’ε bad e’dáádān bé mbéb áte. Mbagé nyé ngíne ábel mímén mésyāāl, meéhēdnéé nyé nsábe. Né-óó nyémpē nyéke nyébele melemlē nyéehēdnē bad nsábe. ⁹ Nyéewánlé mōné ké nhóg áyāl. ¹⁰ Nyéewánlé ekwε, ké’ε mbóté ébe áyāl. Nyéewánlé metámbé, ké’ε ntōn. Ayāle mod a nsón atāngéné ndyééd akud wée mod awě ábenléé nsón. ¹¹ Nzé nyésólé dyad ké ahéé, nyéhēd mod awě akwēténé nyé nken akob, nyédyēē áwe ndáb kóōn ne pónde éche nyéhídteé áde dyad. ¹² Ndáb ké ehéé echē nyésólé áte, nyélēlēd bad ábe bédé áwēd-te nén bán, ‘Nsan mbê ne nyé.’ ¹³ Nzé bad ábe bédé áwēd-te békóbé nyé nken, mímén melēntēn mé nsan ní Dyōb mbê ne bó. Bon nzé béekobe nyé nken, mímén melēntēn rísú ne nyé. ¹⁴ Bon nzé nyēpedé ndáb ké’ε dyad ké ahéé, bon béekwēntene nyé awóglēn, nyékūd ebumbú á mekuu áde nyéhídteé áhed, álúmed nén bán, Dyōb déekobéé bó. ¹⁵ Ne mbále, nlānge nyé nén méé á Epun é Nkáásé, nkógsen míme myad mé Sodom ne Gomora bényinnē mébē mwāmpīn tómaa míme bad ábe bédé áde dyad.”

*Metake míme
bembapεε békudté
á dīn áde Yesue*

(Mak 13.9-13; Luk 21.12-17)

¹⁶ Yesue ambád aá, “Nyénōne’, nlóme nyé née ndyōn mí mbód átíntē e ngā. Né-óó nyébē mekínzē née nyě, nyépwiited-te née élāā. ¹⁷ Nyétéd pónde, áyāle bad bébē ábe békéén nyé á kóte, béswādtēd nyé e’tangú áwab ndáb é mekáne. ¹⁸ Ayāl e echēm bépēén nyé á’sō é’ benkamlēne ne é’ kōn. Bébēl nē ábel nyékale bó nkalan mí bwām, nyékale-’ε bad ábe béesě bad bé Israel. ¹⁹ Nzé bépééné nyé ké ahéé ákáad nyé, mod eétāgē’ áte áyāle chōm-éé áhōbpē ké’ε ngáne áhōbpē chō. Ade pónde épéé, chōm ébē éche áhōbpē. ²⁰ E’yale ábe áhōbpē béebáá ábē, bēhūū ne Edáádān éche éche Sān awě áhōbpē mó. ²¹ Mod ábe mwānyān á mekáá mé bad bēmpēe ábel béwúu mó. Séε mwān āmpē ábēl melemlēn ne mwān. Mwān ākunnén sáá ne nyan yāl ábēl béwúu-’ε bó. ²² Mod asyāál ākóó nyé, áyāl echēm, bon kénzēé awě ákaán míme metake nlém kóōn ne a asóg, ākūd e’soosōn. ²³ Nzé bétágté nyé á dyad ahóg, nyényāged nyéke ádíní. Ne mbále, nlānge nyé nén méé, nyéepaá nsón amad á myad mé alon á Israel mésyāāl, bon Mwān-a-Moonyon ápag. ²⁴ Mwān-a-ayāge eetóméé mod awě ayāgte mó. Mbāledε-’ε eetóméé eche sán. ²⁵ Né-óó mwān-a-ayāge eetāngēneé née áhēdeé edúbé éche étómé éche mod awě ayāgte mó. Mbāledε-’ε āmpē eetāngēneé née áhēdeé edúbé éche étómé éche eche sán. Nzé béchúúdé sáá-a-mbwóg bán Bēlzēbulē, né béchúú bad ábe bédé áwe ndáb mí nime mébēbé tómaa nē.

*Mod awě bétāngéné abān
(Luk 12.2-7)*

²⁶ “Né-óó nyéebáá’ moonyon. Ayāle dyamdyam déesaá á e’kōnéd-te áde déebíd áwed. Ké ahóg-ke déesaá, áde ásóómé bon bán déebyéenné. ²⁷ Mam mésyāāl míme rīlāngéé nyé á ehíntēn-tē, nyéhōb mó á e’nyínen bé ekíde. Mésyāāl-le míme nyéwógé á kun-tē, nyékal mó á nhéné. ²⁸ Nyéewógé mbwóg ne moonyon awě áhēle awúú ekob é yāl, bon éhēlē’ edáádān awúu. Bon nyébáa Dyōb áde áhēle ábēbéd ekob é yāl, ábēbéd-te edáádān á dū-á-muú. ²⁹ Eesaá mbále nén bán, bésóme’ ndun ébe áyāle kábpe póg-ε? Ké nē, ké póg eehúnéé á ndōb ésebé á nkwēntēn míme echen Sān Dyōbe. ³⁰ Bon ne nyé, Dyōb ábíí

káǎne mesonǵé mé e'sid ábe é'dé nyé á nló. ³¹ Né-ǎǎ, nyéewóǵé mbwǎǵ, nyêdé etóǵnén tómaa ndun, ké êmbuú ké áte.

Abid Yesue mbón,
ké'ε ábǎǵ mǎ áyǎl
(Luk 12.8-9)

³² “Kéǵzée awě ábid me mbón á'sǎ é' baányon, me-ε mǎbid mǎ mbón á'sǎ wée echem Sǎǵ awě adé ámín. ³³ Bon kǵzée-ε awě ábǎǵ me áyǎl á'sǎ é' baányon, me-ε mǎbǎǵ mǎ áyǎl á'sǎ wée echem Sǎǵ awě adé ámín.

Yesue aǎ ngabén chǎǎ
mǎpééné átínté e baányon
(Luk 12.51-53; 14.26-27)

³⁴ “Nyéewém tán nén bán, nhyedé á nkǎǵsé ápéen nsǎǵ. Aáy, meépedéé ápéen nsǎǵ, bon ngabén. ³⁵ Mpedé ákón mwǎn a mwénchóm átǎǵǵen sǎá, mwǎn a mmwǎád átǎǵǵen nyaá, mmwǎád-te átǎǵǵen nyǎǵ-kǎlé. ³⁶ Bad bé ekoyí bé mod bébid áwe ndáb-te dǵn.

³⁷ “Kéǵzée awě adǎǎ nyaá ké'ε sǎá tómaa me eékwognedéé awém mbapεε abé. Kéǵzée-ε awě adǎǎ awe mwǎn a mwénchóm ké'ε awe mwǎn a mmwǎád tómaa me, eékwognedéé awém mbapεε abé. ³⁸ Kéǵzée-ε awě éépém ádē awǎǵ se áhǎdnē me, eékwognedéé ábē awém mbapεε. ³⁹ Kéǵzée awě ahede ádē alongé ason, ábǎd dǎ. Bon kǵzée-ε awě ábǎd ádē alongé áyǎle echém, ákud alongé áde déemaá'.

Nsábe ní Dyǎb ne bad
ábe békobe' ábē bembǎledε
(Mak 9.41)

⁴⁰ “Kéǵzée awě akobé nyé nken, né me-éé ákóbé nken. Kéǵzée-ε awě akobé me nken né echem Sǎǵ awě alómé me mǎǎ ákóbé nken. ⁴¹ Kéǵzée awě akobé nkal é'dǎǎdǎǵ nken áyǎle ádíí nkal é'dǎǎdǎǵ, ákud nsábe mé nkal é'dǎǎdǎǵ. Kéǵzée-ε awě akobé mod awě asǎá nken áyǎle ásǎá, ákud nsábe míme mod awě asǎá. ⁴² Ne mbále, nlǎǵǵe nyé nén meé, kǵzée awě abagé ké mendíb mámwé ngên wée anén nhǎǵ awě ahíde me, ké ane awě eébude etóǵnén abé, átǎǵǵéné née ákúdé nsábe ní Dyǎb.”

11

Jǎne, Ndusene alómé
ábē bembapεε wée Yesue
(Luk 7.18-35)

¹ Ade Yesue ámǎá ábē bembapεε dyǎm ne bébe nímén mésyǎǎl alyǎǵtǵn, anhidé ádē abwǎǵ á hǎm áke déyǎǵed ne ákal eyale é Dyǎb á myad míme mébédé benben ne áhed.

² Ene pǎndé Jǎne, Ndusene ambé á mbwǎǵ. Ade áwǎǵé mam mésyǎǎl míme Krǎstǎǎ ábélé'ǎá, anlóm ábē bembapεε áwē. ³ Anhób áá béseded mǎ bánken, mǎ adé ane awě Dyǎb áhóbé áá mǎǎlǎm-ε, ngé bésine' mod ampée? ⁴ Héε Yesue átimtanné bó áá, “Nyétime' ámbid, nyéke nyéláa Jǎne mekan míme nyéwǎǵé ne míme nyényínné díd. ⁵ Nyéláa mǎ bán, bad ábe bǎnkwě ndím bényínné', ábe bésyǎǵtǎá, békag bwám, ábe melǎǵ ménkǎǎpē, bésǎá. Abe bǎnkwě ndǎǵ béwǎǵné', ábe bǎnwē, bépuude', nkalan ní bwám-me ámpē níkalte' wée betóótǎkē bé bad. ⁶ Nnam níbē-ε ne kǵzée awě eéhǎǵlǵne nlém á abum tǎǵǵene me.”

Yesue ahóbé tǎǵǵene
Jǎne Ndusene

⁷ Ade bembapεε ábē Jǎne bétiméé ámbid nē, dǎǎ Yesue ábóótédé ndun e mod eché embé áhed akale tǎǵǵene Jǎne. Ansédéd bó ááken, “Pǎndé eché nyémbídtē áke dé tán Jǎne á ehyǎǵǵe, cheé nyéwém tǎnnē bán nyéǎnyín? Apab á chyaá áde epub ésǎǵtǎé-yε? ⁸ Cheé nyénkonǵé abíd áke dé anyín? Mod awě ahédé mbóté eché ébóó bwámbwam-ε? Bad

ábe béhâg échê ndín é mbóté bédyεε dásō á ndáb é kâη. ⁹ Nyéláa me, cheé nyémbídtē âke dényín. Nkal é'dáédâη mós nyênkεé anyín-ε? Nê dên! Ne mbále nlânge nyé meé, nyényíné mod awě atómé nkal é'dáédâη. ¹⁰ Jone mó adé ane awě béhóbé'áá áde bétélé e'yale ábe Dyöb áhóbé aá, 'Nóné', nlóme mímém mésénze níme mésēbē we á'sō, áboηsen we nzii.' ¹¹ Ne mbále, nlânge nyé nén meé, mod ké nhóg awě abídé á abum dé mmwaád eetómé Jone, Ndusene. Boη ké nê, mod awě adé ndimten áyāle bad ábe bédé á nkamlen ní mín, adé etógnén tómaa Jone. ¹² Bootya ne pón dé echē Jone, Ndusene ábóótédé nkalaη ní Dyöb akal kááη ne epun é'chii, nkamlen ní mín níkude metake híin á mekáá mé bad, e'wanje é' bad-te é'kume mímē nkamlen nzum.* ¹³ Mbéndé ne bekal bé'dáédâη béhóbé tâηgene nímē nkamlen kááη ne pón dé echē Jone. ¹⁴ Né-ó, nzé nyébōηséné échab ehób adúbe, Jone mó adé ane awě béhóbé'áá áde bēnhōpē bán, Elaijaa ahúε'. ¹⁵ Kénzée awě awóó metúu áwóge'.

¹⁶ “Boη cheé méhagténné nyoηgel e'chii? Enén nyoηgel edii nēηgáne bēndem ábe bédyée á dyad-tē, boη bélēbpē nhóg ne aníní,

¹⁷ bán, 'Sétóηgé nyé e'loη,

boη nyéeságeé.

Sékónné nyé nkáηgé ní kwééd,

boη ké nê nyēlēbēε'.

¹⁸ Ayāle, Jone abédé, eéyoke'áá ndyééd adyé, eemwáge'áá-ε mím, béhōbē bán, 'Edáédâη é mbéb édé mó áte.' ¹⁹ Mwān-a-Moonyoη apedé, ádyāg ndyééd, ámwāg-ke mím, béhóbē bán, 'Nyénóne mó, adáá ndyééd bwāmbwam. Mmwé-mímε ngēn, awoηne belad bé tááse ne bebel bé mbéb.' Boη kááη ne á asóg, mam níme mébenléd mélūmēd nén bán, debyée á Dyöb átáηgéné.”

Myad níme bad bēnkēndúbéé Yesue

(Luk 10.13-15)

²⁰ Bad ábe bēbédé á myad níme Yesue ámbenlé ekud é menyáké áte bēnkēnhāηlénné ádab abé dé mbéb. Né-ó Yesue ambootéd bó akáne áte, ²¹ áhōbē aá, “A-bad bé Korazin, ébēēn nyé ebébtéd! Ebēēn nyémpē ebébtéd á-bad bé Betsaida! Ayāle nzé émbē bán, ndale é mekan éche Dyöb ábélé áwēn myad, mēmbenléd nê á dyad á Tirε ne dyad á Sidon, né bēnwāā melebe se etūn, bēmwagtéd-te mbúmbú áyāl álúmed nén bán, béhāηléné ádab abé dé mbéb. ²² Mbále, nlânge nyé nén meé, á mbwe mé nkáásé, nkáá níme bad bé Tirε ne bé Sidon mébē mwāmpīn tómaa nímēn. ²³ Nyé bad bé Kapenahum ámpē, nyēwēmtan bán, nyēmaá ape ádyōb, boη bésudéd nyé kááηse áse á dù-á-muú. Nzé menyáké níme Dyöb ábélé áwēn dyad mēmbenléd á Sodom† né adé dyad ádíi adé chii. ²⁴ Boη ne mbále nlânge nyé nén meé á mbwe mé nkáásé Dyöb délūmēd ngal ne bad bé Sodom tómaa ne nyé.”

Yesue alébpε bad aá,

béhyag áwē

(Luk 10.21-22)

²⁵ Ene Pón dé Yesue anhób aá, “A-Tê, Sán gwéé a nkoη ní mín ne ní sé, nságnen míbē ne we, áyāle elúmté mpín ní bēndem mam níme ébāηné bad bé debyée ne bad bé nsōηten. ²⁶ Eε, A-Tê, nê dên dós édáá weé ébenled.” ²⁷ Dós ábádéé aá, “Echem Sán ebagé mekan mésyāāl áwem mekáá. Mod ké nhóg eékoηtεé mwān abii ésebé Dyöb Titée. Mod ké nhóg-ke ámpē eebii'ε ngáne Titée ákóηté abé ésebé mwān, ne kénzée awě mwān ádáá aá mólúmed mó.

²⁸ “Nyéhyag áwēm, nyé bad bésyāāl ábe nyékómé nted níme nídelé apém, mēbε nyé nkóme-áte. ²⁹ Nyékwenten áhíd nímém mekuu, nyéyágke-ε awēm, áyāle mpwiítédé,

* **11:12** E'wanje é' bad-te é'kume nímē nkamlen nzum káa nípag ne ewanje. † **11:23** Dyöb démbēbéd dyad á Sodom áyāle ebébtéd éche émbē áwed.

nchií-’ε nlém á abum. Nyéhyag, nyéékud nkóme-áte. ³⁰ Ayāle ayáged ádēm déelεléé áte, nted mímēm-me méedeléé.”

12

Atón dé Mbwe-mé-nkóme-áte (Mak 2.23-28; Luk 6.1-5)

¹ Mwämpin mí pónde ámbid e nê, Yesue ne ábē bembapεε bétómé’áá á nzag é nguntê.* Nén ábédé á mbwe-mé-nkóme-áte. Nzaa ewagáá ábē bembapεε. Né-óó bēmbootéd e’sóg é ngun apád, bépāke’, bedyāg. ² Befarisia bényin nê, dóo bélāngεé Yesue bán, “Nōné’, ábōη bembapεε bébele dyam áde mbéndé éebagεé kunze abel á mbwe-mé-nkóme-áte.”† ³ Dóo Yesue átimtanné bó aá, “Nédē nyéeláá’ é mbéd á kálag e Dyōb dyam áde kēη Dabide ámbenlé áde nzaa ékóbé mó ne ábē bad-ε? ⁴ Eténlédé nén bán, ansól á Ndáb-e-Dyōb mó ne bad ábe bēnwōón mó, bedyé e’wεle ábe é’bédé nde e Dyōb, ábe echεd mbéndé éebagεé mod ké nhóg kunze ádyé. Ké bad ábe bēnwōón mó bēnkētāηgēnné adyé. Beprise bēnpren bóo bēntāηgēn adyé. ⁵ Káa nyéeláá’ é á mbéndé eche Mosεε nén bán, mbwe-mé-nkóme-áte téé, beprise bé Ndáb-e-Dyōb békweg mbéndé e mbwe-mé-nkóme-áte ayāle nsón nime bébeleé boη ké nê, nê déesaá mbéb á’sō é’ Dyōb-ε? ⁶ Nlānge nyé nén meé dyam áde hén bóob áde áde etógnén tómaa Ndáb-e-Dyōb. ⁷ Eténlédé ngáne Dyōb áhóbé aá ‘Chōm éche rīhεdnéé bad édíi nlém ní ngol saké abe dé mende.’ Nzé nyēnkoη ábén e’yale asōηten né nyéēhēlē-se nyéchagé bad bán, bédé bebel bé mbéb áde bébeleé mbéb. ⁸ Nyébii-óó nén bán Mwān-a-Moonyoη awóó nkamlen káηne ámīn e mbwe-mé-nkóme-áte.”

Yesue achōηté mod awē ekáá éwédé

(Mak 3.1-6; Luk 6.6-11)

⁹ Ámbid e pónde, Yesue anhidé hê, áke asól á ndáb e mekáne. ¹⁰ Mod abédé áhed awē ekáá éwédé. Bad behóg ábe bēhédé’áá Yesue awusé akóben, bēnsedéd mó bánken, “Echεd mbéndé ebagé kunze ádid mod bwām á mbwe-mé-nkóme-áte-ye?” ¹¹ Dóo ásedtéé bó aáken, “Nyé ahéé nímē mpom mí mbód méhūnnē á echóg-te á mbwe-mé-nkóme-áte boη eékag mó ahúd? ¹² Nzé nyéhεle-se nyébel nê ne mbód ngēn, tógtēnnē moonyoη awē áde etógnén tómaa mbód. Né-óó, mbéndé eesaá nén bán mod eébēlē bwām á mbwe-mé-nkóme-áte.” ¹³ Dóo álāηgεé ane mod awē ekáá énwēē aá, “Sálé ekáá áte.” Asále áde ane mod ásánlé ekáá áte, ekáá éndyεé mó bwām ámpē nēε échíníí. ¹⁴ Ade nén ábénlédé, Befarisia bēmbíd á ndáb e mekáne, bébootéd Yesue ahage, áwúu mó.

Yesue, mbaledε awē Dyōb ápwédé

¹⁵ Yesue ambíi aá bēhεgke mó. Nê dēmbēl anhidé ádē abwóg á hōm. Ade áhídté, ndun e mod enhíd mó, anchoód-te bad bé nkole bésyāāl. ¹⁶ Boη ansím bó etúu áte aá béēlāηgē bad nyaa e mod eche módíí. ¹⁷ Ambel nén álóned e’yale ábe Dyōb dénlōmēnnē nkal é’dáádāη Yesayaa aá,

¹⁸ “Nyénōne’, awēm mbaledε nén awē nīpwédé, ndáá mó nwógne-’ε mó menyīnge.

Mēlōm échēm edáádāη ébē ne mó.

Abídēd mbakú echē etyéémé áfintē e bad ábe béesē bad bé Israel.

¹⁹ Eebeléé nswaη ne bad, éetogé-’aá.

Béewóg-kaá mó ehób á dyad-tē.

²⁰ Eekógédté ngēn echē enógké, éedíméd-taá etrukāη éche éhεde adím.

Abel nén káāη né mbeltéd mí bwām múmó ítédé etál.

²¹ A dīn ádē dóo bad ábe béesē bad bé Israel bésummé nlém.”

* **12:1** Echē ngun ébédé nyaa e ngun eche bébenléé e’wεle. † **12:2** Bad bēnkētāηgēnné nsón abel á mbwe-mé-nkóme-áte. Ne Befarisia, apád ádē bembapεε bépádé’áá ngun ébédéé nēε abel dé nsón.

*Bad bán Yesuε abenlaad
ngine eche Belzebule
(Mak 3.20-30; Luk 11.14-23)*

²² Dóo bépééné mod wée Yesuε, awě ankwě ndím, ákwē-ε ebóbé áyāle edáádəŋ é mbéb émbē mó áte. Yesuε anchoód mó. Ambootéd anyínεn, áhōbē-ε akan. ²³ Ade bad bésyāāl bényíné nê, yāl enkóm bó áte bwāmbwam. Bën ne bën bēmbootéd ahób nén bán, “Ehele-se ébé né anén mod adii mwān a mbyaa míme Dabide awě bésinεé-yōō?” ²⁴ Boŋ áde Befarisia béwógé nê, bēnhōb bán, “Saá ngine eche Belzebule awě akamlan e’dáádəŋ bé mbéb chóo ábenlaadté ábided bad e’dáádəŋ bé mbéb áte-ye?”

²⁵ Yesuε ambíi nímāb mewēmtεn, né-óó, anláá bó aá, “Alon ké ahée áde ákábne áte, boŋ nchemtεn méesě, débēb. Dyad ké ahée-ε, kéε abum á ndáb áde ákábne áte, boŋ nchemtεn-ne méesě, déētyēēmē. ²⁶ Né-óó, nzé Satanε awanne Satanε, né awanne eche yāl. Chán-nō nímē nkamlεn méhεnlé atyéem? ²⁷ Nzé ngine eche Belzebule chóo mbēnladté ábided bad e’dáádəŋ bé mbéb áte, né ngine eche nzéε-’ō ábēn bad ábe bēbídte e’dáádəŋ bé mbéb bēbēnladté? Bën bóo békwid nyé nkáá. ²⁸ Boŋ ngáne édíi nén bán ngine e Edáádəŋ é Dyōb chóo mbēnladté ábided bad e’dáádəŋ bé mbéb áte, nê álúmte nén bán nkamlεn ní Dyōb nípédé áfintē echēn.

²⁹ “Mod eéhēlēε-se asól á ndáb e mod a ngine se ádūm ábē bwēm ésebán asébpé mó ahaŋ. Amaa-’áa mó ahaŋ boŋ atéd ábē bwēm é’syāāl.

³⁰ “Kéznéé awě éesě ne mε, né atāŋgan mε. Kéznéé-ε awě eewōŋgán mε álad, né apáa páán. ³¹ Né-óó, nlāŋge nyé méé, Dyōb délagsén bad mbéb ké níhée míme bēbélé ne nzyáŋ ké ehée eche bésyáá Dyōb. Boŋ kéznéé awě ahóbé e’bēbtéd é’ mekan tāŋgεne Edáádəŋ éche Esáá éekudté alagsεn. ³² Dyōb délagsén kéznéé awě ahóbé eyale é mbéb tāŋgεne Mwān-a-Moonyon, boŋ déelagsénné kéznéé awě ahóbé eyale é mbéb tāŋgεne Edáádəŋ éche Esáá, ken bóob kéε á pónDé echē ehúε’.

*A epum dóo béchemεé bwel
(Luk 6.43-45)*

³³ “Nzé epum é’ bwel ébóó, né bwel ábe é’chyáá échē epum bómpē é’bóó. Nzé epum é bwel ébébé, né bwel ábe é’chyáá échē epum bómpē é’bébé. Ayāle á epum dóo béchemεé bwel. ³⁴ Píi e nyě chén! Chán nyéhεléε-se nyēhób mekan mé bwām, áde nyé bën nyédíi mbéb? Mam míme ríloné mod á nlém-tē, mó-’aá mébíde mó á nsəl. ³⁵ Mod a bwām abele bwām áyāle é’bídé mó á nlém-tē wée bwām é’kóŋnéde. Mod a mbéb-pe abele mbéb áyāle níbídé mó á nlém-tē wée mbéb ríkóŋnéde. ³⁶ Nlāŋge nyé nén méé, á mbwε míme Dyōb dékāádtē bad bé nkōŋsé, mod téé ábě nzom echē enkāŋ boŋ ahób ekúkú é eyale téé échē ámbídédte á nsəl. ³⁷ Né-óó, kéchéé éche wēnhōbpē chóo ékāŋ boŋ ésūū nzom káa ékwε nkáá.”

*Béhédne Yesuε e’chemléd
(Mak 8.11-12; Luk 11.29-32)*

³⁸ Dóo donge dé bemeléede bé mbéndé ne Befarisia bēlāŋgεé Yesuε nén bán “A-meléed, sēhede nén bán élúmed sé e’chemléd ábe é’lúmte nén bán echoŋ ngine ehúú ne Dyōb.”

³⁹ Yesuε antimtén bó aá, “Echén ebébtéd é nyonŋel, nyéhēdēē Dyōb awóŋεn, nyéhεde-ε e’chemléd bé menyáké! Boŋ nyéekudté nzése e’chemléd bé menyáké ábe nkal é’dáádəŋ Jonaa. ⁴⁰ Jonaa ambé e’pun é’láán á abum á súu e mbáá-tē. Melemlεm dóo Mwān-a-Moonyon ábēē á ndóob-sé e’pun é’láán. ⁴¹ A mbwε mé nkáásé, bad bé Ninivε bényemé á soŋ-tē nchoo ne enén nyonŋel e bad. Bétyēēm mbōŋ echē ékwíd enén nyonŋel e bad nkáá, áyāle áde Jonaa ákánlé’áá bad bé Ninivε eyale é Dyōb, bēntédé abel dé mbéb. Boŋ mod adé hén bóob awě atómé Jonaa, boŋ nyéewóglánné mó. ⁴² A mbwε mé nkáásé, mmwaád awě akamlánnáá alon á Sēba, ānyemé á soŋ-tē, nchoo ne nyonŋel e bad bé’ chii, átyēēm mbōŋ echē ékwíd bó nkáá. Békwe nkáá áyāle áde Solomonε áyágté’áá, ane mmwaád

ambíd se nchabnede wée nkõṣé ísógé áhye dé awóglɛn mam mé debyéé níme Solomonɛ áyágté'áá. Boṅ chii nén mod adé hén awě atómé Solomonɛ.”

*Nzé edáádəṅ é mbéb
étimé mod á yàl ámpē
(Luk 11.24-26)*

⁴³ Yesue ambád ahób aá, “Nzé edáádəṅ é mbéb ébídé mod áte, ébelé ébwāgē á ehyánge áhed abwóg áde ékōmméé áte. Nzé éekude, ⁴⁴ ébelé éhób aá, ‘Mětīm ámbíd á ndáb eche mémბídtē áte.’ Ape áde épagké ébelé étán née chōmchōm éesaá á ndáb-te, née ndáb ésáá áte ne née bénábpé-’ε chό áte. ⁴⁵ Héé ékagké bōṅb, éke épēēn e’dáádəṅ bé mbéb bémpee saámbé ábe é’de ebébtéd tómaa mwēn, boṅ é’hye é’sól ane mod áte, é’bwóg-ke e’dii áhed. Enɛ pónde, ane mod abág ebébtéd tómaa ngáne ánsēbēē abé. Né-óó, nê dōó ébenlédté ne nyonṅel e ebébtéd e’chii.”

*Túmbé eche Yesue
(Mak 3.31-35; Luk 8.19-21)*

⁴⁶ Ade Yesue álánṅéé bad nímén mekan, nyaá ne Yesue baányan bémpe bétyéém á ebwóg-te. Béhéde’áá Yesue ábel boṅ bōṅbōó békál. ⁴⁷ Hê dōó mod nhóg álánṅéé Yesue aá nyaá ne baányan bépédé, básine mó ebwóg-te, ákalɛn mó.‡ ⁴⁸ Héé átímténé ane mod aá, “Nzéé adé echēm nyan, benzéé-’ε bédé bānnded?” ⁴⁹ Hê dōó Yesue ányíitanné ábē bembapee ekáá boṅ áhōbē aá, “Echēm nyan ne bānnded bōó bēn! ⁵⁰ Kénzée awě abele mam níme awēm Títée awě adé ámín áhedéé adii mwānnded abé-’ε echēm nyan.”

13

*Ngan e mbál-e-bū
(Mak 4.1-9; Luk 8.4-8)*

¹ Mmē mbwe mēn ámbíd e nê, Yesue ambíd á ndáb-te wée ámbēē, áke ádyēē ásē á nkin mé edib-é-nzab é Galilia, áyáged bad. ² Bad ábe bémpe áhed béntōmtēn abuu áte. Nê dēnkāṅ ansól á bōle-tē, ádyēē ásē áyáged bó. Abē bad bésyāál bétyéēm á nkin bēwōglān mó. ³ Abēnládtáá ngan áyáged bó mekan híin. Ankalé bó ngan aá, “Nkwel-é-nzag nhóg ankē mbál asob á nzag-tē. ⁴ Ade ásobéé mó nê, donṅe dénhūn á nzii-tē, menōn mēmpē, mémad mó asōmte. ⁵ Donṅe dénhūn á meláá-tē wée ndōṅb énkēmbuú’é áte. Enwāmsēn abíd ásē ngáne ndōṅb énkēnchabpé ásē áhed. ⁶ Boṅ née enyen é ngine épédé, ényāād ábē bwēm é’wé-’ε, áyāle nkan ménkēnsónlé bó á ndōṅb-tē bwām. ⁷ Mbál mēmpēe ménhūn wée mekōd médíí. Née mekōd mē mékwógé, mékán akwog áde ábē bwēm. ⁸ Boṅ donṅe dé mbál démpēe dénhūn á ndōṅb e bwām. Mmén mbál mémბíd ásē bwām, ríchyáá-’ε bwāmbwam. Donṅe dé e’sóg dénwālē mbwókél é mbum, donṅe móom ntóób, ábíníí-’ε móom meláán.” ⁹ Ade Yesue ámadé nê, ambád áte aá, “Kénzée awě awóó metúu áwóge’.”

*Nzom echē ekáá boṅ Yesue
ábenláád ngan áyáged bad
(Mak 4.10-12; Luk 8.9-10)*

¹⁰ Ámbíd e nê, bembapee ábe Yesue bémpe mó benben boṅ bésédté mó bánken, “Cheé ekáá boṅ ébenláád ngan áyáged bad?” ¹¹ Yesue ankwentén bó aá, “Dyōb ábágé nyé kunze ábíi kun é nkamlɛn mí mín, boṅ ene kunze eébagnedéé ne bad bémpee. ¹² Kénzée awě awóó nsōṅten ní kun é nkamlɛn mí mín, Dyōb débād mó níme nsōṅten abe, ábel nén átōmtɛn awóṅ. Boṅ kénzée awě eewóó, Dyōb dékobén mó ké mwā nsōṅten awě áwóó. ¹³ Nzom echē ekáá boṅ níkanlé bad ngan edii áyāle bényíne’, boṅ béecheméé, bēwóge’, boṅ béēsōṅtānnē. ¹⁴ Nén álōnte e’yale ábe Dyōb dénlōmēnnē nkal é’dáádəṅ Yesayaa aá, ‘Nyéewōg awóg-ne-awóg boṅ nyéesōṅténne,

‡ 12:47 Donṅe á kálag dé e’só déewóó’é nímén nchoo.

nyéēnyīn, anyīn ne anyīn boŋ nyéechemmé.

¹⁵ Nhóbe nén áyāle ábén bad béehelée dyam ayáge ámpē.

Békólé metúu, béléde-’ε mīd. Béewógké, béenyīn-naá dyamdyam.

Nzé énkēmbé nê, né bényīn, béchēm-’ε.

Né béwōgēn metúu, nlém nīmāb-pe rísōntēn.

Nzé bébélé-’ε nê, né bétimén με, né mēchoód-te bó.’ ”

¹⁶ Hée Yesue ábádeé ábē bembapεε aláa aá, “Nsimé rídé ne nyé áyāle nyēnyīne’ mam míme nyényīnéé, nyéwōgē-’ε mam míme nyéwógεé. ¹⁷ Ne mbále, nlānge nyé nén mεé, bekal-bé-e’dáádəŋ ne bad bé Dyōb híin bēnwánén ányīn mekan míme nyényīné ne áwóg mekan míme nyéwógé boŋ bēnkēnyīnné, bēnkēnwóg-kaá.

Yesue atógké ngan e nwén-é-mbál

(Mak 4.13-20; Luk 8.11-15)

¹⁸ “Bəəb-pəə nyésōntēn ngáne enén ngan e nwén-é-mbál édíí. ¹⁹ Nzé mod awóge eyale t̄ŋgēne nkamlēn mí mín, boŋ eesōntēne chó, Satanε abelé áhyε, ahúd mó chó á nlém-tê. Echén ndín é bad édíí nēŋgáne mbál míme ríhúné á nzii-tê. ²⁰ Mbál míme ménhūn á meláá-te rílūmte bad ábe békobe’ eyale é Dyōb ne menyiŋge ábwōg-ábwōg áde béwógé chó. ²¹ Boŋ échē eyale éēwēnnāadtē bó á nlém-tê. Bédúbpe chó á esōŋ é pónde boŋ nzé ndutul ne metake bépédé áyāle échē eyale, bédol yāl ámbíd. ²² Mbál míme ríhúné á mekōd-te rílūmte bad ábe béwóge eyale é Dyōb, boŋ káəŋ ne á asóg, mpúlé mé nkōŋsé ne adəŋ dé abud á bwēm awōŋ ákəŋ bó nlém áte. Nê ábele’, béehelée ahəŋlēn ábel mam mé bwām. ²³ Mbál míme mó-’ε méntān kəse e ndəəb rílūmte bad ábe béwóge eyale é Dyōb boŋ bésōŋtán-ne chó. Ábén bad bébele kəse é mekan nēŋgáne e’sóg é’ ngun ábe é’wánlé mesōŋgé mé mbum é ngun mbwókel móom ntóób, ne móom meláán.”

Ngan e mesison

²⁴ Yesue ankalé ene ndun e mod ngan empée aá, “Nkamlēn mí mín rídé nēŋgáne mod awē awéné kunze é mbál áwē nzag-tê, ²⁵ boŋ ámbíd e nê, nkuu nhóg áde bad bémáá akún, mod a ekəyí awē ane mod nhóg, ankē á nzag e ngun-tê wē, awén mbál mé mesison ²⁶ Ade ngun chē ébóótédé akwog, dóə bad bényīné bán mesison mómpē mékwoge’ áwēd-te. ²⁷ Bembəledε ábe ane nwóó-nzag bēmpē áwē, bésədté mó bánken, ‘A-Sáŋ, éesaá mbále bán, mbál ní ngun mí bwām móə wénwēnnē á nzag-tē-yε? Chán ébénlédé boŋ mesison mékwōg áwēd-te?’ ²⁸ Dóə ákwəntanné bó aá, ‘Mod a ekəyí awēm nhóg mó awéné míme mesison.’ Ábē bembəledε bēnsədedé mó bánken, ‘Séke séhub mesison mé ásē-yε?’ ²⁹ Ankwəntén bó ámpē aá, ‘Aáy. Nyéēhūbē’, áyāle nzé nyēhóbé bán nyēhubé’, nyéēhubén bóəbe ngun. ³⁰ Nyémwε ngun bóəbe mesison békwoge’ káəŋ ne áde pónde épεé eche bépādtē chó. Ene pónde dóə melāā’ é bepád mεé, bésébe bēhūd mesison, béléad mó áte boŋ béhyáád mó. Ámbíd e nê, dóə bépādtē ngun, bēbānē chó áwēm etág-te.’ ”

Ngan e mbál-e-bū

(Mak 4.30-32; Luk 13.18-19)

³¹ Yesue ankalé ene ndun e mod ngan empée aá, “Nkamlēn mí mín rídé nēŋgáne mbál-e-bū echē mod átédé boŋ awén áwē nzag-tê. ³² Mbál-e-bū edé mwāmpīn bwāmbwam nzé bēhāgténé chó ne mbál mémpēe. Boŋ nzé ekwogé, ekəle’ tómaa mēl mėsad mēsýāəl. Menəŋ méhyag-kε mūm alón á ngen-tê.”

Ngan e esultēn

(Luk 13.20-21)

³³ Yesue ambé ákālē bó ngan empée aá, “Nkamlēn mí mín rídé nēŋgáne esultēn éche mmwaád ámuúnédé asii á pān é mbumé ní ngun éláán káəŋ ésule.”

*Nzəm echë ekáá boŋ Yesue
ábēnláád ngan
(Mak 4.33-34)*

³⁴ Yesue abēnládtáá ngan áyáged bad. Eeyágte'áá dyamdyam ésebán abēnlédé ngan.
³⁵ Ambel nén álóned e'yale ábe nkal e'dáédəŋ ánhōbpē nén aá,
“Měbēnléd ngan nzé nhóbe wée bad. Měyāgēd bó mam míme bēnkēmbíí'é bootya á
mbooted mé nkōŋsé.”

Yesue atógké ngan e mesison

³⁶ Yesue antédé ene ndun e mod, áke asól á ndáb-te. Ahed dóo ábē bembapεε bétáné
mó, boŋ belāŋgē mó bán, “Tógnéd sé ngan e mesison.” ³⁷ Yesue antimtén bó aá, “Mod
awē anwén míme mbál ní bwām adii Mwān-a-Moonyon. ³⁸ Nzag edii nkōŋsé. Mbál ní
bwām rídii bad ábe bédé ásē e nkamlen ní Dyōb. Mesison médii bad ábe Satanε. ³⁹ Mod a
ekoyí awē ane nwóo-nzag-ke, awē anwén mesison áwē nzag-tē mó adé Satanε. Póndé
eche bépádεé ngun chó edé asóg dé nkōŋsé. Bepád bé ngun-nε bédii ángel. ⁴⁰ Ngáne
béladεé mesison áte boŋ béhyáád mó, melemlen nē dóo ébēē ne bad ábe Satanε, nzé
nkōŋsé rípedé á asóg. ⁴¹ Mwān-a-Moonyon álōm éche ángel áhúd bad ábe bēbelte bad
bémpēe mbéb, ne bad bésyāāl ábe bēbele mbéb. ⁴² Bēbwēm bó á dū-á-muú, áhed-taá
béchyε'ε, bedyāg-ke meson á nsəl. ⁴³ Ene póndé bad ábe bēmbēl-le ngáne Dyōb áhedεé,
bépené' nēe enyen á nkamlen wée echab Sāŋ. Mod ké ahée awē awóo metúu, áwóge'.”

Ngan tēŋene Nkamlen ní mín

Ngan e nhon míme mēnkoŋnéd

⁴⁴ Yesue ambád ngan empée aá, “Nkamlen ní mín rídé nēŋgáne nhon míme mēnkoŋnéd
á nzag-tē, boŋ nēe mod nhóg ádíbté mó, akútén mó. Menyīŋge míme ámbēē mēnkāŋ anke
bwēm é'syāāl ábe ánwōŋgē asóm, ábel nén áke áchan ene nzag.

Ngan e aláá dé etógnén

⁴⁵ “Nkamlen ní mín rídé nhəgtén ámpē nēŋgáne mod a nyonǵé awē ahedé'áá meláá
mé etógnén míme rídé nkun bwāmbwam míme áchané. ⁴⁶ Anyín áde ányíné aláá áde
átómténé abon bwāmbwam, áde bésómεé, ankē ábē bwēm é'syāāl asóm, áchān-nε dó.”

Ngan e mbínzé

⁴⁷ Yesue ankāl ngan empée aá, “Nkamlen ní mín rídé nēŋgáne mbínzé eche bekób-bé-
súu bēbwémé á edíb-te boŋ békób nyaa é súu ésyāāl. ⁴⁸ Ade mbínzé émáá alón, bēndōl
chó á nkin, bedyēē ásē ábən súu áte. Eche ēmboŋ adyé bēnhē chó á melonǵé-te. Eche
chó-ε enkēmboŋ adyé, bēmpim. ⁴⁹ Né-ó enén ngan elúmte ngáne asóg dé nkōŋsé débēē.
Dyōb délōm éche ángel áhúd bad bé mbéb áfinté e bad ábe bésáá. ⁵⁰ Bēbwēm ábē bad á
dū-á-muú. Ahed-taá béchyε'ε bedyāg-ke meson á nsəl.”

Ayáge dékālē ne dé nchun

⁵¹ Yesue ansédéd ábē bembapεε ké bésóŋténé nímén mam. Bēnkwentén mó bán
bésóŋténé. ⁵² Né-ó Yesue anláá bó aá, “Meléede a mbéndé ké ahée awē ayáǵké tēŋene
nkamlen ní mín adii nēŋgáne nwóo-ndáb awē abídte bwēm bé ekóólé ne bé nchun wée
ákoŋgéé bwēm.”

*Bad bé Nazarεt béekobéé Yesue
(Mak 6.1-6; Luk 4.16-30)*

⁵³ Ade Yesue ámáá ayáged ne ngan, anhidé ádé abwóg á hōm, ⁵⁴ asú ámbíd áwe dyad
wée ámbídtē. Awed ayáǵté'áá bad á ndáb e mekáne. Bad ábe bēnwōg ngáne ayáǵtéé,
yāl enkóm bó áte bwāmbwam. Bésédte bánken, “Hée múmó ákúde enén ndín e debyéé?
Chán múmó ámwagké-ε nímén menyáké mésyāāl ábel? ⁵⁵ Kíné saá mwān a kápéntaa
ádíi-yε? Saá Maria achyáá mó-yε? Kíné saá Jemse, Josebe, Simōne ne Judasε bóo bédé

baányan-ε? ⁵⁶ Baányan bé bebaád bésyāāl-le ámpē béedyé'é á dyad-tê hén ne syánē-yε? Héé ákúdé enén ndín e debyéé? Héé ákúdé enén nyaa e ngíne échē ábenléé mímé menyáké?" ⁵⁷ Né-óó, bēnkóó Yesue. Anláá bó aá, "Nkal e'dáádəŋ awóó' edúbé hóm ásyāāl étóméé áwē dyad ne áwē túmbé." ⁵⁸ Ngáne bēnkēndúbéé Yesue, enkēmbenléé menyáké híin áhed.

14

Kwééd echē Jōne Ndusenε (Mak 6.14-29; Luk 9.7-9)

¹ Ene pónDé Herode awē akamlánáá alon á Galilia anwóg mam mímε Yesue ábélé'áá. ² Dóó álāngéé ábē bembəlede aá, "Anén mod, Yesue, adii Jōne, Ndusenε awē ammad awē bon apuúdé. Néε ákáká bon awón ngíne ábel mímén menyáké mésyāāl." ³ Herode anhób nē áyāle anlóm bad aá békób Jōne, béhan mós, béhé-'ε mós á mbwəg. Ambel nén áyāle mwaád, Herodyase, awē mwānyan Filibe ánsēbēē awón. ⁴ Herode anhē Jōne, Ndusenε á mbwəg áyāle Jōne anláá mós nén aá, "Weewóó'ε kunze áwón Herodyase, mmwaád awē mwānyon." ⁵ Kénéε Herode áhédé'áá Jōne, Ndusenε awúu, abédé mbwóg ne bad bé Israel. Bad bé Israel béndúbē bán Jōne adii nkal é'dáádəŋ. ⁶ Bon Herode antim Jōne awúu. Nén dēmbenléé epun-εε Herode ábélé'áá ngande áwēmtən epun-εε áchyāadtē. Echē epun mwān-a-mmwaád awē Herodyase anság esáke á'sō é' bad bésyāāl. Nén dénwōgēd Herode menyinje bwāmbwam. ⁷ Nén dēmbēl ambε mós akag. Anhób nén aá, "Mmwāg melē nén, mēbē wε kéchéé éche éhedéé." ⁸ Nyaá anláá mós chóm éche átāngéné sáá aheden. Né-óó anláá Herode aá, "Bāg me nló mímε Jōne, Ndusenε á taplēt-te hén bəob." ⁹ Nén dénwōgēd kēŋ Herode ndutul bon ngáne ámmadté melē amwé á'sō wéε ábē beken, ambéε kunze aá béhyene nló mímε Jōne ábe ane mwān-a-mmwaád. ¹⁰ Né-óó anlóm bad á ndáb e mbwəg ásel Jōne nló. ¹¹ Bēmpēén nló mímed á taplēt-te, bēbē ane mwān-a-mmwaád, mós-'ε ábe nyaa. ¹² Ambíd e nē bembapεε ábe Jōne bēnkē á ndáb e mbwəg bétéd mós ndim béke bélime, bon béke bēlāngē Yesue dyam áde ábénléé.

Yesue adidte ndun e mod (Mak 6.30-44; Luk 9.10-17; Jōn 6.1-14)

¹³ Ade Yesue áwógé dyam áde ábénléé ne Jōne, ansól á bōle-tē áke á abwóg á hóm wéε ábédé mwēmpen. Bon áde bad bēwógé bán Yesue amaá akε á bōle-tē, bēnchené mímāb myad békēn mekuu áhíd mós ámbíd. ¹⁴ Ade Yesue ábídé á bōle-tē, bon anyín ndun e mod, antómtén bó ngəl abé, ámad-te bó nkole. ¹⁵ Ade bin é'bóótédé ahín, ábē bembapεε bēmpē áwē, bēhōbē nén bán, "Hén áde á etūn-tē, pónDé emaá-'ε atóm bwāmbwam. Láá ábén bad bétimé' á myad-tē mímε médé benben, ábel béchan ndyééd eche bēdyēē." ¹⁶ Dóó Yesue átimtanné bó aá, "Bēētāngenéé akε. Nyébó nyébe bó chóm éche bēdyēē." ¹⁷ Dóó bēhóbéé bán, "Sēwóó e'wεle é'táan ne súu ébe chēmpen." ¹⁸ Yesue aá, "Nyéhyεene'." ¹⁹ Ade ábē bembapεε bēpēénédé mós chós, anláá ene ndun e mod aá bēdyεε áse á nkəákəə mín. Hē dóó Yesue awánlé ábē e'wεle é'táan ne échē súu ébe á mekáá bon ánoné ámín ásāgnān Dyōb. Ankabtéd bó áte, bon ábagé ábē bembapεε aá békabe ene ndun e mod. ²⁰ Bad bésyāāl bēndyē ene ndyééd békód, élyāg-ke áse. Néε bēládé echē elyāgé áse, enlón e'lón dyóm ne é'be. ²¹ Mesonjé mé bad mímε méndyē ene ndyééd mémbē ké e'kálé é'táan. Mmé mesonjé mé bad mébédé-ε baachóm. Bēnkētónjé bebaád ne bēndem.

Yesue akil á mendib-mín (Mak 6.45-52; Jōn 6.15-21)

²² Ambíd e nē, Yesue anláá ábē bembapεε aá, bésól á bōle-tē, békag á'sō á múde mé edib-é-nzab mímíní, bon álāngē-'ε ene ndun e mod aá bésūē' áwab mendáb. ²³ Ade moosyāál ámáá akε, Yesue anchágé á ekone mín ákáne. Ade ehintén émáá akwε, ambé abé áhed

mwěmpen. ²⁴ Enén pónde Yesue ábē bembapεε bēnchab bǎle abéen átíntē e edib-é-nzab. Bǎle étágé'áá, béehēle'áá akε á'sō áyāle epub é ngíne émbíd bó á'sō-te.

²⁵ Epog é mbwembwε Yesue ankě á mendíb mǐn atán bó. ²⁶ Ade bembapεε bényíné mod akag á mendíb mǐn, bēnəñéd, bélébé-'ε esaád ne mbwóg ní ngíne, bēhōbē-'ε nén bán, “Nwú móo ídē.” ²⁷ Abwōg-ábwōg Yesue anláá bó aá, “Nlém méēhūnē nyé, me-εé ndé. Nyéebáá'.” ²⁸ Dóo Petro álāngεé mó aá, “A-Sán, nzé édé bán mmōn-εé edé, láá me níke á mendíb mǐn nípe wéε edíí nē.” ²⁹ Yesue anláá mó aá, “Hyäg.” Dóo Petro ábíde á bǎle-tē ábootéd-te akε á mendíb-mǐn ápe wéε Yesue. ³⁰ Bonj áde ányíné ngáne epub é ngíne étóméé, mbwóg ménkōb mó, ábootéd-te asú ásē á mendíb-te. Dóo álébpé esaád aá, “A-Sán sōn, wóngén me!” ³¹ Melemlem mé pónde Yesue ansād ekáá, acháá-'ε mó, áhōbē aá, “Chán adúbe adíí wε mwāmpǐn nén, cheé ékáá bonj nlém níhūnē wε?” ³² Néε Yesue bó Petro bésólé á bǎle-tē, epub énsōg atóm. ³³ Ade nén ábénlédé, ábíníí bembapεε ábe bēmbē á bǎle-tē bēmbéé Yesue edúbé, bēhōbē-'ε nén bán, “Ne mbále, edíí Mwān a Dyōb.” ³⁴ Néε béchápé edib-é-nzab, bēmpě á múde níminíí, á mbwóg e Genesaret. ³⁵ Ade bad ábe bēmbē áde abwóg á hōm béchéme Yesue, bēnlōm bad bán bεpεen bad bé nkole bésyāāl ábe bēbédé ene ped e alon. ³⁶ Bad ábe bēmpεén bad bé nkole wéε Yesue béchāñ mó bán ámwε bad bé nkole bésiten ké mesó mé mbóté níme. Né-ó bad bé nkole bésyāāl ábe bēnsitén níme mesó mé mbóté bēndyεé bwām.

15

Ayáged á bad bé' bǎd (Mak 7.1-13)

¹ Ambíd e nē Befarisia ne bemeléede bé mbéndé bēmbíd á Jerusalem, bētān Yesue, bésēdté mó bánken, ² “Cheé ékáá bonj ábōñ bembapεε bēēhídē' ayáge áde ábēd betaa bétédnédé sé? Béewobpéé mekáá nyaa echě éhēdnéé bonj bédyē ndyééd.” ³ Yesue ankwentén bó aá, “Cheé ekáá bonj nyémpē nyéehídé' ngáne mbéndé e Dyōb éhóbéé aá débél, á etútú éche nyéhídeé ayáge ádēn dēn? ⁴ Dyōb áhóbé aá, ‘Béé sóo ne nyon edúbé.’ Ahób-pe ámpē aá, ‘Kéznéé awé ahóbé sáá ké'ε nyaá dyam dé mbéb áyāl bétāngéné bēwúú mó.’ ⁵ Bonj nyé, nyéyágte nén bán, nzé mod awóo chōm éche ántāngēnē sáá ké'ε nyaá awōngēn bonj alāngé bó aá móōbε Dyōb chó, ⁶ né éesaá nén bán atāngéné sáá bó nyanj* chó edúbé abεen. Abel áde mod ábélé nē, né nyéetédéé eyale é Dyōb néε dyam á etútú éche nyéhídeé ayáge ádēn. ⁷ Nyé bedog-badé! Nkal é'dáádəñ Yesayaa antāngén áde ánhōbpē ne e'yale ábe Dyōb dénlōmēnnē mó tāngēne nyé aá,

⁸ ‘Abēn bad bεbage me edúbé é nsəl ngēn, bonj nímap nlém méesaá áwēm.

⁹ Edúbé éche bεbage me éesaá dyamdyam, áyāle bεyágte bad áhíd mbéndé é baányon byánán edíí mbéndé é Dyōb.’ ”

Mam níme mébele bonj *mod eesád' á'sō é' Dyōb* (Mak 7.14-23)

¹⁰ Héε Yesue áchēnléé ene ndun e mod bonj álāngē bó aá, “Nyéwóglēn, nyésōñtēn-ne me! ¹¹ Saké chōm éche ékag mod á nsəl ébele bonj mod eesáá' á'sō é' Dyōb, bonj chōm éche ébíde mó á nsəl chóo ébele' bonj eesáá.” ¹² Ade áhóbé nē, dóo ábē bembapεε bépédé mó benben bonj bésēdté mó bánken, “Ebíí nén wéé dyam áde móhóbé ábēbté Befarisia nlém á abum-ε?” ¹³ Yesue ankwentén bó aá, “Bwél téé ábe awēm Titée awé adé ámín éwénéé, bēhūb bó ásē.” ¹⁴ Nyéchene bó. Bédíí bad bé ndím ábe bélúmte bad bé ndím bēmpēe nzii. Nzé mod awé akwedé ndím atómne mod a ndím ampée, búmō bēhūn á echóg-te. ¹⁵ Petro anláá mó aá, “Tógnéd sé enén ngan.” ¹⁶ Héε Yesue álāngεé bó aá, “Káəñ ne' bōob, ké nyémpē nyéēsōñtēn-éé-yε? ¹⁷ Nyéenyínéé nén bán, chōm ké ehéé éche mod ádyédé, ésóléé

* 15:6 Sáá bó nyanj; donje á kálag dé e'só déewóó'ε bó nyanj.

mó á nsəl, étim á abum-tê, bonj ébidte mó á yäl-ε? ¹⁸ Bonj mam níme mod áhóbεé níbide mó se á nlém-tê. Mmén mam mó-'aá mébele mod bonj eesáá' á'sō é' Dyöb. ¹⁹ Ayāle á nlém-tê dóo mewēmtεn mé mbéb méhúε'ε níme mékəə bonj ábelé mam mé mbéb nēngáne, ewúεn, akáb dé mesón á ndáb e e'wóngé, echíb, abíd á mbónj é metóm, ne mehóbεn á mbíd. ²⁰ Mmén mam móo mébele bonj mod eesáá' á'sō Dyöb. Bonj saké adyé á ndyééd áde éewobpεé mekáá ngáne béhεdεé, débēl bonj eesáá."

*Adúbe áde mmwaád a Kanahan
(Mak 7.24-30)*

²¹ Ambíd e pónDé, Yesuε anhidé áde abwóg á hóm átim á pεd e mbwóg echē enchiitén myad mé Tirε ne Sidón. ²² Hê dóo mmwaád a Kana nhóg awē adyéé'áá áde abwóg á hóm ápééné awé awē bonj áhōbē nén aá "A-Sáj, Mwän a mbyaa níme Dabidε, sōn wóg me ngol! Awem mwän a mmwaád atage bwāmbwam, áyāle edəádəη é mbéb édé mó áte." ²³ Bonj Yesuε ekéntimténné mó dyamdyam. Hê dóo ábē bembapεε bétánεé mó, bonj béchāā mó nén bán "Láá anén mmwaád wéé ákag áyāle ahídne syánē ntəgag ámbíd." ²⁴ Dóo Yesuε ákwentanné bó aá, "Bad bé Israel ábe bédé née rídyəη ní mbód níme níbóó bóo Dyöb álómé me awōngεn." ²⁵ Née ane mmwaád áwógé nê, ankwē Yesuε á mekuu, bonj áchāā mó aá, "A-Sáj, wóngén me." ²⁶ Dóo Yesuε ákwentanné aá, "Eesaá bwām átéd ndyééd e bānbān bonj ebwémé mbwé." ²⁷ Dóo ane mmwaád átimtanné mó aá, "Nê dēn A-Sáj, bonj káəηne mbwé édyāg púuted é medyé éche ábab bésáá béhúnté." ²⁸ Hê dóo Yesuε ákwentanné mó aá, "A-mwän-a-mmwaád, ewóó adúbe ámbáá. Ebeηled ngáne éhεdεé." Melemlem mé pónDé, ane mmwaád awe mwän-a-mmwaád andyéé bwām.

Yesuε achōjté ndun e mod

²⁹ Yesuε anhidé áde abwóg á hóm, ápōη á nkəg mé edib-é-nzab é Galilia. Ankē adyéε ásē á ekone mín. ³⁰ Ndun e mod empē awē. Bépééné'áá bad ábe bésyágté'áá, ábe bēnkwxē ndím, ábe mekuu ménwēε, e'bóbé ne ekud é bad bé nkole bēmpēe. Bébánné'áá ábē bad bésyāāl á'sō wéε Yesuε, áchōōd-te bó. ³¹ Menyáké ménkōb ene ndun e mod áde bényíné née bad ábe béēhōbe'aá akan née béhóbεé akan. Abe mekuu ménwēε bentyēēm bwām, ábe bésyágté'áá békag bwām. Abe bēnkwxē ndím bényínne'. Békené Dyöb á bad bé Israel.

*Yesuε adidté ndun e mod
(Mak 8.1-10)*

³² Yesuε anchélé ábē bembapεε, álāngē bó nén aá, "Ndé enén ndun e mod ngol áyāle békébē ne me e'pun é'láán, béewóo-'áa chōm éche bedyákē bəəb. Meéhēdēε meé béhide hén ne nzaa, áyāle béhεle se béhún ásē á nzii." ³³ Dóo ábē bembapεε bē bésεdteé mó nén bán, "Héé syánē dékudté ndyééd á ehýāngε-tê hén echē ékwōg enén ndun e mod?" ³⁴ Yesuε ansédéd bó aáken, "E'wεle é'tāη nyéwóó?" Bēnkwxētén bán, "E'wεle saámbé ne nguse é súu ésad." ³⁵ Dóo Yesuε álāngé ene ndun e mod aá bedyεε ásē á ndəəb-té. ³⁶ Héε átédé ábē e'wεle saámbé ne échē súu, ásāgnān Dyöb, ákabtáád bó áte, ábagé ábē bembapεε, bó-ε békabpé ene ndun e mod. ³⁷ Bad bésyāāl bēndyē ene ndyééd, békódte, káəη élyāg-ke ásē. Echē enlyāg ásē enlón e'lōη saámbé. ³⁸ Mesōngé mé bad níme méndyē ene ndyééd mébédé e'kálé é'niin. Mmê mesōngé mé bad mébédéε baachóm, bēnkētōngé bebaád ne bēndem. ³⁹ Héε Yesuε álāngéé ene ndun e mod aá bésūē' áwab mendáb. Ade áamáá bó aláa nê, ansól á bōle-tê, áke á mbwóg e Magadan.

16

*Béhédné Yesuε
e'chemléd é' menyáké*

(Mak 8.11-13; Luk 12.54-56)

¹ Ambíd e nê, Befarisia ne Besadusia bēnkē wéε Yesuε ákəg mó. Bēnlāā mó bán álúmed bó e'chemléd ábe é'húú ádyōb. ² Dóo Yesuε álāngéé bó aá, "Nzé ngukél epedé, nyéhóbe

bán, ‘Abobe áyæge ámín, nê álúmte bán bîn bébon chän.’ ³ Nzé bîn é’sánǵé-’ε, nyêhóbe bán, ‘Abobe áyæge ámín, bîn-ne é’wábpé, nê álúmte bán mbúú échā.’ Nyêbíé’ bîn alán ámín, ngáne bébēē, bon nyéēhēlēē mam míme mébenlad chii achem.* ⁴ Echén ebébtéd é nyonǵel, nyéēhēdēē Dyōb awóǵen, nyéhede-’ε e’chemléd bé menyáké! Bon nyéekudté nzése e’chemléd bé menyáké ábe nkal é’dáádəŋ Jonaa bēnpən.” Dóo átédte bó, bon ákag.

*Esulten éche Befarisia ne Besadusia
(Mak 8.14-21)*

⁵ Yesue ne ábē bembapεε bēnchabé edib é nzab ámín, bon bembapεε bēnchatén e’wεle awáale áyāl. ⁶ Yesue anláá bó aá, “Nyétéd pónde ne esulten éche Befarisia ne Besadusia.” ⁷ Héε ábē bembapεε bēn ne bēn bébóótédé ahób bán, “Ahóbé nê áyāle syáā deewánlēé e’wεle áyāl.” ⁸ Yesue ambíi chōm-ée békálé. Dóo ásεdteé bó aáken, “Cheé nyé bēn ne bēn nyéhóbeé áyāle e’wεle ábe nyéēwōo’é? Chán adúbe ádíi nyé mwāmpin nén? ⁹ Kóǵn ne’ bōob, nyéesóŋténé-ε? Nyémaá achaten ngáne méndidēē e’kálé e’ bad é’táan ne e’wεle é’táan. Ambíd echē bémáá ene ndyééd adyé, e’lón é’tǵn echē enlyǵg ásē énlōnnē? ¹⁰ Nyécháténé kóǵn ne adíde áde méndidēē e’kálé e’ bad é’niin ne e’wεle saámbé. Ambíd echē bómpē bémáá adyé, echē enlyǵg ásē ch’-’ε enlón e’lón é’tǵn? ¹¹ Ade rílangé nyé méé nyétéden esulten pónde, saké ewεle chēn chōo ríhóbé’áá. Nyétéd pónde ne esulten é Befarisia ne Besadusia.” ¹² Dóo bembapεε bétímé asóŋten bán saké esulten éche bébenlēé ewεle chōo Yesue ahóbé’áá aá bétéden pónde bon ayáged áde Befarisia ne Besadusia béyǵgté’áá dóo ákóŋté’áá ahób.

*Petro aá Yesue mó
adé Ane-awě-Béwǵgté
(Mak 8.27-30; Luk 9.18-21)*

¹³ Yesue ankě á mbwǵg e Kaisaria Filipi. Ade ápédé áwed, dóo ásεdteé ábē bembapεε aáken, “Nzé-módé bad bó béhóbeé bán Mwān-a-Moonyon adé?” ¹⁴ Bēntimtén mó bán, “Donǵe á bad béhóbe bán edii Jōne Ndusene, bēmpēe bán Elaijaa, ábíní-’ε bán Jeremayaa ké’ε nkal é’dáádəŋ nhǵg ampée.” ¹⁵ Héε Yesue ásεdteé bó aáken, “Bon nyébēn-ne, nzé-módé nyéhóbeé bán ndé?” ¹⁶ Simōn Petro ankwentén aá, “Wε-εé edé Ane-awě-Béwǵgté, Mwān a Dyōb áde ádé á alongé.” ¹⁷ Yesue antimtén aá, “Nnam ndé ne wε, a-Simōn, mwān awě Jonaa. Saké moonyon álǵngé wε nê, bon echem Sǵn awě adé ámín móo ahóbté wε. ¹⁸ Né-óó a-Petro nlǵnge wε,† wεé edé ndim-e-aláá. Ámín e ene ndim e aláá dóo mélōŋgē rímēm mwembé. Ké ngíne e kwééd éhēnlé rímē mwembé ahóbed ásē. ¹⁹ Awōŋ dóo mébeé mekii mé nkamlen ní mín. Kéchéé éche ébéné á nkōŋsé, né ébēnnédé ámín. Kéchéé-’ε éche ébáge kunze a nkōŋsé, né ébágnédé kunze ámín.”

*Yesue ahóbé tǵngene
rímē metake ne echē kwééd
(Mak 8.31-9.1; Luk 9.22-27)*

²⁰ Héε Yesue ásíméé ábē bembapεε etúu áte nén béēhōbē bán móo módē Ane-awě-Béwǵgté. ²¹ Bootya ene pónde, Yesue ambootéd ábē bembapεε alúmed áte aá móťǵngēnē akε á Jerusalem. Áwed-táa mókudté metake híin á mekáá mé bad bémáá, beprise bémáá ne bemeléde bé mbéndé. Aá bēwū mó, bon e’pun ábe é’lónténé é’láan móǵpuú. ²² Dóo Petro átímné Yesue á nkǵg bon ákǵgé átimed mó áte, ahóbē nén aá, “A-Sǵn, Dyōb déekwenténné mbéd aá nén ábenled ne wε.” ²³ Héε Yesue ákúnnédé bon ahóbē wéε Petro aá “Hidé me á’sō-te, a-Satan! Cheé ékǵǵ’ε me ábel mewēmten mé Dyōb? Ehóbe nê ne mewēmten mé moonyon saké mé Dyōb.” ²⁴ Dóo Yesue álǵngéé ábē bembapεε aá, “Kéznéé awě awémténé me ahíd, atǵngéné ásob yǵl mendíb, ápēm áde awǵg, bon ahíde me. ²⁵ Áyāle kéznéé awě ahede áde alongé ason, ábōd dó. Kéznéé-’ε awě ábōd áde alongé

* **16:3** Donǵe á kǵlag déewóo’ε e’yale ábē Yesue ngáne é’ténlédé á nchoo 2 ne 3. † **16:18** Petro: á ehób é Grikia adii ndim e aláá.

áyāl echēm, ákud dó. ²⁶ Nsyáñ ríhée mod ákudté nzé akudé nkõñsé rísyāāl bonj abódé ádē alongé? Ké-’ε, cheé mod áhēλεε áβε ákõde ádē alongé? ²⁷ Nlânge nyé nímén mekan áyāle Mwān-a-Moonyonj ápě ne ehúmé éche eche Sánj nchoo ne éche ángel. Ene pónde dóo ákõgsēnnē ké’ε ánamédté kénzée tãñgene chõm éche ámbenlé. ²⁸ Ne mbále nlânge nyé nén mēé donje á bad átínté echên béenyínennē kwééd ðíð ésebán bényíne née Mwān-a-Moonyonj ápééné nímē nkamlēn á nkõñsé.”

17

Yāl ehāñléné Yesue

(Mak 9.2-13; Luk 9.28-36)

¹ Ambíð e epun ntóób Yesue ankeén Petro ne Jemse bó mwānyanj Jõne á mbõod echē echabé ámín. Bēnpēn-εé bémbē áhed. ² Dóo ábē bembapεε bényíné née áhāñléné, e’só é’pēné mó á nló nēñgáne enyēn. Mbóté chõ-’ε épūbē mó féréd émwaá-’ε áte. ³ Abwōg-ábwōg, ábē bembapεε bényíné née Mosεε ne Elaijaa bébidé táléd, bóobe Yesue békale’. ⁴ Dóo Petro álângeé Yesue aá, “A-Sánj, ébóó ngáne syāá dédíí hén. Nzé edáá, mēlõñ e’bem é’lāán, échõñ, éche Mosεε ne éche Elaijaa.” ⁵ Eépedεé ké amad á nsal bonj mbag echē ekine áte ékütān bó. Héε béwógεé ehób ébide á mbag-tē nén, “Awem Mwān a nlém nén, awógte me menyinge. Nyéwógne mó.” ⁶ Ade ábē bembapεε béwógé échē ehób, bémbwōg mebóbõñ, bésõñ-’ε e’só ásē ne mbwōg ní ngíne. ⁷ Dóo Yesue ápedé wéε bémbēε bonj ábānē bó ekáá á yāl, áhõbē aá, “Nyéhíde ásē, nyéebáá’.” ⁸ Ade bényéné nló ámín, bényín Yesue mwēnpēn. ⁹ Ade bóbbõ bésudεé á mbõod mín nē, dóo Yesue ásíméé bó etúu áte áhóbe’ aá, “Nyéelángé modmod dyamdyam áde nyényíné káññ ne á pónde echē Dyõb dépuúdté Mwān-a-Moonyonj á kwééd.” ¹⁰ Héε ábē bembapεε bésédteé mó bánken, “Cheé ekáá bonj bemeléede bé mbéndé béhóbé nén bán Elaijaa atãñgéné asébe dé ape bonj Ane-awē-Béwógté ápě?” ¹¹ Yesue antímtén bó aá, “Ne mbále, Elaijaa atãñgéné asébe dé ape, atíí-’ε mam mésyāā. ¹² Bonj nlânge nyé nén mēé Elaijaa ammād ape, bonj bad bēnkēnchemmé mó, bémbēl-le mó ngáne bēndãñgé. Melemlem né-’aá Mwān-a-Moonyonj átagké áwab mekáá.” ¹³ Enén pónde dóo ábē bembapεε bésõñtēnnē nén bán Jõne, Ndusεε móo áhóbéé.

Yesue achõñté mwān a mwēnchóm

awē edáádãñ é mbéb émbēε áte

(Mak 9.14-29; Luk 9.37-43a)

¹⁴ Ade Yesue ne ábē bembapεε bétímé ámbíð ámpē bonj bétán ndun e mod, mod nhóg ampě áwē, akóg mebóbõñ, bonj áhõbē nén aá, ¹⁵ “A-Sánj sõn, wóg awem mwān ngõl. Awem mwān a mwēnchóm akonle nkole mé ekikíd, atage bwāmbwam. Ayõgké ahún káññ ne á muú-te ne á mendíb-te. ¹⁶ Mēmpéén mó wéε ábõñ bembapεε, bonj béehéleé mó achood.” ¹⁷ Dóo Yesue átimtanné aá, “Wáá! Nyé bad bé’ chii, mbeltéd nímén méétyéeméé, nyéewóo-’áa adúbe. Chán mépéé nyé adyēn hén-ēē? Chán mépéé nyé awesēn-ē? Hyēnáád me mwān awed hén.” ¹⁸ Dóo Yesue ákamlanné edáádãñ é mbéb éche étágté’áa ane mwān aá ébíd, bonj ébíd-te. Abwōg-ábwōg ane mwān áchõñ-’ε. ¹⁹ Ambíð e pónde bembapεε ábe Yesue bēntān mó, bonj bésédteé mó á kun-tē nén bánken, “Cheé énkãñ bonj sēnkēnhēl échē edáádãñ é mbéb abided?” ²⁰ Dóo Yesue átimtanné bó aá, “Ayāle adúbe áde nyé mwāmpín. Ne mbále nlânge nyé nén mēé, nzé nyēwóo adúbe áde áde mwāmpín nēñgáne mbál-e-bū, né nyéékamlén échén ekone bán éhíde hén, étim híní, étim-me nē ðēn. Dyam ké ahóg déetómmé nyé áte. ²¹ Nyéhēle-se nyébidéd enén ndín e edáádãñ é mbéb nzé nyékāne, nyédidé-’ε yāl nzaa á mekáne-tē.”*

Yesue ahóbé ámpē

ngáne bad béwūū’ é mó

(Mak 9.30-32; Luk 9.43b-45)

* **17:21** Donje á kálag dé e’só déewóo’ é nímén nchoo.

²² Yesue ne ábē bembapεε bénladén áte hõm ahóg á mbwóg e Galilia. Héε álângeé bó aá, “Bébéé Mwän-a-Moonyon á mekáá mé baányon. Bó-’aá béwūū mó. ²³ Bon Dyöb dépuúd mó ámbíd e e’pun é’láán.” Ade bembapεε béwógé nê, bénwög ndutul bwámbwam.

Yesue asãngé tááε e Ndáb-e-Dyöb

²⁴ Yesue ne ábē bembapεε bēmpě á dyad á Kapenahum. Ahed dóo bad ábe bésánté’áá tááε e Ndáb-e-Dyöb bétané Petro bon bésēdté mó bánken, “Kiné awen meléede eésanğéé tááε e Ndáb-e-Dyöb-e?” ²⁵ Petro antimtén bó aá, “Asanğe’.” Ade Petro ásólé á ndáb sólén, eépedéé dyam ahób bon Yesue ásēdté mó aá, “A-Simōn, chán ényiné ádén akan? Benzébadé kñ é nkõñsé ésanğéé e’sanğé ké’ε tááε? Bãn bé alon-ε, ngé beken?”† ²⁶ Petro ákwentén aá, “Beken.” Yesue aá, “Nê álũmte nén bán, bán bé alon bēetãñgenéé asaa. ²⁷ Bon ké nê, ábel nén deélinğsé ábē bad ábe bésante tááε, kě ébwēm e’chõb á edib-é-nzab-tê. Súu eche wésēbēē akób, éne de chõ nsal áte, wētãn mōné nĩme mékwog sóo tááε asanğed áwēd-te. Téd mó, ésanğed sóo.”

18

Nzéé atómténé mod ambáá abé á’sõ é’ Dyöb?

(Mak 9.33-37; Luk 9.46-48)

¹ Eebeméé áte ámbíd e nê, bembapεε ábe Yesue bēmpě áwē, bésēdēd mó bánken, “Nzé-módé-’ε atómténé mod ambáá abé á nkamlen mí mín?” ² Hê dóo Yesue áchénlé mwēndem nhóg, átĩdē mó áwab tĩnté, ³ bon áhõb aá, “Ne mbále nlânge nyé nén meé ésebán mod ahñléné ádē alongé bon abé nñgáne anén mwän, eéhēlēē-se asól á nkamlen mí mín. ⁴ Né-õó, kenzéé awē asũdté yãl nñgáne anén mwän né móo atómténé mod ambáá abé átĩnté e bad ábe bédé ásē e nkamlen mí mín. ⁵ Kenzéé awē akobé enén ndín e mwän á dñn ádēm, né akobé me. ⁶ Bon kenzéé awē abēlté enén ndín e mwēndem awē adúbpe me mbéb, émbē mbon né bēntéá ene ndín e mod sãñkalaa a aláá á nkãñ, bon bēhúnéd-te mó wēε edib é nkwě étómténé achab ásē. ⁷ E’béb é’ yãl áte ne nkõñsé áyãle mekágsen nĩme mébelte bad mbéb. Mekágsen métãñgené ape, bon e’béb é’ yãl áte ne mod awē abēlté mod ampée mbéb. ⁸ Nzé échon ekáá ké’ε ekuu ébelte wε mbéb, esél chõ, épim. Edé mbon wε ákud alongé ne eped é yãl tómaa wε áwõñ mekáá mébe ké’ε mekuu mébe bon bébwēm wε á muú nĩme méēdĩmē’. ⁹ Melemlem nzé ádon dñd ábelte wε mbéb, ehúd dó, épim. Edé mbon wε ákud alongé ne dñd ahóg tómaa wε áwõñ mĩd mébe bon bébwēm wε á dù-á-muú.

Ngan e rĩdyon mí mbód nĩme mémbõo

(Luk 15.3-7)

¹⁰ “Nyényín nén bán nyéetédéé mĩmēn mpín mí bãñ ké nhóg nkõñtéd, bán méesaá etógnén. Nlânge nyé nén meé ángel éche éñone’ bó ébãg á’sõ ábe echem Sãñ awē adé ámĩn áhõbe bó.* ¹² Chán nyényiné ádén dyam? Nzé mod awóo mbwókεl é rĩdyon mí mbód, bon nhóg mĩbóó, ngómē átedé nĩmĩnĩ móom mé rĩdyon mí mbód abog ne abog wēε bēdyákē medyé á ekone mĩn áke dé ahed nĩmē nhóg nĩme mĩbóó? ¹³ Ne mbále nlânge nyé nén meé, nzé adĩbté-’ε mó abelé awógén mó menyĩnge tómaa nĩmĩnĩ móom abog ne abog nĩme ménkēmbóó. ¹⁴ Melemlem nê dóo echen† Sãñ awē adé ámĩn éhēdēé aá ké mpín nĩ mwēndem néε nĩmēn mĩbóó.

Mwãnyon awē abēnlé wε awusé

¹⁵ “Nzé mwãnyon abēnlé wε awusé, tán mó wēε nyúmõ bad bébe bēnpēn nyedĩí, échu mó dó aláa. Nzé achemé ádē awusé, né nyé mwãnyon nyētimé ásē.‡ ¹⁶ Bon nzé

† 17:25 Ene pónde beken bóo bésanğé’áá tááε é kñ. * 18:10 Donje á kálag dé’sõ ábáde nchoo 11: Nyébii nén bán Mwän-a-Moonyon apedé áson bad ábe bēbóó. † 18:14 Echen: donje á kálag dé’sõ áwóo echem. ‡ 18:15 Abēnlé wε awusé: donje á kálag dé e’sõ áwóo abelé awusé.

eékwentene aá mópánné wε, etéd mod ampée nhóg ké'ε bébe ékēēn áwē, ábel nén, 'Mbéb ké ríhée míme éhóbé wεé abelé wε míbyēn ne mbónj ébe ké'ε éláán.'§ 17 Nzé eékobe káájne chōm-ée échē mbonj éhóbé, épēēn mó á mwembé. Nzé eékwentene ké bó awóglēn, etéd mó née mod awē eedúbpe áyāl e míme nsōhēn káa nēngáne nsaad-a-tááse.*

*Yesue aá bembapεε béwóó
ngíne ákáj ne ábe dyam kunze*

18 "Ne mbále, nlánge nyé nén meé, kéchéé éche nyébéné á nkōhsé ébennédé ámín. Kéchée-ε éche nyébágé kunze á nkōhsé, ébágnédé kunze ámín. 19 Nlánge nyé ámpē nén meé, nzé nyé bad bébe nyēchēmténé áyāle kéchéé bonj nyēhedé chó á mekáne-tē, echem Sáj awē adé ámín ábē nyé chó. 20 Ayāle wée bad bébe ké'ε beláán beládné áwēm dīn, mémpē ndé áwab tīntē."

*Ngan e mod-a-nsón a káj
awē enkēnlagсэн waáb*

21 Hē dōo Petro ápédé wée Yesue, bonj ásedté mó aá "A-Sáj, nzé mwānned abenle me awusé pónde téé, ngen étáj rítájéné mó alagsen? Káájse ngen saámbe-yε?" 22 Dōo Yesue átímtanné mó aá, "Nlánge nyé nén meé, saké ngen saámbe, bonj móom mé ngen saámbe ne saámbe.† 23 Nē dōo édíí á nkamlēn mí mín. Dyōb ákamlanné nēngáne káj póg echē echénlé bad ábe bébele nsón ásē echē, ānōn mōné míme bó ké ahée béwánlé mó. 24 Abooted áde ábóótédé ānōn mōné míme ábē bad béwánlé mó, dōo bad bépéénédé mó mod nhóg awē anwálé mó nkúú mí mōné. 25 Ane mod enkēnhēnlé ádē alúm atwε, né-ōó káj enhób aá bésōm mó nchoo ne mwaád ne bān nēngáne betān, bésōm-me bwēm é'syāāl ábe áwóó. Mmē mōné mébē ásábe áde alúm. 26 Ane mod ankwē káj á mekuu, áchāā mó aá, 'Béε me pónde, mētwe ádonj alúm ásyāāl.' 27 Káj enwóg mó ngōl, anchené mó aá ákag, álagsen-ne ádē alúm. 28 Néε ane mod áhídté hē, ambomén waáb awē mómpē abelé'áá nsón ásē e káj. Waáb ne anwálé mó mwā mōné awē énkēmbuú áte. Dōo átólé waáb á mengōgíd, aá ásábe mó nímē mōné. 29 Waáb ankwε mó á mekuu, áchāā mó aá, ábe mó pónde aá, móōsābē mó ádē alúm. 30 Ane mod enkēnlagсэнné waáb, anhé mó á mbwōg aá kááj né asábpé áde alúm bonj bēbídēd mó. 31 Ade bad ábe bēbédé áhed ábe bómpē bēbélé'áá nsón ásē e káj bényíne dyam áde ábēnlédé, bēnlīj bwāmbwam. Bēnkē káj dyam ásyāāl áde ábēnlédé aláa. 32 Né-ōó, káj enchélé ane mod, álāngē mó aá, 'Ekúkú é lēā nén! Menlagсэн wε alúm áde wēnwālēē me áyāle wenchān me. 33 Cheé ékáá bonj weewóge wēn ngōl melemlem nēngáne me-ε ménwōgkē wε ngōl?' 34 Káj ēnlīj bwāmbwam, né-ōó anlóm ane mod á mbwōg aá bēwóged mó ndutul. Aá ábē-ε á mbwōg kááj né asábpé áde alúm ásyāāl." 35 Né-ōó, Yesue ansógtén nén aá, "Nē dōo Titēε Dyōbe awē adé ámín ábenlé. Nzé weélagse ne mwānyonj ne nímōh nlem rísyāāl, né Dyōb dékōgsēn wε ngáne ene káj énkōgsēnné ane mod."

19

*Ayáged tājgene anan
dé mmwaád á e'wōngé
(Mak 10.1-12)*

1 Ade Yesue amáá nímén mekan ahób, anhidé á Galilia áke á mbwóg e Judeya, áchābē á pēd e edíb é Jodan eníníí. 2 Ndun e mod enhíd mó áwed, áchōōd-tε bad bé nkole. 3 Donje á Befarisia bēmpē áwē ákag mó. Bēnsédéd mó bánken, "Mbéndé echēd ebagé kunze nén bán, mod ánan awē mwaád áyāle nyaa e nzōm ké ehée-yε?" 4 Yesue ankwentén bó aáken, "Nyéeláá'ε á kálag e Dyōb nén bán á mbooted, Dyōb dēnhag bó mmwaád ne

§ 18:16 Nén áténlédé á kálag e Dyōb, Diáronomi: 19.15. * 18:17 Bad bé Israel bēndúbē nén bán besaad bé tááse bóo bétómténé bad bé mbéb abé, bán béesól-laá á nkamlēn mí mín. † 18:22 Móom mé ngen saámbe ne saámbe: donje á kálag dé e'só áwóó móom mé ngen saámbe ngen saámbe.

mwenchóm-ε?” ⁵ Dyöb á hóbpe aá, “Áyāle né-ᵋᵋ, mwenchóm ätedé sáá ne nyan abé ne mwaád, boᵋ búmᵋ bad bébe bétim mod nhóg. ⁶ Né-ᵋᵋ, búmᵋ béesaá ámpē bad bébe, boᵋ bédii mod nhóg. Né-ᵋᵋ, échē Dyöb áládé, modmod eepáá’.” ⁷ Hē dᵋᵋ ábē Befarisia bésetéé mó bánken, “Nzé édé nē, cheé-ᵋ ḗnkāᵋ boᵋ Mosēē ábagé bad kunze aá, mod ábe mwaád kálag échē elūmte nén bán, e’wóngé é’máá boᵋ ānan mó.” ⁸ Dᵋᵋ Yesue álāᵋgēé bó aá, “Mosēē ambāg nyé enén kunze áyāle nyēlélé nlém á abum. Enkēmbáá nē á mbooted mé nkōᵋsé. ⁹ Né-ᵋᵋ, nlāᵋge nyé nén mēé, mod ké ahéé awē anané mwaád ésebán ane mmwaád akábé asón, nzé ene ndín e mod awóó mmwaád ampēe, né akábé asón.” ¹⁰ Hē dᵋᵋ ábē bembapēē bēlāᵋgēé mó bán, “Nzé nén dᵋᵋ mekan mé mmwaád ne nchóm médii, né éesaá nsyāᵋ āwōᵋ mmwaád.” ¹¹ Yesue antimtén bó aá, “Saké mod asyāᵋl ahēle ákob ádén ayáged. Boᵋ dékobnéd ne bad ábe Dyöb ábágé dᵋ. ¹² Nyēbíí nén bán, nzᵋm édé híin échē ékáá boᵋ bad béewōᵋ bebaád. Behóg bédé ábe béchyááténé nē. Bēmpēe-’ε bédé nē áyāle bad bēbélé bó nē. Abíníí-’ε, bēbélé yāl nē ábel boᵋ bēbel nsón mé nkamlēn rí Dyöb. Kēnzéé awē ahēlé ádén ayáge akob, ákob dᵋ.”

*Yesue anāmté bēndem
(Mak 10.13-16; Luk 18.15-17)*

¹³ Bad bēmpēēn bēndem wē Yesue nén bán ábán bó ekáá á nló, ákānned-te bó. Abē bembapēē bēnkānē ábe bad áte. ¹⁴ Boᵋ Yesue anláá bó aá, “Nyétēde bēndem béhyag áwēm, nyéekáá bó, áyāle nén, nyaa é bad nēé bó chᵋᵋ éwóó nkamlēn rí mín.” ¹⁵ Né-ᵋᵋ, Yesue ambán ábē bán ekáá á nló. Ambid e nē, anhidé áhed.

*Nhᵋn rí bad
ne nkamlēn rí Dyöb
(Mak 10.17-31; Luk 18.18-30)*

¹⁶ Póndé póg mod nhóg ampē wēē Yesue, ásetéé mó aáken, “A-meléed, dyam á bwām áhéé rítāᵋgéné abel, ábel nén ríkud alongé áde déemaá?” ¹⁷ Hēē Yesue ákwēntanné mó aá, “Chán éhéleé ésetéé mē dyam áde áde dyam á bwām? Mod nhóg mwēnpen mó adé awē adé mod a bwām. Kōᵋgē’ mbéndé é Dyöb nzé ehēde wē mókud alongé áde déemaá’.” ¹⁸ Dᵋᵋ ane mod ásetéé mó aáken, “Mbéndé éhéé?” Yesue ankwēntén mó aá, “Weewúé’ mod, weekábé asón á ndáb e’wóngé, weechíbé’, weebídé mbóᵋ e metóm, ¹⁹ bēé sóó ne nyōᵋ edúbé, édāᵋ-’ε mwānyōᵋ nēᵋgāne echoᵋ yāl.” ²⁰ Hēē ene kódemod élāᵋgēé Yesue aá, “Nhídé échén mbéndé ésyāᵋl; cheé émpēe éhedne mē abel.” ²¹ Yesue antimtén mó aá, “Nzé ehēde wēé móᵋwóó awusé á yāl ké ahóg, kāg ésóm bwēm é’syāᵋl ábe éwóó, étēd rímé mᵋné ébe betóótōkē bé bad. Nzé ebélé nē, wēkūd nhᵋn ádyöb. Ene póndé éhye éhíde mē. ²² Ade ene kódemod áwógé nē, anwóg mbéb áte bwāmbwam áhídē-’ε áyāle ambé nhᵋn bwāmbwam.”

²³ Hēē Yesue álāᵋgēé ábē bembapēē aá, “Ne mbále nlāᵋge nyé nén mēé élēl áte nhᵋn rí mod ásól á nkamlēn rí Dyöb. ²⁴ Nlāa nyé ámpē nén mēé édé mwān a akan sājkalaa a nyam nēē Kamēl āpon á epōn é ndōnde tómaa nhᵋn rí mod ásól á nkamlēn rí Dyöb.” ²⁵ Ade bembapēē bēwógé nén, yāl enkóm bó áte bwāmbwam. Bēnsēdéd bánken, “Nzēé-’ᵋ ahēle ákud e’sóᵋᵋᵋ?” ²⁶ Hēē Yesue ánóné bó chóᵋᵋ boᵋ áhābē aá, “Ne baányōᵋ nén déehēleé sē ábenléd boᵋ ne Dyöb dyamdyam déeleléé áte.” ²⁷ Hēē Petro áhóbēé aá, “Nᵋné’, sētēdté chōm ésyāᵋl áhíd wē, cheé-ᵋ ébē rímēd nsyāᵋᵋ.” ²⁸ Hēē Yesue álāᵋgēé bó aá, “Ne mbále, nlāᵋge nyé nén mēé, póndé échē Mwān-a-Moonyōᵋ ádyéé’ é á atii dé nkamlēn ne éche ehúmé ésyāᵋl á nkōᵋsé rímē ríhúé’, nyé bad dyōm ne bébe ábe bēhíde mē nyēmpē nyéēdyéé á metii mé nkamlēn, nyékaādtē metúmbé mé Israel dyōm ne mébe. ²⁹ Kēnzéé-’ε awē atēdté éche ndáb, baányāᵋ, sáá, nyaá, bán, ne eche mbwóg áyāl échēm, ákud chó mbwókel e ngen, ákūd-te alongé áde déemaá’.” ³⁰ Boᵋ bad híin ábe bédé á’sō bᵋᵋᵋ bēlyāg mbíd, híin-ne ábe bēnlyāg mbíd bēbē á’sō.”

20

Ngan e bad bé nsón

¹ Hê dǎo Yesue ákaleé ngan aá, “Nhóbe nê áyāle nkamlen mí mín rídé nhəgtén nēngáne nwóo-nzag nhóg awě ambíd á ndáb epəg é mbwembwe áke dé ahed bad ábe ásābēē, ábel nsón áwē nzag-tê. ² Bǎōbǎō bēmpě á nchemten áyāle nsábe mé epun é bǐn bonj álómé bó áwē nzag-tê. ³ Ane nwóo-nzag antīm ámbíd ámpē á dyad-tê á ngəŋ abog. Antán bad bé nsón bēmpēe áhed. Bentyēem ngēn, béebele’áa chǒmchǒm. ⁴ Hée álāngēé bó aá, ‘Nyémpē nyéke nyébel nsón áwēm nzag-tê, mēsābē nyé nsábe míme ríkwógnédé.’ ⁵ Né-ǎǎ, bēnkě. Ambēl melemlem mé dyam á kəd, ne á ngəŋ éláán. ⁶ Dyam ngəŋ étáan née ane mod átímé á dyad-tê ámpē, antán bad bé nsón ábe bómpē bentyēem, béebele’áa dyamdyam. Hée ásedtēé bó aá, ‘Cheé nyébébtēé epun é bǐn ésyāēl hén ngēn áde nyéebelēé dyamdyam.’ ⁷ Bēnkwentén mǎn nén bán, ‘Modmod eetēdéé sé á nsón.’ Hée ane mod álāngēé bó aá, ‘Nyémpē nyékag-kǎǎ nyébel nsón áwēm nzag-tê.’

⁸ “Ade ngukél épédé, ane nwóo-nzag anláá awě mod awě anone ábē bad bé nsón aá, álad bad bé nsón áte, ásábe bó. Aá, ábooted ne bad ábe bédímténé apε, ásōg-ke ne ábe bésébpé apε. ⁹ Ambéé bad ábe bēmbootéd nsón á ngəŋ étáan nsábe mé epun é bǐn ¹⁰ Ade bad ábe bēnsēbē nsón ábooted bépédé ákob nsábe, bēnwēmtēn bán, békud nsábe míme rítómé mí bad ábe bēmbootéd nsón á ngəŋ étáan. Bonj bómpē bēnkūd melemlem mé nsábe. ¹¹ Ade békóbé mǎné míme bēmbéé bó, bēmbootéd anyoo áte. ¹² Béhōbē bán, ‘Ábén bad bēbélé nsón háwa póg chēmpen, ké nê, esábpé bó melemlem née sé ábe sēbelé nsón epun é bǐn ésyāēl ne enyεn é ngíne.’ ¹³ Nwóo-nzag antímtén ábē bad nhóg aá, ‘Amúē, meédogéé nyé. Eesaá mbáale bán dentí bán mēbe nyé nsábe mé nsón mé epun é bǐn-ε? ¹⁴ Nyékob-pǎǎ mímēn mǎné, nyékag. Mmēn-εé ntífidé mēé mēsābē anén mod awě adímténé apε melemlem ngáne nísábpé’áá wémpē. ¹⁵ Meewóó’é kunze ábenled mímmē mǎné ngáne rídǎǎ-yε? Cheé ékǎǎ bonj nyébēbtē nlem á abum áyāle ábēm e’bonj bé nlem?’” ¹⁶ Yesue ansógtén ene ngan aá, “Né-ǎǎ, bé’sǎ bétīm bé mbíd, bé mbíd-tε bétīm bé e’sǎ.”

*Yesue ahóbé ngen echē elónténé
élaán ngáne bēwū’é mǎ**(Mak 10.32-34; Luk 18.31-34)*

¹⁷ Yesue ne ábē bembapεε békágé’áá á akuu á Jerusalem. Ade békagké nê dǎo áchógé bó á nkəg, bonj álāngē bó á kun-tê aá, ¹⁸ “Pón nyébíi bán dekag á Jerusalem, áwed-taá bēbéé Mwǎn-a-Moonyonj á mekáá mé beprise bēmbáá ne bemeléede bé mbéndé. Bǎ-’ε bēbéé mbakú bán atəŋgéné awé. ¹⁹ Bēbe mǎ á mekáá mé bad ábe béesě bad bé Israel. Bǎ-’ε bēwǎǎdé mǎ, bēswǎdtǎād mǎ e’təŋgú, bēbōmē-’ε mǎ á awəg. Bonj ámbíd e e’pun é’láán Dyǒb dépuúd mǎ.”

*Nyē-mwǎn ahedte bǎn metii**(Mak 10.35-45)*

²⁰ Ambíd e pǎndé dǎo Zebēdie mwaád ápédé wée Yesue ne ábē bǎn bé baachóm bēbe, abwóg mebóbónj, áchāā-’ε Yesue aá ábele mǎ dyam. ²¹ Yesue ansédéd mǎ aáken, “Cheé éhedéé?” Dǎo ákwentanné mǎ aá, “Bǎg me akag nén wéé, pǎndé eche wébēē á nkamlen, ábēm bǎn bēn bēbe bédyēé wε á nkəg, nhóg ekáá émbáá, aníní-’ε á ekáá é emwed.” ²² Hée Yesue ákwentanné bó aá, “Nyéebíi’ε chǒm éche nyésēdtēé. Nyéēhēl metuné míme mépēmme apém-ε?” Bēnkwentén bán bēhēl. ²³ Dǎo Yesue álāngēé bó aá, “Ne mbáale, nyéēpēm bonj meewóó’é kunze ápwed mod awě ádyéé me á ekáá é mbáá ké’ε á ekáá é emwed. Ábē e’tál e’díi e’tál ábe é’bágnédé ne bad ábe echem Sǎŋ ánábnédé bó.” ²⁴ Ade ábíníi bembapεε dyóm bēwógé nê, bēnliín ábē baányan bēbe. ²⁵ Né-ǎǎ Yesue anlad bó áte, bonj álāngē bó aá, “Nyébíi nén bán, benkamlene ne bad bēmbáá bé nkǒŋsé bēbenlad ngíne ákamlen bad ábe bédé ásē echáb. ²⁶ Bonj éetəŋgenéé abé nê átínté echēn. Kénzée’ε awě ahede aá mǎbē mod ambáá átínté echēn, atəŋgéné abé mbəlede awēn. ²⁷ Kénzée-’ε awě

ābē mod a'só átíntē echên, atánǵéné abé awen ntân. ²⁸ Melemlem née Mwän-a-Moonyon eépedéé aá bad bébenle mó, bon apedé ábele bad, ábe-'ε ádē alongé ákōde bad híin."

*Yesue achōǵté bad bébe
ábe bēnkwe ndim*

(Mak 10.46-52; Luk 18.35-43)

²⁹ Ade Yesue ne ābē bembapεε béhidtéé á Dyad á Jeriko, ndun e mod ehidé'áá mó. ³⁰ Ene pónde-'ó bad bébe ábe bēnkwe ndim bēndyεé á nkæg rí nzii. Ade béwógé bán, Yesue atóme', bēmbootéd abón bán, "A-Mwän a mbyaa míme Dabide, wóg sé ngól!" ³¹ Ndun e mod echē embé áhed enkáné bó áte bán bédib nsəl. Bon bó-'ε bēmbādnēn abón ne ngíne bán, "A-Mwän a mbyaa míme Dabide, a-Sán, wóg sé ngól!" ³² Yesue antyéem, achélé bó bon ásedté bó aáken, "Cheé nyéhedeé bán, mbéle nyé?" ³³ Bēnkwentén bán, "A-Sán, sēhede bán, ébel sényínen." ³⁴ Yesue anwóg bó ngól, né-'ó ambán bó mekáá á mǵd. Abwōg-ábwōg bēmbootéd anyínen, béhídē-'ε mó.

21

Yesue asólé á Jerusalem née kǵn

(Mak 11.1-11; Luk 19.28-40; Jǵn 12.12-19)

¹ Ade Yesue ne ābē bembapεε békwógé ape á Jerusalem, née bépédé á dyad á Betpeg á ekone é menzab Yesue anlóm bembapεε bébe á'sō. ² Anláá bó nén aá, "Nyékag á dyad áde áde nyé á'sō nē. Nzé nyésólé sólén, nyéētán née bétánǵé ésel ne mwän ánkæg. Nyéhune bó nyéhiinad mε. ³ Nzé mod asédté nyé aáken, cheé ékóá bon nyéhunne', nyéláá mó bán Sǵngwéé* atógnéné bó. Nzé nyéhóbé nē, ábwōg-ábwōg ane mod áchennéd nyé." ⁴ Nén dēmbenléd álonéd e'yale ábe Dyōb dénlōmēnnē nkal é'dáóðǵn aá,

⁵ "Aláa dyad á Zayǵn aá,

Nyéǵne', echēn kǵn ehyag áwēn,

asúdté yǵl, adiídé ésel, etum é nchóm a ésel."

⁶ Né-'ó ábē bembapεε bēnkē bébēl-le ngáne Yesue ányǵgtēnnē bó. ⁷ Bēmpεēn échē ésel ne mwän, bétéd échab mbóté, bétal chó ámín, bon Yesue ádiide'. ⁸ Ekud é bad bēntǵl échab mbóté á nzii-tē, ábíní-'ε bésēlē' e'kikag é' míí, bétalé' á nzii-tē. ⁹ Ndun e mod echē ekágé'áá mó á'sō ne echē ehidé'áá mó ámbǵd bēmbootéd abón bán, "Hosána, mekenag mébē ne mwän a mbya míme Dabide.

Nnam mbē ne ane awē apedé á dǵn áde Sǵngwéé.

Hosána, mekenag ne Dyōb áde áde se ámín!"

¹⁰ Née Yesue asólé á Jerusalem nén sólén, bad bésyāā́l bēpuutéd, bésédté-'ε bánken, "Nzéé ne?" ¹¹ Dóó ene ndun e mod ékwentanné bán, "Yesue mó adé, nkal é'dáóðǵn a dyad á Nazaret á mbwōg e Galilia."

*Yesue anané bekáb bé nyonǵé
á Ndáb-e-Dyōb*

(Mak 11.15-19; Luk 19.45-48; Jǵn 2.13-22)

¹² Ambǵd e nē, Yesue anke asól á Ndáb-e-Dyōb. Annán bad bésyāā́l ábe békábé'áá dyǵn áwēd-te. Ankuné betébele ábe bad bépénlé'áá mǵné ámín mekuu ámín, ákūnē-'ε metii nímé bad ábe bésómmé'áá mbǵngé mekuu ámín. ¹³ Anláá-'ε bó aá, "Eténlédé nén bán, Dyōb áhóbé aá,

'Echem ndáb etánǵéné achǵgned bán ndáb e mekáne.' Bon nyétimté chó, 'mbwōg mé bechǵb!'"

¹⁴ Bad ábe bēnkwe ndim ne bad ábe mekuu ménwēē ábe bēmbē áhed bēmpē áwē, ádídtē bó bwám. ¹⁵ Bon áde beprisε bēmbáá ne bemeléde bé mbéndé bényíné menyáké míme Yesue ábélé, bon béwóg-ke e'saad ábe bēndem bēbónéé á Ndáb-e-Dyōb bán,

* **21:3** Sǵngwéé: káa nwǵn.

“Mekɛnag mɛbɛ ne mwǎn a mbyaa nɛme Dabide,” bɛnlɪŋ bwǎmbwam. ¹⁶ Bɛnsɛdɛd Yesue bǎnken, “Ewɔge chɔm-ɛɛ ǎbɛ bǎn bɛhɔbɛɛ-yɛ?” Yesue ankwɛntɛn bɔ aǎ, “Eɛ, nwɔge’. Nyɛɛlǎǎ’ɛ mbɛd ǎ kǎlag e Dyɔb nɛn bǎn, Dyɔb ǎbɔnsɛnɛ e’chɛd ɛ’ bɛndem ne ɛ’ bǎn bɛ nkɔǎl ǎbɛ mɔ mekɛnag mɛ bwǎm-ɛ?” ¹⁷ Ambɛd e nɛ Yesue antɛdɛ bɔ ǎ Jerusalem ǎkɛ ǎnǎǎ ǎ dyad ǎ Betani.

Yesue ne alɪn ǎ ngǎl
(Mak 11.12-14, 20-24)

¹⁸ Epɔg ɛ mbwɛmbwɛ ǎdɛ ǎtimɛɛ ǎmbɛd ǎ Jerusalem nzaa enkɔb mɔ. ¹⁹ Ade ǎkagkɛ nɛ annyɪn alɪn ǎ ngǎl. Ankɛ ǎhed, boŋ enkɛnyɪnnɛ epum kɛ ehɔg ǎwedɛ-mɪn ɛtɔmɛɛ byaa. Hɛɛ Yesue ǎlɔngɛɛ ǎbɛ bwɛl aǎ, “Wɛɛchyaǎ’ɛ epum ǎmpɛ mbɛd.” Abwɔg-ǎbwɔg bwɛl bɛnhyɛle. ²⁰ Ade ǎbɛ bɛmbapɛɛ bɛnyɪnɛ nɛ, yǎl enkɔm bɔ ǎtɛ bwǎmbwam. Hɛɛ bɛsɛdɛtɛ bǎnken, “Chǎn ǎdɛn alɪn ǎ ngǎl ǎmwɛdɛ ayɛle ǎ mehɛlɛ-te nɛn-ɛ?” ²¹ Yesue ankwɛntɛn aǎ, “Ne mbǎle nlɔŋge nyɛ nɛn mɛɛ, nzɛ nyɛdɛbɛpɛ ne nɛm rɪsyǎǎl, nɛ sakɛ dyam ǎdɛ mɛbɛlɛ ǎbɛn bwɛl ǎyǎl dɛmpɛn nyɛbɛnlɛ. Boŋ nɛ nyɛhɛle-sɛ nyɛlǎǎ kǎɔŋne enɛn mbɔɔd nɛn bǎn, ‘Hɛdɛ hɛn, ɛkɛ ɛbwɛm yǎl ǎ edɪb ɛ nkwɛ-te,’ ɛbɛnlɛd-te nɛ dɛn. ²² Nzɛ nyɛwɔɔ adube bǎn, kɛchɛɛ ɛche nyɛhɛdnɛ Dyɔb ǎ mekǎne-tɛ nyɛɛkɛd, nɛ nzɛ nyɛhɛdɛ nyɛɛkɛd.”

Nsɛdɛd tɔŋgɛne kunze eche Yesue
(Mak 11.27-33; Luk 20.1-8)

²³ Yesue ansɔl ǎ Ndǎb-e-Dyɔb, ǎyǎgtɛ bad. Ade ǎyǎgtɛɛ nɛ, dɔɔ beprɪsɛ bɛmbǎǎ ne bad bɛmbǎǎ bɛ Israel bɛpɛdɛ ǎwɛ, bɛsɛdɛtɛ mɔ bǎnken, “Kunze ehɛɛ ɛwɔɔ ǎbɛl nɛmɛn mekan? Nzɛ-mɔdɛ abagɛ-’ɛ wɛ ene kunze?” ²⁴ Yesue antɛmtɛn bɔ aǎ, “Mɛ ǎmpɛ mɛsɛdɛd nyɛ dyam ǎhɔg. Nzɛ nyɛkwɛntɛnɛ dɔ nɛ mɛ-’ɛ mɛlǎǎ nyɛ kunze echɛ nɔwɔɔ ǎbɛl nɛmɛn mekan. ²⁵ Edusɛn ɛche Jɔnɛ ǎdɛsǎnnǎǎ bad hɛɛ ɛmbɛdɛtɛ? Embɛd ne Dyɔb-ɛ ngɛ ne baǎnyɔŋ?” Bɛn ne bɛn bɛmbootɛd ǎpɛntɛn bǎn, “Nzɛ dehɔbɛ nɛn bǎn, ‘Jɔnɛ echɛ kunze enhuú ne Dyɔb,’ nɛ ǎsɛdɛd syǎnɛ aǎken, ‘Cheɛ-ɔ enkɔŋ boŋ nyɛnkɛndɛbɛ mɔ?’ ²⁶ Boŋ nzɛ dehɔbɛ bǎn, ‘Echɛ kunze ehɛɛ ne baǎnyɔŋ,’ nɛ ɛchɛn ekud ɛ mod ɛbɛl syǎnɛ mbɛb ǎyǎle bad bɛsyǎǎl bɛndɛbɛ bǎn Jɔnɛ ǎbɛdɛɛ nkal ɛ’dǎɔdɔŋ.” ²⁷ Nɛ-ɔɔ bɛnkɛntɛn Yesue bǎn, “Sɛebɪi’ɛ.” Mɔ-’ɛ antɛmtɛn bɔ aǎ, “Nɛ kɛ mɛ-’ɛ ǎmpɛ mɛelǎǎ’ɛ nyɛ kunze echɛ nɔwɔɔ ǎbɛl nɛmɛn mekan.”

Ngan e bǎn bɛ baachɔm bɛbɛ

²⁸ Yesue ambɛ ǎsɛdɛd beprɪsɛ bɛmbǎǎ ne bad bɛmbǎǎ bɛ dyad aǎken, “Chǎn nyɛnyɪnɛ ǎdɛn akan tɔŋgɛne enɛn ngan? Mod nhɔg ǎbɛdɛ ǎwɛ anchyaǎ bǎn bɛ baachɔm bɛbɛ. Hɛɛ ǎkɪi mwǎn ambǎǎ alǎa aǎ, ‘A-mwǎn, kɛ ɛbɛl nsɔn ǎ nzag-tɛ chii.’ ²⁹ Mwǎn antɛmtɛn mɔ aǎ mɔɔkǎǎ. Boŋ ǎmbɛd e pɔndɛ ǎnhɔŋlɛn mewɛmtɛn, ǎkɛ. ³⁰ Dɔɔ anɛ mod ǎkɪi wɛɛ mwǎn ǎsad, alǎǎ-’ɛ mɔmpɛ melemlem mɛ dyam. Anɛn mwǎn antɛmtɛn sǎǎ aǎ, ‘A-Sǎŋ, mɛkɛ’ boŋ eɛkɪi.” ³¹ Hɛɛ Yesue ǎsɛdɛtɛ beprɪsɛ bɛmbǎǎ aǎken, “Aɛntɛ ǎbɛn bǎn bɛbɛ, ǎhɛɛ ambɛl ngǎne sǎǎ ǎhɛdɛ’ǎǎ?” Bɛnkɛntɛn mɔ bǎn, “Ambǎǎ.” Nɛ-ɔɔ, Yesue ǎnlǎǎ bɔ aǎ, “Ne mbǎle, nlɔŋge nyɛ nɛn mɛɛ, bɛsaad-bɛ-tǎǎsɛ ne bɛkwalɛɛ bɛdɛ ǎsɔl ǎ nkamlɛn nɪ Dyɔb tɔmaa nyɛ.” ³² Nhɔbɛ nɛn, ǎyǎle Jɔnɛ, Ndusɛnɛ ǎmpɛ, ǎlɛmɛd nyɛ nzii echɛ ɛtyɛɛmɛ, nyɛnkɛndɛbɛɛ mɔ, boŋ bɛsaad-bɛ-tǎǎsɛ ne bɛkwalɛɛ bɛndɛbɛ. Kɛ nɛɛ nyɛnnyɪn-naǎ nɛ, nyɛnkɛnhɔŋlɛnnɛ, nyɛnkɛndɛbɛ-’ǎǎ mɔ.”

Ngan e bebɛl bɛ nsɔn ntɛd
(Mak 12.1-12; Luk 20.9-19)

³³ Yesue ǎnlǎǎ bɔ aǎ, “Nyɛwɔglɛn ngan empɛɛ. Nwɔɔ-nzag nhɔg ǎbɛdɛ ǎwɛ ankwɛl nzag e e’pum ɛ’ mɛl ǎbɛ bɛbɛnlɛɛ mɪm. Ankǎg chɔ, ǎbɛl bwǎl wɛɛ bɛmɪnɛɛ ǎbɛ e’pum ɛ’ mɛl ǎbɛl mɪm, ǎlɔŋ-’ɛ ebɛm ǎwɛd-te wɛɛ bɛdyɛɛ’ɛ ǎnɔn nzag ǎtɛ. Ambɛɛ enɛ nzag wɛɛ bad ǎbɛ bɔɔbɔɔ bɛkǎb mbɔtɛ ǎtɛ, ǎkɛ ǎ ǎlɔŋ dɛmpɛɛ. ³⁴ Adɛ pɔndɛ ɛpɛdɛ eche bɛpadɛɛ

† 21:31 Baǎ mbǎǎ bɛ Israel bɛndɛbɛ nɛn bǎn bɛkwalɛɛ ne bɛsaad-bɛ-tǎǎsɛ bɛɛsɔnlɛ ǎ nkamlɛn nɪ mɪn.

e'pum, ane nwóó-nzag anlóm ábē bembaledε wée ábē bebel-bé-nsón ákobe mós ádē asii dé e'pum. ³⁵ Hée ábē bebel-bé-nsón békóbé ábē bembaledε, béwanné' nhóg, béwūē' ampée, aníní-'ε béwūēnē meláá. ³⁶ Ambíd é póndé ane nwóó-nzag anlóm bembaledε bémpēe ábe bēmbuú áte tómaa ábíníí. Ábē bebel-bé-nsón bēmbēl ábē bembaledε melemlem ngáne bēmbēnlé bé'sō. ³⁷ Ambíd e póndé anlóm awe mwān áwāb, ne mewēmtēn nēn bēbēé mós edúbé. ³⁸ Bon áde bebel-bé-nsón bényíné ane mwān nēe áhúé'ε, dōó bós bēn ne bēn bēhóbēé nēn bán, 'Ndyé-a-mbwóg nēn, nyéhyag! Déwúu mós, ábel nēn, eche mbwóg ésuuned syánē.' ³⁹ Hē dōó békóbé mós, bēhídēn mós á nzag-tē, bon béwúú-'ε mós." ⁴⁰ Hée Yesue ásedtēé ábē bad bēmbáá bé dyad ne beprise bēmbáá aá, "Bōob-pōó, nzé nwóó-nzag ne apedé, cheé ábenlé ábē bebel-bé-nsón?" ⁴¹ Hē dōó békwentanné bán, "Áwūū ábē e'bébtéd é' bad e'bébtéd é kwééd, ábē-'ε ene nzag wée bebel-bé-nsón bémpēe ábe bēbē mós ádē asii á mbote nzé póndé epedé eche bépádēé e'pum." ⁴² Yesue anláá bós ámpē aá, "Nyēēlāā-'ε mbēd wée eyale é Dyōb éhábé nēn bán, 'Aláá ádē belōj-bé-ndáb bēnchenéé dōó átímé aláá dé etógnēn abé. Sāngwéé mō ambel nēn, édé-'ε syánē menyáké.'

⁴³ Né-ōó nlānge nyé nēn mēé, békobēn nyé etál éche nyéwóó nēe bad bé nkamlēn ní Dyōb, bēbē wée bad ábe bēbele' ngáne Dyōb áhēdēé."‡ ⁴⁵ Ade beprise bēmbáá ne Befarisia bēwógé échén ngan éche Yesue ákálé, bēnchem bán, bōó ákanléé chós. ⁴⁶ Né-ōó bēhédé'áá mós akób, bon bēmbān abel nē, áyāle bényīn bán, ene ndun e mod enyíné'áá Yesue nēe nkal é'dáádān.

22

Ngan e ngande e e'wóngé (Luk 14.15-24)

¹ Yesue ambé ábenléd ngan ámpē ákalēn ábē bad. Anhób aá, ² "Nkamlēn mí mín níde nēngáne kān póg echē enláá ábē bembaledε aá bébonsen ngande e e'wóngé ábe awé mwān a mwēnchóm. ³ Ene kān-'ε anlóm ábē bembaledε aá béke béchag bad ábe álébpé áyāle ene ngande, bon ábē bad bēnkēnkwenténné apε. ⁴ Hée álóméé bembaledε bémpēe aá bēlāa bad ábe mólébpé nēn bán, 'Nyébíí nēn bán, mmaá nyag ne e'lem ábe é'bóó yāl awúu. Chóm ésyāal-le édé mbonsēn, nyéhyag-kōó á ngande.' ⁵ Bon ké nē ábē bad ábe bēnlēbēē bēnkētédte nímē nlébtéd nēe dyam. Mod téé ahídé'áá nímē ntíi ámbíd. Behóg bēnkē áwāb nzag-tē, ábíníí bēhídē nímab nsón mémpēe ámbíd. ⁶ Ábíníí-'ε bēnkōb ábē bembaledε, bēbōm bós, béwúú-'ε bós. ⁷ Ene kān enlīn bwāmbwam. Né-ōó, anlóm éche sánze. Nēe épédé, éwūū bad ábe bēnwūū ábē bembaledε, éhyāad-te ábē bad dyad. ⁸ Dōó álāngeé ábē bembaledε bémpēe aá, 'Ngande e e'wóngé emaá mbonsēn abé, bon bad ábe nílébpé béekwognedéé chós abé áse. ⁹ Bōob-pōó, nyékag á mbom ní nzii á dyad-tē, nyéchéle bad bēsyāal ábe bényíné bán, bēhyag á ngande.' ¹⁰ Né-ōó ábē bembaledε bēnkē á dyad-tē, bēlād bad bēsyāal ábe bényīnnē, ken mod a bwām ké'ε mod a mbéb, kōān ndáb e ngande enlóg áte.

¹¹ "Kān empē á ndáb-te ānōn bad ábe bēpédé á ngande. Ade ápédé anyín mod awé enkēnhé asan áde ántāngēnnē ahé á ngande e e'wóngé. ¹² Hée ásedtēé mós aá, 'Amúē, chán émwédé apε hén áde wēēhēdēé asan á ngande e e'wóngé.' Bon ane mod enkēnhóbpe dyamdyam. ¹³ Dōó kān élāngeé ábē bembaledε ábe béchagté'áá beken aá, 'Nyéhan mós mekáá ne mekuu, nyébwēm mós á ebwóg, á ehintēn-tē. Ahed-taá béchyéé'ε, bēdyāg-ke meson á nsal.' " ¹⁴ Hée Yesue ásogtēé enén ngan ne e'yale nēn aá, "Dyōb áchēnle' bad híin ábē áse e nkamlēn nímē, bon nguse chós épwēdnéd."

Yesue ne asaa á tādε (Mak 12.13-17; Luk 20.20-26)

‡ **21:43** Donge á kálag dé'sō ábáde nchoo 44: Mod ké ahéé awé alúmé ádē aláá ámín ábōgtéd áte. Bon ane awé déhūntédte ámín, ānyogtéd áte.

¹⁵ Ebédé pónde póg echě Befarisia bēnkēē mbom, âhage Yesue, âbel békóben mó awusé t̄ngene e'yale ábe bēbīd mó á nsal. ¹⁶ Bēnlōm ábāb bembapēē nchoo ne bad bé epepé éche Herode wée Yesue. Néē bēpédé áwē, bēlāngē mó nén bán, “A-meléed, sēbīí nén bán, ekale mbále. Sēbīí-’ε ámpē nén bán, ayáge ádōη t̄ngene mbéndé e Dyōb áde mbále. Mewēmtēn mé bad ne e’só é’ mbōm é’ bad bēehēηlānné ádōη ayáged. ¹⁷ Láá-’ε sé ngáne ényíné ádén akan. Mbéndé eche syánē ehóbe nén bán désan̄ge’ tááse wée Kaisēē, k̄η e Roma-yē?” ¹⁸ Boη Yesue ambīí m̄mab mewēmtēn mé mbéb. Né-óó ansēdéd bó aáken, “Nyé bedog-badé, cheé nyéhagkēē me? ¹⁹ Nyélúmed me mōné míme bésan̄nadté tááse eched.” Bēmpiinéd mó mōné mé ekii. ²⁰ Dóó ásēdté bó aáken, “Ediídingē éche nzéé chén? D̄in áde nzéé-’ε d̄én?” ²¹ Bēnkwentēn mó bán, “Abe Kaisēē.” Dóó álāngēé bó aá, “Nyébagkóó Kaisēē éche éde éche Kaisēē, nyébag-kē Dyōb éche éde é Dyōb.” ²² Ade bēwógé nē, yāl enkóm bó áte. Né-óó bēnhidé áhed, békē-’ε.

Ayáged áde Yesue

t̄ngene mpuu ámbīd e kwééd

(Mak 12.18-27; Luk 20.27-40)

²³ Echē epun chēn doηge á Besadusia bēmpē wée Yesue. Besadusia bēndūbē bán mpuu méesaá ámbīd e kwééd. ²⁴ Dóó bēhóbēé bán, “A-meléed, mbéndé e Mosēē ehóbe nén bán, ‘Nzé mod awóó mmwaád boη awédé áde bó ane mmwaád béepedēé mwān awále, mwānyan a abum ahóg at̄ngéné ane nkúd awóη, âbel boη d̄in áde mwānyan déēbōō.’” ²⁵ Bōōb-pōó, bad bēbédé hén mod saámbé ábe bēmbīd abum ahóg. Mod a’só anwóη mmwaád, boη awé áde bó mmwaád ne béepedēé bán awále, né-óó mwānyan awē anhíd mó anlyagnéd ane nkúd a mmwaád. ²⁶ Ane mómpē anwé áde bó ane mmwaád béepedēé bán awále. Melemlem mé dyam mēmbenléd ne awē alónténé bēláán, káēη bēbōm bó mod saámbé. ²⁷ Káēηne á asóg ane mmwaád mómpē anwé. ²⁸ Bōōb-pōó á pónde e mpuu, mmwaád awē nzéé ane mmwaád áchagnédte áyāle bó moosyāal saámbé bēnwōη mó?” ²⁹ Yesue antimtēn bó aá, “Nyēpane’ áyāle nyéesōηtēnēé chōm éche eyale é Dyōb éhóbēé, nyéesōηtēnēé-’ε ngáne ngíne e Dyōb ésógé abé. ³⁰ Ayāle pónde echě bad bēpuú’ē ámbīd e kwééd mewóηgé méebáá ámpē. Bad bēbē nēngáne ángel éche éde ámin, bēewóηnéé. ³¹ Nyéeláá’ē mbéd dyam áde Dyōb ahóbé áwēn t̄ngene mpuu-yē? Dyōb ahóbé t̄ngene ábēd betaa aá, ³² ‘Me-εé ndé Dyōb áde Abrahamē, Aisigē ne Jakōbē.’ Dyōb ádii Dyōb á bad ábe bédé á alongé, saké Dyōb á bad ábe bēwédé.” ³³ Ade ene ndun e mod echě embé áhed éwógé nē, bēmbē menyáké bwāmbwam t̄ngene ayáged áde Yesue.

Mbéndé ébe éche etómténé

etógnén abé

(Mak 12.28-34; Luk 10.25-28)

³⁴ Ade Befarisia bēwógé bán nkwentēn míme Yesue âmbēé Besadusia mēmbēl bēehēle dyamdyam ahób, bēnladén áte. ³⁵ Hē dóó bó mod nhóg awē abédé meléede a mbéndé, áhyédé Yesue akag, ásēdté mó aá, ³⁶ “A-meléed, átinté mbéndé ésyāāl, ehéé etómténé etógnén abé?” ³⁷ Yesue ankwentēn bó aá, “Et̄ngéné édaη Sāηgwéé ádoη Dyōb ne rímoη nlém rísyāāl, ne échoη edáōdaη ésyāāl, édāη-’ε mó ne rímōη mewēmtēn mésyāāl. ³⁸ Enén mbéndé chō etómténé etógnén abé, ebé-’ε mbéndé e’só. ³⁹ Mbéndé echě elónténé ébe echě chōmpē edé etógnén melemlem nēngáne e’só edii nén ‘Edāη mwānyon ngáne édáá echoη yāl.’ ⁴⁰ Echén mbéndé ébe chōó éwánlé mbéndé éche Mosēē ésyāāl ne mekan míme bekalbé-e’ dāōdaη bēyágté.”

Nsēdté t̄ngene

Ane-awē-Béwógté

(Mak 12.35-37; Luk 20.41-44)

⁴¹ Hē dóó Yesue ásēdtéé ábē Befarisia ábe bēnladén áte aá, ⁴² “Chán nyéwēmtanné t̄ngene Ane-awē-Béwógté? A mbyaa míme nzéé áhúú?” Hēē bēkwénténé mó bán, “Abíde

á mbyaa míme kân Dabidε.” ⁴³ Yesue ansedéd bó aá, “Cheé-ō enkân boŋ Dabidε áde Edaðāŋ é Dyōb élyágté mó ânchəgké mó aá, ‘A-Sāŋ,’ áde ahóbé aá, ⁴⁴ ‘Sāŋ Dyōbe anláá awēm Sāŋgwéé aá, Dyéé áwēm ekáá émbáá, káŋŋ ne á póndé echē mébenlé boŋ ékəgtéd ábōŋ bad bé ekoyí ámīn ne mekuu.’ ⁴⁵ Néε Dabidε mwēn ásébpé mó achəg aá, Sāŋgwéé, chán-nō Ane-awē-Béwógté áhéléé abé awe mwān?” ⁴⁶ Bó modmod bēnkēnhenlé mó dyamdyam akwenten. Bootya échē epun bēnkēnchu’é mó dyamdyam asēded ámpē.

23

Elébé t̄ŋgεne bemeléede bé mbéndé ne Befarisia

(Mak 12.38-39; Luk 11.43, 46, 20.45-46)

¹ Ambíd e nê, dōo Yesue álāŋgεé ene ndun e mod ne ábē bembapεε aá, ² “Bemeléede bé mbéndé ne Befarisia bóo bétédé etál éche Mosεε bōob áyáged bad. ³ Né-ōó, nyétāŋgéné bó awóglen nyébelé-’ε mekan mésyāāl míme bélāŋgεé nyé, boŋ nyéēbēlē’ mekan míme bébeléé, áyāle béebeléé mekan míme béhóbéé. ⁴ Békāa’ e’deltéd bé nted, bépēmtad bad, boŋ béesaá mboŋsén ábán ké ekáá áwōŋgen bó ápém mó. ⁵ Kéchéé éche bébeléé, bébele chí ábel boŋ bad bényīn bó. Békálte’ bán bé ntyág ábe béhágkē nchoo mé e’yale e’ Dyōb áte, boŋ bétāā á mbōm ne á mekáá, béchabte e’túd* ábe béwáá’ é á mengombe mīn bwāmbwam. ⁶ Bédāā e’tál bé edúbé adyεε á hōm á ngande, bédāŋ-’ε metii mé edúbé adyεε á ndáb é mekáne. ⁷ Bédāā bán, bad bélente bó ne edúbé ésyāāl á dyōn-tē, bédāŋ-’ε bán, bad béchəge bó bán, ‘A-meléed.’ ⁸ Boŋ nyé, nyéēmwāg-se béchəgé nyé bán, ‘Meléede.’ Ayāle meléede nhóg móo nyéwóó, baányan bó-’aá nyédíí. ⁹ Nyéēchāgē-’ε mod ké nhóg á nkōŋsé wén bán Titéε áyāle nyéwóó-’ε Titéε nhóg, awēn Titéε awē adé ámīn. ¹⁰ Nyéēmwāg-ke se béchəgé nyé bán, ‘Sāŋgwéé’ áyāle nyéwóó Sāŋgwéé nhóg, Ane-awē-Béwógté. ¹¹ Mod awē adé ambáá átīntē e echēn atāŋgéné abé mbāledε awēn. ¹² Kénzée awē achəgté yāl, Dyōb désudéd mó, kénzée-’ε awē asūdté yāl, Dyōb déchāgēd mó.”

Yesue aselé bad bé medogké

(Mak 12.40; Luk 11.39-42, 44, 52, 20.47)

¹³ Dōo Yesue áhóbéé aá, “Ebēēn nyé bemeléede bé mbéndé ne Befarisia ebébtéd, nyé bad bé medogké! Nyédibe’ ekob é nkamlen mí mīn ábel boŋ bad béēsōlē’. Nyé bēn nyéesóléé, nyéēmwāg-kaá bán bad bēmpēe ábe béhede asól bésól.† ¹⁵ Ebēēn nyé bemeléede bé mbéndé ne Befarisia ebébtéd, nyé bad bé medogké. Nyékag meloŋ ne meloŋ ábel boŋ mod nhóg átimen nyé. Boŋ nzé amaá nyé atimen, nyébelé nyébébed mó nyaa echē ákwógnédé ákud nkógsen á dū-á-muú míme ítómé mīmēn ngen ébe.

¹⁶ “Ebēēn nyé ebébtéd nyé bad ábe békwédé ndím, boŋ bélyāgtē bad bēmpēe. Nyéyágte bán, ‘Nzé mod amwédé melē á dīn á Ndáb-e-Dyōb, né nê déesaá dyam, boŋ nzé mod amwédé melē á dīn á bwēm é’ gól ábe é’dé áwēd-te, atāŋgéné ábel dyam áde ámwééné melē.’ ¹⁷ E’yókél é’ bad bēn, nyékwedé ndím! Cheé étómténé etógnén abé, gól-le, ngé Ndáb-e-Dyōb echē ebelé boŋ gól ebé chōm éche ésáá á’sō é’ Dyōb? ¹⁸ Nyéyágte’ ámpē bán, ‘Nzé mod amwédé melē á dīn dé menyán mé mendε, né nê déesaá dyam. Boŋ nzé mod amwédé melē á dīn dé mendε míme médé á menyán mīn, atāŋgéné ábel dyam áde ámwééné melē.’ ¹⁹ Bad bé ndím bēn! Cheé étómténé etógnén abé, mendε ngé menyán míme mébelé boŋ mīmē mendε mébé chōm éche ésáá á’sō é’ Dyōb? ²⁰ Né-ōó kénzée awē amwédé melē á dīn dé menyán mé mendε, né amwédé mīmē melē á dīn dé menyán ne

* **23:5** Etúd: Béwáá’áá e’túd álúmed bán bébenle Dyōb. † **23:13** Donje á kálag dé’só ábádé nchoo **14**: Ebēēn nyé bemeléede bé mbéndé ne Befarisia ebébtéd, nyé bad bé medogké. Nyélúmtan yāl ne ntōŋ-ntōŋ mé mekáne, nyédumé-’ε mbwóg é bekúd. Né-ōó, nyéékud nkógsen míme ríchábé ámīn.

mendε ké méhéé míme médé áwedé-mín. ²¹ Kénzée-’ε awě amwédé melě á dñn á Ndáb-e-Dyöb, né amwédé míme melě a dñn á Ndáb-e-Dyöb ne á dñn á Dyöb áde ádyεε’ áwēd-te. ²² Kénzée-’ε ámpē awě amwédé melě á dñn dé nkoŋ mí mín né amwédé melě á dñn dé atii dé nkamlen ní Dyöb ne á dñn á Dyöb áde ádíídé áde atii.

²³ “Ebēēn nyé bemeléede bé mbéndé ne Befarisia ebébtéd, nyé bad bé medogké! Nyébage Dyöb akab ahóg átínté e mekab dyôm, ké dé mekúle míme béchámneé ndyééd néε mínt, díl ne kúmin.‡ Boŋ nyéehédeé nló áte ábel ndín é mekan éche mbéndé éhóbé aá nyébele’. Nyéēsaá mbále ne Dyöb, nyéewóó’ é nlém ní ngəl, nyéedúbpe-’áa Dyöb. Nyéntánjén mímén mésyāal abel, ésebán nyéchəbte’ míminí. ²⁴ Nyé bad ábe békwdé ndím boŋ bélyāgtē bad bémpēe. Nyébude’ mekan míme méesě etógnén ahíd ámbíd. Nyéhúde’ púuted á mendíb míme nyémwāgkē-te, boŋ nyétεdte mbinde émbáá éche éde áwēd-te.

²⁵ “Ebēēn nyé bemeléede bé mbéndé ne Befarisia ebébtéd, nyé bad bé medogké! Nyéwobpe mbwendé ne díse ámbíd e ebwóg, boŋ medyé míme médé áwēd-te médii medyé míme nyékúdné ndumbán ne ngoód. ²⁶ Nyé Befarisia, bad bé ndím bén! Nyésebe nyéwobe mbwendé ne díse áte, káəŋne mbíd e ebwóg chómpē əsāŋ.

²⁷ “Medim ne nyé bemeléede bé mbéndé ne Befarisia, nyé bad bé medogké! Nyédii néε soŋ éche bépúbté. Ekine’ áte ámbíd e ebwóg boŋ e’hid ne e’bəə bé ndim mí bad bəə é’loné áwēd-te. ²⁸ Melemlem nê dəə nyényínnadté á’sō é’ bad néε bad ábe bésáá boŋ áte nyélóné ne edogké ne mbéb.

*Dyöb dəkəgsən bemeléede
bé mbéndé ne Befarisia
(Luk 11.47-51)*

²⁹ “Medim ne nyé bemeléede bé mbéndé ne Befarisia, nyé bad bé medogké! Nyélóo’ soŋ é bekal-bé-e’dəədəŋ bwām, nyélonťé-’ε mebón míme bad ábe bésáá. ³⁰ Nyékag, nyéhóbe-’ε bán, ‘Nzé sēmbé á pónde echē ábēd betaa, né sēnkēnlaténné bó áde bēnwū’ é bekal-bé-e’dəədəŋ áte.’ ³¹ Nê dēn álúmte nēn bán nyénkwentén nēn bán nyébídé á mbyaa míme bad ábe bēwúε’ bekal-bé-e’dəədəŋ. ³² Nyékag-kəə á’sō nyémad nsón míme ábēn betaa bēmbootédté. ³³ Nyə chén! Etəd é píi ngēn. Chán nyémwεé nkógsen ní dū-á-muú abame? ³⁴ Né-əə, mēlōmē nyé bekal-bé-e’dəədəŋ ne bad bé debyéé ne bemeléede. Nyéewū donje, nyébōmē-’ε bó á awəg. Nyéswādtéd donje e’tangú á ndáb é mekáne. Abíní-’ε nyénané myad ne myad. ³⁵ Awúu áde nyéwúε’ é bó débəl Dyöb ákógsén nyé áyāle mekií mé bad ábe bésáá bésyāal ábe nyéwúú eben á nkəŋsé, bootya kwééd eche Abelε awě bēwúú ngēn, əpε kwééd echē Zakariyaa, mwān awě Berekayaa. Zakariyaa awě nyéwúú átínté e Ndáb-e-Dyöb ne hōm áde bēbagεé mendε. ³⁶ Ne mbále nlānge nyé nēn mēé, enén nyonjel chəə ěkūd nkógsen áyāle échén kwééd ésyāal.

*Yesuε adé ngəl
ne bad bé Jerusalem
(Luk 13.34-35)*

³⁷ “Wóowó! A-bad bé Jerusalem, nyéwúε bekal-bé-e’dəədəŋ, nyéwúēnē-’ε bad meláá ábe Dyöb álómé! Nkénwān áte ngen ne ngen álad nyé áte nēngáne nyaá-kúb ákútanné bán, boŋ nyéehédeé etál! ³⁸ Nyénəne’, Dyöb dētédé echen ndáb, modmod éebáá-’áa áwēd-te. ³⁹ A mbále, nlānge nyé nēn mēé, nyéenyínénné me díd ámpē káəŋ ne á pónde eche nyéēhəbpē bán, ‘Nnam ne ane awě apedé á dñn á Sāŋgú.’ ”

24

*Mbooted mé metake
(Mak 13.1-2; Luk 21.5-6)*

‡ 23:23 Mínt, díl ne kúmin: bédii byaa ábē bēbēnládtáa áchám ndyééd.

¹ Ambīd e nê, Yesue anhidé á Ndáb-e-Dyöb. Ade ákagké nê, dóo ábē bembapεε bétané mó, boη bēlāngē mó bán ánōne nyaa eche bēlóo Ndáb-e-Dyöb. ² Héε Yesue ákwentanné bó aá, “Ngáne nyényínεé ábē bwēm é’syāal nê, ne mbále, nlānge nyé nén mεε pónké épē echē aláá ké ahóg déelyāgké ámīn e waáb. Bépāntēd mésyāal áte.”

³ Ankē á Ekone é Menzab ádyēē ásē. Héε ábē bembapεε bétané mó wēε bēbédé bēnpen boη bésēdté mó bán, “Láá sé pónké echē nímén mekan mésyāal mébenlédté. E’chemléd é’héé bēlūmēd epε échōη ne asóg dé nkōjsé?” ⁴ Yesue antimtén bó nén aá, “Nyétēd pónké nén modmod eédōgē nyé. ⁵ Bad híin bépē bán bóo bédé Ane-awē-Béwógté. Bédōg-ke bad híin. ⁶ Nyéεwōgē ngáne nzum éwantεé, nyéεwōgē-’ε nzunze é nzum. Boη nyé modmod nyéēnāá’. Mmén mekan mésyāal métāngéné abenled, boη saké móo mēlūmēd bán asóg ámáá apε. ⁷ Aloη ahóg détyēēmēn ádíníí nzum. Nkamlēn nhóg-ke rtyēēmēn nímíníí. Nzaa ēbē, ndōob-pε eēnāηnéd ásē mebwóg ne mebwóg. ⁸ Echén ndutul ésyāal ēbē nēηgáne mewε mé’sō míme mmwaád áwógεé nzé ahēde achyáa. ⁹ Ene pónké békōb nyé, bēbε nyé á mekáá mé bad ábe békōgsēn nyé, bēwúú-’ε nyé. Melōη mésyāal mékōó nyé áyāle dīn ádēm.

¹⁰ “Bad híin bēwōngé adúbe ámpē. Bēbεé nhóg ne aníníí á mekáá mé bad ábe békóó bó. Bó bēn-ne békōón. ¹¹ Bekal bé’dáádāη bé metóm híin bēbīd, bédōg-ke ekud é bad áhíd bó. ¹² E’bēb bé nlém á abum bēchāgē, né-óó edāηge é bad híin ésūd. ¹³ Boη kēnzéé awē ákaán nímē metake nlém kóāη ne á asóg, ákūd e’soósoη. ¹⁴ Mmén nkalaη mí bwām tāηgene nkamlēn ní Dyöb mékanléd nkōjsé áte nīsyāal ábel boη melōη mésyāal méwōg. Ene pónké dóo asóg dépεé.

*E’bēbtéd é’ mekan ábe bépē
(Mak 13.14-23; Luk 21.20-24)*

¹⁵ “Nyéēnyīn néε ekúkú é akan éche épεεne e’sōn á’sō é Dyöb ébēnlédé á Ndáb-e-Dyöb á hōm áde ásáá * ngáne nkal é’dáádāη Daníεε ánhōbpē aá ébenléd. (Nyé ábe nyéláa’ nímén mekan nyésōηten mó bwām.) ¹⁶ Nzé nyényíné nê, bad ábe bédé á Judeya bétóm mehélé, bēke bésōm á e’kone mín. ¹⁷ Mod awē adé á nnoη ní ndáb mín eétōgné asud áke déttéd chōm éche édé mó á ndáb-te. ¹⁸ Mod awē mó-’ε ámpē adé á nzag-tē, eéttímē ámbīd á ndáb áke déttéd sóte. ¹⁹ Ebē ebēbtéd ne bebaád ábe bēbē nkog ne ábe bémwāntē nímē mesú. ²⁰ Nyékānne nén bán ádē abāngé déttānē nyé á pónké e nkóg áde ahéb ádíí ngīne bwāmbwam, ké’ε á mbwε-mé-nkóme-áte. ²¹ Ayāle ndāηge echē ēbē ene pónké ēbē ndīn echē eébenlédé mbēd bootya nkōjsé níbootede kóāη ne epun é’chii. Dyamdyam néε ádé déebenléd-taá ámpē mbēd. ²² Dyöb ámáá ábē e’pun é’ metake asél áte. Nzé énkēmbé nê, né modmod éechōngé. Boη á etútú é bad ábe ápwédé, ásel ábē e’pun áte. ²³ Ene pónké nzé mod alángé nyé aá, ‘Nyénōne’, Ane-awē-Béwógté mó nén’ káa aá, ‘Mōníníí,’ nyéedúbpe’. ²⁴ Ayāle bad híin bēbīdē’ ábe bēkalé metóm nén bán, bóo bédé Ane awē Dyöb Áwógté. Bekal bé’dáádāη bé metóm ámpē bēbīd. Bēbelé menyáké mé ngīne, bēlūmtē-’ε e’chemléd híin. Bēbel nén ábel boη bédog kóāηne bad ábe Dyöb ápwédé, nzé nzii edé ádog bó. ²⁵ Nyénōne’, nlānge nyé nímén mekan á’sō é’ pónké. ²⁶ Né-óó nzé bad bēlāngé nyé nén bán, ‘Nyénōne’ adé á ehýānge,’ nyéēkāg áwed. Káa nzé bēlāngé nyé bán, ‘Nyénōne’, adé á toη-tē hén,’ nyéedúbpe’. ²⁷ Epε éche Mwān-a-Moonyoη ébē melemlēn nēηgáne emwεdmwεd étóméé á akuu ne á mbāη. ²⁸ Ké héé wēε ndim nībāgkē dóo benhōgnōné bēladnéé.

*Epε é Mwān-a-Moonyoη
ne asóg dé nkōjsé*

(Mak 13.24-27; Luk 21.25-28)

²⁹ “Ade pónké e ndāηge ne étōmmē tómén, etondεε ákwε ehíntén, ngōn-ne esóg apen. Betintine bēbīd ámīn, bēhūn ásē, ngīne-’ε éche édé ámīn énāηnéd á e’dii. ³⁰ Ene pónké dóo

* **24:15** Hōm ádé ásáá: ádíí hōm ádé bēbageé Dyöb edúbé ne wēε bad bēndūbēē bán, Edáádāη éche Esáá édé.

nyényinnē nées e'chemléd é' Mwǎn-a-Moonyon é'bidé ámin. Hê dǒo metúmbé mé nkõhsé mésyāāl mébootédté achii ne mbwóg. Bad bényin nées Mwǎn-a-Moonyon áhúe' é' á mbag mín, ne ngum, ne ehúmé ésyāāl. ³¹ Esaád é elon émbáá éwõgnéd. Ene pónde álom éche ángel á metõngé mé nkõhsé mésyāāl méniin, álad ábē bad áte ábe Dyõb ápwédé, bootya atõngé dé nkõhsé ahóg ápe ádíní.

³² “Nyétéd elánsén wée alín á ngəl. Nzé ngen éboótédé byaá békālē abided, nyêbele nyébii bán nchon ídé benben. ³³ Melemlem nzé nyényiné nímén mekan mésyāāl mébenlad, nyébii nén bán, Mwǎn-a-Moonyon akwogé ape,† adé-'e benben. ³⁴ Ne mbále, nlánge nyé nén mée, enén nyongel e bad éemaá' é kóõh né nímén mekan mésyāāl mébenlédé. ³⁵ Nkon mí mín ne nkõhsé bémaá, bon ábēm e'yale bēbē abé ne abé.

Modmod eebii' é epun

éche Mwǎn-a-Moonyon ápeé

(Mak 13.32-37; Luk 17.26-30, 34-36)

³⁶ “Modmod eebii' é epun pen ké' e pónde echē nímén mam mébenlédte. Ké ángel éche édé ámin éebii' é, ké mwǎn ámpē eebii' é.‡ Titée mwēmpen mó abii pónde eche nímén mekan mébenlédte. ³⁷ Melemlem ngáne émbēē á pónde eche Noa, nê dǒo ébēē pónde echē Mwǎn-a-Moonyon ápeé. ³⁸ Ayāle á pónde eched, byánán mendib mé mbúú mélõn á nkõhsé-te bad bédyágé' áá bwēm, bémwāg-ke, bebaád ne baachóm bēwõhne, kóõh ne mbwe nime Noa ásólé á bõle é' mbáá-te. ³⁹ Bénkēmbii' é dyan áde ábenlad, kóõh ne pónde eche mendib mé mbúú mélõnné, méhóod-te bó. Melemlem nê dǒo ébenlédte á pónde echē Mwǎn-a-Moonyon ápeé. ⁴⁰ Bad bébe bēbelé nsón á nzag-tê, Dyõb átéd nhóg, átēdē aníní. ⁴¹ Bebaád bébe békõgé medyé, Dyõb átéd nhóg, áchēnē aníní. ⁴² Né-ǒó nyétéd pónde ayāle nyéebii' é epun éche awen Sǎngwéé ápeé ámpē. ⁴³ Bon nyébii nén bán, nzé nwóó-ndáb abyéé' áá pónde eche nchib ápeé nkuu, né ádyéé epin ânõn ndáb. Né enkēmmwaá áá nchib ábóo mó ndáb. ⁴⁴ Né-ǒó nyémpē nyétáñgéné mbonсэн abé, ayāle Mwǎn-a-Moonyon ápeé á pónde echē nyéekamtenéé.

Mbāledé a bwām ne mbāledé a mbéb

(Luk 12.41-48)

⁴⁵ “Né-ǒó, nyé mod té ábē nées mbāledé awē awóó debyéé, awē abele-'e mam nime eche sǎñ álángé mó áá ábel. Mó adé mbāledé awē eche sǎñ ábánné áá ákamlen bembāledé ábíní, anyin-ne nén áá békúde echab ndyééd pónde echē etáñgéné. ⁴⁶ Nnam mébē ne ane mbāledé awē eche sǎñ áhūū' é, bon atán nēngáne ábelé mam nime ánlyāgtēnnē mó. ⁴⁷ Ne mbále nlánge nyé nén mée, ane mbāledé eche sǎñ ábané bwēm é'syāāl ábe áwóó áwe mekáá áá ákamlan. ⁴⁸ Bon nzé ane mbāledé adé mbāledé a mbéb, bon ahóbé áwe nlém-tē áá, 'Ebēm áte bon echem sǎñ áhūū.' ⁴⁹ Né-ǒó aboótédé ábíní bembāledé ábe bédé ásē echē awanen, ádyāg bwēm, ámwāg-ke mīm ne be-mmwé-mīm. ⁵⁰ Bon ane mbāledé eche sǎñ áhūū epun éche éewēmtēnné ne á pónde echē énkēmbii' é áá áhūū. ⁵¹ Ane mbāledé eche sǎñ ákõgsēn mó hēén. Akõgsēn mó melemlem ngáne ánkõgsēnnē bedog-badé, áhed dǒ-'áá áchyéé' é bon ádyāg-ke meson á nsəl.”

25

Ngan e ngõndéré dyõm

¹ Yesue ambenléd ngan empée, áhābē nén áá, “Pónde eche Mwǎn-a-Moonyon ápeé, nkamlen mí mín mébēē nēngáne ngõndéré dyõm éche éntéd ábab e'trúkán áke dé asin mod awē akude sómbé áke délyáged mó. ² Atinté echē ngõndéré dyõm, étáan émbē eyóké, étáan-ne énwõn debyéé. ³ Abe bēmbē eyóké bēnwālē e'trúkán bon bēnkēnwālēé dyõg dé etrúkán áde ákwõgnédé. ⁴ Bon ábe bēnwõn debyéé bēnwālē ábab e'trúkán ne dyõg

† 24:33 Mwǎn-a-Moonyon akwogé ape káa pónde ekwogé ape. ‡ 24:36 Ké mwǎn-ne ámpē eebii' é: donje á kálag déewóó' é ábēn e'yale.

démpēe á e'píd te. ⁵ Mod awě akudé'áá sómbé enkênkobéé apε, né-óó e'chá é'tágté'áá bó, békún-ne. ⁶ Melúde mé nkuu dóo esaád ébídé bán, 'Mod awě akude sómbé mó ahúe' nén! Nyéhyag-káo nyétán mó.' ⁷ Dóo échê ngondéε dyôm ésyángé áse, échágéd ábab e'trúkán. ⁸ Héε éche ébedé eyókél élanγγéé éche énwōn debyéé bán, 'Nyéwōngen se ádēn dyōg dé etrúkán áyāle e'trúkán ábēd é'dímme'.' ⁹ Ngondéε éche énwōn debyéé entimtén bó nén bán, 'Aáy! Dyōg áde séwóó déekwogké syánē moosyáál. Nyéε nyéchan ádēn wéε bésóméé.' ¹⁰ Né-óó, ngondéε chē énkě dyōg dé etrúkán achan. Ade békíí nê, dóo mod awě akude sómbé ápédé. Echê ngondéε é debyéé étáan éche émbē mbonşén bóóbbō bēnkě bésól á ndáb e ngande e e'wōngé bédib-pe ekob. ¹¹ Ambíd e póndé dóo échíníí ngondéε épédé bonj bélébpé bán, 'A-Sánj dibnéd sé ekob!' ¹² Dóo mod awě akude sómbé átímtanné bó áá, 'Ne mbále, nlānge nyé nén mēé meebíí' é nyé.' ” ¹³ Héε Yesue ásógtéé ene ngan nén áá, “Nyétêd póndé áyāle nyéebíí' é póndé eche Mwān-a-Moonyonj ápεé.”

*Ngan e bembaledε béléán
ábe bényāgnēdtē ngáb
(Luk 19.11-27)*

¹⁴ Yesue ambád ámpē áá, “Ene póndé nkamlēn nímīn mébē nēngáne mod nhóg awě anlédé ekε akε, bonj achélé ábē bembaledε alyág eche ngáb áwāb mekáá. ¹⁵ Ambε bó mod té tñγγene echě ngude. Ambε nhóg e'kálé é' kábpe é'táan, ábe aníníí e'kálé é'be, ábe-ε aníníí ekálé ehóg. Amaá-'áá bó abε bonj ákag. ¹⁶ Mbaledε awě ankūd e'kálé é'táan antéd nímē melemlēm mé póndé áke akábén nyongé, ákudé' e'kálé é'táan bémpēe néε nsyáñ. ¹⁷ Awě mómpē ankūd e'kálé é'be ambēl melemlēm ákūd-te e'kálé bémpēe é'be néε nsyáñ. ¹⁸ Bonj mbaledε awě ankūd ekálé ehóg ankě echóg alím, atéd nímē mōné nímē awě sánγγwéé ámbéé mó, ákóó mó áwēd-te.

¹⁹ “Etūn é póndé ámbíd enê, sánγγwéé awě ábē bembaledε anhúu, bóóbbō béléúmtén áte ngáne bó mod téé ábénlédé nímē mōné. ²⁰ Mbaledε awě ámbéé e'kálé é' kábpe é'táan ampě wéε eche sánj, áhōbē nén áá, 'A-Sánj, wembě mε e'kálé é'táan ábe ménkābēnnē nyongé bonj ríkud e'kálé é'táan bémpēe néε nsyáñ, móómén.' ²¹ Dóo eche sánj élanγγéé mó áá, 'Nê ábóó, edíí mbaledε a bwām, edé mod a mbále, ebelé bwām. Ngáne éhélé nsonγγé rísad alyágéd, mēbě wε nsonγγé níbaá ályágéd. Hyāg-kó, déwōg menyīnge.' ”

²² “Mbaledε awě bēmbéé e'kálé é' kábpe é'be mó-ε ampě, áhōbē nén áá, 'A-Sánj, wembě mε e'kálé é'be ábē ménkābēnnē nyongé bonj ríkud e'kálé é'be bémpēe néε nsyáñ, móómén.' ²³ Dóo echab sánj álanγγéé mómpē áá, 'Ebelé dyam áde ábóó, edíí mbaledε a bwām. Ngáne éhélé nsonγγé rísad alyágéd, mēbě wε nsonγγé níbaá ályágéd. Hyāg-kó, déwōg menyīnge.' ²⁴ Dóo ane-ε awě bēmbéé ekálé é' kábpe ehóg ápédé bonj áhōbē nén áá, 'A-Sánj, mbíí mēé edíí mod awě alélé áte. Ehúde' wéε wéewénεé, épādē-ε wéε wéesobéé. ²⁵ Menwóg mbwóg, né-óó, menkě nímōñ mōné alíme á ndōób-tē. Mmōñ mōné móó rídé, mó-ε wε mén.' ”

²⁶ “Héε echab sánj álanγγéé mó áá 'A-ebébtéd ne ewōmwōm é mbaledε! Wembíí wεé ndíí mod awě ahúde' wéε éewénεé, wéé mpáde-ε wéε méesobéé. ²⁷ Cheé-ō énkāñ bonj weehéde nímēm mōné á ndáb eche békongéé mōné ábel nén á ehúu échēm rítān néε ríchyáá mōné mémpēe ámīn?' ²⁸ Dóo ane mod álanγγéé bembaledε bémpēe áá, 'Nyékobēn mó nímē mōné nyébe wéε mod awě awóó e'kálé é' kábpe dyôm. ²⁹ Kénzéé awě awóó, Dyōb débād mó abε, ábūd-te awóñ bwāmbwam. Bonj ane awě mó-ε eewóó, Dyōb dékobén mó káñne mwāmpīn awě awóó. ³⁰ Né-óó anén mbaledε awě eésé dyam dé abēnled, bēbwēm mó á ebwóg-te, á ehíntén-tē. Ahed-táá áchyéé'é, ádyāg-ke mesonj á nsál.' ”

Mbakú e asóg

³¹ Yesue ambád ahób ámpē áá, “A póndé echě Mwān-a-Moonyonj ápεé néε kññ ne ángel é Dyōb ésyāál ádyéé á atíí dé nkamlēn ákáad bad. ³² Bad bésyāál a nkōñsé bēladén áte áwē e'só. Ene póndé ákab bó áte monγγe mébe melemlēm nēngáne nnōn-a-mbód ákabéé éche mbód áte, ábānē rídyōñ nímē mbód pēd póg, ábānē-ε tón é mbód échíníí epēd. ³³ Nê dóo

ene kâḡ ébanéé bad ábe bésáá á ekáá émbáá, ábānē-’ε bad ábe béesaá á ekáá é emwεd. ³⁴ Ade nén débēnlédté, álāā bad ábe bédé mó á ekáá émbáá áá, ‘Nyéhyag, nyé bad ábe echem Sán ánámté! Nyéhyε nyékob nnam mé nkamlēn ní Dyōb níme ábōḡséné nyé bootya póndé eche áhágé nkōḡsé. ³⁵ Nyéékūḡ nímnén nnam áyāle áde nzaa ékóbé mε, nyēmbéé mε chōm éche méndyēē. Ade píd ékóbé mε nyēnhé mε mendíb mémwē. Ade mpédé-’ε nken, nyēnkōb mε bwām. ³⁶ Ade ménkēnwōḡ’ε chōm éche níwáa’ε, nyēmbē mε mbóté. Ade ménkēndyē’ε bwām, nyēntōgēn mε. Ade mbédé-’ε á mbwōg, nyēnhyē mε anōn.’ ³⁷ Héε bad ábe bésáá békwenténné mó bán, ‘A-Sán póndé ehéé sénnýinnē wε ne nzaa boḡ sébē wε ndyééd, káa áde píd ékóbé wε boḡ sébē wε mendíb? ³⁸ Póndé ehéé-’áá sénnýinnē wε boḡ sékōb wε nken áwεd mendáb, ké’ε sébē wε mbóté ádē wéewóó’ε chōm éche éhāgkē? ³⁹ Póndé ehéé wēnkēndyē’ε bwām, boḡ sétōgēn wε, ké’ε séhyē sénōn wε ádē édíí á mbwōg?’ ⁴⁰ Héε ene kâḡ étimtanné bó áá, ‘Ne mbále, nlāḡge nyé mēé, póndé ké ehéé echē nyēmbēnlé nē ne mwānned ké ahéé, ké awē eésē etōgnén, né mēé nyēmbeléé.’

⁴¹ “Hé-’áá álāā’ε bad ábe bédé mó á ekáá é emwεd áá, ‘Nyésyā mε á dīd-te, nyé ábe nyékudé nkōgsen ní Dyōb. Nyékag á dū-á-muú níme méēdīmē’, níme Dyōb ábōḡséné áyāl e Devāle ne éche ángel. ⁴² Nzaa ewagé’áá mε boḡ nyēnkēmbaá mε chōm éche nídyāgkē. Ade píd énkōbpē mε, nyēnkēháá mε mendíb. ⁴³ Mbédé nken, boḡ nyēnkēnkōbpē mε áwεn mendáb. Ade ménkēnwōḡgé chōm éche níwáa’ε, nyēnkēmbaá mε mbóté. Ade ménkēndyē’ε bwām, mbé-’ε á mbwōg nyéētōgne’áá mε.’ ⁴⁴ Hē dōo békwenténné mó bán, ‘A-Sán, póndé ehéé sénnýinnē nēε nzaa, ké’ε píd ékóbé wε, ké’ε nēε édíí nken, ké’ε áde wéewóó’ε chōm éche éwáa’ε, ké’ε ádē ékonléé, ké’ε édíí á mbwōg boḡ séewōḡgene wε?’ ⁴⁵ Héε ene kâḡ étimtanné bó áá, ‘Ne mbále, nlāḡge nyé mēé, póndé ké ehéé echē nyēnkēnwōḡgēnné ábén bad ké ahéé awē eebéde etōgnén, mε-εé nyēnkēnwōḡgēnné.’ ⁴⁶ Abén bó-áá békē ákud nkōgsen níme méemaá’. Bad ábe bésáá-’ε békē á alongé ádē déemaá’.”

26

Bad bémbáá bé Israel béhāgke Yesuε áwúu mó

(Mak 14.1-2; Luk 22.1-2; Jōn 11.45-53)

¹ Ade Yesuε áamáá nímnē mam mésyāāl ayáged, dōo álāḡgēé ábē bembapεε áá, ² “Nyébíí nén bán, ámbíd e e’pun é’be Ngande e Nnyíme-ámín ébē. Echē epun dōo bēbēé Mwān-a-Moonyōḡ á mekáá mé bad ábe bēbomé mó á awōg.” ³ Beprisε bémbáá ne bad bémbáá bé dyad bēmbōm á ndáb wēε Kaifase, prisε ambáámháa. ⁴ Ahed dōo bēbélé’áá ntíi ákōb Yesuε á mesōom-tē, áwúu mó. ⁵ Boḡ bēnhōb bán, “Deébēlē nē á mbwε ní ngande, áyāle nén bad bēpēén epuutéd.”

Mmwaád nhōg awōgté Yesuε á dyad á Betani

(Mak 14.3-9; Jōn 12.1-8)

⁶ Yesuε ambé á Betani á ndáb wēε Simōne awē akékolé nkole mé melōḡ. ⁷ Ade ádyāgkē ndyééd nē, dōo mmwaád nhōg ápédé áwē ne apom á dyōg dé elod é bwām áde dēnlél nkun, ásyōg mó dō á nló. ⁸ Nēε ábē bembapεε bényíné nē, bēnlīḡ, bésēdté-’ε bánken, “Cheé ékáá boḡ anén mmwaád ábēbtē, enén nyaa e dyōg? ⁹ Béhélé’áá se bésóm ádén dyōg nkun mbáá, bēwōḡgēn betóótōkē bé bad.” ¹⁰ Yesuε ambíí mam níme ábē bembapεε bēhóbé’áá. Né-óó anláá bó áá, “Cheé nyétagtēé anén mmwaád? Dyam ádē ábēnlé mε átómténé aboḡ. ¹¹ Betóótōkē bé bad bēbē ne nyé póndé ésyāāl, boḡ mε pen méebáá ne nyé póndé ésyāāl. ¹² Asyōgé mε ádén dyōg á nló áboḡsen mε áyāle níme nímmēm. ¹³ Ne mbále, nlāḡge nyé nén mēé kéhéé ádē nímnén nkalaḡ ní bwām mékanlédté nkōḡsé áte nísyāāl, bēhōb dyam ádē anén mmwaád ábélé, ákamtēn mó.”

Judas akwënténé Yesue asóm
(Mak 14.10-11; Luk 22.3-6)

¹⁴ Ambid e nê, mbapεε nhóg átínté e dyôm ne bébe ábe Yesue, awě béchágé'áá bán, Judas Iskariōde ankě beprise bémháá atán. ¹⁵ Héε ásedtεé bó aá, “Cheé nyébéε me nzé mbagé Yesue áwen mekáá ábel nyékób móg?” Dóo bétóo móom mé kábpe meláán boη bébagé móg. ¹⁶ Bootya ene pónde dóo ábóótédé nzii ahead ásóm móg áwāb.

Yesue ne ábē bembapεε bétómté
Ngande e Nnyíme ámīn

(Mak 14.12-21; Luk 22.7-13, 21-23; Jōn 13.21-30)

¹⁷ Bōob-pōó, pónde e Ngande e Ewele-é-Ngēn empě. A epun é'sō é ngande, bembapεε ábē Yesue béntān móg, bésedté móg bánken, “Héé wédangé weé séboηsen we ndyééd e Nnyíme-ámīn?” ¹⁸ Dóo Yesue álóméé bó á dyad-tê wée mod nhóg aá, béléa móg bán meléede ahóbé nén aá, “Echem pónde emaa ape. Áwōη ndáb dóo syáabe ábēm bembapεε sédyēē ndyééd e ngande e Nnyíme-ámīn.” ¹⁹ Né-óo bembapεε bēmběl ngáne Yesue ánlāá'é bó, bēmbōηsēn-ne ndyééd e Ngande e Nnyíme-ámīn. ²⁰ Ene ngukél Yesue ne ábē bembapεε bēndyéé ásé, bédyāg ene ndyééd. ²¹ A ndyééd mīn wê, dóo Yesue álāngéé bó aá, “Ne mbále, nlānge nyé nén meé nyé mod nhóg ābě me á mekáá mé bad bé ekōyí.” ²² Nén dénwōgēd bembapεε ndutul bwāmbwam. Bēmbóótéd móg aseded nhóg ámbid aníníí, bán, “A-Sāη, ndúbpé meé saké me.” ²³ Dóo Yesue átimtanné bó aá, “Mod awě sūmō séētōdé ewele á dīse-tê atōde ahóg móōsōm me. ²⁴ Mwān-a-Moonyoη áwē ngáne éténlédé, boη medim ne ane mod awě ásōm móg. Ebágé'áá bwām ne ane mod nzé bēnkētōgen móg achyáa.” ²⁵ Héε Judas awě ankwentén Yesue asóm ásedtεé móg aá, “A-meléed, me-yε?” Héε Yesue átimtanné móg aá, “Ngáne éhóbé.”

Ndyééd e Sāηgú

(Mak 14.22-26; Luk 22.14-20; 1 Kōr 11.23-25)

²⁶ Ade bédyákē ndyééd nê, dóo Yesue átédé ewele, ásāgnān Dyōb, boη ákabtáád áte, ábagé ábē bembapεε áhōbē nén aá, “Nyékob, nyedyē, echem yāl nén.” ²⁷ Ambid e nê, antéd mbwendé ní mīm, ásāgnān Dyōb, ábagé bó, boη áhōbē nén aá, “Nyé moosyāál nyémwê. ²⁸ Mmēm mekií mōmēn. Mmēn mekií médii melě mékōōlē. Mmēn mekií mésyógké á nló ní bad híin, ábel nén Dyōb álagsen bó mbéb. ²⁹ Nlānge nyé nén meé, méemwáá mīmén mīm ámpē kóāη ne epun éche mémwēē móg ekóólé ne nyé á nkamlēn nīmē echem Sāη.” ³⁰ Bēnkōn nkāηgé mé nsāgnēn. Néε bémáá akón, bēnkě á Ekone é menzab.

Yesue ahóbé ngáne
Petro ábāηgē móg áyāl

(Mak 14.27-31; Luk 22.31-34; Jōn 13.36-38)

³¹ Ade bépédé á ekone mīn, dóo Yesue álāngéé ábē bembapεε aá, “Nkuu nén dēn, nyé baásyāāl nyēēnyāgéd, nyétēdē me. Nyēēnyāgéd, áyāle dyam áde débenléd ne me. Eténlédé nén bán, ‘Měwūū nnōn-a-mbód, éche mbód ésyāāl épāηtéd áte. ³² Boη áde echem Sāη ápuúdté me, mēkě á'sō á Galilia, áwed-taá nyétānē me.’ ” ³³ Ade Yesue ámáá ahób nê, dóo Petro ahóbéé aá, “Ké moosyāál ambāη we áyāl, me pen méetēdēé we mbéd.” ³⁴ Dóo Yesue átimtanné móg aá, “A-Petro, rílaa we meé, nchóm-a-kúb adēhób aá mótōo' nkuu nén, wēbāη me áyāl ngen éláán.” ³⁵ Dóo Petro ábádtéé móg áte aá, “Ké nkāη móg bésēlēē me, méebāηgé we áyāl mbéd.” Abíníí bembapεε bésyāāl bómpē bēnhōb melemlē.

Yesue akánné á Getsemani
(Mak 14.32-42; Luk 22.39-46)

³⁶ Ambid e nê, Yesue ne ábē bembapεε bēnkě á abwóg á hōm áde béchágé'áá bán Getsemani. Ade bépédé, Yesue anlāá bó aá bédyεε áhed, aá móg-ε mósīdte' á'sō, ákáne. ³⁷ Ade ákagké, ankēēn Petro ne bán ábe Zebēdiε bébe. Ndānge ne metake híin bēbédé

mó á nlém-tê. ³⁸ Dóo álāngēé bó aá, “Ndəŋge echē edé me á nlém ehəle-se ewúú me. Nyélyəg hén, nyédyεen me epin.” ³⁹ Dóo Yesue ásídté á’sō ámpē boŋ ábwēmē yəl ásē. Ankúdén ásē, ákännē aá, “A-Tê, nzé ébóŋnéde wε, ékóbén me nímén metuné. Boŋ ké nê, bəl ngáne ébóŋnéde wε, saké ngáne ébóŋnéde me.” ⁴⁰ Ade áamá akáne, antím ámbíd wée ábê bembapεε béláán. Antán née békúnεé, boŋ álāngē Petro aá, “Cheé ékáá boŋ nyéehəle awεsen ádyεen me epin ké háwa póg? ⁴¹ Nyédyεε epin, nyékāne ábel nén Dyöb déemwäg-se mekəgsen mépiinéd nyé. Nlém rídáá, boŋ ekob é yəl édé mbwóg.” ⁴² Yesue anke akáne ámpē, áhōbē nén, aá, “A-Tê, nzé édé nén bán, weéhēlē-se ékóbén me nímén nted mé metuné, ésebán mpémé mó, ébel ngáne ébóŋnéde wε.” ⁴³ Née átímé ámbíd ámpē, antán née ábê bembapεε bédii békúnεé áyāle e’chá bém̄bē bó á dīd bwāmbwam. ⁴⁴ Yesue antím ámbíd á mekáne ámpē ngen éche élónténe éláán, áhōbē melelem mé e’yale. ⁴⁵ Hê dóo Yesue átímé ámbíd ámpē wée ábê bembapεε, boŋ álāngē bó aá, “Nyélyəgé nyékúne’, nyékómme-’ε nyé áte-yε? Nyénəne’, pónde-’aá epedé nén eche bébεé Mwān-a-Moonyon á mekáá mé bad bé mbéb. ⁴⁶ Nyépáde ásē dékag. Nyénəne’, mod awé akií me ntúré mó ahúé’ nén.”

Békóbé Yesue

(Mak 14.43-50; Luk 22.47-53; Jón 18.3-12)

⁴⁷ Ehób éepedéé Yesue amaa á nsəl boŋ Judase ápag. Judase, mbapεε nhóg átínté e bembapεε dyóm-ne-bébe ábe Yesue, ampē ne amute áde dénwalē nkwáté ne mbid. Bepriεe bém̄báá ne bad bém̄báá bé Israel bóo bēnlóm ábê bad. ⁴⁸ Ntúré awé Yesue amad bó e’chemléd abε aá, “Kénzée awé méhēē tâl, né mod awé nyéhεdeé mōne, nyékób mó.” ⁴⁹ Née Judase ápedé pēén, atóm-me wée Yesue, álēléd mó aá, “A-meléed, nsan mbê ne wε.” Ahé-’ε mó tâl. ⁵⁰ Yesue antímtén mó aá, “Amúē, wéebelée chöm éche éhyédé abel-ε?”* Hê dóo ábê bad bésídté á’sō, boŋ békōbē’ Yesue, bēwéd-te mó acháa. ⁵¹ Hê dóo mod nhóg átínté e bad ábe bém̄bē ne Yesue ádólé nkwáté á abám, née átómté mó boŋ asél-le ntāŋ awé priεe ambáambáa etúu. ⁵² Dóo Yesue álāngēé ane mod aá, “Timéd nímon nkwáté á abám. Kénzée awé awanne nkwáté, nkwáté móo bēwūēnnē mó. ⁵³ Weebii’ é nén wεé nzé nhēdné echem Sāŋ nwōŋgen, wεé né ábwōg-ábwōg, álōmē me e’choŋ ne e’choŋ é ángel áwōŋgen me-yε? ⁵⁴ Boŋ nzé mbelé nê, né chán-nō kálag e Dyöb echē ehóbé nén aá, nén átāŋgéné abenled élōnnē?” ⁵⁵ Hée Yesue álāngēé áde amute aá, “Nchīb móo rídii awé nyéhyédé akób ne mbid ne nkwáté-yε? Epun téé mbédé á Ndáb-e-Dyöb, níyāgté bad, boŋ nyéekóbe me. ⁵⁶ Boŋ nímén mésyāāl mébēnlédé álóned mam níme bekal bé daádəŋ bétélé á kálag e Dyöb.” Hê dóo bembapεε bésyāāl bétédte mó, boŋ bétómé mehlé.

Bépééné Yesue á kóte

(Mak 14.53-65; Luk 22.54-55, 63-71; Jón 18.13-14, 19-24)

⁵⁷ Hê dóo bad ábe bēnkōb Yesue békééné mó á ndáb wée Kaifase awé ambé Priεe Ambáambáa. Ahed dóo bemeléede bé mbéndé ne bad bém̄báá bé Israel bēmpēe bēnladénné áte. ⁵⁸ Ade békεεnéé Yesue nê, Petro ahídé’áá mó ámbíd mwā etūn káəŋ bépe nchiiten ne eyáde éche Kaifase. Née ápedé áhed ansól á eyáde-té, ádyē ásē ne benən bé Ndáb-e-Dyöb, ábel nén ányín ngáne nkáásé níme Yesue mésoġkē. ⁵⁹ Bəəb-pəə, bepriεe bém̄báá ne bad bé káansel bésyāāl bēhédé’áá bad ábe bēbíd mbōŋ é metóm á nló wée Yesue ábel nén bēwúú mó. ⁶⁰ Ké nēŋgáne ekud é bad énhyε mbōŋ é metóm abíd áwe nló, bēnkēnkóbénné mó awusé ké ahóg. Káəŋ ne á asóg, dóo mbōŋ ébe ébídé, éhōbē nén bán, ⁶¹ “Anén mod anhób aá, móhəle móbōōtéd Ndáb-e-Dyöb aá mólōŋ-’ε chó ámbíd ámpē átínté e e’pun é’láán.” ⁶² Ade Priεe Ambáambáa éwógé nê, dóo átyéémé ámin boŋ ásedté Yesue aáken, “Weewóo’ é dyamdyam áhób tāŋgene dyam áde ábén bad bēhóbé wε á yəl-ε?” ⁶³ Boŋ Yesue enkēnkədənné mó. Hê dóo Priεe Ambáambáa álāngēé mó ámpē aá, “Ne melē á dīn á Dyöb áde áde á alonġé, láá sé mbále, wε-εé edé Ane-awé-Béwógté, Mwān a

* 26:50 Amúē, wéebelée chöm éche éhyédé abel’ε? Káa, Amúē, cheé éhyédé abel hén?

Dyöb-ε?” ⁶⁴ Hê dóo Yesue ákwentanné mó aá, “Ngáne éhóbé.” Yesue ambád-te ámpē aá, “Á mbále, nlånge nyé nén meé bootya enén pónde, nyéenyin née Mwän-a-Moonyon ádyéé á ekáá émbáá é Dyöb a Ngum. Nyéenyin-ne née ádyéé á mbag mín, ásudeé á nkõjsé.” ⁶⁵ Dóo Priε Ambáámbáa ányábé mbóté álúmed nén aá mólií, boñ álångē bad bé kóte aá, “Asyóó Dyöb! Mbóñ éhéé émpēe déhédeé? Nyé baásyāal nyéwógé bõob ngáne ásyóó Dyöb!” ⁶⁶ Dóo ásedtēé bó aáken, “Chán nyéwémténé?” Héε békwénténé bán, “Akwedé nkáá, atånjéné-’ε awé.” ⁶⁷ Dóo donje á bad bébóótédé mó meléed asobted á’sõ, bébõmé-’ε mó. Abíníí-’ε bébõmé mó mebén, ⁶⁸ béhóbé-’ε bán, “Á-mod awé ahóbé aá móo módē Krístā, láá-’ε sé mod awé abõmé wε.”

Petro abáá Yesue áyāl

(Mak 14.66-72; Luk 22.56-62; Jõn 18.15-18, 25-27)

⁶⁹ Ene pónde Petro andyεé ásē á eyáde é kóte-tē. Hê dóo ngõndéε e mbaledε póg épédé áwē, boñ éhõbē aá, “Wε nén, edé nhóg awé awõñné’áá Yesue, ane mod awé abídé á mbwóg e Galilia.” ⁷⁰ Boñ Petro antån á’sõ wéε ábē bad bésyāal, ákwentén aá, “Meebíí’ε dyam áde éhóbéé.” ⁷¹ Ade ámáá ahób nê, antīm á mmwε mé eyáde é kóte. Ahed dóo mbaledε a ngõndéε ampée ányíné mó, boñ álångē bad ábe bébéde áhed aá, “Anén mod abédé ne Yesue, mod a dyad á Nazaret.” ⁷² Boñ Petro antån ámpē, áhõbē nén aá, “Mmwâg melē nén meé meebíí’ε me ane mod.” ⁷³ Eebeméé áte, bad ábe béntyēēm áhed bēmpē wéε Petro, boñ béhõbē nén bán, “Etáa ngên, edé nhóg awé ahídé’áá ane mod. Mbwéd e ehób echõñ epanle wε áte, nén ebídé á mbwóg e Galilia.” ⁷⁴ Dóo Petro ámwākē melē aá, “Dyöb ákõgsen me nzé nkale metóm! Meebíí’ε ane mod!” Ade ámáá ahób nê hóbén, nchóm-a-kúb antõñ. ⁷⁵ Dóo Petro ákámtené ehób éche Yesue ánlāā’ε mó aá, “Nchóm-a-kúb adēhób aá móto’, wëbāñ me áyāl ngen éláán.” Dóo Petro abídé á ebwóg-te, boñ ábānlē awé. Anchií bwāmbwam.

27

Békééné Yesue wéε Payledε

(Mak 15.1; Luk 23.1-2; Jõn 18.28-32)

¹ Née bñn é’sángé sánjén, beprise bémbáá ne bad bémbáá bé Israel bésyāal bēmbóótéd Yesue ahage ngáne béwūū’ε mó. ² Bēnhanj mó, bébāg-ke mó á mekáá wéε Payledε awé kån e alonj á Roma ēmbanéé aá ákamlan bad bé mbwóg e Judeya á pónde eched.

Kwééd eche Judase

(Mbel 1.18-19)

³ Ade Judase, ntúré awé Yesue ányíné nén aá kóte ebagé mbakú nén bán béwúu Yesue, ambé ngal ne awusé áde ábélé. Nê dēnkån, antéd móom mé kábpe meláán níme beprise bémbáá ne bad bémbáá bé Israel bēmbéé mó, áke átímtéd bó ámbíd. ⁴ Anhób aá, “Mbelé mbéb áke mod ntúré awé eébele dyamdyam, awé béwūū-’aá bõob ngên.” Dóo bétímtanné mó bán, “Cheé séwóó Abel ne nê? Nê ánõne wε.” ⁵ Née Judase áwógé nê, ambwémé bó nímé móom mé kábpe meláán ásē wéε bémbēē á Ndáb-e-Dyöb. Née ámáá abwém, ámbíd áke ápan yāl. ⁶ Beprise bémbáá bēnlād nímé mōné áte, béhõbē nén bán, “Mmén mōné rídii mōné mé eben. Né-õó, mbéndé eébagéε kunze nén bán déladtēn nímén mōné ne mōné ní Ndáb-e-Dyöb.” ⁷ Ade bémáá ahagtēn tånjēne nímé mōné, bēntēd mó, béchānēn etúú éche ébéde etúú é mod nhóg awé atumé’áá mbeé. Bēnchan chό, álíme beken. ⁸ Nê dóo ákás boñ káñ ne’ chii, béchagé éché etúú bán, Etúú é Mekií. ⁹ Nén, dēmbēnléd álóned e’yale ábe nkal é’dáádāñ Jeremayaa ánhõbpē aá, “Bētēd móom mé kábpe meláán níme rídé nsongé mí mōné níme donje á bad bé Israel bēnkwenténne asábe áwe nló, ¹⁰ bēbēnléd áchanēn etúú éche ntumé-mbeé. Nén dóo Dyöb dénlāā’ε me aá, mbel.”

Payledε akáádté Yesue

(Mak 15.2-5; Luk 23.3-5; Jõn 18.33-38)

¹¹ Enén pónde-ɔ́ Yesue antyéém á nkáásé á'sō wée Payledε awě akāmlánnáá mbwóg e Juda. Payledε ansedéd mó aá, “Wée edé k̄n̄ e bad bé Israel-ε?” Yesue antimtén mó aá, “Ngáne éhóbé.” ¹² Bon̄ áde beprise bémbáá ne bad bémbáá bé Israel bēnhōbpē mó mam áyāl, enkēnhōbpē dyamdyam. ¹³ Né-ɔ́ Payledε ansedéd mó aáken, “Weewógéé nímén mam mésyāāl níme ábén bad bēhóbéé wε áyāl-ε?” ¹⁴ Bon̄ ké nê, Yesue enkēnhōbpé ké eyale, nê-ε dénkōmēd Payledε yāl áte bwāmbwam.

*Mbakú e kwééd eche Yesue
(Mak 15.6-15; Luk 23.13-25; J̄on 18.39-19.16)*

¹⁵ Bōob-pōó, mwě téé nzé Ngande e Nnyíme-ámín empě, Payledε ammentén mod a mbwóg nhóg abided á mbwóg. Ane mod abágé'áá mod ké ahéé awě bad bé dyad bēmpwεdté. ¹⁶ Ene pónde mod a mbwóg nhóg ambé awě béchágé'áá bán Barabase. Ane mod ambyéén bwāmbwam áyāle e'bébtéd é' mekan ábe ábélé'áá. ¹⁷ Né-ɔ́ áde ndun e mod éládné áte á ndáb wée Payledε, ansedéd bó aá, “Nzé-módé nyéhedeé bán n̄bíded, Barabase ké'ε Yesue awě béchəgeé bán Kr̄stəə?” ¹⁸ Ambel nén áyāle ambii bwām aá prise ambáá ne baámbáá bēbágé Yesue áwe mekáá áyāle kónjí embé bó áte. ¹⁹ Ade Payledε ádyéé á atii wée ákáádté'áá bad, mwaád anlómé mó nsəl aá, “Weewóo dyamdyam ábel ne mbakú eche ane mod awě eébele dyamdyam, áyāle nnāngé mó nló nkuu níme r̄tómé nén níme r̄tágté mε bwāmbwam.” ²⁰ Beprise bémbáá ne bad bémbáá bé Israel bēnsāl ábē bad áte nén bán bēláa Payledε ábíded dásō Barabase bon̄ ábe mbakú nén bēwúu Yesue. ²¹ Né-ɔ́, áde Payledε ásédté ábē bad aá, “Áyāle ábén bad bēbe, ahéé nyéhedeé bán, n̄bíded?” Bó moosyāál bēnkwentén bán, “Barabase!” ²² Dóo Payledε ásedteé bó ámpē aá, “Chán-nō nyéhedeé bōob bán n̄bēl ne Yesue awě béchəgeé bán Kr̄stəə?” Dóo bēkwentanné bán, “Bébome mó á awəg!” ²³ Héε Payledε ásedteé bó ámpē aá, “Áyāle chán? Ebébtéd éhéé ábélé?” Bon̄ bēnnabé abón bán, “Bomé mó á awəg.” ²⁴ Ade Payledε ányíné aá móshēlē se móhənlén ábē bad mewēmtēn t̄ngene mbakú eche Yesue, ábán nén aá, ábē bad bēepene' mpuutéđ, dóo átédé mendíb bon̄ áwobpé mekáá áwab e'só, áhōbē-ε aá, “Mekáá mésáá mε áyāle kwééd eche anén mod. Nê ánəne nyé bēn.” ²⁵ Héε ene ndun e mod ékwentanné bán, “Sékwənténé. Mmē mekií mébē áwεd nló, nchoo ne n̄mēd nchyaátén!” ²⁶ Né-ɔ́, Payledε ambídtéd bó Barabase. Ambě kunze aá, sánze ébəm Yesue, bon̄ bέke bēbome-ε mó á awəg.

*Sánze éwélé Yesue
(Mak 15.16-20; J̄on 19.2-3)*

²⁷ Sánze éche Payledε éntēd Yesue, ékēen mó á eyáde é nkamlεnε, bēlād-tε baáb ábíníí bésyāāl áte áhed. ²⁸ Bēnhūd mó mbóté áyāl, bēhé mó mengombe níme n̄'yəge' níme n̄wágné mengombe mé k̄n̄. ²⁹ Béntēd ngen é mechă, bēlóo mó ekóté éche émbē nées ekóté é k̄n̄, bēhé mó ch́ á nló. Bēnhē mó ntón̄ á ekáá é mbáá te, bēbwōgkē-ε mó mebóbón̄ áwεl mó. Bēhóbé'áá nén bán, “Edúbé ébē ne wε, a-k̄n̄ e bad bé Israel!” ³⁰ Dóo bēbóótédé mó meléed asob á yāl, bon̄ bētēdē n̄mē ntón̄, bēbómé mó á nló. ³¹ Ade bémáá mó awεl, bēnhūd mó n̄mē mengombe á yāl, bētīmēd éche mbóté. Nées bémádé nê, bēnkēén mó áke dé ábome mó á awəg.

*Bébómmé Yesue á awəg
(Mak 15.21-32; Luk 23.26-43; J̄on 19.17-27)*

³² Ade békagké nê, nées échē sánze ébīdēnnē Yesue á dyad-tē, dóo bēbómmé mod awě ambíd á dyad á Sirine awě béchágé'áá bán Siməne. Héε békóbé mó, bon̄ bēpēmtē mó awəg áde Yesue bán áhídne mó dó ambíd. ³³ Dóo bēpédé hōm áde béchágé'áá bán, Golgota, awě adé nén bán, “Hōm dé Ebón̄gél é Nló.” ³⁴ Áhed, bēmbě Yesue m̄m n̄mē bēhédé achəchəə áte. Bon̄ áđé áwógléné mó á nsəl, enkēnkwenténné amwé. ³⁵ Ade bémáá mó abome á awəg bēnsíd mbambú ákab éche mbóté. ³⁶ Nées bémáá mó mbóté akab, bēndyεé áhed ánən mó. ³⁷ Béntēl eché nzəm e kwééd á abámbe nén bán, “Yesue móo nén, k̄n̄ e bad

bé Israel.” Béntēd áde abámbé, bébōmē áwe nló-mín. ³⁸ Bêmbomé bechíb bébe á awɔg nchoo ne Yesue, nhóg á pɛd e ekaá émbáá, aníní-’é á pɛd e ekaá é emwɛd. ³⁹ Bad ábe bétómé’áá nzii benben ne áhed bébómé’áá nló bébwēmmē-’é mó nzyáŋ ⁴⁰ bán, “Wenhób wɛé mósɔbōōtēd Ndáb-e-Dyōb, wɛé mólōŋ-’é chó ámpē áfínté e e’pun é’láán. Nzé wɛ-éé edé Mwän a Dyōb, sōŋ ehoŋ yäl, ésud ásē á awɔg hê.” ⁴¹ Beprise bémbáá, bemeléde bé mbéndé ne bad bémbáá bé Israel bómpē béwélé’áá mó, béhōbē bán, ⁴² “Achōŋté’áá bad, bɔɔb eéheléé yäl awōŋgen. Nzé ne mbále mōdé kōŋ e aloŋ á Israel, ásud-tɔɔ á awɔg hê bɔɔb. Hê dɔɔ sédūbēē bán mōdé Ane-awě-Béwógté. ⁴³ Adúbpé áá Dyōb áde ne mó, áá mōdē-’é Mwän a Dyōb. Ahá! Dyōb áwōŋgen-nɔɔ mó bɔɔb dényín.” ⁴⁴ Kóáŋ ne bechíb ábe bēmboméé á awɔg nchoo ne Yesue bómpē bésyáá’áá Yesue.

Yesue awédé

(Mak 15.33-41; Luk 23.44-49; Jōn 19.28-30)

⁴⁵ Ade bín é’pédé kəd, ehíntén ênkwě hōm ásyāāl kóáŋ ne ngāŋ éláán. ⁴⁶ Dɔɔ Yesue álébpé esaád áá, “Elí, Elí, lámá sábatāni,” awě adé nén bán, “A-Dyōb ádēm, a-Dyōb ádēm, cheé ékáá boŋ étédte mé?” ⁴⁷ Néé donge á bad ábe bémbē benben béwógé nê, bénhōb bán, “Achēnle Elaijaa áá áhye áwōŋgen mó.” ⁴⁸ Abwōg-ábwōg bó mod nhóg annyagéd, antéd kuchá, ásōm á ntōŋ, átōdē á ebéntéd é mím tē, boŋ áhāg mó á nsal áá ámwē. ⁴⁹ Abíní-’é béhōbē nén bán, “Nyémwɛ, dényín nzé Elaijaa áhye mó awōŋgen.” ⁵⁰ Hê dɔɔ Yesue álébpé esaád ámpē boŋ ámyě-’é nlem. ⁵¹ Ene pónde chēn abad áde dēnkāb Ndáb-e-Dyōb áte, dēnsalé áte e’pɛd é’be bootya ámín kóáŋ ne ásē. Ndɔɔb ennəŋnéd, meláá mésanlé áte, ⁵² soŋ énednad. Ekud é bad bé Dyōb ábe bēmmad awé bēmpuú, ⁵³ bébid á soŋ-tē. Ámbid e pónde áde Yesue áamá apuu, bēnkě á dyad tē á Jerusalem. A dyad tē wē, ekud é bad ényín bó. ⁵⁴ Néé mod ambáá a sánze ne sánze éche éné’áá Yesue bényíné néé ndɔɔb énéŋnédé, bényín-ne mekan mésyāāl míme mébénlédé, mbwóg ménkōb bó bwāmbwam, béhōbē-’é nén bán, “Ne mbále, anén mod abédéé Mwän a Dyōb.” ⁵⁵ Ekud é bebaád éche émbootéd Yesue ahíd ámbid se á Galilia, béwōŋgān-ne mó, bentyēem etún, bēnəné mekan mésyāāl míme mébenlad. ⁵⁶ Afínté e ábē bebaád, Maria Magdalene, Maria awě abédé nyaá awě Jemse bó Joseb, ne nyaá awě bán ábe Zebedie bémbē áhed.

Nlíme míme Yesue

(Mak 15.42-47; Luk 23.50-56; Jōn 19.38-42)

⁵⁷ Néé ngukél épédé, nhōn ní mod nhóg míme béchágé’áá bán Josebe mēmpě. Ane mod abédéé mod a dyad á Arimatia. Mómpé abédé nhóg awě ahídé-’áá Yesue. ⁵⁸ Ankě wéé Payledé áá ábe mó kunze átéd ndim míme Yesue. Payledé ambě kunze nén áá bébe mó ndim míme Yesue. ⁵⁹ Josebe antéd ndim míme Yesue, ákáān mó mbóm e ekóólé, ⁶⁰ alímé mó á soŋ eche bépwógé á eláá-tē. Ene soŋ ebédé-’é soŋ e ekóólé echě Josebe mwēn ánwōŋgē. Ámbid e nê, antínéd aláá ámbáá akólen nsal ní soŋ, ákē-’é mó. ⁶¹ Maria Magdalene ne Maria awě anchyáá Jemse bó Joseb, bēnlyǎg bēdyēē á nkəg ní soŋ.

Payledé alómé sánze

ánən soŋ eche Yesue

⁶² Néé bín é’sángé, nê démbē á Mbwe-mé-nkóme-áte, beprise bémbáá ne Befarisia bēnladén, béke bényín Payledé, ⁶³ bēlāŋgē mó nén bán, “A-sāŋ, sékamtan nén bán áde nkal a metómé ne ábédé ámín, anhób áá mósɔpuú ámbid e e’pun é’láán. ⁶⁴ Né-ɔɔ tómed akale nén, wɛé bēnəne’ echě soŋ bwām, kóáŋ ne e’pun é’láán ábel nén boŋ ábē bembapɛɛ béehelé míme ndim achíb se bēlāŋgē bad bán apuúde. Né nén débē metóm míme ríchábé ámín tómaa míme ásébpé akal.” ⁶⁵ Dɔɔ Payledé álāŋgēé bó áá, “Nyétéd sánze ánən soŋ bwām, ábel nén dyamdyam débenlad.” ⁶⁶ Héé békíí, boŋ bēhāg e’chem á aláá áde démbē á nsal ní soŋ, ábel nén bébíí nzé mod anédte, bētēdē-’é sánze áhed ábel boŋ bēchībē’ Yesue ndim.

28

*Yesue apuúdé**(Mak 16.1-10; Luk 24.1-12; Jɔn 20.1-10)*

¹ Ambíd e mbwε-mé-nkóme-áte, á epun é'sō é sôndé,* epɔg é mbwεmbwε, Maria Magdalene ne Maria awě anchyáá Jemse bó Joseb, bēnkě son eche Yesue anɔn. ² Esám-éēkōmtēnē, ndɔɔb ennəɲnéd, ángel e Dyɔb ebíd amīn épe. Entínéd ádē aláá ádē démbē á nsal ní son, édīi-'é dó amīn. ³ E'só é'péné'áá ene ángel áte nēe emwεdmwεd, mbóté-'é épúbē mó féréd. ⁴ Mbwóg ménkōb sánze éche énoné'áá ene son. Nê dēnkəɲ bēnnəɲnéd, békwe ásē, bēbé nēe ndim ní bad. ⁵ Héε ángel élanɣéé ábē bebaád aá, “Nyéebáá'. Mbíí méé Yesue awě bēmboméé á awəg móo nyéhyédé anɔn. ⁶ Eésáá hén. Apuúdé ngáne ánlāá' é nyé aá ébenléd. Nyéhye nyénɔn wéε bēnnaádté mó. ⁷ Nyékag-kɔó mehélé bɔɔb, nyéláa ábē bembapεε bán, apuúdé, amaá-'é ake á'sō á Galilia, áwed-taá bényīnē mó. Nyéechatán dyam áde rílanɣé nyé.” ⁸ Né-ɔó, bēnhidnéd mehélé áhed, ké nēe bēbéde mbwóg, menyinɣe mémbē bó áte. Bēnnyəgéd áke déláa bembapεε ábe Yesue dyam áde ábenlédé. ⁹ Ade ábē bebaád békagké nê, dɔo Yesue átáné bó táléd, bon áhōbē aá, “Nlěnté nyé.” Bēmpě áwē, békóbén mó á mekuu ábe mó edúbé. ¹⁰ Héε Yesue álanɣéé bó aá, “Nyéebáá'. Nyéke nyéláa ábēm bembapεε ábe bédé nēe ábēm baányan nén bán, békag á Galilia. Áwed dɔo bényīnē mε.”

Sánze éhóbé dyam áde ábenlédé

¹¹ Ngáne ábē bebaád békagké aláa bembapεε ábe Yesue dyam ádē ábenlédé, donɣe á sánze ádē ánóné'áá son eche Yesue dēnkě á dyad-tē áke dé aláa beprise bēmbáá chōm ésyā́l éche ébenlédé ádē ángel épédé. ¹² Beprise bēmbáá ne bad bēmbáá bé Israel bēmbōm átii ngáne bēbenlé. Nēe bémáá atii, bēmbě éché sánze nsonɣé ní mɔné níme ríchábé amīn. ¹³ Béléáá-'é bó bán bēhōb bán, “Yesue ábē bembapεε bēnhye mó ndim achíb nkuu ádē nyékúnεé. ¹⁴ Nzé Payledε awógé, né séēbēl adúbé nén aá awusé déesaá ádēn. Nê débēl nyéesónlé á ndutul-tē.” ¹⁵ Né-ɔó éche sánze énkōb nímmē mɔné, bēbēl-le ngáne bēnlāá' é bó. Kááɲ ne' chii, bad bé Israel bédii békale nímmē nkalan.

*Yesue apuúdé ábē bembapεε**(Mak 16.14-18; Luk 24.36-49; Jɔn 20.19-23; Mbɛl 1.6-8)*

¹⁶ Bɔɔb-pɔó, bembapεε dyōm-ne-nhóg ábe Yesue bēnkě á ekone-mín á Galilia wéε ánlēbēε aá béke. ¹⁷ Anyín ádē bényīné mó, bēmbε mó edúbé, kénéε bó donɣe á bad bēnkēnkɔɲgé adúbe nén bán Yesue mwēn-εé akōɲté abé. ¹⁸ Héε Yesue ásídté bó benben, bon álanɣé bó aá, “Kunze esyā́l ebəgnédé mε, ádyōb ne á nkōɲ rísé. ¹⁹ Nyékag melon mé nkōɲsé mésyā́l, nyébele bad ábēm bembapεε. Nyédusan-ne bó á dīn ádē Titée, á dīn á Mwān ne á dīn dé Edəádəɲ éche Esáá. ²⁰ Nyéyáɣte-'é bó áhíd mekan mésyā́l níme nísógténé nyé. Nyébii nén bán mēbē-'é ne nyé kááɲ ne á asóg dé nkōɲsé.”

* 28:1 Nédé á Sôndé.

Nkalanj mí bwâm míme Yesuε ngáne

Makose átélé

Ndibned n kálag

Nkalanj mí bwâm ngáne Makose átélé ríhóbe tângene Yesu Krístəə, Mwän a Dyöb. Nlúmté Yesuε ngáne mod awě abele mekan, awón-ε kunze ábel míme mekan. Ene kunze enyínnédé áyāl e mekan míme áyágté'áá ne míme ábélé'áá. Yesuε ahóbé aá mós módē Mwän-a-Moonyon awě ampě, ábe ádē alongé, ábel bon bad békud alagsen dé mbéb.

A kálag tê wén, Makose ábídté mekan áwed míme Yesuε ábélé'áá tómaa míme ahóbé'áá ne míme áyágté'áá. Ahóbe ngáne Jone ahángé epe éche Yesuε, ahób tângene edusen éche Yesuε, ahób-pe mekagsen míme Yesuε ánkudté. Asóged, alúmté áte ngáne bēmboméé Yesuε á awog ne ngáne ámpuú'é. Nyaa édé ébe éche enén kálag ésógé, élúmté-ε nén bán saké Makose atelé chó.

Nkabted n kálag

Mbooted mé nkalanj mí bwâm 1.1-13

Nsón míme Yesuε á Galilia 1.14-9.50

Nsón míme Yesuε áde ahídté a Galilia ápe á Jerusalem 10.1-52

E'pun bé asóg ábe Yesuε á Jerusalem ne benben ne Jerusalem 11-13

Akáad áde békáádté Yesuε ne kwééd eche áwédé 14-15

Mpuu míme Yesuε 16.1-8

Alúmed áde Sängwéé álúmté yäl ámbid e mpuu ne mpume míme 16.9-20

Ehángé éche Jone, Ndusene

(Mat 3.1-12; Luk 3.1-18; Jon 1.19-28)

¹ Nkalanj mí bwâm míme Yesu Krístəə Mwän a Dyöb mômén. ² Mbóótédé ngáne nkal é'dəádəŋ Yesayaa ántenlé aá,

“Dyöb ahóbé aá,

‘Nóné’, nlóme mímem mésénze míme mésēbē we á'sō,
ábonŋsen we nzii.’

³ Móbélé' ehángé á ehyánge nén,

‘Nyébonŋsen epe éche Sängwéé. Nyétii echē nzii.’ ”

⁴ Né-ó Jone ampě á ehyánge, ádusén bad, ákalé-ε eyale é Dyöb aá, “Nyétede abel dé mbéb, nyékud edusen ábel bon Dyöb alagsen nyé mbéb.” ⁵ Bad bēbídé'áá á mbwóg e Judeya esyáál ne á dyad á Jerusalem, békag áwē áwóglen mó. Néé bēmpaléé mímb mbéb áte Jone ádusén bó á edíb é Jodan. ⁶ Jone ahágé'áá mbóté éche bēbénlé nyon éche ébídé á yäl e kamêl.* Awáá'áá ngóó a ngob e nyam. E'chuu ne bengóméé bóó ádyágé'áá. ⁷ Ahánté'áá aá, “Mod ápě ámbid echēm awě atómé me. Meékwognedéé ké ábwaam ásē áhune míme nkəəd mé metámbe. ⁸ Ndusan nyé ne mendíb, bon ádusén nyé ne Edəádəŋ éche Esáá.”

Yesuε akudé edusen ne mekagsen

(Mat 3.13-4.11; Luk 3.21-22, 4.1-13)

⁹ Mmē mesú Yesuε ámbid á dyad á Nazaret á mbwóg e Galilia ápe wée Jone. Jone andusén mó a edíb é Jodan. ¹⁰ Ade Yesuε ábídeé á edíb-te dóó ányíné néé ngob e dyöb énednadté. Edəádəŋ é Dyöb émbid ádyöb, ésud mó á nló mín néé élā. ¹¹ Héé ehób ébídeé ádyöb nén, “Edíi awem mwän a nlém awě rídáá bwámbwam. Ndé menyínge ne we.”

* **1:6** Bēbénládtáá nyon é nyam eche béchégeé bán Kamêl ábel mbóté. Mbóté éched éebáge'áá kunze é mbóté.

¹² Abwōg-ábwōg échê Edáádəŋ ênkid Yesue á ehyáŋge. ¹³ Andyéé áwed móom mé e'pun méniin, Satané ákagé mó. Nyam échê ékaa' ébéde áwed, ángel-le éwōŋgān mó.

Yesue apwédé bembapεε bé'sō

(Mat 4.12-22; Luk 4.14-15, 5.1-11)

¹⁴ Ambíd e pónde bēnhē Jōne á mbwōg. Ade bémáá mó ahé á mbwōg, Yesue ampě á mbwōg e Galilia ákalé nkalanj ní bwām ní Dyōb, áhōbē nēn, ¹⁵ “Pónde epedé, nkamlēn ní Dyōb níde bēnbēn. Nyé mod téé áhəŋlən ádē abé dé mbéb, nyédúbe-'ε nkalanj ní bwām.” ¹⁶ Ade Yesue ábamméé nkin mé edib-é-nzab é Galilia annyín Simōne bó mwānyanj Andreyā, née bébwéméé mbínzé. Bébédéé bekób-bé-súu. ¹⁷ Héé Yesue álāŋgeé bó aá, “Nyéhíde mε. Ngáne nyékóbeé súu bōob, meýyāgēd nyé ngáne nyétēdtē bad nlém á abum áhíd mε.” ¹⁸ Abwōg-ábwōg bēntédé échab mbínzé, béhídē-'ε mó. ¹⁹ Néé ákíí mwā etún, annyín bān ábe Zebēdiε, Jemse bó mwānyanj Jōne á bōle-tē née bébwéméé mbínzé. ²⁰ Anyín ádē anyiné bó, anchélé bó. Bēntédé echab sāj Zebēdiε ne bad bé nsón á bōle-tē béhídē Yesue.

Yesue abidté mod edáádəŋ é mbéb áte

(Luk 4.31-37)

²¹ Yesue ne ábē bembapεε béniin bēnkě á dyad á Kapenahum. Adē mbwε-mé-nkóme-áte nípedé, Yesue ankě asól á ndáb e mekáne, ábootéd bad ayáged. ²² Nyaa eche áyágté'áá enkóméd bad yāl áte bwāmbwam áyāle ayágté'áá née mod awě nzé ahóbe né émáá. Eeyágte'áá nēŋgáne bemeléede bé mbéndé. ²³ Héé mod nhóg awě edáádəŋ é mbéb émbēē áte ápédé táléd, ábōnē aá, ²⁴ “A-Yesu, mod a Nazaret, cheé syánē déwōŋné? Ehyedé sé awúu-yε? Mbíí wε bwām. Edfí mod awě Dyōb álómé, awě asáá.” ²⁵ Héé Yesue ákānnéé échê edáádəŋ é mbéb áte aá, “Lám, bíd ane mod áte!” ²⁶ Dóo échê edáádəŋ é mbéb éságté ane mod áte ngíne-ngíne, éhé-'ε esaád é ngíne, bonj ébíd-tε mó áte. ²⁷ Menyáké ménkōb ábē bad bwāmbwam. Bésēdté nhóg ne aníní bánken, “Nzé-dyámé dén! Ayáged dékōlē dén-ε? Anén mod awóó ngíne ákamlēn e'dáádəŋ bé mbéb, é'wōgnē-'ε mó!” ²⁸ Nén dēmbēl nkalanj níme Yesue mēnkanléd mbwóg e Galilia esyáál.

Yesue achōŋté ekud é bad

(Mat 8.14-17; Luk 4.38-41)

²⁹ Néé béhídté á ndáb e mekáne hidtén, Yesue nchoo ne Jemse bó Jōn bēnkě á ndáb eche Simōne bó Andreyā. ³⁰ Simōne mwaád nyaá ambé á anōŋ dé nkole, ahéb dēnsog mó. Ade Yesue ápédé pεén, bēnlāā mó tēŋgεne nkole níme ane mmwaád. ³¹ Dóo ákíí wεε ane mmwaád ábéde, bonj áchāŋgē mó á ekáá, awōŋgén mó ásyə ásē. Ahéb dēmmaá mó, ákōb-pε bó nken. ³² Ene ngukél áde enyεn émáá asud, bad bēmpεēn bad bé nkole bésyāāl ne bad bésyāāl ábe e'dáádəŋ bé mbéb bēmbēē áte wεε Yesue. ³³ Bad bé dyad bésyāāl bēnkanjnén mmwε ndáb níme Simōne. ³⁴ Yesue anchoód bad híin ábe békónlé'áá nkole nyaa ne nyaa, abídéd-tε bad e'dáádəŋ bé mbéb híin áte. Eémwage'aá pεn aá ábē e'dáádəŋ bé mbéb é'hōb dyamdyam áyāle bēmbíi mod awě ádíí.

Yesue ákalé nkalanj ní bwām á Galilia

(Luk 4.42-44)

³⁵ Epōg é mbwεmbwε áde bín béékēnlēē, Yesue anhidé ásē, áhídē á dyad-tē, áke á ahāŋgé á hōm, ákānnē'. ³⁶ Simōne ne bad ábe bóbōo bēmbē, bēmbootéd Yesue ahed. ³⁷ Bédíbté-'áá mó, dōo bēlāŋgeé mó bán, “Moosyáál ahede wel!” ³⁸ Yesue anláá bó aá, “Dékag hōm démpēe. Dékag á myad níme níde bēnbēn ábel bonj níkal nkalanj ní bwām áwed ámpē, áyāle níme nkalanj móo níkáó bonj nípē á nkōŋsé.” ³⁹ Né-ōó, ankě mbwóg e Galilia esyáál, ákalé nkalanj ní bwām á ndáb é mekáne, ábídtē-'ε bad e'dáádəŋ bé mbéb áte.

Yesue achōŋté mod awě meləŋ mékóbé

(Mat 8.1-4; Luk 5.12-16)

⁴⁰ Mod nhóg awě meləŋ məkóbé ampě wée Yesue, abwóg mebóbón, áchāā mó aá áwōŋgen mó. Anhób aá, “Nzé edəá ehelē ébēl me nsán.” ⁴¹ Ngəl enkonned Yesue. Dóo ábídte ekáá, ábānē mó á yəl, boŋ álāŋgē mó aá, “Ndəá, sán!” ⁴² Abwōg-ábwōg nime meləŋ mēmmaá ane mod á yəl, áchōŋ-’ε. ⁴³ Yesue anláá mó aá ákag, asím-me mó etúu áte aá, ⁴⁴ “Nōné’, weelāŋgé modmod dyam áde ábénlédé, boŋ kě élúmed yəl wée prise, ásimen we. Ebag-ke mende ngáne mbéndé e Moseε ehedeé, álúmed bad wée mósaā.” ⁴⁵ Boŋ ké nê, áde ane mod abidé, ankě, áke ákalé mó nímē nkalaŋ hōm ásyāā. Ankal mó bwāmbwam nyaa eche Yesue éehelē’áa dyad ké ahóg asól ámpē á ntálé. Antīm ádyεé’ á mehāŋgé wée bad béesaá. Ké nê, bad bébídē’ mebwóg mésyāāl béhyāg áwē.

2

Yesue achōŋté mod awě awédé eped (Mat 9.1-8; Luk 5.17-26)

¹ Née nguse é e’pun étómé, Yesue ansú ámbíd á Kapenahum. Bad bēnwōg bán ahúú. ² Ekud é bad énkūmēn áwe ndáb nyaa echē etál éébēdeé á ndáb-te, ké á mmwe. Yesue akānlé’áá bó eyale é Dyōb. ³ Héε dōo bad bēniin bépééné mod awě awédé eped. ⁴ Boŋ ngáne ndun e mod émbēē áhed, bēnkēhenlé mó apēen wée Yesue ábédé. Né-óó, bēnchāgē á ndáb mīn, bēnēdē nnəŋ ní ndáb á nló mīn wée Yesue ántyēēmmē. Ade bémáá nnəŋ anede, bēnsudtén ane mod ebúm éche áannaá’é ámīn wée Yesue ámbēē. ⁵ Ade Yesue ányíné adúbe ádē ábe bad bēwóó áte anláá ane mod awě awédé eped aá, “A-mwān, nlāgséné we mbéb.” ⁶ Donje dé bemeléede bé mbéndé ábe bēndyεé ásē áhed bēmbootéd anyoo áte á nlém-tē bán, ⁷ “Chán anén mod áheléé se áhōbē’ enén ndín e akan? Asyāā Dyōb. Nzéé ahelεε álagsén mbéb ésebán Dyōb dēmpen?” ⁸ Abwōg-ábwōg Yesue anchēm bó mewēmtēn. Héε ásedtēé bó aáken, “Cheé ékáá boŋ nyéwōō’ enén ndín e mewēmtēn?” ⁹ Ahéé ádé dyam ásad, naa áhób wée ‘Nlāgséné we mbéb,’ káa áhób wée, ‘Syāá ásē, étéd échōŋ ebúm ébootéd akε?’ ¹⁰ Boŋ, mēlūmēd nyé nēn mēé Mwān-a-Moonyon awóó kunze á nkōŋsé álagsen mbéb.” Dóo álāŋgēé ane mod awě awédé eped aá, ¹¹ “Nlāŋge we nēn, syāá ásē, étéd échōŋ ebúm, ésúé’ á ndáb.” ¹² Hê dēn wée moosyāāl ánənēé mó nê, ane mod anhidé ásē, atéd éche ebúm ábootéd-te akε. Yəl enkóm bó áte bwāmbwam, békēnē Dyōb, béhōbē bán, “Sēenyīnēé sé enén ndín e dyam mbéd!”

Yesue achénlé Leviε (Mat 9.9-13; Luk 5.27-32)

¹³ Ámbíd e nê, Yesue antīm ámbíd ámpē á nkin mé edib-é-nzab é Galilia. Ndun e mod empě áwē, ábootéd-te bó ayáged. ¹⁴ Ade átóméé á nzii, annyín nlad-é-tááε nhóg awě béchágé’áá bán Leviε, mwān awě Alpasεε. Leviε andyεé ásē á ndáb echē ákóbé’áá tááε áte. Héε Yesue álāŋgēé mó aá, “Hídé me.” Dóo Leviε átyéémé ámīn boŋ áhídē-’ε mó.

¹⁵ Ámbíd e pōndé Yesue ádyágé’áá ndyééd á ndáb wée Leviε. Ekud é besaad bé tááε ne bad bé mbéb bēmpēe béhídé’áá mó. Bóbōo bēndyεé á tébelε ne ábē bembapεε. ¹⁶ Ade donje dé bemeléede bé mbéndé ábe bēbédé Befarisia bényíné Yesue ádyāg ndyééd ne ábē bad bé mbéb, ne besaad bé tááε, dōo bésedteé ábē bembapεε bánken, “Cheé ékáá boŋ ádyāg ndyééd ne échē ndín é bad?” ¹⁷ Ade Yesue áwógé nê, anláá bó aá, “Bad ábe bēdyéé bwām béētógnenēé mod-a-bwēl. Bad ábe békōnle’ bóo bétógnéné mod-a-bwēl. Meépedéé á nkōŋsé áchéle bad ábe békóbnédé á’sō é’ Dyōb, boŋ mpedé áyāle bad bé mbéb.”

Nsedtéd tāŋgene adid á yəl nzaa á mekáne-tē (Mat 9.14-17; Luk 5.33-39)

¹⁸ Pōndé póg ebédé, bembapεε ábe Jōne, Ndusεne ne Befarisia bēndíd yəl nzaa á mekáne-tē. Dóo bad behóg bépédé wée Yesue boŋ bésedte mó bánken, “Cheé ékáá boŋ bembapεε ábe Jōne, Ndusεne ne ábe Befarisia bēdidé yəl nzaa á mekáne-tē boŋ ábōŋ

pen béedidé?”¹⁹ Yesue ankwentén bó ne ngan aá, “Chán bad ábe belébpé á ngande e e’wóngé, béhele bédidé yál nzaa á mekáne-tê áde mod awě akude sómbé ádíi adé ne bó? Béedidéé, béetāngeneé yál nzaa adid á mekáne-tê pónde echě mod awě akude sómbé ádíi ne bó.²⁰ Bon epun épě éche békobénné bó mod awě akude sómbé. Echě epun dōo bédidté yál nzaa á mekáne-tê.²¹ Nyébíi nén bán nzé mod anabpe’ mbóté, eetédéé eped é abad ékōlē se anabnéd nchun mí mbóté. Ayāle nzé échě eped é abad ébóótédé abób áte ébelé éhabnéd abad dé nchun. Nê ábele’, échě epōn ékale’ áte tómaa ngáne énsēbēē abé.²² Melemlem nēngáne mod éētēdēē mīm mékōlē se ahé mó á nchun mé ntyág,* se ápen. Ayāle nzé abelé nê, né mīm méhōd káān ntyág nýéd, mīm mémād asyoge ntyág-ke ámpē mbéb. Bon bétédēé mīm mékōlē, béhé á ntyág mékōlē-te.”

Nsedtéd tāngene

Mbwε-mé-nkóme-áte

(Mat 12.1-8; Luk 6.1-5)

²³ Mbwε-mé-nkóme-áte nhóg Yesue atómé’áá á nzag e ngun-tê. Ambé ne ábē bembapεε. Ade békagké nê, dōo ábē bembapεε bébóótédé e’sóg é’ ngun apád.²⁴ Héε Befarisia bélāngéé Yesue bán, “Nōné’, cheé ékáá bon ábōn bembapεε bébele dyam áde mbéndé éebagéé kunze ábel á mbwε-mé-nkóme-áte?”²⁵ Yesue antimtén bó aá, “Nédē nyēlāā’é mbéd á kálag e Dyōb dyam áde kān Dabide ámbenlé áde bétógé chōm éche bedyákgē ne áde nzaa ékóbé mó ne ábē bad-ε?”²⁶ Ansól á Ndáb-e-Dyōb á pónde echě Abyataa ábédé prisε ambáámbáa. Andyé e’wεle ábe é’bédé nde e Dyōb. Bon eched mbéndé éebagéé mod ké nhóg kunze ádyē ábē e’wεle étōméé Prisε. Mwēn andyé ábē-’ε káāne bad ábe bēnwōn mó donge.”²⁷ Dōo Yesue ásógtéé aá, “Dyōb dénsēbē moonyon ahāg, bon áttidē epun éche békōmmēē áte. Enkēnsébéé epun atíi bon áhāgé moonyon aá ákōmme áte échě epun.²⁸ Né-ōó, Mwān-a-Moonyon awóó nkamlēn káāne ámīn e mbwε-mé-nkóme-áte.”

3

Yesue achōnté mod

awě ekáá éwédé

(Mat 12.9-14; Luk 6.6-11)

¹ Héε Yesue átimé ámbīd á ndáb e mekáne. Mod abédé áhed awě ekáá éwédé.² Bad behóg ábe bébédé áhed béhéde’áá Yesue awusé akóben. Né-ōó bēnōné’áá Yesue chodchod, ányín nzé ádíi ane mod bwām á mbwε-mé-nkóme-áte.³ Héε Yesue álāngéé ane mod aá, “Hyě étyéem á’sō hén!”⁴ Dōo Yesue ásedtéé ábē bad aáken, “Nyélāa me ké édé mbéndé ábel mbon á mbwε-mé-nkóme-áte, káa ábel mbéb. Edé mbéndé áson alongé á mod, káa áwúu mó?” Bon bēnkēnhóbpé dyamdyam.⁵ Anwóg ndutul á nlém-tê bwāmbwam áyāle ábāb e’lél bé nlém á abum. Héε ánóné bó ne melīngá, bon álāngē ane mod aá, “Sálé ekáá áte.” Asále áde ane mod ásánlé ekáá áte, ekáá éndyēé mó bwām ámpē.⁶ Héε Befarisia bébídé á ndáb e mekáne, bon békē bētānē bad bé epepé éche Herōde, ábwōg-ábwōg bóbōo béhāgké Yesue áwúu mó.

Ndun e mod ehidé

Yesue á edib é Galilia

⁷ Yesue ne ábē bembapεε bēnhidé békē á edib é Galilia. Ndun e mod enhíd mó áwed. Abē bad bēmbīd á mbwóg e Galilia, á Judeya,⁸ á Jerusalem, á mbwóg e Idumeya, á mbwóg echě edé échíníi eped é Jodan, ne á myad míme médé benben ne myad mémháá mé Tirε ne Sidōn. Abén bad bēpágé’áá wéε Yesue áyāle bēnwōg mam míme ábélé’áá.⁹ Bad bēmbuú áte nyaa echě echabé ámīn. Né-ōó, Yesue anlāá ábē bembapεε aá bébonsen bōle ábel bon bad béekānán mó.¹⁰ Ammād ekud é bad achood, né-ōó bad bésyāal bēmpēe ábe békónlé’áá bēbuné ape wéε ádíi, ásitēn mó ábel bon bedyεε bwām.¹¹ Pónde téé echě

* 2:22 Ntyág nímé bēbēnlé ngob e nyam móó bēbēnládtáá pónde eched.

e'daádəŋ bé mbéb ábe é'bédé bad áte bényinnē mós, é'bélé'áá bad ábe é'díí áte béhūnē ásē, é'bōnē-'ε bán, "Wε-εé edé Mwān a Dyōb!" ¹² Yesue ansím bó etúu áte aá bélāngē bad nyaa e mod eche módíí.

*Yesue apwédé bembapεε
dyóm ne bébe*

(Mat 10.1-4; Luk 6.12-16)

¹³ Héε Yesue áchágkē á ekone mín, áchēnlē bad ábe áhédé'áá, boŋ bépəg áwē. ¹⁴ Dóo apwédé bad dyóm ne bébe ábé ne mós, áchəgē bó aá bembapεε bé nlomag ábe álōmmē-'ε ákal eyale é Dyōb. ¹⁵ Ambəg-ke bó ngíne ábíded bad e'daádəŋ bé mbéb áte. ¹⁶ Abē bad dyóm ne bébe bébédéε: Simōne awe Yesue ánchuú'έ mbəŋ aá Petro; ¹⁷ Jemse bó mwānyəŋ Jōne, bán ábe Zεbediε, (ábe Yesue ánchuú'έ mbəŋ aá Bwanegεε, awē adé bán, Bán bé ngin.) ¹⁸ Andreyá bó Filibε, Batolomyo, Matyo, Tōmasε, Jemse mwān awē Alfōse, Tadiosε, Simōne awē ambé á epepé é kán e alon, ¹⁹ ne Judas Iskariōde awē antīm Yesue asóm.

Béchágé Yesue bán Belzebule

(Mat 12.22-32; Luk 11.14-23, 12.10)

²⁰ Héε Yesue átímé á dyad. Ekud é bad énkāán ámpē nyaa echē Yesue ne ábē bembapεε bēnkēnwōngé pōndé ádyé ndyééd. ²¹ Ade Yesue baányəŋ béwógé nē, bēnkē mós ahəd, átéd mós áswēn mós á ndáb áyāle bad béhóbé'áá nén bán, "Nló méēsáa'έ mós áte." ²² Donge dé bemeléede bé mbéndé ábe bémíid á Jerusalem béhóbé'áá bán, "Belzebule adé mós áte. Ene kəŋ e e'daádəŋ bé mbéb chō ebagé mós ngíne ábíded bad e'daádəŋ bé mbéb áte." ²³ Héε Yesue áchénlé bó boŋ ákanlé bó ngan aáken, "Chán Satanε áhεle se abíded Satanε? ²⁴ Nzé bad bé alon ahóg békábné áte, boŋ nchemtén méesě, adé alon déehelée atyéem. ²⁵ Nzé abum á ndáb-pe ákábné áte, boŋ nchemtén méesě, adé abum á ndáb déehelée atyéem. ²⁶ Né-óó, nzé nkamlen ní Satan níkábné áte, boŋ bēn ne bēn bēwane, nímmē nkamlen méebemmé, mékwě, nípe-'ε ásōg. ²⁷ Né dóo mod eéhlēε se asól á ndáb e ngíne-e-mod se ádūm ábē bwēm ésebán asébpé mós ahan. Amaa-'áa mós ahan, boŋ atéd ábē bwēm é'syāāl. ²⁸ Ne mbále nlānge nyé nén mée Dyōb délagsén bán bé baányon mbéb nísyāāl níme bébélé káəŋne nzyāŋ ké ehéé echē bábídté á nsəl. ²⁹ Boŋ kenzée awē ahóbé e'bébtéd é' mekan təŋgene Edaádəŋ éche Esáá, éekudtε alagsen mbéd. Abelé mbéb níme méewóo alagsen." ³⁰ Yesue anhób nén áyāle bad béhóbé'áá bán, "Edaádəŋ é mbéb édé mós áte."

Yesue nyaá ne baányəŋ

(Mat 12.46-50; Luk 8.19-21)

³¹ Héε Yesue nyaá ne Yesue baányəŋ bépédé, betyéem é ebwóg-te, boŋ bélōmē mós achəg. ³² Ndun e mod enləŋnéd Yesue. Bēndyεé ásē. Dóo bélāngéé mós bán, "Echōŋ nyon ne baányon bédé á ebwóg-te béhede wε." ³³ Héε Yesue ásedtεé bó aáken, "Nzée adé echēm nyəŋ, benzée-'ε bédé bānned?" ³⁴ Dóo Yesue ánōnéé bad ábe béləŋnédé mós nē, boŋ áhōbē' aá, "Echēm nyəŋ ne bānned bóó bēn! ³⁵ Kenzée awē abele mam níme Dyōb áhedeé adii mwānned, abé-'ε echēm nyəŋ."

4

Ngan e mbál-e-bū

(Mat 13.1-9; Luk 8.4-8)

¹ Yesue ambootéd bad ayáged ámpē á nkəg mé edib é Galilia. Bad ábe bēnləŋnéd mós bēntōmtēn abuu áte, nē dēmbēl asól á bōle-té ádyēé áwēd-te. Abē bōle bēmbē á edib-té. Ene ndun e mod chō-'ε enlyəg á nkin mé edib. ² Abēnládtáá ngan áyáged bó mekan híin. Ankalé bó ngan aá, ³ "Nyéwóglen! Nkwel-é-nzag nhóg ankē mbál asob á nzag-té. ⁴ Ade ásobéé mós nē, donge dénhūn á nzii-té, menon mēmpě mémad mós asōmted. ⁵ Donge dénhūn á meláá-té wée ndəəb énkēmbuú'έ áte. Enwāmsēn abíd ásē ngáne ndəəb

énkênchabpé ásē. ⁶ Bon nées enyen é ngine épédé énhyāād ábê bwēm é'wé-'ε, áyāle nkan ménkênsónlé bó á ndoob-tê bwām. ⁷ Mbál mémpēe ménhūn wée mekōd médíí. Nées mekōd mē mékwógé, mékán akwog áde ábê bwēm, nê ábel bénkênchyáá'ε. ⁸ Bon donje dé mbál dénhūn á ndoob e bwām. Mmén mbál mémbíid ásē bwām, ríkwōg, ríchyáá-'ε. Donje dé e'sóg dénwālē móom mé mbum meláán, donje móom ntóób, ábíníí-'ε, mbwókél." ⁹ Yesue ansógéd enén ngan aá, "Kéńzée awě awóó metúu, áwóge'."

Nzom echě ekáá bon Yesue akalé ngan

(Mat 13.10-17; Luk 8.9-10)

¹⁰ Ade Yesue ályágé mwēmpen, ábē bembapεε dyōm ne bébe ne bad ábe bembē ne mó, bēnlāā mó bán átógned bó échē ngan. ¹¹ Héε Yesue álángeé bó aá, "Dyōb ábágé nyé kunze ábíi kun e nkamlen mímē, bon ne bad bēmpēe abele aá bēwóge' mímén mekan mésyāāl dāsō á ngan-tē. ¹² Abelé nê, ábel bon, ké bényīnē ké nyīnén, bēechemé, ké bēwōgē ké wógén béēsōntān áyāle nzé bēsōnténé né bétimén Dyōb, békūd-te alagsen dé mbéb."

Yesue atógké ngan e nsob a mbál-e-bū

(Mat 13.18-23; Luk 8.11-15)

¹³ Dóo Yesue ásedtée bó aáken, "Nédē nyéesōnteneé enén ngan-ε? Nzé nyéesōntene chó chán-nō nyémwée échíníí ngan asōnten? ¹⁴ Nsob-a-mbál awéne eyale é Dyōb. ¹⁵ Donje á bad bédé nēngáne mbál míme ríhúné á nzii-tē. Nzé bēwóge eyale é Dyōb ábwōg-ábwōg Satane abelé áhye ahúd bó chó á nlém-tē. ¹⁶ Abíníí bédé nēngáne mbál míme ríhúné á meláá-tē. Bēwóge' eyale é Dyōb, ábwōg-ábwōg békōb-pe chó ne menyinge. ¹⁷ Bon échē eyale éewēnnāadtē bó á nlém-tē, bédúbpe-'ε chó dāsō á esóh é pónde. Né-óó, nzé ndutul ne metake bépédé áyāle échē eyale bédol yāl ámbíid ábwōg-ábwōg. ¹⁸ Abíníí-'ε bédíí nées mbál míme ríhúné á mekōd-te. Bédíi bad ábe bēwóge eyale é Dyōb, ¹⁹ bon mpúlé mé nkōjsé ne adəh dé abud á bwēm awóh, ne ahed á bwēm bēmpēe ákán bó nlém áte nyaa echě bēhelée e'pum achyáa. ²⁰ Bon bad ábe bédé nēngáne mbál míme ríhúné á ndoob echě eboó yāl, bédíi bad ábe bēwóge' eyale é Dyōb, békōb-pe chó, béchyāā-'ε e'sóg ábe é'wánlé mesongé mé mbum móom meláán, móom ntóób ne mbwókél."

Nzé béchódé etrukán béekonjéé chó

(Luk 8.16-18)

²¹ Héε Yesue ásedtée ene ndun e mod aáken, "Mod asónléé etrukán échē ámáá achod á ndáb-te, ábānē chó á ebwōg-sé ké'ε á anon sé-ye? Saá á atii dé etrukán mín dōo ábelé ábānē chó? ²² Chōm ké éhéé éche ékōhédé ébíid á enyen. Ké éhéé-'ε éche békúténé bédibé chó. ²³ Kéńzée awě awóó metúu, áwóge'."

²⁴ "Nyétōh chōm-ée nyéwógeé anon áte bwām! Melemlem mé nhəgtéd míme ébénlédé wée wēn móo Dyōb dōmpē débēnlédte, ábēnléd-te mó tómaa ngáne wēmbēnlédte wée wēn. ²⁵ Kéńzée awě awóó nsōnten rí kun é nkamlen mí mín, Dyōb débād mó rímē nsōnten abe. Ane awě mó-'ε eewóo, Dyōb dékobén mó káəhne mwāmpīn awě awóo."

Ngan e mbál-e-bū

²⁶ Yesue ambé áhóbe aá, "Nkamlen rí Dyōb rídii nēngáne mod awě akií mbál-e-bū asob á nzag-tē, ²⁷ átīm ámbíid á ndáb, nkuu ákūne', mūte ábelé míme nsón. Ene pónde esyāál, mbál ébíde ásē, ékwōge' ésebán abíe' ngáne nê ábēnladté. ²⁸ Ndoob chēn-εé ebele bon bwēm é'kwogé', é'chyāā-'ε e'pum. Nlóm ní byaá móo rísēbpe abíid, ámbíid e pónde mbwéem káəhne ásōg, e'sóg bómpē é'bíid. ²⁹ Bon nzé e'sóg é'máá awúu, ábwōg-ábwōg ane mod abelé atéd páá áke dé apád áyāle pónde echě bēpadεé epedé."

Ngan e mbál míme ríchíné

(Mat 13.31-32, 34; Luk 13.18-19)

³⁰ Héε Yesue áhóbéé ámpē aáken, “Cheé déhéleé-se déhəgtén nkamlen ní Dyöb-ē? Ngan ehéé débēnlédte echē ēlūmēd ngáne nímē nkamlen nídí-yε? ³¹ Ndíi nēngáne mbwé e mbál-e-bū echē mod átédé boŋ ásob á nzag-tē. Mbál-e-bū edé mwāmpīn bwāmbwam nzé bēhəgténé chό ne mbál mémpēe níme níde á nkōŋsé. ³² Boŋ nzé ékwógé, ékale’ tómaa e’sum* é’syāā, éwóo-’ε ngen éche menon méhyagké mūm alóŋ áte.” ³³ Yesue akānlé’áá bad eyale é Dyöb, ábenláád ekud é ngan émpēe nēngáne échén. Akānlé’áá bó nyaa echē bēsōŋtēnnē. ³⁴ Eékanle’áá bó áde ébenlédeé ngan, boŋ nzé anlyəg mwēmpen ne ábe bembapēe aláá bó mam mésyāā níme échē ngan éhóbéé.

Yesue ahódté ekukud
(Mat 8.23-27; Luk 8.22-25)

³⁵ Echē epun dēn ngukél, dōo Yesue álāngéé ábē bembapēe aá, “Syāā déchabe pēd e edib eníní.” ³⁶ Héε ábē bembapēe béchénné ene ndun e mod boŋ bēsōlē á bōle-tē wéε Yesue ámbēē boŋ békēené mó. Myōle mémpēe mémbē áhed. ³⁷ Abwāg-ábwāg dōo ekukud é ngíne ébóótédé atóm, boŋ mendīb mēsōlē á bōle-tē nyaa echē bōle bēmpōnné asú á mendīb sé. ³⁸ Yesue ambé á bōle-tē á pēd e mbíd. Annaá ásē ábānē nló á mbōŋgé mín, ákūne’. Héε bényeméé mó ásē, boŋ bēlāngē mó bánken, “A meléed, weewóo’ε wε pōndé éε syānē dédíí á kwéed-te-yε?” ³⁹ Héε Yesue átyéémé ámin boŋ akānnē échē ekukud áte aá éhóo, aláá-’ε mendīb aá mēsud. Ekukud énsōg awan, ekíde-’ε éhóótéd áte. ⁴⁰ Héε Yesue ásedtēé bó aáken, “Cheé ékáá boŋ nyéwōgē mbwóg? Nyéewóo’ε adúbe káŋŋ ne bōob-ε?” ⁴¹ Boŋ mbwóg ménkōb bó bwāmbwam, bēsedtē nhóg ne aníní bánken, “Ebál e mod éhéé chén éche káŋŋne ekukud ne mendīb bēwōgné?”

5

Yesue achōŋté mod awe
awóo e’daádəŋ bé mbéb
(Mat 8.28-34; Luk 8.26-39)

¹ Yesue ne ábē bembapēe bēmpē á pēd e edib eníní, á mbwóg e Gerasin. ² Ade Yesue ábídé á bōle-tē bídén, ambomén mod awē abídé á soóbade. Edāádəŋ é mbéb émbē ane mod áte. ³ A soóbade dōo ádyéé’áá. Modmod enkēnhenlé mó abane á mehan ampē, ké ne bengōbēngōbē. ⁴ Ayāle ngen ne ngen, bēháá’áá mó ne e’pwoŋ ne bengōbēngōbē boŋ ké nē aselé’áá bengōbēngōbē áhēntéd-te e’pwoŋ bē áte. Antómtén ngíne awóŋ nyaa echē modmod éhele’áá mó abwōge. ⁵ Atamnádtáá á soóbade ne á e’kone-tē nkuu ne mūte, ábōnē e’saád ákweltáád-te yāl ne meláá.

⁶ Ane mod abédé mwā etūn áde ányíné Yesue. Héε ányógté mehélé, boŋ ábwōgē mebóbōŋ áwē e’só-te, ⁷ ábōnē esaád é ngíne, áhōbē aá, “A-Yesu, Mwān a Dyöb á Ngum, cheé sóo déwōŋné? Ncháa wε á dīn á Dyöb méé weekógsán me.” ⁸ Ane mod anhób nē áyāle Yesue anláá edāádəŋ é mbéb aá, “A-edāádəŋ é mbéb, bíd ane mod áte!” ⁹ Dōo Yesue ásedtēé mó aáken, “Chán dīn ádíí wε?” Ankwentén aá, “Dīn ádíí me bán Amudtēε, áyāle sēbuú áte.” ¹⁰ Ambé áchāā Yesue aá eénānē’ ábē e’daádəŋ bé mbéb ene mbwóg.

¹¹ Bōob-pōo, sánkalaa a esōg é nguu chό-’ε ébédé benben ne áhed, édyāg medyé á mbám mé ekone. ¹² Héε ábē e’daádəŋ bé mbéb é’cháa’ε Yesue bán, “Lóm sé á nguu-tē wē, émwε sēsōl chό áte.” ¹³ Héε Yesue ábágé bó kunze boŋ é’bídē ane mod áte. Abíd áde é’bídé ane mod áte é’sōlē échē nguu áte. Echē esōg ébédé dyam e’kálé é’ nguu é’be. Abwāg-ábwāg échē esōg émpādē ásē, ényəgté’ á aláá é nkin mé edib-é-nzab, éhún á edib-tē, éhó-’ε.

¹⁴ Benon bé nguu bēntōm mehélé á dyad-tē ne á mebwóg níme médé benben, ákale bad dyam áde ábēnlédé. Abē bad bēmbíd áke dényín. ¹⁵ Ade bēpédé wéε Yesue boŋ bényín ane mod awē ndun e e’daádəŋ bé mbéb émbēē áte, néε ádyéé ásē, ahédé-’ε bwēm á yāl bwām, adyéé-’ε sen, mbwóg ménkōb bó. ¹⁶ Bad ábe bényín áde dyam bēnlāā ábē bad

* 4:32 Bán bé mel néε ndōŋ.

ngáne êmbenlédte ne ane mod awě e'dáádəŋ bé mbéb bémbēē áte. Bénlāā-'ε bó dyam áde ábénlédé ne échē esəg é ngu. ¹⁷ Hée ábē bad bébóótédé Yesue achán bán ásyəə áwab mbwóg. ¹⁸ Ade Yesue ásóléé á bǎle-tê, ane mod awě e'dáádəŋ bé mbéb bémbēē áte nê anchán mós aá búmō békag. ¹⁹ Bon Yesue enkênkwenténne. Anlāá mós aá, "Súé' áwōŋ dyad, éke élāá ábon bad ndəle e dyam eche Səŋgwéé ábénlé wε ne ngáne ápédé wε ngəl awóg." ²⁰ Hê dōo ane mod áhídté bon ákag á mbwóg e Dekapolis.* Akanlé mod té dyam áde Yesue ábénlé mós. Bad bésyāəl ábe bēnwōg, yəl enkóm bé áte bwāmbwam.

*Yesue achōŋtē mmwaád nhóg,
ápūūd-te Jairuse mwān
(Mat 9.18-26; Luk 8.40-56)*

²¹ Yesue antīm ámbíd á pəd e edib eníní ne bǎle. Ade ápédé á nkin mímíní, ndun e mod enkaŋnén áhed. ²² Dōo mod nhóg awě akamlan ndáb e mekáne awě béchágé'áá bán Jairuse ápédé áhed. Anyín áde anyíne Yesue, ankwě ásē áwe mekuu. ²³ Ne mechángé mé ngíne áhōbē aá, "Awem mwān a mmwaád awág. Sōn, hyě ébān mós ekáá á yəl, ábel nén ádyεε bwām, ábé-'ε á alonégé." ²⁴ Hée Yesue áhídé mós. Ekud é bad éhídé'áá Yesue nyaa echē bēnkaŋnénne mós.

²⁵ Mmwaád nhóg-ke ambé áhed awě anwōŋ nkole míme mekií mébídé'áá mós á yəl pónde ésyāəl. Mmē nkole mbédé mós á yəl á etūn é dyōm-a-mwé ne mbε. ²⁶ Atagé híin á mekáá mé bad bé e'bó, abébed-te ngáb esyāəl echē ánwōŋgē, bon ké nê enkēndy'éé bwām, nkole mbādē bádén. ²⁷ Anén mmwaád anwóg mam míme Yesue ábélé'áá, dōo ábídé mós ámbíd áfintē ene ndun e mod bon ásitán mós nkobe. ²⁸ Ayāle anhób áwe nlém-tē aá nzé mósiténé ké mímē nkobe, né móodyéé bwām. ²⁹ Asitén áde ane mmwaád ásiténé Yesue nkobe, mekií míme mébídé'áá mós á yəl ménsēlē, awóg-ke á yəl aá móchoó. ³⁰ Abwōg-ábwōg Yesue ambíi aá ngíne ebídé mós á yəl. Hê dōo ákúnnédé áfintē ene ndun e mod, bon ásedtē aáken, "Nzée asiténé me nkobe?" ³¹ Dōo ábē bembapεε békwentanné mós bánken, "Née ényíneé bad békāŋné wε á yəl nén ésedtē' wεé ken nzée asiténé wε-yε?" ³² Ké nê, Yesue ambé ánōné' ekíde anyín mod awě asiténé mós. ³³ Hée ane mmwaád ábóótédé anəŋ ne mbwóg áde anyíne chōm-éé ébénlédé mós. Dōo ápédé wée Yesue bon ákwag mós á mekuu, álāŋgē mós mbále esyāəl. ³⁴ Hée Yesue álāŋgēé mós aá, "A mwān-a-mmwaád, adúbe ádōŋ ádíde wε bwām. Kág ne nsəŋ. Ndutul echōŋ chō-'ε émaa."

³⁵ Ade Yesue áhóbēé nê, dōo bad behóg ábe bēbídé á ndáb wée Jairuse bélāŋgēé Jairuse bán, "Awōŋ mwān amaá mós awé. Cheé étəgnéé Meléede ataged?" ³⁶ Bon Yesue enkēntédte dyam áde bēhóbé née dyam. Hée álāŋgēé ane mod a nkamlən aá, "Weewógé mbwóg! Dúbé dúbpen." ³⁷ Yesue enkēmmwéé aá mod ampée áhíd mós étōméé Petro ne Jemse bó mwānyəŋ Jōne. ³⁸ Ade bépédé á ndáb wée Jairuse dōo anyíne mpuuté, awóg-ke mewé mé ngíne míme bad béchy'é. ³⁹ Hée ásólé á ndáb-te bon ásedtē bó aáken, "Cheé ékáá bon nyébelé' mímén mpuuté, nyéchyé-'ε mewé? Ane mwān eewédeé, akúne kúnén." ⁴⁰ Bon bēmbootéd mós awōo. Ámbídéd bó mod asyāəl á ebwóg-te. Antéd ane mwān sáá bó nyəŋ ne ábē bembapεε béléán, bésōl á toŋ echē ane mwān ámbēē áte. ⁴¹ Hée Yesue áchángé ane mwān á ekáá, bon álāŋgē mós aá, "Talíta kúm," (awě adé bán, "A-mwān a ngəndéε, nlāŋge wε meé, hidé ásē.") ⁴² Ane mwān anhidé ásē ábwōg-ábwōg, ábootéd-te akε. (Abédé dyōm á mwě ne mbε.) Yəl enkóm bó áte híin áde nén ábénlédé. ⁴³ Hée Yesue ásímeé bó etúu áte aá béelāŋgē modmod dyam áde ábénlédé, aláá-'ε bó aá bεε ane mwān ndyééd.

6

*Bad bé Nazarēt béekobéé Yesue
(Mat 13.53-58; Luk 4.16-30)*

* **5:20** Dekapolis: adíi mbwóg e myad dyōm.

¹ Yesue anhidé áde hõm, asú áwē dyad nchoo ne ábē bembapεε. ² Néε mbwε-mé-
nkóme-áte mpédé, ambootéd ayáged á ndáb e mekáne. Bad híin bémbē áhed. Ade
béwógé áde ayáge yǎl enkóm bó áte. Bésedté bánken, “Héé mó ábidné nímén mé^syāā-
ē? Ndín e debyéé éhéé bébágé mó nén? Chán ámwagké nímén menyáké abel-é?” ³ Kíné
saá kápéntaa ádíi-yε? Saá mwǎn awě Maria nén-ε? Kíné saá Jemσε, Joseβε, Judase ne
Simone bóó bédé baányan-ε? Baányan bé bebaád bé^syāā-lε ámpē béedyεé’έ ádyad-té
hén ne syánē-yε?” Né-óó, bēnkóó Yesue. ⁴ Dóó álāngεé bó aá, “Nkal e’daádān awóó’ edúbé
hõm ásyāāl étóméé áwē dyad, áwē túmbé-te ne áwē abum á ndáb.” ⁵ Eéheléé menyáké ké
mehóg abel áhed, étóméé nguse é bad bé nkole ábe ábáné mekáá á yǎl, bédyεε’-ε bwām.
⁶ Yǎl enkóm mó áte bwāmbwam ne adúbe áde bad bēnkēnwóngé.

Yesue alómé bembapεε dyóm ne bébe
(Mat 10.5-15; Luk 9.1-6)

Dóó Yesue ákíi á myad mé^sad níme médé benben, áyāgtē bad. ⁷ Anchélé ábē bembapεε
dyóm ne bébe. Anlād bó áte, alóm bó bébe ne bébe. Ambě’-ε bó kunze ábíded bad
e’daádān bé mbéb áte. ⁸ Anlyágtēn bó aá, “Nyéewánlé chõmchõm á eke étóméé ntõn.
Nyéewánlé ndyééd ké’ε ekwε, mod eesóó’-ε mōné á mesó mé abad. ⁹ Nyéhē metámbé
boñ nyéewánlé mbóté ébe.” ¹⁰ Ambád aá, “Ndáb ké ehéé echě ekobé nyé nyédyεε áhed
káñ ne pónde echě nyéhídtéé áde dyad. ¹¹ Nzé nyépedé dyad áde béekobéé nyé, káa
béekwentenεé nyé awóglen, nyétēdē dó, nyékūd-te ebumbú á mekuu, álúmed nén bán
échab ebébtéd éñone bēn.” ¹² Né-óó, bēnkě bēkalé’ eyale é Dyõb bán bad bétēde ádab
abé dé mbéb. ¹³ Bémbíded bad e’daádān bé mbéb híin áte, béwāgtē bad bé nkole híin ne
dyõg dé menzab, béchõd bó.

Kwééd echě Jõne, Ndusenε
(Mat 14.1-12; Luk 9.7-9)

¹⁴ Bõob-póó, Herõde anwóg mam mé^syāāl níme Yesue ábé^slé’áá. Ayāle mam mé bwām
níme Yesue ábé^slé’áá mēmbēl ambyéen hõm ásyāāl. Donge á bad béhóbé’áá bán, “Jõne,
Ndusenε apuúde. Néε ákáá boñ awõñ ngíne ábel nímén menyáké mé^syāāl.” ¹⁵ Bémpēe
béhõbē bán, “Elaijaa móóde.” Abíníi’-ε bán, “Adíi nkal e’daádān nēngáne nhóg átíntē e
bekal bé’daádān ábe bémbē se’ bóóde.” ¹⁶ Ade Herõde áwógé nē anhób aá, “Jõne, Ndusenε
awě mēmbenlé boñ bésēl nló móóde. Atimé ámbíd á alongé.” ¹⁷ Herõde anhób nē
áyāle anlóm bad aá békõb Jõne, béhan mó, béhé’-ε mó á mbwõg. Ambel nén áyāle
Herodyase, mwaád awě mwǎnyan, Filibe ánsēbēē awõñ, anwõñ mó. ¹⁸ Jõne alāngé’áá
Herõde pónde tēé aá, “Weewóó’ε kunze áwõñ Herodyase, mmwaád awě mwǎnyon.”
¹⁹ Né-óó, Herodyase anhíi Jõne pēl á nlém-tē, áhedé’-ε aá mówúu mó. Boñ Herõde ambēl
enkēnhenlé. ²⁰ Herõde ambé mbwóg áte tñngene Jõne áyāle ambíi aá adíi mod a bwām
awě asáá. Né-óó akñngé mó bwām, ábel boñ dyam dé mbéb déebenlād mó. Adá’áá
mó awóglen kénéé edíi bán pónde tēé nzé anwóglēn mó, atagé’áá áte á mewēmtēn-tē
bwāmbwam. ²¹ Káñne á asóg, Herodyase ankūd nzii echě áhéde’áá. Nén ábéde epun-
éε Herõde ábé^slé’áá ngande áwēmtēn epun-éε ánychyāādtē. A ngande wē, Herõde anlébé
ábē bad bémbáá bé ngõmenaa, bad bémbáá bé sánze, ne kase é bad é mbwõg á Galilia.
²² Echě epun mwǎn a mmwaád awě Herodyase anhyě aság esáke. Nē dénwõgēd Herõde
ne ábē beken menyinge. Né-óó, Kñ Herõde ansēdéd ane mwǎn a mmwaád aáken, “Cheé
édáá wεé míbe wε? Měbě wε kéchéé échě éhedeé.” ²³ Nén dēmbēl ammwé melě, álāngē
mó aá, “Mmwāg melě méé, mēbéé wε kéchéé éche éhedeé. Ké eped é mbwóg échēm échě
ńkamlanné.” ²⁴ Né-óó ane mwǎn ankě nyaá asēded aáken, “Cheé méhedénné mó?” Dóó
nyaá átímténé mó aá, “Hedén mó nló níme Jõne, Ndusenε.” ²⁵ Héε ane mwǎn átímé ámbíd
ábwõg-ábwõg wεé kñ, boñ álāngē mó aá, “Bǎg me nló níme Jõne, Ndusenε á taplēt-te
hén bõob.” ²⁶ Nén dénwõgēd kñ Herõde ndutul bwāmbwam, boñ ngáne ámmadté melě
amwé á’sõ wεé ábē beken, enkēnhenlé mó nló níme Jõne abáan. ²⁷ Héε alómé sánze póg

aá épεen nló míme Jone. Ene sánze enkě á ndáb e mbwog, esél Jone nló, ²⁸ épēēn míme nló á taplét-te, ábē ane mwān a mmwaád. Ane mwān a mmwaád mó-’ε ábe nyaá. ²⁹ Ade Jone ábe bembapεε béwógé nê, bēmpě, bétéd mó ndim, békε béli-me.

Yesue adidte e’kálé é’ bad é’taan
(Mat 14.13-21; Luk 9.10-17; Jón 6.1-14)

³⁰ Bembapεε bé nlomag ábe Yesue ánlōmmē bēnhūu bétán mó béléáá-’ε mó mekan mésyāal míme bēbélé ne míme báyágté. ³¹ Ekud é bad épágé’áá wée Yesue ne ábē bembapεε bétimé-’ε ámbīd nyaá echě Yesue ne ábē bembapεε benkēnwóngé etál ádyé ké ndyééd. Dóo Yesue álānggé ábē bembapεε aá, “Syāā détim á ahāngé á hōm. Bon nyékóme áte mwāmpīn.” ³² Hē dóo bésólé á bōle-tē, bon bétimé’ á ahāngé á hōm. ³³ Ekud é bad ényīn áde békagké, bēnchēm-me bó ábwōg-ábwōg. Abē bad bēmbīd myad ne myad, békēēn mekuu, bēnyāgēd á’sō ne mekuu, bésébé ape wée Yesue ne ábē bembapεε békágé’áá. ³⁴ Ade Yesue ábídé á bōle-tē bon anyīn ene ndun e mod, antómtén bó ngol abé áyāle bēbédé nēe rīdyōn ní mbód míme méēwōo nnōn. Né-óo ambootéd bó ekud é mekan ayáged. ³⁵ Ade bīn é’bóótédé ahín, ábē bembapεε bēmpě áwē, bēhōbē nēn bán, “Hén ádé á etūn-tē, pónde emaá-’ε atóm bwāmbwam. ³⁶ Láá ábēn bad bétimé’ á myad-tē míme médé benben, ábel bēn bēchan medyé míme bēdyēē.” ³⁷ Bon Yesue antimtén bó aá, “Nyé bó nyébe bó chōm éche bēdyēē.” Hēe bēsedtēé mó bánken, “Ehede wée séke séchan e’wēle é’ mbwókel é kábpe ébe,* sébe bó, bēdyē-yē?” ³⁸ Hēe ásedtēé bó aáken, “E’wēle é’tān nyéwóó? Nyéke nyēnōn.” Ade bémáá anōn dóo bēlānggé mó bán, “E’wēle é’dé é’taan ne sūu ébe.” ³⁹ Hēe Yesue álānggé ábē bembapεε aá bēbel bad, békaben áte monje ne monje bēdyēe á nkāákāe mīn. ⁴⁰ Né-óo ábe bad bēndyēé áse, donje á monje, mbwókel é bad, donje-’ε móom mé bad métāan. ⁴¹ Hē dóo Yesue átédé ábē e’wēle é’taan ne échē sūu ébe, ánōné ámīn, ásāgnān Dyōb, ákabtāád bó áte, bon ábagé ábē bembapεε aá békabpe ene ndun e mod. Ankabé-’ε ábē bad káōhne échē sūu ébe. ⁴² Moosyāal andyé, akód-te. ⁴³ Bembapεε bēnlād e’wēle ne sūu éche ēnlyāg áse, enlón e’lōn dyōm ne é’be. ⁴⁴ Mesongé mé baachóm ábe bēndyē ene ndyééd mémbe e’kálé é’taan.

Yesue akii á mendib mīn
(Mat 14.22-33; Jón 6.15-21)

⁴⁵ Melemlem mé pónde Yesue anlāá ábē bembapεε aá bēsól á bōle-tē, békag á’sō á Betsaida, á múde mé edib-é-nzab mīmīnī. Ade békagké nē, anlāá ene ndun e mod aá bēsūē’ áwab mendáb. ⁴⁶ Ade Yesue ámáá bó alyágtēn, anchágé á ekone mīn, ákáne. ⁴⁷ Nēe ngukél épédé, Yesue ábē bembapεε bēmbēēn bōle átīnté e edib, Yesue-’ε abé á nkin mwēnpēn. ⁴⁸ Annyīn aá ábē bembapεε bétage ákeēn bōle áyāle epub é ngīne émbīd bó á’sō-te. Né-óo, dyam-ēe ádé epog-ne-ngwa ankě bó atán, ákag á mendib mīn. Ahedé’áá aá mótom bó ámīn. ⁴⁹ Bon anyīn áde bēnyīné akag á mendib mīn, bēnwēmtēn bán nwú móo rīdé. Hēe bēbóótédé abón. ⁵⁰ Bébóné’áá áyāle áde bēnyīné mó, mbwóg ménkōb bó moosyāal bwāmbwam. Ábwōg-ábwōg Yesue anlāá bó aá, “Nlém méēhūnē nyé, méé ndé. Nyéebáá’.” ⁵¹ Hēe ásólé á bōle-tē wée bēmbēē, epub-pe énsōg atóm. Yāl enkóm ábe bembapεε áte bwāmbwam. ⁵² Yāl enkóm bó áte áyāle bēnkēnsōhtēnné chōm-ēe menyáké míme ámbenlé ádíde e’kálé é’ bad é’taan rīlūmtēé. Bēnkēnhenlé-’ε achem.

Yesue achōhté bad
bé nkole á Genesaret
(Mat 14.34-36)

⁵³ Nēe bēcháppe edib-é-nzab, bēmpě á múde mīmīnī, á mbwóg e Genesaret. Ahed-taá bēntāá-’ε bōle. ⁵⁴ Bēbídé-’áá á bōle-tē bídēn bad bēchēm-me Yesue. ⁵⁵ Hēe bēnyágté mbwóg áte esyāal bēpēmē bad bé nkole á mekále mīn, békēné’ hōm tēé áde bēnwōgkē bán Yesue

* 6:37 Mbwókel é kábpe ébe: ébédé nsábe ní mod nhóg áyāle ngōn waam.

adé. ⁵⁶ Hõm téé-'ε áde Yesue ánkeé, á myad mémháá ne mésad, ne wée bad bélóó á nzag-tê, bad bépééné'áá bad bé nkole wée bad bébúdé aladen á dyad-tê ákáb nyongé. Néé bempéénné bó, bécháā mó bán ámwε bad bé nkole bésiten ké mesó mé mbóté nímē. Né-óó bad bé nkole bésyāā́l ábe bēnsitēn nīme mesó mé mbóté bēndyéé bwām.

7

Ayáged dé betaa

(Mat 15.1-9)

¹ Befarisia ne donge dé bemeléede bé mbéndé ábe bémíid á Jerusalem bēnləɲnéd Yesue áwóglēn mó. ² Bēnyīn bán donge dé bembapεε ábe Yesue bēdyāg medyé ne mekáá mé mbinde, nédē béewobpe'áá mekáá nyaa echē Befarisia bēhóbεé bán bétāngéné awobe. ³ Befarisia ne bad bé Israel ábe bēlyāgé ásē bésyāā́l bēhídē ayáge áde bēnkudté wée ábāb betaa. Bēedyāgkē ndyééd ésebán bēwóbpé mekáá nyaa echē etāngéné. ⁴ Póndé echē mod ábídeé á dyon-tē, eedyāgkē chōmchōm ésebán asébpé yāl awobe. Mbéndé édé-'ε ámpē híin échē bēhídεé, nēngáne awobe á bwēm bwām. Bwēm nēngáne kōb, mbeé, kúmbe é e'kii, ne bwēm néε mebendé. ⁵ Héε Befarisia ne bemeléede bé mbéndé bésēdtεé Yesue bánken, “Cheé ékáá boj ábōɲ bembapεε bēēhídē' ayáge áde ábēd betaa bétēdnédé sé? Bēdyāg ndyééd áde béewopεé mekáá nyaa echē éhēdnadté.” ⁶ Yesue antimtēn bó aá, “Nkal é'dāsdəɲ Yesayaa antāngén áde ánhōbpē ne e'yale ábe Dyōb dénlōmēnnē mó tāngene nyé bedog-badé, ngáne étēnlédé nēn, 'Ábēn bad bēbage mε edúbé é nsəl ngēn, boj nīmab nlém méesaá áwēm.

⁷ Edúbé éche bēbageé mε éesaá dyamdyam, ayāle bēyāgte bad áhíd mbéndé é baányon byánán édií mbéndé é Dyōb.'

⁸ Nyētēdté mbéndé é Dyōb boj pēn nyéhíde ayáge á baányon.” ⁹ Héε Yesue ábádeé aá, “Nyēbenlad mwane áte de mbéndé é Dyōb ábel nēn nyéhíde ayáge ádēn dēn. ¹⁰ Mosεε ahóbé aá, 'Béé sóó ne nyon edúbé.' Ahób-pe ámpē aá, 'Kéznéé awē ahóbé sáá ké'ε nyaa dyam dé mbéb ayāl bétāngéné bēwúú mó.' ¹¹ Boj nyēyāgte nēn bán nzé mod awóó chōm éche antāngēnnē sáá ké'ε nyaá awōngēn boj ahóbé aá, 'Echén chōm édé Kóban,' (Nē adé bán édií chōm é Dyōb), ¹² né eewóó'ε nzōm áwōngēn sáá ké'ε nyaá. ¹³ Né-óó, áde ayáge áde nyébageé bad ábélé nyéetédéé eyale é Dyōb néε dyam. Mam médé-'ε ámpē híin néε nímén nīme nyébeleé.”

Mam nīme mébele boj

mod eesáá' á'sō é Dyōb

(Mat 15.10-20)

¹⁴ Héε Yesue áchēnléé ene ndun e mod boj álāngē bó aá, “Nyéwóglēn, nyésōɲtēn-ne mε. ¹⁵ Chōmchōm éesaá éche ébide á ebwóg boj néε ésólé mod áte ébel mó abé mbinde á'sō é Dyōb. Boj chōm échē ébide mod áte chōó ébele boj abé mbinde á'sō é Dyōb.”* ¹⁷ Yesue anchené ene ndun e mod, asól á ndáb-te. Dóó ábē bembapεε bépédé boj bēlāngē mó bán átānled bó ene ngan. ¹⁸ Héε Yesue ákwētanné bó aáken, “Nyémpē nyéesōɲtānné-yε? Nyéenyínéé nēn bán kéchéé éche ésólé mod áte, éche ébídé á mbíd e ebwóg, ébelelé-ε mod abé mbinde á'sō é Dyōb-ε? ¹⁹ Ngáne ésólé mod áte, éepagké mó á nlém-tē. Ebelé ésud mó dāsō á abum-tē ébíd-te.” (Yesue anhób nē álúmed nēn aá ndyééd ké ehéé eboó adyé.) ²⁰ Ambád aá, “Chōm échē ébídé mod áte chōó ébele boj eesáá' á'sō é Dyōb. ²¹ Ayāle, á nlém ní mod-tē dóó mewēmtēn mé mbéb nēngáne akáb dé mésón, échīb, ne ewúen bēbídeé. Mmē mewēmtēn móó mébelte mod mbéb. ²² Akáb dé mesón á ndáb e'wóngé, abé dé metog, ne ábel á mam mé mbéb mémpēe nēngáne edogké, ábel mbinde é mekan, akón á bad, akal á bad metóm ayāl, abé á kúmbe ne ábel dé e'yókél é' mekan. ²³ Mmén mam mé mbéb mésyāā́l mébíde mod á nlém-tē mébelé-'ε mod eesáá' á'sō é Dyōb.”

* **7:15** Donge á kálag dé'só ábádé nchoo 16: “Kéznéé awē awóó metúu áwōg.”

*Adúbe dé nken-a-mmwaád
(Mat 15.21-28)*

²⁴ Dóo Yesue ásyǎngé bonj ákǎg á eped é mbwóg echê enchiitén myad mé Tiré ne Sidon. Héé ásólé ndáb póg, eéhe'de'aa'-é aá modmod ábíi aá módē áwēd-te. Ké nê bémbē bēbíi. ²⁵ Néé mmwaád nhóg awě edǎádǎj é mbéb ébédé awe mwǎn a mmwaád áte áwógé bán Yesue adé áhed, ampě ákwē-'é mó á mekuu. ²⁶ Ane mmwaád abédéé mmwaád a alonj á Grikia awě béchyáá á ped e mbwóg e Siria echê béchógeé bán Fonisia. Héé ácháa'é Yesue aá ábíded mwǎn échê edǎádǎj é mbéb áte. ²⁷ Bonj Yesue ankwentén mó aá, "Sé sébe sédíde bēndem. Eesaá bwám átéd ndyééd e bǎnbǎn ábwēme mbwé." ²⁸ Ane mmwaád ankwentén aá, "Nê dēn a-Sǎj, bonj kǎǎne mbwé echê edy'é á tébele-sé ebelé edyé píuted é medyé éche bēndem bēhúnté." ²⁹ Dóo Yesue álǎngeé mó aá, "Ayǎle échén ehób éche ehóbé nén, ehéle ésūē wé á ndáb. Edǎádǎj é mbéb éche ébédé awonj mwǎn áte étédte mó." ³⁰ Né-óó, ane mmwaád ansú á ndáb, atán nēngáne mwǎn ánǎngé á anon mín. Echê edǎádǎj é mbéb émmǎd mó atede.

*Yesue achǒhté mod awě
eewógne'aá, eehóbé'aá-'é dyam bwám*

³¹ Héé Yesue áhídté á mbwóg e Tiré, átimé á Sidon á ped e edib é Galilia, átimnád á ped e mbwóg e Myad Dyóm. ³² Bad behóg bēmpéén mod áwē awě eewógne'aá, eehóbé'aá-'é dyam bwám. Abê bad bēnchǎj Yesue bán ábǎn ane mod ekáá á yǎl. ³³ Héé Yesue áhídnédé mó wéé ene ndun e mod édíi bonj átimēn mó á ahǎngé á hǒm. Ansóléd memii á metúu míme ane mod, ásob meléed bonj ásitén mó echém. ³⁴ Héé Yesue ánóné ámín, áheeméd áte, bonj áhōbē aá, "Efáta," nê ádé nén bán, "Dibnéd." ³⁵ Ábwōg-ábwōg, ane mod ábootéd-te awógen, echém étyéém mó á nsal, ábootéd-te dyam ahób bwám. ³⁶ Héé Yesue ásímeé bó etúu áte aá béētúbpé modmod ádén akan dǎn. Bonj pónde téé echê áhóbé aá béehóbé', bó-'é bēnabpé bó ahób hóbén. ³⁷ Bad bésyǎal ábe bēnwōg, yǎl enkóm bó áte nyaa echê echabé ámín bwámbwam. Béhóbé'áá bán, "Abele' mam mésyǎal bwám. Abele kǎǎne bad bé ndóg bēwógne', ábele-'é e'bóbé é'hōbē dyam."

8

*Yesue adídté e'kálé é' bad é'niin
(Mat 15.32-39)*

¹ Mmē mesú mēn ndun e mod empée empě wéé Yesue. Ngáne bēnkēnwóngé chǒm-éé bédyǎgkē, Yesue anchélé ábē bembapēé, álǎngē bó aá, ² "Ndé enén ndun e mod ngǎl áyǎle békébé ne me e'pun é'láán, béēwóo'-áa chǒm éche bédyǎkē bǎob. ³ Nzé nsúúténé bó nzaa bǎob, né bēhūn ásē á nzii áyǎle bó donje á bad béchábé abíd." ⁴ Héé ábē bembapēé bétimtanné mó bánken, "Héé mod áhele ákud ndyééd á ehyǎnge-tê hén echê ékwōg ábēn bad adyé-yé?" ⁵ Yesue ansédéd bó aáken, "E'wéle é'tǎj nyéwóó?" Bēnkwentén bán, "E'wéle saámbé." ⁶ Dóo álǎngeé ene ndun e mod aá bédyēé ásē á ndǎob-tē. Héé átédé ábē e'wéle saámbé, ásǎgnǎn Dyōb, ákabtád bó áte, ábagé ábē bembapēé, bó-'é békabpé ene ndun e mod. ⁷ Bēnwōj-'é baá nguse bé súu ésad. Yesue annaméd chǒmpē. Amaá-'aá chó anamed, ábagé bembapēé aá békabe bad. ⁸ Bad bēndyē ene ndyééd, békód-te, kǎǎj élyǎg-ke ásē. Echê enlyǎg ásē enlón e'lónj saámbé. ⁹ Mesonjé mé bad míme méndyē ene ndyééd mébédé dyam e'kálé é'niin. Yesue ansúúd ábē bad áwab mendáb. ¹⁰ Asúúté-'aá bó súútén, asól-le mó á bǎle-tē ne ábē bembapēé, békē-'é á mbwóg e Dalmanuta.

*Befarisia béhe'de' e'chemléd
(Mat 12.38-42; 16.1-4)*

¹¹ Befarisia bēmpě wéé Yesue bébootéd mó apentén, béhedné mó e'chemléd ábe é'húu ádyōb. Bébélé'áá nê ákǎg mó. ¹² Héé Yesue áhéémédé áte, bonj áhōbē aáken, "Cheé ekáá bonj nyonjgel e'chii éhedé e'chemléd? Ne mbále, nlǎnge nyé nén mǎé, nyonjgel e'chii

éekudté e'chemléd ké' ehóg." ¹³ Héé áchénné bó, bonj ásōlē á bōle-tê, átimé á pəd e edib eníní.

*Esulten é Befarisia
(Mat 16.5-12)*

¹⁴ Bōob-pōó, áde bembapεε ábe Yesue bésólé á bōle-tê, bēnchatén e'wεle awále áyāl. Ewεle ehóg chēmpen chōó bēnlyəgnédte á bōle-tê. ¹⁵ Héé Yesue álāngεé bó aá, "Nyétéd pōndé ne esulten é Befarisia ne éche Herōde." ¹⁶ Dōó bēkaléé bēn ne bēn bán, "Ahóbé nē áyāle deewānléé e'wεle áyāl." ¹⁷ Yesue ambíi chōm éche bēhóbεé, héé ásedteé bó aáken, "Cheé nyéhóbεé áyāle e'wεle ábe nyéewōó'ε? Kááη ne' bōob nyéebíi'ε ké'ε nyéesōηtεnεé-yε? Chán nyélélé nlém á abum nén? ¹⁸ Nyéwóó mīd, nyéenyínnéé-yε? Nyéwóó-ε metúu nyéewógnéé-yε? Kááηne bōob nyéekamtánné-yε? ¹⁹ Ade mēnkabpé e'wεle é'táan ádíde e'kálé é' bad é'táan, e'lónj é'tánj e'wεle ábe bēnlyəg ásē ábe nyēnladté bēnlōnné?" Bēnkwentén mó bán, "Dyōm ne é'be." ²⁰ Ambád bó aseded ámpē aá, "Ade mēnkabpé-ε ewεle saámbé ádíde e'kálé é' bad é'niin, e'lónj é'tánj e'wεle ábe bēnlyəg ásē ábe nyēnladté bēnlōnné?" Bēnkwentén mó bán, "E'lónj saámbé." ²¹ Ambád bó aseded aáken, "Bonj ké nē nyéesōηtεnεé-yε?"

Yesue achōjté mod awě akwedé ndím

²² Yesue ne ábē bembapεε bēmpě á Betsaida. Ahed dōó bad behóg bépééné mod awě akwedé ndím awē, bonj béchāā mó bán ábán mó ekáá á yāl. ²³ Yesue ancháá ane mod á ekáá, áhidnéd mó á dyad-tē wē. Ansob mó meléed á mīd, abán mó mekáá á yāl, bonj ásedteé mó aáken, "Enyíne chōmchōm-ε?" ²⁴ Héé ane mod ánóné ámīn bonj áhōbē aá, "Nnyíne bad bonj bényínnad nēngáne mel míme mékag." ²⁵ Héé Yesue ábáné mó mekáá á mīd ámpē. Dōó ane mod ákídté anōn, mīd mēndibnéd mó, ábootéd-te anyínen bwām. ²⁶ Yesue ansúúd mó á ndáb, áhōbē aá, "Wětagné-ε asól ádyad-tē ámpē."

*Yesue mó adé Ane-awě-Béwógté
(Mat 16.13-20; Luk 9.18-21)*

²⁷ Yesue ne ábē bembapεε békágé'áá á myad míme médé á mbwóg e Kaisaria Filipi. Bépédé-'aá á nzii wē, dōó ásedteé bó aáken, "Nzé-módé bad bó bēhóbεé bán ndé?" ²⁸ Héé bēkwentanné bán, "Donje á bad bēhóbεe bán edii Jōne Ndusenε, bēmpēe bán Elaijaa, ábíní-ε bán nkal é'dáədəη nhóg." ²⁹ Dōó ásedteé bó ámpē aáken, "Bonj nyébēn-ne nzé-módé nyéhóbεé bán ndé?" Héé Petro ákwentanné mó aá, "Wéé edé Ane-awě-Béwógté." ³⁰ Ade Petro amaá-'aá ahób nē, Yesue ansím bó etúu áte aá béelāngē modmod nyaa e mod echē módíí.

*Yesue ahóbé tēngene metake nímě
ákudté ne kwééd echē áwēē
(Mat 16.21-28; Luk 9.22-27)*

³¹ Yesue ambootéd ábē bembapεε ayáged, áhōbē aá, "Mwān-a-Moonyonj atāngéne ákūd metake híin. Bad bēmbáá bé dyad, beprisε bēmbáá ne bemeléede bé mbéndé bēbāη-ε mó á yāl. Béwūū mó, bonj e'pun ábe é'lónténé é'láán, āpuú." ³² Yesue anhób ádén dyam nyaa echē énkēnkoηnédté bó mbále ké póg. Héé Petro átimné Yesue á nkag, bonj ákágé átimed mó áte. ³³ Bonj Yesue ankuné, ánōn ábē bembapεε. Dōó ákánne Petro áte aá, "Hidé me á'sō-te, a-Satan! Mmonj mewēmtεn méesaá mewēmtεn mé Dyōb, médií mewēmtεn mé moonyonj." ³⁴ Dōó Yesue áchénlé ene ndun e mod ne ábē bembapεε, bonj álāngē bó aá, "Kéznéé awě adáé me ahíd, ásob yāl mendíb, ápēm-me ádē awōg áhíde me. ³⁵ Ayāle kéznéé awě ahēde ádē alongé asonj ábōd dō. Kéznéé-ε awě abódé ádē alongé áyāle echēm ne áyāle nímén nkalanj mí bwām né ákud alongé áde déemaá'. ³⁶ Nsyááη ríhéé mod ákudté nzé akudé nkōηsé rísyāāl bonj abódé ádē alongé. ³⁷ Cheé mod áhεεε ábe ákōde ádē alongé? ³⁸ Kéznéé awě ákwāgēn me ne ábēm e'yale á nyonjgel e'chii echē ehídne Dyōb nlém míbe,

abé-'ε ebébtéd, Mwän-a-Moonyon mós ámpē äkwāgēn mós á póndé echē ápēé ne ángel échē ésáá ne ehúmé éche Sáá.”

9

¹ Héε álāngéé bós aá, “Ne mbále, nlānge nyé nēn mēé, donge á bad átíntē echēn béenyínēnné kwééd díid áde bényínēé néε nkamlēn ní Dyōb mípédé ne ngíne.”

Yäl ehāhlné Yesue

(Mat 17.1-13; Luk 9.28-36)

² Ambíd e epun ntóób Yesue ankeén Petro, Jemse ne Jone á mbōod echē echabé ámín. Bēmpēn-εé bēmbē áhed. Awāb e'só-te hē dōo ábē bembapēε bényíné néε Yesue áhāhlné. ³ Mbóté éche ánhēē épené áte, épūbē-'ε féréd. Epúbé'áá nyaa echē modmod á nkōhse éehelée-se apúbed. ⁴ Héε bényíné Mosεε ne Elaijaa bēbídé táléd, bōobe Yesue békale'. ⁵ Dōo Petro álāngéé Yesue aá, “A meléed, ébóó ngáne syāā dédíí hén. Délōn e'bem é'láán, échōn, éche Mosεε ne éche Elaijaa.” ⁶ Petro enkēmbí'ε chōm éche áhóbéé áyāle mbwóg ní ngíne míme mémbē bōobe baáb á yäl. ⁷ Hē dōo mbag ékúténé bós bon ehób-pe ébidē' á mbag-tē wē nēn, “Awem Mwän a nlém nēn, nyéwógne mós.” ⁸ Abwōg-ábwōg dōo bēnóné ekíde bon béenyíne modmod ampée nzése Yesue. ⁹ Ade bésudéé á mbōod mín nē, Yesue ansím bós etúu áte, álāngē bós aá, “Nyéelāngé modmod dyam áde nyényíné káān ne á póndé echē Mwän-a-Moonyon ápuú'ε.” ¹⁰ Né-ōó, ábē bembapēε bēnkoó áde dyam ne bēn, bésēdté yäl chōm-ée mpūu nídíí. ¹¹ Héε bésēdtéé Yesue bánken, “Cheé ékás bon bemeléede bé mbéndé bēhóbé nēn bán Elaijaa atāngéné asébe dé ape bon Ane-awé-Béwógté āpē?” ¹² Dōo átímtanné bós aá, “Ne mbále Elaijaa atāngéné asébe dé ape atíí-'ε mam mésyāāl. Cheé-ō ékás bon étenléd á kálag e Dyōb nēn bán Mwän-a-Moonyon äküđ metake híin, bad bēbán-'ε mós á yäl? ¹³ Bon nlānge nyé nēn mēé Elaijaa ammād ape, bēmbēl-ε mós ngáne bēndāngé. Nē dénlōnēđ mam míme mēntenléd áyāl e echē.”

Yesue achōhté mwän

awē edāádān é mbéb étāgtéé

(Mat 17.14-21; Luk 9.37-43a)

¹⁴ Ade bépédé wēε ábíníí bembapēε bēbédé, bēntān néε ndun e mod élāhnnédé bós. Bemeléede bé mbéndé bēpéntānnáá ne bós. ¹⁵ Anyín áde ábē bad bényíné Yesue, menyáké ménkōb bós bwāmbwam. Bēnnyāgéd awē áleled mós. ¹⁶ Héε Yesue ásedtéé ábē bembapēε aáken, “Cheé nyāābōo nyépentānné?” ¹⁷ Dōo mod nhóg átíntē e ene ndun e mod ákwēntānné aá, “A-meléed, mpēéné awēm mwän a mwēnchóm áwōn áyāle edāádān é mbéb édé mós áte, ébélé eehóbéé-'ε dyam. ¹⁸ Nzé ékóbé mós, ébélé éhūnēđ mós ásē, mehod-te mébídé mós á nsəl. Ene póndé ádyāg meson á nsəl, anámén-ne. Nlāngé-'ε ábōn bembapēε mēé bēbídéd mós chó áte bon bēehelée.” ¹⁹ Dōo Yesue ákwēntānné aá, “Wāā, nyé bad bé' chii, nyéewóó'ε adúbé. Chán mépēé nyé adyēn hén-ēē? Chán mépēé nyé awēsēn-é? Hyēnāád mē mwän awed.” ²⁰ Dōo bēpíínédé mós ane mwän. Anyín áde échē edāádān é mbéb ényíné Yesue, ēnsōg ane mwän, éhūnēđ mós ásē, áhāhlnāđ á ndōob, mehod-te mébídē mós á nsəl. ²¹ Héε Yesue ásedtéé sáá aáken, “A etūn é póndé éhéé ákétāgkē nēn?” Dōo sáá ákwēntānné aá, “Bootya se á mwēndemé. ²² Eyógkē mós ahúnéd á muú-te ne á mendíb-te áwúu mós. Bon nzé dyam áde áde éhelée-se ébel, ewóg sé ngol, ewóngén sé.” ²³ Héε Yesue átímténé mós aá, “Wēé nzé dyam áde áde níhelée se míbel-ε? Chōm ésyāāl éhele ébenled ne mod awē awóó adúbe.” ²⁴ Abwōg-ábwōg dōo ane mwän sáá ákánté ehób ámín aá, “Ndúbpe, wóngén adúbe ádem áde déekwognede.” ²⁵ Ndun e mod enyāgté'áá áladēn áte áhed. Ade Yesue ányíné nē, ankáné échē edāádān é mbéb áte aá, “A-edāádān é ndóg ne é ebóbé, nkamlan wε mēé ébíd mós áte, weesólé-'ε mós áte ámpē.” ²⁶ Echē edāádān élébpé-'áá esaád, ésāgéd ane mwän ne ngíne, ébíd-te. Ane mwän antím néε ndim mí mod káān donge á bad bēhōbē bán, “Awédé.” ²⁷ Bon néε Yesue áchāngé mós á ekáá, átííde mós ámín, ane mwän atyéem-mε. ²⁸ Yesue ansól á ndáb-te. Héε ábē bembapēε bésēdtéé mós á kun-tē,

bánken, “Cheé ênkǎḡ boḡ sênkênhĕl échê edǎádǎḡ é mbéb abided?” ²⁹ Ankwentén bó aá, “Mekáne mwěmpɛn mó méhele mébidéd enén ndín e edǎádǎḡ.”

*Yesue ahóbé ámpē tâḡgene eche kwééd
(Mat 17.22-23; Luk 9.43b-45)*

³⁰ Yesue ne ábē bembapɛɛ béhídté-’aá hê, bépōḡ á mbwóg é Galilia. Enkênmwaá aá modmod ábíi wéé módíí, ³¹ áyāle ayágté’áá ábē bembapɛɛ aá, “Bébě Mwǎn-a-Moonyon á mekáá mé baányon. Bó-’aá béwūū mó. Nzé bémáá-’é mó awúu ǎpuú ámbid e epun é’láán.” ³² Boḡ ábē bembapɛɛ béenkênsóḡténne chōm éche ánhōbpē, bébáá’áá-’é mó asɛded.

*Nzéé atómténé mod ambáá abé?
(Mat 18.1-5; Luk 9.46-48)*

³³ Yesue ne ábē bembapɛɛ bēmpě á Kapenahum. Ade bépédé, bénsāl á ndáb-te. Dóo Yesue ásɛdteé bó aáken, “Cheé nyéswǎntánnáá á nzii bwéed?” ³⁴ Boḡ bénkênhōbpē dyamdyam áyāle bēn ne bēn bépéntánnáá tâḡgene mod awě atómténé mod ambáá abé átíntê echáb. ³⁵ Héé Yesue ádyéé ásē, áchǎgé ábē bembapɛɛ dyōm ne bébe boḡ álǎḡḡ bó aá, “Kéznéé awě ahede mod a mbáá abé, atǎḡḡné abé ndimtene, abé-’é mbaledɛ a moosyáál.” ³⁶ Hê dóo átédé mwěndem boḡ átíidē mó áwab tíntê. Dóo abwáádé ane mwǎn, boḡ áhōbē aá, ³⁷ “Kéznéé awě akobé enén ndín e mwǎn á dín ádēm, né akobé mɛ. Kéznéé-’é awě akobé mɛ, eékoɛé mměn-pɛn. Akobé kǎḡḡne ane awě alómé mɛ.”

*Kéznéé awě eetǎḡḡn syánē,
né adé ne syánē
(Luk 9.49-50)*

³⁸ Joḡe anláá Yesue aá, “A meléed sennyín mod abíde bad e’dǎádǎḡ bé mbéb áte á dín ádōḡ, sēnláá-’é mó bán ásōḡ abel nê, áyāle eésáá mod a echoḡ éche syánē.” ³⁹ Boḡ Yesue anláá bó aá, “Nyéelǎḡḡ mó bán ásōḡ abel nê. Mod ké nhóg eésáá awě ǎmad menyáké abel á dín ádēm, boḡ ámbid e pónde áhōbē mɛ mam mé mbéb á yǎl. ⁴⁰ Ayāle, kéznéé awě eetǎḡḡn syánē né adé ne syánē. ⁴¹ Ne mbále, nlǎḡḡe nyé nén mɛé, kéznéé awě abagé nyé ké kōb e mendíb ámwé á dín ádēm, áyāle nyédíí bad bé Krĭsto, atǎḡḡné níme nsábe akud.

*Mekǎḡsɛn níme mébelte bad mbéb
(Mat 18.6-9; Luk 17.1-2)*

⁴² “Kéznéé awě abělte enén ndín e mwěndem echě edúbpé mɛ mbéb, ébē mboḡ áthǎ mó sǎḡkalaa aláá á nkǎḡ, béhúnéd-te mó á edíb é nkwě. ⁴³ Nzé échoḡ ekáá ébelte wɛ mbéb, esél chó, épim. Edé mboḡ wɛ ákud alongé áde déemaá’ ne epɛd é yǎl tómaa wɛ áwón mekáá mébe boḡ bébwém wɛ á dū-á-muú.* ⁴⁵ Nzé échoḡ ekuu ébelte wɛ mbéb, esél chó, épim. Edé wɛ mboḡ ákud alongé áde déemaá’ ne epɛd é yǎl tómaa wɛ áwón mekuu mébe, boḡ bébwém wɛ á dū-á-muú.† ⁴⁷ Nzé ádoḡ díd ábelte wɛ mbéb, ehúd dó, épim. Edé mboḡ wɛ ásól á nkamlɛn ní Dyōb ne díd ahóg tómaa wɛ áwón míd mébe boḡ bébwém wɛ á dū-á-muú. ⁴⁸ Ahed, ‘e’kuu ábě é’dyǎḡ bad béewǎḡkē, muú nímed-te méédímēē.’

⁴⁹ “Muú ményāē mod ké ahéé á yǎl ngáne nkwe rínyǎḡḡé á ndyééd-te. ⁵⁰ Nkwě níboó, boḡ nzé níbódé alaḡ, chán béhele-se bényínéd mó ámpē? Nyényine’ nēe nkwe, nyédyɛɛ-’ɛ ne nsǎḡ ne nhóg ne aníníí.”

* 9:43 Donḡe á kǎlag dé’só ábádé nchoo 44: Ahed, e’kuu ábě é’dyǎḡ bad béewǎḡkē, muú nímed-te méédímēē. † 9:45 Donḡe á kǎlag dé’só ábádé nchoo 46: Ahed, e’kuu ábě é’dyǎḡ bad béewǎḡkē, muú nímed-te méédímēē.

10

*Ayáged tângene anan
dé mmwaád á e'wóngé*

(Mat 19.1-12; Luk 16.18)

¹ Yesue anhidé ádé abwóg á hóm, ampõŋ á mbwóg e Judeya, áchābē á pēd e edīb é Jodan eníní. Ndun e mod epagé'áá áwē, áyāgtē-'ε bó ngáne ámenténné bó ayáged. ² Befarisia bémpě áwē ákæg mó. Bēnsedéd mó bánken, “Eched mbéndé chóchó ebagé kunze nén mod ánan mwaád á e'wóngé-yε?” ³ Héε Yesue átímtanné bó aáken, “Chán mbéndé eche Mosεε ékaléé?” ⁴ Bēnkwentén bán, “Mbéndé echě Mosεε ebagé kunze nén, mod áβε mwaád kálag echě elúmte nén bán, e'wóngé é'máá boŋ ánan mó.” ⁵ Héε Yesue álāngéé bó aá, “E'lél bé nlém á abum ábēn bóó bēmběl boŋ Mosεε áβε nyé échén mbéndé. ⁶ Boŋ se á mbooted, áde Dyõb áhágé bad, anhǽg mmwaád bó mwēnchóm. ⁷ 'Né-ǽó, mwēnchóm átedé sáá ne nyan, abé ne mwaád. ⁸ Búmō bad béβε bétim mod nhóg.' Né-ǽó, béesaá ámpē bad béβε, boŋ bédii mod nhóg. ⁹ Né-ǽó, échě Dyõb áládé, modmod eepáá'.” ¹⁰ Ade bétimé ámbíd á ndáb-te, Yesue ábē bembapεε bēnsedéd mó tângene dyam áde áhóbé. ¹¹ Héε Yesue álāngéé bó aá, “Kéznéé awě anané mwaád boŋ awóŋ mmwaád ampée né akábé asón. ¹² Nzé mmwaád-te atědté nchóm boŋ awóó mod ampée, né akábé asón.”

Yesue anāmté bēndem

(Mat 19.13-15; Luk 18.15-17)

¹³ Bad bépééné'áá bēndem wée Yesue bán ábān bó ekáá á yǎl ánamed bó. Boŋ ábē bembapεε bēnkānē ábē bad áte. ¹⁴ Ade Yesue ányíné nê, anlīŋ, aláá-'ε ábē bembapεε aá, “Nyétede bēndem béhyag áwēm. Nyéekáá bó áyāle nén nyaa e bad née bó chíó éwóó nkamlēn ní Dyõb. ¹⁵ Ne mbále nlānge nyé nén mǽé, kéznéé awě eékobe nkamlēn ní Dyõb nēŋgáne mwēndem, éesónlé áwēd-te.” ¹⁶ Héε Yesue áládé ábē bán áte, ábānē bó mekáá á nló nhógē-nhógē, ánamté-'ε bó.

Nhōn ní bad ne nkamlēn ní Dyõb

(Mat 19.16-30; Luk 18.18-30)

¹⁷ Ade Yesue ábwógké eke ámpē, dóó mod nhóg ányágté áwē, abwóg mebóbón áwē e'só-te, boŋ ásedté mó aá, “A-meléed a bwām, dyam áhéé ntāngéné abel, ábel nén níkud alongé áde déemaá?” ¹⁸ Héε Yesue ásedtéé mó aáken, “Cheé ékáá boŋ échagé me meléede a bwām? Mod ké nhóg eésaa mod a bwām étōmǽé Dyõb dēmpēn. ¹⁹ Ebíí mbéndé éche éhóbe bán, 'Weewúé' mod, weekábé asón á ndáb e'wóngé, weechíbé', weebídé mbón e metóm, weédōgē bad, bεé sóó ne nyon edúbé.' ” ²⁰ Héε ane mod áhóbéé aá, “A meléed, nhídé échén mbéndé ésyāāl bootya se á mwēndem.” ²¹ Héε Yesue ánōnéé mó chíóŋ ne nlém mé edānge, boŋ álāngē mó aá, “Dyam ahóg áhedne wε. Kǽg, ésóm bwēm é'syāāl ábe éwóó, étéd nímé mōné, éβε betóótōkē bé bad. Nzé ebelé nê, wěküd nhōn ádyõb. Ene pónde éhyε éhíde mε.” ²² Ade ane mod áwógé nê ansudén, asú-'ε ne ndutul á nlém-té áyāle ambé nhōn bwāmbwam.

²³ Héε Yesue ákúnné mīd wée ábē bembapεε boŋ álāngē bó aá, “E'lél áte bwāmbwam behōn bé bad ásól á nkamlēn ní Dyõb.” ²⁴ E'yale áβε Yesue bēnkōmēd ábē bembapεε yǎl áte. Ambád ahóbé ámpē aá, “A-baányan élélé áte bwāmbwam ásól á nkamlēn ní Dyõb! ²⁵ Edé mwān e akan sǎŋkalaa a nyam née Kamēl ápon á epōn é ndōnde tómaa nhōn ní mod ásól á nkamlēn ní Dyõb.” ²⁶ Ade bembapεε béwógé nê yǎl enkóm bó áte bwāmbwam. Héε bēn ne bēn béhóbéé bánken, “Nzéé-'ō ahεle ákud e'soóson?” ²⁷ Héε Yesue ánōnéé bó chíóŋ, boŋ áhōbē aá, “Ne baányon nén déehelée se abēnled, boŋ ne Dyõb dyamdyam déelēléé áte.” ²⁸ Héε Petro áhóbéé aá, “Nōné', sētědté chōm ésyāāl áhíd wε.” ²⁹ Dóó Yesue áhóbéé aá, “Ne mbále, nlānge nyé nén mǽé, kéznéé awě atědté eche ndáb, baányan, nyaa, sáá, bán ne eche mbwóg áyāl echēm, ne áyāl e nkalan ní bwām, ³⁰ áküd tómaa ne nê á alongé dé' chii. Aküd ndáb, baányan, bán, ne mbwóg mbwókél é ngen. Aküd-te kóŋne

metake á dīn ádēm. Akud-te alongé áde déemaá' á pónde échē ehúe' ³¹ Bon bad híin ábe bédé á'sō bōob bélyag mbíd, híin-ne ábe bényag mbíd bébē á'sō.”

*Yesue ahóbe ngen éche elónténé
éláán ngáne bēwūū' é mó
(Mat 20.17-19; Luk 18.31-34)*

³² Yesue ne ábē bembapēe békágé'áá á akuu á Jerusalem, mó-'áá antómén bó. Yāl enkóm ábē bembapēe áte bwāmbwam, mbwóg-ke ríkób bad ábe behíde'áá bó. Ade békagké nē, dōo Yesue átímné ábē bembapēe á nkæg ámpē bon álāngē bó mam níme mébenléd ne mó. ³³ Héé ahóbēé aá, “Pón nyébíi bán deka á Jerusalem, áwed-taá bébēé Mwān-a-Moonyon á mekáá mé beprise bémháá ne bemeléde bé mbéndé. Bó-'e bébē mbakú bán atāngéné awé, bébē-'e mó á mekáá mé bad ábe béesē bad bé alon á Israel. ³⁴ Bēwelé mó, bésobtád mó meléed á yāl, bēswādtāād mó e'tangú, bēwúú-'e mó. Bon ámbíd e e'pun é'láán āpuú.”

*Jemse bó Jōn behēde' e'tál
(Mat 20.20-28)*

³⁵ Ámbíd e nē Jemse bó Jōn, bán ábe Zebēdie bēmpē wēe Yesue. Ade bēpédé, bēnlāá mó bán, “A meléed, dyam áde áde séhēdeé bán ébele sé.” ³⁶ Héé Yesue ásedtēé bó aáken, “Cheé nyéhēdeé bán níbele nyé.” ³⁷ Dōo behóbēé bán, “Séhēde bán áde wēdyéé'é ádōn atii dé nkamlēn, émwē sédyēe wē á nkæg, nhóg á ekáá émbáá aníní-'e á ekáá é emwēd.” ³⁸ Héé Yesue ákwentanné bó aá, “Nyéebíi' é chōm éche nyésēdtēé. Nyéēhēl metuné níme mépēmē apém-ε? Nyéēhēl edusen é metuné éche mékudté akud-ε?” ³⁹ Dōo bēkwentanné mó bán behēl. Héé Yesue álāngēé bó aá, “Nyéēpēm metuné níme mépēmē, nyéēkūd edusen é metuné échē mékudté, ⁴⁰ bon meewóo' é kunze āpwēd mod awē ádyéé me á ekáá é mbáá ké'ε á ekáá é emwēd. Dyōb dōo débē nímē metii wēe bad ábe ánābnédé mó.”

⁴¹ Ade ábíníi bembapēe dyōm bēwógé dyam áde Jemse bó Jōn bésēdté, bēnlíin bó bwāmbwam. ⁴² Héé Yesue áchāgēé bó moosyáál benben bon álāngē bó aá, “Nyébíi nén bán bad ábe bébyééné nēe benkamlēne bé nkōnsé ne bad bémháá bé dyad, bēbenlad ngíne ákamlēn bad ábe bédé áse écháb. ⁴³ Bon éetāngēneé abé nē átínté echēn. Kénzēé awē ahēde aá móbē mod ambáá átínté echēn, atāngéné abé mbāledε awēn. ⁴⁴ Kénzēé-'ε awē ábē mod a'só átínté echēn, atāngéné abé ntān á moosyáál. ⁴⁵ Ayāle ké Mwān-a-Moonyon eépedéé aá bad bēbenle mó, bon apedé ábele bad, ábe-'ε áde alongé ákōde bad híin.”

*Yesue achōjté mod
awē ankwē ndím*

(Mat 20.29-34; Luk 18.35-43)

⁴⁶ Yesue ne ábē bembapēe bēmpē á dyad á Jeriko. Ndun e mod ehíde'áá bó. Ade bémadté dyad áte nē, dōo bétané mod nhóg awē béchágé'áá bán Batimuse. Batimuse abédé-'éé mwān awē Timausē. Ankwē ndím. Andyéé á nkæg ní nzii, áchōmē bwēm. ⁴⁷ Ade áwógé bán Yesue a dyad á Nazaret móo atóme' nē, ambootéd abón, áhōbē aá, “A-Yesu, Mwān a mbyaa níme Dabidε, wóg me ngal!” ⁴⁸ Bad híin békánné'áá mó áte, bēlāngē-'ε mó bán ádib nsal. Bon mó-'ε ambé ábōnē aá, “A-Mwān a Dabid, wóg me ngal!” ⁴⁹ Héé Yesue átyéémé bon áhōbē aá, “Nyéchéle mó.” Dōo béchénlé, bēlāngē mó bán, “Wētāgē áte. Tyéém ámín achēnle wē.” ⁵⁰ Héé ane mod ábwémé kóte wíníi, apádé áse, ápāg-ke wēe Yesue. ⁵¹ Héé Yesue ásedtēé mó aáken, “Cheé éhēdeé wēé níbele wē?” Ane mod anhób aá, “A-meléed, nhēde méé nínyínen ámpē.” ⁵² Héé Yesue álāngēé mó aá, “Kāg, adúbe ádōn ádíde wē bwām.” Abwōg-ábwōg ambootéd anyínen, áhíde-'ε Yesue.

11

*Yesue asóle á Jerusalem nēe kōn
(Mat 21.1-11; Luk 19.28-40; Jōn 12.12-19)*

¹ Ade Yesue ne ábē bembapεε békwoǵé ape á Jerusalem, benben ne myad mé Betpeg ne Betani á Ekone é Menzab, anlóm ábē bembapεε bébe á'sō, ² álāngē bó aá, “Nyékag á dyad áde áde nyé á'sō nê. Nzé nyésólé sólén nyéētán nêe bétāngé etum é nchóm a ésel awě mod éedīidēē mbéd. Nyéhune mó, nyéhyεene’.” ³ Nzé mod asědté nyé aáken, ‘Cheé ékáá bon nyébelé nén?’ Nyéláa mó bán, ‘Sāngwéé atógnéné chó, ālōm-me chó ámbīd ábwōg-ábwōg.’ ” ⁴ Héε békíí bon bétānē’ etum é nchóm a ésel éche bétāngé á mmwε-rí-nzii bon béhunné’.” ⁵ Héε bad ábe bentyēem benben ne áhed bésedteé bó bánken, “Cheé nyébeléé nê, nyéhunne échē ésel-ε?” ⁶ Bembapεε bēntimtén bó ngáne Yesue ánhōbpē aá béhōb. Dóo ábē bad-te bétedteé bó bán békag. ⁷ Bēmpεén échē ésel wéε Yesue, bétal chó échab mbóté ámīn bon mó-’ε ádiidé’.” ⁸ Bad híin bēntāl échab mbóté á nzii-tē ábe mó edúbé, ábíníí-’ε bésēlē’ e’kikag é’ mīí, bétalé’ á nzii-tē. ⁹ Bad ábe békágé’áá mó á'sō ne ábe béhídé’áá mó ámbīd bēhágé’áá e’saad bán, “Hosána, Mekεnag!

Nnam nībē ne ane awě apedé á dīn áde Sāngwéé.

¹⁰ Nnam nībē ne nkamlen nīme eched sāj Dabidε, nīme ríhúé’.

Hosána, Mekεnag ne Dyōb áde áde se ámīn!”

¹¹ Yesue apedé-’áá á Jerusalem, asól á Ndáb-e-Dyōb. Ansimén ekide ésyāāl. Ngáne pónde émmadté atóm, antīm ámbīd á Betani ne ábē bembapεε dyōm ne bébe.

Yesue abagé alín á ngal ebómán (Mat 21.18-19)

¹² Chān é’bíníí áde béhúé’é á Betani, nzaa enkób Yesue. ¹³ Annyín alín á ngal nchabnede ne byaa ámīn. Dóo ákíí áhed ányín nzé móhele se mókud e’pum áwedé-mīn. Ade ápedé áhed enkéntánné epum ké ehóg étōmεé byaa áyāle enén pónde eebédeé pónde échē ngal échyaa’é e’pum. ¹⁴ Héε álāngéé ábē bwel aá, “Wéechyaa’é e’pum ámpē mbéd.” Ábē bembapεε bēnwōg áde Yesue áhóbé nê.

Yesue anané bekáb bé nyongé á Ndáb-e-Dyōb

(Mat 21.12-17; Luk 19.45-48; Jōn 2.13-22)

¹⁵ Yesue ne ábē bembapεε bēmpē á Jerusalem. Ade bépédé, ansól á Ndáb-e-Dyōb, ábootéd-te bad ábe békábé’áá dyon áwēd-te ananted. Ankuné betébelε ábe bad bépénlé’áá mōné ámīn mekuu ámīn, ákūnē-’ε metii nīme bad ábe bésómmé’áá mbāngé mekuu ámīn. ¹⁶ Enkēmmwaa’-’ε aá modmod átómen chōm é nyongé ké ehóg á eyáde é Ndáb-e-Dyōb-te. ¹⁷ Héε áyágtéé bó, áhōbē aá, “Eesaá mbále bán éténlédé nén bán, ‘Echem ndáb échagnéd bán ndáb e mekáne e melon mésyāāl-ε?’ Bon nyētímté chó mbwōg mé bechīb!” ¹⁸ Bepriε bēmbáá ne bemeléde bé mbéndé bēnwōg áde Yesue áhóbé nê, bébootéd-te nzii ahed áwúu mó. Bon bēmbē mbwōg áyāle ndun e mod esyāāl échē embé áhed émbē menyáké ne mekan nīme áyágté’áá. ¹⁹ Ade ngukél épédé Yesue ne ábē bembapεε bēnhidé á dyad-té wê.

Ayáged tāngene alín á ngal áde dēnwē (Mat 21.20-22)

²⁰ Mbwεmbwε, áde bétiméé ámbīd, bényīn áde alín á ngal ngáne áwédé káāne á nkan. ²¹ Héε Petro ákámtné dyam áde Yesue ámbenlé, bon álāngē mó aá, “A-Sāj, nōné’, alín á ngal áde wēmbéé ebómán áwédé.” ²² Héε Yesue ákwentanné aá, “Nyédúbe Dyōb ne nlém rísyāāl. ²³ Ne mbále, nlānge nyé nén méé, kénzéé awě ālāā enén mbōod aá, ‘Hidé áse, éhūn á edīb é nkwe-te’ bon adúbé ne nlém rísyāāl aá dyam áde móhóbéé débēnléd ésebán apide’, né débēnléd. ²⁴ Né-ǵó, nlānge nyé méé kéchéé éche mod ásědté Dyōb á mekáne-té, bon adúbe nén aá mókud chó, ákūd-te chó. ²⁵ Pónde ké ehéé échē étyéémé wéé mókanné’,

nzé ewánléné mod melingá, élagſen mó, ábel nén awôñ Titée awě adé ámín mó-’ε ámpē alagſen wε nímon mbéb.”*

Hée kunze eche Yesue ébidé?
(Mat 21.23-27; Luk 20.1-8)

²⁷ Yesue ne ábē bembapεε bēmpě á Jerusalem ámpē. Ahyómmé’áá á Ndáb-e-Dyöb-te. Hē dōo beprise bēmbáá, bemeléede bé mbéndé ne bad bēmbáá bé dyad bēpédé áwē. ²⁸ Dōo bésedtéé mó bánken, “Kunze ehée éwóó ábel nímén mekan? Nzé-módé abagé-’ε wε ene kunze?” ²⁹ Yesue ankwentén bó aá, “Méesedéd nyé dyam ahóg. Nzé nyékwěnténé dō, né me-’ε mēlāā nyé kunze echě níwóó ábel nímén mekan. ³⁰ Nzée ambě Jone kunze áduſen bad? Dyöb-ε ngé baányon?” ³¹ Bēn ne bēn bēmbootéd apentēn bánken, “Nzé dehóbé nén bán ‘Jone echě kunze enhúú ne Dyöb,’ né ásedéd syánē aáken, ‘Cheé-ō enkāñ bon nyénkéndúbé mó?’ ³² Bon nzé dehóbé bán, ‘Echě kunze ehúú ne baányon?’ ” (Béwógé’áá bad mbwóg áyāle bad bésyāāl bēndúbé bán Jone abédée nkal é’dáédāñ.) ³³ Né-ōó, bēnkwentén Yesue bán, “Séebíí’é.” Yesue mó-’ε antimtén bó aá, “Né ké me-’ε ámpē méeláá’é nyé kunze echě níwóó ábel nímén mekan.”

12

Ngan e bebel-bé-nsón
ábe bebébé nlém á abum
(Mat 21.33-46; Luk 20.9-19)

¹ Hée Yesue ábóótédé ngan abenled ákalēn bó. Anhób aá, “Mod nhóg ankwěł nzag e e’pum é’ mēl ábe bēbenléé mīm. Ankág chó, ábel bwāl wée bēmineé ábē e’pum é’ mēl ábel mīm, alón-’ε ebem wée bēdyεε’é áwēd-te ánan menon. Ambě ene nzag wée bad ábe bóbóó békāb mbote áte, ákē á alon dēmpēe. ² Née póndé épédé echě bépádéé e’pum, ane nwóó-nzag anlóm awě mbāledε wée ábē bebel-bé-nsón ákobe mó ádē asii dé e’pum. ³ Hée ábē bebel-bé-nsón békóbé ane mbāledε, bēwānēn mó, bésúúd-te mó ámbíd ne mekáá mé ngēn. ⁴ Dōo ane nwóó-nzag álómé mbāledε ampée. Bēnlōgēn mó á nló, bēwógéd-te mó e’són. ⁵ Nwóó-nzag ambé alóm mbāledε ampée, ábē bad bēnwūū ane ámpē. Bēmběł melemlēn ne ekud émpēe, bēbōmé donge, bēwūē-’ε ábíníí. ⁶ Mod awě anlyag mó alóm abédée awe mwān-a-mwēnchóm awě ándāngé bwāmbwam. Kááñne á asóg, dōo álóméé ane mwān ne mewēmtēn nén aá, ‘Ngáne ádíí awem mwān, bēbē mó edúbé.’ ⁷ Bon áde ábē bebel-bé-nsón bényíné née ane mwān áhúé’é, dōo bēn ne bēn bēhóbéé bán, ‘Ndyé-a-mbwóg nén, nyéhyag déwúú mó ábel nén eche mbwóg ésuuned syánē.’ ⁸ Hée békóbé mó, bēwūē’ mó, bēbwém-me mó ndim ámbíd e e’ké.” ⁹ Hée Yesue ásedtéé aáken, “Bōob-pōó, cheé nwóó-nzag ábenlé ábē bebel-bé-nsón? Apě awúú bó, ábē-’ε ene nzag wée bebel-bé-nsón bēmpēe. ¹⁰ Eyale é Dyöb éhóbe nén aá, ‘Aláá áde belón-bé-ndáb bēnchenéé, dōo átímé aláá dé etógnén abé.

¹¹ Sāngwéeé mó abelé nén, édé-’ε syánē menyáké á díd-te. Nyéeláá’é nê-yε?” ”

¹² Né-ōó, bad bēmbáá bé Israel bēhédé’áá Yesue akób áyāle bēmbíí bán áyāle echáb dōo ákálé enén ngan. Bon bēmbē mbwóg áyāl e ene ndun e mod embé áhed. Né-ōó bēntédé mó béke.

Nsedtéé tñgēne asaa á tááse
(Mat 22.15-22; Luk 20.20-26)

¹³ Bēnlóm Befarisia ne bad bé epepé éche Herōde áke dé asēded Yesue dyam ábel nén békóben mó awusé. ¹⁴ Hée bēpédé áwē bon bēlāngē mó nén bán, “A meléed, sébíí nén bán ekale mbále. Weékwognádté modmod. Weebáá-’ε bad mesó mé mbōm. Bon ekonje bad mam mé Dyöb ayáged. Mbéndé eche syánē ehóbe nén bán désaŋge’ tááse wée Kaisēe, kāñ e Roma-yε?” ¹⁵ Bon Yesue anchēm nímbāb medogké, hée ásedtéé aá, “Cheé nyékāgēé

* **11:25** Donge á kálag dé’só ábádé nchoo 26: “Nzé nyéelagsán bad bēmpēe mbéb, ké awēn Titée awě adé ámín éelagsénné nyé nímén mbéb.”

me. Nyéhyiined me mone mé ekii rínon mó.”¹⁶ Héé bépééné mone mímed bon ásedté aáken, “Ediidinge éche nzéé chén, dín áde nzéé-’é dén?” Bènkwentén mó bán, “Abe Kaiséé.”¹⁷ Dóo álàngéé bó aá, “Nyébag-kóo Kaiséé éche édé éche Kaiséé, nyébag-ke Dyöb éche édé é Dyöb.” Ade béwógé nê, yál enkóm bó áte.

Nsedté tãngene mpuu

(Mat 22.23-33; Luk 20.27-40)

¹⁸ Besadusia bêmpě wée Yesue. Béndübē bán mpuu méesaá ámbíd e kwééd. Dóo béhóbéé bán,¹⁹ “A-meléed, mbéndé e Moseé ehóbe nén bán, ‘Nzé mod awóo mmwaád bon awédé áde bó ane mmwaád béepedéé mwän awále, mwãnyan a abum ahóg atãngéné ane nkúd awón abel bon dín áde mwãnyan déebõõ.’”²⁰ Bóob-póó, bad bébéde mod saámbé ábe bémíd abum ahóg. Mod a’só anwón mmwaád bon awé áde bó mmwaád ne béepedéé bán awále.²¹ Mwãnyan awě anhíd mó anwón ane nkúd a mmwaád. Mómpē awé áde bó ane mmwaád béepedéé bán awále. Melemlem mé dyam mēmbenléd ne awě alónténé beláán.²² Káõn bó mod saámbé asyáál bēnwōn ane mmwaád béwé-’é, áde béepedéé mwän awále. Káõne á asóg ane mmwaád mómpē anwé.²³ Bóob-póó á pónde e mpuu, mmwaád awě nzéé ane mmwaád áchəgnédte áyāle bó moosyáál saámbé bēnwōn mó?”²⁴ Héé Yesue átímtanné bó aá, “Nyépane’ áyāle nyéesõnteneé chõm éche eyale é Dyöb ehóbéé, nyéesõnteneé-’é ngáne ngíne e Dyöb ésógé abé.²⁵ Pónde eché bad bépuú’ é ámbíd e kwééd, mewõngé méebáá ámpē. Bad bébē nēngáne ángel éche édé ámín, béewõnnéé.²⁶ Bóob-póó, tãngene mpuu, kine nyéeláá’ é á kálag e Moseé á eped eché ehóbe áyāle mwá bwel awě ahyáá’ áá-ye? Ahead, éténlédé bán áde Dyöb álàngéé Moseé tãngene Abrahamé, Aisigé ne Jakóbe ábe bēmmad awé, Dyöb dénhõb aá, ‘Méé ndé Dyöb áde Abrahamé, Aisigé ne Jakóbe.’²⁷ Nê álúmte nén bán bédé á alongé. Dyöb ádíi Dyöb á bad ábe bédé á alongé, saké Dyöb á bad ábe béwédé. Nyépane’ bwámbwam.”

Mbéndé ébe éche etómténé etógnén abé

(Mat 22.34-40; Luk 10.25-28)

²⁸ Meléede a mbéndé nhóg awě ambé áhed anwóg chõm éche béhóbéé. Adé ányiné aá Yesue abagé Besadusia nkwenten mí bwám, ansedéd Yesue aá, “A meléed, átínté e mbéndé ésyāál, mbéndé ehéé etómténé etógnén abé?”²⁹ Yesue ankwentén mó aá, “Mbéndé eché etómténé etógnén abé edii mbéndé eché ehóbe nén aá, ‘A-bad bé Israel nyéwóglen: Sãngwéé áded Dyöb, mwěmpen-éé adé Sãngwéé.³⁰ Edan Sãngwéé ádon Dyöb ne mímon nlem rísyāál, ne échon edáðan ésyāál, ne mímon mewěmten mésyāál, édān-’é mó ne echon ngíne esyáál.’³¹ Eché elónténé ébe eché chõmpē edé etógnén, edii eché ehóbe nén aá, ‘Edan mwãnyon nēngáne édáð echon yál.’ Mbéndé empée eesaá eché etómténé etógnén abé nēngáne échén ébe.”³² Héé ane meléede a mbéndé álàngéé Yesue aá, “A-meléed etãngéné. Ekalé mbále wéé Dyöb ádíi ahóg, Dyöb démpēe déesaá-’é etómeé mwěmpen.³³ Mod áðan-’é mó ne míme nlem rísyāál, ne míme mewěmten mésyāál, ne eche ngíne esyáál, áðan-’é mwãnyan ngáne ádáð eche yál, atómténé etógnén abe tómaa ábe Dyöb mende míme béhyāntéé ne mende mémpēe.”³⁴ Ade Yesue ányiné aá ane meléede a mbéndé ahóbné debyéé, anláá mó aá, “Nkamlen ní Dyöb méechabnedéé we yál.” Ámbíd enê modmod enkēnchü’ é Yesue dyamdyam aseded ámpē.

Nsedté tãngene Ane-awě-Béwógté

(Mat 22.41-46; Luk 20.41-44)

³⁵ Yesue ayágté’ áá á Ndáb-e-Dyöb. Ahead dóo áhóbéé aáken, “Chán bemeléede bé mbéndé béhele béhõbē bán Ane-awě-Béwógté abidé á mbyaa míme kãn Dabide?³⁶ Dabide mwěn anhób áde Edáðan éche Esáá émbēé mó áte aá, ‘Sãn Dyöbe anláá awēm Sãngwéé aá, Dyéé áwēm ekáá émbáá káõn ne á pónde eché mébenlé bon

ékogtéd ábōη bad bé ekoyí ámīn ne mekuu.’

³⁷ Née Dabide mwēn ásébpé mó achəg aá Sánḡwée, chán-nō Ane-awě-Béwógte áhéléé abé awe mwān?”

Elébé tâḡene bemeléede bé mbéndé

(Mat 23.1-36; Luk 20.45-47)

Ndun e mod ewóglannáá Yesue áhed ne menyinge bwāmbwam. ³⁸ Ade áyágtéé bó anhób aá, “Nyétéd pónde ne bemeléede bé mbéndé, bédəə’ mengombe míme ríchábé ahyómēn áte. Bédəə-’ε bán bad bélente bó ne edúbé ésyā́l á mebwóg née á dyon-tē nē. ³⁹ Bédəə-’ε metii mé edúbé adyεε á ndáb é mekáne, bédəη-’ε e’tál bé edúbé á hōm á ngande. ⁴⁰ Bédume’ mbwóg é bekúd, bédogné-’ε bad ntóη-ntóη mé mekáne. Békūd nkógse nímme ríchábé ámīn.”

Mende mé nkúd a mmwaád

(Luk 21.1-4)

⁴¹ Yesue andyεé benben ne ntyág míme behágé’áá mənέ mé mende áte á Ndáb-e-Dyōb, ánənέ’ ngáne bad behāgkē mənέ áwēd-te. Ekud é behon bé bad behágé’áá ekud é mənέ. ⁴² Dōo ntógétōke a nkúd a mmwaád ápédé, boη áhāg mənέ mé ekii míme ndé ké bedále bébe. ⁴³ Héε Yesue áchágé ábē bembapeε benben boη álāḡē bó aá, “Ne mbále, nlāḡe nyé meé, mímēn ntógétōke mé mmwaád ríhédé mənέ tómaa ábēn behon bé bad bésyā́l. ⁴⁴ Mənέ míme ábē bad behédé, ndii mənέ míme ríchábé bó ásē, boη anēn mmwaád ne atóg áde ádíí, ahédé mənέ rísyā́l míme áwóó, rísyā́l míme ámbēē atōḡnan yāl.”

13

*Yesue ahóbe aá
bépāḡtēd Ndáb-e-Dyōb*

(Mat 24.1-2; Luk 21.5-6)

¹ Yesue ambíd á Ndáb-e-Dyōb. Ade ábídeé nē dōo awě mbapeε nhóg álāḡeé mó aá, “A-meléed nənέ’, meláá ne nlóḡtéd ní Ndáb-e-Dyōb mēn míbóó bwāmbwam.” ² Yesue ankwentén mó aá, “Enyíne’ échén ngíne é nlóḡtéd-ε? Aláá ké ahóg déelyāgkē ámīn e waáb, bépāḡtēd mó áte mésyā́l.”

E’bébtéd é’ mekan ábe bébenléd

(Mat 24.3-14; Luk 21.7-19)

³ Yesue ankε adyεε á ekone é Menzab mín. Echē Ekone ébédé á müde ní Ndáb-e-Dyōb. Ahed dōo Petro, Jemse, Jone ne Andreyá bepédé boη bélāḡē mó wεε bóbbō benpen bébédé bán, ⁴ “Láá sé pónde echē mímēn mam mébenlédte, éláa-’ε sé e’chemléd ábe bélūmēd bán pónde echē mébenlédte epedé.” ⁵ Yesue anláá bó aá, “Nyétéd pónde nyéēmwaḡ-ke se modmod ádog nyé. ⁶ Bad híin bépě á dīn ádēm behōbē bán, ‘Me-εé ndé Ane-awě-Béwógte.’ Bédōg-ke bad híin. ⁷ Nzé nyēwógé bán nzum éwante’ ké’ε nyēwógé nzunze é nzum, nyéētāḡé áte. Nén átāḡéné abenled, boη nē déélūmtēē nēn bán asóg amáá ape. ⁸ Alon ahóg détyēēmēn ádíníí nzum. Nkamlēn nhóg-ke rítyēēmēn mímíníí. Ndəəb eēnəḡnéd mebwóg ne mebwóg, nzaa-’ε ébē. Nén débē nēḡgáne mewε mé’sō míme mmwaád áwógéé nzé ahede achyáa. ⁹ Nzé mímēn mam mébóótédé-’ε abenled, nyétédēn yāl pónde áyāle békōb nyé, bébe nyé á mekáá mé bad bé kóte. Béwanén nyé á ndáb é mekáne, nyétyéēm-me á nkáásé á’sō é’ benkamlēne ne kəḡ é bad á yāl echēm. Nén débenléd ábel nyékale bó nkalanḡ mí bwām. ¹⁰ Bétāḡéné née bésébpé nkalanḡ mí bwām akal melonḡ mé nkōḡsé áte mésyā́l, boη asóg dépě. ¹¹ Nzé békóbé-’ε nyé boη bépééné nyé á kóte, nyéētāḡé áte, áyāle dyam áde nyéhōbpē. Nzé ene pónde epedé, nyéhōb kéchéé echē ébagnéd nyé, áyāle dyam áde nyéhōbpē débid ne Edəəđəḡ éche Esáá saké ne nyé. ¹² Bad bébagé baányanḡ á mekáá mé bad bémpeε áwúu bó. Besáá-bé-bān bēbēl melemlem ne ábab bán. Bán-ne ámpē békunnén besáá bóobe benyáá yāl ábel béwúu bó. ¹³ Moosyā́l ákōó nyé áyāl e dīn ádēm. Boη kenzéé awě ákaán mímē metake nlém káḡḡ ne á asóg, ákūd e’soósonḡ.”

*Dyam dé ebébtéd**(Mat 24.15-28; Luk 21.20-24)*

¹⁴ “Nyéenyin née ekúkú é akan éche épeene e’sôn á’sô é’ Dyöb édíí wée énkéntángénné abé.” (Nyé ábe nyélaá’ mímén mekan nyésònten mó bwám.) “Nzé nyényiné nê, bad ábē bédé á Judeya bétóm mehélé, béke bésòm á e’kone mín. ¹⁵ Mod awě adé á nnon ní ndáb mín eétagné ake á ndáb-te átéd chòmchòm. ¹⁶ Mod awě mó-’ε adé á nzag-tê, eétimē ámbid átéd eche sôte. ¹⁷ Ebē ebébtéd ne bebaád ábe bēbē nkog ne ábe bémwāntē mímé mesú. ¹⁸ Nyékāne nén bán, nén déebenlád ne nyé á pónké e nkóg áde ahéb ádíí ngíne bwāmbwam, ¹⁹ áyāle ndange echě ebē ábē e’pun, ebē ndín echě eébédé mbéd bootya Dyöb áhage nkòşé ape epun é’chii. Dyamdyam née ádé déebenlád-taá ámpē mbéd. ²⁰ Bon Sāngwée amaá ábē e’pun é’ metake asél áte. Nzé énkēmbé nê, né modmod éechongé. Bon á etútú é bad ábe ápwédé, asélé ábē e’pun áte. ²¹ Ene pónké nzé mod alángé nyé aá, ‘Nyénone’, Ane-awě-Béwógté mōnén’ káa, ‘Nōné’ mōníníí,’ nyéedúbpe’. ²² Bad híin bēbíd, bó mod té ákalé metóm aá móó módē Ane-awě-Béwógté. Bekal bé’dáédəŋ bé metóm ámpē bēbíd. Bēbelé menyáké, bēlūmtē-’ε e’chemléd híin. Bēbel nén ábel bon bédog bad ábe Dyöb ápwédé, nzé nzii edé ádog bó. ²³ Nyétéd pónké. Nlāngé nyé mímén mam méşyāal á’sô é’ pónké.”

*Epe é Mwān-a-Moonyon**ne asóg dé nkòşé**(Mat 24.29-31; Luk 21.25-28)*

²⁴ “Ábē e’pun-ne, áde pónké e ndange ne étómmé tómén ‘etondε ákwε ehintén, ngən-ne esóg apen, ²⁵ betintine bēbíd ámín bēhūn ásē, ngíne-’ε éche édé ámín énáñné á e’dii.’ ²⁶ Ene pónké dōó bényinnē née Mwān-a-Moonyon áhúé’ é á mbag-tê ne ngum ne ehúmé é ngíne. ²⁷ Alōm éche ángel á metóngé mé nkòşé méşyāal méniin, álad bad ábe Dyöb ápwédé áte, bootya atóngé dé nkòşé ahóg ape ádííníí.”

*Yesu aá bad bétéd**elānsén ne alín á ngəl*

²⁸ “Nyétéd elānsén ne alín á ngəl. Nzé ngen ébóótédé byaá békōlē abided, nyēbele nyébíí bán nchon ídé benben. ²⁹ Melemlem nzé nyényiné mímén mekan méşyāal mébenlad, nyébíí nén bán, Mwān-a-Moonyon akwogé ape, adé-’ε benben. ³⁰ Ne mbále, nlānge nyé nén méé, enén nyongel e bad édíí ebé ámín bon mímén mekan méşyāal mébenlád. ³¹ Nkon mí mín ne nkòşé bémaá bon ábēm e’yale bēbē abé ne abé.”

*Modmod eebii’ é epun**éche Mwān-a-Moonyon ápéé**(Mat 24.36-44)*

³² “Modmod eebii’ é epun pen ké’ε pónké echě mímén mam mébenlédte. Ké ángel éche édé ámín eebii’ é, ké Mwān ámpē eebii’ é. Titée mwēmpen mó abíí pónké eche mímén mekan mébenlédte. ³³ Nyétéd pónké, nyébonşen, áyāle nyéebii’ é áde ene pónké épeé. ³⁴ Ebē nēngāne mod awě anlédé eke ake, bon alyágnéd ábē bembəlede ndáb, ábe nhóg-téé nime nsón, aláá-’ε mod awě anone’ mmwe mé e’ké aá ábele nsón bwám. ³⁵ Né-óó, nyétéd pónké áyāle nyéebii’ é pondé echě Sāngwée a ndáb ápéé. Ahēle ápē ngukél, ké’ε melúde, ké’ε epog é mbwembwe, ké’ε mbwembwe. ³⁶ Nzé apedé taléd eetāngeneé née átáné née nyékúneé. ³⁷ Né-óó, saké nyé bēnpen ílāngéé áden dyam bon nlānge moosyāal méé, ‘Nyétéd pónké.’ ”

14

Béhaḡke Yesue

(Mat 26.1-5; Luk 22.1-2; Jɔn 11.45-53)

¹ Enlyǎḡ e'pun é'βε, Ngande e Nnyíme-ámìn ne e Ewele-é-Nḡên âπε áte. Beprise bémbáá ne bemeléede bé mbéndé béháḡé'áá mwane ákób Yesue á mesɔɔm-tê, áwúu mó. ² Boη bénhōb bán, “Deébēlē nê á mbwε ní ngande áyāle né bad béπεέν epuutéđ.”

Béwǎḡté Yesue á Betani

(Mat 26.6-13; Jɔn 12.1-8)

³ Yesue ambé á Betani á ndáb wée Simɔne awě ankwě nkole mé meləη. Ade ádyáḡkē ndyééd nê, dɔɔ mmwaád nhǎḡ ápédé ne apom á dyǎḡ dé elod é bwám áde dēnlēl nkun bwāmbwam. Adê dyǎḡ bébēnlé dɔ nād. Hê dɔɔ ákǎḡté nló mé epom boη ásyǎḡé Yesue áde dyǎḡ á nló. ⁴ Boη donḡe á bad ábe bébédé áhed bēnlīη bwāmbwam, bésēdté nhǎḡ ne aníní bánken, “Cheé ékáá boη anén mmwaád ábēbtē' enén ndín e dyǎḡ? ⁵ Béhélé'áá-se bésóm ádén dyǎḡ nkun níme níhábé ámìn, bétéd níme mɔné bēbē betóótókē bé bad.” Né-ɔɔ, bēnhōbēn ane mmwaád bwāmbwam. ⁶ Boη Yesue anláá bó aá, “Nyéchene mó. Cheé nyétagtée mó? Abēnlé me kase e dyam echě eboó bwāmbwam. ⁷ Betóótókē bé bad bēbē ne nyé póndé ésyāāl, póndé ké ehée echě nyédáá-'ε bó awōηḡen nyēhele nyēwōηḡén bó, me pen méebáá ne nyé póndé ésyāāl. ⁸ Abelé wée mekáá mepédé mó. Asyǎḡé me dyǎḡ á nló áboηsen níme nímem á'sō é' póndé. ⁹ Ne mbále, nlāḡe nyé nén meé, kéhée áde nkalan ní bwám mékanlédté nkōḡsé áte nísyāāl, bēhōb dyam áde anén mmwaád ábélé ákamten mó.”

Judase akwenténé Yesue asóm

(Mat 26.14-16; Luk 22.3-6)

¹⁰ Ambíd e nê, mbapeε nhǎḡ áfintê e bembapeε dyóm ne bébe awě béháḡé'áá bán Judas Iskariɔde ankě beprise bémbáá atán ábel boη ásóm Yesue áwāb. ¹¹ Beprise bémbáá bēmbē menyīḡe ne dyam áde Judase ánlāā' é bó, bēhōb-pe bán bēbē mó mɔné. Né-ɔɔ, Judase ambootéd nzii áhed ásóm Yesue.

Yesue ne ábē bembapeε bédyédé

Ndyééd e Nnyíme-ámìn

(Mat 26.17-25; Luk 22.7-14, 21-23; Jɔn 13.21-30)

¹² Bɔɔb-pɔɔ póndé e ngande e Ewele-é-Nḡên empě. Mbwε mé'sō áde béwúé'áá bán bé rídyəη ní mbód áboηsen ndyééd e Nnyíme-ámìn, bembapeε ábe Yesue béntān Yesue, bésēdté mó bánken, “Hée wédəḡḡé wéé séboηsen wε ndyééd e Nnyíme-ámìn?” ¹³ Dɔɔ Yesue álóméé bembapeε bébe ne nlyǎḡtén nén aá, “Nyékag á dyad-tê, mod ábomén nyé awě apémé apom dé mendíb, nyéhíde mó. ¹⁴ Nzé nyépedé, nyéláa nwóó-ndáb bán, ‘Meléede ahóbé aáken, Hée toη e beken édíí echě módyēē ndyééd e Nnyíme-ámìn áte ne ábē bembapeε?’ ¹⁵ Alūmēd nyé toη echě ekalé áte echě bémáá aboηsen, bénábpé-'ε áte. Ene toη edé ámìn á ndáb-te. Nyéboηsen syāā ndyééd áhed.” ¹⁶ Hée ábē bembapeε bēhídté boη békǎḡ á dyad-tê. Béntān mekan mésyāāl ngáne Yesue ánlāā' é bó, bēmbōηsén-ne ndyééd e ngande e Nnyíme-ámìn. ¹⁷ Néε ngukél épédé Yesue ne ábē bembapeε dyóm ne bébe bēmpě áhed. ¹⁸ Bédyáḡé'áá ndyééd á tébele. Póndé echě bēdyákē ndyééd nê, dɔɔ Yesue áhóbéé aá, “Nlāḡe nyé nén meé, nyé mod nhǎḡ ábē me á mekáá mé bad bé ekoyí, nyé nhǎḡ awě adyáḡ ndyééd ne me.” ¹⁹ Nén dēmbēl bembapeε bēnsudén bwāmbwam. Bēmbootéd mó asēded nhǎḡ ámbíd e aníní bán, “Ndúbpé meé saké me.” ²⁰ Dɔɔ átimtanné bó aá, “Mod nhǎḡ áfintê nyé bad dyóm-ne-bébe, mod awě súmɔ séētɔdé ewele á díse-tê atɔde ahǎḡ. ²¹ Mwān-a-Moonyoη áwē ngáne étēnlédé boη medim ne ane mod awě ásóm mó. Ebáḡáá bwám ne ane mod nzé bēnkētəḡen mó achyáa.”

*Ndyééd echë Sánywéé**(Mat 26.26-30; Luk 22.14-20; 1 Kər 11.23-25)*

²² Ade Yesue ne ábē bembapεε bedyákē ndyééd nê, dōo átédé ewele, ásāgnān Dyöb, bon akabtaád áte, ábagé ábē bembapεε áhōbē aá, “Nyékob nén, yäl echēm nén.” ²³ Ambid e nê, antéd mbwendé mí mím, ásāgnān Dyöb, ábagé bó. Bó moosyāäl-le bémwāg. ²⁴ Dōo Yesue álāngéé bó aá, “Mmēm mekií mômén míme n̄syógké á nló mí bad híin. Mmén mekií médií mekií mé melë mékōōlē. ²⁵ Ne mbále, nlānge nyé nén meé, méemwáá mímén mím ámpē kóōñ ne epun éche mémwēē mó ekóólé á nkamlēn ní Dyöb.” ²⁶ Bénkōn nkāngé mé nsāgnēn. Néε bémáá akón, bēnkē á Ekone é Menzab.

*Yesue ahóbé ngáne**Petro ábāngē mó á yäl**(Mat 26.31-35; Luk 22.31-34; Jōn 13.36-38)*

²⁷ Yesue anláá ábē bembapεε aá, “Nyé baasyāäl nyéēnyāgéd, nyétedē mε. Ayāle éténledé á kálag e Dyöb nén bán, ‘Mēwūū nnōn-a-mbód, mbód ésyāäl épāñtéd áte.’ ”

²⁸ Dōo Yesue áhóbéé aá, “Bon áde ápuúdté mε, mēkē á’sō á Galilia áwed-taá nyétānnē mε.”

²⁹ Dōo Petro áhóbéé aá, “Ké moosyāäl annyāgéd átēdē wε, mε pen méetedéé wε.” ³⁰ Dōo Yesue álāngéé Petro aá, “Ne mbále, nlānge wε meé, nkuu nén dēn, nchóm-a-kúb adēhób aá mótoō’ ngen ébe wēbāñ mε á yäl ngen éláán.” ³¹ Héε Petro ábádtéé mó áte aá, “Ké nkāñ móo bésēlēē mε, méebāngé wε áyāl mbéd.” Bembapεε ábíní bésyāäl bómpē bēnhōb melemlem.

*Yesue akánné á Getsemani**(Mat 26.36-46; Luk 22.39-46)*

³² Ambid e nê Yesue ne ábē bembapεε bēnkē á abwóg á hōm áde béchágé’áá bán Getsemani. Ade bépédé Yesue anláá bó aá, “Nyédyεε hén, mε-’ε níke níkáne.” ³³ Ankéén Petro, Jemse ne Jōne ákáne. Ndānge ne metake híin bēmpíí mó á nlém-tē. ³⁴ Dōo álāngéé bó aá, “Ndānge echë edé mε á nlém, ehεle-se ewúú mε. Nyélyāg hén, nyédyεen mε epin.” ³⁵ Ansidé á’sō, abwém yäl ásē, bon ákānne’ aá nzé nzii edé echë ene pónde e metake ehεlé se ébāmē mó, ébame. ³⁶ Anhób aá, “A-Tē, Titée, ehεle ébel kéchéé. Kobén mε mímén metuné. Bon ké nê, bēl ngáne ébōñnéde wε, saké ngáne ébōñnéde mε.” ³⁷ Ade ámáá akáne, antím ámbid wéε ábē bembapεε bēláán. Antán néε békúneé. Dōo álāngéé Petro aá, “A-Simōn, ekúne’-ε? Cheé ékáá bon weéhεle awεsen ádyεen mε epin ké háwa póg? ³⁸ Nyédyεε epin, nyékānne’-ε ábel nén Dyöb déemwāg-se mekágsen mépiinéd nyé. Nlém nídáá ábel bon ekob é yäl édé mbwóg.” ³⁹ Antím ámbid ámpē, áke akáne melemlem ngáne ánsēbēē akáne. ⁴⁰ Ade átímé ámbid ámpē, antán néε békúneé áyāle e’chó bémbe bó á díd bwāmbwam. Né-óó bēnkēmbíí’ε chōm éche bēlāngéé mó. ⁴¹ Ade átímé ámbid ngen éche élónténé éláán dōo álāngéé bó aá, “Nyélyāgé nyékúne’ nyékómme’-ε nyé áte-yε? Nê ákwógé! Pónde epedé echë bébēé Mwān-a-Moonyon á mekáá mé bad bé mbéb. ⁴² Nyépáde ásē dékag. Nyénōne’, mod awē akií mε ntúré mó ahúε’ nén.”

*Békóbé Yesue**(Mat 26.47-56; Luk 22.47-53; Jōn 18.3-12)*

⁴³ Ehób épedéé Yesue amaa á nsāl bon Judase ápag. Judase abédeε mbapεε nhóg áfínté e bembapεε dyōm-ne-bébe ábe Yesue. Ampē ne ndun e mod. Ábē bad bēnwālē nkwaté ne mbid. Bepriε bémháá, bemeléde bé mbéndé ne bad bémháá bé Israel bóo bēnlōm bó. ⁴⁴ Bōōb-pōó, ntúré awe Yesue ammād bó e’chemléd abε aá, “Kénzēé awē méhēē tâl, né mod awē nyéhεdeé mōne. Nyékób mó, nyéchāá’-ε mó bwām bon nyékeεne mó.” ⁴⁵ Judase apedé’-aá pēén, átōmē’-ε wéε Yesue. Anhób aá, “A-meléde.” Ahé’-ε mó tâl. ⁴⁶ Héε ábē bad békóbé Yesue, bēwéd-tε mó acháá. ⁴⁷ Dōo mod nhóg áfínté e bad ábe bémbe ne Yesue ádóle

nkwaté á abám, née átómté mó, asél-le ntân awě prise ambáámbáa etúu. ⁴⁸ Hée Yesue ásedtéé bó aá, “Nchíb mósó ndii awě nyépééné nkwaté ne mbid ahye dé akób-ε? ⁴⁹ Epun téé mbédé á Ndáb-e-Dyöb ne nyé, ní'yāgtē bad, nyéekóbe me. Bon e'yale é' kálag e Dyöb é'tāngéné alón.” ⁵⁰ Hē dósó bembapεε bésyāāl bétédte mó, bon bétómé mehélé. ⁵¹ Kódemod póg ebédé áhed, éhídē Yesue ámbid. Anwáá dásō esón é abad chēmpen. Abē bad bēnkāg bán békōb mó, ⁵² bon antóm mehélé ne nsōb, áchennéd-te bó échē esón é abad.

Békáádté Yesue

(Mat 26.57-68; Luk 22.54-55, 63-71; Jōn 18.13-14, 19-24)

⁵³ Bad ábe bēnkōb Yesue bēnkēén mó wée Prise Ambáámbáa. Beprise bémbáá, bad bémbáá bé Israel ne bemeléede bé mbéndé bēmpě bēlādēn áhed. ⁵⁴ Ade békεενεé Yesue nē, Petro ahidé'áá mó ámbid mwā etún kóñ asól á eyáde éche prise ambáámbáa. Andyéé áhed ne benōn bé Ndáb-e-Dyöb, áwālē muú. ⁵⁵ Bōōb-pōó, beprise bémbáá ne bad bé káánsel bésyāāl bēhédé'áá bad ábe bēbíd mbón é metóm á nló wée Yesue ábel nēn bēwúu mó, bon bēnkēnkudté ké nhóg. ⁵⁶ Ekud é bad émbid mó mbón é metóm á yāl, bon bēébédéé nsəl nhóg. ⁵⁷ Hée donje á bad bētyéémé ámīn, bon bēbídē mó mbón é metóm bán, ⁵⁸ “Sēnwóg née áhóbé aá, ‘Mēbootéd enén Ndáb-e-Dyöb echē baányon bēlósó, nlón empée, áfintē e e'pun é'láán echē bēlōñneé mekáá.’ ” ⁵⁹ Bon ké nē, échab mbón é metóm énkēmbáá nsəl nhóg. ⁶⁰ Dósó prise ambáámbáa átyéémé ámīn áfintē e bad bé káánsel, bon ásedté Yesue aáken, “Weewóó' é dyamdyam ahób tñgene dyam ádē ábén bad bēhóbé wε á yāl-ε?” ⁶¹ Bon Yesue andyéé mó ngēn, enkēnkobéé dyamdyam. Dósó ene prise ambáámbáa ésedtéé mó ámpē aá, “Wε-εé edé Ane-awě-Béwógté, Mwān awě Dyöb áde bad bēbageé edúbé-yε?” ⁶² Hée Yesue ákwentanné aá, “Méé ndé, nyéēnyīn-ne ngáne Mwān-a-Moonyon ádyéé á ekáá émbáá é Dyöb a Ngum. Nyéēnyīn-ne née áhúé' é á mbag-tē ámīn.” ⁶³ Hée prise ambáámbáa ányábé mbóté álúmed nēn aá mólíí, bon áhōbē aá, “Mbón éhéé émpēe déhedéé? ⁶⁴ Nyēwógé née ásyāā' é Dyöb. Cheé nyéhóbé á yāl echē?” Hée bó moosyāāl bēhóbéé bán atāngéné awé. ⁶⁵ Donje á bad bēmbootéd mó meléed asob á yāl, békūtān mó mīd, bēbōmé mó, bēlāngē-ε mó bán, “Láá-ε sé mod awě abōmé wε.” Dósó bembaledε bétédé mó, bon bēbootéd-te mó abōmte.

Petro abáá Yesue á yāl

(Mat 26.69-75; Luk 22.56-62; Jōn 18.15-18, 25-27)

⁶⁶ Wée Petro ádyéé ásē nē á eyáde-tē, dósó mbaledε nhóg a mmwáád awě prise ambáámbáa ápédé. ⁶⁷ Annyīn Petro awále muú. Dósó ásímné mó bon álāngē mó aá, “Wémpē wembé ne Yesue awě abidé á Nazaret.” ⁶⁸ Bon Petro ambāñ échē ehób á yāl, aá, “Meebíí' é, meesōñtān-naá chōm éche éhóbéé.” Amaá-aá ahób nē abíd-te á mmwε. Ene pónde chēn nchóm-a-kúb antón. * ⁶⁹ Dósó ane mbaledε ányíné mó ámpē bon ábootéd bad ábe bēbédé bēnbēn aláa aá, “Anén mod adé nhóg awě mómpē ahidé'áá Yesue.” ⁷⁰ Bon Petro ambāñ á yāl ámpē. Eebeméé áte ámpē dósó bad ábe bēntyēem áhed bēlāngéé Petro bán, “Mbále chó edé. Edé nhóg awě ahidé'áá Yesue, áyāle ebídé á Galilia.” ⁷¹ Bon Petro ambootéd yāl ebómán abe ámwāg-ke melě aá, “Meebíí' é anén mod awě nyétúbéé dīn nē.” ⁷² Melemlem mé pónde nchóm-a-kúb antón ngen échē élónténé ébe. Hée Petro ákámte né chōm éche Yesue ánlāā' é mó aá, “Nchóm-a-kúb adēhób aá mótoō' ngen ébe wēbāñ me á yāl ngen éláán.” Hée Petro ábānlé awé, ábootéd-te achii.

15

Payledε akáádté Yesue

(Mat 27.1-2, 11-14; Luk 23.1-5; Jōn 18.28-38)

* **14:68** Donje á kálag dé'só déewóó' é Ene pónde chēn nchóm-a-kúb antón.

¹ Bĩn é'sánǵé-'áá sánǵén, beprise bémbáá, bad bémbáá bé Israel, bemeléede bé mbéndé ne bad bé káánsel embáá e bad bé Israel békób mbom. Bênhǎñ Yesue, bébǎg-ke mó á mekáá wée Paylede. ² Héé Paylede ásedtéé mó aáken, “We-éé edé kǎñ e bad bé Israel-é?” Yesue ankwentén mó aá, “Ngáne éhóbé.” ³ Beprise bémbáá bémbān mó ekud é mekan á yǎl. ⁴ Héé Paylede ásedtéé mó ámpē aá, “Weewóó' é dyamdyam áhób-é? Mmōñ wóǵé' ekud é mekan éché béhóbéé we á yǎl.” ⁵ Boñ Yesue enkênhóbpé dyamdyam. Nê dénkōmēd Paylede yǎl áte.

Bán Yesue atǎñǵéné awé

(Mat 27.15-26; Luk 23.13-25; Jǎñ 18.39-19.16)

⁶ Bǎǎb-pǎǎ, émbē nén bán á Ngande e Nnyíme-ámĩn, Paylede ammentén mod a mbwǎg nhóg abíded á mbwǎg. Ane mod abágé'áá mod ké ahéé awě bad bênhédénné mó. ⁷ Ene pónde mod nhóg ambé á mbwǎg awě béchágé'áá bán Barabase. Abéde ne bad ábe béntyēēmēn nkamlēn ní Roma. ⁸ Dǎǎ ndun e mod épéde wée Paylede, boñ bélǎngē mó bán ábel ngáne ámenténé bó abele. ⁹ Héé ásedtéé bó aáken, “Nyéhede' bán, míbíted nyé kǎñ e bad bé Israel-é?” ¹⁰ Abíi áde ámbĩi' é aá kónjí edé beprise bémbáá áte á yǎl wée Yesue, dǎǎ dēnkǎñ boñ ásedēd bó nê. ¹¹ Boñ beprise bémbáá békóné'áá ábē bad bán beláa Paylede bán ábíted bó dásō Barabase. ¹² Paylede ansédéd bó ámpē aá, “Chán-nō nyéhedeé bán míbel ne mod awě nyéchǎǵéé bán kǎñ e bad bé Israel?” ¹³ Dǎǎ belébpéé e'saad bán, “Bomé mó á awǎg.” ¹⁴ Héé Paylede ásedtéé bó aáken, “Ayǎle chán? Ebébtéd éhéé ábélé?” Boñ bênnabé abón bán, “Bomé mó á awǎg.” ¹⁵ Né-ǎǎ, ngáne Paylede áhédé'áá aá mókóded ábē bad mewēmtēn, ambídtéd bó Barabase. Ambě kunze aá, sánze ébǎm Yesue, boñ béke bébome-'é mó á awǎg.

Sánze éwélé Yesue

(Mat 27.27-31; Jǎñ 19.2-3)

¹⁶ Sánze éntēd Yesue, békēēn mó á eyáde é nkamlēne, bélād-te baáb ábíníí áte áhed. ¹⁷ Bénwāād mó mengombe míme méyǎǵe' míme méwǎǵné mengombe mé kǎñ, bélón-'é ekóté é mechǎ, béhé mó á nló. ¹⁸ Dǎǎ bébóótédé mó awel, bélenté mó bán, “A-kǎñ e bad bé Israel, edúbé ébē ne we!” ¹⁹ Bébómé'áá mó ntónj á nló, bésobtád mó meléed á yǎl, bébwǎǵkē-'é mó mebóbónj áwēl mó. ²⁰ Ade bémáá mó awel, bēnhūd mó míme mengombe á yǎl, bétimēd mó éche mbóté chēn á yǎl. Néé bémádé nê, bēnkēēn mó áke dēbome mó á awǎg.

Bébómmé Yesue á awǎg

(Mat 27.32-44; Luk 23.26-43; Jǎñ 19.17-27)

²¹ Ade békǎǵké nê, dǎǎ bébómmé mod awě ambíd á dyad á Sirine. Dĩn démbē mó bán Simǎne. Simǎne abédeé sáá awě Alesandaa bó Refuse. Simǎne atómé'áá ásol á dyad-tē. Dǎǎ békóbé mó boñ bényǎgtē mó bán ápēm awǎg áde Yesue. ²² Dǎǎ bépéde hǎm áde béchágé'áá bán, Golgota, awě adé nén bán, “Hǎm dé Ebónǵél é Nló.” ²³ Áhed bēmbě Yesue mím míme béládténé ne bwel ábe béchǎǵéé bán mía* bán ámwē, boñ enkēnkwenténné amwé. ²⁴ Bēmbomé Yesue á awǎg. Bēnsíd mbambú ákab éche mbóté. ²⁵ Mbwēmbwe á ngǎñ abog dǎǎ bébómmé mó á awǎg. ²⁶ Chǎm éche bēntenlé á awǎg áwe nló míñ álúmed nzwǎm éché bébómmé mó á awǎg émbē nén bán, “Kǎñ e bad bé Israel.” ²⁷ Bēmbomé-'é bechíb bébe bómpē á awǎg, nhóg á pēd e ekáá émbáá eche Yesue, aníní-'é á pēd e ekáá é emwēd.†

²⁹ Bad ábe bétómé'áá nzii bēnbēn ne áhed bébómé'áá nló, bébwēmmē-'é mó nzyǎñ bán, “Ahá! Wenhób weé móǎbōótēd Ndáb-e-Dyǎb, weé mólōñ-'é chó ámpē átĩntē e e'pun é'láán. ³⁰ Sǎñ-ǎ echonj yǎl bǎǎb, ésud ásē á awǎg.” ³¹ Melemlem nê dǎǎ beprise bémbáá

* **15:23** Mía: mébedéé bwel ábē bad bébnládtáá áseded mewē. † **15:27** Donje á kálag dé'só ábádé nchoo 28: Adé nén ábēnlédé, e'yale ábē é'tēnlédé á kálag é Dyǎb bēnlōn. Etēnlédé nén bán, 'Bēntónj mómpē á nchoo mé bebel bé mbéb.'

ne bemeléede bé mbéndé béwélé'áá mó. Bën ne bën behóbé'áá bán, “Achõnté'áá bad, bõõb eéheléé eche yäl awõngen. ³² Mó awě ahóbé aá móo módē Ane-awě-Béwógté, aá móo módē-ε kãh e bad bé Israel ásud-tõó ásē á awõg hê bõõb, dényĩn ábel dédúbe.” Abé bechĩb ábe bēmboméé á awõg nchoo ne Yesue bõmpē bésyáá'áá mó.

Kwééd eche Yesue

(Mat 27.45-56; Luk 23.44-49; Jõn 19.28-30)

³³ Ade kãd épédé, ehintén ênkwě hõm ásyãl, káõh ne á ngõh éláán. ³⁴ Ade ngõh éláán épédé, Yesue anlébé esaád aá, “Elí, Elí, lámá sábatāni.” Nén adé nén bán, “A-Dyõb ádēm, a-Dyõb ádēm, cheé ékáá bonj étédte me?” ³⁵ Néε donje á bad ábe bēmbē benben béwógé nē, bēnhõb bán, “Nyéwóge', achēnle Elaijaa aá áhye áwõngen mó.” ³⁶ Héε mod nhóg anyógté bonj átédé kuchá, átõdté' á ebéntéd é mĩm-tē, ásómé' á ntõh bonj áhāg mó á nsal aá ámwē. Anhób aá, “Nyémwe dényĩn nzé Elaijaa áhye mó asuded á awõg.” ³⁷ Héε Yesue álébpé esaád bonj ámiē-ε nlém.

³⁸ Ene pónde chēn abad áde dēnkāb Ndáb é Dyõb áte, dēnsalé áte e'ped é'be bootya ámiñ káõh ápē-ε ásē. ³⁹ Adé mod ambáá a sánze awě antyéem Yesue á'sõ-te ânõn mó anyíné ngáne Yesue áwédé,‡ anhób aá, “Ne mbále, anén mod abédéε Mwān a Dyõb.”

⁴⁰ Bebaád behóg bõmpē bēmbē nchabnede bēnõne' mekan mésyãl míme mébenlad. Atintē e ábē bebaád, Maria Magdalene, Salome ne Maria awě achyáá Jemse asad bó Joseb, bēmbē áhed. ⁴¹ Abén bebaád behídé'áá Yesue áde ámbēē á Galilia, béwõngān-ne mó. Ekud é bebaád émpēe éche bóbõõ bēmpě á Jerusalem chõmpē émpě áhed.

Nlíme míme Yesue

(Mat 27.57-61; Luk 23.50-56; Jõn 19.38-42)

⁴²⁻⁴³ Mod nhóg abédé awě béchágé'áá bán Josebe. Ambíd á dyad á Arimatia. Anén mod abédéε mod e edúbé a káánsel embáá e bad bé Israel. Mómpē asiné'áá pónde echē nkamlen ní Dyõb mépéé. Ngáne émbēē mbwe mé mbonşén (nédē áde mbwe-mé-nkõme-áte rilyógé née chān), héε ákáá nlém, bonj ápag wée Payledε benben ne ngukél, álāngē mó aá ábe mó ndim míme Yesue. ⁴⁴ Ade Payledε áwógé bán Yesue amaá awé, yäl enkóm mó áte. Héε álómé ane mod a mbáá a sánze achõg bonj ásedte mó ké Yesue amaá awé. ⁴⁵ Ade ene sánze élanğē mó aá Yesue áwédé, dõo ákwénténé aá Josebe átéd míme ndim. ⁴⁶ Josebe anchān mbóm. Antéd Yesue ndim, ákāān mó ene mbóm, alímé-ε mó á sonj-tē echē bēpwógé aláá áte. Ambíd ene, antínéd aláá á mbáá ákólēn nsal ní sonj. ⁴⁷ Maria Magdalene ne Maria awě anchyáá Joseε bēnõné'áá wée bélimméé Yesue.

16

Yesue apuúde

(Mat 28.1-8; Luk 24.1-12; Jõn 20.1-10)

¹ Ambíd e mbwe-mé-nkõme-áte Maria Magdalene, Maria awě achyáá Jemse ne Salome, bēnchān dyõg dé elod é bwām áke dé awóged ndim míme Yesue. ² Mbwembwe mé epun é'sõ é Sõndé áde enyen étúbéé dõo békíí á sonj. ³ Ade békagké, dõo bésedteé nhóg ne aníní bánken, “Nzée áhūdē syānē aláá á nsal ní sonj?” ⁴ Dõo bésádé díd, bonj bényĩnē bán bémáá áde aláá ahúd. Aláá áded dēnkāl bwāmbwam. ⁵ Héε bésólé á sonj-tē, bonj bényĩnē kódemod edyεé á nkag á ped e ekáá émbáá. Anhé megombe míme mépúbe'. Nén dēnkõbēd bó mbwóg bwāmbwam. ⁶ Héε ene kódemod élanğéé bó aá, “Nyéebáá', mbíi méé nyéhede' Yesue, mod a Nazaret awě bēmboméé á awõg. Apuúde, eesaá hén. Nyénõne wée bēnnaádté mó. ⁷ Nyékag-kõo bõõb nyélaa ábē bembapεε, tanje Petro, bán Yesue apuúde, 'Akag-ke á'sõ á Galilia. Áwed-taá nyényinnē mó ngáne ánlāā'é nyé.' ” ⁸ Héε bebóótédé anõh ne menyáké míme bényíné. Bēmbíd á sonj-tē bébootéd-te anyõged. Béélanğē-áa modmod dyamdyam áyāle mbwóg ménkõb bó.

‡ 15:39 Awédé: Donje á kálag dé'sõ áwóó álébpé esaád, awé-ε.

Nyaa póg echë Kálag e Makose ésógé*

16.9-20

Yesue alúmté Maria Magdalene yäl
(Mat 28.9-10; Jón 20.11-18)

⁹ Ade Yesue áamá apuu, epog é mbwembwe é epun é'sō é Sōndé, Maria Magdalene móo ánsēbēē yäl alúmed. Anén mmwaád móo Yesue ámbīdēdtē e'dǎádǎn bé mbéb saámbé áte. ¹⁰ Héé ane mmwaád ákíí bonj álāngē bad ábe bóobe Yesue bébágé'áá. Antán née béchyé'é kwééd eche Yesue. ¹¹ Bonj áde béwógé bán Yesue adé á alongé, bán ane mmwaád anyíné-'é mó, bēnkēndúbéé.

Yesue alúmté abē bad bébe yäl
(Luk 24.13-35)

¹² Ámbīd e pōndé Yesue anlúmed yäl wéé abē bad bémpēe bébe áde bébīdeé á dyad-tē. Bonj enén ngen anlúmed yäl nyaa émpēe. ¹³ Héé abē bad bétímé ámbīd, béke béléá baáb ábíníí. Bonj ké nē, baáb bē bēnkēndúbéé.

Yesue alúmté abē bembapēe
dyôm ne nhóg yäl

(Mat 28.16-20; Luk 24.36-49; Jón 20.19-23; Mbēl 1.6-8)

¹⁴ Ámbīd e pōndé Yesue anlúmed yäl wéé abē bembapēe dyôm-ne-nhóg áde bédyágkē ndyééd. Bēnkēndúbéé bad ábe bēnhōb bán bényíné mó áde áamá apuu. Né-óó, ankáné bó áte áá béewóó'é adúbe, áá bélélé-'é nlém á abum. ¹⁵ Anláá bó áá, “Nyékag nkōnsé áte rísyāāl, nyékanle bad bésyāāl nkalanj mí bwām. ¹⁶ Kénzée awē adúbpé bonj bédusén-ne mó ákūd e'choóchon, bonj kénzée awē eedúbpe ákūd nkógsen. ¹⁷ Bad ábe bédúbpé bēwōn ngíne ábel mam mé menyáké: bēbīdtē bad e'dǎádǎn bé mbéb áte á dīn ádēm; bēhōbē-'é mehób mékōlē. ¹⁸ Békōbēn nyǎ mekáá, ébenlé bó dyamdyam. Ké bēmmwē-'é ké e'we, ábē e'we béebenlé bó dyamdyam. Bēbān bad bé nkole mekáá á yäl, bad bé nkole bē bédyēē-'é bwām.”

Yesue apūmmé
(Luk 24.50-53; Mbēl 1.9-11)

¹⁹ Ade Sāngú Yesue áamá bó nímén mekan aláa, dōo Dyōb ábélé bonj ápūmē ámīn. Andyéé Dyōb á ekáá émbáá. ²⁰ Héé bembapēe bēbīdé, bonj béke bēkalé Eyale é Dyōb hōm téé. Sāngwée ambé ne bó, abē-'é bó ngíne ábel mekan mé menyáké, álúmed nén áá chōm eche bēhōbēé édé mbále.

Nyaa empée echë kálag e Makose ésógé†

16.9-10

[(9) Héé abē bebaád békíí, bonj bēlāngē Petro ne bad ábe bēmbē ne mó mekan mésyāāl míme bēnlyāgtēnnē bó, bēselē mó esōn-esōn. (10) Née nē átómé, Yesue mwēn anlóm bad nkōnsé áte rísyāāl ákal nkalanj mí bwām. Mmē nkalanj mí bwām míme rísáá, méehānlánné. Mmē nkalanj rídii nkalanj tāngene alongé áde débē á ngíndé ne á ngíndé.]

* 16:8 Donje á kálag dé'só déewóó'é nchoo 9-20. † 16:20 Donje á kálag dé'só ábádé ádén asóg á kálag ámbīd e nchoo 8.

Nkalanj mí bwâm míme Yesue ngáne

Lukase átélé

Ndibned n kálag

Nkalanj mí bwâm míme Yesue ngáne Lukase átélé rílúmte Yesue ngáne Nsoode awě Dyöb dénhōbpē aá mósłōmē bad bé Israel. Lukase ahóbé aá Edəədəŋ é Dyöb chōó épwédé Yesue áπεεν nkalanj mí bwâm wée betóótōkē bé bad. Mmén nkalanj núbude ahób t̄ŋgene e'boŋ bé nlém áβε Yesue álúmteé bad. A mbooted menyĩŋge ményĩnnédé áde ehāŋgé ébídé t̄ŋgene epe éche Yesue, ményĩnnéd-te á asóg áde Yesue ápúmmé ádyöb. Mekan míme Lukase ákóó awéd áte médii: mekáne, Edəədəŋ éche Esáá, mekan míme bebaád bébéle áfĩntē e nsón míme Yesue ne alagsen áde Dyöb álagsanné bad mbéb.

Lukase abádé mekan áte wén míme médé áyāl e mímén nkalanj mí bwâm dēmpen (Nōn e'ped é'βε ne ntóób á nkabtéd).

Nkabtéd n kálag

Ndibned 1.1-4

Echyáa éche Jōne, Ndusenε ne éche Yesue 1.5-2.52

Nsón míme Jōne, Ndusenε 3.1-20

Edusen ne mekágsen míme Yesue 3.21-4.13

Nsón míme Yesue á Galilia 4.14-9.50

Nsón míme Yesue áde áhídté á Galilia áπε á Jerusalem 9.51-19.27

E'pun bé asóg áβε Yesue á Jerusalem ne benben ne á Jerusalem 19.28-21.38

Akáad áde békáádté Yesue ne eche kwééd 22-23

Mpuu míme Sāŋgwéé, alúmed áde ánlúmēdtē bad yāl ne míme mpume 24.1-53

¹ A-Tiofilos, mod a edúbé, ekud é bad ékétēd pónDé átel mekan ásē, míme mébénlédé áfĩntē e' syánē. ² Bétélé melelem ngáne dénwōgkē wée bad áβε bēnyĩnēn mó dīd se á mbooted, békalé-'ε Eyale é Dyöb. ³ Né-ṓ, ntóó mímén mekan ahed áte se á mbooted, nnyíné-'ε nén méé ébóó mémpē rítēd pónDé, rítele wε mekan ásē ahóg-ahógē. ⁴ Nén débēl wéechem mbále t̄ŋgene mekan míme émáá abii.

Angel epiidé Sakaria

⁵ A pónDé eche Herode abédé k̄ŋ e Judeya, mod nhóg ambé bán Sakaria. Sakaria abédéé prise á nchoo míme Abiyaa. Mwaád ambé dīn bán Elisabete. Mó ámpē abédéé ngan e túmbé eche Arone. ⁶ Alongé áde bó mwaád dēmbē bwâm á'sō é' Dyöb. Béhídé'áá mbéndé éche Sāŋgwéé ésyāā. ⁷ Boŋ bēnkēnwáléé mwān ké nhóg áyāle Elisabete abédé ekōm. Bó bad béβε bēmmād-te achun.

⁸ Bōōb-pōó, áde pónDé e nsón e nchoo míme beprise míme Sakaria bó épédé áte, ankē nsón míme prise abel á Ndáb-e-Dyöb epun ehóg. ⁹ Mó-'áá bēmpwēdté áśāl á Ndáb-e-Dyöb ábele Sāŋgwéé, áhyáad e'twé, ngáne nsón míme prise ríhédnádtaá. ¹⁰ Ade áhyāŋtēé e'twé, ndun e mod embé ámbīd e ebwóg, békāne'.

¹¹ Hē dōó ángel e Sāŋgú épíidé mó, etyéém mó á ped e ekáá émbáá benben ne menyán mé e'twé. ¹² Anyín áde Sakaria anyíné ángel, yāl enkōm mó áte, mbwóg ménkōb-pe mó bwāmbwam. ¹³ Dōó ángel élāŋgēé mó aá, "Á-Sakaria, weebáá'. Dyöb áwógé wε mekáne. Né-ṓ, awōŋ mwaád Elisabete, áchyāā mwān. Echuu ane mwān dīn wéé Jōne. ¹⁴ Anén mwān áwōgēd wε menyĩŋge. Ndun e mod ámpē éwōg menyĩŋge é echyáa échē. ¹⁵ Ebē nē áyāle ane mwān ábē ndāle a mod á'sō é' Sāŋgú. Eet̄ŋgenéé nēé ámwágkē mīm míme méwag, káa chōm ké échē éwúú áte. Edəədəŋ éche Esáá élōn mó áte se á ncháátén. ¹⁶ Atiméd bad bé Israel nlém ámbīd wée Sāŋgwéé awě adé ádab Dyöb. ¹⁷ Abē á'sō boŋ Sāŋgwéé ápag. Awōŋ-'ε edəədəŋ ne ngíne melelem ngáne nkal é'dəədəŋ Elaijaa

a'boód ánwōngē. Achēd bad nlém á abum, ábel bad bóobe bǎn bétim ásē. Abēl bad ábe béwúéné Dyōb nló áte, béhəŋlén, béwōŋ debyéé née bad ábe bétyéeme á'sō é' Dyōb. Né-'aá áboŋsénne epe éche Sǎngwéé." 18 Sakaria ansédéd ángel aá, "Cheé élúmte me nén bǎn ádén akan áde éhóbé débēnléd? Mmēn mmaá achun. Awēm mwaád-te ámpē amaá kōd atóm." 19 Dóo ángel étimtanné mó aá, "Ndíí Gabriele, mésénze míme mébenle Dyōb nsón. Dyōb álomé me áwōŋ, áláa we nímén nlébtéd ní bwâm. 20 Bóob-póó, ngáne wéedūbpeé dyam áde ríhóbé, wékwé ebóbé kóŋŋ ne pónde echē mam mésyāal míme rílanǵé we mélōnnē. Mekan mésyāal mébenléd-te á pónde echē métǎŋgéné abēnléd."

21 Ene pónde esyāal bad bésíné'aá Sakaria ámbid ebwóg, bényāgē' chōm éche ékǎá boŋ ápē abem á Ndáb-e-Dyōb-te nē. 22 Ade ábídé áwed, éehelē'aá dyamdyam ahób áwāb. Dóo béchéme nén bǎn, anyíné ndóg á Ndáb-e-Dyōb. Mekáá móo álúmtánnáa bó, ésebán ahele dyam ahób.

23 Pónde e nsón echē Sakaria emaa-'aá áte, asú á ndáb. 24 Ámbid e pónde mwaád ambé nkoŋ. Ankoó yǎl á ndáb-te á etūn é ngōn étáan. 25 Anhób aá "Kóŋŋ ne á asóg Sǎngwéé abēnlé me ádén. Awógé me ngol, ahúdé-'e me e'són áyāl áfíntē e ábēm bad."

Angel epítde Maria

26-27 Adē dyēm áde Elisabete adíí ngōn ntóob, Dyōb dénlōm ángel Gabriele á dyad á Nazaret, á aloŋ á Galilia, wéé ngōndére póg bǎn Maria. Maria enkēmbíí'ē mwēnchóm. Mod ankií mó awe béchǎgē'aá bǎn Josebe. Josebe ámbid á túmbé echē Kōŋ Dabide. 28 Ade ángel étáné Maria enhób aá, "A-Maria, nsaŋ nǐbē ne we! Edíí mmwaád awē akudé mende ne Dyōb. Titée Dyōbe adé ne we." 29 Nén dēntagéd Maria á mewēmtēn-tē bwāmbwam. Akōgláádtáa á nlém-tē ábíí chōm éche ene nyaa e melēntēn éhele élúmte'. 30 Dóo ene ángel élǎŋgéé mó aá, "A-Maria! Weebáá', nsimé ní Dyōb rídé ne we. 31 Ebii wéé, móobē nkoŋ. Wéchyāā mwǎn a mwēnchóm. Echuu mó dīn wéé Yesue. 32 Ane mwǎn ábē ndǎle a mod. Béchǎg mó bǎn, Mwǎn a Dyōb á Ngum. Titée Dyōbe mwēn ábē mó atii dé nkamlēn áde sáá ambáá Dabide. 33 Mó ákamlén abum á ndáb áde Jakobe á ngíndé ne á ngíndé. Nkamlēn míme méewōŋgé asóg." 34 Héé Maria ásedtēé ángel ne aáken, "Chán ríhele nchyáá mwǎn áde méebíí'ē mwēnchóm?" 35 Ene ángel enkwentén mó aá, "Edǎádəŋ éche Esáá épií we. Ngum e Dyōb ékūdtēn we. Né-óó, mwǎn awē asáá, awē wéchyāā'ē, áchəgnéd bǎn Mwǎn a Dyōb. 36 Bíí wéé, Elisabete, mwǎnyoŋ a túmbé póg, mómpē adé nkoŋ á e'chun-tē. Mó awē bēnhōbpē bǎn adé ekōm, adé dyēm bóob ngōn ntóob. 37 Edé nē áyāle dyamdyam déesaá áde átómé Dyōb áte." 38 Héé Maria áhóbéé aá, "Ndíí mbəlede awe Sǎngwéé. Ebē ne me ngáne éhóbé." Dóo ene ángel étédte mó boŋ ékag.

Maria akii wéé Elisabete

39 Mmē mesú mēn, Maria anlád yǎl ne mehél mésyāal, ákē á dyad á Juda ahóg áde áde á e'kone-tē. 40 Ade ápédé áwed, ansól á ndáb echē Sakaria, álēléd Elisabete. 41 Awóg áde Elisabete áwógé Maria míme melēntēn, mwǎn anhóbnéd Elisabete á abum-tē. Edǎádəŋ éche Esáá êmpíí mó. 42 Dó-'aá álǎŋgéé Maria ne esaád é ngíne nén aá, "Nnam nǐbē ne we áfíntē bebaád bésyāal. Nnam nǐbē ne mwǎn awe wéchyāā'ē. 43 Chán ébēnlédé éche memē ríkúde échén edúbé? Chán nyaá awe Sǎngwéé áhele áhye áwēm-é? 44 Awóg áde ríwógé nímōŋ melēntēn, mwǎn ahóbté me yǎl á abum-tē ne menyīŋge. 45 Dyōb ánámte we áyāle edúbpe nén wéé, dyam áde Sǎngwéé álǎŋgé we débēnléd."

Ngəse echē Maria

46 Héé Maria áhóbéé aá, "Nkēmte Sǎngwéé ne nlém nímēm rísyāal, 47 edǎádəŋ échēm ámpē éwōgne Dyōb menyīŋge. Mó adé awēm mod a e'soóŋ. 48 Ayāle achemé me awē ndé awe mwǎ mbəlede ngēn. Bootya bóob, áke á'sō, nyoŋgel e bad tēé éhōb bǎn, rídé mmwaád awē Dyōb ánámte. 49 Dyōb á Ngum abēnlé me ndǎle a akan. Mó adé ane awē asáá.

- ⁵⁰ Ngəl echê ëbē nyongel ne nyongel e bad téé, ámin e kénzéé awě abage mó edúbé.
⁵¹ Abelé ndale a akan ne éche ekáá chën. Apuúdtédé bad ábe bédé kúmbe mewémten áte.
⁵² Ahúdé benkamlɛnɛ áwāb metii mé nkamlɛn, bonj achágté bad ábe bésúdté yǎl.
⁵³ Akódté bad ábe bétagne nzaa ne kase é bwēm, bonj anané bad ábe bébúdé awónj aá bésūe' ne mekáá mé ngên.
⁵⁴⁻⁵⁵ Akämténé áloned akag áde ámbéé ábēd betaa, bootya Abrahamɛ ne nímē mbyaa rísyāāl kááj ne á ngíndé. Né-ɔ́, awónjéné ábē bembaledɛ, bad bé Israel.”
⁵⁶ Ambíd e nê, Maria andyɛén Elisabetɛ ngɔn éláán, bonj ásūe' ámbíd.

Echyáa éche Jɔne Ndusɛnɛ

- ⁵⁷ Ambíd e póndé, e'wɛ é' mwǎn bénkōb Elisabetɛ. Anchyáá mwǎn a mwɛnchóm.
⁵⁸ Túmbé echê ne bad ábe bóbōo bédyéé'áá abwóg ahóg, bénsōhtɛn nén bán Sánjwéé ábagé mó sánkalaa a nsimé, bómpē bėwóg menyinge. ⁵⁹ Mbwe mé asónj-á-yǎl (ámbíd e e'pun waam) áde béhyédé mwǎn ayag, béhédé'áá mó dɛn áde sáá achuu bán Sakaria.
⁶⁰ Dóo nyaá áhóbéé aá, “Aáy! Dɛn dēbēɛ mó bán Jɔne.” ⁶¹ Héɛ bétimtanné mó bán, “Modmod eésáá áwonj túmbé-te awě awóó áde dɛn.” ⁶² Né-ɔ́ bēnhəgtɛn Sakaria á mekáá mɛn áhed áte ngáne ádáá mwǎn dɛn achuu. ⁶³ Héɛ áhəgténé ne mekáá aá bėpiined mó abámbé. Antɛl áhed aá, “Dɛn ádíí mó bán Jɔne.” Anyín áde bad bėnyíné nê, menyáké mékōb bó.
⁶⁴ Abwōg-ábwōg, ehób énsālē mó á nsəl, ábootéd-te dyam ahób ámpē, ákēmtɛ-'ɛ Dyōb.
⁶⁵ Nén dɛnkōbéd bad bėsyāāl ábe bėbédé áhed mbwóg, bėkɛɛnɛ nkalanj hóm ásyāāl á myad mé e'kone á alonj á Judeya. ⁶⁶ Mod téé awě anwóg ádén akan, ankoó dó á nlém-tê. Bésədté bánken, “Ebál é mod éhéé anén mwǎn ábēɛ-yēe'?” Bésədté'áá nê áyāle bėmbɛí nén bán Dyōb áde ne ane mwǎn.

Ngəse echê Sakaria

- ⁶⁷ Bɔɔb-pɔɔ, Edəádənj éche Esáá émpíí sée mwǎn, Sakaria. Héɛ ábóótédé mam ahóbted, ahóbé aá,
⁶⁸ “Mekɛnag mébê ne Sánjwéé, Dyōb á bad bé Israel. Bėkɛn Dyōb áyāle ahyedé ábē bad anyen ásē, akódtɛ-'ɛ bó.
⁶⁹ Akwōgté ngum a mod á abum á ndáb áde awě mbəledɛ Dabidɛ, móochoód syánē.
⁷⁰ Se' bɔɔd ansón bekal bė'dəádənj, alóm bó aá bėhób bán,
⁷¹ Mósosonj syánē á mekáá mé bad bé ekoyí ábe syánē, ne bad ábe bėkóó syánē.
⁷² Nê dóo Dyōb álúmteé ngəl eche ánhíí' é ábēd betaa akag. Né-'aá ákämténé nímē melě,
⁷³ nédē melě nímē ámmwēɛ ne awɛd sáá ambáá Abrahamɛ.
⁷⁴ Anhób aá mósmadté syánē asonj á mekáá mé bad bé ekoyí ábe syánē, bonj déhel mó abele ésebán debáa'.
⁷⁵ Dɛébɛnlé mó póndé eched ne nlém nímé rísáá ne mbɛltéd nímé rídé ngáne Dyōb áhedɛé, á alonjé ádéd ásyāāl.
⁷⁶ Wɛ-ɔ́, a-mwǎn, bėchəg wɛ bán nkal é'dəádənj awě Dyōb á Ngum. Wɛ-'aá wěsēbē Sánjwéé á'sō, ábonɛn mó nzii echê ábwéé áte.
⁷⁷ Wěbɛl ábē bad bėbíí nén bán, Dyōb áchóhté bó áyāle álágséné bó nímab mbéb.
⁷⁸ Nén dɛbɛnléd áyāle ngəl e Dyōb ne ábē e'bonj bé nlém. Ene ngəl chó-'aá ékənj e'nyínɛn bė ekíde ábē é'bídé ámin é'piinéd syánē e'soosonj.
⁷⁹ Né-ɔ́ bad ábe bédé á ehíntɛn-tê, ne á nsəl rí sonj, bėkūd e'nyínɛn bė e'kíde. Syánē-'ɛ dɛékūd debyéé áde álúmte syánē nzii echê epeɛne alonjé dé nsanj.”
⁸⁰ Jɔne ankwōg, edəádənj é Dyōb ébē-'ɛ mó ngíne. Andyɛ é ehyánjɛ kááj ne á póndé eche ábóótédé eyale é Dyōb akal á ntálé wéɛ bad bé Israel.

2

Yesue achyáádté á Betelhem (Mat 1.18-25)

¹ Mmê mesú-óó Agostuse, Kaisere a Roma antóméd mbéndé aá, moosyáál awě adé ásē e nímē nkamlen, áke átelen dñ. ² Nén démbē tóngé e bad e'só. A pónde eched Kirinuse mó ambé nló mé alonj á Siria. ³ Mod téé ankě awē dyad ábel bonj bétel mó dñ ásē.

⁴ Né-óó Josebe mómpē anhidé á dyad á Nazaret á Galilia, achágé á Betelhem, dyad áde Kêh Dabide á Judeya, áyāle ambíd á mbyaa nime Dabide. ⁵ Ankě nê ábel bétōh bó Maria, ngandéere eche ánkii'ē. Maria mó-'e ambé nkg. ⁶ A Betelhem wê dó-'aá achád akóbé Maria. ⁷ Anchyáá mwān a mwenchóm awě átúbne abum. Ankaán mó e'ped bé mebad, anāād-te mó á ebwog éche bédítteé e'lém áte, ngáne etál éebédeé á ndáb e beken.

Angel épiidé benon bé mbód

⁸ Aped eched, benon bé mbód bénóné'aá échāb echonj é' mbód á hōm dé medyē nkuu. ⁹ Angel e Sāngú empii bó táléd, ehúmé é Sāngú éləhned bó. Mbwóg ménkōb bó. ¹⁰ Héere ángel élāngéé bó aá, "Nyéebáá', mpiínédé nyé kase e nkalanj echē ēwōgēd bad bésyāāl menyinge bwāmbwam. ¹¹ Nyébii bán, epun é'chii, Nsoode awēn achyáádté á dyad áde Kêh Dabide. Mó adé Ane awě Dyōb Awógté. Mó adé Sāngwéé. ¹² E'chemléd ábe mbagēé nyé é'dii bán, nyéētān mwān awe békāhne e'ped bé mebad ngáne ánāngé á ebwog éche bédítteé e'lém áte."

¹³ Melemlem mé pónde echonj é ángel émbid eníní ángel á nkəg táléd, ékené Dyōb bán, ¹⁴ "Ehúmé ebē ne Dyōb áde adé se ámīn, nsañ-'e mbē ne baányonj ábe ábágé nsimé á nkōhse!"

¹⁵ Ambíd e nê, échē ángel énsū ámīn. Héere benon bé mbód bēlāngéé nhóg ne aníní bán, "Syáá dékag á Betelhem, déke dényín adē akan áde Dyōb á Ngum álúmté syānē áte áá ábēnlédé."

¹⁶ Dó-'aá békii á mehélé-te, bonj bédibté Maria bó Joseb ne nkáál mí mwān néere rínāngé á ebwog éche bédítteé e'lém áte. ¹⁷ Bémáá-'aá anyín nê, dóó bēbóótédé nkalanj akal ngáne ángel énlāā'ē bó tāhgene ane mwān. ¹⁸ Bad bésyāāl ábe bēnwōg nê, menyáké ménkōb bó. ¹⁹ Maria ankoó nímén mam mésyāāl á nlém-tē, ádolé mó áte. ²⁰ Héere benon bé mbód bétimé ámbid, békēmtē Dyōb, bēkené-'e mó áyāle mam mésyāāl nime bēwógé, bonj bényínén-ne dīd nēhngáne bēnlāā'ē bó.

²¹ Ambíd e e'pun waam, mbwē nime béyagēé mwān, bēnchuu mó dñ bán Yesue. Adé dñ dóó ángel émmadté mó achəg bonj nyaá ābē dyēm.

Bépééné Yesue á Ndáb-e-Dyōb

²² Bōob-pōó, mbéndé e Mosee ehedáá bán, ámbid e echyáa bébe mende áwobe nyē mwān bó sēe mwān. Ade bémádé nê, Maria bó Joseb bēnkēén mwān á Jerusalem álúmed mó á'sō é' Sāngú. ²³ Bēnkě nê nchoo ne ngáne étēnlédé á mbéndé e Sāngú bán, Mwān a mwenchóm téé awě bétúbne abum, bébe mó á mekáá mé Dyōb. ²⁴ Bēnkě nê káəhne ábe mende ne álóned mbéndé e Sāngú echē ehóbé bán mod ábe bé élāā bébe káa mbəngé ésad ébe.

²⁵ A Jerusalem wē, mod ambé bán Simione. Ane mod anwōh abé áde atāngéné á'sō é' Dyōb, ákongé-'e mbéndé é Dyōb. Edəədəh éche Esáá émbē ne mó. Asiné'aá pónde echē Dyōb désongé alongé á bad bé Israel. ²⁶ Edəədəh éche Esáá émmād-te mó álúmed nēn aá, éewáá ésebán anyiné Ane awě Sāngwéé Awógté. ²⁷ Edəədəh éche Esáá émbēl Simione ankě á Ndáb-e-Dyōb. Dóó Maria ne Joseb bépééné awab mwān Yesue áhed, ngáne mbéndé éhédé'aá. ²⁸ Simione ankobén bó mwān, abwáá mó, bonj ákēmtē Dyōb nēn aá,

²⁹ "A-Sāngú, ngáne élónté ádōh akag, téd-tō mē, ríkag ne nsañ.

³⁰⁻³¹ Ayāle mīd nímēm rínýiné awōh mod a e'soosonj awe ébōhéné wēe moosyáál anyín.

³² Abē e'nyínen bé ekíde ábe bébēl bad ábe béesē bad bé Israel ábíi wε, ápeén-ne edúbé wée ábōη bad bé Israel."

³³ Joseβε ne Maria bémbē menyáké áwóg mam níme béhóbé t̄ηgene awab mwān.

³⁴ Héε Simione ánámte bó, boη álāngē Maria aá, "Nōné', anén mwān awē nyényíneé nén, Dyōb dōo álómé mó. Abēl bad behóg békud ebébtéd, ábíní-'ε békūd e'soósorj á alonj á Israel. Abē nēηgáne e'chemléd é' Dyōb, boη ekud é bad étíi mó ámín, bétāηgān mó. ³⁵ A pónde eched mod téé níme mbeltéd mēn mébidēd níme mewēmtēn áwed. Héε ndutul ésongé wε á nlém née nkwáté."

³⁶⁻³⁷ Nkal é'dáádāη a mmwáád nhóg abédé, d̄in démbē mó bán Anaa, mwān awe Panuεε awē abíde á túmbé e Aσεε. Anaa anchūn bwāmbwam. Bó nchóm bēndyεε mwē saámbé á e'wōngé, boη ályāgē mó akúd káāη ne á móom mé mwé waam ne mwē r̄niin. Eésyāηge'aá á Ndáb-e-Dyōb. Akánné'aá nkuu ne mūte, ádidé-'ε yāl nzaa á mekáne-tē. ³⁸ Ade Maria bó Joseb bépééné Yesue á Ndáb-e-Dyōb πεενέν, Anaa ambé áhed. Héε ábóótédé Dyōb akēn, ákanlé-'ε bad nkalanj t̄ηgene ane mwān. Abē bad bébédéε bad ábe bésíné'aá pónde eche Dyōb déwōbée dyad á Jerusalem. Anláá bó nyaa e mod echē ane mwān ábēē.

*Joseβε bó Maria bétimné
mwān ámbid á Nazaret*

³⁹ Ade Maria bó Joseb bémádné mam mésyāāl ngáne mbéndé e Sāηgú éhéde'áá, bēntīm áwāb dyad á Nazaret á alonj á Galilia. ⁴⁰ Ene pónde mwān mó-'ε ákwogé', áwūε' áte, debyéé ákwogé mó, nsimé ní Dyōb mó-'ε r̄hīdē mó.

Yesue akii á Ndáb-e-Dyōb

⁴¹ Bōob-pōo, émbē bán, mwē téé Yesue sáá bó nyanj békágé'áá á Jerusalem áyāle Ngande e Nnyíme-ámín. ⁴² Ade Yesue ápédé dyōm á mwé ne níbe, bóbōo bēnkē á ngande ngáne émmēténne abé. ⁴³ Ngande emaa-'aá boη nyaá bó sāη bésūε' á dyad. Yesue anlyāg ámbid á Jerusalem ésebán bēbíi. ⁴⁴ Mewēmtēn mémbē bó nén bán, adé á echonj éche ésúé'áá. Boη áde békékeé bootya mbwεmbwε káāη ne ngukél, dōo bēbóótédé mó áhed, bésēdtē mó wée bad bé túmbé ne bad ábe bóbōo bébyééné. ⁴⁵ Anyín áde béenyíneé mó, bēntīm ámbid á Jerusalem áhed mó áwed.

⁴⁶ Alōntēn e'pun é'láán dōo bétimé mó adibed á Ndáb-e-Dyōb. Andyéé áfintē e bemeléede, áwōglān bó, ásedté-'ε bó mam. ⁴⁷ Mod téé awē anwóg mam níme Yesue áhóbé'áá, ambé menyáké áyāle nsōηtēn níme ánwōngē ne nyaa echē ákwéntánnáá bó. ⁴⁸ Ade nyaá bó sāη bényíneé mó, yāl enkóm bó áte. Dōo nyaá ásedtéé mó aá, "A-mwān, chán-nō ébéle sé nén? Sé sōη sékómé wε áhed, sétage-'ε áte." ⁴⁹ Boη Yesue ankwentēn bó aá, "Cheé ékás boη nyéhede me? Nyénkēmbíi'ε bán, ntāηgéné abé á ndáb echē echem Sāη-ε?" ⁵⁰ Bēnkēnhēnlé dyam áde áhóbé asōηtēn.

⁵¹ Ámbid e nē, dōo Yesue áhíde nyaá bó sāη, boη bóbōo bésūε' á Nazaret. Enkēnwúénné bó nló áte. Nyaá-'ε ankoó nímén mekan mésyāāl á nlém-tē. ⁵² Ngáne Yesue ákwogé'áá, debyéé dōmpē ákwogé'áá mó. Nsimé ní Dyōb ne ní baányonj r̄hīdē mó.

3

*Jōne, Ndusene aboηsan nzii
(Mat 3.1-12; Mak 1.1-8; Jōn 1.19-28)*

¹⁻² A pónde echē nkamlēne Tiberiose, ákébēē Kaisεε a Roma áyāle dyōm á mwē ne r̄tāan, Dyōb dénlōm Jōne mwān awe Sakaria ne nlébtéd á ehyanje wée ábédé. Ene pónde-'ε dōo Pontus Payledε mó-'ε ábédé Nkamlēne á Judeya, Herōde ákamlán alonj á Galilia, mwānyan Filibe-'ε ákamlán alonj á Ituria ne alonj á Trakoniti. Boη Lisania mó-'ε ákamlánnáá alonj á Abilēne. Mmē mesú mēn-naá Anase bó Kaifase bēbédé beprise bēmbáámbáa. ³ Jōne abwágé'áá mebwóg mésyāāl níme mélāηnéde edíb é Jodan. Akag

ákalé eyale é Dyöb nén aá, “Nyétede abel dé mbéb, nyékud edusen âbel bon Dyöb álagsen nyé mbéb.” ⁴ Nén dénlōnēd chōm-ée étēnlédé á kálag echē nkal é’dāádəŋ Yesayaa bán,

“Ehāngé ébídé á ehyaŋge bán, nyébonŋsen epe éche Sāngwéé.

Nyétií echē nzii.

⁵ Nyélóned nhog té.

Nyéšuded mbōod ne ekone té.

Nyétií mebwóg míme méhyómé.

Nyétaled mebwóg míme médé pwōgléd pwōgled.

⁶ Abel bon moonyon asyāál ányín ngáne Dyöb ásoo’é alongé á bad.”

⁷ Ndun e mod empě wée Jōne béhedé bán, ádusen bó. Mó-’ε ásédte bó aáken, “Píí é nyö chén! Nzéé múmó aláŋgé nyé aá nkáásé ní Dyöb ríhúe’ bon aléb-pe nyé aá nyékúme abāŋgé? ⁸ Nyéchyáa e’pum ábe é’lúmte bán nyétedte abel dé mbéb, tómaa áhób áwen nlém-té bán, ‘nyéde bán ábe Abrahamε, nyéekudte nkógsen ní Dyöb.’ Bon rílaa nyé nén meé, Dyöb áhele ábenléd mímén meláá átimēd mó bán ábe Abrahamε. ⁹ Bōob-pōó, ehón émáá anaa á nkaŋ ní mel. Né-ōó, bwel ké é’héé ábe béechyāā’ e’pum é’ bwām, békwel bó, bébwém-me bó á muú-te.” ¹⁰ Hē dōó, bad bésedteé mó bánken, “Chán-nō sébenlé bōob?” ¹¹ Jōne antimtén bó aá, “Mod awě awóó mbóté ébe, ábe póg wée ane awě eewóo chōmchōm. Ane awě mó-’ε awóó ndyéed, ákabe bad ábe béewóo.” ¹² Belad bé tááε ábe bōmpē bēnhyě edusen akud bēnsedéd mó bán, “A-meléed, cheé sébenlé?” ¹³ Antimtén bó aá, “Nyéesanťe tááε tómaa ngáne betíídé.” ¹⁴ Nguse é sánze chō-’ε énsedéd mó bánken, “Chán-náa sé, sébel chán?” Jōne ankwentén aá, “Nyéekobné bad mōné. Nyéebáné-’ε bad mekan áyāl ngēn, bon nyébē menyinje ne chōm-ée nyékudεé née nsábe.”

¹⁵ Bōob-pōó, bad ábe bébedé áhed, mímab mewēmten mēmbootéd acháge ne e’lyág bé nlém, békōglád á nlém-té nzé édé bán Jōne mó adé Ane-awě-Béwōgté. ¹⁶ Héε Jōne átimtanné bó moosyāál aá, “Ndusan nyé bōob ne mendíb, bon mod ahúe’ awě atómé me. Meékwognedεé áhune ké míme nkōod mé metámbé. Adusén nyé ne Edāádəŋ éche Esáá, ádusén-ne nyé ne muú. ¹⁷ Awánlé échē epeben á ekáá, ábel nén, ápeb míme menyán ámín. Nzé amadé, áläd mbum é bwām áte, ákōō chō. Bon áläd e’pōó, ahyáád bó á ebonde é muú éche éēdīmē’.”

¹⁸ Né-ōó Jōne alébé’áá bad ne ekud é póle émpēe, ákanlé-’ε bó nkalaŋ ní bwām. ¹⁹ Jōne anhób káəŋne wée nkamlenε Herōde aá, abelé mbéb ngáne áwóó Herodyase, mwaád awě mwānyaŋ, nchoo ne e’bébtéd bé mekan bémpēe ábe ámbenlé. ²⁰ Abád-te áyāle míme mbéb rísyāál Herōde anhé Jōne á mbwōg.

Bédúséné Yesue

(Mat 3.13-17; Mak 1.9-11)

²¹ Bōob-pōó, áde Jōne ámáá ekud é bad adusen, Yesue mó ámpē ampě aá ádusen mó. Ade ámáá mó adusen, ábwōg-ábwōg ankáné. Ade ákānnεé nē dōó ngob e dyöb énédnédé.

²² Hé-’áá Edāádəŋ éche Esáá ébídé ngáne élāā, bon ésudé mó á nló mín. Ehób chōmpē émbíd ádyöb nén, “Edii awem mwān a nlém awě rídáá bwāmbwam. Ndé menyinje ne wε.”

Abum á ndáb áde Yesue

(Mat 1.1-17)

²³ Yesue ambé dyam móom mé mwě meláán bon ábootád míme nsón. Bad bényíné’áá mó née mwān awě Josebe. Josebe ambé mwān awe Eliε. Eliε ambé ²⁴ mwān awe Matate. Matate ambé mwān awe Leviε. Leviε abédé mwān awe Melekyε. Melekyε ambé mwān awe Janne. Janne ambé mwān awe Josebe. ²⁵ Josebe abédé mwān awe Matatya. Matatya ambé mwān awe Amōse. Amōse abédé mwān awe Nahumε. Nahumε ambé mwān awe Esilyε. Esilyε ambé mwān awe Nagaya. ²⁶ Nagaya abédé mwān awe Maate. Maate ambé mwān awe Matatya. Matatya ambé mwān awe Simene. Simene ambé mwān awe Joseke.

Joseke ambé mwän awe Jodaa. ²⁷ Jodaa abédé mwän awe Joananε. Joananε ambé mwän awe Resa. Resa ambé mwän awe Serubabele. Serubabele ambé mwän awe Salatyε. Salatyε ambé mwän awe Nerie. ²⁸ Nerie ambé mwän awe Melki. Melki ambé mwän awe Adie. Adie ambé mwän awe Kosame. Kosame ambé mwän awe Elamadame. Elamadame ambé mwän awe Ere. ²⁹ Ere ambé mwän awe Josua. Josua ambé mwän awe Elesaa. Elesaa ambé mwän awe Jorime. Jorime ambé mwän awe Matate. Matate ambé mwän awe Leviε. ³⁰ Leviε ambé mwän awe Simione. Simione ambé mwän awe Judaa. Judaa ambé mwän awe Josebe. Josebe ambé mwän awe Joname. Joname ambé mwän awe Elyakime. ³¹ Elyakime ambé mwän awe Meleya. Meleya ambé mwän awe Mena. Mena ambé mwän awe Matate. Matate ambé mwän awe Natanε. Natanε ambé mwän awe Dabide. Dabide ³² mwän awe Jese. Jese mwän awe Obede. Obede ambé mwän awe Boase. Boase ambé mwän awe Salmonε. Salmone ambé mwän awe Nasonε. Nasonε ³³ ambé mwän awe Aminadabe. Aminadabe ambé mwän awe Ademinε. Ademinε ambé mwän awe Arenie. Arenie ambé mwän awe Heserone. Heserone ambé mwän awe Perese. Perese ambé mwän awe Judaa. ³⁴ Judaa ambé mwän awe Jakobe. Jakobe ambé mwän awe Aisige. Aisige ambé mwän awe Abrahame. Abrahame ambé mwän awe Tera. Tera ambé mwän awe Nah. Nah ³⁵ ambé mwän awe Seruge. Seruge ambé mwän awe Rewee. Rewee ambé mwän awe Pelege. Pelege ambé mwän awe Ebee. Ebee ambé mwän awe Sela. Sela ³⁶ ambé mwän awe Kananε. Kananε ambé mwän awe Apasade. Apasade ambé mwän awe Semε. Semε ambé mwän awe Noa. Noa ambé mwän awe Lamεke. ³⁷ Lamεke ambé mwän awe Metusela. Metusela ambé mwän awe Henoke. Henoke ambé mwän awe Jaredε. Jaredε ambé mwän awe Mehalεle. Mehalεle ambé mwän awe Kenanε. Kenanε ³⁸ ambé mwän awe Enose. Enose ambé mwän awe Seta. Seta abédé mwän awe Adamε. Adamε-ε abédé mwän a Dyöb.

4

Satanε akəgé Yesue

(Mat 4.1-11; Mak 1.12-13)

¹ Bəəb-pəə, áde Yesue abidé á edib é Jodan, anlón ne Edəədəŋ éche Esáá. Entimén mó á ehyánge. ² Andyεé áwed móom mé e'pun méniin, Devəle ákəgé mó. Mmé mesú mésyāāl enkəndyáá chōmchōm. Ambid e né-əə nzaa ewagáá mó. ³ Dəə Devəle álāŋgeé mó aá, “Nzé wε-εé edé Mwän a Dyöb, kamlén ádén aláá wεé, átim ewele.” ⁴ Yesue antimtén mó aá, “Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, ‘Saké ndyééd chəmpən edide moonyon á alongé.’ ”

⁵ Héε Devəle ákééné mó á ekone mín, álūmtē mó melon mé nkōŋsé mésyāāl áyāle mwä esōŋ é pónde. ⁶ Dəə álāŋgeé mó aá, “Nəné’, bəbágé me nkamlen ámín e ábén bwēm é’syāāl. Nwóó-’ε kunze ábe mod ké ahéé awe rídáá abε. Měbě wε mó. ⁷ Né-əə nzé ebagé me edúbé, né wée ewóó ábén bwēm é’syāāl.” ⁸ Yesue antimtén mó aá “Eténlédé nén bán, ‘Ebwógke’ Sāŋgwéé ádon Dyöb meböbón, ébage-’ε mó edúbé. Mwənpən-naá étəŋgéné abele.’ ”

⁹ Héε Satanε ákééné Yesue á Jerusalem. Atyēēmān mó á nzonge e Ndáb-e-Dyöb mín, bon álāŋgē mó aá, “Nzé wε-εé edé mwän a Dyöb, éheb á bwele-mín hén, éhún á ndəəb.

¹⁰ Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán,

‘Dyöb dékamlén éche ángel ásáb wε,’

¹¹ ‘épēm-me wε ámín, ábel nén weébōmē ekuu á aláá.’ ”

¹² Yesue-’ε antimtén mó aá, “Kálag e Dyöb ehóbe nén aá, ‘Weékāgē Sāŋgwéé, ádon Dyöb áte.’ ”

¹³ Devəle amaá-’aá mó akəg áte menzii mésyāāl, bon áhidte’, áhāg mó mwä etál.

Yesue aboótédé nsón á Galilia

(Mat 4.12-17; Mak 1.14-15)

¹⁴ Yesue antīm ámbid á Galilia. Edəədəŋ éche Esáá émbē ne mó, dīn dó-’ε ákanlád mó mbwóg áte ésyāāl. ¹⁵ Ayógté’áá bad áwab ndáb é mekáne, moosyāāl ákēmtē mó.

*Bad bé Nazarēt béekobéé Yesue
(Mat 13.53-58; Mak 6.1-6)*

¹⁶ Ade ápédé á Nazarēt wée ákwógé, ansól á ndáb e mekáne á Mbwe-mé-nkóme-áte, ngáne ámménténné ábel. Dóó átyéémé ámín, álán eped. ¹⁷ Bémbě mó nhíbe ní kálag é metelag míme nkal é'daádəŋ Yesayaa. Anhuné chó áte, ákūnē eped éche éhóbe nén bán, ¹⁸ “Edaádəŋ éche Səngwéé édé ne me, áyāle Dyöb ápwédé me aá, mbel ehəŋgé é nkaləŋ ní bwām wée betóótökē bé bad. Alómné me ehəŋgé aá, bad ábe bédé á mehanğé, béhide á mehanğé, aá, bad ábe békwwédé ndím, bényīnēn aá, bad ábē békude metuné á mekáá mé baáb, nhúd bó á metuné-te ¹⁹ aá mbel-le ehəŋgé nén meé pónđé epedé echē Dyöb álúmtéé bad ngəl.”

²⁰ Amaá-aá aləŋ, ádíb kálag áte, ábag chó ámbíd wée mod awě anəne ndáb e mekáne. Ankě ádyēē áse, mđd mésyāəl ménəné mó. ²¹ Dóó áləŋgeé bó aá, “Echén eped éche nyéwógé, éloné epun é'chii.”

²² Moosyāəl ankéméd mó, menyáké mékób bó áyāle kəse e póle echē ebídáá mó á nsəl, bésədté' bánken, “Kíné saá mwān awě Josebe mó nén-ε?” ²³ Yesue ambád bó aláa aá, “Mbíí meé, nyéēkalé me ngan bán, ‘A mod a bwel, choód yəl.’ Nyéēlāā-ε me bán, mekan míme nyéwógé bán mbelé á dyad á Kapenahum bán, mbel-láa mó áwēm dyad-tē hén.” ²⁴ “Nláa nyé nén meé, nkal é'daádəŋ eewóó'é edúbé áwē dyad. ²⁵ Nyébii-óó nén bán, á pónđé eche Elaijaa, mbúú eechódéé áyāle mwě níláán ne eped. Nē dēmběl səŋkalaa a nzaa ambé aləŋ áte ásyāəl. Bekúd híin bémbē á mbwóg e Israel hén ene pónđé. ²⁶ Boŋ Dyöb dēnkēnlómmé Elaijaa áwāb. Anlóm mó dásō á aləŋ á Sidən á dyad á Sarefa wée nkúd a mmwaád ampée. ²⁷ A pónđé echē nkal é'daádəŋ Elisha ámpē ndun e mod e meləŋ embé á Israel. Boŋ Elisha enkēnsáádté mod a meləŋ ké nhóg awě ámbíd á aləŋ á Israel. Namanē, mod awě ámbíd á aləŋ á Siria móó ánsāádtē.”

²⁸ Ade bad ábe bémbē á ndáb e mekáne béwógé-ε nē, ekaŋ énkōb bó áte. ²⁹ Héε bépádté áse, béhé mó abum ámín, békēen mó á asóg á dyad. Ngáne bēnlōŋgē á ekone mín, bēntimén mó á mbám mé ekone ábel bétined mó á ekone sé. ³⁰ Boŋ ansam bó áfíntē, ákē-ε mó.

*Mod awě edaádəŋ é mbéb émbēē áte
(Mak 1.21-28)*

³¹ Yesue ansyógé á dyad á Kapenahum á mbwóg e Galilia, ábootéd ayáged á mbwe-mé-nkóme-áte. ³² Nyaa eche áyágté'áá enkóméd bad yəl áte bwāmbwam áyāle ábē e'yale bémbē ngine. ³³ A ndáb e mekáne wée áyágté'áá, mod ambé awě edaádəŋ é mbéb ékamlánnáá. Héε ábóótédé abón aá, ³⁴ “Bób! A-Yesu, mod a Nazarēt, cheé syánē déwónné? Ehyedé sé awúu-yε? Mbíí we bwām. Edíí mod awě Dyöb álómé, awě asáá.” ³⁵ Dóó Yesue ákánné échē edaádəŋ é mbéb áte aá, “Lám, bíd ane mod áte!” Héε ébómé ane mod áse áfíntē bad, boŋ ébíde mó á yəl, ésebán élógné mó.

³⁶ Menyáké ménkōb moosyāəl, bésədtē nhóg ne aníní bánken, “Nyaa e nhóbtéd ehéé nén-ē? Chán mod ákamlánné e'daádəŋ bé mbéb ne kúmbe esyāəl, é'wōgnē-ε mó?” ³⁷ Dín dēnkě mó mbwóg áte esyāəl áyāle mekan míme ábélé'áá.

*Yesue achōŋtē ekud é bad
(Mat 8.14-17; Mak 1.29-34)*

³⁸ Ade Yesue áhídté á ndáb e mekáne, ankě á ndáb wée Siməne. Antán nēε Siməne mwaád nyaá ákonléé, ahéb ámbáá dēnsog mó. Bēnchəŋ Yesue bán, ádid mó bwām. ³⁹ Dóó Yesue ásídté mó á nkəg, awúlén áse, aláá ahéb áded aá, áte de mó. Abwōg-ábwōg ahéb dēmmaá mó á yəl, ásyāē áse, ákōb-pe bó nken.

⁴⁰ Bəb-pəó, áde enyεn ébóótédé asud, bad bésyāəl ábe bēnwōŋ bad bé nkole ábe békónlé'áá nkole nyaa ne nyaa bēmpēen bó áwē. Ambán nhóg téé ekáá ámín, ádidé bó bwām. ⁴¹ E'daádəŋ bé mbéb bōmpē é'bíde ekud é bad á yəl, é'bōnē' bán, “Edíí mwān a

Dyöb!” Ankáné bó áte, eémwage’aa’ε áá béhōb akan, áyāle bémbíi bán, adíi Ane awě Dyöb Awógté.

*Yesue akalé nkalanj mí bwám
á ndáb é mekáne é bad bé Israél
(Mak 1.35-39)*

⁴² Mbwεmbwε pírib, Yesue ansyáá á dyad-tê, ákē á ahángé á hōm. Bad bēmbōotéd mó ahed. Ade bédíbté mó, bēnkēnháá mó etál áke hōm. ⁴³ Dóó álāngéé bó áá, “Ntāngéné áke á myad mémpēe, ábel nēn rílaa bómpē nkalanj mí bwám tāngene nkamlen rí Dyöb. Mmēn nkalanj móó ríkáá bonj Dyöb álōmē me.” ⁴⁴ Né-óó akalé’áá nkalanj mí bwám á ndáb é mekáne é mbwóg é Judeya.

5

*Yesue apwédé bembapεε
(Mat 4.18-22; Mak 1.16-20)*

¹ Mbwε nhóg Yesue antyéém á nkin mé edib é Genesaret. Bad bēnlājnéd mó áwóg eyale é Dyöb. ² Héε ányíné bétāngé myōle mébe á nkin. Bekób-bé-súu bēnkēmbáá áwēd-te. Bēwópé’áá échab mbínzé. ³ Dóó ásólé á bōle ábe Simōne, aláá mó áá, ásyāned mó á nkin. Adyεε’áá á bōle-tê, bonj ábootéd bad ayáged.

⁴ Ade ámadé nê, anláá Simōne áá, “Kεén bōle wée ndib édíi, bonj nyébwēm mbínzé.” ⁵ Simōne antimtén mó áá, “A-Sánj, sēkébwēm mbínzé nkuu rísyāāl, séēkōbēē chōmchōm! Bonj mēbēl ngáne éhóbé.”

⁶ Dóó bébwémé mbínzé. Bēnkōb ndun e súu kááj mbínzé éhape’. ⁷ Bēnlēbē baáb ábe bēbédé á bōle ábíníi bán béhye bēwōngēn bó. Ade baáb bēpédé, myōle mésyāāl mébe ménlōn ne súu kááj mébootéd asú áse. ⁸ Ade Simōne Petro ányíné nê, ankwε Yesue á mekuu, áhōbē áá, “A Sāngú, sōn! Syáá wée rídíi áyāle ndíi mbelé-mbéb.”

⁹ Simōne anhób nê áyāle émbē bóobe baáb menyáké bwāmbwam ányín ndun e súu eche békóbé. ¹⁰ Menyáké ménkōb káájne Jemse bó Jon, bán ábe Zεbediε, ábe bēmbē á echoj é akób á súu. Héε Yesue álāngéé Simōne áá, “Weebáá’. Bootya chii nyéētédē bad nlém á abum áhíd me.” ¹¹ Ade bépééné rímab myōle á nkin, bēntédé chōm ésyāāl áhed, bébootéd-te Yesue ahíd.

*Yesue achōjté mod awě melāj mékóbé
(Mat 8.1-4; Mak 1.40-45)*

¹² Mbwε nhóg Yesue abédé dyad ahóg. Mod awě melāj mékóbé yāl esyāál ampě áwē. Anyín áde ányíné Yesue, ankwε mó á mekuu, áchāā mó áá, “A-Sánj, nzé edáá ehεle ébēl me nsánj.” ¹³ Dóó Yesue ábídte ekáá, ábānē mó á yāl bonj álāngē mó áá, “Ndáá, sánj!” Abwōg-ábwōg rímē melāj mēmmaá ane mod á yāl. ¹⁴ Yesue anláá mó áá, eelāngé modmod, aláá’ε mó áá, “Kǎg élúmed yāl wée prise, ásimen wε. Ebag-ke mende ngáne mbéndé e Mosεε éhedéé álúmed bad wεé mósaā.”

¹⁵ Ké nēngáne Yesue ánkāngē mó áá eelāngé mod, dīn démbē ákag mó mbwóg áte esyāál áyāle rímē mbeltéd. Nê démbēl ndun e mod éladné mó á nkag, áwóg chōm éche áhóbéé, ne ábel ádid bó bwám. ¹⁶ Bonj nzé póndé empě mó, ayōgké’áá atim á ahángé, ákáne.

*Yesue achōjté mod awě awédé epεd
(Mat 9.1-8; Mak 2.1-12)*

¹⁷ Mbwε nhóg ámpē Yesue ayágté’áá bad. Befarisia ne bemeléede bé mbéndé bēmbē áhed. Bēmbíd dyad ne dyad téé á mbwóg é Galilia ne Judeya, káájne á Jerusalem. Ngum e Dyöb empií mó, ádid bad bé nkole bwám. ¹⁸ Dó-’áá bad behóg bēpεεnéé mod á mekále mín awě awédé epεd. Béhédé’áá nzii echē bésōnléé mó á ndáb-te, ánaad mó á’sō-te wée Yesue. ¹⁹ Bēnkēnkudté etál áyāle ndun e mod enlón áhed. Dóó bēchágké á ndáb mín. Dóó bēnédté nnōj, bésudéd ane mod bóobe mekále á etále-tê á’sō-te wée Yesue. ²⁰ Ade

Yesue ányíné adúbe ádě ábe bad béwóó áte anláá ane mod awě awédé eped aá, “Amúē, nlagséné we mbéb.”

²¹ Dóo bemeléede bé mbéndé ne Befarisia bébóótédé anyoo áte bánken, “Ebál é mod éhéé ésyáa Dyöb nén? Nzéé ahele se álagsén mbéb ésebán Dyöb dēmpen?” ²² Yesue anchem bó mewēmtēn áte. Héé ásedtēé bó aáken, “Cheé ékáá bon nyéwōō’ enén ndín e mewēmtēn? ²³ Ahéé adé dyam ásad, áhób wēé, ‘Nlagséné we mbéb,’ káa áhób wēé, ‘Syáá ásē, ébooted aké?’ ²⁴ Bon mēlūmēd nyé mēé, Mwān-a-Moonyon awóó kunze álagsen mbéb á nkōñsé.” Héé álāngēé ane mod awě awédé eped aá, “Nlānge we nén mēé, syáá ásē, étéd mímōñ mekále, ésúé’ á ndáb.”

²⁵ Abwōg-ábwōg ane mod anhidé ásē áfíntē e bad, atéd mímē mekále, ásūē-’ε mó á ndáb, ákag ákēmtē Dyöb. ²⁶ Menyáké ménkōb moosyāal awě ambé áhed. Héé bébóótédé Dyöb akēn ne mbwōg áte bán, “Sēnyíné akan dé menyáké chii nén.”

*Yesue achénlé Leviē
(Mat 9.9-13; Mak 2.13-17)*

²⁷ Ambīd e nē Yesue ansyāá áhed. Ade ákagké nē, annyín nsaad-a-tááse nhóg bán Leviē. Leviē andyēé ásē á ndáb echē ákóbáá tááse áte. Héé Yesue álāngēé mó nén aá, “Hídé me.”

²⁸ Dóo Leviē átyéémé ámín, áchēnē chōm ésyāal áhīdē-’ε mó.

²⁹ Bōb-pōó, Leviē anchāg sāñkalaa a ngande áwe ndáb á dín áde Yesue. Besaad bé tááse híin ne bad bēmpēe bēmbē áhed. ³⁰ Héé Befarisia ne ábāb bemeléede bé mbéndé bēnyongēé áte wēé Yesue ábē bembapēe, bēsēdtē bó bánken, “Cheé ékáá bon nyáābe besaad bé tááse ne bebel bé mbéb bēmpēe nyédyāg ndyééd, nyé mwāg-ke mīm hōm ahóg?” ³¹ Yesue antimtén bó ne ngan aá, “Bad ábe bēdyéé bwām bēetógnēné mod-a-bwel. Bad ábe bēkonle’ bóo bēetógnēné mod a bwel. ³² Nyébīi nén bán, meépedēé áchéle bad ábe bēkōbnédé á’sō é’ Dyöb, bon mpedé áchéle bebel bé mbéb mēé bēsóg mbéb abel.”

*Nsedtéd tāngene
adid á yāl nzaa á mekáne-tē
(Mat 9.14-17; Mak 2.18-22)*

³³ Befarisia bēmbād ahób bán, “Bembapēe ábe Jōne béménténé yāl nzaa adid á mekáne-tē. Melemlem né-’aá Befarisia ábāb bembapēe bómpē bēbeléé. Cheé ékáá bon ábōñ bēdyāg ndyééd, bēmwāg-ke mīm?” ³⁴ Yesue ankwentén bó ne ngan aá, “Chán bad ábe bēlébpē á ngande e e’wōngé béhele bēdidé yāl nzaa á mekáne-tē áde mod awě akude sómbé ádii adé ne bó? ³⁵ Bon epun épě éche bēkobénné bó mod awě akude sómbé. Echē epun dóo bēdidtē yāl nzaa á mekáne-tē.”

³⁶ Yesue anláá bó ngan aá, nzé mod ahóbe aá, mónabpe’ mbóté, eeséléé eped é abad áyāle mbóté ekóólé bon ánabnáád mbóté e nchun. Nzé abelé nē, né asalé mbóté ekóólé. Ké eped ékōólē-’ε éetāngánné ne mbóté e nchun. ³⁷ Melemlem nēngáne mod éētēdēē mīm mékōólē se ahé mó á nchun mé ntyág, se ápen. Ayāle nzé abelé nē, né mīm méhōd káōñ ntyág riyéd, mīm mémād asyōge, ntyág-ke ámpē mbéb. ³⁸ Bētāngéné bēhé mīm mékōólē á apom dékōólē. ³⁹ Bad ábe bó-’ε bēmwāg mīm, béemaá’ε mīm mé nchun amwé se bēhéde mékōólē. Bēbele bēhób bán, “Saá mé nchun móo mébóó-ye?”

6

*Nsedtéd tāngene abel dé nsón
á mbwe-mé-nkóme-áte
(Mat 12.1-8; Mak 2.23-28)*

¹ Mbwe nhóg Yesue ne ábē bembapēe bētómé’áá á nzag e ngun-tē. Nén démbē á mbwe-mé-nkóme-áte. Abē bembapēe bēmbootéd e’sóg é’ ngun apád, bēpāgke’, bēdyāg. ² Nguse é Befarisia bēnyíné-’aá nē, bon bēsēdtē bó bánken, “Cheé ékáá bon nyébelé akan áde mbéndé éebagéé kunze ábel á mbwe-mé-nkóme-áte?” ³ Héé Yesue mó-’ε ásedtēé bó aáken,

“Nédē nyēeláá’ é á kálag e Dyöb dyam áde kâŋ Dabide âmbenlé áde nzaa ékóbé mó ne ábē bad-ε? ⁴ Ansól á Ndáb-e-Dyöb mó ne bad ábe bēnwoón mó, atéd e’wεle ábe é’bédé nde e Dyöb, adyé. Boŋ echεd mbéndé eébageé mod ké nhóg kunze ádyē ábē e’wεle étōmεé prise. Mwēn andyé, ábē-’ε káŋne bad ábe bēnwoón mó donge.” ⁵ Yesue ambádé bó áte aá, “Mwän-a-Moonyon awóó nkamlen káŋne ámīn e mbwε-mé-nkóme-áte.”

Yesue achōŋté mod awē ekáá éwédé
(Mat 12.9-14; Mak 3.1-6)

⁶ Epun émpēe Yesue ankē á ndáb e mekáne. Ambootéd bad ayáged. Nén ámpē démbē á mbwε-mé-nkóme-áte. Mod nhóg-ke ambé áhed awē ekáá émbáá éwédé. ⁷ Bemeléede bé mbéndé ne Befarisia bēnóné’áá mó chodchod, ányín nzé áđíd ane mod bwám á mbwε-mé-nkóme-áte, ábel nén békóben mó awusé. ⁸ Yesue mó-’ε anchēm bó mewēmtēn áte. Héε Yesue álāŋgeé ane mod aá, “Hyē étyéem átíntē hén.” Ane mod anwógén mó. ⁹ Dóo Yesue ásedtéé bad aá, “Nyéláa me ké édé mbéndé ábel mboŋ á mbwε-mé-nkóme-áte, káa ábel mbéb. Edé mbéndé áson alongé á mod, káa áwúu mó?” ¹⁰ Ahóbe nê, anone-’ε bad á mesó. Dóo álāŋgeé ane mod aá, “Sálé ekáá áte.” Asále áde ane mod ásánlé ekáá áte, ekáá éndyεé mó bwám ámpē. ¹¹ Nén dénkōbēd Befarisia ne bemeléede bé mbéndé ekan áte, béhəgké mó ápid mó mekáá.

Yesue apwédé bembapεε bé
nlomag dyóm ne bébe
(Mat 10.1-4; Mak 3.13-19)

¹² Ambid e póndé Yesue ankē á ekone mīn ákáne. Ankáné nkuu nsyāál káŋ ne mbwεmbwε. ¹³ Boŋ áde bīn é’kénlé, anchélé ábē bembapεε, apwédé dyóm ne bébe áwab tíntē, áchəgé bó aá, bembapεε bé nlmag. Ábē bembapεε bé nlmag bēbédéε, ¹⁴ Simōne awe ámbagké đīn aá, Petro, bó mwānyan Andreyā, Simōne, Jakōbe, Jōne, Filibe, Batolomyo, ¹⁵ Matyo, Tōmase, Jemse mwän awē Alfōse, Simōne mod a kán, ¹⁶ Judase, mwän awē Jemse ne Judas Iskariōde awē antīm Yesue asóm.

Yesue ayágté, achōŋté-’ε ndun e mod
(Mat 4.23-25)

¹⁷ Dóo bóobe bembapεε bésyógké á ekone sé, bεpag á hōm áde átánlé. Béntān bembapεε bémpēe híin ne ndun e mod áhed. Ene ndun e mod embid á mbwóg e Judeya-tē esyāál, á Jerusalem, káŋne á myad mé Tirε ne Sidōn á nkin mé edīb é nkwē. ¹⁸ Bēmpē nê áwóg Yesue eche póle, ne ábel nén ádid bad ábe bēkonle bwám. Adidé’áá bad ábe edəádəŋ bé mbéb é’tágté’áá bómpē bwám. ¹⁹ Mod téé ahεdáá aá mó nsidtén mó ngáne émbēé bán, ngíne ebídé’áá mó á yāl echē edidé’áá bad bwám.

Mekan mé nnam ne mé medim
(Mat 5.1-12)

²⁰ Héε ábóótédé ábē bembapεε akalēn aá,
“Nnam mībē ne nyé betóótōkē bé bad áyāle nyédé ásē e nkamlen ní Dyöb.

²¹ Nnam mībē ne nyé ábe nyédé nzaa bəəb, áyāle Dyöb dékōdéd nyé.
Nnam mībē ne nyé ábe nyélebe bəəb áyāle nyéēwəó.

²² Nnam mībē ne nyé nzé édé bán ngáne nyéhídeé Mwän-a-Moonyon, bad békóó nyé, bēbáa nyé á yāl, bésyāá nyé, béchəge-’ε nyé mīn mé mbéb. ²³ Nyéwóge bwám, nyébwεεn ámīn mímé mbwε, áyāle nsábe míme nyékudté ádyōb ríchábé ámīn. Melemlem nê dóo besáá bē’ bəód bómpē bésyāá’áá bekal bé’dəádəŋ.

²⁴ Boŋ édé ngəl ne nyé ábe nyédé nhōn, áyāle nyémaá echēn nde akud.

²⁵ Edé ngəl ne nyé ábe nyékódé bəəb, áyāle póndé ēpē echē nyétaké nzaa.
Edé ngəl ne nyé ábe nyéwəə bəəb, áyāle nyéēlēb, nyéchīi-’ε.

²⁶ Edé ngəl ne nyé nzé moosyāál ákēmtē nyé. Nê dóo ábāb besáá békémtáá bekal bé’dəádəŋ bé metóm.

Nyédəŋ bad ábe békóó nyé
(Mat 5.38-48, 7.12a)

²⁷ “Boŋ nlāŋge nyé ábe nyéwóglan me hén bəəb meé, nyédəŋ bad ábe béhede nyé kəkəə, nyébenle-’ε bad ábe békóó nyé mboŋ. ²⁸ Nyénamed bad ábe bésyāŋtad nyé, nyékānnad-te bad ábe bébele nyé nhel mé mekan. ²⁹ Nzé mod abəmé we abén á akəg, ékunnéd mó ádíńí ámpē. Nzé mod aköbné we nímōŋ nkobe, weebāŋné mó ké echon sôte. ³⁰ Kénzée awě achómé we chōm, beé mó. Mod ké ahée-’ε awě adumné we bwēm, weéhədné mó bó ámbīd. ³¹ Kéchée éche édáá wεé bad bébel áwōŋ, ébel chó áwāb.

³² “Nzé nyédəá bad ábe bédáá nyé bēnpən, né mekenag méhée nyékudté ne nê? Káəŋne bebel bé mbéb bōmpē bédəə bad ábe bédáá bó. ³³ Nzé nyébele mboŋ dásō wεε bad ábe bébenle nyé mboŋ bēnpən, né nsyāŋ ríhée nyékudté ne nê? Káəŋne bebel bé mbéb bōmpē bébele nē. ³⁴ Nzé édé nēn bán bad ábe nyélyággé nlém bán bōmpē bēbāl nyé bwēm bēnpən bóə nyébáleé bwēm, né nsyáəŋ ríhée nyékudté ne nē. Ké bebel bé mbéb bēbále baáb ngáne bēbíi bán bōmpē bēbāl bó melemlen. ³⁵ Boŋ nyédəŋ bad ábe béhede nyé kəkəə, nyébenle-’ε bó mboŋ. Nyébále-’ε bad bwēm ésebán nyésine dyamdyam ámbīd e nē. Nē débēl Dyōb ábe nyé nsábe níme ríchábé á mīn, nyéchəgnéd-te bán, bán bé Dyōb á Ngum. Nyébii-’ε bán, Dyōb ádé ngəl ne bad ábe béəsāgnān Dyōb, ne ábe bēbēbé nlém. ³⁶ Nyéwōŋ nlém rí ngəl melemlen ngáne awēn Titée áwóó nlém rí ngəl.

Nyaa echə bad bēbīdtée mbakú
(Mat 7.1-5)

³⁷ “Nyéekáádté bad, boŋ Dyōb dōmpē déekāádtē nyé. Nyéehóbé bad, boŋ Dyōb dōmpē déehəbē nyé. Nyélagsan bad boŋ Dyōb dōmpē álagsan nyé. ³⁸ Nyébage bad, boŋ Dyōb dōmpē ábage nyé. Akab áde nyékudté, békīn dó, bépuméd-te dó ámīn, káəŋ ásyəgke, boŋ bēpémtéd nyé. Melemlen mé nhəgtéd níme ébenlédé móə Dyōb dōmpē débēnlédte.” ³⁹ Yesue ankalé bó ngan aáken, “Mod awě akwedé ndím ahele alyággéd waáb mod a ndím-ε? Bó bad bébe béehúnné ebíi-yε? ⁴⁰ Mwān-a-ayáge eetóméeé mod awě ayágte mó, boŋ kénzée awě amadé ayáge áte, abelé abé ndágke eche awe meléede.

⁴¹ “Cheé ékáá boŋ éwāmsān mwā púuted anyín á dīd á wēn, ésebán ehεle nkəg níme rídé emōŋ á dīd anyín? ⁴² Chán ehεle-se eláá mwānyon wεé, ‘Amúē, mwě, ríhūd we mwā púuted á dīd’, áde wéēnyīnēē nkəg níme rídé mmōn á dīd? A-bedog-bad! Sébé ehūd nkəg níme rídé mmōn á dīd, dōə wétōŋ’ é púuted echə edé mwānyon á dīd anyín, boŋ ehūd-te chó.

A epum dōə béchemée bwel
(Mat 7.16-20, 12.33-35)

⁴³ “Alín á bwel á bwām déebelée-se áchyáá e’pum bé mbéb. Alín á bwel dé mbéb-pe déechyāā’ é e’pum é’ bwām. ⁴⁴ A epum é bwel dōə béchemée alín á bwel. Ebyééné bwām bán, béēpādēē ngun á yəl e mbísaŋ káa besabé á yəl e mewán. ⁴⁵ Mod a bwām abele bwām áyāle é’bīde mó á nlém-tē wεε bwām ékōŋnédé. Mod a mbéb-pe abele mbéb áyāle níbīde mó á nlém-tē wεε mbéb nkōŋnédé. Edé nē áyāle, mam níme ríloné mod á nlém-tē, mó-’aá mébīde mó á nsəl.

Belōŋ bé ndáb bébe
(Mat 7.24-27)

⁴⁶ “Chán nyéchəggé me pónde tée bán, ‘A-Sāŋ, A-Sāŋ,’ boŋ nyéēbēlē dyam áde rílāŋgeé nyé? ⁴⁷ Mod tée awě apedé áwem, awě awóge ábēm e’yale, boŋ ábelé-’ε ngáne ríhóbée, méhəgtén nyé nyaa e mod echə akóó abé. ⁴⁸ Adé nēe nlōŋ-a-ndáb, awě anlímé mekon mé ndáb se ásē, ásūmē ene ndáb eláá mīn. Edíb énlōnē, éból mó á ndáb-te ne ngíne, boŋ énkēnhēnlé chó apāŋ, áyāle ambíi chó alōŋ. ⁴⁹ Boŋ kénzée awě awóge ábēm e’yale boŋ ébele ngáne é’hóbée adíi nēŋgáne mod awě anlōŋ ndáb ésebán asumme chó. Áde edíb

ébólé mó á ndáb-te, ene ndáb enkwě melemlen mé pónidé, epáá-’ε nyaa eche ekamé ahəgten.”

7

Yesue achōjté mbəledε awě mod ambáá a sánze (Mat 8.5-13)

¹ Bad bésyā́l bənwōg nímén mekan míme Yesue áhóbé’áá. Ade áamáá mó ahób, ankě á dyad á Kapenahum. ² A dyad-té wé, mod ambáá a sánze é Roma ambé awě akamlan mbwókél e sánze. Awě mbəledε nhóg awě ándəngé ákónlé’áá kóəŋ áhedé awé. ³ Néε ane mod ambáá a sánze áwógé Yesue dúu, anlóm belyóged bé dyad aá béchēnled mó Yesue, áhyε áhood awě mbəledε. ⁴ Bépédé-’áá wée Yesue, boŋ béchāā mó ne nlém nhóg bán, “Hyě éhébe ane mod. Adii mod awě atəngéné nímonj nhébe akud. ⁵ Adəə ádēd alonj á bad, alónjé-’ε syānē ndáb e mékáne.”

⁶ Yesue anwoón bó. Boŋ áde ákwógé apε á ndáb wée ane mod ambáá a sánze, dóo mod ambáá a sánze ne álóméé baáb wée Yesue ámpē aá, béléa mó bán, “A-Sán, weétagté wε yəl, mmən meékwognedεé ákob wε nken áwēm ndáb. ⁷ Nén ábélé menkēnhēnlé ké apε áwonj e’só. Boŋ ké eyale chóo wénhōbpē, awēm mbəledε ádyéé bwām. ⁸ Mmən ndii mod awě adé ásē e nkamlen, mmən-ne nwóó sánze éche níkamlanné. Nlānge póg mεé, ‘Käg’, ékäg-ke nē dēn. Nlānge empée mεé ‘Hyäg’, éhyäg-ke nē dēn. Nzé nlānge awēm mbəledε mεé, ‘Běl échén’, ábelé-’ε nē dēn.”

⁹ Ade Yesue áwógé nē, yəl enkóm mó áte. Héε ákúnné e’só wée echoŋj é bad éche éhídé’áá mó, álánjé bó aá, “Ne mbále, nlānge nyé mεé, meényīnēē mod á alonj á Israel ké nhóg awě awóó nyaa e adúbe echě anén nken-e-mod áwóó.” ¹⁰ Atim áde bad ábe bēnlōmmē bétímé ámbíd á ndáb, bēntān nēŋgáne ane mbəledε áamáá bwām adyεε.

Yesue apuídté nkúd a mmwaád mwān

¹¹ Eebeméé áte* Yesue ankě á dyad áde béchəgεé bán Nain. Abē bembapεε bēmbē ne mó ne echoŋj é bad. ¹² Ade ápédé benben ne mmwε ní dyad, bad bēmbídēn ndim mí mod míme mémbē mpəm mí mwān míme nyaa. Nyaá abédé nkúd a mmwaád. Ndun e mod echě embíd á dyad-té, embé ne mó. ¹³ Ade Sánjú Yesue ányíné ane mmwaád, ankóbtén mó etyəg. Dóo álāngεé mó aá, “Lénéd awé!” ¹⁴ Ansídé á’sō, ásitén mekále míme bēmpēmme ndim mí mod ámín. Bepém bentyéem. Héε áhóbεé aá, “A-kódemod, nlānge wε nén mεé, syəá ásē.” ¹⁵ Dóo ane kódemod echě anwé ésyəŋgé ásē, boŋ ébootáád dyam ahób. Héε Yesue ábágé mó wée nyaa.

¹⁶ Mbwóg ménkōb moosyəál, békēmtē Dyōb bán, “Nkal é’dəədəŋ ambáá abídé áwəd tínté,” béhōbē-’ε bán “Dyōb ápíídé abē bad!”

¹⁷ Mmən nkalanj təŋgεne Yesue ménwōgnēd mbwóg e Judeya áte esyəál ne melonj míme médé benben.

Jōne, Ndusεε alómé abē bembapεε wée Yesue (Mat 11.2-19)

¹⁸ Bembapεε ábe Jōne bómpē bənwōg nímén mam. Héε békíí mó aláa. ¹⁹ Dóo átédé bébe, álómé bó wée Yesue, aá béseded mó nén bán, “Wε-εé edé ane awě Dyōb áhóbé aá móslōm-ε, ngé sébē sésine’ mod ampée?”

²⁰ Abē bad bépédé-’áá wée Yesue, bēlāngē mó bán, “Jōne, Ndusεε alómé sé áwōŋ aáken, ‘Wε-εé edé ane awě Dyōb áhóbé aá móslōm-ε, ngé sébē sésine’ mod ampée?”

²¹ Pónidé eche bépédé áhed nē, adidé’áá ekud é bad bwām ábe bétágnáá nkole nyaa ne nyaa, ábe bēnkúd medim ne bad ábe e’dəədəŋ bé mbéb é’bédé áte. Ambəl bad híin ábe bēnkwě ndim bényinne’. ²² Héε átímtanné Jōne abē bembapεε aá, “Nyétime’ ámbíd,

* **7:11** Eebeméé áte: Donje á kálag dé’só éwóó: Néε bīn é’sánjé.

nyéke nyéláa Jone mekan míme nyényínné díd ne míme nyéwógé. Nyéláa mó bán, bad ábe bēnkwx̄ ndím bényínne', ábe bésyágté'áá békag bwâm, ábe meləŋ ménkōbpē bésáá.† Abe bēnkwx̄ ndóg bēwógne', ábe bēnwē, bēpuude', nkalaŋ mí bwâm-me ámpē níkalte' wée betóótōkē bé bad. ²³ Nnam mbê'-e ne kénzée awē eéhəŋlene nlém á abum təŋgene me."

Yesue aláŋgé bad nyaa e mod echē Jone ádii

²⁴ Ade mésénze míme Jone mí máá atim ámbíd, Yesue ambootéd ndun e mod echē embé áhed akale təŋgene Jone. Ansédéd bó aáken "Póndé echē nyémbídtē áke dé atán Jone á ehyanje, cheé nyéwēmtenē bán nyéēnyín? Apab á chyaá áde epub éságtéé-yé? ²⁵ Cheé nyénkéé anən? Mod awē ahédé kase é mesaŋ-e? Nyébii nén bán, bad ábe bēwáa' kase é mesaŋ, boŋ bétəgné'-e yəl, bédyee dásō á ndáb é kəŋ. ²⁶ Cheé-ō nyénkéé anyín? Nkal é'dáədəŋ móo nyénkéé anyín-e? Nê dēn! Ne mbále, nləŋge nyé meé, nyényíné mod awē atómé nkal é'dáədəŋ. ²⁷ Jone mó adé ane awē bēhóbé'áá áde bétélé e'yale ábe Dyōb áhóbé aá,

'Nóné', nlóme nímēm mésénze míme mésēbē we á'sō, áboŋsen we nzii.'

²⁸ A mbále mod ké nhóg awē abidé á abum dé mmwáád eetóméé Jone. Boŋ ké nê, mod awē adé ndimten áfínté e bad ábe bédé á nkamlen ní Dyōb, adé etógnén tómaa Jone."

²⁹ (Bad bésyāā ábe bēnwōg chōm éche Yesue áhóbé, kəŋne besaad bé tááse bēnkwentén bán ntii ní Dyōb rítəŋgéné, áyāle bēnkūd edusen éche Jone. ³⁰ Boŋ Befarisia ne bemelēede bé mbéndé bēnchīm yəl kəŋne ntii ní Dyōb áyāle bēmbāŋ edusen éche Jone akob.)

³¹ Yesue ambád ahób aáken, "Cheé méhəgténné nyonjeŋ é bad e'chii? Chán bēn békóó abé? ³² Bédii nēŋgáne bēndem ábe bédyēé á dyad-tē, boŋ bēlēbpē nhóg ne anínii bán, 'Sétóŋgé nyé e'loŋ, boŋ nyéeságéé.

Sékónné nyé nkəŋgé ní kwééd, boŋ ké nê nyéechyē' é awé.'

³³ Ade Jone, Ndusen ápedé, eéyake'áá ndyééd adyé, eemwáge'aá'-e mīm. Nyébootéd ahób bán, 'Edáədəŋ é mbéb édé mó áte!' ³⁴ Mwān-a-Moonyon apedé, ádyāg ndyééd, á mwāg-ke mīm, nyéhōbē bán, 'Nyénóne mó, adəə ndyééd bwāmbwam. Mmwé mīm e ngēn, awonje belad bé tááse ne bebel bé mbéb.' ³⁵ Boŋ káəŋ ne á asóg, mod téé awē abii dyam abelé ahób aá, nzii e Dyōb etəŋgéné."

Mmwáád awē bēlágséné mbéb

³⁶ Farisia nhóg anlébé Yesue aá ahye ádyē ndyééd áwe ndáb. Ade ápedé áwed, andyēé áse, ádyé ndyééd. ³⁷ Mmwáád nhóg mó'-e abédé á dyad-tē wē, awē abédé mbelé-mbéb. Awóg áde áwógé bán Yesue ádyāg ndyééd á ndáb e Farisia, ampeén apom á dyəg dé elod é bwâm áhed. ³⁸ Anyogén áse benben ne mekuu míme Yesue, ábootéd achii, ásobté' mó mekuu ne mésəd. Ampíné mó mekuu ne échē esid é nló, ámwāā mó mekuu áluéd edúbé, anyōnlé'-e mó mekuu ne áde dyəg dé elod é bwâm.

³⁹ Anyín áde ane Farisia anyíné nê, anhób áwe nlém-tē aá, "Nzé nkal é'dáədəŋ móō anén mod ánkəŋgé abé, né abágé'áá abíe' nyaa e mmwáád eche anén mmwáád awē akidtan mó ádíí ne abé áde áwóó, né abii'-e nén aá anén mmwáád adii mbelé-mbéb."

⁴⁰ Héé Yesue aláŋgéé mó nén aá, "A-Simən ndəə we mwā póle aláa." Farisia ne ankwentén aá, "A-meléed, cheé édé? Kəg á'sō, éláa me." ⁴¹ Dóo Yesue áhóbéé aá, "Mod nhóg abédé awē abalé'áá bad ngáb. Ane mod akalé'áá bad bēbe melúm. Akalé'áá nhóg móom mé e'kálé métaan, anínii'-e e'kálé étáan. ⁴² Bó modmod bēnkēhēnlé atuē. Né-ōó anləgsén bó mod téé áde alúm. Bəəb-pəə, áyāle bó bad bēbe, nzé-módé édúbpé wéé átomtēn mó adəŋ?"

⁴³ Siməne antimtén mó aá, "Ndúbpé meé, ane awē alúm déntōmtēnnē achab ámín." Dóo Yesue áhóbéé aá, "Etəŋgéné."

⁴⁴ Dóo ákunneé wée ane mmwáád, boŋ aláŋgē Siməne aá, "Enyíne anén mmwáád-e? Ade rísólé áwōŋ ndáb, wenkēmbaá me mendib wéé ríwobned mekuu. Boŋ anén

† 7:22 Asáád á yəl: Nzé meləŋ ménkōb mod bétédé'áá mó nēe mod awē eesáa. Bébéné'áá mó bán eesíté wée bad bédii.

mmwaád asán̄té me mekuu ne nímē mēsɔd, apíné-’ε mós ne échē esid.‡ 45 Wenkênháá me tâl, bon̄ taa mensól hén, eésógéé me mekuu anyɔle. 46 Wenkênwógédte me dyɔg á nló ákob me nken, bon̄ awógté me dyɔg dé elod é bwám á mekuu. 47 Edən̄ge é ngíne éche anén mmwaád álúmté, édé nhəgtén ne alagsen áde ákúdé áyāle ekud é mekan mé mbéb éche ábélé. Mod-te awě béebudéé mbéb alagsen, eébūdēē edən̄ge alúmed.” 48 Héε Yesue álāngéé mmwaád ne aá, “Ekudé alagsen dé mbéb áyāle mbéb nímōn̄ rísyā́l.” 49 Bad ábe bóbōó bédyágé’áá ndyééd bēnsédéd yāl bánken, “Ebál é mod éhéé chén éche éwóó kəne kunze álagsen mbéb?” 50 Yesue anláá mmwaád ne aá, “Adúbe áde éwóó áchón̄té we, kǎg ne nsan̄.”

8

Nguse é bebaád éhide Yesue

1 Ambíd e nê Yesue ambootéd akε myad ne myad, mémbáá ne mēsád. Akagé’áá, ákalé’ nkalan̄ ní bwám mé nkamlen ní Dyöb. Akééné’áá ábē bembapεε dyóm-ne-bébe. 2 Bebaád ábe e’dəádəñ bé mbéb bém̄bē áte ne ábe békónlé’áá nkole mémpēe, bon̄ áchōōd bó, bómpē bém̄bē á echoñ. Abē bebaád bēbédéε, Maria mmwaád a dyad á Matala awě ánhūdte e’dəádəñ bé mbéb saám̄bé á yāl, 3 Joanaa, mmwaád awe Kusa, mod awě abédé nló áyāle bembəledε ábe Herəde, Susanaa ne ekud é bebaád bém̄pēe. Abē bebaád bēbēnládtáá ábab bwēm bēn, bétəgnán Yesue ne ábē bembapεε.

Ngan e mbál-e-bū

(Mat 13.1-9; Mak 4.1-9)

4 Ekud é bad émbíd dyad ne dyad téé áhyε dé anyín Yesue. Ade béléádné áte nê bəəb, ankalé bó ngan nén aá, 5 “Nkwel-é-nzag nhóg ankě mbál asob á nzag-tē. Ade ásobéé mós nê, don̄ge dénhūn á nzii-tē, betóm bé nzii bémád mós akəgted ámín, men̄on móm̄pē mémad mós asóm̄ted. 6 Don̄ge dé mbál dénhūn á eláá mín. Mmē ménkōb, bon̄ ménhyēlē áde méepedéé akwog, ngáne édíí bán ndəəb e eláá mín eékon̄géé mendíb. 7 Don̄ge ámpē dénhūn wéε mekəđ médíí. Néε bóəbōó békwoğē, mekəđ ménkāñ ábē bwēm. 8 Mbál mémpēe méntān ndəəb e bwám. Ménkwōg, níchyáá-’ε bwámbwam. Don̄ge dé e’sóg dénwālē mbwókél é mbum.” Ade Yesue ámadé nê, ambád áte aá, “Kénzée awě awóó metúu áwóge’.”

Chöm éche ékáá bon̄ Yesue ákalé’ ngan

(Mat 13.10-17; Mak 4.10-12)

9 Ambíd e pón̄dé, Yesue ábē bembapεε bēnlāā mós bán, átógned bó ene ngan. 10 Héε álāngéé bó nén aá, “Dyöb ábágé nyé kunze ábíi kun é nkamlen ní Dyöb. Bon̄ bad ábe bélyágé ásē, bēwōg chó néε ngan ábél nén, bényíne’, bon̄ béecheméé, bēwóge’, bon̄ bēəsōñtānnē.

Yesue atógkē ngan e nwén-é-mbál

(Mat 13.18-23; Mak 4.13-20)

11 “Bəəb-pəó, nítógned nyé ene ngan. Mbál rídii Eyale é Dyöb. 12 Mbál níme ménhūn á nzii-tē nílúmte bad ábe bēwóge eyale é Dyöb, bon̄ ámbíd e pón̄dé Devəle áhyε ahúd bó chó á nlém-tē, ábél nén bēédūbpē Dyöb se békūd e’soóson. 13 Mbál níme níhúné á meláá-tē nílúmte bad ábe, nzé bēwóge Eyale é Dyöb, békobe chó ne menyin̄ge, bon̄ éché eyale éēwēnnādtē bó á nlém-tē. Bédúbpe Dyöb á esón̄ é pón̄dé bon̄ á pón̄dé e mekəgsen bédol yāl ámbíd. 14 Mbál níme níhúné á mekəđ-te, nílúmte bad ábe bēwóge Eyale é Dyöb, bon̄ káəñ ne á asóg, mpúlé mé nkōñsé, abud á bwēm awón̄, ne menyin̄ge mé nkōñsé ríkāñ bó nlém áte. Nê ákəə’, bēehelée kəse é e’pum achyáa. 15 Mbál níme mós-’ε méntān kəse e

‡ 7:44 A mbwóg e bad bé Israel, nzé mod akobé’áá mod nken, antəngén mós mendíb abe áwobe mekuu, ahé mós tâl, awógéd-te mós dyɔg á nló.

ndaab, rilumte bad ábe béwóge Eyale é Dyöb ne nlém rísyāāl, békōō-’ε chó á nlém-tê. Nê ábele’ béwesán kááj béchyáá e’pum.

Nzé béchódé etrukán, béekongéé chó

(Mat 4.21-25)

¹⁶ “Modmod eémāā’ é etrukán achod se ákōō chó á ebwōg-sé, káa atibéd chó á anōη sé. Abelé ákēlē chó dāsō amīn, ábel bon kenzéé awě asóle á ndáb, anyíne ekíde. ¹⁷ Dyam téé áde áde á e’konéd-te débíd á nhéné. Kéchéé-’ε éche ênsōóm á e’konéd ébyēen, ébíd-te á enyēn. ¹⁸ Né-ōó, nyétêd pónde ngáne nyéwóglanné. Kenzéé awě awóó nsōηten rí kun é nkamlēn mí mín, Dyöb débād mó mímé nsōηten abe. Ane awě mó-’ε eewóó, ábād ké éche áwém-téné áá mówōō.”

Túmbé eche Yesue

(Mat 12.46-50; Mak 3.31-35)

¹⁹ Bōōb-pōó, áde Yesue nyaá ne baányan béhyédé mó anyín, bénkēnhēnlé mó ape benben, áyāle etāl éébēdeé ngáne ndun e mod ênlēhēndté mó. ²⁰ Dōó bad belāηgēé mó bán, “Pón nyoó bōōbe baányon bétyéémé á ebwōg, béhede-’ε we anyín.” ²¹ Héé Yesue átimtanné bó nēn áá, “Bad ábe béwóge eyale é Dyöb, bébelé-’ε ngáne échē eyale éhóbéé, bōó bédé awem nyaá ne ábēm baányan.”

Yesue ahóódté ekudkud

(Mat 8.23-27; Mak 4.35-41)

²² Mbwe nhóg Yesue ansól á bōē-tê ne ábē bembapēē, aláá bó áá, “Syāā déchabe ped e edib eníníí.” Dōó bébwógké eke. ²³ A eke-tê wê, e’chó bēnkōb Yesue. Hê dōó ekukud étané bó átínté e edib. Mendíb ménsōl bó á bōē-tê kááj, mam mébéén bó ebébtéd. ²⁴ Héé békíí Yesue anyem ásē bon belāηgē mó bán, “A-Sán, a-Sán, pón syānē dewág-ōō!” Dōó anyém-mé ásē, ákannē ekukud échēd áte, éhóó-’ε. Edib éche éhódé’áá áte chómpē énsōg ahod. ²⁵ Dōó ásedtēé bó aáken, “Nédē nyéedúbpéé me-yē?” Nēn dénkōbēd bó mbwóg, yāl-le enkóm bó áte bwāmbwam bésēdté nhóg ne aníníí bánken, “Ebál é mod éhéé chēn, éche ékamlan káájne ekukud ne mendíb, kááj béwōgnē-’ε mó?”

Yesue achōηté mod a Gerasin

awě e’ dāádāη bé mbéb bēmbēē áte

(Mat 8.28-34; Mak 5.1-20)

²⁶ Yesue ne ábē bembapēē bēnchabé edib, bootya á Galilia, bēpē á múde mímíníí, á mbwóg e Gerasin.* ²⁷ Ade ábídé á nkin ambomén mod a dyad nhóg awě e’ dāádāη bé mbéb bēmbēē áte. Ebédé etūn é pónde áde ane mod ééháge’áá mbóté. Eedyēē’áá ké á ndáb-te, nzése á soóbadē. ²⁸ Anyín áde anyíné Yesue, ankwē mó á mekuu ne esaád á nsāl, ábōnē áá, “A-Yesu, Mwān a Dyöb á Ngum, cheé sóo déwōηné? Sōn, weekógsán me.” ²⁹ Nê démbē áde Yesue á máá e’ dāádāη bé mbéb akamlēn áá, e’bíd mó áte. Ngen ne ngen, nzé e’ dāádāη bé mbéb bēnsōl mó áte, ké á mehanjé dōó ámbēē, apádtádtáá bengōbēngōbē ábe béhéde mó á mekuu ne mekáá, bon edāádāη é mbéb ékēené mó á ehyāηge. ³⁰ Yesue ansēdéd mó aáken, “Chán dīn ádíí we?” Ankwēntēn áá, “Amutēē.” Anhób nēηgáne e’ dāádāη bé mbéb híin bēnsōnlé mó áte. ³¹ E’ dāádāη bé mbéb ábed é’cháá’áá Yesue bán, eehúnté bó á echóg échē éewóó asóg.† ³² Esog é nguu ebédé áhed édyāg medyé á mbám mé ekone. Dōó ábē e’ dāádāη é’cháá’ é Yesue bán áte de bēsōl ké á esog é nguu-tê. Dōó Yesue ábágé bó kunze. ³³ Abíd áde e’ dāádāη bé mbéb bē é’bídé ane mod áte, bēnsōl échē nguu áte. Dōó nguu éwúbpe ásē, ényāgté’ á e’láá bé nkin mé edib, éhún á edib-tê, éhó-’ε. ³⁴ Ade benōn bé nguu bényíné nê, bēntōm mehélé, békag bēkanlé bad nkalan á dyad-tê ne á mebwóg níme médé benben. ³⁵ Awóg áde bad béwógé-’áá nê, bébwógé-’ε ásē áke dényīn dyam áde ábēnlédé. Bépédé-’áá wēē Yesue ámbēē, bényīn ane mod awě ánhūdtē e’ dāádāη bé

* **8:26** Gerasin: Donje á kálag dé’só áwóó Gadara, émpēē-’ε éwóó Gegesa. † **8:31** Ebíí: Mewēmten mémbē bad bán e’ dāádāη bé mbéb bēbē á mbwóg á ndib e ebíí kááj né echab pónde é nkógsen epedé.

mbéb áte ngáne ádyéé mó á akéb, ahédé mbóté á yǎl, ádyēē-’ε bwâm. Dóo mbwóg ríkóbé bó. ³⁶ Bad ábe bényinēn dīd bēnkale bó ngáne Yesue áchónṭé ane mod. ³⁷ Héé bad bé mbwóg e Gerasin bēlāngé Yesue bán ásyəə áwāb ndəəb, áyāle mbwóg rí ngíne ménkōb bó. Dóo ásólé mó á bǎle-tē, bon ásuē’. ³⁸ Mod awē bēnhūdtē e’daədəŋ bé mbéb áte anchán mó aá búmō békag, bon Yesue antiméd mó ámbīd aá, ³⁹ “Timé’ áwōŋ dyad, éke ékanle bad ndale a dyam eché Dyōb ábénlé wε.” Ane mod ansú á dyad, ákag, ákanle mod téé dyam áde Yesue ábénlé mó.

*Yesue apuúdté ngəndére póg
áchōōd-tε mmwaád ampée
(Mat 1.18-25)*

⁴⁰ Ade Yesue áhúú, ndun e mod enhyε mó aságnen ne menyinje ngáne émbēē bán bésiné’áá mó. ⁴¹ Héé mod nhóg awē béchágé’áá bán Jairuse ápédé áwē. Jairuse abédé nhóg átītē benkamlεε á ndáb e mekáne. Ankwe Yesue á mekuu, áchāā mó aá, áhye áwe ndáb. Aá ⁴² rímē mpəm mí mwän a mmwaád ríhede awé.

Ade Yesue ákagké áwed, bad bēnləŋnéd mó. ⁴³ Mmwaád nhóg ambé áhed awē akōnlé’áá nkole míme mekií mébídé’áá mó á yǎl pónde ésyāāl. Mmē nkole mbédé mó á yǎl á etūn é dyōm-a-mwé ne míbe ésebán modmod ahele mó bwâm adid.‡ ⁴⁴ Héé ábídé Yesue ámbīd, bon ásitén Yesue mesó mé nkobe míme ánwāā’é. Ábwōg-ábwōg mekií ménsōg mó abíd á yǎl. ⁴⁵ Dóo Yesue ásedtεε aáken, “Nzé-módé asidténe me?” Modmod enkēnkwenténne. Dóo Petro áhóbéé aá, “A-Sán, ngómē ndun e mod eləŋnéde wε, káəŋ békāŋnéne-’ε wε.” ⁴⁶ Bon ké nē Yesue anhób aá, “Mod akidténe me, áyāle nwógé ngáne ngíne ebídé me á yǎl.” ⁴⁷ Ade ane mmwaád ányíne nē bəəb aá móšhεεé yǎl akoo, ambíd Yesue á’sō. Anəə’áá ne mbwóg. Ankwe mó á mekuu. Héé áhóbéé á’sō wéε bad bésyāāl chōm éche ékáá bon ásitén mó, ne ngáne módyéé bwâm melemlem mé pónde. ⁴⁸ Dóo Yesue áhóbéé aá, “A-mwän-a-mmwaád, adúbe ádōŋ ádíde wε bwâm. Kəg ne nsaŋ.”

⁴⁹ A pónde eche Yesue áhóbéé nē, dóo mod awē bélómé wéε Jairuse ápédé bon áhōbē nēn aá, “Weétoŋné wε Meléede ataged. Awon mwän amaá mó awé.” ⁵⁰ Yesue awógé-’áá nē, bon álāŋgē Jairuse aá, “Weewógé mbwóg! Dúbé dúbpén, né mwän ádyéé wε bwâm.” ⁵¹ Ade Yesue ápédé wéε Jairuse áwe ndáb, enkēnháá etál aá, mod ampée áhíd mó á ndáb-te éetóméé Petro, Jəne ne Jemse, nchoo ne ane mwän sáá bó nyaŋ. ⁵² Bad béchyé’áá, bélebé-’ε. Yesue anláá bó nēn aá, “Nyéechyēē’. Ane mwän eewédeé, akúne kúnén.” ⁵³ Bad bēmbootéd mó awəə, ngáne bémbí’é bán amaá awé. ⁵⁴ Héé Yesue áchəŋgé mó ekáá, bon áchəgé mó aá, “A-mwän, páde áse.” ⁵⁵ Dóo edəədəŋ étímé mó á yǎl, apáde-’ε áse ábwōg-ábwōg. Yesue anláá bó aá, bébe mó ndyééd, ádyē. ⁵⁶ Yǎl enkóm nyaá bó sán áte bwāmbwam, bon Yesue anláá bó aá, béekanlé modmod dyam áde ábénléde.

9

*Yesue alómé bembapεε dyōm-ne-bébe
(Mat 10.5-15; Mak 6.7-13)*

¹ Yesue anchélé ábē bembapεε dyōm ne bébe abwóg ahóg. Ambag bó ngíne ne kunze áhúd bad e’daədəŋ bé mbéb áte, ne ámad nkole nya ne nya. ² Anlóm bó aá, béke békale nkalaŋ mé nkamlεn rí Dyōb, béchonṭe-’ε bad. ³ Dóo álāŋgεé bó nēn aá, “Nyéewánlé chōmchōm á eke, ké ntón, ké ekwε, ké ndyééd káa ngáb, modmod eewánlé-’ε mbóté ébe. ⁴ Ndáb ké ehéé eché nyésólé áte, nyédyεε áwēd-te káəŋ ne mbwε míme nyésyəŋgεé. ⁵ Dyad ké áhéé-’ε áde béekobéé nyé nken, nyétēdē dó, nyékūd-tε ebumbú á mekuu álúmed nēn bán échab ebébtéd énoŋe bēn.” ⁶ Héé bembapεε bēbwógké áse, békəg dyad ne dyad téé, békale nkalaŋ mí bwâm, bédidé-’ε bad bwâm hōm ne hōm téé.

‡ 8:43 Donje á kálag dé’só ebádé bán: Ammád chōm ésyāāl éche ánwōŋgē abébed wéε bad bé mεl.

*Herode atage ate**(Mat 14.1-12; Mak 6.14-29)*

⁷ Bɔɔb-pɔɔ Herode awě akamlánnáá alonj á Galilia anwóg mam méšyāāl nime mēmbenléd. Mewēmtēn métágé'áá mó áte áyāle bad behóg behóbé'áá bán, Jone apuúde, ⁸ ábíní bán, Elaijaa atimé ámbíd á nkõnsé, bémpēe-'ε bán, nkal é'dəádəŋ nhóg a'bɔɔd mó atimé ámbíd á alongé. ⁹ Herode anhób áá, "Mēmbel bésēl Jone nló. Nzéé ampée níwógéé bán abele nímén mekan?" Nê dēmbēl ádāŋ áá mónyín ane Yesue.

*Yesue adidte ndun e mod**(Mat 14.13-21; Mak 6.30-44; Jon 6.1-14)*

¹⁰ Ade bembapēe bé nlomag behúú ámbíd, bénlāā Yesue mam nime bebélé. Héé átédé bó bonj átimné bó á ahǎngé á hǎm á dyad á Betsaida. ¹¹ Ade amute á bad áwógé nê, dénhíd mó áwed, káŋŋ bétán mó. Ankob bó bwām, ákanlé bó póle e nkamlēn ní Dyǔb, áchonjté-'ε bad ábe behédé'áá bwām adyēe. ¹² Ade ngukél épédé dɔɔ bembapēe bélǎnge Yesue bán, "Chené ábén bad, bétimé' á myad-té nime médé benben, ábel behéd ndyééd ne hǎm áde bēnaá'é. Ndyééd eesaá hén, e'non-'ε béesaá wée dédíí nén." ¹³ Héé Yesue álǎngéé bembapēe áá, "Nyé bó nyébe bó chǎm éche bédyēē." Dɔɔ behóbéé bán, "Sēwóó e'wēle é'táan ne súu ébe. Ene ndyééd eéhēlēē bad bésyāāl akwog." ¹⁴ Mesongé mé bad ábe bebédé áhed mémbe e'kálé é'táan. Bonj Yesue anláá ábē bembapēe áá, "Nyélad bad áte, nyékab bó bonj akab téé ábē móom mé bad métáan." ¹⁵ Bēnkāb bad áte ngáne ánhǔbpē. ¹⁶ Héé Yesue átédé ábē e'wēle é'táan ne éché súu ébe, ákabé áte, ásāgnān Dyǔb bonj ábagé bembapēe áá békabpe bad. ¹⁷ Bad bésyāāl bēndyē, békód-te káŋŋ ene ndyééd élyāg ásē, éche beládé áte e'lǔŋ dyǔm ne é'be.

*Nzé-módé Yesue mwēn ákóó abé?**(Mat 16.13-28; Mak 8.27-9.1)*

¹⁸ Mbwe nhóg Yesue anchíb yǎl áke dé akáne. Bembapēe bēnpen bóó bēmbē áhed. Ansedéd bó aaken, "Nzé-módé bad bó behóbéé bán ndé?" ¹⁹ Bēntimtén mó bán, "Donge á bad behóbe bán, edíí Jone Ndusene. Denge áhǔbē bán, Elaijaa, bémpēe bán, nkal é'dəádəŋ a'bɔɔd atimé ámbíd á alongé." ²⁰ Dɔɔ Yesue áhóbéé áá, "Bonj nyébēn-ne, nzé-módé nyéhóbéé bán ndé?" Dɔɔ Petro áhóbéé áá, "Edíí Ane Awě Dyǔb Awógté."

²¹ Héé ásíméé bó etúu áte, álǎngē-'ε bó áá béepanlé áte. ²² Ambád áá, "Mwǎn-a-Moonyonj atǎngéné ákūd metake híin, bad bēmbáá bóobe beprise bēmbáá ne bemeléede bé mbéndé bēbāŋ-'ε mó á yǎl. Bēwūū mó, bonj e'pun ábe é'lónténé é'láán, āpuú." ²³ Anláá moosyāál áhed áá, "Kénzēé awě adəə me ahíd ásob yǎl mendíb, ápēm áde awog mbwe téé, bonj áhíde me. ²⁴ Ayāle kénzēé awě ahede áde alongé asonj, ábɔd dó. Kénzēé-'ε awě abódé áde alongé áyāl echēm, ákūd alongé áde déemaá'. ²⁵ Nsyáŋŋ rhéé mod ákudté nzé akudé nkõnsé nisyāāl bonj abóó, ké'ε abódé échē edəádəŋ. ²⁶ Kénzēé awě ákwāgēn me ne ábēm e'yale, Mwǎn-a-Moonyonj mómpē ákwāgēn mó á pónde échē ápeé ne ehúmé échē, nédē ehúmé é Sǎŋ ne ángel éche esáá. ²⁷ Bonj á mbále, baahóg bédé nló ámin bɔɔb, béenyínénne kwééd díid, áde béēsēbpēé nkamlēn ní Dyǔb anyín."

*Yǎl ehǎŋléné Yesue**(Mat 17.1-8; Mak 9.2-8)*

²⁸ Née émádé ké e'pun waam, áde Yesue amáá ahób nê, ankeén Petro bó Jon ne Jemse á ekone mín akáne. ²⁹ Ade ákǎnnéé nê, e'só bēnhǎŋlén mó á nló, nkobe nímē mó-'ε nípúbé féréd, nímwaá-'ε áte. ³⁰⁻³¹ Abwāg-ábwāg bad bébe, Mosēe ne Elaijaa, bēmbídēn ehúmé é ngum, bébootéd mó akalēn. Békálé'áá ngáne álonēdtē ntíi ní Dyǔb tǎngene kwééd eche áwēē á Jerusalem. ³² E'chó bēnlōn Petro ne baáb á díid. Ade békábnédé bényín ehúmé échē ne bad bébe áhed. ³³ Ade ábē bad bébe bétēdtéé Yesue, dɔɔ Petro álǎngéé mó áá, "A-Sǎŋ, ébóó ngáne syāā dédíí hén. Délōŋ e'bem é'láán, échōŋ, éche Mosēe ne éche Elaijaa." Anhób nê ésebán abíi chǎm éche áhóbéé. ³⁴ Épēdeé ké amad á nsal, bonj mbag ébíd,

ékúdtén bó. Nén dénkōbēd bó mbwóg. ³⁵ Hée béwógé ehób ébide á mbag-tê nén, “Mwän awēm mó nén. Mós n̄pwédé. Nyéwógne mó.” ³⁶ Emáá-'aá ahób nê dós bényíne Yesue mwēnpen. Bénkoó adén akan ésebán békanle modmod dó.

*Yesue achōjté kódemod
echē edáádəŋ é mbéb émbēē áte
(Mat 17.14-18; Mak 9.14-27)*

³⁷ Ade b̄in é'sánjé, Yesue bóəbe bembapere bēnsūd á ekone-sé. Ndun e mod ehye mó abomen. ³⁸ Hée mod nhóg á echon é bad-té wē álēbpéé mó aá, “A-meléed, sōn, ncháa' wē mēé, énon awem mwän á d̄id. Adii me mpom mí mwän. ³⁹ Edáádəŋ é mbéb étagte mó. Nzé échánjé-'e mó, abelé abón esaád, ahún ásē, ánúadé kóəŋ mehod mébīdē mó á nsəl. Elédte mó achene, né emáá mó yəl ached áte. ⁴⁰ Membreén mó wēé ábōŋ bembapere, nchán bó mēé, bébided mó edáádəŋ é mbéb chē áte, bon bēheléé.” ⁴¹ Dós Yesue átimtanné aá, “Wáā, nyé bad bē' chii, mbeltéd mímēn méētyéeméé, nyéewóo-'áa adúbe. Chán mápéé nyé adyēen bon nyédúbé me? Hyēné awon mwän hén.” ⁴² Ade ane mwän áhúé' é nē, edáádəŋ é mbéb échē émpii ane mwän, ébom mó ásē, ánúadé. Dós Yesue ákänné échē edáádəŋ é mbéb áte, ádid ane mwän bwām, ábāg-ke mó wēé sáá. ⁴³ Menyáké ménkōb moosyáəl, ányín ndəle a akan awē Dyōb ábélé.

*Yesue akānlé eche kwéed ngan ámpē
(Mat 17.22-23; Mak 9.30-32)*

Ade bad bélyágé bényágéé nē, áyāle chōm éche ébēnlédé, Yesue anláá bembapere nén aá, ⁴⁴ “Nyésōŋgtēn dyam áde níhedéé nyé aláa bwām. Bébē Mwän-a-Moonyon á mekáá mé baányon.” ⁴⁵ Bon ábē bembapere béenkēnsōjtēnné chōm éche ánhōbpē. Embē nēe ngan echē elélé bó atóge, bébáá'áá-'e mó aseded.

*Nzéé atómténé mod
ambáá abé á'sō é' Dyōb?
(Mat 18.1-5; Mak 9.33-37)*

⁴⁶ Bembapere bēmbootéd aswan̄ten t̄ŋgene mod awē atómténé mod ambáá abé áwab t̄nté. ⁴⁷ Yesue anchēm bó mewēmtēn áte. Antéd mwāmp̄in mí mwēndem, ápēēn mó áwe akéb. ⁴⁸ Dós álāŋgéé bó nén aá, “Kénzēé awē akobé anén mwän á d̄in ádēm, né akobé me. Kénzēé-'e awē akobé me, né akobé ane awē alómé me. Né-óó, ane awē adé mwāmp̄in áwen t̄nté, né mó atómé mod ambáá abé.”

*Mod awē adé awōŋ
(Mak 9.38-40)*

⁴⁹ Jōne anhób aá, “A-Sán, sēnyín mod abídte bad e'dáádəŋ bé mbéb áte á d̄in ádōŋ, sēnláá-'e mó bán ásōg abel nē, áyāle eesaá ne syánē.” ⁵⁰ Dós Yesue álāŋgéé bó aá, “Nyéelāŋgé mó bán ásōg abel nē. Kénzēé awē eetāŋgán syánē né adé ne syánē.”

Bébáá Yesue nken akob

⁵¹ Bōəb-pōó, pōndé eche Yesue ántāŋgēnnē ake ádyōb embootéd ape. Né-óó, ammāđ atii aá, mó t̄ŋgēnē ake á Jerusalem. ⁵² Hé-'aá álómé mésēnze á'sō. Mēnkē á mwā dyad a Samaria nhóg, ábele mó mbon̄sén. ⁵³ Bon áde ápedé áwed bad bé dyad bēnkēnkobpé mó nken áyāle á Jerusalem dós ákágé'áá.* ⁵⁴ Ade bembapere, Jemse bó Jōn bényíne nē, dós bésédté Yesue bánken, “A-Sán, edáá wēé séchéle muú ádyōb, níhye níhyáad bó-yē?”† ⁵⁵ Bon Yesue ankuné áwāb, ákännē bó áte.‡ ⁵⁶ Hée bóbōó békíí á dyad démpēe.

* **9:53** Alon á Samaria démbē áft̄nté melon mé Galilia ne Judeya. Bon bad bé Israel bēnkēnkobpé bad bé Samaria nēe baányan. Né-óó bad bé Samaria béekwentannaá bad bé Israel ábe bébídé'áá á Galilia nken akob nzé békágé'áá ngande achog á Jerusalem. † **9:54** Donje á kálag é'só ébáde bán: nēŋgáne Elaijaa ámbenlé. ‡ **9:55** Donje á kálag dé'só ébáde bán: anhób-pe aá, “Nyéebii' é edáádəŋ éche ékamlan nyé. Mwän-a-Moonyon eépedéé áwúu bad, apedé dásō áson bó.”

*Bad ábe bêmpon Yesue ahid
(Mat 8.19-22)*

⁵⁷ Ade békagké nê, mod nhóg anláá Yesue aá, “Měhíd we kéhée áde ékagké.” ⁵⁸ Dóo Yesue átímtanné mó aá, “E’bubwóg é’wóó ábab e’lóm wée bésólée, menon-ne ámpē méwóó nímab mũm, bon Mwän-a-Moonyon eewóó’ é hóm áde ábannéé nló.” ⁵⁹ Yesue anláá mod ampée aá, “Hyäg, éhíde me.” Bon ane mod antímtén mó aá, “A-Sán, mwě, rísébe ríke rílime echem sán.” ⁶⁰ Yesue anláá mó aá, “Mwě ndim rílimme nímāb ndim mí bad. Bon we, éhedne bán, éke ékanle bad nkalan mé nkamlen rí Dyöb.” ⁶¹ Mod ampée anláá Yesue aá, “A Sängú, měhíd we, bon mwě, rísébe ríke rílyágtēn echem ndáb.” ⁶² Bon Yesue anláá mó aá, “Kéznée awé aboótédé hóm alíi, bon ánóné’ ámbíd, eékwognedéé ábel nsón ásē e nkamlen rí Dyöb.”

10

Yesue alómé bembapēe móom saámbé ne bébe

¹ Ámbíd e nê, Sängwée ampwěd bembapēe bēmpēe móom saámbé ne bébe.* Anlóm bó á’só bébe bébe dyad téé ne hóm téé áde ámbíí’ é aá móōpě. ² Anláá bó aá, “Nzag echyáá bwāmbwam, bwēm é’hēdnad apád, bon bepád béebuu’ é áte. Né-óó, nyékānne nén bán, nwóó-nzag álóm bepád. ³ Nyékag-kóó, bon nyébii bán nlóme nyé nēe rídyon mí mbód átínté e ngā. ⁴ Nyéewánlē ekwe é ngáb á yāl, ké ekwe empée, káa metámbé. Nyéēbwāgke mod alēled á nzii. ⁵ Ndáb ké ehée eche nyésōnlē, nyéleled bó nén bán, ‘Nsan rímbē ne nyé.’ ⁶ Nzé mod a nsan adé áhed, né nímēn nsan mébē ne mó. Nzé eésě, né métimén nyé bēn. ⁷ Ndáb ké ehée eche nyésólé, nyédyēē áhed. Nyéēpenlād ndáb áte. Nyékobpe kéchéé eche bébagēe nyé ádyé káa ámwé, áyāle mod a nsón atāngéné nēe ákudēe míme nsábe. ⁸ Dyad ké ahée áde nyépédé áte, bon békob nyé nken, nyédyē kéchéé eche bébágé nyé. ⁹ Nyédide bad bé nkole bwām, nyélaa-’e bó nén bán, ‘Nkamlen rí Dyöb rípedé nyé benben.’ ¹⁰ Bon dyad ké ahée áde béekobēe nyé nken, nyéke á ntém nzii, nyéhōb nén bán, ¹¹ ‘Ké échén ebumbú eche émbē sé á mekuu, sékudté nyé chó, bon ké nē nyébii bán nkamlen rí Dyöb rídé benben.’ ¹² Nlānge nyé meé, á epun é nkáásé, nkógsen míme dyad á Sodom dényinnē mébē mwāmpīn tómaa míme bad ábe bédé áde dyad áte békudté.

*Edé ngal ne bad ábe béekunne mbid
(Mat 11.20-24)*

¹³ “A-bad bé Korazin, ébēēn nyé ebébtéd! Ebēēn nyémpē ebébtéd á-bad bé Betsaida! Ayāle nzé émbē bán, ndāle é mekan eche Dyöb ábélé áwēn myad, émbēnléd nē á dyad á Tíre ne dyad á Sidon, né bēnwāā melebe se etūn, bēmwagtéd-te mbúmbú áyāl álúmed nén bán, bēhānléné ádab abé dé mbéb. ¹⁴ Bon mbwe mé nkáásé, nkáá míme bad bé Tíre ne bé Sidon mébē mwāmpīn tómaa nímēn. ¹⁵ Nyé bad bé Kapenahum ámpē, nyēwēmtan bán,

nyēmaá ape ádyōb,
bon bésudéd nyé kāne se ásē á dū-á-muú.”

¹⁶ Héē álāngēe bembapēe nén aá, “Kéznée awě awógné nyé, né awógné me, bon kéznée awě abáá nyé á yāl, né abáá kāne me. Kéznée-’e awě abáá me á yāl, né abáá kāne ane awě alómé me á yāl.”

*Bembapēe Móom saámbé
ne bébe béhúú ámbíd*

¹⁷ Ade bembapēe móom saámbé ne bébe ábe Yesue ánlōmmē béhúú ámbíd, bēnlā mó ne menyīnge mésyāā bán, “A-Sán, kāne e’daádāne bé mbéb bēnsudéd yāl áwēd e’só, atúb áde sétúbé we dīn.” ¹⁸ Dóo Yesue áhóbeé aá, “Nnyíné Satanē ahúné ádyōb nēngāne emwēdmwēd. ¹⁹ Mbagé nyé kunze ádyāa nyě bóobe bengabobe bé mpwēn ámīn, ne

* **10:1** Móom saámbé ne bébe: Donje á kálag dé’só áwóó: móom saámbé.

átóm ngíne esyǎ́l eche Satanε áte, Satanε ne ane awě akóó syánē. Dyamdyam déebenlé nyé. ²⁰ Bon ké nê ámpē, menyinge míme nyéwógéé méébāg nēn bán, áyǎ́le e'dǎ́dǎ́n éwógné nyé, bon pen nyéwóg menyinge dásō nēn bán, mīn méténlédé nyé ádyōb.”

*Yesuε awógé menyinge
(Mat 11.25-27, 13.16-17)*

²¹ Abwōg-ábwōg Edǎ́dǎ́n éche Esáá† énwōgēd mó menyinge bwámbwam, ahób aá, “A-Tê, Sǎngwéé a nkon ní sé ne mí mín, nságnen mbê ne we áyǎ́le elúmté mpín mí bēndem mam míme ébánné bad bé debyéé ne bad bé nsōnten. Εε, a-Tê, nê dēn dǎ́o édǎ́o wεé, ébenled.

²² Nlǎ́a nyé mεé, Echem Sǎ́n ebagé mekan mésyǎ́l áwēm mekáá. Mod ké nhóg eékonτεé mwǎn abii ésebé Dyōb Titéε. Mod ké nhóg-ke ámpē eebíi'ε ngáne Titéε ákónté abé ésebé mwǎn, ne kénzéé awě mwǎn ádǎ́o aá mólúmed mó.”

²³ Héε ákúnné wεε bembapεε, bon álāngē bó á kun-tê nēn aá, “Nsimé ne bad ábe bényíne' mekan míme nyényíneε nēn! ²⁴ A mbále nlānge nyé nēn mεé, bekal-bé-e'dǎ́dǎ́n híin ne kǎ́n é bad híin bēnwánēn ányín mekan míme nyényíne ne áwóg mekan míme nyéwógé bon bénkényinné, bénkēnwóg-kaá.”

Ngan e mod a Samaria awě aboó nlém

²⁵ Bǎ́b-pǎ́o meléede a mbéndé anhyě Yesuε akǎg áte aá, “A-meléed, cheé mébenlé bon níkūd alongé áde déemaá?” ²⁶ Yesuε antimtén mó aá, “Chán éténlédé á kálag e mbéndé. Cheé éláá áwēd-te?” ²⁷ Meléede a mbéndé ankwentén aá, “ ‘Étāngéné bán édǎ́n Sǎngwéé ádōn Dyōb ne nlém nisyǎ́l, ne edǎ́dǎ́n ésyǎ́l, ne ngíne esyǎ́l, ne mewēmten mésyǎ́l.’ ‘Edǎ́n-ε mwǎnyon nēngáne echon yǎ́l.’ ” ²⁸ Yesuε anlǎ́a mó aá, “Ebíi akwenten. Nzé ebelé áned, né wěkūd alongé áde déemaá” ²⁹ Ngáne ane mod áhédé'áá aá mósuud yǎ́l nzom, ansédéd aáken, “Nzé béchǎgeé wēn nê?” ³⁰ Atimten mó, Yesuε ankǎl ngan aá, “Mod a Israel nhóg akagé'áá eke, ambíd á Jerusalem, átimé á Jeriko. Ade ápédé á etūn-tê, bechīb bēnkōb mó, bēkōbēn mó chōm ésyǎ́l éche ánwālēε. Bēmbōmtéd mó kǎ́n áhédé awé. Dǎ́o béchénné mó á nkǎg ní nzii. ³¹ Prise póg chómpē esyǎ́gkε'áá melemlem mé nzii. Dǎ́o átáné ane mod. Ambamé nkǎg ní nzii níminíi. ³² Mod a túmbé e Levi awě abelé'áá nsón á Ndáb-e-Dyōb‡ awě mómpē ampě áhed, bon anyín mó, ambamé melemlem. ³³ Bon mod a Samaria nhóg awe atómé'áá ene nzii, ampě áhed. (Bad bé Samaria bóobe bad bé Israel béechemtannaá.) Ade ányíne mó, anwóg mó ngol, ³⁴ ákē áhed, ahé mó mel á sii-tê, ákan chǎ́, bon ápēmē mó á ésel mín. Apééne-'áá mó á dyad-tê, bon ásōnlē mó á ndáb e beken, ábōngē mó. ³⁵ Néε bīn é'sǎngé ahúd e'kálé é'táan, ábag nwóó ndáb aá, “Téd nēn, étognan anén mod, kéchéé émpēe éche wébēbedtē, mētímtéd we ámbíd á ehúu.’ ” ³⁶ Héε Yesuε ásedteé ane meléede a mbéndé aáken, “Atínté e ábê bad beláán ábe bēntān ane mod awě bechīb bēnlōgēnnē, ahéé anlúmed aá módē waáb?” ³⁷ Meléede a mbéndé ankwentén aá, “Ane awě anwóg mó ngol.” Héε Yesuε álāngéé mó aá, “Kǎg-kō, wēmpē ébele' melemlem.”

Mataa bǎ́ Maria békóbe Yesuε nken

³⁸ Yesuε ne ábē bembapεε bēmpě mwǎ dyad nhóg. Mmwaád nhóg awe béchǎgé'áá bán Mataa ankōb bó nken. ³⁹ Ane mmwaád mwǎnyon abédé dīn bán Maria. Maria anhyě Yesuε adyεε á nkǎg, áwóg mekan míme áyǎ́gté'áá. ⁴⁰ Bon Mataa anhágén áte ne nsón ní ndáb-te. Dǎ́o áhyédé Yesuε aláa aá, “A-Sǎngú, weenyíneε nēn wεé, awem mwǎnyon atēdnédé mmēmpen nsón nisyǎ́l-ε? Láá mó wεé, áhye áwōngēn mε.” ⁴¹ Bon Yesuε antimtén mó aá “A-Mata, nlém nítagē we áte áyǎ́le ekud é mekan. ⁴² Bon dyam ádé ahóg áde ákóó etógnén abé. Maria apwεdédé dǎ́, ádé-ε bwám. Meéhēlēε-'áá se níbel se bēkōbēn mó dǎ́.”

† 10:21 Donje á kálag dé'só áwóó Edǎ́dǎ́n éche Esáá; émpēe bán, échē edǎ́dǎ́n. ‡ 10:32 Mod a túmbé e Levi: Dyōb dēmpwēd enén túmbé ábel nsón á Ndáb-e-Dyōb. Bévōngǎnnáá prise ánabe Ndáb-e-Dyōb áte ne ábonšen ntíi ní mende.

11

Ayáged dé mekáne

(Mat 6.9-13, 7.7-11)

¹ Mbwe nhóg Yesue ambé hõm, ákânne'. Ade amáá akáne awě mbapεε nhóg anláá mó aá, "A-Sán, yágéd sé ngáne békânneé ngáne Jõne án'yágēdtē ábē bembapεε." ² Yesue anláá bó aá, "Nzé nyéhede akáne, nyéhõb bán, 'A-Tê, edúbé ébê ne ádon ðin. Mmon nkamlen nhye ítêd etál.

³ Bãg sé echēd ndyééd e epun é b̄in* mbwe téé.

⁴ Lagsén sé nímēd mbéb, áyāle sémpē sēlagsan mod téé awě apānné sé, weémwāg se sēhún á mekagsen-tē.' "

⁵ Dóo áhóbéé aá, "Nzé ewóó w̄en, boŋ ekii áwē melúde wεé, 'Amúē, bál me e'wεle é'láán hê, ⁶ sôn, nkúde nken awě achabé abíd, awem nsón-a-echoŋ apedé áwēm. Meewóo-'áa chõm-éé ríchágtanné mó.' ⁷ Boŋ ane w̄en mó-'ε atĩmténé wε á ndáb-te aá, 'Weétagté me. Mmaá me ekob adib, syáābe ábēm bán sēmaá anaa ásē. Méehēnlé apáde ásē ábe wε chõmchõm.' ⁸ Nláa nyé á mbále meé, saké ké echoŋ éche nyéðíí, chõo épād mó ásē. Boŋ abáðnen áde wēbáðnēnnē w̄en, dóo dékãŋ boŋ apádé ásē, ábē wε kéchéé éche éhedeé. ⁹ Nlānge nyé nēn meé, hedēn Dyõb, ábē wε. Hēð, Dyõb débēl enyín, kũm ekob, Dyõb déðibnéd wε. ¹⁰ Ayāle kenzéé awě ahēðné Dyõb, ákũd, awě ahēðé-'ε, ānyĩn. Kenzéé-'ε awě akumé ekob, Dyõb déðibnéd mó. ¹¹ Nyé besáá bé bán, nyé ahéé mwān áhedénné súu, boŋ mó-'ε átímé ébagé mó nyã? ¹² Káa nzé ahēðné wε akii á kúb, boŋ wε-'ε étímé ébagé mó ngabobe a mpwen? ¹³ Nzé e'bébtéd é' bad nēe nyé nyébage áben bán kase é bwēm, tógtén-naá echen Sán awě adé ám̄in? Chán-nõ éebaá bad Edáðdāŋ éche Esáá ábe behéðné mó chó."

Yesue eesáa nlatén ne k̄aŋ e e'dáðdāŋ bé mbéb

(Mat 12.22-30; Mak 3.20-27)

¹⁴ Epun ehóg, Yesue abídté'áá mod edáðdāŋ é mbéb áte éche ênkwid ane mod ebóbé. Ade émáá mó abíd áte, ane mod ambootéd dyam ahób. Nēn, dénkõbēd ndun e mod echē ebédé áhed menyáké bwāmbwam. ¹⁵ Boŋ nguse é bad énhõb bán "Belzebule, k̄aŋ e e'dáðdāŋ bé mbéb móo abage mó ngine ábíded bad e'dáðdāŋ bé mbéb áte." ¹⁶ Bēmpēe ábe behéðé'áá mó akag áte bēnhõb bán, álúmed bó e'chemléd ábe é'húú ádyõb. ¹⁷ Mó-'ε ambíí nímāb mewēmtēn, né-õõ, anláá bó aá, "Aloŋ ké ahéé áde ákábné áte, boŋ nchemtēn méesē, débēb. Abum á ndáb áde nchemtēn-ne méesē, dómpē dépāŋtēd áte. ¹⁸ Nzé édé bán, nkamlen míme Satane ríkábné áte, chán-nõ méhēnlé atyéem? Nhóbe nē áyāle nyéhóbé bán, mbídtē' bad e'dáðdāŋ bé mbéb áte ne ngine echē Belzebule. ¹⁹ Nzé ngine eche Belzebule chõo m̄benladté ábíded bad e'dáðdāŋ bé mbéb áte, né ngine eche nzéé-'õ ábēn bad ábe bebídtē e'dáðdāŋ bé mbéb bebēnladté? Bēn bóo békwid nyé nkáá. ²⁰ Boŋ ngáne éðíí nēn bán ngine e Dyõb chõo m̄benladté ábíded bad e'dáðdāŋ bé mbéb áte, nē álúmtē nēn bán nkamlen rí Dyõb n̄pédé átĩnté echēn. ²¹ Nzé ngine e mod ebõŋséné yāl, enõne áde dyad, échē chõm ké ehóg éekagké hõm. ²² Boŋ nzé mod awě atómé mó ngine, abulé mó áte, abwõgké-'ε mó, abelé ákõbēn bwēm ábe áwannéé nzum, ákabtéd-te bwēm ábe ákõbné mó. ²³ Né-õõ, kenzéé awě eesē ne me, né atāŋgan me. Ane awě eewõŋgán me álad, apáa páán.

Nzé edáðdāŋ é mbéb étímé mod á yāl ámpē

(Mat 12.43-45)

²⁴ "Nzé edáðdāŋ é mbéb ébíde mod áte, ébelé ébwāgē á ehyaŋge áhed abwõg áde ákõmméé áte. Nzé éekude, ébelé éhób aá, 'Mētĩm ámbíd á ndáb eche mémbídtē áte.'

* **11:3** Ndyééd e epun é b̄in; káa ndyééd e epun éche éhúé'.

²⁵ Ape áde épagké-'ε, ébelé étán née ndáb ésáá áte, bénábpé-'ε chó áte. ²⁶ Hée ékagké bəəb, éke épēēn e'dəəðəŋ bé mbéb bémpēe saámbe ábe é'dé ebébtéd tómaa mwēn, boŋ é'hye é'sól ane mod áte, é'bwóg-ke e'dii áhed. Akēn eched, ane mod abāg ebébtéd tómaa ngáne ánsēbēē abé."

Menyiŋge mé mbále

²⁷ Bəəb-pəə áde Yesue áhóbé nê, mmwaád nhóg átínté e bad, ankánéd ehób ámin aá, "Nnam mbê ne abum áde áchyáá wε, ne abii áde ámwānté wε." ²⁸ Yesue anhób aá, "Nnam mébē dāsō né bad ábe béwóge' Eyale é Dyōb, bébelé-'ε ngáne éhóbéé."

Bad bé' chii béēhīdēē e'chemléd dīd
(Mat 12.38-42)

²⁹ Amute á bad dēmbotéd akəl. Hée Yesue áhóbéé nēn aá, "Nyongel e'chii edii nyongel e e'bébtéd é' bad. Béheude e'chemléd bé menyáké anyín, boŋ béekudté, nzése e'chemléd bé menyáké ábē Jonaa. ³⁰ Nyaa eche Jonaa ámbēē née e'chemléd wée bad bé Ninive, chōo Mwān-a-Moonyon ábēē wée enén nyongel e bad. ³¹ A Mbwe mé Nkáásé, mmwaád awē akamlánnáá alon á Seba, ányemé á soŋ-tê, nchoo ne nyongel e bad bé e'chii. Abīd mbōŋ echē ěkwid bó nkáá. Békwē nkáá áyāle ambíd se nchabnede wée nkōŋsé rísógé, áhye déwóglēn mam mé debyéé míme Solomonε áyágté'áá. Boŋ chii nēn mod adé hén awē átómé Solomonε. ³² A Mbwe mé Nkáásé bad bé Ninive bényemé á soŋ-tê nchoo ne enén nyongel e bad. Bébid mbōŋ echē ěkwid enén nyongel e bad nkáá, áyāle bad bé Ninive bēntédé mímab mbéb áde Jonaa ánkaleé bó Eyale é Dyōb. Boŋ chii nēn mod adé hén awē átómé Jonaa.

E'nyīnen bé ekide é' yāl e mod
(Mat 5.15, 6.22-23)

³³ "Modmod eémāá'ε etrukán achod se ákōō chó káa akúdtén chó † á ebwəg-sé. Boŋ abelé ákēlē chó dāsō ámin, ábel boŋ kénzée awē asóle á ndáb, ányinne ekide. ³⁴ Dīd dāsō adé ngáne etrukán é yāl e mod. Nzé dīd ákēnlé wε áte, echon yāl esyāal chómpē ebélé ekélé. Boŋ nzé déēkēnle, yāl chómpē ebélé elón wε ne ehíntén. ³⁵ Né-ōó, nyētóo, ábel chōm éche ényīnte nyé ekide, étimé abé chōm éche étimte' nyé á ehíntén-tê. ³⁶ Nzé édé bán echon yāl esyāal elóné ne e'nyīnen bé ekide, ésebán ehíntén édé abwóg ké ahóg, né yāl ēmwāá áte, melelem ngáne etrukán épentéé ekide."

Yesue aselé Befarisia ne bemeléede bé mbéndé
(Mat 23.1-36; Mak 12.38-40)

³⁷ A pónde eche Yesue áhóbéé nê, Farisia nhóg, anchélé mó aá, áhye búmō bēdyē ndyééd áwe ndáb. ³⁸ Né-ōó ankē, asól á ndáb-te, búmō bēdyēē á tébele. Ane Farisia ambé menyáké ányín bán Yesue eéwopéé mekáá ngáne éhédnádtáá, boŋ ábootéd ndyééd adyé. ³⁹ Dāsō Sāngwée álanḡeé mó aá, "Nōné", nyé Befarisia, nyéwobpe mbwendé ne dīse ámbīd e ebwóg, boŋ adum á bwēm ne ebébtéd bóo bélóné áwen nlém-tê. ⁴⁰ E'dimdim é' bad ngēn! Mod awē ahəgé ámbīd e ebwóg, saá mó ahəgé káəŋne áte-yε? ⁴¹ Boŋ nyétéd bwēm ábe é'dé áwēd-te, nyébage' betóótōkē bé bad. Né chōm ésyāal áyāl echēn ésāŋ.

⁴² "Medim ne nyé, Befarisia! Nyétéde ké meseb ne nduu ne byaá ábíníí é'syāal bémpēe, nyébage Dyōb donḡe nhóg átínté e monḡe dyōm. Boŋ nyéēhēdēē e'boŋ bé nlém ne edəŋge é Dyōb alúmed. Nyētāŋḡéné mímén mésyāal ábel, ésebán nyéchəbte' míminíí.

⁴³ "Medim ne nyé Befarisia! Nyédəə metii mémbáá adyεε á ndáb é mekáne, nyédəə-'ε melēnten mé edúbé akud á dyōn-tê. ⁴⁴ Medim ne nyé! Nyédíí née soŋ éche ésóómé, éche bad bétóméé ámin, ésebán bébii."

⁴⁵ Dāsō meléede a mbéndé nhóg álanḡeé mó aá, "A-meléed, nzé ehóbe nê nádē né esyāá' sémpē." ⁴⁶ Yesue ankwentén mó aá, "Medim ne nyémpē bemeléede bé mbéndé! Nyépēmtad bad nted míme rílélé apém, boŋ nyébēn nyéebanéé ké ekáá ápémed bó mó.

† 11:33 Donḡe á kálag dé'só éewóó'ε káa akúdtén chó.

⁴⁷ Medim ne nyé! Ayāle nēn, bekal bé'daádəŋ ábe besóó bēnwū'ē, nyélónǵé bó soŋ.
⁴⁸ Né-ɔ́ nyé́bide' mbón, nyélúmte'-ε bán, besóó bēmbel bwām ngáne bēnwū'ē bekal bé'daádəŋ. Nyé-'aá nyélónǵé bó soŋ. ⁴⁹ Ayāle nē, Dyōb ne áde debyéé anhób nēn aá, 'Mēlōmē bó ábēm bekal bé'daádəŋ ne bembapεε bé nlomag, bēwū behóg, bēhəǵké'-ε ábíníí.' ⁵⁰ Né-ɔ́, enén nyonǵel e bad chóó ěkūd nkóǵsen áyāle bekal bé'daádəŋ bésyā́l ábe nímāb mekií mésyógké se á mbooted mé nkōǵsé, ⁵¹ mbooted ne mekií míme Abεε átimé' wée Sakaria, awě bēnwū'ē áfinté e menyán mé mende ne hōm áde ásáá. A mbále, enén nyonǵel e bad ěkūd nkóǵsen áyāle nímē mekan mésyā́l.

⁵² “Medim ne nyé bemeléede bé mbéndé! Nyékáá e'kii bé ekob é debyéé. Nyébēn nyéesaá asól, nyékáá'-ε bad bēmpēe ábe bēhede asól.”

⁵³ Ade Yesue ásyəŋǵéé áhed áke, bemeléede bé mbéndé ne Befarisia bēmbootéd mó ahób bwāmbwam, bésədté'-ε ekud e mekan. ⁵⁴ Bébélé'áá nímén mésyā́l áhíined mó melám ábel békóben mó awusé.

12

Elébé tǵŋene bad bé elanǵé (Mat 10.26-27)

¹ Ambíd e pónde ndun e mod enladén áte, káŋ etál éebédeé. Dóó Yesue ábóótédé bó akalēn, mbooted ne bembapεε álǵŋē bó nēn aá, “Nyétéd pónde ne elanǵé éche Befarisia, éde nēŋáne esultēn. ² Dyamdyam déesaá á e'konéd-te áde déebíd áwed. Ké ahóg-ke déesaá, áde ásóomé bon bán déebyéénné. ³ Dyam ké áhéé'-ε áde nyéhóbé á ehintén-tē, déwōgnéd á e'nyínen bé ekide. Dyam áde nyékále-'aá á kun-tē ámbíd e ekob, dékanléd á nhéné.

Ane awě bétǵŋéné abán (Mat 10.28-31)

⁴ “Amúē, á mbále, nyéewógé mbwóg ne moonyon awě ahele awúu ekob é yǎl ésebán ahele dyam démpēe abel. Awáb eetóméé nē. ⁵ Nlāa nyé mēé, mod awe nyétǵŋéné abán, adfi ane awě nēe ámáá wε pemε e alonǵé akoben, awón'-ε ngine echě ábwéméé wε á dū-á-muú. Ne mbále ane móo nyétǵŋéné abán. ⁶ Eesaá mbále nēn bán, kábpe ébe ngēn, chóó béchannéé ndun étáan-ne? Bon ké nē Dyōb déechatánné ké póg. ⁷ Dyōb ábíí káŋne mesonǵé mé e'sid ábe é'dé nyé á nló. Né-ɔ́, nyéewógé mbwóg, nyédé etógnén tómaa ndun, ké ěmbuú ké áte.

Akob Yesue káa ábán mó á yǎl (Mat 10.32-33, 12.32, 10.19-20)

⁸ “A mbále, kénzée awě ábíd mε mbón á'sō é' baányon, Mwǎn-a-Moonyon mómpē ábíd mó mbón á'sō é' ángel é Dyōb. ⁹ Bon mod awě abáá mε áyāl á'sō é' baányon, mε'-ε mēbān mó áyāl á'sō é' ángel é Dyōb. ¹⁰ Kénzée'-ε awě ahóbé eyale é mbéb tǵŋene Mwǎn-a-Moonyon, ákūd alagsen, bon kénzée awě ahóbé e'bébtéd é' mekan tǵŋene Edaádəŋ éche Esáá éekudté alagsen. ¹¹ Nzé édé bán bésómné nyé wée belyáged bé dyad ne benkamlenε, nyéētāgē áte, ngáne nyékāā'é káa dyam áde nyéhōbpē, ¹² áyāle nzé pónde epedé, Edaádəŋ éche Esáá éyāgéd nyé chōm éche nyétǵŋéné ahób.”

Ngan e eyókél é nhon ní mod

¹³ Áfinté e ene ndun e mod, nhóg anláá Yesue aá, “A-meléed, láá mwǎnned wεé ákabe sūmō mbwóg áte.” ¹⁴ Bon Yesue antimtén mó nēn aá, “Nzé-módé abánné mε nēe mod awě akáadte' bad, ákabe nyé mbwóg áte?” ¹⁵ Dóó álǵŋéé bó moosyā́l aá, “Nyétóo, nyéebanné nlém áyāle awón á bwēm, áyāle saké nhon móo nídide moonyon á alonǵé.”

¹⁶ Ankalé'-ε bó ngan aá, “Nhon ní mod nhóg mémbe. Anwón nzag. Ade ene nzag échyáá, embíded medyé nkute ne nkute. ¹⁷ Nhon ní mod mé ménhōb áwe nlém tē aá, 'Chán mébenlé bōb áde etál éelyáǵéé wée ríkonǵéé medyé?' ¹⁸ Dóó ádlé áte chóŋ bon

áhōbē aá, ‘Nén dōo mébenlé. Měpān échem ndáb é e’koṅnéd, nlōṅ émpēe éche ékálé áte, boṅ nkúm medyé áwēd-te, ne nhōn nímēm nīsyāāl. ¹⁹ A pónde eched-taá mélāā’ é échēm edáádāṅ mēé, nlādté yāl nhōn nīme médyéé mwé ne mwé. Bōob-pōó mēched yāl, nīdyág, nīmwāg, nīchogé-’ε alongé.’ ²⁰ Boṅ Dyōb dénlāā mó nén, aá ‘Edimdim é chōm chén. Nkuu nén dēn mēkobén wε pemε e alongé. Abē bwēm é’syāāl ábe émáá-’aá alad áte, nzé-módé wélyāgnēdtē bó?’ ²¹ Nê dōo édíí ne ké nzé-módé awē akúmmé yāl nhōn, boṅ eésē nhōn á’sō é’ Dyōb.”

Weétāgē áte á alongé

(Mat 6.25-34)

²² Dōo Yesue álāngéé ábē bembapεε nén aá, “Né-ōó nyéētāgē áte á alongé se nyéhōbē nén bán cheé nyédyēē, ké’ε cheé nyéwāā’ē á yāl. ²³ Alongé átómé ndyééd, échen yāl-le ámpē edé etógnén tómaa mbóté. ²⁴ Nyénōne’, nkōnēkōn. Méēwēnēē bwēm, méēpādēē, méēwōo-’áa hōm áde bēkoṅgēé medyé. Kénê, Dyōb adídte mó! Nyéebíí’ é bán nyédé etógnén bwāmbwam tómaa menōn-ε? ²⁵ Nzé-módé áwen tíntē áhele átāg áte káāṅ, abád ké epun ehóg áwē alongé áyāle átagéé áte? ²⁶ Nēē nyé modmod nyéehelēé mpín mé akan nēē nímē ábel, cheé ékáo boṅ nyétagé áte áyāle mam nīme mélyágé ásē?

²⁷ “Nyénōne’ mbonja ngáne ékwogéé. Eebeléé ntū, éebāngéé mesāṅ. Nlāngε nyé nén mēé, ké kāṅ Solomonε ne nímē nhōn nīsyāāl eewāá’ aá mbóté éche épédé échén mbonja ké póg e’boṅ. ²⁸ Nzé Dyōb áheleεε áwāādtē e’sum ábē é’bāg chíi boṅ chān béhé bó á dū, né éetómmé nyé awáad né-yε? Chán adúbe ádíí nyé mwāmpín nén?

²⁹ “Nyéebanné nlém bán, cheé nyédyēē káa cheé nyémwēē. Nê déetagté nyé. ³⁰ Echē nyaa é bwēm chóo bad bé nkōṅsé béchyεε’ é akud. Awēn Titéε mwēn abíí aá nyétógnéné ábén bwēm. ³¹ Né-ōó, nyésébe nyéhēd mam mé nkamlēn nī Dyōb, dōo Dyōb débéé nyé ábíníí bwēm.

Nhōn nīme nīde ádyōb

(Mat 6.19-21)

³² “A-bānbān, nyéewógé mbwāg. Echen Sāṅ awóo mewēmten nīme mēsáá ábe nyé ngíne e nkamlēn. ³³ Nyésóm áben bwēm, nyébag betóótōkē bé bad mōné. Nyéhēd ekwε é ngáb éche éehelēé amaa ásē. Nyéhē nhōn nímēn á e’koṅnéd ábe é’dé ádyōb, wéε dyamdyam déebenlé mó, wéε bechīb béehenlé mó achīb, síi-’ε éehenlé mó adyé. ³⁴ Nyébíí bán wéε nhōn nībáγκē mod, áhed dōo nlém-mε nībáγκē mó.

Mod-téé ábē mboṅsén

³⁵ “Nyépūd abad, nyéchod-te etrukán, ³⁶ nēngáne bad ábe bésine’ echab sāṅ awē akií á ngande e e’wóngéé ábel boṅ nzé ahúú húén, boṅ akumé ekob, bēnednéd mó ábwāg-ábwāg. ³⁷ E’boṅ é’ yāl áte ne bembālede ábe echab sāṅ épéé, boṅ atán ngáne bēdyéé epin, bésineé mó. A mbāle áboṅsén, ádíí bó ásē, atómtéd-te bó ndyééd. ³⁸ Ké melúde dōo ámpεé, káa epōg é mbwεmbwε, boṅ atán bó melelem, e’boṅ é’ yāl áte bélyāg é’tán bó. ³⁹ Nyébíi-’ε bán, nzé nwóo-ndáb abyéé’áá pónde eche nchīb ápεé, né ádyéé epin, ésebán atεdte aá, bésal mó ndáb. ⁴⁰ Nyémpē nyétāngéné mboṅsén abé, áyāle Mwān-a-Moonyōṅ āpē á pónde eche nyéewēmtenεé bán āpē.”

Mbālede awē ábele nímē nsón ne nlém nhóg ne awē eébéle’

(Mat 24.45-51)

⁴¹ Petro ansédéd aáken, “A-Sāṅ, sé bēn pen-εé ékanléé enén ngan-ε, káa bad bésyāāl?” ⁴² Sāṅgwéé ankwentén aá, “Né-ōó, nyé mod té ábē nēē mbālede awē awóo debyéé, awē ábele-’ε mam nīme eche sāṅ álāngé mó aá ábel. Mó adé mbālede awē eche sāṅ ábánné aá ákamlēn bembālede ábíníí, ányín-ne nén aá békúdé ádāb akab á ndyééd pónde échē

* **12:25** Abád ké epun ehóg áwē alongé káa áchab tómaa ngáne ádíí.

etāngéné. ⁴³ Nnam mébē ne ane mbaledε awě eche sāj áhūū'é, bonj atán nēngáne ábelé mam míme ányāgtēnnē mó. ⁴⁴ Ne mbále, nlānge nyé nēn mēé, ane mbaledε eche sāj ábané bwēm é'syāāl ábe áwóó áwe mekáá aá ákamlan.

⁴⁵ “Bonj nzé ane mbaledε adé mbaledε a mbéḅ, bonj ahóbé áwe nlém-tē aá, ‘Ebēm áte bonj echem sāj áhūū á ekε-tē.’ Né-ó aboótédé ábíníí bembaledε bé bebaád ne bé baachóm ábe bédé ásē eché awanen, ádyāg bwēm, ámwāg-kε mīm mékóbe mó, ⁴⁶ ane mbaledε eche sāj áhūū epun éche éēwēmtεnεé ne á pón dé eché énkēmbíí'é aá áhūū. Né bébwēm mó á ebwóg,† békógsén-ne mó ne nhel melemlen ne bad ábe béwúú nló áte. ⁴⁷ Ane mbaledε awě abíí ntíí mé nsón míme sáá-a-ndáb, bonj eébonjεne, káa eehíde mímē ntíí ámbíd, ákud mbéte e ngíne. ⁴⁸ Bonj ane awě enkēmbíí ntíí, bonj ábelé epan dé, békūdē mó kúdtén. Mod ké ahéé awě bébúdé abε, né-'aá bébudté mó ahεden. Ane-'ε awe bétómténé abud dé abε, né-'aá bétōmēnnē mó abud dé ahεden.

Yesue ad mópééné nkabén
(Mat 10.34-36)

⁴⁹ “Muú móó ríhyédé akwéd á nkōjsé. Mendāḅ-'ε mēé, né mēm mad akóben. ⁵⁰ Bonj ntāngéné nsébé nkud edusen é metuné, mēmād-te chó akud bonj nlém mépwiitéd mε. ⁵¹ Nyēwēmtan bán, nsaj móó ríhyédé apεen á nkōjsé-ye? Aáy, saké nsaj, nkabén móó mípééné. ⁵² Bootya bōob áke á'sō, ndáb eché ewóó bad bétáan ékabén áte, béléán bétāngén bébe, bébe-'ε bétāngén béléán.

⁵³ Kōkōo ēbē.

Sáá átāngēn mwān a mwεnchóm,
mwān a mwεnchóm átāngēn sáá.
Nyaá átāngēn mwān a mmwaád,
mwān a mmwaád átāngēn nyaá.
Nyāḅkálé átāngēn mwān a mmwaád,
mod mwān a mmwaád átāngēn nyāḅkálé.”

E'chemléd é' bín
(Mat 16.2-3, 5.25-26)

⁵⁴ Yesue anláá amute aá, “Nzé nyēnyíne mbag ébide á mbāḅ, nyébelé nyéhób bán, ‘Mbúú échā bōob’, ébenléd-te áned. ⁵⁵ Nyēnyíne-'áa epub éhúε' á pεd e mbāḅ, nyéhōbē' bán, ‘Enyεn ébēnēd mod bōob,’ ébé-'ε áned. ⁵⁶ A-bad bé elāngé. Néε nyépédé abíí ngáne béléá'ε bín nēn, cheé ékáá bonj nyéēhēlē mam míme mébenlad nyé á'sō-te chíi nēn achem?

⁵⁷ “Cheé ékáá bonj nyébēn nyéēhēlē adol áte nēn bán, kōse e akan nēn eché ehεdnad abel? ⁵⁸ Nzé mod ahóbé aá, mókεεne wε á kóte, héd nzii kóḅḅ nyúmō bétim ásē á nzii. Esebé nē, nzé ahédé wε á kóte, kóte chó-'ε ébεé wε á mekáá mé plūse, plūse chó-'ε éhē wε á mbwōg. ⁵⁹ A mbále, nlānge wε mēé, weéhēlēε-se ebíd á ndáb e mbwōg-tē wē kóḅḅ né etwedé ádōḅ alúm ásyāāl.”

13

Nyéεde abel dé mbéḅ, nyétimεn Dyōb

¹ Ade Yesue ádíí áhóbéé nē, dōo nguse é bad éche émbē áhed élāngéé mó ngáne Payledε ánwūū'é bad bé Galilia áde bēbágé'áá Dyōb mende mé e'lém. ² Yesue antimtén bó aá, “Nédē mewēmtεn médé nyé bán, ábē bad bé Galilia ábe bēnkūd éché ebεn, bétómé ábíníí bésyāāl ebébtéd abé áyāle bēnwēē ene ndín e kwééd-ε? ³ Aáy! A mbále, nzé nyéētεdte mímεn mbéḅ se nyétimεn Dyōb, né nyé moosyāāl nyéēwé, nyébóó-'ε. ⁴ Chán-náa ábíníí dyóm á mod ne waam ábe ntōḅ-ntōḅ ní ndáb ménkūmtédte ámín á dyad é Silom, bonj béwé? Nédē mewēmtεn médé nyé bán, bēntōmtεn ebébtéd abé tómaa bad bésyāāl ábe

† 12:46 Bébwēm mó á ebwóg káa bésēl mó áte e'sónj é'be.

bénlōh á Jerusalem-ε? ⁵ Aáy! A mbále, nzé nyéētεdte nίmεn mbéb se nyétίmēn Dyōb, né nyé moosyáál nyéēwē, nyébbóó-’ε.”

Ngan e bwel ábe béechyāā

⁶ Héε Yesuε ákálé ngan aá, “Mod anwón alín á bwel á nzag-tē. Ankě epum é bwel ahed áwedé-mín ngen ne ngen, bon enkēnyínné ké ehóg. ⁷ Héε álāngēé nnōn-a-nzag aá, ‘Edé bōob mwě ríláán áde nīpagké á bwel-sé hén mwě téé, bon meenyínéé epum ké ehóg. Kwel bó. Chán é’hele é’madé ahón á ndōob-tē ngēn?’ ⁸ Héε nnōn-a-nzag átímtanné mó aá ‘A-sán, tεdé bó ké mwě nhóg ámpē. Mēnabé bó ásē, nhíí-’ε bó nkúmbág. ⁹ Nzé é’chyáá e’pum mwě nίme ríhúε’, né édé bwām. Nzé-’ε béechyāā, né békwél bó.’ ”

Yesuε adidé mmwaád nhóg

bwām á Mbwe-mé-nkóme-áte

¹⁰ Mbwe-mé-nkóme-áte nhóg, Yesuε ayágté’áá bad á ndáb e mekáne póg. ¹¹ Mmwaád ambé áhed awē edāádāh é mbéb émbēé áte á etún é dyóm á mwě ne waam. Embēl mbíd enwúmén mó nyaa eché éehelaá yāl asále áte bwām. ¹² Ade Yesuε ányíné mó, anchélé mó, aláá mó aá, “A-nyan, nkole nίme ékonléé nίmáá.” ¹³ Ade ábáné mó mekáá á nló, ane mmwaád ansále yāl áte ábwōg-ábwōg, ábootéd-te Dyōb akεn.

¹⁴ Héε mod awē abédé nló á ndáb e mekáne, álíí áyāle adid áde Yesuε adidé ane mmwaád bwām á mbwe-mé-nkóme-áte. Alāngē bad aá, “E’pun é’dé ntóob ábe mod átāngéné nsón abel. Nzé nyédāá bwām adyεε nyépē ábē e’pun, saké á mbwe-mé-nkóme-áte.” ¹⁵ Héε Sāngwéé ákwεntanné aá, “Nyédoge bad. Nyé ahéé eéhunné nyag káa ésel á ebem-tē se ákēēn chó á edíb á mbwe-mé-nkóme-áte? ¹⁶ Anén mmwaád adíi mwān awe Abrahamε. Satanε anhan mó ne nkole á etún é dyóm á mwě ne waam. Nyélláa mε ké mbéb móó rídé, áhúd mó á mehangé á mbwe-mé-nkóme-áte?” ¹⁷ Chōm éche ánhōbpē énwōgēd bad ábe bétāngánnáá mó e’són. Moosyáál anwóg menyīnge áyāle mam mé ményáké nίme Yesuε ámbenlé.

Ngan ébe é nkamlεn rí Dyōb:

Ngan e mbál nίme ríchiné

(Mat 13.31-32; Mak 4.30-32)

¹⁸ Yesuε anhób aá, “Chán nkamlεn rí Dyōb ríkóó abé? Cheé ríhale ríhāgtén mó-yēé? ¹⁹ Ndii nēngáne mbwé e mbál-e-bū eché mod átédé bon ásob á nzag-tē. Ade ékwógé, étím bwel bēn, menōn méhyě mélōh á ngen-tē.”

Ngan e esultεn

(Mat 13.33)

²⁰ Yesuε ansédéd aáken, “Cheé ríhale ríhāgtén nkamlεn rí Dyōb-é? ²¹ Ndii nēngáne esultεn éche mmwaád ámuúnédé asii á pān é mbumé rí ngun éláán káōh ésule.”

Asól á ekob éche échiné áte

(Mat 7.13-14, 21-23)

²² Yesuε andíi ambé á eke-tē éche ákágé’áá á Jerusalem. Dyad téé áde átómé’áá, ámbáá ne ásad, ayágté’áá bad. ²³ Mod nhóg ansédéd mó aáken, “A-Sāngú, mesongé mé bad nίme Dyōb désongé alongé, mébuú áte káa méebuú’é?” Yesuε anláá bad áhed aá, ²⁴ “Nyéwanεn káōh nyésól á ekob éche échiné áte, áyāle, á mbále, ekud á bad éwanén asól, bon béehenlé. ²⁵ Póndé ēpě eché nwóó-ndáb áhidéé ásē, bon ápēn ekob. Ene póndé dōo nyébootédte atyéem á ebwóg, bon nyékumé’ ekob nyéhōbē bán, ‘A-Sán, dibnéd sé ekob.’ Mó-’ε átímtén nyé aá, ‘Meebíí’ε wéε nyébidé.’ ²⁶ Nyé-’ε nyéhōb bán, ‘Syánē dendyé ndyééd, demmwé-’ε mīm hōm ahóg, eyágté’áá-’ε áwēd myad.’ ²⁷ Atímtén nyé aá, ‘Syánē deewōhnéé dyamdyam. Nyésyāā mε á díd-te. E’bébtéd é’ bad ngēn!’ ²⁸ Ade nyényínnē Abrahamε, Aisige ne Jakōbe bōobe bekal bé’dāádāh bédé á nkamlεn rí Dyōb-te, bon nyé pεn nyéchág á ebwóg, achii dé awé ne adyé dé meson á nsál, dōo détéed etál póndé eched. ²⁹ Bad bébíid á akuu ne á mbāh, á mekonekone ne á mehúléhúlé, bétéd medii á ngande e

nkamlen ní Dyöb. ³⁰ A póndé eched, bad ábe bēnlyəg mbíd b́ó b́étim á'sō, bé'sō-'ε b́elyəg mbíd.”

Yesue alebe áyāle bad bé Jerusalem

(Mat 23.37-39)

³¹ Melemem mé póndé nguse é Befarisia êmpě wée Yesue, b́elāngē mó bán, “Syáo hén, ékag hóm démpēe, áyāle k̄h̄ Hērōde ahede wε awúu.” ³² Yesue ankwentén bó aá, “Nyéke nyéláa échê esob bán, ‘Chii ne chān mēhūd bad e'dáádəh bé mbéb áte, ríchōōd-te bad, boŋ súú ébe mēmād nímēm nsón.’” ³³ Boŋ ké chān ébēē, ntəŋgéné abé á nzii chii, chān, ne sú ébe, áyāle éeboo' é bán, nkal é'dáádəh áwê hóm démpēe ésebán á Jerusalem. ³⁴ Wóowó! A-bad bé Jerusalem, nyéwúe bekal-bé-e'dáádəh nyéwúēnnē-'ε bad meláá ábe Dyöb álómé! Nkénwān áte ngen ne ngen álad nyé áte nēŋgáne nyaá-kúb ákútanné bán, boŋ nyéehédéé etál! ³⁵ Nyénəne', Dyöb détedé echen ndáb. A mbále, nlānge nyé nén mēé, nyéenyínénné me díd ámpē kóəŋ ne á póndé eche nyéēhōbpē bán, ‘Nnam ne ane awě apedé á dín á Sāŋgú.’ ”

14

Yesue achōŋtē mod awě melóg mékóbé

¹ Mbwe nhóg Yesue ankě ndyééd adyé wée ndəle a Farisia póg. Nén démbē a mbwe-mé-nkóme-áte. Ade ápédé áwed, b́enóné'áá mó chodchod. ² Mod mó-'ε ambě áhed awě melóg mémbídtē á yǎl. ³ Héé Yesue ásedtéé bemeléede bé mbéndé ne Befarisia aáken, “Edé kunze ádid mod bwām á mbwe-mé-nkóme-áte, ngé éesaá?” ⁴ Boŋ b́enkēnhóbpé dyamdyam. D́óó ákóbé ane mod awe melóg mēbíde á yǎl á ekáá, ádidé mó bwām, asúúdtē mó á ndáb. ⁵ Ambíd e nē d́óó ásedtéé bó aáken, “Nyé ahéé adé awě mwān káa nyag éhūnnē echóg, boŋ eékag ch́ó abided ábwōg-ábwōg, ké émbē bán á mbwe-mé-nkóme-áte?” ⁶ Boŋ b́enkēnwōŋgé dyamdyam áhób.

Ake dé e'ken ne akob dé nken

⁷ Ade Yesue ányíné bad ábe b́enlēbēē ádyé ndyééd b́esyāāl ábe b́epédé b́ebóótédé medii mémháá apwēd, ankalé bó enén ngan aá, ⁸ “Nzé mod alébpé wε ngande, weépāg-sε éhedé e'dii é'mháá, áyāle éhele ébé né b́elébpé mod ampée awě adelé áte tómaa wε. ⁹ Nzé ene nyaa e mod epedé-'ε, mod awě alébpé nyé moosyāāl ālāā wε aá, ‘Béé anén mod atii.’ A póndé eched d́óó étiméé atii asad atéd ne akwáké. ¹⁰ Boŋ nzé epedé ene ndín e hóm, etédéé e'dii ábe é'dé á ahāŋgé, ábel nén nzé nwóó-ngande anyíné wε, mós ālāā wε aá, ‘Amúē, kě édyεε á atii ámbáá híníí.’ A póndé eched d́óó ékudéé edúbé áfintē e bad ábe nyáābōo nyétédé tébele. ¹¹ Né-əó, nyébíi bán, kenzéé awě achágté yǎl, Dyöb désudéd mó. Kenzéé-'ε awě asúdté yǎl Dyöb déchāgēd mó.”

¹² Hé-'áá álāŋgéé mod awě anlébé mó nén aá, “Nzé ehóbé wée, móchage' ngande, weehóbé wée mólébpé áboŋ b́ēn, káa áboŋ baányan, káa echoŋ túmbé, káa bewón bé ngáb ábe nyáābōo nyēbyééné. Nzé ehídé nē, né bómpē b́elēbē wε. Nē ábele átim ehéen ne metuuten. ¹³ Boŋ nzé echagé ngande, elébé dásō betóótókē bé bad, ne bad ábe b́ehúné eped, bóobe bad ábe b́ekwédé ndím. ¹⁴ Nzé ebelé nē, né wěkūd nsimé áyāle b́eehenlé wε asábe ámbíd. Dyöb désābē wε áde bad bé bwām b́epuú'ε.”

Ngan e sánkalaa a ngande

(Mat 22.1-10)

¹⁵ Ade mod nhóg awě bóobe Yesue b́entēd tébele áwógé nē, d́óó álāŋgéé Yesue aá, “Nsimé ne bad ábe b́edyē ndyééd á ngande e nkamlen ní Dyöb!” ¹⁶ D́óó Yesue álāŋgéé bó aá, “Mod nhóg anchāg sánkalaa a ngande, ábūd-te bad alébe. ¹⁷ Ade póndé e ngande épédé, anlóm awe mbaledé wée beken ábe ánlēbēē aá, ‘Nyéhyag, mboŋsén rísyāāl nímáá abé.’” ¹⁸ Boŋ bó moosyāāl, b́embootéd mechāŋgé abε nhógē-nhógē. Nhóg anhób aá, ‘Nchané etúú, ntəŋgéné ch́ó akε dé anyín. Ncháa wε, méehenlé ahyε.’” ¹⁹ Ampée anhób aá, ‘Bóob nén dēn,

dóo ncháné nlád ní nyag rítáan éche élié' nzag. Chóo ríkagké ahəgten nén. Sôn, méehenlé ape!' ²⁰ Ampée-'é anhób aá, 'Nkudé sómbé ekóólé-ekóólé. Né-ɔ́, méehenlé ape!' ²¹ Ane mbəledε antīm ámbíd, áke aláá eche sánj mam mésyāāl. Dóo ekanj ékóbé eche sánj áte, bonj álómē ane mbəledε. Anhób aá, 'Kǎg mehélé, ékag á ntém ní nzii, kóóhne á mēte mé nzii mé dyad-tê, éhúen betóótókē bé bad, ne ábe béhúné eped, ne ábe békwédé ndím, ne ábe béehelé akε.' ²² Eebeméé áte ane mbəledε anhuú ámbíd, aláá sáá-a-ndáb aá, 'A-sánj, mbelé ngáne wénhəbpē, bonj ké nê, etál élyágé édé.' ²³ Dóo Sáá-a-ndáb áhóbéé aá, 'Kǎg á nzii émbáá ne nzii é mehín, échéle kénzée wée áhyag ábel bonj ndáb élón. ²⁴ A mbále, mod ké nhóg awě ménsəbēē alébe, éewógké chǒm ké ehóg á nsəl á ngande-tê hén!' "

Abé mbapεε
(Mat 10.37-38)

²⁵ Mbwe nhóg ndun e mod éhídé'áá Yesue ámbíd. Héε ábóótédé bó aláa nén aá, ²⁶ "Nzé mod ahóbé aá, móhíde mε, ésebán achádténé nyaá, sáá, mwaád, bán, baányan, kóóhne ádē alongé dēn, ene ndín e mod eékwognedεé ábē awēm mbapεε. ²⁷ Kénzée awě eepéme ádē awəg, bonj áhídnē mε, eékwognedεé ábē awēm mbapεε.

²⁸ "Nzé-módé ábē awě áwōh mewēmten álonj sánjkalaa a ndáb, bonj eesébpé adyεε ásē, áhəgten nkun níme ene ndáb étēdtē mó, ábíi ké móhēl chó amad, káa móohenlé? ²⁹ Nzé amaá-'é ndáb asume, bonj eéhele chó amad, moosyāál awě anyíné abelé ábootéd mó awel, béhəbē ³⁰ bán, 'Mod nhóg ansáá ndáb, bonj eéheleé chó amad.'

³¹ "Nzé kəh póg ewémténé waáb kəh bel akum, abelé asébé yəl ahəg á ekáá ké mesonjé mé sánze níme áwóo dyam dyóm dé ekálé, béhēl ábe waáb awě awóo sánze dyam móom mé ekálé mébe. ³² Nzé anyíné aá mókwognedεé, abelé alóm belyáged bé dyad á'sō wée waáb, waáb adēpe mó benben, ábel nén békəm nsanj. ³³ Melemlem nê dóo édíí né ké nzée awě eehúde chǒm ásyāāl nlém. Ene ndín e mod eékwognedεé awēm mbapεε ábē.

Nkwě níme mbódé e'nyin
(Mat 5.13; Mak 9.50)

³⁴ "Nyébii bán nkwě rídé chǒm é bwám. Bonj nzé mbódé alanj, chán béhele-se bényīnēd mó ámpē? ³⁵ Méesaá dyam dé abelen ámpē. Apim dóo bépiméé mó. Bad ábe béwóo metúu, bésəhəten bwám."

15

Ngan e rídyəh ní mbód níme mémbəo
(Mat 18.12-14)

¹ Mbwe nhóg belad bé tááε ne bebel bé mbéb bémpēe, bémpē wée Yesue. ² Dóo Befarisia ne bemeléde bé mbéndé bényonjéé áte bán, "Nédē anén mod awonjne bebel bé mbéb, bóbəo bédyag-ke ndyééd hǒm ahóg." ³ Héε Yesue ákánlé bó ngan nén aá,

⁴ "Nzé-módé adé awě áwōh mbwókel é rídyəh ní mbód, bonj nhóg mbóo, bonj eétedté níminíí móom mé rídyəh ní mbód abog ne abog á etún-tê, áke dé ahəd níme nhóg níme mbóo kóóh né adíbté mó? ⁵ Adibed áde ádibte-'áa mó, áhāg mó á abəl ne menyinje mésyāāl. ⁶ Bonj nēε ápédé á dyad-tê álad besón bé echonj ne baányanj áte, aláá bó aá, 'Syánē déwóg menyinje áyāle ndíbté nímem rídyəh ní mbód níme mémbəo?' " ⁷ Yesue ambád ámpē aá, "melemlem-'aá rílanjéé nyé mēé, menyinje métóm abé nê ádyōb ámin e mbelé-mbéb nhóg awě atédé abel dé mbéb bonj atímné Dyōb tómaa ámin e móom mé bad abog ne abog ábe bésáá, ábe béehədnád ahəhən.

Ngan e kábpe echē embóo

⁸ "Káa, mmwaád ahée adé awě áwōh kábpe dyóm, bonj nēε póg ébóo, eéchōdē' ekag, bonj áhədé ndáb áte, atónj ahəd kóóh né adíbté chó? ⁹ Adibed áde ádibte-'áa chó, alade baáb ne baányanj áte, aláá bó aá, 'Nyéwógen mε menyinje áyāle ndíbté ene kábpe echē

embóó me.’ ¹⁰ Melemlem-’aá rílanḡeé nyé nén meé, menyinjge métōm abé nê ádyōb ámīn e mbelé-mbéb nhóg awě atědté abel dé mbéb boḡ átīmēn Dyōb.”

Ngan e mwān awě ambóo

¹¹ Yesue ambád ahób aá, “Mod nhóg ambé, anchyáá bán bé baachóm bébe. ¹² Dóo epun ehóg, mwān asad álāḡē sáá nén aá, ‘A-sāḡ, beé me ádēm akab á mbwóg áde rítāḡéné akud.’ Héé sáá átédé chōm ésyāāl éche ánwōḡē, boḡ ákabpé bó áte. ¹³ Nguse é e’pun étómé-’aá, boḡ mwān asad áladé nīmē nted nīsyāāl, ákāḡ á alonḡ démpēe áde áchābnédé. Áwed-taá ápédé boḡ ábootéd alonḡé á mbaambaa achog, ábēbtē ngáb esyāāl echē ánwōḡē. ¹⁴ Ade chōm ésyāāl émáá mó áyāl né bōob, sāḡkalaa a nzaa anhún á alonḡ-tē wē. Atóg dó-’e ábóótédé mó asól áyāl ngīne-ngīne. ¹⁵ Héé ákíí kunze e mod póg atán á dyad-tē wē, áchóm mwā nsón. Ane mod mó-’e alóm mó aá, áke ádítdad mó esog é nguu. ¹⁶ Anwōḡ á mewēmtēn aá, móōlōntē abum ké ne medyé mé nguu, boḡ modmod enkēmbaá mó chōmchōm éche áhēlese adyé. ¹⁷ Dóo ádyéé chóōḡ, boḡ ákwānlád, áhōbē aá, ‘Nōné’ ngáne bembaledé bēlóné echem sāḡ á ndáb-te, boḡ ké nê bēdyág medyé méchōbe ásē, boḡ me-’e ríwág nzaa hén! ¹⁸ Měsyāó, níke ntán echem sāḡ, nláá mó meé, A-sāḡ, mbelé mbéb á’sō é’ Dyōb ne á’sō é’bōḡ. ¹⁹ Mmēn meékwōgnedéé áchāgned néé awonḡ mwān ámpē. Téd me ké nēḡáne awōḡ mbaledé nhóg.’

²⁰ “Hē dóo ápádté ásē, boḡ ásūē’ á dyad wēe sáá. Boḡ áde ákwógé ape á ndáb nē, sáá annyín mó mwā etūn. Ankóbtēn sáá ngol. Sáá annyāgéd, alúm mwān ámīn, ahé mó tál. ²¹ Dóo mwān álāḡē mó nén aá, ‘A-sāḡ, mbelé mbéb á’sō é’ Dyōb ne á’sō é’bōḡ. Meékwōgnedéé áchāgned néé mwān awōḡ ámpē.’ ²² Héé sáá mó-’e áchénlé ábē bembaledé, álāḡē bó nén aá, ‘Nyéhiinad me nsob níme rítómténé adəḡ nē, á mehélé-te. Nyéwáad mó mó á yāl. Nyéhē-’e mó ebōḡ á ekáá, nyéhē-’e mó metámbe a ékuu. ²³ Nyétéd nchóm-é-nyag awě dékálté nē, nyékwel mó, ábel nén, syánē moosyāāl dédyē débēl-le apaté. ²⁴ Nyēbíí bán, awem mwān nén ammād awé, boḡ atimé ámbíd á alonḡé. Ambóo, boḡ abídé áwed.’ Hé-’aá bēbóótédé ngande achog.

²⁵ “Mmēn mésyāāl mēmbēnléd áde mwānyon ambáá adíí á nzag-tē. Ade áhúú, dóo áwógéé bad békóne, béságe-’e bwēm á ndáb-te. ²⁶ Dóo áchénlé mbaledé nhóg, boḡ ásedté mó dyam áde ábenlaad. ²⁷ Dóo mbaledé ne álūmtéé mó áte nén aá, ‘Pón mwānyon ahúú ámbíd-óó. Sóo akwēnlé mó nchóm-é-nyag ne, áyāle anyīnen áde anyínné mó díid ámpē, ésebán dyamyam ábélé mó.’

²⁸⁻²⁹ “Awóg áde áwógé nē, anlīḡ, eékwēntene asól á ndáb-te. Héé sáá abídé á ebwóg, boḡ áhye achāḡ mó. Dóo mó-’e átimtanné sáá nén aá, ‘Nōné’, meé nkéndyēén we hén mwě ne mwě áde mbēnléé we ntū mé nsón, ésebán nwúene we nló áte. Boḡ ké echēd é mbód weébāḡēē me wēé, mbēl apaté ne ábēm bēd. ³⁰ Boḡ ngáne awonḡ mwān a nlém ápédé ámbíd, mó awě amaá echonḡ ngáb esyāāl abēbed ne bēkwalee, ewúúdé mó nyag echē etómténé akəl.’ ³¹ Héé sáá álāḡeé mó nén, ‘A-mwān, we-éé edé ne me hén pónné ésyāāl. Kéchéé éche ríwóó-’e edíí échōḡ. ³² Embē bwām syánē áchog ngande, áwóg menyinjge. Nén, mwānyon ammād awé, boḡ atimé ámbíd á alonḡé. Ambóo, boḡ abídé áwed.’ ”

16

Ngan e mbaledé awě abédé mwane

¹ Yesue anláá ábē bembapee ámpē aá, “Nhōn ní mod nhóg mēmbē. Bad bēnhye mó aláa bán awě mbaledé ambáá abēbte mó ngáb. ² Héé níme nhōn ní mod rílóme mbaledé awed achog, boḡ ásedté mó aá, ‘Ebál é póle éhéé ríwógéé áyāl echōḡ nén? Lúmed me áte ngáne mesonḡé mé bwēm níme mēmbanéeé ásē echōḡ médíí, áyāle échē etál é nsón émááné we áte.’ ³ Dóo mbaledé ádólé áte chóōḡ boḡ áhōbē aá, ‘Chán-nō mébēnlé bōob áde echem sāḡ áhedéé me ahúd á nsón? Ngīne eésáá me echē ríkwenléé nzag. Nzé ntimé-’e á nchómbé, né

nê dépiinéd me akwágkè á ngíne. ⁴ Ahâ, nkudé debyéé áde méhægkè, âbel bonj ké á nsón dǒo bénhūdtē me, bad bélyǎg békōb me nken áwab mendáb.’

⁵ “Héé áchénlé mod téé awě anwálé saá alúm, áchagé bó nhógē-nhógē. Ade mod e’só ápédé, ansedéd mó aáken, ‘Mesongé métǎn echem sǎn ekáleé wε?’ ⁶ Ane mod aá, ‘Mbwókkel é e’kwém é’ mǒl waam.’ Ane mbaledε anláá mó aá, ‘Nǎné’, echonj kálag e melúm chó nén. Dyéé ásē, étel á mehélé-te wεé, mbwókkel é e’kwém é’niin.’ ⁷ Ansedéd mod awě alónténé bébe aá, ‘Alúm ádé wε mesongé métǎn?’ Ane anhób aá, ‘Mbwókkel é nkute ní ngun éláán.’ Ane mbaledε anláá mó aá, ‘Kōb echonj kálag, étel wεé, mbwókkel é nkute ébe.’ ⁸ Ade nímē nhon mí mod níwógé nê, ménkēméd échē ekúkú é mbaledε aá, ‘Aběnlédé debyéé á bwám.’ ” Yesue ambád áte nén aá, “Nê dǒo bad ábe behíde mekan mé nkōjsé bédíí. Bédé mehél áhagen échāb nyaa é bad debyéé, tómaa bad ábe behíde e’nyínen bé ekíde é’ Dyōb.” ⁹ Yesue ambád aá, “Nlāa-’ε nyé meé, nyébenled nhon mé nkōjsé, ákób e’chonj, áyāle á pǒndé eche mémaa’ é áte, békob nyé nken wεε bad bédyεε’ é á ngíndé ne á ngíndé. ¹⁰ Ké nzé-módé awě awánlé mpín mé akan bwám, né áwālē ámbáá bwám. Kénzée-’ε awě eéhele mpín mé akan awále, né éehenlé ké ámbáá awále. ¹¹ Nzé édé-’ε bán, weewánléé ngáb e nkōjsé ngáne étǎngéné awále, nzé-módé ábǎ wε nhon mí mbále. ¹² Néε wéewánléé nhon nímē méesé mímōn bwám, nzé-módé ábǎg wε nhon mímonj mwěn?”

¹³ “Modmod eéhēlē-se abé mbaledε a bewónj bébe. Alúméd nhóg edǎnge tómaa aníníí, ké’ε átimēn nhóg, abǎnge aníníí áyāl. Weéhēlē-se ebé mbaledε a bad bébe abé ahóg. Weéhēlē-se ebé mbaledε a Dyōb se ebé-’ε mbaledε a mǎné.”

Nguse é ngan éche Yesue

(Mat 11.12-13, 5.31-32; Mak 10.11-12)

¹⁴ Befarisia bénwōg nímén mésyāāl, bonj ngáne bémbēē bedǎn bé ngáb, bénswēdē mó swédtn. ¹⁵ Yesue anláá bó aá, “Nyédíí bad ábe belúmte bán besáá á’sō é’ bad, bonj Dyōb ábíí nyé nlém áte. Kéchéé éche baányonj békēmtéé, édíí abúú ngēn á’sō é’ Dyōb.” ¹⁶ Yesue ambád bó aláa aá, “Mam nímē mēntenléd á kálag é mbéndé é Dyōb, bekal bé’dǎdǎn bómpē bénhōb mó kǎǎne á pǒndé eche Jǎne. Taase nê, nkalanj mí bwám mé nkamlen ní Dyōb níkanlad, mod téé-’ε abune nímē nkamlen abé áte.

¹⁷ “Ké nēngáne nkonj rísé ne mí mín behéle bémaa, atote ké ahóg á mbéndé e Dyōb déekwaá.

¹⁸ “Kénzée awě anané mwaád, bonj awónj mmwaád ampée, né akábé asón. Ké nzé-módé-’ε awě awóó mmwaád awě bénáné á ndáb e’wóngé, né akábé asón.

Ngan e nhon mí mod ne Lazarose

¹⁹ “Nhon mí mod nhóg mémbe, kǎse é mebad chóo áwáá’áá á yǎl. Mwēnze ne mwēnze móo ádyágáá mbwε téé. ²⁰ Ntógétōke mí mod nhóg mó-’ε rínángé’áá áwē mmwε mé e’ké bán Lazarose. E’kwεε bénlōn mó á yǎl. ²¹ Mewēmten mémbe mó aá, bébe mó píuted é medyé éche éhúne’áá á tébele a nhon mí mod. Mbwé chóo épágé’áá áhed, bonj ényāngē mó e’kwεε áte.

²² “Ade ntógétōke mí mod mé níwédé, ángel éntēd mó, ekēēn mó á akéb áde Abrahamε. Mmē nhon mí mod mómpē ménwē, belíme-’ε mó. ²³ A mbwóg e kwééd wē, nhon mí mod níbéde á metuné-te. Héé ányéné nló ámín bonj anyín Abrahamε se wíníí, ne Lazarose áwe akéb. ²⁴ Dǒo álēppéé nén aá, ‘A-Tē Abraham, sǎn, wóg me ngǎl, élóm Lazarose átǎde dúu dé e’mii á mendíb-te, áhyε áhóded me echém, áyāle meewógéé bu á dū-á-muú hén.’ ²⁵ Abrahamε anláá mó aá, ‘A-mwǎn, ewēmtan á pǒndé eche wémbēē á nkōjsé ngáne wēnkudté bwēm é’ bwám, bonj Lazarose mó-’ε ákūd bwēm bé mbéb-ε? Bǎb-pǎǎ awóge nímē menyinge hén, wémpē edé á metuné-te. ²⁶ Néε éhúdé nê áte, wéε sédíí ne wéε édíí, sǎnkalaa a mbǎn akabé syánē áte, âbel nén mod eéhēlē asyāā wén se ápe wē. Modmod eéhēlē-’áá ásyāā wē, se ápē áwēd.’ ²⁷ Nhon mí mod ménhōb aá, ‘Ncháa-ǎǎ, a-Tē meé, élóm Lazarose á ndáb échē echem sǎn. ²⁸ Nlyógé bǎnned bétáan. Ake álēb bó âbel nén, bómpē

béepäg á hõm dé metuné hén.' ²⁹ Abrahamε anhób aá, 'Béwóó metelag níme Mosεε ne níme bekal bé'dáádəŋ. Béwógεn chõm-ée bétélé ásē.' ³⁰ Nhɔn ní mod ménhõb aá, 'Aáy, a-Tê Abraham. Nzé mod akií bó atán awě abídé á mbwóg é kwééd, né bétédé abel dé mbéb bétimēn Dyõb.' ³¹ Héε Abrahamε áhóbεé aá, 'Nzé béekwεntεne Mosεε ne bekal bé'dáádəŋ awógεn, né béewógénné ké mod awě apuúdé á mbwóg e kwééd bonj aláá bó.' "

17

Abēled mod mbéb

(Mat 18.6-7, 21-22; Mak 9.42)

¹ Yesuε anláá ábē bembapεε aá, "Nyébíi bán mekágsen níme mébelte bad mbéb métəŋgéné nyé apii. Bonj édé ngəl ne kénzée awě əpεén mó! ² Embē mbonj né bēntəá ene ndín e mod sənkalaa a aláá á nkəŋ, bēbwém mó á edíb-te, tómaa mó ábēled ábén bēndem mbéb. ³ Nyétédεn yəl pón dé.

"Nzé mwānyonj abélé wε dyam dé mbéb, échu mó aláa wεé nē déεboo'é. Nzé achemé-'ε ádē awusé bonj ahəŋléné, élagsén mó. ⁴ Nzé apənné wε ngen saámbé áyāle epun é bīn, bonj apedé-'ε áwōŋ ngen saámbé áchóm alagsen aá, 'Nhəŋléné', etəŋgéné mó alagsen."

Adúbe déechinéé

⁵ Bembapεε bé nlómag bēnlāā Səŋgwée bán, "Wéd sé adúbe áte." ⁶ Səŋgwée anhób aá, "Nzé nyēnwónj adúbe áde áde mwāmpīn nēŋgáne mbál-e-bū, né nyéekamlén ádén alín dé e'sáá bán, 'A-bwεl, wubé ásē, éke ésumen á edíb é nkwě-te', é'wógén-ne nyé.

Abel dé nsón

⁷ "Détéd bán, nyé mod nhóg nyéwóó mbəledε awě akií nzag alii, káa akií ənɔn nídyonj ní mbód. Nzé ahúú á nsón, chán wélāā'é mó? Wélāā mó wεé, 'Hyě édyεε ásē hén, édyē ndyééd,' ⁸ káa wεé, 'Bélé me ndyééd étómteɔ me, étyéem-me á nkəg, káəŋ nímad adyé, bonj ámbíd é pón dé, wε-'ε édyāg?' ⁹ Nyélāa me ké wēsāgnēn ane mbəledε áyāle ábélé níme nsón? ¹⁰ Né-óó nyémpē, nzé nyēmaá chõm ésyāəl éche bétíínédé nyé abel, nyéhõb bán, 'Sédii bembəledε ngēn, nímed nsón-naá sébélé sé ngáne.' "

Yesuε asəŋtə bad bé meləŋ dyòm

¹¹ Ade Yesuε ákagké á Jerusalem, atómé'áá á nchii ní nzii mé alonj á Samaria ne alonj á Galilia. ¹² Asól áde ásólé mwā dyad nhóg, antán bad dyòm ábe meləŋ mékóbé. Bentyēem nchabnede, ¹³ bélébpē mó ne esaád bán, "A-Yesu, a-Sáj, sòn, wóg sé ngəl!" ¹⁴ Ade ányíne bó, anláá bó aá, "Nyékag wée beprise, nyélúmed bó yəl." Ade békagké nē, yəl é nsán bó.* ¹⁵ Bó mod nhóg, annyín nén aá módyéé bwām. Héε átímé ámbíd, ákené Dyõb ne ehób éche échógké. ¹⁶ Ankwε Yesuε á mekuu, ásāgnān mó. Anén mod abédéε mod a Samaria. ¹⁷ Yesuε ansédéd mó aáken, "Eesaá mbále bán nsəŋtə nyé bad dyòm-ε? Héé ábíníi abog bédíi? ¹⁸ Nédē mod ké nhóg ampée eétimeé ámbíd áhye dé abε Dyõb mekenag, eétoμέé anén mod a nken-ε?"† ¹⁹ Héε áləŋgée mó aá, "Tyéém ámīn, ékag. Adõŋ adúbe ádíde wε bwām."

Epe é nkamlen ní Dyõb

(Mat 24.23-28, 37-41)

²⁰ Befarisia bēnsədéd Yesuε bánken, "Pón dé ehée nkamlen ní Dyõb mépée?" Yesuε anláá bó aá, "Nkamlen ní Dyõb méesaá dyam áde mod ányínnéé díid, ²¹ káa dyam áde mod áhõbpē aá, 'Nɔné', mómén,' káa 'mómíníi.' Aáy, nkamlen ní Dyõb nímaá abé áfínté echēn." ²² Héε áləŋgée bembapεε nén aá, "E'pun é' bīn é'húε á'sō ábe nyédəŋgé bán né

* **17:14** Asáad á yəl: Nzé meləŋ ménkõb mod bétédé'áá mó nēε mod awě eesáa. Bébéné'áá mó bán, eesíté wée bad bédíi. Prise chõ énwōŋ kunze ásimen mod meləŋ bonj ébided mbakú nén bán asáa, bonj ábootéd apε wée bad bédíi.

† **17:18** Bad bé Israel bēntéd bad bé Samaria nēε benzínéé. Bóbóó béekagé'aá ké mwāmpīn áyāle nyaa e mekan mé mbwóg ne mekan mé alonj. Ké nyaa e abele á Dyõb ne hõm dé mekáne bēmbē bó nhəŋlén.

nyenyín ké mbwε nhóg míme Mwän-a-Moonyon álümēdtē nyé yäl, bon nyéenyínné. ²³ Bēlāā nyé á pónde eched bán, ‘Mônén,’ káa ‘Móníní,’ bon nyéehántán bó. ²⁴ Ayāle, ngáne emwεdmwεd étóméé, bon épenté ngob e Dyöb ped póg ne eníní, nê dōo epun éche Mwän-a-Moonyon ápéé ébēē. ²⁵ Bon édēbé nê, atāngéné metuné híin akud. Kāne enén nyongel e bad eebān mó áyāl. ²⁶ Ngáne émbēē á pónde eche Noa, nê dōo ébēē á pónde echē Mwän-a-Moonyon. ²⁷ Bad bedyágé’áá medyé, bémwāg mīm, baachóm bēwóó’áá bebaád, bebaád-te békāg á mewóngé káān ne mbwε míme Noa ásolé á bōle é’mbáá-te bon mbúú echó, mesén melóne, méhōōd ábē bad bésyāāl. ²⁸ Melemlem nê dōo émbēē á pónde eche Lote. Bad bedyágé’áá medyé, bémwāg mīm, békābē dyon, bēwēnē bwēm, bēlōō-ε mendáb. ²⁹ Bon mbwε míme Lote ásyāngé á dyad á Sodom, míme mbwε dēn muú ne meláá míme méhyāntan, mémbíd ádyōb nēe mbúú, ríwúú ábē bad bésyāāl. ³⁰ Melemlem nê dōo ébēē míme mbwε míme Mwän-a-Moonyon ányínnēdtē.

³¹ “Eché epun, mod awē adé á nnon rí ndáb mín áde nhon rídíi mó á ndáb-te, eétoḡné asud ásē áhye dé atéd mó. Melemlem-’áá mod awē adé á nzag-tē, eétoḡné atim ámbíd á ndáb. ³² Nyewēmtēn dyam áde dēmbenléd ne Lote mwaád. ³³ Kénzēé awē awóó mewēmtēn áson áde alongé, ábōd dō. Kénzēé-ε awē abódé áde alongé, né asóó dō. ³⁴ A mbále, bad bébe bēnaá anon ahóg nkuu, bétéd nhóg, bētēdē aníní. ³⁵ Bebaád bébe békōgé medyé, bétéd nhóg, bētēdē aníní.” ‡ ³⁷ Dōo bembapεε bésedteé mó bán “A-Sān, héé nê débēnlédte?” Yesuε antimtēn bó áá, “Wéε ndim mbāgkē, áhed dōo benhoḡnōné bēladnēé.”

18

Ngan e ngwεε e mod bó nkúd é mmwádd

¹ Yesuε ankalé ábē bembapεε ngan álúmed bó áte nēn áá, bétāngéné békānnē pónde téé ésebán bēhūnte nlém á abum. ² Anhób áá, “Mod abédé dyad ahóg, awē akáadte’ bad. Ane mod eebáa’áá Dyöb, eébage’áá-ε modmod edúbé. ³ Nkúd é mmwáad-te abédé melemlem mé dyad, eémaa’áá’ wéε ane mod. Pónde téé álāngē mó áá, ‘Sé mod sēwōḡné mehób. Káád sé ésuud me nzoḡ.’ ⁴ A mbooted ane mod enkēnháá mó dúu. Bon ámbíd é pónde anláá yäl áá, ‘Ké nēngáne méebagéé Dyöb edúbé, méebāā-’áá modmod, ⁵ ngáne édíi bán anén nkúd a mmwáad ahédé me nló, mēkāā míme nkáá ábel rísud mó nzoḡ. Esebē nê, né káān ne á asóg éemwáá áá ríkūn ne epe éche ápagké nēn pónde ésyāāl.’ ” ⁶ Héε Sāngwéé áhóbéé áá, “Nyewógé chōm-éε ekúkú é mod awē akáadte’ bad awē eebíi Dyöb éhóbé-yε? ⁷ Nédē Dyöb déekunnē ábē bad ábe ápwédé-yε? Béchyεene’ mó nwōḡgen nkuu ne mūte, nédē ákōlēn bó metúu pónde té-yε? ⁸ Nlāa nyé mēé ákun bó mehélé mehélé. Bon nyédúbpe bán Mwän-a-Moonyon átān adúbe á nkōḡse-te á pónde echē ápéé-yε?”

Ngan e bad bébe ábe bēnkē akáne

⁹ Yesuε ankāl ngan empée tāḡεne bad ábe bényíné’áá yäl nēe bad ábe bésáá, bényínē-ε bad bēmpēe nkōḡtéd. ¹⁰ Anlāá bó áá, “Bad bébe bēnkē á Ndáb-e-Dyöb ákáne. Nhóg abédé Farisia, aníní-ε abé nlad-é-tááε.

¹¹ “Ane Farisia antyéém á ámín, ákāne’, áhōbē á nlém-tē* áá ‘A-Dyöb, nsāgnéné wε. Ayāle nēn, meésáá nēngáne bad bēmpēe, ábe bédume bwēm é’ bad, ábe bēbébé nlém ábum, ábe békābe mesón á ndáb e e’wóngé. Nsāgnéné wε áyāle meésáá nēngáne anén nlad-é-tááε hén. ¹² Ndé nēn, ndide’ yäl nzaa á mekáne-tē ngen ébe sōndé téé. Chōm téé éche ríkudé-ε nkabe chó áte moḡge dyōm, mbagé wε akab nhóg.’

¹³ “Nlad-é-tááε pen antyéém nchabnede, eéhele ké míd anyen ádyōb. Ambán ekáá á nlém, ákāne áá, ‘A Dyöb, wóg me ngol. Ndíi mbelē-mbēb.’ ” ¹⁴ Héε Yesuε ábádé áá, “Nlāa nyé nēn mēé, anén mod awē ndímtēné nyé aláa, ansú áwe ndáb nēe mod awē asáá á’so

‡ **17:35** Donḡe á kálag dé’só ábádé nchoo 36: Bad bébe bēbé á nzag-tē. Bétéd nhóg, bētēdē aníní. * **18:11** Antyéém ámín, ákānnē, áhōbē á nlém-tē: donḡe á kálag áwóó atyéém á nkōḡ, ákānnād yäl.

é' Dyöb. Ayāle mod ké ahée awě achágté yāl, bésudéd mó. Boŋ ane awě asüdté eche yāl, béchāgēd mó.”

Yesue ne bānbān

(Mat 19.13-15; Mak 10.13-16)

¹⁵ Bəəb-pəə bad bépééné'áá bēndem wée Yesue nén bán ábán bó ekáá á yāl ánamed bó. Ade bembapεε bényíné nê, bēnkānē ábē bad áte. ¹⁶ Boŋ Yesue anchélé ábē bán, áhōbē áá “Nyéte de bānbān béhyag áwēm. Nyéekáá bó áyāle nén, nyaa e bad nēε bó chōó éwóó nkamlen ní Dyöb. ¹⁷ Ne mbále, nlānge nyé nén meé, kénzée awě eékobe nkamlen ní Dyöb nēngáne mwēndem, éesónlé áwēd-te.”

Mod a nkamlen

(Mat 19.16-30; Mak 10.17-31)

¹⁸ Nkamlenε nhóg ansédéd Yesue áá, “A-meléed a bwām, cheé mébenlé ábel nén níkud alongé áde déemaá?” ¹⁹ Dóó Yesue ásedtéé mó aáken, “Cheé ékás boŋ échagé me meléede a bwām? Mod ké nhóg eesaá mod a bwām étóméé Dyöb dēmpen. ²⁰ Ebíí mbéndé éche éhóbe bán, weekábé asón á ndáb e e'wóngé, weewúé mod, weechíbé', weebídé mbóŋ e metóm, béé sóó ne nyon edúbé.” ²¹ Ane mod a nkamlen antimtén áá, “A meléed, nhídé échén mbéndé ésyāāl bootya se á mwēndemé.” ²² Yesue awógé-'áá nê, boŋ álāngē mó áá, “Dyam ahóg éhedne wε. Sóm bwēm é'syāāl ábe éwóó, étéd nímé mōné, ékabe betóótōkē bé bad. Nzé ebélé nê, wēkūd nhon ádyöb. Ene pónde éhyε éhíde me.” ²³ Awóg áde ane mod a nkamlen áwógé nê, anwóg ndutul bwāmbwam, áyāle ambé nhon bwāmbwam. ²⁴ Yesue anyíné-'áá ngáne ásúdné boŋ áhōbē áá, “Elēl áte bwāmbwam behon bé bad ásol á nkamlen ní Dyöb. ²⁵ Edé mwān e akan sánkalaa a nyam nēε kamēl ápon á epōn é ndōnde, tómaa nhon ní mod ásol á nkamlen ní Dyöb. ²⁶ Bad ábe bēnwōg chōm échē Yesue ánhōbpē, bēnhōb bán nzé nēε édíí, né nzéé-'ō ahele ákud e'sooson?” ²⁷ Dóó Yesue áhóbéé áá, “Dyam áde baányon bényínéé bán álélé áte, déelenledéé Dyöb áte.” ²⁸ Héε Petro áhóbé áá, “Nōné', sētēdté ábed bwēm é'syāāl áhíd wε.” ²⁹ Dóó Yesue álāngéé bó áá, “A mbále, nlānge nyé meé, kénzée awě atēdté eche ndáb káa mwaád, káa baányan, káa sáá ne nyan káa bán, áyāle nkamlen ní Dyöb, ³⁰ ákūd nsyāŋ ámbíd mbád ne mbád enén pónde. Akud-te alongé áde déemaá' á pónde échē ehúé'.”

Yesue akānlé eche

kwééd ne mpuu

ngan ámpē

(Mat 20.17-19; Mak 10.32-34)

³¹ Héε Yesue átímné ábē bembapεε dyōm ne bébe kun boŋ, álāngē bó áá, “Pón nyébíi bán deka g á Jerusalem. Mam mésyāāl-le níme bekal bé'dəədəŋ bételé áse tāngene Mwān-a-Moonyon mébenléd áned. ³² Eténlédé nén bán bébē mó á mekáá mé bad ábe béesē bad bé Israel. Bó-'ε béwélé mó, bésyāā mó, bésobé-'ε mó meléed á yāl. Bébōmtéd mó, béwúú-'ε mó. ³³ Boŋ ámbíd e e'pun é'láán āpuú.”

³⁴ Boŋ bembapεε bó-'ε bēnkēnsōŋtēnné dyamdiam áyāle nímén mam mésyāāl. Enén ngan entóm bó debyéé áte. Bēnkēnchemmé chōm éche Yesue áhóbé'áá.

Yesue achōŋte mod a ndim

(Mat 20.20-34; Mak 10.46-52)

³⁵ Bəəb-pəə áde Yesue ákwógé apε á dyad á Jeriko, mod a ndím nhóg andyéé á nkəg ní nzii, áchōmē bwēm. ³⁶ Awógé-'áá ndun e mod etóme, boŋ ásedté bad dyam áde áde. ³⁷ Dóó bélāngē mó bán, “Yesue, mod a Nazaret mó atóme nê.” ³⁸ Héε ábóné áá, “A-Yesu, Mwān a mbyaa níme Dabidε, wóg me ngól!” ³⁹ Bad ábe bémbē á'sō bēnkānē mó áte, bélāá mó bán ádíb nsəl. Boŋ mó-'ε ambé ábōnē áá, “A-Mwān a Dabid, wóg me ngól!” ⁴⁰ Dóó Yesue átyéémé, boŋ áhōbē áá béhyεene ane mod. Ane mod apedé-'áá mó bēnben, Yesue ásedté mó áá, ⁴¹ “Cheé éhedéé wée, níbele wε?” Mó-'ε anhób áá, “A-Sán, bēl rinyinen ámpē.”

42 Dóo Yesue-ε álāngē mó aá, “Nyínén-nō! Adúbe ádōn ádíde wε bwâm.” 43 Abwōg-ábwōg ambootéd anyínen, áhídē-ε mó, ábagé Dyōb mekenag. Ade ene ndun e mod ényiné nê, bómpe bêmbootéd Dyōb akémed.

19

Yesue atáné nlad a tááse bán Sakio

1 Yesue ampōn á dyad á Jeriko, bon atómé'áá tómén. 2 Mod nhóg-ke abédé áwed bán Sakio, abédé-éé nlad-é-tááse ambáá, abé-ε nhon mí mod. 3 Ahedé'áá aá mónyín ane mod awe béchāgēé Yesue, bon nzii enkēmbagnédte mó, ngáne amute démbēē áhed, mó-ε ambé esōn. 4 Héé ányógté á'sō bon áchāgkē bwel é' sikamō ábel bon ányín Yesue. Yesue ahúé'áá ene ped. 5 Apedé-áá áhed, bon aá mósad díd ámín, ányínē Sakiose. Dóo álāngēé mó aá, “A-Sakios, súd ásē á mehélé-te. Ntāngéné nken abé áwōn ndáb chii.” 6 Hê dóo Sakiose ásúde ásē ésebán abéhte pónde, bon ákobé Yesue nken ne menyinge mésyāēl. 7 Bad bésyāēl ábe bényín nê, bényōngé'áá áte bán, “Akií nken abe á ndáb wée mod awe adé mbelé-mbéb.”

8 Sakiose antyéem ámín, álāngē Sāngwéé aá, “Nōné', a-Sán, mētéd nhon mímēm, ríkab mó áte e'ped é'be, mbé eped ehóg wée betóótōkē bé bad. Nzé édé-ε bán nkōbné mod kéchéé á edoké-te, mētímtéd mó chó ámbíd ngen éniin.” 9 Bon Yesue mó-ε anláá mó nén aá “A epun é bñ é' chii, e'soosōn é'bágnédé ne enén ndáb. Anén mod mómpē adfi mwān a Abraham. 10 Mwān-a-Moonyon apedé ábel bon áhed bad ábe bébóó, áhood-te bó.”

Ngan eche bényāgnédte bembāledε ngáb (Mat 25.14-30)

11 Bad bēwóglánáá chōm-éé Yesue áhóbé'áá. Yesue ammad ape benben ne dyad á Jerusalem. Né-óó bēwēmtān bán nkamlēn rí Dyōb mépē ábwōg-ábwōg. 12 Hé-áá áhóbéé aá, “Kunze e mod póg eladé'áá yāl áke eke á alon áde áchābnédé ábel nén bēwóged mó kân, bon ásūe'.” 13 Ade ákagké, anchélé ábē bembāledε dyōm, ábagé nhóg téé ekálé é kábpe dyōm aá, ‘Nyétéd nén, nyékábe nyonjé káōn ne á pónde eché méhūū'é.’ 14 Bon áde alon á bad dénkēndāngé mó. Bénlōm mészēnzε áhíd mó áláa ngómenaa bán, ‘Séēkobéé bán anén mod ábē echéd kân.’

15 “Ké nê bēmbel mó kân, átīm-me ámbíd áwē dyad. Ade áhúú, ábwōg-ábwōg anlóm ábē bembāledε ábe ámbagké ngáb achāg ábel bon ábíi nsyān míme békúde á nyonjé-te. 16 A'só ampē ahób aá, ‘A-Sán, échon ekálé dyōm échyáá nsyān míme rídé ngen dyōm.’ 17 Ane mod anláá mó aá, ‘Nê ábóó, edfi mbāledε a bwâm! Ngáne éhélé mekan mēsad alyáged ngáne éhednadté, mbage wε ngíne ákamlēn myad dyōm.’ 18 Mbāledε awē alónténé bébe mómpē ampē ahób aá, ‘A-Sán, échon ekálé dyōm échyáá nsyān míme rídé ngen é'taan.’ 19 Ane mod anláá ane ámpē aá, ‘Wēkamlēn myad métāan.’

20 “Dóo mbāledε ampée ápedé bon áhōbē aá, ‘A-Sán, ábon e'kálé dyōm wε bēn. Menkan bó á wāngese-tē, ríkoo. 21 Mbáá'áá me ngé, ngáne mbíi bwâm meé, échon chōm éhūnēē á ndōob. Weébēlēē bon edyāg, ehúde-ε wée wēwēnēé.’ 22 Héé ane mod átímtanné ane mbāledε aá, ‘Mmōn nsal mēn móō méwūū wε. Ebébtéd é mbāledε née wε. Néé emōn émáá abíi wée, échēm chōm éhūnēē á ndōob, ebíi-ε wée, meébēlēē bon rídyāg. Néé ebíi wée nhúde-ε wée méwēnēē, 23 che-ō ēnkōn bon weehéde echem ngáb á ndáb eché bad bēkonjéé ngáb, ábel bon nzé ríhúú ríkob chó ne nsyān ámín?’

24 “Héé álāngēé bad ábe bentyēem á nkāg áhed aá, ‘Nyékoben mó ábē e'kálé dyōm, nyébag bó wée mod awē awóó mbwókel e ekálé.’ 25 Abé bad bó-ε bénlāā mó bán, ‘A-Sán, ane mod amaá mbwókel e ekálé awōn!’ 26 Héé ane mod átímtanné bó aá ‘Nlāa nyé meé, kenzéé awē awóó, Dyōb débād mó abe. Bon ane awē mó-ε eewóó, Dyōb dékobén mó káōnne mwāmpīn awē awóó. 27 Bon bad ábe békóó me, ábe béehede'áá bán mbē echab kân, nyéhyεene bó hén. Bēwúu bó áwem e'só hén.’ ”

Yesue asólé á Jerusalem née kâh
(*Mat 21.1-11; Mak 11.1-11; Jôn 12.12-19*)

²⁸ Yesue amaá-'aá enén póle akal, abwógé ásē ámpē, áke á Jerusalem. ²⁹ Ade ákwógé ape á myad mé Betpeg ne Betani á Ekone é Menzab, anlóm bembapεε bébe aá, ³⁰ “Nyéke á dyad áde ádé á müde mímíní. Nzé nyêpedé á nló rí dyad nyéenyín ngáne bétáŋgé mwán a ésel awè mod éédíidēē mbêd. Nyéhune mó, nyéhyεene hén. ³¹ Nzé mod asēdté nyé aáken, cheé ékás bon nyéhunné chó, nyéláa mó nén bán, ‘Sáŋgwéé* atógnéné chó.’ ”

³² Bad ábe ánlōmmē békíí-'aá, bétān-ne chó melelem ngáne ánlāā' é bó. ³³ Ade béhunné ésel, bewón bēnsedéd bó bánken, “Cheé ékás bon nyéhunné échē ésel?” ³⁴ Bó-'ε bénhōb bán, “Sáŋgwéé atógnéné chó.” ³⁵ Héε bépééné chó wéε Yesue. Béntāl échab mbóté áwedé-mín, bon béchāgtē Yesue áwedé-mín. ³⁶ Ade ábóótédé ake, bad bétánlé'áá mó échab mbóté á nzii-tē.

³⁷ Ade ábóótédé Ekone é Menzab asyoge ásól á Jerusalem, ndun e bembapεε embootéd abwεen ámín ne menyíŋge, békéné Dyōb ne esaád áyāle ndale é mekan ésyāāl éche bényíné, ³⁸ Béhōbē bán,

“Nnam ne kâh echē epag á dīn áde Sáŋgwéé!

Nsaŋ níbê ádyōb,

Ehúmé ébê-'ε ne Dyōb áde ádé se ámín!”

³⁹ Nguse é Befarisia éche énsōblēn amute á bad áte bénlāā Yesue bán, “A-meléed, láá ábōŋ bembapεε belám!” ⁴⁰ Mó-'ε antimtén bó aá, “Ne mbále, nzé ábén bad bédíbé nsal, né meláá múmó mébootéd abón.”

Yesue alebe dyad á Jerusalem

⁴¹ Ade Yesue ápedé á nkag rí dyad á Jerusalem, annyín dyad á'sō. Dóo mēsod mébóótédé mó abíd á mīd, áchyéé' Jerusalem ⁴² aá, “Embōŋ bán nyébíi mekan níme mepεene nsaŋ. Bon bōob, nyéehēlēē mó anyín. ⁴³ E'pun é' bīn é'húe nyé á'sō á pónde echē bad ábe békós nyé bélāŋnédté nyé nkumbág née e'ké, bébentén-ne nyé pεd ésyāāl, ⁴⁴ bon bémad nyé, nyáabe áben bán moosyāāl. Aláá ké ahóg déelyagké ásē áyāle nyēnkēchemmé pónde echē Dyōb ápedé áson ádén alongé.”

Yesue apedé á Ndáb-e-Dyōb

(*Mat 21.12-17; Mak 11.15-19; Jôn 2.13-22*)

⁴⁵ Yesue ansól á Ndáb-e-Dyōb, ábootéd bad ábe bésomé'áá bwēm áwēd-te ananted, ⁴⁶ álāŋgē bó aá, “Eténlédé á kálag e Dyōb nén bán Dyōb áhóbé aá ‘Echem ndáb ébē ndáb e mekáne.’ Bon nyétimté chó mbwog mé bechīb.”

⁴⁷ Bootya nē, Yesue ayágté'áá bad á Ndáb-e-Dyōb. Bepriε bémbáá ne bemeléede bé mbéndé bóobε belyáged bé dyad, bó-'ε béhéde nzii eche béwúé' é mó. ⁴⁸ Nzii-'ε eebédeé bó ábel dyaŋ ádíi dyaŋ, áyāle moosyāāl andāŋ e'yale ábe Yesue awóg ne kán esyāāl.

20

Nsedtédt tãŋgene kunze eche Yesue

(*Mat 21.23-27; Mak 11.27-33*)

¹ Mbwe nhóg Yesue ambé á Ndáb-e-Dyōb áyāgtē bad, ákanlé-'ε bó nkalaŋ ní bwām. Héε bepriε bémbáá, bemeléede bé mbéndé ne bad bémbáá bé dyad, bépédé áwē, ² bon bésēdté mó bánken, “Láá sé, kunze ehéé éwós ábel nímén mekan? Nzé-módé abagé-'ε we enén kunze?” ³ Dóo Yesue átimtanné bó aá, “Mēmpē mēésedéd nyé dyaŋ ahóg; nyéláa me ⁴ wéε kunze echē Jōne ádúsánnáá bad émbídtē, wéε Dyōb, káa wéε moonyon?” ⁵ Bēn ne bēn bēmbootéd atāŋten bán, “Nzé dehóbé bán, ‘Jōne echē kunze enhúú ne Dyōb,’ né ásedéd syánē aáken, ‘Cheé-ō enkāŋ bon nyēnkēndúbé mó?’ ⁶ Bon nzé dehóbé bán, ‘Echē kunze ehúú ne baányon,’ né ábén bad bésyāāl bélūm syánē meláá, áyāle bēndūbē bán,

* 19:31 Sáŋgwéé káa nwón.

Jone abédée nkal é'dáádəŋ.”⁷ Hê dóo bétímténé mó bán, “Séebíi' é wée ene kunze émbídtē.”⁸ Dóo Yesue álŋgée bó aá, “Né ké me-'e ámpē méeláá' é nyé kunze echē níwóó ábel nímén mekan.”

Ngan e bebel bé nzag ntéd

(Mat 21.33-46; Mak 12.1-12)

⁹ Hée Yesue ákanléé bad ngan nén aá, “Mod nhóg ambé, ankwél nzag e e'pum é mæl ábe bébenléé mím. Ambě ene nzag wée bad ábe bóbōó békāb mbote áte, ákē eke á alonj démpēe, ábēm-me áwed.”¹⁰ Póndé epedé-'aá eche bépádeé e'pum, bonj álōmē mbəlede wée bebel-bé-nsón, ákobe mó áde asii dé e'pum. Hée ábē bebel-bé-nsón bēwānnē ane mbəlede, bésúúd-te mó ámbíd ne mekáá mé ngēn.”¹¹ Anlóm mbəlede ampée, bonj bēmbōm ane mómpē, bēwōgēd mó e'són bwāmbwam, bésúúd-te mómpē ámbíd ne mekáá mé ngēn.”¹² Ambé alóm awě alónténé bēláán. Áwed bēnlōgēn, bēbwém-me mó ámbíd e e'ké.”¹³ Hée nwóó-nzag ádolé áte chóóŋ, bonj áhōbē aá, ‘Chán-nō mébenlé bōob? Mēlōm awem mwān awě nídáá bwāmbwam. Kapóg bēbe mó edúbé.’¹⁴ Bonj áde bebel-bé-nsón bényíné mó, bēnnōnén á mesó, bēhób bán, ‘Ndyé-a-mbwóg mwēn nén. Déwúu mó, ábel eche mbwóg ésuuned syánē?’¹⁵ Dóo bēbídne mó á nzag-tē, bonj bēwūē-'e mó.” Hée Yesue ásedtēé aáken, “Bōob-póó, cheé nwóó-nzag ábenlé bó?”¹⁶ Apě awúú bó, ábē-'e ene nzag wée bebel-bé-nsón bēmpēe.” Áwóg áde bad bēwógé nē, bēnhōb bán, “Ene ndín e dyam eébenlād mbéb!”

¹⁷ Yesue annōn bó á mesó, ásedtē bó aáken, “Chán nyésōŋténé eyale é Dyōb éche éténlédé bán,

‘Aláá áde belōŋ-bé-ndáb bēnchenéé dóo átímé aláá dé etógnén abé.’

¹⁸ Mod ké ahéé awě álūm áde aláá ámín ábōgtēd áte. Bonj mod awě déhūntēdtē ámín, ányogtēd áte átím mbúbú.”¹⁹ Bemeléede bé mbéndé ne beprise bēmbáá bēnhéd nzii eche békóbéé Yesue ábwōg-ábwōg, ngáne bēnchemmé bán áyāle echáb dóo ákálé enén ngan. Bonj bēmbāŋ bad ábe bēbédé áhed.

Nsedtéd tŋgēne asaa á tááse

(Mat 22.15-22; Mak 12.13-17)

²⁰ Né-óó, bemeléede bé mbéndé ne beprise bēmbáá bēhédé'áá kase e etál, ákób mó. Bēmpwěd bad, bésábé bó, bēlóm bó áhíd mó. Ábē bad bēntŋgēn ábāntēn nén bán, bēhíde mó ne nlém nhóg, ábel bonj békób mó awusé á nsəl, bonj ene póndé bēbé mó á mekáá mé ngómenaa a Roma awě adé á nkamlēn.”²¹ Hée bad ábe bēnlōmmē nē bēlŋgēé Yesue bán, “A-meléed, sébii bán ehóbe', eyágte-'e mam níme métŋgéné. Weékwognádtē modmod. Eyágte-'e bad mekan mé Dyōb á nyaa echē etŋgéné bwām.”²² Mbéndé eche syánē ehóbe nén bán désaŋge' tááse wée Kaisēe, kŋ e Roma-ye?”²³ Bonj Yesue anchem bó akwāb. Hée álŋgēé bó aá,²⁴ “Nyélúmed me mōné mé ekii. Ediídinge éche nzéé chén, dŋn áde nzéé-'e dēn?” Bēntímtén mó bán, “Dŋn ne e'só ábe Kaisēe.”²⁵ Dóo Yesue áhóbéé aá, “Nyébag-kóó Kaisēe éche éde éche Kaisēe, nyébag-ke Dyōb éche éde é Dyōb.”²⁶ Bōob-póó, nzii ké póg enkēmbáá eche békōbēnnē mó póle e awusé á nsəl. Né-óó, bēndŋb mímāb nsəl ngáne dyam dénkēmbōŋgé bó ahób. Nyaa eche Yesue ántímténé bó enkóméd bó yǎl áte.

Nsedtéd tŋgēne mpuu

(Mat 22.23-33; Mak 12.18-27)

²⁷ Donje á Besadusia bēmpě wée Yesue. Besadusia bēndūbē bán mpuu méesaá ámbíd e kwéed.”²⁸ Dóo bēhóbéé bán, “A-meléed, mbéndé e Mosēe ehóbe nén bán, ‘Nzé mod awóó mmwáád, bonj awédé áde bó ane mmwáád béepedéé mwān awále, mwānyan a abum ahóg atŋgéné ane nkúd awóŋ, ábel bonj dŋn áde mwānyan déēbōō.’”²⁹ Bōob-póó, bad bēbédé mod saámbé ábe bēmbíd abum ahóg. Mod a'só anwóŋ mmwáád bonj awé áde bó mmwáád ne béepedéé bán awále.”³⁰ Mod awě anlóntén bēbe anwóŋ ane mmwáád.

Mómpē awé ésebán achyáá mwän. ³¹ Ambid é pónde awě anlóntén beláán mómpē anwónh mós, kááh bó mod saámbe bébom mós awónh, nhóg ambid a aníní. Bonh bó mod ké nhóg bénkénchyáá mwän ne ane mmwaád, kááh bó moosyáál béwé-'e. ³² Kááhne á asóg ane mmwaád mómpē anwé. ³³ Bəəb-pə́s á pónde e mpuu, mmwaád awě nzéé ane mmwaád áchəgnédte áyāle bó moosyáál saámbe bənwōh mós?" ³⁴ Dós Yesue átímtanné bó aá "A pónde eche dédíí áte nén chii, bebaád ne baachóm béwōhne'. ³⁵ Bonh bad ábe békwoónédé ábe á mpuu á kwééd bonh bésón-le á alongé dékə́lē béewōhneē. ³⁶ Bébēē nēe ángel, béewág-kaá ámpē. Apuu áde bépuú'ē, bān bé Dyōb bós bēbēē. ³⁷ Mosee mwēn ámpē alúmté áte aá, bad bépuude'. Wēe Mosee átélé á Kálag e Dyōb aá, mwā bwel akóbé muú, achəgé Sāngwéé áhed aá, Dyōb áde Abrahamē, Dyōb áde Aisigē ne Dyōb áde Jakəbe. ³⁸ Dyōb ádi Dyōb á bad ábe bédé á alongé, saké Dyōb á bad ábe béwédé. Nē dēn álúmtē bān ne Dyōb, bó moosyáál bédé á alongé." ³⁹ Donge dé bemeléede bé mbéndé bēnhōb bān, "A-meléed, chōm éche éhóbé étəngéné." ⁴⁰ Né-ə́s modmod enkēnchu'é mós dyamdyam aseded ámpē.

Nsedtéd təhəne Ane-awě-Béwógté
(Mat 22.41-46; Mak 12.35-37)

⁴¹ Héé Yesue ásedtēé bó aáken, "Cheé ékás bonh bad bēhōbē bān Ane-awě-Béwógté abidé á mbyaa míme kəh Dabidē?" ⁴² Ngómē Dabidē mwēn ahóbé á Kálag e Ngəse aá, "Sāh Dyōbē anláá awēm Sāngwéé aá, 'Dyēé áwēm ekáá émbáá, ⁴³ kááh ne á pónde echē mébenlé bonh ékəgtéd ábōh bad bé ekəyí ámīn ne mekuu.'" ⁴⁴ Nēe Dabidē mwēn ásébpé mós achəg aá Sāngwéé, chān-nō Ane-awě-Béwógté áhēléé abé awe mwän?"

Yesue abage elébé aá,
bétédēn bemeléede bé mbéndé pónde
(Mat 23.1-36; Mak 12.38-40)

⁴⁵ Bad bésyā́l béwógé'áá chōm éche Yesue áhóbéé. Héé áləngēé bembapēe, aá, ⁴⁶ "Nyétédēn bemeléede bé mbéndé pónde. Bédəə mengombe ahyómēn áte, bédəə-'e bān bad bēlente bó á dyən-tē ne edúbé. Bédəə metii mé edúbé adyé á ndáb e mekáne ne á hōm á ngande. ⁴⁷ Bonh bós bédume' mbwóg é bekúd, bédogé-'e bad ne ntōh-ntōh mé mekáne. Echē nyaa é bad ékūd nkógsēn míme ríchábé ámīn."

21

Mendē míme nkúd a mmwaád
(Mak 12.41-44)

¹ Ade Yesue ásadé díd, anyín nēe behōn bé bad bēhāgkē mənē á ntyág mé mendē. ² Annyín-ne ntógétōke a nkúd a mmwaád nhóg ahāg bedálee bébe. ³ Héé áhóbéé aá, "A mbále, nlənge nyé méé, mímén ntógétōke mé mmwaád ríhédé mendē á ntyág-te tómaa bó moosyáál. ⁴ Mənē míme ábē bad bēhédé, ndíi mənē míme ríchóbé bó áse, bonh anén mmwaád ne atóg áde ádíí ahédé mənē rísyā́l míme áwóó, rísyā́l míme ámbēē atəgnan yəl."

E'chemléd bé asóg dé nkōhsé
(Mat 24.1-2; Mak 13.1-2)

⁵ Bembapēe behóg békálé'áá ngáne Ndáb-e-Dyōb ébóó, ngáne bəlōhné chó kəse é meláá, bonh bēnābē-'e chó áte ne mendē míme bad bésāngé. Héé Yesue áhóbéé aá, ⁶ "Abén bwēm ábe nyényínēé nén, pónde ěpě echē aláá ké ahóg déelyəgkē ámīn e waáb. Bépəntēd mós áte mésyā́l."

⁷ Bēnsédéd mós bān, "A-meléed, súútəh nén débēnlédte? E'chemléd é'héé bēlūmēd bān nén áhede abēnled?" ⁸ Yesue antímtén bó aá, "Nyétéd pónde nén mod eépuutád nyé. Ekud

é bad épě, á dĭn ádĕm, bédogé nyé, mod téé aá móo módĕ Ane-awĕ-Béwógte, béhōbĕ bán e'pun bé asóg é'pédé áte. Boŋ nyéehídé bó. ⁹ Nzé nyĕwógé-'ε bán bel é'wantε', káa bán ekíde épánge áte, modmod eebáá'. Mmĕn mekan mésyāāl métāŋgéné abenled, boŋ saké mó mélūmĕd bán, asóg áamáá ape." ¹⁰ Héε álāŋgeé bó aá, "Alon ahóg détyĕēmĕn ádíní nzum. Nkamlĕn nhóg-ke nítyĕēmĕn mímíní. ¹¹ Ndōob eĕnāŋnéd ásĕ ngĭne-ngĭne. Nzaa ne nkole bébĕ hōm ásyāāl. Mekan míme mébāŋte bad mébĕ. E'chemléd é'mbáámĕā bōmpĕ bébĭd ádyōb. ¹² Mmĕn mésyāāl médĕbenléd, béhĕ nyé abum ámĭn, bétagté nyé. Békeĕn nyé á ndáb é mekáne, békáád nyé áwed, béhé-'ε nyé á mbwōg. Nyébĭi-'ε bán, bépeĕn nyé á'sō é' kāŋ é bad ne benkamlĕnε áyāl e dĭn ádĕm. ¹³ Nĕ débe nyé etál pōndé eched, áláa bó mekan mésyāāl míme nyésōŋtĕné á yāl echĕm. ¹⁴ Né-ōó, nyĕmad á nlĕm tĕ ngen póg bán nyĕetāŋgené atag áte ngáne nyékāá'ε. ¹⁵ Mmĕn mĕbe nyé dyam áde nyĕhōbpĕ ne debyéé áde nyĕhōbĕnnĕ dó, nyaa echĕ ábĕn bad bé ekoyí béehenlé nyé atyĕēmĕn. Béehĕllaá ahób bán dyam áde nyĕhóbĕé déetāŋgené. ¹⁶ Kōŋne besóó ne benyoó, bōobe áben baányan ne bĕn, bĕn bépalé nyé áte, béwúú-'ε nyé nguse é bad. ¹⁷ Bad bésyāāl békóó nyé áyāle dĭn ádĕm. ¹⁸ Ké nĕ, dyamdyam déebenlé nyé, ké mbum e esid póg éebóó'ε nyé á nló. ¹⁹ Nyékan nlĕm ábel nyékud e'soóson."

*Yesue ahóbé ngáne
dyad á Jerusalem dépāá'ε*

(Mat 24.15-21; Mak 13.14-19)

²⁰ Yesue anláá bembapeε aá, "A pōndé eche nyĕnyĭnnĕ sánze élánédé dyad á Jerusalem, dōo nyébĭi'ε bán ekíde éhede apāŋted áte. ²¹ Nzé nyĕnyĭné nĕ, bad ábĕ bédé á Judeya bĕtōm mehélé béke básōom á e'kone mĭn. Ane awĕ adé á dyad-tĕ wĕ, ábōl. Awĕ mó-'ε adé ámbĭd e ebwóg eĕtōgné mó asól á dyad á Jerusalem. ²² Ayāle nĕn, mímĕ mesú míme rĕhóbĕé nĕ, médĭi e'pun bé nkōgsĕn. Pōndé eched dōo mekan míme métĕnlédé ásĕ mélōnnĕ. ²³ Ebĕ ebĕbtéd ne bebaád ábe bébĕ nkog ne ábe bĕmwāŋtĕ mímĕ mesú. Ayāle nĕn, metake híin mébĕ á nkōŋsĕ-te, enĕn nyonŋel e bad ĕkūd-te metuné bwāmbwam. ²⁴ Adĕn alon á bad déwĕ á bel-tĕ. Békōb nguse é bad néε betāŋ, békĕĕn bó á melon mémpĕe. Bad ábe béesĕ bad bé Israel békōgtéd dyad á Jerusalem áte, káŋ né pōndé echĕ Dyōb átĭínédé bó émaá áte.

Epe é Mwān-a-Moonyon

(Mat 24.29-31; Mak 13.24-27)

²⁵ "Etondeε bōobe ngōn ne betintine bélūmĕd e'chemléd. Edĭb é nkwe édūm áte, étog néε ahōbpe dé edĭb. Nĕn dékōbĕd bad bé melon mé nkōŋsĕ mbwóg káŋ béēbyĕ' néε bébeleé. ²⁶ Bad bĕpimĕn ne mbwóg ní ngĭne áyāle ebĕbtéd éche éhúε á nkōŋsĕ, ngĭne-'ε éche édé ámĭn énāŋnéd á e'dii. ²⁷ Ene pōndé dōo bĕnyĭnnĕ néε Mwān-a-Moonyon áhúε'ε á mbagtĕ ne ngum ne ehúmĕ é ngĭne. ²⁸ A pōndé eche nyĕnyĭnnĕ néε mímĕn mekan mébōótédé abenled, nyĕtyĕem ámĭn, nyésād dĭd, áyāle nĕn pōndé e e'soóson emaa nyé ape áte."

Mel méyágte syánĕ debyéé

(Mat 24.32-35; Mak 13.28-31)

²⁹ Héε Yesue álāŋgeé bó ene ngan, aá, "Nyĕnōn alín á ngāl bwām, káa bwel ké é'héé bĕmpĕe. ³⁰ Abíd áde byaa é'bootadté bó abíd, nyébĕn nyĕbele nyébĭi bán nchon mímáá abé benben. ³¹ Melemlem nzé nyĕnyĭné mímĕn mekan mésyāāl mébenlad, nyébĭi nĕn bán, nkamlĕn ní Dyōb níkwógé ape. ³² Ne mbále, nlāŋge nyé nĕn meé, enĕn nyonŋel e bad émaá'ε káŋne mímĕn mekan mésyāāl mémáá abenled. ³³ Nkon mí mĭn ne nkōŋ rĭsĕ bémaá boŋ ábĕm e'yale bébĕ abé ne abé.

Nyĕtĕd pōndé

³⁴ "Nyĕtōo nĕn nyĕetómtĕ echen pōndé esyāál ádyé ndyééd ne ámwé mĭm bwāmbwam. Nyĕébūdĕ-'ε atag áte áyāle mekan mé alonŋé. Nzé nyĕbele nĕ, né échĕ

epun étān nyé taléd néε melám. ³⁵ Epun éched épií moonyon asyāal awě adé á nkōñsé. ³⁶ Nyétéd póndé, póndé esyāal. Nyékānne bán nyéwōn ngíne átóm nímén mekan míme mébenléd áte, ábel nén nyéhél atyéem á'sō wéε Mwān-a-Moonyon.”

³⁷ Mmē mesú mésyāal Yesue ayágté'áá bad á Ndáb-e-Dyōb. Nzé ngukél empě, áke ánāá á ekone é Menzab. ³⁸ Nzé bīn bénsāā sánjén, ekud é bad éhyágáá mó atán á Ndáb-e-Dyōb áwóglén mó.

22

Békíí kun áwúú Yesue (Mat 26.1-5; Mak 14.1-2; Jōn 11.45-53)

¹ Bōb-pōó, Ngande e Ewεle-é-Ngēn emmad abé benben. Enén ngande ebédεε dīn bán Nnyíme-ámīn. ² Beprise bémbáá ne bemeléede bé mbéndé béhédé'áá nzii echě béwúε'ε Yesue á mesōm-té. Bébáá'áá pen bán bad bésōntēn.

Judasε akwεnténé ásóm Yesue (Mat 26.14-16; Mak 14.10-11)

³ Satanε ansól mbapεε awe Yesue nhóg áte, awě béchagεé bán Judasε. Dīn démpēe démbē mó bán Iskariōde. Ambé nhóg átínté bembapεε dyōm ne bébe. ⁴ Héε ásyāngé bon, áke atán beprise bémbáá bōobe bekamlén bé Ndáb-e-Dyōb, ábel ntíi ásóm Yesue áwāb. ⁵ Nén dénwōgēd bó menyinge bwāmbwam. Bóbōo bempě á nchemtēn. Bénlāā mó bán bésābē mó mōné. ⁶ Mō'ε ankwεntén. Dōo ábóótédé nzii ahed ásóm Yesue áwāb ésebán bad bébíf.

Yesue aboñsan Ngande e Nnyíme-ámīn (Mat 26.17-25; Mak 14.12-21; Jōn 13.21-30)

⁷ Bōb-pōó, epun é ngande e Ewεle-é-Ngēn áde béwúε'ε ndyōn ní mbód mé Nnyíme-ámīn émpě áte. ⁸ Dōo Yesue álóméε Petro bó Jōn aá, “Nyéke nyéboñsen syánē ndyééd e Ngande e Nnyíme-ámīn.” ⁹ Bēnsédéd mó bánken, “Héε wédangé wéε séke séboñsen ádyé chό?” ¹⁰ Dōo ákwεntanné aá, “Nyénōne'. Nzé nyépédé á dyad-té, mod ábomén nyé awě apémé apom dé mendīb. Nyéhíd mó á ndáb ké ehéé eche ásōnlē. ¹¹ Nyélāa nwóó-ndáb bán, ‘Awεd meléede aáken, héé toñ e beken édíf echě módyεε ndyééd e Nnyíme-ámīn áte ne ábē bembapεε?’ ¹² Bélūmēd nyé toñ echě ekalé áte eche bénábpé áte. Ene toñ edé ámīn á ndáb-te. Nyébele syánē mboñsén ní ndyééd áhed.” ¹³ Dōo békíí, bétán-ne mekan melemlem ngáne ánlēbεε bó, bēmbōñsén-ne ndyééd e Ngande e Nnyíme-ámīn.

Ndyééd e Sāngú (Mat 26.26-30; Mak 14.22-26; 1 Kōr 11.23-25)

¹⁴ Ade póndé e ndyééd épédé áte, Yesue andyéε á tébele ne bembapεε bé nlomag. ¹⁵ Héε álāngεé bó aá, “Mendāñ bwāmbwam mεé ndyē enén ndyééd e Nnyíme-ámīn ne nyé bon níkude metuné. ¹⁶ A mbále nlānge nyé mεé méedyáá chό ámpē kóñ ne á póndé echě Dyōb délōnēdtē chό mbon á póndé echě nímē nkamlén mépεé áte.”

¹⁷ Dōo átédé mbwendé, bon ábagé Dyōb mekenag, álāngē-ε bó aá, “Nyékob nén, nyémwē, nyétōmted nhóg ne aníníf. ¹⁸ A mbále, nlānge nyé mεé bootya bōob áke á'sō, méemwáá nímén mīm ámpē kóñ né nkamlén ní Dyōb nípédé áte.”

¹⁹ Antéd kāñne ewεle, ábe Dyōb mekenag, ákabtéd chό áte, ábē-ε bó chό aá, “Echem yāl nén, ebāgnédé áyāl echēn. Nyébele nén ákamtēn mε.” ²⁰ Ade bémáá ndyééd adyé ambēl melemlem ne mbwendé ní mīm. Anhób aá, “Mmén mbwendé ndíf melě mékōlē míme nsógténé ne mekií nímēm, míme mésyōgé áyāl echēn.* ²¹ Bon nyénōne', mod awě akií mε ntúré, adyāg ndyééd ne mε hén.” ²² Mwān-a-Moonyon áwē ngáne éténlédé, bon medim

* **22:20** Donje á kálag dé'só éewóó'ε e'yale ábe Yesue ámbid e Echem yāl nén; á nchoo 19 ne nchoo 20 rísyāal.

ne ane mod awě äsōm mó. ²³ Hée bembapεε bēn ne bēn bébóótédé nhóg ne aníníí aséded, ábíi bó mod awě äbēl enén ndín e dya.

*Bembapεε béswan̄tan t̄ngene
mod awe adé ambáá*

²⁴ Bembapεε bēn ne bēn bēmbootéd aselen, béhedé ábíi bó mod awě adé mod ambáá áwab tíntē. ²⁵ Dóo Yesue ál̄ngéé bó aá, “K̄n̄ é melon̄ élúmtē ngan̄len ám̄in e bad ábe békamlanné. Benkaml̄enε béch̄age yäl bán, ‘Ebon̄-nlém̄ε.’ ²⁶ Bon̄ éet̄nḡen̄εé abé nê áf̄intē ech̄ên. Embon̄ bán ane awě adé mod ambáá áf̄intē ech̄ên, átim n̄ée ane awě atómt̄éné mp̄ín abé. Ane awě m̄ó-’ε alyágt̄e’, átim n̄ée mb̄aled̄ε. ²⁷ Nzé bad bédé bébe, nhóg adȳéé á tébel̄ε, aníníí-’ε abenle m̄ó, ahéé atóme waáb e’del áte? Saá ane awě adȳéé á tébel̄ε-ȳe? Bon̄ m̄ε, ndé áw̄en tíntē n̄ée ane awě abenle nyé. ²⁸ Nȳé̄ nȳédé bad ábe béw̄éséné m̄ε á p̄ondé eche r̄ikúdé metuné. ²⁹ Ngáne Tit̄éε ábágé m̄ε kunze ákaml̄en, né-’aá mémp̄é mébéé nyé. ³⁰ Nén d̄éb̄l̄ nȳedȳé ndȳééd, nȳem̄w̄é-’ε m̄im̄ h̄om̄ ahóg ne m̄ε áw̄em̄ nkaml̄en-t̄é. Nyé mod té ádȳéé-’ε á atii dé nkaml̄en, nyék̄ādt̄é metúmbé mé Israel dȳom̄ ne mébe.

*Yesue ahóbé á’sō é’ p̄ondé ad,
Petro äb̄an̄ m̄ó äȳäl*

(Mat 26.31-35; Mak 14.27-31; J̄on 13.36-38)

³¹ “A-Sim̄on, N̄oné! Satan̄ε akudé kunze ák̄ag nyé moosȳäl, ákab-p̄ε nyé áte. Abane bé bw̄ám ne bé mb̄éb n̄ēnḡáne mod apebe kón éche b̄ésálté. ³² Bon̄ nk̄ánnédé w̄ε m̄εé adúbe áde éw̄óó déesudé’. Á p̄ondé ech̄é w̄étim̄énné m̄ε ámp̄é, éw̄éd baányon̄ áte.” ³³ Petro anhób aá, “A-Sán, ké á mbw̄og dóo b̄étim̄néé w̄ε k̄áa á kw̄ééd, mb̄ȭs̄éné w̄ε ahíd.” ³⁴ Dóo Yesue ál̄ngéé m̄ó aá, “Nl̄áa w̄ε, a-Petro, nchóm-a-kúb adēhób aá m̄ót̄o’ nkuu n̄én, w̄ēb̄an̄ m̄ε äȳäl ngen éláán.”

P̄ondé e metake ekwogé ap̄ε

³⁵ Dóo Yesue ásedt̄éé ábē bembapεε aá, “Á p̄ondé eche ménl̄omm̄é nyé ésebán nyéewánl̄é ekw̄ε é ngáb, k̄áa ekw̄ε, k̄áa metámbé, nzé-chómé nyént̄ogk̄é?” Bembapεε bēnk̄went̄én bán, “Ch̄ómch̄óm.” ³⁶ Dóo Yesue ál̄ngéé bó aá, “B̄oob-p̄oó, mod awě awóó ekw̄ε é ngáb ké’ε ekw̄ε, áw̄ále äȳäl. Ane awě m̄ó-’ε eewóó nk̄wáté, ásōm n̄im̄é nkobe, áchan nk̄wáté. ³⁷ Nl̄ānge nyé m̄éé k̄álag e Dȳõb ehóbé aá, ‘Bébánné m̄ó nchoo nhóg ne bech̄íb.’ Né-’aá ébenléd̄t̄é äȳäl ech̄êm. Ét̄ānḡéné ébenléd̄ áned.” ³⁸ Bembapεε bēnl̄ā m̄ó bán, “A-Sán, n̄oné, s̄ewánl̄é nk̄wáté m̄be h̄én.” M̄ó-’ε antim̄t̄én bó aá, “Désob nê b̄oob.”†

Yesue akii akáne á ekone é Menzab

(Mat 26.36-46; Mak 14.32-42)

³⁹ Hē dóo ábíidé á ebw̄óg, áhídé á dyad-t̄é, ák̄é á ekone é Menzab ngáne ámm̄ent̄énné abel. Bembapεε b̄ó-’ε bēnh̄id m̄ó ámbid. ⁴⁰ Ade b̄épédé áwed anl̄áá bó aá, “Nyék̄ānné’ bán mekágs̄en méepiidé nyé.”

⁴¹ Ansȳáá bó á nk̄ag, asid̄é mw̄ä nchabnede, akóg mebóbón̄, ák̄ānné n̄én aá, ⁴² “A-T̄é, nzé ébón̄néde w̄ε, ék̄õb̄ēn m̄ε n̄im̄én metuné. Bon̄ ké nê, saké ngáne ébón̄néde m̄ε, bon̄ b̄ēl̄ ngáne ébón̄néde w̄ε.” ⁴³ Ade Yesue ák̄ānnéé nê, ángel embid̄ ádȳõb, éhye ew̄éd m̄ó áte. ⁴⁴ Anw̄éd mekáne áte ngáne ámb̄ēé á ndutul-t̄é. Ebábé éche ébidé m̄ó á yäl émb̄ē ngáne metóté mé mekií, ét̄ēn̄é’ á ndoob taáb, taáb.‡ ⁴⁵ Ade ám̄áá akáne, antȳéém ám̄in, ák̄ε w̄éε bembapεε bébédé. Antán n̄ée b̄ék̄ún̄éé äȳāle ndutul e ngíne. ⁴⁶ Dóo ásedt̄éé bó aáken, “Cheé nyék̄ún̄éé? Nyépáde ásē, nyék̄ānné n̄én mekágs̄en méepiidé nyé.”

Békóbé Yesue

(Mat 26.47-56; Mak 14.43-50; J̄on 18.3-11)

⁴⁷ Yesue eépedéé ké amad á ns̄al dóo amute á bad ápédé. Mod awě antóm̄én bó abédéε Judas̄ε, mbapεε nhóg áf̄intē e bembapεε dȳom̄ ne bébe ábe Yesue. Apedé-’aá Yesue á nk̄ag

† 22:38 Désob nê b̄oob; k̄áa Nê ákwógé. ‡ 22:44 Donje á k̄álag dé’só déewóó’é nchoo 43 ne nchoo 44.

ahé mó tâl. ⁴⁸ Bon Yesue ansedéd mó aá, “A-Judas, nédē ahé áde éhédé Mwǎn-a-Moonyon tâl ádíi ásóm mó-ye?” ⁴⁹ Ade bembapεε ábe bóobe Yesue bébedé áhed bényiné dyam áde áhede abenled, bēnsedéd mó bánken, “A-Sǎngú, sēhele séwān ne nímεd nkwaté-ye?” ⁵⁰ Héε mbapεε nhóg átómté nkwaté, ásēlē ntān awě prise ambáá etúu é ekáá émbáá. ⁵¹ Bon Yesue anláá bó aá, “Nyésob nê bóob!” Ansídtén mó ene pεd e etúu, ádid mó bwām. ⁵² Héε álāngεé beprise bémháá bóobe benkamlene bé mésénze mé Ndáb-e-Dyōb ne belyáged bé dyad, bad ábe bēnhye mó akób aá, “Nchīb móo nyéhyédé akób, bon nyēwálé nkwaté ne mbid-ε? ⁵³ Mbwe téé syánē debágáá á Ndáb-e-Dyōb, nyēnkēmbánné me ké ekáá á yǎl. Bon echen pónde epedé bóob. Ehíntén chóo édé á nkamlen bóob.”

Petro abáá Yesue á yǎl

(Mat 26.57-58, 69-75; Mak 14.53-54, 66-72; Jōn 18.12-18, 25-27)

⁵⁴ Héε békóbé Yesue, bon béκεεné mó, bétimēn mó á ndáb wée Prise Ambáámbáa. Petro mó-ε ahidé’áá bó ámbíd mwǎ etún. ⁵⁵ Bēnkonéd muú áfinté e dyad, bad bēlādēn áhed. Petro mómpē anhyē adyεε áhed. ⁵⁶ Mbǎlede a mmwáád nhóg annyín née Petro ádyéé á nkag ní dü. Dóo ánóné mó chóon, bon áhǎbē’ aá, “Anén mod mómpē ambé ne Yesue.” ⁵⁷ Bon Petro antān aá, “A-mwǎn-a-mmwáád, meebíi’ é me mó.”

⁵⁸ Eebemεé áte, mod ampée anchem mó. Anhób aá, “Wémpē edé nhóg áwāb echon.” Bon Petro anhób aá, “Amúē, weéhyāg me ngáne áyāl.”

⁵⁹ Ambíd e háwa póg mod ampée ambádnén aá, “Ntāntēn ké nhóg méesaá. Anén mod abédé ne Yesue, áyāle adíi mod a Galilia.” ⁶⁰ Bon Petro anhób aá, “A-mod-e-ngé, meebíi’ é chōm éche mmōrj ékoo’ é ahób.”

Abwōg-ábwōg áde áhóbé nē, nchóm a kúb antón. ⁶¹ Héε Sǎngwéé ákúnné bon mǐd mébomé bó Petro. Dóo Petro áwémténé e’yale ábe Sǎngwéé ánlāā’ é mó aá, “Nchóm-a-kúb adēhób aá móto’ chii nén, wēbān me á yǎl ngen éláán.” ⁶² Héε ábidé á ebwóg, abalé-ε awé. Anchíi bwámbwam.

Bébómtédé Yesue, bēwelé-ε mó

(Mat 26.67-68; Mak 14.65)

⁶³ Bóob-pǎo, bad ábe bēnóné’áá Yesue bēmbootéd mó awel, bēbómtád mó, ⁶⁴ békan mó mǐd, bésēdtē mó bán, “Láá sé, nzé-módé abómé we?” ⁶⁵ Bésyáá’áá mó nzyān nyaa ne nyaa.

Bépééné Yesue wée belyáged bé dyad

(Mat 26.59-66; Mak 14.55-64; Jōn 18.19-24)

⁶⁶ Née bīn é’sǎngé, bad bémháá bé Israel, beprise bémháá ne bemeléede bé mbéndé bēnkōb mbom, bēpēēn Yesue áwab káánsel. ⁶⁷ Héε bésēdtéé mó bán, “Láá sé nzé we-εé edé Ane-awě-Béwógté?” Dóo Yesue áhóbéé aá, “Ké menláá nyé, nyéedúbéé me. ⁶⁸ Ké menséded-te nyé akan, nyéekwenténné me. ⁶⁹ Bon bootya bóob, Mwǎn-a-Moonyon ádyéé á ekáá émbáá é Dyōb á Ngum.” ⁷⁰ Bó moosyáál bēnsedéd bánken, “Nédē we-εé edé Mwǎn a Dyōb-ε?” Ankwentén aá, “Nyé bēn-εé nyéhóbé bán née édíi.” ⁷¹ Dóo bēhóbéé bán, “Nzōm ehéé empée déhedéé? Syánē bēn dewógé áwē nsal.”

23

Paylede akáádté Yesue

(Mat 27.1-2, 11-14; Mak 15.1-5; Jōn 18.28-38)

¹ Héε belyáged bé dyad bésyāal bétyéémé ámīn, bon béκεεné mó wée Paylede. ² Awed-taá bēbóótédé mó mekan abán áyāl bán, “Sékóbé anén mod ngáne ápuutadté sé alon áte. Ahóbé nén aá, séēsañnád Kaisεε tááse, áhǎbē-ε nén aá, mó mwēn móo módē Ane-awě-Béwógté, nédē ahóbe’ aá módē kǎn.” ³ Dóo Paylede ásedtéé Yesue aáken, “We-εé edé kǎn e bad bé Israel-le?” Yesue ankwentén mó aá, “Ngáne éhóbé.” ⁴ Bon Paylede álāngε beprise bémháá ne amute á bad nén aá, “Meenyínéé atote ké ahóg áde anén mod ákwééné.” ⁵ Bon

bémbē békag á'sō, bēhōbē bán, “Anén mod akóne bad ne mam níme áyágtéé á mbwóg e Judeya esyāal. Ambootéd á Galilia, apedé-'e hén bōob.”

Herode akáádté Yesue

⁶ Née Payledé áwógé nê, ansedéd ké Yesue adíi mod a Galilia. ⁷ Bénlūmēd mó áte bán, nê dēn dōó édíi. Ngáne alon á Galilia abédé ásē e nkamlen níme Herode, Payledé anlóm Yesue áwē. Herode mwēn ámpē ambé á Jerusalem ene pónde. ⁸ Ayógké mewēmtēn awón anyín Yesue áyāle awógé'áá mó dúu. Ahédé'áá aá mónyín menyáké níme ábeléé. Né-óó anwóg menyinge áde bépééné Yesue áwē. ⁹ Ansedéd Yesue ekud é mekan, bon Yesue enkēntimténne mó dyamdiam. ¹⁰ Beprixe bémbáá ne bemeléde bé mbéndé béntyēem ámín, bēbāntād Yesue mekan áyāl. ¹¹ Héé Herode, bōobe éche sánze bēbóótédé mó awōó, bēwélé-'e mó. Dōó bēwāádtē mó kase é bwēm, bon álōmē mó ámbíd wée Payledé. ¹² Nén dēnkāη Herode bó Payledé bēntīm ásē échē epun; édé ape nê, búmō bénsēbē ekoyí awon.

Bébidté mbakú bán bēwúu Yesue

(Mat 27.15-26; Mak 15.6-15; Jōn 18.39-19.16)

¹³ Hē dōó Payledé áládé beprixe bémbáá áte nchoo ne belyáged, ne bad bémpēe, ¹⁴ bon álāngē bó aá, “Nyēnsébé anén mod apēen áwēm. Nyé bán apuutad bad nló áte. Bōob-pōó nhédé áte áyāl échē wée nyébēn nyédíi, bon meekóbneé mó dyam dé mbéb ké ahóg áde nyéhóbé bán abelé. ¹⁵ Ké Herode ámpē eekóbneé mó awusé ké ahóg, né-'aá akáá bon álōmē mó ámbíd. Bōob-pōó dyam dé mbéb ké ahóg déesaá áde ábélé áde álúmte bán atāngéné kwéed. ¹⁶ Né-óó mēhōb békúdé mó, rítēdē mó, ákag.”* ¹⁸ Dōó amute ásyāal ábónéé bán, “Téd anén mod, éwúu mó! Bídtéd sé Barabase.” ¹⁹ (Barabase abédéé mod awē bēnhēē á mbwóg áyāle bel ábe ámbootédté á dyad-tē ne awúu áde áwúé'áá bad.) ²⁰ Ngáne Payledé ánwōngē mewēmtēn áte de Yesue, ambé aláá bó nê ámpē. ²¹ Bon bémbē bēbōnē' bán, “Bomé mó á awóg! Bomé mó á awóg!” ²² Anláá bōmpē ngen éche élónténé éláán aá, “Áyāle chán? Ebébtéd éhéé ábélé? Meekóbneé mó awusé ké ahóg áde átāngéné kwéed. Né-óó, mēkúde mó, rítēdē-'e mó, ákag.” ²³ Ké nê bémbē bēbōnē' bán ábome mó á awóg. Káāη ne á asóg, échab ehób ēnkobnéd. ²⁴ Payledé ambídéd mbakú aá, móōbēl nēngáne bēhóbé. ²⁵ Antédé mod awē bēnhōbpē, awē ambé á mbwóg áyāle bel ne awúu áde áwúé'áá bad, bon ábagé bó Yesue aá, bétiméd mó ngáne bédáá.

Bébómme Yesue á awóg

(Mat 27.32-44; Mak 15.21-32; Jōn 19.17-27)

²⁶ Ade sánze ékēenēé Yesue á hōm dé mpanag, ēmbomén Simōne, mod a dyad á Sirine. Anén mod ámbíd á mwā dyad awē adé á ahāngé. Héé békóbé mó, bépémtéd mó awóg áde Yesue bán áhídne mó dōó ámbíd.

²⁷ Atíntē e ndun e mod échē enanáá Yesue ámbíd, bebaád bémbē áwed, béchyé'áá, bélebe-'e mó. ²⁸ Dōó Yesue ánóné ámbíd, álāngē bó nēn aá, “A-bān bé bebaád bé Jerusalem, nyéēchyēē' me, nyéchyē' échen yāl ne áben bán. ²⁹ Nhóbe nê áyāle nēn e'pun é' bīn é'húe, áde bad bēhōbpē bán, ‘Nnam ne ábē ábe bédé ekōm, ne ábē ábe béēchyāā', ne ábē ábe béēmwanjtē mbēd!’

³⁰ A pónde eched dōó bad bēlāngēē mbōod bán,

'kúmtéd sé ámín,'

káa e'kone bán,

'kútén sé.'

³¹ Nzé bébele' nímén mésyāal bōob, áde bwel é'lyágé é'díi mendíb áte, chán-náa bēbenlé áde bwel bēkinnē-yē?”

³² Bōob-pōó bēnkēén e'bébtéd é' bad é'be, ápan bó nchoo ne Yesue. ³³ Ade bépédé hōm áde bēchāgēé bán Ebóngél é Nló, bēmbomé Yesue á awóg, ne ábē e'bébtéd é' bad é'be.

* **23:16** Donje á kálag dé'só ábádé nchoo 17: Bōob-pōó, mwē téé, nzé Ngande e Nnyíme-ámín embé, Payledé antāngén bad bé dyad mod a mbwóg nhóg achenned.

Bêmbomé nhóg á ekáá é emwɛd, aníní-’ε á ekáá émbáá. ³⁴Héε Yesuε ákânneé nén aá, “A-Sán, lagsén bó áyāle béēbii’ é chōm éche bébeléé.”† Sánze ênsid mbambú, ákab mbóté éche Yesuε. ³⁵Ndun e mod entyéém á nkæg, bēnōné’ chōm éche ébenlad. Boŋ benkamlεε bé Israel béwéláá mó, béhōbē bán, “Achōŋt’é áá bad bēmpēe, áchood-tōó eche yāl, nzé ne mbále mó adé Ane awě Dyōb Apwédé, boŋ Awógéd-tε.”

³⁶Sánze chómpē éwéláá mó. Ēmpiinéd mó ebéntéd é mīm, ³⁷élāŋgē mó bán, “Nzé wéε edé kāŋ e bad bé Israel, ésōŋ echoŋ yāl!”

³⁸Béntēl áwe nló ámīn nén bán, “Kāŋ e bad bé Israel chōó nén.”

³⁹Atínté e ábē e’bébtéd é’ bad é’be ábe bēmboméé bōóbe Yesuε á awog, nhóg ansyāŋ mó aá, “Saá wε edé Ane awě Dyōb Awógté-yε? Sōŋ-ō echoŋ yāl, ésōŋ-’ε sémpē!”

⁴⁰Boŋ aníní mod ankáné waáb áte aáken, “Weebáá’ é Dyōb-ε? Sōo bad bébe dekuδέ melemlem mé nkógsen míme mómpē ákúdé. ⁴¹Boŋ pεn, nkógsen míme dékúdé, rítāŋgéné ne míme sōo mbéb. Boŋ anén mod eébeléé dyam dé mbéb ké ahóg.” ⁴²Héε ane mod ábádéé ahób aá, “A-Yesu, sōn, weéchatán me á pōndé eche wésōnlē á nkamlεn.” ⁴³Dōó Yesuε álāŋgēé mó aá, “Á mbále, nlāŋge wε meé, chíi nén dēn wēbē ne me á Paradis.”

Yesuε awédé

(Mat 27.45-56; Mak 15.33-41; Jōn 19.28-30)

⁴⁴⁻⁴⁵Bōob-pōó bīn bēmbē dyam kəd. Etondeε andím, ehíntén ékwē-’ε ekíde áte ésyāāl káŋŋ ne á ngāŋ éláán. Abad áde dēnkāb Ndáb-e-Dyōb áte dēnsalé áte e’pɛd é’be. ⁴⁶Hē dōó Yesuε álébpé esaád aá, “A-Tê, áwōŋ mekáá dōó rilyágé échem edáádāŋ!” Amaá-’aá ahób nê, ámīi-’ε nlém, awé-’ε. ⁴⁷Ade mod ambáá a sánze ányíné nê, ankéméd Dyōb nén aá, “Á mbále, anén mod abédé-’ε mod a bwām.” ⁴⁸Néε ndun e mod echē enhyε anōn, ényíné mekan mé ményáké míme mébēnlédé, mod téé ambán ekáá á nlém, ásūē’ á ndáb. ⁴⁹Yesuε ábe besón bésyāāl ne bebaád ábe bēmbootéd mó anan ámbīd se á Galilia, bentyēēm etūn, bēnōné mīmén mekan mésyāāl.

Béltmmé Yesuε

(Mat 27.57-61; Mak 15.42-47; Jōn 19.38-42)

⁵⁰⁻⁵¹Bōob-pōó mod ambé awě abédé dīn bán Joseβε. Anén mod ambīd á dyad á bad bé Israel áde béchōgēé bán Arimatia. Abédé mod a edúbé. Abédéε mod a bwām, asāŋ-’ε. Kénéε abédé mod a káánsel enkēnkwεnténné mbakú echē ábíníi belyágéd bé dyad bēmbīdēdtē áwúu Yesuε. Abédé mod nhóg awě anlyág nlém nén aá epun épě éche Dyōb dékobpé nkamlεn. ⁵²Ankē Payledε achāŋ aá, ábe mó ndim míme Yesuε. ⁵³Néε ákúdé kunze, anhúd mó á awog, ákāān mó kase e mbóm, áke alímé mó á soŋ echē bēpwógé á eláá-tê, éche béēsēbpεé mod alíme áte. ⁵⁴Nén démbē á Mbwe mé mboŋsén, áde mbwe-mé-nkóme-áte ríhédé’áá abootéd. ⁵⁵Bebaád ábe bēmbootéd Yesuε anan ámbīd se á Galilia, bēnhīd Joseβε, bényín soŋ, bényín-nε ngāne bēnāŋt’é mó ndim á soŋ-tê. ⁵⁶Dōó bétímé ámbīd á dyad-tê, bēboŋsán mōg ne mekún míme bēnabnadté ndim. Á mbwe-mé-nkóme-áte bēnkōmē áte ngāne mbéndé e bad bé Israel étíídé.

24

Yesuε apuúdé

(Mat 28.1-10; Mak 16.1-8; Jōn 20.1-10)

¹A epun é’sō, nédé á Sōndé mbwεmbwε pírib, ábē bebaád bēnkē á soŋ. Bēnwālē mekún mé ndim míme bēmboŋsénné. ²Béntān néε aláá áde bēnkōlēnnē nsəl rí soŋ ásyāŋgé á e’dii. ³Bénsōl á soŋ-tê, boŋ bēnkētānné ndim míme Yesuε áwēd-tε. ⁴Nén dēmbootéd bó ataged á mewēmtεn. Dōó bad bébe bēbídé taléd, betyéém bó á nkæg ne mesāŋ míme mékine’ áte. ⁵Ne mbwóg bwāmbwam bēnsōŋ mīd ásē. Héε ábē bad bébe bēlāŋgēé bó bán, “Cheé ékáá boŋ nyéhédé mod awě adé á alongé átínté e bad ábe bēwédé?”

† 23:34 Donje á kálag dé’só déewóó’ é: Héε Yesuε ákânneé nén aá, “A-sán, lagsén bó áyāle béēbii’ é chōm éche bébeléé.”

⁶ Eésaá hén, apuúdé. Nyékamtɛn ngáne ánlāá'é nyé, áde ábédé á Galilia, ⁷ aá bétáŋgéné Mwān-a-Moonyon abe á mekáá mé bebel bé mbéb, bébōmē mó á awɔg. Bon ǎpuú á e'pun ábe é'lónténé é'láán." ⁸ Hê dɔɔ ábē bebaád békámténé ábē e'yale.

⁹ Ade béhúú á son, bēnkálé bembapɛɛ dyôm ne nhóg ne ábíníí bém̄pē mam mésyāāl níme bényíné. ¹⁰ Bebaád ábe bēnkálé bembapɛɛ bé nlómag nímén nkalan, bēbédéé Maria Magdalene, Joanaa, ne Maria, nyaá awe Jemse, nchoo ne bebaád bém̄pē. ¹¹ Bon bembapɛɛ bé nlómag bēnwēm̄tɛn bán ene póle edíí ngwɛl. Bēnkéndúbéé chó. ¹² Hê dɔɔ Petro ápádté ásē, bon ányágté á son. Ade ápédé áwed anwúlén ásē, ánōn son áte. Anyín dásō mbóm chēm̄pen. Dɔɔ ásúú á ndáb. Mewēm̄tɛn mékógládtáá mó áte t̄ŋgene dyam áde ábénlédé.*

*Yesue apiidé bad bébe á nzii e Em̄s
(Mak 16.12-13)*

¹³ Bɔɔb-pɔɔ, échê epun d̄en, bembapɛɛ ábe Yesue bébe békágé'áá á dyad áde béchagéé bán Em̄s. Abíd á Jerusalem ápe á Em̄s ábédé et̄un dyam máyl saámbé. ¹⁴ Abē bembapɛɛ békágé'áá békálé nímén mekan mésyāāl níme mékébenléd. ¹⁵ Ade békékanlé kóáŋ, dɔɔ Yesue mw̄n áhyédé bó atán, bon áwoŋné bó. ¹⁶ Bon pen m̄id mēnkēnnédndé bó, áchem mó. ¹⁷ Hēé Yesue ásedtɛé bó aáken, "Póle ehéé nyépagké akal á eke-tê nén?"

Hê dɔɔ bétyéémé ne ngal esyáál. ¹⁸ Dɔɔ bó mod nhóg awe béchagéé bán Klopase, átímtanné mó aáken, "Emōŋ pen-éé edé nken a mod á Jerusalem, áde wéébíi mekan níme níkébenléd nímén mesú-yɛ?" ¹⁹ Dɔɔ Yesue ásedtɛé bó aáken, "Mekan méhéé m̄é?" Bon bēlāŋgē mó bán, "Mekan níme mébénlédé t̄ŋgene Yesue, mod a Nazaret. Ambé nkal é'dáádəŋ awē ahóbé'áá, ábelé-'ɛ ndale é mekan á'sō é' Dyōb ne á'sō é' baányon. ²⁰ Abed beprise bembáá ne belyáged bé dyad bēmbɛ mó á mekáá mé nkamlene, ábided mbakú bán bēwúu mó. Dɔɔ bēbómmé mó á awɔg. ²¹ Bon sēnlyág nlém bán, mó adé ane awē áwɔbé bad bé Israel. Néé éhúdé nê áte, chíi dɔɔ álóntan e'pun é'láán taa nê ábenlede. ²² Am̄in e nê ámpē, nguse é bebaád átínté echêd bépéénédé sé menyáké mé póle. Bēnkē á son epɔg é mbwembwɛ, ²³ bon bēētānéé ndim níme Yesue. Bēnhūú ámbíd, bēhōbē bán, ángel épíídé bó á ndóg-te, élāŋgē bó nén bán, Yesue adé á alonjé. ²⁴ Nguse é bad átínté echêd énkē á son, bétán chó melemlem nēŋgáne bebaád bēnhōbpē, bon béenyīnéé mw̄n."

²⁵ Dɔɔ Yesue álāŋgéé bó aá, "E'yókél é' bad bóo nyédíí. Nyéewámsánné mam mésyāāl níme bekal bé'dáádəŋ bēhōbé adúbe! ²⁶ Ngómē éhédnádtáá bán, Ane-awē-Béwógté ákud nímén metake mésyāāl, bon ákud éche ehúmé." ²⁷ Yesue antógnéd bó mam mésyāāl t̄ŋgene eche yāl, ngáne méténlédé á Kálag e Dyōb-te, mbooted ne kálag éche Mosɛɛ ne kálag éche bekal bé'dáádəŋ bésyāāl.

²⁸ Ade bépédé benben ne dyad áde békágé'áá, Yesue anlúmed byánán eke élyágé édé mó á'sō. ²⁹ Bon bēnkāŋ mó bán, "Hyě édyɛɛ áwēd ngáne b̄in é'máá ahín, pónde-'ɛ emaa atóm." Dɔɔ áhídé bó ádyɛɛ áwāb. ³⁰ Ade bóbɔɔ bedyéé ásē á tébele ádyé ndyééd, antéd ewele, ánāméd chó, ásāl chó áte, bon ábagé bó. ³¹ Hê dɔɔ m̄id métánlédé bó, bon béchemé mó. Dɔɔ ányóó bó á d̄id-te. ³² Bēnlāā nhóg ne aníníí bán, "Ngómē nlém r̄hógkáá syánē á abum áde ákánlé'áá syánē á nzii, bon átānlād syánē Kálag e Dyōb?"

³³ Abwōg-ábwōg dɔɔ bésyāŋgé ásē, bon bétim-me ámbíd á Jerusalem. Dɔɔ bétané bembapɛɛ dyôm ne nhóg ngáne bēlādné áte hōm ahóg bóɔbe bembapɛɛ bém̄pē. ³⁴ Hēé bembapɛɛ ábe bétané á ndáb-te bēlāŋgé bó bán, "Sāŋgwéé apuúdé ne mbáá, apiíde-'ɛ Simone!"

³⁵ Dɔɔ bó bad bébe bómpē bēhōbé dyam áde ábénlédé bó á nzii, bēhōbē-'ɛ ngáne béchemé mó áde ásaléé ewele áte.

* **24:12** Donje á kálag dé'só déewóó'ɛ nchoo 12.

*Yesuε apiidé ábē bembapεε**(Mat 28.16-20; Mak 16.14-18; Jɔn 20.19-23; Mbɛl 1.6-8)*

³⁶ A póndé eche békaleé nê, dɔɔ Yesuε mwën ábíde bó átíntê, bonj álenté bó aá, “Nsanj míbê ne nyé!”†

³⁷ Mbwóg ménkōb bó bwāmbwam, bēwēmtān bán, bényiné nwú. ³⁸ Dɔɔ álāngεé bó aá, “Cheé nyétagεé áte? Cheé nyényágεé á nlém-tê. ³⁹ Nyénɔn mε mekáá nyénɔn-ne mε mekuu, bonj nyébíi bán mmën-εé ndé. Nyékiten mε yāl, nyényín nze nwú níwóó nson ne e’hid ngáne nyényínεé nwóó nén.”

⁴⁰ Ade áamáá ahób nê, anlúméd bó níme mekáá ne mekuu.‡ ⁴¹ Ade bélyágé bényágεé nê ne menyinje mésyāāl, békɔglad-táa á nlém-tê, dɔɔ áseɔtεé bó aáken, “Nyêwóó chõm éche bédyágkē hén-ε?” ⁴² Dɔɔ bebágé mó esɔj é súu echê bétúmé. ⁴³ Bonj ákobé’, ádyāg-ke chó áwab e’só-te.

⁴⁴ Héε álāngεé bó aá, “Mmén mam móo nílánge’áá nyé áde nílyágé ndé ne nyé meé, dyam téé átāngéné alón ngáne éténlédé áyāl echēm á kálag é mbéndé éche Mosεε ne á kálag é bekal bé’dáádān, ne á Kálag e Ngāse-tê.”

⁴⁵ Dɔɔ ánédte bó debyéé áte, ábel nén bésɔnten Kálag e Dyöb, ⁴⁶ bonj álāngē-’ε bó aá, “Bétélé á Kálag e Dyöb nén bán, Ane-awě-Béwógté atāngéné metake akud, awé, bonj e’pun ábe é’lonténé é’láán, ápuu. ⁴⁷ Bétélé bán, bad békale melonj mé bad mésyāāl nén bán, bad bétede abel dé mbéb á ðin á Yesu, ábel bonj Dyöb álagsen bó mbéb. Bébootéd bad nímé nkalanj akale á Jerusalem. ⁴⁸ Nyé-’aá, nyédé bad ábe bényinné nímén mekan ðid. ⁴⁹ Mmén mēlōmē nyé chõm éche Titéε ánhōbpē aá móólōmē nyé. Bonj nyélyāg nyédyεε á dyad-tê kááj né nyékudé ene ngine echê ebíde ámin.”

*Yesuε apūmmé**(Mak 16.19-20; Mbɛl 1.9-11)*

⁵⁰ Dɔɔ Yesuε ásyājnédé bó á dyad-tê, ápeεné bó benben ne dyad á Betani. Héε ányéné mekáá ámin, bonj ánámte bó. ⁵¹ Ade ánamtεé bó nê, dɔɔ áchēnnē bó, bonj ápummé ádyöb.§ ⁵² Abē bembapεε bēmbwōgē mó meböbōj. Bēntīm ámbid á Jerusalem ne menyinje mésyāāl. ⁵³ Békāg-ke á Ndáb-e-Dyöb póndé ésyāāl, ákémed Dyöb.

† 24:36 Donje á kálag dé’só déewóó’é: álenté bó aá, “Nsanj míbê ne nyé!” ‡ 24:40 Donje á kálag dé’só déewóó’é nchoo 40. § 24:51 Donje á kálag dé’só déewóó’é bonj ápummé ádyöb.

Nkalanj mí bwâm míme Yesuε ngáne

Jone

átélé

Ndibned ní kálag

Nkalanj mí bwâm ngáne Jone átélé nílúmte aá Yesuε adii Eyale é Dyöb éche édé á ngíndé ne á ngíndé. Echê Eyale êntîm moonyonj édyēē-ε átíntê e bad. Mmén nkalanj, Jone atelé mó ábel bad ábe béléa mó bédúbe nén bán Yesuε, Mwän a Dyöb mó adé Nsoode awë Dyöb dénhöbpē aá mósölom. Anlúmed-te aá nzé bad bédúbpé mó béküð e'soosonj.

A kálag tê wén á mbooted, Jone alúmte ngáne baahóg béndübēē Yesuε békwentén-ne áhíd mó, álúmtē-ε ngáne bémpē-ε bétáŋgánnáá mó, béekwentene-ε mó adúbe. E'ped 13-17 é'hóbe tãŋgene abé áde Yesuε ne ábē bembapεε bémbeē pónde esyáál káŋj ne epun éche békóbé mó ne mam míme ánlāā' é bó ene pónde esyáál. Jone ahóbé ámpē aá nzé mod adúbpé Krístæä äküd alongé áde déemaá'.

Nkabted ní kálag

Ndibned 1.1-18

Jone, Ndusene ne bembapεε bé'sō ábe Yesuε 1.19-51

Nsón míme Yesuε 2.1-12.50

E'pun bé asóg ábe Yesuε á Jerusalem ne benben ne Jerusalem 13.1-19.42

Mpuu míme Sáŋgwéé ne alúmed áde álúmtáá bad yäl 20.1-31

Nsógten: Yesuε alúmté yäl ámpē á Galilia 21.1-25

Eyale êntîm moonyonj

¹ A mbooted, byánán Dyöb déhäg nköŋsé Eyale êmmad abé. Eyale émbē ne Dyöb. Echê Eyale ébedéε Dyöb. ² Káŋŋse á mbooted Eyale émbē höm ahóg ne Dyöb. ³ Dyöb démbenléd échê Eyale áhæg bwēm é'syáál. Chöm ké ehóg éesaá éche Dyöb dénhægkê ésebé ne Eyale. ⁴ Alongé ásyáál dénhūū ne Eyale, áde alongé dō-áá ápíínédé baányonj e'nyínen bé ekíde. ⁵ Abê e'nyínen bé ekíde é'pene' á ehíntén-tê, ehíntén éēhēlēē bó abóded.*

⁶ Mod nhóg ampē awë Dyöb dénlömmē. Dín démbē mó bán Jone. ⁷ Jone ampē áláa bad tãŋgene abé e'nyínen bé ekíde, ábel nén bad bésyáál béwög, bédúbe-ε. ⁸ Saké mwën abédé abê e'nyínen bé ekíde. Ampē ábid mbónj tãŋgene abé e'nyínen bé ekíde. ⁹ Eyale chóa ébedé e'nyínen bé ekíde é' mbále ábe e'nyínte' moonyonj asyáál ekíde. Mó-áá apagé'áá á nköŋsé-te. ¹⁰ Abédé á nköŋsé-te, bonj kénéε Dyöb dénhægkê nköŋsé ne mó, nköŋsé ménkénchemmé mó. ¹¹ Ampē áwē dyad bonj abé bad bénkénkobpé mó. ¹² Ké nê, ambē donje á bad kunze ábé bán bé Dyöb. Abé bad bēbedéε bad ábe bēnkob mó ne adúbe áde béndübēē mó. ¹³ Béesaá bán bé Dyöb nyaa echê moonyonj áchyáá' é mwän. Bénkēmbáá bán bé Dyöb byánán moonyonj mó achyáá bó. Dyöb dēn dōo áde awáb Titée.

¹⁴ Eyale êntîm moonyonj, édyēē átíntê echêd. Anlón ne nsimé, anlúmed-te syánē ngáne mbále e Dyöb ékóó abé. Dennyín échê ehúmé, ehúmé éche sáá ábágé mó néε nímē mpəm mí mwän. ¹⁵ Jone anhób mam áyāl echê, anháád aá, "Anén mod mósó nílángé'áá nyé meé, 'Mod ahúε' ámbíd echēm awë atómé me, áyāle bédēchyáá me, né adé ámín.'" ¹⁶ Alón áde álóné ne nsimé ábélé syāā moosyáál dekudé nnam ámbíd e nnam. ¹⁷ Wéε Mosεε dōo Dyöb démpoódté mbéndé. Bonj nsimé ne mbále béhúú ne Yesu Krístæä. ¹⁸ Modmod eényínēē Dyöb mbéd, éetóméé nímē mpəm mí mwän awë adé Dyöb abé-ε mó á akéb. Mwēmpen mó akidényín mó. Mó abelé bonj Titê Dyöbe abyéen.

* **1:5** Ehíntén-ne éēhēlēē bó abóded káa ehíntén énkénchemmé bó.

*Jone, Ndusene ahóbe ad
mósaa Ane-awě-Béwógté*

(Mat 3.1-12; Mak 1.1-8; Luk 3.1-18)

¹⁹ Baámbáá bé Israel bé dyad á Jerusalem bénlóm beprise ne bad bémpēe bé túmbé e Levi wée Jone, bán béke béseded mó bánken nzé-módé ádíí. ²⁰ Enkēmbangé ahób, boŋ ampanléd bó áte aá, “Saké me ndé Ane-awě-Béwógté.” ²¹ Héé bésedteé mó bánken, “Nzé-ō édíí? Wε-εé edé Elaijaa?” Ankwentén aá, “Aáy, meésaa mó.” Bēnsedéd mó ámpē bánken, “Wε-εé edé nkal é’dáádəŋ awe bésineé-yε?” Antimtén bó aá, “Aáy.” ²² Káəŋne á asog dōo bésedteé mó bánken, “Nzé-ō édíí? Láá sé ábel sétim ámbíd áláa bad ábe bélómé sé. Nzé-módé wεwε ehóbé wεé módé?” ²³ Héé Jone átimtanné bó ne e’yale ábe nkal é’dáádəŋ Yesayaa ánhōbpē aá,

“Mée ndé ehób éche mod awě ahəŋte’ á ehyánge aá,
‘Nyétii nzii eche Sáŋgwéé.’ ”

²⁴ Bōob-pōó Befarisia bóo bénlóm ábē bad ábe bémpě wée Jone. ²⁵ Bēnsedéd mó ámpē bánken, “Nzé weésě Ane-awě-Béwógté, weésě-’ε Elaijaa káa Nkal é’dáádəŋ awe bésineé, cheé-ō édušanné bad?” ²⁶ Héé Jone átimtanné bó aá, “Ndusan ne mendíb, boŋ mod adé átínté echēn awě nyéēbii’ε. ²⁷ Mó adé ane awě əpě ámbíd echēm. Meékwognedéé áhune ké mímē nkōod mé metámbé.”

²⁸ Mmēn méšyāal mēmbenléd á dyad á Betani á múde mé edíb é Jodan mímíníí wée Jone ádúšannáá bad.

Yesue, Mwān-a-Ndyəŋ ní mbód a Dyōb

²⁹ Néε bīn é’sáŋgé, Jone anyín néε Yesue áhúé’ε níníí. Héε áhóbéé aá, “Nyénəne’, Mwān-a-Ndyəŋ ní mbód a Dyōb māne. Mó ahúde’ mbéb ní bad bé nkōŋsé. ³⁰ Anén mod móo rílánge’áá nyé áde ménhōbpē meé ‘Mod əpě ámbíd echēm awě atómé me, áyāle bédəchyáá me, né adé ámin.’ ³¹ Ké mmēn menkēmbíí’ε mó, boŋ mempě rídusan bad ne mendíb ábel bad bé Israel bébii mó.” ³² Héé Jone ábídeé mbóŋ nén aá, “Menyín nēŋgáne Edáádəŋ é Dyōb ébídeé ádyōb néε élāā, ésud mó á nló mīn, ébé-’ε ne mó. ³³ Ké nē, menkēnsóŋténne meé mō ne. Boŋ Dyōb áde dénlóm me aá rídusan bad ne mendíb dēmmād me aláa aá, ‘Mod awě wényinnē néε edáádəŋ é Dyōb ésúdé á nló mīn, boŋ étyéém áhed, móšdusén bad ne Edáádəŋ éche Esáá.’ ³⁴ Nnyíné mímén mekan méšyāal, mbíde-’ε mbóŋ nén meé mó adé Mwān a Dyōb.”

Bembapeε bé’sō ábe Yesue

³⁵ Néε bīn é’sáŋgé ámpē, Jone ambé áhed ne ábē bembapeε bébe. ³⁶ Annyín néε Yesue átóméé. Adě anyíné mó, anhób aá, “Nyénəne’, Mwān-a-Ndyəŋ ní mbód a Dyōb mō ne.” ³⁷ Adě ábē bembapeε bébe béwógé nē, bēmbootéd Yesue ahíd. ³⁸ Ade Yesue ánóné ámbíd boŋ anyín nēŋgáne béhídeé mó ansedéd bó aáken, “Cheé nyéhedeé?” Bēntimtén mó bán, “Rabai” (awě adé bán meléede) “Héé édyε’ε?” ³⁹ Anláá bó aá, “Nyéhyag, nyényín wée rídyε’ε.” Né-ōó, bēnkě anyín wée ádyεε’ε. Ade bépédé áhed ébédé dyam ngəŋ éniin é ngukél. Bēndyεé-’ε áhed káəŋ bīn é’híntén bó. ⁴⁰ Atínté e ábē bembapeε bébe ábe bēnwōg dyam áde Jone ánhōbpē boŋ béhíd-te Yesue, nhóg abédé đīn bán Andreyá. Andreyá abédéε Simōn Petro mwānyəŋ. ⁴¹ Né-ōó dyam dé’sō, ankě mwānyəŋ Simōne áhed. Anyíné-’aá mó boŋ álāŋgē mó aá, “Sēnyíné Ane-awě-Béwógté” (nédē Krīstəə). ⁴² Dōo Andreyá ápééne Simōne wée Yesue. Yesue anəné-’aá Simōne chóŋ, boŋ áhōbē aá, “Edii Simōne, mwān awě Jone. Béchəgé wε bōob bán Sepase.” (Adén đīn ádíí melemlem néε Petro, nē adé ndim e aláá.)

Yesue achénlé Filibe bó Nataniél

⁴³ Néε bīn é’sáŋgé, Yesue ammad aá mókag á mbwóg e Galilia. Dōo ákíí Filibe atán boŋ álāŋgē mó aá, “Hídé me.” ⁴⁴ Filibe abédéε mod a dyad á Betsaida, melemlem mé dyad adě Andreyá bó Petro bémbídtē. ⁴⁵ Filibe anyín Nataniéle. Héε álāŋgeé mó nén aá,

“Sênyíné ane mod awě Mosεε ântenlé mam áyāl echê áwe mbéndé-te. Móo kááηne bekal-bé-e’dáádəη bēntenlé mam á yāl. Adii Yesue mod a dyad á Nazaret, mwän awě Josebe.”⁴⁶ Héε Nataniεε áseɔtεé mó aáken, “Dyam á bwâm áhéé áhele ábid á Nazaret?” Dóo Filibe álângeé mó aá, “Hyě ényín.”⁴⁷ Ade Yesue ányíné Nataniεε ahúε’, dóo áhóbεé áyāl echê aá, “Nyénəne, mwän a Israel nén sóm-sóm, awě mbeltéd rítyéémé!”⁴⁸ Héε Nataniεε áseɔtεé mó aáken, “Chán émwédé me abíi?” Héε Yesue ákwεntanné aá, “Filibe adêhób aá móchəge we, nnyíné we á alín á ngəl sé.”⁴⁹ Héε Nataniεε áhóbεé aá, “A meléed, edii Mwän a Dyöb. We-éé edé kəη e bad bé Israel.”⁵⁰ Yesue antimtén mó aá, “Edúbpé áyāle rílánge we meé nnyíné we á alín á ngəl sé. Weényín mam nímé métómé nén.”⁵¹ Héε ábádeé aá, “Ne mbále, nlāηge nyé nén meé, nyéēnyín nées dyöb ánédnéde nyēnyín-ne nées ángel é Dyöb échágkεé ésudé-’ε Mwän-a-Moonyonj ámín.”

2

E’wónge á dyad á Kana

¹ Ambíd e e’pun é’be, e’wónge bémbē á dyad á Kana á mbwóg e Galilia. Yesue nyaá ambé áhed. ² Bénlēbē Yesue ne ábē bembapεε bómpē á e’wónge wē. ³ Mím mēmmaá áte. Hē dóo Yesue nyaá ápédé áwē bonj álāngē mó aá, “Mím mémáá bó.” ⁴ Héε Yesue álāngεé mó aá, “A-nyan, weetāηgenεé me dyam áde rítāηgéné abel aláa. Echem pónde eépédéé.” ⁵ Héε nyaá ákíi bembəlede bé ngande bē aláa aá, “Nyébel kéchéé éche álāngé nyé aá nyébel.” ⁶ Bəəb-pəó, mbeé é meláá ébedé benben ne áhed. Echê ndín é mbeé chóo bad bé Israel bébēnládtáá áhé mendíb áte á nwobe rí yāl á pónde e mekáne echáb. Ké ehéé etedé’áá dyam mbwókεl e líta e mendíb. ⁷ Héε Yesue álāngεé bembəlede bé ngande bē aá, “Nyélóned mbeé chē ne mendíb.” Né-óó, bēnlōnēd échē mbeé həəd ne mendíb. ⁸ Dóo álāngεé bó aá, “Nyékəbe-óó mendíb bəəb, nyékεen wéε mod awě alyágte’ mekan mé ncháged.” Né-óó, bēmbəl áned. ⁹ Ade ane mod áwógléné nímé mendíb níme mémáá mím atim, enkēmbíí’ε wéε mébidé, (bonj bembəlede ábe bēnkě nímé mendíb akəbe bémbíi). Dóo áchágé mod awě akude sómbé, ¹⁰ bonj álāngē mó aá, “Mod téé abelé asébe achágtén bad mím nímé mébóó. Bad bémaa-’áa mó amwé bwāmbwam, bonj ábagé bó nímé mééboo. Bonj we, etimé ekōηgé níme mébóó kááη ne bəəb.” ¹¹ Mmén menyáké nímé Yesue ábélé á Kana á mbwóg e Galilia móo mébedé ábē e’chemléd é’sō. Hē dó-’aá álúmté échē ehúmé, ábē bembapεε bēnsüm-me nímab nlém áwē.

¹² Née nén ámáá atóm, Yesue ansyogé á dyad á Kapenahum nchoo ne nyaá, baányan ne ábē bembapεε. Bēndyεé-’ε áwed nguse é e’pun.

Yesue anané bekáb bé nyonge á Ndáb-e-Dyöb (Mat 21.12-13; Mak 11.15-17; Luk 19.45-46)

¹³ Adé pónde e Ngande e Nnyíme-ámín ékwógé bad bé Israel apε, Yesue ankě á dyad á Jerusalem. ¹⁴ Adé ápédé áwed, ankě á Ndáb-e-Dyöb. Antán née bad békábeé dyon. Bésómé-’áá nyag, mbód ne mbəηgé, bepεle-bé-məné-’ε bépεnlé məné. ¹⁵ Héε átédé nkəəd, ámané etāηgú ánanné bó nchoo ne échab mbód ne nyag á Ndáb-e-Dyöb wē. Ampántéd məné nímé bad bépēnlé’áá áte, ákūnē-’ε betébele ábe bépēnlé’áá nímé məné ámín mekuu ámín. ¹⁶ Anláá bad ábe bésómé’áá mbəηgé aá, “Nyébidεn beləə bēn á ebwóg. Nyéētímté ndáb echē echem Sāη ndáb e dyon.” ¹⁷ Adé ábē bembapεε bényíné nē, dóo békámténé epεd é kálag e Dyöb éche éhóbe nén bán “A-Sāη, kán echē ríwóó áyāle echoη ndáb ēwūū me.”

¹⁸ Héε benkamleεe bé bad bé Israel bétímé ámbid, bésédté mó bánken, “E’chemléd é’héé éhele elúméđ sé ábel sébíi bán ewóó kunze ábel enén ndín e dyam?” ¹⁹ Yesue antimtén bó aá, “Nyépāη enén Ndáb-e-Dyöb, mēlōη chó ampē áyāle e’pun é’láán.” ²⁰ Dóo ábē bad bēhóbεé bánken, “Enén ndáb echē bétédé móom mé mwě méniin ne mwě ntóób chóo éhóbεé wéé móōlōη áyāle e’pun é’láán-ε?” ²¹ Bonj ndáb echē Yesue áhóbé’áá ebédεε

dás̄ eche yāl. ²² Né-ɔ́ ámbíd eche Yesue áwédé bon Dyöb ápūūd ḿ, d́o ábē bembapεε békámténé dyam ádē ánlāá' é b́. Béndübē mam mímē méténlédé á kálag e Dyöb, bédúbé-'ε e'yale ábe Yesue ánhōbpē.

Yesue abii mod asyáál nlém áte

²³ A póndé e Ngande e Nnyíme-ámin, áde Yesue ámbēē á dyad á Jerusalem, bad híin béndübē ḿ ngáne bényínnē menyáké mímē ábeléé. ²⁴ Bon ké nê, Yesue enkensummé nlém áwāb, áyāle ambíi moosyáál áte. ²⁵ Modmod enkéntǎngénné ḿ dyam aláa tǎngene mod ampée áyāle mwēn ammǎd moonyon asyáál nlém abii áte.

3

Yesue b́ Nikodemuse

¹ Mod nhóg abédé bán Nikodemuse. Abédéεe nhóg awē alyágté'áá bad bé Israel abé-'ε epepe é bad bé Farisia. ² Mbwe nhóg ampē wée Yesue nkuu, álāngē ḿ aá, "A-meléed, sêchemé nén bán, edii meléede awē Dyöb álómé. Ayāle nzé Dyöb dées̄ ne mod, eéhēlēē-se ábelé mekan mé menyáké mímē ébeléé." ³ Yesue ankwentén ḿ aá, "Ne mbále, modmod eéhēlēē-se asól á nkamlen ní Dyöb ésebán achyáádté ámpē." ⁴ Nikodemuse-'ε ansedéd ḿ aáken, "Chán mod awē amaá akwog áhele se achyáád ekóólé-ekóólé? Eesaá mbále nén bán eéhēlēē-se asól á abum ádē nyaá ngen échē élónténé ébe ábel béchyáa ḿ ámpē-yε?" ⁵ D́o Yesue átimtanné ḿ aá, "Ne mbále, nlānge we mée, nzé béēchyáa mod ne mendíb ne Edáádǎn eéhēlēē-se asól á nkamlen ní Dyöb. ⁶ Ane awē achyáádté ne moonyon a ekob, adii moonyon. Awē ḿ-'ε achyáádté ne Edáádǎn é Dyöb adii Edáádǎn. ⁷ Weebág menyáké ngáne ríhóbé mée 'Mod atǎngéné achyáád ekóólé.' ⁸ Nzé epub éhóbé bán ch́ étóme', ped échē édáá akε ch́o ékagké. Ewóge' ntǎgag míme ébeléé bon weebí' é wée ébidéé ké'ε wée ékagké. Melemlem nê d́o édii ne mod ké ahée awē achyáádté ne Edáádǎn é Dyöb." ⁹ Héε Nikodemuse ásedtéé ḿ aáken, "Chán nén áheleεε ábenled?" ¹⁰ Yesue ankwentén ḿ aá, "Néε édii meléede ambáá a bad bé Israel weéhēlé' mímén mekan asónten-ne? ¹¹ Ne mbále, nlānge we mée, dyam áde sébíi d́o séhóbéé. Sébíde-'ε mbón ne dyam ádē sényiné. Bon nyé modmod nyéekwentenεé chóm éche séhóbéé adúbe. ¹² Néε nlāngéé nyé mekan míme médé mekan mé nkǎnsé, nyéedúbpe, chán-nō nyémwée adúbe nzé nlāngé nyé mekan mímē médé mekan me nkon ḿ ḿn? ¹³ Modmod eékí' é á nkon ḿ ḿn étóméé Mwǎn-a-Moonyon awē abidé áwed bon ápe á nkǎnsé." ¹⁴ Ngáne Moseε ámboméé nyá á akon* bon atii d́o ámin á ehýānge, melemlem nê d́o bétii' é Mwǎn-a-Moonyon. ¹⁵ Nén débēnléd ábel bon kénzéé awē adúbpé ḿ ákud alongé áde déemaá'.

¹⁶ Dyöb átómténé bad bé nkǎnsé adǎn. Né-ɔ́ anlóm mímē mpǎm ḿ Mwǎn ábel kénzéé awē adúbpé ḿ eewág bon ákud alongé áde déemaá'. ¹⁷ Dyöb dénkēnlómmé awe Mwǎn á nkǎnsé ákáad bad. Alongé á bad d́o ánlómmē ḿ áson. ¹⁸ Kénzéé awē adúbpé ḿ eékwaá nkáásé, bon kénzéé awē eedúbpe ḿ, amaá nkáásé akwe áyāle eedúbpeé mpǎm ḿ Mwǎn ní Dyöb. ¹⁹ Nén d́o mbakú e Dyöb édii: E'nyínen bé ekíde é'pédé á nkǎnsé, bon baányon bédáá ehíntén tómaa e'nyínen bé ekíde áyāle mímāb mbeltéd rídé mbéb. ²⁰ Kénzéé awē ábele mbéb, akóó ábē e'nyínen bé ekíde, éepaá-'aá á e'nyínen bé ekíde-tē ábán nén mímē mbeltéd mé mbéb méébidē áwed. ²¹ Bon kénzéé awē ábele mam mé mbále, abíde' á e'nyínen bé ekíde ábel nén bad bényín bán kéchéé échē ábeléé awógne Dyöb.

Mbón échē Jone tǎngene Yesue

²² Ámbíd e nê, Yesue ne ábē bembapεε bēnké á mbwóg e Judeya. Bóbō bēndyεé áwed nguse é e'pun, ádusán-ne bad. ²³ Jone mómpē adusánaá bad á dyad á Anon benben ne

* **3:14** Nyá eche Moseε ámboméé ebédéε nyá échē ámbēnlé. Nê d́o Dyöb débēnlé áhood bad ábe nyá énlédte á ehýānge. Nzé bad bēnnōn ene nyá, bédyεε bwám. Nǎm 21.9.

á dyad á Salim áyāle mendíb mémbε áhed bwāmbwam. Bad békágé'áá áwē, ádusan-ne bó. ²⁴ Nén ábédé byánán béhē Jone á mbwōg. ²⁵ Bōob-pōó, donge dé bembapεε ábe Jone bépéntánnáá ne mod a Israel tñngene nwobe ní yāl. ²⁶ Dōó bépédé wée Jone bon bélāngē mó bán, “A-meléed, ekamtan mod awē nyúmō nyēbédé á pεd e edíb é Jodan eníní? Mod awē éhóbé'áá mam á yāl echē. Nóné'! Mōó adusan bad níní! Bad híin békagke áwē.” ²⁷ Jone ankwentén aá, “Modmod eéhēlēē-se ákud chōm, ésebán Dyōb ábágé mó chό. ²⁸ Nyébēn nyédé me mbón nén bán menhób meé saké me ndé Ane-awē-Béwógté. Dyōb dénlōm me á'sō ábonſen bad áyāle epe éche Ane-awē-Béwógté. ²⁹ Mod awē akude sómbé mó awóó sómbé. Bon nsón-a-echoſ a mod awē akude sómbé, awē atyéeme mó á nkæg áwōglān mó, abág menyĩnge nzé awóge mó ehób. Né-óó, nén dōó ákáká bon nlón ne menyĩnge. ³⁰ Edúbé échē étñngéné nées échágkεé, échēm-me ésude'.”

Ane awē abidé ádyōb atómé moosyáál

³¹ Ane awē abidé ádyōb atómé moosyáál. Ane awē mó-'ε achyáádté á nkōſsé adíi mod a nkōſsé, áhōbē-'ε mam mé nkōſsé, bon ane awē abidé ádyōb adé ámĩn e moosyáál. ³² Chōm éche ányíné ne éche áwógé chōó áhóbεé bon ké nē, modmod eedúbpréé mó. ³³ Bon kénzée awē akobé chōm échē áhóbé, né akwenténé ne nlém rısyāál aá Dyōb adé mbále. ³⁴ Póle e Dyōb chōó mod awē Dyōb álómé áhóbεé áyāle Dyōb déenōnéé ámbíd nzé abage' mod échē Edáádāſ. ³⁵ Titée adáá awe Mwān, abagé-'ε mekan mésyāál áwē mekáá. ³⁶ Kénzée awē asumé nlém wée ane Mwān, akudé alongé ádē déemaá'. Bon kénzée awē eébēlē' ngáne áhóbé éekudté alongé áde déemaá', ábē akud nkōſſen ní Dyōb.

4

Yesue ne mmwaád a Samaria

¹ Yesue ambíi aá Befarisia béwógé nén bán mókude ekud é bembapεε tómaa ne Jone, módusan-ne bó. ² (Kénée Yesue mwēn éedusannaá bad, ábē bembapεε bóó bédúsánnáá bad). ³ Awóg áde Befarisia bēnwōgkē nē dēmbēl Yesue anhidé á mbwóg e Judeya átim ámbíd á mbwóg e Galilia. ⁴ Byánán āpe á Galilia antñngén nées ápóó a mbwóg e Samaria. ⁵ A mbwóg e Samaria wē ampē á dyad áde béchāgεé bán Sika. Adén dyad démbē benben ne ndōob echē Jakōbe ámbεé mwān Josebe se e'boód. ⁶ Ayāle ene ndōob echóg éche béliímé éche bébwélé'áá mendíb áte émbē áhed. Echén echóg é mendíb ébédée éche Jakōbe. Ngáne eke énkōmēdtē Yesue andyεé á nkæg mé échē echóg é mendíb. Nén ábédé dyam-ée áde kād.

⁷ Héε mmwaád a Samaria nhóg áhyédé mendíb abwēl. Yesue anláá mó aá, “Hé me mwā mendíb mé amwé.” ⁸ Enén pónde Yesue ábē bembapεε bēnkē á dyad-tē áchan ndyééd. ⁹ Héε ane mmwaád átimtanné mó aá “Ebé mod a Israel, me-'ε mbé mmwaád a Samaria, échōmē me mendíb-ε?” (áyāle bad bé Israel ne bad bé Samaria béchemtannaá.) ¹⁰ Héε Yesue ákwentanné mó aá, “Nzé wembíi mende mé Dyōb, ebíi-'ε mod awē áhedne we mendíb, né ehēdné me mendíb. Né mbagé-'ε we mendíb rıme mébage alongé.” ¹¹ Ane mmwaád ankwentén mó aá, “A-Sāſ, ké chōm éche bébwēnlεé mendíb weewóó'ε, echóg é mendíb-pe échábé ásē, héε wētēdtē rımē mendíb rımē mébage alongé. ¹² Echēd sáá ambáá Jakōbe mōnlyágnéd sé échén echóg é mendíb. Mwēn, ábē bán ne ábē e'lém é'syāál, hén-εé bémwágé'áá mendíb. Nédē ehóbe bōob wée mótomē Jakōbe-yε.” ¹³ Yesue ankwentén aá, “Kénzée awē amwédé rımén mendíb, píd ébē ekób mó. ¹⁴ Bon kénzée awē ámwē mendíb rıme mébéé mó píd éekóbpé mó mbéd. Mendíb rıme mébéé mó, mébē mó áte nées n'yélé rıme méélēnē'. Mmē mendíb mébē mó alongé áde déemaá'.” ¹⁵ Héε ane mmwaád álāngεé mó aá, “A-Sāſ, béε me rımē mendíb ábel nén píd eekóbé mémpē, meépāg-kε hén ábwēl mendíb ámpē.”

¹⁶ Dōó Yesue álāngεé mó aá, “Kāg, éke échāg awonſ nchóm, bon étim ámbíd hén.” ¹⁷ Ane mmwaád antimtén Yesue aá, “Mewóó'ε nchóm.” ¹⁸ Dōó Yesue áhóbεé aá, “Ekalé mbále wée móowóó'ε nchóm. Ayāle ekéwōſ bechóm bétáan, ké ane mod-te awē nyúmō nyédé

bɔɔb eesaá awon nchóm. Dyam áde éhóbé adé mbále.”¹⁹ Awóg áde ane mmwaád áwógé nê dɔɔ álângeé Yesue aá, “A-Sán, nnyíne nén mée edii nkal é’dáádəŋ.²⁰ A mbɔɔd-mín hén dɔɔ ábəd besáá bébágé’áá Dyöb edúbé, bon nyé bad bé Israel nyéhóbe bán á Jerusalem dɔɔ bétánɡéné Dyöb edúbé abe.”²¹ Héé Yesue álângeé mó aá, “A-mmwaád nén, sóŋtén chöm éche rílanɡeé wε. Póndé ehúe’ echě nyéebaá Titée edúbé á mbɔɔd-mín hén ké’ε á Jerusalem.²² Nyé bad bé Samaria nyébage chöm éche nyéebíi’é edúbé. Bon sé bad bé Israel sɛbage mó edúbé ngáne sébii mó áyāle nén e’sóson ɛ’húú dásō ne bad bé Israel.²³ Bon póndé ehúe’, emaa’-ε ne ape, echě bad ábe bɛbage Titée edúbé ne nlém nhóg bɛbɛé mó échě edúbé á Edəádəŋ ne á mbále-tê. Echě ndín é bad chɔɔ Titée áhedéé aá bɛbage mó edúbé.²⁴ Dyöb ádii Edəádəŋ, bad-te ábe bɛbage mó edúbé bétánɡéné mó chɔ abe á Edəádəŋ ne á mbále-tê.”²⁵ Héé ane mmwaád álângeé Yesue aá, “Mbii mée Ane-awě-Béwógté ăpě. Póndé echě ăpɛé, ătānləd sé mekan mésyāł áte.”²⁶ Héé Yesue álângeé mó aá, “Mε awě sóo dekale’ mε-εé ndé mó.”

²⁷ Ene póndé chɛn dɔɔ ábɛ bembapεε bɛpédé. Yəl enkóm bó áte ányín nɛε ákanléε mmwaád. Bon bó modmod eésɛdteé mó aáken, “Cheé éhedéé?” Ké’ε “Cheé nyé ane mmwaád nyékaléé?”²⁸ Ane mmwaád antɛdé apom dé mendíb, átim ámbid á dyad-tê, áke aláá bad aá,²⁹ “Nyéhyag, nyényín mod awě álánɡé mε mam mésyāł níme ríkɛmbɛnlé. Nyé bán, saké Ane-awě-Béwógté awě bésinéé nén-ε?”³⁰ Dɔɔ ábɛ bad béhídté á dyad-tê áke dé atán Yesue.

³¹ Ene póndé, bembapεε ábe Yesue bécháá’áá mó bán, “A-meléed dyé ndyééd.”³² Bon Yesue ankwɛntén bó aá, “Nwóó ndyééd e adyé echě nyéebii’é.”³³ Héé ábɛ bembapεε bésɛdteé nhóg ne aníní bánken, “mod múmó apiínédé mó ndyééd-ε?”³⁴ Dɔɔ Yesue álângeé bó aá, “Echem ndyééd edii ábɛl nsón níme mod awě alómé mε, áhóbé aá níbɛl, ámad-te mó.³⁵ Ngómɛ nyéyǒɡké ahób bán ámbid e ngon éniin, né póndé e mbote epedé? Nyénɔne’, nlánɡe nyé nén mée nyékéled did áte, nyényín ngáne mbote émáá mbonɛn abé, ăpád á nzag-tê.³⁶ Ké bɔɔb mod awě apáde adé níme nsábe akud, alade mbote é alongé áde déemaá’, ábɛl nén mod awě awéne bó mod awě apáde bó moosyāł bɛbɛ menyínɡe.³⁷ Né-ɔɔ ngan echě békaleé nén bán, ‘mod nhóg awénéé, aníní’-ε ahúd edé mbále.’³⁸ Mε-εé nlómé nyé mbote áke dé apád éche nyééwénéé. Bad bɛmpɛε bɛbélé nsón, nyé’-ε nyétombwan bó nsón.”

Bad bé Samaria hiin bédubpɛ

³⁹ Bad bé Samaria hiin ábe bɛmbid ádê dyad béndubɛ Yesue áyāle mam níme ane mmwaád ánlāá’é bó. Ane mmwaád anlāá bó aá, “Alánɡé mε mekan mésyāł níme ríkɛmbɛnlé.”⁴⁰ Né-ɔɔ, áde bad bé Samaria bɛpédé áwɛ, bɛnchāŋ mó bán ádyεε áwāb dyad. Né-ɔɔ, andyéé áwed e’pun é’bɛ.⁴¹ Bad hiin bɛmpɛε béndubɛ mó áyāle áde ayáɡe.⁴² Bɛnlāá ane mmwaád bán, “Saké dyam áde élanɡɛ sé dɛmpɛn dɔɔ ákás bon sɛdúbé Yesue, bon sébɛn sɛwógné etúu, sébii’-ε bán mwɛn-εé akōŋtɛ Nsoode a nkōŋsɛ abé.”

Yesue achōŋtɛ mwān a mod ambáá a ngómenaa

⁴³ Ámbid e e’pun é’bɛ Yesue anhidé á mbwóg e Samaria, áke á mbwóg e Galilia.⁴⁴ Yesue mwɛn anhób aá, nkal é’dáádəŋ eewóó’é edúbé áwɛ dyad.⁴⁵ Ade ápédé á mbwóg e Galilia, bad bɛnkob mó. Bɛnkob mó áyāle bɛmbɛ á Ngande e Nnyíme ámín á Jerusalem, bényín-ne mam mésyāł níme ámbɛnlé.

⁴⁶ Héé Yesue átimé ámbid á Kana, wée ántimédtɛ mendíb mím. Áhed-te dɔɔ mod ambáá a ngómenaa ábédé awě mwān ákónlé’áá á dyad á Kapenahum.⁴⁷ Ade ane mod áwógé bán Yesue ábidé á mbwóg e Judeya apedé á mbwóg e Galilia, ampě áwɛ, achāŋ mó aá áchood mwān, awě ambé bɛnɛn ne kwééd.⁴⁸ Yesue anlāá mó aá, “Nyé modmod nyéedubpɛé kásŋ né nyényíné e’chemléd ne menyáké.”⁴⁹ Ane mod ambáá a ngómenaa anlāá mó aá, “A-Sán, hyăɡ, dékag kwééd edé ehób bán chɔ ekóbe awem mwān.”⁵⁰ Yesue

antimtén mó aá, “Kǎg, awonj mwǎn ǎbē á alongé.” Ane mod andúbé e’yale ábe Yesue, ákē-’ε. ⁵¹ Ade ane mod ádíí adé á nzii e esú dǒo ǎbē bembǎledε bebómne mó, bonj bélǎngē mó bán, “awonj mwǎn ǎbē á alongé.” ⁵² Dǒo ásédte bó pǒndé echε ane mwǎn ǎmbootédte bwám abé. Bénlǎā mó bán, “Ahéb dǎntεdε mó chǎn á ngǎj pǒg.” ⁵³ Dǒo ane mod ákámte né aá nímé melemlen mé pǒndé móo Yesue ǎnlǎā’ε mó aá, “Awonj mwǎn ǎbē á alongé.” Né-ǒó, bóobε eche ndáb béndübē Yesue.

⁵⁴ Abén e’chemléd bóo bémbe e’chemléd ábe é’lǒnténe é’be ábe Yesue ǎmbenlé áde ǎbíde á mbwǒg e Judeya bonj ǎpē á mbwǒg e Galilia.

5

Yesue achǒjté epεd é mod

¹ Ambíd e nímén mésyǎǎl, Yesue ankε á Jerusalem á ngande e bad bé Israel. ² A Jerusalem wε, benben ne Nsǎl mé E’ké mé Ndyonj ní mbód, etonj ébedé áhed. Echén etonj béchǎg’é’áá chǒ á ehób é bad bé Israel bán Betzata. Enwōnj mebepe métaan. ³ A mebepe-te wε, bad bé nkole bǎnkūmēn áhed, ábe bǎkwédé ndím, ábe bédé e’pεd é’ bad ne ábe bǎwédé epεd.* ⁵ Mod nhóg abédé áhed awε akékolé á etūn é móom mé mwε méláán ne mwε waam. ⁶ Ade Yesue ǎpédé áhed annyín ngáne ane mod ǎnǎngé ásē, abíí-’ε aá nkole nǎbémé mó á yǎl. Dǒo ásédte mó aáken, “Edǎǎ bwám adyεε-yε?” ⁷ Ane mod antimtén mó aá, “A-sǎnj, meewóo’ε mod awe ǎsǎléd me á etonj-tē nzé mendíb mépuútedé áte. Nlédte ahób meé nǎsǎl, né mod ampée amaá asól.” ⁸ Dǒo Yesue ǎlǎngéé mó aá, “Syǎǎ ásē, étéd échonj ebúm, ékag.” ⁹ Abwǒg-ǎbwǒg ane mod andyε bwám, ǎnyǎg échε ebúm áte, ǎbootéd-te akε.

Epun éche nén dǎmbenlédte ébedéε á mbwε-mé-nkóme-áte. ¹⁰ Né-ǒó, annyín áde bad bǎmbáá bé Israel bényíné ane mod awε Yesue ǎndidte bwám, bǎnsédéd mó bǎnken, “Chii adé mbwε-mé-nkóme-áte, nzé dehídé-’ε mbéndé echéd, weetǎngenεé ebúm ǎpém se ébwǎgne’.” ¹¹ Bonj ankwentén aá, “Mod awε adidé me bwám ǎnláá me aá, ‘Téd échonj ebúm, ékag?’ ” ¹² Héε bǎsédteé mó bán, “Nzé adé ane mod awε ǎlǎngé wε aá, étéd échonj ebúm ékag?” ¹³ Bonj ane mod mwǎn enkǎnkongé Yesue abii, ngáne Yesue ǎmmadté asól á amute-tē áde dǎmbē áhed. ¹⁴ Ambíd enē Yesue annyín ane mod á Ndáb-e-Dyǒb. Ade ǎnyíné mó, ǎnláá mó aá, “Nǎné’, emaá bwám adyεε. Weébǎlē mbéb ǎmpē ésebé nē, né wǎtǒm atag ngáne étágé’áá nē.” ¹⁵ Hē dǒo ane mod áhídté, bonj áke ǎlǎngē bad bǎmbáá bé Israel aá Yesue móo adidé mó bwám. ¹⁶ Né-ǒó, bad bǎmbáá bé Israel bǎmbootéd Yesue mekuu ahíd ǎyǎle achǒjté mod á mbwε-mé-nkóme-áte. ¹⁷ Yesue antimtén bó aá, “Echem Sǎnj ǎyǒgké nsón abel, me-’ε ǎmpē ntǎngéné nsón abel.” ¹⁸ Enén póle echε Yesue ǎnhǒbpē, embǎl yǎl ennabé bad bé Israel atod áte ǎwúu mó, ǎyǎle saké mbéndé e mbwε-mé-nkóme-áte, chǎmpen ǎbóo bonj achǎgé Dyǒb aá Sáá, nédē alúmte’ aá bó Dyǒb bétáá.

Ngíne e Mwǎn a Dyǒb ehúú ne Dyǒb

¹⁹ Né-ǒó, Yesue antimtén ǎbē bad bǎmbáá bé Israel aá, “A mbále, nlǎnge nyé nén meé, Mwǎn a Dyǒb eébǎlēε dyam ké ahóg ne mó mwǎn. Mekan nímé ǎnyínεé Sáá abele’ móo mómpē ǎbeleé. Kéchéé éche Sáá ǎbeleé chǒo mómpē ǎbeleé. ²⁰ Ngáne édíí nén bán Sáá adǎǎ Mwǎn, alúmte mó chǒm téé éche ǎbeleé. Alūméd-te mó ndǎle é mekan éche étómé nímén, ǎbel ékómed nyé yǎl áte. ²¹ Ngáne Sáá ǎpuudteé bad bonj ǎbagé-’ε bó alongé, melemlen nē dǒo Mwǎn mómpē ǎbageé alongé wεε kǎnzéé awε ǎdǎǎ alongé abε. ²² Melemlen-’aá Sáá éékaádtēε modmod. Abagé Mwǎn ngíne esyǎǎl ákáad bad. ²³ Abelé nē ǎbel bonj bǎbage Mwǎn edúbé melemlen ngáne bǎbageé Sáá. Kǎnzéé awε eébage Mwǎn edúbé, né eébageé ké Sáá awε alómé Mwǎn edúbé. ²⁴ Ne mbále, nlǎnge nyé nén meé, kǎnzéé awε

* **5:3** Donje á kǎlag ǎbádé nchoo 3b-4: Abē bad bé nkole bémbe áhed ǎsin bán mendíb mépuuted áte. 4 Ebédé nén bán, pǒndé-té ǎngel eche Sǎngwéé ehyagáá asud á etonj-tē wε épúuted chǒ áte. Nzé ǎmbenléd-te nē, mod á nkole ké ahéé awε ǎnsébé asól ǎwéd-te nkole nímáá’áá mó.

awógé ábêm e'yale bon adúbé mod awě alómé me, akudé alongé áde déemaá', béekáád-taá mó. Amaá atóm á kwééd, asólé á alongé. ²⁵ Ne mbále, nlanje nyé meé, pónde ehúé', emaá-'ε ape, echě bad ábe bėwédé bėwōgkē ehób e Mwān a Dyōb, bad ábe bėwōg-ke chó bėbē á alongé. ²⁶ Ngáne alongé áhúú ne Sáá, melemem nē dōo ábélé aá alongé áhúú ne Mwān ámpē. ²⁷ Abagé-'ε Mwān ngíne ákáad bad áyāle Mwān adii ane awě bėchəgēé bán Mwān-a-Moonyon. ²⁸ Nén déēkāmtē nyé yāl áte; pónde ehúé' echě bad bėsyāēl ábe bėwédé bėwōgkē echē ehób, ²⁹ bėbíd-te á son-tē: Bad ábe bėbélé mbon, bėpuú ábē á alongé, ábe bó-'ε bėbélé mbėb bėpuú bėkud nkōgsen.

Mbón ǎyāl wée Yesue

³⁰ “Dyamdyam déesaá áde níhele mbēl ne mmēn. Ngáne echem Sán ǎlánggē me aá níkáad nē dōo níkáadteé, né-ǎó mbakú echēm etyéémé. Etyéémé áyāle meekáádtēé ngáne mmēn nídáá, bon nkáadte' ngáne mod awě alómé me áhedéé.

³¹ “Nzé mbídé echem yāl mbón né ene mbón echě mbídéé eékobnedéé. ³² Bon mod ampée adé awě abíde me mbón, mbíí-'ε nēn meé, mbón echě abídéé me ekōbnédé. ³³ Nyēnlóm bad wée Jone, mó-aá abídé mbón tñgene mbále. ³⁴ Eesaá nēn bán, moonyon atñgéné me mbón abíd. Bon nlanjé nyé tñgene mbón eche Jone, ábel nyédúbe me, nyékud e'sooson. ³⁵ Jone abédéé nēe etrukán eche échodne', épenté-'ε ekíde. Nyēmbé menyinge áhíd ábē e'nyínen bé ekíde áyāle esón é pónde. ³⁶ Bon nwóo mbón echě etómé ké mbón echě Jone ámbídtē. Nsón níme echem Sán ábágé me aá mbel nímad, mmēn mbíde mbón nēn bán echem Sán mōo alómé me. ³⁷ Echem Sán awě alómé me mwēn ámpē abíde me mbón. Nyēwógéé mō ehób, nyēnyíné-'aá mō mbēd. ³⁸ Nyēdúbpeé ane awě alómé, né-ǎó nyēmwagké bán echē eyale édyee nyé á nlém-tē. ³⁹ Nyēkídte' Eyale é Dyōb áhed áte áyāle nyēwēmtan bán nyēkūd alongé áde déemaá' áwēd-te. Echēn Eyale chēn-éé ehóbe áyāl echēm. ⁴⁰ Ké nē, nyēēhēdēē ape áwēm ábel bon nyékud alongé áde déemaá'.

⁴¹ “Saké edúbé é baányon níhedéé. ⁴² Bon mbíí nyaa é bad eche nyédíí, mbíí-'ε meé nyēewōhneé Dyōb edənge á nlém-tē. ⁴³ Mpedé á dñn áde echem Sán, nyēēkobé me, bon nzé mod ampée apedé á dñn ádē dēn, nyēēkob mō. ⁴⁴ Nzé nyēkene' nhóg ne aníní, nyēwōgē bwām, bon nyēēbēlēē ngáne Dyōb dēn dékenné nyé. Chán-nō nyédūbēē me? ⁴⁵ Ké nēe nyēēkobé me, nyēwēmtán bán, me-éé mēlāā echem Sán meé nyēēkobé me. Mosēe awě nyélyágé nlém áwē mwēn-nēe akōhté ane abé awě áhōb aá, nyēbelé mbėb. ⁴⁶ Nzé nyēnkōh Mosēe adúbe né nyédúbpe me, áyāle nēn, áyāl echēm dōo ántenlé mam níme átélé. ⁴⁷ Bon nēe nyēdúbpeé mekan níme átélé, chán nyédūbēē ábêm e'yale?”

6

Yesue adídté ndun e mod

(Mat 14.13-21; Mak 6.30-44; Luk 9.10-17)

¹ Ambíd e nímén mésyāēl, Yesue ne ábē bembapee bēnchabé edib é Galilia eche bėchəgēé bán edib é Tiberia. ² Ndun e mod ehídé'áá mō áyāle bėnyíné'áá menyáké níme ábélé'áá ngáne áchóōhté'áá bad bé nkole. ³ Héē Yesue ne ábē bembapee bėkíí á ekone-mín bon bėdyēē áse. ⁴ Pónde e Ngande e Nnyíme-ámín e bad bé Israel embé bēnben. ⁵ Asad áde Yesue ásádé dñd annyín ngáne ndun e mod ehúé' é mō bēnben. Dōo ásedteé Filibe aáken, “Héē déchanné ndyééd echě débēé ábēn bad ádyé?” ⁶ Ansedéd mō nē ákəg mō áyāle mwēn ammad abíi chōm eche ábēnlé. ⁷ Filibe ankwentén aá, “Etēd tómaa ne mbwókēl é kábpe ébe áchan ndyééd eche ékwognéd ábēn bad bėsyāēl adyé ábel bon mod téé ádyē mwātiíd.” ⁸ Dōo Yesue awě mbapee ampée, Andreyā, Simōn Petro mwānyon áhóbeé aá, ⁹ “Mwā kódemod adé hēn awě awánlé e'wēle é'táan ábe bėbēnlé ngun é bálí, awánlé-'ε súu ébe, bon chán enēn ndyééd ehēléé-se ékwōg enēn ndun e mod?” ¹⁰ Dōo Yesue ǎlánggēé ábe bembapee aá, “Nyéláa ábē bad, bėdyee áse.” Nkəákəə ambud abé á ped e ádē abwóg a hōm. Né-ǎó, ábē bad bėsyāēl bēndyéé áse. A amute-tē wē, baachóm bėbédé dyam e'kále

é'táan. ¹¹ Hée Yesue átédé ábē e'wale, ásāgnān Dyōb, bonj ábē bembapεε békabpé bad. Ambēl melemem ne échē súu. Mod-téé andyé ngáne áhédé'áá. ¹² Ade bó moosyāál bémáá akód, Yesue anláá ábē bembapεε aá, “Nyélad ndyééd echē elyāgé ásē. Ndyééd ké póg eebébé'.” ¹³ Né-óó, áde bémáá adyé bēnlād ndyééd echē enlyāg ásē, enlón e'lón dyóm ne é'be. ¹⁴ Anyín áde ábē bad bényíné mímén menyáké míme Yesue ábélé bēnhōb bán “Ne mbále, nkal e'dáədəŋ awě bēnhōbpē bán āpē á nkōŋsé mó nén.” ¹⁵ Yesue ambíí aá bēhede mó akób ányáged mó ábē kēŋ. Né-óó, antīm ámbíd á ekone-mín.

*Yesue akii á mendib mín
(Mat 14.22-33; Mak 6.45-52)*

¹⁶ Ngukél, bembapεε ábe Yesue bēnkē á edib. ¹⁷ Bēnsól á bōle-tē, bēchabpé edib, bétimnád á Kapenahum. Ehíntén êmmād ape áde Yesue éēpédéé wée bédíí. ¹⁸ Enén pónde epub é ngíne étómé'áá, épúutád-te mendib áte. ¹⁹ Bōōb-pōó bembapεε bēmmād akε ké máyl méláán ké'ε méniin, dōó bényíné Yesue akag á mendib mín, átimnád benben ne ábab bōle. Mbwōg rí ngíne ménkōb bó. ²⁰ Bonj anláá bó aá, “Mε-εé ndé, nyéebáá'.” ²¹ Hée bétédé mó á bōle-tē ne menyīŋge, ábwōg-ábwōg bēpēŋ-ne bōle á nkin wée békágé'áá.

Yesue mó adé ewele éche ébage' alongé

²² Née bīn é'sāngé, ndun e mod echē enlyāg á múde mé edib mímíníí wée Yesue ne ábē bembapεε bēmbídtē, bēnchem bán, ngukél echē entóm, bōle e'hóg bēnpēn bōó bēmbē áhed. Bēmbíí-'ε bán Yesue enkēnsónlé áwēd-te ne ábē bembapεε. Bēmbíí bán ábē bembapεε bēnpēn bōó bēnkē. ²³ Myōle mémpee míme mémbíid á dyad á Tiberia mémpe á nkin mé edib benben ne hōm áde ene ndun e mod éndyēē e'wale ámbíd echē Sāngwéé ámáá Dyōb asāgnēn. ²⁴ Ade ene ndun e mod ényíné nén bán, Yesue ne ábē bembapεε béesaá áhed, bēnsól á myōle-tē wē, békē á Kapenahum, áke dé ahed Yesue.

²⁵ Ade ábē bad bēpédé á ped e edib eníníí, bényīn Yesue. Bēnsédéd mó bán, “A-meléed, pónde ehéé épédé hén?” ²⁶ Yesue ankwentén bó aá, “Ne mbále, nlānge nyé nén mēé, saké menyáké míme nábélé níkáó bonj nyéhede mε. Nyēhede mε áyāle e'wale ábe nyedyédé bonj nyékód-te. ²⁷ Nyéewāg ntū áyāle ndyééd echē ebōode', bonj nyéwāg ntū áyāle ndyééd echē ebāg abé ne abé á alongé áde déemaá', chō-'aá ebage alongé áde déemaá'. Ene ndyééd chōó Mwān-a-Moonyonj ábēé. Móó Dyōb Titée áhédé e'chem aá ábel nē.” ²⁸ Dōó ábē bad bēnsédéd Yesue bánken, “Cheé sétāngéné abel, ábel bonj sébel mekan míme Dyōb áhedéé aá, sébel?” ²⁹ Yesue ankwentén aá, “Dyam áde Dyōb áhedéé aá nyébel ádíí ádúbe mε awě álómé.” ³⁰ Bēntimtén Yesue bán, “Menyáké méhéé wēbenlé míme sényīnnē bonj sēdúbé wε. Cheé mmōn wékonjé abel? ³¹ Abēd betaa bēndyē mána á ehyanjge ngáne éténlédé á kálag e Dyōb nén bán, ‘Ambag bó e'wale ábe é'bíde ádyōb aá bēdyé.' ” ³² Yesue anhób aá, “Ne mbále, nlānge nyé nén mēé, saké Mosεε móombē nyé ewele éche ehúú ádyōb, bonj echem Sāŋ móombē nyé ewele éche ehúú ádyōb. ³³ Ayāle mε-εé ndé échē ewele éche Dyōb ábágé, échē ehúú ádyōb, echē ábageé baányonj bé nkōŋsé alongé áde déemaá'.”

³⁴ Dōó bēlāngéé Yesue bán, “A-Sāŋ, bagé sé échén ewele pónde ésyāál.” ³⁵ Yesue anláá bó aá, “Mε-εé ndé ewele éche ébage alongé áde déemaá'. Kénzée awě apedé áwēm, nzaa éekóbpé mó ámpē. Kénzée awě adúbpé mε, píid éekóbpé mó ámpē. ³⁶ Nlāngé nyé nén mēé nyēnyíné mε bonj nyéedúbpéé mε. ³⁷ Bad bésyāál ábe echem Sāŋ ábágé mε, bēpē áwēm. Kénzée awě apedé áwēm, méebāngé mó akob. ³⁸ Ayāle meebídeé ádyōb ábel ngáne ébōŋnéde mε. Mpedé ábel ngáne ébōŋnéde echem Sāŋ awě álómé mε. ³⁹ Bonj nén ádíí mewēmtēn míme ane awě álómé mε, aá átíntē bad bésyāál ábe ábágé mε, meebóde ké nhóg, bonj aá mípuud bó moosyāál á epun é asóg. ⁴⁰ Echem Sāŋ ahede aá moosyāál awě anyíné mwān, adúbé-'ε mó, ákud alongé áde déemaá'. Mēpuúd-te bó á epun é asóg.”

⁴¹ Abē bad bé Israel bēmbootéd anyoo áte tāŋgene Yesue, ahób áde áhóbé aá, “Mēé ndé ewele éche ébíde ádyōb.” ⁴² Hē dōó bēhōbēé bánken, “Saá Yesue, mwān awě Josebe nén-ε?

Ngómē debíí sáá ne nyan? Chán-nō áhēlēē-ē áhōbē aá móbídē ádyōb?” ⁴³ Yesue anláá bó aá, “Nyésōg anyoo áte. ⁴⁴ Modmod éhēlēē-ē ápe awēm, ésebán Titée awē alómé me apééné mó awēm. Měpuúd-te mó á epun é asóg. ⁴⁵ Eténlédé ngáne bekal bé’dáádəŋ bēhóbé nén bán ‘Dyōb déyāgēd bó moosyáál.’ Kénzée awē awóge’, áyāgkē-’ε wée Titée, apag awēm. ⁴⁶ Eesaá nén bán, mod ké nhóg akényīn Titée. Ane awē abídé wée Dyōb mwēmpen móo akényīn Titée. ⁴⁷ Ne mbále, nlānge nyé nén mée, kénzée awē adúbpé me ákūd alongé áde déemaá’. ⁴⁸ Me-εé ndé ewele éche ébage alongé. ⁴⁹ Abēn betaa béndyē mána á ehyānge, bon ké nē, bēnwē. ⁵⁰ Bon ewele éche ébídé ádyōb édé nyaa echē kénzée awē adyédé chó éewáá. ⁵¹ Me-εé ndé ewele éche ébage alongé éche ébídé ádyōb. Kénzée awē adyédé échē ewele, ábē á alongé á ngíndé ne á ngíndé. Echén ewele éche mébēé nyé édii echem yāl echē mébē ábel bon ríkəde alongé dé nkōjsé.”

⁵² Ade ábē bad bēwógé nē, bēnlīn, bēn ne bēn bébootéd-te mpentən ní ngíne, bésēdté bánken, “Chán anén mod áhēle atéd eche yāl, ábe syánē aá dédyág?” ⁵³ Yesue anláá bó aá, “Ne mbále, nlānge nyé nén mée, nzé nyéedyéde yāl e Mwān-a-Moonyon nyēmwé-’ε nímē mekií, nyéekudté alongé áde déemaá’. ⁵⁴ Kénzée awē adyédé echem yāl, amwé-’ε nímēm mekií, ákūd alongé áde déemaá’, mēpuúd-te mó á epun é asóg. ⁵⁵ Ayāle echem yāl chō ekōŋté ndyééd abé, nímēm mekií-’ε mékon mmítéd abé. ⁵⁶ Kénzée awē adyédé echem yāl, amwé-’ε nímēm mekií, alyāgé adé ne me, me-’ε nlyāgé ndé ne mó. ⁵⁷ Titée awē akəə bon bad bēbé á alongé, mó alómé me, mó akəə-’ε bon mbé á alongé. Melemlem née kénzée awē adyédé echem yāl, mébenlé abé á alongé. ⁵⁸ Né-əó, me-εé ndé ewele eche ébídé ádyōb. Meesaá nēngáne ewele éche abēn betaa béndyēē, bon ké nē bēwé. Bon kénzée awē ádyē echem yāl ábē á alongé á ngíndé ne ngíndé.”

⁵⁹ Yesue anhób nímén mésyāāl áde áyāgté’áá á ndáb e mekáne e bad bé Israel á Kapenahum.

E’yale ábe Yesue é’pene’ alongé áde déemaá’

⁶⁰ Ade bad híin ábe bēhídé’áá Yesue bēwógé nímén mekan bēnhōb bán, “Adén ayáge álélé ahíd. Nzée áhēle ákob ene ndín e dyam?” ⁶¹ Yesue ambíí aá, bényonje áte áyāl echē, né-əó anláá bó aá, “Nē áwag nyé á yāl-ε? ⁶² Chán-nō nyéhōbpē áde nyényīnnē Mwān-a-Moonyon apumme’ ámbíd ámín wée ámbídtē! ⁶³ Edəádəŋ é Dyōb chōo ébage’ alongé. Ekob é yāl éesaá dyamdyam. E’yale ábe nlāngé nyé é’dii edəádəŋ ne alongé. ⁶⁴ Bon ké nē, nyé donje á bad nyéedúbpéé.” (Bootya á pónde éche Yesue ábóótédé ayáged, ambíí bad ábe bēedúbé, abíí-’ε mod awē ášōm mó.) ⁶⁵ Ambád ahób aá, “Nén dōo ákəə bon nláá nyé mée modmod éhēlēē-ē ápe awēm káəŋ né echem Sāŋ abelé bon ápe awēm.”

⁶⁶ Bootya ene pónde nē dēnkəŋ bad ábe bēhídé’áá Yesue bésóg mó ahíd, bétim-me ámbíd. ⁶⁷ Hée Yesue ásedtéé ábē bembapεε dyōm ne bēbe aá, “Nyémpē nyēhede atim ámbíd-ε?” ⁶⁸ Simōn Petro ankwentén mó aá, “A-Sāŋ, wée nzée sékéé? Wε-εé ewóo e’yale ábe é’kəə’ bon mod ákūd alongé áde déemaá’. ⁶⁹ Sédúbpé sēbíí-’ε bán, wε-εé édé Ane-awē-Asáá awē abídé wée Dyōb.” ⁷⁰ Hée Yesue ákwentanné bó aá, “Eesaá mbále bán mpwεdé nyé bad dyōm ne bēbe-yε? Bon ké nē, nyé mod nhóg adii mod a Satan.” ⁷¹ Judase, mwān a Simōn Iskariode móo Yesue áhóbé’áá. Kénée ámbēē mbapεε nhóg áfínté e bembapεε dyōm ne bēbe, mó ankē Yesue ntúré.

7

Yesue ne badnyan

¹ Ambíd e nímén mésyāāl, Yesue akagé’áá mebwóg ne mebwóg á mbwóg e Galilia. Enkēndəŋgé akε á mbwóg e Judeya áyāle bad bé Israel bēhédé’áá mó awúu. ² Bəəb-pəó, Ngande e E’bem * e bad bé Israel embé benben. ³ Hée Yesue baányan bēlāngé mó

* **7:2** Ngande e E’bem: ebédεε ngande echē bad bé Israel bēbélé’áá ákamten pónde echē ábāb betaa bēdyéé’áá á e’bem-té áde bēbédé á ehyānge, áde bēhídté á Egipto.

bán, “Etáŋgéné ádén abwóg á hõm ahide, éke á mbwóg e Judeya ábel bad ábe béhíde we bényín menyáké míme ébeléé. ⁴ Mod eebēlēē nsón á e’koŋned-te, nzé ahede aá móbyēen. Ngáne ébeléé mímén mekan mésyāāl ébel nkõŋsé řisyāāl mbíi we.” ⁵ (Ké Yesue baányan békēndúbéé mó.) ⁶ Héé Yesue álāŋgēé bó aá, “Echem pónde eépédéé. Boŋ ne nyé, echen pónde edé pónde ésyāāl. ⁷ Nkõŋsé méehelēé-se říkōō nyé. Boŋ říkōō me áyāle mpanlad bó mímb mewusé áte. ⁸ Nyébó nyékag á ngande. Méekaá áwed áyāle echem pónde eépédéé.” ⁹ Yesue amaá-’aá ahób nê, abé abé á Galilia.

Yesue akii Ngande e E’bem á Jerusalem

¹⁰ Ambíd e pónde áde Yesue baányan bémáá ake á Ngande e E’bem, mómpē ankē áwed. Boŋ enkēnlúmédte yāl. Ankē nyaa echē bad békēmbíí’ē ndín e mod echē ádíí. ¹¹ Benkamlēne bé Israel béhédé’áá mó á ngande-tê, bésēdté bánken, “Héé múmó ádíí?” ¹² Átíntē e ndun e mod echē embé á ngande-tê wê, donge á bad béhóbé’áá bán, “Ádíí mod a bwām,” ábííí-’ε bán, “Aáy, adoge bad dogén.” ¹³ Boŋ bó modmod békēmbídédte yāl áwed áyāle bébáá’áá bad bémááá bé Israel.

¹⁴ Ade ngande ékwógé ape átíntē, Yesue ankē asól á Ndáb-e-Dyõb, ábootéd ayáged. ¹⁵ Yāl enkóm benkamlēne áte bwāmbwam tãŋgene áde ayáge. Né-õõ, bēnsēdéd bánken, “Chán anén mod ámwédé mímén mam mésyāāl abíi áde éekii’ē á esukéle é mbéndé?” ¹⁶ Héé Yesue ákwentanné bó aá, “Ayáged áde n’yágtéé déesaá ádem. Ádíí áde mod awē alómé me. ¹⁷ Kéznéé awē awémténé ábel ngáne Dyõb áhedéé, ábíí ké ádem ayáge ahúú ne Dyõb ké’ε ahúú ne mmén. ¹⁸ Kéznéé awē ahóbne echē kunze, ábele nê áhede eche yāl edúbé. Boŋ mod awē ahēdte’ mod awē alómé mó edúbé, asáá nlém á abum, eesaá mod a metóm. ¹⁹ Eesaá mbále nén bán, Mosēe abagé nyé mbéndé-ye? Ké nê, nyé modmod eehídéé mbéndé éched. Cheé ékáá boŋ nyéhédé me awúu?” ²⁰ Dõõ ene ndun e mod ékwentanné mó bán, “Edãdãŋ é mbéb édé we áte. Benzébádé béhede we awúu?” ²¹ Yesue ankwentén bó aá, “Nsón nhóg míme mbélé, říkómté nyé moosyāāl yāl áte. ²² Mosēe ambē nyé mbéndé aá, nyéyage áben bán (kénéé edíí bán, saké Mosēe móõmbootéd. Áben betaa bóõ bēmbootéd). Né-õõ, nyéyage bad á Mbwe-mé-nkóme-áte. ²³ Nzé béyágé mod á mbwe-mé-nkóme-áte, ábel béebõõ’ mbéndé e Mosēe, cheé ékáá boŋ nyéliné me áyāle ndídé mod bwām á mbwe-mé-nkóme-áte. ²⁴ Nyéekáádté dyaam áde mbélé ngáne nyényíné, nyékáad ngáne éhednadté.”

Bán Yesue mǎdé Ane awē bésiné-ye?

²⁵ Héé dõõ donge á bad bé Jerusalem béhóbéé bánken, “Saá mod awē béhedéé awúu mǎ nén-ε? ²⁶ Nyénõné’, akanle bad á tãl e ékwéé, bad bémááá béesaá-’aá mó dyaamdyaam aláa. Kapóg bebíí bán ne mbále, mǎdé Ane-awē-Béwógté-yõõ! ²⁷ Boŋ éehelēé-se ébé nê, áyāle debíí bán pónde echē Ane-awē-Béwógté ápeé, modmod éebíí’ē wéé ábíde. Debíí wéé anén mod ábíde.” ²⁸ Yesue ambé áyāgté’ á Ndáb-e-Dyõb. Ade áyāgtéé dõõ áchágté ehób ámín aá, “Eε, nyébíí me bwām, nyébíí-’ε wéé mbíde. Meépedéé hén ne mmén. Ane awē alómé me adé mbále. Nyéebíí’ē mó, ²⁹ boŋ me pen mbíí mó áyāle áwē dõõ mbíde, mó-’aá alómé me.” ³⁰ Ade áhóbé nê, béhédé’áá mó akób, boŋ modmod enkēmbánné mó ké ekáá á yāl, áyāle eche pónde enkēmpaá. ³¹ Ké nê bad híin átíntē ene ndun e mod béndúbē mó. Béhóbé’áá bánken, “Ade Ane-awē-Béwógté ápeé, ábēl e’chemléd bé menyáké, míme řítómé míme anén mod ábélé-ye?”

Befarisia bélómé bad ákób Yesue

³² Befarisia bēnwõg néé bad bényõŋgēé áte, béhóbéé mímén mekan tãŋgene Yesue. Né-õõ bóõbe beprise bémááá bēnlõm bembãledé ákób mó. ³³ Héé Yesue áhóbéé aá, “Ndíi ndé ne nyé, boŋ mwãmpín mí pónde mēsū ambíd wéé ane awē alómé me. ³⁴ Ambíd enê, nyéēhēd me, boŋ nyéenyínné, wéé mébēē-’ε nyéehēnlé ape áhed.” ³⁵ Nê dēmbēl benkamlēne bésēdté nhóg ne aníníí bánken, “Héé anén mod múmó áhedéé ake, wéé syáné

déehenlé mó anyín? Ahede akε á alon á Grikia wée ábēd bad bédíí á ebwóg áyáged bad bé Grikia-ye? ³⁶ Ahóbe' aá deéhēd mó bon déenyinné mó. Aá déehenlé-'ε ape wée móbēē. Cheé nē álūmté?"

E'dib bé mendib mé alongé áde déemaá'

³⁷ Epun é asóg é ngande éche éntōmtēn etógnén abé áyāle ene ngande émpě. Yesuε antyéém ámīn, dōo áchágté ehōb ámīn, áhōbē aá, "kénzée awé píđ ékóbé áhyag áwēm áhyε ámwē mendib. ³⁸ Kénzée awé adúbpé me, Kálag e Dyōb ehóbe aá, 'e'dib bé mendib mé alongé bēbīdē mó áte é'sobpe.' " ³⁹ Edāádān éche Esáá chōo Yesuε áhóbé'áá. Chōo bad ábe bēndūbē mó bēntāngēnnē akud. Ene pōndé né Edāádān éche Esáá éēpēdēē wée ábē bad áyāle ene pōndé ne Dyōb déēlūmtēē ehúmé éche Yesuε.

Bad békábne áte á atón áde Yesuε

⁴⁰ Donje á bad áfinté ene ndun e mod ábe bēnwōg nēe Yesuε áhóbēé nímén mekan bēnhōb bán, "Ne mbále, anén mod adíi nkal é'dāádān awě āpě." ⁴¹ Bad bēmpēe bēhóbé'áá bán, "Mōdé Ane-awě-Béwógté awě āpě." Ké nē, bēmpēe bēhóbé'áá bán, "Ane-awě-Béwógté eéhēlēē-se abíd á Galilia. ⁴² Eténlédé á Kálag e Dyōb nén bán, Ane-awě-Béwógté ābīd á túmbé e Dabid á dyad á Betelhem wée Dabidε ámbīdē." ⁴³ Né-ōó, bad bēnkabén áte á atón áde Yesuε. ⁴⁴ Donje á bad bēhédé'áá mó akób bon modmod enkēmbánné mó ké ekáá á yāl.

Baámbáá bé Israel béekwentēnēé Yesuε adúbe

⁴⁵ Káōne ásōg bembāledε bé Ndáb-e-Dyōb bēntīm wée beprise bēmbáá ne Befarisia. Héε beprise bēmbáá ne Befarisia bésēdteé bó bánken, "Cheé ékóá bon nyéepēene mó hén?" ⁴⁶ Héε ábē bembāledε bēhóbēé bán, "Modmod eéhóbēé ndín é mam éche anén mod áhóbēé." ⁴⁷ Dōo Befarisia bésēdteé bó bánken, "Nédē ane mod adogé káōne nyēmpē-ye? ⁴⁸ Nyékényin nēe mod ambáá ké'ε Farisia nhóg adúbpé mō? Ké nhóg eédúbpéé mó. ⁴⁹ Enén ndun e mod eebii'ε mbéndé e Mose. Né-ōó ebómán édé ne bó." ⁵⁰ Farisia nhóg awě bēchágé'áá bán Nikodemuse awě ansébé Yesuε akε dé anyín, anláá bó aá, ⁵¹ "Eche syánē mbéndé eébagéé kunze nén dékōgsen mod áde déekáadtéé mó, áwōglen dyam áde ábélé." ⁵² Ade áhóbé nē, bēntimtén mó bánken, "We ámpē ebíde á Galilia-ye? Hēd áte á Kálag e Dyōb, wěnyin nén wě nkal é'dāádān eebídeé á Galilia."

Mmwaád awě akábé asón

⁵³ Ambīd enē moosyāól ansú áwe ndáb.

8

¹ Yesuε pen ankě á Ekone é Menzab. ² Nēe bīn é'sángé mbwembwε, antīm ámbīd á Ndáb-e-Dyōb. Ndun e mod empě áwē. Andyéé ásē ábootéd bó ayáged. ³ Bemeléede bé mbéndé ne Befarisia bēmpēén mmwaád nhóg áwē, awě békóbé nēe ákábēé asón á ndáb e e'wóngé. Bēntīi ane mmwaád áfinté echáb, ⁴ bon bēlāngē Yesuε bán, "A-meléed, békóbé anén mmwaád nēe ákábēé asón á ndáb e e'wóngé. ⁵ A mbéndé eche syánē, Moseε anhób aá, enén ndín e mmwaád bēlúm chó meláá káōn áwē, chán-nō wε-'ε éhóbé?" ⁶ Bēnsédéd mó nē áhīi mó melám, ábel nén békóben mó awusé. Bon Yesuε anwúlén ásē, ábootéd bwēm atel á ndōob-tē ne ábē e'mii. ⁷ Ade bēbádnéné mó asēded, antíi yāl ámīn, aláá bó aá, "Nyé ké ahéé awě eébéle mbéb ábē mod a'só álúm mó meláá." ⁸ Anwúlén mó ásē ámpē átelé' ábē bwēm á ndōob-tē. ⁹ Ade ábē bad bēwógé nē bēmbootéd ahide nhógē-nhógē. Bad bēmbáá bóo bēnsēbē akε, bon bēsad bēhīdē'. Káōn ne á asóg Yesuε mwēmpen anlyāg, ane mmwaád-tε abé atyéém áhed. ¹⁰ Ade Yesuε átíídé yāl ámīn, dōo ásēdteé ane mmwaád aá, "A-mmwaád nén, héé bad ábe bēpééné wε hén bédíí? Modmod eélyāgēé hén awě ahóbé aá bēwúu wε-ye?" ¹¹ Ane mmwaád ankwentén aá, "A Sán modmod." Héε Yesuε álāngēé mó aá, "Né mēmpē méehóbpé méé bēwúu wε. Kāg wε, bon weébēlē mbéb ámpē."*

* **8:11** Ekud e kálag é'só éewóó'ε échén eped (7.53-8.11).

Yesue mādé e'nyinen bé ekide bé nkōjsé

¹² Yesue anláá ábê bad ámpē aá, “Mée ndé e'nyinen bé ekide é' bad bé nkōjsé. Kénzée awě ahíde me, éekaá á ehíntén-tê, bon akūd e'nyinen bé ekide ábe é'bage' alongé.” ¹³ Dóo Befarisia bélāngéé mó bán, “Ebíde echoŋ yāl mbón, né-óó mbón echōŋ eékobnedéé.”

¹⁴ Yesue ankwentén aá, “Kénee mmēn mbídeé echem yāl mbón, echem mbón edé mbále, áyāle mbíi wée mbíde, mbíi-’ε wée ríkagké, bon nyé, nyéebíi-’ε wée mbíde, nyéebíi-’áa wée ríkagké. ¹⁵ Nyékáadte bad á nyaa e moonyon. Meekáadtéé modmod. ¹⁶ Ké menkáad-te ké káadtén, echēm mbakú edé mbále, áyāle meekáadtéé ne mmēn, bon nkáadte, ne ane awě alómé me. ¹⁷ Née behúde ké nê áte, á mbéndé echēn, éténlédé nēn bán nzé bad bébe bébídé dyam mbón, bon behóbé melelem mé dyam, né ene mbón edé mbón e mbále. ¹⁸ Nyébii-óó nēn bán nwóó mbón ébe, mmēn ne mod awě alómé me, awě adé echem Sáj.”

¹⁹ Héé dóo Befarisia bésedtée mó bán, “Hée sóó adíí?” Ankwentén bó aá, “Nyéebíi-’ε me, nyéebii-’áa ké echem Sáj. Nzé nyēmbíi me, né nyébíi káŋne echem Sáj.”

²⁰ Yesue anhób ábēn e’yale áde áyágtéé á Ndáb-e-Dyōb-te, benben ne wée békoŋgéé mōné. Bon modmod enkēnkóbpé mó, áyāle eche pōndé echē békóbéé mó enkēmpaá.

²¹ Yesue anláá ábê bad ámpē aá, “Měkě, nzé mmaá-’ε ake, nyéēhēd me, bon nyéenyínné, né-óó nyéēwē áwen mbéb-te. Wée mébē, nyéehenlé ape áhed.” ²² Héé bad bēmbáá bé Israel bésedtée bán, “Ahóbe’ aá, wée mókéé aá syānē déehenlé ape áhed, múmó ahede yāl awúu-yε?” ²³ Anláá bó aá, “Nyédii bad ábe bébídé ásē wēn, bon me pen, mbíde ámīn. Nyébídé á nkōjsé wēn, me pen, meebídeé á nkōjsé wēn.” ²⁴ Nê dóo ákóá bon rílanḡe nyé meé, “Nyéēwē áwen mbéb-te. Nzé nyéedúbpe bán, ‘Ndii Mod Awě Ndíi,’ né nyéēwē-’ε áwen mbéb-te.” ²⁵ Héé bésedtée mó bánken, “Nzé-módé edíí?” Dóo ákwentanné bó aá, “Nyaa e mod echē rílanḡe nyé se á mbooted meé ndé chóó rídí. ²⁶ Nwóó mam híin ahób tŋene nyé, ne ákáad nyé. Bon mod awě alómé me adíí mod a mbále, mekan mímē rílanḡe-’áa nyé hēn á nkōjsé médií mekan mímē ríwógé áwē.” ²⁷ Ade Yesue áhóbé nē, bēnkēnsōŋtēnné bán Sáá awě adé ámīn móó áhóbéé. ²⁸ Héé Yesue álāngéé bó aá, “Pōndé echē nyémadté Mwān-a-Moonyon abane ámīn, dóo nyébíi-’ε bán, ‘Ndé mod awě ríhóbé meé ndé.’ Nyébíi-’ε bán, meébēlē dyamdyam ne kunze echēm, bon dyam áde ríhóbéé adii dyam áde echem Sáj áyágté me. ²⁹ Ane awě alómé me, adé-’ε ne me, eéedtée mmēmpen, áyāle mbele’ mekan mímē mébōŋnéde mó.” ³⁰ Bad híin ábe bēnwōḡ nēe Yesue áhóbéé mímēn mekan, bēndūbē mó.

Nzée adé sáá awě bad bé Israel?

³¹ Héé Yesue álāngéé bad bé Israel ábe bēndūbē mó aá, “Nzé nyédii nyéhíde’ adēm ayáge, né nyékōŋté ábēm bembapēē abé. ³² Né nyéēbīi mbále, né ene mbále ēhūd-te nyé á mehaŋ-tē.” ³³ Bēnkwentén bán, “Sédii nchyaátén míme Abrahamē. Séēbédéé-’áa ntāŋ a mod mbéd. Chán-nō ehēle éhōbē wée séebáá á mehaŋ-tē?” ³⁴ Yesue ankwentén bó aá, “Ne mbále, nlanḡe nyé meé, kénzée awě abele mbéb adii ntāŋ a mbéb. ³⁵ Ntāŋ eebáḡké á túmbé-te abé ne abé, bon mwān a túmbé, adii mwān a túmbé pōndé ésyāā. ³⁶ Né-óó, nzé Mwān ahúde nyé á mehaŋ-tē, né dyamdyam déetédte nyé ntāŋ ámpē. ³⁷ Mbíi meé nyédii nchyaátén míme Abrahamē, bon ké nē, nyéhede me awúu, áyāle nyéēhēdēē adēm ayáge ahíd. ³⁸ Nlanḡe nyé mekan míme echem Sáj álúmté me. Nyé-’ε nyébele mekan míme echēn sāj álāngé nyé.”

³⁹ Bēnkwentén mó bán, “Abrahamē adii echēd sāj.” Yesue anláá bó aá, “Nzé nyēnkōŋ bán ábe Abrahamē abé, né nyébele’ mekan míme Abrahamē ábélé’áá. ⁴⁰ Mekan mésyāā míme ríkēmbēnlé rídii álāa nyé mbále echē ríwógé wée Dyōb. Kénē, nyéhede me awúu. Abrahamē eébele’aá, enén ndín e dyam. ⁴¹ Nyébele mekan míme echēn sāj ábēléé.” Bēnkwentén mó bán, “Dyōb dēmpēn-éé séwóó nēe echēd Sāj, bēechyáa-’áa sé á asón.” ⁴² Dóo Yesue álāngéé bó aá, “Nzé Dyōb dēnkōŋ echēn Sāj abé, né nyédāá me, áyāle mbíde wée Dyōb ndé-’ε hēn bōōb. Meépedéé ne mmēn, bon mó alómé me. ⁴³ Nzōm echē ekáá bon nyéēhēdē’ me ehób awóg, edii nyéēhēdēē ábēm e’yale awóg. ⁴⁴ Nyédii bán ábe echēn

sáŋ, Satanε, míme mewêmtεn mó-'aá nyédáá ahíd. Se á mbooted, adii ane awě awúe' bad, eékwógnédéé mbále mbéd, áyāle mbále eésaa mó áte. Nzé akale metóm, né abele míme nsón áyāle adii nkal a metóm, abé-'ε sáá a metóm. ⁴⁵ Nyéedúbpéé me, áyāle nkanle nyé mbále. ⁴⁶ Nyé ahéé ahεle alúméd aá, mbélé mbéb? Nzé nkanle nyé mbále, cheé-ō ékáá boŋ nyéedúbpé me? ⁴⁷ Kénzée awě ahúú ne Dyöb, awóge eyale é Dyöb. Nzöm echě ekáá boŋ nyéewóglán edii, nyéesaá bān bé Dyöb.”

Bad bé Israel béekobéé ayáge áde Yesue

⁴⁸ Héε ábê bad bé Israel bétimtanné Yesue bánken, “Eesaá mbále bán, sēnkāl mbále áde séhóbé bán, edii mod a Samaria, edáádəŋ é mbéb édé-'ε wε áte-ye?” ⁴⁹ Ankwentén bó aá, “Edáádəŋ é mbéb eésaa mé áte. Mbage echem Sáŋ edúbé, boŋ nyépen nyéēbāgēē me edúbé. ⁵⁰ Mmēn meéhēdtēē yāl edúbé, boŋ mod adé awě ahede' aá ríkud edúbé, mó-'aá, abage mbakú echě etāŋgéné. ⁵¹ Ne mbále, nlāŋge nyé meé, kénzée awě abele' chōm-éε rí'yágtéé, éewáá mbéd.” ⁵² Dóo ábê bad bēlāŋgēé mó bán, “Bōob dóo sébíí bán, edáádəŋ é mbéb édé wε áte. Abrahamε anwé, bekal bé'dáádəŋ bómpē bēnwē. Boŋ bōob éhōbē wēé mod awě adúbpé wε, éewáá mbéd. ⁵³ Echəd sáŋ Abrahamε anwé. Ewémtné wēé mótōmē mó-ye? Bekal-bé-e'dáádəŋ bómpē bēnwē. Nzé-módé wεwε éwēmtanné wēé módé?” ⁵⁴ Héε Yesue ákwentanné bó aá, “Nzé nhεdte echem yāl edúbé, né échē edúbé éesaá dyamdyam. Echem Sáŋ awě nyéhóbéé bán mó adé nyé sáá, mó abage me edúbé. ⁵⁵ Nyéēbīí' é mó mbéd, boŋ mbíí mó. Nzé nhóbé meé meebīí' é mó, né ndé nkal a metóm néε nyé. Boŋ mbíí mó, mbele-'ε mam míme áhóbéé. ⁵⁶ Echēn sáŋ Abrahamε ambé menyīŋge aá, móōnyīn epun éche mépéé, annyīn-ne chó, abé-'ε menyīŋge bwāmbwam.” ⁵⁷ Dóo bésēdteé mó bán, “Áde wēēpēdēē móom mé mwé métáan, wēé mónyīnē Abrahamε-ye?” ⁵⁸ Yesue ankwentén bó aá, “Ne mbále, nlāŋge nyé nēn meé, byánán béchyāā Abrahamε, 'Ndé.' ” ⁵⁹ Ade ábê bad bēwógé nē, dóo bēbóótédé meláá ahεd, álúm mó. Boŋ Yesue ansóm, abíd-te á Ndáb-e-Dyöb.

9

Yesue achōŋté mod awě béchyááné ndím

¹ Ade Yesue átóméé, dóo ányiné mod awě béchyááné ndím. ² Dóo ábē bembapεε bésēdteé mó bán, “A-meléed, mbéb míme nzée ríkáá boŋ béchyáá anén mod ne ndím? Mbéb míme mwēn-ε, káa míme sáá bó nyan?” ³ Yesue ankwentén bó aá, “Saké míme mbéb ríkáá, saá-kaá míme sáá bó nyan. Boŋ nēn ábēnlédé ábel ngíne e Dyöb ébíd áwed áwē yāl. ⁴ Ngáne bīn é'díí ényīnneé ámīn, detāŋgéné débél nsón míme ane awě álómé me. Ehíntén ékwógé apε áde mod éehēnlé nsón abel. ⁵ Bōob áde rídíí á nkōŋsé, me-éé ndé e'nyīnen bé ekíde bé nkōŋsé.” ⁶ Ade Yesue ámáá ahób nē, ansob aléed á ndōob, atób dó boŋ áwāgtē ane mod a ndím á mīd, ⁷ álāŋgē mó aá, “Kāg, éwobe e'só á etoŋ é Silom” (ádé dīn áde nēn bán, “Bélómé”). Né-ōó, ane mod ankē, áwōbē-'ε mīd. Antīm ámbíd, ányīnne'.

⁸ Héε bad ábe bēmbīí mó ne bad ábe bēnyínaá ngáne áchóméé bwēm, bésēdteé bán, “Saá anén mod ayōgké adyεε ásē, áchōmē bwēm-ε?” ⁹ Doŋge dénhōb bán, “Môdé,” ábíníí-'ε bán, “Aáy! Awágne mó wágnén.” Boŋ ane mod mwēn anhób aá, “Mmēn-εé ndé.” ¹⁰ Dóo bésēdteé mó bán, “Chán-nō émwédé abooted dé anyīnen?” ¹¹ Ankwentén bó aá, “Mod awě béchāgēé bán, Yesue, antób elōob, awógéd me chó á mīd, aláá-'ε me aá ríke á etoŋ é Silom, ríke ríwobe mīd. Né-ōó, menkē. Awobe áde ríwóbpé mīd, míbootéd-te anyīnen.” ¹² Bēnsēdéd mó bán, “Héé ane mod adíí?” Ankwentén bó aá, “Meebīí' é.”

Befarisia béhéde áte ngáne

Yesue áchōŋté mod a ndím

¹³ Bēnkēén ane mod awě ankwē ndím wēε Befarisia. ¹⁴ Epun éche Yesue ántōbpē elōob ánēdē-'ε ane mod mīd áte, ébédéε Mbwε-mé-nkóme-áte. ¹⁵ Befarisia bēnsēdéd ane mod awě ankwē ndím ámpē bánken, “Chán émwédé abootéd dé anyīnen.” Héε álāŋgēé bó aá,

“Antáb eləəb awógéd mə á mǐd. Ade níwóbpé e’só, níbootéd-te anyínen.” ¹⁶ Hê dǎo donje á Befarisia béhóbéé nén bán, “Anén mod awě abelé ádén dyam, eéhēlē-sē abé mod awě Dyöb álómé, áyāle eékonjéé mbéndé e Mbwe-mé-nkóme-áte.” Bonj ábíníí-’é béhóbé’áá bánken, “Chán mod a mbéb áhēlē abelé’ échén ndín e menyáké?” Nén dēmpēén nkabén átíntē echáb. ¹⁷ Né-ǎó, Befarisia bēnsédéd ane mod ámpē bánken, “Ngáne éhóbé wēé mǎbelé bonj ényínne’, cheé éwóó ahób á yǎl eché?” Hēe ane mod ákwentanné bó áá, “Adii nkal é’daádəŋ.”

¹⁸ Ké nê, bad bé Israel bēnkēndúbéé bán, ane mod ansébé ndím akwē. Nê dēmbēl bēnchēlē sáá bó nyan. ¹⁹ Bēnsédéd bó bánken, “Nyéé nyēchyáá anén mod awě nyéhóbé bán, béchyáá ne ndím-ε? Chán-nō ébēnlédé bonj ányínnē bəəb?” ²⁰ Dǎo sáá bó nyan bēkwentanné bán, “Sēbíí bán awéd mwǎn mǎdé, sēbíí-’ε bán bēnchyāā mǎ ne ndím. ²¹ Bonj séékoo’ é abíi ngáne ámwédé anyínen, séebíi-’áa mod awě abelé bonj ányínne’. Nyésēdte mǎ, eésáá mwēndem, mwēn áhǎb.” ²² Bēnhǎb nê áyāle bēbáá’áá bad bé Israel. Bad bé Israel bēnhǎb bán, kénzēé awě adúbpé áá Yesuē mǎdé Ane-awě-Béwógté, bēnan mǎ á ndáb e mekáne. ²³ Nê dǎo dēnkəŋ bonj sáá bó nyan béhób bán, “Nyésēdte mǎ, eésáá mwēndem, mwēn áhǎb.”

²⁴ Hēe ábē bad bé Israel bēchēnléé ane mod awě Yesuē ándídté bwám ngen échē élónténé ébe, bonj bēlāngē mǎ bán, “Kǎl echoŋ mbále á dǐn á Dyöb. Sēbíí bán anén mod awě achǎnté wē adii mod a mbéb.” ²⁵ Dǎo ane mod átimtanné bó áá, “Meebíi’ é mə ké adé mod a mbéb ké’ε eésáá. Dyam ahóg áde mǐbíí, ádé nén, menkwě ndím bonj bəəb nnyínne’.” ²⁶ Hēe bésēdteé mǎ bánken, “Cheé ámbēnlé bonj ébootéd anyínen?” ²⁷ Ankwentén bó áá, “Mmaá nyé aláa bonj kénê, nyéedúbpéé mə. Cheé nyéhēdēé bán nílaa nyé ámpē? Nyémpē nyéhēde’ ábē bembapēε abé-yε?” ²⁸ Hēe bésyáá’ é mǎ, bēhǎbē bán, “Wē-éé edé mbapēε awě ane mod. Sēdíi bembapēε ábe Mosēε. ²⁹ Sēbíí bán, Dyöb dénhǎb wēε Mosēε, bonj séebíi’ é wēε anén mod pēn ábíde.” ³⁰ Ane mod ankwentén áá, “Nén ádé nkǎmtēn ní yǎl áte. Nyéebíi’ é wēε ábíde, bonj kénê abelé nnyínne’. ³¹ Debíi bán, Dyöb déekwentánné mekáne mé bad bé mbéb, bonj akwentan mekáne níme bad ábe bēbage mǎ edúbé, bēbelé-’ε mam níme áhēdēé. ³² Taasē nkǎnsé níbootad mod eéwǎgēé mbéd, bán mod abelé mod awě béchyááné ndím anyínne’. ³³ Nzé anén mod awě achǎnté mə enkēmbé mod a Dyöb, né eéhēle’áá-sē ábel enén ndín e dyam.” ³⁴ Dǎo ábē bad bēkwentanné mǎ bán, “Béchyáá wē á mbéb-te, ékwǎg-kε á mbéb-te, bonj bəəb éhēdē sé ayáged-ε?” Hēe dǎo bēbídté mǎ á ndáb e mekáne.

Ndim e edáádəŋ

³⁵ Ade Yesuē áwógé bán bēbídté ane mod awě ánchoódté á ndáb e mekáne, anhed mǎ. Ade ányíne mǎ, ansédéd mǎ ááken, “Edúbpé Mwǎn-a-Moonyon-ε?” ³⁶ Ane mod antímtén mǎ áá, “A-Sǎŋ nzéé adé Mwǎn-a-Moonyon, láá mé ábel nén nídúbe mǎ?” ³⁷ Yesuē anláá mǎ áá, “Emaá mǎ anyín, nyúmǎ-’áá nyékale’ nén.” ³⁸ Hēe ane mod áhóbéé áá, “A-sǎŋ, ndúbpé!” Abwǎg-kε mebóbónj ábe mǎ edúbé. ³⁹ Yesuē anhób áá, “Mpedé á nkǎnsé wén, ákáad bad ábel nén bad ábe bēkwédé ndím bényínen, ábe bó-’ε bényínne’, bēkwε ndím.”

⁴⁰ Ade donje á Befarisia ábe bóəbe Yesuē bēmbē áhed bēwógé nê, bēnsédéd mǎ bánken, “Sédúbpé bán, weehóbéé wēé sémpē sékwedé ndím?” ⁴¹ Yesuē anláá bó áá, “Nzé nyēnkwe ndím, né mbéb méesaá nyé á yǎl. Bonj bəəb áde nyéhóbéé bán nyēnyínne’, mbéb nídíí níde nyé á yǎl.”

10

Ngan e Nnən a nídyəŋ ní mbód ne éche mbód

¹ Yesuē anhób áá, “Ne mbále, nlāŋge nyé məé, kénzēé awě eépoó á mmwε mé abem á mbód, bonj átim achágé pēd empée, adii nchǐb, abé-’ε mod e ewúen. ² Mod awě apoo’ á mmwε mé abem mǎdé Nnən a nídyəŋ ní mbód. ³ Mod awě anəne abem adibnad mǎ ekob.

Achəge mbód téé ne dīn, ábīdnē-’ε chό. ⁴ Abídnē-’aá chό, atómén chό, chό-’ε éhīdē mó, áyāle ébīí éche ehób. ⁵ Bonj échē mbód éhídéé nken mbéd. Ebelé’ ébāā’ mó á yāl báán, áyāle écheméé éche ehób.” ⁶ Yesue ankalé bó enén ngan bonj bénkēnsónténné.

*Yesue aá móó módē
Nnən a rídyəŋ mí mbód a bwám*

⁷ Né-óó, Yesue ambád ámpē aá, “Ne mbále, nlānge nyé nén me-éé, méε ndé mmwe mé ekob wéε mbód époo’é. ⁸ Byánán mǝpǝ, bad bésyāāl ábe bésébpé apε bébédéε bechīb ne bad bé ewúen, bonj mbód éekēnwógénné bó. ⁹ Me-éé ndé ekob. Kénzéé awě apoo áwēm, ákūd e’soosonj. Asāl, abíd-te ésebán mod atagte mó. Akud-te kéchéé éche áhédéé. ¹⁰ Nchīb apag dásō áchīb, áwúu ne ábébed. Mpedé ábel bonj békud alongé áde álóné mbon. ¹¹ Me-éé ndé nnən-a-mbód a bwám. Nnən-a-mbód a bwám adé mbonjén áwé á nló níme éche mbód. ¹² Mod awě bétéde á nsón tédén, ánən mbód, áde mwēn éesaá nnən-a-mbód, áde éesaá-’aá nwóó-mbód, ányíneé nyínén néε ngə ehúé’é, áchēnē mbód, atóm mehélé. Ene pónde dáo ngə ésogéé mbód, échíníí-’ε épántéd áte. ¹³ Ane mod atóme mehélé áyāle adii mod awě bétéde á nsón tédén, eewōŋneé échē mbód pónde. ¹⁴ Méε ndé nnən-a-mbód a bwám. Mbíí échem mbód, échem mbód-te ébíí me. ¹⁵ Melemlem nē dáo Titéε ábíí me, me-’ε mbíí mó. Mbōŋséné-’ε áwé á nló níme échem mbód. ¹⁶ Nwóó-’ε mbód émpēe éche éesé á abem-tē wén, ntāŋgéné chōmpē apεen, chōmpē éwōg échem ehób, né-óó, abem débē ahóg, nnən-a-mbód-te nhóg. ¹⁷ Titéε adəə me, áyāle mbōŋséné áwé ábel níkud ádēm alongé ámbíd ámpē. ¹⁸ Modmod éekobnéé me ádēm alongé, bonj mbage dó ne mmēn. Nwóó ngíne ábe ádēm alongé, nwóó-’ε ngíne átéd dó ámpē. Nén dáo Titéε álangé me aá mbel.”

¹⁹ Abén e’yale ábe Yesue bēmpēén nkabén átíntē e bad bé Israel ámpē. ²⁰ Bó bad híin behóbé’áá nén bán, “Edəəđəŋ é mbéb édé mó áte, apedé mīn. Chán nyéhεle nyéwōglān mó?” ²¹ Bonj bēmpēe behóbé’áá bán, “Mod awě edəəđəŋ é mbéb édíí áte eehóbéé échén ndín e mekan. Edəəđəŋ é mbéb éhεle ébēl mod awě akwedé ndím anyínen-ε?”

Bad bé Israel bébáá Yesue á yāl

²² Ngande e Nnamed ní Ndáb-e-Dyōb ékóbté’áá á Jerusalem. Nén ábédé á pondé éche ahéb ábágkē bwámbwam. ²³ Yesue ahyómmé’áá á abepé á Ndáb-e-Dyōb áde béchágé’áá bán Abepé áde Solomonε. ²⁴ Bad bé Israel bēnləŋnéd mó, bésédté mó bán, “Pónde ehéé wεwε wésōgkē sé abane á edibelónéé-te? Nzé wε-éé edé Ane-awě-Béwógté, épanléd sé áte.” ²⁵ Yesue ankwentén aá, “Mmaá nyé aláa, bonj nyéedúbpeé. Nsón níme mbeléé á dīn áde awēm Titéε, mēn mbíide me mbónj. ²⁶ Bonj nyéedúbpeé áyāle nyéesaá échēm mbód. ²⁷ Echem mbód éwóge échēm ehób. Mbíí chό, chό-’aá éhíde me. ²⁸ Mbage bó alongé áde déemaá’, béewáá-’aá mbéd. Modmod ééhēlē-se ádog bó áwēm mekáá. ²⁹ Chōm echē awēm Titéε ábágé me étomé chōm ésyāāl, * modmod ééhēlē-se ádog bó á mekáá níme Titéε. ³⁰ Sé Tité sédii mod nhóg.”

³¹ Bad bé Israel béntéd meláá ámpē álúm Yesue. ³² Bonj anláá bó aá, “Nlúmté nyé ekud é nsón mí bwám éche ébídé ne echem Sáj. Nyéhεde me meláá álúm, áwúu me. Mmē nsón níhéé nyéhεdeé me meláá álúmen.” ³³ Dáo békwentanné bán, “Sééhēdēε wε meláá álúm áyāle nsón mí bwám níme ébélé. Bonj sélúme wε meláá áyāle esyáá Dyōb.” ³⁴ Yesue anláá bó aá, “Ngómē éténlédé áwεn Kálag e Mbéndé nén bán, Dyōb áhóbé aá, ‘Nyédii myōb.’ ³⁵ Debíí nén bán, eyale é Dyōb éekwagké. Dyōb dēnchəg bad ábe ánlōmēnnē échē eyale aá bédii myōb. ³⁶ Me-éé Dyōb ánámté bonj alóm-me á nkōŋsé, chán-nō nyéhεle nyéhōbē bán, nsyáá Dyōb áyāle rítumé ahób meé ndii Mwān a Dyōb? ³⁷ Nzé meébēlé nsón níme Titéε, nyéedúbpe me. ³⁸ Bonj nzé édé nén bán mbele mó, nyédúbé nímē nsón ké nyéedúbpe mmēn, ábel nén nyébíí nyésōŋten-ne ngen póg ne ésyāāl nén bán, Titéε adé me áte, me-’ε mbé mó áte ngen póg ne ngen ésyāāl.”

* **10:29** Chōm echē awēm Titéε ábágé me étomé chōm ésyāāl: donje á kálag dé’só áwóó Titéε awě abagé me bó, atómé chōm ésyāāl.

³⁹ Mmén mam míme ánhōbpē mēmbēl bēnwānén mó akób ámpē, boŋ ambíd bó á mekáá.

⁴⁰ Ambíd enê, Yesue antīm ámbíd á pēd e edíb é Jodan eníní, á abwóg á hōm wée Jone, Ndusene ádúsánnáá bad, ádyēē áhed. ⁴¹ Ndun e mod epagé'áá áwē. Abē bad bēhóbé'áá bán, “Jone, Ndusene eébele'áá menyáké boŋ kéchéé éche áhóbé tōngene anén mod édé mbále.” ⁴² Né-ɔ́, ndun e mod echē embé áhed, endúbé Yesue.

11

Kwééd eche Lazarose

¹ Mod nhóg ambé awē béchógé'áá bán Lazarose, akōnlé'áá. Lazarose ne baányan bé bebaád, Maria ne Mataa bēdyéé'áá á dyad á Betani. ² Anén Maria awē mwānyan Lazarose ákōnlé'áá, mō anwógéd Yesue dyōg dé elod é bwām á mekuu, boŋ apínnéd échē esid. ³ Né-ɔ́, Maria bó Mataa bó bēnlōm nsəl wée Yesue bán, “A-Sán, awon nsón a nlém akonle'.” ⁴ Ade Yesue áwógé mímén nlébtéd anhób aá, “Mmén nkole méesógké ne kwééd. Nén ábēnléde ábe Dyōb ehúmé, ábel boŋ Mwān a Dyōb ákud edúbé.” ⁵ Yesue andōŋ Mataa, Maria ne Lazarose. ⁶ Ké nê, áde áwógé bán, Lazarose akonle andīi ambé wée ámbēē e'pun é'be. ⁷ Héē álāngéé ábē bembapēē aá, “Détim ámbíd á Judeya.” ⁸ Dóo ábe bembapēē bēlāngéé mó bán “A-meléed, kíné saá áwed dóo bad bēhédé'áá wē meláá awúen súútōŋ'ē?” ⁹ Yesue ankwentén bó aá, “Eesaá mbále bán mūte níwóó dyōm á háwa ne ébe-ye? Bad ábe békag mūte bēekwagké áyāle bédé ne ane awē adé e'nyinen bé ekíde bé nkōŋsé. ¹⁰ Boŋ nzé békag nkuu, dóo bēkwagké áyāle e'nyinen bé ekíde béesaá.” ¹¹ Ade Yesue amáá ahób nén ambád ámpē aá, “Awed nsón Lazarose akúne, boŋ nkag mó anyem ásē.” ¹² Abē bembapēē bēnlāā mó bán, “A-Sán, nzé akúne né ádyéé bwām.” ¹³ Yesue ahóbé'áá nén áyāle ambíi aá, Lazarose awédé, boŋ ábē bembapēē bēnwēmtēn bán, ahóbe aá, akúne kúnén. ¹⁴ Né-ɔ́, Yesue ampanléd bó áte aá, “Lazarose awédé, ¹⁵ boŋ á yāl echēn, ndé menyīŋge nén mēé meebédéé áhed ábel boŋ nyédúbe. Syánē dékag-kóo áwed bōob.” ¹⁶ Héē dóo Tōmase (awē bēnchuu'é bán, Nhéd) álāngéé baáb bembapēē aá, “Syánē ámpē dékag áwed ábel boŋ nzé kwééd chó edé déwē ne Meléede.”

Yesue mó adé mpuu ne alongé

¹⁷ Bōob-póo, áde Yesue ápédé á Betani, antán née bémáá Lazarose alíme. Ene pōndé né mímē ndim níkébē á soŋ-tē e'pun é'niin. ¹⁸ Bootya á Betani ápe á Jerusalem ábédé dyam máyl mébe. ¹⁹ Ekud é bad bé Israel ēnhyē wée Mataa bó Maria áwenned bó áyāle kwééd eche awab mwānyan. ²⁰ Ade Mataa áwógé bán, Yesue ahúe', ankē mó abomen á nzii, boŋ Maria anlyōg á ndáb. ²¹ Dóo Mataa álāngéé Yesue aá, “A-Sán, nzé wembé hén né mwānned eewédéé. ²² Boŋ ké nê, mbíi mēé ké bōob kéchéé éche ésédte Dyōb, Dyōb débē wē.” ²³ Yesue anláá mó aá, “Mwānyon ábē á alongé ámpē.” ²⁴ Mataa antimtén mó aá, “Mbíi mēé āpuú á pōndé e mpuu mbwē mé asóg.” ²⁵ Dóo Yesue alāngé mó aá, “Mē-éé ndé mpuu né alongé. Nzé mod adúbpe mē, ké anwé, ábē abé á alongé. ²⁶ Kénzéé awē adé á alongé boŋ adúbé-'e mē, éewáá mbéd. Edúbpe né-ye?” ²⁷ Héē Mataa ákwentanné aá, “Ee, A-Sán, ndúbpe mēé wē-éé edé Ane-awē-Béwógté, Mwān a Dyōb awē Dyōb áhóbé aá, āpē á nkōŋsé.”

Yesue achii

²⁸ Ade Mataa áhóbé nê, antīm ámbíd, ákē áchōg mwānyan Maria kun, aláá mó aá, “Meléede adé hén, asēdte-'e wē.” ²⁹ Ade Maria áwógé nê, anhidé ásē mehélé, áke atán Yesue. ³⁰ Bōob-póo, Yesue enkēmpaá asól á dyad-tē, andīi ambé wée Mataa ántānnē mó. ³¹ Ade bad bé Israel ábe bēbédé á ndáb-te ne Maria áwenned mó, bényíné née ábídé á ndáb-te ne mehélé, anyōgte á soŋ, bēnwēmtēn bán, akag achii. Né-ɔ́, bēnhīd mó.

³² Ade Maria ápédé wée Yesue ámbēē boŋ anyín mó, ankwē mó á mekuu, ahób aá, “A-Sán, nzé wembé hén, né mwānned eewédéé.” ³³ Anyín áde Yesue ányíné née Maria áchyēé'é, anyín-ne née bad ábe bēnhīd mó béchyēé'é, ngol enkonned mó, átāg-ke áte á

nlém-tê bwâmbwam. ³⁴ Ansédéd aáken, “Héé nyélimmé mó?” Bênkwentén bán, “A-Sán, hyé ényín.” ³⁵ Yesue anchií. ³⁶ Héé bad bé Israel béhóbéé bán, “Nédē ankōḡ mó adəḡ-óó!” ³⁷ Boḡ bó doḡge á bad bénhōb bán, “Ngómē ambēl mod awē ankwē ndím anyinne. Eéhēle’aá-se ábel Lazarose eewág-ε?”

Yesue apuúdté Lazarose

³⁸ Ngol enkonned Yesue á nlém ámpē. Né-óó, ankē á soḡ. Ene soḡ ebédēe soḡ echē bépwógé aláá áte, boḡ békútén chō nsəl ne aláá. ³⁹ Héé Yesue álāḡgeé ábē bad aá, “Nyéhūd ádē aláá.” Dóo Mataa, mod awē awédé mwānyāḡ áhóbéé aá, “A-Sán, ndim mémād abooted dé achum bōob áyāle ríkídembé á soḡ-tê bōob e’pun é’niin.” ⁴⁰ Dóo Yesue álāḡgeé mó aá “Meelāḡgeé wε meé nzé edúbpé né wēnyín Ngum e Dyōb-ε?” ⁴¹ Né-óó, ábē bad bénhūd ádē aláá á nsəl ní soḡ. Dóo Yesue ánóné ámín boḡ áhōbē aá, “A-Tê, nságnéné wε áyāle éwógé me mekáne. ⁴² Mbíí meé eyōgké me mekáne awóg, boḡ nhóbe nén ábel boḡ ábén bad ábe bédé hén bédúbe bán, wε-éé elómé me.” ⁴³ Ade ámáá ahób nê dóo áchǫgté ehób ámín boḡ áchēnlē Lazarose aá, “A-Lazaros, bíd áwed!” ⁴⁴ Ane mod awē ammād awé abíd-te áwed. Mbóm éche bēnkaánné mó mekuu ne mekáá ne tumbe echē bēnkaánné mó e’só, émbē ébē mó á yǎl. Yesue anláá bó aá, “Nyéhune mó ábē bwēm á yǎl, ákag.”

Béhagke Yesue

(Mat 26.1-5; Mak 14.1-2; Luk 22.1-2)

⁴⁵ Bad bé Israel ábe bēnkē Maria á mewenned bényín mekan níme Yesue ámbenlé, béndūbē-’ε Yesue. ⁴⁶ Boḡ bó doḡge á bad bēnkē Befarisia atán, béléáá bó mam níme Yesue ábélé. ⁴⁷ Héé beprise bémháá ne Befarisia béchénlé mbom ní káánsel. Bénhōb bán, “Cheé débēnlé bōob? Detāḡgnéné dyam abel áyāle anén mod abele menyáké bwâmbwam! ⁴⁸ Nzé detēdté bán, ákeene nímén mekan á’sō né moosyáál ádūbē mó. Nzé moosyáál adúbpé-’ε mó, né bad bé Roma bépē, békōbēn-ne syánē echēd Ndáb-e-Dyōb, békōbēn-ne syánē ádēd alonḡ.” ⁴⁹ Dóo mod nhóg átínté echáb awē béchágé’áá bán Kaifase, awē abédé prise ambáámbáa nímē mwē, áhóbéé aá, “Nyéebíí’ε dyamdiam. ⁵⁰ Nyéenyínéé nén bán ébóó bán, mod nhóg áwē á nló ní moosyáál tómaa alonḡ ásyāál ábóó?” ⁵¹ Kénéé áhóbé’áá nê, saké nímē mewēmtēn mēn móo áhóbné’áá nê. Ngáne ábédé prise ambáámbáa nímē mwē, ahóbé’áá dyam áde débēnléd, á’sō é’ pónDé, aá Yesue áwē á nló ní bad bé Israel. ⁵² Saá-kaá á nló ní bad bé Israel bēnpēn, boḡ kǫḡne álad bad bé Dyōb bésyāál ábe bémáá ahēnted áte hōm ahóg, ábel bēbē mod nhóg.

⁵³ Bootya échē epun bad bémháá bé Israel bēmbootéd Yesue ahāge, áwúu mó. ⁵⁴ Nén dēmbēl Yesue eebíde’aá á nhéné ámpē átínté e bad bé Israel. Bóobe ábē bembapēe bēnhídé békē á dyad áde béchāgeé bán Efreem, bédyēē-’ε áwed. Adē dyad ábédé benben ne ehýāḡge. ⁵⁵ PónDé e ngande e Nnyíme-ámín embé benben. Né-óó, bad híin bémbíid myad ne myad, békē á akuu á Jerusalem áwobe échab yǎl ngáne mbéndé e Mosēe éhédé’áá, áboḡsen ngande e Nnyíme-ámín. ⁵⁶ Abē bad bé Israel bēmbē béhédé Yesue. Ade béléádné á Ndáb-e-Dyōb bésédté’áá, nhóg ne aníní bánken, “Chán nyéwémténé, nyédúbpé bán, áhye ngande-ye?” ⁵⁷ Beprise bémháá ne Befarisia bēntōmēd ehāḡgé bán, kénzēé awē anyíné Yesue áhye aláá bó, ábel boḡ békōb mó.

12

Béwógté Yesue á Betani

(Mat 26.6-13; Mak 14.3-9)

¹ Ade ngande e Nnyíme-ámín élyágé e’pun ntóób, Yesue ankē á Betani wēe Lazarose awē ámpuúdté ádyéé’áá. ² Bēmbelé Yesue ndyééd áhed. Mataa mó antómēd ene ndyééd. Lazarose ambé nhóg átínté e bad ábe bóobe Yesue bēbédé á tébele ádyé ndyééd. ³ Héé Maria átédé epom é dyōḡ dé elod á bwâm áde álélé nkun bwâmbwam. Adē dyōḡ bēbēnlé

dó nâd.* Anwógéd Yesue á mekuu, apíné-'ε mó mekuu ne échē esid é nló. Elod é bwâm énlōg ndáb áte esyāál. ⁴Dóo Judas Iskariode, mbapεε nhóg awě émbēē bán mó āsōm Yesue áhóbεé aá, ⁵“Cheé bénkēnsómmé ádén dyōg, bétéd nímén mōné békē bēbē betóótōkē bé bad? Béhélé'áá-se bésóm ádē dyōg dyam-εε áde nsábe mí mwě nhóg.” ⁶Judase anhób nê, saké áyāle abédé betóótōkē bé bad ngol, boŋ áyāle abédéε nchíb. Ngáne abédé mod awě awánládtáá bóbō ekwε é mōné, ayōgkē'áá mōné atéd ámbíd. ⁷Boŋ Yesue anhób aá, “Tεdé mó, ákoo áde ályágé ásē ábel boŋ ábenled dó mbwε míme béliimēε me. ⁸Betóótōkē bé bad bédé ne nyé póndé téε boŋ me pen méebáá ne nyé póndé ésyāál.”

Béhagke Lazarose

⁹Ene póndé-óó, bad bé Israel híin bēnwōg bán, Yesue adé á Betani. Né-óó, bēnkě áwed. Saké Yesue mwēmpen mó ankəŋ boŋ békē áwed, boŋ bēnkě Lazarose anyín awě Yesue āmpuúdté. ¹⁰Né-óó, Beprisε bēmbáá bēhágkē'áá káōŋne Lazarose áwúu mó, ¹¹áyāle bad bé Israel bétédte'áá bó, bédūbpε Yesue. Béndūbē Yesue áyāle dyam áde dēmbenléd ne Lazarose.

Yesue asólé á Jerusalem née kəŋ

(*Mat 21.1-11; Mak 11.1-11; Luk 19.28-40*)

¹²Née bīn é'sángé, ndun e mod echě enhyě á Ngande e Nnyíme-ámīn bēnwōg bán Yesue apag á Jerusalem. ¹³Hê dóo bésélé e'kikag é' mii boŋ békəg mó abomen á nzii. Béhágé'áá e'saad bán, “Hosána! Nnam níbê ne ane awě apedé á dīn áde Sāŋgwéé. Nnam níbê ne kəŋ e bad bé Israel!”

¹⁴Yesue ankūd etum é ésel, ádíi-'ε chó. Nén dēmbenléd ngáne éténlédé á kálag e Dyōb nén bán,

¹⁵“A-bad bé Zayon, nyéebáá',
nyénone' echen kəŋ ehúε',
ediídé-'ε etum é ésel.”

¹⁶A póndé echě nímén mekan mébénlédé, bembapεε ábe Yesue bénkēnsóŋténné. Boŋ áde Yesue āmpuú'ε ne ehúmé é Dyōb, dóo bēnchemmé bán mam míme mébénlédé tŋŋene Yesue móo mēntenléd, á yāl echē.

¹⁷Ndun e mod echě embé ne Yesue áde áchénlé Lazarose á soŋ-tē boŋ ápuudté mó, embé ékalé' nímē nkalan. ¹⁸Né-óó ndun e mod enkě Yesue abomen áyāle ábén e'chemléd bé menyáké ábe ámbenlé. ¹⁹Hée Befarisia bēlāŋgeé nhóg ne aníní bán, “Nyénone'! Kəŋne bōob deéhéléé dyamdyam ábel. Nkōŋsé rísyāál níhide mó.”

Bad bé Grikia bēhede Yesue

²⁰Donge á bad bé Grikia bēmbē áfintē e bad ábe bēnkě ngande e Nnyíme-ámīn á Jerusalem, áke dé abε Dyōb edúbé. ²¹Bēmpě wée Filibe. Filibe awě ambíd á dyad á Betsaida á mbwóg e Galilia. Bēnlāā mó bán, “A-Sāŋ, sēdāá Yesue anyín.” ²²Filibe ankě Andreyá aláa. Dóo bó bad bēbε békíí Yesue aláa. ²³Yesue ankwentén bó aá, “Póndé epedé echě ehúmé e Mwān-a-Moonyoŋ ényīnēdtē. ²⁴Ne mbále, nlāŋge nyé nén mēé, mbum e ngun póg edii mbum e ngun póg, káōŋ né bēwéné chó á ndōob-tē boŋ ewé. Ewāg-káa, boŋ echyáá mbum é ngun émpēe éche ébúú áte. ²⁵Mod awě adāá ádē alongé, ábōd dó. Mod awě mó-'ε akóó ádē alongé, á nkōŋsé-te wén, ákəá dó á alongé áde déemaá'. ²⁶Kénzée awě abenle me, atāŋgéné awēm mbəlede abé. Ké hée-'ε wée nídíí, awēm mbəlede atāŋgéné abé áhed. Echem Sāŋ ábē-'ε kénzée awě abenle me edúbé.

Yesue ahóbé tŋŋene eche kwééd

²⁷“Bōob-póó, nlém nítage me áte. Cheé-ō méhōbpε? Nhób mēé, 'A-Tê, weémwāg-se metake míme méhúε' métán me-yε?” Ááy, méehóbpé nê, áyāle enén póndé e metake chó ekəá boŋ nípag wén. ²⁸A-Tê, lúméd echōŋ ngum.” Hée ehób ébídeé á Dyōb nén bán,

* **12:3** Nâd: Nâd edii mbonja echě ewóó elod é bwâm eche bēbenléé mōg mé elod é bwâm.

“Nlúmté echêm ngum, mǎlūmēd-te chó ámpē.” ²⁹ Ene ndun e mod echê embé áhed enwóg échê ehób. Bénhōb bán dyōb dōo ákúmé áte. Bad bémpēe bénhōb bán, ángel chó ehóbé áwē. ³⁰ Yesue anláá bó aá, “Áyāle echên dōo échén ehób ébidé, saké áyāl echêm. ³¹ Póndé epedé echê Dyōb dékāadtē nímén nkōḡsé. Nkamlēn míme nkamlēne á nkōḡsé mékwě bōob. ³² Boḡ áde bémadté me anyen ámīn, mǎdōl bad bésyāāl áwēm.” ³³ (Yesue anhób nê álúmed ndín e kwééd echê áwēē.) ³⁴ Ndun e mod echê embé áhed enkwentén mós bán, “Sēwógé á mbéndé-te bán Ane-awě-Béwógté ábē á ngíndé ne á ngíndé. Chán-nō éhóbéé wéé ‘Bétāḡéné bényēn Mwān-a-Moonyōḡ ámīn.’ Nzéé adé anén ‘Mwān-a-Moonyōḡ?’ ” ³⁵ Dōo Yesue álāḡgéé bó aá, “E’nyínen bé ekíde bēbē ne nyé á esōḡ e póndé ngēn. Nyékag bōob áde e’nyínen bé ekíde é’díi é’díi, ábel boḡ ehíntén éékōbē nyé. Mod awě akag á ehíntén-tē eebýéé’é wéé ákagké. ³⁶ Nyédúbe e’nyínen bé ekíde bōob áde é’díi ne nyé, ábel nén nyébē bán bé e’nyínen bé ekíde.”

Bad bé Israel béedii béedúbpéé Yesue

Ade Yesue amáá nímén mekan mésyāāl ahób, antedé bó, áke ásōm wéé béenyinné mós. ³⁷ Kénéé ene ndun e mod ényinnē ábén e’chemléd bé menyáké é’syāāl ábe Yesue ámbenlé, bénkēndúbéé mós. ³⁸ Nén dēmbenléd álóned e’yale ábe nkal é’dāádḡ Yesayaa ánhōbpē aá,

“A-Sāḡ, nzéé adúbpé eyale éche sékálé,
nzé-módé akidényīn ngum echōḡ áchēm-me chó?”

³⁹ Né-ōó, béehēle’aá-se bédúbe. Yesayaa ahóbé hōm démpēe aá,

⁴⁰ “Dyōb ákwídé bó ndím, ábē-’é bó nlém mé aláá,
ábel nén nímab mǐd méēnyinnē’,
béēsōḡtānne.

Nzé bēbélé-’é nê, né bétimén me, né mǎchoód-te bó.”

⁴¹ Yesayaa anhób nén áyāle annyín ehúmé éche Yesue, anhób-pe áyāl echê. ⁴² Ké nê, bad híin bēndúbē Yesue, káḡḡne donḡe á bad bēmbáá. Boḡ ngáne bēbáá’áá Befarisia, bénkēnlúmedté yāl, ábāḡ nén bán bēébídté bó á ndáb é mekáne. ⁴³ Bēbélé’áá nê áyāle bēndḡḡ meknag mé baányōḡ tómaa mé Dyōb.

E’yale ábe Yesue békāād bad

⁴⁴ Héé Yesue áchágté ehób ámīn áhōbē aá, “Kénzēé awě adúbpé me, eedúbpéé mmēmpen, adúbpé káḡḡne ane awě alómé me. ⁴⁵ Kénzēé-’é awě anyíne me, anyíne ane awě alómé me. ⁴⁶ Mpedé á nkōḡsé nēe e’nyínen bé ekíde, ábel boḡ kénzēé awě adúbpé me, eélyāḡé á ehíntén-tē. ⁴⁷ Kénzēé awě awógé ábēm e’yale, boḡ eékoḡge bó, saké me nkáadte mós. Meekáádtéé mós áyāle meépedéé ákaad nkōḡsé boḡ mpedé ásoḡ bad bé nkōḡsé. ⁴⁸ Kénzēé awě abáá me á yāl boḡ eékobe-’é ábēm e’yale, awóó mod awě ákāād mós. Ábēm e’yale bēn bóo békāād mós á mbwe mé asóg. ⁴⁹ Ebē nê, áyāle meehóbéé nímén mésyāāl ne echêm kunze. Boḡ Titéé awě alómé me, álāḡgé me chōm éche rítāḡéné ahób. ⁵⁰ Mbíi méé kéchéé éché álāḡgé me aá nḡhōb épeene alōḡgé áde déemaá’. Né-ōó, kéchéé éche nḡhóbéé, nḡhōbe’ chó ngáne Titéé álāḡgé me.”

13

Yesue awōbpé abē bembapēe mekuu

¹ Epun é ngande e Nnyíme-ámīn ênlyḡḡ nēe chān. Yesue ambíi aá eche póndé emaa ape echê móttāḡéné nkōḡsé atēde, áke wéé eche Sāḡ. Andḡḡ bad bé nkōḡsé ábe bēndúbē mós, alúmed-te échê edḡḡge káḡḡne á asóg.

² Yesue ne ábē bembapēe bedyágé’áá ndyééd ngukél, Satanē-’é ammāḡ Judas Iskariōde mwān awě Simōne mewēmtēn mé mbéb ásóled áte ásóm Yesue. ³ Yesue ambíi aá eche Sāḡ abagé mekan mésyāāl áwe mekáá. Ambíi-’é aá móhūū wéé Dyōb mótime-’é ámbíd wéé Dyōb. ⁴ Ade bedyágkē ndyééd nê, Yesue anhidé ásē, ahúd nkob á yāl, atád tábele á nkog.

⁵ Hée áhédé mendíb á kúmbe-tê, bonj ábootéd ábē bembapεε mekuu awobe, ápinnād tábele awě ánwāā'é á nkog. ⁶ Ade ápédé wée Simōn Petro dōo Simōne ásedtée mó aá, "A-Sánj, ehede me mekuu awobe-ye?" ⁷ Yesue ankwentén mó aá, "Weéhēlēē-se esóntén dyam áde mbeléé bōob, bonj ámbíd e nímén mésyāāl dōo wésōntēnnē." ⁸ Hée Petro áhóbéé aá, "Aáy, weéwóbpéé me mekuu mbéd." Yesue antimtén mó aá, "Nzé meéwobpe we mekuu né wéewóngé dyamdyam abelen ne me." ⁹ Simōn Petro anláá mó aá, "A-Sánj, né saké mekuu mēmpεn-εé wéwobéé me. Wéwobé me káōne mekáá ne nló!" ¹⁰ Yesue ankwentén aá, "Mod awě amaá mendíb awog, yāl esyāál emaá mó asánj, eetāngεεé mendíb awóg ámpē, étōmεé áwobe mekuu.* Nyēmaá asánj, bonj saké nyé moosyāál nyēsáá." ¹¹ Yesue ammād abii mod awě ásōm mó. Néε dēnkānj bonj ahób aá saké moosyāál asáá.

¹² Ade áamáá bó mekuu awobe, anhé nímē nkob á yāl, átim ámbíd áwē e'dii. Hée ásedtée bó aáken, "Nyēsónténé dyam áde mbénlé nyé-ye? ¹³ Nyēchāge me Meléede, nyēchāge-'ε me Sāngwéé. Nyētāngéné, áyāle nē dēn dōo ndíí. ¹⁴ Né-ōó, nzé me awě ndé nyé Sāngwéé mbé-'ε nyé Meléede nwōbpé nyé mekuu, né nyémpē nyētāngéné nhóg ne aníníí mekuu awobe. ¹⁵ Nlúmté nyé elānsén éche nyétāngéné ahíd ábel nén nyémpē nyébel ngáne mbénlé nyé. ¹⁶ Ne mbále nlānge nyé nén meé, mbālede eetóméé eche sánj, mod awě bélómé-'ε eetóméé mod awě alómé mó. ¹⁷ Bōob áde nyébíí nímén mam, nnam mébē ne nyé nzé nyébele mó.

¹⁸ "Meehóbéé nyé moosyāál. Mbíí bad ábe nípwédé. Bonj e'yale ábe é'ténlédé á Kálag e Dyōb é'tāngéné alón. Eténlédé nén bán, 'Mod awě súmō sēdyāg ndyééd akūnnéné me yāl.' ¹⁹ Nlānge nyé nén bōob, áde éebēnlédēē ábel nén nzé ébénlédé, nyédúbe nén bán, 'Ndíí mó Awě Ndíí.' ²⁰ Ne mbále, nlānge nyé nén meé, kénzée awě akobé mod awě rílóme, akobé me. Kénzée-'ε awě akobé me né akobé ane awě alómé me."

Yesue ahóbé á'sō é' pōndé ad bésōm mó

(Mat 26.20-25; Mak 14.17-21; Luk 22.21-23)

²¹ Ade Yesue áamáá nímén mekan ahób ndutul enlóg mó á nlém-tê, ápanléd-te ábē bembapεε áte aá, "Ne mbále, nlānge nyé nén meé, nyé mod nhóg ábē me á mekáá mé bad bé ekōyí." ²² Hée ábē bembapεε bénónné á mesó, áyāle bēnkēmbíí'é mod awě áhóbéé. ²³ Mbapεε nhóg, awě Yesue ándāngé, andyě mó á akéb. ²⁴ Dōo Simōn Petro ápebtanné ane mbapεε mīd, áhōbē aá, "Sedéd mó mod awě áhóbéé." ²⁵ Dōo ane mbapεε ásidté Yesue á yāl-tê, ásedtée mó aáken, "A-Sánj, nzéeé éhóbéé?" ²⁶ Yesue ankwentén mó aá, "Mod awě métōdéé ewele á dīse-tê bonj níbe mó, mó adé ane mod." Hée átédé ewele, átođté á dīse-tê, ábagé Judase, mwān awě Simōn Iskariōde. ²⁷ Akob áde Judase ákóbé éché ewele, Satane ansól mó áte. Dōo Yesue álāngéé mó aá, "Dyam áde éhedeé ábel bēl dō á mehéle-te." ²⁸ Bonj mod ké nhóg awě bōbōo bēdyágé'áá ndyééd enkēnsóntēnné chōm-éé ékōá bonj Yesue aláá Judase nē. ²⁹ Ngáne édíí bán Judase mō akōngé'áá ekwe é mōné, donge á bembapεε bēnwēmtēn bán Yesue alānge mó aá áké áchan bwēm ábe bēbenlédté á ngande, ké'ε chōm éche bēbéé betóótōkē bé bad. ³⁰ Ade Judase ákóbé ewele éche Yesue ábágé mó kobén, ámbíd ebwóg. Ehíntén énkwe.

Yesue abagé mbéndé e ekóólé

³¹ Ade Judase áamáá abíd dōo Yesue áhóbéé aá, "Bōob-pōó ehúme e Mwān-a-Moonyon ényínnédé. Ehúme é Dyōb-pe ámpē ényínnéd mbwiined ne mwān. ³² Nzé Dyōb ákúdé ehúme ámbíd e Mwān, né Dyōb dēn ámpē débēl ehúme é Mwān ényínnéd. Abēl-le nē ábwōg-ábwōg. ³³ A-baányan, echem pōndé ábé ne nyé, edé esōj. Nyēēhēd me, bonj ngáne ménlāā'é bad bé Israel, melemlem nē dōo rílāngéé nyé bōob, meé, 'Wée ríkagké, nyéehenlé ape áhed.' ³⁴ Mbage nyé mbéndé ekóólé bōob, nén nyédānj nhóg ne aníníí. Ngáne rídāó nyé, nyémpē nyédānj nhóg ne aníníí. ³⁵ Nzé nyédāó nhóg ne aníníí, né mod téé ábīí aá nyédíí ábēm bembapεε."

* **13:10** Donge á kálag dé'só déewóó'é eetóméé áwobe mekuu.

Yesue ahóbé ngáne Petro abāngē mó á yǎl
(*Mat 26.31-35; Mak 14.27-31; Luk 22.31-34*)

³⁶ Simōn Petro ansedéd Yesue aáken, “A-Sán, héé éhedéé ake?” Yesue antimtén mó aá, “Weéhēlēē-se ehíd me bōob wée ríkagké, bon ámbíd e póndé wēhíd me.” ³⁷ Petro ansedéd mó aá, “A-Sán, cheé ékǎá bon meéhēlē se nhíd we bōob? Mbōhséné áwé á nló rímōh.” ³⁸ Héé Yesue ákwentanné mó aá, “Ekoó abonſen dé awé á nló rímēm-ε? Ne mbále, nlānge we meé, nchóm-a-kúb adēhób aá mótō’, wēbāh me á yǎl ngen éláán.”

14

Yesue mó adé Nzii e mbále
echē epene alongé

¹ Dóo Yesue ábádéé ábē bembapεε aláa aá, “Nyéētagté nlém á abum. Nyésum nlém wée Dyōb, nyésum-me kǎōhne áwēm. ² Tonj ébúú áte á ndáb echē echem Sán. Nkag-ke áwed ábonſen nyé hōm. Nzé énkēmbé nē, né menkēnláá’ é nyé meé nkag nyé hōm abonſen. ³ Nzé nkii-’ε nyé hōm abonſen, mēttim ámbíd, ríhye ntéd nyé ábē ne me, ábel nyémpē nyébē hōm áde rídí. ⁴ Nyébíí nzii echē etime’ wée ríkagké.” ⁵ Héé Tōmasε álāngéé mó aá, “A-Sán, séebíí’ é wée ékagké. Chán-nō sébwéé nzii abíi echē etime áwed?” ⁶ Yesue ankwentén mó aá, “Méε ndé nzii eché ekag wée echem Sán, mbále ehúε’ ne me, me-’aá mbage alongé. Modmod eéhēlēē-se ápe wée echem Sán, ésebán abwedé áwēm.” ⁷ Héé Yesue álāngéé ábē bembapεε aá, “Bōob áde nyébíí me, nyéēbīi kǎōhne echem Sán.* Bootya bōob nyényíné mó, nyébíí-’ε mó.”

⁸ Filibε anláá mó aá, “A-Sán, lúméd-te sé Titée. Chōm ésyāal éche séhedéé éetóméé nē.” ⁹ Yesue ankwentén aá, “A-Filib, nkēmbē ne nyé á etūn é póndé, chán-nō éhēléé-se ehób wée mōbíí’ é me? Kénzée awē anyíné me né anyíné Titée. Chán-nō éhēléé-se ehób wée ‘Lúméd sé Titée?’ ¹⁰ Weedúbpeé wée echem Sán adíi me áte, me-’ε mbé mó áte-ye?” Héé Yesue álāngéé ábē bembapεε aá, “Mam níme rílāngéé nyé méebídeé áwēm dēn. Bon echem Sán awē adé me áte mó ábele nímmē nsón. ¹¹ Nyédúbe me ngáne ríhóbé meé echem Sán adíi me áte, me-’ε mbé mó áte. Nzé nyéedúbpe nē, nyédúbé ké áyāle mam mé menyáké níme ríbeléé. ¹² Ne mbále, nlānge nyé nén meé, kénzée awē adúbpe me, ábēl mam nímmē ríbeléé. Abēl-le kǎōhne mekan níme métómé nímmén áyāle nkag wée Titée. ¹³ Mēbēl-le kéchéé éche nyésédte á dīn ádēm ábel nén ngum echē Titée ényínned ámbíd e Mwān. ¹⁴ Nzé nyésédte me kéchéé á dīn ádēm, mēbēl chó.”

Yesue aá mōālōm Edǎdǎh éche Esáá

¹⁵ Yesue ambád ahób aá, “Nzé nyédǎá me, né nyéēhíd échem mbéndé. ¹⁶ Mēlāā Titée, ábē-’ε nyé Nwōhngene ampée, awē ábē ne nyé á ngíndé ne á ngíndé. ¹⁷ Ane Nwōhngene mó adé Edǎdǎh echē ébídte’ mbále áwed tǎhngene Dyōb. Bad bé nkōhsé béhēléé-se békob mó, áyāle béēnyínēé mó, béebíi-’aá mó. Bon nyébíí mó áyāle adé ne nyé, ábē-’ε nyé áte.† ¹⁸ Nzé nkíi, méetedéé nyé menyuu. Mēttim ámbíd áwēn. ¹⁹ Mwāmpín ní póndé, nkōhsé méenyínné me ámpē. Bon nyépen nyéēnyín me. Ngáne mébēē á alongé, nyémpē nyéēbē. ²⁰ Nzé échē epun épédé, nyéēbīi bán ndé echem Sán áte, nyé-’ε nyébē me áte, melemlen ngáne me-’ε ndíi nyé áte. ²¹ Kénzée awē akobé échem mbéndé, áhíde-’ε chó, mó adé mod awē adǎá me. Kénzée awē adǎá-’ε me, echem Sán mó-’ε ádǎh mó. Mémpē mēdǎh mó nlúméd-te mó yǎl.” ²² Dóo Judasε (saké Judas Iskariōde) áhóbéé aá, “Bon A-Sán, chán wélúmédte sé yǎl bon weelúmté nkōhsé pen?” ²³ Yesue ankwentén aá, “Nzé mod adǎá me, áhíd ábēm e’yale. Echem Sán ádǎh mó, sé echem Sán-’ε séēpē áwē, sédyēē-’ε ne mó. ²⁴ Nzé mod eédǎá me, eehídeé ádēm ayáge. Adén ayáge áde nyéwógé déesaá ádēm. Adíi áde Titée awē alómé me.”

* **14:7** Bōob áde nyébíí me, nyéēbīi kǎōhne echem Sán; donje á kálag dé’só áwóó nzé nyēnkōh me abíi, né nyéēbīi kǎōhne echem Sán. † **14:17** Abē-’ε nyé áte; donje á kálag dé’só áwóó adé-’ε nyé áte.

²⁵ “Nlángé nyé nímén méšyāāl áde rídíí ndé ne nyé. ²⁶ Nwōngene, Edáádəŋ éche Esáá awě Titée álómmē á dīn ádēm, áyāgēd nyé mekan méšyāāl ábēl-le nyékamtán mekan méšyāāl níme rílánjé nyé. ²⁷ Nsaŋ móo rílyágnédé nyé. Mmēm nsaŋ móo mbagēé nyé. Meébāgēē nyé mó ngáne nkōŋsé mbagēé. Nyéētagté nlém á abum, nyéewógé mbwóg. ²⁸ Nyēnwóg née ríhóbé mēé ‘Mētédé nyé boŋ mētīm ámbid áwēn.’ Nzé nyēndəŋ me né nyéewóg menyiŋge bán nkag wée Titée áyāle Titée atómé me. ²⁹ Nlángé nyé nén bəəb áde éēbēnlédēē, ábel nén nzé ébēnlédé, nyédúbe. ³⁰ Syánē déebudté pōndé awóŋ ákal ámpē, áyāle nkamlēne a nkōŋsé ahúé’. Eewóó’é ngíne ké póg ámīn echēm. ³¹ Boŋ kénē mēchennéd mó yāl mbēl ngáne echem Sáj áhóbé aá mbel, ábel boŋ nkōŋsé mbíi nén bán, ndáá echem Sáj. Né-’aá ákáá boŋ mbelélé kéchéé éche áhóbé aá mbel.

“Nyéhyag syánē déhide hén.

15

Yesue mâ akoó alín dé epum á bwel abé

¹ “Mē-éé ndé alín dé epum é bwel, alín dé epum é bwel dēn dēn. Echem Sáj-’ε abé mbelēnzag. ² Ahúde’ ngen ké ehéé echē edé me á yāl, echē eechyáá’ e’pum, ápagké-’ε ké ehéé echē echyáá’ e’pum, ábel boŋ éboŋ yāl ébude-’ε achyáa. ³ Ayáge áde n’yágté nyé ábélé nyēmaá asáj. ⁴ Nyélyəg nyébê ne me, mémpē mēlyəg mbé ne nyé. Ngen chēn eēhēlēē-se echyáá e’pum áde éesaá á alín á bwel. Melemlem née nyémpē nyéehéléé-se nyēchyáá e’pum ésebán nyédé ne me.

⁵ “Mē-éé ndé alín dé epum é bwel, nyé-’ε nyébē ngen. Nzé mod adíí adé ne me boŋ mē-’ε ndé ne mó áchyāa e’pum bwāmbwam. Nyéēhēlēē-se nyébēl dyamdyam ésebē ne me. ⁶ Nzé mod eésē ne me, bēhūd mó née ngen. Ene ngen ebelé ekintéd. Bēladéé échē ndín é ngen áte, bēbwém chó á muú-te, éhyán-’ε. ⁷ Nzé nyédíi nyédé ne me, boŋ ádēm ayáge-’ε adíi adé nyé áte, kéchéé éche nyésédté, nyéēkūd. ⁸ Edúbé éche echem Sáj ényínnad nzé nyébudé e’pum achyáa, nê-’aá débēl nyébē ábēm bembapē. ⁹ Ngáne echem Sáj adáá me, melemlem née mémpē rídáá nyé. Né-óó nyédíi nyébē ne me ábel boŋ mbē rídəŋ nyé. ¹⁰ Nzé nyéhídé échēm mbéndé, né mēbē rídəŋ nyé. Melemlem nē dōo ríhídéé mbéndé échē echem Sáj, adíi adáá-’ε me. ¹¹ Nlānge nyé nímén méšyāāl ábel nén nyémpē nyéwóg nyaa e menyiŋge echē ríwogēé, nímēn menyiŋge mélōn-ne mbon. ¹² Echem mbéndé edíi nén, nyédəŋ nhóg ne aníníí melemlem nēngáne rídáá nyé. ¹³ Nzé mod awédé á nló mí baáb, né alúmté edəŋge éche étómténé achab ámīn. ¹⁴ Nzé nyébele’ mekan níme rílánjé nyé mēé nyébel né nyédíi ábēm besón. ¹⁵ Meéchāgēē nyé bembəledē ámpē, áyāle bembəledē béēbyēē’é mam níme echab sáj ábeléé. Boŋ ríchəgēé nyé mēé ábēm besón áyāle nlángé nyé mam méšyāāl níme echem Sáj álánjé me. ¹⁶ Nyéēpwēdēé me, boŋ mē-éé mpwēdé nyé, nlóm-me nyé ábel mekan níme méchyáa e’pum é’ bwām. Nyaa é mekan échē ébē abé ne abé. Nzé nyébelé-’ε nē, echem Sáj ábē nyé kéchéé éche nyésédté á dīn ádēm. ¹⁷ Mmēn mam méšyāāl níme rílánjéé nyé-óó, médíi nén mēé, nyédəŋ nhóg ne aníníí.”

Bad bé nkōŋsé békáó nyé

¹⁸ Yesue ambád ábē bembapē aláa aá, “Nzé nkōŋsé ríkóó nyé, nyébíi nén bán mēé bésébpé akóó. ¹⁹ Nzé nyēmbē nēngáne bad bé nkōŋsé, né nkōŋsé météd nyé nēngáne ábē bad. Boŋ mpwēdé nyé átínté e bad bé nkōŋsé. Nyéēsaá bad bé nkōŋsé. Né-’aá ákáá boŋ nkōŋsé ríkóó nyé. ²⁰ Nyéwēmtēn ehób éche ménlāā’é nyé mēé ‘Mbəledē eetóméé eche sáj.’ Nzé bēmbané me á metake-tē né bēbané nyémpē á metake-tē. Nzé bēnhíd ádēm ayáge né bēhíd-te ádēn ámpē. ²¹ Bēbel nyé nímén mekan méšyāāl á yāl á dīn ádēm, áyāle béēbíi’é ane awě alómé me. ²² Nzé menkēmpē boŋ nláá bó nímēn mam, né nímab mbéb méenyínnedēé. Boŋ bəəb, béewóó’é nzəm ké póg áyāle nímab mbéb. ²³ Kénzēé awě akóó me, akóó káəŋne echem Sáj. ²⁴ Nzé menkēmbel ndín é mam átínté echáb éche mod ampēé éēbēlēē mbéd, né nímab mbéb méenyínnedēé. Boŋ bəəb bényíné mekan méšyāāl

níme mbélé, ké nê bédii békóó me, békóó-’ε echem Sán. ²⁵ Nén áde álóned e’yale ábe é’ténlédé á mbéndé echáb bán, ‘Nzom ké póg enkembáá eche békóóné me.’ ²⁶ Nwōngene ābīd wée Titée. Adii Edāádā ēche ébele’ bon bad bésōntén mbále. Adē mébēē ne Titée mēlōmē nyé mó, mó-’aá ālāā nyé mam tñngene me. ²⁷ Nyémpē nyéēhōb mam tñngene me áyāle nyédé ne me se á mbooted.

16

¹ “Nlānge nyé mímén mésyāāl ābel bon nyéētímné mbíd. ² Bébīdēd nyé á ndáb é mekáne. A mbále pónde ehúe’ eche kénzēé awē āwūū nyé áwēmtēnnē aá móbēnle Dyōb. ³ Bébēl mímén mam áyāle béebii’ é echem Sán béebii-’aá me. ⁴ Nlāngé nyé mímén mam mésyāāl ābel bon nzé pónde epedé echē mímén mekan mébēnladté, nyéēkamtén bán menláá’ nyé.

Nsón níme Edāádā ēbenlé

“Menkēnláá’ é nyé mímén mekan á mbooted, áyāle membé ne nyé. ⁵ Bon bōob, nkag wée mod awē alomé me. Ké nê, nyé modmod nyéesēdté me bánken ‘Héé ékagké?’ ⁶ Alāá áde nlanjé nyé mímén mekan ábélé ndutul elógé nyé á nlém-té. ⁷ Ne mbále, nlanje nyé nén meé, édé mbon nén bán níke. Ayāle nzé meékii, né Nwōngene éepaá áwēn. Bon nzé nkií, mēlōmē nyé mó. ⁸ Ade ápeé, álūmēd bad bé nkōnsé nén aá mímab nsōntēn níme bēwánlé tñngene ābel dé mbéb ne ābel mekan níme mēsáá méetāngeneé. Bēēsōntēnē-’ε nyaa echē Dyōb ákáadté. ⁹ Mmab nsōntēn méetāngeneé tñngene mbéb, áyāle bēedūbpé me. ¹⁰ Méetāngeneé tñngene ābel dé mekan níme mēsáá, áyāle nkag wée Titée, nyéenyín-naá me ámpē. ¹¹ Méetāngeneé tñngene nyaa echē Dyōb ákáadté, áyāle amaá nkamlēnē a nkōnsé akáad.

¹² “Ndií nwóó ekud é mekan ālāā nyé bon mímē mekan métom nyé áte. ¹³ Bon áde Edāádā é mbále épeé, ābēl nyēbīí mbále esyāól. Eehóbēnné echē kunze chēn. Dyam áde bēlāā’ é mó dōó áhōbpē, ālāā-’ε nyé mam níme mébēnléd pónde echē ehúe’ á’sō. ¹⁴ Achāgēd échēm edúbé āmín áyāle kéchéé éche áwógé áwēm chōó mó-’ε ālāā’ é nyé. ¹⁵ Kéchéé éche echem Sán áwóó édii échēm. Nê dōó ákáá bon níhōbē meé Edāádā étēd kéchéé éche níhōbē, éláá nyé.”

Ndutul ētīm menyīnge

¹⁶ Héé Yesue ábádeé aá, “Mwāmpīn ní pónde nyéenyínné me ámpē, mwāmpīn ní pónde-’ε āmbid enē nyéenyín me.” ¹⁷ Dōó donje dé bembapēe bésēdté nhóg ne aníní bánken, “Cheé áwémténé ahób, ālāā syānē aá, ‘Mwāmpīn ní pónde nyéenyínné me ámpē, mwāmpīn ní pónde-’ε āmbid e nê nyéenyín me?’ Ahób-pe ámpē aá, ‘Ayāle nkag wée Titée.’ ” ¹⁸ Bēmbē bésēdté bánken, “Cheé áwémténé ahób, ahób aá, ‘Mwāmpīn ní pónde?’ Séēsōntēnē dyam áde áhōbēé.”

¹⁹ Yesue ammād abii aá, bēhede mó dyam asēded. Né-óó, anlāá bó aá, “Dyam áde níhōbē meé, ‘Mwāmpīn ní pónde nyéenyínné me ámpē, mwāmpīn ní pónde-’ε āmbid e nê, nyéenyín me,’ dōó nyésēdté nhóg ne aníní-ye? ²⁰ Ne mbále, nlanje nyé meé, nyéēchií, nyélēb-pe, bon nkōnsé méwōg menyīnge. Nyéēsudén, bon mímē nsudēn métīm menyīnge. ²¹ Mmwaád awē ahede achyáá abelé ásudēn áyāle eche pónde e metake epedé. Bon nzé amaá achyáá abelé áwóg menyīnge, áyāle moonyon achyáádté á nkōnsé. ²² Nê dōó édii ne nyé. Nyésūdne bōob, bon mēnyín nyémpē. Ene pónde mímēn nlém mēlōn ne menyīnge, modmod éhēnlé-’aá nyé mímē menyīnge akobēn. ²³ Ade échē epun épeé, nyéesēdté me dyamdyam. Ne mbále, nlanje nyé nén meé Titée ābē nyé kéchéé échē nyésēdté á dīn ádēm.* ²⁴ Káāne bōob nyéēhēdnēé mó chōmchōm á dīn ádēm. Nyéhēden mó, nyéēkūd ābel nén mímēn menyīnge mēlōg mbon.”

* **16:23** Titée ābē nyé kéchéé échē nyésēdté á dīn ádēm: donje á kálag áwóó Nzé nyésēdté Titée kéchéé, ābē nyé chó á dīn ádēm.

Yesue atómé nkõjsé áte

²⁵ Yesue ambád ábē bembapεε aláa aá, “Mběnlédé ngan aláa nyé ekud é mekan. Póndé ehúε’ echě méebenlédte ngan. Mělāā-’ε nyé mekan tãngene Titée, nyaa echě nyésõjtēnnē.
²⁶ Echě epun, nyéēhedén mó kéchéé á dīn ádēm. Méetãgēn-naá mó aláa meé áwõngēn nyé,
²⁷ áyāle Titée mwēn adáá nyé. Adáá nyé áyāle nyēdāá me, nyēdúbpe-’ε bán mbídé áwē.
²⁸ Membíd wée Titée, nīpē á nkõjsé-te, bõõb-pe ntēdte nkõjsé, ntime ámbíd wée Titée.”
²⁹ Héε ábē bembapεε béhóbéé bán, “Ehóbe bõõb ngáne sésõjtēnnē, weébenlédte ngan.
³⁰ Sēbíí bõõb bán ebíí mekan mésyāāl, éehēdnád-taá bán modmod áseded wε dyamdyam. Nén ábélé sēdúbpe bán ebídé wée Dyõb.” ³¹ Dõõ Yesue ákwentanné bó aá, “Nyēdúbpe bõõb-ε? ³² Nyénõne! Póndé ehúε’, emaa-’ε ape, áde nyépãjtēdte áte. Mod téé atóm mehélé wée ábídé, nyétēdē mmēmpen. Bon ké nē, meesaá mmēmpen, Titée adé ne me.
³³ Nlãnge nyé nímén mekan ábel nēn nyébē nsañ abé ádē nyédíí ne me. Nyéékũd metake á nkõjsé-te bon nyéwēd nlém á abum. Ntómé nkõjsé áte.”

17*Yesue akánnédé eche yāl*

¹ Ade Yesue amáá nímén mekan mésyāāl ahób, dõõ ánóné amīn bon áhõbē aá, “A-Tē, póndé emaa ape. Lúmed bad ehúmé échě awõñ Mwān, ábel nēn awõñ Mwān mómpē álúmed ehúmé échõñ. ² Ebágé mó kunze ákamlēn moosyāāl, ábel nēn ábe bad bésyāāl ábe ebágé mó alongé áde déemaá’. ³ Alongé áde déemaá’ ádíí nēn bēbíí wε, mmõñ awē edé Dyõb á mbále, ne ábíí Yesu Krístā, awē élómé. ⁴ Mbídté échõñ ehúmé áwed á nkõjsé amad áde nímádé nsõñ nímé ebágé me. ⁵ Bõõb-põõ a-Sāñ, bídéd échēm ehúmé áwed, wée mmõñ édíí. Melemlem mé edúbé nímé ménwõñgē ne wε, nkõjsé rídé ahób bán níbootad.

Yesue akánnédé ábē bembapεε

⁶ “Mbélé bad bé nkõjsé ábe ebágé me bēbíí wε. Bébédéε ábõñ, wembě me bó, bēbélé-’ε ngáne ehóbé wée bēbel. ⁷ Bēbíí bõõb bán kéchéé éche ebágé me, ebídé áwõñ. ⁸ Nlãngé bó mam mésyāāl nímé élanjé me wée rílāá bó, bédúbpe-’ε nímé mam. Bēbíí ne mbále bán áwõñ dõõ mbídé, bédúbpe-’ε bán wε-εé elómé me. ⁹ Nkãnnad bó. Meekãnnádté bad bé nkõjsé. Bon nkãnnad bad ábe ebágé me, áyāle bédíí ábõñ. ¹⁰ Bad bésyāāl ábe bédé ábēm bédíí ábõñ, ábõñ-’ε bésyāāl bédíí ábēm, bēbídté-’ε échēm ehúmé áwed. ¹¹ Bõõb-põõ, mwãmpīn ní póndé méebáá á nkõjsé-te ámpē. Bon bédíí bédé á nkõjsé-te. Nhyag áwõñ. Titée awē Asáá, káá bó á ngīne e dīn ádõñ, dīn áde ebágé mé. Ngīne echě ebágé me ábel nēn bēbē mod nhóg, melemlem ngáne sóo-’ε ámpē dédíí mod nhóg. ¹² Ade mbédé ne bó, menkãá bó á ngīne e dīn ádõñ, dīn áde wēmbéé me.* Nkãngé bó, bó mod ké nhóg-ke eebõó’ étõmé mod awē émmádté abé bán ábõõ ábel bon ébenled ngáne étēnlédé á kálag e Dyõb. ¹³ Bõõb-põõ, nhyag áwõñ. Nhóbe-’ε nímén mekan ngáne ndíí rídé á nkõjsé ábel bon nímāb menyĩnge mélõn mbon, melemlem ngáne nímēm-me mélóné mbon. ¹⁴ Nlãngé bó mam mésyāāl nímé élanjé me wée rílāá bó. Bõõb-põõ bad bé nkõjsé békõó bó áyāle béesaá bad bé nkõjsé ámpē, melemlem ngáne me ámpē méesaá mod a nkõjsé. ¹⁵ Meehóbéé meé éhũd bó á nkõjsé-te, bon nhóbe’ meé ékãá’ bó ábel bon Mod e Ebébtéd eebēl’ bó mbéb. ¹⁶ Béesaá bad bé nkõjsé melemlem nēngáne méesaá mod a nkõjsé. ¹⁷ Benléd echõñ mbále ábel bon bēhel wε abele. Echõñ eyale édé mbále. ¹⁸ Nlómé bó á nkõjsé-te melemlem nēngáne wēmpē wēnlõmmē me á nkõjsé-te. ¹⁹ A etútú écháb membě echem yāl ábele wε ábel bon bómpē bébe échab yāl ábel bon békon wε abele.

Yesue akánnédé bad ábē bēdúbé mó bésyāāl

²⁰ “Meekãnnádté ábēm bembapεε bēnpen bon nkãnnad káõñne bad ábe bédúbpe me áyāle mam nímé bēwógé áwāb. ²¹ Nkãñne’ meé bó moosyāāl bēbē mod nhóg. A-Tē, bó

* **17:12** Menkãá bó á ngīne e dīn áde wēmbéé me: donje a kálag awóó á ngīne e dīn ádon ménkãá bad ábē ebágé me.

moosyáál bébê mod nhóg ne sóo, melemlem nêngáne édífí ne me, me-'ε mbé ne we. Bébé mod nhóg ábel nén nkõhsé rídúbe bán we-εé elómé me. ²² Ehúmé éche ébágé me, me-'ε mbagé bó. Mbagé bó ábel bonj bébê mod nhóg melemlem nêngáne sóo dédíí mod nhóg. ²³ Ndé mod nhóg ne bó, we-'ε edé mod nhóg ne me. Nén débël békõh mod nhóg abé. Békonj mod nhóg abé ábel bonj nkõhsé mbíi bán we-εé elómé me, bébíi-'ε bán edáá bó melemlem nêngáne édáá me. ²⁴ A-Tê, ebagé me bó, bébê wée rídíí, ábel bonj bényín echêm ehúmé. Wembě me ehúmé áyāle wendāh me se á mbooted mé nkõhsé. ²⁵ A-Tê, we-εé ebete mam nímé mésáá. Nkõhsé méebíi'ε we, bonj mbíí we, ábén-ne ámpē bébíí bán we-εé elómé me. ²⁶ Mbélé bébíí we, mēbēl-le ámpē ábel nén edāhge échē édáá me ébē bó áte, me-'ε ámpē mbē ne bó."

18

Békóbé Yesue

(Mat 26.47-56; Mak 14.43-50; Luk 22.47-53)

¹ Ade Yesue amáá akáne, bóobe ábē bembapεε bēnhidé, béchābē mwā edíb a Kidron amín. Nzag embé áhed, bénsōl áwēd-te. ² Judase, ntúré awě Yesue ambíí ádé abwóg á hōm, áyāle Yesue ne ábē bembapεε bēmmētén aladen áhed. ³ Né-óó, Judase antómén echonj é sánze ne bembāledε bé Ndáb-e-Dyōb ábe beprise bémbáá ne Befarisia bénlōmmē, békē wée Yesue ábédé. Abē bad bēnchōd e'kag, béwálé e'trúkāj ne bwēm é' nzum. ⁴ Yesue ammād mam mésyāāl míme mēbenléd ne mó abíi, ké nê, ambídéd yāl áwed, ásēdēd bó aáken, "Nzé nyéhedeé?" ⁵ Bēnkwentén mó bán, "sēhede Yesue, mod a dyad á Nazaret." Yesue ankwentén bó aá, "Me-εé ndé mó." Judase ntúré awě Yesue ambé áhed ne ábē bad. ⁶ Ade Yesue áhóbé aá, "Me-εé ndé mó," bēntimén mbíd, bēkwē ásē. ⁷ Hē dōo Yesue ásedtēé bó ámpē aáken, "Nzé nyéhedeé?" Bēnkwentén bán, "Yesue a dyad á Nazaret." ⁸ Héε Yesue ákwentanné bó aá, "Nlángé nyé meé, me-εé ndé mó. Né-óó, nzé nyéhede me, nyétēdē ábén bad ábe bédé ne me, békag." ⁹ Nén dēmbenléd álóned e'yale ábe ánhōbpē aá, "A-Sāj, átíntē e bad ábe wēmbéé me, meebódeé ké nhóg." ¹⁰ Simōn Petro anwálé nkwáté. Héε ádólé míme nkwáté bonj átōmtē', ásēlē etúu é ekáá é mbáá é mbāledε awě prise ambáámbáa. Ane mbāledε abédé dīn bán, Malkuse. ¹¹ Yesue anláá Petro aá, "Timéd nkwáté á abám. Nédē, meetēhgenεé metuné míme echem Sāj átíínédé me akud-ε?"

Békééné Yesue wée Anase

¹² Héε échē echonj é sánze ne awáb mod ambáá nchoo ne bembāledε bé bad bé Israel békóbé Yesue béhanj mó. ¹³ Bénsēbē mó akεεn wée Anase. Anase abédéε sāj-kálé awě Kaifase awě abédé prise ambáámbáa míme mwě. ¹⁴ Kaifase ne, mó ambě bad bémbáá bé Israel elébé aá ébóó bán mod nhóg áwē á nló mí bad bésyāal.

Petro abáá Yesue á yāl

(Mat 26.69-70; Mak 14.66-68; Luk 22.55-57)

¹⁵ Simōn Petro ne mbapεε ampée bhídé'áá Yesue. Prise ambáámbáa ambíí ane mbapεε, né-óó ane mbapεε ansól eyáde éche prise ambáámbáa wée bénsōlēnnē Yesue. ¹⁶ Petro pen anlyǎg á mmwe mé e'ké. Dóo ane mbapεε awě prise ambáámbáa ámbíi'ε átímé ámbíd á mmwe, ákālēn ngōndéε echē enōné'áá mmwe bonj ásōltē Petro á eyáde-tē. ¹⁷ Ene ngōndéε ansēdéd Petro aáken "Kíné wēmpē weésáá mbapεε nhóg awě ane mod-ε?" Petro ankwentén mó aá, "Aáy, meésáá." ¹⁸ Bōob-pōó, ahéb démbē. Né-óó, bembāledε ábe prise ambáámbáa ne bembāledε bé Ndáb-e-Dyōb bēnkonéd muú bétýéém áhed béwāle'. Petro mómpē ambé áhed, atyéém áwālē muú.

Prise ambáámbáa akáadte Yesue

(Mat 26.59-66; Mak 14.55-64; Luk 22.66-71)

¹⁹ Prise ambáámbáa esēdté'áá Yesue tēhgene ábē bembapεε ne ádé ayáge. ²⁰ Yesue ankwentén mó aá, "Mam mésyāāl míme rílánge'áá bad nhóbé'áá mó á nhén. Ayáged

ádêm ásyā́l-’ε, ábédé á Ndáb é mekáne ne á Ndáb-e-Dyöb wée bad bé Israel bésyā́l béladnéé. Meéhóbéé-’ε dyamdyam á kun-té. ²¹ Cheé-ō ésedtéé me ámpē. Sedéd bad ábe bēnwōg mam níme rílánjé bō. Bébíí mam níme ríhóbé.” ²² Ade Yesue áhóbé nê, mbaledε nhóg ambōm mó abén ahób aá, “Chán éhele éhōbē’ nê wée prise ambáámbáa?” ²³ Yesue antimtén mó aá, “Nzé nhóbé dyam áde déetāngene, ehób dō moosyā́l áwōg. Bon nzé édé bán nhóbé dyam áde átāngéné, cheé ekáá bon ébōmé me?” ²⁴ Dōo Anase áhóbé aá, békeεn Yesue wée Kaifase, prise ambáámbáa. Yesue ambé abé á mehan.

Petro abáá Yesue á yāl ámpē

(Mat 26.71-75; Mak 14.69-72; Luk 22.58-62)

²⁵ Bōob-pōó, Simōn Petro ambé atyéém áhed áwālē muú. Héε bad ábe bēmbē áhed bēsedtéé mó bán, “Kíné wēmpē weesaá mbapεε nhóg awē ane mod-ε?” Petro antān aá, “Aáy, meesaá.” ²⁶ Mbaledε awē prise ambáámbáa nhóg, mwānyan móo Petro ánsēnlē etúu, anchágéd ehób ámīn, aláá Petro aá, “Kíné meenyínéé nyúmō á nzag-tē-yε?” ²⁷ Petro antān ámpē. Abwōg-ábwōg, nchóm a kúb antōn.

Payledε akáádté Yesue

(Mat 27.1-2, 11-14; Mak 15.1-5; Luk 23.1-5)

²⁸ Bad bé Israel bēnhidnéd Yesue á ndáb wée Kaifase békēēn mó á eyáde e nkamlεε ambáá. Nén ábédé epōg é mbwεmbwε. Bēn bēnkēnsónlé á ndáb-te ábán nēn béenyinnád mbinde á’sō é’ Dyöb * ábel bédyê Ngande e Nnyíme-ámīn. ²⁹ Né-ōó, Payledε nkamlεε ambáá a bad bé Roma, ambíd e ebwóg áke atán bō, ásedté bō aáken, “Awusé áhéé nyéhóbé bán anén mod abélé?” ³⁰ Bēnkwentén mó bán, “Nzé anén mod enkēmbé ebébtéd é mod, né séēbageé mó áwōn mekáá.” ³¹ Payledε anláá bō aá, “Nyé bēn nyétéd mó, nyébenled mbéndé echēn nyékáad mó.” Héε bad bé Israel bēlāngéé mó bán, “Séewóó’ é kunze áwúu mod.” ³² Nén dēmbenléd álóned e’yale ábe Yesue ánhōbpē álúmed nyaa e kwééd eche áwēē. ³³ Payledε ansól á ndáb-te ámpē, áchāg Yesue, ásedéd mó aá, “Wε-εé edé kān e bad bé Israel-le?” ³⁴ Yesue ankwentén aá, “Mmōn-εé ehóbe nê ngé bad bēmpēe bōó bēlāngē wε mam á yāl echēm?” ³⁵ Payledε ankwentén aá, “Ndé mod a Israel-le? Abōn bad ne beprise bēmbáá bōó bēbágé wε áwēm mekáá. Cheé ebélé?” ³⁶ Yesue ankwentén aá, “Mmēm nkamlεn méesaá á nkōjsé wén. Nzé nímēm nkamlεn mémē á nkōjsé wén, né ábēm bembaledε bēwān, ábel nēn bad béebagé me á mekáá mé bad bé Israel. Bon nímēm nkamlεn méesaá mé nkōjsé.” ³⁷ Dōo Payledε ásedtéé mó aá, “Nédē edé kān-ε?” Yesue ankwentén aá, “Wε-εé ehóbé wéé ndé kān. Nzōm echē ekáá bon béchyáá me, mīpē á nkōjsé wén, edíi ábíd mbōn e mbále. Mod ké ahéé awē adé mod a mbále awóglan me.” ³⁸ Payledε ansédéd mó aá, “Cheé édé mbále?”

Bán Yesue átāngéné awé

(Mat 27.15-31; Mak 15.6-20; Luk 23.13-25)

Ade Payledε amáá mó aseded nēn, ambíd á ebwóg ámpē áke atán bad bé Israel, anláá bō aá, “Meekóbneé anén mod awusé ké ahóg áde méhōbpē meé bēwúu mó. ³⁹ Bon nyēwóó elem nēn bán, ntāngéné nyé mod a mbwōg nhóg abídted á pōndé e Ngande e Nnyíme-ámīn. Nyédōó bán níbídted nyé kān e bad bé Israel-le?” ⁴⁰ Bēnkwentén mó ne e’saad bán, “Aáy! Séēhēdēē mó. Bídtéd sé Barabase.” (Barabase abédé-’ε nchīb ambáá.)

19

¹ Dōo Payledε áhóbé aá béke bēbōm Yesue. ² Sánze éntéd ngen é mechā bēlōn ekóté éche émbē néε ekóté é kān, bēhē mó chó á nló, bēhé-’ε mó mengombe níme méyāge’ á yāl, nímē méwāgné mengombe mé kān. ³ Bésídté’áá mó benben, bēhōbē bán, “A kān e bad bé

* **18:28** Bad bé Israel bēndūbē nēn bán nzé mod asólé á ndáb e mod awē eésé mod a Israel, né awógté yāl mbinde. Ne bō, enén ndín e mod ebágáá mbinde á’sō é’ Dyöb epun saámbé. Enén pōndé esyā́l ééhele’aa-se adyé Ngande e Nnyíme-ámīn.

Israel, edúbé ebê ne we.” Bébómé’áá mó kááhne mebén. ⁴ Payledε ambíd á ebwóg ámpē, aláá ábê bad aá, “Nyénone’, mbídtaad nyé mó á ebwóg, ábel nén nyébíi bán, meekóbnéé mó awusé ké ahóg.” ⁵ Né-ᵛó, Yesue ambíd á ebwóg ne ekóté e mechă á nló, megombe nímé méyage’ mó-’ε mébé mó á yál. Héε Payledε álângeé bó aá, “Nyénone’ awedé mod-e nén!” ⁶ Ade beprise bémbáá ne bembæledε bé Ndáb-e-Dyöb bényiné mó, bêmbootéd abón bán, “Bomé mó á awög! Bomé mó á awög!” Payledε anláá bó aá, “Nyé bën nyétêd mó, nyébome mó á awög, áyāle meekóbnéé mó awusé ké ahóg.” ⁷ Abê bad bëntimtén Payledε bán, “Sêwóó mbéndé echê ehóbe nén bán atângeéné awé áyāle ahóbé aá módii Mwän a Dyöb.”

⁸ Ade Payledε áwógé nén, mbwóg mēnnabé mó akób. ⁹ Antīm ámbíd á eyáde-tê ámpē, ásēdēd Yesue aá, “Héé ébídé?” Bon Yesue enkênkädénné mó. ¹⁰ Né-ᵛó, Payledε anláá mó aá, “Weéhēdēē me akwenten-ε? Weebii’ é nén weé nwóó kunze áhób meé béchene we, nwón-’ε kunze áhób meé bébome we á awög-ε?” ¹¹ Yesue ankwentén mó aá, “Weewóó’ é kunze ké póg ámīn echēm ésebán Dyöb ábágé we ene kunze. Né-ᵛó, mod awé abagé me áwōn mekáá abelé mbéb nīme rítómténé achab ámīn.” ¹² Ade Payledε áwógé nē anhēd nzii áte de Yesue, bon ábê bad bēnhē e’saad bán, “Nzé etēdté anén mod né weesaá nsón awē Kaisεε. Kénzée awē ahóbé aá, módē kâη né atân gan Kaisεε.”

¹³ Ade Payledε áwógé nén, ambídén Yesue á ebwóg, ádyēē atii dé nkamlen. Adê hōm wēε ándyē’ é béchágé’ áá dó bán, Eyáde éche bēnábndé Meláá. A ehób é Hibru béchæge bán, Gabata. ¹⁴ Bᵛᵛb-pᵛᵛ, nén ábédé á epun é mboᵛsén é Ngande e Nnyíme-ámīn, dyam käd. Payledε anláá ábê bad bé Israel aá, “Echen kâη chō nén!” ¹⁵ Abê bad bēnhē e’saad bán, “Wúú mó! Wúú mó! Bomé mó á awög!” Héε Payledε ásēdtéé bó aá, “Mbome echen kâη á awög-ε?” Beprise bémbáá bēnkwentén mó bán, “Séewóó’ é kâη empée étōméé Kaisεε.” ¹⁶ Dᵛᵛ Payledε ábágé Yesue áwab mekáá ábome mó á awög.

Bébómmé Yesue á awög

(Mat 27.32-44; Mak 15.21-32; Luk 23.26-43)

Né-ᵛó, bēnhidnéd Yesue. ¹⁷ Yesue mwēn ampém áde awög bootya á dyad-tê ákēēn dó hōm áde béchægeé bán, “Hōm dé Ebóngél é Nló,” áde béchægeé á ehób é Hibru bán Golgota. ¹⁸ Ahed-taá bēmboméé mó á awög. Bēmbomé bad bébe bēmpēe á awög áhed, nhóg pēd póg, aníní-’ε pēd eníní, Yesue abé áfintē.

¹⁹ Payledε antēl á abámbé aá, “Yesue, mod a dyad á Nazaret, kâη e bad bé Israel,” abádé á awög á nló-mín wēε Yesue. ²⁰ Wēε bēmboméé Yesue á awög démbē benben ne Jerusalem. Né-ᵛó, bad híin bēnlāη chōm éche bēntenlé. Chōm éche ántenlé, antel chó á ehób é Hibru, átēl é ehób é Latin, ne é ehób é Grikia. ²¹ Beprise bémbáá bēnlāā Payledε bán, “Wēétēlē wéé ‘Kâη e bad bé Israel,’ tēl wéé, ‘Anén mod ahóbé aá, me-εé ndé kâη e bad bé Israel.’ ” ²² Payledε anláá bó aá, “Chōm éche rítélé mmaá atel.”

²³ Ade sánze é máá Yesue abome á awög, bēntēd éche mbóté, békabtéd chó áte monge méniin, bó mod té atéd akab ahóg. Bēntēd kááhne mbóté eche béhágkē áte. Ene mbóté bēnkēmbaá’ é chó hōmhōm. Embé bootya ámīn ápe ásē enkēnwōngé mbom. ²⁴ Héε bēlângeé nhóg ne aníní bán, “Syánē deésālē chó. Désid mbambú ányín mod awē áted chó.” Nén dēmbēnléd álóned e’yale ábe é’ténlédé á Kálag e Dyöb nén bán, “Bën ne bën bēnkāb échēm mbóté. Bēnsíd-tē mbambú ákab nīmēm nsob.”

Né-ᵛó, nē dᵛᵛ échē sánze émbēnlé. ²⁵ Yesue nyaá, nyaá mwānyan, Maria awē abédé Klopase mwaád ne Maria Magdalene béntyēēm benben ne á awög áde Yesue. ²⁶ Ade Yesue ányiné nyaá ne mbapeε awē ádáá bétyéémé áhed, anláá nyaá aá, “A-nyan, mwän we ne.” ²⁷ Héε álângeé ane mbapeε mómpē aá, “Nyóó ne.” Bootya ene pónde ane mbapeε antéd Yesue nyaá, áfīmēn mó áwē ndáb.

Yesue awédé

(Mat 27.45-56; Mak 15.33-41; Luk 23.44-49)

²⁸ Ambíd e nê, Yesue annyín aá mekan mésyāāl mémáá. Alóned-te ngáne éténlédé á Kálag e Dyöb anhób aá“Píd ekóbé me.” ²⁹ Kúmbe embé áhed, ebéntéd é mím énlōg áwēd-te. Né-óó bēntōdé kuchá á ebéntéd é mím-tê wê, bēsōm á ntōŋ rí ngen e hísōb, bēhē mó á nsəl. ³⁰ Ade Yesue ámwédé ebéntéd é mím chē, anhób aá, “Emáá.” Héε ámógé nló, awé-’ε.

Bésóó Yesue akon á aheb

³¹ Bōōb-pōó, échē epun ébédé Mbwe mé mboŋsén mé mbwe-mé-nkóme-áte. Bad bé Israel-le béehede’aá bán ndim ríbé ríbê á awōg á mbwe-mé-nkóme-áte, tanje ngáne échē epun é nkóme áte étōmtēnnē edúbé abé. Né-óó bēntān Payledε bán, ábe bó kunze ábóg bad ábe bébómmé á awōg mekuu ne áhúd bó á awōg. ³² Né-óó, échē sánze énkē ébóg mekuu ríme bad ábe bēmboméé bōōbe Yesue á awōg. Bēsēbē ríme nhóg abóg, bébóg-ke ríme aníníí. ³³ Bōŋ áde bépédé wéε Yesue bēntān néε ámáá awé. Né-óó, bēnkētōgēnnē mó mekuu abóg. ³⁴ Ké nê, sánze póg ensoŋ mó akon á aheb. Abwōg-ábwōg mekií ne mendíb bémíd. ³⁵ Mod awē annyín néε rímén mekan mébénlédé, abidé mbóŋ, eche mbóŋ edé-’ε mbále. Abíí nén aá, mókale’ mbále, ahóbe-’ε rímén mam ábel nén nyémpē nyédúbe. ³⁶ Mmén mam mébénlédé álóned e’yale ábe é’ténlédé á Kálag e Dyöb nén bán, “Béebógké ehid échē ké ehóg.” ³⁷ Eténlédé á kálag e Dyöb ámpē nén bán, “Bénōn ane awē bésóó akon.”

Béltmmé Yesue

(Mat 27.57-61; Mak 15.42-47; Luk 23.50-56)

³⁸ Ambíd enê, Josebe awē ambíd á dyad á Arimatia, anláá Payledε aá, ábe mó kunze áted ndim ríme Yesue. Josebe abédéε mbapεε awē Yesue, bōŋ énkēmbídédte yāl áwed áyāle abáá’áá bad bé Israel. Payledε ambē mó kunze áted ndim ríme Yesue. Né-óó, ankē Yesue ndim atéd. ³⁹ Nikodemuse awē ansébé Yesue ake dé anyín nkuu, bó Joseb bēnkē. Bédēkē anwálé mekúle ríme bēnabnadté ndim rímé bébénlé Mía ne Alōs.* Adē dyōg ábédé dyam móom mé kilo meláán ne kilo étáan. ⁴⁰ Béntéd ndim ríme Yesue, békāān mó mbóm ne ríme mekúle. Nén dōó elem é bad bé Israel áboŋsen ndim émbēε. ⁴¹ Bōōb-pōó, nzag embé wéε bēnwū’ε Yesue. Soŋ e ekóólé ebédé á nzag-tê wê, echē bēnkēmpaā ndim ké nhóg abane áte. ⁴² Né-óó, ngáne échē epun ebédé mbwe mé mboŋsén mé mbwe-mé-nkóme áte, ene soŋ-’ε ebé bēnbēn, bēmbané Yesue ndim áwēd-te.

20

Yesue apuúdé

(Mat 28.1-8; Mak 16.1-8; Luk 24.1-12)

¹ A Sōndé, epōg é mbwεmbwε, áde ehíntén émbēε ébé, Maria Magdalene ankē á soŋ wéε bēnlímēε Yesue. Ade ápédé áhed, antán néε bēhúdé aláá áde bēnkōlēnnē nsəl rí soŋ. ² Héε átómé mehélé, bōŋ áke atán Simōn Petro ne mbapεε ampée awē búmō bēbédé. Ane mbapεε abédéε mbapεε awē Yesue ándōŋgé. Dōó Maria álāŋgēé bó aá, “Bēhúdé Sāŋgwéé ndim á soŋ-tê, séebíi-’áa wéε bēbánné mó.” ³ Dōó Petro bó ane mbapεε bēhídté bōŋ békāg á soŋ. ⁴ Bó moosyāál bényágté’áá, bōŋ mbapεε aníníí anyāgté’áá tómaa Petro. Né-óó, ansébé ape á soŋ. ⁵ Anwúlén ásē ásad díd á soŋ-tê, anyín mbóm éche bēnkaánné Yesue, bōŋ enkēnsónlé á soŋ-tê. ⁶ Simōne ahúé’áá mó ámbíd, apedé-’áá pēén asól-le á soŋ-tê. Antán mbóm éche bēnkaánné Yesue áhed. ⁷ Antán-ne abad áde bēnkaánné Yesue nló. Adē abad déēbédéé hōm ahóg ne mbóm, dēndān áte pēd póg. ⁸ Héε aníníí mbapεε awē ansébé ape á soŋ mómpē ásólé áwēd-te. Annyín ábē bwēm, adúbé-’ε. ⁹ Ké nê, bēnkēnsóŋtēnnē chōm éche éténlédé á Kálag e Dyöb nén bán Yesue atāŋgéné apuu. ¹⁰ Ambíd é nê, ábē bēmbapεε bēntīm ámbíd á ndáb.

* **19:39** Alōs: Abédéε mekúle ríme bēbénlédé á ánabned ndim.

Yesue alúmté Maria Magdalene yäl
(Mat 28.9-10; Mak 16.9-11)

¹¹ Bɔɔb-pɔɔ Maria anlyəg á nsəl ní soŋ, áchyeé'. Ade áchyeé'ê nê dɔɔ áwúnlé ásē, bon ásadé díd á soŋ-tê. ¹² Asad áde ásádé díd, annyín ángel ébe. Echê ángel énhē e'púpe é' mbóté, édyēē wée bēnnaádté ndim míme Yesue. Nhóg andyēé á ped e nló, aníní-'ε á ped e mekuu. ¹³ Echê ángel ênsedéd Maria bán, "A-mmwaád, cheé échyeé'?" Anláá bó aá, "Nchye' áyāle bétédé ndim míme awem Sánḡwéé, meebii-'áa wée bébánné mó." ¹⁴ Ade ámáá ahób nê, ankunnéd, anyín née mod átyéémé áhed. Ane mod abédée Yesue bon enkembíí'ε aá Yesue mó adé. ¹⁵ Yesue asedéd mó aá, "A-mmwaád, cheé échyeé'ε? Nzéé éhedéé?" Maria anwémtén aá mod awē abele nsón á nzag-tê wê mó adé. Né-ɔɔ, anláá mó aá, "A-sán, nzé wε-εé etédé mó ndim, eláá me wée ébánné, ábel bon ríke rítéd mó." ¹⁶ Héé Yesue áchəgée mó aá, "A-Maria!" Dɔɔ Maria ákúnné yäl áwē bon áhóbé á ehób é Hibru aá, "Rabóni!" (awē adé nén bán, "Meléede"). ¹⁷ Yesue anláá mó aá, "Weésítan me, áyāle meétíméé ámbíd wée Titée. Bon kág wée ábēm bembapεε, ábēm baányan, éláa bó wée, ntime' ámbíd wée echem Sán, awē adé káəŋne echen Sán. Mó adé Dyöb ádēm, abé-'ε ádēn." ¹⁸ Né-ɔɔ, Maria Magdalene ankē, aláá bembapεε aá, mónyīnē Sánḡwéé. Anláá-'ε bó mam mésyāəl míme álánḡé mó.

Yesue alúmté abē bembapεε yäl
(Mat 28.16-20; Mak 16.14-18; Luk 24.36-49)

¹⁹ Echê epun é Sōndé chēn, ngukél, bembapεε ábe Yesue bēnladén áte á ndáb-te bēpēne ekob áyāle bébáá'áá bad bé Israel. Yesue ampě, atyéém átínté echáb, aláá bó aá, "Nsan mbê ne nyé." ²⁰ Ade ámáá ahób nê, anlúméd bó míme mekáá, alúméd-te bó aheb. Bembapεε bébédé menyinge bwámbwam ányín Sánḡwéé. ²¹ Dɔɔ Yesue álánḡéé bó ámpē aá, "Nsan mbê ne nyé. Ngáne Titée álómé me, melemlem nê dɔɔ mémpē rílómeé nyé." ²² Ade ámáá ahób nê, anhébé bó pemε, aláá-'ε bó aá, "Nyékob Edáádəŋ éche Esáá. ²³ Kénzée awē nyélágséné mbéb, né míme mbéb ríkúde alagsen. Kénzée-'ε awē nyéelágsénéé míme mbéb, né méekudéé alagsen."

Yesue alúmté Təmasε yäl

²⁴ Təmasε mbapεε nhóg átínté e bembapεε dyôm ne bébe ábe Yesue, awē béchágé'áá bán Nhéd, enkembáá ne baáb áde Yesue ápedé. ²⁵ Né-ɔɔ, áde ahúú baáb bēnlāá mó bán, "Sēnyíné Sánḡwéé." Bon anláá bó aá, "Esebán rínyíné meban míme bēmboméé mó təne á mekáá bon rísəm-me e'mii á meban-tê áwed, mbíd-te ekáá áwē aheb, méedúbéé mbéd."

²⁶ Ámbíd e e'pun waam, bembapεε bēnladén áte á ndáb-te ámpē. Təmasε mómpē ambé áhed. Bēmpēn e'kob, bon Yesue ampě, atyéém átínté echáb. Anláá bó aá, "Nsan mbê ne nyé." ²⁷ Héé álánḡéé Təmasε aá, "Səm e'mii á meban hén. Nəné' me mekáá, éhyene-'ε ekáá, ébid me chó á aheb. Sóg mod abé awē eedúbpé', dúbé!" ²⁸ Təmasε ankwentén mó aá, "A-Sáá awēm, a-Dyöb ádēm." ²⁹ Yesue anláá mó aá, "Saá áyāle ényíné me dɔɔ édúbpé-yε? Nnam ne bad ábe béenyíne bon kénê, bédúbe."

Nzəm echē ekáá bon bétéle' enén kálag

³⁰ Yesue ambēl ekud é menyáké émpēe éche ábē bembapεε bēmbēē ásē éche béeteleé á kálag-tê wén. ³¹ Bon mímén mésyāəl méténlédé ábel nén nyédúbe* bán, Yesue mó adé Ane-awē-Béwógté, Mwän a Dyöb. Nzé nyédúbpé-'ε mó, né nyékudé alonḡé áde déemaá' á dín adē.

21

Yesue alúmté abē bembapεε yäl ámpē

* 20:31 Nyédúbe; donḡe á Kálag dé e'só awóo nyébê nyédúbe.

1 Ambid e nímén mésyāāl, anlúméd ábē bembapεε yāl ámpē á nkin mé edib é Tiberia. Nyaa echē anlúmēdtē bó yāl ebédéé nén, 2 epun ehóg Simōn Petro, Tōmasε (awē béchágé'áá Nhéd), Nataniεε (awē ambid á dyad á Kana á mbwóg e Galilia), bán ábe Zεbēdiε, ne bembapεε ábe Yesuε bémpēe bébe, bēnladén hōm ahóg. 3 Héε Simōn Petro álānggēé bó aá, “Nkag súu akób.” Bēntimtén mó bán, “Sémpē séēhíd wε.” Né-óó, bēnhidé béke bésól á bǎε-tē. Bon nímē nkuu rísyāāl bēnkēnkóbpé chōmchōm.

4 Ade bīn é'bóótédé akéle, Yesuε antyéém á nkin mé edib. Bon ábē bembapεε bēnkēmbíí'ε bán mó adé. 5 Dóó Yesuε ásedtεé bó aá, “A-bēd, nyéekōbēε chōmchōm-ε?” Bēnkwentén mó bán, “Aáy, séēkōbēε.” 6 Anláá bó aá, “Nyébwēm mbínzé á pεd e ekáá é mbáá é bǎε, nyéēkōb.” Né-óó, bēmbwēm mbínzé ene pεd. Bēnkēnhenlé ene mbínzé adol áyāle súu émbē áwēd-te bwāmbwam. 7 Dóó mbapεε awē Yesuε ándəngé áhóbéé aá, “Sāngwéé mó adé!” Awóg áde Simōn Petro áwógé bán, Sāngwéé mó adé, anhé megombe á yāl (áyāle anhūd bwēm á yāl). Dóó áhébé á edib-te. 8 Bon ábíníí bembapεε bēmpē á nkin á bǎε-tē, bédolé mbínzé. Ene mbínzé enlón ne súu. Wéε bēmbidēnnē bǎε ápe á nkin dénkēnchabpé, ábédé dyam mbwókεl e méta póg. 9 Ade bépédé á nkin bēntān muú mé mekānled. Súu ébédé áwed ámīn ne ewεle. 10 Yesuε anláá bó aá, “Nyéhyεene' donje á súu áde nyékóbé bōob.” 11 Né-óó, Simōn Petro ansól á bǎε-tē, ádol ene mbínzé á nkin. Súu émbáá énlón ene mbínzé áte. Ebédé mbwókεl móom métaan ne éláán. Kénéε échē súu émbuú'ε áte, ene mbínzé enkēnsaléé. 12 Yesuε anláá bó aá, “Nyéhyε nyédyé ndyééd.” Abē bembapεε bó modmod enkēnchu'ε mó asēded aáken, “Nzé-módé édíí?” Bémbíí bán, Sāngwéé mó adé. 13 Dóó Yesuε átédé ewεle bon ábagé bó. Ambēl melemem ne súu. 14 Nén ábédé ngen echē élonťéné éláán, echē Yesuε álúmté ábē bembapεε yāl á pónđé echē ámáá apuu.

Yesuε asēdté Petro ké adáá mó

15 Ade bémáá ndyééd adyé, Yesuε asēdéd Simōn Petro aá, “A-Simōn, mwān a Jōn, edáá me tómaa ábén bembapεε-yε?” Simōne ankwentén aá, “Éε, a-Sān, ebíí wεé ndáá wε.” Yesuε anláá mó aá, “Tógén ábēm bán bé rídyōn ní mbód.” 16 Yesuε ansēdéd mó ngen éche élonťéné ébe aá, “A-Simōn, mwān a Jōn, edáá me-yε?” Petro antimtén mó aá, “Éε, a-Sān, ebíí wē ndáá wε.” Yesuε anláá mó aá, “Tógén nímēm rídyōn ní mbód.” 17 Yesuε asēdéd mó ngen échē élonťéné éláán aá, “A-Simōn, Mwān é Jōn edáá me-yε?” Yāl enhóó Petro áte áde Yesuε ásēdté mó ngen échē élonťéné éláán aáken, “Edáá me-yε?” Né-óó, anláá Yesuε aá, “A-Sān, ebíí mam mésyāāl. Ebíí wεé ndáá wε.” Yesuε anláá mó aá “Tógén nímēm rídyōn ní mbód. 18 Ne mbále, nlāngε wε nén mεé, áde ébédé etum, mmōn epúdéd'áá abad, ékág-ke kéhéé wéε édáá. Bon áde wéchunné wēsād mekáá, mod ampée awáád wε abad, ákēēn-ne wε wéε wéedáá'ε akε.” 19 (Yesuε anhób nē álúmed nyaa e kwééd echē Petro áwēē, álúmed ehúmé é Dyōb.) Ambid e nē dóó Yesuε álānggēé mó aá, “Hídé me.”

Yesuε ne mbapεε awē adáá

20 Dóó Petro ánóné ámbid bon ányīnē' nēε mbapεε ampée áhídéé bó. Ane mbapεε abédéε mbapεε awē Yesuε ándəngé. Móó andyεé Yesuε á akéb á pónđé éche bédyágé'áá ndyééd ngukél, bon ásēdéd Yesuε aá ken, nzé-módé ášōm mó. 21 Anyín áde Petro ányíné-'aá mó, anhób aá, “A-Sān, chán-náa anén mod?” 22 Yesuε ankwentén mó aá, “Nzé nhede mεé ábē á alongé kááñne pónđé echē mépéé, chán nē ánóné wε? Hídé me.” 23 Né-óó, énkānléd átíntē e bad ábe bēhídé'áá Yesuε hōm ásyāāl nén bán ane mbapεε éewáá, kénéε Yesuε énkēnhóbpé aá, éewáá. Anhób dásō aá, “Nzé nhede mεé ábē á alongé kááñne pónđé echē mépéé, chán nē ánóné wε?”

24 Ane mbapεε mó abíde mbōñ áyāl e nímén mekan, mó-'aá atelé mó ásē. Debíí-'ε bán, kéchéé echē áhóbé édé mbále.

Asóg á kálag echē Jōne

²⁵ Ekud é mam émpēe édé éche Yesue ábélé. Nzé bēnhōb bán bétele' mésyā̀l ásē, ahóg ámbìd e ádíńí, nwēmtan mēé né nkṑsé méekwogké échē kálag ahé áte.

Kálag e Mbɛltéd níme bembapɛɛ bé nlómag Ndibned ní kálag

Mod awe atelé kálag e Lukase mó atelé-'e kálag e Mbɛltéd. Mekan níme enén kálag mékoo'è alúmed áte médii áláa bad ngáne Edáádəŋ éche Esáá énwōŋgēnnē bad ábe béhídé'áá Yesue ákal nkalaŋ ní bwâm t̄ŋgene Yesue á Jerusalem, á mbwóg é Judeya ne Samaria ne á mesóg mé nkōŋsé. Elúmte ngáne adúbe á bad bé Krīsto ábédé álonéd chōm éche bad bé Israel béndūbēē. Enén kálag elúmte ngáne adúbe á bad bé Krīsto ábóótédé á Jerusalem ámbīd e mpume níme Krīstəə ne ngáne ákíi mebwóg mémpēe. Atón áde ádé etógnén áde enén kálag élúmteé ámpē ádii nsón níme Edáádəŋ éche Esáá ébeleé. Empē ne ngíne ámīn e bad ábe bédúbpé á mbwɛ ní Pentekəs.

Nkabted ní kálag

Aboŋsɛn bad ábe békale nkalaŋ ní bwâm 1.1-26

a. Póle e asóg eche Yesue ne ábē Bembapɛɛ 1.1-14

b. Mod awē atédé Judase échē etál nēŋgáne mbapɛɛ 1.15-26

Nkalaŋ níme Yesue níkálté á Jerusalem 2.1-8.3

Nkalaŋ níme Yesue níkálté á Judeya ne á Samaria 8.4-12.25

Nsón níme Paale 13.1-28.31

a. Eke é'só áke dé abel nsón 13.1-14.28

b. Mbom níme bembapɛɛ bé nlómag ne belyáged bé mwembé á Jerusalem 15.1-35

c. Meke níme mélónténé mébe áke dé abel nsón 15.36-18.22

d. Meke níme mélónténé méláán áke dé abel nsón 18.23-21.6

e. Paale áde á mbwóg á Jerusalem, á Kaisaria ne á Roma 21.17-28.31

Titée Dyöbe aá móǎlōm

Edáádəŋ éche Esáá

¹ A-Tiofilos, mod a edúbé, á kálag echē n̄sébpe atel, mentēl mekan ásē níme Yesue ámbenlé ne níme áyágté'áá bad. Ambēl n̄mén mekan bootya á pónde echē ámbootédte níme nsón, ² káŋne, á pónde eche Dyöb dēmbenlé boŋ ápūmē. Byánán ápumé, ámbenléd ngíne e Edáádəŋ éche Esáá, áláa bad ábe ámpwɛdté nēŋgáne ábē bembapɛɛ bé nlómag mekan níme bétŋgéné abel. ³ Bootya áde Yesue áwédé, ápe móom mé e'pun méniin, anlúmed ábē bembapɛɛ bé nlómag yál ngen ne ngen, álúmed nén aá ne mbále módē á alongé. Bényinnáá mó d̄id ákanlé-'e bó t̄ŋgene nkamlɛn ní Dyöb. ⁴ Pónde póg áde bós̄b̄ō bédyáŋkē ndyééd, ansím bó etúu áte aláá bó aá, “Nyéēh̄idtē á dyad á Jerusalem. Nyésine' nde echē Titée awēm álánge nyé aá móh̄ōbē aá mó̄b̄ē nyé. Ene nde ch̄óó ménlāā' é nyé. ⁵ J̄one adūsánnáá bad ne mendíb, boŋ ámbīd e nguse e e'pun b̄ōb, bédusén nyé ne Edáádəŋ éche Esáá.”

Yesue apūmmé

(Mak 16.19-20; Luk 24.50-53)

⁶ Pónde póg bembapɛɛ bé nlómag bóobe Yesue bēnladén hōm ahóg. Hée bésɛdteé mó bánken, “A-Sán, láá sé. Mmén mesú d̄óo wēbenlé boŋ bad bé Israel bēwōŋ ngíne ámpē ákamlɛn echab yál-ε?” ⁷ Hée Yesue átimtanné bó aá, “Titée mó abenlad eche ngíne átti pónde ne mekaŋ níme kéchéé ébenlédté. Nyéewóo' é kunze ábíi pónde eche n̄mén mekan mébenlédté. ⁸ Boŋ áde Edáádəŋ éche Esáá épií' é nyé nyéékūd ngíne, hé-'aá nyékanléé bad mekan níme nyényíné t̄ŋgene me á dyad á Jerusalem, á mbwóg é Judeya, ne e Samaria ésyāāl káŋ nyépē á metóŋgé mé nkōŋsé mésyāāl.” ⁹ Yesue amaá-'aá bó aláa nē, d̄óo Dyöb ábélé boŋ ápūmē ámīn. Ade bédii bēn̄n̄éé mó nē, mbag énkūtēn mó,

bénkennyín-naá mó ámpē. ¹⁰ Bembapεε bémbē bētānē mīd áte bēnōnē' ngāne Yesuε ákagké ámīn, dōo bad bébe ábe bēhédé mbóté éche épúbe' bēbídé táléd, bétýéém bó á nkag. ¹¹ Héε ábē bad bébe bésēdtéé bó bánken “A-bad bé Galilia, cheé nyétyéémé hén, nyénōnēé ámīn? Anén Yesuε awē Dyōb ábélé bon áhīdē átínté echēn, ápūmē ámīn, áttīm ámbíd melemlen ngāne nyényíné akag ámīn.”

Matiasε atédé etál éche Judasε

¹² Héε bembapεε bé nlomag bēhídté á Ekone é Menzab, bétīm ámbíd á Jerusalem. Echē eke ébédé dyam eped é Máyl ehóg. ¹³ Ade bésólé á dyad-tē, bēnkē bésól á ton eche bédýéé'áá áte. Ene ton ebédé á esón é ndáb éche édé ámīn. Abē bembapεε bé nlomag bēbédéε Petro, Jōnε, Jemse ne Andreyā, Filibε ne Tōmasε, Batolomyo ne Matyo, Jemse, mwān awe Alfōse ne Simōne awē anwón kán e alon, ne Judasε mwān awē Jemse. ¹⁴ Abén bembapεε bēyógké'áá aladen áte hōm ahóg ákáne nchoo ne bebaád, Maria, Yesuε nyaa, ne Yesuε baányan.

¹⁵ Mmē mesú mēn, bad ábe bēndūbē Yesuε bēnladén áte. Bēbédé dyam mbwókēl ne móom mé bad mébe. Héε Petro átyéémé ámīn átínté echāb bon áhōbē áá, ¹⁶ “A-baányan, mekan míme méténlédé á kálag e Dyōb métāngéné alón. Edāádān éche Esáá énhōb á'sō é pōndé á nsāl míme Dabidε tāngene Judasε awē antómén bad ábe bēnkē Yesuε akób. ¹⁷ Judasε abédé nhóg átínté e syánē. Yesuε ampwēd mó ábel nímén nsón melemlen nēngāne āmpwēdté syánē. ¹⁸ (Mōné míme ānkudté áyāle ebébtéd éche āmbenlé, anchanén mó etúú. A etúú-te wē dēn-naá ānsongé dúu, awé-'ε, abum ákán mó, mmii mbíd-te mó áwed. ¹⁹ Bad bésýāāl á Jerusalem bēnwōg ádén akan, né-ōó bēnchōg ádé hōm áwab ehōb-te bán Akeldama, nédē, 'Ndōob e mekií.') ” ²⁰ Petro ambád ahōb áá, “Nén ábénlédé ngāne éténlédé á kálag e ngāse é Dyōb nén bán, 'Ade hōm átim e'bwōgen modmod eelóó' áhed.' Eténlédé-'ε nén bán, 'Mod ampée átéd eche etál é nsón.' ”

²¹ “Né-ōó, éhēdne' nén bán dépwēd mod nhóg. Ane mod atāngéné abé mod awē abágáá ne syánē pōndé esýāāl eche echēd Sān Yesuε ne syánē dékágé'áá mebwóg ne mebwóg, ²² bootyaa á pōndé echē Jōnε ádúsánnáá bad āpe á pōndé echē Dyōb dēmbenlé bon Yesuε ápūmē. Mómpe atāngéné abé mod awē ambé mbón áde Yesuε āmpuú'ε.”

²³ Hē dōo bēpwédé bad bébe, Josebe awē bēpwāntánnáá bán Basabase (béchágé'áá mómpē bán Justuse) bó Matiasε. ²⁴ Dōo békānnēé bán, “A-Sān ebíí mod asýāāl nlém áte. Lúmed sé mod awē épwédé átínté e ábén bad bébe, ²⁵ átéd etál néε mod a nlomag, éche Judasε átédte bon mwēn átimé' éche eped éche ébonédé mó.” ²⁶ Né-ōó, bēnsíd mbambú álúmed bó mod awē bēpwēdté. Dōo mbambú élúmté bó ápwēd Matiasε. Né-ōó, bēmbād Matiasε á mesōngé mé bembapεε bé nlomag ábíní dyōm ne nhóg.

2

Epe éche Edāádān éche Esáá

¹ Ade ngande e Pentekōs épédé, bad ábe bédúbpé Krīstā bésýāāl bēnladén áte hōm ahóg. * ² Abwōg-ábwōg esaád émbíd ámīn. Ebédé néε ekukud é ngīne éche étóme'. Echē esaád énlōn ene ndáb esýāāl áte echē ábē bad ábe bédúbpé bēmbēé áte. ³ Hē dōo bényíné bwēm nēngāne muú nímē nwágné néε e'chém nítyéémé mod-téé á nló-mín. ⁴ Edāádān éche Esáá ēmpií bó moosýāāl, mod-téé ábootéd mehób mé bad bēmpēe ahób nímē béesebpēé ayáge. Edāádān chōo élyágté'áá bó áhōb kéchéé éche bēhōbē'áá.

* **2:1** Nzé móom mé e'pun métān méntōm ámbíd e ngande e Nnyíme-ámīn dōo enén ngande ébágáá. Echē epun chōo bad bé Israel bédýágé'áá ngande e mpád ní bwēm.

⁵ Enén pón dé bad bé Israel ábe békánáá Dyöb bébédé á Jerusalem. Abén bad bémbíð mebwóg ne mebwóg á nköŋsé. ⁶ Awóg áde béwógé échén esaád, ndun e mod enladén áte wée ábê bad ábe bédúbpé bébédé. Yäl enkóm bó áte bwámbwam áyāle ngáne bad ábe bédúbpé béhóbé'áá ábíníí bad bó mod-téé ácheme' échē ehób. ⁷ Ne nkómtēn rí yäl áte, bēnsēdéd bán, “Kíné saá á mbwóg e Galilia ábén bad bésyāāl bébídé-yē? ⁸ Chán-nō ébénlédé boŋ syāā mod-té áwōgē' ngáne béhóbéé éche ehób. ⁹ Atíntē e syánē, baahóg bébídé á meloŋ mé Patia, Media ne Elam; meloŋ mé Mesopotemia, Judeya ne Kapadosia; meloŋ mé Ponto ne mé Esia, ¹⁰ meloŋ mé Frigia ne Pamfilia, aloŋ á Egipto ne mebwóg mé aloŋ á Libia, benben ne Sirine syánē bad behóg debídé á dyad á Roma. ¹¹ Atíntē e ábén bad bésyāāl doŋge achyáádté ne bad bé Israel, ábíníí-'ē bad ábe béesē bad bé Israel ábe béhíde' adúbe á bad bé Israel. Syánē bad behóg debídé á aloŋ á Kret ne á aloŋ dé Arebia boŋ kénê, syánē mod téé awóge ngáne béhóbéé áwe ehób-te ndāle é mekan éche Dyöb ábélé.” ¹² Yäl enkóm bó áte bényāg-ke bwámbwam, bésēdté nhóg ne aníníí bánken, “Chán nén ádíí-yē?” ¹³ Kénê, doŋge á bad béwélé'áá bad ábe bédúbpé, béhōbē bán bémáá mím amwé.

Póle eche Petro

¹⁴ Héē Petro átyéémé ámín átíntē e ábíníí bembapēē bé nlomag dyóm ne nhóg, áchāgtē ehób, álāngē ndun e mod echē embé áhed aá, “A-baányan bé Israel ne nyé baásyāāl ábe nyēdyēē á Jerusalem, nyélām metúu rílaa nyé ngáne nén ádíí. ¹⁵ Abén bad béemwédeē mím ngáne nyéwēmtanné. Bīn é'díi bōōb ngāŋ abog é mbwembwē ngēn. ¹⁶ Boŋ nén ábénlédé ntíined ne e'yale ábe nkal é edāādāŋ Joēl ánhōbpē aá,

¹⁷ Dyöb áhóbé nén aá,

'A e'pun bé asóg,

mēlōm échēm Edāādāŋ éche Esáá épīi moosyāāl.

Abén bán bé bebaád ne bé baachóm béhōbē mam míme mébenléd á'sō é pón dé.

Echén kódebad ényīnē ndóg éche éhúú ne me,

ábēn bechun bé bad-te bēnangé nló.

¹⁸ Nê dēn-ēé mébenlé.

Mēlōm échēm Edāādāŋ mímē mesú, épīi ké ábēm bembāledē, bebaád ne baachóm,

boŋ béhōbē mam míme ríhúú ne me, míme mébenléd á'sō é' pón dé.

¹⁹ Mēlūmēd menyáké ádyōb

nlúmed-te e'chemléd á nköŋsé.

Mekíi mésyōgé, muú ríchodēn, mwēntud-te míbíde'.

²⁰ Etondēē ākwē ehíntén,

ngōn-ne éyāg nēē mekíi.

Mmén mekan mébenléd epun embáá é ehúmé é Sāŋgú édēhób bán épag.

²¹ Ene pón dé kénzéé awē akwēténé aá Yesuē adé mó Sāŋgwéé ākūd e'soósoŋ.' ”

²² Petro ambád ámpē aá, “A-bad bé Israel, nyélām metúu nyéwōglēn chōm éche ríhedēé ahób. Dyöb dēmbēl Yesuē mod a Nazaret ábēl ndāle é mekan mé menyáké ne e'chemléd álúmed nyé nén aá mó mwēn-neé mólōmē mó. Nyébēn nyēbíí nē bwām áyāle nén átíntē echēn dōō nē dēmbēnlédte. ²³ Dyöb dēmmad abíi, ámad-te atíi nén aá nyēwūū Yesuē abe áde nyēmbē mó á mekáá mé bad bé ekōyí, boŋ bébōmē-'ē mó á awōg. ²⁴ Boŋ kénê, Dyöb dēmpuúd mó, ahúd mó á metuné mé kwééd, áyāle kwééd eéhele'aá-se éhaŋ mó. ²⁵ Dabíde anhób tāŋgēne mó aá,

'Nnyíné'áá Sāŋgwéé áwēm á'sō-te pón dé ésyāāl.

Adé mé á ekáá émbáá, né-ōō, meētāgēē áte.

²⁶ Nê ábélé nlóné ne menyīŋge

nkale-'ē póle ne menyīŋge mésyāāl.

Echem yäl-le ámpē ēwālē e'lyāg bé nlém abé áde rídíí á alongé.

²⁷ Áyāle wéemwāá-se edāādāŋ échēm émāānēd á mbwóg e kwééd,

wéemwaá-’ε wě ndim míme awōn mbaledε mbɔɔ á soŋ-tê.

²⁸ Elúmté me menzii míme nípeene’ alongé, abé áde wébēē-’ε me á akéb mēbē menyinje.’ ”

²⁹ Petro ambád ámpē aá, “A-baányan, nlánge nyé ne aláa dēn nēn mēé Dabide awesyānē sáá ambáá, anwé. Bénlimē mó, echě soŋ edé-’ε hén kááŋne chii. ³⁰ Dabide abédēε nkal é’dáádān, ambíí-’ε chōm éche Dyōb dénhōbpē aá móɔbe mó. Dyōb démmwē melě nēn aá móɔtēd mwān á mbyaa míme Dabide móbel mó kēn melemlen nēŋgāne Dabide ámbēē kēn. ³¹ Dabide ammād anyín á’sō é’ pón dé, dyam áde Dyōb débenlé, né-ɔɔ, anhób mam tēŋene mpuu míme Ane-awē-Béwógté. Anhób aá, ‘Dyōb dénkēmmwaá aá ámaaned á mbwóg e kwééd, ndim ménkēmbɔɔ-aá mó á soŋ-tê.’

³² Ane Yesue mó-’aá Dyōb ápuúdté, sé moosyáál sēde-’ε mbón bán apuúde. ³³ Dyōb ábagé mó atii dé edúbé áwe ekáá émbáá. Abagé-’ε mó Edáádān éche Esáá éche ánhōbpē aá móɔbē mó. Yesue mó-’ε ábagé sé échē Edáádān, chó-’aá ékóá bon nyényinē’, nyéwōgē-’ε kéchéé échē ébenlad chii. ³⁴ Debíí nēn bán Dabide enkēmpuméé, bon kénē anhób aá, ‘Sān Dyōbe anláá awem Sāngwéé aá, Dyéé áwēm ekáá embáá,

³⁵ kááŋne á pón dé echě mébenlé bon ékōgtéd ábōn bad bé ekoyí ámín ne mekuu.’ ”

³⁶ Petro ambád ahób aá, “Né-ɔɔ, nyé bad bé Israel bésyāál nyékon abíi nēn bán anén Yesue awē nyébómmé á awōg mwēn-naá Dyōb dēmbenlé ábē Sāngwéé mó-’aá adé Ane-awē-Béwógté.”

³⁷ Awóg áde ábē bad béwógé póle eche Petro, entagéd bó á mewēmtēn-tē bwāmbwam. Héε bése dtéé Petro ne abíníi bembapεε bé nlómag bánken, “A-baányan, cheé-ɔ sētāŋgéné abel?”

³⁸ Petro antimén bó aá, “Nyémod-téé nyétimen Dyōb, nyétēde alongé dé mbéb bon nyékud edusen á dīn áde Yesu Krīstəə, ábel nēn Dyōb álagsen nyé mbéb Dyōb débē-’ε nyé echě ndε, Edáádān éche Esáá. ³⁹ Nyébíi nēn bán chōm eche Dyōb áhóbé aá móɔbe nyé édií áyāl echēn ne áben bán ébé-’ε ké áyāl e bad ábe bédé nchabnede. Edé ne moosyáál awē Sāngwéé áded Dyōb, áchénlé ábē ne mó.”

⁴⁰ Petro anléb bó, aláá-’ε bó mekan mémpēe híin. Ansím bó etúu áte ahób aá, “Mod-téé ásoŋ áde alongé, ésebé nē, né Dyōb dékōgsēn nyé melemlen ngāne ákōgsēnnē enén nyonŋel e ebébtēd.” ⁴¹ Bad híin béndūbē dyam áde Petro ánhōbpē bédusēn-ne bó. Mmē mbwε mesonŋé mé bad míme mémbad ámín e bad ábe béndūbē, mébédé dyam e’kálé é’láán. ⁴² Bēmbané nlém áyóge mekan míme bembapεε bé nlómag béyógté’áá bó, bébé-’ε nlatén ne bad ábe bédúbpé Krīstəə. Bóɔbɔɔ békānnē’, bédyāg-ke ndyééd hōm ahóg.

Nlatén mí bad ábe bédúbpé

⁴³ Bembapεε bé nlómag bébélé’áá menyáké, bélūmtē-’ε e’chemléd híin. Kénzéé awē annyín antagé nsəl áte. ⁴⁴ Bad bésyāál ábe béndūbē Yesue bémbē békεene’ nlatén á’sō. Chōm-té-’ε éche mod ánwōŋgē ébédé é moosyáál. ⁴⁵ Bésómáá-’áá bwēm, békāb ne mod-té ngāne ántōgnēnnē. ⁴⁶ Bényókké’áá aladen hōm ahóg epun-té á Ndáb-e-Dyōb ákáne. Bédyágé’áá ndyééd hōm ahóg áwāb mendáb ne nlém nhóg ne menyinje mésyāál. ⁴⁷ Békéné’áá Dyōb, bad bésyāál béwóón-ne bó nlém mí bwām. Epun-té-’ε Dyōb ábádáá bad ábe békúde e’sooson ámín e mesonŋé mé bad ábe bédúbpé.

3

Petro achōŋté mod awē awéde epεd

¹ Mbwε nhóg Petro bó Jōn békágé’áá á Ndáb-e-Dyōb. Nēn ábédé á ngān éláán é mūte, pón dé echě bad béyókké’áá akε á mekáne. ² Mod nhóg mó-’ε ambé á mmwε mé eyáde é Ndáb-e-Dyōb. Béchágé’áá mímé mmwε bán, Mmwε míme Mbóó. Ane mod anwé epεd se áde béchyáá mó. Epun-té bépémé’áá mó, bébānē mó á mmwε hē, áchōmē mōné wéε bad

ábe békágé'áá á Ndáb-e-Dyöb. ³ Anyín áde anyíne Petro bó Jön bésóle' á Ndáb-e-Dyöb-te, anchóm bó nde. ⁴ Dóo bənənēé mó chóon, bon Petro áhōbē aá, “Nōné sé!” ⁵ Héé ane mod ánóné bó ne mewēmtēn nēn aá móokūd chōm áwāb. ⁶ Dóo Petro áhōbēé aá, “Meewóó'ē mōné ké nhóg bon chōm éche níwóó chōo mébēé wē. A dīn áde Yesu Krīstəə a Nazaret, hidé ásē, ékag!” ⁷ Dóo Petro áchāngé ane mod ekáá émbáá, bon áwōngān mó átyéem ámīn. Abwōg-ábwōg mekuu ne mekóge mīmē ane mod ménwēdned. ⁸ Anhēb, atyéem ámīn, ábootéd-te akē. Ansól á Ndáb-e-Dyöb ne Petro bó Jön, ákag, áhebē' ámīn, ábagé-'ē Dyöb mekenag. ⁹ Bad bésyāāl ábe bēbédé áhed bényīn nēé ákagké ákēmtē-'ē Dyöb. ¹⁰ Bēnchem mó bán mó abédé mod awē adyēé'áá á Mmwē míme Mbóó ní Ndáb-e-Dyöb áchōmē bwēm. Yāl enkóm bó áte, bēbē-'ē menyáké ne dyam áde ábēnlédé ne mó.

Póle eche Petro áhōbē á Ndáb-e-Dyöb

¹¹ Yāl enkóm bad bésyāāl áte ábe bēmbē á Ndáb-e-Dyöb. Né-óó bēnnyāged béke bétán Petro bó Jön á abebpé á Ndáb-e-Dyöb áde bēchágé'áá bán Abebpé áde Solomonē. Ene pónde ane mod awē Petro bó Jön bēnchoódté, ambé áhídé bó. ¹² Ade Petro anyíne ábē bad, anláá bó aá, “A-bānned bé Israel, cheé ékáá bon nēn ákōmtē' nyé yāl áte? Chán-nō nyēnōné sé nē? Nyēwēmtan nēn bán éched ngīne chēn, ké'ē asān ádē sésáá á'sō é' Dyöb dóo ákáá bon sébel anén mod ábootéd akē-yē? ¹³ Dyöb áde Abrahamē, Aisigē ne Jakōbē bēbenléé, nédē Dyöb áde ábēd betaa, álúmté ehúmé éche awe mbāledē Yesuē. Nyēmbē mó á mekáá mé benkamlēne, nyēbān-'ē mó áyāl á'sō wēé Payledē. Ké áde Payledē ánwēmtēnnē mó atēde, nyēmbé nyēbān mó áyāl. ¹⁴ Abédé mod awē asáá, abé-'ē ane awē abele mekan míme métāngéné, bon nyēmbān mó áyāl. Nyēntīm nyéchéā' Payledē bán áchenned nyé mod awē awúé' bad. ¹⁵ Né-óó nyēnkōn bēwúú mod awē apiinad bad alongé á mbāle, bon Dyöb dēmpuú� mó. Sébēn sēnyínnē mīmē mekan dīd. ¹⁶ Anén mod awē nyényíneé nēn, awē nyébíí-'ē bwām, ngīne echē dīn áde Yesuē áwóó ne adúbe áde áwóó ne adúbe áde áwánlé áyāle ádē dīn, dóo ábágé anén mod awē anwé epēd ngīne, ádíid-te mó bwām. Nyé bēn nyényíne-'ē.

¹⁷ “Bōob-póó, a-baányan mbíí nēn meé, kéchéé éche nyāābe áben belyāged nyēmbēnlé Yesuē, nyēmbēl chō áyāle nyēnkēmbíí'ē chōm éche nyébeléé. ¹⁸ Kénēé ébēnlédé-'áá nē, Dyöb dēn dóo álónté ábē e'yale se' bōód áde anlāā'ē bekal bé'dāódān bésyāāl aá bēhōb bán Ane-awē-Béwógté ákūd metake. ¹⁹ Né-óó, nyétēde áden abé dé mbéb, nyétimēn Dyöb ábel bon ábóded nyé mbéb. ²⁰ Nzé nyébelé nē, né pónde épē echē Sāngwéé áhóódté nyé nlém. Ene pónde-'áá álōmēē nyé Ane-awē-Béwógté, nédē Yesuē, awē ápwédte nyé. ²¹ Yesuē atāngéné asébe dé adyēé ádyōb káon pónde épe echē Dyöb déhānlénnē mekan mésyāāl bon métim ekóólé. Nēn dóo Dyöb dēmbēnlé se' bōód aá bekal bé'dāódān ábe bésáá bēlāa bad. ²² Mosēē mwēn anhōb aá, ‘Sāngwéé awē adé áden Dyöb ápwēdé nyé nkal é'dāódān áfíntē e ábēn bad melemem nēe mē. Nyébel chōm ésyāāl éche álāngé nyé aá nyébel. ²³ Kénzéé awē eewógne ane nkal é'dāódān, Dyöb déhūd mó áfíntē e bad bé Dyöb abóded-te mó.’ ²⁴ Bekal bé'dāódān ábíníí ámpē bootya Samwēle ne ábe bēmpē ámbíd echē, bó moosyāál bēnwālē nlébtéd, bēhōb-pē mekan míme mébenléd mīmēn mesú. ²⁵ Dyam áde Dyöb dénhōbpē mbwiined ne bekal bé'dāódān ábédēé áyāl echēn, nyēmpē nyēwóó-'ē akab áyāle melē míme Dyöb démmwēē ne ábēn betaa. Dyöb dénlāā Abrahamē aá, ‘Mēnaméd moonyon asyāál á nkōnsé mbwiined ne mīmōn nchyáátén.’ ²⁶ Né-óó, Dyöb dēmpwēd awē mbāledē. Ade ápwédé mó, áwēn dóo ánsēbēē mó álóm ánamed nyé ábel áde ábenlé bon nyétēdē mīmēn mbeltéd mé mbéb.”

4

Kóte ekáádté Petro bó Jön

¹ Petro bó Jön bédii békánlé'áá bad mekan, dóo nguse é beprise ne mod ambáá a plūse a Ndáb-e-Dyöb, ne nguse e Besadusia bēpédé wēé bēmbēē. ² Bēnlīn áyāle ábē bēmbapēé bé

nlomag bébe béyágté'áá bad bán Yesue apuúdé, éche élúmte nén bán bad ábe béwédé bébē á alongé ámpē. ³ Bénkōb Petro bó Jone béhé bó á mbwōg. Ngáne bīn bēmmadté ahín, bémbē áhed káōn ne mbwembwē. ⁴ Kénēe bénkōbpē Petro bó Jone, ndun e mod eche enwóg mam míme békánlé'áá bó, endúbe. Mesongé mé bad ábe bédúbpé ménchāgē mépē dyam e'kálé é' bad é'táan.

⁵ Née bīn é'sánge, benklamene bé Israel, bad bémbáá bé dyad ne bemeléde bé mbéndé bēnladén áte á Jerusalem. ⁶ Anase awē abédé prise ambáambáa ambé áhed, ne Kaifase, Jone, Alesandaa ne bad bēmpēe ábe bédé á túmbé echē Prise Ambáambáa. ⁷ Béntī Petro bó Jone áwab e'só-te, boŋ bésēdté bó bánken “Chán nyémwédé anén mod awē anwé eped bwám adid? Ngíne ne dīn áde nzéé nyébénlédé?” ⁸ Héē Edáádəŋ éche Esáá épídé Petro, élon-ne mó áte. Dóo áhóbēé áá, “A-benklamene ne bad bémbáá bé dyad, ⁹ nyéchagé sé hén chii ákáad sé áyāle mboŋ míme sébénlé anén mod awē anwé eped ne ngáne ámwédé bwám adyēe. ¹⁰ Nyé bad bé Israel nyébīi-óó nén bán anén mod awē atyéémé nyé á'sō-te adyēé bwám á ngíne e dīn áde Yesu Krístəə, mod a Nazaret. Nyēmbomé mó á awōg boŋ Dyōb dēmpuúdé mó. ¹¹ Mó adé ane awē éténlédé á kálag e Dyōb áyāl echē nén bán, ‘Aláá áde belōŋ bé ndáb bēnchenéé dóo átímé aláá dé etógnén.’

¹² “E'soosōŋ béesaá ne mod ampée éetóméé Yesue, áyāle dīn dēmpēe déesaá á nkōŋsé-te wén áde Dyōb ábáge moonyōŋ áde átāngéné syānē asōŋ.”

¹³ Bəəb-pəə, yāl enkóm bad bé kóte áte ányín nén bán Petro bó Jone béhóbé ésebán mbwóg ké nhóg rídé bó áte. Bēnsōŋtēn-ne nén bán bédīi bad bé ngēn ábe béeyákgé kálag embáá. Dóo béchémé nén bán bóo bébáge'áá pónde ésyāal ne Yesue. ¹⁴ Boŋ ngáne bēnyīnnē née mod awē Petro bó Jone bēnchoódté átyéémé áhed ne bó, dyam dēnkēmbōŋgé bó ahób. ¹⁵ Né-óó, bēnlāā bó bán bēbīd á ndáb e kóte. Bēbīdé-'áá bó, bēn ne bēn bébootéd akal, ¹⁶ bésēdté bánken, “Chán débenlé ábén bad? Moosyāal á Jerusalem abīi áá bóo bébéle enén ndəle e menyáké. Deéhēlēē-se dehób bán béebeléé. ¹⁷ Boŋ detāngéné ábén bad etúu asīm áte nén bán bésōg bad akale tāŋgene Yesue, ábel boŋ mímén nkalaŋ méekanlád se nkag á'sō.” ¹⁸ Dóo béchénlé bó ámbīd ámpē boŋ bésīmē bó etúu áte bán béhedéé awóg ámpē mbéd née béhóbéé ké'e béyágtéé á dīn áde Yesue. ¹⁹ Boŋ Petro bó Jone bēntimtén bó bán, “Nyé bēn nyéhōb chōm-éé étāngéné á'sō é' Dyōb. Awógen nyé káa áwógen Dyōb? ²⁰ Ayāle sé pen séehēlēē-se sédīb nsəl bán séekanlé mam míme sé bēn sényīnné dīd séwógén-ne etúu.” ²¹ Bad bé kóte bēnlyāg bésīm bó etúu áte ngíne ngíne. Ámbīd enē bēnchené bó, áyāle bēnkēnyīnnē nzii echē béhele békógsén bó áyāle bad bésyāal békémté'áá Dyōb tāŋgene dyam áde ábénlédé. ²² Mod awē menyáké mēmbēnlédte áyāl boŋ ádyēē bwám antóm móom mé mwē méniin.

Bad ábe bédúbpé békānne bán

Dyōb ábe bó e'wéd bé nlém

²³ Ade bad bé kóte bétédté Petro bó Jone, bēnkē echoŋ é bad bé Krísto atán, beláá bó mam míme beprise bémbáá ne bad bémbáá bé kóte belāngé bó. ²⁴ Ade ábē bad bé Krísto béwógé nē, bēnlād nsəl ákáne. Bēnlāā Dyōb bán, “Titée, wē awē ehāgé nkoŋ mí mín ne rí sé, edīb é nkwe ne bwēm é'syāal ábe é'dé bó áte, ²⁵ wenlóm Edáádəŋ éche Esáá wēe echēd sán ambáá Dabide, awōŋ mbəlede wēé ébel áhōb ábén e'yale nén áá, ‘Cheé ékáá boŋ bad ábe béesē bad bé Israel bélie' bwámbwam?

Cheé ékáá-'e boŋ bad bébelé e'haké ngēn?

²⁶ Kāŋ é nkōŋsé élade yāl,

benklamene-'e ámpē békóbe mbom

átāngēn Sāŋ Dyōbe ne Ane-awē-Awógté.'

²⁷ Ebénlédé nē dēn. Herəde bó Pontus Paylede bēnkōb mbom á dyad-tē hén ne bad ábe béesē bad bé Israel ne belyāged bé bad bé Israel. Bēmbel nē áhāge Yesue awōŋ mbəlede

awě Asáá awě Ewógté. ²⁸ Bénkōb mbom ábel mam míme mmōŋ wēmmadté atíi ne echoŋ ngíne á'sō é' pónde mébenléd. ²⁹ A-Sán, bōb-pōó, mmōŋ énon akím áde békíméé, ébe sé ábōŋ bembaledé nlém ákal échōŋ eyale ésebán sēwóge mbwóg. ³⁰ Lúmed echoŋ ngíne édide bad bwám. Ebel-le séhel e'chemléd ne menyáké abel á dīn áde Yesue, awōŋ mbaledé awě asáá." ³¹ Bémáá-'aá akáne, hōm áde bēnladénné áte ánəŋned. Bó moosyáál bēnlōn ne Edáádəŋ éche Esáá bébootéd-te eyale é Dyōb akal ésebán mbwóg rídé bó áte.

Bad ábe bédúbpé bēbele mekan née mod nhóg

³² Bad bésyāāl ábe bédúbpé bēnwōŋ nlém nhóg ne mewēmtən mehóg. Mod-mod eehóbe'aá aá mōó mōwōō échén ké'ε échíníi boŋ bwēm é'syāāl bēmbē bó ntéd. ³³ Bembapεε bé nlomag bēmbē bēkalé' ne ngíne esyāāl nēn bán bédé mbōŋ nēn bán Dyōb ápúúdté Sánjú Yesue. Dyōb-pe démbād bó nsimé abe ámīn e nsimé. ³⁴ Modmod eetóge'aá chōm áfínté echáb. Pónde ne pónde té bad ábē bēnwōŋ e'túú ké'ε ndáb bésómé'aá chó, bēpēēn míme mōné, ³⁵ bēbē bembapεε bé nlomag, bō-ε bétédé'aá bēkāb ne mod-téé ngáne ántōgnēnnē. ³⁶ Nē dōó Josebe, mod a túmbé e Levi awě béchyáá á alon á Sayprus ámbenlé. Bembapεε bé nlomag bēchágé'aá mó bán Banabase, (nédē mod awě awéde bad nlém á abum.) ³⁷ Ansóm etúú, atéd míme mōné, ábe wēe bembapεε bé nlomag.

5

Ananiasε ne Safiraa

¹ Mod nhóg abédé bán Ananiasε, mwaád-te bán Safiraa. Bómpē bēnsōm donge á bwēm ádāb. ² Boŋ ankoó donge á mōné ámbíd, mwaád-te ámpē ambíi. Ananiasε ampεēn mōné míme mēnlyǎg ásē wēe bembapεε bé nlomag. ³ Héε Petro álāŋgeé mó nēn aá, "A-Ananias, cheé ékás boŋ ehé Satanε etál wéé ásəl wε á nlém-tē. Bōb-pōó, abelé wε ekānlé Edáádəŋ éche Esáá metóm akoo áde ékōŋgé eped é mōné míme ésómné bwēm. ⁴ Edēhób wě mósōme' etúú ébédéé echoŋ, áde émáá-'ε chó asóm ámpē, mōné mímed níbédéé mímōŋ. Cheé ékás boŋ etíi áwōŋ nlém-tē wéé móbel enén ndín e akan? Saké moonyon ékánlé metóm boŋ Dyōb dōó ékánlé metóm!" ⁵ Awóg áde Ananiasε áwógé nēn, anhún ásē, awé-'ε. Mbwóg ní ngíne ménkōb bad bésyāāl ábe bēnwōg ádén dyam. ⁶ Kódébad êmpě áhed, bétéd mó ndim, bēkaŋ mó bēke bēlíme.

⁷ Dyam háwa éláán ámbíd enē, Ananiasε mwaád ampě, enkēmbíi'ε pεn dyam áde ábénlédé. ⁸ Petro ansédéd mó aá, "Láá me, mōné rísyāāl mén míme nyékúdé áyāl e etúú éche nyé awon nchóm nyénsōmmē-ye?" Safiraa ankwentén mó aá, "Éε, rísyāāl mē." ⁹ Dōó Petro álāŋgeé mó aá, "Cheé ékás boŋ nyékágé' Edáádəŋ éche Sánjgwéé? Nōné', bad ábe bēlímmé awon nchóm bōó bédé á mmwε nínií, bétéd-te wēmpē ndim hē bōb." ¹⁰ Abwōg-ábwōg ane mmwaád anhún ásē á'sō-te wéε Petro, awé-'ε. Echē kódébad énsəl á ndáb-te bényín bán amaá awé. Dōó bēbídné mó ndim á ebwóg bēke bēlíme á nkəg ní soŋ wéε nchóm. ¹¹ Mbwóg ní ngíne ménkōb mwembé rísyāāl ne bad bésyāāl ábe bēnwōg ádén dyam.

Bad bé nlomag bēbéle menyáké hiin

¹² Bembapεε bé nlomag bēbéle'aá e'chemléd ne menyáké hiin áfínté e bad. Bad ábe bédúbpé-'ε bēyókké'aá abom née mod nhóg á Abepé á Solomonε á Ndáb-e-Dyōb. ¹³ Kénéε bad bēchágé'aá bó dīn á bwám, bédíi bēbáá'aá bó alaten. ¹⁴ Boŋ kénē, ekud é bebaád ne baachóm ábe bédúbpé Sánjú Yesue, bésólé'aá áwāb nlatén, mesonjé mé bad ábe bédúbpé ríchágke'. ¹⁵ Mekan míme bembapεε bé nlomag bēbéle'aá mēnkəŋ bad bēpēmē bad bé nkole bēbanné' bó á nkəg ní nzii á menəŋ ne á e'búm mīn. Bēbéle'aá nē ne mewēmtən nēn bán, nzé Petro atóme' ké tómén échē edáádəŋ éhūn bó á yál bēdyēε bwám. ¹⁶ Ekud é bad émbíd káəŋne á myad míme médé benben ne dyad á Jerusalem. Bēnwālē ábāb bad bé nkole áyāl ne bad ábe e'dáádəŋ bé mbéb é'tágté'aá. Bembapεε bé nlomag bēndíd moosyáál bwám.

Béhédé bembapεε bé nlómag á mbwóg

¹⁷ Ene pónde-’óó prise ambáámbáa ne échē ehoṅ é bad nédē, bad bé epepé é Besadusia bémbē kónjí bwámbwam ne bembapεε bé nlómag. ¹⁸ Bénkōb bembapεε bé nlómag, béhé bó á ndáb e mbwóg míme rídé á dyad tē. ¹⁹ Boṅ míme nkūu, ángel e Sánjú enhyē ekob é mbwóg adibe ebídéd-te bó. Enláá bó aá, ²⁰ “Nyékag á ndáb e Dyōb, nyélânge’ bad mam mésyāal tâṅgene ádén alonǵé dékōlē.” ²¹ Bembapεε bé nlómag bēnwōgēn ene ángel. Bīn é’sánǵé-’aá, béke bésól á Ndáb-e-Dyōb, bébootéd bad ayáged.

Ene pónde-’áá prise ambáámbáa ne échē ehoṅ é bad, bēchēlē mbom mí mbwóg míme ménlād belyáged bé Israel bésyāal. A mbom hē dōó bélómé nlébtéd á mbwóg nén bán bépεen bembapεε bé nlómag áwāb. ²² Boṅ áde sánze épédé á ndáb e mbwóg, bēnkētánné bembapεε bé nlómag áwēd-te. Né-’óó bēntīm ámbīd, béke bēláá ábē bad á mbom bán, ²³ “Sēpedé á ndáb e mbwóg, sētáné ngáne bépéné chó hōm ásyāal. Bad ábe bēnōne’ mbwóg-ke bó moosyāal bédé wée mod-té ánoṅéé mmwe mé e’ké. Boṅ áde sédíbpé ekob, séetánéé mod ké nhóg áwēd-te.” ²⁴ Ade mod ambáá a plūse é ndáb e Dyōb ne beprise bēmbáá bēwógé nē, bényāg, bánken “Chán nén ádíí?” ²⁵ Hē dōó mod nhóg ápédé áhed boṅ álāngē bó aá, “Nyébīi nén bán bad ábe nyénhēē á mbwóg, bédé á Ndáb-e-Dyōb bēyágte’ bad.” ²⁶ Dōó mod ambáá a plūse é Ndáb-e-Dyōb ábídé ne ábē bad, boṅ béke bēkōbē’ bembapεε bé nlómag, bépεené’ bó. Boṅ pen bēnkēnkóbēnné bó ewanǵe áyāle bēbáá’áá bán bad ábe bēmbē áhed bēlūm bó meláá.

²⁷ Bēnsōlēn bó á ndáb-te, bētíí bó á’sō é’ mbwóg. Hē dōó prise ambáámbáa ábóótédé bó akáad, álāngé bó nén aá, ²⁸ “Sēnsím nyé etúu áte nén bán nyéēkεené’ ayáge áde anén mod á’sō ámpē. Bōob-pōó, Nyénōne’ chōm-ée nyébélé. Nyébélé moosyāal á Jerusalem awógé ádén ayáge. Nyéhede-’ε kwééd echē abán áwēd nló.” ²⁹ Héε Petro ne ábíníí bembapεε bé nlómag bétimtánné bó bán “Dyōb dōó sétāngéné awógen, saké baányoṅ. ³⁰ Ade nyémáá Yesue abome á awóg, nyēwúú-’ε mó, Dyōb áde ábēd betaa, dēmpuúd mó. ³¹ Dyōb dēnchāgēd mó, ábānē-’ε mó á ekáá é mbáá nēε Nlyáged ne Nsoode. Ambēl nē ábel boṅ álúmed bad bé Israel nzii eche bēchenéé ádab abé dé mbéb boṅ Dyōb álagsén bó. ³² Sébēn sēnyínné mímén mekan dīd. Edāádāṅ éche Esáá chómpē ébídé’ mbóṅ. Chó-’aá édé ndε echē Dyōb ábagéé bad ábe bēwógne mó.”

Elébé eche Gamaliεε

³³ Ade mbwóg eche endyēé ásē éwógé nē, bēnlīṅ bwámbwam káōṅ bēhede-’ε bán bēwúu bembapεε bé nlómag. ³⁴ Boṅ mod a mbwóg nhóg áfíntē echáb, awē bēchágé’áá bán Gamaliεε antyéém ámīn. Anén mod abédéε Farisia, abé-’ε meléede a mbéndé awē bad bésyāal bēbágé’áá edúbé bwámbwam. Anhób aá bésébe bēbídēn ábē bembapεε bé nlómag á ebwóg. ³⁵ Dōó álāngéé bad bé mbwóg aá, “A-baányoṅ bé Israel, nyétéd pónde ne chōm-ée nyéhedeé ábén bad ábel. ³⁶ Eēchābēē áte áde mod awē bēchágé’áá bán Tiodase ábídáá dúu, ákumé’ ekáá á tál aá módē mod. Bad ábe bēnhīd mó ámbīd bēbédé dyam mbwókεl éniin. Boṅ káōṅ ne á asóg bēnwūú mó, ábē bad-te bēpántéd áte, échē epepé chó-’ε ébóó. ³⁷ Ambīd e pónde, mod awe bēchágé’áá bán Judase mod a Galilia mómpē ámbīd á pónde e tóngé. Ambēl ndun e mod enhīd mómpē boṅ káōṅne á asóg bēnwūú mó, ábē bad-te bēpántéd áte. ³⁸ Bōob-pōó, áyāle ádén dyam, nlānge nyé nén mēé nyétede ábén bad békag, nyéebēlē bó dyam. Ayāle nzé édé nén bán mímén ntíí ké’ε ádén dyam áhúú ne moonyoṅ, né dēn dékwē. ³⁹ Boṅ nzé édé bán áhúú ne Dyōb, né nyéehēnlé bó dyam ábel, né káōṅne á asóg nyéēnyīn bán Dyōb dōó nyétānganné.”

Bad bé mbwóg bēnkōb elébé éche Gamaliεε ⁴⁰ Héε bēchénlé bembapεε bé nlómag bán bésól á ndáb. Bēnkūdē bó, bésím-me bó etúu áte bán bēhedeé awóg ámpē nēε bētúbéé dīn áde Yesue. Dōó bétédte bó bán békag. ⁴¹ Bembapεε bé nlómag bēnysāá á’sō é’ mbwóg. Bēmbē menyīnge ányín nén Dyōb ányíné aá bēkwógnédé ákud akwáké á dīn áde Yesue. ⁴² Epun ne epun-té békágé’áá á ndáb e Dyōb ne á ndáb é bad, bēyāgtē bad, bēkale-’ε nkalaṅ míme Yesue, Ane-awē-Bēwógté.

6

Mwembé mépwédé bad saámbé áwónge

¹ Bɔɔb-pɔɔ, ngáne mesonǵé mé bad ábe bédúbpé méchágké'áá acháge ne acháge, nswanǵten mémbíð átínté e bad bé Israel ábe béhóbé'áá ehób é Grikiá ne ábe béhóbé'áá ehób é dyad. Bad ábe béhóbé'áá ehób é Grikiá béhóbé'áá bán ábāb bekúd béekudéé akab á məné áde békábpáá bekúd epun-téé. ² Héé bembapεε bé nlómag dyôm ne bébe béléadéé bad ábe bédúbpé bésyāā́l áte bonj béléngē bó bán, “Eeboo'é nén bán sétεde akal dé eyale é Dyōb ábel bonj séhíde nkabtéd mí məné ámbíð. ³ Né-ɔɔ, a-baányan nyépwed bad saámbé átínté echên, ábe béwóó edúbé, ábe Edáððan éche Esáá élyágtéé, bébíi-'ε akan, ábel nén sébane mímén ntíi áwab mekáá. ⁴ Ene pónde séēbē eched yāl esyā́l ákáne ne ákal nkalan mí bwām.” ⁵ Moosyā́l anwóg menyinǵe ne dyam áde bembapεε bé nlómag bēnhōbpē. Né-ɔɔ, bēmpwēð Stefanuse. Abédéé mod awē andúbé bwāmbwam. Edáððan éche Esáá-'ε élyāgtē mó. Bēmpwēð káōne Filibe, Prokorose, Nikanɔɔ, Timōne, Pamenase ne Nikolause. Nikolause abédéé mod awē ambíð á dyad á Antyōg, eebédéé mod a Israel bonj antimén adúbe á bad bé Israel. ⁶ Bēmpεén ábén bad á'sō wéε bembapεε bé nlómag. Bembapεε bé nlómag bēnkānnēð bó bēbán-ne bó mekáá á nló. ⁷ Né-ɔɔ, eyale e Dyōb émbē ékanlād mbwóg áte esyā́l ékäg á'sō. Mesonǵé mé bad ábe bēndūbē á Jerusalem méchágké'áá acháge ne acháge. Ekud é beprise chómpē émbootéd nkalan mí bwām ahíd.

Békóbé Stefanuse

⁸ Bɔɔb-pɔɔ Stefanuse abédé-éé mod awē ádē alongé álúmté'áá nsimé ní Dyōb bwāmbwam. Awónǵ ngíne ábel ndale é mekan é menyáké átínté e bad. ⁹ Bonj baahóg bēmbootéd mó apentēn. Abé bad bēbédéé bad ábe bēmbíð á echoǵ é bad éche émmētén akε á ndáb e mekáne eche béchágé'áá bán ndáb e mekáne e betān ábe bēnkēmbé betān ámpē. Abé bad bēbédé bad bé Israel ábe bēmbíð á myad mé Sirine ne Alesandria. Bóobe bad bé Israel bēmpēe ábe bēmbíð á mbwóg e Silisia ne e Esia, bēmbootéd aswanǵten ne Stefanuse. ¹⁰ Bonj Edáððan éche Esáá émbē mó nyaa e debyéé eche nzé anhób dyam, béehéle'áá dó apεle. ¹¹ Né-ɔɔ bénsāl baahóg áte bán bēhōb nén bán “Séwógé néε Stefanuse ásyā́'ε Moseε, ásyā́-'ε Dyōb.” ¹² Né-'áá bēmbenlé bonj békón bad bé dyad, békón bad bēmbáá bé dyad ne bemeléde bé mbéndé. Héé békóbé Stefanuse bonj békεεné mó á'sō é' bad bé mbwóg. ¹³ Hé-'áá bépééné bad ábíð mó mbónj é metóm. Abé bad bēnhōb nén bán, “Anén mod ahóbe' mekan mé mbéb pónde ésyā́l tǵngene Ndáb-e-Dyōb echē esáá ne tǵngene mbéndé eche Dyōb ábágé syánē. ¹⁴ Séwógé néε áhóbéé áá ane Yesue, mod a Nazaret, āpān Ndáb-e-Dyōb áhǵnlén-ne e'lem ábe Moseε ályágnédé syánē.” ¹⁵ Bad bésyā́l ábē bēbédé á ndáb e mbom bēnsūm mīð wéε Stefanuse. Bēnnyīn néε e'só é'peneé mó néε e'só é' ángel.

7

*Stefanuse abēnlédé myanǵó
mí bad bé Israel ákáá*

¹ Prisε ambáámbáá ansédéd Stefanuse aáken, “Mmén mekan mésyā́l míme ábén bad béhóbé wε áyāl, méde mbále-yε?” ² Dóɔ Stefanuse ábóótédé bad bé káánsel póle akale. Anhób aá, “A-baányan ne besáá ábēm, nyélām metúu. Dyōb dé ehúmé dēmpií eched sǵn Abrahamε áde abédé á mbwóg e Mesopotemia, adéhób aá mókag adyεε á dyad á Haran. ³ Dyōb dénlā́a mó aá ‘Tεde echoǵ túmbé, étεde-'ε ádōn alonj ékag á ndɔɔb eche mélūmēdtē wε.’ ⁴ Né-ɔɔ, Abrahamε antédé ndɔɔb e Kaldeya áhye ádyē á dyad á Haran. Ambíð e kwééd eche Abrahamε sáá, Dyōb dēmbēl Abrahamε áke ádyē á ndɔɔb eche nyédíi áhed nén bɔɔb. ⁵ Ene pónde Dyōb dénkēmbáá Abrahamε ké abēn á ndɔɔb eche ándāāsēnnē mó. Bonj pen Dyōb dénhób nén aá ene ndɔɔb ésuunéd bó míme mbyaa. Pónde eche Dyōb dénlā́á-'é Abrahamε nē, eenkēnwáléé mwān ké nhóg. ⁶ Dyōb dénlā́a mó nén aá, ‘Mmōn

mbyaa mébē beken á alon̄ á bad bémpēe. Awed-taá bébēē betān, békūd-te metuné etūn é pónđé éche édé dyam mbwókēl é mwě éniin. ⁷ Bon̄ mēkōgsēn ádē alon̄ á bad áde bébenléé nēe betān. Ambīd enē, nímōn̄ mbyaa mébīd á alon̄-tē wē, bétim áyāl e ádēn abwóg á hōm, békānnē á dīn ádēm áhed.’ ⁸ Hēe Dyōb ábélé bon̄ Abrahamē ápē á nchemten ne mó tñgēne ngáne béyagēé bad, nēngáne e’chemléd bé melě míme Dyōb ámwédé ne ábē bad. Né-ǎǎ, Abrahamē an’yāg awe mwān Aisigē ámbīd e e’pun saámbé áde béchyáá mó. Aisigē mó-’e an’yāg awe mwān Jakōbe, Jakōbe mó-’e áyāg ábe bān dyōm ne bébe ábe bédé ábēd betaa.

⁹ “Ábē betaa bēnwōōn mwānyan̄ nhóg, Josebe kónjí á nlém-tē. Né-ǎǎ, bénsōm mó nēngáne ntān. Bad ábe bénsōmmē mó áwāb, bēnkeén mó á alon̄ á Egipto. Bon̄ Dyōb dēmbē mó ámbīd, ¹⁰ ábēl-le atóm metake mésyāāl áte. Dyōb dēmbēl Farao kñ e Egipto anwógēn Josebe menyīnge ábē-’e Josebe debyéé, áde ápédé áwe á’sō. Nēn dēmbēl Farao ambě Josebe atii á ngómenaa ámin e alon̄ ne ámin e ábē bwēm é’syāāl. ¹¹ Ambīd enē, nzaa e ngíne empě á alon̄ á Egipto ne á alon̄ á Kanahan. Ene nzaa empēēn metake mé ngíne, ábēd betaa bēnkēnwōn-’aá ndyééd eche bédyákgē. ¹² Né-ǎǎ, áde Jakōbe áwógé bān ndyééd edé á Egipto, anlóm ábe bān áwed. Nédē ábēd betaa. Nē dōǎ ábédé bó ngen e’só áke áwed. ¹³ Áde bān ábe Jakōbe békíí á Egipto ngen éche élónténé ébe, Josebe ampalé yāl áte wēe baányan̄. Hē dōǎ Farao ásónténé tñgēne túmbé echě Josebe. ¹⁴ Né-ǎǎ, Josebe anlyágtén baányan̄ aá béléa sáá Jakōbe, áhyag ne eche túmbé esyāál á Egipto. Bó moosyāál bēbédé móom mé mod saámbé ne bétáan. ¹⁵ Dōǎ Jakōbe bó moosyāál békíí á Egipto. Awed-taá mó ne ábe bān, betaa ábe syānē bēndyēé’é káñ bēwé-’e. ¹⁶ Ambīd e nē, bēntēd bó ndim bēsūēn ámbīd á dyad á Shekem, bélímé mó áwed á ndōǎb echě Abrahamē áchanénnē mōné wēe bān bé túmbé e Hamō.

¹⁷ “Áde pónđé ékwógé apē echě Dyōb délōnēdtē dyam áde ánlāā’é Abrahamē aá móǎbēl, meson̄gé míme ábēd bad ábe bēbédé á Egipto mēm māđ achóge bwāmbwam. ¹⁸ Káñne á asóg, kñ empēe echě enkēmbíí myan̄gó míme Josebe, empě á nkamlēn. ¹⁹ Anwōn̄ akwāb tñgēne ábēd betaa átagtē-’e bó. Ankñ bētēdē ábab bān á ebwóg, ábēl bon̄ bēwē. ²⁰ Mmē mesú dōǎ béchyáá Mosēe. Ábédēe mwān awě ambōn̄ bwāmbwam. Bēntōgēn mó á ndáb wēe sáá á etūn é ngōn éláán. ²¹ Ambīd enē dōǎ bētēdtē mó á ebwóg-te. Hēe mwān a mmwāđ awě Farao ádíbté mó, átēdē mó ngáne awě mwān, átoñné-’e mó káñ ákwogé’. ²² Bēn’yāgēd Mosēe debyéé á bad bé Egipto ásyāāl káñ abé ndāle e mod á nhóbtéd ne á mbeltéd.

²³ “Áde Mosēe ápédé móom mé mwě méniiin, mewēmtēn mēmpií mó áke dényīn baányan̄ bé Israel. ²⁴ Antán ngáne mod a Egipto átagtēé mwānyan̄ nhóg. Dōǎ ákíí áhed átimten. Anwōngēn mó áwúé-’e ane mod a Egipto. ²⁵ Mosēe anwēmtén aá ábē bad béchem nēn bān Dyōb áhede mó abēnled áhúd bó á mekáá mé bad bé Egipto, bon̄ bēnkēnyínnē nē. ²⁶ Epun éche ébádténé, antán ábē bad bé Israel bébe bēn ne bēn bēwane’. Anhēd nzii eche áyālēē bó ákóm nsan̄. Dōǎ álāngēé bó aá, ‘Eesaá mbále bān baányan̄ bóǎ nyédíí-yē? Chān-nō nyé mod-tē áhedeé waáb alógen?’ ²⁷ Bon̄ ane mod awě áhedé’áá waáb alógen nē, antínéd Mosēe á nkāg ásedtē mó aáken, ‘Nzé-módé abagé kunze aá ékamlan ne ákáad sé? ²⁸ Ehede mēmpē awúu ngáne éwúu mod a Egipto chān-e?’ ²⁹ Awóg áde Mosēe áwógé nē, ansōb ákē á mbwóg e bad bé Midian. Awed-taá ádyéé káñ bon̄ áchyāā ábe bān bé baachóm bébe.

³⁰ “Ambīd e móom mé mwě méniiin dōǎ ángel épíídé Mosēe á ehyānge. Empíí mó a muúte, nímé ménkōbēn mwā bwēl. Nēn ábédé bēnben ne mbōǎd e Sinai. ³¹ Áde Mosēe ányíne ádēn akan, menyáké ménkōb mó. Ansíde bēnben aá mótoñ anōn bwām, dōǎ áwógé ehób éche Sāngwéé nēn aá, ³² ‘Mēe ndé Dyōb áde ábōn̄ betaa, Dyōb áde Abrahamē, Aisigē ne Jakōbe bēbēnlé’áá.’ Ne mbwóg ní ngíne Mosēe enkēnchu’é anōn áhed. ³³ Hēe Sāngwéé álāngēé mó aá ‘Húd metámbé á mekuu áyāle abwóg á hōm áde étyéémé nēn ádíi hōm áde ásáá. ³⁴ Nnyíne ngáne ábēm bad ábe bédé á alon̄ á Egipto békudēé metake bwāmbwam.

Nwógé ngáne béwennadté dǎo nhyédé bǎ awǒngɛn. Bǎb-pǎǎ hyǎg, mǎlǒm wɛ á Egipto.’
³⁵ Anén Mosɛɛ mǎǎ bad bé Israel bémbǎngɛ á yǎl bonj bésɛdté mǎ bánken, ‘Nzé-módé abagé wɛ kunze ákamlɛn ne ákáad sé?’ Mǎ-’aá Dyǒb dénlǒmmɛ ákamlɛn ne ásonj ábɛ bad. Nén dɛmbɛnléd áde ángɛl ɛmpíí’ é mǎ áde bwɛl bɛnkǒbpɛ muú. ³⁶ Mosɛɛ awɛd mǎǎ ambídɛn bad bé Israel á Egipto. Ambɛl ne e’chemléd áwɛd ne á Eyǎke é edíb é nkwɛ. Ambɛl-lɛ menyáké ne e’chemléd áde bɛbédé á ehyǎngɛ á etún é móom mé mwɛ méniin. ³⁷ Anén Mosɛɛ mǎǎ anlǎá bad bé Israel aá, ‘Dyǒb délǒmɛ nyé nkal é’ dǎádǎɛ awɛ ábíd áfíntɛ echɛn melemlem nɛngáne álómé me.’ ³⁸ Melemlem mé Mosɛɛ mǎǎbédé nlatɛn ne ábɛd bad á ehyǎngɛ. Abédé áwɛd ne ábɛd betaa áde ángɛl echɛ Dyǒb dénlǒmɛnnɛ nlébtéd á Mbǎǎd e Sinai énhǒbpɛ áwǎb. Mmɛn nlébtéd míme Mosɛɛ ánkudté wɛɛ ángɛl mǎǎ syánɛ dédíí déhídɛé.

³⁹ “Ábɛd betaa bɛnkɛnwógɛnnɛ Mosɛɛ, bonj bémbǎɛ mǎ á yǎl, bɛtimé béwɛmtǎn átim ámbíd á Egipto. ⁴⁰ Ade Mosɛɛ ályágé adé á mbǎǎd e Sinai dǎǎ bad bé Israel bɛlǎngɛé mwǎnyɛn Arɔnɛ bán, ‘Bɛlé sé bwɛm ábɛ bɛbɛ nɛngáne myǒb ábɛ bɛlyágɛd sé áyǎle séebíí’ é dɛm áde ábɛnlédé ne Mosɛɛ awɛ ambídéd sé á Egipto.’ ⁴¹ Héɛ bɛbɛlé chǒm éche éwǎgnɛ mwǎn a nyag bonj bébootéd e’lém awúu ábɛ chǒ mɛndɛ. Bɛmbɛl kǎǎngɛ ngandɛ, áwóg menyíngɛ ne chǒm éche bɛbɛnlé mímab mekáá. ⁴² Dǎǎ Dyǒb ákúnnédé bǎ mbíd bonj áchenné’ bǎ ákánnɛd ngumɛ éche édé ámín. Eɛbɛnlédé ngáne étɛnlédé á kǎlag e bekal bé’ dǎádǎɛ nɛn bán, ‘A-bad bé Israel, áde nyémbɛɛ á ehyǎngɛ á etún é móom mé mwɛ méniin saké mɛɛ nyékwɛnlé’ áá kǎa nyétúmmé’ áá e’lém ábɛ mɛndɛ. ⁴³ Tɛndɛ echɛ dyǒb áde béchǎgɛɛ bán Molek mǎǎ nyémpɛmmɛ.

Edíídingɛ-’ɛ éche tintinɛ a dyǒb áde béchǎgɛɛ bán Rɛfan chǎǎ nyéhyǒmnǎá.

Mmɛn myǒb mǎǎ nyéɛnlé mekáá bonj nyébwǎgkɛ mebǒbǒɛ.

Né-ǎǎ, mɛbɛn nyé, nlóm nyé hǒm áde áchǎbnédé tǎmaa alɔɛn á Babilɔn.’ ”

⁴⁴ Stefanusɛ ambé abád ámpɛ aá, “Ade ábɛd betaa bɛbédé á ehyǎngɛ bɛnwǒɛn Ebem é Dyǒb echɛ élúmte nɛn bán Dyǒb adé ne bǎ. Bɛnlǒɛn chǒ nyaa echɛ Dyǒb dénlǎá’ é Mosɛɛ aá álǒɛn chǒ. Nsáaned míme Dyǒb délúmɛdtɛ Mosɛɛ mǎǎ ánhídtɛ. ⁴⁵ Ámbíd e pǒndé ábɛd betaa bɛnkǒb ene tɛndɛ á mekáá míme ábab besáá. Bɛnwǎlɛ chǒ áyǎl áde bǎǎbɛ Josua békǒbnɛ melɔɛn ndǎǎb echɛ Dyǒb dɛnnanɛé bǎ bad áte. Ene tɛndɛ embé ebé áhed kǎǎngɛ á pǒndé echɛ Dabidɛ. ⁴⁶ Nsimé ní Dyǒb níhídé’ áá Dabidɛ. Né-ǎǎ, anchǎɛn Dyǒb aá ábɛ mǎ kunze mǎlǎo Dyǒb áde Jakǎbɛ ábɛnlé’ áá ndáb. ⁴⁷ Bonj Solomonɛ, Dabidɛ mwǎn, mǎǎ antím Dyǒb ene ndáb alóo. ⁴⁸ Bonj kɛnɛ Dyǒb á Ngum éɛdyɛɛ’ é á ndáb echɛ baányɔn bɛlǒɛnɛ mekáá. Edé nɛn ngáne nkal é’ dǎádǎɛ nhǒg áhǒbɛ aá Dyǒb áhǒbɛ aá,

⁴⁹ ‘Nkɔɛn nímmín mǎǎ níde ádɛm atii dé nkamlɛn,

nkǒɛnsɛ-’ɛ míbɛ wɛɛ míbannɛé mekuu.

Nyaa e ndáb ehéé nyéhele-sɛ nyélóo mɛ?

Ké’ɛ héé mékǎmmɛɛ áte?

⁵⁰ Mmɛn meémaa’ é ábɛn bwɛm abɛl-ɛ?’ ”

⁵¹ Stefanusɛ ambád áhǒb aá, “Nyédíí bad ábɛ béwúú nló áte. Nyélelé nlém á abum. Nyékǎlé metúu áyǎl e eyale é Dyǒb. Nyédíí melemlem nɛngáne ábɛn betaa, nyétǎngɛn Edǎádǎɛn éche Esáá. ⁵² Nkal é’ dǎádǎɛn ké nhǒg alyágé áse awɛ enkɛnkúɛd metake á mekáá míme ábɛn betaa-yɛ? Bɛnwúu mɛsɛnzɛ mé Dyǒb mɛsyǎl míme se’ bǎǎd mɛmbɛl ehǎngɛ áyǎl e eɛɛ éche Ane awɛ abɛle mekan míme métǎngɛnɛ. Nyé-’ɛ bǎǎb nyésómé mǎ, nyéwúú-’ɛ mǎ. ⁵³ Nyé bɛn-naa nyékudé mbéndé éche Dyǒb álómé mbwiined ne éche ángɛl bonj kɛnɛ nyéehídɛé chǒ.”

Bélúmɛ Stefanusɛ melǎá

⁵⁴ Ade bad bé mbwǎg béwógɛ mekan míme Stefanusɛ áhǒbɛ, bɛnlíɛn bwǎmbwam kǎǎng yǎl ésoǒgɛ bǎ áte. ⁵⁵ Stefanusɛ-’ɛ Edǎádǎɛn éche Esáá énlɔn mǎ áte. Néɛ ánónɛ ámín ányínɛ’ ehúmɛ é Dyǒb, ányínɛ’ Yesue ngáne átyéémɛ Dyǒb á ekáá émbáá. ⁵⁶ Dǎǎ áhǒbɛ

aá, “Nyénəne’, nnyíne’ nées dyöb ánédnéde, Mwän-a-Moonyon átyéémé Dyöb é ekáá émbáá.” ⁵⁷ Hées bad bé mbwóg béhéde esaád é ngine békútén-ne metúu ne mekáá bon bó moosyáál bébōnlād mō. ⁵⁸ Bēndol mō bésyāñnéd mō á dyad-tē, bébootéd mō meláá alúm. Bad ábe béntyēem mbōñ ákógsen Stefanuse bēnhūd nímāb nkob áyāl békε bébanē á’sō-te wée kódemod póg bán Səale ánəne bó. * ⁵⁹ Ade bélúmεé Stefanuse meláá nē, ankáne aá, “A-Sāngú Yesu, mmōñ kōb échēm edəádəñ.” ⁶⁰ Dóo ábwógé mebóbōñ bon ákántē ehób amīn aá, “A-Sāñ, lagsén bó nímén mbéb nime bébeléé.” Amaá-aá ahób nē, awé-’ε.

8

¹ Səale abédé ásē ákwentén-ne aá béwúu Stefanuse.

Metuné mébéle Ebese épáñtéde áte

Echē epun chēn mwembé mé Jerusalem mēmbootéd metake mé ngine akud á mekáá mé bad bé Israel. Bad ábe bédúbpé bésyāñ bēmpāñtéd áte á mbwóg e Judeya né e Samaria ésyāñ. Bon bembapεε bé nlomag bēñpεn-εε bēnlyǎg. ² Nguse é bad ábe bēmbané nímāb nlém nisyāñ ábele Dyöb bēnlīmē Stefanuse. Béchyεε’, bélebé-’ε mō. ³ Bon Səale mō-’ε ahedáá mwembé abóded. Ahúé’áá enén ndáb átimé eníníí, ábīdtē bó á ebwóg, bebaád ne baachóm, ahág-ke bó á mbwóg.

Filibε akalé nkalan ní bwām á Samaria

⁴ Bad ábe bédúbpé bēmpāñtéd áte, békag békale nkalan ní bwām. ⁵ Filibε mō ankē á dyad ambáá á mbwóg e Samaria ákanlé bad tñgene Ane-awě-Béwógté. ⁶ Ade ndun e mod éwógé mam nime Filibε áhóbeé bényín-ne e’chemléd bé menyáké ábe ábélé, bēntōñ metúu atále áte áwóg dyam áde áhóbeé. ⁷ Filibε ambēl e’dəádəñ bé mbéb é’syāñgé’áá ekud é bad áte ne e’saad é’ ngine, ekud é bad-te ábe yāl énwēē eped ne ábe bésyágté’áá bēndyεé bwām. ⁸ Nén dēmbēl bad bésyāñ á dyad-tē wē béwóg menyñge bwāmbwam.

⁹ Bəəb-pəó, mod nhóg abédé áde dyad áte bán Siməne, akumé’áá ngan eche ekómté’áá bad bé Samaria yāl áte bwāmbwam. Akumé’áá ekáá á tál aá modmod eépedεé mō. ¹⁰ Bad bésyāñ á dyad, ndəle é bad ne bekwěkwě bé bad bēmbané nlém áwē, bēhōbē-’ε bán, “Anén mod adii ngumε e Dyöb echē béchágεé bán, Ngum embáá.” ¹¹ Bēmbané nlém áwē áyāle á etún é pónde ankōñ bad yāl akómed áte ne echē ngan echē ákumé’áá. ¹² Bon áde bédúbpé nkalan nime Filibε ánkaleé bó tñgene nkalan ní bwām mé nkamlēn ní Dyöb ne tñgene Yesu Krīstəə, bēnkūd edusen, bebaád ne baachóm. ¹³ Siməne mwēn ámpē andúbé, ákūd-te edusen. Ambootéd Filibε ahíd kéhéé áde ákágé’áá. Yāl enkóm mō áte áde ányíne mbeltéd mmé menyáké nime Filibε ábélé’áá.

¹⁴ Bembapεε bé nlomag bēnwōg á Jerusalem bán bad bé Samaria békóbe eyale é Dyöb, hées bélómé Petro bó Jəne áwed. ¹⁵ Ade bépédé áwed bēnkāñnēd bad ábe bédúbpé nēn bán békud Edəádəñ éche Esáá. ¹⁶ Bēnkāñnēd bó áyāle bēnkēmpaá Edəádəñ éche Esáá akud. Bēndusen bó dāsə á dīn áde Sāngú Yesuε. ¹⁷ Dóo Petro bó Jəne bēbáné bó mekáá á nló bó-’ε békudé’ Edəádəñ éche Esáá. ¹⁸ Ade Siməne ányíne aá nzé bembapεε bé nlomag bēbáné mod ekáá á nló akude’ Edəádəñ éche Esáá, ambídéd mənέ ábe Petro bó Jəñ, ¹⁹ áhōbē aá, “Nyébag mémpē enén ngine ábel bon kenzéé awě mbáné ekáá á nló akud Edəádəñ éche Esáá.” ²⁰ Petro antimtén mō aá, “Nzé ewémténé wée móhele-se móchāñēn nde e Dyöb mənέ, nyáabe nímōñ mənέ nyékag á dū-á-muú. ²¹ Weewóó’ε akab ké ahóg áyāl e níméd nsón áyāle nímōñ nlém méeboó’ε áte á’sō é’ Dyöb. ²² Kunnéd-te mbíd étimen Dyöb, áyāle nímén mewémtēn mé mbéb nime éwóó áte, ékáne’ wée Sāngwéé álagsen wε áyāle awémtēn áde ewémténé enén ndín e akan. ²³ Mmaá anyín nēn mεé, kán emaa wε akób áte, mbéb-pε ríhéde wε á mehāñgε-te.” ²⁴ Hées Siməne álāñgεé Petro bó Jəñ aá, “Sōn,

* **7:58** Atíntē e bad bé Israel émbē nēn bán ábe bébidé mbōñ bán mod abelé awusé bóo bēbágé’áá bad bé’só alúm mō meláá.

nyékânned me wée Sánḡwéé, âbel bon nímén mésyāāl níme nyéhóbé ké ahóg déebenlád ne me.”

²⁵ Ade Petro bó Jōn bémáá mam mésyāāl ahób t̄nḡene Yesue, bémād-te nkalaḡ níme Sánḡwéé akal, bēntīm ámbíd á Jerusalem. A nzii á esú békálé’áá nkalaḡ ní bwām níme Yesue á myad mé mbwóg e Samaria hiin.

Filibé bó mod e alon dé Etopia

²⁶ Mmíní mbwe ángel e Sánḡú enláá Filibé aá, “Ladé yāl, ékag á p̄ed e mbəḡ wée nzii echē ebíde á Jerusalem áke á Gaza étóméé” Béebenládte enén nzii ámpē. ²⁷ Filibé abōḡséné-’áá ákǎḡ-ke. Héé ábomné soḡ e mod á nzii ngáne á súé’é áwē alon. Anén mod abédéé ndəle e mod awē akamlánnáá, ánoné-’é ngáb eche Kandese, mmwaád awe akamlánnáá alon dé Etopia. Ane mod ankē á Jerusalem. ²⁸ A ehúu ámbíd échē, andyéé á ebambam. Ngáne ákágé’áá, áláá’áá kálag echē nkal é’dəádəḡ Yesayaa. ²⁹ Héé Edəádəḡ éche Esáá élanḡéé Filibé aá, “Kǎḡ á ebambam hē, ébē chó benben.” ³⁰ Filibé annyəḡéd áhed, dōo áwógé ngáne ane mod áláá’é kálag e nkal é’dəádəḡ Yesayaa. Dōo ásedteé mó aáken “Esōḡtan chōm éche éláá’é-ye?” ³¹ Ane mod antimén mó aá “Chán mémwéé asōḡtan áde mod éētānledéé me áte?” Né-ḡó, anchélé Filibé aá ácháḡe á ebambam, bómō bédyēé áhed. ³² Ep̄ed éche ane mod ákóó’áá aláḡ ebédéé nén, “Abédéé n̄nḡáne n̄dyḡḡ ní mbód níme békagké awúu, ambé-’é ngáne mwān a n̄dyḡḡ ní mbód awē béseléé nyoḡ bon eéchyēē’, enkēnhóbpe dyamdyam.

³³ “Bēnsudéd mó edúbé, békōbēn-ne mó kunze. Nzé-módé átūb níme nchyáátén d̄in áde édíí bán bēnhūd mó ám̄in á nkōḡsé.”

³⁴ Ane mod ansedéd Filibé aáken, “Nzé-módé ane nkal é’dəádəḡ áhóbéé, eche yāl chēne ké’e mod ampée?” ³⁵ Héé Filibé álanḡéé mó nkalaḡ ní bwām níme Yesue, átānlād mó mekan áte, mbooted ne échén ep̄ed. ³⁶ Ade békagké nē, bēmpē hōm áde mendíb médíí. Héé ane mod áhóbéé aá, “Mendíb móō mén. Weédūsānnē me ngen póg-e?”* ³⁸ Ane mod anhób aá bétii ebambam. Dōo bó Filibé bésúdé ásē bésól á mendíb-te bon Filibé ádusán mó. ³⁹ Bébídé-’áá á mendíb-te bíden, Edəádəḡ é Sánḡú ékēēn-ne Filibé. Ane mod eenyíne’áá mó ámpē bon ambé ákǎḡ, alón-ne ne menyinḡe. ⁴⁰ Filibé annyín yāl á dyad á Azotus ábooted-te áke dyad ne dyad té, ákalé’ nkalaḡ ní bwām, káḡḡ ápe á dyad á Kaisaria.

9

Sōle atimé Yesue adúbe (Mbel 22.6-16; 26.12-18)

¹ Bōob-pōó Sōle ambé ákīmē’ áwúu bembapee ábe Sánḡwéé. Ankē wée prise ambáámbáa, ² aláá mó aá átel kálag échē ábéé belyáged bé ndáb é mekáne é Damaskos, ábel nén áwōḡ kunze echē nzé anyíne bad ké béhéé ábe béhíde’ nzii e Yesue áwed, áhan bó, ken bebaád-’e ké’e baachóm, akób bó, ákēēn bó á Jerusalem. ³ Dōo Sōle áhídté bon ákag. A nzii e Damaskos wē, áde ádíí benben ne dyad, emwēdmwēd émbíd ádyōb, épen mó yāl esyāál. ⁴ Anhún á ndōob. Dōo áwógé ehób élanḡē mó aá, “A-Sōl, á-Sōl, cheé ékáá bon étagté me?” ⁵ Sōle ansedéd aáken, “A-Sán, nzé-módé ne?” Dōo échē ehób étimtanné mó aá, “Me-éé ndé Yesue awē étagtéé. ⁶ Bōob-pōó, hidé ásē, ékag á dyad-tē, áhed dōo bēlāā-’é we chōm éche étāḡéné ábel.” ⁷ Bad ábe bōobe Sōle bēnwōḡ bēntyéem, dyam déeboó bó ahób. Bēnwōḡ ehób bon bēnkēnyínné mod awē ahóbe’. ⁸ Sōle anhidé ásē, ánēdē m̄id áte, bon eenyíne’áá ekíde. Né-ḡó, bēnchāā mó é ekáá, békēēn mó á dyad-tē á Damaskos.

* **8:36** Donḡe á kálag dé’só ábádé nchoo 37: Filibé anláá mó aá, “Nhele n̄dūsēn we, nzése edúbpe Yesue ne nlém nhóg.” Ane mod ankwentén aá, “Ndúbpe nén méé Yesu Krístə adii Mwān a Dyōb.”

⁹ Andyé e'pun é'láán adé eenyíneé ekíde. Ene pónde esyáál-le eemwédeé, eedyéde-'áa chömchöm.

¹⁰ A Damaskos mod abédé awë andúbé Yesue, béchagé'áá mó bán, Ananiasé. Annyín ndóg. A ndóg-te wê, Sánjú Yesue anchæg mó aá, "A-Ananias." Ananiasé ankwentén aá "Me nén, a-Sánj." ¹¹ Dóo Sánjwéé álángeé mó aá, "Bojsén, éke á nkonj ní nzii míme béchagéé bán Ntyéémé. Wěpě á ndáb wée Judasé. Nzé epedé áhed, ésédéd mod awë abíde á dyad á Tasus, béchäge mó bán Soolé. Adé áhed bōōb akānne', ¹² anyíne-'e ndóg. A ndóg-te wê, anyíne mod awë béchagéé bán Ananiasé, abáne mó mekáá á nló ábel boj anyínen ámpē." ¹³ Ananiasé antimtén mó aá "A-Sánj, nkénwōg ane mod dúu bwāmbwam ne nhel ní mekan míme ákébenlé ábōj bad áyāl á Jerusalem. ¹⁴ Apedé-'e á Damaskos hén ne ngíne echē beprise bémbáá bébágé mó ákób bad bésyāāl ábe békānne' á dīn ádōj." ¹⁵ Boj Sánjwéé anláá Ananiasé aá, "Kāg, áyāle nén mpwede anén mod ábele me. Mó ábēl bad ábe béesē bad bé Israel, échab kōj é bad, ne bad bé Israel bébíi me. ¹⁶ Mmēn mélūmēd-te mó metake míme ákudté áyāl echēm." ¹⁷ Né-ō, Ananiasé ankē, asól a ndáb echē Soolé ámbēé áte, abán mó mekáá á nló, álāngē mó aá, "A-mwānned Sool, Sánjwéé mó alómé me, nédē, Yesue mwēn awë ampīi wē á pónde eche éhyagké wén. Alómé me áwōj ábel nén ényínen ámpē élōn-ne ne Edāádōj éche Esáá." ¹⁸ Abwōg-ábwōg bwēm bémbīd Soolé á mīd ábe bédé nēngāne e'kíd é' sūu, ábooted-te anyínen. Héé ápádté ásē boj bédusán-ne mó. ¹⁹ Andyé ndyééd, amaá-'áa ndyééd adyé boj yāl étimé mó áte.

Soolé akalé eyale é Dyōb á Damaskos

Soolé andyéé á Damaskos nguse é e'pun ne bad ábe béndübē Yesue. ²⁰ Ankē á ndáb é mekáne ésebán abépte pónde ákanle bad tñgene Yesue, aá mó adé Mwān a Dyōb. ²¹ Yāl enkóm mod téé áte awë anwóg mó póle á nsal. Bésēdté bánken, "Saá anén mod mó awúé'áá bad ábe bétúbé'áá dīn áde Yesue á Jerusalem-e? Eesaá mbále nén nzōm echē ápééné hén edīi ákób bó átimēn-ne bó ámbīd wée beprise bémbáá-ye?" ²² Boj Soolé ambé akalé' nímē nkalanj ákāg á'sō ngíne ngíne. Metōte míme ámbéé álúmed nén bán Yesue mó adé Ane-awë-Béwógté, méntāngēn nyaa echē bad bé Israel ábe bébédé á Damaskos bēnkēnwōngé dyamdyam ahób.

²³ Ambīd e e'pun híin bad bé Israel bēnladén áte áhāge Soolé ngāne béwū-'é mó. ²⁴ Boj Soolé anwóg ntīi míme bēbélé. Bēnóné'áá mmwē mé e'ké ní dyad nkuu ne mūte ábel béwū mó. ²⁵ Boj nkuu nhóg Soolé ábē bembapēe bēntēd mó, bēhé mó á elōj-tē, bēbīdéd mó á epōn é eséd bé e'ké ábe bēnlājnēd dyad, boj bēsūdēd mó ámbīd e ebwóg.

Soolé atimé ámbīd á Jerusalem

²⁶ Soolé ankē á Jerusalem. Ade ápédé áwed, anwanén aá móbē ne bad ábe bédúbpe Yesue boj ábē bad bébáá'áá mó áyāle bēnkēndúbéé bán mómpē adúbpe Yesue. ²⁷ Héé Banabase áchāngē mó á ekáá boj ákēné mó wée bembapēe bé nlomag. Anchemtéd bó áte ngāne Soolé anyíne Sánjwéé á ndóg-te á nzii ne chöm éche Sánjwéé álāngé mó. Anlāá-'e bó ngāne Soolé álāngé'áá bad mam tñgene Yesue á Damaskos ésebán abáa' dyamdyam. ²⁸ Né-ō, Soolé ambé ne bó, ákag mebwóg mésyāāl á Jerusalem akalé' nkalanj ní bwām á dīn áde Sánjwéé ésebán abáa' dyamdyam. ²⁹ Akānlé'áá káōjne bad bé Israel ábe bēhóbé'áá ehób é Grikia áswantán-ne ne bó. Dóo bēbóótédé nzii áhed áwū mó. ³⁰ Ade bad ábe bédúbpe Yesue bēsōjténé bán bēhēde Soolé awū, bēntēd mó bēsýōgnéd mó á dyad á Kaisaria boj bēlōmē mó á dyad á Tasus.

³¹ Né-ō, ene pónde esyáál bad ábe béndübē Yesue á mbwóg e Judeya esyáál, á Galilia ne á Samaria bémbē ne nsaj, bēwōj-'e mbwóg ní Dyōb áte nē ábēl béwū áte, Edāádōj éche Esáá éwōngān-ne bó.

Petro akīi a myad mé Lida ne Jopa

³² Petro akagé'áá mbwóg áte esyáál. Ebédé pónde póg eche akīi bad bé Dyōb ábe bébédé á dyad á Lida alēled. ³³ Ade ápédé áwed, antán mod awë béchagéé bán Aniesé.

Esónj é mekuu énwē mó, átīmēn ndáb mwě waam. ³⁴ Petro anláá mó aá, “A-Anies, Yesu Krístə áđíd wε bwām hén bəəb. Pádé ásē énabe ádon anən.” Abwəg-əbwəg Aniesε ampádé ásē. ³⁵ Ade bad bésyāəl ábe bédyěé’áá á Lida ne Sharən bényíné née ane mod ádyěé bwām, bəmbootéd Sánjú Yesuε adúbe.

³⁶ Mwaád nhóg abédé á dyad á Jopa awě béchágé’áá bán Tabitaa, andúbé Yesuε. (Dín á Tabitaa á ehób é Grikia áđii bán Dəkase nédē e’sél.) A alongé áđē ásyāəl mbonj mó ne mós abéláá áwōngān-ne betóótökē bé bad. ³⁷ Mmē mesú-’óó, ankwě nkole awé-’ε. Bēnwobé mó ndim bétéd mó bébanē á tonj e ndáb echě ebédé ámīn. ³⁸ Bəəb-póó dyad á Jopa dénkēnchabnédté dyad á Lida áyāl. Né-’óó, áde bad ábe bédúbpe Yesuε bėwógé bán Petro adé á Lida, bēnlōm bad bébe áwē, ne mechánge nén bán, “Són hyág á mehélé-te.” ³⁹ Né-’óó Petro ambonjсэн, bəəbəó békē-’ε. Ade ápédé áwed, bēnchāgnēd mó á tonj e ndáb eche ebédé ámīn. Bekúd bé bebaád bēnləjnéd mó, béchyéé’, bēlūmtē-’ε mó mbóté ne nkobe níme Dəkase ámbanjedté bó áde abédé á alongé. ⁴⁰ Petro ambídéd bó moosyāəl á ebwóg, akóg mebóbónj ábootéd-te akáne. Dóó akúnné yəl á ndim bonj áhóbé aá, “A-Tabita, páde ásē!” Tabitaa andibé mīd áte. Anyín áde anyíné Petro, ampádé ásē. ⁴¹ Petro ansád ekáá, awóngén ányen mó ásē. Dóó áchénlé bad ábe bēndúbé Yesuε, ne bekúd bé bebaád ábe bēmbē áhed, bonj álūmtē bó Tabitaa áde áđii á alongé. ⁴² Mmēn nkalanj mēnkanléd á dyad á Jopa áte ásyāəl a etūn é pónđé, ekud é bad édúbé-’ε Sánjú Yesuε. ⁴³ Petro andyεé á Jopa nguse é e’pun. Andyεé á ndáb e mod awě abelé’áá nsón mé e’kob é’ nyam, awě béchágé’áá bán Siməne.

10

Petro akii wée mod awě eesē mod a Israel

¹ Mod a Roma nhóg abédé á dyad a Kaisaria bán Kəneliəse. Akāmlánnáá echonj é mbwókel e sánze echě béchágé’áá bán, “Echonj é mbwókel e sánze é Italia.” ² Kəneliəse abédé mod awě ahídé’áá mekan mé Dyəb ámbíd. Mwēn ne eche ndáb esyāəl bēbēnlé’áá Dyəb. Ansálé ekáá áte, áwōngān betóótökē bé bad bé Israel, ákānnē-’ε pónđé ésyāəl. ³ Ebédé dyam ngānj éláán mūte nhóg, anyín ndóg. A ndóg-te wē ankōnj ángel e Dyəb anyín. Enchəg mó aá, “A-Kəneliəs.” ⁴ Annən ángel ne chóónj, ne mbwóg, bonj ásedté nén aá, “A-Sánj, cheé édé?” Ángel enkwentén mó aá “Dyəb áwógé nímōnj mekáne, anyíné-’ε ábōnj e’bonj bé nlém. Adé-’ε mbonjсэн ákwenten wε mekáne. ⁵ Bəəb-póó, lóm bad á Jopa, békē béchéle mod nhóg awě đin áđii mó bán Simən awě béchəgeé bán Petro. ⁶ Adé nken á ndáb e mod nhóg awě akínte’ e’kob é’ nyam awe béchəgeé bán, Siməne. Siməne ne adyεé’ á nkəg mé edíb é nkwě.” ⁷ Dóó ángel eched éhídté, bonj Kəneliəse áchénlé ábē bembəlede bé ndáb bébe, ne sánze póg echě chómpē ehídé’áá mekan mé Dyəb ámbíd, ebé-’ε sánze echě enəné’áá Kəneliəse. ⁸ Alánge-’áá bó dyam áđē ábēnlédé, alóm-me bó á Jopa.

⁹ Ade békagké, née bīn é’sánge, áde bėkwógé ape á Jopa, Petro anchágé á ndáb mīn ákáne. Nē abédé dyam kəd. ¹⁰ Nzaa enkób mó, áđənj-’ε ndyěéd adyě. Ade bėbonj sanné ndyěéd, anyín ndóg. ¹¹ Anyín ngáne ngob e dyəb énédnédé. Chōm émbíd nēngáne sánkalaa a abad, ébé née béchánge dó mekéb méniin, bésudté dó ásē. ¹² A abad-tē wē, ndín é nyam ésyāəl émbē áwēd-te; éche ékεene’ mekuu méniin, éche édole abum ásē ne menən mé ahín. ¹³ Héε áwógé ehób élanje mó nén “A-Petro, syəá ásē, éwúu échēn nyam, édyág.” ¹⁴ Bonj Petro anhób aá, “A-Sánj, mehéłēē se nībēl ene ndín e dyam. Meedyédéé chōmchōm mbéd éche mbéndé éhóbé aá béedyág, ké’ε éche éesáa á’sō é’ Dyəb.” * ¹⁵ Echē ehób émbād mó aláa nén aá, “Weetédé chōm ké ehóg éche Dyəb áhóbé aá éesáa, wéé éesáa’é.” ¹⁶ Nén dēmbēnléd ngen éláán. Dóó bétímné áđē abad ámbíd ádyəb. ¹⁷ Petro adolé’áá áte ábii chōm éche ene ndóg élūmtéé. Ene pónđé dóó bad ábe Kəneliəse ánlōmmē bédíbté wéε ndáb eche Siməne edíi. Bentyēēm á mmwε mé e’ké. ¹⁸ Héε bélébpeé ehób

* **10:14** Bad bé Israel bēnwōnj mbéndé éche énkēmbě bó kunze ádyé donje á bwēm.

bánken, “Nken adé áte wê awê béchəgēé Simōn Petro-ye?”¹⁹ Ade Petro ádíi ádólé áte á̄sō̄n̄ten chōm éche ndóg élūmtéé dōo Edəádə̄n̄ éche Esáá elāngēé mó aá, “Wóglén! Bad beláán bépédé, béhede we.”²⁰ Né-ǝǝ lād yāl, ésud á ndáb mīn, weebáá bó ahíd ayāle meé nlómé bó.”²¹ Né-ǝǝ, Petro ansūd ásē, áke atán ábê bad, álāngē bó aá, “Mēé ndé ane mod awê nyéhedeé. Cheé épídé nyé hén?”²² Bēntimtén mó bán, “Mod ambáá a sánze, Kəneliəse móo alómé sé. Adíi mod a bwām awê abenle Dyōb. Bad bé Israel bésyā̄l-le bəbage mó edúbé éche échábé ámīn. Angel e Dyōb elāngé mó nén aá álébe we áwē ndáb, ábel nén áwōg dyam ádē étāngéné mó aláa.”²³ Petro awógé-’aá nê, asóléd bó á ndáb, ábē-’e bó e’noñ.† Bon Petro ansóléd ábê bad á ndáb kénēe béebédéé bad bé Israel. Née bīn é’sāngé, Petro anlād yāl, ahíd ábê bad. Nguse é bad ábe bédúbpé Yesue á Jopa bómpē bēnwoón bó.²⁴ Epun ehóg ámbīd e nê, Petro bēmpē á Kaisaria. Kəneliəse mwēn, ádē abum á ndáb, ne ábē besón bé echoñ ábe ánlēbēē, bésíné-’aá Petro bó.²⁵ Ade Petro áhedeé asól á ndáb, Kəneliəse ankē mó atán, ákwē mó á mekuu, ábwāam-me ásē ábe mó edúbé.²⁶ Bon Petro annyen mó ásē ahób aá, “Tyéém ámīn. Mēmpē ndíi moonyoñ ngēn.”²⁷ Petro ambé ákanlé Kəneliəse ádē bésóléé á ndáb-te. Antán née ndun e mod éládné á ndáb-te.²⁸ Héē álāngēé bó nén aá, “Nyé bēn nyēbíi bwām nén bán edé mod a Israel mbéndé áwoon mod awê eésē mod a Israel ké’ē á̄sól áwe ndáb. Bon Dyōb álúmté me nén aá meéchāgē modmod meé adé mod awê eesáa ké’ē née mod awê adé mbinde á’sō é’ Dyōb.”²⁹ Né-ǝǝ, áde élómé me achəg mēmpádé ásē ábwōg-ábwōg, menkēnhóbpé meé méehyaá. Bəb-pǝǝ, nsedte we, cheé ékáá bon élōmē me achəg?”³⁰ Héē Kəneliəse ákwentanné mó aá, “Sú éláán chíi, née bəb, nkánné-’aá áwēm ndáb-te á ngāñ éláán é’ mūte. Dōo mod awê awáá mesañ nímē mémwaa’ áte átyéémé me á’sō-te táléd.”³¹ Bon áhōbē aá, ‘A-Kəneliə, Dyōb áwógé we mekáne, ányíné-’e ábōñ e’bon bé nlém.”³² Lóm mod á Jopa, áke áchéle Simōne awê béchəgēé bán Petro. Adé nken á ndáb wēe mod nhóg awê akínte’ e’kob é’ nyam awê béchəgēé bán Simōne. Simōne ne adyēē’ á nkəg mé edīb é nkwē.’³³ Né-ǝǝ menlóm we atéd ábwōg-ábwōg. Ebelé-’e bwām ngáne épédé. Bəb-pǝǝ sé moosyā̄l sēdé hén, Dyōb ádé-’e ne syánē. Sēsine’ áwōg dyam ké ahéé áde Sán Dyōbe álāngé we aá éláa sé.”

Petro akānlé Kəneliəse nkalan̄ ní bwām

³⁴ Dōo Petro áhédé póle á nsəl aá, “Bəb dōo mbíi meé Dyōb átédé moosyā̄l nyaa póg.”³⁵ Akobe kenzéé awê abage mó edúbé awê abele-’e mekan níme métāngéné, ké alon̄ ahéé ane mod ábídte.³⁶ Nyēbíi nkalan̄ níme Dyōb dénlōmēē bad bé Israel. Mmē nkalan̄ níbédéē tāngene ákal nkalan̄ ní bwām mé nsañ níme nípédé mbwiined ne Yesu Krīstə. Mó adé Sāngwéé á moosyā̄l.³⁷ Nyēbíi-’e dyam áde dēmbenléd mbwóg e Judeya áte esyā̄l mbooted ne á Galilia. Nén dēmbē áde Jōne ámáá bad aláa tāngene edusen.³⁸ Nyēbíi nén bán Dyōb dénwōgēd Yesue, mod a Nazaret, ábe mó Edəádə̄n̄ éche Esáá ábē-’e mó ngíne. Yesue akagé-’aá hōm téé ábelé mbon. Ngáne Dyōb dēmbēē-’aá ne mó, adidé-’aá bad bésyā̄l ábe bēmbē ásē e ngíne e Satan bwām.³⁹ Sé bēn sēnyínné mekan mésyā̄l níme ámbenlé á alon̄ á bad bé Israel ne á Jerusalem dīd. Bēnwūū mó, abome áde bēmbomeé mó á awōg.⁴⁰ Bon Dyōb dēmpuúd mó ámbīd e e’pun é’láán, ábel-le bad bényín mó.⁴¹ Saké bad bésyā̄l bényín-ne mó. Bad ábe Dyōb dēmmadté apwēd, bós bényín mó. Nédē sé ábe sēndyé ndyééd sēmwe-’e mmíitéd ne mó.⁴² Anlyágtén sé aá sékanle bad nkalan̄ ní bwām, sébīde-’e mbōñ nén bán móo módē Ane awê Dyōb ápwédé, ákaad bad ábe bédé á alon̄gé ne ábe bēwédé.⁴³ Bekal bé’dəádə̄n̄ bésyā̄l bēnhōb tāngene mó bán, mod ké ahéé awê adúbpé mó, Dyōb délagsén mó mbéb. Nén dēbenléd á ngíne e ádē dīn.”

⁴⁴ Ade Petro ádíi áhóbeé nê, Edəádə̄n̄ éche Esáá énsūd ásē, épīi moosyā̄l awê áwóglánnáa nímē nkalan̄.⁴⁵ Bad bé Israel ábe bēndūbē Yesue, ábe bósbe Petro bēmbīd á Jopa bēmbē menyáké bwāmbwam ányín nén bán Dyōb ábágé echē nde e Edəádə̄n̄ éche Esáá káñne wēe bad ábe béesē bad bé Israel.⁴⁶ Bēnwōg ngáne bēhóbeé mehób mēmpēe,

† 10:23 Bad bé Israel béesl̄te-’aá mod awê eésē mod a Israel áwab ndáb.

bébagé-ε Dyöb ehúmé. Dóo Petro áhóbεé aá, ⁴⁷ “Abén bad békúdé Edǎádǎn éche Esáá melemlem ngáne sémpe sênkudté. Né-ǎó, nzé-módé ahεle-se ahób aá béedusán bó ne mendíb?” ⁴⁸ Hé-’aá áhóbé aá bédusen bó á ðin á Yesu Krístǎ. Dóo ábê bad bélǎngé mó bán ádyεε ne bó nguse é e’pun.

11

Petro ahóbé tângene chöm éche ábélé

¹ Bembapεε bé nlomag ne bad bémpeé ábe bédúbpé Yesuε á mbwóg e Judeya-tê esyǎál, bénwóg bán bad ábe béesε bad bé Israel bómpé békóbé eyale é Dyöb. ² Ade Petro átimé ámbíd á Jerusalem, bad ábe behóbé’áá bán bétǎngéné bad ábe béesε bad bé Israel ayag, bémbootéd mó ahób bán, ³ “Cheé ékǎó bon ékǎg wée bad ábe béesε bad bé Israel, bad ábe béeyagéé bon nyáábǎo nyédyāg-ke kǎǎne ndyééd hóm ahóg?” ⁴ Hé-’aá Petro áhédé nkalan á nsál, aláá bó mekan mésyǎál ngáne mêmberlédté se á mbooted. ⁵ “Mbédé á mekáne á dyad á Jopa bon rínyinē ndóg. Chöm émbíd á ádyöb nêngáne sǎngkالا a abad, ébé née béchǎngé dó mekéb méniin, bésudté dó ásē. Bênsudéd dó áwêm e’só-te. ⁶ Ade rínóné áwéd-te menyín nyam éche édé á abad-tê, nyam é mehín, nyam éche édole abum, ne menǎn mé ahín. ⁷ Héε ríwógé ehób élanje me nén aá, ‘A-Petro, syǎá ásē, éwúε’ échén nyam, édyāg.’ ⁸ Bon me-’ε menhób meé, ‘A-Sǎng meéhǎlǎε-se mbél ene ndín e dyam. Chömchöm éche mbéndé éhóbé aá béedyāg ké’ε éche éesáa á’sō é’ Dyöb éēsǎlǎε me á nsál mbéd.’ ⁹ Ehób émbíd ádyöb ámpé nén ‘Weetéde’ chöm ké ehóg éche Dyöb áhóbé aá ésáá, wεé éēsáa’ε.’ ¹⁰ Nén dêmberléd ngen éláán. Dóo bétimné chöm ésyǎál ádyöb. ¹¹ Ene pónde chén dóo bad beláán ábe bébidé á dyad á Kaisaria ábe belómé áwêm, bépédé á ndáb eché rídyéé’áá áte. ¹² Edǎádǎn éche Esáá énlǎā me aá syáábǎo sékag, aá meebáá bó ahíd. Abê bad ntóób ábe bédúbpé Krístǎ ábe bébidé á Jopa bómpé bénhíd me á Kaisaria. Syáábǎo moosyǎál sênkǎ sêsól á ndáb wée Kǎneliǎse. ¹³ Kǎneliǎse anlǎá sé ngáne anyiné ángel etyéémé áwe ndáb bon ene ángel elǎá mó aá, ‘Lóm mod á Jopa áke áchǎg mod awé mǎn mésyǎál médí bán Simǎn Petro. ¹⁴ Nzé apedé állǎ nyé póle eche ébǎl bon Dyöb ásōn áðōn alonje, ásōn-’ε áðōn abum á ndáb.’ ¹⁵ Ámbíd enê, mbootédé-’aá dyam ahób, Edǎádǎn éche Esáá épiidé bó melemlem nêngáne êmpíí’ε sé á mbooted. ¹⁶ Dóo ríkamténé dyam áde Sǎngwée ánhǎbpé. Anhób aá, ‘Jǎne adüsánnáá bad ne mendíb bon bédusen nyé ne Edǎádǎn éche Esáá.’ ¹⁷ Enyínnad nén bán Dyöb ábágé ábén bad ábe béesε bad bé Israel melemlem me nde míme ámbεé syáné áde dédúbpé Sǎngú Yesu Krístǎ. Nzéé-ǎ rídí ákǎn ntíi rí Dyöb?” ¹⁸ Ade bévógé nê, bénsōg Petro mekan ahób áyǎl, bébootéd Dyöb aken. Behóbé’áá bán, “Dyöb ábágé kǎǎne bad ábe béesε bad bé Israel etál átede mímab mbéb átimen Dyöb, ákud-te alonje áde déemaá’.”

Mwembé mbóótédé á dyad á Antyǎg

¹⁹ Bǎǎb-pǎǎ, áde béwúú Stefanuεε, bad ábe bémpanǎtéd áte áyǎle metake míme békúdǎá, bó donje á bad bēnkǎ kǎǎne á Fonisia, donje ákē á Saiprus, ábíníí-’ε békē á Antyǎg. Békágé’áá, békánlé dásǎ bad bé Israel bēnpēn nkalan mí bwám. ²⁰ Bon bad bémpeé ábe béndúbé Yesuε ábe bémbíð á myad mé Saiprus ne Sirine, bēnkǎ á Antyǎg, békánlé kǎǎne bad bé Grikia, bélǎngē-’ε bó nkalan mí bwám tângene Sǎngú Yesuε. ²¹ Ngíne e Sǎngú embé ne bó. Ndun e mod endúbe, étimēn-ne Sǎngwée. ²² Mmê myangó mēmpǎ á metúu mé bad bé mwembé rí Jerusalem. Né-ǎó, bēnlóm Banabase á dyad á Antyǎg áke dényín bó áwed. ²³ Ade ápedé áwed bon anyín ngáne Dyöb ánámte bad, anwóg menyínje, ambǎ-’ε bó elébé aá behíde’ Sǎngwée ne nlém nhóg. ²⁴ Banabase abédεε mod a bwám, Edǎádǎn éche Esáá émbē ne mó, adúbe dénwū-’ε mó áte bwámbwam, ekud é bad-te éndúbé. ²⁵ Dóo Banabase ákíi á dyad á Tasus áhéd Sǎǎle. ²⁶ Ade anyiné mó, ampéén mó á Antyǎg. Né-ǎó á etún é mwǎ nhóg, bó bad bébe bébómé’áá ne bad bé mwembé. Bén’yǎgéd-te ndun e mod. Á Antyǎg wê dóo bésébpé bad ábe bédúbpé Yesuε ðin achuu bán Bad bé Krístó.

²⁷ Mmê mesú dën, donje á bekal bé'dæádæn bēnhidé á Jerusalem béke á Antyog. ²⁸ Bó mod nhóg awě béchágé'áá bán Agabuse antyéém ámin. A ngíne e Edæádæn éché Esáá, anhób aá, "Nzaa e ngíne ekwógé ape, ébē-'e nkōnsé-te nisyāal." Nén dēmbenléd-te á pónde eche Kladios ábédé á nkamlēn. ²⁹ Bembapεε bēntfi nēn bán bó mod téé bēlōmē nwōngēn wée bad ábe bédúbpé Yesue á mbwóg e Judeya ngáne bó mod téé áhenlé akud. ³⁰ Nê dēn-naá bēmbenlé. Bēnlād mōné, bēlómēn Banabase bó Sōal ábe wée belyáged bé mwembé.

12

Herode áditi apiinad bad ábe bédúbpé metake

¹ Benben ne ene pónde chēn, kōn Herode ambootéd donje á bad bé mwembé ahé á meséb. ² Ambēl bēnkōb Jemse, Jōne mwānyan, bēwúén mó nkwáté. ³ Ade ányíne nēn aá nē áwógté bad bé Israel menyinge, ankē á'sō, ábel békób Petro. Nén dēmbenléd á pónde e Ngande e Ewele é Ngēn. ⁴ Ade bémáá Petro akób, anlóm mó á mbwóg. Bēmbané e'chon é' sánze é'niin ānōn mó. Echon téé énwōn sánze éniin. Herode anwōn mewēmtēn ákáad mó á'sō é' mbwóg nzé Ngande e Nnyíme ámin etómé. ⁵ Né-ōó bēmbane Petro á mbwóg. Bōn bad békánne'áá Dyōb ngíne ngíne áyāl eché.

Angel ebídté Petro á mbwóg

⁶ Herode ahedé'áá Petro apeen á'sō é' bad mbwēmbwε. Mmê nkū mēn nīme Herode ánwōngē mewēmtēn āpeen Petro á'sō é' bad chān ábíní, Petro akúné'áá átínté e sánze ébe. Bēnhē mó bengōbēngōbē pēd ébe, sánze émpēe ébe énoné mmwε ní ndáb e mbwóg. ⁷ Dōo ángel e Sāngú ébídé táléd, ndáb e mbwóg épené áte. Angel ne enságéd Petro á ekágél, ényem mó ásē, élāngē mó aá, "Pádé ásē á mehélé-te." Ábwōg-ábwōg bengōbēngōbē bēnhunnéd mó á mekáá. ⁸ Dōo ángel élāngéé mó aá, "Wéd ngáo atád, étád-te nkōod mé metámbé." Petro ambēl áned. Dōo ángel élāngéé mó aá, "Hé mbóté á yāl, éhíde me." ⁹ Petro anhíd chó, bēbíd á ndáb e mbwóg. Bōn kēnē enkēmbíí'é ké dyam áde ángel ébeléé dēn ákoo abenled. Anwémtēn aá mōnyíne' ndóg. ¹⁰ Bēntōm echon e sánze é'só ámin, bētōm-me éche élónténé é'be káōn ne á asóg bēmpē á mmwε mé e'ké bé e'kii nímē mbídé'áá á dyad-tē. Nsāl mé e'ké méndibnéd ne mó mwēn. Héε bēbídé bōn bēhíde nzii. Ade békagké nē dēn dōo ángel ne étédte Petro ábwōg-ábwōg. ¹¹ Héε debyéé ápedé Petro bōn áhōbē aá, "Bōob dōo mbíí meé dyam dēn dōo ákoo' abenled. Sāngwéé alómé eche ángel, asoó-'e me á mekáá nīme Herode, abelé-'e mbídé mekan mésyāal áte nīme bad bé Israel bēnwēmtēnnē me abel." ¹² Achemé'áá dyam áde ábenlad ne mó, dōo ákíí á ndáb wée Maria, awě achyáá Jōn Makōse. Ndun e mod enladēn áhed békānne'. ¹³ Ade Petro ápedé ankūm ekob éche édé á ebwóg-te bōn mbālede a mmwāád nhóg bán Rodaa, áhye ānōné mod awě akume ekob. ¹⁴ Anchem Petro ehób. Dō-'aá ne menyinge mésyāal áchādtēnē ekob adibe, atóm mehélé ámbíd á ndáb-te bōn áke aláá bad aá, "Petro atyéémé á ebwóg-te." ¹⁵ Bēnlāā mó bán, "Epag mīn!" Bōn ambé álāngē bó aá chōm éche mōhōbēé édé mbále. Dōo bēhōbēé bán, "Né eche ángel chó edé." ¹⁶ Ade nímēn mésyāal mébenladte Petro ambé ákumé' ekob. Káōnne á asóg bēndibé ekob. Bényíne-'aá mó, yāl ekóm bó áte bwāmbwam. ¹⁷ Ampebtēn bó ekáá aá bēlām ehób, bōn álūmtē bó áte ngáne Sāngwéé ábídte mó á mbwóg. Anláá bó aá, "Nyélāa Jemse ne bad ábíníí ábe bōmpē bédúbpé Yesue nímēn mekan." Dōo átédte bó bōn ákag hōm démpēe.

¹⁸ Ade bīn é'sángé, sánze éche énoné'áá Petro émpuutéd á mewēmtēn bwāmbwam áyāle bēnkēmbíí'é chōm éche ébēnlédé Petro. ¹⁹ Herode anlóm bad aá bēhed mó bōn bēnkēnhenlé mó anyín. Héε ákáádté éché sánze bōn ábagé mbakú aá bēwúu bó. Ade nímēn mésyāal métómé Herode ansyāó á Judeya áke ádyēē á Kaisaria á esōn é pónde.

Herode awédé

²⁰ Ene pónde Herode anwóón bad bé myad mé Tirε ne Sidōn meliŋgá nīme méchábé ámin. Né-ōó, bad bēmbíd nímē myad mébe áke dényīn mó. Mod awě bēnsēbēē áke dētān

âbɛl bɔ̀ɔbɛ kâŋ bétim ásɛ abédéɛ Blastusɛ. Blastusɛ abédéɛ mbɔledɛ á ndáb e kâŋ. Bɛmbɛl nê áyãle á alon wée Hɛrɔde dɔ̀ɔ nímab medyé mébidé'áá. ²¹ Epun éche Hɛrɔde ántí'í é épédé-'áá áte, awáá megombe mé kâŋ, ádyɛɛ atii dé nkamlɛn bon ábootéd bɔ̀ mam aláa. ²² Ade áamá áhɔb, ábê bad bɛmbootéd abón bán, “Dyɔ̀b dɛn dɔ̀ɔ áhɔbe' saké moonyon.” ²³ Abwɔ̀g-ábwɔ̀g ángɛl e Sánjú embɛl Hɛrɔde ankwɛ nkole áyãle enkɛmbaá Dyɔ̀b edúbé. E'ken bé abum béndyɛ mó áte, awé-'ɛ.

²⁴ Eyale é Dyɔ̀b chɔ̀-'ɛ émbɛ ékanláád ékag á'sɔ.

²⁵ Banabasɛ bɔ̀ Sɔ̀al bɛmmád nímab nsón béhídɛ-'ɛ á Jerusalem. Ade béhídtɛɛ, bɛnwālɛ Jɔ̀n Makɔ̀sɛ áyãl.

13

Edáádɔ̀n éche Esáá épwédé, bélómé-'ɛ Banabasɛ bɔ̀ Paalɛ

¹ A mwembé mé Antyɔ̀g, donje dé bekal bé'dáádɔ̀n ne bemeléede bɛbédé áwed. Abê bad bɛbédéɛ Banabasɛ, Simionɛ (awe béchágé'áá bán Ehíndɛɛ), Lusíɔ̀sɛ (awe ambíd á Sirinɛ), Manahɛnɛ (awe bɔ̀ Ngómenaa Hɛrɔde békwógé hɔ̀m ahóg) ne Sɔ̀alɛ. ² A pónde eché bɛbenléɛ Sánjúwée bédidé-'ɛ yãl nzaa á mekáne-tê, dɔ̀ɔ Edáádɔ̀n éche Esáá élanjúgɛé bɔ̀ nɛn áá, “Nyébanned mɛ Banabasɛ bɔ̀ Sɔ̀al ábɛl bon bɛbɛle mɛ nsón níme nípwédé bɔ̀ mɛé bɛbɛl.” ³ Abê bekal bé'dáádɔ̀n ne bemeléede bɛnkánɛ, bédíd-tɛ yãl nzaa á mekáne-tê, bɛbán Banabasɛ bɔ̀ Sɔ̀al mekáá á nló bon bélómɛ bɔ̀ bán békag.

Banabasɛ bɔ̀ Paal bétánɛ nkum-é-ngan, Elimasɛ

⁴ Né-ɔ̀, Edáádɔ̀n éche Esáá énlɔ̀m Banabasɛ bɔ̀ Paalɛ. Dɔ̀ɔ békíí á dyad á Selusia. Ahed-táá bésyáŋgé bon békág á mbwóg e Saiprus eche mendíb mélánjédé. ⁵ Ade bɛpédé á dyad á Salamis, békálé'áá eyale é Dyɔ̀b á ndáb é mekáne. Bɛnwálɛ Jɔ̀n Makɔ̀sɛ áyãl áwɔ̀ŋgen bɔ̀. ⁶ Bɛnkɛ áde alon áte áde mendíb mélánjédé kááj bɛpɛ á dyad á Pafɔ̀s. Ade bɛpédé áhed, bɛntán mod a ngan nhóg awɛ béchágé'áá bán Báá Yesu. Abédéɛ mod a Israel awɛ anchág yãl áá módíi nkal é'dáádɔ̀n a Dyɔ̀b. ⁷ Báá Yesuɛ abédéɛ nsón a echon awɛ Sɛgyus Paolusɛ. Sɛgyus Paolusɛ mó abédé nkamlɛnɛ a ene mbwóg eché mendíb mɛnlánjédé. Abédéɛ mod awɛ anwɔ̀ŋ debyéé bwámbwam. Ane ngómenaa anchélé Banabasɛ bɔ̀ Sɔ̀al áyãle ahédé'áá eyale é Dyɔ̀b awóg. ⁸ Bon anɛn mod awɛ dɛn démbɛɛ á ehɔ̀b é Grikiá bán Elimasɛ enkɛnháá bɔ̀ etál. Ahédé'áá áá nkamlɛnɛ a mbwóg eedúbpɛ nkalan ní bwám. ⁹ Dɔ̀ɔ Sɔ̀alɛ awɛ béchágé'áá ámpɛ bán Paalɛ, ngáne ánlɔ̀nnɛ ne Edáádɔ̀n éche Esáá, ánónɛ ane mod a ngan á mɛd-te, ¹⁰ bon áhɔbɛ áá, “A-mwán a Satan! Ekɔ̀ɔ dyam ké ahéé áde áde bwám. Mwane mé mbéb mwɛn ne mwɛn-ɛɛ ríloné wɛ áte. Pónde ésyãl ebélé éhedé wée móhɛŋlɛn mbále eche Sánjúwée mótimed chɔ̀ metóm. ¹¹ Sánjú Dyɔ̀bɛ ákɔ̀gsɛn wɛ bɔ̀ɔb nɛn dɛn. Wɛkwɛ ndím, wéenyínɛnné-'ɛ á esón é pónde.” Abwɔ̀g-ábwɔ̀g Elimasɛ anwóg nɛŋgáne mbag ékwédé mó á mɛd-te, ábootéd-tɛ ahyóm áhed mod awe áchã mó á ekáá. ¹² Ade ngómenaa ányínɛ dyam áde ábɛnlédé, andúbé Yesuɛ. Yãl enkóm mó áte bwámbwam áyãl e ayáge áde Paalɛ bɔ̀ Banabasɛ bɛyágté'áá tɛŋgene Sánjú Yesuɛ.

Paalɛ bɔ̀ Banabasɛ bɛpédé á dyad á Antyɔ̀g

¹³ Paalɛ bɔ̀ɔbɛ baáb bénsɔ̀l a Stíma a Pafɔ̀s béke kááj bɛpɛ á dyad á Pɛga á mbwóg e Pamfilia. Bon Jɔ̀n Makɔ̀sɛ anlyág bɔ̀ áwed asú mó ámbíd á Jerusalem. ¹⁴ Bɛnsyáá á Pɛga bɛpɛ á dyad á Antyɔ̀g á alon á Pisidia. A mbwɛ-mé-nkóme-áte, bɛnkɛ á ndáb e mekáne bédyɛɛ ásɛ. ¹⁵ Bɛnwɔ̀g nɛɛ bɛláá epɛd á kálag e mbéndé eche Mosɛɛ ne á kálag e metelag mé bekal bé'dáádɔ̀n. Ade bɛmáá alán dɔ̀ɔ belyáged bé ndáb e mekáne bɛlébɛpɛé Paalɛ bɔ̀ Banabasɛ nɛn bán, “A-baányan, nzé nyêwóó pɔ̀le eché eéwɛd bad nlém á abum, nyêhɔ̀b

chó.” ¹⁶ Dóo Paale átyéémé ámín, apebtán bó ekáá aá bélâm ehób, bonj abootéd dyam ahób.

Anhób aá, “A-baányan bé Israel ne bad bémpēe ábe nyédé hén bɔɔb ábe nyébenle Dyöb, nyéwóglɛn me. ¹⁷ Dyöb á bad bé Israel dēmpwēd ábēd betaa ábēl-lɛ ábē bad bēbūū áte á pónde eche bēbédé nēe beken á alonj á Egipto. Ambíd enê, ambenléd eche ngíne echē echabé ámín ábided bó a Egipto. ¹⁸ A etún é móom mé mwě méniin, anwesén bó á ehyanje. ¹⁹ Dyöb dēmbēbēd melonj saámbe á ndɔɔb e Kanahan, ábē-’ɛ echáb ndɔɔb wée ábē bad. ²⁰ Mmēn mésyāal mēmbenléd á etún é dyam mbwókel e mwě éniin ne móom mé mwě métáan. Ambíd enén, Dyöb dēmbě bó bad ábe békāadtē káñne á pónde echē nkal é’dáádəŋ Samwɛɛ. ²¹ Ade bēhédé kñ, Dyöb dēmbě bó Sɔɔɛ, mwān awe Kishɛ. Ambíd á túmbé e Benjamin, abédéé kñ á etún e móom mé mwě méniin. ²² Dóo Dyöb áhúdé Sɔɔɛ á atii. Ahúde-’aá mó, átīmēd Dabidɛ. Anhób tñngene Dabidɛ aá, ‘Nkudé nyaa e mod eche rídáá, Dabidɛ, mwān awe Jesɛ. Adíi mod awě ábēl mam mésyāal níme ríhédéé mēé ábēl.’ ²³ Yesue mó-’ɛ awě abídé á nchyaátén níme Dabidɛ móo Dyöb dēmbenlé Nsoode a bad bé Israel, ngáne ánhōbpē aá móɔbēl. ²⁴ Byánán Yesue ábootéd níme nsón, Jonɛ álangé’áá bad bé Israel aá békunned mbíd, bétede nímab mbéb, békud-tɛ edusen. ²⁵ Ade Jonɛ ákwógé níme nsón amad, ansédéd bad aaken, ‘Nzé-módé nyéwémténé bán ndé. Saké me ndé ane awě nyésinēé. Nyénəne’, Ahúé’ ámbíd echēm, mmēn meékwognedéé áhune mó metámbé á mekuu.’ ”

²⁶ Paale ambád ahób aá, “A-baányan bé mbyaa níme Abrahamɛ ne bad ábe bēbenle Dyöb hén bɔɔb, syánē-éé bélómmé nímén nkalanj mé e’sóosonj. ²⁷ Bad ábe bēdyéé’áá á Jerusalem ne ábab belyáged bēnkēmbíí’é bán Yesue móo adé Nsoode. Bēnkēnsónjtēnaá metelag mé bekal bē’dáádəŋ níme béláá’áá á mbwɛ-mé-nkóme-áte téé. Kénê bēmbēl mekan níme bekal bē edáádəŋ bēnhōbpē ménlōn, ahób áde bēnhōbpē bán bēwúu Yesue. ²⁸ Kénéé bēnkēnkudté nzom echē bētōmēdtē mbakú nén bán atñngéné awé, bēnlāā Payledɛ bán ábēl bēwúu Yesue. ²⁹ Ade bémáá mekan mésyāal ábēl ngáne méténlédé á kálag e Dyöb tñngene mó, bēnsudéd mó á awog, bēbānē mó á son-tê. ³⁰ Bonj Dyöb dēmpuúd mó. Ambíd e nê, ³¹ anlúméd yǎl ngen ne ngen wée bad ábe bóɔbɔ bēnwōŋ bootya á Galilia ápe á Jerusalem. Bɔɔb ábē bad bóo bēkanle’ bad bé Israel dyam áde bēnyinnē. ³² Bɔɔb-pɔɔ nímén nkalanj ní bwám móo sépíinédé nyé. Mmē nkalanj rídii nén bán dyam áde Dyöb dénhōbpē aá móɔbē ábēd betaa alónté dó ne syánē. ³³ Alónté dyam áde ánhōbpē ne syánē awě dedé nchyaátén nímāb, apuud áde ápuúdté Yesue. Né-’aá éténlédé á kálag e Ngəse e Dyöb echē elónténé ébɛ bán,

‘Edíi awem mwān,

chii ndíi Sóó.’

³⁴ Dyöb dēmpuúd mó ésebán atime ámbíd á ndɔɔb se ábɔɔ. Dyöb dénhōb tñngene nê aá, ‘Měbě wɛ nnam ní ngəŋgú, níme méehidté ásē, níme ménhōbpē mēé měbě kñ Dabidɛ.’

³⁵ Né-’aá áhóbé ped empée wée éténlédé bán,

‘Wéekwenténne wéé awōŋ mbaledɛ awě abenle wɛ ne nlém nhóg ábɔɔ á son-tê.’

³⁶ Debíi nén bán áde kñ Dabidɛ ábédé á alongé, abēnlé’áá Dyöb ngáne Dyöb áhédé’áá. Ambíd e nê, anwé, bēlímé mó wée bēnlímēē ábē betaa, ábɔɔ-’ɛ. ³⁷ Bonj ane awě Dyöb dēmpuúdté, enkēmbɔɔ-’ɛ. ³⁸ Bɔɔb-pɔɔ, a-baányan, nyétñngéné abíi bwám nén bán, Yesue mó akəá bonj bēkanlé nyé bán Dyöb álagsan bad mbéb. ³⁹ Nyébíi-’ɛ nén bán kénzēé awě adúbpe mó akōbnédé á’sō é’ Dyöb nēe mod awě atñngéné. Mbéndé e Mose eéhele’áá-sɛ ébēl ákōbnéd. ⁴⁰ Né-’áá, nyétéd pónde ábēl bonj dyam dé ebébtéd áde bekal bē’dáádəŋ bēnhōbpē déebenlāád ne nyé. Bēnhōb bán,

⁴¹ ‘Nɔné’, nyé bad ábe nyéwɛle Dyöb! Yǎl ěkōm nyé áte, nyéēwē-’ɛ,

áyāle nén, dyam áde mébenlé nímén mesú,

ádíi dyam áde nyéedúbéé ké mod anlúméd nyé áte.’ ”

⁴² Póndé echě Paale bó Banabase bébídéé á ndáb e mekáne, bad bénlāā bó bán bépe ámpē á mbwε-mé-nkóme-áte míme ríhúé' áhye déláa bó míme mekan ámpē. ⁴³ Ade bad bémáá ahíde á mekáne, bad bé Israel híin ne bad híin bémpēe ábe bénwōŋ adúbe á bad bé Israel bénhíd Paale bó Banabase. Paale bó Banabase bēnkālén ábē bad, bēwéd-te bó nlém á abum bán bébē békude mímén nsimé míme Dyōb ábágé bó.

⁴⁴ A mbwε-mé-nkóme-áte míme mémēbādtēn, benben ne baásyāāl ábe bébédé á dyad-tē wē, bēmāá ámbíd, áhye déwóg eyale éche Sāŋgwéé. ⁴⁵ Ade bad bé Israel bényíné ene ndun e mod, kónjí embé bó áte bwāmbwam. Dyam téé áde Paale áhóbé'áá, bēhóbé'áá bán ádíi metóm, bēhōbē-'ε mó mekan mé mbéb á yāl. ⁴⁶ Paale bó Banabase bēmbē bēhōbē bōōb ésebán bēbáá' dyamdyam. Bēhóbé'áá nén bán, “Nyé bad bé Israel nyéé séntāŋgēnnē eyale é Dyōb asébe dé akale. Bōŋ ngáne nyébáá chō áyāl, nyéētéde-'áa yāl néε bad ábe békwoŋgnédé ákud alonŋé áde déemaá', né-ōó, séētédé nyé, séε wéε bad ábe béesě bad bé Israel. ⁴⁷ Dyam áde Dyōb áhóbé áá débel ádíi, nén,

'Mbānné wε néε e'nyínen bé ekíde é' bad ábe béesě bad bé Israel ábel bōŋ bad bé nkōŋsé bésyāāl békud e'soosōŋ áwōŋ mbíd.' ”

⁴⁸ Ade bad ábe béebéde bad bé Israel bēwógé nē, bēmbē menyīŋge, békēné-'ε nkalan míme Sāŋgwéé. Bad ábe bēpwédnédé nén bán békūd alonŋé áde déemaá' bēndūbē Sāŋgú Yesue. ⁴⁹ Moosyāāl awě ambé ene pēd e mbwóg anwóg nkalan míme Sāŋgwéé. ⁵⁰ Bōŋ bad bé Israel bēnkōn baámbáá bé dyad ne bebaád bēmbáá ábe bēbēnlé'áá Dyōb. Bēchódé-'áá Paale bó Banabase yāl áte, bēnān-ne bó áwab mbwóg. ⁵¹ Ade bēhēdeé akε, bēnkūd ebumbú á mekuu álúmed ábē bad nén bán nkōgsen ne bó. Ade bémáá ábel nē bēnké á dyad á Ekōniom. ⁵² Bad ábe bēndūbē Yesue á dyad á Antyōg bēnlōn ne menyīŋge bēlōn-ne ne Edāódəŋ éche Esáá.

14

Nkalan mí bwām mípédé á dyad dé Ekōniom

¹ Ade Paale bó Banabase bēpédé á Ekōniom, bēnké á ndáb e mekáne. Bēnkāl nkalan míme Yesue áwed, nyaa echě bad híin bé Israel ne ábe béebéde bad bé Israel bēndūbē Yesue. ² Bōŋ bad bé Israel ábe bēnkēnkobé adúbe, bēnkōn bad ábe béesě bad bé Israel, bēhé bó mewēmtēn mé mbéb áte tēŋgene bad ábe bēndūbē Yesue. ³ Paale bó Banabase bēmbēm áhed, bēkalé nkalan tēŋgene dyam á bwām áde Dyōb ábēnlé bad ésebán bēbáá' dyamdyam. Sāŋgú Yesue ambēl bēnlūmēd e'chemléd, bēbēl-le menyáké híin, álúmed nén bán mam míme ábē bembapεε bēkalé'áá tēŋgene míme nsimé méde mbále. ⁴ Nkabén mémē áfinté e bad bé dyad. Dōŋge á bad bēntimén bad bé Israel ábíní-'ε bētimēn bembapεε bé nlomag. ⁵ Dōó bad ábe béesě bad bé Israel ne bad bé Israel nchoo ne ábāb benkamlenε bēttídé bán bētagéd Paale bó Banabase bán bēlūm-me bó meláá. ⁶ Ade Paale bēsōŋténé nē, bēnsōb békē á mbwóg e Likonia bēsól á myad mé Listra ne Debe ne abwóg áde ábédé benben. ⁷ Bēkalé'áá nkalan mí bwām míme mebwóg mésyāāl.

Mam míme mébēnlédé ne Paale bó Banabase

⁸ Mod abédé á dyad á Listra, mekuu ménwē mó. Nē dōó bēnchyāā' é mó, eékíi-'áa mbéd. ⁹ Ade Paale ákalé nkalan mí bwām, ambé áhed áwōglān. Paale annyín áá awóó adúbe áá móhēle módyēē bwām, dōó Paale ánóné mó chósōŋ, ¹⁰ bōŋ áchāgtē ehób ámīn áá “Syáó ásē, étyéem ámīn.” Ane mod ahebé-'áá ámīn, ábootéd-te akε. ¹¹ Ade ndun e mod echě ebédé áhed ényíné dyam áde Paale ábélé, bēnhē e'saád á ehób é Likonia bán, “Myōb mēsúdé ásē méttímé baányōŋ, áhye dé awōŋgen sé.” ¹² Bēnchāg Banabase bán mó adé dyōb áde bēchāgeé bán Zeuse bēchāg-ke Paale bán mó adé dyōb áde bēchāgeé bán Hεmεse áyāle mó áhóbpe'áá búmō. ¹³ Abón áde bēbēnlé'áá dyōb áde bēchāgeé bán Zeuse áte ábédé ámbíd e dyad. Né-ōó, príse awě Zeuse ampéén nyag ne mbonja á mmwε mé e'ké é' dyad. Ambel nē, áyāle bōōbe ene ndun e mod bēhédé'áá Paale bó Banabase mendε abε. ¹⁴ Ade Banabase bó Paale bēwógé dyam áde ábē bad bēhēdeé ábel, bēnsalted mbóté á yāl, bényāgēd bēsól

átíntê e ene ndun e mod bébōnē bēhōbē bán, ¹⁵ “Cheé ékǎá bon nyébelé nén? Sempē sēdii baányon melemlem ngáne nyēē nyédíí. Sēpedé hén, ákale nyé nkalan mí bwám míme Yesue, ábel bon nyéchene ábén bwēm ábe béesē dyam dé abelen, nyéhíde Dyōb dé alongé áde áhágé nkon mí mín, ní sé ne edíb e nkwě ne bwēm é’syāāl ábe é’dé áwēd-te. ¹⁶ Bǎǎd Dyōb dēntédé bad bésyāāl ábel kéchéé éche bédǎá. ¹⁷ Bon kénê, alúmte e’chemléd nén aá módē, abel áde ábeléé mekan mé bwám. Alómme nyé mbúú echē ebídé ádyōb, ábagé-’ε nyé mbote á pónde eche etǎngéné. Abage nyé medyé, áwōgtē-’ε nyé menyinge.” ¹⁸ Ké nēngáne Paale bó Banabase bēnhōbpē mímén mekan mésyāāl, éebédéé bó mwān e akan ákǎn bad ábe mendε míme bēhédé’áá abε.

¹⁹ Donje á bad bé Israel bēmbíd á dyad á Antyōg á mbwōg e Pisidia, bēbíd-te á dyad á Ekōniom bēpē á Lистра. Béntéd ene ndun e mod nlém á abum, bǎǎbǎǎ bélúm Paale meláá, bédol mó ásē, bēbided mó á dyad-tê ne mewēmten nén bán awédé. ²⁰ Bon ádé bad ábe bédúbpé bēpédé bon bēlǎnnéd mó, anhidé ásē átim ámbíd á dyad-tê. Néε bīn é’sǎngé, dǎǎ bó Banabase békíí á dyad á Debε.

Paale bó Banabase bétimé ámbíd á Antyōg

²¹ Paale bó Banabase bēnkǎl nkalan mí bwám á dyad á Debε, bēmběl bad híin bétim bēbé bembapεε ábe Yesue. Ámbíd enê, bēntīm ámbíd á myad mé Lистра, Ekōniom ne Antyōg á mbwōg e Pisidia. ²² Hǎm ké áhéé áde bēmpεé, bēyágté’áá bad ábe bédúbpé Yesue bēwéde-’ε bó nlém á abum, ábel bētyéem á adúbe-tê. Bēyágté’áá bó bán “Detǎngéné metake akud bon dεésǎl á nkamlen ní Dyōb.” ²³ Mwembé ké níhéé míme bēmpεé, bēpwédáá bad ábe bēlyágte’ míme mwembé. Nzé bēnkānē, bēdíd-te yǎl nzaa á mekáne-tê, bēbē belyáged á mekáá míme Sǎngwéé awě bésúme nlém á yǎl.

²⁴ Ade bémádé mbwōg e Pisidia áte, bēmpε á mbwōg e Pamfilia. ²⁵ Bēnkǎl eyale é Dyōb á dyad á Pεga, bon bēsyōgké á dyad á Atalia. ²⁶ Ahed-taá bēsyǎngé bon bēchabpé edíb, betimé ámbíd á Antyōg, wéε bēnkānnēdtē bó bán nsimé ní Dyōb nílyáged bó áyāle nsón míme bémádé bǎǎb. ²⁷ Ade bēpédé á Antyōg, bēnlǎd bad bé mwembé áte, bēláá bó mekan mésyāāl míme Dyōb ábélé mbwiined ne bó. Bēnlāā-’ε bó ngáne Dyōb ánédte nzii echē bad ábe béesē bad bé Israel bédúbpéé Yesue. ²⁸ Bēnkoód-te mwǎ adyεε áwed ne bad ábe bédúbpé Yesue.

15

Mbom níkóbté á Jerusalem ámad ehób á mwembé-te

¹ Bad behóg bēmbíd á mbwōg e Judeya bēpē á Antyōg. Bēmbootéd bad ayáged nén bán, “Nzé béeyage mod ngáne mbéndé e Mose éhedeé, né éekudte e’soóson.” ² Nén dēmběl Paale bó Banabase béswǎntǎnnáá ngíne ngíne kǎǎn bǎǎbǎǎ bétíí bán Paale bó Banabase ne nguse é bad émpεε béke á Jerusalem, béke bényín bembapεε bé nlomag ne belyáged bé mwembé tǎngene áde atón. ³ Bad bé mwembé bēnlyāgēd bó á nzii. Bēmbwě á mbwōg é Fonisia ne Samaria bēlǎngé bad ngáne bad ábe béesē bad bé Israel bédúbpé Dyōb. Mmén nkalan ménwōgēd bad ábe bédúbpé Yesue menyinge. ⁴ Ade Paale bó Banabase bēpédé á Jerusalem, mwembé míme médé áwed, bembapεε bé nlomag ne belyáged bé mwembé bēnkob bó nken. Paale bó Banabase bēnlāā bó mekan míme Dyōb ábélé mbwiined ne bó. ⁵ Bon donje á bad ábe bédúbpé Yesue ábe bēmbē epepé éche Befarisia bēntyēm ámín, bēhób bán, “Bétǎngéné bad ábe béesē bad bé Israel ábe bédúbpé Yesue ayag, bēláá-’ε bó bán bétǎngéné mbéndé éche Moseε ahíd.”

⁶ Dǎǎ bembapεε bé nlomag ne belyáged bé mwembé békóbé mbom ánon áde akan áte. ⁷ Ade bélébé aswǎnten dǎǎ Petro átyéémé ámín bon áhōbē aá, “A-baányan, édé etún é pónde bǎǎb áde Dyōb ápwédé me átíntê echên, ákale bad ábe béesē bad bé Israel nkalan mí bwám ábel nén bēwōg mó bédúbe-’ε. ⁸ Dyōb áde ábíí-’ε moosyāāl nlém áte, alúmte

aá móbagé bad ábe béesě bad bé Israel kunze ádube, abe áde ábágé bó Edəádəŋ éche Esáá melemlen ngáne ábágé syánē ámpē. ⁹ Dyöb dénkéntédté bó aá bédé nhəŋlén ne syánē ké mwämpin. Anlagsén bó mbéb áyāle adúbe áde bənwālēē. ¹⁰ Bəəb-pəə, cheé ékáá boŋ nyéhédé' Dyöb akəg, ápémed bad ábe bédúbpé Yesue nted míme ábəd betaa bənkənhənlé apém míme ké syánē déehelēé apém? ¹¹ Eeboo'é nê! Dedúbpé dekudé-'e e'soosəŋ mbwiined ne nsimé míme Səŋgú Yesue, melemlen ngáne bómpē békúdé."

¹² Moosyəál anlám ehób bəwōglān Banabase bó Paal. Banabase bó Paal békánlé'áá bó e'chemléd ne menyáké míme Dyöb ábélé mbwiined ne bó átínté e bad ábe béesě bad bé Israel. ¹³ Ade bémádné, dóo Jemse áhóbéé aá, "A-baányəŋ, nyéwóglən me! ¹⁴ Siməne alúmté syánē áte hén bəəb ngáne Dyöb ábootédé ábē e'boŋ bé nlém alúmed wéē bad ábe béesě bad bé Israel, átéd áde átédé bad átínté echáb ábē ábē bad. ¹⁵ Nén dən ábélé e'yale ábē nkal é'dəádəŋ é'lóné. Eténlédé nən bán,

¹⁶ 'Me Səŋgwéé nhóbé meé, nzé nən ámáá atóm, məpě ámpē, məlōŋ ndáb echē Dabidē ámpē echē empáa.

Məlōŋ chōm ésyāəl éche émpāŋtəd áte nítiməd-te chó ngáne énsəbēē abé.

¹⁷ Nê déběl bad bé nkōŋsé bəsyāəl bépě áwēm,

məpwədé bad ábe béesě bad bé Israel ábē ábēm bad. Me Səŋgwéé meé nhóbe.

¹⁸ Mée mbelé boŋ mímén mekan mébyéén se' bəəd.' "

¹⁹ Dóo Jemse ákagké á'sō aá, "Ne me, mímēm mewəmtən médé nən meé deétagté bad ábe béesě bad bé Israel ábe bétímné Dyöb. ²⁰ Chōm éche déťəŋgéné abel édií átele bó kálag nən bán bēedyāg medyé mímə bəbágé myöb mémpēe néē mendē, áyāle mímə medyé méēsáa'é, békābē mesón, bēedyāg nyam echē bēēsēlēē nkəŋ, bēedyāg-ke mekií. ²¹ Debíí nən bán se' bəəd bəlāá'áá mbéndé éche Mosēe á ndáb é mekáne á mbwē-mé-nkóme-áte. Békale-'e ábē e'yale dyad ne dyad téé."

Béténlé bad ábe béesě bad bé Israel kálag

²² Dóo bəmpəpēe bé nlomag ne belyáged bé mwembé, ne bad bé mwembé bəsyāəl bényíne nən bán ébóó bán bəpwəd bad átínté echáb, bəlóm bó á Antyəg nchoo ne Paale bó Banabase. Bəmpwəd Judase awē bəchágé'áá bán Basabase bó Sailas, bó bad bəbe ábe belyágté'áá átínté echáb. ²³ Kálag eche bənlōmēnnē bó á Antyəg, ebédé nən, "Sé bəmpəpēe bé nlomag, ne belyáged bé mwembé, ábən baányəŋ, səlōmme nyé meləntən. Nyé ábe nyédé bənned ábe nyéēsě bad bé Israel. Nyé ábe nyédyēe á dyad á Antyəg ne á mbwóg é Siria ne Silisia. ²⁴ Sēsōŋténé nən bán bad behóg ábe bəbíde áwəd, bəmpě áwən, bəpuutád nyé nló áte ne mam míme bəhóbé'áá. Boŋ nyébíí nən bán sən-kəmbagké bó kunze ábel nē. ²⁵ Né-əó, sēdyéé ásē moosyəál sətíídé nən bán ébóó səpwəd donge á bad álóm bó áwən. Bəwoón Paale bó Banabase ábe sэдáá bwāmbwam. ²⁶ Bó bad bəbe bəbagé yəl ábele echəd Səŋ Yesu Krístəə ésebán bəbáa' kwééd. ²⁷ Né-əó, səlōmme nyé Judase bó Sailas, bəlāā nyé melemlen mé mekan míme séténlé nyé. ²⁸ Edəádəŋ éche Esáá élyágté sé átíí nən sétəgté nyé ne mekan mémpēe étōmēé mímén mekan míme médé etognén. ²⁹ Nyéedyág medyé míme bəbágé myöb mémpēe néē mendē, nyéedyág mekií, nyéedyág nyam ké pəg echē bēēsēlēē nkəŋ, nyéekābē-'e mesón. Nzé nyéebēlē mímén mekan né ébōŋ. Dényínne' ámpē."

³⁰ Ade bémáá ene kálag atel, bənyāgəd ábē bad á nzii, békē-'e á Antyəg. Ade bəpédé áwəd, bənləd bad ábe bédúbpé Yesue bəsyāəl áte boŋ bəbe bó kálag. ³¹ Ade ábē bad bəlāá ene kálag, bəmbē menyíŋge bwāmbwam áyāle nkalaŋ mé e'wéd bé nlém míme níbédé áwəd-te. ³² Judase bó Sailas bəbédéē bekal bə'dəádəŋ, bənkəlén-ne bó áyāle e etún é pónde, bənhōdəd bó mewəmtən bəwəd-te bó nlém á abum. ³³ Ade bəlébé mwā adyēe áwəd, bad ábe bédúbpé Yesue bənyāgəd bó ne nsəŋ boŋ bétím ámbíd wéē bad

ábe bénlōm b́. * ³⁵ Paale b́ Banabase bēndyēé á Antyōg mwă etûn é pónde. B́yāgtē, b́kalé-’ε eyale éche Sāngwéé nlatén ne ekud é bad émpēe.

Paale b́ Banabase b́kábne áte

³⁶ Eebeméé áte ámbíd enê, d́o Paale álāngéé Banabase aá, “Détim ámbíd, déke dénōn ábēd baányān b́ Krīsto dyad-té áde dékálé nkalan ńme Sāngwéé, bon déhed-te áte ngáne mekan mékéénéé b́.” ³⁷ Banabase anwōn mewēmtēn áwále Jōn Makōse áyāl, ³⁸ bon Paale annyín aá éetāngēnéé, áyāle Jōn Makōse ansébé b́ achene á nzii áde béēpídēē nsōn á asóg. Antédé b́ á dyad á Pamfilia átim ámbíd. ³⁹ Mpentēn ń ngíne mēmpě áfintē echāb kóōn b́kábēn áte. Banabase antéd Makōse béchābē edib b́kē á alon a Saiprus. ⁴⁰ Paale ámpē ampwěd Sailase. Baányān b́ Krīsto b́nkānēd b́ bán nsimé ńme Sāngwéé nlyágte b́. ⁴¹ Paale ambwēn Sailase á mbwóg e Siria ne Silisia b́kag b́wēdē mwembé áte.

16

Timotiē awōgné Paale b́ Sailas

¹ Paale b́nkě á myad mé Debe ne Listra. Mod nhóg abédé áwed awě béchágé’áá bán Timotiē. Nyaá abédéé mmwaád a Israel, mōmpē andúbé Yesue, bon sáá abédéé mod a Grikia. ² Bad ábe bédúbpé Krīstəá á myad mé Listra ne Ekōniōm b́syāēl b́nhōb mam mé bwām tāngene Timotiē. ³ Ngáne Paale áhédé’áá Timotiē awále áyāl, an'yag mó. Ambel nê áyāle bad b́ Israel ábe b́bédé ńme mebwóg b́mbī bán Timotiē sáá adii mod a Grikia. ⁴ Paale b́ Timotiē b́kágé’áá myad ne myad b́lāngē bad ábe bédúbpé Krīstəá mekan ńme bembapēé b́ nlomag ne belyáged b́ mwembé b́ Jerusalem b́tíídé, b́lāngē-’ε b́ bán b́híde ńmē mekan. ⁵ Né-ōó, mwembé ńsyāēl mēmbootéd awúu áte á adúbe-tē mesōngé mé bad-te méchāgkē epun-téé.

Paale anyiné ndóg

⁶ Paale b́ōbe baáb b́mbwě á mbwóg e Frigia ne Galesia áyāle Edāōdān éche Esáá énkēnkwenténné aá b́kal nkalan ń bwām á mbwóg e Esia. ⁷ Ade b́pédé á nchii ń mbwóg e Misia b́nwanén asól á mbwóg e Bitinia, bon Edāōdān éche Yesue énkēmmwaá aá b́sól. ⁸ Né-ōó, b́ntōm á Misia, b́syāgē kóōn b́pē á dyad á Troas. ⁹ Mmē nkū Paale annyín ndóg. A ndóg-te wē, mod a mbwóg e Masēdonia antyéem áchāā mó aá, “Hyăg, á Masēdonia, éhye éwōngēn sé.” ¹⁰ Paale amaá-’aá ndóg anyín, d́o séládé yāl áke á Masēdonia áyāle sēndōl áte nén bán Dyōb áchénlé sé ákal nkalan ń bwām áwāb.

Mmwaád nhóg awě b́chágéé bán Lidia adúbpé

¹¹ Sēnsól á Stíma á Troas, sékē á Samotras ésebán sētyéeme á nzii. Néε b́n é’sāngé sétimé’ á Niopoli. ¹² Sēbídé-’aá áhed, séke a Filipi. Filipi adii dyad ámbáá á mbwóg e Masēdonia. Ábédé kóōne dyad áde mbéndé é Roma chēmpēn ch́oó b́bénlādttáá. Sēdyéé áhed nguse é e’pun. ¹³ A Mbwe-mé-nkóme-áte, sēnsyāá á dyad-tē sékē á nkin mé edib. Sēnwémtén bán séētān abwóg á hōm áhed wéε bad b́ Israel b́kānnéé. Sēndyéé áhed ne bebaád ábe séntānnē néε b́lādné áhed, syāābōó sékale’. ¹⁴ Áfintē e ábē bebaád mmwaád nhóg abédé áhed awě b́chágé’áá bán Lidia awě ámbíd á dyad á Tiatira. Akábé’áá nyōngé, ásōmē’ mebad ńme méyāge’ ńme mélélé nkun. Ane mmwaád abēnlé’áá Dyōb. Sāngwéé ankéléd-te mó nlém á abum áwōglēn chōm éche Paale áhóbeé. ¹⁵ Bēndusén mwēn ne eche ndáb esyāól. Ámbíd enê, anlébé sé áwe ndáb. Anhób aá, “Nzé édé bán nyétédé me nēngáne mod awě akoó Yesue adúbe, nyéhye nyédyēē áwēm ndáb.” Ámbádnén sé kóōn sékē-’ε.

Béhédé Paale b́ Sailas á mbwóg

* **15:33** Donge á kálag dé’só ábádé nchoo 34: ‘Bon Sailase pen antíi aá móolyăg áhed.’

¹⁶ Epun ehóg-kóó, sênkě á abwóg dé mekáne, dóo ngəndére e ntāη póg étané sé. Edəədəη é mbéb embē mó áte, ébélé'áá álāngē bad mam níme mébenléd á'sō é pónde. Ene ngan échē ákúme'áá embēl bad ábe bēnchan mó ntāη békudé ndun e mənē. ¹⁷ Héε ábóótédé syáabe Paale ahíd, ábōnē aá, “Abén bad bédii bembəledε ábe Dyöb á Ngum. Béhyédé nyé aláa ngáne nyémwεé e'soósoη akud.” ¹⁸ Ene ngəndére elébé abel nē, epun ne epunte. Kóóηne á asóg Paale anlīη, dóo ákúnnédé boη álāngē' échē edəədəη éche émbē ene ngəndére aá, “A dīn á Yesu Krístəə, nkamlan we nén mεé, bíd enén ngəndére áte!” Abwōg-ábwōg échē edəədəη émbīd mó áte. ¹⁹ Ade bad ábe bēnchan ene ngəndére ntāη, bényiné bán nzii e ngáb ekónlédé bó, bēntōl Paale bó Sailas bédolé bó, békēēn bó wεε benkamlεε ábe bēbédé áfintē e dyad. ²⁰ Bēmpεén bó wεε benkamlεε bé Roma, bēlāngē bó bán, “Abén bad bédii bad bé Israel, boη bépédé áwēd hén, bépééné mpongé. ²¹ Bényágte bad e'lem bé mbéb ábe mbéndé éche syánē éehedεé. Syánē bēn dedīi bad bé Roma, né-óó, deéhēlēε-se dékob nē, deéhēlēε-'ε-se dehíd nē.” ²² Amute dómpē dénsōl áte ábónléd Paale bó Sailas. Dóo benkamlεε bé Roma bésáltédé bó mbóté bēhúd-te bó chó á yāl. Dóo bélómé bad bán béswádted bó e'tanǵú. ²³ Bémáá-'aá bó awanen bwām boη bēhāg bó á mbwōg, bēláá-'ε nnənē mbwōg bán eehúde bó dīd á yāl. ²⁴ Bēlāngé-'aá nnənē mbwōg nē, ahé bó á toη e ndáb e meláá échē edé áte. Anhé bó e'pwōg á mekuu.

²⁵ Dyam melúde mé nkuu, Paale bó Sailas békánné'áá békōnnē-'ε Dyöb ngəse. Bad bé mbwōg ábíní bésyāāl bēwóglánnáá bó. ²⁶ Abwōg-ábwōg dóo ndəəb énáηnéde áse ngíne-ngíne. Ndáb e mbwōg énáηnéde se á mekon. Melemlem mé pónde e'kob é'syāāl bēndibnéd, bengəbēngəbē ábe bēmbē bad bésyāāl áyāl bēnhunnéd. ²⁷ Ade nnənē mbwōg ápádté áse boη anyín ngáne e'kob é'syāāl é'nédnéde, anwémtén aá bad bé mbwōg bésyāāl bémáá asob. Héε átédé páá aá mósoo' yāl. ²⁸ Dóo Paale áchágté ehób ámīn boη álēbpē aá, “Weewúé yāl! Sé moosyāāl sēde hén!” ²⁹ Héε nnənē mbwōg áhóbé aá bēpiined mó etrúkán, asól á ndáb-te, ákwē Paale bó Sailas á mekuu ánəə' ne mbwóg ní ngíne. ³⁰ Dóo ábídne bó á ebwóg boη ásedté bó aáken, “A besán, cheé nítāηgéné abel ákud e'soósoη?” ³¹ Bēnlāā mó bán “Dúbé Sāηǵú Yesue, boη ékud e'soósoη, ádōη abum á ndáb dómpē dékūd.” ³² Bēnkale mó ne moosyāāl awē ambé mó á ndáb nkalaη ní bwām níme Sāηgwéé. ³³ Ene pónde chēn, mímē nkuu, ane nnənē mbwōg antéd bó, áwōbē bó síi áte. Hē dēn bēndusén mó ne eche ndáb esyāāl. ³⁴ Dóo ásónlé Paale bó Banabase á ndáb-te boη ábagé bó ndyééd. Mwēn ne adē abum á ndáb bēmbē menyīnge áyāle adúbe.

³⁵ Néε bīn é'sāηgé, benkamlεε bēnlōm plūse ne nlébtéd nén bán, “Nyéchene ábē bad békag.” ³⁶ Héε nnənē mbwōg álāngéé Paale aá, “Benkamlεε bélómé nlébtéd nén bán béchene nyé Sailas. Né-óó, nyébīd nyékag ne nsaη.” ³⁷ Dóo Paale álāngéé échē plūse nén aá, “Béswádtédé sé e'tanǵu á nhéné áde séebeléé dyamdyam, áde sédí-'aá bad bé alon á Roma, bēhé-'ε sé á mbwōg. Boη bəəb bēhedé sé abided á mesəəm-tē-yε? Eehelée-se ébé nē. Ábē benkamlεε bé Roma bēn bétāηgéné ape béhye bēbídéd sé.” ³⁸ Plūse énkě benkamlεε bé Roma aláa ngáne Paale áhóbé. Ade ábē benkamlεε bēwógé bán Paale bó Sailas bédii bad bé Roma, mbwóg menkób bó. ³⁹ Né-óó, bēnkě Paale bó Sailas achán, bēbídéd bó á mbwōg bēláá-'ε bó bán éboη bán bésyāə áwāb dyad. ⁴⁰ Paale bó Sailas bēmbīd á ndáb e mbwōg, békē á ndáb wεε Lidia. Ade bépédé áhed, bēntān bad ábe bédúbpé Krístəə. Paale bó Sailas bēnlāā ábē bad e'yale ábe é'wéde bó nlém á abum. Bémáá-'aá bó aláa boη bésyāηgé.

17

Paale bó Sailas békii á Tesalonika

¹ Paale bó Sailas bēmpōη á myad mé Amfipolis ne Apolonia, bēpē á dyad á Tesalonika. Ndáb e mekáne e bad bé Israel embé áhed. ² Paale ammentén akε á ndáb e mekáne, né-óó ankě áwed. Andyéé áwed sōndé éláán. A Mbwε mé Nkóme áte tée, akānlé'áá bad

nkalan ngáne mbíde á kálag e Dyöb. ³ Atógnádtáá bó mam míme ákánlé'áá bó, álūmtē- 'e bó áte nén aá Ane-awě-Béwógté atəngéné néε ákúde metake ápuū-'ε ámbíd e kwéed. Alánge'áá bó aá "Anén Yesue awě nlanğee nyé nén, mó adé Ane-awě-Béwógté." ⁴ Donje á bad bəndūbē bán chōm éche Paale áhóbéé édé mbále, né-ɔ́, bəntimén Paale bó Sailas. Bad bé Grikia híin ábe bəndūbē Dyöb ne ndəle é bebaád bé dyad híin bōmpē bəntimén Paale bó Sailas. ⁵ Bon donje á bad bé Israel bésíde'áá Paale bó Sailas. Né-ɔ́, bənlád donje á bad bé mponğé áte, ábe bəbédé á dyad-tē. Bəmbuú áte bəpēn-ne etəgké é ngine. Bəmpēn epuutéd dyad áte ásyā́l, bəból á ndáb wée Jasene ábel bon bəkōb Paale bó Sailas bəbídén bó á təl e ékwée. ⁶ Bon áde bənəné Paale bó Sailas bon béenyine bó, bəndōl Jasene ne bad bəmpēe ábe bədúbpé Yesue, bəpēn bó á'sō é benkamlene bé dyad. Bəbóné'áá bán, "Abén bad bəpēné epuutéd hōm ásyā́l. Bəɔ́b-ɔ́ɔ́, bəpédé káəne áwe syánē dyad. ⁷ Jasene ákōō-'ε bó áwe ndáb. Bəbóo' mbéndé eche Kaisē. Béhóbe nén bán kəh empée édé eché bəchəgée bán Yesue." ⁸ Mmén mekan míme bənhōbpē mēmbəl ene ndun e mod ne benkamlene bé dyad bəpuuted. ⁹ Benkamlene bé dyad bəmbəl Jasene ne bad ábe bədúbpé ábe bənkōbpē, bəɔ́bɔ́ bəsábé mənə ábel bətēde bó, bon bətēdté bó.

Paale bəɔ́be baab bəkúde metake á Beria

¹⁰ Bín é'hiné-'áá hínen, bad ábe bədúbpé Yesue bəlóm Paale bó Sailas á Beria. Ade bəpédé áwed bənkē á ndáb e mekáne. ¹¹ Bad bé Beria bənwōh nlem áwóglen eyale é Dyöb tómaa bad bé Tesalonika. Epun-té, bəláá'áá kálag e Dyöb ásohten ányín ké mekan míme Paale bó Sailas bəhóbé'áá méde mbále. ¹² Ekuđ é bad éndūbē. Ndəle é bebaád bé Grikia híin ne baachóm bé Grikia híin bōmpē bəndūbē. ¹³ Bon áde bad bé Israel bé Tesalonika bəwóge bán Paale akalé eyale é Dyöb káəne á Beria, bəmpē áwed, bəbōōtéd ekud é bad asól áte ápēen epuutéd. ¹⁴ Abwəg-ábwəg dōo bad ábe bədúbpé Yesue bəlómé Paale á nkin mé edíb é nkwě, bon Sailas bó Timoti pən bənlyəg á Beria. ¹⁵ Bad ábe bənkē Paale alyáged, bənkēn mó káəh bəpēn mó á dyad á Atens bon bətimé ámbíd á Beria. Ade bətiméé ámbíd, Paale anlyágtén bó aá bəláa Sailase bó Timoti nén bán bəhye bətān mó á Atens ésebán bəbēbte pōndé.

Paale akanlé bad bé Atens

¹⁶ Paale andyě á Atens ásiné' áá bó, nlem mēmbēb mó á abum bwāmbwam áyāle annyín nén aá myōb mēmpēe míme bəbageé edúbé mēlóné dyad áte ásyā́l. ¹⁷ Né-ɔ́ ankē á ndáb é mekáne ákanlé bad bé Israel ne bad ábe béesě bad bé Israel ábe bəbage Dyöb edúbé. Akagé'áá káəne áfintē e dyad epun tée ákanlé kənzée awě ampě áhed. ¹⁸ Bəɔ́be bad ábe bəbédé á e'pépé ábe bəchəgée'áá bán Epikurian ne Stəik bōmpē bəpéntánáá. Donje ásedt'é'áá bán, "Cheé anén mod awě abíde dūu múmó áhóbéé áde éebí'ě dyamdyam?" Bəmpēe bəhóbé'áá bán "Edé kabyánán ahóbe təngene myōb mēmpēe." Béhóbé'áá nē, áyāle álánge'áá bó təngene Yesue ne mpuu. ¹⁹ Dōo bətédé Paale bəkēn mó á káánsel e mbwóg eche bəchəgée'áá bán Ariopagus.* Bənhōb bán "Sédəá ádén ayáge dékōlē áde élanğee bad asōhten. ²⁰ Donje á mam áde éhóbéé áde sé nken á etúu, séəđəh-'ε mó asōhten." ²¹ Bad bé Atens bəsyā́l ne beken ábe bəbédé áwed, bəbēbté'áá echab pōndé esyā́l ákal ne áwóglen nkalan təngene dyam dékōlē-té.

²² Dōo Paale átyémé ámín á'sō é káánsel é Ariopagus bon áhóbé nén aá, "A-bad bé Atens nnyine' nén meé, nyəbage myōb edúbé bwāmbwam. ²³ Nhóbe nén áyāle áde nítóméé nyé á dyad-tē, nənəné mebón míme nyəbageé myōb edúbé. Nnyiné abwóg ahóg áde nyétélé áhed nén bán, 'Hōm áde dyöb áde déebyéene.' Adē dyöb áde nyəbageé edúbé kénéé nyéebí'ě dó, dōo nlanğee nyé bəɔ́b. ²⁴ Dyöb áde áhagé nkōnsé ne chōm ésyā́l éche édé áwəd-te, mó adé Səngwée a nkoñ mí mín ne rísé. Eedyēē'ě á ndáb é myōb éche baányon bəlōnné mekáá, ²⁵ éhēdē-'áá chōmchōm éche déhele débe mó abele áde débenléé mó. Ngáne edíí nén bán mwən-éé abage alonğé, ábage pemε ne kéchéé éche déhedé. ²⁶ Mod

* 17:19 Ariopagus: Abédé káánsel e mbwóg á dyad á Atens.

nhóg mós̄ ánsēbēē ahəg boŋ metúmbé mé nkōŋsé mésyāāl mébíd mbwiined ne ane mod nhóg. Abélé bédyεε-’ε nkōŋsé áte rísyāāl. Adēhób aá mōhəge bó ammad pónde atii ne mebwóg wée bédyεε-’é. ²⁷ Ambel nén, ábel boŋ bēhed mós̄, nzé bēhédé-’ε mós̄ bēhele-se bényín mós̄ awóg áde bēwógé mós̄ áyāl. Kénê, Dyōb déechabnedεé syánē modmod áyāl.

²⁸ Edé nēŋgáne mod nhóg áhóbé aá,
‘Abé áde dídíí ne mós̄, dedé á alongé, dekag,
dedé-’ε chōm éche dídíí.’

Edé-’ε ámpē ngáne bekal bé ngan bēhóbé bán,
‘Syánē ámpē dedíí ábe bán.’

²⁹ Ngáne dídíí-’aá bán bé Dyōb, deetāŋgenεé née dékamtanné nén bán Dyōb ádii nēŋgáne chōm éche bēbénlé gól, sílva ké’ε aláá áde baányoŋ bēbénléde ádab debyéé boŋ béléón mekáá. ³⁰ A pónde eche bad bēnkēmbíí’ε Dyōb, Dyōb dénkētédte mbéb mímab nēŋgáne dyam. Boŋ bōob alāŋge’ moosyāál hōm-té aá bēte de mímāb mbeltéd mé mbéb. ³¹ Amaá-’ε epun é bín atii, éche ákāadtē mod-téé nkōŋsé áte rísyāāl nyaa echē etāŋgéné. Apwεdé mod awē ákāād mímē nkáá. Alúmté-’ε moosyāál aá ane mod akwōgnédé, apuud áde apúúdté mós̄ á kwééd.”

³² Ade ábē bad bēwógé Paale ahóbé tāŋgene mpuu, donge á bad bēwéláá mós̄ boŋ bó donge á bad bēnhōb bán, “Sēhede bán ékale sé rímē nkalan ampē.” ³³ Ambíd e nê, Paale anhidé áfínté echáb. ³⁴ Káōŋ ne á asóg, nguse é bad êntimén Paale bédúbé-’ε Yesue. Áfínté e ábē bad, mod abédé áhed awē bēchágé’áá bán Diōnesiōse. Abédéε mod a káánsel e Ariopagus. Mmwaád ámpē abédé áhed awē bēchágé’áá bán Damarise ne bad bēmpēe.

18

Paale akii á dyad á Kōrinto

¹ Ambíd enê, Paale anhidé á dyad á Atens ákē á dyad á Kōrinto. ² Ade ápédé áwed antán mod a Israel nhóg awē bēchágé’áá bán Akwilaa. Bēnchyāā mós̄ á Pontus. Mmē mesú mēn dōo bó mwaád, Prisilia bēmbídtē á Italia. Bēmbíd á Italia áyāle Kaisεε a Roma, Kladiose antóméd ehāŋgé aá bad bé Israel bésyāāl bésyāō á dyad á Roma. Paale ankē Akwilaa bó mwaád anyín. ³ Andyεén bó bōobōo bēbele nsón. Bōmpē, béléó’áá tēnde ákud mōné rímē bētōgnanné yāl melemlem nēŋgáne mōmpē ábélé’áá. ⁴ Mbwε mé Nkóme áte téé, Paale akagé’áá á ndáb e mekáne, ákanlé bad bé Israel ne bad bé Grikia ábel bédúbe mam ríme áhóbéé.

⁵ Ade Sailase bó Timoti bēbídé á Masedonia boŋ bétán Paale, ambē eche yāl esyāál ákal nkalan mí bwām. Alúmté’áá bad bé Israel áte aá Yesue mós̄ adé Ane-awē-Bēwógté. ⁶ Boŋ bēpéntánnáá mós̄, bēhōbē-’ε mós̄ mekan mé mbéb áyāl. Nê dēmbēl Paale ankūd ebumbú á yāl álúmed bó nén aá nkógsen rí Dyōb rísine’ bó, aláá-’ε bó aá, “Nzé nyēbós̄, né nyēbēn-εé nyēbelé. Meésáá me áte. Bootya bōob, nkag nkalan mí bwām akal wée bad ábe béesē bad bé Israel.” ⁷ Né-ōó Paale antédé bó áke ádyεé’ wée mod nhóg awē bēchágé’áá bán Titus Justuse. Tituse abágé’áá Dyōb edúbé, ndáb embé-’ε mós̄ benben ne ndáb e mekáne e bad bé Israel. ⁸ Krispuse awē alyágté’áá ndáb e mekáne mōmpē andúbé Sāŋgwéé nchoo ne ádē abum á ndáb ásyāāl. Bad híin-ne ábe bēmbē á dyad á Kōrinto, bēnwōg rímē nkalan, bédúbe, békūd-te edusen.

⁹ Ebédé nkuu nhóg Paale annyín ndóg. A ndóg-te wê, Sāŋgwéé anláá mós̄ aá “Weebáá’, kanlé bó ékag á’sō, weétimné mbíd. ¹⁰ Bíí nén wεé ndé ne wε, modmod éēhēlēē wε dyamdiam ábel, áyāle ábēm bad híin bédé á dyad-té hén.” ¹¹ Né-ōó, Paale andyεé áwed mwē nhóg ne eped, áyāgté bad eyale é Dyōb.

¹² Ade Kaisεε ábélé Galio nkamlεεe ambáá á mbwóg e Akaya, bad bé Israel ábe bēmbē áwed bēnladén, békób Paale, békēēn mós̄ á kóte. ¹³ Bēnhōb nén bán “Anén mod atéde bad nlém á abum aá bēbenle Dyōb, nyaa echē eetāŋgene ngáne mbéndé éhóbéé.” ¹⁴ Ade Paale áhóbé aá mōhōb dyam, dōo nkamlεεe Galio álāŋgé bad bé Israel aá, “Nzé ádén

akan démbē néε awusé ké'ε dyam dé ebébtéd áde mod ábélé, né nwóó nzom áwóglen nyé bad bé Israel. ¹⁵ Bon ngáne édíí bán ádíi dyam dé mpenten tñγγene e'yale, mñn ne échen mbéndé, nyébñn nyémad dó. Meekáádtéé échē ndín é mehób." ¹⁶ Nén dēmbēl Galio anan bó á ndáb e kóte. ¹⁷ Héε bó moosyáál bétólé mod awě alyágté'áá ndáb e mekáne awě béchágé'áá bán Sastene, bon bēbómé mó á'sō é' kóte. Bon nén dénkēmbenlé Galio dyamdyam.

Paale atimé ambíd á Antyog

¹⁸ Paale ankoód mwă adyεε á Kōrinto ne bad ábe bédúbpé Krístaa. Dóo átédte bó, bon asól á stíma, áchabpé edíb é nkwě ákäg á mbwóg e Siria. Adêkě, ankě ne Prisilia bó Akwilaa. Adêhidé á dyad á Senkria, ankəón nló áyāle melě míme ámmwēε. * ¹⁹ Bēmpě á Efesus. Ade bépédé áwed, Paale antedé Prisilia bó Akwilaa, ákē á ndáb e mekáne bóobe bad bé Israel békale'. ²⁰ Abē bad bēnlāā mó bán bóobōo békood mwă adyεε ámpē, bon enkēnkwenténné. ²¹ Bon adé áhídté, anlāá bó aá "Nzé ntii ní Dyōb móō ndé, né mēřim ámbíd áwēn." Né-ōó, ansól á stíma áhídē'ε á Efesus. ²² Ade ápédé á dyad á Kaisaria, ankě á Jerusalem, ákē álēlēd bad bé mwembé, bon ákäg á Antyog. ²³ Ade ákēlēbpē mwă adyεε áwed, anhidé, ákē á mbwóg e Galesia ne Frigia ábagé bad ábe bédúbpé Yesue bésyāál elébé áwéd bó nlém á abum.

Apolose akalé eyale é Dyōb á myad mé Efesus ne Kōrinto

²⁴ Ambíd enē, mod a Israel nhóg awé béchágé'áá bán Apolose awě bēnchyāā'ε á dyad dé Alesandria ampě á Efesus. Anén mod abyéé'áá dyam ahób bwāmbwam, ansóřtén-ne kálag e Dyōb bwām. ²⁵ An'yágé mekan mé nzii e Sāngú. Akalé'áá, áyāgtē'ε bad mekan míme Yesue nyaa eche etāγγéné ne kán esyāál. Bon pen edusen éche Jone chēmpen chōo ámbī'ε. ²⁶ Ambootéd póle akal á ndáb e mekáne ésebán abāa' dyamdyam. Ade Prisilia bó Akwilaa bēwógé mekan míme áhóbéé, bēntéd mó, békēēn mó wēε bēdyéé'áá. Hé-'aá bēlúmté mó mekan mé nzii e Dyōb áte nyaa eche etāγγéné. ²⁷ Apolose antíí aá mókag á alon á Akaya. Né-ōó, bad ábe bēndūbē á Efesus bēnwōγγēn mó. Bēntelé bad ábe bédúbpé Yesue a Akaya nén bán nzé apedé, békob mó nken. Ade ápédé áwed, anwōγγén bad bwāmbwam ábe bēndūbē Yesue áyāle nsimé ní Dyōb míme békúdé. ²⁸ Ne mpenten ngíne, antóm bad bé Israel áte ářintē e bad. Abenlād metón míme mébídé á kálag e Dyōb álúmed nén bán Yesue mó adé Ane-awě-Bēwógté.

19

Paale akii á Efesus

¹ Apolose ambé abé á Kōrinto, dóo Paale ápóó ene ped e mbwóg áte bon ápag á Efesus. Antán nguse é bad áwed ábe bédúbpé Yesue. ² Dóo ásedteé bó aá "Ade nyéndūbēε nyēnkūd Edāádəŋ eche Esáá-ye?" Bēntimtén mó bán, "Aáy, séēwōgēε ké wógén bán chōm édé éche béchāgēé bán Edāádəŋ eche Esáá." ³ Paale ansédéd bó aáken, "Nyaa e edusen ehéé-'ō nyēnkudté?" Bēnkwentén bán, "Nyaa e edusen echē Jone áhóbé'áá." ⁴ Paale anlāá bó aá, "Nyaa edusen echē Jone áhóbé'áá ebédēε áyāle bad ábe bétédte abel dé mbéb, Jone álāγγē'ε bad bé Israel aá bédúbe ane awě āpě ámbíd echē, nédē Yesue." ⁵ Ade ábē bad bēwógé chōm éche Paale áhóbé, bēndusén bó á đin áde Sāngú Yesue. ⁶ Paale ambán bó mekáá á nló, Edāádəŋ eche Esáá épī-'ε bó. Dóo bēbóótédé mehób mémpēe ahób míme bad bēesóřtāne, békale-'ε nkalan ní Dyōb. ⁷ Abē bad bēbédé dyam dyóm ne bēbe.

⁸ Paale andyě áwed dyam ngon élaán. Póndé-té akagé'áá á ndáb e mekáne, ákanlé bó ésebán abāa' dyamdyam. Bóobōo bēpéntānnāá, áwané-'ε áte ábel bédúbe nén bán chōm éche áhóbéé tñγγene nkamlen ní Dyōb édé mbále. ⁹ Bon bó donje á bad bēnwūū nló áte,

* **18:18** Bad bé Israel bēnwōγγ elem nén bán, nzé mod amwédé melě bon alógté míme melě atāγγéné néε ákāřné nló.

béekobpe adúbe, béhōbē-’ε mekan mé mbéb tâŋgene Nzii e Sánjú á’sō é bad bésyāāl. Né-
 ɔ́, Paale antédé b́, ákēēn bad ábe bédúbpé. Epun-té* b́ɔ́bɔ́ b́péntánnáá á ndáb e ayáge
 echě meléede Tiranuse. ¹⁰ Paale ambel nén á etún é mwě mbé. Nê dēmběl bad bé Israel
 ne bad ábe béesě bad bé Israel ábe bédyéé’áá á mbwóg e Esia bēnwōg eyale é Dyōb.

*Băn ábe Skeva bēwánné abided
 bad e’ dāádəŋ bé mbéb áte*

¹¹ Dyōb dēmběl Paale ábelé mam mé menyáké míme bad bēnkēmmenténné anyín.
¹² Bad bétédé’áá ké betumbé ké’ε bewāŋgesε ábe Paale ábēnlédé, békēēn wéε bad bé nkole,
 bēbenlád b́ ámad b́ nkole, bēbídte-’ε b́ e’ dāádəŋ bé mbéb áte. ¹³ Donje á bad bé Israel
 ábe b́mpē békágé’áá mebwóg ne mebwóg bēbídte bad e’ dāádəŋ bé mbéb áte, b́mpē
 bēnwānén ábenled d́n áde Sánjú Yesue ábel mímén nsón. Bélánjé’áá e’ dāádəŋ bé mbéb
 bán, “Nkamlan nyé á d́n áde Yesue awě Paale ákanlé bad, nén mēé nyébíd ane mod áte.”
¹⁴ Prisε ambáámbáa a bad bé Israel nhóg abédé awě bēchógé’áá bán Skeva. Anchyáá
 bán bé baachóm saámbé. Abē bán b́ɔ́ bēbélé’áá nê. ¹⁵ Bonj pónde póg, edāádəŋ é mbéb
 énlāá b́ nén áá “Mbíí Yesue, mbíí-’ε Paale, benzéé nyé-’ε nyédíí?” ¹⁶ Héε ane mod awě
 edāádəŋ é mbéb ébédé áte, ábónlédé b́ ne ngíne esyāál, atóm-mε b́ áte. Bédēhób bán
 bétóme mehélé né amaá b́ alógen, ámad-te b́ mbóté anyabted. ¹⁷ Bad bé Israel ne bad
 ábe béesě bad bé Israel ábe bédyéé’áá á Efesus bēnwōg ádén dyam. Ade bēwógé d́,
 mbwóg ménkōb b́ bwāmbwam. D́n áde Sánjú Yesue d́-’ε dēnkūd edúbé éche échábé
 ámín. ¹⁸ Bad híin ábe bēndūbē, bēmpě á nhéné, bēpanlé yāl áte, béhōbē’ mekan mé mbéb
 míme békēbenlé. ¹⁹ Bad híin ábe békúmé’áá ngan bēntēd échab kálag éche bēbenládtáá
 ákum ngan, bēpēēn ch́, bēhyáád ch́ á nhéné. Kálag ésyāāl éche bēnhyaádtē éhéláá-sε
 ébe nkun dyam móom mé mílɔn métáan. ²⁰ Mmén mekan mésyāāl míme mébenládtáá
 mēnkāŋ bad híin bēndūbē eyale éche Sánjwéé, míme nkalan ríkanlád-te ngíne ngíne.

Mponjé mpédé á dyad dé Efesus

²¹ Ade mímén mekan mémáá abenled, Paale ammad áwē nlém-té áá ḿɔ́pɔŋ á mbwóg
 é Masedonia ne á Akaya bonj ákag a Jerusalem. D́ɔ́ áhóbeé áá, “Nzé mbídé á Jerusalem
 ntāŋgéné akε á Roma.” ²² Né-ɔ́, anlóm bad b́be ábe bēwóngánnáá ḿ, Timotie b́ Erastus
 á Masedonia, mwēn-ne ályāg á mbwóg e Esia, ádyēē ámpē mwā esón é pónde.

²³ Enén pónde chēn d́ɔ́ mpuuté d́ ngíne mbédé á Efesus tâŋgene Nzii e Sánjú echě bad
 bēhídé’áá. ²⁴ Mod nhóg abédé bán Demetruse. Alúé’áá bwēm bé e’kii. Abelé’áá bwēm ábe
 bēnwāgēn bwēm é’ ndáb e dyōb áde bēchógé’áá bán Atemise. Mmén nsón mípínádtáá
 ábe bad bé nsón nsyāŋ míme ríchábé ámín. ²⁵ Anlād ábē bad bé nsón áte ne bad ábe
 b́mpē bēbélé’áá ene ndín e nsón, álāŋgē b́ áá, “Amúē, nyébíí nén bán míme syānē nhon
 rísyāāl ríhúú ne mímén nsón míme débéléé nén. ²⁶ Bɔ́ɔ́b-pɔ́ɔ́, nyébēn nyēnyíne’, nyēwóge-’ε
 chóm éche anén Paale ábeléé. Ahóbe nén áá myōb míme bēbenlé mekáá méesaá myōb
 ne abé dēn. Abelé-’ε bad híin ábe bédé á Efesus ne á mbwóg esyāál e Esia, bédúbpé bán
 mam míme áhóbeé médé mbále. ²⁷ Né-ɔ́ mbáa’ nén mēé, nyonjé eche syānē ébēb d́n.
 Saá-kaá nê dēmpen, mbáa’ mēé káŋne ndáb e ndale e dyōb, Atemise ch́mpē éebáá dyam
 dé abelen ámpē. Bad béenyínné ḿ ámpē néε dyam, áde édíí-’áá bán adíí dyōb áde bad
 bé Esia bésyāāl ne bad bé nkōŋsé bésyāāl bēbenléé.”

²⁸ Ade ene ndun e mod éwógé nê bēnlɔŋ bwāmbwam, bébootéd-te abón bán, “Atemise,
 dyōb dé Efesus adé ngum tómaa myōb mésyāāl.” ²⁹ Mmē mpuuté d́ mēnkonnéd dyad
 áte ásyāāl. Ene ndun e mod entól Gayose b́ Aristakuse ábe bēmbíd á Masedonia ábe
 b́ɔ́be Paale bēnwōŋ. Bēntōmēn b́ mehélé, békēēn b́ á ndáb e mbom e bad bé dyad.
³⁰ Paale mwēn ambonjén ábíd ene ndun e mod á’sō, bonj bad ábe bédúbpé Yesue
 bēnkēnkwenténné. ³¹ Nguse é bad ábe bēhóbpáá mbwóg ábe b́ɔ́be Paale bēwóó’áá,

* **19:9** Donje á kálag dé’só ábádé nchoo bootya dyóm á ngán ne póg e’ mbwembwε ápe ngán éniin é’ ngukél.

bómpē bénlōmē mó nlébtéd, ne mechánǵé nén bán eékāǵē' aá mókag bad atyéem á'sō wéé béládné.

³² Ene pónǵé, epuutéd êmpǵé á mbom-tê. Donǵe á bad bébōnē' áyāle dyam ahóg, ábíníí-'é bébōnē áyāle ádíníí, áyāle bó bad híin bénkémbíí-'é ké atón áde áládé bó áhed. ³³ Ngáne édíí nén bán Alesandaa móo bad bé Israel béntōmēdtē á'sō, bad behóg belánǵé'áá mó bán mó atánǵéné bad mekan alúmed áte. Héε Alesandaa álúmté ekáá aá bad bélám ehób. Ahédé'áá bad alúmed áte nén aá saké bóobe ábê bad békáá bon mpuuted mbé. ³⁴ Bon áde bad béchéme nén bán Alesandaa adíi mod a Israel, bó moosyáál bêmbootéd abón bán, "Atémise, dyōb dé Efesus adé ngum tómaa myōb mésyāāl." Bémōn nén áyāle háwa ébe. ³⁵ Káǵne ne á asóg, mod a mbwóg nhóg mó ambéd bad áte. Anhób aá, "A-baányan bé Efesus, moosyáál abíi aá dyad dé Efesus dóo ánone ndáb e mekáne eche Atémise, eche syánē ndāle e dyōb. Moosyáál abíi-'é aá ádén dyad dó anóne káǵne aláá á ngǵnú áde ábíde ámín. ³⁶ Ngáne nyé moosyáál nyébíi-'aá nén bán modmod eéhēlē-se ahé nímén mekan nswan, éeboo-'é bán nyépeen mponǵé ké nhóg. ³⁷ Ké nǵnǵáne nyépeéné ábén bad hén, béechíbeé chōmchōm á ndáb é myōb, béehóbéé-'é áded dyōb mekan mé mbéb áyāl. ³⁸ Né-ǵó, nzé Demetruse ne ábē bad bé nsón béwōnǵé mod mehób, bébii nén bán e'pun é' kóte é'dé, bad bé mbwóg-ke bédé ábe békáadte. Béhele-se bésómén ane mod áhed. ³⁹ Nzé-'é chōm émpēe éde éche nyékoo-'é ahed né mbom mí bad bé dyad, móo mēyālē, ngáne mbéndé ékalé. ⁴⁰ Nhóbe nén áyāle dyam áde ábénléde chii, ngómenaa a Roma áhōb aá syánē depééné mponǵé. Nzom ké póg eesaá echē débēléé nímén mpuuted rísyāāl. Nzom e bwám ké póg-ke eesaá echē dehele débē bó áyāle nímén mpuuted." ⁴¹ Ade ámáá ahób nē anláá bad aá mod téé asúe' áwe ndáb.

20

Paale akii á Macedonia ne á Grikia

¹ Ade mpuutéd nímáá bon ekíde émad ahóo áte, Paale anlād bad ábe bédúbpé Yesue áte, ályǵtān bó ne e'yale ábe é'wéde bó nlém á abum. Ade ámáá bó alyǵtēn dóo áhídté, bon ákǵg á Macedonia. ² Akagé'áá échē mbwóg, álǵnǵé bad nkalan híin míme ríwéde bó nlém á abum. Dóo ápédé á Akaya. ³ Andyé-'é áhed á etūn e ngōn éláán. Abōnšánnáá áke á alon á Siria, dóo ásonǵéné aá bad bé Israel béhǵke mó áwúu mó. Héε átiídé aá móōtīm ámbíd móbwē á Macedonia. ⁴ Bad híin bēnwōón mó. Bébédéε Sopataa, mwān awe Piiruse awē ámbíd á Beria, Aristakuse bó Sekundus ábe bémbíid á dyad a Tesalonika. Gayōse awē ámbíd á dyad a Debe, Timotiε, ne Tikikuse bó Trofimus ábe bémbíid á mbwóg e Esia. ⁵ Abén bad bēnkē á'sō, bésiné' sé a dyad á Troas. ⁶ Ade Ngande e Ewele é Ngēn étómé, sēnsól bóle á dyad á Filipi, bon ámbíd e e'pun étáan sēntán bó a Troas.

Paale adímténé ake á Troas

⁷ A Satedé ngukél,* sēnladén áte hōm ahóg ádyé ndyééd álúmed edǵnǵe é Sǵngú. Paale akānlé'áá bó póle. Akaláá akal ne akal, káǵne melúde mé nkuu, ngáne édíí nén bán antánǵén ake néε bīn é'sǵngé. ⁸ Bēnchōd e'trúkǵn híin á ton ámín wéε sēnladénné. ⁹ Kódemod póg ébédé echē béchǵgé'áá bán Yutikuse andyéé á wínde, e'chá é'kééné'áá mó mwātiíd tíid ngáne e'chá bémbeé mó á díid. Achabed áde Paale ánbabédte póle áte, dēnkǵn ansól á e'chó-te bwāmbwam. Dóo ápódté á ton ámín á ndǵke eláán, ahún á ndōob. Békíi-'aá mó atéd, bētānē amaá awé. ¹⁰ Paale ansūd á ndáb mín wē, akúdén mó ámín bon áseb mó. Dóo álǵnǵéé bad aá "Nyéētǵgē áte, eewédeé, adíi adé á alonǵé." ¹¹ Dóo Paale átimé ámbíd á ndáb mín, ásāl ewele áte bon bóobe bad ábe bédúbpé Krístāe bedyāg. Bóobōo bēnkoód adyεε, bēkalé' póle káǵn bīn é'sáa, bon ákag. ¹² Bēnlyǵgēd ene kódemod á ndáb áde mwēn ádíi alonǵé. Ábē bad bémbeé menyǵnǵe bwāmbwam.

Paale bésyǵngé á Troas, békii á Miletus

* **20:7** Donǵe á kǵlag áhédé nén bán: á epon é'só é sōndé.

¹³ Sêmbé á'sō sêsól á stíma-tê, sêpōŋ á edíb é nkwě, sékē á dyad á Asɔs. Awed dáo sêntāŋgēnnē Paalē apém. Anhób aá sêbê á'sō áyāle nzii e dyad-tê chóa ânkeénné. ¹⁴ Ade átáné sé á dyad á Asɔs, sêmpém mó á stíma-tê boŋ syáábōó sékäg á dyad á Mitilēne. ¹⁵ Sêhídté-'aá hê boŋ néε bīn é'sāngé sékag káŋŋ sêpäg á nkin rí dyad á Kíɔs. Bīn bán bésāá ámpē é'sānnéd sé á nkin rí dyad á Samɔs, epun éche émbātēn sêpäg á nkin rí dyad á Miletus. ¹⁶ Paalē antíí nén aá sêtōm dyad dé Efesus ámīn ábel boŋ sêebébté póndé á mbwóg e Esia. Ahédé'áá aá mówāmsen ape á Jerusalem epun é Pentekos édêhób bán chó épag áte.

Paalē alyágténé belyáged bé mwembé bé Efesus

¹⁷ Ade sêpédé á dyad á Miletus, Paalē anlóm nsəl wéε belyáged bé mwembé bé Efesus, aá bétān mó á Miletus. ¹⁸ Bépédé-'aá boŋ álāŋgē bó nén aá “Nyébēn nyébíí ngáne nábédé ne nyé bootya epun é'sō áde rísúmé mekuu á mbwóg e Esia. ¹⁹ Mbēnlé'áá Sāŋgwéé ne asuded á yəl ásyāāl, ríkudé ndutul ne mekəgsen áyāle ahəge áde bad bé Israel bēhágkē'áá me. ²⁰ Nyébēn nyébíí bán áde ríkánlé'áá nyé nkalanŋ rí bwām, rí'yágtē-'ε nyé á nhéné, ne áwēn mendáb, menkēnkoŋnédté nyé dyamdyam áde déntāŋgēn nyé awōŋgen. ²¹ Melemlen nēŋgáne ménsimmē bad bé Israel etúu áte nê dó-'aá ménsimmē bad ábe béesé bad bé Israel meé bétede ádāb ábel dé mbéb, bétimēn Dyōb, bédúbé-'ε awed Sāŋgwéé, Yesue. ²² Bəəb-pəó, Edəádəŋ éche Esáá élúmte me áte aá ntāŋgéné ake á Jerusalem, meebíi-'áa chōm éche ébenléd ne me áwed. ²³ Mbíí pēn nén meé dyad-té áde ríkagkē Edəádəŋ éche Esáá émáá me etúu asím áte nén aá mbwog ne ndutul bóó bésine me. ²⁴ Boŋ meetédeé ádēm alongé néε dyam, nhede meé rípid rímēm nsón á asóg, rímadte nsón ríme Sāŋgú Yesue ábágé me áte. Mmēm nsón rídii ákal nkalanŋ rí bwām tāŋgene nsimé ríme Dyōb álúmtéé baányoŋ.

²⁵ “Mbédé átíntē echēn, ríkanlé nyé nkalanŋ tāŋgene nkamlēn rí Dyōb. Bəəb-pəó mbíí nén meé nyé modmod nyéenyínné me ámpē. ²⁶ Né-əó, nkoo' nyé aláa chii nén meé, nzé nyé mod ké ahéé abódé ádē alongé, nyébii nén bán meésaá me áte, ²⁷ áyāle nén dyamdyam déesaá áde ríabáá nyé aláa tāŋgene mekan mésyāāl ríme Dyōb átíídé aá móəbəl. ²⁸ Nyétēden yəl póndé, nyénəne-'ε abem á bad áde Edəádəŋ éche Esáá ébánné ásē echēn, bwām. Nyébē néε benən bé mbód ānən bad bé Dyōb. Abelé rímē mwembé rídé rímē, mbwiined ne kwééd echē Mwān awédé á awog. ²⁹ Mbíí nén meé, nzé mmaá ake, bad bēpē átíntē echēn melemlen nēŋgáne esəb ésóléé á abem á mbód. Bēehidé-'aá áde bēebébtéé nyé mwembé. ³⁰ Póndé épē áde bad bēbídte átíntē echēn dēn, bēnabpē metóm, ábel bad ábe bédúbpé Yesue bēhíde bó. ³¹ Né-əó, nyétēd póndé nyékamtan-ne nén bán rí'yágté'áá nyé moosyāal nkuu ne mūte á etún é mwě rílán á metake-té. ³² Bəəb-pəó, nlyáge nyé á mekáá mé Dyōb meé mwēn ānəne nyé. Nkalanŋ ríme rílánge nyé tāŋgene nsimé rí Dyōb méwōŋgēn nyé. Nwóó ngíne áwéd nyé áte, mēbē-'ε nyé nsimé ríme Dyōb ákōŋnéde ábē bad. ³³ Menkēnwōŋgé nlém áte áted mod sílva, ké'ε gól ké'ε mbóté. ³⁴ Nyébēn nyébíí bán rímēm mekáá mēn móó ríbenlé nsón boŋ ríkud ngáb eche syáābe ábēm bad ábe sēbelé'áá nsón séchánné'áá kéchéé éche sêntōgnēnnē. ³⁵ Nlúmté nyé á menzii mésyāāl nén meé nyéwēd yəl áte ábel nsón ngáne ríbelé'áá, ábel boŋ nyéwōŋgan bad bé nkole, nyékamtan-ne e'yale ábe Sāŋgú Yesu ánhōbpē aá, 'Edé nnam mod ábe tómaa ákob.' ”

³⁶ Paalē amaá-'aá ahób nê, bóəbe ábē bad bēbwóg mebóbōŋ békáne. ³⁷ Bó baásyāāl béchyé'áá áde bóəbōó bēhéenēé təl bésōmnē-'ε ályágtēn mó. ³⁸ Chōm éche émbud bó ndutul awóged ébedéé ahób áde Paalē ánhōbpē aá béenyínné mó ámpē mbéd. Dáo békíí mó alyáged á stíma.

21

Paalē akii á Jerusalem

¹ Sênlyágtén bó sékē-’ε. Sênsól á stíma. Sênchabé edib ésebán sêtyéeme hõmhõm káøn sépē á dyad á Kos. Néε bñn é’sánge, sêmpě á dyad á Rodes. Sêsyǎngé-’aá hê, sékag á dyad á Patara. ² Awed dõõ sétáné stíma echē ekag á Fonisia. Sêslé-’aá bonj sébwōgkē’ eke. ³ Sêmpě á abwóg á hõm áde sényínáá alonj á Saiprus áde áde á mendíb-te. Sêmbamé dõ sésyōgkē á mbønj sétimé á mbwóg e Siria. Sênsūd á dyad á Tirε áyāle áhed dõõ stíma éntǎngēnnē nted asuded. ⁴ Sêntán donje á bad áwed ábe bédúbpé Yesuε, sêmbé-’ε ne bó áyāle e’pun saámbé. Edǎádǎn éche Esáá ényāgēd bó béléáá Paalε bán eékāg á Jerusalem. ⁵ Bonj áde echēd pónde émáá áte sêntedé bó sékε. Abé bad bésyāāl, ne ábab bebaád bõõbe bán bēnhyε sé alyáged káøn syáābõõ sēbíd á dyad-tê, sépē á nkin mé edíb. Syáābõõ moosyāál sêmbwóg mebóbõn, sékǎnne’. ⁶ Sêmaá-’aá akáne dõõ syáābõõ sélyágténé, sésālē á stíma bonj bó-’ε bétimé ámbíd á ndáb.

⁷ Sênhidé á dyad á Tirε, sékεené échēd eke á’sõ, sépē á dyad á Toléma. Ade sépédé áwed, sênleled bad ábe bédúbpé Yesuε, sédyēē-’ε ne bó epun ehóg. ⁸ Néε bñn é’sánge sênhidé á Toléma sékē á dyad á Kaisaria. Ade sépédé áwed sênkě á ndáb echē nkal-é nkalonj ní bwām nhóg awě béchágé’áá bán Filibe, sédyēē áhed. Filibe abédé nhóg átíntē e bad saámbé ábe bēmpwēdté néε benwōngene á mwembé ní Jerusalem. ⁹ Anchyáá bán bé bebaád bēniin ábe bēnkēmbíi mwēnchóm. Béhóbé’áá mam níme níhuú ne Dyõb. ¹⁰ Ade sédíi áwed, dõõ nkal é edǎádǎn nhóg awě béchágé’áá bán Akabuse ábídé á mbwóg e Judeya bonj ápe. ¹¹ Apedé-’aá wéε sēmbēē bonj átēdē ngóá awě Paalε, átādnē nímmē mekuu ne mekáá bonj áhōbē aá, “Edǎádǎn éche Esáá éhóbé aá, nēn dõõ bad bé Israel bétādtē mod awe awóó anén ngóá á Jerusalem, bēbě-’ε mó á mekáá mé bad ábe béesě bad bé Israel.” ¹² Ade séwógé nēn, syáābe bad bēmpēe sēnchánj Paalε bán eékāg á Jerusalem. ¹³ Dõõ Paalε áhóbéé aá, “Cheé nyébeléé nē, nyéebíi’é bán nzé nyéchyε’ nyéhũnte me nílem á abum-ε? Saké átád me á Jerusalem dēmpen-εé mbõnjséné, mbõnjséné ké awé, ábele áde níbenléé Sǎngú Yesuε.” ¹⁴ Sēnkēnhēnlé mó nílem ahønjen á abum, né-õó sēnchené sēhób bán, “Ebenled ngáne Dyõb átíidé.”

¹⁵ Sēndyεé á Kaisaria nguse é e’pun, dõõ séládé yǎl bonj sékǎg á Jerusalem. ¹⁶ Donje á bad ábe bédúbpé Yesuε ábe bēbídé á Kaisaria bómpē bēnwoón sé. Bēnkēén sé á ndáb e mod nhóg wéε sēntǎngēnnē adyεε. Béchágé’áá ane mod bán Naasine. Ámbíd á dyad á Saiprus, abédé-’ε nhóg awě anlyǎg Krístǎ adúbe.

Paalε akii Jemse anyin

¹⁷ Ade sépédé á Jerusalem, bad bé Krístõ ábe bédé áwed bēnkob sé nken ne menyinje. ¹⁸ Néε bñn é’sánge syáābe Paalε sēnke Jemse anyín. Belyáged bé mwembé bēbédé áhed. ¹⁹ Paalε anleled bó. Ade ámáá bó aleled, anhídé bó chõm ésyāāl éche Dyõb ábélé átíntē e bad ábe béesě bad bé Israel mbwiined ne nsõn níme mó Paalε ábélé. ²⁰ Ade bémáá chõm éche Paalε áhóbé awóg, bēnken Dyõb. Dõõ bēlǎngéé Paalε bán, “Mmõn enyíne’ néε mekan médíi á Jerusalem hén. E’kálé ne e’kálé é’ bad bé Israel bédúbpé Dyõb bõõb. Béhíde-’ε mbéndé e Mosεε ne kǎn esyāál. ²¹ Bēlǎngé-’ε bó nēn bán eyágte bad bé Israel bésyāāl ábe bédé melonj mémpēe nēn wě bēhídē mbéndé e Mosεε. Bán elǎnge bó wéé béeyagé ábab bán, wéé bēhídē-’ε elem éche syánē. ²² Bétǎngéné-’ε awóg bán epedé. Chán-nõ débēnlé bõõb? ²³ Né-õó, éhíd ngáne sēlāā’é wε. Bad bédé hén bēniin ábe bēmwédé melě mé Dyõb. ²⁴ Wěhíd bó nyáābõõ nyéke á nwobe, ésábned-te bó kéchéé éche bēhédné bó. Ene pónde dõõ béhele békāān nló. Nēn débēl moosyāál ábñi aá dyam ké áhéé áde bēhóbé wε á yǎl déesaá mbále. Bēbñi-’ε bán mmõnj ámpē ebele mekan ngáne mbéndé eche Mosεε éhedé. ²⁵ Bonj pen sēlómme bad ábe béesě bad bé Israel ábe bédúbpé Krístǎ kálag nēn bán bēedyág ndyééd echē bēbágé myõb mémpēe néε mende, bēmwāg mekií, bēedyāg nyam eche bēesinnéé nkǎj, bēékābē-’ε mesón.” ²⁶ Né-õó, néε bñn é’sánge Paalε antéd ábē bad, bõõbõó békē á nwobe. Dõõ ásólé á Ndáb-e-Dyõb, ahób e’pun é’tǎn nwobe métēdté bó. Ámbíd enê-’ε dõõ bēbēé mende á nló níme bó mod-té.

Békóbé Paale

²⁷ Ade e'pun saámbe bé nwobe é'kwógé ape á asóg, dóo nguse é bad bé Israel ábe bémbíd a mbwóg e Esia bényiné Paale á Ndáb-e-Dyöb. Héé bépééné mpuuté d bonj bésälé bad áte, békóbé Paale. ²⁸ Bêmbootéd abón bán, "A-bad bé Israel nyéhyag sé hén-ee! Anén mod mó akag höm-té áyāgtē bad aá bad bé Israel, mbéndé éche Mosεε, bóobe Ndáb-e-Dyöb, béesaá chömchöm. Ké bóob dën apεéné donje á bad ábe béese bad bé Israel á Ndáb-e-Dyöb-te, nê ábélé-'ε enén ndáb e Dyöb eesáa'ε ámpē." ²⁹ (Chöm éche ênkāη bonj béhóbé nê édii áyāle bényin Trofimuse, mod a dyad dé Efesus bó Paal béwóó á dyad-té. Né-óó, bēnwēmten nén bán Paale asónlé mó á Ndáb-e-Dyöb.)

³⁰ Dyad ásyāäl dēmpuuté áte, bad bésyāäl bēbíd áwed bēhé Paale abum ámīn, bédolé mó káōη bēbídén mó á Ndáb-e-Dyöb. Abwōg-ábwōg bēdīb-pe ekob é Ndáb-e-Dyöb. ³¹ Ade ábē bad bēhēdē Paale awúu nê, dóo bad behóg békíi mod ambáá a sánze a Roma aláa bán mpuuté níde dyad á Jerusalem áte ásyāäl. ³² Abwōg-ábwōg mod ambáá a sánze eebébtēé pónde. Ampwēd sánze émbáá ne esad ásyōgnéd bó á dyad té wée bad bēnkaánné. Bad bényiné-'áá ahúene sánze dóo bésógé Paale abōmte d. ³³ Dóo mod ambáá a sánze asídté wée Paale ábédé akób mó, ahób aá béhaan mó bengōbēngōbē bébe. Héé ásedtēé aáken, "Nzé-módé nén? Cheé ábélé?" ³⁴ Bad bêmbootéd abón. Baahóg bēhōbē échén, ábíníi bēhōbē échíníi. Mpuuté níbédé nyaa eche mod ambáá a sánze énkēnhenlé chöm éche ékóó abenled ahead áte. Né-óó, anláá ábē bad aá békεεn Paale á ndáb e meláá. ³⁵ Bēnkεén mó káōη bēpēēn mó wée mbwóg ébédé á mmwe ní ndáb e meláá. Bonj áde bēpédé ásol, bēmpēm mó ámīn pémén áyāle amute dēmmād ayāg. ³⁶ Abē bad bésyāäl bēhíidé'áá bó ámbíd, bēbōnē bán, "Béwúu mó!"

Paale alúmté áte aá móōkwedéé nkáá

³⁷ Ade bēhóbé bán békεεne Paale á ndáb e meláá, dóo álāngεé mod ambáá á sánze nén aá mówóó mwā dyam áláa mó. Dóo ane mod a mbáá a sánze áhóbéé aá, "Nédē ehóbe ehób é Grikia? ³⁸ Nédē saké we edé ane mod a Egipto awē ampē hén pónde póg bonj ábootéd mpuuté d. Anlād e'kálé é sánze é'niin, bad bé ewúen, ákēēn bó á ehyānge." ³⁹ Héé Paale álāngεé mó aá, "Ndii mod a Israel awē abidé á dyad á Tásus á mbwóg e Silisia. Mod awē abidé á dyad áde áde etógnén. Sōn émwε nílaa ábén bad akan." ⁴⁰ Mod ambáá a sánze ambε mó kunze aá áhōb akan. Né-óó, Paale antyéém á'sō é' ndáb, alúmed ekáá, ekíde énhōo baámm! Dóo ábóótédé bó akalēn á ehób é Hibru.

22

¹ "A-besāη ne baányan ābēm, nyéwóglēn με. Nhede nyé alúmed áte nén μεé kwedéé nkáá." ² Awóg áde béwógé néε Paale áhōbné bó ehób é Hibru, bēntōη metúu atále áte. Héé Paale ákagké á'sō áhōbē aá, ³ "Ndii mod a Israel. Béchyáá με á dyad á Tásus á mbwóg e Silisia, bonj á dyad á Jerusalem hén dóo níkwógé. Mbédé mwān a esukéε awē Gamalia. Awe mekáá dóo nítoó mekan mé mbéndé níme ábēd betaa bēhíidé'áá ayāge. Mémpē mbēnláá Dyöb ne kán esyāäl melemlēn ngáne nyémpē nyébenléé mó. ⁴ Bad ábe bēhíidé'áá Nzii é Krīsto menhé bó á meséb, káōη donje áwāg. Nkóbé'áá bebaád ne baachóm níhāg-ke bó á mbwōg. ⁵ Príε ambáámbáa ne káánsel e bad bēmbáá esyāäl bēhele bēbíd με mbōη bán mbále chōo níkaléé. Menkob kálag áwāb echē bétēnlé bānned bé Israel ábe bédé á dyad á Damaskos. Né-óó, menkē áwed ákób ábē bad, áhanj bó, ápεεn-ne bó ámbíd á Jerusalem ábel békógēn bó.

Paale ahóbé ngáne ámwédé Yesue adúbe (Mbel 9.1-19; 26.12-18)

⁶ "Ade níkagké, néε nípédé bēnben ne dyad á Damaskos, emwεdmwεd é ngíne émbíd ámīn táléd, épēn με yāl esyāäl. Nén dēmbēnléd dyam kād é' mūte. ⁷ Dóo níhúné á ndōob bonj níwōgē ehób élanje με aá 'A-Sōol, á-Sōol, cheé ékáá bonj étagté με?' ⁸ Dóo nísedtēé mó meé ken 'Nzēé édii A-Sāη?' Bonj áhōbē aá, 'Me-éé ndé Yesue á Nazaret awē étagtéé, awē

éhédé á meséb.’⁹ Bad ábe syáábō sêbédé bényin éché emwēdmwēd bonj bénkênwógké ehób éche mod awē ahóbé’áá áwēm.¹⁰ Dóo rísedtéé meé, ‘A-Sánj cheé ntánjéné abel?’ Dóo Sánjwéé álánjéé me aá, ‘Hidé ásē ékag á dyad tē á Damaskōs. Nzé epedé áwed bélāā wē chōm esyāāl éche Dyōb átíidé aá ébel.’¹¹ Echē emwēdmwēd é ngine êmbēl meéhele’áá anyinēn. Né-ōó, bad ábe syáábō sêbédé bēnchāā me á ekáá békēēn me á dyad tē á Damaskōs.

¹² “Mod abédé á Damaskōs awē béchágé’áá bán Ananiasē. Abédéé mod awē abēnlé’áá Dyōb, áhídē-’ε mbéndé éche syánē bad bé Israel. Anwōnj edúbé bwāmbwam átíntē e bad bé Israel ábe bédé á Damaskōs.¹³ Ananiasē ampē áwēm, atyéém me á nkag, bonj áhōbē aá, ‘A-mwānned Sōol, bootéd anyinēn ampē.’ Abwōg-ábwōg membootéd anyinēn ampē, rínōné-’ε mō.¹⁴ Anhób aá, ‘Dyōb áde ábēd betaa ápwédé wē ábíi níme ntii, ányin awē mbālede awē abele mekan níme métánjéné, áwōg-ke ane mbālede ehób á nsal.¹⁵ Wē-éé wēbíd mō mbōnj áláa bad bésyāāl chōm éche ényiné ne éche éwógé.¹⁶ Bōab-pōó, cheé-ō ésinéé? Pádé ásē, ékwentēn wēé Yesue mō adé wē Sánjwéé bédusen wē. Nén débēl Dyōb déwobé níwōnj mbéb.’

Paale aá Dyōb álómé mō wéé

bad ábe béesē bad bé Israel

¹⁷ “Mentim ámbid á Jerusalem. Ade ríkānnéé á Ndáb-e-Dyōb mennyin ndóg.¹⁸ A ndóg-te wē mennyin Sánjwéé. Anláá me aá, ‘Belé mehélé éwamsen ahide á Jerusalem áyāle bad ábe bédé á Jerusalem hén béekobpé chōm éche wéhōbpē tñjēne me.’¹⁹ Dóo me-’ε ríkwentanné Sánjwéé nén meé, ‘A-Sánj ábén bad bēbíi bwām nén bán nkagé’áá á ndáb é mekáne ríkōbē, ríwanné-’ε bad ábe bédúbpé wē.²⁰ A pónde eche bēwúé’ε Stefanuse awē ahóbé’áá mam tñjēne wē, mmēn membé áhed, ríkwentén meé bēwúu mō, me-’áá menwálé nkobe níme bad ábe bēnwūu mō.’²¹ Dóo Sánjwéé álánjéé me aá, ‘Kāg, áyāle mēlōm wē nchabnede, wēé bad ábe béesē bad bé Israel.’ ”

²² Abē bad bēmbē bēwōglān Paale káájne á pónde eche átúbé dīn aá mókag wēé bad ábe béesē bad bé Israel. Hē dóo ábē bad bēbóótédé abón bán “Nyémaden mō! Nyéwúu mō! Eékwognedéé ábē á alonjé.”²³ Bēbóné’áá bépebté mbóté ámīn, bēpúmté-’ε ebumbú ámīn.²⁴ Héé mod ambáá a sánze álánjéé éche sánze aá bētéd Paale békēen mō á ndáb e meláá. Anláá-’ε bó aá bēswādted mō e’tanjú ábel bonj áhōb nzōm echē ekáá bonj bad bé Israel bétógké mō.²⁵ Bonj áde bēháá mō ábel bēswādted mō e’tanjú, dóo Paale ásedtéé sánze echē embé mō benben aáken, “Mbéndé ebagé kunze nén bán bēswādted mod awē mbéndé e Roma ébélé mō mod a Roma e’tanjú áde bēekáadtéé mō-yé?”²⁶ Ade ene sánze éwógé nē, ankē wēé mod ambáá a sánze ásedtéé mō aáken, “Cheé wēwē ébeléé? Ane mod adii mod a Roma.”²⁷ Dóo ane mod ambáá a sánze ákíi wēé Paale bonj ásedtéé mō aáken, “Láá me, mod a Roma mōó édíi-yé?” Dóo Paale ákwentanné aá, “Ée.”²⁸ Héé mod ambáá a sánze áhóbéé aá, “Nsábpé nkúú ní mōné bonj ngómenaa a Roma ákwentén aá níbē mod a Roma.” Dóo Paale áhóbéé aá, “Me pen ndé mod a Roma se á nchyáátén.”²⁹ Ade bad ábe bēhédé’áá Paale awanēn bēwógé nē, ábwōg-ábwōg bēntédé mō, bésídé ámbid. Mbwóg ménkōb ane mod ambáá a sánze áde ádíbté nén aá Paale adii mod a Roma aá móhēdē-’ε mō á mehanj áde mōnkéntánjéné.

Paale atyéémé á nkáásé á’sō é’ káánsel

³⁰ Mod ambáá a sánze ahédé’áá akonj dé ahed áte ásonjten chōm éche bad bé Israel bēhóbé bán Paale abelé. Né-ōó, nēé bīn é’sánjé, anhób aá bēhūd Paale bengōbēngōbē á mekáá, anlébé-’ε beprise bēmbáá ne káánsel esyāāl aá bōōbōó békōb mbom. Dóo átédé Paale bonj átíidé mō á’sō ábāb.

23

¹ Paale annōn ábē bad bé káánsel á míd mé mbōm, bonj áhōbē aá “A-baányan, káájne e’chii, nlém rísáá me á abum bwāmbwam nyaa echē ádēm alonjé adíi á’sō é’ Dyōb.”

² Hée prise ambáambáa, Ananiase, álângeé bad ábe bɛbédé benben ne Paale aá bɛbɔm mó abén á nsəl. ³ Dóo Paale áhóbéé aá, “Dyǒb ámpē débǒm wɛ. Ehóhó é chǒm chén! Edyɛé hê eɛnɛlad mbéndé ákáad mɛ, boŋ ké nê, mmǒn ebóo’ mbéndé ahób áde éhóbé wɛé bɛbɔm mɛ.” ⁴ Hée bad ábe bɛmbɛ benben ne Paale bɛlângeé mó nén bán, “Esyáá’ prise ambáambáa a Dyǒb.” ⁵ Paale ankwɛntén bó nén aá, “A-baányan, menkêmbíí’ é mɛé mó adé prise ambáambáa. Eyale e Dyǒb éhóbé aá, ‘Mod eetângeɛé mod awě akamlan bad mekan mé mbɛb ahób áyāl.’ ”

⁶ Ade Paale anyíné aá átíntê e echoŋ é bad éche ébédé áhed, baahóg bédé bad bé epepé é Sadusia ábíníí-’ɛ bédé bad bé epepé é Farisia, anchágéd ehób aláá bad bé káánsɛl aá, “A-baányan, ndii mod a epepé é Farisia mbé-’ɛ mwǎn a mod a epepé é Farisia. Ndé á nkáásé hén áyāle nén nsumé nlém nén mɛé bad ábe bɛwédé bɛpuú ámpē.” ⁷ Ahób áde áhóbé nê, bad bé epepé é Farisia ne bé epepé é Sadusia bɛmbootéd asɛɛn. Echoŋ é bad éche ébédé áhed ênkabén áte. ⁸ (Nén dɛmbɛnléd áyāle bad bé epepé e Sadusia bɛndūbɛ nén bán nzé mod awédé eépuudéé ámpē, bédúbé bán ángɛɛl éesaá, bédúbé-’ɛ nén bán e’dǎádǎŋ béesaá. Boŋ Befarisia pɛn bɛndūbɛ bán nímén metón mésyāɛl méláán mɛdé.) ⁹ Ehób émbɛ échágkɛ ábê bad ngíne ngíne dóo donge dé bemeléede bé mbéndé ábe bɛmbɛ á epepé é Befarisia bɛtyéémé ámin, bɛbootéd abón ngíne ngíne bán, “Séenyínnéé anén mod awusé ké ahóg. Kapóg né edǎádǎŋ ké’ɛ ángɛɛɛl ekoó mó dyaam aláá!” ¹⁰ Mmê mpɛntɛn mɛnchǎgɛ nyaa echê nlém níhúné’ aá ane mod ambáa a sánze aá bɛhɛle bɛnyāb Paale áte. Né-ǎó, anláá éche sánze aá bɛkɛ á amute-tê wê, bɛhúd Paale á mekáá nímɛ ábê bad boŋ bɛkɛɛn mó á ndáb e meláá.

¹¹ Mmê nkuu dɛn, Sǎngwéé antyéém Paale á nkǎg, aláá mó aá, “Weebáá’, ngáne ébídé mɛ mbóŋ á Jerusalem, wɛbíd mɛ mbóŋ ámpē á Roma.”

Béhágkɛ Paale

¹² Néɛ bɛn é’sǎngɛ mbwɛmbwɛ, nguse é bad bé Israel bɛmbǒm bɛbɛɛl ntii, bɛmwɛ melɛ nén bán béedyáá chǒmchǒm, bɛmwaá-’aá chǒmchǒm káŋŋ ne bɛwúú Paale. ¹³ Bó bad ábe bɛmbɛɛl nímén ntii bɛntǒm móom méniiin. ¹⁴ Dóo békíí wɛɛ beprise bɛmbáa ne belyáged bé dyad boŋ bɛlǎngɛ bó nén bán, “Sɛmwédé melɛ ne amwé dɛn nén bán séeháá chǒmchǒm á nsəl káŋŋ né sɛwúú Paale. ¹⁵ Né-ǎó, nyáābe bad bé káánsɛɛl nyélóme mod ambáa a sánze a bad bé Roma nsəl nén bán ápiined nyé Paale. Nyébámtan nén bán nyékoo’ mam mémpɛe áhed áte áyāl echê. Boŋ sé pɛn séɛbɛ mboŋsɛn áwúú mó adêhób aá mópag hén.” ¹⁶ Boŋ Paale mwǎnyan a mmwaád mwǎn anwóg ntii nímɛ bɛbélé áwúú Paale. Né-ǎó, ankê á ndáb e meláá ákɛ aláá mó. ¹⁷ Dóo Paale áchǎgɛé sánze póg boŋ álǎngɛ chó aá, “Kɛɛné’ enén kódemod wɛɛ mod ambáa a sánze awóó dyaam aláá mó.” ¹⁸ Hée ene sánze étédé ene kódemod boŋ ákɛɛné mó wɛɛ mod ambáa a sánze. Hée ene sánze élangeé mod a mbáa a sánze aá, “Paale awě adé á mbwǎg mó achágé mɛ aá nɛpɛɛn enén kódemod áwǒŋ áyāle enén kódemod ewóó dyaam aláá wɛ.” ¹⁹ Dóo ane mod ambáa a sánze áchǎngɛ mó á ekáá boŋ ásɛdnád mó á nkǎg áseɛtɛ mó aá “Cheé éhɛdɛé mɛ aláá?” ²⁰ Dóo ene kódemod élangeé mó aá, “Bad bɛmbáa bé Israel bɛtíídé nén bán bɛlāa wɛ bán épɛɛn Paale á’sǒ é’ káánsɛɛl, ne mbámtɛn nén bán káánsɛɛl ehɛde mam mémpɛe atóŋ dé áhed áte tǎngɛne Paale. ²¹ Boŋ weewóglán bó áyāle bad bédé tómaa móom méniiin ábe bɛsǎóm ásin mó. Bɛmwédé melɛ nén bán béedyáá chǒmchǒm bɛmwaá-’aá chǒmchǒm káŋŋ né bɛwúú mó. Bɛmáá aboŋsɛn, bɛsine-’ɛ chǒm éche wéhǒbpɛ.” ²² Dóo ane mod ambáa a sánze álǎngɛé mó aá, “Weelǎngɛ modmod wɛé mólǎngɛ mɛ ádén dyaam.” Amaá-’aá ahób nê dóo álǎngɛ ene kódemod aá ákag.

Békééné Paale wɛɛ nkamlɛnɛ, Feligɛ

²³ Dóo ane mod ambáa a sánze áchénlé éche sánze émbáa émpɛe ébɛ boŋ álǎngɛ bó nén aá, “Nyétéd mbwókɛɛl é sánze ébɛ, nyéboŋsɛn chó ákɛ á Kaisaria nchoo ne sánze móom saámbe éche ékɛɛne hósɛ ne mbwókɛɛl é sánze ébɛ éche éwanne mekoŋ. Nyáābǎo

nyébonʂen nyéhíde dyam ngáŋ abog nkúu. ²⁴ Nyéhede-’ε Paale hóse eche ɛkɛén mó. Nyélyáged mó nyépeen mó wée nkamlene Feligse ésebán dyam dé mbéb ábenlédé mó.”

²⁵ Bédékě antel kálag eche bɛnwālɛ echě ehóbe nɛn aá,

²⁶ “Mε, Kladios Lisiasε με-εé ntenle wε, nkamlene a edúbé ambáá, Feligse. Nlɛnté wε.

²⁷ Bad bé Israel bɛnkób anɛn mod béhede-’ε mó awúu. Nsónɛné-’aá meé adii mod a Roma, dɔɔ syáabe échɛm sánze sékíí mó ahúd áwab mekáá. ²⁸ Nhedé-’aá meé mbii chóm éche béhóbé bán abelé. Né-ɔɔ, menkɛén mó á káansɛl. ²⁹ Nhedé áte nnyíné nɛn meé eébeléé dyam áde álúmte nɛn bán atɛngéné awé ké’ε atɛngéné akε á mbwɔg. Mam mésyā́l níme béhóbé bán abelé médií mam níme ménɔne échab mbéndé. ³⁰ Bɛlángé-’aá me bán bad bé Israel béhəgke mó áwúu mó, dɔɔ nílóme mó áwɔŋ ábwɔg-ábwɔg. Nlángé-’ε bad ábe béhíde mó mekuu meé, béhyε bɛláa wε chóm éche béhóbé bán abelé.”

³¹ Eché sánze émbɛl ngáne bɛnlā́’é bó bán bɛbel. Bɛntéd Paale békɛɛn mó nkúu ne nkúu kóŋ bɛpɛɛn mó á dyad á Antipatris. ³² Néε bɛn é’sángé, sánze éche ékɛénáá mekuu éntim ámbid á ndáb e meláá, bɛtɛdɛ sánze éche ékɛéné-’aá hóse ákɛɛn Paale. ³³ Bɛnkɛén mó á dyad á Kaisaria. Ade bɛpédé bɛmbě nkamlene ene kálag bɛbɛ-’ε Paale áwe mekáá. ³⁴ Ade ane nkamlene aláá ene kálag ansɛdéd Paale aáken mbwɔg ehéé ábidé. Ade ásonɛné aá Paale ábidé á mbwɔg e Silisia, ³⁵ anhób aá, “Měwɔg kéchéé éche éwóó ahób nzé bad ábe béhíde wε mekuu bɛpédé.” Héε álángé sánze aá békɛɛn Paale á ndáb e kɛŋ eche kɛŋ Hɛrɔde ánlɔŋɛ, bɛnɔne-’ε mó áhed.

24

Paale atyéémé á nkáásé á’sɔ́ wée Feligse

¹ Ambid e e’pun é’táan, prisε ambáámbáa Ananiasε, ankě á Kaisaria nchoo ne donge á bad bɛmbáá bé dyad ne mod a mbéndé nhóg awě béchágé-’aá bán Tɛtuluse. Bɛmpě á’sɔ́ wée nkamlene Feligse, béhób mekan níme béhóbé bán Paale abelé. ² Dɔɔ béchágé Tɛtuluse bon ábootéd Paale mekan ahób á yǎl, aá, “A-nkamlɛn Feligs, wε awě edúbé échábé ámin. Debyéé áde ébenladté ákamlɛn ápéénédé syánɛ nsan á etún é pón dé. Ebelé-’ε nhəŋlɛn híin níme nípééné mbon áwɛd alon-tɛ. ³ Sɛkobé-’ε nê hóm ásyā́l ne pón dé ésyā́l. Séságnan-ne wε bwámbwam. ⁴ Meéhɛdɛɛ nɛn meé mbud wε pón dé abébed bon pɛn ndáá acháŋ nɛn meé ébenled ábon e’bon bé nlém, éhê sé mwǎ etál, éwóglɛn mwǎ dyam awě séwóó ahób. ⁵ Sényíné nɛn bán anɛn mod adé ekun é mbéb áfinté e bad. Apééné epuutéd áfinté e bad bé Israel nkɔŋsé áte nísyā́l, adé-’ε nlyáged nhóg a epepé e Naazarin. ⁶ Aponé edúbé é ndáb e Dyɔb asuded, dɔɔ sékóbé mó. * ⁸ Nzé esɛdté mó, mekan níme aláá’ε wε mmɔŋ wényin nɛn wéé chóm éche séhóbéé édé mbále.” ⁹ Bad bé Israel ábe bɛmbɛ áhed, bómpɛ bɛnsɔl áte béhób bán mekan níme Tɛtuluse áhóbéé médé mbále.

Paale akáádé nkáá á’sɔ́ wée Feligse

¹⁰ Héε dɔɔ nkamlene, Feligse ábágé Paale etál aá áhɔb akan, bon Paale ábootéd ahób aá, “A-sán, mbíí nɛn meé ekékāād nkáásé á alon tɛ hɛn á etún é pón dé, né-ɔɔ ndé menyinɛge ákáa nímɛm nkáá áwon e’só. ¹¹ Nzé ehɛdé áte, mmɔŋ wényin nɛn wéé ééťómɛɛ dyóm dé e’pun ne é’be áde níkíí á Jerusalem ábe Dyɔb edúbé. ¹² Ké epun bad bé Israel bɛétánéé néε sé mod sépentanné á Ndáb-e-Dyɔb, bɛétáne-’áa néε nípuutadté bad, ken á ndáb e mekáne ké’ε kéhéé á dyad tɛ. ¹³ Béwóó’ε chómchóm éche élúmte nɛn bán mam níme béhóbé bán mbelé médé mbále. ¹⁴ Bon nkwentan pɛn nɛn meé, mbenle Dyɔb áde ábɛd betaa bɛbɛnlé-’aá, ahíd áde níhídeé Nzii echě etɛngéné. Ndúbpé kóŋne mam mésyā́l níme métɛnlédé á mbéndé e Mosε ne á kálag é bekal bé’dáádəŋ. ¹⁵ Mémpɛ nsumé nlém ne Dyɔb melemlem néε ábɛn bad bɛn ámpɛ, nɛn meé bad bésyā́l bɛpuú, bé bwám ne bé

* **24:6** Donge á kálag dé’sɔ́ ébádé nchoo 6b-8a: Sɛntíí bán sékádte mó ngáne echɛd mbéndé éhóbéé. 7 Bon mod ambáá a sánze, Lisiasε, ampě ákɔbɛn sé mó ne epame. 8 Dɔɔ Lisiasε áhóbéé aá bad ábe bɛwógné mó dyam bɛpɛ áwɔŋ e’só.

mbéb. ¹⁶ Nê dó-'aá ákáká bon nwané áte pónde ésyāā ābel bon nlém rísān me á abum á'sō é' Dyōb ne á'sō é baányon. ¹⁷ Mensyāg ake á Jerusalem nguse é mwě, né-ōó menkě áwed áwānled ábēm bad mwā mōné ne ábe Dyōb mende. ¹⁸ Ade ríhídeé nímén mekan ámbíd, dōo ábén bad bétáné me á Ndáb-e-Dyōb, áde nímáá mekún mé nwobe amad. Ndun e mod eebédeé áhed, mpuuté-d-ε ménkēmbáá. ¹⁹ Bon bad bé Israel bēbēdeé áhed ábe bēmbíd á mbwōg e Esia. Ké bad bēbágé'áá bēpag áwōn āláa wε dyam áde ríbelé né bōo bēntāngēn ape, nzé émbē nén bán membēl dyam. ²⁰ Ké'ε ábén bad ábe bēdeé hén, bēn bēláa wε dyam dé mbéb áde mēmbēnlé áde bēnkāadtē nímēm nkáá á'sō é' káānsel, ²¹ éetómēé dyam ahóg áde mēmbēnlé. Menchógéd ehób nén mēé 'Békāadte me chii nén áyāle ndúbpé nén mēé bad ábe bēwédeé bēpuú.' ”

²² Feligse abédéε mod awē ammād Nzii e mbále asōhten. Dó-'aá áhúdé nkáásé ásē. Anláá bó aá, “Nzé nkamlene Lisiasε apedé, dōo mébídēdtē nímén nkáá mbakú.” ²³ Hé-'aá álāngé sánze e mbáá echē enōné'áá Paale aá átēd Paale, ábē ánōne mó. Aá, bon pen ábe mó mwā kunze áhé-'ε etál nén besón ábe Paale béhyenad mó kéchéé éche átógnéné.

Paale atyéémé d'sō wée Feligse bó Drusilia

²⁴ Nguse é e'pun ámbíd enē, Feligse ampeén mwaád Drusilia. Drusilia abédéε mwān a Israel. Feligse anlóm Paale achæg, áwóglēn nkalan nímē Paale álāngēé mó tāngene adúbe á Yesu Krístā. ²⁵ Paale aboótédé-'aá mó akale, álāngē mó ngáne mod átāngéné abé á bwām awále, ngáne mod átāngéné yāl achōā bwām, ne Epun é nkáá eche éhúé'. Dōo mbwōg ríkóbé Feligse. Héε áhóbéé aá “Sébé ekag bōob. Nzé nkudé etál ámpē mēchēlē wε.” ²⁶ Mewēmtēn mébēdeé mó ámpē aá Paale ábe mó mwā mōné ámbíd-ámbíd, nén dēmbēl alómé'áá mó achæg pónde té ákanlé mó.

²⁷ Nén dēmbēnléd áyāle mwě ríbe, dōo Pokus Festuse átédé etál éche Feligse née nkamlene. Ngáne Feligse áhédé'áá aá bad bé Israel bēwógen mó bwām, antédé Paale á mbwōg.

25

Paale aá Kaisεε múmó ákád mó

¹ Festuse ampē á mbwōg e Kaisaria átéd atii dé nkamlēn. E'pun é'láán ámbíd enē, ámbíd á mbwōg e Kaisaria ákē á Jerusalem. ² A Jerusalem wē, beprise bēmbáá ne bad bēmbáá bé Israel bēnlāā Festuse mekan nímē bēhóbé bán Paale abelé. Bēnchān Festuse ³ bán áwōngēn bó ábel bēpēen Paale á Jerusalem. Bēnlāā mó nē áyāle bēnhæg áwúu mó á nzii. ⁴ Festuse antimtén bó aá, “Paale adé á mbwōg á Kaisaria, mmēn-ne mētīm ámbíd áwed mwāmpīn mí pónde. ⁵ Né-ōó, nzé édé nén bán Paale abelé dyam dé mbéb, ábēn bad bēmbáá bēhíd me á Kaisaria, bēsómēn mó.”

⁶ Festuse andyéé á Jerusalem ámpē dyam e'pun waam ké'ε dyōm bon átimé' á Kaisaria. Née bīn é'sāngé, andyéé ásē ákád nkáá. Anhób aá bēpēen Paale á kóte. ⁷ Ade bēpēéne Paale, bad bé Israel ábe bēmbíd á Jerusalem bēntyēem mó bēnben bēbootéd e'bébtéd é' mekan ahób, ábe bēhóbé bán abelé, bon bēnkēnhēnlé alúmed nén bán akoó nímē mekan abel. ⁸ Paale anhób aá mekan nímē bēhóbéé mó áyāl méesaá mbále. Anhób aá, “Meébeléé dyamdyam áde álūmte bán ntāngan mbéndé e bad bé Israel, ké'ε Ndáb-e-Dyōb ké'ε Kaisεε a Roma.” ⁹ Festuse ahédé'áá aá mókud dīn á bwām á'sō é' bad bé Israel. Né-ōó, ansedéd Paale aá, “Ebōhséné ake á Jerusalem ábel nén ríkád wε áwed tāngene nímén mam nímē bēhóbéé wε á yāl-ε?” ¹⁰ Paale anhób aá, “A kóte eche Kaisεε a Roma dōo rítyéémé nén, áhed dó-'aá bētāngéné me akáad. Meébeléé bad bé Israel dyam dé mbéb ké ahóg, mmōn ámpē ebíí nē bwām. ¹¹ Nzé édé nén bán mbóó mbéndé echē ekwōgnédé mbakú e kwééd, né nkwēténé awé. Bon nzé édé nén bán mam nímē bēhóbéé me áyāl méesaá mbále, né modmod eewóó'ε kunze ábe me áwab mekáá. Né-ōó, nhóbe nén mēé Kaisεε múmó ákád me.” ¹² Dōo Festuse álānténé nló ne ábē bad ábe bēlébé mó, bon ákwētán aá, “Ngáne émáá ahób wě Kaisεε móōkāād wε, etāngéné ake wée Kaisεε.”

Festuse alúmté k̄η Agripa nkáá míme Paale áte

¹³ Nguse é e'pun ámbíd enê, k̄η Agripa bó Benise, bêmpe á Kaisaria ákob Festuse nken. ¹⁴ Ade bémádé áwed nguse é e'pun, Festuse anlúmed k̄η Agripa ehób éche Paale áte. Anláá mó aá, “Mod adé hén awě Feligse ánchenéé á mbwɔg. ¹⁵ Ade mpédé-'ε á Jerusalem, beprise bémháá bé Israel ne bad bémháá bé dyad béhōb mam míme béhóbé bán abelé, béchán-'ε me bán nkwid mó nkáá. ¹⁶ Boη me-'ε menláá bó meé bad bé Roma bewartó elem nén, béheléé-se bébídéd mbakú nén bán mod akwedé nkáá, ésebán asébpé akáádé míme nkáá á'sō wée bad ábe bésómné mó. Bétáŋgéné mó etál abe ákáá míme nkáá. ¹⁷ Né-ɔɔ, áde bépédé hén, menkembébedté pónde. Néε b̄in é'sáŋgé sáŋgén, mendyě ásē á kóte nhób-pe meé bépεen mó. ¹⁸ Bad ábe bésómné mó béntyēēm ám̄in áhób mam míme ábélé, boη bénkēnhóbpe bán abelé dyam dé mbéb ké ahóg áde ménwēm̄tēnnē meé béhōb bán abelé. ¹⁹ Ehób ésyāāl ébédéε nswan míme bēnwōŋgē ne Paale t̄ηŋgene adúbe ádāb ne d̄in á mod nhóg awě béchəgēé bán Yesue awě amaá awé boη Paale ahóbe aá adé á alongé. ²⁰ Menkēnkongé abii ngáne nhéláá-se nhēd m̄m̄én mekan áte, né-ɔɔ, mensédéd Paale nzé ádāŋ ake á Jerusalem ábel boη békáad mó áwed t̄ηŋgene mekan míme béhóbé bán abelé. ²¹ Boη Paale anhób aá bebê bebane mó á mbwɔg káŋ ne á pónde eche Kaisεe ábidedtē míme nkáá mbakú. Né-ɔɔ, menhób meé sánze ébē éno ne mó káŋ ne á pónde eche mēlōmmē mó wē Kaisεe.” ²² Héε k̄η Agripa álāŋgēé Festuse aá, “Mm̄en mēdāŋ anén mod awóglen.” Festuse antimtén mó aá, “Wěwōglēn mó ch̄an.”

²³ Néε b̄in é'sáŋgé, Agripa bó mwānyan Benise bêmpe ne edúbé ésyāāl ne esímo. Bénsāl á ndáb eche mbwóg éládné'áá nchoo ne sánze é mbáámbáa ne bad bémháá bé dyad. Festuse anhób aá béke bétéd Paale bépεen mó. ²⁴ Dóo Festuse ahóbeé aá, “A-k̄η Agripa ne bad bésyāāl ábe syāábɔ sēdē hén. Anén mod awě nyényínéé hén nén, adii mod awě bad bé Israel, ábe bédé wén ne ábe bédé á Jerusalem bépééne ehób áwēm bán abele mekan mé mbéb. Béhág e'saád nén bán eet̄ηŋgenéé abé á alongé. ²⁵ Boη mm̄en meenyínéé dyamdyam áde anén mod ábélé áde átāŋgéné kwééd. Ngáne édíí-'aá bán mwēn-εé anhób aá Kaisεe mwēn-εé ákāād míme nkáá, né-ɔɔ, nhóbé meé mēlōm mó áwed. ²⁶ Ké nē, meékoo'ε dyam awón áde mételéé Kaisεe áyāl echē. Né-ɔɔ, mpeéné mó hén á'sō é' bad, bwámbwam á'sō ábōŋ, a-k̄η Agripa, ábel boη nzé mmaá éche ehób ahead áte, r̄wōŋ chōm éche métenlé. ²⁷ Ayāle nén éebáá bwām me álóm mod á mbwɔg ésebán nlúmte áte bwām dyam áde ákóó abel.”

26

Paale akáádé míme nkáá á'sō wée k̄η Agripa

¹ Dóo k̄η Agripa álāŋgēé Paale aá, “Éwóó kunze bɔɔb áhób dyam.” Paale ansalé ekáá áte, boη ábootéd akáa. Anhób aá, ² “A-k̄η Agripa, ntédé nén meé yāl eboó me áte ányín nén ntyéémé áwon e'só chii ákáá áhúd mekan mésyāāl áyāl míme ábén bad bé Israel béhóbéé bán mbelé. ³ Nhóbe nē áyāle nén, mbíí nén meé edii mod awě asóŋténé e'lem é' bad bé Israel, ne wée nswan̄ten m̄bídeé bó. Né-ɔɔ ncháa we nén méε échéd yāl, éwóglen me. ⁴ Abēm bad bé Israel bebíí alongé ádēm se á mwēndemé áde m̄bédé á Jerusalem. ⁵ Bélyógé me abii. Nzé bédáá-'ε, né bēn béhelé bébíd mbōŋ nén bán se á mbooted, mbédé mod a epepé éche éhíde' m̄m̄éd mekan mé Dyōb ámbíd nyaa echē ewúú áte. Nhíde' ngáne mod a epepé é Befarisia átāŋgéné abel. ⁶ Bɔɔb-pɔɔ, nzé ntyéémé á nkáásé hén chii, né édii áyāle e'lyág bé nlém ábe r̄wóó nén meé Dyōb débélé ábēd betaa chōm éche ánhōbpē aá móɔbelé bó. ⁷ Adén dyam dó-'aá m̄m̄éd metúmbé dyōm ne mébe m̄súmé nlém áyāl bán békūd, abe áde bébagéé Dyōb edúbé nkuu ne m̄ute. Boη ábén e'lyág bé nlém bēn-naá é'káá boη bad bé Israel béhōbē' me mam mé mbéb á yāl, a-k̄η. ⁸ Cheé ékáá boη nyé bad bé Israel nyééhēlē adúbe nén bán Dyōb ápuudte bad ámbíd e kwééd? ⁹ Mm̄en ámpē menwém̄tén meé ntāŋgéné néε nhédé nzii ésyāāl ábébed d̄in áde Yesue, mod a Nazaret. ¹⁰ Né-'aá mēm̄benlé á Jerusalem. Menkūd kunze wée beprise bémháá,

nhé-’ε bad bé Dyöb híin á mbwəg. Nzé bém̄bídēd-te mbakú nén bán bétəŋgéné awé, mémpē nkwəntánnaá. ¹¹ Memmentén bó akógsen á ndáb é mekáne esyāāl, rihédé nén meé béhōb Yesue mam mé mbéb áyāl. Ekanj énkōb me áte áyāl echáb nyaa echē ríkágé’áá á myad mé melonj mémpēe átaged bó.

Paale ahóbé ngáne ámwédé Yesue atimən
(Mbel 9.1-19; 22.6-16)

¹² “Enén nzəm chōo ekáo bonj ríkäg á Damaskos ne kunze ne ekag éche beprise bém̄báá bém̄bēé me. ¹³ A-kəŋ, á nzii wê, dyam kəd, dō-’áá rinyíné e’nyínen bé ekíde ábe é’pene’ tómaa enyən, é’bídé ám̄in é’lənéd me ne bad ábe syāābōo sēnwōŋ. ¹⁴ Sé moosyāāl sēnhún ásē. Hée ríwógé ehób élāŋge me á ehób é Hibru aá, ‘A-Sool, á-Sool, cheé ékáo bonj ehé me á meséb. Nzum echē éwannéé me edii nēŋgáne mwān ákwaglээ abii ányaŋ. Echē yāl chēn-εé ábeleé mbéb.’ ¹⁵ Dōo rísédte mó meé ‘A-Sán, Nzé-módé edíí?’ Dōo Sāŋgwéé átímtanné me aá, ‘Me-εé ndé Yesue awě éhāgkē á meséb. ¹⁶ Bōob-pōo, hidé ásē étyéem ám̄in. Mpiídé we ápwed we nēŋgáne áwēm mbaledε. We-εé wěllāā bad ábe bélyágé ásē chōm éche ényíné chii ne éche mélūmēdtē we á pónde echē ehúe’ á’sō. ¹⁷ Měsōŋ ádōŋ alongé á mekáá mé bad bé Israel ne á mekáá mé bad ábe béesě bad bé Israel ábe mélōmmē we áwab. ¹⁸ We-εé wěnedé bó m̄id ábel béhide á ehíntén-té, békud e’nyínen bé ekíde, béhídē-’ε ásē e nkamlən rí Satan bétim á nkamlən rí Dyöb. Nê déběl békūd alagsen dé mbéb, bébē-’ε hōm ahóg ne bad ábe Dyöb ásánté ne adúbe áde bédúbpé me.’

Paale ahóbé chōm éche ékáo
bonj bad bé Israel bésómén mó

¹⁹ “Né-óo, a-kəŋ Agripa, ndóg echē ményinnē echē ehúú ádyōb, menkēmbāŋgé chō ahíd. ²⁰ Bootya hê, membootéd nkalaŋ rí bwām akal, membootéd á dyad á Damaskos, ríke á Jerusalem bonj rítimé’ á mbwóg e Israel esyāāl, ne á mbwóg e bad ábe béesě bad bé Israel. Nkánlé’áá bó meé bétede rímāb mbéb bétimən Dyöb, bébele-’ε mekan ríme mélūmte’ nén bán bétédte rímab mbéb. ²¹ Akal áde ríkálé’áá rímén nkalaŋ dōo dēnkəŋ bonj bad bé Israel békōb me áde ríbédé á Ndáb-e-Dyöb bépōn-ne me awúu. ²² Bonj káŋne bōob, Dyöb dēn dōo ákēwōŋgēn me. Né-óo, ntyéémé hén ákale nyé moosyāāl mbále. Ken bad ábe bédé etógnén ké’ε ábe béesě etógnén. Mekan ríme ríhóbeé médii melemlen mé mekan ríme bekal bé’dáádəŋ ne Mosε bénhōbpē bán mébenléd. ²³ Bénhōb bán Ane-awě-Béwógté atəŋgéné ákūd metake, abé-’ε mod á’só ápuu. Akalé bad aá e’nyínen bé ekíde é’pente’ ábēd bad bé Israel ekíde bōob é’pente-’ε bad ábe béesě bad bé Israel.”

²⁴ Nyaa eche Paale ánkāā’ε emběl Festuse ankáné mó áte aá, “A-Paal weesáa’ε-ye? Adōŋ ayáge ámbáá áhede we m̄in apid-ε?” ²⁵ Paale ankwentén aá, “A-kəŋ e edúbé, meépagkē m̄in. Chōm éche ríhóbeé édé mbále nhóbne-’ε debyéé. ²⁶ Měpanléd kəŋ rímén mekan mésyāāl áte áyāle mbíi meé asóŋténé rímén mekan. Ndúbpé nén meé mwēn asóŋténé akan téé áde ábenlédé, áyāle dyam áde ábenlédé déebenlédé á e’koŋnéd-te. ²⁷ A-kəŋ Agripa, edúbpé mekan ríme bekal bé’dáádəŋ bétélé ásē-ye? Mbíi meé edúbpé mó.” ²⁸ Agripa antimtén Paale aá, “Áyāl e anén mwā esōŋ á pónde dōo éwémténé wéé móhele móbél rítimən adúbé á Krístə?” ²⁹ Paale ankwentén aá, “Ebê ké á esōŋ é pónde ké’ε pónde eche echabé áte, nkāne’ Dyöb nén meé, we ne moosyāāl awě awóglan me, ábē ngáne rídíi. Bonj pen meekánnéé meé béhē nyé bengəbēngōbē ngáne béhédé me nén.”

³⁰ Dōo kəŋ, nkamlənε Festuse, mwānyaŋ a kəŋ, Benise ne bad bésyāāl ábe bēbédé áhed béhídté ásē áke. ³¹ Bémáá-’áá abíd, áde békagké nê dōo bēbóótédé akal nén bán, “Anén mod eébeleé dyamdyam áde ákwógnédé áhób bán béwúu mó ké’ε béhē mó á mbwəg.” ³² Hée Agripa álāŋgέé Festuse aá, “Nheláá-se rítēdē anén mod nzé enkēnhób aá Kaisεe mōmād ríme nkáá.”

27

Paale ahídté áke á Roma

¹ Ade bémáá atíi bán sésôl á stíma áke á alon á Italia, bêmbě Paale ne bad bé mbwóg bémpeē á mekáá wée mod a mbáá a sánze awě béchágé'áá bán Juliōse. Juliōse akamlánnáá echoŋ é sánze éche béchágé'áá bán "Echoŋ é sánze é Kaisēē." ² Sênsól stíma á dyad á Adramitium. Ene stíma emmăd aboŋsen áke á nkin mé edíb é nkwě á mbwóg e Esia. Dóo sébwógké eke. Sédé ake sênwálé Aristakuse. Aristakuse abédéē mod a mbwóg a Masēdonia, awě ambíd á dyad á Tesalonika. ³ Néē bīn é'sánjé, sêmpě á dyad á Sidōn. Juliōse amboón Paale nlém. Antédé aá áke ányīn baáb, bébe mó kéchéé éche átógnéné. ⁴ Sênhidé hê, sébwógé eke. Boŋ ngáne edíi bán epub é ngíne échómmé'áá sé á'sō-te, sêmbamé epub, sébwē benben ne mbwóg e Saiprus ped eche epub énkēmbáá ngíne. Saiprus abédéē mbwóg echě mendíb mēnləŋnédté. ⁵ Héē sétédte nkin á ped e mbwóg e Silisia ne mbwóg e Pamfilia boŋ sēsél á edíb é nkwě-te sépăg á dyad á Mira á mbwóg e Lisia. ⁶ Awed mod ambáá a sánze annyīn stíma eche ebídé á Alesandria etime' á Italia dóo áhéde sé áwēd-te. ⁷ Bootya hê, stíma ekeéné sé mwāləŋləŋ e'pun híin bó'-e é'tóme' sēdēhób bán sēpag á dyad á Sinidus. Ngáne edíi bán epub échómmé'áá sé á'sō-te, sēnkēhēnlé ake á'sō ene ped. Né-óó sēmbamé sépōŋ á ped e mbəŋ wée epub éebude'áá atóm. Sēntóm á Kep Salmōn sépē á mbwóg e Kret echě mendíb mēləŋnéde. ⁸ Sēmbamé nkəg mé edíb mēn ne mēn, sēdēhób bán sēpag á hōm áde béchəgēé bán Sef Habəs. Adē hōm déechabnedé dyad á Lasi áyāl.

⁹ Sēndyēé áwed bwāmbwam káŋŋ ényīnnéd nēn bán nzé sēkií á'sō né dyam dé mbéb áhele ábenléd sé, áyāle ene pónde mwě mēmmăd ape á asóg, Epun é ngande e abe dé mende mé Alagsen dé mbéb chō'-e emmad atóm. Né-óó, Paale ambe bó elébé aá, ¹⁰ "Amúē, nnyīne nēn mēé bootya hēn bəob éhele ébēēn syānē ebébtéd ákeēn échén eke á'sō. Nted mēbēb bwāmbwam, stíma ebéb, nló mí bad-te ríhele rítóm." ¹¹ Boŋ ane mod a mbáá a sánze andúbé dásō chōm éche mod ambáá a stíma ne mod awě awóó stíma bēnhōbpē, enkēndúbéé chōm eche Paale ánhōbpē. ¹² Adé abwóg á hōm áde stíma émbēē áhed, dénkēmbáá hōm áde mod áhele ádyēē á pónde echě ekukud étóméé. Né-óó, bad ábe bēndəŋ nēn bán békag á'sō bēwanen bēpe á dyad á Fonis bóo bēmbuú áte. Fonis abédéē hōm áde bēbanneé stíma á mbwóg e Kret áde ánəne' á akuu ne á mbəŋ. Ahed-táá bēhélé'áá-sē bēdyē á pónde e ahéb á ngíne.

Ekukud étané Paale bó á edíb é nkwě-te

¹³ Mwă epub awě abídé á mbəŋ ambootéd atóm. Dóo ábê bad békámténé bán béhele békēēn mīmab ntíi á'sō. Né-óó, bēnhūd ekii éche bēbwəgnéé stíma, boŋ bēbammé' nkin mé edíb mí mbwóg e Kret. ¹⁴ Boŋ béepedéé ké ake boŋ epub é ngíne éche béchəgēé bán "Epub é ped e akuu" ébídén ekukud á Kret ébootéd atóm ne ngíne. ¹⁵ Echē epub éntīnéd stíma. Nzii enkēmbáá áke á'sō wée epub ébídéé. Né-óó, sēnsóg yāl awaned áte akeēn stíma á'sō, sétēdē nēn bán epub cháchá ékeene' chō ped eche édáá chō akeēn. ¹⁶ Ade sépóó á ped e mbəŋ e mwă dyad awě adé á mendíb-te awě béchəgēé bán Kauda, sēnkūd mwă etəl wée epub éebude'áá atóm. Ahed dóo séwánné káŋŋ boŋ sēnabpē bǎle ábe sédólé'áá ámbíd e'dii, ábel boŋ béesanlé áte. Sédé amăd ábel nē chōm émāá sé á yāl. ¹⁷ Bēndöl bǎle, bésóléd bó á stíma-tē, bēbíd-te nkəod á stíma séwéd bó atád. Bébáá'áá nēn bán béhele bétómén nló, bēhún á nsíi-te á nkin mé edíb á alon á Libia, né-óó, bēnsudéd abad* ásē áde ábele boŋ stíma ékag mehélé, bētēdē bán epub chō ne chō ékeēn stíma. ¹⁸ Ekukud émbē étōmnē' ngíne. Bīn é'sánjé-áá boŋ bébootéd donje dé nted ahúd bēbwēmē' á mendíb-te. ¹⁹ Néē bīn é'sánjé ámpē, bébootéd donje á bwēm atéd ábe bēbēnlé'áá ádol stíma, bēbwémé á edíb-te. Bēn bēnkōŋ ábel nē. ²⁰ E'pun híin bēntōm ésebán sēnyīne' enyen

* **27:17** Donje á kálag dé'só áwóó, ekii éche ébwogke stíma á mendíb-te.

ké'ε betintine, epub-pε émbē étōme' ne ngine esyāal. Kóon ne á asóg, sēnhúd yāl nlém bán sēmādné.

²¹ Sēmadé e'pun híin ésebán mod ahele ké ndyééd adyé. Hê dóo Paale átyéémé ámin átínté e bad bésyāal bon áhōbē aá, “A-baányan, nyēmbé nyēwóglan me áde ríhóbé mēé deéhídté á Kret. Nzé nyēnwógén me, né deékudéé mímén metake ne enén mbólón echē dékúdé nén bōob. ²² Bōob-pōó, ncháa nyé nén mēé nyéwēd nlém á abum, nló mí mod méetómmé, stíma chēmpen chōó ēbēb. ²³ Nhóbe nē áyāle nén nkuu míme rítómé nén ángel e Dyōb áde áwóó me áde mibenle-'áa empií me, eláá me aá, ²⁴ 'A-Paal, weewógé' mbwóg, etáŋgéné atyéem á'sō wēe Kaisεε. Nlém mí bwám míme Dyōb áwónné-'aá wε, mbélé asoó alongé á bad bésyāal ábe nyāābōo nyēdé.' ²⁵ Né-óó, a-baányan, nyéwēd nlém á abum, áyāle nén ndúbpé mēé mekan mésyāal mébenléd ngáne bélāŋgē me. ²⁶ Epub étáŋgéné nēé étínté syánē á nkin.”

²⁷ Ambíd e e'pun dyōm ne é'niin nkuu, áde sédíi sédíi á edíb é nkwē é Adria, dóo dyam melúde mé nkuu, bad ábe bédole stíma békámténé bán kapóg syāābōo sēkwogé abíd á nkin. ²⁸ Héε bétéde nkōod míme bétádé chōm eche édélé áyāl bon bēbwēmē á edíb-te ányín ngáne edíb épédé achab ásē. Dóo bédíbté bán e'che bé edíb ásē é'dé móom mé méta méniin. Mwāmpín mí pónde ámbíd e nē, bēmbwēm ámpē, bényín bán e'che bé edíb ásē édé móom mé méta meláán. ²⁹ Bēwógé'áá mbwóg nén bán stíma ēke ebúl á meláatē, né-óó, bēntēd e'kii ábe bēbwōgnadté stíma é'niin, bēhūnēd bó ámbíd bon bēbootéd akáne nén bán bīn é'sáa mehélé. ³⁰ Héε bad ábe bédole' stíma, bēbóótédé nzii ahed ásob. Bēnsudéd bōle á mendíb-te, bēbāmtān bán békag ekii eche bēbwōgnadté stíma asuded á'sō é' stíma. ³¹ Dóo Paale álāŋgēé mod ambáá á sánze ne sánze éche élyágé ásē aá, “Nzé ábén bad ábe bédole stíma béesē á stíma-tē hén, nyéelyágé nlém nén bán nyéēbē á alongé.” ³² Né-óó, échē sánze énsēl mímē nkōod míme ménchāā bōle bétéde bó é'hóo'.

³³ Ade bīn é'kwógé asáa, Paale anchán bó moosyāal aá bedyē mwā ndyééd. Anláá bó aá, “Nyékedyē bōob, dyōm dé e'pun ne é'niin, ene pónde esyāal-le nyéedyēdēē chōmchōm. ³⁴ Ncháa-óó nyé nén mēé nyédyē ndyééd. Moonyon atáŋgéné ndyééd adyé ábē ámin. Ké mbum e esid póg éebóó'é.” ³⁵ Ade Paale áamá ahób nén, antéd ewele á'sō wēe bó moosyāal, aságnén Dyōb, ásāl áte bon ábootéd adyé. ³⁶ Nén dénwēd bó nlém á abum, bó mod-téé adyé-'ε mwā ndyééd. ³⁷ Mesongé mé bad bésyāal ábe sēbédé á stíma-tē, mbédé mbwókel ébe móom saámbé ne ntóob.† ³⁸ Ade moosyāal áamá akód, bēnsyōg ngun éche ébédé á stíma-tē á edíb-te ábel bon stíma éhéle áte.

Stíma epáŋgé áte

³⁹ Ade bīn é'kénlé, bad ábe bédole' stíma bēnkēnchemmé nkag mé edíb wēe bēbédé. Bon bēnyín nkin wēe stíma éhele etyéem. Dóo bétídé nén bán nzé stíma ehele ápē áhed, né bēbēl áke áson yāl áhed. ⁴⁰ Bēnsēl nkōod míme ménchāā e'kii ábe bēbwōgnéé stíma, bēhūnēd bó á mendíb-te, bēhūnē-'ε besánkalaa bé e'ped bé mebámbé ábe é'hyōmte stíma. Héε bépódté abad áte á pēd e'só e stíma ábel bon epub étínte stíma á'sō. Héε sébóótédé áke á nkin. ⁴¹ Bon áde sékagké nē, dóo stíma ébómé yāl á akúd dé nsíi á mendíb sé. Atyág áde ped e'só e stíma étyágé-'áa nē, stíma enkēnhenlé áke ámpē, bon ped e mbíd embootéd apānted áte áyāle mendíb méhuéné'áa ngine mébómé yāl áhed. ⁴² Sánze émbel ntii bán bēwū bad bé mbwōg bésyāal, ábel nén bó modmod béenyalé' á nkin se bésob. ⁴³ Bon mod a mbáá a sánze ahedé'áa aá móson Paale alongé, né-óó, anláá sánze aá éebelé nē. Antīm aláá moosyāal aá bad ábe béhele anyal bóob bésébe behéb á edíb-te bényal békag á nkin. ⁴⁴ Aá ábe bó-'ε bélyágé ásē, bēchānēd e'ped é' stíma bēhíde bó ámbíd. Né-'áa, sébélé bon sé moosyāal sēpē á nkin ésebán dyamdyam ábele sé modmod.

† 27:37 Donje á kálag dé'só áwóó mbwókel ébe móom saámbé ne ntóob, donje-'ε móom saámbé ne ntóob donje-'ε áwóó mbwókel ébe móom saámbé ne rítáan.

28

Paale bédyéé á Malta

¹ Ade sémáá aƿe á nkin ésebán dyam dé mbéb ábélé sé modmod, dǒo sésǒnténé nén bán ene mbwǒg echě edé á edíb-te wée sébédé, béchǎgeé chó bán Malta. ² Bad bé dyad ábe sétané áhed bénwǒngēn sé. Mbúú embootéd achó, ahéb-ƿe ábē, né-ǒǒ, bēnkonéd muú bán séwále', békǒb-ƿe sé nken. ³ Paale anlǎd ngen é lǒn áte á mbág. Ade áhǎgkē chó á dǔ, dǒo píi e nyǎ ébídé á mbág ní lǒn-tē áde muú rínáné chó, boŋ ekǒb mǒ á ekáá etyǎg-ke áhed. ⁴ Ade ábē bad bé dyad bényíné ene nyǎ ekǎnléné Paale á ekáá dǒo bēlǎngeé nhǒg ne aníní bán, “Anén mod adíi mod awě awúe' bad. Aponé kwééd á edíb-te boŋ kénē nkáásé ní Dyǒb nídíi níkóbé mǒ.” ⁵ Boŋ Paale answág ekáá ahúnéd ene nyǎ á dǔ-te ésebán ene nyǎ ebele mǒ dyamdyam. ⁶ Bésíné'áá bán ábooted achíd, ké'ε áhún ásē mpátépém áwê. Boŋ néε békésinné kǎǎŋ ésebán dyamdyam ábenlad mǒ, dǒo bēhǎŋléné mewēmten boŋ bétimé ahób bán, “Anén mod adíi dyǒb.”

⁷ Nzag ébédé benben ne wée sémbēē nē. Mod awě anwǒŋ échē nzag béchǎgé'áá mǒ bán Publiosε. Mǒ abédé nkamlēne ambáá a ene mbwǒg echě ebédé á edíb-te. Ankob sé nken achágéd-te sé bwām. ⁸ Publiosε sáá abédé á anǒŋ dé nkole, ahéb dēnsog mǒ, ekwaglēne-ε akǒb mǒ. Paale ankě áwē toŋ-tē, akáne', abán mǒ mekáá á nló, ádíid-te mǒ bwām. ⁹ Ade bad bēwǒgé nē bad bé nkole bēmpēε ábe bēbédé á dyad-tē wē, bēmpě wée Paale ádíid-te bǒ bwām. ¹⁰ Bēmbε sé ndε híin. Ade sébwǒgké eke, bēnhīi sé bwēm á stíma-tē ábe sébenlédté á nzii.

Paale bébidé á Malta bépédé á Roma

¹¹ Sēmadé á mbwǒg e Malta ngǒn éláán boŋ sésǒlē stíma echě embíd á Alesandria. Béchǎgé'áá ene stíma bán, “Myǒb níme médé Nhéd.” Sēdé asyǎǎ né ene stíma ekédyεé ádé hǒm ene pǒndé e ahéb á ngine esyǎál. ¹² Sēnkě, sépē á dyad á Sirakus. Sēmmǎd áwed e'pun é'láán. ¹³ Bootya hē dǒo sékíi boŋ sépǎg á dyad ámbáá a Regium. Néε bīn é'sǎngé epub embootéd abíd á ƿed e mbǎŋ. Ámbíd e e'pun é'be sēmpě á dyad á Putioli. ¹⁴ Sēndibéd bad áwed ábe bédúbpé Krístǎ. Bēnlā sé bán sébē ne bǒ sǒndé pǒg. Néε sékíi boŋ sépag á Roma. ¹⁵ Bǎnned ábe bédúbpé Krístǎ bēnwǒg bán séhúe', né-ǒǒ, bēmpě kǎǎŋε á hǒm áde bēchǎgé'áá bán Dyǒn á Apíǒs, donge-ε bésiné sé hǒm áde bēchǎgé'áá bán Ndáb é Beken Eláán. Ade Paale ányíné bǒ, ansǎgnén Dyǒb, nlém níwédndé-te mǒ á abum.

Paale apedé á Roma

¹⁶ Ade sépédé á dyad á Roma bēntédé Paale bán ábē ne mǒ mwēn boŋ bēmbané sǎnze bán énoe mǒ.

¹⁷ Ámbíd e e'pun é'láán Paale anchélé bad bēmbáá bé Israel ábe bédé á dyad-tē wē á mbom. Ade bépédé anlǎá bǒ áá, “A-baányan bé Israel, menkēmbēnlé ábēd bad dyam dé mbéb ké ahǒg, menkēmbēl-laá dyam dé mbéb ké ahǒg tǎŋgene e'lem ábe ábesyánē betaa belyǎgké syánē. Boŋ kénē, ábēd bad bēnkǒb mε á Jerusalem bēbē-ε mε á mekáá mε benkamlēne bé Roma. Né-ǒǒ ndé hén néε mod a mbwǒg. ¹⁸ Ade benkamlēne bé Roma bémáá mε akáad, bēhédé'áá mε achene, áyǎle bēnkēnkudté nzǒm ké pǒg echě elúmte nén bán ntǎŋgéné kwééd. ¹⁹ Boŋ bad bé Israel bēnkēnkwenténné bán bétéde mε, né-ǒǒ, menhób mεé Kaisεε mǒǒmǎd nímmēm nkáá. Kénē-ε ménkēnwǒngé dyamdyam dé mbéb áhób tǎŋgene ábēm bad. ²⁰ Nén dǒ-'áá ákǎá boŋ níchēnlē nyé ábel boŋ syánē dékal. Á mbále ndǎǎ mεé nyébii nén bán nzé bengǎbēngǎbē bédé mé á mekáá, né édíi áyǎle mod awě bad bé Israel bésúmé áyǎl bán ápě.” ²¹ Héε ábē belyǎged bēlǎngeé Paale bán, “Sēēkūdēē kǎlag ké pǒg echě ebídé á Judeya áyǎl echǒŋ. Mod awe syánē ké nhǒg-ke eébidēē áwed se ápēēn nlébtéd ké nhǒg ké'ε ehób é mbéb áyǎl echǒŋ. ²² Boŋ séēdǎŋ nímmǒŋ mewēmten awǒg, áyǎle sébíi nén bán hǒm-téé bad bēhóbe mam mé mbéb tǎŋgene echén epepe éche édíi áte.”

²³ Né-ɔ́, bóɔbe Paale béntfi akag áde béhyě mó awóglɛn. Echê epun épédé-'áá ndun e mod épē-'e wée Paale ádyéé'áá. Paale ambootéd bó mekan mé nkamlɛn ní Dyöb akale bootya mbwɛmbwɛ kááɲ ne ngukél. Anwanén ábɛl bédúbe Yesuɛ. Aběnládtáá e'pɛd ábe é'bidé á kálag e mbéndé e Mose ne á metelag mé bekal bé'dáádəɲ ábɛl bédúbe nén bán Yesuɛ mó adé Krístəə. ²⁴ Bó donge á bad béndübē mó, bon donge dénkëndúbéé bán chöm éche áhóbéé édé mbále. ²⁵ Né-ɔ́, bɛmbootéd apentɛn áde békagké. Bédêkě, Paale anláá bó áá, "Edáádəɲ éche Esáá éntəɲgɛn áde élanjé nkal é'dáádəɲ Yesayaa mekan áá áláa ábɛn betaa áá,

²⁶ 'Käg, éláa ábê bad wéé,
nyéɛwōg nyéwōg-ke ámpē bon nyéesóɲtɛnné mbéd,
nyéɛnǎn nyénōn-ne ámpē bon nyéenyínné mbéd.

²⁷ Nhóbe nê áyāle ábén bad bélélé nlém á abum,
békólé rímab metúu,
bédíbé-'e rímab mǐd.
Nzé enkembé nê, né rímab mǐd ményínne'
rímab metúu méwógne'
rímab nlém-me rísōɲtɛn.

Né bétimén mɛ
né mǎchoód-te bó.' "

²⁸ Héɛ Paale ásógtéé nén áá, "Nyébii-ɔ́ nén bán nkalaɲ mé e'choóchoɲ níme Dyöb álómé, alómé mó bóɔb wéɛ bad ábe béesě bad bé Israel. Béwōglɛn-ne mó." * ³⁰ Paale andyéé áwed mwě níbe á ndáb echě mwɛn ásápé'áá. Bad bésyā́l ábe béhyágé'áá áwē akobé'áá-'e bó nken.

³¹ Akalé'áá nkalaɲ mé nkamlɛn ní Dyöb áyāgtē-'e bad tɛɲgɛne Sánjú Yesu Krístəə ésebán abáa' dyamdyam, modmod enkɛnkáɲ-'áá mó áhób dyam.

* **28:28** Donge á kálag dé'só ábádé nchoo 29: Ade Paale áhóbé nén bad bé Israel ábe bɛbédé áhed, bɛnhidé bɛn ne bɛn, bɛbootéd-te apentɛn bwámbwam.

Kálag echě Paalε áténlé Baá Roma Ndibned n kálag

Kálag echě Paalε áténlé bad bé Roma ebédεε âbonσεν bó áyāl e επε éche ántī'έ âπε á mwembé níme rídé áwed. Enén kálag elúmte chōm éche adúbe á Krīsto ne ngáne alongé á bad bé Krīsto átánγéné abé. Paalε akoó ahób áwēdte aá, “Nkalanj mí bwám rílúmte nyaa eche Dyōb ábeléé bonj bad békobnéd áwe e'só. Adúbe dós ákæ bonj bad békobnéd á'sō é' Dyōb” (1.17).

Paalε alúmté áte aá éhēdnad bán bad bésyāāl békobnad á'sō é' Dyōb áyāle bó moosyāál bédé ásē e ngíne e mbéb. Aá mbwiined ne adúbe áde bédúbpé Yesu Krīstæ dós nē ábenladté.

Paalε alúmté áte ámpē aá mod akude alongé dékōālē abé áde ádíí mod nhóg ne Krīstæ. Ene ndín e mod abelé abé nsan ne Dyōb, Edæádæη é Dyōb-pe ébelé éhúd mó ásē e ngíne e mbéb ne e kwééd. Asógté ne elébé éche ábágé bad ne mekenag níme ábágé Dyōb.

Nkabtéd n kálag

Ndibned ne atón áde kálag ékoo'έ ahób 1.1-17

E'soósonj é'hēdnad ne moosyāál 1.18-3.20

Nzii e Dyōb ákud e'soósonj 3.21-4.25

Alongé dékōālē ábē ne Krīstæ 5.1-8.39

Bad bé Israel ne ntíí n Dyōb 9.1-11.36

Abé á mod a Krīsto 12.1-15.13

Nsógten ne melentεn 15.14-16.27

Paalε alómé melentεn

¹ Με, Paalε, mbæledε awē Yesu Krīstæ, με-εé ntelé enén kálag. Dyōb ápwédé με ábē awē mbapεε a nlómag, ábē-ε με nsón ákal níme nkalanj mí bwám.

² Mmē nkalanj mós Dyōb dénhōbpē á'sō é' póndé aá mósōbē ábē bad. Anláá bekal bé'dæádæη mam tângene níme nkalanj ngáne bétélé mó ásē á Kálag e echě Esáá. ³ Mmén nkalanj rídíí tângene awe Mwän. A nyaa e moonyonj, ane Mwän anchyáád á mbyaa níme Dabidε. ⁴ A nyaa e Edæádæη, Dyōb dénlúmēd á ngíne e Edæádæη éche Esáá aá mó adé Mwän a Dyōb, apuud áde ámpuúdté mó. Ane Mwän adíí awed Sánγwéé, Yesu Krīstæ. ⁵ A dīn ádē dós Dyōb ábágé με nsímé ábēl-ε με mbapεε a nlómag ábel bonj bad ábe béesē bad bé Israel bédúbe, bēwógne-ε Krīstæ. Nén débēl áde dīn déwōη edúbé. ⁶ Nyémpē ábe nyédé á alonj á Roma, nyédé áttinté e bad ábe Dyōb ápwédé aá bēbē bad ábe Yesu Krīstæ.

⁷ Né-ós, ntenle nyé moosyāál awē adé á Roma. Nyédíí bad ábe Dyōb ádós, apwεdé-ε nyé, ábē ábē bad.

Nsimé ne nsanj níme ríhúú ne Dyōb, Titée awēd ne Sánγú Yesu Krīstæ níbē ne nyé.

Paalε aságnan Dyōb

⁸ Dyam dé'sō, nságnan ádēm Dyōb áyāle nyé moosyāál á dīn áde Yesu Krīstæ. Nságnan mó áyāle adúbe áde nyédúbpé Yesuε ákanlaad nkōηsé áte rísyāāl. ⁹ Dyōb áde míbenléé ne nlém nhóg akal áde níkaléé nkalanj mí bwám tângene awe Mwän, áde με mbónj nén aá nkamtan nyé akamtεn ne akamtεn, ¹⁰ póndé tée nzé nkánne'. Nkánne' nén meé Dyōb ábel níhel nyé ahye dényín, nzé nē ábónjédé mó. ¹¹ Ndæá bwámbwam meé rínyín nyé ábel bonj nzé mpedé, ríwēd nyé áte ne nnam níme Edæádæη é Dyōb ébágé με. ¹² Dyam áde níhóbéé ádíí nén meé, syánē mod-té áwēd nhóg ne aníníí nlém á abum. Adúbe ádēn áwēd με nlém á abum, ádēm-me ámpē áwēd nyé.

¹³ A-baányan, ndæá meé nyébíí bán nkénwōη mewēmten ngen ne ngen áhye dényín nyé, bonj káonj ne bōob nzii eénédnédéé. Ndæá meé nípe wē ábel nsón áttinté echēn níme

méchyāā e'pun melemlem ngáne núbélé átíntê e bad ábe béesě bad bé Israel bémpēe. ¹⁴ Nsón míme ríwóó rídii ákale bad bésyāāl nkalaŋ ní bwām, ken bad bé dyad-ε, ké'ε bad bé ahín. Ntánjéné mó akal wée bad ábe béwóó debyéé ne ábe béewóo. ¹⁵ Nê dó-'aá ákás boŋ nwónj nlem bwámbwam ákale nyémpē ábe nyêdé á Roma nkalaŋ ní bwām.

Nkalaŋ ní bwām ríwóó ngíne

¹⁶ Meekwágéé ákal nkalaŋ ní bwām áyāle mós rídé ngíne e Dyöb echě epiínédé moosyāāl awě adúbpé mó e'sooson mbooted ne bad bé Israel átimé' wée bad ábe béesě bad bé Israel. ¹⁷ Mmén nkalaŋ ní bwām rílúmte' syánē nyaa eche Dyöb ábeléé boŋ bad békobnéd áwe e'só. Bad békobnad á'só é' Dyöb adúbe áde bédúbpé. Adúbe dós ákəə' boŋ bad békobnéd á'só é' Dyöb. Nén áde ne ngáne éténlédé á kálag e Dyöb nén bán, "Mod awě aköbnédé á'só é' Dyöb adúbe áde adúbpé, ábē á alongé."

Moonyon asyāāl abelé mbéb d'só é' Dyöb

¹⁸ Dyöb álúmte' mímē melingá. Mébídé ádyöb tñgene mbeltéd mé mbéb míme bad bébeléé ne e'bébtéd é' mekan ábe bad bébeléé. Mmē mbeltéd mé mbéb ríkəə' bad áhíd mbále. ¹⁹ Dyöb álúmte' bós mímē melingá áyāle nén bébíí mam mésyāāl míme bad bétánjéné abíi tñgene Dyöb bwām áyāle Dyöb dēn álúmte' bós. ²⁰ Se á mbooted áde Dyöb dēnhəgké nköŋsé, bwēm ábe áhágé é'lúmte bad bwām nén bán mam mé Dyöb míme mod éenyínnēē díd médé ne mbále. Enyínnad-te nén bán echě ngum edé á ngíndé ne á ngíndé, adé-ε ámín e bwēm ésyāāl. Né-ós béewóo'é mbámten ké nhóg ákud alagsen. ²¹ Kénéé bébíí bán Dyöb adé, béebagéé mó edúbé nēe Dyöb, béēsāgnān-naá mó. Boŋ pen mímab mewēmtēn mēmbootéd mam míme méesě dyamdyam akamten, ehíntēn ékáá-ε bós mewēmtēn. ²² Béhóbe bán béwóó debyéé, boŋ bétímé e'yókél é' bad. ²³ Bésóbe Dyöb áde adé á ngíndé ne á ngíndé edúbé abε, bétímé bébage bwēm ábe bad béhágné mekáá á nwágén ní bwēm ábe é'wág, bwēm nēe moonyon, menən, nyam ké'ε nyā.

²⁴ Né-ós, Dyöb átédte' aá esíí é mekan mé ekob é yāl ékamlan bós ábel mbinde é mekan éche ésudte bós edúbé. ²⁵ Bétédte' mbále éche edé tñgene Dyöb béhíde' metóm. Bétédte' abε Dyöb áde áhágé bwēm ésyāāl edúbé, bétímé bébage bwēm ábe áhágé. Dyöb dó-'aá bétánjéné mekenag abε á ngíndé ne á ngíndé. Ebē nē. ²⁶ Né-ós, Dyöb áhúdé bós míd áyāl, atédte' bós aá béhíde échab esíí ábel mekan mé mbinde. Bebaád bélyáge' bechóm anaŋned, béanaŋnad baachóm bémpēe, áde béētñgeneé abel nē. ²⁷ Baachóm bómpē bélyáge' bebaád anaŋned ngáne étánjéné abé, béwóo' esíí é ngíne ánaŋned baáb baachóm. Baachóm bébele mekan mé e'són ne baachóm bémpēe. Nē ábele' békudtad yāl nkógsen míme bétánjéné akud áyāle mímén mekan míme bébeléé.

²⁸ Ngáne edíí-'aá nén bán ábén bad béewōŋnēe Dyöb pónde' á alongé ádāb, Dyöb áhúdé bós míd áyāl aá békeene mímab mewēmtēn mé mbéb á'só, bébele mam míme béētñgeneé abel. ²⁹ Mbeltéd mé mbéb rísyāāl ríkəá bós nlem áte. Bébébé nlem, bédé ngoód, bélúmte e'beb bé nlem, bédé kónjí, béwúe bad, bédáá kəkəə, bédáá edogké, bédé akwáb, bédáá bad ahób ámbíd. ³⁰ Bédáá bad mam ahób á yāl ábébed bós dín, békós Dyöb, bésyāā bad, bédé epame, bédé kúmbe, bédəə' ebébtéd ahəg, béewōgnēē ábab besáá ne benyaá. ³¹ Bédé eyókél, béélōntēē akag, béewóo'é edəŋge á nlem-tē, béewóo-'áa nlem ní ngol. ³² Bébíí nén bán Dyöb áhóbé nén aá bad ábe bébele' échē ndín é mekan bétánjéné awé, boŋ kénē bédíi bébele mímē mekan. Saá-kaá nē dēmpēn, békēmtē bad ábe bébele échē ndín é mekan káŋne kémtēn.

2

Bad bé Israel béehídēē mbéndé

¹ Né-ós, nyé mod ké ahéé awě akáadte bad bémpēe, ábē kénzée, eewóo'é mbámten ké nhóg ákud alagsen. Áyāle nén nzé ekáadte bad áde mmōn ámpē ébeléé melemlem mé akan míme ekáadte' bós, né ekwide' káŋne echon yāl nkáá. ² Debíí nén bán mbakú echě

Dyöb ábidtéê tângene bad ábe bébele' échê ndín é mekan etánjéné. ³ Bɔɔb-pɔɔ, nzé nyé mod ké ahéé abídte mbakú áyāl e mod ampée, boŋ mwën abele melemlem mé akan, awémténé aá móhēle móbíd mbakú e Dyöb áte-ye? ⁴ Ké'ε aboŋ áde Dyöb ábóó nlém bwámbwam, áchábtédé nyé e'kád áte, áwesén-nε nyé, nyéetédéé dɔ nēε dyam. Nyébíi nén bán e'boŋ bé nlém ábe Dyöb áwánlé áyāl echên, é'díi ábe nyé etál áte de áden abé dé mbéb. ⁵ Nyêlélé nlém á abum, nyéēhēdēē-'aá Dyöb atimen, né-ɔɔ, nyêladte yāl nkógsen ní Dyöb áte. Akógsēn-nε nyé á Epun é nkáásé. Echê Epun Dyöb délūmēd mímē melingá, alúmed-te aá mókáadte' nyaa echê etánjéné. ⁶ Asábē mod téé nchoo ne nsón míme ábélé. ⁷ Bad ábe bépéné mekuu ábel mam míme métánjéné ne áhed ehúmé ne edúbé, bēbē á alongé á ngíndé ne á ngíndé. Echê ndín é bad Dyöb débε bó alongé áde déemaá'. ⁸ Bad bémpēε-ε bédé ábe bétōŋtan dásɔ échab yāl, bébeléé mam míme métánjéné, bétímé bébele dásɔ e'bébtéd é' mekan. Echê ndín é bad, Dyöb délūmēd bó mímē melingá akógsén-nε bó. ⁹ Baásyāā́l ábe bébele mbéb, Dyöb débēl bétāg bwámbwam, bēwóg-ke ndutul, mbooted ne bad bé Israel átimé' wéε bad ábe béesē bad bé Israel. ¹⁰ Boŋ ne bad ábe bébele bwám, Dyöb débε bó ehúmé, edúbé ne nsan, mbooted ne bad bé Israel átimé' wéε bad ábe béesē bad bé Israel. ¹¹ Nyébíi nén bán Dyöb déekwognádté modmod.

¹² Bad ábe béewóo mbéndé é Moseε, bébele mbéb. Dyöb dékāād-te bó ésebán abenlad mbéndé, bēbɔɔ'ε. Bad bé Israel-le, bó ábe bēwóo mbéndé é Mose, bébele mbéb, Dyöb débēnléd mbéndé ákáad bó. ¹³ Saké awóg áde mod áwógé mbéndé dɔɔ ákəə' boŋ ákobnéd á'sɔ é' Dyöb, ahíd áde mod áhídeé échê mbéndé dɔɔ ákəə boŋ ákobnéd á'sɔ é' Dyöb. ¹⁴ Bad ábe béesē bad bé Israel, béewóo'ε mbéndé, boŋ pónde ké ehéé echê bēbēnlédé mítab mewēmten boŋ bēbel chōm éche mbéndé éhóbé, né bēlūmte nén bán kénéε béewóo'ε mbéndé, áwab nlém-tē bēbíi nhəŋlén átínté e mboŋ ne mbéb. ¹⁵ Mmāb mbeltéd nlūmte nén bán chōm éche mbéndé éhēdεé éténlédé bó á nlém-tē, bēbíi-ε nén bán mítab nlém nílanje bó bán édé nē. Mmab nlém nílūmte bó ké dyam áde bēbélé áde mbéb ké'ε ábóó. ¹⁶ Né-ɔɔ, á Epun é nkáásé, Dyöb dékāād bad bésyāā́l nchoo ne chōm éche békámténé ké'ε éche bēbélé ké á kun-tē. Abε Yesue ene kunze ákáad bad. Adén akan dɔɔ nílanjeé bad nzé nkale' nkalanj mí bwám.

Bad bé Israel ne échab mbéndé

¹⁷ Bɔɔb-pɔɔ, nyé ábe nyéchəge yāl bán bad bé Israel, nyésumé nlém áyāl e mbéndé éche Moseε, nyékumé-ε ekáá á tâl bán Dyöb ádii áden Dyöb. ¹⁸ Nyébíi chōm éche Dyöb áhedéé aá nyébel, nyébíi-ε nén bán nyétánjéné nēε nyéhíde chōm éche étánjéné, ngáne nyéyággé mbéndé. ¹⁹ Nyétédé yāl nén bán nyéē nyéyággte bad ábe bēkwédé ndím abii áde bēbíi'ε Dyöb, nyédúbpé bán nyéē nyédé nēε etrukánj éche bad ábe bédé á ehíntenté. ²⁰ Nyétédé yāl nēε bad ábe bēlébe' e'yókél é' bad. Bán nyé-'aá nyéyággte' bad ábe bēbíi dyamdyam. Nyétédé yāl nē áyāle nyéwēmtan bán ngáne nyébíi mbéndé é Dyöb bwám, nyébíi mekan mésyāā́l, nyébíi-ε mbále. ²¹ Bɔɔb-pɔɔ, ngáne édii bán nyéē nyéyággte bad bémpēε, cheé ékáá boŋ nyéeyággte échēn yāl? Nyékanle bad bán bēechībē', nyé bēn nyéechībēé-ye? ²² Nyé ábe nyélanje bad bán bēékābē mesón á ndáb e e'wóngé, nyébēn nyéekábéé mesón-ε? Nyêkɔɔ abele á myöb mémpēε, boŋ nyéekāggkē á mebón mé myöb nyéchībē bwēm-ε? * ²³ Nyékume ekáá á tâl bán nyéwóo mbéndé é Mose, boŋ nyésudte Dyöb edúbé abóó áde nyébóo'ε éche mbéndé. ²⁴ Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, "Bad ábe béesē bad bé Israel bēhóbe' Dyöb mam mé mbéb á yāl áyāle mekan míme nyébeléé."

²⁵ Nzé nyéhíde' mbéndé, né ayag áde nyéyagéé bad ákóó etógnén abé á'sɔ é' Dyöb. Boŋ nzé nyéehíde' mbéndé, né ayag áde bēyagéé nyé, déesaá dyamdyam. ²⁶ Bɔɔb-pɔɔ, nzé édé bán mod awē béeyagéé abele ngáne mbéndé éhēdεé, né Dyöb dékob mó nēε mod awē bēyagé. ²⁷ Né-ɔɔ, bad ábe bēhíde' mbéndé kénéε béeyagéé bó, bēlūmte nyé bad bé Israel bán mekan míme nyébeléé méetánjēné. Bēyagéé nyé, nyéwóo-ε mbéndé éche éténlédé

* 2:22 Mebón míme bad bé' bɔɔd mébédéé ndáb éche énwōŋ bwēm áte ábe é'lélé nkun.

á kálag, boŋ nyéehídéé ch́. ²⁸ Nyébii-ɔ́ nén bán, saké bad ábe bétômte' mekún álúmed nén bán bédé bad bé Dyöb b́ó békóó bad bé Israel abé. Saá-kaá ayag áde b́yágé mod á ekob é yál éche ényínnad d́ó akəə' boŋ mod akōŋ mod a Israel abé. ²⁹ Boŋ mod awě akōŋt́e mod a Israel abé adii mod awě adé mod a Israel á nlém-tê, nédē, mod awě b́yágé á nlém-tê. Edəádəŋ é Dyöb ch́-’aá ébele nímén nsón, saké ahíd áde mod ahídé mbéndé éche bétélé ásē. Dyöb d́ó akene' ene ndín e mod, saké baányoŋ.

3

Dyöb ábele ngáne áhábé

¹ Nsyəŋ ŕhée-ɔ́ ŕdé áb́e mod a Israel? Ké-’ε nyaa e nsyəŋ ehée edé áyag mod álúmed bán adé mod a Dyöb? ² Nsyəŋ ŕdé bwāmbwam. Dyam dé’só, áwab mekáá d́ó Dyöb d́embéé échē eyale. ³ Ngáne édíí bán b́ó bad behóg béebele’ aá ngáne Dyöb dénhōbpē aá b́ebel, nédē Dyöb d́ompē déebenlé ch́m éche ánhōbpē aá ḿóbbel-ε? ⁴ Eesaá nê. Kénée moonyoŋ asyəál adíí nkal a metóm, Dyöb adé mbále pón dé ésyəál. Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán,

“Nzé ehóbé dyam, bad bétəŋgéné anyín nén bán dyam áde ehóbé adé mbále. Nzé békáadte wε, ekáa nyaa echē étəŋgéné.”

⁵ Boŋ nzé édé nén bán mam mé mbéb níme débéléé mélúmte bwām bán Dyöb déekwognádté modmod, chán-nō déhōbpē? Nédē dehele dehób nén bán Dyöb ábélé awusé ákógsen syánē áyāle mbéb níme débélé-yε? (Debyéé á moonyoŋ d́ó ŕhóbneé nén.) ⁶ Eesaá nê. Nzé émbē nén bán nyaa eche Dyöb akáadtéé edé awusé, né chán-nō áhele akáád nkōŋsé? ⁷ Boŋ nzé édé nén bán dyam dé metóm áde ŕkálé álúmte ngáne Dyöb ápédé mbále abé nyaa echē bad b́ebage-’ aá mó ehúmé, né cheé-ɔ́ ékás boŋ Dyöb áb́e akáadté mε néε mod awě abélé mbéb? ⁸ Cheé-ɔ́ syánē déehōbēē nén bán, “Syánē débél mbéb ábel boŋ mboŋ ŕnyínned?” Donge á bad b́éhóbe syánē mam mé mbéb áyāl bán dehóbé adé akan. Dyöb dékōgsēn áb́e bad ábe b́éhóbe nê nyaa éche étəŋgéné.

Modmod eébēlēē ngáne Dyöb áhedéé adé débél

⁹ Chán-nō syánē déhōbpē? Nyéwémtené bán syánē bad bé Israel detómé bad ábe béesě bad bé Israel-ε? Eesaá nê. Mmaa álúmed nén mēé ngíne e mbéb ekamlan bad bé Israel ne bad ábe béesě bad bé Israel nyaa póg. ¹⁰ Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, “Modmod eesaá áwe ábele ngáne Dyöb áhedéé. Mod ké nhóg eesaá.

¹¹ Mod eesaá awě asóŋt́éné mbále t́əŋgene Dyöb, modmod eesaá-’ aá awě awane áte ábii Dyöb.

¹² Moosyéal abáá Dyöb á yál.

Bó moosyéal b́etímé b́ewóó abé dé mbéb.

Bó modmod eébēlēē dyam áde átəŋgéné. Bó mod ké nhóg mwēn eesaá.

¹³ E’yale ábe é’b́ide bó á nsəl é’díi néε soŋ echē b́éékútεneé.

Bébenlad échab echém é nsəl ádog bad. E’yale ábe é’b́ide bó á nsəl é’díi néε kem e píe nyă.

¹⁴ Mbon é mehób ne e’b́ébtéd bé mehób b́en ne b́en b́ó é’b́ide bó á nsəl.

¹⁵ Mekuu méhēnle bó ásē ásyog mekií.

¹⁶ Kéhée áde b́etóméé ebébtéd ne metake b́ó b́elyágéé.

¹⁷ Béebii’ é nsəŋ.

¹⁸ Béewóo-’ aá mbwóg ŕi Dyöb ké nhóg áte.”

¹⁹ B́óob-ṕóó, debíi nén bán mekan níme bétélé á kálag e mbéndé, ménəne bad b́esyəál ábe b́embéé échē mbéndé. Né-ɔ́ modmod ééhēlēē-se adíbē nsəl áte áhób aá ḿosuú nzom. Ken mod a Israel, ké’ε mod awě eésē mod a Israel. Moosyéal átyēem á’sō é’ Dyöb. ²⁰ Nyébii nén bán modmod ééhēlēē-se ákobnéd á’sō é’ Dyöb áyāle áhídéé mam níme mbéndé éhóbéé. Mbéndé edii dásō álúmed bad bán b́ebélé mbéb.

Adúbe dǎo ákǎa boŋ bad békobnád á'sō é' Dyöb

²¹ Boŋ bǎob dǎo Dyöb álúmté syánē nzii echě bad békobnadté áwe e'só. Ene nzii eewóó' é dyamdyam ábel ne mbéndé é Mose. Echě mbéndé ne bekal bé'dǎádǎŋ béhóbé mam tǎŋgene ene nzii se' bǎod. ²² Ene nzii edíi nén, mod ké ahéé awě adúbpé Yesu Krístǎa, mǎ akobnad á'sō é' Dyöb. Nhǎŋlén ké nhóg méesaá ken mod adé mod a Israel-le, ken mod eésaá. ²³ Moosyǎal abelé mbéb, modmod eékwognedéé ákud ehúmé é Dyöb. ²⁴ Nsimé ní Dyöb mbéle Dyöb átéde bad néé bad ábe békóbnédé áwe e'só. Abagé nímé nsimé ngén. Abelé nê akǎde áde Yesu Krístǎa ákódté bad ábe bédúbpé mǎ. ²⁵ Dyöb dǎmbě mǎ néé mendé aá áwě áwen nló. Bad béküd-te alagsen dé mbéb áyǎle bédúbpé mǎ. Dyöb ábéle nê, ákoŋ bad bésyǎal alúmed nén aá mǎbele mekan nyaa echě etǎŋgéné. Ngen e'só Dyöb awésánnáá bad, eekógsan-naá bad ábe bébélé'áá mbéb. ²⁶ Bǎob-pǎo enén pǎndé, alúmté bad aá mǎbele' mekan nyaa echě etǎŋgéné, alúmté-'e bad aá mǎokǎb kénzéé awě adúbpé Yesu.

²⁷ Ngáne edíi-'aá nê, cheé-ǎ dékumnéé ekáá á tǎl? Nê déehednéé. Mbéndé ehéé ehóbé nê? Dekume' ekáá á tǎl áyǎle déhídéé mbéndé-ye? Aáy. Deékümǎé ekáá á tǎl áyǎle nén, adúbe áde bédúbpé Yesu dǎo ákǎa boŋ déküd e'sooson. ²⁸ Syánē denyíne nén bán mod akobnad á'sō é' Dyöb adúbe áde adúbpé Yesu Krístǎa saké áyǎle ahíd áde áhídéé mbéndé. ²⁹ Ké-'e nyêwêmtan nén bán Dyöb ádíi Dyöb á bad bé Israel dǎmpen-e? Saá mǎ adé kǎŋne Dyöb á bad ábe béesě bad bé Israel-le? Ée, mǎ adé kǎŋne Dyöb á bad ábe béesě bad bé Israel. ³⁰ Dyöb ádíi ahóg. Né-ǎó, átéd bad ábe báyágé néé bad ábe békóbnédé áwe e'só nzé bédúbpé Yesu Krístǎa. Melemlem néé átédte bad ábe béeyagéé nzé bǎmpē bédúbpé Yesu Krístǎa. ³¹ Chán-nǎ déhǎbpē bǎob? Nédē dehóbe nén bán atéd áde Dyöb átédé bad néé bad ábe békóbnédé áwe e'só, adúbe áde bédúbpé Yesu Krístǎa álúmté nén bán bad bééhídē mbéndé ámpē-ye? Aáy, eésaá nê. Boŋ pen chǎm éche mbéndé ehóbéé chǎo syánē débánéé mekáá.

4

Adúbe dǎo dǎnkǎŋ boŋ Dyöb ákob Abrahamé

¹ Chán-nǎ déhǎbpē tǎŋgene taa awêd, Abrahamé? Cheé êmbenléd á pǎndé echě? ² Nzé ankobnéd á'sō é' Dyöb áyǎle mekan nímé âmbenlé, né anwón dyam áde ákumnéé ekáá á tǎl. Boŋ eéhele'aá-se awón dyam ké ahóg áde ákumnéé ekáá á tǎl á'sō é' Dyöb. ³ Eéhele'aá abel nê. Kálag e Dyöb ehóbé nén aá “Abrahamé andúbé Dyöb, né-ǎó, Dyöb déntéd mǎ néé mod awě akǎbnédé áwe e'só.” ⁴ Nzé mod abelé nsón, bēbelé bésábé mǎ áyǎle nsón nímé ábéle. Mmē nsábe méebǎgkē nde. Ndíi chǎm éche átǎŋgéné akud áyǎle ebábé éche ásálté. ⁵ Boŋ nzé mod eébēlē nsón boŋ asumé nlém nén aá adúbe áde mǎdúbpé Dyöb dǎo débēl boŋ mǎkobnéd á'sō é' Dyöb, né Dyöb áde ábele boŋ bad ábe bébélé mbéb békobnéd áwe e'só, déntéd mǎ néé mod awě akǎbnédé áwe e'só adúbe áde adúbpé mǎ. ⁶ Melemlem nê dǎo Dabidé ánhǎbpē tǎŋgene nnam nímé níde ne bad ábe Dyöb átédé aá békóbnédé áwe e'só, kénéé edíi bán bēbeleé nsón ké nhóg. ⁷ Dabidé anhób aá, “Nnam ne bad ábe Dyöb álágséné nímab mewusé boŋ abódéd nímab mbéb. ⁸ Nnam ne mod awě Sǎŋ Dyöbe éetúbpé nímē mbéb dǎn ámpē.”

⁹ Nédē bad ábe báyágé bǎnpen bǎo béküd nímē nnam nímé Dabidé áhóbé, ngé bad ábe béeyagéé bǎmpē békud mǎ? Demáá ahób nén bán kálag e Dyöb ehóbe aá, “Abrahamé andúbé Dyöb, né-ǎó, Dyöb déntéd mǎ néé mod awě akǎbnédé áwe e'só.” ¹⁰ Pǎndé ehéé Dyöb dǎnchǎgké mǎ aá adé mod awě akǎbnédé áwe e'só? Ade béeyágēē mǎ, ngé áde bémáá mǎ ayag? Nê dǎmbenléd áde béeyágēē mǎ. ¹¹ Bǎn'yag mǎ áde Dyöb ámáá mǎ akob. Ayag áde bǎn'yagké mǎ dǎmbē e'chemléd ábe é'sógtan nén bán akǎbnédé á'sō é' Dyöb adúbe áde adúbpé, kénéé edíi bán áde ánkobnédte á'sō é' Dyöb bǎnkǎn'yagké mǎ. Nê ábédé ábel boŋ Abrahamé ábē sáá a bad bésyǎal ábe béeyagéé, ábe békóbnédé á'sō e' Dyöb adúbe áde bédúbpé Dyöb. ¹² Nê ábédé ámpē ábel ábē-'e sáá a bad ábe báyágé

ábe bómpē bédúbpé Dyöb melemlem ngáne Abrahamε eched sánj ándübēē á pónidé eche béēyāgēē mó.

Adúbe dǎo ákǎa' boŋ mod ákud chǒm éche Dyöb áhábé

¹³ Dyam démpēe áde débíí ádíi nén bán, se' bǎod Dyöb dénlāā Abrahamε ne míme nchyaátén aá mǎobě nkǒŋsé áwab mekáá. Dyöb dénkēnhǒbpé nén áyāle Abrahamε áhídé'áá éche mbéndé. Dyöb dénhǒb nê áyāle Abrahamε andúbé mó, Dyöb átéd-te mó néε mod awě akǒbnédé áwe e'só. ¹⁴ Nzé émbē nén bán bad ábe behíde mbéndé bǎo békǔd chǒm éche Dyöb áhóbé aá mǎobě, né adúbe áde bad bédúbpé Dyöb ádé ngên. Né chǒm éche Dyöb áhóbé-'ε aá mǎobě éesaá dyamdyam. ¹⁵ Chǒm éche mbéndé ébeléé édíi dásǎ ápíined bad meliŋgá mé Dyöb. Boŋ nzé mbéndé eése, abóo á mbéndé déebāgkē. ¹⁶ Nê dǎ-'áá ákǎa' boŋ Dyöb álāŋgē dásǎ bad ábe bédúbpé mó aá mǎoběl dyam áde móhóbé. Abelé nê ábel boŋ ényíned nén bán míme nsímé mǎo níkáá boŋ álāŋgē nchyaátén míme Abrahamε ngen pǎg ne ngen ésyāā aá mǎobelé bó dyam áde móhóbé. Saké bad ábe behíde mbéndé bēnpen bǎo ámbéé akag. Ambε kǎŋne bad bésyāā ábe bédúbpé Dyöb ngáne Abrahamε ándübēē. Abrahamε ádíi sáá awě syánē moosyāā. ¹⁷ Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán Dyöb dénlāā Abrahamε aá, "Mbélé wε sáa a meloŋ híin." Né-ǎo, Abrahamε mó adé syánē sáá á'sǎ é' Dyöb. Dyöb áde Abrahamε ádúbpé dǎo ádé Dyöb áde ábage bad ábe bēwédé alongé, dǎ-'áá áhóbé' boŋ mekan míme méese mébé. ¹⁸ Abrahamε andúbé Dyöb ásūm-mε míme nlém áwē, kénéε édíi bán á míd mé moonyoŋ, nzom ké pǎg enkēmbáá echē elúmté bán mam míme Dyöb dénhǒbpē aá mébenléd mébenléd-te. Andúbé aá mǎobē "Sáa a meloŋ híin" ngáne Dyöb dénlāā' é mó aá, "Mmōŋ nchyaátén mébuú áte néε betintine." ¹⁹ Ade Dyöb álāŋgé Abrahamε nê, ambé dyam mbwǎkel e mwě. Ambíi aá mǎoŋyagēé moonyoŋ ámpē, abíi-'ε aá mwaád Seraa adé ekom. Boŋ ké nê, adúbe dénkēnsudté mó. ²⁰ Nlém méehúne' aá mó tǎŋgene dyam áde Dyöb dénhǒbpē aá mǎobelé mó, boŋ adúbe dénwēd mó áte, ábagé Dyöb ehúmé. ²¹ Ammǎd áwe nlém-tê nén aá Dyöb débēl chǒm éche áhóbé aá mǎobēl. ²² Né-ǎo, adúbe áde Abrahamε dénkǎŋ Dyöb déntéd mó néε mod awě abele mekan ngáne Dyöb áhedéé. ²³ Bǎob-pǎo, e'yale ábe é'ténlédé nén bán, "Dyöb déntéd mó néε mod awě abele mekan ngáne áhedéé" béesaá áyāle Abrahamε mwēmpen. ²⁴ Abê e'yale é'dé áyāl e syánē ámpē. Dyöb déntéd syánē ámpē ábe dedúbpé néε ábe bad, mó apuúdté Yesu Krístǎa, Sǎŋgwéé awêd. ²⁵ Krístǎa móo Dyöb dêmbéé aá áwê áyāle mbéb mímed. Dyöb ápuúdté mó ábel boŋ dékud nzii ákobned á'sǎ é' Dyöb.

5

Depedé á nchemtēn ne Dyöb

¹ Né-ǎo, ngáne édíi bán adúbe áde dedúbpé ábélé Dyöb átédé syánē néε bad ábe békǒbnédé áwe e'só, syánē dedé nsan ne Dyöb. Echēd Sánj, Yesu Krístǎa mó akǎa' boŋ debé nsan ne Dyöb. ² Mǎ-'áá adíbnédé syánē nzii echē adúbe áde dedúbpé ábélé boŋ syánē debíi nsímé ní Dyöb. Né-ǎo, dedé menyiŋge bwāmbwam áyāle desumé nlém nén bán dǎékǔd ehúmé é Dyöb. ³ Dedé menyiŋge ámpē áyāl e metake míme dékudéé, debíi nén bán metake mépeεne' e'wéd bé nlém. ⁴ E'wéd bé nlém-mε é'bele dewóŋ abé áde ákobnad ne Dyöb. Adê akobned áde dékobnadte-'ε á'sǎ é' Dyöb dǎ-'áá ábele boŋ dewóŋ e'lyág bé nlém nén bán Dyöb débēl chǒm éche áhóbé aá mǎobelé syánē. ⁵ Nzé delyáge-'ε nlém, déebídté mekáá mé ngên áyāle nén, Dyöb álúmté syánē ngáne ápédé syánē adəŋ abel áde ábélé boŋ echē edəŋge ésól syánē á nlém-tê. Abelé nén abε áde ábágé syánē echē Edǎádəŋ éche Esáá.

⁶ Ade dénkēnwóŋgé ngíne ké pǎg áwóŋgen éche syánē yǎl, Krístǎa anwé á nló mímed, bebel bé mbéb á pónidé eche Dyöb déntíí' é. ⁷ Elélé áte mod áwé á nló mí mod awě abele' mekan míme métəŋgené á'sǎ é' Dyöb. Kapǎg-ke mod ahele ákwentén áwé á nló mí mod

a bwâm. ⁸ Boŋ Dyöb álúmté syánē aá módáá syánē áyāle nén ambĕl aá Krĭstāá áwê á nló nímēd áde dédíi débédé bebēl bé mbéb. ⁹ Deköbnédé á'sō é' Dyöb áyāle mekií míme Yesue míme mésyógké á nló nímēd. Nzé mekií míme Yesue míme mésyógké á nló nímēd mébélé deköbnédé á'sō é' Dyöb, nén déélúmtēē syánē bán Krĭstāá átóm syánē asoŋ nê ásē e meliŋgá mé Dyöb-ε? ¹⁰ Ade débédé bad bé ekoyí bé Dyöb, kwééd echē awe Mwän áwédé embĕl dépē á nchemtēn ne mó. Ngáne édíí-'aá bán depedé á nchemtēn ne Dyöb, abé áde awe Mwän ádíí á alongé, á asóg, ásoŋ syánē. ¹¹ Saá-kaá nê dēmpēn, boŋ dewóge meniŋge áyāle Dyöb ábélé syánē dedé ábē bad, mbwiined ne echēd Sán Yesu Krĭstāá, mó awē akáá boŋ debé á nchemtēn ne Dyöb.

Nhəŋkən míme rídé átínté e Adamε bó Krĭstāá

¹² Mod nhóg mó ambĕl boŋ mbéb mípe á nköŋsé-te, mbéb mó-'aá mípééné kwééd. Né-óó, moosyáál awág áyāle moonyoŋ asyáál abelé mbéb. ¹³ Dyöb ádêhób aá móbage bad mbéndé, né bad bébele mbéb á nköŋsé-te. Boŋ kéhéé wēε mbéndé éesaá, modmod éēhēlē-εε ahób aá mod abóó mbéndé. ¹⁴ Boŋ kénê, bootya á pónDé eche Adamε ápe á pónDé eche Mosεε, pónDé eche Dyöb ábágé mbéndé, kwééd enwóŋ ngíne ámĭn e moonyoŋ asyáál. Bad béwágáá kénê bēnkēmbóó'ē mbéndé e Dyöb melemlēn ngáne Adamε ámbōō'ē.

Adamε abédé á nwágén míme ane awē antánjén ape, nédē Krĭstāá. ¹⁵ Abē bad bébe béesaá nyaa póg, áyāle nén ndε echē Dyöb ábágé bad ngēn, eche Yesu Krĭstāá ápééné, éesaá melemlēn nēŋgáne dyaŋ áde mbéb míme Adamε mēmpééné. Edé mbále bán bad híin béwédé áyāle mbéb míme mod nhóg ábélé. Boŋ nsimé ní Dyöb rĭchábé ámĭn bwámbwam tómaa nímē mbéb. Bad híin békúdé ndε e Dyöb ngēn nyaa echē echabé ámĭn, ámbĭd e mod nhóg, Yesu Krĭstāá. ¹⁶ Ndε e Dyöb-pe ámpē éesaá melemlēn néε dyaŋ áde mbéb míme Adamε ámbenlé dēmpééné. Mmē mbéb nhóg míme Adamε rĭkáá moosyáál akwedé nkáá á'sō é' Dyöb. Boŋ ene ndε ekáá Dyöb átédé bad néε bad ábe béköbnédé awē e'só, kénéε édíí bán bad bébele mbéb abel ne abel. ¹⁷ Edé mbále bán mbéb míme mod nhóg Adamε ámbenlé, mbélé bad bésyāál bédé ásē e ngíne e kwééd. Boŋ akan áde aníní mod nhóg, Yesu Krĭstāá ábélé, átómténé ngíne abé. Nén débĕl bad bésyāál ábe békúdé nsimé ní Dyöb míme rĭchábé ámĭn béköbnéd-te áwe e'só békūd alongé áde déemaá', bēwóŋ ngíne ámĭn e chōm ésyāál. ¹⁸ Né-óó, nímē mbéb nhóg míme Adamε ámbenlé, mēmbĕl Dyöb dēnkwid baásyāál nkáá. Melemlēn nê dáo dyaŋ á bwám ahóg áde Krĭstāá ábélé dēmbenlé bad bésyāál béköbnéd á'sō é' Dyöb, békūd-te alongé. ¹⁹ Awógen áde mod nhóg, Adamε, énkēnwógénné Dyöb dēmbĕl moonyoŋ asyáál ambé mod a mbéb. Melemlēn nê dáo awógen áde mod nhóg, Krĭstāá áwógné Dyöb, ábélé bad híin béköbnédé á'sō é' Dyöb. ²⁰ Dyöb dēmpéén mbéndé ábel abel dé mbéb ákag á'sō. Boŋ kéhéé wēε abel dé mbéb ákagké á'sō, nsimé ní Dyöb mbelé rĭkag á'sō tómaa nê. ²¹ Né-óó, ngáne mbéb rĭwóó ngíne ápēεn kwééd, nê dáo nsimé ní Dyöb mómpē rĭwóó ngíne ábel boŋ bad béköbnéd á'sō é' Dyöb, békud alongé áde déemaá' mbwiined ne Yesu Krĭstāá, Sánjwéé awêd.

6

Mbéb rĭwúú syánē boŋ Yesue apuídté syánē

¹ Chán-nō déhōbpē bōób? Edé bán débē débēle mbéb ábel boŋ nsimé ní Dyöb rĭchágke-ε? ² Aáy éesaá nê. Syāá dewédé, deewóó'ē dyaŋdyaŋ abel ne mbéb ámpē. Chán-nō déhele debé débélé' mbéb? ³ Nyéebíí'ē nén bán áde dékúdé edusen boŋ debé mod nhóg ne Krĭstāá denwé ne mó-yε? ⁴ Edusen éche syánē dēnkudté, élúmtē' bán syánē dewédé, bélímé-'ε syánē ne mó. Nén dēmbenléd ábel boŋ déwōŋ abé dékōlē. Nén áde melemlēn ne ngáne Titéε apuídté Krĭstāá ne éche ehúmé á alongé dékōlē. ⁵ Nzé syánē dedé nhóg ne mó áyāl e eche kwééd né syánē débē nhóg ámpē ne mó áde apuí'ē. ⁶ Debíí bán áde bēmboméé Krĭstāá á awóg, bēmbomnéd mó abé áde dénwōŋgē bōód. Abel boŋ ngíne echē ádé abé

dé' bɔɔd áde ábéltaa syánē mbéb ébɔɔ ne abɔɔ ásyāāl. Nén débēl mbéb méetédte syánē ntān ámpē. ⁷ Nzé mod awédé, mbéb méekamlánné mó ámpē. ⁸ Bɔɔb-pɔɔ, ngáne déwédé ne Krístəə, dedúbpé bán dēbē á alongé ne mó. ⁹ Syánē dedúbpé nē áyāle debíi bán Krístəə apuúdé, éewáá-'aá ámpē. Kwééd eewóo-'áa ngíne ké póg ámín echē ámpē. ¹⁰ Awé áde awédé, mbéb méewóo' é dyam ké ahóg abel ne mó ámpē. Alongé áde ádíi-'ε áte bɔɔb ádíi alongé áde ádíi ne Dyɔb. ¹¹ Melemem nē dɔɔ nyémpē nyétāngéné yāl anyín néε bad ábe bēwédé, ábel bon mbéb méekamlán nyé ámpē. Nyényín-ne yāl néε bad ábe bédé á alongé ne Dyɔb mbwiined ne Yesu Krístəə.

¹² Né-ɔɔ, nyéēmwāg se mbéb ríkamlán echen yāl e moonyon echē éwāg. Nē débēl nyéhídéé mekan mé esíi mé ekob é yāl ámpē. ¹³ Nyéetāngeneé-'ε néε nyéédte echēn pɛd e yāl ké póg á mbéb-te se nyébenléd chó ábel mekan mé mbéb. Bon pɛn, nyébe yāl wéε Dyɔb néε bad ábe bébídté á kwééd-te, bon bébe bó alongé dékɔɔlē. Nyébe echen yāl esyāál á mekáá mé Dyɔb ábel bon ábenlad nyé ábel mekan míme métāngéné á'sɔ é' Dyɔb. ¹⁴ Mbéb méetāngeneé néε ríkámléné nyé. Nyéesaá ásē e mbéndé bon nyédé ásē e nsimé rí Dyɔb.

Débê betān ábel mekan ngáne Dyɔb áhedéé

¹⁵ Chán-nɔ déhɔbpē bɔɔb? Ngáne dédíi ásē e nsimé rí Dyɔb, nédē débē débēle mbéb áyāle deesaá ásē e mbéndé ámpē-ye? Aáy, éesaá nē. ¹⁶ Nyéebíi' é bán nzé mod abagé yāl néε ntān ásē e mod ampée, ábel kéchéé éche ane mod áhóbéé, né adíi ntān awē ane mod-ε? Bad ábe bébágé yāl ábel mekan mé mbéb, chóm éche békudéé édii kwééd. Bon mod awē abagé yāl ábel ngáne Dyɔb áhedéé, abāg mod awē abele mekan míme métāngéné á'sɔ é' Dyɔb. ¹⁷ Nságnen mbē ne Dyɔb. Nyé ábe nyémbé betān ásē e mbéb, nyétimé nyéhíde mbále e mekan mésyāāl míme báyágté nyé ne nlém nhóg. ¹⁸ Bɔɔb-pe áde Dyɔb áhúdé nyé ásē e ngíne e mbéb nyétimé betān, ábel mekan ngáne Dyɔb áhedéé. ¹⁹ Nhóbe mímén mésyāāl á nyaa e moonyon áyāle nén nyé nēngáne baányon, nsōhten méechabéé nyé ámín. Ngen e'só, nyémbē echen yāl esyāál néε betān, nyébelé mbinde é mekan ne e'bébtéd é mekan, nyébelé-'ε ebébtéd chēn ne chēn, nyékag á'sɔ. Bɔɔb-pɔɔ nyétāngéné echen yāl esyāál abe néε betān, ábel mekan ngáne Dyɔb áhedéé, nén débēl alongé ádēn désān. ²⁰ Ngen e'só áde nyébéde betān ásē e mbéb, nyēnkēnwóngé dyam abelen mekan míme Dyɔb áhedéé aá nyébel. ²¹ Nsyān ríhéé nyēnkudté áde nyébeláá mekan míme mékwágte nyé bɔɔb. Chóm éche míme mekan mépɛeneé édii kwééd. ²² Bon bɔɔb, Dyɔb áhúdé nyé ásē e ngíne e mbéb, betān bé Dyɔb-paá nyedíi. Nsyān míme nyékudéé rídii nén bán Dyɔb ábelé nyésáá ngáne ábē bad bétāngéné asān. Nē débēl nyéēkūd alongé áde déemaá'. ²³ Nyéebíi nén bán nsábe míme mbéb mípɛeneé rídii kwééd. Bon nde echē Dyɔb ábagéé bad ngēn edii alongé áde déemaá'. Dekude dɔ, abé áde dédíi ne Yesu Krístəə, Sāngwéé awêd.

7

Bad bé Krísto béesaá ásē e mbéndé ámpē

¹ A-baányan, nyédii bad ábe bébíi mbéndé. Nyéebíi' é bán mbéndé ekamlan mod dásɔ á pónde eche ádíi á alongé-ye? ² Détéd elánsén áyāl e ehób é e'wóngé. Nzé mmwaád awóó nchóm, mbéndé ehóbe nén bán atāngéné abé ne nchóm pónde esyāál eche nchóm ádíi á alongé. Bon nzé nchóm awédé, mbéndé e e'wóngé eekóbéé mó ámpē. ³ Né-ɔɔ, nzé adyééné mod ampée áde nchóm ádíi ádíi á alongé né béchag mó bán adíi nkáb-a-meson. Bon nzé nchóm awédé né awóó kunze á'sɔ é' mbéndé, nzé awóó-'ε nchóm ampée, ene pónde, né eekábéé asón. ⁴ A-baányan, nē dɔɔ édii ne nyémpē. Mbéndé eekamlánné nyé ámpē áyāle awé áde Yesuε áwédé, nyémpē nyéwédé. Bɔɔb-pɔɔ, nyédii bad ábe mod ampée, Yesuε awē Dyɔb apúúdté, ábel bon nyébele Dyɔb bwám. ⁵ Ayāle á pónde eche áded abé á moonyon ákamlánnáá syánē, mbéndé epuúdté'áá syánē esíi é mekan mé ekob é yāl áte. Nén ábeláá débēlé' mekan mé mbéb míme mépɛene' kwééd. ⁶ Bon bɔɔb

dehĩdté ásē e mbéndé, awé áde déwédé. Né-ɔ́, mbéndé echě ekāmlánnáá syánē néε betāŋ eékamlánné ne syánē ámpē. Nén ábélé dehíde dásō nzii ekóólé bɔɔb ábele Dyɔb. Debenle mó nyaa echě Edáádāŋ é Dyɔb élan̄gεé syánē, saké nhĩdten ne mbéndé eché bétélé ásē.

Mbéndé e Dyɔb chā elūmte' syánē nĩmεd mbéb

⁷ Chān-nō déhōbpē bɔɔb? Nédē déhōb bán mbéndé edé mbéb-ε? Aáy, deéhēlēē-sε dehób nē. Boŋ mbéndé chō ekáá boŋ mbíi chōm eché mbéb rĩdíi. Nzé mbéndé enkēnhób aá mod eesíídé chōm é mod, né meebíi'ē nén mεé ásíi chōm é mod áde mbéb. ⁸ Boŋ ene mbéndé ennyēm mε mewēmten mé mbéb ásē, ébel níbootéd bwēm é' bad asíi nyaa ne nyaa. Nzé mbéndé eésē, né mbéb méesaá dyamdyam. ⁹ Póndé ebédé echě ménkēmbíi'ē mbéndé. Boŋ á póndé echě mbíi mbéndé, esíi é abel dé mbéb ēmpuú mε áte, nwé-'ε. ¹⁰ Mbéndé eché Dyɔb ábágé aá chōo epeεne alon̄gé chóchó étim mε awúu. ¹¹ Mbéb mēnkud etāl ámbĩd e mbéndé, rĩdōg mε, níbel mbéb. Né-ɔ́ mbéb móo rĩwúú mε.

¹² Né-ɔ́, denyĩne nén bán mbéndé chēn esáá, chōm-εε mbéndé éhóbεé esáá, étāŋgéné, édé-'ε bwām. ¹³ Nédē nē álūmte nén bán chōm eché édé bwām étímé mε nē kwééd apiined-ε? Aáy, éesaá nē. Saké mbéndé chō epiĩnédé mε kwééd, mbéb móo nípóo ámbĩd e mbéndé, chōm echě édé bwām, ápiined mε kwééd. Nén dēmbenléd ábel nén bad bényĩn ngáne mbéb rĩdíi. Né-ɔ́, mbéndé e Dyɔb ebεle' mbéb rĩlūmte eché ngĩne bwāmbwam.

Nzum echě ewante' moonyoŋ áte

¹⁴ Debíi nén bán mbéndé eché déhóbεé edii chōm é edáádāŋ. Boŋ ndii moonyoŋ a ekob. Ndii néε mod awě bésómé ásē e mbéb néε ntāŋ. ¹⁵ Meesóŋtánné mbeltéd nĩmēm. Mam rĩme rĩhedéé abel, meébēlēē mó. Mam rĩme rĩkóo móo rĩtimeé abel. ¹⁶ Bɔɔb-pɔ́, abel áde níbeléé chōm eché méehedéé abel, nén álūmte bán nkwēténé mεé mbéndé edé bwām. ¹⁷ Boŋ á mbále saké mmēn nkoo' abel, mbéb rĩme rĩdé mε áte móo níbelte mε nē. ¹⁸ Mbíi mεé dyam á bwām ké ahóg déesaá mε áte, nédē, ne nlém ní moonyoŋ rĩme rĩwóo, kénéε edíi bán nlém rĩdé mε áte ábel dyam á bwām, meéhēlēē dó abel. ¹⁹ Meébēlēē dyam á bwām áde rĩdáá abel, boŋ dyam dé mbéb áde méehedéé abel, dóo rĩtimeé abel. ²⁰ Bɔɔb-pɔ́ abel áde níbeléé dyam áde méehedéé abel, nén álūmte nén bán saké mmēn nkoo' nĩmē mam abel ámpē. Boŋ mbéb rĩme rĩdé mε áte móo níbelte mε mó.

²¹ Né-ɔ́, nnyĩne nén mεé mbéndé edé echě ekamlan mε. Póndé téé áde rĩhedéé dyam á bwām abel, mbéb móo rĩwāmsan mε ekáá ape. ²² Awēm nlém-tē, mbéndé e Dyɔb chōo rĩdáá ahíd ne nlém rĩsyāāl. ²³ Boŋ nnyĩne nén mεé mbéndé empée edé echě ekamlan échēm ekob é yāl, echě ewane nzum ne mbéndé echě nĩmēm nlém rĩdáá. Ene mbéndé ehaá mε, ebélé-'ε ndé ntāŋ a mbéb. Mmē mbéb mó-'aá nkamlan échēm ekob é yāl. ²⁴ Ebál é etyāg eché étáné mε! Nzé-módé ásoŋ mε á mekáá mé échēn ekob é yāl, eché epiĩnad mε kwééd? ²⁵ Nságnen níbē ne Dyɔb. Asóo ádēm alon̄gé mbwiined ne Mwān, awēd Sāŋgwéé, Yesu Krĩstā. Né-ɔ́, mmēmpen ndé mbíd ébe, nĩmēm nlém rĩlan̄ge mε áhíd mbéndé é Dyɔb boŋ échēm ekob é yāl éhíde mbéb rĩme rĩdé mε áte.

8

Alon̄gé áde Edáádāŋ é Dyɔb ébagé

¹ Bɔɔb-pɔ́, Dyɔb déekwidéé modmod nkáá awé adé nhóg ne Yesu Krĩstā. ² Mbéndé e Edáádāŋ echě epiĩnad syánē alon̄gé, abé áde dédíi ne Yesu Krĩstā, ehúde mε á mehan mé mbéndé e mbéb ne á mekáá mé kwééd. ³ Mbéndé enkēnhenlé mbéb amad áyāle nén baányoŋ bēnkēnwōŋgé ngĩne áhíd chō. Né-ɔ́, Dyɔb ábélé dyam áde mbéndé enkēnhenlé abel. Anlóm awe Mwān ne ekob é yāl e moonyoŋ eché ebεle mbéb, ábóded ngĩne e mbéb. Abel áde Dyɔb dēmbenléd nén dēmbōdēd ngĩne e mbéb ámĩn e moonyoŋ a ekob. ⁴ Dyɔb dēmbel nē ábel boŋ bad ábe bééhídē mam ne ngĩne e moonyoŋ boŋ bétímé' béhídē mekan ne ngĩne e Edáádāŋ é Dyɔb, bēbel mekan nyaa echě etāŋgéné melemlem ngáne

mbéndé ehóbeé aá bébel. ⁵ Bad ábe bébele mekan ngáne échâb ekob é yäl élanḡeé bó, bébelé bésúm nímab nlém áyäl e mekan mé ekob é yäl. Boḡ bad ábe bébele mekan ngáne Edáádāḡ é Dyöb élanḡeé bó, bébelé bésúm nímab nlém áyäl e Edáádāḡ é Dyöb. ⁶ Nzé mod asúmé nlém áyäl e mekan mé ekob é yäl, né áwē. Boḡ nzé mod asúmé nlém áyäl e mekan mé Edáádāḡ né Dyöb débe mó alongé áde déemaá' ne nsāḡ. ⁷ Nzé mekan mé ekob é yäl mékamlan mod, ane mod abelé ákōō Dyöb áyāle eehídéé mbéndé é Dyöb, eéhēlē-'aá chó ahíd ne ahíd dēn. ⁸ Nén álúmtē bán bad ábe behíde échab esíí é mekan mé ekob é yäl, béehéleé Dyöb menyinḡe awóged.

⁹ Boḡ ne nyé, nyéebēlēē mekan ngáne ekob é yäl éhedéé aá nyébel. Nyébele' dásō ngáne Edáádāḡ éhedéé aá nyébel, nzé édé bán ne mbále Edáádāḡ é Dyöb édé nyé áte. Kénzéé awē Edáádāḡ éche Krístāē éesaá áte, né éesaá ne Krístāē. ¹⁰ Boḡ nzé Krístāē adé nyé áte, nyéde á alongé áyāle Krístāē abelé nyékōbnédé á'sō é' Dyöb kénéé edíí bán échēn ekob é yäl éwē áyāle mbéb míme nyébélé. ¹¹ Nzé Edáádāḡ éche Dyöb áde dēmpuúđ Yesue édé nyé áte, né ké échēn ekob é yäl éche éwág émmad awé, né Dyöb áde ápuúdté Krístāē dépuúđ chó. Abel nén á ngíne e Edáádāḡ éche édé nyé áte.

¹² Né-ḡó, A-baányāḡ, dyam adé áde détanḡéné ahíd déesaá dyam dé ekob é yäl, saké ábe ngáne ekob é yäl éhedéé. ¹³ Ayāle nzé nyébele ngáne ekob é yäl éhedéé né nyéēwē. Boḡ nzé á ngíne e Edáádāḡ é Dyöb nyéwúú mbeltéd mé mbéb míme nyébeleé, né nyéékūđ alongé. ¹⁴ Dyam áde adé adíí nén, bad bésyāāl ábe Edáádāḡ é Dyöb élyáḡtéé, bédíí bán bé Dyöb. ¹⁵ Edáádāḡ éche Dyöb ábágé nyé éebeléé-se nyébé néē betāḡ, nyébé á mbwóg-te. Boḡ pen Edáádāḡ é Dyöb ébélé nyékoó bán bé Dyöb abé. Ngíne echē échē Edáádāḡ chó-'aá ekāá boḡ délēbpē Dyöb bán, "A-Tê! Echem Sāḡ!" ¹⁶ Edáádāḡ é Dyöb ébélé syánē debíí á nlém-tē nén bán dedíí bán bé Dyöb. ¹⁷ Bōōb-pōō, ngáne dédíí ábe bán, deékūđ nnam míme Dyöb ákōḡnéde ábē bán, syánē deékūđ-te bwēm ábe Dyöb ákōḡnéde mó, nzé ne mbále syánē dekwēnténé átag ne Krístāē ábel syánē ámpē dékud ehúmé éche Dyöb débéé mó.

Ehúmé éche bad bé Dyöb békudté

¹⁸ Nnyíne' nén mēé, metake míme dékudéé bōōb méesaá dyamdyam nzé beháḡténé mó ne ehúmé éche bēlūmēdtē syánē á pōndé echē ehúé á'sō. ¹⁹ Bwēm ábe Dyöb áhágé á nkōḡsé é'sine' ne e'lyáḡ bé nlém, pōndé echē Dyöb délūmtēnnē ábe bán. Abēl nē ne ehúmé ésyāāl. ²⁰ Embē nén bán bwēm ábe beháḡé é'díí ehóhó ngēn. Saké ábē bwēm bēn bōō bēntíí bán ébē nē boḡ Dyöb dōō déntíí. Ambel nē ne e'lyáḡ bé nlém aá epun épē éche ²¹ móhūdtē ábē bwēm bēn á mehaḡ mé ngíne echē ebōōdte bwēm, bómpē békūđ-te kunze ákud melemlem mé ehúmé éche Dyöb ábagéé ábē bán. ²² Debíí nén bán kááḡ ne' bōōb, bwēm é'syāāl é'kāne' ne e'wē ábe bēwógéé ábe é'dé nēḡgáne e'wē bé achád. ²³ Boḡ saké nháḡtéd mwēmpen níkāne'. Syánē bēn awē dewóō Edáádāḡ éche Dyöb ábágé syánē nēḡgáne nde e'só, syánē ámpē dekáne' á nlém-tē. Debānné nlém rísyāāl ásin pōndé echē Dyöb débenlé boḡ dékōḡ ábe bán abé, ahúd syánē yäl esyāāl á mehaḡ-tē, ábe syánē yäl ékōōlē. ²⁴ Taase dekode e'soóson delyáḡé nlém bán deékūđ chōm éche Dyöb áhóbé aá móōbēl. Boḡ pen nzé denyíne chōm éche délyáḡé nlém bán deékūđ, né saké e'lyáḡ bé nlém bōō é'kóó abé nē. Nzé-móde ahele alyáḡ nlém áyäl e chōm éche ámáá akud? ²⁵ Boḡ, dechedé yäl ásin chōm éche déenyīnēē, dekoō-'e chó asin.

²⁶ Melemlem nē dōō Edáádāḡ é Dyöb éwōḡganné syánē áyāle deewóó'é ngíne. Deebíí'é ngáne détanḡéné akáne boḡ Edáádāḡ chēn chóō ékānnad syánē ne nheemed míme rítómé e'yale bé nsāl. ²⁷ Dyöb ánōne syánē nlém áte, abíí-'e mewēmtēn mé Edáádāḡ áyāle Edáádāḡ ékānnad bad bé Dyöb nyaa eche áhedéé. ²⁸ Debíí nén bán dyam-té áde ábenlad Dyöb ábele dō á mboḡ mí bad ábe bédáá mó,* ábe áchénlé ábel ngáne áhedéé. ²⁹ Dyöb dēmmad atíí nén aá bad ábe mōmmadté apwēd ádāb abé ábē nēḡgáne abé áde awe Mwān

* **8:28** Dyam-té áde ábenlad Dyöb ábele dō á mboḡ mí bad ábe bédáá mó; donḡe á kálag áwóó mam mésyāāl mébenlad á mboḡ míme bad ábe bédáá Dyöb.

ábel boŋ ane Mwän ábê Mwän á'sō átíntê e baányan. ³⁰ Né-ɔ́, bad ábe Dyöb dêmmadté apwɛd, anchélé bó ábê ábê bad. Abe áchénlé-'ε ahóbe áá békóbnédé áwe e'só, ábe bó-'ε békóbnédé áwe e'só, abagé bó éche ehúmé.

Dyöb ádáá syánē mbwiined ne Yesu Krístə

³¹ Nzé denɔné nímén mekan mésyāā́ áte, cheé déhɛle dehób? Nzé Dyöb ádé ne syánē, né nzé ahɛle atáŋgén syánē? ³² Néε Dyöb déebāŋnεé ké awe Mwän. Antéd mó, ábe mó áá áwê á nló míme syánē moosyāá́, né éebaá syánē kéchéé émpēe éche déhédné mó-yε? ³³ Nzé-módé áhōb áá bad ábe Dyöb ápwédé békwédé nkáá? Dyöb dēn dōó áhōbē nén áá dedíi bad ábe békóbnédé áwē e'só. ³⁴ Nzé-módé-ō áhōb áá dekwédé nkáá? Yesu Krístə awédé, ápuu, adyεé-'ε á ekáá émbáá é Dyöb, áhed-taá ákännadté syánē. ³⁵ Nzé-ō ahɛle ábél boŋ Krístə asóg syánē adəŋ? Mekan míme mélénlédé syánē áte, ké'ε ndutul, káa ahé áde bad béhāgkē syánē á meséb? Nzaa, káa awóŋ áde déwō'ε mbóté? Nzé-'ε akíme áde bad békímméε syánē? Ké'ε awúu áde bad béhɛdεé syánē awúu? ³⁶ Kálag e Dyöb ehóbe áá,

“Póndé téé bad béwúε sé áyā́l echōŋ.

Bényíne sé nēŋgáne ndyōŋ ní mbód míme békagké awúu.”

³⁷ Mmén mekan mésyāā́ mébenlad boŋ detómé mó áte, mbwiined ne Krístə, mó awě adáá syánē boŋ áwōŋgān-ε syánē. ³⁸ Mbíi bwām nén méé chōmchōm éesaá éche éhɛle-ε épāŋ edəŋge éche Krístə ádáá syánē. Ken kwééd-ε, ké'ε alongé. Ken ángel-ε, ké'ε benkamlεε, ké'ε ngíne éche édé ádyōb. Ken póndé eche dédíi áte nén, ké'ε póndé eché ehúε. ³⁹ Ké ngíne e nkoŋ nímín, ké'ε e nkoŋ nísé, chōmchōm éesaá átíntê e nhəgtéd nisyāá́l éche éhɛle épāŋ edəŋge éche Dyöb áwóŋné syánē mbwiined ne Yesu Krístə, awɛd Sáŋgwéé.

9

Dyöb ne ábē bad bé Israel

¹ Nkale' mbále nēŋgáne mod awě adúbpe Krístə, meékālēε metóm. Mmēm nlém míme Edəádəŋ éche Esáá élyágtéé, rílanŋe me nén áá chōm éche ríhóbeé édé mbále. ² Ndul e ngíne ne metake mé ngíne bédé me á nlém-té ³ áyā́l e ábēm bad, ábēm baányan ábe syāábōó sēdé mekií mehóg. Áyā́l echáb nhede' nén méé né Dyöb dêmbě me ebómán, ábél-ε meebág ne Krístə. ⁴ Ábēm bad bédíi bad bé Israel. Dyöb áhóbe áá mótdē bó néε ábē bān, alúmté-'ε bó éche ehúmé. Dyöb dêmpě á nchemtεn ne bó, ábe-'ε bó mbéndé. Anlúmed bó ngáne bétəŋgéné mó edúbé abε, bó-'áá ánlā́'ε áá móóbelé chōm éche ánhōbpē áá móóbel. ⁵ Bédíi bad bé mbyaa míme ábēd betaa ábe bémbē se á mbooted. Ade Krístə áchyáádté-'áá, mómpē néε moonyoŋ, áwāb mbyaa dōó ámbídtē. Mekεnag mébē ne Dyöb á ngíndé ne á ngíndé, mó awě ákamlan chōm ásyāá́l. Ebê nê.

⁶ Meehóbéé nén méé Dyöb débenlé chōm éche ánhōbpē áá móóbel. Edé bán saké bad bésyāá́l ábe bēbídé á mbyaa ní Israel bédé bad bé Dyöb. ⁷ Saá-kaá bān bésyāá́l ábe Abrahamε bédé bān bé Dyöb. Dyöb dénlā́ Abrahamε áá, “Á mbyaa míme awoŋ mwän Aisige dōó bān ábe ríhóbe méé měbě wε bēbídtē.” ⁸ Nén álúmté nén bán bán ábe béchyáá á nyaa e moonyoŋ béesaá bán bé Dyöb. Boŋ bán ábe bēnchyā́'ε nhídtεn ne ngáne Dyöb dénlā́'ε Abrahamε áá móóbel, bóó békoo'ε atōŋ nēŋgáne bán bé mbyaa míme Abrahamε. ⁹ Ade Dyöb dénlā́'ε Abrahamε áá móóbelé mó dyam áde móhóbe, Dyöb dénhōb áá, “Mětīm ámbíd á póndé eche nítíidé. Ene póndé Seraa áwālē mwän a mwεnchóm.” ¹⁰ Saá-kaá nê dēmpεn. Sáá nhóg móó Rebekaa ábe bán bé baachóm bébe bēnwōŋgē. Ane sáá abédéε awesyánē taa, Aisige. ¹¹⁻¹² Á póndé éche bēechyā́'ε ábē bán, áde bēebí'ε ábel dé mbéb ké'ε mboŋ, Dyöb dénlā́ Rebekaa áá, “Mwän ambáá ábē mbəledε awe mwän asad.” Dyöb dêmbel nén ábel ényínned nén bán míme mewēmten móó ámbenlédte ábel mwän nhóg ábe áse e aníní. Embonéd mó ápwɛd mod awě ádáá apwɛd, saké áyā́le dyam áde

ane mod ábélé. ¹³ Eténlédé á kálag e Dyöb ngáne Dyöb áhóbé aá, “Mendǎŋ Jakəbe bon ńkḁḁ Esao.”

¹⁴ Chán-nḁ déhḁbpē bḁḁb? Nédē deéhḁb bán Dyöb ákwognad baahóg-e? Aáy, éesaá nē. ¹⁵ Se’ bḁḁd, Dyöb dénlā Mosεε aá, “Měwōg kénzée ngəl awě ńdḁḁ ngəl awóg, mēlūmēd-te e’bon bé nlém wée kénzée awě ńdḁḁ alúmed.” ¹⁶ Né-ḁḁ, mpwεdtéd ń Dyöb méewó’é dyamdyam ábel ne chḁm éche bad béhedé bán ébenled ké’ε éche bébeléé. Dyöb dḁḁ ábenlad ábē e’bon bé nlém ábel kéchéé éche áwémténé abel. ¹⁷ Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán Dyöb dénlā Farao aá, “Mpwεde wε kḁŋ ábel bon mbenled wε álúmed echem ngíne ne ábel bon ádēm đın ákanled nkḁŋsé áte ńsyḁḁl.” ¹⁸ Né-ḁḁ, Dyöb álúmtē’ ábe e’bon bé nlém wée kénzée awě ápwédé, áwēdē-’ε kénzée nló áte awě ápwédé aá áwúu nló áte.

Meliŋgá mé Dyöb ne e’bon bé nlém é’ Dyöb

¹⁹ Kapóg nyé mod nhóg nyéεsedéd me bánken, “Nzé nē dḁḁ édíí, cheé ékḁḁ bon Dyöb ábē áhḁbē’ aá bad bébélé mewusé? Debíí bán modmod eéhēlēε-se ahób aá mḁḁbenlé dyam áde Dyöb áhóbé aá ábel.” ²⁰ Bon wε moonyon, nzé-módé édíí áseded Dyöb dyam? Mbeé e mḁg eéhēlēε-se ésedte’ mod awě abelé chḁ aá, “Cheé ékḁḁ bon éhḁgé me nyaa echē éhḁgé me?” ²¹ Nyébíí nén bán ntumé-mbeé, awóó kunze ábenen hyḁg ábe ábenléé mbeé nyaa echē ádḁḁ. Nzé adḁḁ, ahεεε atéd hyḁg ábēlēn mbeé ébe; póg ebé mbeé e edúbé, eníníí-’ε ebé mbeé echē bébenladté pḁndé ésyḁḁl.

²² Kapóg Dyöb áhédé’áá nímē meliŋgá alúmed, áhedé-’ε aá bad bényín eche ngíne. Bon anched yǎl bwámbwam áwεsen bad ábe bēmbēl bon áliŋ. Abe bad bēntāŋgēn-ne nkḁgsen akud. ²³ Kapóg-ke Dyöb dénwēmtēn-ne álúmed éche ehúmé é ngíne ámín e bad ábe álúmté e’bon bé nlém. Amaá ábē bad abonŋsen ákud éche ehúmé. ²⁴ Syánē dedé-’ε áfínté e ábē bad ábe áchénlé. Saá-kaá áfínté e bad bé Israel dēmpen dḁḁ áchénlé syánē. Achénlé syánē donge á bad kḁḁŋne áfínté e bad ábe béesē bad bé Israel. ²⁵ A kálag e Hoseya, Dyöb áhóbé nén aá,

“Bad ábe bēnkēmbé ábēm bad,
mēchḁg bó mēé bédé ‘Abēm bad.’

Alon áde ménkēndḁŋgé mēchḁg dḁ mēé ádíí ‘Alon áde ńdḁḁ.’

²⁶ Melemlem mé hḁm wée ménlāā-’aá bó mēé ‘Nyéēsaá ábēm bad’,

áhed-taá méchḁgké bó mēé bédíí ábēm bán, bán bé Dyöb áde ábage’ alongé.”

²⁷ Nkal é’dḁḁdḁŋ Yesayaa anhḁḁd tḁŋgene bad bé Israel aá, “Ké mesonḁé mé bad bé Israel mēmbuu áte née nsíí nímē ńdḁ á nkḁg mé edib é nkwx, nguse chēmpen chḁḁ ékūd e’sooson. ²⁸ Sḁŋgwéé éebébdté pḁndé ábel mekan mésyḁḁl nímē átómté mbakú aá mḁḁbēl á nkḁŋsé.” ²⁹ Nén áde nēŋgáne Yesayaa ánhḁbpē aá, “Nzé Sḁŋ Dyöb á Ngume enkēnlyḁgnéd syánē donge dé nchyáátén, né debágáá née myad mé Sodom ne Gomora.”

Paale akánnédé bad bé Israel

³⁰ Chán-nḁ déhḁbpē bḁḁb? Bad ábe béesē bad bé Israel bétímé békóbnédé á’sḁ é’ Dyöb mbwiined ne adúbe áde bédúbpé Krístəə, kénεε édíí bán béewane’áá áte ákobned á’sḁ é’ Dyöb. ³¹ Bon bad bé Israel bėwáné’áá áte béhedé bán bėhíd mbéndé ábel bon bėkobned á’sḁ é’ Dyöb, bon bėnkēnhēnlé. ³² Cheé ékḁḁ bon bėnkēnhēl? Bėnkēnhēnlé áyāle nén bėwáné’áá áte ákobned á’sḁ é’ Dyöb áyāle nsón míme bēn bėbélé saké áyāle adúbe áde bédúbpé Dyöb. Bēnkḁd ekuu á aláá áde bad bėkḁdεε ekuu, bėkwē-’ε. ³³ Eténlédé á kálag e Dyöb tḁŋgene nē, nén bán,

“Nyénḁne’, mbanne aláá á Zayḁn
áde débēl bon bad bėkḁdε ekuu,
aláá áde débēl bon bad bėkwag.

Bon kénzée awě adúbpé mó éehúú’é ne mekáá mé ngēn.”

10

¹ A-baányan, ndəá ne mímēm nlém rísyāāl nén mεé ábēm bad bé Israel békud e'soóson, nkānnad-te bó mεé nē abenled. ² Mbíde bó mbóŋ nén mεé bédáá Dyöb abele ne nlém rísyāāl. Boŋ béekoo'é asōŋten ngáne bétāŋgéné mó abele. ³ Béēsōŋtēnēē ngáne Dyöb ábeléé boŋ bad békobnéd áwe e'só. Bétímé béhede nzii echáb chēn echē ēbēl boŋ békobnéd á'sō é' Dyöb. Né-óó, béesudtεé yāl áhíd nzii echē Dyöb átíídé ábel bad békobnéd áwē e'só. ⁴ Krístəə abelé nsón míme mbéndé éntāŋgēnnē abel, né-óó, kénzée awē adúbpé mó, akobnad á'sō é' Dyöb.

E'soóson é' bāgnédé ne metúmbé mésyāāl

⁵ Se' bəáád, Mosεε antél tāŋgene akobnéd áde mod ákobnadté á'sō e' Dyöb áyāle áhídeé mbéndé. Anhób aá, “Kénzée awē abele chōm ésyāāl éche mbéndé éhóbéé, ákūd alongé áde déemaá'.” ⁶ Boŋ éténlédé á kálag e Dyöb bán nyaa eche adúbe ábeléé boŋ mod ákobnéd á'sō é' Dyöb edii, “Weehóbé áwōŋ nlém-tē nén wεé, nzé-módé ákē ámīn, ádyöb.” (Nédē, áhúd Krístəə ámīn, ášuded mó ásē.) ⁷ Ké-'ε “Nzé-módé ákē ásē á echóg éche éewóo asóg?” (Nédē áhúd Krístəə á echóg éche éewóo asóg áπεεν mó ámbíd á alongé.) ⁸ Chōm-εε kálag e Dyöb éhóbé edii nén aá “Eyale é Dyöb édé wε benben. Edé ekale chó, édé-'ε wε á nlém-tē.” Mmē nkalan rídii nkalan míme sékaleé nén bán nyētāŋgéné adúbe awōŋ. ⁹ Nzé ehóbné nsəl nén wεé, Yesuε adii Sánḡwéeé, edúbpé-'ε awōŋ nlém-tē nén wē Dyöb dēmpuúd mó, né wēkūd e'soóson. ¹⁰ Ayāle nén nzé edúbpé á nlém-tē, Dyöb abele' ékobnéd áwe é'sō. Nzé ehóbné nsəl ne wεé módúbpē, ebelé ékūd e'soóson. ¹¹ Kálag e Dyöb ehóbé nén aá “Kénzée awē adúbpé mó, éehúú'ε ne mekáá mé ngēn.” ¹² Nén adé ne moosyāál, ken mod adé mod a Israel, ken mod eesaá mod a Israel. Dyöb ádii Sánḡwéeé a moosyāál nyaa póg, abude-'ε kénzée anamed awē ahēdné mó nwōŋgen. ¹³ Kálag e Dyöb ehóbe aá, “Kénzée awē achəgé dīn áde Sánḡwéeé aá áson mó, ákūd e'soóson.”

¹⁴ Boŋ chán béhele béchəg mó bán áson ádāb alongé áde béedúbpéé mó? Chán-ne béhele bédúbé mó, nzé béewóge mímē nkalan? Chán-nō béhele béwóg mímē nkalan nzé bad béekanle bó mó? ¹⁵ Chán-ne bad béhele béke bėkanlé bad mímē nkalan áde mod éelómεé bó? Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, “Nzé mod apεéné nkalan mí bwám, ébelé épēēn enyīŋge.” ¹⁶ Boŋ saké moosyāál akobé nkalan mí bwám. Nkal é'dəádəŋ Yesayaa mwēn anhób tāŋgene nē aá, “A-Sán, bó ahéé adúbpé nkalan míme sékálé?” ¹⁷ Né-óó, adúbe ápag ne awóg áde mod áwógé nkalan, bad bétāŋgéné-'ε nkalan míme Krístəə akal boŋ bad bédúbē mó. ¹⁸ Boŋ ndəá asεded nén mεé ken, édé mbále nén bán bėnkēnwógké mímē nkalan-ε? Bėnwóg mó bwám. Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán,

“Ehób éche bad ábe bėkálé'áá mímē nkalan énwōgnēd nkōŋsé áte rísyāāl.

Abāb e'yale bēmpē mesóg mé nkōŋsé áte mésyāāl.”

¹⁹ Ndəá asεded nén mεé ken, bad bé Israel bėnkēnsōŋtēnné mímē nkalan-ε? Mosεε móo asébpé ahób nén aá Dyöb áhóbé aá,

“Mēnaméd bad ábe béekoo alon abé, ábel boŋ nyéwóon bó kónji.

Méénaméd bad ábe bédé eyókél ábel boŋ nyélin.”

²⁰ Nkal é'dəádəŋ Yesayaa mómpē ankwentén ahób ngáne Dyöb dénhōbpē. Anhób á təl e ékwée aá,

“Bad ábe béehede'aá mε bényíne mε.

Menlúmed yāl wée bad ábe béesεdte'aá mε.”

²¹ Boŋ Yesayaa anhób tāŋgene bad bé Israel aá Dyöb áhóbé aá, “Bootya mbwembwε káŋ ne ngukél, nlyágé mekáá mεé ábēm bad bétim ámbíd áwēm, boŋ béwúú nló áte, béewógné-'áá mε.”

11

*Dyöb déebáá'è ábē bad bé
Israel á yäl ne abán ásyāäl*

¹ Bɔɔb-pɔɔ, ndə́ə asɛded nɛ́n mɛ́ɛken, Dyöb ábáá ábē bad áyāl-ε? Eesaá nê. Mmɛ́n ndii mod a Israel awè abídé á mbyaa míme Abrahamε, á túmbé e Benjamin. ² Dyöb déebáá'è ábē bad áyāl. Bédii bad ábe ápwédé se á mbooted. Nyèbíi chòm éche éténlédé á kálag e Dyöb ngáne Elaijaa ácháá'áá Dyöb, álāngē mó mekan míme bad bé Israel bébélé'áá. ³ Anláá Dyöb aá, “A-Sán, ábén bad béwúú ábonj bekal bé'də́ədə́n bésyāäl, bépántéd-te nímōn menyán mé mende. Mmɛ́mpɛn-εé nlyə́gɛ́, béhede-'ε mɛ́mpɛ awúu.” ⁴ Chán Dyöb dɛ́nkwenténné mó? Ankwentén mó aá, “Mbǎ́nné bad ekále saámbé ábē ábēm bad. Bédii bad ábe béebagé Baale, dyöb dé metóm, edúbé.” ⁵ Nê dáo édii kááñ ne bɔɔb. Nguse é bad bé Israel édii édé ábe Dyöb ápwédé ne nímē nsimé. ⁶ Apwɛd áde ápwédé bó ádíi áyāle nímē nsimé saké áyāle mekan míme bébélé. Nzé émbē nɛ́n bán dyam áde bad bébélé dáo ákəə bonj Dyöb ápwɛd bó, nédē né saké nsimé móɔ ápwédné bó. ⁷ Cheé-ɔ́ nɛ́n álúmtéé? Bad bé Israel bɛ́nkɛnkudté chòm éche békóó ahɛd. Bad ábe Dyöb ápwédé bɛ́nküd chòm éche béhéde'áá, bonj ábíníí, nlém mɛ́nlɛ́l bó á abum. ⁸ Eténlédé á kálag e Dyöb nɛ́n bán “Dyöb dɛ́mbɛl bó edimdim.

Kááñne e'chii, béenyínnɛ́ɛ, béewógné-'aá.”

⁹ Dabide mómpɛ anhób aá,

“Nkǎ́nne' nɛ́n mɛ́ɛ ébel bwɛ́m ábe é'wógte bó menyínge, bóbó é'bê bó nɛ́e melám.

Nkǎ́nne nɛ́n mɛ́ɛ, bɛ́kwɛ, Dyöb ákógsɛn-ne bó, áyāle mekan míme bébéléé.

¹⁰ Nkǎ́nne nɛ́n mɛ́ɛ Dyöb ákwid bó ndím ábel bonj béehelé anyínen.

Nkǎ́nne nɛ́n mɛ́ɛ ápɛ́mted-te bó nted míme rídélé míme ményə́g bó mbíd pónde ésyāäl.”

¹¹ Né-ɔ́, nsɛdte nɛ́n mɛ́ɛ ken áde bad bé Israel bɛ́nkɔ́dté ekuu bonj bɛ́kwɛ, bɛ́nkwɛ́ ne akwɛ ásyāäl-ε? Aáy éesaá nê. Ábel áde bɛ́mbɛnlé mbéb dɛ́mbɛ́l Dyöb dɛ́mbɛ́ bad ábe béesɛ́ bad bé Israel etál ákud e'soóson, ábel bonj bad bé Israel bébê kónjí. ¹² Akwɛ áde bad bé Israel bɛ́nkwɛ́é, ápíínédé bad bé nkṍnsé ábíníí bésyāäl nsimé híin. Ábé-'ε áde bad bé Israel bɛ́mbɛ́é atóg áyāl e mekan mé edə́ədə́n dɛ́mpíinéd bad ábe béesɛ́ bad bé Israel nsimé ní Dyöb. Nzé Dyöb áhele ápɛ́ bad ábe béesɛ́ bad bé Israel anamed nê, áde bad bé Israel bébélé mbéb, né chán-nō nnam mɛ́pɛ́é abé míme ábɛ́é áde bad bé Israel bésyāäl békudté e'soóson.

*Bad ábe béesɛ́ bad bé Israel
béebág kúmbe áyāle békúdé e'soóson*

¹³ Chòm éche ríhɛdeé ahób nɛ́n bɔɔb, nyé bad ábe nyéēsɛ́ bad bé Israel, nyéé rílanɛ́é. Ndií mbapɛɛ a nlómag a bad ábe béesɛ́ bad bé Israel, né-ɔ́ mbage' nímɛ́m nsón edúbé ésyāäl. ¹⁴ Kapóg nhélé mbɛ́l bǎ́nned bé Israel bébê kónjí bó donje á bad bómpɛ́ békud e'soóson. ¹⁵ Abán áde Dyöb dɛ́mbāngē bad bé Israel á yäl dɛ́mbɛ́l Dyöb dɛ́ntím ásɛ ne bad bé nkṍnsé bésyāäl. Bɔɔb-pɔɔ, chán-nō ébɛ́é áde Dyöb dékobpé bad bé Israel ámbíd ámpɛ́ nɛ́e ábē bad? Ebɛ́ byánán bad ábe béwédé bɛ́púúde ámbíd. ¹⁶ Nzé bɛ́bágé Dyöb epɛd é ewɛle é'sō nɛ́e mende, nê álúmtɛ bán éché ewɛle ésyāäl édii éché. Nzé bɛ́bágé-'ε Dyöb nkanj mí bwɛl, né ngen chómpɛ́ edii éché.

¹⁷ Bɛ́pagké donje á ngen á bwɛl é menzab ábe béwéné, bɛ́bādtɛ́ á ngen é bwɛl é menzab ábe é'kwoge' á ahín-tê. Nyé bad ábe nyéēsɛ́ bad bé Israel nyédii nɛ́ngáne éché ngen é bwɛl bé ahín éche chómpɛ́ ekude mendíb míme mébídé á nkanj mí bwɛl é' bwám. ¹⁸ Ngáne édii-'aá nê, nyéetāngɛnɛ́é nɛ́e nyédíí kúmbe se nyénɔ́né échíníí ngen éche bésélé, nkóntéd. Nzé nyédé kúmbe nyééchatán nɛ́n bán saké nyé nyéchéngé nkanj bonj nkanj móɔ ríchéngé nyé. ¹⁹ Nyéhele nyékume' ekáá á tál bán béhúde éché ngen ábel bonj bɛ́báde nyé áhed. ²⁰ Nê áde mbáale. Béhúde bó áhed áyāle bɛ́nkɛndúbéé, nyé-'ε bétímté nyé áhed áyāle nyédúbé. Bonj nyéebág kúmbe. Bonj pɛn nyébê mbwóg. ²¹ Nɛ́e Dyöb dɛ́nkɛmbāngé bad

bé Israel akógsen, bó ábe bédé nêngáne ngen éche énsēbē abé, nyêwêmtan bán äbān nyé akógsen-ne? ²² Nyényine nén bán, pēd póg Dyöb ábóó nlém, pēd eníní-'ε alélé áte. Alélé áte wée bad ábe bépáné nzii bon aböñné nyé nlém nzé nyédé nyéhíde' eche nzii. Bon nzé nyéehídé chó, né ähūd nyémpē. ²³ Nzé bad bé Israel ámpē bétédte ábab e'wúu bé nló áte bon bétímné Dyöb, Dyöb détdé bó ámbíd ámpē. Awóó ngíne ábel nê. ²⁴ Nyé bad ábe béesë bad bé Israel, nyé ábe nyédé nêngáne ngen e bwel bé ahín-tê, née Dyöb áhéle nyé ahúd á bwel bé ahín-tê, abádé nyé á bwel ábe bévéné, nyêwêmtan bán éhēlēē-se atéd bad bé Israel átiméd bó ámbíd áhed ámpē-yε? Bad bé Israel bóó bédé nêngáne ngen e bwel echē ensébé abé áyāl e ábê bwel.

Dyöb áwóge' moosyāal ngal

²⁵ A-baányan, nhede mēé nyésōñten dyam áde káñne bōob modmod éēsōñtēnēē, ábel bon nyéewémtán bán nyétómténé debyéé awón. Nhede mēé nyésōñten bán e'lel bé nlém á abum ábe donge á bad bé Israel bēbē káñ né bad ábe béesë bad bé Israel ábe bédübē bésyāāl, bédúbpé. ²⁶ Nén débēnléd ábel bon bad bé Israel bésyāāl békud e'soóson. Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, "Nsōode äbíd a Zayon.

Abōdēd abé dé mbéb áde mbyaa míme Jakōbe íwóó.

²⁷ A pónde echē mébōdēdtē nítab mbéb dōó mépéé á nchemten ne bó."

²⁸ Bad bé Israel bédé bad bé ekoyí bé Dyöb bōob áyāle bédúbpéé nkalan mí bwām, nén ábēnlédé ábel bon nyé bad ábe nyéēsë bad bé Israel nyékud e'soóson. Kénēé edíí nê Dyöb ápwédé bad bé Israel, adii adāá-'ε bó áyāle melë míme ámmwēē ne ábāb betaa. ²⁹ Nén áde áyāle nzé Dyöb apwédé mod bon anāmté mó, né apwédé, anāmté-'ε mó. ³⁰ Bōód, nyéē nyénwúén Dyöb nló áte, bon bōob awúen áde bad bé Israel bévúéné Dyöb nló áte, ábélé Dyöb áwóge nyé ngal, awóngén-ne nyé áwógen mó. ³¹ Né-óó bōob, bad bé Israel híin bévúéné Dyöb nló áte. Dyöb déwōg bó ngal, awóngén-ne bó áwógen mómpē. Ábel nê ábel bon áwōg bómpē ngal melemlem ngáne ánwōgkē nyé bad ábe béesë bad bé Israel. ³² Dyöb ábélé e'wúu bé nló áte é' bad é'dé née é'hédé bó á mbwōg ábel bon áwōg bó baásyāāl ngal.

Bad béε Dyöb mekenag

³³ Nyénone' ngáne Dyöb ápédé nhon abé! Nyénone' ngáne ábíí mam mésyāāl, awón-'ε debyéé áde áchábé ámín. Modmod éhēlēē-se asóñtén ngáne Dyöb ábeléé mam. Modmod éhēlēē-se asóñtén-ne nyaa eche Dyöb ábeléé mam. ³⁴ Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán "Nzé-módé ahele se abíí mewémtēn mé Dyöb.

Nzé-módé ahele aléb Dyöb.

³⁵ Nzé-módé akébë Dyöb chōm

ábel bon Dyöb ásábe mó ámbíd."

³⁶ Dyöb dōó áhágé bwēm ésyāāl. Mó akāá bon ábê bwēm é'syāāl é'bé. Mó-'aá awóó ábê bwēm é'syāāl. Ehúmé ébê ne Dyöb á ngíndé ne á ngíndé. Ebê nê.

12

Nyaa echē éhēdnadté bán alongé á bad bé Krísto ábê

¹ Né-óó, a-baányan, ngáne Dyöb áwóge syánē ngal bwāmbwam, ncháa' nyé mēé nyébê née mēde míme médé á alongé. Mmē mēde mēsāñ, mékobned-te ne Dyöb. Nén dōó áde nyaa echē éhēdnadté bán nyébage Dyöb edúbé. ² Nyéehídé' mbeltéd mí bad bé nkōñsé. Bon nyémwe Dyöb áhāñlen nyé nlém á abum, ábel nén nyéwōñ abé dékōñlē. Nê débēl nyéēsōñtēn nyéhídē-'ε mam ngáne Dyöb áhēdeé. Nyéēbíí mbon, nyébíí mam míme méwōgte Dyöb menyinje, nyébíí-'ε mam míme métāñgéné.

³ Ne nsimé níme Dyöb ábágé me, nlânge nyé nén meé, nyé modmod eenyíné yäl aá mótömtēnē abé tómaa ngáne módíí. Bon mod-té anyín yäl ngáne ákóó abé. Mod-té anyín yäl nchoo ne nde echē Dyöb ábágé mó nēe mod awē adúbpé. ⁴ Yäl e moonyon edii póg, ewóó pág ne pág, pág téé-’ε ewóó níme nsón. ⁵ Melemem nê dōó edii ne syāā bad bé Krīsto. Debuú áte bon dedii yäl póg ne Krīstəə, syāā modmod eésaa ne mó mwēn. ⁶ Dyöb ábénlé nímē nsimé ábe syánē mod té echē nde, ékábné-’ε áte. Nzé Dyöb ábágé mod nde áhób mekan á dīn á Dyöb, ane mod áhōbē’ nímē mekan nchoo ne adúbe áde awóó. ⁷ Nzé mod awóó nde ábele bad, ábenle bó. Mod awe mó-’ε awóó nde áyáged, áyágte bad. ⁸ Mod awē awóó nde áwéd bad nlém á abum, áwéde bó nlém á abum. Mod awē awóó nde ábíded chōm á ekáá áwōngēn bad, áwōngan bad, eénōnē ámbíd. Awē awóó nde ályáged bad, ályágte bad nyaa echē etángéné. Mod awē mó-’ε awóó nde áwóg bad ngəl, áwóge bad ngəl ne menyinge.

⁹ Mod téé ákon bad adəŋ. Mod téé ákōō ebébtéd. Mod téé ásum mekuu ábel dyam á bwám. ¹⁰ Mod téé ádəŋ mwānyan ne nlém nsyāāl. Mod téé ábage waáb edúbé tómaa ngáne ábageé eche yäl. ¹¹ Mod eéchēdē yäl ábel nsón. Mod téé áwéd mekáá áte, ábenle-’ε Sāngwéé ne nlém nsyāāl. ¹² E’lyág bé nlém ábe mod téé awóó ábēen bó menyinge. Mod téé áched yäl á metake-tē. Mod téé áwēsēn-ne á mekáne-tē. ¹³ Atíntē e nyé bad bé Krīsto, nzé nyé mod nhóg atógé chōm, waáb awē awóó chó awōngén mó. Kénzēé awē apedé áwēn, nyékōb mó nken bwám.

¹⁴ Nyékānne nén bán Dyöb ánamed bad ábe béhédé nyé á meséb. Nyéekānné nén bán békud ebómán, nyékānne dāsō bán Dyöb ánamed bó. ¹⁵ Nyéwōg menyinge ne bad ábe béwógé menyinge, nyéleb-pe ne bad ábe bélebe’. ¹⁶ Nyébē nsəl nhóg ne nhóg ne aníníí. Nyéenyēnē dúu ámín. Nyébē echon ne bad ábe béesé dyamdyam. Mod eewémtán aá mótömtēnē debyéé awōŋ.

¹⁷ Nzé mod abelé wε mbéb weétimtán mó mbéb. Bon pen etángéné éwēmtān ábel mbon á’sō é’ bad bésyāāl. ¹⁸ Mod téé áhəd nzii ábé nsan ne moosyāāl. ¹⁹ A-baányan, nzé mod abelé nyé dyam dé mbéb, nyé bēn nyéētimtán mó. Nyétéde Dyöb dēn ákōgsēn mó. Nhóbe nén áyāle, éténlédé á kálag e Dyöb nén bán, Dyöb áhōbē aá, “Me-εé ntimtan mbéb ké ríhée nímē mod ábélé. Me Sāngwéé me-εé nhóbe’.” ²⁰ Eténlédé á kálag e Dyöb hōm démpēe pen bán, “Nzé nzaa ewag ábōŋ bad bé ekōyí, ehé bó ndyééd, nzé píd ekóbé bó, ébe bó chōm éche bémwákē. Nzé ebelé nē, ekwágte bó, béhédé-’ε nzii eche béhəŋlanné.” ²¹ Mod eémwāg-se mbéb nkamlán mó. Bon nímēn mbon rítōm mbéb áte.

13

Nyébage benkamlenε edúbé

¹ Mod téé áwōgne benkamlenε ábe békamlan mó. Ayāle nkamlen ké nhóg méesaá níme Dyöb déetídēé. Dyöb dō-’aá ábánné benkamlenε bésyāāl á atii. ² Né-ōó, kénzēé awē eewógné’ mod awē akamlan mó, né eewógnéé ntii ní Dyöb. Bad ábe bébele nē, béhədte yäl nkōgsēn. ³ Bad ábe bébele bwám, béewōgēē benkamlenε mbwóg. Bon bad ábe bébele ebébtéd bōó béwóge benkamlenε mbwóg. Nzé weéhēdē wεé móbāŋ nkamlenε, ébelé mekan mé bwám. Nzé ebelé nē, né ákēmtē wε. ⁴ Nkamlenε adii mbəledε a Dyöb awē Dyöb ábánné áwōngēn wε. Bon nzé ebele mekan mé mbéb étángéné mó abāŋ, áyāle ngíne echē áwóó ákōgsēn bad eésaa ngēn. Adii mbəledε a Dyöb awē Dyöb ábánné ákōgsēn bad ábe bébele mekan mé mbéb. ⁵ Né-ōó, mod atángéné benkamlenε awōgen, saké áyāle ábáa’é nkōgsēn dēmpēn, bon káŋne áyāle ábíí nén aá níme nlém nílángé mó aá mótəngēnē abel nē.

⁶ Né-’aá, nyétángéné táásε ámpē asaa, áyāle Dyöb dōó bad ábe bésanŋe táásε bébenléé. ⁷ Nyésábpe mod téé chōm éche nyétángéné mó asábe. Ken táásε-yε, ké’ε mōné ké ríhée níme bélángé nyé bán nyésábe áyāle bwēm ábe nyéwóó. Nyébáa bad ábe nyétángéné abāŋ, nyébage-’ε bad edúbé ábe nyétángéné edúbé ábe.

Nyéɗəŋ nhóg ne aníní

⁸ Mod eewánlé modmod alúm. Alúm áde nyé mod téé átəŋgéné awáale ádií áɗəŋ nhóg ne aníní. Kénzée awě adəə waáb, né alónté mbéndé esyā́l. ⁹ Mbéndé éde nén bán, “Mod eekábé asón á ndáb e e'wónge. Mod eewúé mod, mod eechíbé. Mod eesíídé chǒm é mod.” Echén mbéndé ne échíní esyā́l chǒo éladné boŋ ébé mbéndé póg. Ene mbéndé edíi nén bán, “Dəŋ mwānyoŋ ngáne édáə echoŋ yəl.” ¹⁰ Nzé mod adəə mwānyoŋ eébēlēé mó mbéb. Né-ɔ́, edəŋge élónte mbéndé esyā́l.

¹¹ Ngáne nyébíí-’ε nén bán pónǒdé emaá apε echě nyétəŋgéné akábned, nyétəŋgéné akábned, áyāle pónǒdé e e'soosoy eche syánē edé benben tómaa ngáne énsēbēē abé áde dédúbpé Krístəə dúbpén. ¹² Ehíntén emáá apε, bín é'kwógé asáa. Né-ɔ́, déte mbeltéd mé mbéb míme débélé'áá. Déwáa bwēm é' nzum áwan nzum e e'nyínen bé ekíde. ¹³ Déwáale abé á bwám néé bad ábe bédé á e'nyínen bé ekíde. Nyéekāg á ngande éche bad bémwākē mím boŋ mékōbē bó, nyéekábé mesón. Nyéebēlē-’ε e'tongé é' mekan. Nyéēsēnlé', nyéebāg-ke kónjí. ¹⁴ Boŋ nyéwōŋ abé áde Sāŋgú Yesu Krístəə. Nyéebāgē mekan mé esíí mé ekob é yəl etál, nyéebēlēé ngáne échēn ekob é yəl éche ébēlte nyé mbéb éhedéé áá nyébel.

14

Mod eekáádté waáb

¹ Nyékobe bad ábe adab adúbe déewúú'é áte. Nyéepēntān-ne təŋge mam míme bémwémtné nén bán bétəŋgéné abel, ké'ε béetəŋge né abel. ² Adúbe áde donge á bad ábágé bó etál ádyé kéchéé boŋ bad ábe adúbe déewúú'é áte, béedyākē donge á bwēm. ³ Bad ábe bedyāg kéchéé béenyínē bad ábe béedyāg donge á bwēm nkóŋtéd. Bad ábe bó-’ε béedyāg donge á bwēm béekaádté bad ábe bedyāg kéchéé áyāle bó moosyā́l békóbnédé ne Dyōb. ⁴ Nzé-módé edíi ákáad mbəledε a mod ampée? Eche Sāŋ chēn chǒo etəŋgéné ahób áá dyam áde ábélé áde bwám ké'ε déesaá bwám. Boŋ Sāŋgwée eche ngíne éwōŋgēn ane mbəledε ábel dyam á bwám. ⁵ Bad behóg bétédé donge dé e'pun bán áde etógnén tómaa ábíní e'pun. Bad behóg-ke bétédé nén bán e'pun é'syā́l é'díi nyaa póg. Mod-té átéd nén áá kéchéé éche mǒwémtné, etəŋgéné ne mó. ⁶ Bad ábe bétédé bán epun ehóg éde etógnén tómaa ábíní e'pun, bēbele nē ábe Sāŋgwée edúbé. Bad ábe bó-’ε ámpē bedyāg kéchéé, bómpē bēbele nē ábe Sāŋgwée edúbé áyāle béságnan Dyōb áyāl e ene ndyééd. Bad ábe bó-’ε béedyāg donge á bwēm, bómpē bēbele nē ábe Sāŋgwée edúbé, béságnan-ne Dyōb. ⁷ Syánē modmod eesaá á alongé ne mó mwēn, modmod eewāg-kaá ne mó mwēn. ⁸ Nzé dedé á alongé, né dedé á alongé ábel ngáne Sāŋgwée áhedéé. Nzé dewédé-’ε né dewédé áwóged Sāŋgwée menyíŋge. Né-ɔ́, ken dedé á alongé, ké'ε dewédé, á mekáá míme Sāŋgwée dǒo dédíí. ⁹ Nzom echě ekəə boŋ Krístəə awé, ápūū-’ε, abé á alongé, edíi ábel boŋ ábē Sāŋgwée awě bad ábe bémwémtné ne ábe bédé á alongé. ¹⁰ Cheé-ɔ́ ékáá boŋ ékáádté mwānyoŋ? Ké'ε, cheé ékáá boŋ ényínē' mwānyoŋ nkóŋtéd? Ebíi nén wée syánē moosyā́l deétyēem á nkáásé á'sō é' Dyōb. ¹¹ Eténlédé á kálag e Dyōb bán,

“Dyōb áhóbé áá, ngáne rídíí á alongé,
moosyā́l atəŋgéné me mebóbóŋ abwóge,
moosyā́l ákēnē-’ε me áá me-εé ndé Dyōb.”

¹² Né-ɔ́, syánē mod téé deétyēem á'sō é' Dyōb, álaa mó chǒm té eche débélé.

Mod eébelté mwānyoŋ mbéb

¹³ Né-ɔ́, syánē modmod eekáádté waáb, boŋ pen mod téé ámad áwē nlém-té áá móotəŋge né dyam abel mbéd áde débēl boŋ mwānyoŋ ákəd ekuu káa ahún á mbébté. ¹⁴ Abé áde rídíí mod nhóg ne Sāŋgú Yesuε, ábélé nkoó abíi nén meé ndyééd ké póg eesaá echě eesaá á'sō é' Dyōb. Boŋ nzé mod adúbpé áá ndyééd edé echě eesaá á'sō é' Dyōb, eedyāg chǒ. ¹⁵ Nzé edyāg chǒm ké éhéé boŋ nē ábele' mwānyoŋ aníní ebébtéd,

né weewânlené mwānyon edənge. Weémwāg-se chōm éche édyāgkē ébébed alongé áde mod awē Krīstā awédé awē nló. ¹⁶ Weémwāg-se kunze eche éwóó nēe mod awe adúbe áwúú áte, ébēl mod ábel mbéb, ábel bon bad béhōbē' wε mekan mé mbéb áyāl. ¹⁷ Saké adyé á ndyééd ne amwé á mīm dōó ádé etógnén á nkamlen í Dyöb. Mekan míme médé etógnén médii áwón abé áde átəngéné á'sō é' Dyöb, ábé nsaη ne ábé menyinge míme níhúú ne Edəádəη éche Esáá. ¹⁸ Kénzée awē abenle Krīstā nē, akobnad á'sō é' Dyöb, bad ámpē bébelé béhōb bán abele dyam á bwām.

¹⁹ Né-óó syánē déwēd yāl áte débele mekan míme mépεene nsaη, ne míme méwōngan syánē awéd nhóg ne aníníí áte. ²⁰ Ehób é ndyééd ébelé-se nyébébed nsón míme Dyöb ábélé. Ndyééd ésyāā́l ésáá á'sō é' Dyöb. Bon édé awusé ádyé kéchéé eche ébēl bon mod ampée ákwε. ²¹ Ebóó mod eébélē' chōm éche éhεle-se ébēl bon mwānyan ákōd ekuu. Ken ádyé nyam-ε, ké'ε ámwé mīm, ké'ε ádyé kéchéé émpēe. ²² Kéchéé éche édúbpé təngene mímén mekan, édii átíntē e nyé Dyöb. Nnam ne mod awē abíí aá móóbeleé dyam áde ádé mbéb təngene dyam áde ámáá alúmed aá ábóó. ²³ Bon kénzée awē nlém níkəgladté á abum nén aá móótəngeneé nyaa e ndyééd póg adyé bon átim chó adyé, né Dyöb déhōb aá abelé mbéb áyāle eébenledéé áde adúbe ábel chōm éche átəngéné abel. Nzé mod abelé dyam áde nlém níkəgladté mó á abum aá átəngéné káa déetəngeneé, né abelé mbéb.

15

Awoged bad menyinge, saké éched yāl

¹ Syánē awe adúbe áwúú áte, detəngéné nēe déwōngéné bad ábe adúbe déewúú' é áte. Deébélē mekan dásō nyaa eché ebōñnéde syánē bēn. ² Syánē mod téé atəngéné nēe ábeleé mam nyaa eché ewógte mwānyan menyinge, áwéd mó adúbe áte. ³ Ké Krīstā mwēn eébele'aá mam dásō nyaa eché ewógte' mwēn menyinge. Bon abelé'aá ngáne éténlédé á kálag e Dyöb nén bán "Nzyāη ésyāā́l éche bad bésyáá'aá wε, étímnédé mε." ⁴ Mam mésyāā́l míme bēntenlé á kálag e Dyöb se' bōód, bēntel mó áyáged syánē. Nē démbē ábel déwōn e'lyág bé nlém ábe é'húú ne eyale é Dyöb éche ébele bon déwesán, éwēde-'ε syánē nlém á abum. ⁵ Nkānne nén mεé Dyöb áde ábele bon déwesán, áde áwēde-'ε syánē nlém á abum, ábel nyébē á nchemten ne nhóg ne aníníí ngáne nyéhídeé Yesu Krīstā, ⁶ ábel bon nlatén míme nyédíí mbel nyébē nsəl nhóg áken Dyöb, Sáá awē awed Sāngú Yesu Krīstā.

Nyékob nhóg ne aniníí

⁷ Né-óó nyékob nhóg ne aníníí melemlen ngáne Krīstā ákóbé nyé ábel bon bad békene Dyöb. ⁸ Nlānge nyé nén mεé Krīstā atimé mbaledε a bad bé Israel, ábel bon álóned akag áde Dyöb démbéé betaa. Nē dénlümēd-te nén bán Dyöb ákale mbále. ⁹ Ampē-'ε ábel bon bad ábe béesē bad bé Israel, bébe Dyöb mekenag áyāle ngəl eche awógé bó. Né-aá éténlédé á kálag e Dyöb nén bán, "Né-óó mēkēn wε átíntē e bad ábe béesē bad bé Israel, mēkōn-ne nkəngé áken ádon đín."

¹⁰ Eténlédé ámpē nén bán,

"Nyé bad ábe nyéēsē bad bé Israel, nyéwógen bad bé Dyöb menyinge."

¹¹ Eténlédé-'ε ámpē bán,

"Nyé bad ábe nyéēsē bad bé Israel, nyékene' Dyöb, bad bé nkōñsé bésyāā́l-le békene mó."

¹² Nkal é'dəádəη Yesayaa mómpē ahóbé ngáne éténlédé bán,

"Mod ábíid á nchyaátén míme Jese awē ápē ákamlen bad ábe béesē bad bé Israel.

Awē-'aá bad ábe béesē bad bé Israel bésummé nlém."

¹³ Nkānne nén mεé, Dyöb áde ábage' e'lyág bé nlém ábel nyélōn ne menyinge mésyāā́l nyébé-'ε nsaη áyāle adúbe áde nyédúbpé. Nē débēl ngine e Edəádəη éche Esáá ébēl áden adúbe dékwogé' akwog ne akwog.

Nzɔm echê ekáá boŋ Paale átelé' enén kálag

¹⁴ A-baányan, mmén mbíi bwâm nén mée nyé bèn nyêwóó nlém mí bwâm ábel mam míme Dyöb áhedeé aá nyébel, nyésòŋténé-'e mam bwâm, nyékwognéd-te áyáged nhóg ne aníníí. ¹⁵ Boŋ kénê, donge á mekan áde áde ríténlé nyé á kálag-té wén. Ntelé mós, ákamtén nyé mímén mekan mésyāāl ésebán mbáa' dyamdyam. Nsimé míme Dyöb ábágé me mós mbéle boŋ rítelé mímén mekan. ¹⁶ Dyöb ábágé me míme nsimé ábé mbaledé awe Yesu Krístə, ákale bad ábe béesě bad bé Israel nkalanj mí bwâm. Mbele mímén nsón nées prise ákal nkalanj mí bwâm míme ríhúú ne Dyöb, ábel nén bad ábe béesě bad bé Israel bébê mende míme mbágé boŋ mékobnéd á'sō é' Dyöb. Dyöb dékob bó áyāle Edəádəŋ éche Esáá ébéle bésáá á'sō é' Dyöb. ¹⁷ Né-ɔó, ngáne rídíí ne Yesu Krístə, nwóó nzɔm ákum ekáá á tál áyāle nsón míme mbenléé Dyöb. ¹⁸ Méēhēlē-se nhób dyamdyam démpēe éetóméé áhób tŋgene nsón míme Krístə ábélé boŋ ríhel abel, ábel bad ábe béesě bad bé Israel bébele ngáne Dyöb áhedeé aá bébel. Mekan míme ríhóbé ne míme mbéle mós méde mekan míme bétŋgéné ahób míme bétŋgéné-'e abel. ¹⁹ Membél míme mam á ngíne e e'chemléd ne menyáké, ne á ngíne e Edəádəŋ é Dyöb. Nén dēmbél menkál Nkalanj mí Bwâm míme Krístə bwâm ngáne ríkágé'áá bootya á Jerusalem ápe á mbwóg e Ilirikum. ²⁰ Nkénwōŋ nlém ákal Nkalanj mí Bwâm mebwóg míme modmod éēpēdēē mbéd átúb dīn áde Krístə. Membel nê ábel boŋ meékāg wée mod ampée ámaa nsón abooted. ²¹ Nén áde ngáne éténlédé á kálag e Dyöb nén bán, "Bad ábe béewógé nées béhóbé áyāl echê, bényīn, ábe bó-'e béewógé áyāl echê mbéd, bésòŋtén."

Paale abelé ntii áke á dyad á Roma

²² Mmén meke míme ríkágé'áá mós mékáá boŋ meéhēlē ape áwēn. ²³ Boŋ bəəb, ngáne mímadé nsón échén ped é mbwóg, nwóó nlém áte bwāmbwam ápe áwēn, ngáne ríkénwōŋgē mwě ne mwě. ²⁴ Měbwě áwēn nzé nkag á alonj á Spen. Nwóó mewémten mée mēnyīn nyé nzé nkag, mée nyéwōŋgēn-ne me áke áwed. Boŋ pen, mēdyéé ne nyé mwāmpīn, dehódéd nhóg ne aníníí nlém, boŋ ríkag. ²⁵ Boŋ bəəb, ndé á nzii áke á Jerusalem áke déwōŋgen bad bé Dyöb ábe bédé áwed. ²⁶ Bad bé Krísto ábe bédé á mbwóg e Masedonia ne á mbwóg e Akaya bényíné nén bán ébōŋ bán bēlad məné bēlómé betóótōkē bé bad ábe bédé áfinté e bad bé Dyöb ábe bédé á Jerusalem. ²⁷ Bényíné nén bán ébóó bébel nê, bán bétŋgéné bó áwōŋgen. Ngáne edíí bán nnam míme Dyöb ábágé bad bé Israel, bébenlad mós ne bad ábe béesě bad bé Israel, ébóó bán bad ábe béesě bad bé Israel bómpē bēwōŋgen bad bé Israel bwēm nēngáne medyé, məné ne mbóté. ²⁸ Nzé mímadé mímén nsón á Jerusalem, áde mímáá bó məné abe míme bēládté bó, mēhidé áke á alonj á Spen. Ene pónde dó-'aá métyēmmē ányīn nyé. ²⁹ Mbíí-'e mée nzé mpedé, échēm epe ébél nyéekūd nnam míme Krístə míme ríloné mbon.

³⁰ A-bānned, á dīn áde Sāŋgú Yesu Krístə, ne áyāle edəŋge éche éhúú ne échē Edəádəŋ, ncháa nyé nén mée syánē délad mekáá déwéd me akānned nén bán Dyöb áwōŋgen me. ³¹ Nyékānne nén bán Dyöb ánən me ábel nén bad ábe béedúbpe Krístə bébelé me dyam dé mbéb ké ahóg nzé ndé á Judeya. Nyékānne-'e nén bán məné míme mékiinédte betóótōkē bé bad áfinté e bad bé Dyöb á Jerusalem, békob mós. ³² Ambíd enê dós mēpēé áwēn ne menyīŋge, nzé Dyöb áhede aá ébê áned, ábel boŋ ríkóme áte nzé ndé ne nyé. ³³ Dyöb dé nsanj ábê ne nyé moosyāál. Ebê nê.

16

Paale alómmé baáb melentén

¹ Ndə́ mée nyébíi bán awe syánē mwānyan a mmwáád Fibii, awě awōŋgan ábel nsón á mwembé míme ndé á dyad á Senkria, abele nsón mí bwâm. ² Nzé apedé áwēn nyékob mós nken á dīn á Sāŋgú ngáne bad bé Dyöb bétŋgéné abel. Nyébe-'e mós nwōŋgen ké ríhéb míme áhédné nyé. Nyébíi bán mómpē akéwōŋgēn ekud é bad, awōŋgēn-ne me ámpē.

³ Nyéłented me Priskaa bó nchóm Akwilaa ábe syáābōó sébelé' nsón míme Yesu Krístəə. ⁴ Bēnkwentén awé á nló mímēm. Nságnan bó. Saá-kaá mwēmpen nságnan bó, boŋ káəŋne mwembé míme bad ábe béesě bad bé Israel rísyāāl, bómpē béságnan bó. ⁵ Nyéłented me káəŋne bad bé mwembé míme míbome' áwab ndáb.

Nyéłented me awem nsón-a-nlém, Epanetuse, adii mod awě abédé mod a'só ádube Krístəə á mbwóg e Esia. ⁶ Nyéłented me Maria, akébel nsón bwāmbwam átínté echēn. ⁷ Nyéłented me káəŋne Andronikuse bó Junia, ábe syáābōó sédé bad bé Israel, bēmbē-'e á mbwog ne me. Bébyééné bwām átínté e bembapēé bé nlomag, béndūbē-'e Krístəə boŋ mēdūbē.

⁸ Nyéłented me Amplatuse, adii mod awě adé awem nsón-a-nlém awě rídáá á dīn á Sāngú. ⁹ Nyéłented me káəŋne Ubanuse awě syáābōó sēbenle' Krístəə nsón. Nyéłented me káəŋne Stakise, awem nsón-a-nlém. ¹⁰ Nyéłented me Apeluse, awě míme mbeltéd mí bwām rínyínnédé nén bán ríkóbnédé ne Krístəə. Nyéłented me káəŋne bad bé abum á ndáb áde Aristobuluse. ¹¹ Nyéłented me Herodyone, awě adé awem mwānyan a Israel. Bad ábe bédé abum á ndáb áde Nasisuse ábe bédúbpé Krístəə, nyéłented me bó á dīn á Sāngú. ¹² Nyéłented me Trifane bó Trifosa, bebaád ábe bēbenle' Sāngwéé nsón. Nyéłented me Pesisuse awem nsón-a-nlém, awě akébel nsón bwāmbwam á dīn áde Sāngwéé. ¹³ Nyéłented me Rufuse, awě Sāngwéé ápwédé ábele mó. Nyéłented me káəŋne nyaá, atédé me née awe mwān. ¹⁴ Nyéłented me Asinkrituse, Flégone, Hemese, Patrobuse, Hemase, bānned bé Krísto ábe bóōbōó bēbome'. ¹⁵ Nyéłented me Filologuse bó Julia. Nyéłented-te me bānned bé Krísto bé baachóm, Olimpase bó Neriususe ne mwānyan a mmwaád ne bad bé Dyōb bésyāāl ábe bédé ne bó.

¹⁶ Nyéhê nhóg ne aníní tál ne edəŋge é Krístəə. Mwembé rísyāāl rílómmé nyé melentēn.

Nlyágtén mé asóg

¹⁷ A-baányan, ncháa nyé me-éé nyétéd pónde ne bad ábe bēpene' nkabén átínté echēn, ábe bēpante bad nzii. Bényágte nyé ayáge áde ápentan ayáge áde nyénsēbēē ayáge. Nyéehídé ábe bad. ¹⁸ Nyéehídé bó ayāle saké awed Sāngú Krístəə bēbenléé boŋ pen mam míme mébóŋnédé bēn mōó bēbeléé. Bényinte' nsal áte, bēhóbé-'e mekan átéd bad ábe bēēsōŋtān bwām nlém á abum. ¹⁹ Bad bésyāāl bēwógé nyaa eche nyésúmé mekuu áhíd nkalan mí bwām. Né-ōó, mbééné nyé menyinŋe. Boŋ nhede nén meé nyébíi ábel mekan mé bwām, ríhedé-'e nén meé nyéebíē' dyamdyam tənŋene ábel dé mbéb. ²⁰ Dyōb dé nsan ákwógé Satanuse ahintēn áwēn ekuu-sé. Nsimé míme awed Sāngwéé, Yesu Krístəə míbē ne nyé.

²¹ Timotie awé sūmō sébele nsón, alómmé nyé melentēn. Lusiose, Jasene, ne Sosipataa, bānned bé Israel bómpē bēlómmé nyé melentēn. ²² Me, Tetiususe awě ntenle' Paale enén kálag, mémpē nlómme' nyé melentēn née awen mwānyan a Krísto. ²³ Gayose alómmé nyé melentēn. Awe ndáb dōó sédíi, áhed-taá mwembé míbomeé. Erastuse, nkoó-mōné a dyad, ne Kwatususe, awed mwānyan bómpē bēlénté nyé. *

Mekáne mé asóg

²⁵ Syánē débē Dyōb ehúmé ayāle nén áwóó ngíne áwéd nyé adúbe áte. Nê dō-'aá ménlāā'é nyé áde ríkánlé nyé Nkalan mí Bwām tənŋene Yesu Krístəə. Mmē nkalan rídii mbále echē Dyōb dēnkoó'é se etūn, ekēnlúmédté bad. ²⁶ Boŋ bōob alúmté syánē. Abídté mó áwed bōob ne mekan míme bekal bé'dáədəŋ bēntenlé á kálag e Dyōb. Abelé nê ábel boŋ bad bé meloŋ mésyāāl bēwógne mó. Nén ábénlédé ngáne Dyōb dénhōbpē aá ébenléd. Mó adé á ngíndé ne á ngíndé. ²⁷ Dyōb dēmpen dōó áwóó debyéé ásyāāl. Débē mó mekenag ayāle chóm éche Yesu Krístəə ábélé, á ngíndé ne á ngíndé. Ebê nê.†

* **16:23** Donŋe á kálag dé'só ábádé nchoo 24: Nê, nsimé míme awed Sāngú Yesu Krístəə míbē ne nyé baásyāāl. Ebê nê. Kálag émpēē ébádé mímén nchoo ámbíd e nchoo 27. † **16:27** Donŋe á kálag áwóó nchoo 25-27 hén ne ámbíd e nchoo 14.23; émpēē éwóó mó ámbíd e rímén nchoo mwēmpen 14.23; donŋe áwóó mó ámbíd e nchoo 15.33.

Kálag e'só echë Paalε áténlé Baá Kōrinto Ndibned n kálag

Kálag e'só eche Paalε átélé, bad bé Krīsto ábe bédé á mwembé n Kōrinto bóo ántelée chó. Paalε átélé enén kálag t̄ngene ndutul éche bad bé mwembé békúdáá á alongé ádab, békudé-'ε ndutul t̄ngene ádab adúbe. Póndé echë Paalε átélé enén kálag, dyad á Kōrinto d́o abédé nló n dyad á mbwóg e Akaya á póndé e nkamlen e bad bé Roma. Adé dyad démbyēēn bwāmbwam áyāl e mekan n̄ngáne nyongé echë etómnádtáá áwed, mekan mé mbwóg m̄māb bémbēēn mó kúmbe, abel dé mekan mé mbinde déntōm áte áwed, bébénlé'áá-'ε myōb híin.

Mekan míme Paalε ákóo awéd áte médii nkabén ne mbinde e mekan éche édé á mwembé-te. Ahóbe káŋne t̄ngene nyaa echë bad bēnōné e'wóngé, nlém míme bad bét̄ngéné awónj átii ké dyam ábóo káa déebo'ε, nyaa echë Edáádāŋ éche Esáá ébageé bad nde ne t̄ngene mpuu. Akóo alúmed áte chōm éche nkalan n̄ bwām n̄hóbeé t̄ngene m̄mēn mekan.

Á eped dyōm ne é'láán Paalε ahóbe t̄ngene edānge. Echë eped chó-'áá bad bétómténé abii áfintē e enén kálag esyāál.

Nkabté d n kálag

Ndibned 1.1-9

Nkabén míme rídé a mwembé-te 1.10-4.21

Mekan mé mbinde ne alongé á túmbé 5.1-7.40

Mbēltéd n̄ Bad bé Krīsto ne bad ábe béedúbpe Krīstā 8.1-11.1

Alongé á mwembé ne abele á Dyōb 11.2-14.40

Mpuu míme Krīstā ne n̄ bad bé Krīsto 15.1-58

Nde eche bēládté bad bé Krīsto bé Jerusalem 16.1-4

Mekan míme ménōne bad bēn ne nsógtēn 16.5-24

¹ Mε Paalε, awē Dyōb ápwédé ábé mbapεε a nlomag awē Yesu Krīstā ngáne Yesu Krīstā apwedé mε ábé awē mbapεε ngáne Dyōb dént̄ii'ε, mε ne Sōstene, awe syánē mwānyāŋ, sēē sētēnlé nyé enén kálag. ² Mwembé n̄ bad bé Dyōb ábe bédé á dyad á Kōrinto, nyēē r̄tenléé enén kálag. Dyōb áchénlé nyé ábé ábē bad ábe bésáá. Asánjté-'ε nyé abé áde nyédíi ne Yesu Krīstā. Melemlem nē d́o ápwédé bad bēmpēe ábe bédé hōm-téé, ábe bébenlad d̄in áde awe syánē Sāŋgwéé, Yesu Krīstā. Adii awab Sāŋgwéé, abé-'ε awe syánē. ³ Nsimé ne nsāŋ míme n̄húú ne Dyōb, Titée awēd ne míme Sāŋgú Yesu Krīstā, n̄bē ne nyé.

Paalε aságnan Dyōb áyāl e mwembé n̄ Kōrinto

⁴ Nságnan Dyōb póndé téé áyāl echēn, áyāle nsimé míme ábágé nyé mbwiined ne Yesu Krīstā. ⁵ Abé áde nyédíi mod nhóg ne Yesu Krīstā ábélé Dyōb ábágé nyé chōm ésyāál nyaa echë elóné mbon. Abelé nyékale m̄mē nkalan nyaa eche ehēdnad, nyēsōŋténé-'ε mam mésyāál bwām t̄ngene m̄mē mekan. ⁶ Nén álūmte bán nkalan t̄ngene Yesu Krīstā míme sékánlé nyé r̄kóo nyé asól á nlém-tē. ⁷ Né-ōó, nyéetógéé nde ké pág ábele Dyōb, ngáne nyésinεé póndé eche Sāŋgú Yesu Krīstā álūmēdtē yāl. ⁸ Sāŋgú Yesu Krīstā mwēn-εé ábēl adúbe áwúú nyé áte káŋne á asóg dé nkōŋsé ábel nēn á epun éche áπεé ákáad bad, bad béehōbē bán dyam dé mbéb ké ahóg áde nyébélé. ⁹ Dyōb ábele' ngáne áhóbé áá móōbēl, mó apwedé-'ε nyé ábé mod nhóg ne awe Mwān, Yesu Krīstā.

Paalε ad nkabén méēbāg átintē e bad bé Dyōb

¹⁰ A-baányan, ncháa' nyé á dñn áde Sánjú Yesu Krístæa nén meé, nyé moosyáal nyépe á nchemten áyāl e kéchéé éche nyéhóbéé ábel bon nkabén méebāg átínté echên. Bon pen nyébê mod nhóg á mewêmtēn ne áyāl e kéchéé éche nyéhóbé bán nyébele'. ¹¹ A-baányan, nhóbe nén áyāle bad ábe Kloo bélāngé me bán nyé bēn ne bēn nyésēnle'. ¹² Chōm éche nhóbéé édíi nén, átínté echên, baahóg béhóbe' bán "Ndii mod awē ahíde ayáge áde Paale", donje bán, "Ndii mod awē ahíde ayáge áde Apolose", ábíní bán, "Nhíde ayáge áde Petro", bémpeē-'e bán "Ndii mod awē ahíde ayáge áde Krístæa." ¹³ Nédē nyéhede ahób bán Krístæa akābné áte-yē? Me Paale-éé bēmboméé á awōg á nló nímēn'ē? Ké'ē á dñn ádēm, me Paale, dōo bēndusénné nyé? ¹⁴ Nságnan Dyōb nén meé menkēndusénné nyé modmod éetóméé Krispuse bó Gayos. ¹⁵ Né-ōó, nyé modmod nyéehēlē se nyéhób bán nyékudé edusen á dñn ádēm. ¹⁶ (Mendusēn kááñe abum á ndáb áde Stefanuse. Méekāmtānnē pen me ndūséné mod ampée.) ¹⁷ Krístæa enkēnlómmé me ádusen bad. Bon pen anlóm me ákal nkalan ní bwām, menkāl-le mó ésebán mbēnlad e'yale ábe é'lūmte debyéé á moonyon. Nzé membēnléd e'yale ábe é'lūmte debyéé á moonyon né nkalan tñngene kwééd eche Yesue áwédé á awōg, méebáá dyamdyam.

Paale ad Krístæa adii ngine ne debyéé á Dyōb

¹⁸ Dyam áde nhóbéé ádíi nén, nkalan tñngene kwééd eche Krístæa áwédé á awōg rídii chōm éche édé eyókél wéé bad ábe békē á dñ á muú. Bon ne syánē bad ábe békūd e'sooson, nímē nkalan rídii ngine e Dyōb. ¹⁹ Eténlédé á kálag e Dyōb nén bán Dyōb áhóbé áá,

"Mēbel debyéé áde bad ábe bēwēmtan bán bēwóó debyéé ányīnnēd nén déesaá dyamdyam, mēlūmēd-te nén meé bad ábe bēwēmtan bán bēbíi dyam, bēébii'ē dyamdyam."

²⁰ Né-ōó, élúmté nén bán mod a debyéé eesaá dyamdyam, meléede a mbéndé a bad bé Israel eesaá dyamdyam. Bad ábe bélānge bad mekan ne debyéé enén póndé béesaá dyamdyam. Dyōb álúmté áá debyéé dé nkōñsé ádíi eyókél ngēn.

²¹ Ngáne édíi bán Dyōb ábēnlédé áde debyéé ábel bon bad bé nkōñsé béebēnlád ádab debyéé ábíi mó, mó Dyōb amaá atii áá móōsōñ alongé á bad ngáne bédúbpe nkalan níme sékaleé tñngene Krístæa. Kénēe bad ábe bēébii Dyōb bétédé nén bán póle e e'yókél é' bad chōó sékaleé. ²² Bad bé Israel bédæ bán bényīn e'chemléd é' menyáké bon bédūbē, bad bé Grikia-'e béhede debyéé áde áchábé ámīn. ²³ Bon sé pen, sékale nén bán Krístæa, Ane-awē-Béwógté, anwé á awōg. Ne bad bé Israel, nímē nkalan rídii dyam áde bēnkēndāngé awóg ne awóg dēn, ne bad ábe bó-'e béēsē bad bé Israel, nímē nkalan rídii eyókél ngēn.

²⁴ Bon Dyōb áchénlé donje á bad ábē ábē bad. Bó donje á bad bédii bad bé Israel, ábíní-'e bad bé Grikia. Ne ábēn bad nímē nkalan níme sékaleé rídii Krístæa, mó adé ngine e Dyōb, mó-'áá adé debyéé á Dyōb. ²⁵ Chōm éche ényīnnad nēe eyókél é Dyōb étómé debyéé á moonyon. Eche chó-'e ényīnnad nēe ewōmwōm é Dyōb, étómé ngine e moonyon.

²⁶ A-baányan, nyékamten nyaa é bad éche nyébédé á póndé eche Dyōb áchénlé nyé ábē bad. Bad bé nkōñsé bēnyīn nyé nguse é bad nēe bad ábe bēwóó debyéé. Nyé nguse é bad nyébédé benkamlēne. Nyé nguse é bad nyēmbíd á túmbé é benkamlēne. ²⁷ Bon Dyōb ápwédé bad ábe bad bé nkōñsé bēntēdtē nēe e'yókél é' bad. Abelé nē ákwáged bad ábe béchágé yāl á nkōñsé-te nén bán bēwóó debyéé. Dyōb dēmpwēd-te bad ábe nkōñsé ményīnnē nēe bad ábe béēsē etógnén. Ambel nē ákwáged benkamlēne. ²⁸ Dyōb dēmpwēd bad ábe bad bé nkōñsé bēnyīnnē bán bédé nkóñtéd, ápwēd ábe bēnyīnnē bán béesaá dyamdyam, bad ábe bēnyīnnē bán béesaá dyam dé abēlen. Dyōb dēmbel nē álúmed nén áá mam níme bad bé nkōñsé bényīné bán médé etógnén, méesaá chōmchōm.

²⁹ Ambēl nē ábel bon modmod eékūmē' ekáá á tál á'sō é' Dyōb. ³⁰ Chōm éche ábēnlé nyé chōó ékáá bon nyébé mod nhóg ne Yesu Krístæa. Mekan níme Yesu Krístæa ámbēnlé, ne syánē, debíi bán ádíi debyéé á Dyōb. Nédē, Yesu Krístæa mó abelé bon syánē débēlé mekan níme métāngéné, debé bad ábe bésáá, mó-'áá akōdté syánē á mbēb-te. ³¹ Né-ōó, éténlédé

á kálag e Dyöb nén bán “Kéñzéé awě akume ekáá á tâl, ákume’ ekáá á tâl dásō áyāle dyam áde Sāngwéé ábénlé mó.”

2

Paale abēnlédé ngine e Dyöb ákal nkalanj tângene kwééd eche Yesue

¹ A-baányan, áde nípédé áwēn ákale nyé nkalanj níme ríhóbe mam tângene Dyöb,* meébenlád-taá e’yale é’mbáá ké’ε debyéé ámbáá. ² Membel nén áyāle áde ríbéde átínté echēn memmād á nlém-tē nén méé meébenlé dyam démpēe éetóméé ákal nkalanj tângene Yesu Krístā ne kwééd echē áwédé á awōg. ³ Ade ríbéde ne nyé menkēnkwoǵnédte mmēn ábel nsón, mbwōg ríbéde me áte, nlém ríhūnē-’ε me á abum. ⁴ Ade rí’yágté’áá nyé, ríkanlé-’ε nyé, póle echē rílánǵé’áá nyé eebédeé póle echē etéde bad nlém á abum echē edé debyéé ámbáá áte. Meékanle’áá-’ε nyé ne debyéé ámbáá ábel nén nyédúbe chōm éche rílánǵéé nyé. Bonj pen áde ríkanlé’áá nyé nkalanj rí Dyöb, mekan níme ríhóbe’áá mélúmté’áá bán ngine e Edáádānj é Dyöb edé áwēd-te. ⁵ Meéhede’áá méé nyédúbe nkalanj rí Dyöb áyāle mod ábénlédé debyéé ámbáá ákale nyé mó. Bonj nhedáá méé nyédúbe níme nkalanj ngáne Dyöb dēn ábénlédé eche ngine ábel nyédúbe.

Debyéé áde áhúú ne Dyöb

⁶ Kénē-’ε ámpē, nzé sēde ne bad ábe bémáá awúu áte á adúbe-tē, sēbelé sébenlád debyéé nzé sēkanle bó póle. Adé debyéé pen déēbāgkē debyéé áde mod a nkōǵsé ábenlادتé. Déesaá-’áá debyéé áde ké benkamlēne bé nkōǵsé bé’ chii bébenlادتé. Abé benkamlēne bédii bad ábe nímaab nkamlēn mébēē á esōj é pondé. ⁷ Debyéé áde sébenlادتé ádíi debyéé áde Dyöb ábágé sé. Sékale ntii rí kun níme Dyöb ábénlédé áde debyéé ábel. Ngen e’só Dyöb dénkēnlúmédte modmod nímén ntii áte. Mmēn ntii níme Dyöb átíídé ahóbe áá syánē ámpē dēbē áse e éche ehúmé á pónde echē ehúé’. Dyöb déntii áá móǵbelé syánē nē se áde éēhāgēē nkōǵsé. ⁸ Nkamlēne a nkōǵsé ké nhóg enkēnsōǵtēnné ádēn debyéé á Dyöb. Áyāle nzé bēnsōǵtēn chōm éche Dyöb ábéláá, né bēnkēnwúú’ε Sāngwéé a edúbé abome áde bēmboméé mó á awōg. ⁹ Bonj kénē-’ε ámpē, éténlédé á kálag e Dyöb nén bán,

“Mam níme Dyöb ábōǵséné ábele ábē bad ábe bédáá mó, médíi mam níme modmod éēnyīnēē mbéd,

nímē modmod éēwōgēē mbéd,

níme modmod éēkāmtenēē-’áá áwe nlém-tē mbéd.”

¹⁰ Mmēn mekan móo Dyöb álúmté syánē. Echē edáádānj chōo ánlōmmē álúmed syánē nímén mekan. Edáádānj éne mekan mésyāal áte, ébíi-’ε mekan mésyāal, kóǵne mekan mé Dyöb níme mod éehéléé-se awámsén asōǵten. ¹¹ Modmod eebyéé’ε mewēmtēn mé mod ampée. Edáádānj éche edé mod áte chōo ébyéé’ níme mewēmtēn. Melemlem nē dōo modmod éebíi’ε mewēmtēn mé Dyöb, étóméé Edáádānj é Dyöb. ¹² Edáádānj éche syánē déwóó éhúú ne Dyöb. Deewóó’ε edáádānj é nkōǵsé. Dyöb ábágé syánē échēn Edáádānj ábel désōǵten mam mésyāal níme ábééné syánē níme nsimé.

¹³ Né-ǵó, séēbenlادتé e’yale ábe moonyonj ábenlادتé áde debyéé áyáged bad. Bonj sébenlad e’yale ábe Edáádānj é Dyöb élyágté sé áhób. Sébenlad e’yale ábe Edáádānj élanǵéé sé tângene níme mekan. ¹⁴ Mod awě eewóo Edáádānj é Dyöb áte eedúbpéé mekan níme Edáádānj é Dyöb élanǵéé bad áyāle anyíne mó eyókél. Ééhēlēē-’ε mó asōǵten áyāle Edáádānj éche Esáá chēmpēn chōo éwōǵgan bad ádol mekan mé Dyöb áte bwám. ¹⁵ Mod awě awóo Edáádānj áte ádol mekan mésyāal áte bwám. Bonj modmod ééhēlēē-se asōǵtēn mewēmtēn níme ane mod. ¹⁶ Edé nén ngáne éténlédé á kálag e Dyöb nén bán,

“Nzé-módé abíi mewēmtēn níme Sāngwéé?”

* 2:1 Mam tângene Dyöb; donje á kálag dé’só áwóo: mam tângene mekan mé e’koǵnéd mé Dyöb.

Nzé-módé ahéle se aléb-pe mó?”
Boŋ syánē dewóó mewēmten míme Krīstəə.

3

Paale aá bembəlede bé Dyöb bóo bó moosyāal bédii

¹ A-baányan bé Krīsto, meéhele'aá sé nláá nyé mekan ngáne nlanḡeé bad ábe adúbe adāb áwúú áte áyāl e mekan mé Dyöb. Boŋ nlanḡé'aá nyé mam ngáne nlanḡeé bad ábe béwóó mewēmten mé moonyon a ekob. Nyébédé née nkáál, mentéd nyé née bad ábe bēmbotéd ábē mod nhóg ne Krīstəə. ² Abii dōo nkáál mīmwaá'é, eedyáḡké ndyééd echē elélé. Né-'aá me-'e mēmbotédte nyé mam míme méelele áte tḡḡene nkalan n Dyöb ayáged. Menkēnyáḡédté nyé mam míme méwúú áte, áyāle ene pónde nyēnkēnkwoḡké ákob mó. Ké bōob-pe nyéekwōḡēē ákob mó. ³ Ayāle nyédii nyéhíde' mekan mé ekob é yāl, nyēwánléné nhóg ne aníní kónjí, nyé bēn ne bēn nyéswantán-ne. Bōob áde nyédii nyébeleé mímén mekan éélūmtēē bán nyédii nyéhíde échēn esíí é mekan mé ekob é yāl-é? A mbále, nyébeleé née bad ábe béwóó dāsō nsōḡten mí moonyon. ⁴ Chōm éche ékáá boŋ ríhōbē nēn édii nēn, átíntē echēn bad behóg behōbe bán, “Ndii mod awē ahíde ayáge áde Paale,” ábíní-'e bán, “Ndii mod awē ahíde ayáge áde Apolose.” Enén ndín e mbéltéd elūmte' bán nyēwóó dāsō nsōḡten mí moonyon.

⁵ Bōob-pōó, nzéé Apolose ádíí? Nzéé me, Paale-'e rídíí? Bembəlede bé Dyöb ngēn bóo sédíí. Sēwōḡḡéné nyé adúbe Krīstəə. Sé mod téé abele nsón míme Sāḡḡwéé ábáḡé mó aá ábel. ⁶ Ndii mod awē awéné mbál-e-bū, Apolose-'e mó adé mod awē asyáḡé'aá ene mbál mendíb áyāl, boŋ Dyöb dōo dēmbēl boŋ mbál ríkwoḡe' saké sé. ⁷ Né-ōó, mod awē awéné ne mod awē asyáḡé mendíb bó modmod béesaá etóḡnén. Mod awē adé etóḡnén adii Dyöb. Mó abele boŋ mbál ríkwoḡe'. ⁸ Mod awē awéné ne mod awē asyáḡé mendíb bébeleé nsón nhóg, Dyöb désābē-'e bó mod téé nchoo ne nsón míme ábélé. ⁹ Bembəlede bé Dyöb ábe bébele nsón nhóg bóo sédíí. Nyé bad ábe nyédúbpé-'e nyédii nēḡḡáne nzag echē Dyöb áwóó. Nhele ríhḡtén-ne nyémpē ábē nēḡḡáne ndáb echē Dyöb álóo'é.

¹⁰ Mbēnlédé nsimé míme Dyöb ábáḡé me ábel nsón nēḡḡáne nlóó-ndáb awē awóó debyéé álón ndáb. Mensáá nsón n Dyöb átíntē echēn, bembəlede bémpēe békēné nsón míme rísáádé á'sō. Boŋ kēnzéé awē álóo' atḡḡéné atéd pónde ngáne álóo'é ámín e nsón míme bémáá asáa. ¹¹ Ayāle modmod éhēlēē-se ábel nsáaned mémpēe éetóméé míme mímáá ábel. Mmē nsáaned rídii ayáge áde n'yáḡté nyé tḡḡene Yesu Krīstəə nēn meé, Dyöb ásoo' áded alonḡé mbwiined ne Yesu Krīstəə. ¹² Donḡe dé bembəlede bébenlad bwēm nēḡḡáne gól, sílva ne meláá mé etóḡnén ákēen mímé nsón á'sō. Bembəlede bémpēe-'e bébenlad bwēm bé nsón bémpēe ábe é'bídé áyāl e mel, ne ábe é'dé byaá, ákēen nsón á'sō míme bésáádé. ¹³ Pónde ēpē echē moosyāal ányinnē nyaa e nsón echē mod téé ápédé ábel. Ayāle á epun éche Yesu épeé ábídéd mam mésyāal áwed. Ebē nēḡḡáne mod awē ahédé bwēm á dü, boŋ muú mbēl anyín éche éhele-se éhyán ne eche éhéle-se éhyán. ¹⁴ Nzé nsón míme mbəlede ábélé ámín e nsón míme bémáá asáa méehyáa, né ákud nsábe. ¹⁵ Boŋ nzé nsón míme mbəlede ábélé ámín e nsón míme bémáá asáa ríhyáa, ane mbəlede éekudté chōmchōm, boŋ kénê, mwēn ádíí abé mod nhóg ne Krīstəə. Boŋ pen ábē nēḡḡáne mod awē abídné mehélé á ndáb-te echē ehyáa. Adii abé á alonḡé boŋ chōm ésyāal éche áwóó émad ahyán.

¹⁶ Ndúbpé meé nyébíí bán nyédii abón áde Dyöb ádyēé'á áte. Edəádəḡ é Dyöb édé átíntē echēn. ¹⁷ Kēnzéé awē abépte abón á Dyöb, Dyöb dēbēbéd ane mod, áyāle nēn wēe Dyöb ádyēé'á ádíí hōm áde áde ngəḡú. Nyébēn-naá nyédé áde hōm áde áde ngəḡú.

¹⁸ Modmod eédōḡē yāl. Kēnzéé awē awémténé átíntē echēn aá mówōó debyéé á nkōḡsē-te wén, átímed yāl eyókél é mod ábel boŋ ákon debyéé awóḡ. ¹⁹ Nlanḡe nyé nēn áyāle, dyam áde bad bé nkōḡsé bényínéé bán áde debyéé dōo Dyöb ányínéé née eyókél é akan. Debíí bán nēn áde mbále áyāle éténlédé á kálag e Dyöb nēn bán, “Bad béwēmtan bán

béwóó debyéé bon Dyõb ábenlad ádad debyéé dën ákób ádad akwâb.”²⁰ Eténlédé ámpē nēn bán, “Sánḡwéé abíí aá bad ábe béwēmtan bán béwóó debyéé ádad debyéé déesaá dyamdyam.”²¹ Né-ṵṵ, modmod eékūmnē baányon ekáá á tâl, áyāle nyéé Dyõb ábágé bwēm é’syāāl.²² Dyõb álómé me, Apolose ne Petro áwõngen nyé. Bwēm é’syāāl ábe Dyõb áhágé á nkõḡsé, abagé nyé bó ábenled. Ké nyēbé á alongé ké’ε nyēwé, Dyõb ábélé nê á mbon nímēn. Mekan-ne míme mébenlad ne nyé bõõb ne míme mébenléd ne nyé á póndé eche ehúé’ á’sõ, médíí á mbon nímēn. Abén bad bésyāāl ne abén bwēm é’syāāl Dyõb ábágé nyé bó.²³ Nyēdíí bad ábe Krīstā, Krīstā mó-’ε abé ane awē Dyõb áwóó.

4

Paale aá Dyõb ápwéde bõ ábele Krīstā

¹ Nyétéd sé nēḡgāne bad ábe bébenle Krīstā, ábe Dyõb ábélé aá bélāḡge bad mekan mé e’kõḡnéd. ² Chõm éche éhednad bán échē ndín é bembæde bébel édíí ábel nsõn bwām míme echab sán ábágé bõ aá bébel. ³ Bon me meewóó’é póndé ábel ne kéchéé éche nyé ké’ε mod ampée áwóó áhób tâḡgene nsõn míme Dyõb ábágé me aá mbel. Ké mmēn meehóbéé tâḡgene nsõn míme mbelée, ké mbóó ké’ε méebõ’é. ⁴ Meenyínéé awusé ké ahóg áyāl e nsõn míme mbelée bon nê déelūmtē nēn bán chõm ésyāāl éche mbelée étāḡgéné. Sánḡwéé mwēmpen mó abíí nsõn míme mbelée, ké rítāḡgéné ké’ε méētāḡgené. ⁵ Né-ṵṵ, nyéehóbé bán mod abelé nsõn mí bwām ké’ε abelé nsõn mé mbéb áde póndé éepēdēé ábel nê. Ene póndé epē áde Sánḡú Yesu Krīstā ápéé. Áde ápéé, ábidēd bwēm ábe é’bédé á ehintén-té á e’nyínen bé ekíde abíded-te bad mewēmten áwed míme modmod énkēmbíí’é. Ene póndé dõ-’aá Dyõb dékenné mod téé ḡgāne ápéde nsõn ábel.

⁶ A-baányan bé Krīsto, nhóbe’ nímēn mésyāāl áyāl echēm ne Apolose áwõngen nyé ásõḡten. Ntéde sé bad bébe nēḡgāne elāḡsén ábel nyéyáge e’yale ábe behóbéé nēn bán “Mod ábele dāsõ mekan míme méténlédé.” Modmod ekunné mod nhóg ekáá á tâl se ányíne aníníí nkõḡtéd. ⁷ Dyõb áhágé mod nhóg etõḡnén tómaa aníníí-yé? Cheé mod ádíí éche Dyõb déebelée bon abé? Cheé-õ mod ákumēnné ekáá á tâl, áde édíí bán kéchéé éche mod ádíí Dyõb dõó ábélé mó?

⁸ Bõõb nēn nyélūmte byánán nyēwóó chõm ésyāāl éche nyétõḡnéné. Nyélūmte byánán nyésudé nhõn. Nyétēdté sé bembæde, nyé bēn nyēwēmtan bán nyēdíí kãḡ. Mendãḡ nēn méé nyékon ḡḡ abé ábel bon sémpē sékamlan ne nyé. ⁹ Nwēmtan nēn méé Dyõb ábélé aá sé bembapē bé nlomag sébē nēḡgāne bad ábe béesē etõḡnén átínté e bad. Sédíí nēḡgāne bad ábe bétómté mbakú bán béwē. Nhóbe nēn áyāle bad bésyāāl bēnõne sé ányín chõm éche ébenlad ne sé. Saá-kaá bad bēnpen bon kááḡ ne áḡḡl éñõne sé. ¹⁰ Bad bényíne sé nēe e’yókél é’ bad áyāle sébenléé Krīstā. Bon nyépen nyēwēmtan bán nyēwóó debyéé áyāle nyédíí nhóg ne Krīstā. Bad béwēmtan bán séewóó’é ḡḡne ábel dyamdyam bon nyēwēmtan bán nyēwóó ḡḡne échē ehúú ne Dyõb. Bad béebagéé sé edúbé bon bébage nyé edúbé. ¹¹ Kááḡne ne bõõb, séewóó’é chõm éche sédyáḡkē ne éche sémwáḡkē. Séewóó’é mbóté éche ékwógé sé ahé. Sēyḡḡké mbéte akud á mekáá mé bad. Séewóó’é wéé sédyéé’é. ¹² Sébele ntú ní ḡḡne ábel bon sékud chõm éche séwõḡḡanné échēd yāl. Nzé bad bésyáá’ sé sēlāḡge bõ bán mekan mébéen bõ bwām. Nzé bad bébele sékude metake, séwesān. ¹³ Nzé bad behóbé sé mekan mé mbéb áyāl, séhóbé bõ mekan mé bwām áyāl. Ké bõõb bad bédíí bényíne sé mbinde áwab díd-te. Séesaá dyam dé abelen áwāb.

¹⁴ Ntele nēn saké áwóged nyé e’sõn bon ntenle nyé áléb nyé tâḡgene mekan míme nyétāḡgéné abíí. Áyāle nyēdíí nēḡgāne ábēm bán ábe rídáá. ¹⁵ Kénéé édíí bán nyēwóó bemelēde bé Krīsto híin, mod nhóg mwēmpen mó adé nēḡgāne sáá awēn. Apēen áde nípííndé nyé nkalan mí bwām ábélé ndíí nēḡgāne sáá awēn a Krīstā. ¹⁶ Né-ṵṵ, ncháa nyé nēn méé nyébele mekan míme mémpē mbelée. ¹⁷ Nēn dõó ákáá bon rílõmē Timotie áwēn. Adíí nēḡgāne awem mwān á dín á Sánḡú. Ndáá mó, ayḡḡké-’ε mekan ábel ḡḡne éhednadte. Nzé apéde ákamtén nyé nyaa e alongé eche ríwóó nēḡgāne mod a Krīsto.

Ene nyaa e alongé edé nchoo ne chõm éche ní'yágtεε mwembé ké ríhée míme ríkagké áte áyáged. ¹⁸ Nyé donje á bad nyédé kúmbe, nyéwēm̄tān bán méepaá áwēn. ¹⁹ Bon nzé Sāngwée akwēténé, nkwogé ape áwēn. Ene pónde-'aá méhεdté áte ábíi chõm éche ábê bad ábe bédé kúmbe békoo'ε ábel. Mébii ké békónté ngíne awón eché ehúú ne Dyõb ké'ε nsəl ngên mósó bébeléé áte. ²⁰ Nkamlen ní Dyõb méesaá chõm éche édé á nhóbtéd, bon rídii ngíne eché elúmte' á mbéltéd. ²¹ Ahée abõhnedé nyé, nyédáá bán nzé mpedé áwēn ríkógsan nyé áyāl e kúmbe eche nyédíí ké'ε nyédáá bán nzé mpedé rílúmed nyé nlém mé edånge, ríchedne nyé yāl?

5

Paale ahóbé tån̄gene akáb dé mesón á mwembé ní Kōrinto

¹ Nwógé nén bán mod nhóg átínté echên akábe asón, nyaa e asón eché ké bad ábe béebii Dyõb béheléé se békāb. Chõm éche ríhóbeé édíi nén meé, mod nhóg átínté echên akábe asón ne sáá mwaád. ² Chán-nō nyéhele nyébé kúmbe áde édíi bán ane mod rímē mbéb rítāngéné nyé dāsō ndutul awóged. Mós awē abele enén ndín e dyam, nyétāngéné néε nyénáné mós átínté echên. ³ Nhóbe meé nyébel nē áyāle kénée méesaá ne nyé, nkamtan nyé pónde téé. Nhóbe byánán ndé ne nyé nén meé mmaá mbakú atómed, ⁴ ne kunze eche Sāngú Yesu Krístāá ábágé me, nhóbe nén meé nyékógsen ane mod awē abélé rímē mbēb. Nzé nyélādné, ébē byánán ndé ne nyé, awed Sāngú Yesu Krístāá ábe nyé ngíne ábel kéchéé éche nyéwēm̄téné ábel. ⁵ Nhede meé nyébe ane mod á mekáá míme Satanε ábel bon Satanε ábébed échē ekob é yāl. Kénée édíi bán Satanε ábēbēd échē ekob é yāl, Yesuε āsõh échē edāádāh á epun éche ápéé ákáad.

⁶ Nyéetāngeneé kúmbe abé. Nyébii nén bán mbumé ní ngun rísonle' nzé béhédé mwā esulten áwēd-te, melemlen nē dós ane mod awē abelé rímē mbéb áhele ábel bad bémpēe bébel mbéb. ⁷ Nyéhúd esulten é nchun ésyāāl, ábel bon nyébé nēngáne mbumé mékōālē míme méewóo esulten, né-'aá nyékóo abé. Nyédé nén áyāle Krístāá anwé á nló rímēd. Mós ambé néε Mwān-a-Ndyõh ní mbód awē bēmbéé néε mende mé ngande e Nnyíme-ám̄in, áyāl e mbéb ní bad. ⁸ Né-ós, nyéwóg menyĩnge ne ene ngande, esulten é nchun éēbāg ámpē. Abé ádēd ábē pónde ésyāāl nēngáne abé á bad bé Dyõb, deébēlē e'bébtéd é' mekan, deebébe-'ε nlém á abum. Bon pen déwōh abé dékōālē, déhíde Krístāá ne nlém nhóg, dékale-'ε mbále.

⁹ Kálag eché mēnteléé nyé menláá nyé meé nyéēhoñné' bad ábe békábe mesón. ¹⁰ Saké bad ábe béedúbpe Dyõb bós ríhóbáá, kénée édíi bán bós donje á bad békábe mesón, bédé ngoód, bédé bechíb, donje ábenlé-'ε myõb mé metóm. Weéhēlēε-se ebāh échén ndín é bad á yāl káāh né ehídté á nkõñsé. ¹¹ Bon bad ábe mēnteléé nyé meé nyéēhōñné bédii bad ábe béchágé yāl bán bédii bad bé Krísto bon békābē mesón, bēbé ngoód, bébagé myõb mé metóm edúbé, béhōbē bad mekan mé mbéb á yāl, bémwāg m̄im bwāmbwam mékōbē bós, bēbé-'ε bad ábe béchíbe'. Nyéedyág ké ndyééd ne échén ndín é bad. ¹² Meewóo'ε kunze ké póg áhób meé békógsen bad ábe béesē bad bé Dyõb. Bad ábe bédé á mwembé-te bós nyétāngéné akógsen. ¹³ Dyõb dós dékáād bad ábe béesē á mwembé-te. Eténlédé á kálag e Dyõb nén bán, “Nyéhúd mod awē abele mbéb átínté echên.”

6

Mod eesómné mwānyan wéε bad ábe béedúbpe Krístāá

¹ Nzé nyé mod ké ahée awánléné mwānyan a Krísto dyam, éēkāg wéε mod awē eedúbpe Krístāá aá ákáad bós. Bon pen áke wéε bad bé Dyõb ábel bétimed bós áse. ² Nyébii nén bán bad bé Dyõb bós békāād bad bé nkõñsé. Né-ós, ngáne édíi bán nyéēkāād bad

bé nkōñsé, nyêtāngéné née nyékáadtéé mpíntéd mé mekan. ³ Nyêbíí bán syánē-éé dékāād ángel. Née édíí-'áá nê, chán-nō déeheléeé baá mam ábe bétoge mbóó átínté echen mbwē-téé amad? ⁴ Né-óó, nzé échê ndín é mam épédé átínté echên, nyéētím chó née atéd, nyékēēn wée bad ábe mwembé méētédēē née dyam bán bóbó bemade nyé chó-yé? ⁵ E'són ne nyé. Nédē modmod eésáá átínté echên awē awóó debyéé ákóm nsañ átínté e mod bó mwānyañ ábe béwánléné-yé? ⁶ Bonj mod atime mwānyañ akēēn á kóte, bad ábe béédúbpe Dyöb békáadte-'é búmō.

⁷ Asómēn áde nyésōmnēé nhóg ne aníníí á kóte álúmte bán nyèkwédé ne akwē dēn. Edé mbonj mwānyañ ápanēn wē tómaa wē ákēēn mó á kóte. ⁸ Bonj nyétíme nyēpanne, nyédoge-'é nhóg ne aníníí, nyêbele nê kóñne wée baányonj bé Krīsto. ⁹ Nyébíí nēn bán bad ábe bébele e'bébtéd é' mekan béebáá á nkamlēn rí Dyöb. Modmod eédōgē nyé. Bad ábe békábe mesón, bad ábe bébenle myöb mé metóm, bad ábe békábe mesón á ndáb e e'wóngé, baachóm ábe bēnāñnad baáb baachóm bémpēe, ábēn bad bésyāāl bó modmod béebáá á nkamlēn rí Dyöb. ¹⁰ Bad ábe béchibe', bad ábe bédé ngoód, bad ábe bébágé yāl á amwé á mīm, bad ábe béhóbe bad mekan mé mbéb á yāl ne bad ábe bédumne bad bwēm bó modmod béebáá á nkamlēn rí Dyöb. ¹¹ Nyé donje á bad nyêbeláá échēn ndín é mekan. Bonj á dīn áde Sāñgú Yesu Krīstāē ne á Edāádāñ éche ádēd Dyöb, béhúdé nyé nímēn mbéb á yāl, nyédé bad ábe bésáá, Dyöb ábánné nyé née bad ábe bésáá, nyèkōbnédé-'é á'sō é' Dyöb.

Nyēbenlad échen yāl ábe Dyöb edúbé

¹² Nyé mod nhóg ahele ahób áá, “Nwóó kunze ábel kéchéé éche rídáá abel.” Nê ádé mbále. Bonj pēn saké chōm ésyāāl éche mod ábeléé éwōñgan. Mod ahele ahób áá “Nwóó kunze ábel kéchéé éche rídáá abel.” Bonj chōm ké éhéé éetāngēnēé née étēdēé mē ntāñ. ¹³ Mod ampēe ahele ahób áá “Bébéle ndyééd áyāle abum, bébēl-le abum áyāle ndyééd.” Nê ádé mbále. Bonj Dyöb débēl ábē bwēm bēpē á asóg. Dyöb déebeléé alongé á moonyonj áá bébenle mbinde é mekan bonj abelé dó áá bébenle Sāñgwéé, Sāñgwéé mó-'áá atōgne yāl e moonyonj. ¹⁴ Dyöb dēmpuúd Sāñgwéé, nê dō-'áá ábenlédté eche ngīne ápuud syánē. ¹⁵ Nyéebíí'é nēn bán échen yāl chóó édé pág éche ébélé yāl eche Yesuē-yé? Né-óó, nhele ntéd pág é yāl éche Krīstāē bonj ríke rílatēn ne yāl e akwalēē-yé? Eetāngēnēé abé nê mbéd! ¹⁶ Ké'ē nyéebíí'é bán mod awē atédé eche yāl bonj álatēn yāl e akwalēē abelé búmō bétímé yāl póg-é? Eténlédé á kálag e Dyöb nēn bán, “Eché yāl ébe étím yāl póg.” ¹⁷ Bonj mod awē mó-'é adé nhóg ne Sāñgwéé abele átím mod nhóg ne mó á edāádāñ. ¹⁸ Nyéewóó'ē dyam dé abel ne mbinde é mekan. Mbéb ké ríhéé mémpēe nímē mod ábeléé méēnōnēé eche yāl. Mod awē akábé asón abelé mbéb tñngene eche yāl. ¹⁹ Nyéebíí'é bán échen yāl édíí abón áde Edāádāñ éche Esáá édyēē'é áte-yé? Dyöb dōó ábágé nyé échen yāl. Saké nyé nyéwóó chó, Dyöb dōó áwóó nyé. ²⁰ Dyöb ácháné nyé ne nkun nímē ríchábé ámīn. Né-óó, nyēbenled échen yāl ábe Dyöb edúbé.

7

Paalē alébe bad tñngene e'wóngé

¹ Bōōb-pōó, mēlāā nyé tñngene mekan nímē nyétélé á kálag echē nyéténlé mē. Ebóó bán mod eewóó' mmwāád.* ² Bonj ngāne édíí bán akáb dé mesón ábúú áte bwāmbwam, ébóó bán mwēnchóm téé áwōñ awē mmwāád, mmwāád téé-'é awōñ awe nchóm. ³ Mwēnchóm téé atāngéné ábelé' mekan nímē mwēnchóm atāngéné mwaád abele, mmwāád téé-'é atāngéné ábelé mekan nímē mmwāád atāngéné nchóm abele. ⁴ Mmwāád mwēn eékamlánné eche yāl, nchóm mó akamlan mó, melelem nê dōó mwēnchóm eékamlánné eche yāl, mwaád mó akamlan mó. ⁵ Nyé ábe nyéwōñné, mod ké nhóg eebāñné waáb e'nonj é'sē, éetómēé né nyé bēn nyéchēmténé bán nyébel nê á esónj é pōndé,

* 7:1 Eewóó' mmwāád, donje á kálag áwóó: eēnāñnáád mmwāád.

âbel bon nyéwôh pónde e bwâm âkáne. Bon pen âmbîd e nê nyétângéné abé âmpē ngáne nyénsēbēē abé, âbel bon Satanē eēpiinád nyé mekægsen âkáb asón. ⁶ Meehóbēē nén mēé nnyágte nyé âbel nê, bon nhóbe mēé nê dōo ébóó bán nyébel. ⁷ Mendāh pen mēé bad bésyāal bébê áde béewôh nēé nēe mē. Bon mod téé awóó nde eche Dyöb ábágé mó. Abelé donge á bad aá béwôh mewêmtēn âwôh mmwaád ké'ε nchóm, âbēl-le ábíníí aá béewōō'.

⁸ Bōob-pōó nlânge nyé bad ábe béewōō bebaád ké'ε bechóm ne ábe bédé bekúd mēé, ébóó bán nyéewóó bebaád ké'ε bechóm ngáne mē-ε méewóó'é. ⁹ Bon pen, nzé nyéehel yāl akób, mod-téé awón mmwaád ké'ε nchóm. Nhóbe nén áyāle édé mbon mod âwón mmwaád ké'ε mmwaád âwón nchóm, tómaa âwón esíí é ngíne áte wēé né mōonwón áde wēewóó'é.

¹⁰ Bōob-pōó, ne bad ábe béwóó bebaád ké'ε bechóm, saké mē nhóbe' pen, Sāngú Yesue mó ahóbe'. Ahóbe nén aá mmwaád eetāngēnēé nchóm atēde. ¹¹ Bon nzé édé bán atēdté nchóm, atāngéné adyēe ésebán awóó' nchóm ampēe, ké'ε bó nchóm bétim ásē. Mwēnchóm-mē eetāngēnēé nēe ánáné mwaád á e'wóngé.

¹² Bōob-pōó, ne nyé bad ábe nyēlyagé ásē, mē-εé nhóbe' saké Sāngú Yesue. Nhóbe nén mēé, mod awē adúbpé awē awóó mmwaád awē eedúbpē bon ákwentén aá búmō bēdyēe, ane mod eēnānē' ene ndín e mmwaád á e'wóngé. ¹³ Nzé mmwaád, awē mó-ε adúbpé awóó mod awē eedúbpē awē akwēnténé mó awón, ane mmwaád eetāngēnēé ane mod atēde. ¹⁴ Nhóbe nê áyāle nzé mod awē eedúbpē awóó mmwaád awē adúbpé, ákobnéd á'sō é' Dyöb, abé áde ádíí mod nhóg ne mmwaád awē adúbpé. Melemlem, nzé mmwaád awē eedúbpé awóó mod awē adúbpé, ane mmwaád ákobnéd á'sō é' Dyöb abé áde ádíí nhóg ne mod awē adúbpé. Nzé énkēmbé nê, né bán ábe ábén bad béchyáa' é béekobnádté á'sō é' Dyöb. Bon édé nén bán békobnad á'sō é' Dyöb. ¹⁵ Bon pen nzé mod awē adúbpé awóó mod awē eedúbpē, bon awē eedúbpē ahóbe' aá e'wóngé é'maa nyétēdē, é'maa. Nzé nê ábēnlédé, mod awē adúbpé awóó kunze ádyēe nê ésebán bényágte mó ádyēe á ndáb e e'wóngé. Dyöb áhede aá syánē débē nsāh ne nhóg ne aníníí. ¹⁶ Wē, mmwaád awē adúbpé Yesue, kapóg ehēle ésōh alongé áde awón nchóm awē eedúbpē. Melemlem ne wē mwēnchóm awē edúbpé, kapóg ehēle ésōh alongé áde awón mmwaád awē eedúbpē.

Paale aá bad bébê ngáne Dyöb dēmpwēdté b́

¹⁷ Bon pen Sāngú Yesue amaá atíi ngáne alongé áde syánē mod té átāngéné abé. Né-ōó, syánē mod téé ábē nyaa echē ámbēē áde Dyöb dēmpwēdté syánē aá débē ábē bad. Adén dyam dōo ílāngēé mwembé té. ¹⁸ Nzé edé mod awē bēmmádté ayag bon ámbîd e pónde Dyöb ápwēd wē, wēétimē e'chemléd ahúd ábe é'lúmte nén bán bēn'yāg wē. Melemlem, nzé edé mod awē bēnkēn'yagké bon Dyöb ápwēd wē, wēémwāg-sē bēyāg wē. ¹⁹ Ké bēyágé mod ké'ε bēeyagéé mó, nê déesaá etógnén. Chóm éche édé etógnén édíí áhíd mbéndé é Dyöb. ²⁰ Mod téé ábē nyaa echē ámbēē áde Dyöb dēmpwēdté mó. ²¹ Nzé wembé ntāh á pónde echē Dyöb dēmpwēdté wē, nén déetagté wē. Bon nzé echon sāj ahóbe' aá wēebáá ntāh ámpē, ékōb áned. ²² Mod awē ámbé ntāh Dyöb ádēhób aá mópwēde mó adíi nēe kunze áyāle Sāngú Yesue ahúde mó á mehañ. Melemlem ne mod awē enkēmbé ntāh Dyöb ádēhób aá mópwēde mó. Apwēd áde Dyöb ápwédé mó ábélé adíi ntāh awē Krístā. ²³ Dyöb ácháné nyé ne nkun nime ríchábé ámín. Né-ōó, nyéewóglán bad ábe bēlānge nyé mekan nime nyétāngéné abel. ²⁴ A-baányāh, nhede mēé mod téé áwón alongé áde ánwōngē áde Dyöb ápwédé mó.

Paale ahóbe' tāngene bekúd ne bad ábe béewóó bebaád ké'ε bechóm

²⁵ Bōob-pōó, tāngene bad ábe béewóó bebaád ké'ε bechóm, Sāngú Yesue eelāngēé mē chóm éche ítāngéné nyé aláa tāngene ádén atón. Bon ké nê, awōngēn áde Sāngwéé áwōngéné mē ábē mod awē bad bésúmē nlém áyāl, mēlāā nyé dyam áde núbíí mēé átāngéné. ²⁶ Nnyíné nén mēé ngáne ndutul édíí enén pónde, ébóó bán mod adyēe ésebán

awóo' mmwaád ké'ε nchóm. ²⁷ Nzé mod amaá mmwaád awón, eétēdtē mó. Nzé mod eewóo mmwaád, eéhēdē mmwaád awě awóo'έ. ²⁸ Bon nzé mod awóo mmwaád, eébeléé mbéb. Nzé mmwaád-τε awóo nchóm eébeléé mbéb. Ké nê-'ε bad ábe béwóo bebaád ne bebaád ábe béwóo bechóm békudé metake híin á alongé ádāb. Nzom eché ekəá bon nhōbē nē edii, nhede mēé béekudé nímén metake.

²⁹ A-baányan, chōm éche íwémténé nyé aláa edii nén, póndé echē déwóo á nkōjsé edé esón. Né-óó, bootya bəəb mod awě awóo mmwaád ábii nén aá mmwaád eésaa chōm éche étómténé etógnén abé áwē alongé. ³⁰ Melemlem ne bad ábe bésudne', béētédé nē nēe dyam áde átómténé etógnén abé. Abe bó-'ε bédé menyinge, béētédé nē nēe dyam áde átómténé etógnén abé. Bad ábe béchane bwēm béētédé bán bwēm ábe béchanéé bəə é'tómténé etógnén abé á alongé ádāb. ³¹ Bad ábe behíde mekan mé nkōjsé ámbíd, béebanné nlém á yāl e nímé mekan. Ayāle mekan mésyāāl nímé débéléé á nkōjsé-te chii, mépě á asóg. ³² Nhede mēé dyamdyam déetagté nyé nlém á abum. Mod awě eewóo mmwaád, Sāngwéé móo ákamtanné póndé ésyāāl, ngáne ábenlé-'ε bon awóged Sāngwéé menyinge. ³³ Bon mod awě awóo mmwaád mekan mé nkōjsé mwēn ne mwēn móo ákamtanné póndé ésyāāl. Póndé téé akamtan ngáne átāngéné mwaád menyinge awóged. ³⁴ Né-óó, akamtan mekan mébe akamtēn ahóg. Mmwaád-τε awě eewóo nchóm, ké'ε mwān a mwaád awě eébií mwēnchóm, Sāngwéé móo ákamtanné ne ngáne ábeléé mó. Mekan mésyāāl nímé ábeléé nímé nlém ísyāāl mbāg áhed ábel ásan á'sō é' Dyōb. Bon mmwaád awě awóo nchóm mekan mé nkōjsé mwēn ne mwēn móo ákamtanné. Póndé téé akamtan ngáne átāngéné nchóm menyinge awóged. ³⁵ Nhóbe nímén mekan mésyāāl ábel bon méwōngēn nyé. Meehóbéé mēé nyētāngéné mó ahíd. Bon nhede mēé íwōngēn nyé ahíd chōm éche étāngéné ábel bon nyēbenle Sāngwéé ne nlém nhóg.

³⁶ Nzé mod anyíne aá móəhenlé yāl akób ásin káəñ mówōñ mmwaád awě áhóbé aá mówōo', ákag á'sō áwōñ mó ngáne nímé mewēmtēn mélāngé mó. Nē déesaá mbéb. ³⁷ Bon nzé mod amaá atii áwe nlém-tē, áde béēnyāgtēé mó bon akóbé yāl, amadé-'ε á nlém-tē aá móəwōngé ane mmwaád awě áhóbé aá móəwōñ, né abelé dyam áde áde bwām. ³⁸ Né-óó, nzé mod awóo mmwaád né abelé dyam á bwām. Mod awě mó-'ε akóbé yāl bon eewóo mmwaád abelé dyam áde ábóo bwāmbwam.

³⁹ Mmwaád awě awóo nchóm atāngéné abé ne nchóm á alongé ádē ásyāāl. Bon pen nzé nchóm awédé, awóo kunze áwōñ mod awě ádás. Ane mod pen átāngéné abé mod awě adúbpé Sāngwéé. ⁴⁰ Bon ne me, nnyíne mēé mmwaád awě nchóm awédé, ábē menyinge nzé adyéé nē áde éewóo'έ nchóm ampée. Mbii nén mēé Edəádəñ é Dyōb chōo élyágte me áhób nímén mekan.

8

Paale ahóbé tñgene medyé nímé bébagéé e'diidinge

¹ Bəəb-pəə, nhóbe tñgene medyé nímé bad bébagéé e'diidinge nēe mende. Edé mbále ngáne éhóbnédé nén bán “Syánē moosyāāl debii dyam.” Ene ndín e e'bií bé akan ebele mod abāg kúmbe. Bon edəngē éwéde syánē áte. ² Nzé mod awēmtan aá móbií dyam, ane mod eébií'ε dyam ngáne átāngéné abii. ³ Bon nzé mod adəá Dyōb, Dyōb ábelé abii mó.

⁴ Bəəb-pəə, nhōb tñgene adyé dé medyé nímé bébagéé ediidinge nēe mende. Debii nén bán e'diidinge, nédē myōb nímé bébenlé mekáá, méesaá dyamdyam. Dyōb ahóg dēmpen dōo áde. ⁵ Bad behóbe bán myōb mémpēe nímé béchəgēé bán myōb méde á nkon mí mín ké'ε á nkon ísé. Edé-'ε mbále bán myōb nímé bad bēn bébenlé mekáá ne besāngwéé bé nkōjsé híin bédé. ⁶ Bon kēnē debii bán Dyōb ahóg dōo áde. Mó adé Titée awě ahəgé chōm ésyāāl, mó akəá-'ε bon debé á alongé. Sāngwéé nhóg mwēmpen-naá adé. Mó adé Yesu Krístə. Mbwiined ne mó dōo béchəgé chōm ésyāāl. Mbwiined ne mó dō-'aá dedii á nkōjsé. ⁷ Bon saké moosyāāl abii nímén mekan. Donje á bad pen béménténé abé

e'diidinge edúbé abe nyaa eche kááj ne chii nzé bedyág medyé, bédii béwêmtan bán bébage nímê myõb edúbé. Nlém méewúú' é b́ abum, né-óó béwêmtan bán nímê medyé mébele béesāá' é á'sō é' Dyõb. ⁸ Ndyééd ééhēlēē-se ébēl bad bésán á'sō é' Dyõb. Deéhēlēē-se debé bad bé mbéb nzé dedyééd ch́ ḱ debé bad bé bwám áde déedyéédé ch́. ⁹ Nyétéd pónde pen ngáne nyébenladté kunze echē ebāgnédé nyé bad bé Krīsto. Nyébenlad ch́ nyaa eche nyéēbenlé se áben baányan bé Krīsto ábe nímab nlém méewúú' é á abum béhún á mbéb-te. ¹⁰ Nzé mod awē nlém méewúú' é á abum anyiné nyé ábe nyéhóbé bán nyébíi akan nyedyág medyé á abón áde nímê myõb, nyéebíi' é bán nén déted mó nlém á abum ádyé medyé níme b́ágé ábê e'diidinge née mende-ye? ¹¹ Né-óó, we awē echagé yál wéé mod awē abíi akan, ehede wéé mwānyon awē Krīstā áwédé áwe nló áwē áyāle ábõn e'bíi bé akan-ε? ¹² Nzé ebelé mbéb wéé mwānyon, né Krīstā móó ébélé mbéb áyāle ebelé mwānyon a Krīsto ebébtéd, ebébté-' é mó nlém á abum. ¹³ Né-óó, nzé ndyééd eche rídyágbkē ebele mwānned a Krīsto ahúne' á mbéb-te, né méedyáá ene ndyééd ámpē mbéd, ábel bon, éebēlē se mwānned ahún á mbéb-te.

9

Kunze e bembapēé bé nlómag ne nsón níme b́tāngéné abel

¹ Me, Paale ndii mod awē awóó kunze nēngáne bad b́mpēe ábe b́dúbpé. Ndii mbapēe a nlómag. Nnyiné Yesue, Sāngwéé awêd. Nyéē nyédé nēngáne mbakú áyāl e nsón níme Sāngwéé ábélé mbwiined ne me. ² Ké bad b́mpēe béenyinē me nēngáne mbapēe a nlómag, nyépen nyékobé me nén bán ndii mbapēe a nlómag. Abé áde nyédii ne Sāngwéé nyé b́n nyédé née e'chem ábe é'lúmte bán ndii mbapēe a nlómag.

³ Mekan níme mbélé rílangē bad ábe béhōbe me mam áyāl médií nén: ⁴ Séewóó' é kunze átéd mmwaád awē adúbpé Krīstā áhoon sé áke meke melemem ngáne ábínii bembapēe bé nlómag bébelé-ye? Saá nê dóó Sāngwéé baányan ne Petro bébelé-ye? ⁶ Sé Banabase b́npen-εé śtāngéné nsón abel átožen éched yál-le? ⁷ Sánze ehéé ébelé nsón bon mwēn átožné eche yál? Nzé-módé áwõn nzag e besabé bon eedyág ké epum é sabé ehóg? Nzé-módé adé awē abõnge nyag ésebán aminé' ch́ mebii ákud mílig?

⁸ Saké á nsõnten mí moonyon d́mpen ríhóbéé nímēn mam, mbéndé e Mose ch́mpē ehóbé melemem. ⁹ Ehóbe nén aá, "Weetádé nyag nsal eche esálte ngun." Bóob-póó, nén álúmte nén bán Dyõb átédé nyag etógnén-ε? ¹⁰ Saá syánē b́n-εé ákontéé ahób-ε? Syánē b́n-εé dekáá bon átélé nê. Mod awē akwele nzag abele aá móókud mbote, mod awē mó-' é asálte ngun abele nsón aá móókud ngun. ¹¹ Sé bembapēe bé nlómag śwéné mekan mé e'dáodān áfintē echēn. Edé mbéb nzé sēhédné nyé mekan mé nkõnsé-ye? ¹² Nzé bad b́mpēe béwóó kunze áhēden nyé bwēm, né śwóó' é kunze áhēden nyé bwēm tómaa b́-ye?

Bon séēbenledéé enén kunze. Śkwěnténé metake mésyāā, ábel bon nén déēkāā' akal dé nkalan mí bwám níme sékaléé tāngene Krīstā. ¹³ Nyébíi bwám bán bad ábe bébele nsón á Ndáb-e-Dyõb, áhed dóó b́-' é b́kudéé echab ndyééd. Melemem nê dóó bad ábe bébele nsón ábe mende á menyán mé mende, áhed dóó bébelé b́kud akab dé mende. ¹⁴ Melemem nê dóó Sāngwéé áhóbé aá bad ábe b́kale nkalan mí bwám b́kud ntōgēn wéé bad ábe b́kanléé nímê nkalan.

¹⁵ Kénée édií nê, meēbenledéé enén kunze ké póg. Saá-kaá nê ákáá bon rítel' enén kálag ábel bon bébenle me nímēn mésyāā. Ḿkwěntén áwé tómaa mod ábel meewóó' nzom ákum ekáá á tál tāngene nímēm nsón. ¹⁶ Meewóó' é kunze ákum ekáá á tál áyāle nkalan mí bwám níme ríkaléé. Dyõb dēn dóó áhóbé aá mbél nímēn nsón. Medim ne me nzé meékale nkalan mí bwám. ¹⁷ Nzé mmēn-εé mempweđ nímēn nsón níme mbéléé, né nsine nsábe. Bon ngáne méepwedéé mó, Dyõb dēn dóó ábágé me mó aá mbél. ¹⁸ Nsábe

nhéé-ᵛ ríkudéé? Nsábe míme ríkudéé rídii nén, nzé nkale nkalanj ní bwâm meéhédné bad nsábe, meébēnlādtē kunze echē rítāngéné abenled akal áde ríkaleé nkalanj ní bwâm.

¹⁹ Ndé ne mmēn, meésaá ásē e mod. Boṅ mbelé yāl ntān a bad bésyāāl ábel boṅ bad híin bétim bad ábe Krīsto. ²⁰ Ade mbeléé nsón ne bad bé Israel, mbele mam née mod a Israel ábel boṅ bétim bad bé Krīsto. Kénée édíí bán mmēn meésaá ásē e mbéndé éche Mosee, ndé byánán nhíde chó áde mbeléé nsón átíntê e bad ábe behíde chó. Mbele nén ábel boṅ bétimēn Krīstā. ²¹ Melemlem nzé mbele nsón átíntê e bad ábe béesē ásē e mbéndé é Mose, mbelé mbelé' mam née bó. Mbele nén ábel boṅ bétimēn Krīstā. Nén déesaá bán meehídéé mbéndé é Dyōb. Mmēn nkoó abé ásē e mbéndé e Krīsto. ²² Nzé ndé ne bad ábe ádab adúbe déewúú' é áte, mbelé mbé née bó ábel boṅ bétimēn Krīstā. Né-ᵛ, ntimé abé ngáne éboṅnédtē mod téé. Mbenlad nzii ké ehéé ábel boṅ risonj alongé áde bó donḡe á bad.

²³ Mbele mímén mésyāāl áyāle nhede mēé nkalanj ní bwâm ríkanlad, ábel boṅ ríkud nnam míme mímé nkalanj nípeeneé. ²⁴ Nyēbíí bán bad híin bényāgte mehélé boṅ mod nhóg abelé atóm baáb, ákūd-te nsábe. Né-ᵛ, nyényāgte ábel boṅ nyékud nsábe. ²⁵ Mod ké ahéé awē aboṅsan ányāged mehélé abelé ásūdēd yāl. Abele nén ábel boṅ bēwāad mó ekóté é edúbé é mbonja. Echē ekóté éebeméé, ébēb. Boṅ nsón míme sébeléé, sébele mó ákud nsábe míme mébē á ngíndé ne á ngíndé. ²⁶ Nê ákásá meényāgtéé kéchán, meelúméé-' é ábēm e'chog kéchán. ²⁷ Né-ᵛ, nwéde yāl áte, nsudte-' é chó ábel boṅ ébel kéchéé éche ríhedeé me ébel. Mbele nén ábel boṅ meémāā bad bēmpēe nkalanj ní bwâm akale boṅ mmēn meékūdē nsábe.

10

Paale aá bad bébenlād myōb mé metóm

¹ A-baányan, ndáó mēé nyékamtēn ábēd betaa ábe Mosee ályāgté'áá áde bēbídé á Egipto. Dyōb dénlōmē bó mbag echē elyāgté'áá bó. Bó moosyāāl bēmpōṅ á edíb é nkwē te ésebán behóó'. ² Aboṅ áde bēmpōṅgé á edíb é nkwē-te ne abé áde bēmbēē ásē e mbag dēmbēl bēnkūd edusen, behídē-' é Mosee. ³ Bó moosyāāl bēndyē ndyééd e edāádān eche Dyōb dénlōmēē bó mbwiined ne menyáké. ⁴ Melemlem bēmmwē-' é mmíítéd mé edāádān míme Dyōb dénlōmēē bó mbwiined ne menyáké. Bēmmwē mendíb míme Dyōb dēmbēnlé boṅ mébíd á ndim e aláá-te echē embé ne bó. Ene ndim e aláá ebédéé Krīstā. * ⁵ Boṅ kénē Dyōb dénkēnwógēnné bó bad híin menyīḡe. Nê dēnkān anwúú bó, ndim ríhētéd bó áte á ehyāḡe.

⁶ Bōōb-pōó, mímén mekan mésyāāl médii nēḡgáne elāḡsén ásim syánē etúu áte, nén deewóo nlém ábel mbéb ngáne bēbélé'áá. ⁷ Nyēēbenlé myōb mémpēe ngáne bó donḡe á bad bēbēnlé'áá. Eténlédé á kálag e Dyōb nén bán, “Ábē bad bēndyēé ásē, bēdyāḡ bwēm, bēmwāḡ mīm, bēbélé-' é mbinde é mekan.” ⁸ Syánē deekábé mesón ngáne bó donḡe á bad bēbélé'áá. Nén dēmbēl Dyōb dénkāḡsēn bó, bó bad móom mé e'kálé mébe ne e'kálé é'láán bēwé epun ehóg. ⁹ Syánē deekāḡē Sāḡgwéé ngáne ábēd betaa bēmbēnlé boṅ nyā éwúú bó. ¹⁰ Syánē deenyōḡnád Dyōb áte ngáne bó donḡe á bad bēbélé'áá. Dyōb dénlōm ángēl e kwééd ewúú bó. ¹¹ Mmēn mam mésyāāl mēmbēnléd ábel mébē nēḡgáne elāḡsén wēe bad bēmpēe, bēntēl-le mó ásē ásim syánē etúu áte. Syánē dedé bōōb á pōndé echē nkōḡsé ríkwógé apē á asóg. ¹² Né-ᵛ, mod a Krīsto ké ahéé awē awémténé aá mótyēēmē á adúbe-tē átéd pōndé ábel boṅ eékwāḡ. ¹³ Mekāḡsēn ké méhéé míme métáné wē, médii nyaa e mekāḡsēn echē etáne bad bēmpēe. Boṅ Dyōb áwóo nlém mímé bad behēle-se bésúm mó nlém á yāl, éemwāá'áa-' é aá ékud mekāḡsēn míme métómé wē. Pōndé echē mekāḡsēn mépēé, ábēl ebíd mó áte, abe áde ábēé wē ngíne átóm mó áte.

* **10:4** Ene ndim e aláá ebédéé Krīstā: Bad bé Israel bēmbíí bán ndim e aláá embé ne bó ngáne bēkágé'áá á ehyāḡe. Paale aá ene ndim e aláá ebédéé Krīstā, Krīstā-' é abédé ne bó.

*Paale aá bad béetângeéné
ake á ngande é myöb mémpēe*

¹⁴ Né-óó, a-baányan, nyéēbenlé myöb mé metóm. ¹⁵ Nhóbe áwēn née bad ábe mbíí meé béwóó debyéé. Nyéběn nyédol áte chöm éche rílangéé nyé. ¹⁶ Póndé eche syánē ábe dedúbpe démíidéé mbwendé mí mím nhóg, debage Dyöb nságnēn míme Krístā. Melemlem ne ewele éche débélé déladné ádyé, debélé dedyé yäl echē Krístā. ¹⁷ Ngáne édíí bán ewele édíí ehóg, kénéé syánē débúú áte, dedíí yäl póg, áyāle melemlem mé ewele móó dedyágkē. ¹⁸ Nyénōne bad bé Israel, bad ábe bédyág medyé míme bébágé nēngáne mende á menyán, bómpē bēlatan á menyán mé mende ábe Dyöb edúbé. ¹⁹ Cheé ríkoo'ē ahób hén? Nhóbé meé e'díidíngē ábe bad bēbagéé mende, ne rímē mende míme bēbagéé, bédé dyam-ε? ²⁰ Aáy, chöm éche ríhóbeé édíí nēn meé, mende míme bēbagéé á menyán míme bad ábe bēedúbpe Dyöb, saké Dyöb dáo bēbagéé mó, e'dáádān bé mbéb báo bēbagéé. Meéhēdēē meé nyéwōn dyamdyam ábel ne e'dáádān bé mbéb. ²¹ Nyéēhēlēē-se nyémíidē mbwendé míme Sāngwéé nyémíidē-ε míme e'dáádān bé mbéb. Nyéēhēlēē-se nyéladné' ádyé ndyééd á menyán mé mende míme Sāngwéé, nyéladné-ε ádyé á menyán mé e'dáádān bé mbéb. ²² Dehede Dyöb kónjí ahé áte-yε? Dewēmtan bán dedé ngíne tómaa mó-yε?

Kéchéé éche débéléé débél chó ábe Dyöb edúbé

²³ Bad béhóbe nēn bán “Dewóó kunze ábel kéchéé éche dédáá ábel.” Nē adé mbále, bon saké chöm ésyāāl ébóó ábel. “Dewóó kunze ábel kéchéé éche dédáá ábel”, bon saké chöm ésyāāl épeene nsyán. ²⁴ Nyé modmod eéhēdē chöm éche épiinad mwēmpēn bwām bon nyéhede chöm éche éwōngan bad bēmpēe. ²⁵ Nyéwóó kunze ádyé kéchéé éche nyécháné á dyōn-tē áde nyéesedtéé dyam áde débēl bon nlém ríkagléd nyé á abum tângene éche chöm éche nyécháné. ²⁶ Éténlédé á kálag e Dyöb nēn bán, “Nkōnsé ne chöm ésyāāl éche édé áwēd-te bédíí ábe Sāngwéé.” ²⁷ Nzé mod awē eedúbpe Dyöb alébpé wε áhyε dé ádyé ndyééd, bon etíidé wεé mókag, edyé kéchéé éche ábágé wε ésebán esedte mó dyamdyam tângene ene ndyééd. Nlém méekāglád wε á abum áseded dyam tângene ene ndyééd. ²⁸ Bon nzé mod alángé wε aá “Enén ndyééd bēmbε chó née mende wéε e'díidíngē,” weedyág chó áyāl echē ne ábel bon nlém méekāglád modmod á abum. ²⁹ Nédē, saké ngáne nē débēnlé bon nlém ríkagléd wε á abum bon bwāmbwam ngáne nē débēnlé bon aníníí mod átagé áte á nlém-tē. Cheé ékǎn bon nlém rímé ríkāglad mod ampée á abum mbél bon meébenlad kunze echē ebāgnédé mε? ³⁰ Nzé mbagé Dyöb meságnēn áyāle ndyééd echē ábágé mε, chán édíí bán mod ampée ahēle áhōbē mε mam mé mbéb áyāl, áyāle mbágé meságnēn. ³¹ Né-óó, kéchéé éche mod ábeléé, ké ádyāg ké ámwāg, ábele chó ésyāāl nyaa echē ebage Dyöb edúbé. ³² Nyébele chöm téé nyaa echē épeénné mpuutéd, ken wéε bad bé Israel, bad ábe béesē bad bé Israel, ké'ε mwembé ní Dyöb. ³³ Nyébele mam melemlem ngáne mbéléé. Nwane áte áwóged mod asyāāl menyíngē áyāl e chöm téé éche mbéléé. Meébélēē chöm éche ébōñnéde mε bon mbele chöm éche ébōñnéde moosyāál, ábel bon Dyöb áson alongé á moosyāál.

11

¹ Né-óó, nyéhíde' rímēm mbeltéd ngáne mε-ε ríhídeé mbeltéd míme Krístā.

Paale ahóbé tângene akúten dé nló á mwembé-te

² Bóob-póó, nkene nyé áyāle nyékamtan mε póndé ésyāāl, nyéhíde-ε elem éche mén'yāgēdtē nyé. ³ Bon ndáá meé nyésōñtēn nēn bán Krístā mó adé nló ámín e baachóm bésyāāl, mwēnchóm-mε abé nló ámín e mwāád. Dyöb dó-'aá adé nló ámín e Krístā. ⁴ Mwēnchóm ké ahéé awē akānne' ké'ε ahóbe mekan á dīn á Dyöb bon akútēn nló, awógte Krístā awē adé nló ámín echē e'sōn. ⁵ Mmwāád-te awē akānne' ké'ε ahóbe mekan á dīn á Dyöb bon eekútēne nló, awógte nchóm awē adé nló ámín echē e'sōn. Nhāñlén ké nhóg méesaá áfíntē ene ndín e mmwāád ne mmwāád awē akāñné nló.

⁶ Mmwaád awě eekútán nló, émbē mboŋ né ankəŋ mó ngen póg. Ngáne édíí-'aá dyaam dé akwágkē mmwaád ákəən nló ké'ε áselən nyon, bebaád békútan mímab nló. ⁷ Mwenchóm eetəŋgenéé nló akúten ngáne édíí bán ahəg áde Dyöb áhəgé mó á nwágén míme álúmte éche edúbé. Boŋ ahəgé mmwaád álúmed edúbé é mwenchóm. ⁸ Dyöb dénkənhəgənné mwenchóm mmwaád, boŋ anhəgén mmwaád mwenchóm. ⁹ Saá-kaá mmwaád ankəŋ boŋ Dyöb áhəgé mwenchóm boŋ mwenchóm mó ankəŋ boŋ Dyöb áhəgé mmwaád. ¹⁰ Ayāl e enén nzəm mmwaád átəŋgénéé née áwóó e'chem á nló ábel boŋ ángel ényín. ¹¹ Kénē-'ε, ngáne dédíí nhóg ne Səŋgwéé, mmwaád éhēlēē-se abé ésebán mwenchóm, mwenchóm-me éhēlēē-se abé ésebán mmwaád. ¹² Edé nē áyāle Dyöb dēnhəgén mmwaád mwenchóm, nē dó-'aá mmwaád-te áchyáa'ε mwenchóm. Boŋ bwēm é'syāal é'húú ne Dyöb. ¹³ Nyébēn nyénən áte, mmwaád atəŋgénéé akáne á elad é bad bé Dyöb áde éekutenéé nló-yε? ¹⁴ Nyaa eche Dyöb áhəgé bad chēn eelúmtéé nēn bán édé akwágkē mwenchóm áte esid ékwog mó á nló bwāmbwam-ε? ¹⁵ Boŋ nzé esid échábé mmwaád ébele áboŋ. Dyöb ábágé mó esid née ekúten é nló. ¹⁶ Nzé mod ahede ádén dyaam apenten, chóm ésyāal éche níwóó ahób édíí nēn meé, syánē ne mwembé ní Dyöb nísyāal, deewóó'ε nyaa empée eche débéléé mímén mekan, mwembé ní Dyöb-pe méewóó'ε.

Ndyééd e Səŋgú

(Mat 26.26-29; Mak 14.22-25; Luk 22.14-20)

¹⁷ Boŋ təŋgene mímén mekan míme rílanğéé nyé bəəb, méēhēlēē-se níkené nyé áyāle nzé nyébomé ábele Dyöb, mekan mé mbéb móo nyébeleé saké mé bwām. ¹⁸ Dyaam dé'sō, nwógé bán nzé nyébomé née mwembé, nkabén míbelé níbé átíntē echēn, ndúbpé-'ε nēn meé kapóg nē áde mbále. ¹⁹ Nkabén rítəŋgénéé abé átíntē echēn pen, ábel boŋ bad ábe békoo Dyöb ahíd bényínned. ²⁰ Né-óó nzé nyébomé nēŋgáne elad é bad bé Dyöb, saké Ndyééd e Səŋgú nyédyágkē. ²¹ Ayāle nzé nyébomé ádyé Ndyééd e Səŋgú, mod téé adyāg eche ndyééd ésebán asine waáb, nē ábele baahóg bébāg nzaa, ábíníí-'ε mím mékób bō. ²² Nédē édé nēn bán nyéewóó'ε mímén mendáb míme nyétəŋgénéé medyé adyé nyémwāg-ke mím áte-yε? Ké'ε nyēnyíne' bán mwembé ní Dyöb méesaá dyaamdyaam, nyékwāgtē-'ε bad ábe béewóó chóm éche bédyágkē? Cheé nyéhedeé bán ríláa nyé təŋgene ádén akan? Nyéhede bán níkene nyé-yε? Meēhēlēē-se míbel nē.

²³ Nhóbe nēn áyāle chóm éche Səŋgwéé án'yāgēdtē me chóo me-'ε rílanğéé nyé nēn, mímé nkuu dēn áde békíí Səŋgú Yesue ntúré, antéd ewele, ²⁴ aságnén Dyöb, ákāb chó áte, áhōbē aá, “Echem yāl nēn, ebāgnédé áyāl echēn. Nyébele nēn ákamten me.” ²⁵ Ade bémáá ndyééd adyé ambēl melemlen ne mbwendé ní mím. Anhób aá, “Mmém mbwendé ní mím ndíí melé mékōōlē mé Dyöb míme mímém mekií mēsógténé. Nyébele nēn pónédé téé ákamten me.” ²⁶ Nēn álúmte nēn bán pónédé téé echē nyédyágkē échēn ewele nyémwāg-ke mímén mím, nyékale kwééd eche Səŋgwéé káəŋ ne á pónédé eche ápéé.

²⁷ Né-óó, kénzée awě adyāg échēn ewele, ámwāg-ke mímén mím nyaa eche éēbāgē Səŋgwéé edúbé né abelé mbéb təŋgene yāl ne mekií míme Səŋgwéé. ²⁸ Né-óó, mod téé ásebe ásimen yāl boŋ adyē ewele, ámwē-'ε mím míme Səŋgwéé. ²⁹ Nyébel nē áyāle kénzée awě adyāg échē ewele ámwāg-ke mímé mím, boŋ eékoo ahé á nlém-tē aá yāl eche Səŋgwéé chó edé, ákudtéd yāl nkógsen adyé áde adyágkē échē ewele, ámwāg-ke mímé mím. ³⁰ Nē dóo ákáá boŋ nyé bad híin nyéchiitéd, nyékonlé-'ε, donge-'ε béwédé. ³¹ Boŋ nzé syánē desébpé yāl akáad, né Dyöb déekógsénné syánē. ³² Boŋ Səŋgwéé akáadte, akógsan-ne syánē áyāle mewusé míme débéléé ábel boŋ eebáa syánē áyāl áde ákaādtē nkōŋsé. ³³ Né-óó, a-baányan, nzé nyélādné ádyé ndyééd e Səŋgú, désinē nhóg ne aníníí. ³⁴ Nyé ké ahéé awě nzaa ékóbé, adyé ndyééd á ndáb, ábel boŋ nzé nyélādné weébēlēé akan áde débēl boŋ Dyöb akáad wε. Təŋgene mekan mémpēe, nzé mpedé, dóo mélāā'ε nyé ngáne nyétəŋgénéé ábel.

12

Nde éche éhúú ne Edáádəŋ éche Esáá

¹ Bɔɔb-pɔɔ a-baányan, ndə́ mɛ́ nyébíi mbále tɔŋgene nde éche Edáádəŋ éche Esáá ébageé. ² Nyébíi nɛ́n bán áde nyéńkɛmbí'ɛ Dyɔb, béntɛ́d nyé nɛ́m á ábum, bɛ́pānɛ́d nyé nzii ábele myɔb míme méēhābē akan. ³ Né-ɔɔ, ndə́ mɛ́ nyébíi nɛ́n bán modmod awɛ́ Edáádəŋ é Dyɔb élyágtɛ́, éēhɛ́lɛ́-ɛ́ ahób aá, “Ebómán ne Yesue.” Nê dɔ́-'aá modmod éēhɛ́lɛ́-ɛ́ ahób aá, “Yesue adíi Sánɔwɛ́,” étómɛ́ nê Edáádəŋ éche Esáá élyágtɛ́ mɔ́.

⁴ Nde éde nyaa ne nyaa, bon melemlem mé Edáádəŋ mɔ́ mébage échɛ́ nde. ⁵ Nyaa éche déhele débɛ́l nsón ní Dyɔb éde nyaa ne nyaa, bon melemlem mé Dyɔb mɔ́ bɛ́bɛ́nɛ́. ⁶ Ngude eche débɛ́nɛ́ nsón edé nyaa ne nyaa, bon melemlem mé Dyɔb mɔ́ débɛ́nɛ́lɛ́tɛ́ adé debyéé ábel nsón. ⁷ Mod-téé akudé chɔ́m éche Edáádəŋ élyágtɛ́ mɔ́ ábel, nê adé-'ɛ́ á mbon mí moosyáál. ⁸ Edáádəŋ élyágtɛ́ mod nhóg áhób dyam ne debyéé, melemlem mé Edáádəŋ mélyágtɛ́ aníní mod áyáged bad ne debyéé. ⁹ Melemlem mé Edáádəŋ míme mébele bon mod nhóg awón adúbe aá Dyɔb débɛ́l dyam áde áhóbé aá ábel bɔɔb ábɛ́l-'ɛ́ dɔ́, nímé melemlem mé Edáádəŋ mɔ́ mébage aníní mod ngíne áhood bad. ¹⁰ Echɛ́ Edáádəŋ ébage mod nhóg ngíne ábel mekan mé menyáké, ábɛ́l-le aníní álāngɛ́ bad mekan á dín á Dyɔb. Chɔ́ ébágé-'ɛ́ bad bɛ́mpɛ́e debyéé ásonɛ́n ké chɔ́m éche mod áhóbéé ké'ɛ́ ábeléé éhúú ne Edáádəŋ é Dyɔb ké'ɛ́ éehúú'ɛ́. Melemlem mé Edáádəŋ mébage mod nhóg debyéé áhób mehób mémpɛ́e, ábɛ́-'ɛ́ aníní debyéé átoge mehób míme ábɛ́ bad bɛ́hóbéé. ¹¹ Melemlem mé Edáádəŋ mɔ́ mébele nímɛ́n mekan mésyāál, abage mod téé echɛ́ nde ngáne ádɔ́.

Elad é bad bé Dyɔb édi nɛ́e

yál pág eche ewó pág híin

¹² Yál edii pág bon ewó pág híin. Kénɛ́e edíi-'aá bán yál edé pág ne pág, edii yál pág. Melemlem nê dɔ́ edíi ne Krístə. ¹³ Melemlem nê dɔ́ syánɛ́ moosyáál, bad bé Israel ne bad ábe béesɛ́ bad bé Israel, betāŋ ne kunze, Edáádəŋ ehóg ébélé dekudé edusen bon debé pág éche ébélé ene yál pág. Dyɔb áhédé-'ɛ́ syánɛ́ melemlem mé Edáádəŋ á nɛ́m-tɛ́.

¹⁴ Saké pág pág chɔ́ ebelé yál e moonyon, bon pág híin. ¹⁵ Nzé ekuu éhele-ɛ́ ehób aá, “Ayāle nɛ́n meesaá ekáá, meesaá á yál e moonyon,” nɛ́n déélúmtɛ́ bán eesaá á yál e moonyon. ¹⁶ Nzé etúu-'ɛ́ éhele-ɛ́ ehób aá “Ayāle meesaá díd, meesaá á yál e moonyon,” nɛ́n déehɛ́lé-ɛ́ álúmed bán eesaá ayāl e ene yál. ¹⁷ Nzé yál esyáál embé díd dɛ́mpɛ́n, né chán ámwagké dyam awóg? Nzé yál esyáál embé etúu chɛ́mpɛ́n, né chán ámwagké chɔ́m elod awóg? ¹⁸ Bon éde nɛ́n bán Dyɔb ábánné pág téé á yál e moonyon ngáne ádɔ́. ¹⁹ Nzé pág pág chɔ́ yál e moonyon émbɛ́, ne bɛ́chəgké chɔ́ bán yál. ²⁰ Edé nɛ́n bán pág éde híin bon yál pág chɔ́ ewó chɔ́. ²¹ Né-ɔɔ, díd déehɛ́lé-ɛ́ aláá ekáá aá, “Meetógnɛ́nɛ́ wɛ́.” Nlɔ́-'ɛ́ méehɛ́lé-ɛ́ níláá mekuu aá, “Meetógnɛ́nɛ́ wɛ́.” ²² Etímé anyínned pɛ́n nɛ́n bán pág é yál éche dényínɛ́ bán eesaá dyamdyam chɔ́ étómtɛ́nɛ́ etógnɛ́n abé. ²³ Pág é yál-le éche dényínɛ́ bán éewó'ɛ́ edúbé chɔ́ débageé edúbé bwāmbwam. Eche dényínɛ́-'ɛ́ bán éebo'ɛ́ álúmtɛ́n, chɔ́ dékoo'ɛ́ anɔ́n. ²⁴ Pág échɛ́ ébóó álúmtɛ́n chɔ́-'ɛ́ éetógnɛ́nɛ́ échɛ́n pág. Dyɔb ábélé yál e moonyon nyaa echɛ́ pág éche ényínnad byánán eesaá etógnɛ́n, chɔ́ débageé edúbé bwāmbwam. ²⁵ Abelé nê ábel bon nkabén méebāg á yál e moonyon, bon pɛ́n pág téé éwɔ́ngan waáb. ²⁶ Nzé pág e yál pág etage, échíní ésyāál chɔ́mpɛ́ ébelé étage'. Nzé pág pág ekudé mekenag, échíní ámpɛ́ ébelé éwógɛ́n mɔ́ menyínɔ́.

²⁷ Né-ɔɔ, nyé moosyáál nyédii yál echɛ́ Krístə, nyé mod téé-'ɛ́ nyédii pág echɛ́ ene yál. ²⁸ Dyɔb ábágé bad nsón á mwembé-te nyaa ne nyaa. Asébpé ábelé baahóg bembapɛ́e bé nlomag, ámbíd enê, ápwɛ́dɛ́ bekal bé'dáádəŋ bon ápwɛ́dɛ́-'ɛ́ bemeléde. Ápwɛ́d-tɛ́ bad ábe ámbɛ́é ngíne ábel menyáké, ápwɛ́d bad ábe ábágé ngíne áhood bad, ápwɛ́d bad ábe bɛ́wɔ́ngan bad, ápwɛ́d bad ábe ábágé debyéé ályáged bad, ápwɛ́d-tɛ́ bad ábe ábágé debyéé áhób mehób mé bad bɛ́mpɛ́e. ²⁹ Saké bad bɛ́syāál bédé bembapɛ́e bé nlomag, saké bad

bésyāāl bédé bekal bé'daádəŋ, saké bad básyāāl bédé bemeléede, saké bad básyāāl bédé bebəl bé menyáké. ³⁰ Saké bad básyāāl Dyöb ábágé ngíne áhood bad, saké bad básyāāl Dyöb ábágé debyéé áhób mehób mémpēe. Saké bad básyāāl Dyöb ábágé debyéé átóge mehób mémpēe. ³¹ Nyébane nlém áyāl e nde éche étómténé etógnén abé.

Kénê-'e méédii nlúméd nyé nzii empée echě étómténé abon tómaa échiníí.

13

Edé etógnén ádəŋ bad

¹ Nzé nhóbe mehób mé baányon ne mé ángel bon meédəə baányon, ehób échēm édii née nkāŋ míme níbele ntəgag ké'e ngāŋ echě békuméé. ² Nzé mbyéé' nkalanŋ ní Dyöb akal, nzé nsōŋtan mekan mé e'koŋéd mésyāāl, nwóó debyéé ásyāāl, nwóó-'e adúbe áde níhele-se nhób méé mbəəd éhəŋlən e'dii, bon meédəə bad, né meésaá dyamdyam. ³ Nzé mbage bad chōm ésyāāl éche níwóó, nkŵěnténé-'e ábe echem yāl méé béhyád, áde meédəə-'e baányon, bwām é'héé nê ábélé me? ⁴ Mod awě adáá bad, abelé áwesán, álūmtē-'e e'bon bé nlém. Eesíídéé bad, eésaá kúmbe. ⁵ Mod awě adáá bad, eebágké ewanŋe, eéhēdtēē eche yāl chēmpən bwām, eewámsánné alin, eékoŋgéé-'e mekan mé mbéb á nlém-tē. ⁶ Mod awě adáá bad, eewógnéé mekan mé mbéb menyinŋe, mekan míme métəŋgéné móó áwógnéé menyinŋe. ⁷ Mod awě adáá bad, akobe mekan mésyāāl, adúbpe mekan mésyāāl, awóó' e'lyág bé nlém pónDé ésyāāl, ákaá-'e nlém pónDé ésyāāl. ⁸ Edəŋge éēwōō' é asóg. Ahób dé mehób á dīn á Dyöb dépě á asóg, ahób dé mehób mémpēe, ámaa, debyéé-'e áde mod áwóó' é, ápē á asóg. ⁹ E'bíí bé akan ábesyānē béelónéé mbon, akal áde sékaléé nkalanŋ ní Dyöb, séelónéé mbon. ¹⁰ Bon áde mekan míme mélóné mbon mépéé, mekan míme méelone mbon mépě á asóg. ¹¹ Ade níbédé mwēndem nhóbé'áá née mwēndem, nímmē mewēmtən mémbēē mewēmtən mé mwēndem, ndolé-'e akan áte née mwēndem. Bon bəəb áde nídíí mod ambáá, ntědté abé á mwēndem. ¹² Denyíne chōm bəəb nēŋgáne á ebudbud-tē á dyené-te. Bon ámbíd e pónDé, syānē déēnyin Dyöb, syānē ne mó dénné-'e e'só ne e'só. Meébudéé Dyöb asōŋtən bəəb bwām, bon pónDé eche ehúé' mésoŋtən mó melemlem ngáne mómpē ásoŋtēnnē me bwām. ¹³ Né-óó, metəte méláán médé; áwón adúbe, áwón e'lyág bé nlém ne áwón edəŋge. Bon atəte áde átómténé etógnén abé átínté e nímmén méláán, ádíí áwón edəŋge.

14

Nde émpēe éche ehúú ne Edáádəŋ

¹ Nyéwan áte ádəŋ bad, nyéwōŋ-'e nlém áte ákud mende míme Edáádəŋ ébageé nyé, bwāmbwam áláa bad mekan á dīn á Dyöb. ² Mod awě ahóbe mehób mémpēe eehóbéé wéé bad bon wéé Dyöb dōó áhóbéé. A mbále, modmod eesōŋtánné dyaŋ áde áhóbéé. Kénéé ngíne e Edáádəŋ élyágtéé mó áhób mekan, bad ábe áləŋgéé nímmē mekan, ne bó, nímmē mekan médíí mekan míme mod éēsōŋtānnē. ³ Mod awě ahóbe mekan á dīn á Dyöb, ahóbe mó áwónŋen bad áwúu áte, áwéd bad nlém á abum ne áhóded bad nlém á abum. ⁴ Bad ábe béhóbe mehób mémpēe béwōŋgan échab yāl bon bad ábe béhóbe mekan á dīn á Dyöb béhóbe mó áwónŋen mwembé nísyāāl. ⁵ Ndəá méé nyé moosyāál nyéhóbe mehób mémpēe, bon métómtən adəŋ méé nyéhóbe mekan á dīn á Dyöb. Mod awě ahóbe mekan á dīn á Dyöb, atómé mod awě ahóbe mehób mémpēe, éetóméé né atógké' chōm éche áhóbéé ábel bon áwōŋŋen mwembé.

⁶ Né-óó, a-baányan, nzé mpedé áwēn bon nhóbe mehób mémpēe, né chán méwōŋgēnnē nyé? Meéhēlēē-se nwónŋén nyé ké mwátííd, nzé meépeene dyaŋ áde Dyöb álúmté me, ké'e dyaŋ áde níbíí, ké'e áhób mekan á dīn á Dyöb, ké'e dyaŋ áde méyāgēdté nyé.

⁷ Dětéd elon ne ndinŋé, bwēm ábe béesě á alonŋé ábe bébenladtē ákum mesíke. Chán mod ahēle se abíí nkāŋgé míme békónéé nzé béekumé mó bwām. ⁸ Nzé mod ahēde elon

atón éche éläd bad äke á bel, bon eetóo chó bwâm, né chán áhele ábēl bon bébōnsēn aké á bel? ⁹ Nē dōo édíí ne nyé ámpē. Nzé nyéhede mehób mémpēe ahób bon nyéhóbe mekan míme méewōo nsōntēn, nzé mod eebíi dyam áde nyéhóbeé, né nyéhóbe nēngáne epub éche étóme'. ¹⁰ Mehób médé á nkōnsé-te nyaa ne nyaa, ké ehóg-ke éesaá éche éewóo nsōntēn. ¹¹ Bon nzé meebíi ehób éche mod áhóbeé, mod awē ahóbe chó äbē nken áwēm, me-’ε mbé nken áwē. ¹² Ngáne nyéhedeé bán nyébele mekan míme Edädān é Dyöb élyágtéé nyé abel, nyéwane áte nyébele’ míme mébele bon mwembé ríkwogé bwâm.

¹³ Né-ᶜᵒ, mod awē ahóbe mehób mémpēe atāngéné akáne ábel bon Dyöb ábel mó átóge chōm éche áhóbeé. ¹⁴ Ayāle nzé nkānne’ ne ehób émpēe, échēm edädān chóo ékānne, bon mmēn meebyéé’ é chōm éche ríhóbeé. ¹⁵ Cheé-ᵛ rítāngéné abel? Ntāngéné akáne ne échēm edädān, nkáne-’ε ne mímem nlém. Mēkōnē nkāngé ne échēm edädān, ríkōnē-’ε ne mímem nlém. ¹⁶ Nzé ebenlad échōn edädān ábe Dyöb mekenag, chán mod a ngēn awē adé ásē, áhōbpē aá, “ébē nē” áde éēsōntēneé dyam áde éhóbeé. ¹⁷ Ehele-se ékené Dyöb bwâm bon dyam áde éhóbeé déewōngān mod awē alyagé ásē ne awōngēn dēn. ¹⁸ Nságnan Dyöb nēn meé nhóbe mehób mémpēe tómaa nyé bad bésyāal, ¹⁹ bon kēnē, nzé dedé á mwembé-te, mēdān meé ríhób metāte métāan míme méwōn nsōntēn, ábel bon bad béyáge, tómaa áhób metāte ekálé dyōm míme méewōo nsōntēn.

²⁰ A-baányan, nyéewóo’ mewēmtēn mé bēndem. Nyébē pen nēe bēndem ábe béebii chōm éche mbéb rídíí. Bon á mewēmtēn nyébē nēe bad ábe békwogé. ²¹ Eténlédé á kálag e Dyöb nēn bán me Sángwéé nhóbe nēn meé,

“Mēbelén bad ábe béhóbe mehób mémpēe áhób wēe ábēm bad.

Mēbelén e’bēb é’ beken bé bad, bon ké ábēm bad béewógēnné me.”

²² Né-ᶜᵒ, ahób dé mehób mémpēe ádíi e’chemléd ne bad ábe béedúbpe, saké ne bad ábe bédúbpe. Ahób-pe mekan á dīn á Dyöb ádíi e’chemléd ne bad ábe bédúbpe, saké ne bad ábe béedúbpe. ²³ Nzé bad bésyāal béhóbe mehób mémpēe áde bédíí á mwembé-te, bon donge á bad ábe béēsōntēne mekan mé Dyöb ké’ε bad ábe béedúbpe Krístāo bésólé, béehóbpé bán nyēpag mīn-ε? ²⁴ Bon nzé bad bésyāal béhóbe mekan á dīn á Dyöb, bon donge á bad ábe béēsōntēne chōm éche béhóbeé ké’ε bad ábe béedúbpe Krístāo bésólé, awóg áde béwōgkē nkalan rí Dyöb, débēl bébii bán bébele mbéb, békwdé nkáá á’sō é Dyöb. ²⁵ Mmē nkalan méhūd bó mekan míme bēnkoo’ é á nlém-tē. Békwe-’ε ásē, bébagé Dyöb edúbé béhōbē nēn bán, “Ne mbále, Dyöb adé átíntē echēn.”

Paale ad mpuuté d mébāg á mwembé-te

²⁶ A-baányan, chōm éche ríkoo’ é ahób édíi nēn, nzé nyélädne á mwembé-te, mod nhóg abelé awōn nkāngé, ampée-’ε awōn chōm éche áyágtéé, ampée awōn dyam áde Dyöb álúmté mó, ampée awōn dyam áde áhōbpē á ehób émpēe, ampée-’ε abé awē atógke mehób mémpēe. Nyébele mímén mésyāal áwōngēn mwembé. ²⁷ Nzé bad béhóbe mehób mémpēe, bad béehōbē tómaa beláán, bó mod téé áhōbē ámbid eche waáb amáá ahób. Mod-te atāngéné abé awē atógke chōm éche béhóbeé. ²⁸ Bon nzé mod eésē awē atógke’, mod awē ahóbe mehób mémpēe, atāngéné nēe ádíbé nsal, áhōbē áwe nlém-tē ne wēe Dyöb. ²⁹ Ade bad bébe ké’ε beláán belāngéé bad mekan á dīn á Dyöb, ábíníí bad bétāngéné béwōglān ábíi ké chōm éche béhóbeé étāngéné. ³⁰ Bon nzé mod adé á mwembé-te awē akudé nkalan míme Dyöb álúmté mó, mod awē ahóbe akan ásóg ahób. ³¹ Nyé moosyāal nyélānge bad mekan á dīn á Dyöb nhógē-nhógē ábel bon mod téé áyágke, nē áwēde-’ε mod téé nlém á abum. ³² Nde echē Edädān ébageé bad álāa bad mekan á dīn á Dyöb, edíi nde éche mod awē ahóbé míme mekan áhelese ákamlen. ³³ Dyöb déesaá Dyöb áde ápeene mpuuté d, nsan móo ápeeneé.

A mwembé mí bad bé Dyöb rísyāal, ³⁴ bebaád bédib nsal nzé bédé á mwembé-te, bétāngéné abé ásē e baachóm ngáne mbéndé e Mose éhóbeé. ³⁵ Nzé dyam adé áde bédáa

abii, bēsēdēd ábab bechóm á ndáb. Ayāle édé akwágkē mmwaád áhób dyam á mwembéte. ³⁶ Nyé bad bé Kōrinto, áwēn dōo eyale é Dyōb émbīdtē-yē? Awēn dēmpēn-εé eyale é Dyōb émpē-ε-yē?

³⁷ Nzé mod anyíne yāl aá módē mod awē alānge bad mekan á dīn á Dyōb, ké'ε aá mōwōō nde echē ehúú ne Edāádān, atāngéné abii aá dyam áde rítenléé nyé ádíi dyam áde Sāngwéé áhóbé aá nyébel. ³⁸ Boŋ nzé ahóbe aá móohídté mímén mekan nyéhúd mó mīd áyāl. ³⁹ Né-ōó, a-baányan, nyébane nlém áláa bad mekan á dīn á Dyōb, boŋ nyéekáá bad áhób mehób mémpēe. ⁴⁰ Nyébele mekan mésyāāl bwām, nyébele-ε mó nyaa echē etāngéné.

15

Mpuu míme Yesu Krīstāa

¹ Bōōb-pōó, a-baányan, nkamtan nyé nkalan mī bwām míme mēnkaleé nyé. Nyēnkob mó, mībélé-ε nyēsūmnédé áyāl e adúbe áde nyéwóó. ² Nzé nyēdíi nyéchāgnédé áyāl e mímē nkalan míme édíi bán mōo mīpēene e'soóson, né nyéēkūd e'soóson, éetómēé né adúbe áde nyédúbpē Krīstāa, dō-ε ádé ngēn. ³ Menkalé nyé nkalan míme mēnkudté, mō-áá rítómténé etógnén abé. Mmē nkalan, rídé nēn bán Krīstāa anwé á nló mímēd ngáne étēnlédé á kálag e Dyōb. ⁴ Etēnlédé nēn bán bēnlīmē mó, ápūū ámbīd e e'pun é'láán. ⁵ Anlúméd Petro yāl, boŋ ámbīd e pōndé anlúméd-te ábíníi bembapēe yāl. ⁶ Ámbīd enē, tómaa mbwókel é bad étáan ábe bēhídé'áá mó anlúméd bó yāl alúmed ahóg. Abē bad híin bédíi bédé á alonjé chii, donje-ε bémáá awé. ⁷ Ámbīd e pōndé anlúméd Jemse yāl, boŋ alúméd-te ábíníi bembapēe bé nlomag bésyāāl yāl. ⁸ Káāne á asóg anlúméd mémpē yāl, kénēé édíi bán ndíi mod awē bēnchyāā'ε á pōndé echē bad bēnkēmbíí'ε bán bēchyáa. ⁹ Nhóbe nēn áyāle átíntē e bembapēe bé nlomag bésyāāl, méε ndé mbapēe awē éesē etógnén. Meékwognedéé áchāgned ké nēε mbapēe a nlomag áyāle menhé bad bé mwembé ní Dyōb á meséb. ¹⁰ Boŋ nsimé ní Dyōb mībélé ndé chōm éche rídíi. Mmē nsimé míme Dyōb ábage-ε me, méesaá ngēn. Boŋ pēn mbelé nsón tómaa ábíníi bembapēe bé nlomag, kénēé édíi bán saké mmēn mbelé'áá mímē nsón, nsimé ní Dyōb móo mībédé ne me. ¹¹ Né-ōó, ké émbē bán meé nkanlé nyé mímén nkalan, ké'ε bembapēe bé nlomag ábíníi bóo békále mó, chōm ehóg chōo syāābōo moosyāāl sékaleé, mó-áá nyédúbpē.

Paale áá ngáne Dyōb dēmpuúdté Krīstāa, bad bé Krīsto bōmpē bēpuú

¹² Bōōb áde sékale-áa nēn bán Krīstāa apuúdé, chán-nō nyé donje á bad nyéhele nyéhōbē bán bad ábe bēwédé bēpuú'ε? ¹³ Nzé ahób áde nyéhóbēé nēn bán mpuu méesaá ámbīd e kwééd ádé mbále, né élūmte bán Krīstāa enkēmpuu'ε. ¹⁴ Nzé Krīstāa enkēmpuu-ε, né nkalan míme sékanléé nyé méesaá dyamdyam, né áden adúbe ámpē déesaá dyamdyam. ¹⁵ Né nē élūmte nēn bán sékale Dyōb metóm áyāl ahób áde séhóbēé bán apuúdté Krīstāa. Boŋ nzé édé mbále nēn bán bad bēpuudéé nzé bēwédé, né Dyōb dēnkēmpuúdté Krīstāa. ¹⁶ Nzé bad ábe bēwédé bēpuudé, né káāne Krīstāa eēpuudéé. ¹⁷ Nzé Dyōb dēnkēmpuúdté Krīstāa, né adúbe áden déesaá dyamdyam, né nyēdíi nyédé-ε á mbéb te. ¹⁸ Né élūméd-te bán bad ábe bédúbpē Krīstāa ábe bēwédé, bēbōó-ε. ¹⁹ Nzé e'lyág bé nlém ábe séwóó áyāl wéε Krīstāa é'sógé áyāl e áden alonjé dēmpēn, né bad bētāngéné se ngal atómtēn dé awóg tómaa nyaa echē béhele bēwóg bad bēmpēe.

²⁰ Boŋ édé mbále nēn bán Dyōb apuúdté Krīstāa. Mó abédé mod a'só ápuu átíntē e bad ábe bēwédé. ²¹ Dyam áde mod nhóg ábélé dōo ákáá boŋ bad bēwāg. Melemlem nē dōo dyam áde mod nhóg ábélé ákáá boŋ bad bēpuudé'. ²² Bad bésyāāl bēwē abé áde bédíi mod nhóg ne Adame, melemlem nē dōo Dyōb débēnlé bad bésyāāl bēpuu abé áde bédíi mod nhóg ne Krīstāa. ²³ Mod téé ápuú eche pōndé echē átāngéné apuu. Krīstāa, mó awē adé mod a'só ápuu, áde ápēé ámpē, bad ábe bédé ábe Krīsto bōmpē bēpuú. ²⁴ Ámbīd enē, asóg dēpē. Ene pōndé e'dāádān ábe é'kamlan, benkamlenε ne ngíne é nkōjsé, Krīstāa

ámäd echab ngíne. Dó-'aá ábē nkamlen wée Dyöb Titée. ²⁵ Krístæ äbē á nkamlen káon Dyöb ábēl atóm ábē bad bé ekoyí áte, ábānē-'e bó ásē eché. ²⁶ Mod a ekoyí awē ádimténne atóm áte adii kwéed. ²⁷ Edé nēngáne éténlédé á kálag e Dyöb nēn bán, “Dyöb ábánné mekan mésyāal ásē eché.” Elúmtē bwām pen nēn bán mekan mésyāal míme Dyöb áhóbé aá móbānné ásē e Krístæ, Dyöb dēn déesaá áwēd-te. ²⁸ Ade bwēm ésyāal bémadté abé ásē e nkamlen míme Krístæ, mwēn-ne Mwān a Dyöb, äbē ásē e Dyöb. Dyöb dó-'aá ábánné bwēm é'syāal ásē eché, ábel bon mwēn Dyöb-pe ákamlen bwēm é'syāal ngen póg ne ngen ésyāal.

²⁹ Bōb-pō, chán-nō déhōbpē áyāl e bad ábe békúde edusen á nló mí bad ábe bémáá awé? Nzé bad ábe bēwédé bēetagné apuu, cheé ékáo bon bédusan bad á nló mí bad ábe bémáá awé? ³⁰ Cheé-ō ékáo bon sébāg á nsal ní kwéed pónde téé? ³¹ A-baányan, mbāg á nsal ní kwéed epun téé. Kúmbe eche mbééné nyé abé áde dédíí mod nhóg ne Yesu Krístæ, Sāngwéé awēd, chó ekáo bon rihōbē nēn. ³² Nzé nnōné chó á nyaa e moonyon, nsyān ké nhóg méesaá né nzum éche syāabe e'loo nyam séwánáá á Efesus. Bon nzé édé nēn bán bad ábe bēwédé béepuú'é, né déhōb bán, “Dédyāg, démwāg-ke, áyāle chán mod áwē.”

³³ Nyéedōgnād, “E'chon bé mbéb é'bēbte abé á bwām.” ³⁴ Nyéewóo mewēmtēn ampē née e'yókél é' bad, nyésóg-ke mbéb ábel. Nyé donge á bad nyéebii'é Dyöb. Ngáne rihóbé nēn, nēn átāngéné nyé akwágké akóbed.

Ngáne bad ábe bēwédé bépuú'é

³⁵ Bon mod äsedéd aaken, “Chán Dyöb áhele ápuūd bad ábe bémáá awé? Yäl éhéé bēwōngē?” ³⁶ Eyókél é chōm, nzé ewené mbál-e-bū éēbēlē-se ewé bon ekág-e? ³⁷ Chōm éche bēhāgkē á ndōb édii mbál ngēn, saké alín á bwel ásyāal áde ákwoge' bēwénéé, bon mbum, kapóg mbum e ngun ké'ε mbum empée. ³⁸ Dyöb dēn dōo ábele' ngáne ádáá bon mbál téé níwōn yäl eche níwóo. Abage mbál téé yäl eche etāngéné. ³⁹ Yäl é bwēm é'syāal ábe é'dé á alonjé éesaá nyaa póg. Baányon bēwóo echab ndín e yäl, nyam éwóo echāb, menōn méwóo echāb, súu-'e éwóo echāb. ⁴⁰ Bwēm é'dé ábe é'dé á nkon mímin, é'bé-'e ábe é'dé á nkon rísé. Bwēm bé nkon mí mín é'wóo ábāb e'bon ábe bwēm bé nkon rísé béewóo'é. Bwēm bé nkon nsé-'e é'wóo ábāb e'bon ábe bwēm bé nkon mí mín béewóo'é. ⁴¹ Etonde awóo ábē e'bon, ngōn ewóo ábē, betintine-'e bēwóo echāb nyaa e'bon. Káōne áfintē e betintine, e'bon ábe bēwóo é'dé nyaa ne nyaa.

⁴² Nēn dōo ébē ne bad ábe bépuú. Yäl eché bēlímmeé edii yäl eche ebébe', eché Dyöb ápuudté edii yäl eché eebébé' ampē. ⁴³ Yäl eche bēlímmeé eebāgkē elóon, eewūe-'aá áte. Nzé Dyöb ápuúdté chó eboo' elóon bwāmbwam, ewūe-'e áte. ⁴⁴ Ade bēlímmeé chó ebāgkē yäl e ekob, bon nzé Dyöb ápuúdté chó ebāgkē yäl e edāádān. Yäl e ekob edé, yäl e edāádān-'e ampē edé. ⁴⁵ Eténlédé á kálag e Dyöb nēn bán “Mod a e'só, Adamε, Dyöb dēnhæg mó abé nhāgtéd míme níwóo alonjé.” Bon Adamε a ndimten adii Edāádān éche ébage alonjé. ⁴⁶ Saké mod a edāádān mó asébpé abé. Mod a ekob mó asébpé abé bon mod a edāádān mó-'e ábāg. ⁴⁷ Mod a'só ambid á nkōnsé, bēnhāgēn mó ndōb. Awe mó-'e ampē ampē, ádyōb dōo ábidé. ⁴⁸ Bad ábe bédé á nkōnsé te, bédé nēngáne Adamε awē bēnhāgēnné ndōb. Ábe bó-'e bédé bé dyöb, bédé nēngáne ane awē abidé ádyōb. ⁴⁹ Ngáne déwāgné mod awē bēhāgné ndōb, melelem nē dōo déwāgēnné ane awē abidé ádyōb.

⁵⁰ A-baányan, chōm éche rihóbé édii nēn, chōm éche édé á nhāgtéd ní yäl e ekob ne mekií éehelée-se ékūd bwēm bé nkamlen ní Dyöb. Eche chó-'e éebé abé ne abé éehelée-se ékūd bwēm ábe bēbē abé ne abé. ⁵¹ Nyélām metúu nyéwōg dyam áde rílanjéé nyé áde bad bēebii'é. Syánē bad bēsyāal déewáá', bon pen Dyöb déhānlén syánē baásyāal ⁵² á esōn é pónde. Mmē nhānlén mébē á mehélé-te, nēngáne mod áhelese apēbēd díid. Nēn débēnléd áde bētōngē elon é asóg. Ade bētōngē elon, bad ábe bēwédé bépuú, béewáá ampē, Dyöb déhānlén-ne syánē baásyāal. ⁵³ Ene yäl eche ebōode' étim yäl eche éebōo ampē, yäl eche chó-'e ewāg étim yäl eche eewāg ampē. ⁵⁴ Pónde eche yäl eché ebōode' étim yäl eché

eéb̄dē', ne áde yǎl eche ewág étimmé yǎl echē eewág, élōn ngáne éténlédé á kálag e Dyōb nén bán,

“Kwééd eésaa ámpē ne abé dēn, Dyōb átómé chó áte.”

⁵⁵ “A-kwééd, héé echon ngíne átóm mod áte édíí? A-kwééd, héé echon ngíne áwóged mod e'wε édíí?”

⁵⁶ Mbéeb mósó nkóá bon kwééd ewón ngíne áwóged mod e'wε, ngíne e mbéeb-pe ehúú ne mbéndé. ⁵⁷ Bon séságnan Dyōb, mós abelé bon sétóm mbéeb áte mbwiined ne eched Sán, Yesu Krístæ.

⁵⁸ Né-ós, a-baányan bé edange, nyésunen bwám, dyamdyam dééhābtē nyé mekuu ásē. Nyébē nyékεene nsón míme nyébenléé Sán gwéé á'sō. Nyébíí nén bán nsón míme nyébenléé Sán gwéé ké nhóg méesaá ngên.

16

Bésánge mōné áwónge bad

¹ Bōb-pós, rílaa nyé tñgene mōné míme nyēnladté áwónge bad bé Dyōb. Ngáne ménlāá'ē mwembé míme rídé á Galesia meé bébel, melemlem nē dós nyémpē nyétāngéné abel. ² Sōndé téé nyé mod téé áhūd mwā mōné ákoo. Nén ábé nchoo ne mod téé míme nkudág. Nzé nyébelé nén, nē débēl nzé mpedé, nyéetōgēnné mōné asaa ámpē. ³ Nzé mpedé, bad ábe nyépwédé, mēlōmēn bós kálag ákεen míme mōné míme nyéládé á Jerusalem. ⁴ Nzé ébóó bán mémpē ríke, né béwoón me.

Ntí míme Paale ábéle

⁵ Mēpē áwēn nzé mmaá atóm á mbwóg e Masedonia, áyāle nwóó mewēmtēn átóm á mbwóg e Masedonia. ⁶ Kapóg mēdyéé ne nyé, nhele mbé-'ε ne nyé pónde esyāal echē ahéb ábágkē ngíne, ábel bon nyéwónge me ákεen échēm eke á'sō hóm ké ahéé áde ríkagké. ⁷ Meédāá'ē meé dényínen ámín-ámín. Nwóó mewēmtēn ábé ne nyé mwā etūn é pónde nzé Sán gwéé akwēténé. ⁸ Mēdyéé á Efesus hén kóān ne á pónde e ngande e Pentekos. ⁹ Nzii enēdnédé me hén ábel kase e nsón, kénéé édíí bán bad híin bédé ábe bētāngan me.

¹⁰ Nzé Timotiε apedé áwēn, nyényín bán nyékobé mós nken áyāle melemlem mé nsón míme Sán gwéé míme ábeleé, mós mémpē mbeléé. ¹¹ Modmod eenyíne mós nkójtéd. Nyéwónge mós ákεen échē eke á'sō ne nsan ábel bon bōbe bad bé Krísto bēmpēe ábe rísineé, bētān me hén.

¹² Bōb-pós, tñgene awesyānē mwānyan Apolose, menwéd mós nlém á abum bwāmbwam áhye dé anōn nyé nchoo ne bad bé Krísto bēmpēe, bon pen eewóó'ē nlém ápe bōb. Nzé etál ébágnédé mós, āpē.

Melēntēn mé asóg

¹³ Nyétéd pónde, nyésunen á adúbe-tē. Nyéwúu nlém á abum, nyéwúu áte. ¹⁴ Kéchéé eche nyébeléé, nyélúmed bán nyédāá nhóg ne aníníí.

¹⁵ Bōb-pós a-baányan, nyébíí nén bán abum á ndáb áde Stefanuse dós ábédé dé'só á mbwóg e Akaya ádúbe Krístæ, bēbágé-'ε echab yǎl ábele bad bé Dyōb. Ncháa nyé nén meé, ¹⁶ nyébē ásē e ndín é bad néé échén, ne ásē e mod ké ahéé ampēe awē abele nsón néé mímén. ¹⁷ Ndé menyinge ne epe éche Stefanase, Fōtunatusε ne Akaikuse. Bépédé áyāle bébelé nsón míme nyéntāngēnné abel. ¹⁸ Bēwédé me nlém á abum ngáne bēnwēdtē nyémpē nlém á abum. Kéchéé eche échén ndín é bad éhóbéé, nyétāngéné bós edúbé abe. ¹⁹ Mwembé míme rídé á mbwóg e Esia rílómmé nyé melēntēn. Akwilaa bós Prisia ne mwembé míme mbome áwab ndáb, bēlōmme nyé melēntēn ne nlém nhóg á dñn áde Sán gwéé. ²⁰ Abed baányan bé Krísto ábe bédé hén bēlōmmé nyé melēntēn.

Nyéhē nhóg ne aníníí tál. ²¹ Me Paale, mbēnlad échēm ekáá átele nyé mímén melēntēn. ²² Kénzēé awē eédāá Sán gwéé ebómán ne mós. A-Sán gú awēd, hyág! ²³ Nsimé míme Sán gú Yesuε mbē ne nyé. ²⁴ Ndāá nyé bad bēsyāal á dñn áde Yesu Krístæ.

Kálag echë elónténé ébε echë Paalε áténlé

Baá Kōrinto

Ndibned n kálag

Enén kálag chó edé kálag echë elónténé ébε, echë Paalε áténlé bad bé dyad á Kōrinto áde ábédé á Masedonia. Paalε antél chó á pónde echë mam méekage'áá bóobe mwembé míme níbédé á Kōrinto. Bad behóg átínté e míme mwembé bénhōb Paalε mekan mé mbéb á yál, boŋ kénê Paalε anwón nlem bwámbwam áá bóobōo bétim ásē. Ade bēntimmé-ε ásē, Paalε anwóg menyinge bwámbwam. A kálag-tē wén, Paalε ahóbe ngáne bóobe bad bé mwembé bé Kōrinto bémbeē. Awēd-te ahóbe nzom echë ekáá boŋ átelé' enén kálag ne e'yale ábe é'wúú áte tñgene nzyón éche ákúde ne atyéemen áde baahóg átínté e mwembé bétyéemánnáá mó. Alúmté-ε míme menyinge ngáne nyaa echë átélé enén kálag, ébéle bad bétédte ábel dé mbéb boŋ bóobōo bétim-me ásē. Acháa-ε mwembé áá básaa mōné ne nlem nhóg áwōnggen betóótōkē bé bad bé Krīsto ábe bēbédé á mbwóg e Judeya. A kálag-tē wē ámpē, Paalε ahóbe mekan álúmed áá móbēdē mbapεε a nlomag a mbále awē Yesu Krīstā. Ambel nén áyāle nguse é bad ébédé á Kōrinto échë éñchag yál bán mbapεε bé nlomag bé mbále ábe Krīstā, bán Paalε-ε adé mbapεε a nlomag a metóm.

Nkabted n kálag

Ndibned n kálag 1.1-11

Paalε ne mwembé n dyad á Kōrinto 1.12-7.16

Asañned bad bé Krīsto á mbwóg e Judeya mōné 8.1-9.15

Paalε mbapεε a nlomag a mbále awē Krīstā 10.1-13.10

Melenten mé asóg 13.11-13

¹ Mε Paalε, mbapεε a nlomag awē Yesu Krīstā ngáne Dyōb átíidé, mε-εé ntelé enén kálag. Mε ne awēd mwānyan a Krīsto, Timotiε, sélomme' nyé elad e bad bé Dyōb ábe bédé á dyad á Kōrinto ne bad bé Dyōb bésyāal ábe bédé á mbwóg e Akaya, melenten.

² Nsimé ne nsañ n Dyōb Titéε awēd ne Sánjú Yesu Krīstā, mbê ne nyé.

Dyōb áwéde' moosyāal nlem á abum

³ Syánē déken Dyōb, Sáá awē awēd Sánjwéé, Yesu Krīstā. Mó adé Titéε awē awóge moosyāal ngol, abé-ε Dyōb áde áwéde' moosyāal nlem á abum. ⁴ Awéde' syánē nlem á abum áyāle ndutul ésyāal eche dékudεé, ábel boŋ syánē ámpē déhel bad nlem awéd á abum ábe bómpē békude nyaa e ndutul ké ehéé. Déwēd bó nlem á abum melemlen ngáne Dyōb áwédeé syánē nlem á abum. ⁵ Ngáne Krīstā ákúde'áá metake, néε syánē ámpē dékudεé metake áyāl echë. Né-óó, abé áde dédí ne Yesu Krīstā, Dyōb déwēd syánē ámpē nlem á abum bwámbwam. ⁶ Nzé sékude metake édii áwéd nyé nlem á abum ne áwōnggen nyé ákud e'sooson. Nzé sékude e'wéd bé nlem á abum né nyémpē nyéékūd e'wéd bé nlem á abum, nyékūd-te ngine áwεsen melemlen mé metake ne e'kan bé nlem ngáne sémpē séwéséné. ⁷ Sésumé nlem áwēn bwámbwam. Sébii nén bán nzé nyékude' metake melemlen ngáne sémpē sékudεé, Dyōb déwēd nyé nlem á abum melemlen ngáne áwéde-ε sé.

⁸ A-baányan, sēdāó bán nyésōnten nyaa e metake echë sékúde á mbwóg e Esia. Metake míme sēnkudté mēndenléd sé nyaa echë sēnwēmtēnnē bán séebáá á alongé.

⁹ Sēnwémtén nén bán bēbítte mbakú bán bēwúu sé. Boŋ sékude'áá mímén metake ábel séēsūmē' nlem áwēd yál, boŋ pen sésum wéε Dyōb, mó awē apuudte bad. ¹⁰ Kénéε edii bán sēmbé á nsal n kwéed, ansōŋ sé. Nzé sēdé á ndutul-tē, Dyōb débē áson sé. Sésumé-ε nlem nén bán ábē áson sé pónde téé eche sébēē á ndutul ámpē. ¹¹ Ason sé akānned áde

nyékānnadté sé. Bad híin bēlad mekáá ákānned sé, Dyōb-pe dénaméd sé. Nén débēl bad híin bēsāgnēn Dyōb asonj áde ásóó sé.

Paale ahúdé ekε ásē

¹² Dyam ádé áde ábélé sēdé kúmbe. Nlém ríkénlé sé á abum nēn bán, abé áde séwóó á nkōjsé-te wén, tange nyaa eche sēdíí ne nyé, ne nlém míme rísáá ne nlém nhóg, ádíi nyaa eche Dyōb ábélé aá ébê. Adén abé dénkēmbáá ne debyéé á moonyonj bonj démbē ne nsimé ní Dyōb. ¹³ Chōm éche sétenléé nyé édíi éche nyéhenlé alán, nyēsóntēn-ne. Nsumé nlém meé nyēsōntēn nímén mekan póndé ésyāál. ¹⁴ Ngáne nyémáá donje á mekan tñngene sé asōntēn, ndúbpé nēn meé nyéēkonj sé asōntēn bwām. Nén débēl á póndé eche Sāngú Yesue ápéé, nyéēhel ahób bán nyédé kúmbe ne sé melemlem ngáne sémpē séhenlé ahób bán sēdé kúmbe ne nyé.

¹⁵ Adúbe áde méndūbēē meé nēn ádé mbále mentíi meé mēsēbē ape áwēn ábel bonj nyétombwēn ngen éche élónténé ébe. ¹⁶ Mentíi meé mēhyē áwēn nzé nkag á mbwóg e Masēdonia, mentíi-’ε ámpē meé á ehúu mátyēēm áwēn ábel bonj nyéwōngēn me áke á mbwóg e Judeya. ¹⁷ Ade mēmbenlé nímén ntíi, énkēmbáá éche ríheláá-se rñhēnlēn nlém á abum. Meébēlēē nímém ntíi á nyaa e moonyonj. Meésáá nēe mod awē akwentan aá, “Eε, mēbēl.” Bonj ámbíd e póndé átím ahób aá, “Aáy, méebenlé.” ¹⁸ A’sō é’ Dyōb áde ábele ngáne ahóbé aá mósōbēl, nzé sēlángé nyé bán séēbēl dyam, sēbelé sébēl-le dó. ¹⁹ Nzōm echē ekáá bonj nēn ábe edíi áyāle nkalanj ní bwām tñngene Mwān a Dyōb, Yesu Krístəə, míme me, Sailase ne Timotie sékánlé’áá nyé. Yesue eehóbéé aá mósōbēl dyam bonj eétímē dó abel. Yesu Krístəə abele dyam áde ahóbé aá mósōbēl. ²⁰ Chōm ésyāál éche Dyōb ahóbé aá mósōbēl, abelé mébenlad abel áde ábélé bonj debé ne Krístəə. Nén dóo ákásá bonj áyāle mekan míme Yesue ábeléé syánē déhōbē bán, “Ebē nē” ábel bonj Dyōb ákud edúbé. ²¹ Dyōb dóo ábélé bonj syánē debé dédūbpē Krístəə. Dyōb dēn dóo áwógté syánē ábē ne Krístəə. ²² Ahédé-’ε syánē ábē e’chem ábe é’lúmte bán syánē dedé ábē bad, ahé-’ε syánē éche Edəədənj éche Esáá á nlém-tē álúmed nēn bán deékūd bwēm é’syāál ábe ahóbé aá mósōbē syánē.

²³ Dyōb ádé me mbónj nēn aá chōm éche ríhóbéé édé mbále. Nzōm echē enkānj bonj menkēntīm ámbíd á dyad á Kōrinto, edíi áyāle meéhede’aá meé ríwóged nyé ndutul. ²⁴ Séēhēdēē bán ébē byánán sēnyágté nyé ádúbe kéchéé. Bonj pen sēbele nsán ne nyé, ábel bonj nyébē menyínje áyāle nyēsūmné á adúbe-tē.

2

¹ Né-óó, memmād á nlém-tē nēn meé méehyaa nyé anyín ámpē. Nzé mempē nwógté’áá nyé ndutul. ² Nzé nwógté nyé ndutul, mod éebáá awē áwōgēd me menyínje, áyāle nwógté bad ndutul ábe bēmbē bēwógté’ me menyínje. ³ Nén dóo dēnkānj bonj rítelē nyé enén ndín e kálag. Meéhede’aá meé nzé mpedé áwēn, nyé bad ábe nyéwógté’ me menyínje, nyéwóged me ndutul. Ndúbpé nēn meé nzé ndé menyínje, né nyé moosyāál nyéēbē menyínje. ⁴ Ntēnlé nyé enén kálag nyaa eche rítelē áyāle membé ndutul, metake mébé me á nlém-tē, rítelē-’ε chó ne mēsōd. Menkēntelēé nyé chó ábel bonj nyéwōg ndutul, bonj mentelē nyé chó ábel nyébíi ngáne rídás nyé bwāmbwam.

*Paale aá bad bé Kōrinto
bēlāgsēn mod awē abelé mbēb*

⁵ Nzé mod abelé dyam áde áwógté bad ndutul, saké áwēm dēmpēn dóo ábélé dó, né abelé dó wéε nyé moosyāál ámpē. Bonj adén dyam ádíi dyam áde mééhōbēē bwāmbwam. ⁶ Nkógsēn míme bad híin átínté echēn bēbágé ene ndín e mod, ríkwógnédé mó. ⁷ Bonj nyétāngéné nēe nyélāgséné mó nyéwéd-te mó nlém á abum, ábel ndutul eche ákúdé eetómtán mó adenled. ⁸ Né-óó, ncháa nyé meé nyélúmed mó bán nyédíi nyédəá mó. ⁹ Nzōm echē enkānj bonj rítelē nyé enén kálag edíi ábíi nzé nyéēbēl mam mésyāál míme ríhóbé meé nyébel. ¹⁰ Kénzēé awē nyélāgséné, mémpē nlāgséné mó. Dyam áde rílāgséné, nzé édé bán nlāgséné dó, né nlgāsan dó áyāl echēn. Krístəə abelé abíi-’ε aá nlāgséné dó.

11 Debele nê âbel boŋ Satanε eetómé' syánē áte, éesaá bán syánē deebí' é mwane míme Satanε.

Békale nkalanj tâŋgene melë mékōālē

12 Ade mípédé á dyad á Troas, ákal nkalanj mí bwám míme Krīstəə, Dyöb dēnnednéd me nzii âbel míme nsón. 13 Boŋ nlém ménkēmbáá me bwám á abum áyāle menkētánne Tituse, mwānned a Krīstəə awē sūmō sēbele nsón. Né-ōó, menlyágtén bó, ríkäg-ke me á mbwóg e Masēdonia.

14 Nságnan Dyöb áyāle ayōgké abel syáā dehele' míme nkalanj akal. Abé áde dédíí ne Krīstəə ábélé dedé nēŋgáne bad ábe Dyöb ákóbé boŋ ályāgtē áke dé akal nkalanj mí bwám mebwóg mésyāāl. Dyöb ábélé bad bébyēē Yesu Krīstəə áyāle míme nkalanj míme syáā dékalé. Mmē nkalanj ríkag átíntē e bad ngáne elod é bwám. 15 Elod é bwám, elod é Krīsto, chōó dédíí á'sō é' Dyöb. Nzé dekale nkalanj tâŋgene Krīstəə, bad bésyāāl ábe bédúbpé míme nkalanj míme dékálé, Dyöb ásoo' ádáā alongé. Boŋ bad bésyāāl ábe bédúbpé míme nkalanj, Dyöb déesoó' é ádáā alongé. 16 Ne bad ábe bédé á nzii echē epágnédé Dyöb á yāl, nkalanj mí bwám míme syáā dékanléé bó rídé áwāb nēŋgáne ebébtéd é elod éche éwúé' bó. Abíníí-'ε ábe bédé á nzii áke wéε Dyöb nkalanj mí bwám míme syáā dékanléé bó, rídii nēŋgáne elod é bwám áyāle syáā delāŋge bó bán bēbē á alongé ne Dyöb á ngíndé ne á ngíndé. Nzé-ōó adé awē ahelεε ábel enén nyaa e nsón? 17 Séesaá ngáne bad ábíníí híin ábe békale eyale é Dyöb ábel boŋ békud nsyāŋ. Ne sé séēbēlēē nê, áyāle Dyöb álómé sé ákal nkalanj mí bwám, míme nkalanj sékale' mó ne nlém nhóg abé áde sédíí mod nhóg ne Krīstəə, debíí-'ε nén bán Dyöb dōó álómé syánē ábel míme nsón.

3

Bekal bé nkalanj mé melë mékōālē

1 Nyēwémténé bán sēhóbe' mekan mé bwám tâŋgene échēd yāl ámpē-yε? Nyēwémténé bán séēbe nýé kálag ké' ε sēhēd kálag áwēn, álúmed nén bán sékwognédé ábel nsón átíntē echēn, ngáne bad bémpēe bébelé-ε-yε? Séebenlé nê. 2 Nyédíí sé á nlém-tē nēŋgáne kálag echē bétélé boŋ bad bésyāāl bélaā ábíi chōm éche éde áwēd-te. 3 Nyélúmte' bán nyédíí kálag echē Krīstəə átélé boŋ alómén sé. Enén kálag éesaá kálag echē béténlé ínke boŋ edíi echē Edəádəŋ é Dyöb áde ábage alongé étélé. Bénkēntenlé enén kálag á meláa mīn, míme métánlé, boŋ bēntel chó á nlém mí baányonj. 4 Sēhóbe nén áyāle sēsumé nlém ne Dyöb abé áde sédíí ne Krīstəə. 5 Sé bēn séēhēlēē-se sēhób bán séhele-se sébēl mímén nsón. Sé bēn séēhēlēē-se sébēl mó. Dyöb dōó ábélé boŋ séhēl mó abel. 6 Abelé sékwōgnédé ákal míme nkalanj mé melë mékōālē. Méesaá nkalanj áhíd mbéndé é melë mé nchun. Bad ábe behíde ene mbéndé béwág, béēbāg-kaá ne Dyöb. Nkalanj áhíd melë mékōālē míme séyágtéé, rídé nén bán Dyöb ábage bad Edəádəŋ éche Esáá, ébele-'ε bēbē ne mó á ngíndé ne á ngíndé.

7 Bōōb-pōó, Mosεε an'yáged bad áhíd mbéndé é Dyöb é melë mé nchun. Dyöb déntél échén mbéndé ámīn e meláá míme métánlé boŋ ábe Mosεε aá áyágtē bad. Ade Dyöb dēmbéé Mosεε échē mbéndé, ambēl e'só é'pēné' Mosεε féréd, álúmed bán échē mbéndé édíi échē. E'só é'pēné'áá Mosεε nyaa echē bad bé Israel béehēle'áá mó anōn á'sō. Boŋ kénéε é'pēné'áá bwāmbwam, míme mwayé mēmbootéd asud mwāmpīn mpīn. Bad ábe bēnhíd melë mé nchun bēnwē, bēnkēmbáá-'áá ne Dyöb. 8 Né-ōó, nzé séyágtē bad nkalanj tâŋgene Edəádəŋ é Dyöb, Dyöb délūméd bad nén aá míme nkalanj rítómténé etógnén abé á alongé á bad. 9 Dyöb dénlūméd aá módē ngum áde ámbéé Mosεε mbéndé. Echē mbéndé émbēl bad bēbíí bán ákōgsēn bó áyāle mbéb míme bēbélé. Boŋ anabpé echē ngum alúmed abel áde ábélé boŋ sékalé' míme nkalanj míme rílúmte ngáne bad békobnadté áwe e'só. 10 Mbéndé éche Mosεε áyágté'áá bad bōóđ áhíd mbéndé é Dyöb émbē etógnén. Ayáged áde séyágtéé bad bōōb bán Dyöb délāgsén bó mbéb, bébelé-'ε ngáne áhēdeé, dōó átómténé etógnén abé. 11 Kénéε édíí bán Dyöb dénlūméd ngáne ádíí etógnén áde ábélé melë mé nchun, melë míme mémbē á esónj é pōndé, alúmté aá mótómtēnē etógnén abé abel áde

ábélé melě méēkōōlē. Mmén melě méēkōōlē móō méhánléné alongé á bad, mébē-’ε abé ne abé.

¹² Né-ōó ngáne sésúmé nlém bán nkalan míme sékaleé rídé etógnén bwâmbwam, sêkale mó ésebán sêbáa’. ¹³ Séēsaá nêngáne Moseε. Moseε ankúdtén e’só ábel bon bad bé Israel béenyíne ngáne e’só ábe é’péné’áá mó é’dímeé. ¹⁴ Bon bénkênsónténné. A mbále, bootyaa ene pónde ápe chii, béehelée asóntén nén bán apen áde e’só é’péné’áá Moseε, míme mpentéd rísúdé. Pónde ké ehée nzé bad béwógé mod aláá kálag e melě mé nchun, béēsóntānnē chōm éche béwógé. Edé nêngáne abad ákúténé bó mewēmten. Nzé mod adé ne Krístā dēmpen dōō ásóntānné. ¹⁵ A mbále, bootya ene pónde ápe chii, pónde ké ehée echē béléá mbéndé é Moseε, ébelé ébé byánán abad ákúténé bó nsónten nyaa eche béehelée chōm éche béléá’ é abii. ¹⁶ Bon nzé bó ké ahée adúbpé Sánjú Yesue, chōm éche ébág nêngáne abad éche ékutan bó nsónten ébelé éhide. ¹⁷ Bōōb-pōō, Sánjúwée adii Edāádā, Kéhée áde Edāádā éche Sánjúwée édii, bad béēbāgkē á mehan-tē. ¹⁸ Syánē ábe Dyōb áhúdé abad áde dénkútēn syánē e’só, abé ádēd ábele’ bad bébíí ngáne ehúmé éche Sánjúwée épédé abé. Bényíne’ bán abelé syánē ngáne bad ábe bébele ngáne Dyōb áhēdēé. Edāádā éche Esáá éhānlan syánē ahānlen ne ahānlen ábē ngáne Yesue ábel bad bényín ngáne ápédé ngine abé. Sánjúwée, mó awē adé Edāádā, mó abele mímén mekan.

4

Yesue alúmté syánē ngáne Dyōb ápédé abé

¹ Ngōl echē Dyōb adii chó ekāō bon sékalé’ mímén nkalan. Né-ōó, séedonlé mekuu ámbid ákal mó. ² Séebenlé mekan mé e’són míme bad bébelée á mesōm-tē. Séedōgnēē nyé ehób é nsāl, séehānlan-naá eyale é Dyōb ádog nyé. Bon pen, séyágte’ bad eyale é Dyōb nyaa echē bad bésóntēnnē chó. Ngáne séyágtēé eyale é Dyōb ne nlém nhóg, modmod eéhēlē-sē ahób á nlém-tē aá sēdōge mó. Sébíí bán Dyōb abii kéchéé éche sébelée. ³ Nzé donge á bad béehēle nkalan mí bwām míme séyágtēé asónten, né édii wée abé bad béedúbpeé mó. Ngáne béedúbpeé Dyōb béebáá ne mó. ⁴ Satanε, nkamlenε a nkōnsé, akamlan mewēmten míme bad ábe béedúbpe Krístā. Béehelée-sē bésóntén bán nkalan mí bwām rílúmtē ngáne Krístā ápédé etógnén abé. Krístā adii née Dyōb dēn. ⁵ Né dōō ákāá bon séekālē tēngene échēd yāl. Bon sēkanle nyé bán Yesue mó adé Sánjúwée. Sédii bembāledε ábēn áyāl e Yesue. ⁶ Dyōb áde dénhāb aá, “E’nyínen bé ekide é’bē wée ehíntén énsēbēē abé,” mó abelé míme nkalan tēngene Yesue ábē nêngáne e’nyínen bé ekide ábe é’pene’ syánē á nlém-tē. Syánē baasyāal ábe dedúbpe Yesue bōō Dyōb abénlé nē. Dyōb abélé nē ábel bon bad bébíí nén bán módé etógnén abii áde bad bébíí’ é bán Yesu Krístā adii née mó.

⁷ Bon nkalan míme Dyōb abágé sé ákal, rídii chōm éche étómténé etógnén abé. Sédii nêngáne mbeé e mōg echē chōm édii áte. Nén abénlédé ábel bon bad bébíí nén bán ngine echē echabé ámin ehúú ne Dyōb saké ne sé. ⁸ Sêkude nyaa é ndutul híin bon séelyāgēē áwēd-te. Donge á pónde séebyéé’ é dyan áde sébelée, bon séehóbéé nén bán Dyōb déelúmédté se chōm éche sétāngéné abel. ⁹ Bad bétagte se pónde té bon Dyōb déetēdté sé. Bélógne sé, bon Dyōb déekwēntānné aá béwúu sé. ¹⁰ Kéhée áde sékagké ákal nkalan mí bwām sēhédé á nlém-tē nén bán bad béhēde’ sé awúu ngáne bēnwū-’é Yesue, bon bad bébíí bán Yesue adé á alongé, mó-’áá ahág sé ngine áte abé áde sédíí á alongé. ¹¹ Sébíí nén bán kénéé sédíí á alongé bōōb, sédé benben ne kwééd pónde té áyāle sébenle Yesue. Nén áde ábel bon bébíí bán Yesue adé á alongé, mó-’áá ahág sé ngine áte abé áde sédíí á alongé. ¹² Né-ōó, sêkwēnténé kwééd ábel bon nyékud alongé áde déemaá’.

¹³ Sédii melemlen ngáne mod awē ahóbé ngáne éténlédé á kálag e Dyōb nén bán “Ndúbpe wε, né-ōó, nkale’ tēngene wε.” Melemlen ngáne ane mod ándūbēē Dyōb, sémpē sédúbpe Dyōb, sémpē sédíí sékale-’ε tēngene mó. ¹⁴ Sébíí bán Dyōb áde ápúúdté Sánjú Yesue dépuúdtē sémpē ábē á alongé ámpē ne Yesue. Dyōb dépēén-ne sé ne nyé wée adii. ¹⁵ Metake mésyāal míme sékudéé médii áwōngēn nyé, ábel bon nzé bad híin béwógé eyale

é Dyöb, nsimé ní Dyöb mébël béküd alagsen dé mbéb, bébüd-te mó aságnén. Nén débël bad híin békené' Dyöb.

¹⁶ Né-óó, séedonlé mekuu ámbid ákal nkalan ní bwám, kénéé édíí bán ngíne esude' sé á yäl, kénéé Dyöb áwede' sé nlém á abum, áhāg-ke sé ngíne áte mbwe té. ¹⁷ Baá metake ábe sékudeé bōōb béesaá ábe sétagtēé nlém á abum. Sēkude metake bōōb bon ehúmé éche ébē ne sé échāb ámīn nyaa echē séekamtēnné metake nīme sékúdé á nkōñsé wén, ébē-'e ne sé á ngíndé ne á ngíndé. ¹⁸ Nē dōo ákáá bon séenyíné' metake nīme sékudeé bōōb néé dyam. Bon sēbānné nlém áyāl e bwēm ábe Dyöb ákōñné sé, kénéé édíí bán séenyínéé bō. Bwēm ábe sényínéé bōōb é'dé dāsō áyāl e esón é pōndé, bon bwēm ábe séehelēé-se sēnyín bōōb, bébē á ngíndé ne á ngíndé.

5

Dééküd yäl ékōālē ádyöb

¹ Sēbíí nēn bán échēd yäl éche sébééné á nkōñsé edíi néé e'bem ábe sédyēé áte. Nzé bēpáá ábē e'bem, sēbíí nēn bán sēwóó ndáb ádyöb echē moonyon éelóó' é. Dyöb dōo álóó' chō, ébē-'e á ngíndé ne á ngíndé. ² Sékōmad áte bōōb á ebem-tē wén, sēwane áte bán ene ndáb echē ebíde' ádyöb ékúten sé ngáne mbóté ékúttanné mod. ³ Nzé sēdé ene ndáb áte, séebáá nēngáne mod awē adé nsōb. ⁴ Abēen áde sébééné enén yäl á nkōñsé te wén, sékōmad áte adenled áde nēn ádénlédé sé. Eesaá nēn bán sēhēde enén yäl e nkōñsé ahúd, bon sēhēde yäl ékōālē eche edé ádyöb, ábel enén yäl e nkōñsé echē ewāg émaa, étim yäl echē ébē á alongé. ⁵ Dyöb dōo ábōñséné syánē ákud nīmén nhəñlén alómmé-'e syánē échē Edāsdəñ eche Esáá álúmed nēn áá ádén akan débēnléd.

⁶ Né-óó, pōndé téé desume' nlém nēn bán abé áde dédíi ne échén yäl á nkōñsé, deesaá hōm ahóg ne Sāngwéé. ⁷ Sēdé á alongé á nkōñsé ne échén yäl, áyāle sēdúbpé mó saké ngáne sényínéé mó. ⁸ Sēsúme nlém nēn bán ábe syánē yäl ékōālē, sēhēde-'e échēd yäl é nkōñsé atēde áke débē ne Sāngú Yesue. ⁹ Né-óó, nīmed nlém nīsyāal nítāngéné abé áwóged Yesue menyīnge áyāl e kéchéé éche débēléé, ké ébé bán sēdé ne échēd yäl á nkōñsé, ké'ε séesaá ne chō. ¹⁰ Syánē mod téé átyēēm á nkáásé á'sō ábe Yesu Krístə epun éche ákáādtē moosyāal, tēngene mekan nīme ábélé á pōndé echē ábédé á nkōñsé. Mod té áküd nsábe tēngene mekan mé bwám ké'ε mé mbéb nīme ábélé.

Abé á nchemten ne Dyöb

¹¹ Ngáne sébíí bán Sāngwéé ákáād bad, sébagé-'e mó edúbé, sēwane' áte nēn bán bad bēsōñten nēn bán nkalan nīme sékaleé nídé mbále. Dyöb ábíi nyaa é bad éche sédíi, mbíi-'e méé nyémpē nyébíi nyaa é bad éche sédíi, ndúbpé-'e méé nyébíi-'e bán sékale mbále. ¹² Séehóbéé mekan mé bwám tēngene échēd yäl ámpē. Bon pen sēhēde bán nyéwōñ nzom ábēen sé kúmbe, ábel bon nyéwōñ dyam áláa bad ábe bédé kúmbe áyāl e mekan nīme débēléé nīme bad bényínéé, saké áyāl e mekan nīme médé bō á nlém-tē. ¹³ Donge á bad bēhōbe bán sēhōbe mekan néé bad ábe nló méésáá' é áte. Nzé nē adé mbále, né Dyöb dōo sébagéé edúbé. Nzé sēhōbe mekan néé bad ábe nló nísáá áte, né áwōñgen nyé dōo séhōbéé. ¹⁴ Edəñge éche Krístə chōo étédé sé nlém á abum ábel mekan nīme sébēléé, áyāle sēmadé á nlém-tē nēn bán Krístə awédé á nló ní moosyāal. Né-óó, édé nēngáne moosyāal áwédé. ¹⁵ Anwé á nló ní moosyāal ábel bon bad ábe bédé á alongé, alongé ádāb déelūmtē bán bédé á alongé áyāl échāb dēmpen. Bon pen bédé á alongé áyāl e Krístə, mó awē anwé, bon Dyöb ápūūd-te mó á nló nīmāb.

¹⁶ Né-óó, bootya bōōb, déēnōnē mod nyaa eche moonyon ánōnéé. Kénéé édíí bán sēnōné'áá Krístə á nyaa e moonyon, séēnōnēé mó nē ámpē. ¹⁷ Né-óó, kēnzéé awē adé mod nhóg ne Krístə, adíi nhəgtéd mékōālē. Mmē mbeltéd mé nchun nīsyāal nīmáá atóm awóó-'e mbeltéd mékōālē nīsyāal bōōb. ¹⁸ Mmēn mbeltéd mékōālē níhúú ne Dyöb. Abélé syánē detimé ásē ne Krístə, abagé-'e syánē nsón ákale bad nēn bán bēhēle bébē nsəñ ne

Dyöb. ¹⁹ Chöm éche níhóbeé édíi áyāl e kwééd echē Krīstəə áwédé á awōg. Dyöb ábélé bad bépédé á nchemten ne mó. Dyöb déétóo'áa mbéb míme bad bébélé, abagé-'e syánē nsón ákale bad nén bán béhēle bébē nsaŋ ne Dyöb. ²⁰ Aláa áde Dyöb álāngéé sé mekan áláa bad sēdíi bad ábe béhóbpe Krīstəə. Sēsíme nyé etúu áte á dīn á Krīstəə nén nyépe á nchemten ne Dyöb. ²¹ Dyöb dēmpwēd Yesue átag áyāl e mbéb ísyāāl míme syánē débélé. Yesue enkēmbenlé mbéb ké nhóg, bon kénē ankwentén atag áwēd nló. Dyöb álágséné syánē mbéb ahóbe-'e aá déēbēlē mbéb ámpē melemlen ngáne mómpē éebeléé mbéb.

6

¹ Né-ǎó, sé ábe sēbele' nsón ní Dyöb ne Dyöb, sēcháa nyé nén bán nsimé ní Dyöb míme nyékudéé méebāg ngēn. ² Dyöb áhóbé ngáne éténlédé nén aá, “Áde pónde épédé echē etāngéné, menwóg chöm éche nyéhóbé. Ade epun é e'sooson-'e épédé, menwóngén nyé.” Nyénəne' pónde nén bəəb echē etāngéné, eche nyétāngéné nsimé ní Dyöb akud. Nyénəne', epun épédé éche nyéhele nyékud e'sooson.

³ Sēekáá' é modmod nzii, ábel bon awusé déēnyinnād áyāl e nsón míme sēbeléé. ⁴ Bon pen, nēngáne bembəledé bé Dyöb, sēlúmté' yāl nyaa ésyāāl ábé bad ábe bébele' mekan míme métāngéné. Sēwánlé e'kaŋ bé nlém é' ngine tāngene metake míme sékudéé, tāngene alongé áde álenlad sé áte, ne ndutul éche étáne sé. ⁵ Sēkude mbéte, béhāg sé á mbwōg, ndun e mod empeén epuutéd béchodé sé yāl áte, sēbele ntü ní ngine, sēnaŋgé' e'pin, sédyéé-'e nzaa. ⁶ Sēlúmté' ámpē bán sēdíi bembəledé bé Dyöb ábel áde sēbeléé mekan mé bwām ne e'sāŋ bé nlém, abe áde Dyöb ábágé sé nsōnten ábíi alongé áde sétāngéné awón, awesen áde séwesanné, ne awóon áde séwónné bad bēmpēe nlém ní bwām. Edəádəŋ éche Esáá chəó élyágte sé, sēdəá-'e moosyāāl ne nlém nhóg. ⁷ Nkalaŋ míme sékaleé rídii nkalaŋ ní mbále, ngine e Dyöb chə-'aá sēbenladtē ákal mó. Ábel áde sēbeléé mekan míme métāngéné ábélé bad béewóó' é dyam dé mbéb ké ahóg ábán sé á yāl. ⁸ Sēēbē sēbenlé Dyöb ké bēken sé, ké' e bēekene' sé. Ké bad béhōbē sé mekan mé mbéb áyāl ké' e mekan mé bwām. Bad béhóbe bán sēlúmté bán sēdé ndín é bad éche séesaá, bon sēdíi bad ábe séhóbé bán sēdé. ⁹ Bad bébíi sé bwām bon bēmpēe bényíne' sé bán sēdíi bad ábe béesē dyam dé abelen. Bad béwēmtan bán séebáá á alongé bon kénē sēdíi sēdé á alongé. Sēkude metake á mekáá mé bad bon kénē, béewúú' é sé. ¹⁰ Sēdé á ndutul tē, bon kénē, sēwóge menyīnge pónde ésyāāl. Kénéé édíi bán séebudéé chöm awón, bon kénē nsón míme sēbeléé mbélé bad híin bédúbpé Dyöb. Né-ǎó nē ábélé bébúdé bwēm awón bəəb. Kénéé séewóó' é chömchöm, nhən ní Dyöb rídii mímed.

¹¹ A-bad bé dyad á Kōrinto, sētēnlé nyé chöm ésyāāl ésebán sēkoŋnad nyé dyamdiam. Sēlúmté-'e ngáne nlém rídii sé áte áyāl echēn. ¹² Sēdəá nyé, séebáá-'aá alúmed bán sēdəá nyé. Nyé pen nyélúmté sé nén nyéedəá' é sé. ¹³ Nhóbe áwēn bəəb née ábēm bán. Nyémpē nyédəŋ sé ngáne sémpē sēdāá nyé.

Nyéēbēlē' mekan míme bad ábe béedúbpe Krīstəə bébeléé

¹⁴ Nyéebāg nlatén ne bad ábe béedúbpe Krīstəə. Nhóbe nén áyāle bad ábe bétāngéné á'sō é' Dyöb, béewóó' é dyam abelen mekan míme e'bébtéd é' bad bébeléé. E'nyínen bé e'kide béewóó' é dyam abelen ehintén. ¹⁵ Krīstəə eewóó' é dyam ábel ne Satanē. Mod awē adúbpe Krīstəə eewóó' é dyam dé abelen mod awē eedúbpe. ¹⁶ Ndáb-e-Dyöb eewóó' é dyam dé abelen ndáb echē bad bébenléé myöb mémpēe. Nhóbe nén áyāle dedíi ndáb e Dyöb, Dyöb áde áde á alongé. Edé nén ngáne éténlédé bán Dyöb áhóbé aá, “Mébē ne ábēm bad, rídyēē-'e áwāb.

Bébelé mé nēngáne ádab Dyöb, mé-'e météd bó nēngáne ábēm bad.”

¹⁷ Sāngwéé álāngé ábē bad aá,

“Né-ǎó, nyétede, nyéebāg-ke ne bad ábe béedúbpe mé.

Nyéewóó' dyam abel ne e'bébtéd é mekan míme bébeleé.
 Měkōb-πε nyé née ábêm bãn.
 18 Měbē nyé sáá,
 nyé-'ε nyéēbē ábêm bãn.
 Με Dyōb á Ngum με-εé nhóbe'."

7

¹ A-baányan bé edəŋge, ngáne Dyōb áhóbé aá módii awesyánē Sáá, syánē-'ε debé ábe bãn, déteđe mekan míme méwógte syánē mbinde á ekob é yál ne á edəádəŋ. Syánē débε Dyōb edúbé, déwōŋ-'ε alongé áde ásáá, nê débēl débəgé Dyōb edúbé ngáne éhədndaté.

Paale adé menyiŋge

² Nhede meé nyédəŋ sé ne nlém rísyāál. Séēpānnēē modmod, séēbēltēē modmod mbéb, séēdōgēē-'ε modmod. ³ Meehóbéé nén áhób nyé. Mensébé nyé atele nén meé, sédəá nyé bwāmbwam, ké á kwééd ké'ε á alongé, dēbē debé mod nhóg. ⁴ Nkumne nyé ekáá á tál. Mbééné nyé kúmbe. Nyēwédé me nlém á abum bwāmbwam nyaa echē rítómténé menyiŋge abé kénéé sékudéé metake bwāmbwam.

⁵ Ade sépédé á mbwóg e Masədonia, sēnkēnkóméé áte. Sékudé'áá metake nyaa ne nyaa. Bad bépəntánnáá ne sé mbwóg-ke mbé sé áte áyāle sékámtnáá nyé. ⁶ Boŋ Dyōb áde áwéde bad ábe béewóo e'lyóg bé nlém, nlém á abum, dénwēd syánē nlém á abum alóm áde ánlōmmē Tituse áwesyanē. ⁷ Saá-kaá échē επε chēmpen émbel séwóg menyiŋge, boŋ awéd áde nyénwēdtē mó nlém á abum dénwōgēd sé menyiŋge. Anláá sé ngáne nyédáá me anyín bwāmbwam, aláá-'ε sé ngáne nyénwōgkē pél áyāle ndutul eche ebédé nyé á nlém-tē ngáne nyénkēnwógédte me menyiŋge. Anláá-'ε me ngáne nyéwóo nlém áte ábē me ámbíd. Ade Tituse aláŋgé sé mímén mekan, membé menyiŋge bwāmbwam.

⁸ Kénéé édíí bán ene kálag echē mēntelēé nyé enwógéd nyé ndutul, meésáá ngəl nén me nténlé nyé chó. Kénéé édíí nén bán membé ngəl atel áde mēntenlé chó, nnyíné nén meé echem kálag echē ríténlé nyé ewíídé nyé nê á esōŋ é pónde. ⁹ Boŋ bəəb ndé menyiŋge, saké áyāle ménwōgēdtē nyé ndutul, boŋ áyāle ndutul eche nyénwōgkē ebélé nyéhəŋléné áden abé dé mbéb nyēbele' ngáne Dyōb áhədēé. Nyénwóg ndutul ngáne Dyōb áhédé'áá aá nyéwóg. Né-əó, ndutul ké ehéé echē sēmbenlé boŋ nyéwóg, enkēmbébénne nyé. ¹⁰ Nzé ndutul edé mod á nlém-tē ngáne Dyōb áhədēé, ane mod abelé ahəŋlén áde abé dé mbéb ábelé' ngáne Dyōb áhədēé. Nén ábele' ane mod ákūd e'soosōŋ, nê déewíídéé modmod ámpē. Boŋ bad ábe bédúbpe Dyōb, ndutul echē edé bó á nlém-tē áyāle bédíí baányon ebélé' bəwág á edəádəŋ. ¹¹ Boŋ ndutul embé nyé á nlém-tē ngáne Dyōb áhədēé aá ébē. Né-əó, nyénəne' chōm éche nê ápiínédé nyé. Nyéhədé'áá bán mbíi nén meé nyéwane áte álúmed bad nén bán nyéēbēlēē awusé ké ahóg bəəb. Meliŋgá mémbe nyé áte nén bán ábē bad bébéle awusé á etún é pónde nyédé ahób bán nyéləŋge bó bán bésóg mbéb abel. Nyénwóg mbwóg nén bán Dyōb dékōgsən nyé nzé nyédé nyébele échén ndín é mekan. Nyéndəŋ me anyín bwāmbwam, nyénwōŋ nlém ábē me ámbíd, nyékōgsān-ne bad ábe bébele mbéb. Abel áde nyébéle mímén mésyāál, álúmté sé nén bán nyéēbēlēē mekan mé mbéb. ¹² Né-əó, kénéé rítélé ene kálag, menkēntenlé chó áyāle mod awē abelé epandé ké'ε mod awē bépánné boŋ ntelé chó ábel boŋ nyébii á'sō é' Dyōb nén bán nyékoó sé adəŋ. ¹³ Nê dəó ákáá boŋ nyéwédē sé nlém á abum.

Saá-kaá e'wéd bé nlém á abum bēnpən, boŋ sēmbé menyiŋge bwāmbwam anyín áde sennyínnē Tituse adé menyiŋge áde ápédé. Anláá sé ngáne nyébéle boŋ asóg atag áte. ¹⁴ Membé kúmbe áláa Tituse ngáne nyédíí bad bé bwám, nyénkēnwógéd-taá me e'sōn áyāle nyénlúmed nén bán mekan míme ménlāā'é mó médé mbále, ngáne mekan mésyāál míme sénlāā'é nyé médíí mbále. ¹⁵ Nê ábéle míme nlém rítimé' áwēn tómaa ké ngen e'só, akamtən áde ákamtanné ngáne nyé moosyāál nyénwōŋgē nlém ábel mekan míme ánlāā'é

nyé aá nyébel. Nlém rítme mó áwēn ámpē nzé akāmténé ngáne nyēnkobpé mó ne edúbé, nyēwōngén-ne mó ne nlém nhóg. ¹⁶ Ndé menyinge áyāle nsumé nlém rísyāal áwēn.

8

Bad bé Krīsto bétāngéné bad ábe bétógnéné awōngēn

¹ Bōōb-pōō a-baányan, sēhede bán nyébii nēn bán Dyōb ábágé mímē nsimé wéε bad bé Dyōb ábe bédé á mwembé ríme rídé á mbwóg e Masēdonia ábel bon bésále ekáá áte. ² Békúdé metake mé ngine ríme mékage bó áte bwāmbwam. Kénéε édii bán bédé atóg bwāmbwam, bésánlé ekáá áte bwāmbwam, bédé-’ε menyinge. ³ Ndé mbōn nēn mēé, bēmbě chōm éche bēnwōngē, bēntōmtēn-ne abe tómaa chōm éche bēmbēē bēbage’. Bébágé’áá-’ε ngáne nlém mímāb ménlāā’é bó. ⁴ Bēnchān syānē bwāmbwam ábé menyinge áwōngēn bad bé Dyōb bé Jerusalem ngáne bómpē bēbeléé. ⁵ Bēmbēl tómaa ngáne sēnwēmtēnnē. Bēnsēbē ádāb alongé abe á mekáá ríme Sāngwéé. Ámbīd enē bēmbě ádāb alongé áwēd mekáá ngáne Dyōb áhēdēé aá bēbel. ⁶ Né-ōó, sēcháa’ Tituse awē ambootéd mímēn nsón ne nyé nēn bán ádii áwōngan nyé, mímēn nsón ríme nyésánlé ekáá áte, nyébāgē-’ε bad kéchéé éche bétógnéné ne nlém nhóg, nyépid mó á asóg. ⁷ Bōōb-pōō, nyébele bwām á menzii mésyāal. Adúbe áwúú nyé áte. Nyēkale’ nkalaní mī bwām, nyébii mekan mé Dyōb, nyēwóó nlém áwōngēn bad nyēdāá-’ε sé bwāmbwam. Né-ōó, sēhede bán nyébele bwām, káāne ásale ekáá áte, nyébage-’ε bad kéchéé éche bétógnéné.

⁸ Meékamlánné nyé ábel nēn. Bon ngáne rínyiné bad ábe bédúbpé bēwōngan bad bēmpēe, nhede mēé nyēmpē nyélúmed ngáne nyédáá bad bēmpēe. ⁹ Nyébii ngáne echēd Sān, Yesu Krīstāá áwōnganné nyé ásale ekáá áte. Kéchéé éche Dyōb áwóó mó awóó. Bon kēnē á etútú échēn antédé mímē nhōn rísyāal ádyōb ápē á nkōnsé abé nēε ntógétōke mī mod. Ámbēl nē ábel bon nyékud nnam ríme Dyōb ábageé bad.

¹⁰ Mbage nyé elébé nēn mēé, mwě ríme rítómé nyēmbé bad bé e’só áwōn nlém áwōngēn bad, nyēmbé-’ε bad bé e’só ábooted bad awōngēn. ¹¹ Bōōb-pōō, nyētāngéné nsón ríme nyébóótédé amad. Nē débēl bad bēbii nēn bán nyēdé mbonśēn ábe ngáne nyēwóó ápidte nē á asóg melelem ngáne nyēmbonśēnnē ábooted nē. ¹² Nzé ewóó mímē nlém ábe mod chōm ngáne éwóó chó, ébelé ékobnéd ne Dyōb. Dyōb déehēdéé aá mod ábe tómaa chōm éche áwóó.

¹³ Meehóbéé mēé nwōngēn ríme nyébageé bad ríwōngēn bó bon nyé bēn nyébē á metake-tē, bon nhede mēé nyé moosyāal melelem, nyēwōn chōm éche ékwógnédé nyé mod-téé. ¹⁴ Bōōb-pōō abud áde nyébúdé bwēm awōn, nyēwōngan bad ábe bēdii bēhēde’, ábel bon á pōndé eche nyēmpē nyētōgnēnnē bómpē bēwōngēn nyé. Nē débēl mod téé áwōn. ¹⁵ Eténlédé á kálag e Dyōb nēn bán, “Mod awē ambud awōn, enkēnwōngé tómaa ngáne ántōgnēnnē, awe mó-’ε enkēmbud awōn, andii anwōn ngáne ántōgnēnnē.”

Bélómé Tituse bó á Kōrinto

¹⁶ Nságnan Dyōb abe áde ábágé Tituse ámpē nlém áwōngēn nyé melelem ngáne ábágé mē. ¹⁷ Tituse eépāgkē áwēn áyāle sēlāngē mó bán ape, bon apag káān ne áyāle awóó mímē nlém ápe, apag áyāle mwēn adāá ape. ¹⁸ Sēlōmne mó mwānned a Krīsto ampée. Anēn mwānned a Krīsto, abyééné áfintē e mwembé rísyāal akal áde ákaléé nkalaní mī bwām. ¹⁹ Saké alóm áde sélóméé mó dēmpēn, mwembé mēmpwēd mó áhoon sé ngáne sébeléé nsón áwōngēn bad ábel bon edúbé éche Sāngwéé ényínned ne álúmed nēn bán sēwóó mímē nlém áwōngēn bó.

²⁰ Sēhēdēē bán modmod áhōb dyam dé mbéb tāngēne mímēn nsón mé asále dé ekáá áte ríme sébeléé. ²¹ Sēwóó nlém ábel dyam áde átāngéné saké á’sō ábe Sāngwéé dēmpēn bon káāne á’sō é’ baányon.

²² Sēlómé’ mwānned a Krīsto áwēn nchoo ne Tituse bó. Alúmté sé á menzii híin aá mówōó nlém áte áwōngēn nyé. Bōōb-pe áde ályágé nlém áwēn, anābpé nlém awōn

âwōngēn nyé. ²³ Tituse mó ne mó ayōgkē me ahoon âbel nsón âwōngēn nyé. Abíníi bānned bé Krīsto ábe békag ne Tituse bédii bad ábe mwembé mélómé á dīn ádāb, kéhéé-'ε wéε békíi mam míme bébeléé mépiinad Krīstəə edúbé. ²⁴ Né-ɔɔ, nyélúmed ábén bad nén bán nyédəə bó. Abel áde nyébenlé nê, mwembé míme rílómé bó mésōhtēn nén bán nén dɔɔ ákáá boŋ sékumné nyé ekáá á tâl.

9

Békag bad bé Krīsto bé Jerusalem mənə asarjed

¹ Bəəb-pəɔ, éesaá etógnén me átele nyé tângene nsón míme séwōnganné bad bé Dyöb. ² Mbíi nlém míme nyéwóó áte áwōngēn bó, mbééné-'ε nyé kúmbe awōŋ áde nyéwóó nlém áwōngēn bad ábe bédé á mbwóg e Masēdonia. Menláá bó nén meé, “Nyé ábe nyédé á mbwóg e Akaya, nyēmbé mboŋsén se mpú-mwě ábe bó mənə.” Nlém míme nyéwóó áwōngēn bad rítédé bó bad híin nlém á abum ábel melemlem. ³ Bəəb-pəɔ, nlóme' ábén bānned bé Krīsto áwēn, ábel boŋ ahób áde séhóbéé bán sékumne nyé ekáá á tâl déēbāg bán sékale metóm. Boŋ ébê bán ngáne rílangé bó meé nyéēbē mboŋsén ábe bó mənə, nyéēbē-'ε nê dēn. ⁴ Né-ɔɔ, nzé mpedé áde bad bé Masēdonia bépédé ne me boŋ ntáné nyé áde nyéēboŋsenéé, séēkwāg bwāmbwam, nyé-'ε ámpē nyékwāg. ⁵ Né-ɔɔ, nê dɔɔ ákáá boŋ rídōl áte nén meé édé etógnén álóm ábed bānned bé Krīsto á'sō, ábel nyémad nwōngēn míme ríchábé ámīn míme nyéhóbé bán nyéēbe bó, aboŋsen. Nzé nyébelé nê, né nwōngēn rísyāal mébē mboŋsén nzé mpedé. Nén délúmed nén bán nyébage ne nlém nhóg saké áyāle sényágté nyé.

⁶ Nyébíi nén bán mod awě eébude awén, eebudté ahúd, awe mó-'ε abudé awén ábüd-te ahúd. ⁷ Nyé mod té ábe mənə ngáne míme nlém rílangé mó. Mod éēbāgē sé nlém ríkōglád mó á abum ké'ε ébé byánán bényágté mod. Dyöb ádáá mod awě abage ne e'sánj bé nlém. ⁸ Dyöb débe nyé kéchéé éche nyétógnéné abel boŋ nyéwōŋ chōm ésyāal éche ékwógnédé nyé ásále ekaá áte ábe bad bémpeé. Nén débēl nyéēbude' bad mekan mé bwām abele. ⁹ Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, “Asánlé ekáá áte ábe betóótōkē bé bad nwōngēn, bad béechaténné ábē e'boŋ bé nlém.”

¹⁰ Dyöb dɔɔ ábage bad bwēm ábe béwénéé, ábage-'ε bad chōm éche bédyákē. Ábe nyé bwēm ésyāal ábe nyétógnéné áwén, ábēl é'kwōg é'chyaá mbote eche ebuú áte bwāmbwam. Abel nén áyāl e e'boŋ bé nlém ábe nyéwóó. ¹¹ Dyöb débēl nyébé nhōn áyāl e chōm ésyāal, ábel boŋ nyésále ekáá áte. Nén débēl bad híin bésāgnēn Dyöb áyāle nwōngēn míme nyébageé bó míme ríhúú ne sé. ¹² Abel áde nyébeléé nén, déesaá áwōngēn bad bé Dyöb dēmpēn, boŋ áde káŋne álúmed bán bad híin bésāgnan Dyöb bwāmbwam. ¹³ Mekan míme mímén nsón míme nyébeléé nén mébidēdtē áwed, mébēl bad híin bēbage Dyöb edúbé áyāle nyébele ngáne nkalanj mí bwām míme Krīstəə ríhóbéé, nyélúmtē-'ε ábén e'boŋ bé nlém wéε bad bé Dyöb ábe bédé á Jerusalem, nyélúmtē-'ε wéε bad bé Dyöb bémpeé. ¹⁴ Béwóó nlém ányín nyé, békānnād-te nyé áyāle nsimé rí Dyöb rídé ne nyé. Mmē nsimé ríchábé ámīn bwāmbwam. ¹⁵ Nsāgnēn rímbē ne Dyöb áyāle abagé syāné nsimé míme rílélé ahəgten.

10

Paale alāngé bad bé Kōrinto áá mímē nsón rítāngéné

¹ Me Paale, me awě mpwiítédé nsudte-'ε yāl nēngáne Krīstəə, ncháa nyé. Baahóg bēhóbe' nén bán nzé ndé ne nyé mbelé ríwógé mbwóg. Bán boŋ nzé meésē ne nyé, mbelé rítenlé nyé kálag éche éwúú áte. ² Ncháa nyé nén meé nyéēbēlē' ngáne ábē bad bébeléé ábel boŋ nzé mpedé áwēn, ríhóben nyé ésebán mbáa' dyaandyam. Bad ábe méhōbēnnē bédii bad

ábe béhóbe bán sêbele nsón ngáne bad bé nkõjsé bébeleé. ³ Kénée édii bán sêdé á nkõjsé-te, séewānēē nzum ngáne bad bé nkõjsé béwannéé. ⁴ Bwēm ábe séwannéé nzum béesaá melemlem ngáne ábe bad bé nkõjsé béwannéé. Bon bwēm é' nzum é' ngine é' Dyõb bõõ sébenladté ábébed mebwóg mé ngine míme ábēd bad bé ekoyí. Abén bwēm é' nzum bõõ sébenladté ásuded mpentēn ké rihéé míme bad bépēēnéé míme méesē mbále. ⁵ Sébenlad bó ámpē ámad mehób mé kúmbe míme béhóbeé míme mébele' bon bad béēbyē' Dyõb. Sébele' bad béhōnlan mímab mewēmtēn ábel mímab mewēmtēn mésyāāl mébê nyaa éche Krístā áhedéé aá mébê. ⁶ A pónde echē nyébenlé ngáne Krístā áhedéé ne nlém nisyāāl, dõõ sébonšenné ákõgsen kenzéé awē alúmté aá móõbenlé ngáne Krístā áhedéé.

⁷ Nyénōne' chõm éche édé nyé á'sõ-te. Mod ké ahéé awē asumé nlém ne Krístā ábii aá ngáne módíí, nê dõõ sémpē sédíí ne Krístā. ⁸ Ké menkūm ké ekáá á tâl áyāle ngine eche Sāngwéé ábágé me tómaa ngáne nkuméé bõõb, méewógké e'sõn. Abagé me ene ngine áwéd nyé áte saké ásuded nyé adúbe. ⁹ Meéhēdēē méé ényīned nén bán kálag éche rítenléé nyé édii áwógged nyé mebwóg. ¹⁰ Nhóbe nén áyāle bad béhóbe bán kálag éche rítenléé nyé éwúú áte, éwóó-'e, e'yale bé mbéb áte. Béhóbe-'e ámpē bán bon nzé mmēn ndé, meewóó-'e ngine, kéchéé éche rihóbeé-'e éewóó-'e ngine ké póg. ¹¹ Bad ábe béhóbe nê bébii nén bán kéchéé éche rítelé á kálag, nzé meesē ne nyé, mēbel chó nzé ndé ne nyé.

¹² Séehēlēē-se sēhób mbéd bán sēhōgtan yāl, ké'e sé bán sêdé nyaa póg ne bad ábe béhóbe' mekan mé bwām áyāl echáb. Bon ngáne bēn ne bēn béhōgtanné yāl, béhóbe-'e bán bēn ne bēn bétómné, bédé eyókél. ¹³ Bon sé pēn séekūmēē ekáá á tâl tómaa ngáne sétāngéné akum. Hõm áde Dyõb álómé sé aá sébel nsón dõõ sébéēnéé kúmbe. Nsón míme sébeleé áfintē echēn mómpē rídé nsón míme sébéēnéé kúmbe. ¹⁴ Séekūmēē ekáá á tâl ábel nsón hõm áde Dyõb dénkēnlómmé sé nsón ábel. Sé-'aá sébédé bad bé'sõ ábíd nchabnede áhye dé akale nyé nkalan mí bwām míme Krístā. ¹⁵ Séekūmēē ekáá á tâl tómaa ngáne sétāngéné akum, nédē séekūmēē ekáá á tâl áyāl e nsón míme bad bémpēe bébélé. Bon pēn sēsumé nlém nén bán ngáne áden adúbe ákwogéé, nê dõõ nsón míme sébeleé mékwogéé bwāmbwam mebwóg míme sébeleé nsón. ¹⁶ Nén débēl séēkäg mebwóg mémpēe míme méchābnédé, sékale' Nkalan mí bwām, ésebán sékume' ekáá á tâl áyāle nsón míme bad bémpēe bébélé mebwóg mémpēe.

¹⁷ Éténlédé á kálag e Dyõb nén bán, "Kenzéé awē akume' ekáá á tâl, atāngéné akum ekáá á tâl, áyāle chõm éche Sāngwéé ábēnlé mó." ¹⁸ Saké ahób áde mod áhóbeé yāl mekan mé bwām á yāl dõõ álúmté' bán akõbnédé nēe mbapēe a nlómag, bon mod a mbále awē Dyõb áhóbeé mekan mé bwām á yāl mó adé mod awē akõbnédé.

11

Paale ne bembapēe bé nlómag bé metóm

¹ Ncháa nyé nén méé nyémwē nílāa nyé mwā a akan ké nnyinnéd ké eyókél. Nyébān metúu. ² Nsíide' nyé nyaa echē Dyõb áhele ásíí nyé. Nyédii nēngáne ngõn e mmwaád echē eebíí mwēnchóm. Ane mmwaád móõ rihóbé méé mod nhóg áwõn, ane mod adii-'e Yesu Krístā. ³ Bon ké nê, ndé mebwóg nén méé ngáne Satanē ámpõngé Ifē nló áte ne míme mwane, melemlem nê dõõ bépõngé nyémpē nló áte nyaa echē nyéesummé mímen nlém nisyāāl ámpē wēē Yesu Krístā nyébeeléé-'e mó ne nlém nisyāāl. ⁴ Nhóbe nén áyāle nzé mod apedé bon akānlé nyé nkalan míme méesē nkalan míme Yesu míme sēnkaleé nyé, nyébelé nyésēbēn mó tâl. Ké'e nzé akānlé nyé tāngene edāádān éche éesē edāádān éche sēnkaleé nyé, nyébelé nyékob. Ké-'e nzé mod akānlé nyé nkalan mí bwām míme méesē nkalan mí bwām míme sékánlé nyé, nyébelé nyékōbēn mó mekáá mébe.

⁵ Meedúbpēé méé abén bad ábe béchágé yāl bán bédé bembapēe bé nlómag bembáá bétómé me áyāl e nsón míme bébeleé, nzé nhōgténé syāābõõ. ⁶ Nhele se meebyéé' dyam ahób áfintē e bad ngáne béhóbeé, bon nwóõ nsõntēn tāngene dyam áde rihóbéé. Sékélūmēd nyé mímén mekan áte híin míme sébeleé.

⁷ Ade ríkánlé'áá nyé nkalan rí bwâm níme ríhúú ne Dyöb, menkênhóbpé meé nyésábe me. Mensudéd echem yál ábel bon nyéwôñ edúbé. Ade mêmbernlé nén, dyam dé mbéb dóo mêmbernlé-yé? ⁸ Mběnlé'áá nyé, mwembé mémpēe mēsābpē me, né-óó, ébedéé byánán ndoge' mímē mwembé áwóngeñ nyé. ⁹ Ade mēmbēē-é ne nyé donge á pónde meewóo'áá chómchóm bon meétagte'áá nyé, áyāle kéchéé éche méntōgnēnnē ábēm baányan bé Krīsto ábe bém̄id á Masēdonia bēbáge'áá me. Ngáne ménkēntagédte nyé ngen e'só, méetagéd-taá nyé pónde ké póg. ¹⁰ Ngáne ríkaleé mbále nēe mod a Krīsto, modmod á mbwóg e Akaya eéhēlēē-se ábēl se nsóg ekáá akum á tál akob áde méekobēé nsábe áwēn. ¹¹ Nyéwémténé bán ahób áde ríhóbé meé méetagédte nyé ákob chóm áwēn ádíi áyāle méedā'é nyé-yé? Dyöb ábíi áá ndāá nyé.

¹² Adén akan áde ríbeléé bōob, mēbē ríbelé dó, ábel bon méēbāgē bembapēe bé nlomag bé metóm etál áwón nẏm akum ekáá á tál áhób nén bán bēbele nsón melemlem ngáne sémpē sébeléé. ¹³ Echē ndín é bad éche ékume' ekáá á tál, bédii bembapēe bé nlomag bé metóm. Bédoge bad áyāl e nsón níme bēbeléé, alúmed áde bélúmtēé yál byánán bédii bembapēe bé nlomag ábe Krīstā. ¹⁴ Nén déékōmtēē me yál áte, áyāle nén ké Satane mómpē alúmtē yál byánán adii ángel e Dyöb echē esáá. ¹⁵ Né-óó, éesaá me menyáké nzé bembāledē ábe Satane bōmpē bélúmtē yál byánán bédii bembāledē ábe bēyágte' bad ábel mekan níme métāngéné ngáne Dyöb áhedéé. Káāñe á asóg, nkógsen níme békudte métāngēn rímāb mbeltéd.

*Metake níme Paalē ákúde
née Mbapēe a nlomag*

¹⁶ Nhóbe ámpē nén meé, modmod eewémtán áá ndé eyóké. Bon nzé nyéwémténé bán ndé eyóké, nyéwóg-káó chóm éche rílangeé nyé ábel bon mémpē ríkum ekáá á tál mwāmpin. ¹⁷ Kéchéé éche ríhóbéé bōob éesaá chóm éche Sāngwéé áhóbé áá ríhób. Nzé nkume' ekáá á tál áhób kéchéé bōob, né nhóbe nēngáne eyóké é mod. ¹⁸ Ngáne édii bán bad híin békume ekáá á tál nēe bad bé nkōñsé, mémpē mēbēl melemlem. ¹⁹ Nyébēn nyéhóbéé bán debyéé dēn-éé nyékúde, nē ábélé nyékobe ne menyinge kéchéé éche e'yóké é' bad éhóbéé. ²⁰ Ké mod átímté' nyé nēngáne ntāñ, ké ádyāg nyé bwēm áyāl, ké'ε ádogé nyé, ké'ε áchāgtē yál ámīn, ké'ε ábōm nyé abén á'sō, nyékobe mó. ²¹ Akwágkē ákóbe me nén, sēnkēnwóngé ene ndín e nlém ábel nyé échē ndín é mekan á yál.

Nhóbe bōob nēngáne eyóké é mod. Mēbē kúmbe, ríkumé-é ekáá á tál áyāl e mekan níme ríbeléé melemlem nēngáne bembapēe bé nlomag bé metóm bēbeléé. ²² Bēlāngé nyé bán bédii bad bé Hibru bēn, mémpē ndii mod a Hibru. Béhóbé bán bédii bad bé Israel, mod a Israel móo mémpē rídii. Béhóbe bán bédii bad bé mbyaa níme Abrahame, mod a mbyaa níme Abrahame móo mémpē rídii. ²³ Béhóbé bán bédii bembāledē ábe Yesu Krīstā, mémpē nlange nyé meé mbélé nsón tómaa bó. Nhóbe' bōob nēngáne mod awē nló méésáá'é áte. Mbélé ntū rí ngíne tómaa bó, nkénkē á mbwóg ngen ne ngen tómaa bó, nkénkūd mbéte é ngíne tómaa bó, nkēmbē-é á nsal rí son ngen ne ngen tómaa bó. ²⁴ Bad bé Israel békébōm me e'tangú móom meláán ne abog, ngen étáan. ²⁵ Bad bé Roma békébōmēn me ntōñ ngen eláán. Ngen póg bad bēmpēe békébōmēn me meláá káāñ bēpōn me awúu. Stíma ékékunnéd sé á edib é nkwe-te ngen eláán. Pónde póg nhóó'áá á edib é nkwe, nén dēmbēnléd áyāl e epun ehóg ésyāā, nkuu ne müte. ²⁶ Nkénkē meke bwāmbwam. A meke-tē wē, e'dib é'képōn me ahóod. Mponé alongé abód á mekáá mé bechíb, á mekáá níme ábēm bad bé Israel ne á mekáá níme bad ábe béesē bad bé Israel. Mponé alongé abód á dyad á mbáá, rípōn alongé abód á ehyānge, rípōn alongé abód á edib é nkwe te, rípōn-ne alongé abód á mekáá mé bad ábe bēhóbe bán bédé bad bé Krīsto áde béesaá. ²⁷ Mbélé ntū rí ngíne, nnāngé epin ngen ne ngen. Donge á pónde meewóo'áá chóm éche rídyákgē ké'ε ké chóm éche rímwákgē, meéyōgke'áá-é pónde awón ádyé ndyééd. Donge á pónde ahéb ábágáá me á yál bwāmbwam meewóo'áá-é chóm éche ríhākgē á yál. ²⁸ Amīn e rímén mésyāā, nwóó rímē nlém áte mbwe-té ānān

mwembé rísyāāl míme rídé ásē echēm bwām. ²⁹ Nzé mod eewúu áte áyāl e mekan mé Dyōb, mbélé nwóg yāl áte melelem ngáne móm̄pē áwógēé. Nzé bébélté mod mbéb, mbélé nwóg ndutul bwāmbwam.

³⁰ Nzé rítāngéné ekáá akum á tāl, né chōm éche rítāngéné ekáá akumēn á tāl édií mekan míme mébele' boŋ bad bényín me nēngáne mod awē eewóo ngíne. ³¹ Dyōb, Sáá awē Sāngú Yesue, abíí aá meékālēē metóm. Mekanag mébê ne mó á ngíndé ne á ngíndé. ³² Ade mbédé á dyad á Damaskos, nkamlēne awē ambé ásē e kōŋ Aretase ambané sánze ânōn nsāl mé e'ké ní dyad rísyāāl ábel boŋ békōb me. ³³ Bad bénhē me á elōŋ-tē, bébidéd me á wínde echē ebédé á eséd éche ēnləŋnéd dyad, bésūdēd me á ndəəb, dōo rínyágté boŋ nkē-ε.

12

Dyōb álúmté Paale mekan á ndóg-te

¹ Mēbē ríkumé ekáá á tāl. Kénēé edíí bán nē déewōŋgānnē. Boŋ mēkē á'sō áláa nyé tāngene ndóg éche rínyíné ne mekan míme Sāngwéé álúmté me. ² Mbíí dyam áde dēmbēnléd ne mod awē adúbpé Krístəə nhóg. Dyōm á mwē ne ríniin áde átómé ámbíd, Dyōb dēnsog mó ákēēn mó ádyōb á ndágke echē etómténé achab ámín. Meebíí'é ké ankē áwed á ekob é yāl ké'ε á edəədəŋ, Dyōb dōo abíí. ³ Mbíí-ε chōm éche ébēnlédé ane mod áwed, kénēé méebíí'é ké á ekob é yāl dōo ábédé ké'ε á edəədəŋ, Dyōb dōo abíí. ⁴ Krístəə ansog mó, ákēēn mó á Paradis. Ahed Dyōb dénlāā mó mekan míme éemwagké aá moonyoŋ a ekob é yāl áhōb wēé bad bém̄pē. ⁵ Ayāl e ene ndín e mod dōo mékummé ekáá á tāl saké áyāl echēm chēn. Chōm éche mékuménne ekáá á tāl édií mekan míme mélúmté' bán nwóo yāl e moonyoŋ. ⁶ Boŋ ké mendəŋ ké ekáá akum á tāl, méenyínédte nēé eyókél é mod áyāle mbále chōo mékanlé. Méekuménne échē ndín é mekan ekáá á tāl ábel boŋ nyéēbāgē me edúbé áyāle échē ndín é mekan. Boŋ pēn ndəə meé nyétéd me ngáne rídíí áyāl e mekan míme mbeléé ne míme n'yágtéé nyé. ⁷ Boŋ ábel boŋ meebág kúmbe áyāl e mímé mekan mé menyáké míme Dyōb álúmté me, boŋ ábēl-le nwóg, Dyōb dēmbēl aá ríwōŋ nkole á yāl míme mbélé'áá me ríwógé e'wē bwāmbwam. Mmēn nkole mbédéé nēé mēsēnze míme Satané álómé átaged me ábel boŋ meebág kúmbe. ⁸ Nkánne wēé Sāngwéé ngen éláán, ríchāā mó meé ákobēn me mímén metake. ⁹ Boŋ chōm éche ánlāā'ε me ébédéé aá, "Nsimé míme mbágé wē ríkwógé wē. Nwédé wē áte nyaa echē étóméé metake mēsýāāl áte míme éwóo. Ayāle á pónde echē ngíne éēbāgkē mod áte dōo echem ngíne éwōŋganné mó áwéd mó áte." Bəəb-pəə, mébē menyīŋge ákum ekáá á tāl áyāl e mekan míme mélúmté' bán ndíi moonyoŋ a ekob, ábel boŋ bad bényín nēn bán ngíne echē Krístəə édé me áte, chō-'aá ewéde me áte. ¹⁰ Né-əə, á yāl e Krísto, mbélé mbé menyīŋge ké áde méewúu'ε áte, ké áde bad bésýāā'ε me, ké áde mekan mélēnlédé me áte, ké áde bad bétagteé me ké'ε áde rídíí á ndutul tē. Nhóbe nēn áyāle pónde ké ehéé áde méewóo'ε ngíne, Krístəə abelé ábē me ngíne.

Paale atōŋtan mwembé míme rídé á Kōrinto

¹¹ Nhóbe nēé eyókél é mod boŋ nyēē nyékəə boŋ ríhəbē nē. Nyēmbé nēé nyéhóbeé me mekan mé bwām áyāl. Ké émbē bán meésáá dyam, boŋ pēn bad ábe nyéchəgēé bán bembapēé bé nlomag bém̄báá, béētóméé me áyāl e chōmchōm. ¹² Ade mbédé ne nyé, menwesēn álúmed nyé e'chemléd ne ábel menyáké mé ngíne álúmed nēn bán ndíi mbapēé a nlomag awē Dyōb álómé. ¹³ Etóméé abele áde mbēnlé nyé boŋ meékwentene meé nyésábe me, nyéláa me nyaa empée echē rítédé bad bé mwembé míminíí meé bédé me etógnén tómaa nyé. Nzé édé nēn bán nē áde awusé, nyélagsén me.

¹⁴ Bəəb ndé mboŋsēn əpē áwēn ngen éche élónténé éláán boŋ pēn méetagédte nyé. Méepāgkē ábel boŋ nyébage me bwēm boŋ nyébēn-εé nyékəə boŋ mípag. Nyétāngéné abíi nēn bán besáá ne benyaá bé bán bəə bétāngéné ábab bán atəgēn saké bán bétəgné benyaá ne besáá. ¹⁵ Mēbē menyīŋge ábēnled kéchéé éche ríwóo kəəŋne yāl echēm, áwōŋgen

nyé. Nzé ndáá nyé bwâmbwam, nédē nyémpē nyéetânḡenēé me adəŋ bwâmbwam-ε? ¹⁶Nyébēn nyébíí nén bán menkēntagédte nyé, boŋ mod ampée ahóbé aá membé akwáb, rídogné-’ε nyé metóm. ¹⁷Chán mēndogké nyé? Bad ábe ménlōmmē áwēn menláá bó mée bédog nyé-yε? ¹⁸Mencháŋ Tituse mée ápe áwēn, nlómén-ne mó aníníí mwānned á Krīsto. Nédē nyéēhōb bán áde Tituse ápedé áwēn, andog nyé-yε? Eesaá mbále nén bán sé Titus sēwóó mewēmtēn mehóg-ε?

¹⁹Kapóg enén pónde esyāál nyēwēmtan bán sēhede éched yāl nzom asuud ahób áde séhóbēé bán sēkánlé nyé mbále. Eesaá nē, kéchéé éche sélāḡeé nyé sélāḡe nyé chó nēe bad ábe Krīstāá ályáḡtēé, Dyōb-pe áwóge’ chōm éche séhóbēé. A-baányəŋ bé edəŋge, kéchéé éche sébēléé, sébēle chó áwéd nyé áte. ²⁰Mbáa’ nén mée áde mépēé áwēn mētān nēe nyébēléé mekan níme méedəə’é, me-’ε ámpē mēbēl mekan níme nyéedəŋgé. Mbáa’ nén mée áde mépēé, mētān ngáne nyébēn ne bēn nyésēnléé, nyésiideé nhóg ne aníníí, nyéliḡneé nhóg ne aníníí, nēe nyéedəə’é bán mod ampée awóŋ edúbé, nēe nyésyāŋneé, nyéhóbēé nhóg ne aníníí ámbíd, nēe nyédíí kúmbe, nēe nyébēléé-’ε mam mé epuutéd. ²¹Mbáa’ nén mée áde mépēé áwēn ámpē, Dyōb déwōḡéd me e’sōn áwēn é’sō. Mēsudén-ne áyāle bad híin átíntē echēn bédíí bēbēle’ mekan mé mbéb níme bēbēlé’áá bəəb, ésebán bēhəŋlan ádab abé dé mbéb ábēl ngáne Dyōb áhedeé. Bēbēle’ mekan mé mbinde, békábe mesón, bēbēle-’ε mekan níme mbinde níme méwóḡte bó e’sōn.

13

Paale abagé elébé é asóg

¹Nén délōntēn ngen éláán áde mḡpagké áwēn. Eténlédé á kálag e Dyōb nén bán, “Nzé békáadte mod bétāḡénéé awóg wēe mbóŋ ébe ké’ε éláán.” ²Ade mēmpēé áwēn ngen éche énlōntēn ébe, menláá nyé mée mēkōḡsēn bad ábe bēbēle’ mbéb átíntē echēn. Ndíí nlāḡe-’ε bó bəəb, nlāḡe-’ε bad bēmpēe ábe bómpē bēbēle’ mbéb, ké bəəb áde méesaá ne nyé. Ade mépēé ámpē, méewóḡké modmod ḡəł. ³Ene pónde dōo nyébíí’é bán kéchéé éche ríhóbēé éhúú ne Krīstāá. Eesaá nén bán Krīstāá eewúu’é áte áyāle e chōm ésyāál eche ábēléé, boŋ alúmte’ eche ḡíne átíntē echēn. ⁴Edé mbále nén bán Krīstāá nēḡgáne moonyəŋ, enkēnwóḡgé ḡíne áde bēmboméé mó á awəḡ. Boŋ kénē, adé á alongé bəəb, áyāle Dyōb dēmbēnléd eche ḡíne ábane mó á alongé ámpē. Abé áde sédíí mod nhóg ne Krīstāá, sémpē nēḡgáne baányəŋ séewúu’é áte. Boŋ sémpē séēbē á alongé ne Krīstāá á ḡíne e Dyōb, sébēlé-’ε nyé chōm ésyāál éche sétāḡénéé nyé abele.

⁵Nyé mod téé mwēn átōŋ yāl asimēn, ábíí ké alongé ádēn áde nēḡgáne alongé á bad ábe bédúbpe. Ndúbpe mée nyé mod téé abíí nén aá Yesu Krīstāá adé mó áte. Nzé nyé mod téé asimné yāl né nyéēbíí nén bán á mbále nyédé ne Krīstāá. ⁶Ndúbpe mée nyéchemé nén bán nsón níme sébēléé rílúmte nén bán sédíí bembapēe bé nlomag bé mbále. ⁷Sékānne Dyōb nén bán nyéēbēlé’ awusé ké ahóg. Séekánnéé nē abel boŋ bad bényíŋ bán sédíí bembapēe bé nlomag ábe bēbēle nímaab nsón bwám. Boŋ pēn, sékānne’ nén bán, nyébēle mekan nyaa echē etāḡénéé kénēe édíí bán dōŋge á bad bēhōb bán séelúmteé chōmchōm éche élúmte’ bán sédíí bembapēe bé nlomag ábe bēbēle nsón bwám. ⁸Edé nén áyāle séēhēlēē-se sébēl dyaḡdyam áde átāḡan nkalaŋ ní bwám ní mbále. Boŋ pēn chōm éche sébēléé édíí áwóŋḡen bad ábíí ne ábēl ngáne nkalaŋ ní bwám ríhóbēé. ⁹Sēbēlé sébé menyíḡe nzé sēnyíné nyébēle mekan níme mēlúmte nén bán adúbe áwúú nyé áte, ké sépēn sēnyínnéd bán séewúu’é áte áyāle séenyínēé nzom ké póg ákōḡsēn nyé. Sékānne’ nén bán Dyōb áwóŋḡen nyé nímmēn mbeltéd mbē bwám ne abé dēn. ¹⁰Nén dōo ákáá boŋ rítel’ nímmēn mekan, kénēe édíí bán méesaá ne nyé. Ntenle nyé ábēl boŋ nzé mpedé áwēn meēbēnlād ḡíne eche Sāḡḡwéé ábágé me ákáne nyé áte. Kunze eche Sāḡḡwéé ábágé me edíí ábēl boŋ níwóŋḡen nyé áwéd nyé áte saké ábēl boŋ níbēnled chó ásuud nyé.

Melēntēn mé asóg

¹¹ Asóged enén kálag, a-baányan, nyébê menyin̄ge. Nlân̄ge nyé m̄é nyéh̄an̄len, áden abé abê bwám ne abé d̄én. Nh̄ede m̄é nyéw̄ôg éch̄em elébé. Nyéw̄ôn mew̄êmt̄en meh̄óg. Nyébê n̄san̄ ne nh̄óg ne aníníí. Nzé nyéb̄el̄é m̄m̄én mekan m̄esȳā̄l, Dyõb áde ab̄el̄é bon̄ nyéd̄āen, nyéb̄é-’ε n̄san̄ ne nh̄óg ne aníníí, d̄enaméd nyé. ¹² Nyéh̄ê nh̄óg ne aníníí t̄āl á d̄in á Yesu. Bad bé Dyõb b̄esȳā̄l b̄élómmé nyé mel̄ent̄en.

¹³ Nk̄anne’ n̄én m̄é nsimé míme S̄an̄gú Yesu Kr̄ist̄ā, ed̄an̄ge é Dyõb, ne n̄lat̄én míme Ed̄áád̄an̄ éche Esáá ép̄een̄é, b̄éb̄ê ne nyé.

Kálag echë Paale áténlé Baá Galesia Ndibned n kálag

Békálé'áá nkalanj ní bwám tângene Yesue áfinté e bad ábe béesë bad bé Israel, bad bēnkōb-pe mó. Atote démbid áyāl e nímén nkalanj áde áhóbe ké mod atāngéné mbéndé e Mosēe ahíd ábel boj ákonj mod a Krīsto abé. Paale alúmté áte nén aá chōm éche ékəə' boj mod ákud alongé áde Krīstəə ábageé édii adúbe áde áwóó. Boj áfinté e mwembé míme mbédé a dyad á Galesia, dyad á mbwóg e Roma e Esia Mainə, bad bēbédé ábe bētāngánnáá ayáge áde Paale, bēhōbē nén bán mod atāngéné ahíd mbéndé e Mosēe ábel boj ákobned á'sō é' Dyōb.

Kálag echë Paale áténlé mwembé ní Galesia ebédé ábel boj bad ábe bēhídé'áá adúbe áde déetāngene bétim ámbid bēhíde adúbe á mbále.

Paale aboótédé enén kálag álumed bad áte kunze echë awóó ábē mbapēe a nlómag awě Yesu Krīstəə. Alúmté áte nén aá abé áde módíi mbapēe a nlómag áhúú ne Dyōb saké ne moonyonj. Alúmté-'e áte nén aá míme nsón menkonj abé abel nsón áfinté e bad bé Israel. Ahóbé-'e ámpē nén aá adúbe dēmpen dōo ákəə' boj bad bēkobned á'sō é' Dyōb. Asóged enén kálag, Paale alúmté áte nén aá abé á mod a Krīsto ákag ne edənge éche ehúú mó á nlém tē, adúbe áde adúbpé Krīstəə.

Nkabtéd n kálag

Ndibned n kálag 1.1-10

Kunze echë Paale áwóó ábē mbapēe a nlómag 1.11-2.21

Nkalanj ní bwám mé nsimé ní Dyōb 3.1-4.31

Kunze e mod a Krīsto ne chōm éche atāngéné abel 5.1-6.10

Nsógten 6.11-18

Paale alómé melēnten

¹ Me Paale, mbapēe a nlómag nhóg, me-éé ntelé enén kálag. Saké baányonj bēpwédé me ábē mbapēe a nlómag. Meébenlād-taá kunze e moonyonj. Boj nímēm mpwēdtéd rihúú ne Yesu Krīstəə bó Dyōb Titée, awě apuúdté mó. ² Mmēn ne bad bé Krīsto bésyāal ábe bédé ne me hén, sēlómme' mwembé rīsyāal míme rídé á Galesia melēnten. ³ Nsimé ne nsanj ní Dyōb Titée awēd bó Sāngú Yesu Krīstəə mbē ne nyé. ⁴ Nyébíi bán Yesu Krīstəə abagé eche yāl áwé áyāl e nímēd mbéb ábel boj áhūd syānē á mbeltéd mé mbéb míme rídé á nkōjsēte chii. Abelé nē áyāle nē dōo Dyōb Titée ántí'í. ⁵ Mekēnag mébē ne Dyōb á ngíndé ne á ngíndé. Ebē nē.

Nkalanj ní bwám mémpēe méesaá

⁶ Dyōb ápwédé nyé ábē ábē bad ámbid e nsimé míme Yesu Krīstəə ábénlé nyé. Boj édé me e'kōmtēn é' yāl-áte ányín nén bán nyēwámséné Dyōb atēde, nyēhíde ayáge démpēe ádē nyéwémténé bán áde nkalanj ní bwám. ⁷ Nkalanj ní bwám mémpēe méesaá. Baahóg bédé ábe bēpuutad nyé. Bēhēde nkalanj ní bwám míme Yesu Krīstəə ahənjlen. ⁸ Boj ríláa nyé nén mēé, nzé ké sé, ké'ε ángel ehúú ádyōb boj ekānlé nyé nkalanj ní bwám míme rídé nhənjlén ne míme sēnkáléé nyé, e'dim é'bē ne mó. ⁹ Sēmmād nyé aláa, nlānge-'e nyémpē mēé, kénzēé awě akānlé nyé nkalanj ní bwám míme rídé nhənjlén ne míme sēnkáléé nyé, boj nyékōb-pe, e'dim é'bē ne ane mod. ¹⁰ Ngáne ríhóbēé nén, nyéewémtán nén bán nhēde' mēé baányonj bēchəge' me dīn á bwám. Meéhēdēē nē. Dyōb dōo ríhēdeé mēé áchəge' me dīn á bwám. Nzé émbē nén bán ndii nhēde mēé baányonj bēchəge' me dīn á bwám, né méesaá mbālede awě Krīstəə.

Nkalanj míme Paale rihúú ne Krīstəə

11 A-baányan, nhede' meé nyébii nén bán nkalan mí bwâm míme ríkánlé nyé, méēhū'é ne moonyon. 12 Moonyon ké nhóg eelângeé me nímē nkalan, modmod eeyágte'áa me. Bon Yesu Krístə mwən móo alúmté me nímē mekan áte. 13 Nyêwógé ngáne ádēm alongé démbēē ngen e'só adē ríhídé'áa mbeltéd mí bad bé Israel. Nyêwógé nén bán ntagté'áa bad bé Krísto ne nhel rísyāāl. Nhede'áa meé nímā bó moosyāál. 14 Nhídé'áa ayáge á bad bé Israel tómaa bēd bésyāāl ábe syāābō sēbédé kōd. Menwōŋ-'ε kán áte bwāmbwam áhíd elem éche ábēd betaa. 15 Bon kénēē ébédé nē, Dyōb démmād me apwēd né bēēchyáá'é me. Anchélé me ne nímē nsimé, ábele mó. 16 Anlúmed me awe Mwān ábel bon ríkanle bad ábe béesē bad bé Israel nkalan mí bwâm míme ane Mwān. Ade ábélé nē, menkēntánne modmod meé ayáged me dyam áde rítāngéné ábel. 17 Bon ábwōg-ábwōg menkē á mbwōg e Arebia. Ambīd e pōndé, mentīm ambīd á dyad á Damaskos. Menkēnkaá-'áa ké á Jerusalem áke dényīn bad ábe bēnsēbē bembapēē bé nlomag abé. 18 Ambīd e mwē rílán dōo nkíi á Jerusalem ányīn Petro.* Membé ne mó áwed dyōm dé e'pun ne é'taan. 19 Menkēnyīnné mbapēē a nlomag ampée ké nhóg ésebē Jemse, Sāŋgú Yesue mwānyan. 20 Mam míme rítenlé nyé médé mbále. Dyōb ábíi áa saké metóm móo ríkalé. 21 Ade ríhúú á Jerusalem, menkē á mbwōg e Siria ne á mbwōg e Silisia. 22 Ene pōndé né bad bé Krísto bé mwembé mé myad mé mbwōg e Judeya bēēbī'é me. 23 Bēwógé'áa wógén bán, “mod awē ahágé'áa bad bé Krísto á meséb mwən atimé bōob akanle bad áa bad bédúbe Yesu Krístə, melemlem mé adúbe míme áhéde'áa abóded.” 24 Dyam áde Dyōb ábénlé me démbēl békéné'áa Dyōb.

2

Bembapēē bé nlomag ábinií béchéme nsón míme Paalē

1 Ambīd e dyōm á mwē ne ríniin, menkē á Jerusalem ámpē. Ene pōndé menkē áwed ne Banabase, menwálé-'ε Tituse ayāl. 2 Menkē áwed ayāle Dyōb dénhōb áa ríke. Ade ríbedé áwed, syāābe belyáged bé mwembé sēnkē kun. Mentánléd bó nkalan mí bwâm míme mēnkálé bad ábe béesē bad bé Israel. Membel nē ábán nén nsón míme ríbelé, ne míme rídií mbele', méēbōō' ngēn. 3 Bēnkōb dyam áde ménlāā'é bó. Ké Tituse awē ambé mod a lon á Grikia awē abédé ne me, bēnkēnyágédté mó nén bán bétāngéné mó ayag. 4 Kénē, donje á bad bé metóm ábe bēnsōl átínté e bad bé Krísto byánán bōmpē bédé bad bé Krísto bēhéde'áa bán bēyag mó. Abē bad bēnsōl átínté echēd á mesōom-tē ábel bényīn ngáne débēlé mekan ne kunze esyāál ayāle syānē dedé ne Yesue. Bēhéde'áa bán débē betān, déhíde' mbéndé e bad bé Israel. 5 Bon sēnkēnháá bó etál ké mwāmpīn, ayāle sēhedé'áa nén bán nyébē nyébii ngáne mbále e nkalan mí bwâm ékóó abé.

6 Bad-te ámpē ábe bēbédé áhed nēē belyáged bé mwembé, bēnkēnwōngé dyamdyam ábád ámīn e mam míme rí'yágté. Ké né-'ε, abé áde bēmbēē belyáged dénkēnwōngé dyamdyam ábel ne me ayāle moosyāál adii nyaa póg á'sō é' Dyōb. 7 Bon bēntim anyīn nén bán Dyōb ábágé me ekag ákale bad ábe béesē bad bé Israel nkalan mí bwâm. 8 Edé nén bán, Dyōb áde ápwédé Petro ábe mbapēē a nlomag wēē bad bé Israel, dō-'áa ápwédé mémpē ábe mbapēē a nlomag wēē bad ábe béesē bad bé Israel. 9 Ade Jemse, Petro ne Jone ábe bad bēmbī'é nēē mekon mé mwembé bényīné bán Dyōb ábágé me nímē nsimé ábe mbapēē a nlomag, bēnhē sé Banabase ekáá-áte, álúmed nén bán békóbé sé nēē bad ábe bōbōo bebele' nsón nhóg. Syāābōo sēntii nén bán, sēbē sékanle bad ábe béesē bad bé Israel nkalan mí bwâm, bō-'ε bēbē bēkanle bad bé Israel. 10 Bēnlāā sé pēn bán, séēchatán betóótōkē bé bad awōngēn. Nē dō-'áa ábédé dyam áde mēndāŋ'é ábel bwāmbwam.

Paalē akánné Petro áte á dyad á Antyōg

* 1:18 Petro: Kálag é'só éwóo Sepase. Adé dīn adii melemlem nēē Petro.

11 Ade Petro ápédé á Antyog, menkáné mó áte átíntê e bad áyāle abelé'áá dyam áde déebo. 12 Ade ápédé áwed pēēn, ammentēn ndyééd adyé ne bad bé Krīsto ábe béesē bad bé Israel. Boṅ áde donḡe á bad bé Israel bébidé wēe Jemse á Jerusalem boṅ bépe á Antyog, Petro ambootéd mekuu adol ámbíd. Eedyáge'aá ndyééd ámpē ne ábē bad ábe béesē bad bé Israel. Ambel nê áyāle abáá'áá epepé é bad ábe béhóbé'áá bán bétāḡéné bad ábe béesē bad bé Israel ayag. 13 Nê dēmbēl bad bé Israel ábe bémbē bad bé Krīsto bómpē bēmbotéd mekuu adol ámbíd. Káāḡne Banabase mómpē anhíd bó ábel áde awusé. 14 Ade rínyíné nén meé béebelēé mam ngáne nkalaní m'bwām ríhóbēé áá bébel, menláá Petro á'sō wēe bó moosyāál meé, "Kénēe édíí mod a Israel, etēdté mbeltéd m' bad bé Israel, ebele mam bōob nēe bad ábe béesē bad bé Israel. Chán-nō éhele ényāḡtē' bad ábe béesē bad bé Israel áhíd mbeltéd m' bad bé Israel?"

15 Sōo bēn awē dedé bán bé Israel se á nchyáátēn, deésaá nēe bad ábe béesē bad bé Israel ábe débíí nén bán béēbii'ē mbéndé é Dyōb. 16 Boṅ kénē, debíí nén bán Dyōb déekobēé mod nēe mod awē asáá áyāle áhídeé mbéndé. Adúbe áde mod adúbpé Yesu Krīstā dōo ábele' boṅ Dyōb ákōb mod. Né-ōó ké syānē ámpē dedúbpé Yesu Krīstā ábel boṅ Dyōb ákob syānē áyāle adúbe áde dedúbpé Yesu saké áyāle dehíde mbéndé. Dyōb déekobēé modmod áyāle áhídeé mbéndé. 17 Ahed áde déhēdeé bán désāḡ á'sō é' Dyōb áyāle adúbe áde dedúbpé Krīstā, ábele donḡe á bad bé Israel bényíne' syānē nēe bebel bé mbéb áyāle deehídeé mbéndé é bad bé Israel ámpē. Nédē élúmte' bán Krīstā móo abelte' syānē mbéb-ε? Aáy, nê déehelēé-se ábé. 18 Boṅ nzé ntimé ámbíd ámpē boṅ nhíde' mbéndé éche mēmmadté atēde, né nkwedé mbéndé. 19 Nzé béhíde mbéndé chó ne chó, né nwédé. Né mbéndé chēn-naá ewúú me. Boṅ Yesu Krīstā anhúd me á mbéndé-te, ábel ríhēl Dyōb ábele. 20 Awé áde Yesu ánwēē á awōḡ áde nén bán mémpē menwé. Meésaá á alongé ámpē. Krīstā mó adé me áte. Né-ōó, kéchéé éche ríbelēé á nkōḡsé-te wēn bōob, mbelē' chó ne adúbe áde rdúbpé Mwān a Dyōb awē adáá me, boṅ awé-ε á nló rímēm. 21 Meésaá nhōḡ awē ahele ahób nén áá nsímé rí Dyōb méesaá dyamdyam. Ayāle nén, nzé émbē nén bán Dyōb áhelese ákōb mod áyāle ahíde mbéndé, nédē né Yesu awédé á awōḡ ngēn.

3

Mbéndé káa adúbe

1 E'yókél é' bad bé Galesia. Nlem áhéé adyéde nyé nén? Nyéēkamtánné ngáne ménlūmēdtē nyé áte nén meé, Yesu awédé á awōḡ á nló míme nyé moosyāál-ε? 2 Ndáá meé ríseded nyé dyam ahōḡ. Póndé echē nyékúdé Edāádāḡ éche Esáá, áyāle nyéhíde'áá mbéndé e bad bé Israel dōo nyēnkudté chó-yε? Ngé áyāle nyéndūbēē nkalaní m'bwām míme nyénwōḡkē? 3 Chán nyédíí eyókél nén? Nēe nyémáá abooted dé ábel ngáne Edāádāḡ é Dyōb éhēdeé, mbeltéd rímēn ríhēdeé atím á asōḡ hēn bōob ngáne mewēmtēn mé baányoḡ ríhēdeé-yε? 4 Nyēkudé metake áde nyédúbpé Krīstā. Nédē rímē metake médé ngēn-ε? 5 Dyōb dēmbē nyé Edāádāḡ éche Esáá, ábēl-le menyáké átíntē echēn. Ayāle nyéhíde'áá mbéndé dōo dēnkāḡ boṅ ábelé né-yε? Aáy, saké nê dēnkāḡ. Nkalaní m'bwām míme nyéndūbēē móo mēnkāḡ boṅ ábel nê. 6 Nyénōne mod nēe Abrahamē. Eténlédé nén bán, "Andúbé Dyōb. Nê dēmbēl, Dyōb dēnkob mó nēe mod awē asáá." 7 Nyésōḡtēn-nōó nén bán bad bésyāál ábe bédúbpé Dyōb ngáne Abrahamē ándūbēē bóo békóó bán ábe Abrahamē abé. 8 Eyale é Dyōb énhōb á'sō e' póndé nén bán Dyōb dékōb bad ábe béesē bad bé Israel nēe ábē bad áyāle bédúbpé mó. Nén démbýēēn bootya póndé eche Dyōb dénláá-é Abrahamē áá, "Mēenaméd meloḡ mé nkōḡsé mésyāál ámbíd echōḡ." 9 Né-ōó Dyōb dénaméd moosyāál awē adúbpé mó melemlem ngáne ánnamēdté Abrahamē. 10 Nyébii-ε nén bán e'dim é'dé ne baásyāál ábe bēbánné nlém nén bán ahíd á mbéndé dōo débēl boṅ Dyōb ákob bó. Eténlédé á kálag e Dyōb nén bán, "E'dim ne kēnzéé awē eehíde' mbéndé ésyāál éche éténlédé á kálag e Dyōb." 11 Bōob-pōó élúmte nén bán modmod

eékobnadté á'sō é' Dyöb áyāle áhídeé chōm-ée mbéndé éhedeé. Nhóbe nê áyāle éténlédé nén bán, “Bad ábe békóbnédé á'sō é' Dyöb áyāle bédúbpé, béküd alongé áde déemaá'.”¹² Mbéndé eewóó' é dyamdyam ábel ne adúbe. Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, “Nzé mod ahíde' mbéndé ákud alongé, atāngéné mbéndé ésyāal ahíd.”¹³ Boḡ Krīstā ahúde syānē á e'dim ábe dékúde á mbéndé-te. Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, “E'dim ne kénzēé awe bébómmé á awōg.” Né-óó, áde bébómmé Krīstā á awōg, ampém e'dim áyāle mbéb mīmēd.¹⁴ Yesu Krīstā ampém e'dim ábel nén, bad ábe béesē bad bé Israel békud nnam níme Dyöb dénhōbpē aá, Abrahamē áküd. Nê ákóó adúbe áde dédúbpé mó, ábéle syānē ampē dékudé Edāādāḡ éche ánhōbpē aá móōbē syānē.

Mbéndé ne dyam áde Dyöb dénhōbpē aá móōbē

¹⁵ A-baányan, ndāó mēé rítēd nhāgtén ne mekan níme mébenlad epun téé. Nzé bad bébe bétéde nsəl, boḡ bétíidé dyam, bépédé-'e á nchemten, modmod éehēlē-se ahúd dó áse.¹⁶ Dyöb dēmbē Abrahamē ne mwān akag. Kálag e Dyöb eehóbeé nén aá, “bán” byánán bad bébúú áte. Ehóbé nén aá “mwān.” Krīstā mó-'aá adé ane Mwān.¹⁷ Chōm éche ríkoo' é ahób édíi nén Dyöb démwē melē ne Abrahamē Dyöb áhób-pe aá móōlōnēd áde akag. Mbwókel é mwē éniin ne móom mé mwē meláán, ámbíd e nê, dōó Dyöb ábágé Mosē mbéndé. Echē mbéndé éehēlé-se ébóó mímē melē, se éhúd dyam áde Dyöb áhóbé áse.¹⁸ Nzé émbē nén bán, Dyöb ábage' nyé kéchéé éche átāngéné ábē bán abe áyāle nyéhídeé mbéndé, né mímē nnam níme ábageé nyé méesaá ampē áyāle dyam áde ánhōbpē aá móōbelé Abrahamē.¹⁹ Cheé-ō émbē nzōm echē Dyöb ábágné mbéndé? Ambē chó álúmed bad chōm-ée ábel dé mbéb ákóó abé. Ene mbéndé entāngén-ne abé káāḡ ne pónde eche mwān a mbyaa níme Abrahamē awē Dyöb dēmbēnnē akag ántāngēne ape. Dyöb dēmbē mbéndé wēé ángel ábe Mosē. Mosē mó abédé mod-a-tíntē a baányon ne Dyöb.²⁰ Bōōb-pōó mod-a-tíntē ahēdnad nzé bad bédé mbíd ébe. Boḡ Dyöb dēmbē Abrahamē akag ne mó mwēn, áde mod-a-tíntē éesaá.

Nsón níme mbéndé éwóó

²¹ Nédē nén álúmte bán mbéndé epentan akag á Dyöb-e? Aáy, éesaá nê mbéd. Nzé émbē nén bán mbéndé embé echē ebage alongé áde déemaá', né desáá á'sō é' Dyöb ahíd áde déhídeé chó.²² Boḡ kálag e Dyöb ehóbe nén aá, mbéb ríháá nkōḡsé rísyāal. Né-óó nde echē Dyöb dénhōbpē aá móōbē, abagé chó wēé bad ábe bédúbpé Yesu Krīstā.²³ A pónde eche Krīstā éepēdēē, mbéndé enhaḡ syānē, dēmbé-'e áse e mbéndé káāḡ ne á pónde eche Dyöb dénlūmēdtē nén aá bad bésūm nlém wēé Krīstā.²⁴ Né-óó mbéndé chó enōné'áá sé káāḡ ne pónde eche Krīstā ápédé ábel nén Dyöb ákob sé áyāle adúbe áde sédúbpé Krīstā.²⁵ Bōōb áde pónde épédé echē déttāngéné nlém asum wēé Krīstā, chōm étāngēneé abé éche éne' sémpē.²⁶ Nyé moosyāal nyédíi bán bé Dyöb áyāle adúbe áde nyédúbpé Yesu Krīstā.²⁷ Nyékudé edusen, né-óó, nyédé mod nhóg bōōb ne Krīstā, nyēwóó-'e kunze bōōb néé mó.²⁸ Né-óó nhāḡlén méesaá ken mod adé mod a Israel, ken mod éesaá mod a Israel, ken mod adé ntāḡ ké'ε kunze, ken mmwaád-ε ké'ε mwēnchóm. Nyé moosyāal nyédíi mod nhóg áyāle nyédúbpé Yesu Krīstā.²⁹ Ngāne nyédíi bad bé Krīsto, nyédíi bán ábe Abrahamē, nyééküd-te nnam níme Dyöb dénhōbpē aá móōbē Abrahamē.

4

¹ Chōm-ée ríhóbeé édé nén, mwān awē sáá átíidé aá móōdyé eche mbwóg, nzé adíi adé mwēndem, ábelé abé néé mbēledē, kénée édíi nén bán mó akoó ene mbwóg awōḡ.² Ene pónde, ábelé awōḡ bad ábe belyágnédé mó ne ábe bēnōne' mó ene mbwóg káāḡ né pónde eche sáá átíidé epedé.³ Melemlem nê dōó syānē dēmbēē néé bēndem áde Krīstā éepēdēē. Pónde eched, ngīne é nkōḡsé éntēd syānē ntāḡ.⁴ Boḡ áde pónde eche Dyöb déntíi' é épédé, Dyöb dénlōm awe Mwān á nkōḡsé-te. Ane Mwān ámbíd á abum dé

mmwaád, ákwōg-ke ásē e mbéndé. ⁵ Dyōb dénlōm mós ákōde syánē á mehan mé mbéndé, ábel bon syánē détim bán bé Dyōb. ⁶ Abé áde nyédíí-'aá bán bé Dyōb, ábélé Dyōb álómé Edáádān é Mwān áwesyanē nlém-tē. Echē Edáádān ébélé bōob, dechāge Dyōb bán, “A-Tê.” ⁷ Né-óó nyéēsaá betān ámpē. Nyédíi bán bé Dyōb. Abé áde nyédíí-'aá bán bé Dyōb, Dyōb débē nyé kéchéé éche átāngéné ábe bán abe.

⁸ Ngen e'só, áde nyénkembíí'ē Dyōb, nyébédé betān ásē e myōb míme méesē dyamdyam. ⁹ Bon bōob áde nyébíí Dyōb, ké'ε ríhōb meé bōob áde Dyōb ábíí nyé, cheé ékásá bon nyéhédé mbíd atimen ábe betān ámpē ásē e ngíne é nkōnsé? ¹⁰ Nyéhíde donge dé e'pun néε bīn é'mbáá, nyéhíde-'ε donge á ngōn, donge á pónde áyāle mwē, ne donge á mwē néε bīn é' mbáá byánán Dyōb dōo nyé benléé. ¹¹ Nê ábele' ndé mbwóg nén meé mbébté pónde áyāle nsōn rísyāal míme mbéle áyāle echēn.

¹² A-baányan, ncháa' nyé meé, nyébē néε me, áyāle mémpē ndé bōob néε nyé. Meésaá ásē e mbéndé ámpē. Nyéēbélé-'ε me dyam dé mbéb ké ahóg. ¹³ Nyébíí nén bán áde rísebpé nyé nkalan mí bwām akale, ndyééné'áá nyé áyāle menkēndyé'ε'ε bwām. ¹⁴ Kénéε mímem nkole ríhélé'áá mbel nyébān me áyāl, nyéekēmbān'ε me áyāl, nyéekēnnān-naá me. Nyēnkōb me byánán ángel e Dyōb chōo rídíí, ké'ε byánán Yesu Krístā rídíí. ¹⁵ Ene pónde nyébé menyīnge bwāmbwam. Héé míme menyīnge médíí bōob? Mmēn mbide nyé mbōn nén meé, á pónde eched, nyēndān me nyaa echē, nzé émbē nén bán mod ahelé'áá-se ahúd mīd ábe waáb, áá ábenlad, né nyēnhúd mímen mīd nyébē me. ¹⁶ Nédē ntimé mod a ekōyí awe nyé bōob áyāle ríkánlé nyé mbále tāngene nkalan mí bwām-ε? ¹⁷ Abē bad ábe bēyāgte nyé áyāge démpēe, bēwóo nlém nén bán nyétimen bó, bon bēwōnneé nyé nlém mí bwām. Béhede bán nyéebág ne me ábel bon nyéwōn nlém ábe ne bó. ¹⁸ Ebóó áwōn nlém ábel dyam, nzése míme nlém rídé ábel dyam á bwām. Ebóó áwōn nlém ábel dyam pónde ésyāal, saké nzé nyédé ne me dēmpen. ¹⁹ A-bán bé nlém ábēm, nwóge' e'we bōob áyāl echēn, melemlem ngáne mmwaád áwógeé e'we bé achád. Meéwōg-ke ábē e'we kóān né abé á Krísto ásólé nyé áte bwām. ²⁰ Mendān meé mbé ne nyé bōob ábel mbíí ngáne ríhōbēé áwēn áyāle nyéhóódté me yāl áte.

Elānsēn éche Hagaa ne Seraa

²¹ Nyé ábe nyéhede abé ásē e mbéndé, ndáó nyé asēded meéken nyébíí chōm-éε mbéndé ékoo'ε ahób-ε? ²² Eténlédé á kálag e Dyōb nén bán Abrahame anchyáá bán bé baachóm bébé, nhóg ne mmwaád a ntān, aníníí-'ε ne mmwaád a kunze. ²³ Mwān awē mmwaád a ntān anchyāā'ε, anchyáá mós nyaa eche moonyon áchyáá'ε mwān. Bon akag áde Dyōb dēmbéé Abrahame dōo dēnkōn bon mmwaád a kunze achyáá mwān. ²⁴ Abén bebaád bébé, dehele déhāgtén bó ne melē mé Dyōb mébé. Hagaa adé nhāgtén ne melē míme Dyōb démwēē ne bad bé Israel á mbōod e Sinai á pónde eche ábágé Mosēε mbéndé. Bad bēsyāal ábe bédé ásē e míme melē bédíi betān. ²⁵ Hagaa adíi nēngáne melē míme Dyōb démwēē ne Mosēε á mbōod e Sinai, á alon á Arebia. Bad bé Jerusalem bómpē bédíi bōob néε Hagaa áyāle bó moosyāal bédíi betān. ²⁶ Bon mmwaád a kunze, adé nhāgtén ne Jerusalem awē adé ámín. Ane mmwaád mós-'aá adé nyaá awesyánē. ²⁷ Eténlédé á kálag e Dyōb nén bán, “A-ekōm é mmwaád, we awē weechyáá', hé esaád é menyīnge. We awē weéwōgē e'we é' mwān mbéd, wóg menyīnge áyāle, we awē awōn nchóm ántēdéé, echyáá bán bōob tómaa mmwaád awē nchóm ádíí á ndáb.”

²⁸ Bōob-póó a-baányan, akag áde Dyōb dēmbéé Abrahame ábélé bōob nyédíi bán bé Dyōb melemlem néε Aisigē. ²⁹ Ene pónde, ébédé nén bán, mwān awe bēnchyāā'ε nyaa echē moonyon áchyáá'ε, atāgté'áá mwān awē bēnchyāā á ngíne e Edáádān é Dyōb. Melemlem nē dōo édíí kóān ne chíi. ³⁰ Bon chán kálag e Dyōb ehóbé tāngene nē? Kálag e Dyōb ehóbe' nén aá, “Nān mmwaád a ntān bó mwān. Mwān awē mmwaád a ntān áchyáá eetāngeneé mbwóg eche sáá adyé nchoo ne mwān awē mmwaád a kunze áchyáá.” ³¹ Né-óó a-baányan, deésaá bán bé mmwaád a ntān. Dédíi bán bé mmwaád a kunze.

5

Séesad á mehan-tê ámpē

¹ A mehan-tê dǎo Krístǎa áhúdé syánē ábel bon syánē deebág néε betǎn ámpē. Né-ǎo nyéwêd mekuu ásē, nyéēmwāg-ke se modmod ahé nyé á mehan-tê ámpē.

² Nyéwóglēn με. Με Paale, nlánge nyé nēn μεé nzé nyéwémténé nēn bán nzé béyágé nyé, né nē débēl Dyǒb ákob nyé néε bad ábe básáá, né nsón míme Krístǎa ábélé méehelé-ε-ε níwóngén nyé mbéd. ³ Nsimé nyé etúu áte ámpē nēn μεé, kénzée awē akwénténé aá béyag mǎ ábel bon Dyǒb ákob mǎ, atǎngéné mbéndé ésyāāl ahíd. ⁴ Nyé ké ahée awē awémténé aá mǎtǎngēnē mbéndé ahíd ábel bon Dyǒb ákob mǎ, asénlédé ne Yesuε, ahúdé-ε yǎl á nsimé ní Dyǒb-te. ⁵ Sé ne sé, Edǎádǎn é Dyǒb ébélé selyágé nlém nēn bán Dyǒb dékob sé nēngáne bad ábe básáá áyāle sédúbpé Krístǎa. ⁶ Ken béyágé mod-ε, ken béeyagé mod-ε, nē déewóó'ε dyamdyam ábel ne abé áde dédíí ne Yesu Krístǎa. Chǒm éche édé etógnén édíi, ádúbe Krístǎa. Adé adúbe atǎngéné anyínned ne edǎnge éche déwógné nhóg ne aníníi.

⁷ Ngen e'só, nyékeéné'áá mekan bwām. Nzé-módé ahǎnléné nyé nlém á abum aá nyéehíde' mbále e nkalan mí bwām ámpē? ⁸ Ahǎnlēn áde nyéhǎnléné nlém á abum déehelé-ε-ε áhúú ne Dyǒb, áyāle Dyǒb dēn dǎo ápwédé nyé ábe ábe bán. ⁹ Mod nhóg awē adé mbéb áfíntē echēn, mǎ abépte' baáb ábíníi básyāāl, nēngáne mbumé ní ngun nísonléé nzé béhédé mwǎ esultēn áwēd-te. ¹⁰ Bon pen ndúbpé nēn μεé, Dyǒb débēl nyééhídté ayáge á bad bémpēe bon nyééhíd ádēm. Dyǒb dékǒgsēn mod ké ahée awē apuutad nyé, ábē kénzée.

¹¹ A-baányan, nzé émbē nēn bán ndíi nkale nēn μεé bétǎngéné mod ayag bon Dyǒb dékob mǎ néε mod awē asáá ngáne baá Israel bédúbpé, né chee ékáá bon béhé με á meséb? Nzé nkalé'áá nēn μεé bétǎngéné bad ayag bon meékale'aá kwééd eche Krístǎa áwédé á awǒg, né nē déelijsée bad bé Israel. ¹² Ndǎo nēn μεé ábē bad ábe bépuutad nyé nló áte, békag á'sǎ, béke básélen yǎl e mwēnchóm esyāāl.

¹³ A-baányan Dyǒb dénehēlē nyé áhide á mehan-tē. Bon abé áde nyéesaá á mehan-tē ámpē déebagéé nyé kunze ábel kéchéé éche échēn ekob é yǎl éhedeé. Bon pen, nyémod-tée ábenle waáb á edǎnge-tē. ¹⁴ Nyébele' nē áyāle nzé beládé mbéndé ésyāāl, chǒm éche éhóbée édíi nēn, "Edǎn mwǎnyon ngáne édǎá echoy yǎl." ¹⁵ Bon nze nyétimé nyékwaglan, nyéwanne-ε nhóg ne aníníi néε nyam é mehín, nyétéd pǒndé. Nzé nyéetede pǒndé, ne nyéewūū nhóg ne aníníi ne awúu ásyāāl.

Edǎádǎn é Dyǒb ne ekob é yǎl

¹⁶ Né-ǎo, nlébe nyé nēn μεé nyémwε Edǎádǎn é Dyǒb élyágte nyé. Nē débēl nyéebelée mekan με mbéb míme ekob é yǎl éhedeé. ¹⁷ Mam míme ekob é yǎl édǎá, méekagké ne mam míme Edǎádǎn édǎá. Mam-me míme Edǎádǎn édǎá méekagké ne mam míme ekob é yǎl édǎá. Echén ngine ébe éwane'. Nē ábele' nyéehēlēε dyam ábel áde nyédǎá ábel. ¹⁸ Bon pen nze Edǎádǎn é Dyǒb élyágte nyé, né nyéesaá ásē e mbéndé ámpē.

¹⁹ Mbeltéd mé ekob é yǎl méeyǎgtádtéd. Ndíi mbeltéd néε akáb dé mesón, ábel dé mekan mé mbinde, akáb dé akwalεε. ²⁰ Abele á myǒb mémpēe, alem, ekǎyí, nselag, kónjí, melingá, abun dé e'tál, ngabén, nkabén, ²¹ asíi á bad, sǒgké e mím, epuutéd ne mbeltéd mé mbéb mémpēe néε mímén. Nsimé nyé etúu áte ngáne ménsím-maá bǎǎd nēn μεé, bad ábe bébele' échē ndín é mekan béekudté nnam mé nkamlēn ní Dyǒb.

²² Bon nze Edǎádǎn éche Esáá édé mod áte, chǎo ébele bon ábelé mam ne edǎnge, ne menyínge, ne nsañ, ne nwεsen, ne e'bon bé nlém, ne abé á bwām, abé-ε mod awē bad béhele básu nlém áyā. ²³ Edǎádǎn chǎo-áá ébele' bon mod ásudté yǎl, achǎo-ε yǎl bwām. Mbéndé éewóó'ε dyam ábelēn nēn. ²⁴ Bad ábe bédé ne Yesu Krístǎa béesaá ásē e nkamlēn mí mam mé ekob é yǎl ámpē. Ebelé ebé byánán bébómmé échab esíi é mam mé ekob é yǎl á awǒg, éwédé-ε áhed. ²⁵ Ngáne Edǎádǎn é Dyǒb ébágé syánē alongé dékǎālē, démwε

éché Edæádəŋ chən élyágte syánē áyāle chōm ké ehéé éche débēléé. ²⁶ Deényēnē yāl ámīn, deélinšé nhóg ne aníníí, deesíídé-’ε nhóg ne aníníí.

6

Kéchéé éche mod áwéné chōo áhūdtē

¹ A-baányəŋ, nzé nyé mod nhóg nyêhúné á mbéb-te, nyé ábe nyêdíi nyêbele’ mekan níme Edæádəŋ é Dyōb éhedeé, nyêtánǵéné née nyéwónǵéné mó áhúd mó á mbéb-te. Nzé nyéwónǵan mó, nyéchēdēn mó yāl. Boŋ pɛn, nyétéd pónde ábel nén nyébēn ámpé nyéehúné’ á mekáǵsɛn-tē ábel níme mbéb. ² Nyéwónǵan nhóg ne aníníí áhide á ndutul-tē. Nzé nyêbele nê, ne nyêhíde’ ngáne mbéndé e Krístəə éhedeé. ³ Kénzée awě awémténé aá mótmōtēnē abé, adoge yāl. Ene ndín e mod eesaá dyaundyam. ⁴ Mod téé átōŋ yāl asimɛn. Nzé mod abelé nsón ní bwām, né áwōǵɛn yāl menyinǵe. Né éehəgtán-aá yāl ne bad bémpe. ⁵ Nhóbe nê áyāle mbeltéd níme mod téé ínəne’ mēn.

⁶ Kénzée awě báyáǵtē Eyale é Dyōb, atánǵéné née áhágké mod awě ayáǵte’ mó chōm é bwām ké ehéé éche áwóó, áwónǵɛn mó.

⁷ Mod eédōǵē yāl. Mod eewémtán-ne aá móhele módog Dyōb. Kéchéé éche mod áwéné, chōo áhūdtē. ⁸ Kénzée awě abele mam mé mbéb níme ekob é yāl éhedeé, ábíi aá níme mam mēn mépiinéd mó kwééd. Boŋ kénzée awe mó-’ε abele’ mekan mé bwām ngáne Edæádəŋ é Dyōb éhedeé, ábíi aá níme mam mébēl móǵkūd alongé áde déemaá’. ⁹ Deekómé bwām abel. Nzé deétednede ábel bwām, né deékūd nnam á pónde echē etánǵéné. ¹⁰ Né-ǵó pónde téé eche etál ébáǵnéde syánē ábel bwām, débēl bwām wéε moosyāál, tanǵe wéε bānned bé Krísto.

Elébé ne melɛntɛn mé asóǵ

¹¹ Nyébēn nyényín mbón mé e’yale ábē níbénlédé átele nyé enén kálag ne échēm ekáá. ¹² Bad ábe bēhede nyé anyáǵed nén bán bétánǵéné nyé ayag, bēbele nê álúmtɛn yāl, ábel boŋ békud dín á bwām á’sō é bad. Bébáa’ bán bad bēéhāǵ bó á meséb nén bán bétúmé akal nén bán, kwééd eche Yesuε áwédé á awǵ chənɛn chōo ekəə boŋ mod ákūd e’choóchoŋ. ¹³ Ké bad ábe báyáǵé bēn bēéhídeé mbéndé, boŋ bēhede bán báyag nyé ábel békume ekáá á tál nén bán nyékwěnténé nén bán báyag nyé. ¹⁴ Dyam áde me pɛn mékuménne ekáá á tál ádíi kwééd echē awesyánē Sánǵwéé, Yesu Krístəə áwédé á awǵ áwéd nló. Eche kwééd ebelé mam mé nkōŋsé méesaá me dyaundyam á díid-te, meewóo-’aa dyam ábelɛn nkōŋsé. ¹⁵ Ken báyáǵé mod, ken béeyáǵé mod-ε, nê déewóo’é dyaundyam ábel. Dyam áde ádé etóǵnén ádíi Dyōb átimed mod ekóólé. ¹⁶ Nsəŋ ne ngəl e Dyōb ébê ne bad bésyāál ábe bēhíde ádén ayáǵe. Abê bad bóó bédé bad ábe Dyōb ápwédé.

¹⁷ Asóǵed enén kálag, nlāŋge nyé nén méé, modmod eétagtán me nímén mekan áyāle mebaŋ méde me á yāl hén níme mélúmtɛ nén bán mbenle Yesuε.

¹⁸ A-baányəŋ, nsímé níme Sánǵú Yesu Krístəə níbê ne nyé moosyāál. Ebê nê.

Kálag echě Paale áténlé Baá Efesus Ndibned n kálag

Kálag echě Paale áténlé bad bé Efesus ehóbe' tângene ntii ní Dyöb, áppen mímē nhəgtéd n̄syā̄l, míme n̄dé á nkō̄nsé ne míme n̄dé ám̄in hōm ahóg. Kr̄istəə mó-'aá adé nló ám̄in e mímē nhəgtéd n̄syā̄l (1.10). Ehóbe-'e ámpē ngáne bad bé Dyöb bétəngéné abé nēngáne mod nhóg abé áde bédíí ne Yesu Kr̄istəə.

A mbooted, enén kálag ehóbe' tângene abé áde bad bé Dyöb bétəngéné abé nēngáne mod nhóg. Ngáne Dyöb ápwédé abē bad, álagsén bó, ahúd-te bó á mbéb-te, mbwiined ne awe Mwān Yesu Kr̄istəə. Ehóbe-'e ámpē ngáne Edəəđəŋ éche Esáá élūmteé aá dyam áde Dyöb áhóbe aá mós̄bēl, débēnléd. Asóged, Paale alébé bad bé Dyöb bé Efesus ngáne abé ádāb átəngéné abé nēngáne bad ábe bédé mod nhóg á d̄in á Kr̄isto. Paale abēnlédé ngan híin áluṃmed ngáne bad bé Dyöb bétəngéné abe abé áde bédíí mod nhóg ne Kr̄istəə.

Nkabted n kálag

Ndibned n kálag 1.1-2

Kr̄istəə ne mwembé mí bad bé Kr̄isto 1.3-3.21

Alongé dékō̄lē ábē ne Kr̄istəə 4.1-6.20

Nsógten 6.21-24

Paale alómme' bad meləntən

¹ Mē Paale, mbapē a nlomag awē Yesu Kr̄istəə ngáne Dyöb áhédé'áá, mē-éé ntenle nyé enén kálag. Ntenle nyé bad bé Dyöb ábe nyédé á dyad dé Efesus. Nyédé mod nhóg ne Yesu Kr̄istəə nyéhíde-'e mó ne nlém nhóg. ² Nsimé ne nsan ní Dyöb Titée awēd ne míme Sāngú Yesu Kr̄istəə mbē ne nyé.

Nnam míme bad ábe bédé nhóg ne Kr̄istəə békúde

³ Débē Dyöb mekenag. Mó adé Dyöb áde awēd Sāngwéé, Yesu Kr̄istəə, abé-'e mó Sáá. Dyöb dōo ánámte syánē abe áde ábágé syánē bwēm é'syā̄l ábe é'bídé áwē nkamlən mí mín. Abelé nén abé áde dédíí mod nhóg ne Kr̄istəə. ⁴ Byánán Dyöb déhəg nkō̄nsé, ampwéd syánē abé abē bad, abel áde ámbēnlé bon desāŋ, deewóó-'e atón dé mbéb ké ahóg áwe e'só. Adəŋ áde Dyöb ádāá syánē, ⁵ dēmbēl antíí se' bōód aá débē ábe bān mbwiined ne nsón míme Yesu Kr̄istəə ámbelée syánē. Dyöb dēmbel nén áyāle nén dōo antíí' é aá mós̄bēl ngáne ébō̄nédé mó. ⁶ Abelé aá débē ábe bān ábel bon dékēne mó áyāle mekan mé bwām míme ábélé. Abagé syánē echě ndəle e nsimé ngēn. Dekúde mímē nsimé abé áde dédíí mod nhóg ne awe Mwān awē ádāá bwāmbwam. ⁷ Abé áde dédíí mod nhóg ne Kr̄istəə ne asyog áde ásyógé mímē mekií áwesyánē nló, dōo ákəá bon ákō̄dē syánē alagsen áde álāgsēnē syánē mbéb. Abel áde Dyöb ábélé nén álūmte syánē bān mímē nsimé n̄dé kəse e nsimé. ⁸ Abagé-'e syánē mó nyaa echě elóné mbon, ábūd-te syánē debyéé abe, ábēl-le desō̄ŋtén mekan mésyā̄l. ⁹ Abelé mekan mésyā̄l ngáne áhédé'áá aá móbēl. Abelé syánē debíí mekan míme kəō̄ŋ ne bō̄b modmod éesō̄ŋténéé. Mmēn mekan médíí mekan míme ámbēnlé mbwiined ne Kr̄istəə. ¹⁰ Dyöb átíídé aá mós̄bēl mímēn mekan mésyā̄l á pōndé echě etəngéné. Ene pōndé álad bwēm é'syā̄l ábe é'dé á nkon mí mín ne r̄isé, bēbē áse e Yesu Kr̄istəə mó awē adé nēngáne nló. ¹¹ Dyöb ápwédé sé ábē abē bad abel áde ábélé bon debé mod nhóg ne Kr̄istəə. Ambel nén áyāle ammad atii se' bō̄d. Abele mam mésyā̄l mébēnlad ngáne átíídé. ¹² Ambel nén ábel sé ábe sēbédé bad bé e'só ásum nlém wēe Yesu Kr̄istəə séwāle abé áde dékəŋ bon bad bēmpēe bēken mó áyā̄l e echě ngumē echě echabé ám̄in. ¹³ Nyēmpē nyēnwóg nkalan mí mbále. Mmē nkalan mí mbále n̄dii nkalan mí bwām míme n̄p̄ínédé nyé e'sooson. Nyēndúbé Kr̄istəə, nyēbē-'e mod nhóg ne mó. Nén dēmbēl

Dyöb dêmbě nyé Edəádəŋ éche Esáá éche ánhöbpē aá móöbě ábē bad. Echē Edəádəŋ édii nēŋgáne e'chem ábe é'lúmte bán nyédii bad bé Dyöb. ¹⁴ Echē Edəádəŋ chöw élúmte syánē nén bán deéküď bwēm ábe Dyöb áhóbé aá móöbě syánē. Deéküď ábén bwēm á pónđé eche Dyöb déhüdtē syánē ábe dedé ábe bad á mehaŋ-tê. Nén débēl bad békēné Dyöb áyāle echē ngumē echabé ámīn.

Mekáne míme Paale

¹⁵ Nwógé bán nyédúbpé Sánjú Yesuē, nwógé-’ε bán nyédəá bad bé Dyöb bésyāā. Né-
¹⁶ nságnan Dyöb pónđé téé áyāl echēn, nzé nkānnad nyé. ¹⁷ Nkānne-’ε mēé, Dyöb áde echəd Sán, Yesu Krīstəə, Titēe a ehúmé ábe nyé Edəádəŋ é debyéé ne é nsōŋten mé mekan mé e'koŋned ábel boŋ nyébii mó bwām. ¹⁸ Nkānne-’ε ámpē nén Dyöb ákéled nyé nlém á abum, ábel nén nyébii bwēm é' bwām ábe nyésummé nlém áyāl, áyāle apwédé nyé. Nkānne-’ε nén mēé nyésōŋten ngáne nnam míme áhóbé aá móöbě ábē bad rípedé achab ámīn. ¹⁹ Nkānnad-te nyémpē nén mēé nyébii eche ngíne. Ene ngíne etómé bwēm é'syāā, chö-’aá ewōŋgan syánē ábe dedúbpé mó. Mmēn melemlē mé ngíne eche echabé ámīn, ²⁰ chöw ámbēnlédté áde ámpuúdté Yesuē, ábēl-le ádyēē mó á ekáá émbáá áwē nkamlēn ní mín. ²¹ Ahed-taá Krīstəə ákamlanné ngumē ne benkamlēne bésyāā. Ade dīn-ne áde ngíne tómaa mīn mé benkamlēne bésyāā, ábe bédé bəəb ne ábe bēbē á pónđé echē ehúe'. ²² Dyöb ábágé Krīstəə nkamlēn ámīn é chöm ésyāā, abelē-’ε mó awē akamlan chöm ésyāā, ábé nló, mé elad é bad ábe bédúbpé. ²³ Echē elad é bad ábe bédúbpé bédii néé yāl echē Krīstəə. Echē elad é bad élōgte Krīstəə mbom, Krīstəə mó-’aá alōgte chöm ésyāā eche édé kéhéé mbom.

2

Dedé á alongé abé áde dédii mod nhóg ne Krīstəə

¹ Ngen e e'só, nyēmbé nēŋgáne bad ábe bēwédé áyāle nyéēbele'aá mekan míme Dyöb áhóbé'aá aá nyébel, nyébeláá-’ε mbéb. ² Ene pónđé nyéhídé'aá mbēltéd mé mbéb ní bad bé nkōŋsé. Nyēwógné'aá nkamlēne awē akamlan e'dəádəŋ bé mbéb ábe é'dé á pemē-tē. Káŋŋe chii échē edəádəŋ édii élyágte' bad ábe bēbelé' ngáne Dyöb áhēdeé. ³ Syánē moosyāā debédé néé bó, dékōdtē esíí é mekan mé ekob é yāl. Debēlé'aá ngáne mekan mé mbéb mé ekob é yāl méhéde'aá aá débēl, déhídē-’ε mekan míme mewēmtēn mélāŋgé'aá syánē aá débēl. Mmēn mbéb míme débēlé'aá mēmbēl Dyöb déntāŋgēn syánē ámpē akōgsēn melemlē ngáne ántāŋgēnnē moosyāā akōgsēn. ⁴ Boŋ ngáne Dyöb átómténé ngəl abé ádəŋ-’ε syánē bwāmbwam, ⁵ abelē syánē dedé á alongé abé áde dédii ne Krīstəə, kénéé édii bán dembé néé bad ábe bēwédé áyāle deébele'aá mekan míme Dyöb dénhöbpē aá débēl. Nsimé ní Dyöb mów ríkáá boŋ nyéküď e'soóson. ⁶ Abé áde dédii-’aá ne Krīstəə, Dyöb ápúúdté syánē ne mó, adidé-’ε syánē hōm ahóg ne Krīstəə á nkoŋ mīmīn. ⁷ Ambēl nén álúmed syánē ábē e'boŋ bé nlém mbwiined ne Yesuē Krīstəə ábel boŋ á pónđé echē ehúe', bad bényín ngáne míme nsimé rípedé nhōn abé rítom-me chöm ésyāā. ⁸ Nsimé ní Dyöb mów ríkáá boŋ nyéküď e'soóson. Adúbe áde nyédúbpé Krīstəə dōw ákáá boŋ nyéküď ábē e'soóson. Saké mekan míme nyébélé mékáá boŋ nyéküď e'soóson. E'soóson ábe nyékúde é'dii nde e Dyöb. ⁹ Saké mekan mé bwām míme nyébélé mékáá boŋ nyéküď e'soóson. Né-¹⁰ nsón, nzōm ké póg eésáá eche mod átāŋgéné ekáá akum átāl. ¹⁰ Syánē dedii ekáá é nsón é Dyöb. Abé áde dédii mod nhóg ne Yesuē Krīstəə, ábágé syánē alongé ábel boŋ débēle mekan mé bwām. Nén dōw Dyöb déntīí' é se' bəəd aá déwōŋ ene nyaa e abé á alongé.

Abé nhóg ne Krīstəə

¹¹ Nyé ábe nyéēsě bad bé Israel nyéēchatán ngáne nyēmbēē bəəd. Bad bé Israel ábe bēchágé yāl bán, “bad ábe bēyágé,” bēchəge nyé bán, “bad ábe bēeyagéé.” Boŋ mīmēn meyagag mé ekob é yāl médii chöm éche moonyon ábēnléé mekáá. ¹² Nyéēchatán bán

ene pónde nyenkembíí'é Krístəə. Nyenkembáá nlatén ne echon é bad bé Israel, bad ábe Dyöb ápwédé. Nyenkênwóngé dyam ábel ne melě míme Dyöb démmwēē míme rílúnte' chöm éche Dyöb dénhəbpē aá mósəbəl. Abé áde nyembəē á nkönsé-te, nyenkênwóngé e'lyág bé nlém hómhóm, nyenkembíí-'aá Dyöb. ¹³ Bósód nyenchabnéd Dyöb á yəl. Bon bəəb abé áde nyédíí nhóg ne Yesu Krístəə, apééné nyé benben ne Dyöb asyag áde ásyógé míme mekií áwən nló. ¹⁴ Krístəə mwən mó apiínédé syánē nsan. Abelé bad bé Israel ne bad ábe béesě bad bé Israel bédé mod nhóg. Kwééd eche áwédé ehúde ekəyí éche ébédé átínté echéd. Echē ekəyí ébédéé nēe ekəñned éche ênkab syánē áte. ¹⁵ Abelé mbéndé é bad bé Israel ênkênwóngé ngíne ámpē. Ambel nén ábel bon álad bad bé Israel ne bad ábe béesě bad bé Israel bēbē nēe mod ekóólé nhóg awē bósəbə bēbē mod nhóg ne mó mwən Krístəə. Né-ós, abel áde ábélé nén ápééné nsan átínté e bad bé Israel ne bad ábe béesě bad bé Israel. ¹⁶ Awé áde áwédé á awəg, ábélé syánē dedé mod nhóg ne Dyöb, atínté-é syánē ásē ne Dyöb. Né-ós, amadé ekəyí éche ébédé átínté e' syánē. ¹⁷ Krístəə ampě ákanlé nyé ábe nyéēsě bad bé Israel, nyé ábe nyenchabnéd Dyöb á yəl nkalan mé nsan, ankalé-é bad bé Israel, bós ábe bēmbē Dyöb benben. ¹⁸ Mekan míme Krístəə ábélé, mébélé syánē moosyáál dekudé nzii ápe á'sō wēe Titée. Melemlem mé Edəádəñ ehóg chós éwəñgan syánē ábel nē. ¹⁹ Né-ós, nyé bad ábe béesě bad bé Israel nyéesaá beken ámpē nyéesaá-'aá bad ábe bēbídé etún. Bon pen nyáabe bad bé Dyöb nyédíí bad ábe bēbídé hóm ahóg. Nyé moosyáál nyédíí nēe bad ábe bédé á túmbé e Dyöb. ²⁰ Nyédíí nēe bwēm ábe bəlōñné ndáb. Bembapēe bé nlomag ne bekal bé é'dəádəñ bós bédé nsáaned rí ndáb. Yesu Krístəə mwən-naá adé akon dé nchómé. ²¹ Mó akəá bon ene ndáb etyéem, ékwogé', épē-é ndáb eche Esáá eche Səñgwé. ²² Abé áde nyédíí mod nhóg ne Krístəə, aladé nyé ne bad bé Krísto bēmpē. Abé áde nyédíí-'aá bəəb nyédíí nēe ndáb echē Dyöb ádye'é áte. Dyöb áde adé nēñgáne Edəádəñ.

3

Paale akänlé bad ábe béesě bad bé Israel nkalan mí bwām

¹ Enén nzəm chós ekəá bon ríkännád nyé. Abele áde mbenléé Yesu Krístəə ne akale áde ríkanléé nyé dós akəá bon mbé mod a mbwəg. ² Ndúbpé meé nyéwógé bán Dyöb ápwédé me ákale nyé nkalan mí bwām tñngene míme nsimé. ³ Dyöb ábágé me nsōñten mé mekan mé e'koñnéd míme mbélé mbíí mekan míme káəñne bəəb modmod éesōñtené. Mmaá nyé nguse é e'yale atele tñngene nén. ⁴ Nzé nyélaá mam míme rítélé, nyéechēm míme nsōñten áyāl e mekan míme káəñne bəəb modmod éesōñténé tñngene Krístəə. ⁵ Bósód, Dyöb dénkênlúmédté baányon mímén mekan míme káəñne bəəb modmod éesōñténé. Bon bəəb abēnlédé echē Edəádəñ álúmed bekal bé'dəádəñ ne bembapēe bé nlomag ábe bédé ábele Dyöb, mímen mekan. ⁶ Mmén mekan míme moonyon ênkembíí'é médíí nén: Bad ábe béesě bad bé Israel, bómpē békúde nnam míme Dyöb áhóbé aá mósəbē melemlem nēñgáne bad bé Israel békúde. Bad bé Israel ne bad ábe béesě bad bé Israel bédé mod nhóg. Dyam-me áde Dyöb áhóbé aá mósəbelé bad bé Israel, bad ábe béesě bad bé Israel bómpē bétombwén dós áyale bédé mod nhóg ne Yesu Krístəə. Nkalan mí bwām mós ríkəá bon mímén mekan mésyáál mébenléd. ⁷ Mmén nkalan mí bwām mós ríkale. Dyöb ábenlédé míme nsimé, abagé me mímén nsón. Mbele mó á nwōñgen mé eche ngíne. ⁸ Kénéé méetəgné etógnén abé átínté e bad bé Dyöb, Dyöb dēmbě me mímén nsimé, ákale bad ábe béesě bad bé Israel tñngene nnam míme Krístəə ábage. Moonyon eehēlē-se abíí ngáne mímén nnam rídíí. ⁹ Dyöb dēmbəl mentánléd bad bésyáál nyaa echē ápidé míme ntíí mé mekan á asóg míme káəñne bəəb modmod éesōñténé. Dyöb áde áhágé chöm ésyáál, dénkênlúmédté modmod mímén ntíí bósód. ¹⁰ Dyöb dēmbəl nē, ábel nén benkamlene ne ngume echē édé á nkoñ mímin, bényín ngáne ápédé debyéé awóg áyāl e chöm ésyáál éche ábelé bəəb, mbwiined ne elad é bad bé Dyöb. ¹¹ Se' bósód, byánán Dyöb déhəg nköñsé,

ammad atii aá nímén mekan móo móbenlé. Bɔɔb-pe, abelé nímén mekan mébenléde mbwiined ne mam níme Yesu Krístəə, echəd Sánj ábélé. ¹² Adúbe áde dédúbpé Krístəə debé-'ε mod nhóg ne mó, dɔɔ ádíbnédé syánē nzii ápé benben ne Dyöb ne e'sum bé nlém é'syāäl ésebán debáa' dyamdyam. ¹³ Né-ɔɔ, ncháa' nyé nén meé nyéētímné mbíd áyāle metake níme nkudéé áyāl echên, médíí níme nípiinad nyé bwâm.

Paale akánnédé bad bé Efesus

¹⁴ Enén nzəm chɔɔ ekáá bonj nıbwɔgē' meböbónj á'sō wée Titée akánned nyé. ¹⁵ Mó adé Titée a metúmbé mésyāäl, áwē dɔɔ mın mé metúmbé mé nkonj rıse ne mé nkonj mí mın mébíde. ¹⁶ Ngáne nımē nhən nıme ákónnéde nyé rıchábé ámın, nkánne nén meé échē Edəádəj ébe nyé ngıne ábel bonj nlém rıwúu nyé á abum. ¹⁷ Nkánne-'ε ámpē ábel nén adúbe áde nyédúbpé Krístəə ábel ásumen nyé á nlém-tē. Nkánne-'ε meé nyédəj Dyöb, nyédəj-'ε nhóg ne anınıí. Nzé nyébele nē, né nyéēbē nēngáne alın á bwel áde nıme nkanj rıkıí ásē bwâm, nyébé-'ε nēe ndáb échē esümnédé ásē bwâm. ¹⁸ Nkánne' nén meé nyé ne bad bé Dyöb bésyāäl nyébii bán Krístəə adəá syánē bwâmbwam, échē edənge éewoo-'aá asóg. ¹⁹ Nkánne' ámpē nén meé kénée édıí bán modmod eéhēlē-se ákonj abıı ngáne Krístəə ápédé nyé adəj, Dyöb ábel nyésöjten. Nkánne' nē ábel bonj abé ádēn ábē nēe áde Dyöb.

²⁰ Dyöb áwóó ngıne ábel mekan nıme méchábé ámın bwâmbwam tómaa mekan nıme déhédné mó. Abele mekan tómaa ké ngáne déhele dewémtén bán ábēl. Eche ngıne eche edé-'ε syánē áte chɔɔ ábenladtē ábel nımén mekan. ²¹ Mekenag mébē ne mó áyāle ndəle é mekan échē ábélé, échē ényınnédé átıntē e elad é bad bé Dyöb, ényınnéd-tē áyāl e mekan nıme Krístəə ábélé. Mekenag mébē ne mó pónde ésyāäl, á ngındé ne á ngındé. Ebē nē.

4

Bad ábe bédúbpé Krístəə bédé mod nhóg ne mó

¹ Né-ɔɔ, me nēngáne mod a mbwɔg áyāle nsón nıme nıbenléé Sánjgwéé, ncháa' nén meé, abé ádēn ábē abé á bwâm ngáne Dyöb áhedéé, apwəd áde ápwédé nyé. ² Kéchéé échē nyébeleé nyésuded yäl, nyébé bad ábe bépwiıdtédé, nyéwesən-ne nhóg ne anınıí. Nyélúmed edənge awesən áde nyéwesanné nhóg ne anınıí. ³ Edəádəj échē Esáá ébéle nyéde mod nhóg. Né-ɔɔ, nyéwan áte ábé nsəj ne nhóg ne anınıí, ábel nén nyédıı nyébé mod nhóg. ⁴ Syánē baásyāäl dedıı yäl póg, melemlem mé Edəádəj ehóg chɔɔ syánē dékúde. E'lyóg bé nlém e'hóg bó-'aá déwóó áyāl e melemlem mé nnam nıme Dyöb dénhöbpē aá móɔbe syánē áde ámpwədtē syánē. ⁵ Sánjgwéé nhóg móo syánē baásyāäl déwóó'. Adúbe ahóg dɔɔ syāā baásyāäl déwóó dékú-d-tē melemlem mé edusən. ⁶ Dyöb ahóg dɔɔ syánē baásyāäl débēnléé, mó-'aá adé Titée awe syánē moosyāäl. Mó akamlan syánē baásyāäl. Abele' syánē moosyāäl debele kéchéé échē áhedéé aá débēl, adé-'ε syánē moosyāäl áte ne échē Edəádəj.

⁷ Syánē mod té dekadé nsimé á nhəgtéd nıme Krístəə ábágé. Bonj nımē nsimé méesaá nyaa póg. ⁸ Nē dɔɔ ákáá bonj étenléd á kálag e Dyöb nén bán, “Ankē á hóm áde áchábé ámın.

Áde ákagké, ankéén ábē bad bé ekoyı́ ábe ántömmē áte, ábē-'ε ábē bad échē nde.”

⁹ Ngáne étenlédé nén bán, “Ankē á hóm áde áchábé ámın.” Chán nē ádíí? Nē alúmtē nén bán ansébe ape a hóm áde áde se ásē, nédē á nkönsé wén. ¹⁰ Mó awē ampē a nkönsé mó adé melemlem me mod awē ankē á hóm áde áchábé ámın tómaa mebwóg mésyāäl. Ankē ámın ábel chöm ésyāäl elön mbom. ¹¹ Mó mwēn mó abagé bad nde. Abelé donje á bad ábé bembapεε bé nlomag, donje ábé bekal bé'dəádəj, ábēl donje ákal nkaləj mí bwâm, ábēl donje ábé belyáged bé bad ábe bédúbpé, ábēl-le donje ábé bemeléede áyáged bad ábe bédúbpé. ¹² Ambē ábē bad échén nde ábonjsen bad bé Dyöb ábele mó. Ambel nē ábel bonj

bad ábe bédúbpé bó ábe bédé nêngáne yǎl eche Krístæa béwúu áte. ¹³ Nén débē káǎne á pónde eche syánē débēē mod nhóg, adúbe áde dédúbēē Mwän a Dyöb, debíí-'ε mó. Nzé dedé nê, nê débēl dεélōn mbon, debé nêngáne Krístæa awě alóné mbon. ¹⁴ Né déebáá nêngáne bëndem ámpē. Nén débēl bad bé akwáb ábe béyágte' ayáge dé metóm, béehenlé syánē adog, béehēl-laá ábel se dedúbé mekan míme méetǎngene. Déebáá nêngáne bǎle ábe epub é ngíne éhuεneé pεd e mendíb póg étimné' eníníí. ¹⁵ Déebáá nê, bon pεn dékale mbále délúmte-'ε edǎnge ne nhóg ne aníníí. Débele nê ábel bon dékwog á menzii mésyāāl débē nêngáne Yesu Krístæa awě adé nló. ¹⁶ Krístæa aladé ábē bad hǎm ahóg, ngáne mebon mé yǎl méladεé yǎl e moonyon. Nzé pεd e yǎl téé ebεle míme nsón ngáne étǎngéné ábel, ne yǎl esyāál ékwogé', ewúú-'ε áte. Nê dǎo édíí káǎne á elad é bad bé Dyöb, nzé mod-té adǎ mwǎnyan.

Alongé dékǎlē á mod a Krísto

¹⁷ Né-ǎó, nkoo' nyé aláa á dín á Sǎngú nén mεé abé ádēn déebǎg nêngáne abé áde bad ábe béebíí Dyöb. Mekan míme békamtanné médíí mekan míme méesé dyam dé ábelen, méehéé-'ε se méwǎngén bó. ¹⁸ Ayāle míma mewēmtan méde mewēmtan mé mbéb, béhídēē nyaa e Dyöb. Béewóo'ε alongé áde Dyöb ábagéé ayāle béwúú nló áte béebíí-'áa nyaa e Dyöb. ¹⁹ Nzé bébélé dyam dé mbéb, akwágké déekóbéé bó. Bébagé yǎl ábel mekan míme échǎb ekob é yǎl éhεdεé. Béwóo nlém áte pónde ésyāāl ábel mekan mé mbinde. ²⁰ Bon nyé, áde bēn'yǎgēdtē nyé tǎngene Krístæa, saké ene ndín e abé bēnlāa-'ε nyé bán nyétǎngéné awón. ²¹ Ndúbpé nén mεé nyēnwóg mam mé mbále tǎngene Yesuε. Abé áde nyémbēē-'ε mod nhóg ne mó bēnlāa nyé mam ayāle eché. ²² Bēn'yǎgēd nyé bán nyéte de abé dé nchun áde nyénsēbēē awón. Ene pónde ádēn alongé démbēb ayāle nyēnwón nlém dásǎ ábel mekan mé mbéb. Mmē nlém míme nyéwóo'áá-'ε ábel mekan mé mbéb nípánté'áá nyé nzii. ²³ Bēn'yǎgēd nyé nén bán nyémwε Dyöb áhǎnlen nyé nlém á abum ábel bon nyéwōn mewēmtan mékǎlē. ²⁴ Dyöb ábagé nyé abé dékǎlē áde adé nêngáne áde abé. Né-ǎó, abé ádēn ábē nêngáne ádē abé dékǎlē. Adēn abé dékǎlē adíí abé dékǎlē á mbále ngáne Dyöb áhεdεé ásǎn-'ε.

²⁵ Né-ǎó, modmod eékālē metóm ámpē. Syánē mod-té ákanle mwǎnyan mbále, ayāle syánē moosyāāl dedíí néε bad ábe bēlǎdné bon bēbēl yǎl póg. ²⁶ Nzé nyélíí, nyéēmwāg-sε melingá mébēlēd nyé mbéb. Nyéēmwāg-sε nímēn melingá métom epun é bín. ²⁷ Nyéebǎgē Satanε yǎl ádog nyé. ²⁸ Bad ábe bēchíbe' bésóg achíb. Bon pεn bēbenlad nímab mekáá ábel nsón ne nlém nhóg ábel bon békud chǎm, bēwōngēn-nε betóótókē bé bad. ²⁹ Eyale é ebébtéd ké ehóg éebidé modmod á nsǎl. Bon pεn nyébenlad e'yale é' bwám ábe bēwōngēn bad áwúu áte á adúbe tē. Nyébenlad e'yale á pónde eche ehεdnad, ábel é'wōngēn bad ábe bēwóglan nyé. ³⁰ Nyéebēlē mam míme méwōgēd Edǎdǎn éche Esáá ndutul. Edǎdǎn éche Esáá chǎo édé nêngáne e'chem ábe Dyöb áhédé nyé ásin pónde eche ákǎdεé nyé ne akǎde ásyāāl. ³¹ Nyéhúd mewēmtan mé mbéb mésyāāl á nlém-té, nyéchene-'ε ekan é ngíne ne melingá. Nyéēsēnlé', nyéesyáá-'ε bad ahób áde nyéhóbéé bó mekan á yǎl. Nyéelúmté' e'béb bé nlém wéε modmod. ³² Nyélúmed e'bon bé nlém wéε nhóg ne aníníí, nyéwōn-gε nlém ní ngǎl. Nyélagsan nhóg ne aníníí melemlen ngáne Dyöb álágséné nyé ayāle Krístæa.

5

Abé áde bad bé Krísto bétǎngéné awón

¹ Nyéwále abé áde adé nêngáne abé á Dyöb, ayāle nyédíí ábe bán ábe ádáó bwámbwam. ² Nyédǎn bad bēmpēe, melemlen ngáne Krístæa ádáó nyé bon awé-'ε á nló míme syánē. Ambě yǎl wéε Dyöb néε mende ne ndε eché enwógéd Dyöb menyinge bwámbwam. ³ Ngáne édíí bán nyédíí bad bé Dyöb, éebo'ε bán nyékábe' mesón, ké'ε nyébele mekan mé mbinde ké'ε nyébē ngoód. Echén ndín é mekan éebo'ε ké awógned áfíntē echēn.

⁴ Eeboo' é bán nyéhóbe' mbinde ne e'nyogléd bé mehób, ké'ε nyébele' e'kúkú bé ngwεl. Boη pen nyéságnan Dyöb. ⁵ Nyébii nén bán kenzéé awě akábe mesón ké'ε awě abele mbinde é mekan ké'ε awě adé ngoód, éesónlé á nkamlen míme Krístəə ne míme Dyöb, éekud-taá bwēm é' bwám ábe Dyöb áhóbé aá móǝǝ. Mod awě adé ngoód adii néε mod awě abenle' myöb mémpēe.

⁶ Nyéēmwāg-se mod ádōgēn nyé e'yókél é' mehób. Dyöb dékōgsēn bad ábe béebelé' ngáne áhedéé boη bébelé échéen ndín é e'bébtéd é' mekan. ⁷ Né-ǝǝ, nyéelatán ne bad ábe bébele' échéen ndín é e'bébtéd é' mekan. ⁸ Ngen e'só nyéembé á ehíntén-tē, boη bǝǝb abé áde nyédíí ne Sǎngwéé ábelé nyédé á e'nyínen bé ekíde tē. Né-ǝǝ, abé ádēn ábē ngáne abé á bad ábe bédé á e'nyínen bé ekíde. ⁹ Nhóbe nén áyāle bad ábe bédé á e'nyínen bé ekíde tē bébele mekan mé bwám, bébelé mekan míme métǎngéné ne mekan míme médé mbále. ¹⁰ Né-ǝǝ, nyéwanen ábii mekan míme méwōgte Sǎngwéé bwám. ¹¹ Nyéewóó dyaam ábel ne mbeltéd míme mééboo míme bad ábe bédé á ehíntén tē bébeléé. Boη pen nyélūmed bad nén bán éché ndín é mbeltéd éeboo' é. ¹² Edé e'són átúb éché ndín é mekan dín éche bad bémppēe bébeléé á mesǝm-tē. ¹³ Nzé mod abídté éché ndín é mekan áwed bad bényin ngáne mēn mékóó abé. ¹⁴ E'nyínen bé ekíde bǝǝ é'koo mekan mé mbéb abided áwed. Né dǝǝ ákáá boη éhóbnéd nén bán,

“Wε awě ekúne' kábnéd,

puú, weebág néε mod awě awédé.

E'nyínen bé ekíde ábe Krístəə-ε é'pen wε á yǎl.”

¹⁵ Né-ǝǝ, nyétéd pónde ne nyaa e abé echě nyéwoo' é. Aden abé déebāg nēngáne abé áde e'yókél é' bad boη ábē nēngáne abé áde bad ábe béwóó debyéé. ¹⁶ Pónde ké ehéé eche étál ébágnédé nyé ábel bwám, nyébel. Áyāle mbéb rítomé áte enén pónde. ¹⁷ Né-ǝǝ, nyéebāg nēngáne bad ábe bédé eyókél. Boη pen nyésōnten chōm éche Sǎngwéé áhedéé aá nyébel, nyébel-le chó. ¹⁸ Nyéēmwāg mīm se mékōbē nyé áyāle nén nē áwōgte mod e'són. Boη pen Edǎádəη éche Esáá cháchá ébē nyé áte. ¹⁹ Nyékōnne' nhóg ne aníníí ngəse é Dyöb áwed nhóg ne aníníí nlém á abum. Nyékōne' ngəse éche ébidé á kálag e Dyöb, nyékōne' ngəse éche ékene Dyöb ne Krístəə, nyékōne-ε nkǎngé ké ríhéé míme ríhúú ne Edǎádəη Eche Esáá, áken Dyöb. ²⁰ Nyéságnan Dyöb, Titée awéd pónde ésyāal áyāl e kéchéé éche ébenlad. Nyéságnan mó á dín áde echen Sǎn Yesu Krístəə.

Paale alébe' baachóm ne ábāb bebaád

²¹ Mod téé abele ngáne waáb áhedéé áyāle edúbé éche nyébagεé Krístəə. ²² Mmwaád-téé áwōgne nchóm melemlen ngáne áwōgneé Sǎngwéé. ²³ Mwenchóm té awóó nkamlen ámīn e mmwaád, melemlen ngáne Krístəə áwóó nkamlen ámīn e elad é bad bé Dyöb. Chó-'aá édé nēngáne eche yǎl mó-'aá abage chó e'sóson. ²⁴ Né-ǝǝ, mmwaád-téé atǎngéné áwōgnē nchóm áyāl e mam mésyāal, melemlen ngáne elad é bad bé Dyöb éwōgneé Krístəə. ²⁵ Nyé baachóm ábe béwóó bebaád, mod téé ádəη mwaád, melemlen ngáne Krístəə ádáá elad é bad bé Dyöb boη ábē-ε ádē alongé áwé áwab nló. ²⁶ Anwé á nló mīmāb ábel boη bésāη. Ambenléd mendīb ne éché eyale ásad bó. ²⁷ Ambel nén ábel boη elad é bad éboη áwe e'só. Ahédé'áá aá mǝpεen éché elad é bad áwē, ésebán atón á mbinde ké ehóg, ké'ε aban, ké'ε dyaam dé mbéb ábāg bó áyāl. Boη pen bésāη, béewōō-ε dyaam dé mbéb ké ahóg áde mod ahele ahób bó áyāl. ²⁸ Melemlen nē dǝǝ baachóm bétǎngéné ábab bebaád adəη ngáne bédáá échab yǎl. Mwenchóm kéhéé awě adəá mwaád, adəá eche yǎl. ²⁹ Modmod eékǝǝ' é yǎl, boη abelé átōgné chó ánəné-ε chó bwám. Melemlen nē dǝǝ Krístəə ábeléé elad é bad bé Dyöb. ³⁰ Syánē dedé bad ábe bébelé eche yǎl. ³¹ Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, “Enén nzom chó ekáá boη mwenchóm átedé sáá ne nyan, abé ne mwaád, boη búmǝ bad bébe bétīm mod nhóg.” ³² Adén dyaam adii ndəle e dyaam eche modmod ééhēlē-se asōnten. Boη ndúbpé meé mīmén mekan méhóbe tǎngene Krístəə ne elad é bad bé Dyöb. ³³ Né-ǝǝ, mwenchóm téé awě awóó mmwaád, adəη mwaád ngáne ádáá eche yǎl. Mmwaád a nchóm téé-ε atǎngéné nchóm edúbé abe.

6

Paale alébe' bānbān ne abāb besáá ne benyaá

¹ Nyé bānbān, nyéwógne' áben besáá ne benyaá ngáne bad ábe bédé ne Sāngwéé bétāngéné abel. ² Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, “Nyéwógne' áben besáá ne benyaá.” Atíntê e mbéndé éche Dyöb ábágé, enén mbéndé chó ebédé mbéndé e'só eche Dyöb dénhōbēnnē dyam. ³ Dyam áde ánhóbpé ádíi nén bán, “Nzé nyéwógne' áben besáá ne benyaá, né mekan mébēēn nyé bwám, né alongé ádēn-ne déchāb áte.”

⁴ Besáá bé bān-ne, nyéelinšé áben bān. Boŋ pēn nyénōne bó, nyélébe bó, nyéyágte-'ε bó nyaa eche Sāngwéé áhedéé.

Paale alébe betān ne bewōŋ bé betān

⁵ Nyé betān nyéwógne' áben bewōŋ. Nyébage bó edúbé nyéwógne-'ε bó ne nlém nhóg, melemlem ngáne nyéwógnéé Krīstā. ⁶ Nyéēbenlé bó dāsō á pónké echē bényíneé nyé ábel békémed nyé. Boŋ nyé, nēngáne betān ábe Krīstā, abele áde nyébenléé Dyöb ábíd nyé á nlém-tê. ⁷ Nsón ké nhéé míme nyébeleé, nyébel mó ne kán esyāál. Nyébele mó byánán Dyöb dōo nyébenléé saké baányon. ⁸ Nyébíi nén bán mod téé ākud nsábe áyāle nsón mí bwám ké nhéé míme ábélé. Abé ké ntān ké'ε kunze.

⁹ Nyé bad-te ábe nyéwóó betān ásē echēn, nyéchāá áben betān bwám. Nyéekímmé bó bán bétāg. Nyébíi nén bán nyáābōo moosyāál nyédé ásē e Sāngwéé, nhóg awē adé ámín, eékwōgnād-taá modmod.

Ngáne bad ábe bédúbpe bétāngéné Satanε atāngen

¹⁰ Asóged, nlānge nyé nén meé; Nyébê nyébê ne Sāngwéé ábel boŋ eche ngíne eche ewúú áte ewéd nyé nlém á abum. ¹¹ Nyétéd bwēm é' nzum é'syāál ábe Dyöb ábágé nyé ábel boŋ nyéhel akwāb áde Satanε atóm áte. ¹² Nzum echē déwanéé eésáá nzum eche déwanéé ne baányon. Boŋ ngume, ngíne, ábāb benkamlenε ábe békamlan nkōŋsé mé ehíntén ne ngíne é ebébtéd éche edé ámín, bóo déwannéé nzum. ¹³ Né-ōó, nyétéd bwēm é' nzum é'syāál ábe Dyöb ábágé nyé ábel boŋ nzé pónké e ebébtéd epedé, nyéhel bó atyéemen. Nyéēwān nzum nyépíd á asóg nyélyāg nyésūmēn ngáne nyémbēē.

¹⁴ Né-ōó, nyéboŋsen nyékale mbále pónké ésyāál. Nzé nyébelé nê, ébê nēngáne mod awē awáá ngáá á nkog awē abōŋséné ábel dyam. Nyébele mam míme métāngéné, áyāle ábel mekan míme métāngéné ádíi nēngáne mod awē ahédé mbóté eche bēbénlé e'kii ákúten yāl á pónké e nzum. ¹⁵ Nyébê nyékale' nkalan mí bwám. Mōo nípeene' nsan. Nzé nyébelé nê, né ébē byánán nyéhédé metámbé á mekuu, mébēl nyésūmēn bwám. ¹⁶ Amín e nímén mésyāál, nyébê nyédúbpe Yesu Krīstā. Adúbe ádēn débē nēngáne ekōŋgé éche ékāá nyé ábel boŋ mekon mé muú míme Satanε álōmméé nyé méebelé nyé dyamdyam. ¹⁷ Nzé nyékag awan nyébíi nén bán nyékudé e'sooson á mekáá mé Dyöb, modmod éhēl-laá nyé dyamdyam abel. Nyéēbē nēngáne nwan-é nzum awē ahédé ekóté éche bēbénlé ekii. Nzé nyékag-ke nyétāngéné nēe nyéwánlé nkwaté míme Edāádāŋ éche Esáá ébágé nyé. Mmē nkwaté ndé nēngáne eyale é Dyöb. ¹⁸ Nyékānne' pónké ésyāál ngáne Edāádāŋ éche Esáá élyágteé nyé. Nyélāa Dyöb bán áwōŋgan nyé áyāl e kéchéé éche nyébeleé. Nyétéd pónké, nyékānne' pónké ésyāál ésebán nyékóme'. Nyékānnad-te bad bé Dyöb bésyāál. ¹⁹ Nyékānnad mémpē, nén bán pónké kéhéé nzé nhóbe méé nhóbe dyam, Dyöb débē me e'yale ábe é'tāngéné. Nén débēl mēhēl bad nkalan mí bwám míme bad bēnkēnsōŋtēnné aláa, ésebán mbáa' dyamdyam. ²⁰ Yesu Krīstā apwedé me ábé míme mésēnze, ákal nímén nkalan mí bwám, ene nzom chó-'aá ekāá boŋ mbé bōob nēe mod a mbwāg. Né-ōó nyékānnad me nén bán Dyöb áwéd me nlém á abum níkal nímén nkalan mí bwám ésebán mbáa dyamdyam.

Paale aá Dyöb ánamed bad ábe bédúbpé

²¹ Tikikuse, awesyánē mwǎnyan a Krīsto awě dédáá, abenle Sǎngwéé ne nlém nhóg. Mó ǎláa nyé mekan tǎngene me. Nén débǎl nyébíí ngáne rídíí ne chǒm éche mbéleé. ²² Nlóme mó áwēn ábel bon ǎláa nyé mam míme mébenlad ne sé, áwēd-te nyé nlém á abum.

²³ Nsan míme Dyöb Titée awêd, ne eched Sǎn Yesu Krīstəə, mbê ne nyé, bad ábe bédúbpé. Bébel nyébê nyédəŋ nhóg ne aníníí, nyébê nyédúbe-'e Krīstəə. ²⁴ Dyöb álúmed míme nsimé ne moosyǎál awě adəá awed Sǎngú Yesu Krīstəə, edəŋge éche ébē abé ne abé.

Kálag echë Paalε áténlé Baá Filipi Ndibned n kálag

Paalε mós áténlé mwembé míme rídé á Filipi enén kálag áde ábédé á mbwag. Abédé ndutul ne ayáge áde déetângene áde bad bémpēe béyágté'áá. Kénεε mímén mekan mébenládtáá, Paalε ambé menyinge, ásūm-me nlém áyāl e adúbe áde adúbpé Yesu Krístæ.

Nzom eche ekáo bon Paalε átél enén kálag edíi áságnen bad bé Krísto bé Filipi áyāle nwōngen míme bēmbéé mós á pónde eche ántōgnēnnē nwōngen. Awédé bós nlém á abum, aláá-'ε bós áá bébê bésūm mekuu. Acháa bós áá béwōn asuded á yāl áde Yesuε, ésebán bémwag bán mekan mé esíi mé ekob é yāl mékamlan bós. Akamtan bós áá abé áde bédíi mod nhóg ne Krístæ ádíi nsimé n Dyōb, áá Dyōb débēl-le bébé menyinge bébé-'ε nsan ábe áde bédíi mod nhóg ne Krístæ.

Nkabtéd n kálag

Paalε alēnté, áságnéné, akánnéd-te mwembé n Filipi 1.1-11

Paalε áá ábé á nkōnsé ádíi ábele Krístæ, áwé-'ε débonéd mós 1.12-30

Paalε áá abé á bad bé Krísto ábê ngáne áde Krístæ 2.1-11

Paalε áá bad bé Krísto bébê á nkōnsé née tintine 2.12-18

Paalε akené Timotiε bós Epafroditus 2.19-30

Paalε áá mod awē adúbpé Krístæ ákobnéd á'sō é' Dyōb 3.1-11

Paalε áá mod téé áwan áte ápid mam á asóg bwām 3.12-21

Paalε alébe bad bé Krísto 4.1-9

Paalε áságnan mwembé n Filipi 4.10-20

Melēnten mé asóg 4.21-23

Paalε alómmé bad melēnten

¹ Mε Paalε, nchoo ne Timotiε, mε-εé ntenle nyé enén kálag. Sédíi bembæledε ábe Yesu Krístæ. Ntenle bad bé Dyōb, bad ábe bédé mod nhóg ne Yesu Krístæ ábe bédé á Filipi, nchoo ne belyáged ne bad ábe béwōngan ákeεn nsón n Dyōb á'sō. ² Nsimé ne nsan míme ríhúú ne Dyōb awéd Titée, ne Sánjú Yesu Krístæ mbê ne nyé.

Meságnen ne mekáne míme Paalε

³ Nságnan Dyōb áde mbenléé, pónde téé nzé nkāmténé nyé. ⁴ Mbélé mbé menyinge pónde téé nzé nkānnad nyé moosyāál. ⁵ Mbélé mbagé nságnen áyāle nwōngen míme nyékébéé mε ákal nkalan n bwām, bootya á pónde echë nyéwógé mós, bon nyédúbe-'ε, ápe bōob. ⁶ Ndúbpé mée Dyōb áde ábóótédé mímén nsón n bwām áfínté echēn, dékéén mós á'sō káan ápēn mós á asóg á Epun éche Yesu Krístæ ápé. ⁷ Ntāngéné enén ndín e mewēmtēn awón áyāl e nyé baásyāál áyāle nyédé mε á nlém-té. Ké áde rídíi á mbwag, ne áde ríhóbeé mam tāngene nkalan n bwām, nhóbe mée mímén nkalan méesaá metóm, rídé mbále. Dyōb álúmté syánē moosyāál míme nsimé ngáne débēnléé mós. ⁸ Dyōb áde mε mbón nén áá nlém míme ríwōngé nyé áte, rídé melemlen ne nlém míme Yesu Krístæ áwōngé nyé. ⁹ Nkānne-'ε nén mée, edānge éche nyéwōngé Dyōb ne éche nyéwóó ne nhóg ne aníníi ébê ékag á'sō. Nkānne-'ε mée nyébíi mekan mé Dyōb, nyésōngēn-ne nhānglén áfínté e mekan mé bwām ne mekan míme méesē mekan mé bwām. ¹⁰ Nén débēl nyéehēl mekan míme métómténé abon abii. Nén débēl nyéēsān-'ε á'sō é' Dyōb, béekóbēn-naá nyé awusé ké ahóg á Epun éche Krístæ ápé ámpē. ¹¹ Nén débēl abé á bwām áden áde áhúú ne Yesu Krístæ dényínnēd áyāl e mekan mé bwām mésyāál míme nyébeléé, ábel bon Dyōb ákud ehúmé ne mekenag.

*Paale aá ábé á nkòṅsé ádíí ábele Krístəə,
áwé-'ε déboṅéd mó*

¹² A-baányan, ndəə meé nyébíi nén bán mekan níme mébénlédé ne me hén, níkóó awòṅgen ábel bon nkalan ní bwám níkanlad níkag á'sō. ¹³ Nén ábélé sánze ésyāāl éche éṅone eyáde éche mod ambáá ne bad bémpēe bésyāāl hén, bébíi nén bán ndé á mbwəg áyāle nídíí mbəlede awē Krístəə. ¹⁴ Abé adé nídíí-'ε á mbwəg, áwédé ekud é bad ábe bédúbpé nlém á abum, bənábpé nlém awóṅ ákal eyale é Dyōb ésebán bébáá' dyamdyam.

¹⁵ Edé mbále nén bán bó baahóg béwóṅné me kónjí, béhede-'ε alúmed bán bédé etógnén tómaa me. Bon pen, bó baahóg-ke békale níme nkalan ne mewēmten mé bwám. ¹⁶ Bad ábe békale mó ne mewēmten mé bwám, békale mó áyāle bédáá me, bébíi-'ε nén bán Dyōb ákwénténé aá níbē á mbwəg hén ábel bon níhōb meé nkalan ní bwám méesaá metóm, níde mbále. ¹⁷ Abé ábe béwóṅné me kónjí béekaléé nkalan ní bwám ne mewēmten mé bwám, békale mó áhede échab yāl chèn bwēm. Bébele nē, ne mewēmten nén bán níwōg ndutul abé áde nídíí á mbwəg.

¹⁸ Bon nén déēwóó-'ε dyam dé abel. Ayāl e níme menzii mésyāāl, nkalan níme Krístəə mósó békaleé, ké bēbēnlád mewēmten mé bwám, ké-'ε mewēmten mé mbéb, ákal mó. Né-óó, áyāle nē, mēbē menyíṅge. ¹⁹ Mēbē mbé menyíṅge áyāle mbíi nén meé mekáne níme nyékānnadté me ne nwōṅgen níme Edəádəṅ éche Yesu Krístəə ébageé me, bébēl níkúd e'soóson. ²⁰ Nwóó nlém áte ne menyíṅge mésyāāl, nlyágé-'ε nlém meé méewógké e'són, bon méwōṅ e'wéd bé nlém á abum pónde ésyāāl, tanje bəəb, ábel bon kéchéé éche níbeléé ébel ehúme éche Krístəə ényínned, ké ndé á alongé ké-'ε nwédé. ²¹ Ne me, abé áde nídíí á alongé ádíí ábele Krístəə, nzé nwédé-'ε éboṅéd me. ²² Nzé édé bán ndé á alongé mēbē níbelé nsón níme ndé etógnén. Bəəb-póó, meebíi-'ε ped eche nítanjéné atéd. ²³ Mmén mekan mébe métyéémé me á'sō-te, étómé me áte éche nítanjéné apwed. Ndəə meé nítede hén níbē ne Krístəə, áyāle nén ábóó tómaa ábé á nkòṅsé wén. ²⁴ Bon áyāl echèn, édé etógnén bán nídíi níbē á alongé. ²⁵ Ndúbpé nén, mbíi-'ε meé mēbē mbé á alongé, mēbē mbé-'ε ne nyé moosyāál ábel bon adúbe áde nyédúbpé Krístəə ákwəge, nyébé-'ε menyíṅge áyāle nyédúbpé mó. ²⁶ Nén débēl abé adé mēbē ne nyé ámpē, nyéēnabé nzəm awóṅ ábe Krístəə mekenag áyāl echēm.

²⁷ Bəəb-póó, abé ádēn átánjéné abé ngáne Krístəə áhóbéé áwē nkalan ní bwám. Nén débēl ké mpedé ányín nyé ké-'ε meépede, mēbīi nén meé nyésumé mekuu nēṅgáne mod nhóg, nyēwóó-'ε mewēmten mehóg áwan áte ákəə chōm éche nyédúbpé. ²⁸ Nyéebáá' bad ábe bétāṅgan nyé. Nlém níwúu nyé á abum pónde ésyāāl. Nén dēlūméd nén bán béekudté e'soóson bon nyéékúd. Dyōb dó-'aá átíide nímén mésyāāl. ²⁹ Dyōb ábénlédé ábē e'bon bé nlém áwēn, saké adúbe Krístəə dēmpen, bon káṅ ne ákud metake áyāl e Krístəə. ³⁰ Syánē dewane nzum á yāl e nkalan ní bwám bəəb. Melemlem mé nzum níme nyénnyínnē nwane' mósó nídíi níwanéé bəəb.

2

Paale aá abé ádēd abē nēṅgáne áde Krístəə

¹ Abé áde nyédíi nhóg ne Krístəə áwédé nyé nlém á abum, éché edəṅge-'ε épwiitad nyé nlém á abum. Nyédé nlatén ne Edəádəṅ éche Esáá. Nyélúmte' e'bon bé nlém, nyēwóó-'ε nlém ní ngəl ne nhóg ne aníní. ² Mmēm menyíṅge mēlōn mbon nzé nyēwóó mewēmten mehóg, nyélúmte melemlem mé edəṅge ne nhóg ne aníní, nyēwóó nlém nhóg, nyédé-'ε nēṅgáne mod nhóg áyāl e kéchéé éche nyébeléé. ³ Nyéebēlē mekan níme mēlúmte bán échen yāl chèn chósó nyéhēdteé bwám. Nyéebēlē mekan níme mēlúmte nén bán nyédé kúmbe. Bon ne asuded á yāl, nyényín bad bémpēe etógnén tómaa échen yāl. ⁴ Nyéebēlē mekan níme mépiinad nyé bēn pen nsyāṅ, bon pen nyébele káṅne mekan

níme méwōngan káájne bad bémpēe. ⁵ Mewēmtēn nímēn mébê nēngáne níme Yesu Krīstāa mémbeē.

⁶ Abédé nyaa eche Dyōb ádíí,

boŋ kénê, enkēnwōngé mewēmtēn nēn áá móchəgned nēn móō bó Dyōb bétáá.

⁷ Enkēntédte yāl etógnén,

boŋ ambēl eche yāl nēngáne mbəledε,

bénchyāā-’ε mó nēε moonyoŋ.

⁸ Ade abédé nēε moonyoŋ, ansudéd eche yāl, ákwentén-ne awé.

Ankwentén áwé kááj ne kwééd e awəg.

⁹ Né-əó, Dyōb dēmbé mó etál éche étómténé achab ámīn,

ábē-’ε mó dīn áde átómé mīn mésyāāl.

¹⁰ Dyōb dēmbēl nēn ábel boŋ á dīn áde Yesuε,

nhəgtéd nīsyāāl nībwōg mebóbōŋ,

ké nhəgtéd níme nídé á nkoŋ nīmīn, á nkōŋ nīsé, ké’ε á mbwōg e baásē.

¹¹ Moosyāál áhōb áá Yesu Krīstāa mó adé Səŋgwéé,

ábel Dyōb Titéε ákud edúbé.

Nyébê átíntê e bad ngáne tintine

¹² A-baányan bé edəŋge, ngáne nyéyógké’áá mekan abel níme Dyōb áhóbé áá nyébel áde nībédé ne nyé, édé etógnén bwāmbwam bán nyébel mekan níme áhóbé áá nyébel, bəəb áde méesaá ne nyé. Nyéwōŋ mbwōg ní Dyōb áte nyésuded-te yāl á’sō é’ Dyōb. Nyéwan áte bwāmbwam ábel mekan níme Dyōb áhədεé, ábel boŋ e’sooson ábe nyékúdé, é’lōn mbon. ¹³ Nyébel nē áyāle Dyōb áde ne nyé pónde ésyāāl, ábel nyéwōŋ nlém ábel mekan mé bwām nímé áhədεé áá nyébel, nyébenle-’ε mó. ¹⁴ Nyébele’ chōm ésyāāl ésebán nyényonŋe áte, nyēpentan-ne. ¹⁵ Nyébele nēn ábel boŋ modmod eehóbé’ áá nyéwóó atón dé mbéb ké á hóg á yāl, nyésāŋ-’ε. Nēn débēl nyéēbē bán bé Dyōb ábe béewóó atón dé mbéb ké á hóg á yāl, ábe bédé átíntê e bad bé mbéb ábe bébele mbéb pónde ésyāāl. Nyédé átíntê echáb á nkōŋsé-te nēngáne betintine ábe bəpane’. ¹⁶ Nyébele nēn akal áde nyékaléé nkalan nímé nīpεene’ alongé áde déemaá’. Nzé nyébele nēn mēbē kúmbe ne nyé á epun éche Krīstāa ápéé áyāle nēn dēlūmēd bán awan áde nīwáné’áá áte ne ntū níme nībélé, béebóó’é. ¹⁷ Mēbē nēngáne nzəm e mīn echē bésyógé ámīn e nsón níme nyébeleé, nēngáne mendε, áyāle adúbe áde nyédúbpé. Nhele-se nīkūd metake, nwé-’ε áyāle nkale’ nkalan ní bwām melemlen ngáne nyémpē áyāle nyédúbpé nímé nkalan ní bwām. Boŋ kénê ndé menyīŋge mēwōgēn-ne nyé moosyāál menyīŋge. ¹⁸ Melemlen nē dóo nyémpē nyétəŋgéné menyīŋge awóg, nyéwógn-ne mémpē menyīŋge.

Paale atelé təŋgene Timotie bó Epafroditus

¹⁹ Nzé édé á ntíi níme Səŋgú Yesuε, nwóó nlém álóm Timotie áwēn mwāmpīn ní pónde, ábel boŋ póle éche méwōgkē áyāl echēn, éwēd mε nlém á abum. ²⁰ Meewóó’ε modmod ampée nēε mó awē akoó nímé nlém awóŋ ádəŋ dé ábíi ngáne nyédíí. ²¹ Nhóbe nēn áyāle bad ábe belyágé ásē échab yāl chóo bétōŋtanné, béebeléé ngáne Yesu Krīstāa áhədεé áá bēbel. ²² Nyé bēn nyébíí ngáne Timotie álúmté áá móbele nsón bwām. Abelé nsón ne mε akal nkalan ní bwām ngáne mwān ábeleé nsón ne sáá. ²³ Né-əó, nlyágé nlém mεé mēlōm mó áwēn áde ményīnnē ngáne mekan mébēennē mε.

²⁴ Ndúbpé-’ε nēn mεé Səŋgwéé ábēl mwāmpīn ní pónde mmēn ámpē mēpē áwēn.

²⁵ Nnyíné nēn mεé édé etógnén mε álóm awed mwānyan Epafroditus áwēn. Abele nsón níme Krīstāa ne mε, awōngan-ne átəŋgen bad ábe bétəŋgan nkalan ní bwām, mó-’áá abédé nēngáne mēsénzε níme nyélómé áwōŋgen mε. ²⁶ Awóó nlém áte bwāmbwam ányīn nyé moosyāál, anwóg-kε ndutul áde awógé bán nyéwógné bán mānkolé. ²⁷ Edé mbále bán ankolé, ápōn-ne kááj ne awé. Boŋ Dyōb dēnwōg mó ngəl, saá-kaá mwēmpen,

Dyöb dénwōg mémpē ngəl. Enkênkwenténné aá áwê âbel bonj meénabpé abé á ndutul-té. ²⁸ Né-ɔ́, nwóó nlém áte bwâmbwam álóm mó áwēn âbel bonj nyéwōg menyinge ányín mó ámpē, me-’ε ámpē meébūdē atag áte áyāl echēn. ²⁹ Né-ɔ́, nyébê menyinge ákob mó nken áyāle adúbpé Sánjwéé ngáne nyémpē nyédúbpé, nyébage-’ε bad nēngáne mó edúbé. ³⁰ Nyébage mó edúbé áyāle ampon awé, abé-’ε á nsəl í sonj abele áde ábenléé Krístæ. Ambel nēn âbel bonj áwōngēn me âbel nsón míme nyébēn nyéhele’aá-se nyébel.

3

Bad ábe bédúbpé Yesuc bɔ́ békobnad á’sō é’ Dyöb

¹ Asóged a-baányan, nyébê menyinge abé áde nyédíí mod nhóg ne Sánjwéé. Eetagtéé me átele nyé mekan míme ménsēbēē nyé atele. Nēn ádíí ákæa nyé. ² Nyétéd pónde ne ábē e’bébtéd é’ bad. Echē mbwé, bad ábe béhóbe bán bétāngéné mod ayag. ³ Syánē-éé béyágé nyaa echē etāngéné. Edáádān éwōngan syánē âbe Dyöb edúbé ngáne débēnléé mó. Syánē dedé menyinge ngáne dédíí ne Yesu Krístæ. Debíí bán baányonj béhelelé-se béwōngēn syánē. ⁴ Kénê mmēn nwóó nzom ályág nlém á yāl e mekan mé moonyonj. Kénzée áfínté echēn awē awémténé aá mówóó nzom ásum nlém á yāl e mekan mé moonyonj né nwóó nzom tómaa nê. ⁵ Ade béchyáá me bēn’yág me ámbíd e epun saámbé. Ndíí mod a Israel awē abidé á túmbé e Benjamin. Echem sánj ne nyanj bēbédéé bad bé Híbru. Mbédéé mod a Farisia, ríhídē mbéndé ngáne éhóbeé. ⁶ Menwōn kán áte bwâmbwam nyaa echē nê dēmbēnlé rítagté elad é bad bé Krísto. Modmod eéhele’aá-se ahób aá nwóó atón dé mbéb ké ahóg áyāl, áyāle nhídé’áá mbéndé é bad bé Israel ésyāāl. ⁷ Bonj ábē bwēm é’syāāl ábe rínyiné’áá néε nsyān béesaá dyam dé abelen bɔ́b, áyāle chōm éche Krístæ ábēnlé me. ⁸ Saké nê dēmpēn, nnyíne chōm ésyāāl meé éesaá dyamdyam nzé nhəgténé chó ne ndale e dyam echē edé ábíí Yesu Krístæ, awem Sánjwéé. Áyāl échē chōm ésyāāl éesaá dyam dé abelen, nnyíne-’ε chó nēngáne mbinde âbel bonj míbíí Krístæ, ⁹ míbê-’ε mod nhóg ne mó. Saké ahíd á mbéndé dɔ́ ákáá bonj ríkobnéd á’sō é’ Dyöb. Bonj nkōbnédé á’sō é’ Dyöb áyāle ndúbpé Krístæ. Dyöb-paá ábélé bonj ríkobnéd áwe e’só áyāle ndúbpé Krístæ. ¹⁰ Ndáá meé míbíí Krístæ ríwōn-’ε ngíne echē ánwōngē áde ámpuú’é. Ndáá meé míbê ríkude metake melemlem ngáne ánkudté. Ndáá-’ε meé ríkud metake ngáne ánkudté kááj béwúu me ngáne bēnwūú’é mó. ¹¹ Nlyágé nlém nēn meé mímén mésyāāl mébēnléd ábel bonj Dyöb ápuud me ámbíd e kwééd echēm.

Paale ad mówane áte ápid mam á asóg bwām

¹² Meehóbéé nēn meé mmaá mímén mekan amad ké’ε meé mmaá atyéem á menzii mésyāāl. Bonj ndíí nwane áte ábē nyaa e mod echē Yesu Krístæ áhédé’áá aá míbē áde ápwédé me. ¹³ A-baányan, meehóbéé nēn meé mmadé chōm ésyāāl. Bonj dyam ahóg áde míbēléé ádíí, áchatēn mekan míme métómé ámbíd ne áwan áte áhíd mekan míme méhúé’ á’sō. ¹⁴ Ndíí nwane áte áke á’sō kááj mípe wéε rítāngéné asóg ábel bonj ríkud nsábe míme Dyöb ábánnédé me ádyöb. Achēnle me aá ríke ádyöb mbwiined ne Yesu Krístæ.

¹⁵ Syánē moosyāál awē demaá akwog á adúbe té déwále mímén melemlem mé mewēmtēn tāngene mímén mekan. Bonj nzé édé bán nyéwóó mewēmtēn mémpēe tāngene mímén mekan, né Dyöb déwōngēn nyé ásonjten mó bwām. ¹⁶ Kénê-’ε detāngéné déhídē mekan míme syánē démáá abíí.

¹⁷ A-baányan, nyéladtēn nyébê nyéhíde mímēm mekuu, nyénone-’ε bad ábe bébele ngáne nyényínnē ngáne sébéláá. ¹⁸ Nkánlé’áá nyé ngen ne ngen, bɔ́b-pe ámpē nlānge nyé ne mésod tāngene bad híin ábe mímāb mbeltéd rílúmteé nēn bán bédé bad bé ekoyí tāngene nkalanj míme ríhóbe kwééd eche Krístæ áwédé á awog. ¹⁹ Echēn ndín é bad ádab asóg ádíí dù á muú. Chōm éche ékamlan bó édíí mekan mé esíí mé ekob é yāl. Bédáá ábel

mekan míme bétǎngéné békwagne. Mekan mé nkǒjsé mëmpɛn-naá békamtanné. ²⁰ Bon syánē pɛn dedii bad ábe echab mbwóg édii ádyǒb. Desine-’ε awesyánē Nsoode, Sǎngú Yesu Krístəə bán ábíd ádyǒb átím ámbíd á nkǒjsé. ²¹ Abɛnléd eche ngíne eche ábɛnladté ákamɛn chǒm ésyāāl, áhǎɲɛn échesyánē yǎl é nkǒjsé, yǎl éche éewóo ngíne, ábel bon dékud ndǎle é yǎl ngáne ánkudté áde Dyǒb dɛmpuúdté mó.

4

Paale abagé elébé

¹ A-baányan, ndəə nyé anyín ámpē áyāle ndəə nyé bwámbwam. Nyébelé ndé menyinje nyéde-’ε nēngáne nsábe mímɛm áyāl e nsón míme mbéle. Né-ɔ́, a-baányan bé edənge, nyébé nyésum mekuu tǎngene adúbe áde nyédúbpé Sǎngwéé.

² Ncháa nén meé Yudia bó Sintike bébé á nchemtɛn áyāle bó bad bébé bédii baányan bé Krísto. ³ Nlǎnge wémpē, awem nsón a nsón awé rílyágé nlém áyāl, nhede meé éwǒngɛn ábén bebaád ábé nsan. Abén bebaád bébé, Klɛmɛnɛ ne bad bé nsón bémpēe bébéde me benben. Syáábɔ́ sébelé ntǔ ábel bon ríhɛl nkalan mí bwám akal. Mmaɓ mǐn mésyāāl médé á kálag e alongé. ⁴ Nyébé menyinje pǒndé ésyāāl áyāle nyédii bad ábe Sǎngwéé. Nhóbe ámpē, nyébé menyinje. ⁵ Abé ádɛn álúmed á’sǒ é’ bad bésyāāl nén bán nyéchedne bad yǎl. Sǎngwéé akwogé apɛ. ⁶ Nyéētágé áte áyāl e dyaɓdyam. Bon pɛn áyāl e kéchéé éche étané nyé nyékánnɛ Dyǒb nén bán ábe nyé chǒm éche nyétógnéné. Nzé nyékánnɛ-’ε nyésāgnān mó. ⁷ Nzé nyébelé-’ε nê, Dyǒb débǎl nyébé nsan, nsan míme ríchábé ámǐn tómaa ngáne baányan béhɛle bésǒɲtɛn. Mmɛn nsan méwǒngɛn nyé ábel bon nyéētágé áte abé áde nyédii bad ábe Yesu Krístəə.

⁸ Asóged a-baányan, nyékamtan ábén bwɛm pǒndé ésyāāl. Nyékamtan kéchéé éche édé mbále, kéchéé éche ékwógnédé chǒm éche ebóó, kéchéé éche étǎngéné, kéchéé éche éewóo atǎn dé mbéb áyāl, kéchéé éche bad bétǎngéné adəng ne kéchéé éche nyényíne bán ébǒɲnéde nyé. Nyékamtan mekan míme mébóó bwámbwam ne míme bad béhóbéé bán mébóó. Echén ndín é mam chǔɔ́ nyétǎngéné ahé á mewɛmtɛn-té pǒndé ésyāāl. ⁹ Kéchéé éche ní’yágté nyé bon nyékǒb-pɛ ne kéchéé éche nyéwógé áwɛm ne éche nyényíne nés mbéle, nyébele chǔ. Nzé nyébele nén, Dyǒb, mó awé abage nsan, ábɛ ne nyé.

Paale aságnéné nwǒngɛn míme ákúde

¹⁰ Abé áde rídii mod awe Sǎngwéé, ábélé ndé menyinje bwámbwam, áyāle káɔɲne á asóg nyélúmté bán nyébǒngɛ me. Mbíi nén meé nyéwóo mewɛmtɛn ábóo me pǒndé ésyāāl, bon etál éebagnedéé nyé ábel áned. ¹¹ Meehóbéé nén áyāle ntóge’ chǒm. N’yágbé ákob kéchéé éche étané me á alongé. ¹² Mbíi ngáne mod ábágbé ésebán awóo chǒm éche átógnéné, mbíi-’ε ngáne ébágbé mod ábud dé awǒɲ chǒm éche átógnéné. Mmɛnténé ákob kéchéé éche étané me. Mmɛnténé abé áde mbúde chǒm éche rídyágbé awǒɲ, mímentɛn-ne ádyɛɛ nzaa. Mmɛnténé ábé áde níwóo tómaa ngáne rítógnéné, mímentɛn-ne abé áde méewóo’ é chǒm éche rítógnéné. ¹³ Kéchéé éche étané me, ngíne eche Krístəə ábagé me ébǎl métǒm chǔ áte.

¹⁴ Nyébelé bwám áwǒngɛn me áyāl e mímɛm metake. ¹⁵ Nyé bad bé Filipi nyébíi bwám nén bán áde mbóótédé nkalan mí bwám akal áde mbídé á Masɛdonia, nyé bɛnpɛn-é nyébéde mwembé míme ménwǒngɛn me. ¹⁶ Ké áde mémbeé á dyad á Tesalonika, nyénlómé me nwǒngɛn ngen ne ngen. ¹⁷ Meehóbéé nén áyāle nhede meé nyélómme me ndɛ. Bon nhede meé rínyíne’ ngáne Dyǒb ánamtéé nyé anamed ne anamed. ¹⁸ Nkudé chǒm ésyāāl éche nyékélómɛɛ me, níkúd-tɛ ké tómaa nê. Epafrodituse ampiinéd me bwɛm ábe nyénlómɛɛ me. Edii byánán nyébagé Dyǒb ndɛ eche ewóo elod é bwám. Dyǒb ákóbé mímé mendɛ, mébǒɲnéde-’ε mó. ¹⁹ Adɛm Dyǒb débǎ-’ε nyé kéchéé éche nyétógnéné áfínté e mímé nkúú mé nhǎn, mbwiined ne Yesu Krístəə. ²⁰ Ehúmé ébɛ ne ádɛd Dyǒb, awéd Titɛs á ngíndé ne á ngíndé. Ebɛ nê.

Melɛnten mé asóg

²¹ Nyéɛled bad bé Dyõb bésyāal ábe bédúbpé Yesu Krıstəə. Abesyānē baányan̄ ábe bédé ne mε bélómmé nyé melɛnten. ²² Bad bé Krısto bésyāal bélómmé nyé melɛnten, bwāmbwam abum á ndáb áde Kaisεε. ²³ Nsimé nıme Sāngú Yesu Krıstəə mbê ne nyé moosyāal.

Kálag echë Paalε áténlé Baá Kolose Ndibned n kálag

Paalε, mbapεε a nlomag nhóg awe Yesu Krístæ mós antél enén kálag áde ádíí á mbwóg á dyad á Roma. Antelé bad bé dyad á Kolose. Saké Paalε andibé mwembé míme mbédé á Kolose. Epafrase mós andibé mwembé míme mbédé áwed. Epafrase ambé á dyad á Efesus. Anwóg eyale é Dyöb áwed, adúbe-'ε Yesu Krístæ. Anhidnéd éché eyale, áke ákal chó á Kolose, ádíbe-'ε mwembé áwed. Ambíd e pónde, Paalε anwóg nén bán bemeléede bé metóm bépééné ayáge áde déeboó á mwembé-te wê. Abé bemeléede býágté'áá nén bán, kénzéé awë ahede' Dyöb abíí, awë ahede-'ε e'soóson akud, atánjéné néε ábageé ngíne ne benkamlεε bé nkõnsé edúbé. Bán mod atánjéné-'ε néε áhídεé mbéndé néε áyag mod ne áhíd mbéndé émpεε tånjεne ndyééd éché mod éētånjεnεé adyé, ne ekud é mam émpεε. Mmén mekan mésyāāl-ló mós mēnkāñ bon Paalε áténlé bad bé mwembé mé Kolose enén kálag, áléb bó ábel bébíí mbále tånjεne Yesu Krístæ ákamlεn bad bésyāāl ne ákamlεn ngíne é nkõñ nísé ne mímín. Mwēnpεn-naá ahele ahúd syánē á mbéb-te.

Nkabtéd n kálag

Ndibned n kálag 1.1-8

Nsón míme Krístæ 1.9-2.19

Alongé dékōlē ábe ne Krístæ 2.20-4.6

Nsógten 4.7-18

Paalε alómmé bad melentεn

¹ Mε Paalε, mbapεε a nlomag nhóg awë Yesu Krístæ, ngáne Dyöb átíídé mε-εé ntenlé nyé enén kálag. Se Timoti, awesyánē mwānyan a Krísto, sélomme nyé melentεn. ² Ntenle nyé bad bé Dyöb ábe nyédé á dyad á Kolose. Nyédé ne Krístæ, nyéhíde-'ε mós ne nlém nhóg. Nsimé ne nsan n Dyöb Titée awêd mbé ne nyé.

Paalε aságnéné Dyöb á mekáne-té

³ Pónde téé sēkānnad nyé, sēsāgnān Dyöb, Sáá awë awed Sånjwéé, Yesu Krístæ. ⁴ Sēsāgnan Dyöb áyāle sēwógé bán nyédúbpé Yesu Krístæ, nyédáá-'ε bad bé Dyöb bésyāāl. ⁵ Sēbíí nén bán nyébele' nē áyāle nyésumé nlém nén bán nyéékūd nnam míme Dyöb ákõñnéde nyé ámín. Nyēmāđ mam awóg tånjεne mímé nnam áde bésébpé nyé nkalan n bwām n mbále akale. ⁶ Mmén nkalan n bwām mé nsimé n Dyöb nkanlad mebwóg ne mebwóg nkag á'sō. Epun e é'só éche nyéwógé nyénsõñtén bán Dyöb ákõñté nlém n bwām awõñ ne bad bé mbéb. ⁷ Epafrase, mbaledε awe Yesu Krístæ mós ankalé nyé mímé nkalan. Adíí mod awë syāābō sēbele' nsón, sēdāá-'ε mós bwāmbwam. Abεnle' Yesu Krístæ ne nlém nhóg. Abé áde ádíí-'ε ne nyé, nsón míme séntånjεñnē ábel mós ábeléé. ⁸ Mós alángé-'ε sé aá Edāádεñ é Dyöb ébéle nyédáá bad bé Dyöb.

⁹ Né-ōó, bootya pónde eché sēwógé mímén mam, sēkānnad nyé pónde téé. Sēkānne nén bán Dyöb ábel nyékon chõm éche áhedeé aá nyébel asõñten. Sēkānne nén bán Dyöb ábe nyé debyéé ne nsõñten ábel nyésõñten mam mé Edāádεñ bwām. ¹⁰ Nē débél áden alongé débē ngáne alongé áde bad bé Dyöb atánjéné abé. Nyéébele' mam mímé méwógte mós menyinje. Mekan mé bwām mós ne mós-'εé nyébeléé. Nyaa eché nyésõñtēn-naá Dyöb, échāgkē acháge ne acháge. ¹¹ Sēkānne-'ε ámpē nén bán, Dyöb ábē áwéd nyé áte ne eché ngum eché echabé ámín, ábel nén nyéhεl awεsen, nyékan nlém, nyébé-'ε menyinje áyāl e mam mésyāāl. ¹² Nyéēsāgnēn Titée áyāle chõm ésyāāl. Mós-'áá ábelé bon nyékwognéd ábé bad ábe békobe akab á bwēm ábe ákõñnéde ábē bad hõm áde e'nyínen bé ekíde é'díí. ¹³ Ahúdé syánē ásē e ngíne e nkamlεε a ehíntén, apééné syánē ásē e nkamlεn míme awe

Mwän a nlém. ¹⁴ Dyöb álágséné syánē nímēd mbéb akōde áde ákódté syánē ne mekií níme awe Mwän ásyógé á awōg.

¹⁵ Modmod eenyinnéé Dyöb dīd. Boŋ bad bénsōŋtēn ngáne Dyöb ádíí áde bényíné Krīstāe áyāle adii nwágén ní Dyöb. ¹⁶ Edé nê áyāle, mbwiined ne Krīstāe dōo Dyöb áhágé bwēm é'syāāl á nkoŋ ní mín ne rísé. Ahágé bwēm ábē bényinnéé dīd ne ábē béenyinnéé dīd. Mó ahágé benkamlēne, ne ngíne ésyāāl. Dyöb áhágé bwēm é'syāāl mbwiined ne mó, mó-'aá Dyöb áhágké ábē bwēm é'syāāl. ¹⁷ Bédēhób bán béhage' kéchéé á nkōŋsēte né Krīstāe adé alōŋgé. Mó-'aá akāó boŋ bwēm é'syāāl ébē á e'dii. ¹⁸ Mó adé nló níme bad ábe bédúbpé mó, bó-'aá bédé nēŋgáne eche yāl. Mó abage ábē bad alōŋgé áyāle mó adé mod a'só awē Dyöb ápúúdté awē ábē-'e abé ne abé. Nén dēmbēnléd ábel nén ábē nkamlēne ámīn mekan mésyāāl. ¹⁹ Mmēn mekan médé nê áyāle nén Dyöb dēn-éé ádē. ²⁰ Dyöb dēmbēl nén aá chōm ésyāāl étim ásē ne mó Dyöb mbwiined ne Krīstāe. Abén bwēm é'bédé bwēm bé nkoŋ rísé ne bwēm bé nkoŋ ní mín áyāle asyōg ádē awe Mwän ásyógé mekií á awōg. Bōob-pōó, chōm ésyāāl éhele ébē nsaŋ ne Dyöb.

²¹ Nyé ne nyé nyēmbé nchabned ne Dyöb, nyáābe Dyöb nyéebédeé áyāle mewēmten mé mbéb níme nyénwōŋ'é ne mbēltéd mé mbéb níme nyébélé'áá. ²² Boŋ bōob, Dyöb ábélé nyētímé ásē ne mó, awé áde awe Mwän Krīstāe awē abédé moonyoŋ áwédé á awōg. Dyöb dēmbēl nê ábel nén nyébē wēe módíí, nyébē bad ábe bésáá, nyéewóó atōn dé mbéb ké ahóg á yāl, béēkōbnē-'e nyé awusé ké ahóg. ²³ Ebē nén bán áden adúbe adii awúú áte nyéehúde-'e mekuu ásē ne asum áde nyésumé nlém áyāl e nkalaŋ ní bwām níme nyéwógé. Mmē nkalaŋ ní bwām níme nyémáá awōg, rídii nkalaŋ níme ríkánlédé nkōŋsē áte rísyāāl mó-'aá me Paale, rítímé mbālede a Dyöb ákal.

Nsón níme Paale

²⁴ Ndé menyīŋge bōob ne metake níme ríkudéé áyāl echēn. Ngáne ríkudéé nímēn metake, mmade metake níme Yesue nímē rítāŋgéné abé, áyāl eche yāl, nédē bad ábe bédúbpé mó. ²⁵ Dyöb ábélé me mbālede ábele bad ábe bédúbpé Krīstāe. Alómé me aá ríkōŋ nyé échē eyale akale bwām. ²⁶ Bōód, échē eyale émbē dyam ádē bad bēnkēnsōŋtēnné. Boŋ bōob ábele ábē bad bēbíí chō. ²⁷ Dyöb áhēde' nén aá ábē bad bēbíí nén bán nhōn ne ehúmé éche Krīstāe édé káōŋne ne bad ábe béesē bad bé Israel. Kun eché edé áwēd-te edii nén bán, nyésum nlém nén bán nyéēkūd ehúmé éche Dyöb áhóbé aá mōóbē ábē bad. ²⁸ Né-'aá ákáá boŋ sēlāŋgē bad tāŋgene Krīstāe kéhéé wēe sékagké. Sēlébe', séyāgtē-'e bō ne debyéé ásyāāl áde Dyöb ábágé sé. Sēbele nê áyāle sēhēde nén bán bēkobned á'sō é' Dyöb nēŋgáne bad ábe mekuu mémáá awédned ásē á adúbe-tē. ²⁹ Boŋ nwane áte bwāmbwam. Ngum echē Krīstāe eche edé me áte, chō-'e ebage me ngíne áwan áte.

2

¹ Ndáó méé nyébíí ngáne ríkēmpēé awan áte áyāl echēn, ne áyāl e bad bé dyad á Laudesia, nyébíí-'e ngáne ríkēmpēé awan áte áyāl e bad bēmpēe ábe béenyinnē me dīd. ² Mbēle nê áwéd bō nlém á abum ábel boŋ edāŋge éche édé áfintē echēn ébel nyébē mod nhóg. Nhēde me nyáābōo nyésum nlém ne asum ásyāāl née bad ábe bēsōŋténé dyam á Dyöb áde bad bēnkēnsōŋtēnné. Adé dyam-me ádíí Krīstāe mwēn. ³ Krīstāe mōó ahele ábel boŋ nyēwōŋ debyéé ásoŋtēn mekan mé Dyöb. Mmē mekan médé etógnén bwāmbwam. ⁴ Nlāŋge nyé nén ábel boŋ mod eédogné nyé e'nyin bé nsal áte se nyéwēmtén nén bán dyam áde álāŋgēé nyé átāŋgéné. ⁵ Ndáó méé nyébíí nén bán kēnée mmēn méesaá ne nyé, ndé ne nyé é edáádāŋ. Kēnée méesaá-'aá ne nyé, ndé menyīŋge nén adúbe áde nyédúbpé Krīstāe ályágé ádē ngíne.

*Bad bé Krīsto béesaá áse
e mbéndé é nkōŋsé ámpē*

⁶ Né-ɔ́, ngáne nyékóbé Krīstəa nées Sánḡwéé awên, nyébê nyébele' ngáne áhedeé. ⁷ Adúbe áde nyédúbpé chòm-ée abēn bemeléede báyágté nyé édé mbále. Nyéságnan-ne Dyōb pónké té áyāle chòm esyāāl. ⁸ Nyéēmwāg-se mod atéd nyé ntān ahíd e'hóhó bé áyáge dé metóm áde báyágté. Áyáge áde báyágté nyé ádíi ayáge áde békóbé wée ábāb betaa ne áde áhíde mbéndé é mekan mé nkōḡsé. Áde ayáge ádíi ayáge áde áhúú ne baányonḡ ngēn déēhúú'é ne Krīstəa. ⁹ Nyéēmwāg-se abê bemeléede bé metóm bédog nyé áyāle nēn ngíne ne abé á Dyōb áde yāl e moonyonḡ echē Krīstəa áte. ¹⁰ Né-ɔ́, nyélóné mbon áyāle nēn nyédé ne Krīstəa, Mó-'aá akamlan ngíne ne benkamlenε bésyāāl. ¹¹ Abé áde nyédíi ne Krīstəa, Krīstəa ayagé nyé. Eesaá nēngáne moonyonḡ ayagé mod. Krīstəa mó ayagé nyé é edəádəḡ-tē. Ahúde áden abé dé mbéb. ¹² Ade bēndusēnné nyé, édé nées nyēnwé, bélímé nyé, Dyōb ápūūd-te nyé ne Krīstəa. Nēn dēmbenléd ne nyé áyāle nyéndúbé nēn bán ngíne e Dyōb echē epuúdté Krīstəa ēpuúdté nyémpē. ¹³ Ngen e'só nyēmbé byánán nyéwédé áyāle nyébóó'áá mbéndé é Dyōb. Ene pónké-'e né Krīstəa éēhúde nyé abé dé mbéb áyāl. Boḡ bəəb, Dyōb ábágé nyé alongé dékōālē apuud áde ápúúdté syánē ne Krīstəa. Alágséné syánē nímεd mbéb nisyāāl. ¹⁴ Edé nēngáne apinné mbéb nímε syánē wée ántenlé mó. Nédē nímé mbéb méesaá ámpē. Dyōb ábómmé nímé mbéb á awəg abome áde bébómmé Krīstəa á awəg boḡ awé-'e. ¹⁵ Dyōb déntōm ngíne ne benkamlenε bé nkōḡsé áte. Atóm áde ántōmmē bó, dényinnéd ne moosyāāl ne awé áde Krīstəa ánwēé á awəg.

¹⁶ Né-ɔ́, nyéēmwāg-se bad bēlāngē nyé bán nyébelé awusé áyāle nyédyáγκē donḡe dé medyé, ké'ε áyāle nyémwáγκē donḡe dé mmítéd, ké'ε áyāle nyéebáγκē donḡe á ngande ásē, ké'ε ngande echē ebāg nzé ngon étúbé túbén, ké'ε ngande e Epun é Nkóme áte. ¹⁷ Echē mbéndé esyāāl ébédé-'e nées e'díidinḡe ábē é'lúmté'áá mam mé bwām nímε Dyōb déntāngēnnē alóm. Krīstəa mó-'aá alónté nímé mam mésyāāl. ¹⁸ Nyéēmwāg-se mod anyágéd nyé áá nyétāngéné yāl asuded. Nyéēmwāg-ke se mod anyágéd nyé nēn áá nyétāngéné ángel edúbé abε ngáne ábageé. Nzé nyébelé nē né nyéēbād ndε echē Dyōb áhóbé áá móbē nyé. Kénzée awē ayágte' nē, ahóbe' áá mónyīnē á ndóg-te. Ene ndín e mod edé kúmbe ngēn ne mekan mé mbéb nímε níbide' mó á nlém-tē, boḡ eewóó'ε nzom ké póg ábé. ¹⁹ Ene ndín e mod esógé Krīstəa awē adé nló mí bad ábe bédúbpé adúbe. Ngáne nló nkamlanné yāl esyāāl, melemlem nē dōo Krīstəa ákamlanné bad ábe bédúbpé mó bésyāāl ábel bēbē mod nhóg. Ngáne nsid nladεé mebóḡ mé yāl mé mod boḡ abé mod nhóg, nē dōo Krīstəa áladεé bad ábe bédúbpé mó ábé mod nhóg ásē echē. Mmē nlatén nkwoḡe-'ε ngáne Dyōb átíídé.

Awé ne abé á alongé ne Krīstəa

²⁰ Edé bəəb byánán awé áde Krīstəa áwédé, nyéwédé ne mó. Né-ɔ́ nyéesaá ásē e mbéndé é nkōḡsé ámpē. Cheé-ɔ́ ékáá boḡ nyébé nyéhíde' échē mbéndé byánán nkōḡsé nídíi nkamlan nyé? ²¹ Abē bemeléede bé metóm bēlāngē nyé nēn bán, “Nyéechāngé échén, nyéewóglán échíníi á nsəl, nyéēsítán échē.” ²² Echē mbéndé esyāāl énoḡne' bwēm ábē béebāg dyamdyam ámpē nzé mod amaa bó abenled. Echē mbéndé edíi mbéndé ne ayáge áde bad bēn bēhāgné nló. ²³ Echē mbéndé ébelé ényinnāād byánán édé debyéé áte bwāmbwam áyāle nēn, éyágte bad nēn bán bēn bētāngéné nées bēwóó nlém ábel mekan nímε mékámé ábel, álúmed nēn bán békoo Dyōb ahíd. Eyágte bad bán bésuded yāl, bēbane-'ε yāl á metake-tē bwāmbwam. Boḡ ké bad bēnhūū échē mbéndé ahíd, éheléé bó awōḡen ásóg mewēmtēn mé mbéb awōḡ.

3

¹ Edé bəəb byánán apuud áde Dyōb ápúúdté Krīstəa, nyémpē nyépuúde ne mó. Né-ɔ́, nyébê nyóḡgé áyāl e mam mé mīn, wée Krīstəa ádíi á nkamlan á ékáá émbáá é Dyōb. ² Nyébê nyésūm nlém áyāl e mam mé mīn, nyéēsūmē nlém áyāl e mam mé nkōḡsé.

³ Nyébíí nén bán, awé áde Krístəə áwédé, édé nêṅgáne nyémpē nyêwédé. ⁴ Krístəə mó áde alongé ádēd, áde ápéé-’ε á nkōṅsé-te wén nyémpē nyéēbē ne mó ne ehúmé ésyāāl.

Alongé dé nchun ne alongé dékōālē

⁵ Né-ṓ, nyéhúd mekan mé ekob é yāl nlém ne ahúd ásyāāl. Nyéhúd nlém áyāl e mam nêṅgáne, akáb dé mesón, mbinde é mekan, esíí é mam mé ekob é yāl, áwōṅ mewēmten mé mbéb ne ngoód. Nzé nyêdé ngoód né édé nêṅgáne nyébage Dyōb démpēe edúbé. ⁶ Dyōb dékōgsēn bad bésyāāl ábē bébele’ échén ndín e mekan. Echén ndín é mekan éliṅse’ Dyōb, né-ṓ, ákōgsēn bad ábe bébele chó hēén. ⁷ Echén ndín é mekan chóo nyébéláá ngen e e’só, áde esíí é mekan mé nkōṅsé ékámllánáá nyé. ⁸ Boṅ bōob mekan nêṅgáne meliṅgá, pél, ekoyí, ábébed mod dīn, ne ábéb nsal áte, nyétáṅgéné mó asóg dé abel. ⁹ Nyéēkanlé’ nhóg ne aníníí metóm. Nyéēbēlé’ mímén mekan ngáne édíí bán nyēmaá áden abé dé mbéltéd mé mbéb atede. ¹⁰ Bōob-pṓo nyēmaá nkob mékōālē ahé. Dyōb áhédé nyé ádén alongé dékōālē áte, akwogte-’ε dṓ ábel nyébē néε mó, nyékoṅ-’ε mó awé ahegé nyé abíi bwám. Awōṅ áde nyéwóó ádén alongé dékōālē ábélé ¹¹ nhəṅlén méesaá átínté e mod awé adé mod a Israel ne awē eésē, ké’ε mod awē báyágé ne awē béeyagé. Ken mod adé mod a nken-ε, ken mod e ahín-tē-yε, ken ntāṅ-ε, ken kunze-yε. Krístəə mó adé dyam ásyāāl adé-’ε bó mod asyāál áte.

¹² Né-ṓ, nyétáṅgéné nlém ní ngal awōṅ, nyétáṅgéné nlém aboṅ, nyétáṅgéné-’ε yāl asuded. Nyétáṅgéné apwiited, nyétáṅgéné-’ε awesēn. ¹³ Nyétáṅgéné nhóg ne aníníí awesēn. Nzé mod bó waáb békúú waáb álagsén mó. Ngáne Sāṅgwéé álagséné nyé, nyémpē nyétáṅgéné nyélagsén nhóg ne aníníí. ¹⁴ Amín e mímén mésyāāl, nyédəṅ nhóg ne aníníí. Edəṅge chóo élade’ chōm ésyāāl. ¹⁵ Krístəə abelé nyêdé nsəṅ ne nhóg ne aníníí. Né-ṓ mímē nsəṅ rítáṅgéné chōm ésyāāl échē nyébeleé alyáged. Nyétáṅgéné nyésāgnēn-ne Dyōb pōndé ésyāāl. ¹⁶ Eyale éche Krístəə ébē nyé á nlém-tē bwám abé ne abé. Nyébenlad échē eyale ne debyéé ásyāāl áyáged ne áléb nhóg ne aníníí. Nyékōnne’ Dyōb ngəse éche édé á kálag e Dyōb. Nyékōnne’ Dyōb ngəse éche ékēmté’ Dyōb ne Krístəə, ne nkāṅgé ké ríhée míme mípíídé nyé ákēmed Dyōb. Nyékōnne’ mó ásaṅṅen mó ne nlém rísyāāl. ¹⁷ Kéchéé échē nyéhóbéé, ké’ε échē nyébeleé, nyébele chó á dīn áde Sāṅgú Yesue. Nyésāgnan Dyōb Titée á dīn á Yesu.

Alongé dékōālē áde nyétáṅgéné awōṅ

¹⁸ Nyé bebaád bé bechóm, nyéwógne áben bechóm. Nê dṓo bad ábē bédúbpé Sāṅgwéé bétáṅgéné abel. ¹⁹ Nyé baachóm ábe nyéwóó bebaád, nyédəṅ áben bebaád, nyéētagtē-’ε bó ngēn.

²⁰ Nyé bānbān, nyéwógne áben bésáá ne benyaá áyāl e kéchéé échē nyébeleé. Nê dṓo Sāṅgwéé ádáá aá nyébel. ²¹ Nyé bésáá bé bán, nyéēkanṅtē áben bán. Nzé nyékanṅtē’ bó, né nyésúnte bó yāl áte. ²² Nyé betāṅ, nyéwógne áben bewōṅ pōndé ésyāāl. Nyébenlé bó nsón dásṓ pōndé échē bényíneé nyé ábel békēmed nyé. Boṅ nyébenle bó ne nlém nhóg áyāle nén Sāṅgwéé móo nyébageé edúbé. ²³ Nsón ké ríhée míme nyébeleé, nyébele’ mó ne nlém rísyāāl. Nyébele mó, nyébíi-’ε nén bán Dyōb dṓo nyébenléé saké baányoṅ. ²⁴ Nyébíí nén bán nyéēkūd nsábe míme Sāṅgwéé ákōṅnéde ábē bad. Krístəə mó adé mod awé nyékoo’ε abele. ²⁵ Dyōb dékōgsēn kénzēé awē abelé mbéb áyāl e mbéb míme ábélé. Dyōb déekwognádté modmod.

4

¹ Nyé bad ábe nyéwóó betāṅ ásē echēn nyéwáale áben betāṅ nyaa échē Dyōb áhedeé, nyéchāa-’ε bó bwám. Nyébíí nén bán nyémpē nyéwóó mod amín awē nyédíí ásē échē.

Paale awéde’ bad nlém á abum

² Nyébē nyéwéd yāl áte á mekáne-tē. Nzé nyékānne-’ε nyébānē nlém ne kéchéé éche nyélāṅgéé Dyōb, nyésāgnēn-ne mó. ³ Nyékānne-tē sémpē ábel nén Dyōb ánedned sé nzii

âkal nkalanj tângene Krĭstæa nĭme bad békênsõjténné bõõd. Mmê nkalanj nĭme níkaléé mõõ níkáá bonj mbé á mbwõg. ⁴ Nyékânne' nén bán nícale mó bwâm nyaa echê ní tângéné abel. ⁵ Nyébĭi ngáne nyébeléé mekan nzé nyédé ne bad ábe béedúbpe Krĭstæa. Póndé téé eche etál ébágné ne nyé, nyébenle' bõ mekan me bwâm. ⁶ Nzé nyáábõõ nyékale', nyéched ehõb á nsal, nyékale póle éche ébonjte bad nlém á abum. Nzé nyébele' nê, né nyéebĭi ngáne nyékwentanné kénzée awê asêdté nyé dyam.

Melentên mé asóg

⁷ Tikikuse, mwãnned a nlém a Krĭsto ãlãã nyé mam nĭme mébenlad ne me hén. Mõmpē adĭi mbaledé awê abenle Sãngwée ne nlém nhóg nchoo ne me. ⁸ Nlõme' mó áwēn ábel bonj aláa nyé ngáne sédĭi, áwêd-te nyé nlém á abum. ⁹ Nlõme' bõ Onesimus. Onesimuse mõmpē adĭi mwãnned a Krĭsto awesyánē awê dédáá. Mõmpē abenle Krĭstæa ne nlém nhóg. Adĭi mod awê abídé áwēn dyad. Bõ Tikikuse bélãã nyé mam nĭme mébenlad hén.

¹⁰ Aristakuse awê sũmõ bedé á mbwõg hén alěnté nyé. Banabase mwãnyanj mõmpē alěnté nyé. Memãd nyé aláa tângene Makõse. Nzé apedé, nyékob mó nken. ¹¹ Yesuse awê béchãgée bán Justuse, mõmpē alente' nyé. Abén bad béléán bēnpēn bõõ bédé bad bé Israel ábe bédúbpe Krĭstæa, ábe syáábõõ debele' nsón âkal nkalanj tângene nkamlēn ní Dyõb. Békéwēd me nlém abum bwãmbwam. ¹² Epafrase mõmpē alěnté nyé. Mõmpē adĭi mod awê abídé áwēn dyad, abé-'ε mbaledé awe Yesu Krĭstæa. Akãnnad nyé póndé téé. Aá Dyõb dēn ábel nyékonj chõm éche áhēdée aá nyébel abĭi, nyébel-le chõ. ¹³ Mmēn mbíde' mó mbõnj nén meé abelē nsón bwãmbwam áyãle echēn ne áyãl e bad bé Krĭsto ábe bédé á Laudesia ne á Hirapõlis. ¹⁴ Lukase, dógtēē awê dédáá bõ Demase, bõmpē bélémmé nyé melentēn. ¹⁵ Nyélentēd me bãnned bé Krĭsto ábe bédé á Laudesia. Nyélentēd-te me Nĩmfaa, ne bad ábe bédúbpe bésyããl ábe bébome' áwe ndáb. ¹⁶ Nzé nyémaá enén kálag alãnj, nyélóm chõ á Laudesia ábel bõmpē belãnj chõ. Nyémpē nyényĭn nén bán nyéláá kálag echê nílõmmé bad bé Laudesia. ¹⁷ Nyéláa Achipuse bán ányĭn nén aá mõmadé nsón nĭme Sãngwée ábágé mó aá ábel.

¹⁸ Me Paale mmēn-éé mbēnlédé échēm ekáá átele nyé nĩmēn melentēn. Nyéēchatán nén bán ndé á mbwõg. Nsimé ní Dyõb níbê ne nyé.

Kálag e'só echě Paalε áténlé Baá Tesalonika Ndibned n kálag

Dyad á Tesalonika dǒǒ ábédé nló mé alonj á mbwóg e Masedonia. Ade Paalε ábídé á dyad á Filipi, ankě á Tesalonika ádíbē mwembé áwed. Ambíd e pǒndé, Paalε anhidé á Tesalonika áke á dyad á Beria. Anhidé áwed ámpē ákē á dyad á Korinto, áwed-taá ákúdé kálag echě mod awě búmā bébele nsón, Timotiε, álómmé mó, áláa mó tǎngene mekan míme mébenlad á mwembé míme rídé á Tesalonika.

Paalε antelé mwembé míme ndé á Tesalonika, enén kálag e'só áwéd bó nlém á abum tǎngene adúbe áde bédúbpé Sǎngwéé bédǎn-'ε mó. Awéd-te, ankamtén bó nyaa e alongé echě ánwǒngē áde ábédé ne bó, ákǒn-'ε bó mekan alúmed áte tǎngene epe éche Krístǎá ápēé ámpē, éche émpēén mpuutéd áfinté e mwembé míme ndé á Tesalonika. Anlúmed bó áte ngáne áwóó nlém áte átim ambíd áwāb ábel bonj áwéd bó nlém á abum tǎngene mam mémpēe míme ménǎne' ádab adúbe. Anláá bó mekan míme bétǎngéné abel áwóged Dyǒb menyinge ne ngáne alongé ádǎb átǎngéné abé asin áde bésinéε epe éche Sǎngwéé.

Nkabtéd n kálag

Ndibned n kálag 1.1

Meságnen ne mekenag 1.2-3.13

Elébé tǎngene abé á bad bé Krístǎo 4.1-12

Elébé tǎngene epe éche Krístǎá 4.13-5.11

Elébé é asóg 5.12-22

Nsógten n kálag 5.23-28

¹ Mε Paalε, nchoo ne Sailasε bó Timotiε, mε-εé ntenle' nyé enén kálag. Ntenle nyé bad ábe bédé á mwembé míme rídé á dyad á Tesalonika, nyé ábe nyédé bad ábe Dyǒb Titée, nyébé-'ε bad ábe Sǎngú Yesu Krístǎá.

Nsimé ne nsanj míme Dyǒb mbê ne nyé.

Paalε aságnan áyǎle adúbe áde bad bé Tesalonika béwóó

² Séságnan Dyǒb áyǎl e nyé moosyáál pǒndé té, séhǎg nyé á mekáne pǒndé-té nzé sékǎnne'. ³ Nzé sékǎnne' áded Dyǒb eched Sǎn, sêbelé sékamtán nsón míme nyébeleé áyǎle adúbé áde nyédúbpé. Sékamtan ngáne edǎnge éche nyéwǒngné bad bémpēe ébéle nyébele ntǔ áwǒngen bó, nêngáne alyág áde nyélyágé nlém áyǎl e epe éche awesyánē Sǎngwéé, Yesu Krístǎá, ábéle mekuu méwúú nyé ásē. ⁴ A-baányan, sêbíí nén bán Dyǒb ádáá nyé apwédé-'ε nyé ábé ábē bad. ⁵ Sêbíí nén áyǎle áde sêmpēé áwēn bonj sékanlé nyé nkalanj mí bwám, saké e'yale bēnpēn bóǒ sêmpēénné. Bonj ngíne e Edǎdǎn éche Esáá chó embēl bonj sékalé nkalanj ne ngíne, sēnkǒn-'ε adúbe nén bán kéchéé éche séhóbēé édé mbále. Nyébíí ngáne abé ádēd démbēē áde sémbēē ne nyé. Chǒm éche ênkǎn bonj ábé nê édii áwǒngen nyé. ⁶ Ne nyé, nyéhídé'áá nyaa e abé echě sénwǒngē, nyéhídē-'ε abé áde Sǎngwéé. Edǎdǎn éche Esáá émbēl nyéwóg menyinge akob áde nyénkǒbpé nkalanj míme sêmpēénné áwēn. ⁷ Né-ǒǒ, abé ádēn démbē nêngáne elánsén áfinté e bad ábe bédúbpé, ábe bédé á mbwóg é Masedonia ne Akaya. ⁸ Nyéé nyékǎá bonj nkalanj míme Sǎngwéé ríwógnéd mebwóg mémpēe. Saké á mbwóg é Masedonia ne á Akaya dēmpēn-εé ríwógnédé. Bonj adúbe áde nyédúbpé Dyǒb dǒmpē áwógnédé hǒm ásyǎl. Né-ǒǒ, nzǒm ké pǒg eésáá echě séhóbēé ádén akan ámpē tǎngene nyé. ⁹ Abé bad bēn bóǒ bétime ahób ngáne nyénkǒbpé sé nken áde sépédé áwēn. Béhóbé-'ε ngáne nyétímné Dyǒb, nyétēdē-'ε abele á myǒb mé metóm bonj nyébenlé Dyǒb dēn áde ádé á alongé. ¹⁰ Béhóbe-'ε ngáne nyésinéε epe éche

Mwän a Dyöb awë abíde ádyöb. Ane Mwän a Dyöb, Yesue, awë asoo' syánē ásē e nkógsen ní Dyöb míme rñhúe', mós Dyöb dēmpuúdté.

2

Paale abelé nsón á Tesalonika

¹ A-baányan, nyé bēn nyēbíí bán epe éche sēmpēé áwēn, énkēmbáá ngēn. ² Nyé bēn nyēbíí ngáne sēnkudté metake bēwógéd-te sé e'són á dyad á Filipi. Bon ádesyánē Dyöb dénwēd sé nlém á abum, ákale nyé mímē Nkalanj ní bwām. Sēkalé'áá mós kénēé édíí bán bad híin bētyéemánnáá sé bwāmbwam áyāle bēehede'aá bán sékale mós. ³ Chöm éche sélánjé'áá nyé bán nyébel, énkēmbáá nēn bán sēnwónj mewēmtēn mé mbéb, káa bán ébédé chöm éche sēnkēntánjénné abel ké'-ε ádog nyé. ⁴ Bon pen sélánjé'áá nyé mós, néε bad ábe Dyöb ápwédé ákwogned dé akal mímē nkalanj. Né-ós, sékale mímē nkalanj ní bwām saké áwóged moonyonj menyinge bon áwóged Dyöb áde abíí sé nlém áte menyinge. ⁵ Nyēbíí bán áde sémbēē ne nyé séebonjte'aá nsal áte, ngoód-te eebédeé sé áte. Dyöb áde sé mbónj áyāl e nē. ⁶ Séehede'aá nēn bán nyé ké'-ε bad bēmpēe békene' sé. ⁷ Kénēé édíí bán sé nēngáne bembapēε bé nlómag ábe Krístəə, sēnwónj kunze ápēmed nyé nted, sēnkēmpémtédté nyé, bon pen sēmpwiitéd áfintē echēn ngáne nyéε-mwän átagneé ábe bán. ⁸ Sédəə nyé bwāmbwam, saké ákale nyé nkalanj ní bwām ní Dyöb mēmpen, bon káəjne ábel nyaa echē séhele sēwónjén nyé, áyāle sēdəə nyé bwāmbwam. ⁹ A-baányan bé Krísto, ndúbpé mēé nyēkamtan nsón ne ntū ní ngíne míme sébélé. Ade sékánlé'áá nyé Nkalanj ní bwām ní Dyöb, sébelé'áá nsón nkuu ne mūte ábel bon séētagté nyé modmod.

¹⁰ Nyédé sé mbónj, Dyöb-pe ámpē áde sé mbónj nēn, áde sébédé áfintē echēn, nyé ábe nyédúbpé, abé dénsān sé, sébelé'áá mekan míme métánjéné, sēnkēnwónj-'áá awusé ké ahóg á yāl. ¹¹ Nyēbíí nēn bán sēnchəə nyé mod téé ngáne sáa-a-mwän áchənjéé ábe bán. ¹² Sēwédé'áá nyé nlém á abum, sēsímē'-ε nyé etúu áte áwónj abé áde áwógte Dyöb menyinge. Dyöb dós áchēnlé nyé ábē áfintē e ábē bad ábe ákamlanné ne ábē ásē e éche ehúmé.

¹³ Nzom empēe edé echē ekəə bon sébagé Dyöb meságnēn pónde ésyāāl. Ade sēmpēenné eyale é Dyöb áwēn, nyēnwóg chó, nyékōb-pe chó. Nyēnkēnkobpé chó nēngáne eyale éche éhúú ne moonyonj bon nyēnkob chó nēngáne eyale éche éhúú ne Dyöb, ngáne chēn-ne ékójté abé. Echē eyale chó-'áá Dyöb ábenladté áfintē echēn, nyé ábe nyédúbpé, áwónjén nyé. ¹⁴ A-baányan, melemlem mé mam míme mēmbēnléd ne mwembé ní bad bé Dyöb ábe bédúbpé Yesu Krístəə ábe bédé á Judeya, mós mēbēnlédé ne nyémpē. Nyēkudé metake á mekáá míme ábēn bad melemlem ngáne bómpē bēnkudté metake á mekáá mé bad bé Israel. ¹⁵ Abē bad bé Israel bó donje bēnwū Sánjú Yesue, bēmpēε-ε bēwúú bekal bé'dəəđəj. Abē bad bé Israel-ε bó donje-'áá bēnnān sé áwāb dyad-tē. Bēwógtéé Dyöb menyinge, bētyéeman-ne moosyāāl. ¹⁶ Bébēle nē ábel bon séekanlé bad ábe béesē bad bé Israel eyale é Dyöb, ábel bon bēekudé e'soosonj. Bébáde mbéb ámín e mbéb pónde ésyāāl, káəjne á asóg-ke, Dyöb átánjéné bó akógsen.

Paale awóó nlém áte ányín bad bé Dyöb bé Tesalonika

¹⁷ A-baányan, sēhóbe nēn bán sēpágnédé nyé á yāl á esón é pónde. Kénēé séesaá hóm ahóg ne nyé, sēdíi sēkamtan nyé. Ngáne sēnwónjē mewēmtēn bwāmbwam ányín nyé, sēnwän áte bwāmbwam ányín nyé ámpē. ¹⁸ Nēn ábédé áyāle séhedé'áá ape áwēn. Mmēn Paale, nwané áte ngen ne ngen ápe bon Satanε enkēnháá sé etál. ¹⁹ Nyéé nyékəə bon sēwónj e'lyág bé nlém, nyéé nyékəə bon sébé menyinge, nyéé nyékəə-ε bon sékumé ekáá á tâl, áyāle nsábe míme sēnəneé á'sō ákud á pónde echē Sánjú Yesue ápēé. Nyébēn-εé nyékəə. ²⁰ Ne mbále, nyéé nyékəə bon sékumé' ekáá á tâl, bon sébé-ε menyinge.

3

¹ Né-ɔ́, áde sênkênhenlé adyεε ésebán sêdé ne nyé, sêntíí nén bán sêēdyéé ne sé bèn á dyad á Atens. ² Sênlóm Timotiε, awesyánē mwānyan awēn. Syáábɔ́ sêbele nsón ní Dyöb ákal nkalan ní bwám tñgene Krístá. Sênlóm mó awēn awōngēn nyé awéd nyé áte á adúbe-tê ne awéd nyé nlém á abum. ³ Sêhede bán awéd nyé nlém á abum ábel bon mímén metake méebelé'-se nyétimēn mbíd. Nyébēn nyébíí bwám nén bán Dyöb áamáá atíí nén áá syáā baasyāāl dēékūd mímén metake míme nyékudεé. ⁴ Nyébíí nén bán áde sébédé ne nyé, sênláá nyé á'sō é' póndé nén bán sêékūd metake. Nyé bèn nyébíí'-ε bán nén dēn-εé ébénlédé. ⁵ Nén dɔ́ dēnkñ bon nlóm Timotiε. Menkênhenlé nlém akan ámpē, né-ɔ́, menlóm mó áhyε dé ahéd áte ngáne adúbe ádíí nyé. Membel nê áyāle mbáá'áá mēé ane awē ábele' bon bad béhún á mekágsen-tê, ahεle ahúnéd nyé á mekágsen-tê. Nén délūmēd bán sêbelé nsón ngēn.

⁶ Bɔ́ɔb-pɔ́, Timotiε abídé awēn apedé ámbíd áwēd, alángé'-ε sé kase e nkalan, áá nyédíí nyédúbpé, nyédíí nyédáá'-ε nhóg ne aníníí. Alángé'-ε sé áá nyédíí nyékamtan sé ne nlém ní bwám, áá nyédíí nyédáá sé anyín ngáne sémpē sédáá nyé anyín. ⁷ Né-ɔ́, a-baányan, átínté e échēd ndutul ne metake mésyāāl, nlém níwúú sé á abum áyāl echēn. Aden adúbe dɔ́ awédé sé nlém á abum. ⁸ Bɔ́ɔb-pɔ́, sēēbē menyinje abé áde sédíí ámín, ngáne mekuu méwúú nyé ásē áyāle adúbe áde nyédúbpé Sánjwéé. ⁹ Bɔ́ɔb sêhele sēságnén Dyöb áyāl echēn. Sēságnan mó áyāle menyinje míme sédíí áyāl echēn áwe e'só. ¹⁰ Sêkánne' nkuu ne müte, bwámbwam nén bán séhel ape awēn ámpē, ábel bon dényínen, séwōngēn-ne nyé ábel adúbe áwúú nyé áte.

¹¹ Nhede mēé ádesyánē Dyöb, Titée ne awesyánē Sánjú Yesue bélúmed syánē nzii séhel ape awēn ámpē. ¹² Nhédé mēé Sánjwéé ábel edange éche nyéwōñné nhóg ne aníníí ne bad bémpēe ékwog akwog ne akwog melemlem ngáne edange éche séwōñné nyé ékwogεé akwog ne akwog. ¹³ Sêkánne' nén ábel bon Sánjwéé awéd nyé nlém á abum ábel nén nyéewóó' atón dé mbéb ké ahóg á yāl, nyésán'-ε á'sō ábe ádesyánē Dyöb Titée, áde awesyánē Sánjú Yesue ápéé ne ábē bad.

4

Nyéwōñ abé áde áwógte Dyöb menyinje

¹ A-baányan sêhóbe ámpē nén bán, nyēn'yágé awēd nyaa e abé echē nyétāñgéné awōñ, ábel bon nyéwóged Dyöb menyinje. Enén ndín e abé ch́-'áá nyéwóó. Bɔ́ɔb-pɔ́, sêcháa', sêlāñge'-ε nyé á dín á Sánjú Yesu nén bán, nyébē nyékeene' enén ndín e abé á'sō. ² Nyébēn nyébíí mam míme sēn'yāgēdtē nyé, sé nēngáne bad ábe Sánjú Yesue ábágé kunze. ³ Dyöb áhede áá nyébē nēngáne bad ábe bésáá. Nyéekábé mesón. ⁴ Nyé mod-té ábíí ngáne ákóbéé eche yāl.* Nyébele nê nyaa echē etāñgéné, ne nyaa echē nê débéé nyé edúbé átínté e bad. ⁵ Yāl echēn éēbāg yāl éche éwóó' esíí bwámbwam áyāl e mekan mé ekob é yāl ngáne bad ábe béebíí Dyöb béwóó'ε. ⁶ Ayāle ádén dyam, modmod eēbēnlē mwānyan epandé atéd-tε chōm éche édé échē. Sênláá nyé mímén mekan ngen e'só sēsím-mε nyé etúú áte nén bán Dyöb dékōgsēn bad ábe bébele nê. ⁷ Dyöb dénkēmpwēdté syánē awōñ abé á mbinde, bon ampwēd syánē awōñ abé áde ásáá. ⁸ Kénzée awē eékobe ayáge áde séyágté mó, saké moonyon móó ábáá á yāl, bon Dyöb dɔ́ ábáá á yāl. Dyöb dɔ́'-ε ábage' nyé échē Edáádāñ éche Esáá. ⁹ Nzom ké póg éesaá echē rítenléé nyé ngáne nyé mod téé átāñgéné mwānyan adāñ, áyāle Dyöb dēn áamáá nyé ayáged ngáne nyé mod téé átāñgéné mwānyan adāñ. ¹⁰ A mbále nê dēn-naá nyédáá áben baányan bé Krísto bésyāāl ábe bédé á mbwóg e Masedonia esyāál. Kénē, a-baányan, sêcháa nyé nén bán nyédāñ bó tómaa nê póndé ésyāāl. ¹¹ Sêcháa nyé ámpē nén bán mod téé awōñ alongé áde ápwíítédé, modmod eēnōnē chōm éche waáb ábeléé, mod téé ábele'-ε míme nsón. Nén dɔ́ sēnlāā'ε nyé bán

* 4:4 Nyé mod-té ábíí ngáne ákóbéé eche yāl; Donje á kálag áwóó Nyé mod té ábíí ngáne áchāñgēé mwaád.

nyébele'. ¹² Abel áde nyébenlé nén, bad ábe béédúbpe, bébéé nyé edúbé, nyé mod téé ábōngē-ε eche yäl.

Sánḡwéé äpě taléd

¹³ A-baányan, sēhede bán nyébíi mbále tāngene bad ábe béwédé, ábel boḡ nyéēlēbē nēngáne bad ábe béewóo e'lyág bé nlém. ¹⁴ Ngáne sēdúbpe nén bán Yesue anwé, äpūū-ε, sēbíi nén bán áde Yesue ápéé, Dyōb débēl bad ábe bédúbpe ábe béwédé, bépuú, bébé ne Yesue.

¹⁵ Ayáge áde séyágteé nyé bōob ádii ayáge áde Sánḡwéé. Adē ayáge ádii nén bán, syánē ábe déēbē á alongé epun éche Sánḡwéé ápéé, déebáá á'sō se bad ábe béwédé bébé ámbíd.

¹⁶ Sánḡwéé mwēn ábíd ámīn, esaád é ngīne éwōgnēd, ehób éche ángel embáá éwōgnēd, esaád é elon é Dyōb-pe éwōgnéd. Ene pónde dyam dé'só, bad ábe bēndübē Krīstā, bépuú. ¹⁷ Ámbíd enē syāá ábe dedé á alongé ábe dedé á nkōḡsé, déelatén ne bó, déké ámīn á mbag-tē átán Sánḡwéé á pemε-tē. Né-'áá débēē ne Sánḡwéé á ngīndé ne á ngīndé. ¹⁸ Né-ó, nyébenled áden ayáge áwéd nhóg ne aníníi nlém á abum.

5

Nyébē mbonḡsēn áyāl e epε éche Sánḡwéé

¹ Bōob-pōó a-baányan bé Krīsto, nzom ké póg eesaá átele nyé áláa nyé pónde ne epun echē mīmēn mekan mébenlédté. ² Ayāle nyé bēn nyébíi bwām nén bán epun éche Sánḡwéé ápagké, äpě taléd, melemlem nēngáne nchīb ápagké nkuu áde mod éesinéé mó. ³ Ade bad béhóbéé nén bán, "Nsan ḡdé, dyamdyam déesaá áde sébáá'é," dōo ebébtēd épíi'é bó taléd. Ebē melemlem ngáne e'wε bé achád é'piideé mmwaád awē adé nkog. Modmod éebíd-táá échén ebébtéd áte. ⁴ Boḡ a-baányan, nyé pen nyéesaá bad bé mbéb ngáne bad ábe bédé á ehíntén-tē. Né-ó, epun éche Sánḡwéé ápagké éētānē nyé taléd melemlem ngáne nchīb ápagké taléd. ⁵ Nyé baasyāal nyédii bad bé e'nyīnen bé ekide, nyébé bad bé bīn ábe é'kēnlé. Syánē déesaá bad bé nkuu ké'ε bad bé ehíntén. ⁶ Né-ó, deebág nēe bad ábe bédé nēngáne békúne'. Boḡ syánē détēd pónde déchā-ε éche syánē yäl. ⁷ Nkuu dōo bad békunéé, bad ábe mīm mó-ε mékōbēé, nkuu dōo bēmwákē mīm boḡ mékōbē bó. ⁸ Boḡ ngáne syánē dédī bad bé bīn ábe é'kēnlé, syánē déchā éched yäl. Adúbe ne edānge éche édé syánē áte bébē nēngáne mod ahédé mbóté echē bébenlé e'kii ákúten tál á pónde e nzum. E'lyág bé nlém-ε ábe nyéwóo áyāl e e'soosōn ábe nyékudté é'bē nēngáne mod awē ahédé ekóté éche bébenlé e'kii. ⁹ Dyōb déntīi áá móssōn syánē mbwiined ne awesyánē Sánḡwéé, Yesu Krīstā. Enkēntīi'é áá mīmē meliḡgá mépii syánē. ¹⁰ Yesue anwé á nló mīmēd ábel boḡ ké nzé édé bán syánē dedé á alongé, ké'ε dewédé, débē ne mó. ¹¹ Né-ó, nyéwéd nhóg ne aníníi nlém á abum, nyéwéd-tε nhóg ne aníníi áte ngáne nyébélé'áá bōód.

Elébé ne melēten mé asóg

¹² A-baányan, sēcháa nyé ábe edúbé bwāmbwam wēe bad ábe béwōḡgan nyé. Bōo bélyágte nyé, béyāgtē-ε nyé ngáne alongé áden átāngéné abé nēngáne bad bé Krīsto. ¹³ Nyéchāá bó ne edúbé éche échábé ámīn, nyédāḡ-ε bó áyāle nsón míme bébeléé. Nyébē nsaḡ ne nhóg ne aníníi. ¹⁴ A-baányan, sēlānge nyé nén bán, nyélēb bad ábe béebelé chōmchōm. Nyéwéd bad ábe béwóo mbwōg áte, nlém á abum. Nyéwōḡgen bad ábe béewúu áte, nyéwesεn-ne nhóg ne aníníi. ¹⁵ Nyényīn nén bán modmod éētīmtēē mbéb áyāl e mbéb. Boḡ pen nyéwane áte pónde ésyāal áwōḡ nlém mbwām wēe nhóg ne aníníi ne wēe bad bésyāal.

¹⁶ Nyébāg menyīnge pónde ésyāal. ¹⁷ Nyékāne' pónde ésyāal. ¹⁸ Kéchéé éche ébenléde ne nyé, nyésāgnan Dyōb. Mmēn mekan móo Dyōb áhedéé áá nyébele' abé áde nyédii mod nhóg ne Yesu Krīstā. ¹⁹ Nyéētīmtē Edāádāḡ éche Esáá áte áyāle nsón míme ébeléé. ²⁰ Nyéebáá' nkalan á yäl míme Dyōb áhóbé áá nyékal. ²¹ Boḡ pen nyékāg mam mésyāal

míme béhóbéé. Nyéchâñned mam míme béhóbéé míme métâñgéné. ²² Nyéewóó' dyam ábel ne mam míme béhóbéé míme méetâñgene.

²³ Dyõb dën, mó awë abage syánē nsañ ábel nyésañ áyāl e mam mésyāāl. Nyébane edáádāñ ne yāl échên ésyāāl bwām, éewóó' atón dé mbéb ké ahóg á yāl kááñne á pónde echë awesyánē Sāñgú Yesu Krīstāā ápéé. ²⁴ Dyõb áde áchénlé nyé ábele' ngáne áhóbé, äbël-le áned.

²⁵ A-baányañ, nyékānnad sé.

²⁶ Nyélentad sé ábesyánē baányañ bésyāāl, nyéhê bó tâl.

²⁷ Nlāñge nyé á dñn áde Sāñgwéé nén méé nyélāñ enén kálag wéé ábesyánē baányañ bésyāāl.

²⁸ Nsimé míme awesyánē Sāñgwéé, Yesu Krīstāā mbê ne nyé.

Kálag eché elónténé éβε echě Paale áténlé Baá Tesalonika Ndibned n kálag

Kálag eché elónténé éβε echě Paale ântelée bad bé mwembé míme níde á Tesalonika, ehóbe tângene adúbe áde bad bēnwōngē nēn bán epe éche Krístā apēé ampē, émáá ape áte. Paale antelé bad bé Krísto enén kálag átii bó nsōhten míme bēnwōngē tângene mímén mekan. Mmén mewēmtēn míme baahóg á mwembé-te bēnwōngē, mēmbēl bó donge á bad bēnkwān mekáá áte, bēnkētéd-taá e'boŋ bé nlém ábe donge á bad bé Krísto bēlúmté'áá nēe dyam. Paale anlúméd bó áte nēn aá, Krístā adēhób aá mópag ampē, ebébtéd ne mod-e-ebébtéd bó bēsēbē ape. Ane mod e ebébtéd mó átāngēn Krístā, alúméd-te kóŋne lúmtén aá mó mwēn-éé módē Dyōb. Paale ansím bó etúu áte aá bédii bēwēd ádab adúbe áte kénée békudéé ndutul ne metake. Ansím-me bó etúu áte ampē aá bēkwānē mekáá áte boŋ bó mod téé ábele nsón ábel boŋ áhel eche yāl atōgen, melemlem ngáne mó Paale ne bad ábe bōōbōo bébele nsón.

Nkabtéd n kálag

Ndibned n kálag 1.1-2

Mekenag ne e'wéd bé nlém á abum 1.3-12

Elébé tângene epe éche Krístā 2.1-17

Elébé tângene abé á bad bé Krísto 3.1-15

Nsógtēn n kálag 3.16-18

¹ Me Paale, nchoo ne Sailase bó Timotiē, me-éé ntenle' nyé enén kálag. Ntenle nyé bad ábe bédé á mwembé míme níde á dyad á Tesalonika, nyé ábe nyédé bad ábe Dyōb Titée awêd, nyébé-'e bad ábe Sāngú Yesu Krístā. ² Nsimé ne nsaŋ míme Dyōb Titée ne míme Sāngú Yesu Krístā mbē ne nyé.

Dyōb dékād bad nyaa echě etāngéné

³ A-baányan sētāngéné nēe sēsāgnanné Dyōb áyāl echēn pōndé téé. Etāngéné bán sébel nē áyāle adúbe ádēn ákwōge, akwōg ne akwōg, edānge-'e éche nyéwōŋné nhóg ne aníní ch'-'e ékwōge'. ⁴ Né-ōó, átínté e mwembé n Dyōb, sébēn sēkumne nyé ekáá á tāl tângene awēsēn áde nyéwēséné ne adúbe áde nyéwóó, ataged áde bétagtéé nyé ne metake mésyāal míme nyékudéé.

⁵ Mmén mekan mésyāal mēlúmtē' nēn bán nyaa eche Dyōb ákáadtéé etāngéné. Mmén mésyāal mó-'aá mékōŋ boŋ Dyōb átéd nyé nēe bad ábe bēkwógnédé ábe áwē nkamlēn. Mmē nkamlēn móó níkáá boŋ nyékudé metake. ⁶ Dyōb ábele mekan nyaa echě etāngéné. Bad ábe bébele' boŋ nyékudé' metake, Dyōb dépiinéd bó metake. ⁷ Dyōb débēl nyéekudté metake ampē, ábēl-le sé-'e ampē séekudté. Nēn débēnléd áde Sāngú Yesuē ábīdtē ádyōb ne éche ángel é ngíne, muú míme níchodne-'e mēlāŋnéd bó. ⁸ Akōgsēn bad ábe bēbáá Dyōb á yāl bēbán-'e áhíd nkalan ní bwām míme níhóbe tângene awesyānē Sāngú Yesuē. ⁹ Akōgsēn bó ne metake míme mēbē á ngíndé ne á ngíndé. Béebáá wēe Sāngwéé adíi, béenyín-naá ngáne éche ehúmé épédé achab ámín. ¹⁰ Ade apēé échē epun, bad bé Dyōb béβε mó mekenag, bad ábe bēédúbpe bēsyāal-le, bēnyāg bwāmbwam. Nyémpē nyéēbē átínté e ábēn bad áyāle nyēndúbé nkalan míme sénlā'-'e nyé.

¹¹ Abé áde mímén mekan mésyāal médíi sé á nlém-té dōó ákáá boŋ sékānnād nyé. Sékāne bán ádēd Dyōb ábel nyékwōgned ákud bwēm é' bwām ábē áhēdēé nyé ábele apwēd áde apwédé nyé ábē ábē bad. Sékāne-'e bán ábenled eche ngíne ábel boŋ mekan mé bwām mésyāal míme nyéhēdēé, adúbe áde nyédúbpe Krístā nyékud mó. ¹² Sékāne nēn ábel boŋ dīn áde awesyānē Sāngú Yesu Krístā áwōŋ edúbé átínté echēn, nyé-'e ampē

nyéeküd edúbé áyāl echê. Nsimé míme ádeð Dyöb ne míme Sánjú Yesu Krístæ, móo mébël bon nén ábenled.

2

Mod-e-ebébtéd äpë

¹ Bɔɔb-pɔɔ a-baányan, sêtenle nyé tângene epe éche awesyánē Sánjwéé, Yesu Krístæ ápeé ámpē ne aladen áde déladnéé ábē ne mó. Ncháa nyé nén meé, ² nyéewámsán apuudted á mewêmten, ké'ε nyéetédnád áte ahób áde bad béhóbéé bán Epun éche Sánjwéé é máá ape. Kapóg bad béwêmtan bán sênhób áden akan áde séhóbé'áá mam míme Edáððan élyágté'áá sé áá séhób, ké'ε áde sékánlé'áá nyé nkalan mí bwám ké'ε bán sêntelé nyé mó á kálag-tê. Bon sênkêmbenlé nê. ³ Nyéēm wāg-se mod ábenléd nzii ké póg ádog nyé. Ayāle Epun éche Sánjwéé ápeé éepaá káñne á pónde échē mpuuted ní ngíne mépéé á nkõñsé, mod awē mó-ε adé ebébtéd anyinned. Dyöb á máá atíí áá ane mod äkë á ehyán é muú. ⁴ Atyēēmēn kéchéé éche bad béchagéé bán dyöb ké'ε kéchéé éche bad bébagéé edúbé, ábānē-ε eche yāl ámín echáb. Asāl, ádyēē-ε ásē káñne á ndáb e Dyöb, áchagé-ε yāl áá móō móde Dyöb. ⁵ Nyéēchatán nén bán áde míbédé ne nyé menláá nyé mímén mekan. ⁶ Nyébíí dyan áde áchánjé ane mod bon eépédé bɔɔb. Adé dyan áchánjé mó ábel ápe á pónde échē etánjéné. ⁷ Mekan mé' ekonéd mé ebébtéd mémáá abooted dé abenled. Ane awē achánjé mímén mekan ábel bon méebenlád bɔɔb, mó ábē acháá mó káñne á pónde échē Dyöb débēnle bon áhide. ⁸ Ene pónde-aá mod a ebébtéd anyinnēdtē. Adíí mod awē Sánjú Yesu é awūū'é ne échē pemε e nsāl, abébed-ε mó apen áde yāl épenné mó áde ápeé. ⁹ Mod-e-ebébtéd äpë ne ngíne eche Satanε. Ábelé nsón mé edogké álúmed eche ngíne, ábelé' e'chemléd ne menyáké nyaa ne nyaa. ¹⁰ Ábenléd-ε medogké mé ebébtéd nyaa ne nyaa wéε bad ábe ádāb alonjé débōō'é. Adāb alonjé débōō áyāle bémbān mbáale akob, ábel bon békud e'soóson. ¹¹ Né-ɔɔ, Dyöb dēmbël béwōñ mewêmten mé mewusé mé ngíne ábel bon bédúbe metóm. ¹² Nén débël bad ábe béedúbpe mbáale bon bétimé' béwógé menyinje ábel mbéb, béküd nkógēn.

Dyöb ápwédé nyé ákud e'soóson

¹³ A-baányan, nyé ábe Sánjú Yesu é ádáá, sêtánjéné sésāgnān Dyöb pónde tée áyāl echēn. Sēsāgnan mó áyāle apwédé nyé bad bé Tesalonika ábē bad bé'só ákud e'soóson á ngíne e Edáððan éche Ésáá ábel bon nyébê ábē bad ábe bésáá. Ámbël-le nyéküd e'soóson adúbe áde nyédúbpe mbáale. ¹⁴ Apwédé nyé ákud e'soóson mbwiined ne nkalan mí bwám míme sékánlé nyé. Ábelé nén ábel bon nyémpē nyébê ásē e ehúmé éche awesyánē Sánjú Yesu Krístæ. ¹⁵ Né-ɔɔ, a-baányan, mekuu méwúu nyé ásē nyéhíde-ε ayáge áde sékúde, bon sémpē séyáged nyé. Séyágté'áá nyé akale áde sékánlé'áá nyé ne atele áde séténlé'áá nyé kálag. ¹⁶ Awesyánē Sánjwéé, Yesu Krístæ mwēn ne Dyöb Titée awêd, mó awē adáá syánē abēnlédé míme nsimé ábe syánē e'wéd bé nlém á abum ábe béemaá', ábē-ε syánē e'lyág bé nlém ályág nlém áyāl e mam mé bwám. ¹⁷ Awêd nyé nlém á abum awéd-ε nyé áte pónde ésyāāl ábel ne áhób mekan mé bwám.

3

Paale áá bad bé Krísto békānnad bó

¹ A-baányan, tângene mekan mémpēe, nhóbe nén meé nyébê nyékānnad sé nén bán nkalan mí bwám míme Sánjwéé míbê ríkanlad átíntē e bad bēmpēe ríkag á'sō, bad békob-pe mó ne edúbé melemlen ngáne émbēē ne nyé. ² Nyékānne-ε ámpē nén bán Dyöb áson sé á mekáá mé bad ábe bēbébé nlém ne á mekáá mé e'bébtéd é' bad, áyāle saké bad bésyāāl ábe bēwóge nkalan mí bwám bédúbpe mó. ³ Bon Sánjwéé ábele' ngáne áhóbé áá móōbël, áwêd nyé áte ákāā-ε nyé ábel bon Satanε éēbēlē nyé ebébtéd. ⁴ Sēsúme nlém nén bán Sánjwéé ábël nyébēl kéchéé éche sélánjé nyé bán nyébel, nyéēbē nyébelé-ε chó.

⁵ Sǎngú Yesu Krístəə mwën ábel nyésònten ngáne Dyöb ápédé nyé adəŋ, nyéwəsən-ne melemlem ngáne ânwəsénné.

Paale ad mod atəngéné nsón abel

⁶ A-baányan, sésime nyé etúu áte á dǐn áde Sǎngú Yesu Krístəə, nén bán nyéədölē bad bé Krísto á yǎl ábe békwané mekáá áte bééhídē-’ε ayáge áde séyágté nyé. ⁷ Nyé bën nyébíí bán séē nyétəngéné ahənten. Sənkənkwané mekáá áte áde sébédé ne nyé. ⁸ Sənkəndyáá chǒm é mod éche séəsábréé, boŋ pən sēbelé’áá nsón ne ntù ní ngine, nkúu ne mǔte ábel boŋ séētágtē nyé modmod. ⁹ Sēbelé’áá nén saké nén bán sēnkənwóngé kunze áláa nyé nén bán nyéwóngen sé. Boŋ sēbelé’áá ábel boŋ kéchéé éche sébeléé ébê nēngáne elánsén éche nyémpē nyétəngéné ahíd. ¹⁰ Ade sébédé ne nyé, séyǒgké’áá nyé etúu asím áte nén bán, “Mod awě abáá nsón abel, béebagé mó chǒm éche ádyē.” ¹¹ Séhóbe nén áyāle séwógé nén bán donge á bad bédé átíntē echēn ábe békwané mekáá áte, béebeléé chǒmchǒm, béhāg-kε nsəl áyāl e mekan mé bad. ¹² Echén ndín é bad sésime bó etúu áte, sēlānge-’ε bó á dǐn áde Sǎngú Yesu Krístəə nén bán bébwəg yǎl, bébele nímab nsón ákud ndyééd e epun é bǐn. ¹³ A-baányan, nyéekómé’ ábel mboŋ. ¹⁴ Nzé mod abáá chǒm éche sétélé á kálag-tē wén ahíd, nyébane mó mǐd á yǎl. Nyéewóó’ dyam ábel ne mó ábel boŋ ákwāg. ¹⁵ Kénê, nyéetédé mó néε mod a ekǒyí. Boŋ pən nēngáne awen mwānyan a Krísto, nyéláa mó bán átéd pónDé.

Melenten mé asóg

¹⁶ Sǎngú Yesuε mwën, mó awě abage syánē nsan, ábe nyé nsan pónDé ésyāəl ne á menzii mésyāəl. Sēkəanne-’ε bán mwën ábê ne nyé moosyāəl.

¹⁷ Mε Paale, mmən-εé ntelé nímén melenten ne échēm ekáá. Nén dǒo áde nēngáne e’chem áyāl e échēm kálag ésyāəl. Nê dǒo nteléé kálag. ¹⁸ Nsimé míme awesyánē Sǎngwéé, Yesu Krístəə, mǐbê ne nyé moosyāəl.

Kálag e'só echě Paalε áténlé Timotiε Ndibned n kálag

Timotiε abédé kódemod echě endúbé Krĭstəə. Ambíd á Esia Mainə. Nyaá abédée mmwaád a Israel, sáá-'ε mod a Grikia. Ahōηné'áá Paalε ábelé-'ε nsón n Dyōb ne mó. Kálag e'só echě Paalε áténlé Timotiε ekoo' metón meláán ahób.

Dyam dé'só, ene kálag esíme bad etúu áte átéd pónde ne ayáge dé metóm áde abédé á mwembé-te. Adén ayáge dēnladtén mekan níme bad bé Israel béhídé'áá ne níme bad ábe béesě bad bé Israel béhídé'áá. Adē ayáge abédé nén bán nkōηsé níme bad bédíí áte nídé ebébtéd, bán nzé mod ákūd-te e'soóson atáηgéné abíí mekan mé e'koηnéd ábelé-'ε mekan nēηgáne ákii donge á ndyééd ne ádyεε ésebán mod awóo' mmwaád ké'ε mmwaád awóo' nchóm. Enén kálag ehóbe ámpē ngáne bad bétáηgéné mwembé alyáged, ngáne bétáηgéné Dyōb edúbé abε, ne nyaa e abé echě bad ábe belyágte mwembé ne ábe bēwōηgan á mwembé-te bétáηgéné awōη. Asóged, Paalε alébe Timotiε ngáne átáηgéné mbəlede awe Yesu Krĭstəə a bwám abé ne nsón níme átáηgéné abel átíntē e bad ábe bédúbpé Krĭstəə.

Nkabted n kálag

Ndibned n kálag 1.1-2

Elébé tāηgene mwembé ne bad ábe belyágte mó 1.3-3.16

Timotiε akudé elébé tāηgene níme nsón 4.1-6.21

Paalε alómmé Timotiε melēnten

¹ Mε Paalε, mε-εé ntelé enén kálag. Ndíi mbapεε a nlomag awě Yesu Krĭstəə. Ndake echě nkúdé ábel nímē nsón ehúú ne Dyōb, mó awě asó syánē áyāl e mbéb, ehúú-'ε ne Yesu Krĭstəə, mó awě adé syánē e'lyáηg bé nlém. ² A-Timoti, wε-εé nitenléé enén kálag. Edíi nēηgáne awem mwān mwēn, adúbe áde édúbpé Krĭstəə. Nsimé, ngəl ne nsāη níme nhúú ne Dyōb Titée awēd ne Yesu Krĭstəə, Sāηgwée awēd mbê ne wε.

Paalε alébe Timotiε tāηgene

bemelēede bé metóm

³ Ade nkágé'áá á mbwóg e Masēdonia menláá wε mée élyāη hē á dyad dé Efesus ábel boη weémwāη wée donge á bad belyágte' ayáge áde déetāηgene. ⁴ Weémwāη-ke-se ábē bad bēbēbtē pónde ákal póle éche éesě mbále ne póle éche ehóbe tāηgene ábāb betaa ábe mod éehelée-se atōη. Nzé belyágte échē ndín é póle épεεne mpentēn, éēwōηgānnē bad áwōη alongé áde álúmte bán bédúbpé Dyōb. ⁵ Nzəm echě enkāη boη nláá wε mée éyágte bad ayáge áde átáηgéné edíi ábel boη bad bédāη nhóg ne aníníí. Etāηgéné edāηge awōη éche ébídē' á nlém níme nsáá, nlém níme mbíí dyam áde átáηgéné ne áde déetāηgene, mbíí-'ε adúbe áde áde mbále. ⁶ Donge á bad béēhídēē nímén mekan, nē ábelé bēpánē nzii ahób áde béhóbēé e'kúkú é' mekan. ⁷ Abē bad bēwóo nlém áte ábē bemelēede ábe belyágte mbéndé é Dyōb boη béēsōηtεnεé mekan níme bēlāηgée bad, béēsōηtεnεé-'ε mekan níme bēhóbēé bán békóo abíi.

⁸ Debíí nén bán mbéndé eboó nzé bad bēbenlad chó ngáne éhēdnad-té. ⁹ Debíí'ε nén bán Dyōb déebelée mbéndé áyāle bad ábe bébele' ngáne áhēdeé. Boη Dyōb ábélé mbéndé áyāle bad ábe béēhídē mbéndé ne bad ábe béebelé' ngáne áhēdeé. Abelé mbéndé áyāle bad ábe béewóo Edāōdāη é Dyōb áte, ne bad ábe bébele mbéb. Bébélé mbéndé áyāle bad ábe béewóo mbwóg n Dyōb áte, ne ábe béhóbe Dyōb mekan mé mbéb áyāl. Dyōb ábélé mbéndé áyāle bad ábe bēwúe' ábab besáá ne benyaá, ne bad ábe bēwúe' bad bēmpēe. ¹⁰ Bébélé mbéndé áyāle bad ábe békábe mesón, baachóm ábe bēnaηnad baachóm bēmpēe, bad ábe békóbe bad boη bēsóm bó nēe betāη, bad ábe bēkale metóm,

bad ábe bémwâg melë mé metóm á pónde e nkáásé ne bad ábe bébele' kéchéé éche éesë nchoo ne ngáne ayáge á bwâm áhóbéé. ¹¹ Adé ayáge adé nchoo ne nkalaní m'á bwâm níme Dyöb ábágé me ákale bad. Mmê nkalaní m'á bwâm níhuú ne Dyöb dé ehúmé áde bad békenéé.

Nságnen áyāle ngal e Dyöb

¹² Nságnan Yesu Krístä, Sánḡwéé awêd, mó abage me ngine ábel nímmem nsón. Nságnan mó áyāle anyín áde anyíné aá mēbēl mó nyaa eche etāngéné, ápwēd-te me ábele mó. ¹³ Ambel nê, kénéé édíí bán ngen e'só nhóbé'áá mó mam mé mbéb áyāl, nítagté bad ábe bédúbpé mó, mibenlád-te e'yale bé mbéb áyāl echê. Bon Yesu Krístä anwóg me ngal áyāle menkēmpaá adúbe awón, menkēmbíí-'áá chóm éche níbeléé. ¹⁴ Sánḡwéé ambē me níme nsímé níme méesë ahāgten, ábēl ndúbé Krístä, ábēl-'e aá rílúmed bad bēmpēe edānge áyāle dedé nhóg ne Yesu Krístä. ¹⁵ Yesu Krístä ampē a nkōhsé áson bebel bé mbéb. Mmēn-ne mbédé mod awē atómtánnáá mbéb ábel tómaa moosyáál. Enén póle edé mbále detāngéné-'e chó akon dé adúbe. ¹⁶ Bon Dyöb dénwōg me ngal áyāle ahedé'áá aá Yesu Krístä álúmed aá níme nwesen méewóo'é asóg áyāl e me awē ntómtánnáá mbéb ábel tómaa moosyáál. Nén dēmbenléd nēngáne elānsén wēe bad ábe bédúbē, békūd-te alongé áde déemaá'. ¹⁷ Ehúmé ne edúbé bēbē ne Dyöb á ngíndé ne á ngíndé. Mó adé kān echē edé á ngíndé ne á ngíndé. Mó-'aá adé ane awē bad béenyinnēē díd awē eewág-ke. Mwēmpen-éé áde Dyöb. Ebê nê.

¹⁸ A awem mwān Timoti, mekan níme rílangéé we méé ébel, médíi mekan níme Dyöb dénlāá'é bad aá béhōb bán mébenléd áyāl echōn. Abê e'yale é'wēd we áte. Abenled áde ébenladte ayáge á mbále é'bel we ébē nēngáne mod awē awane nzum bwām. ¹⁹ Enyín-ne nén wēé móchānēdē ne adúbe adé édúbpé Krístä, ébele-'e mekan bwām ngáne nlém rílangéé we. Donje á bad béebeléé ngáne nímaab nlém nlángéé bó. Nén ákáá béchénné ádab adúbe béebíí'é wēe békagké. ²⁰ Afíntē e bad ábe níhóbéé nê, nhóg adé bán Himenose, aníníí-'e bán Alesandaa. Abén bad ntēdté bó á mekáá níme Satan ábel bon bēbíi nén bán éeboó'é áhób Dyöb mekan mé mbéb á yāl.

2

Elébé tāngene ábe Dyöb edúbé

¹ Dyam dé'só, nwéde we aláa nén méé nyékānnad moosyáál. Nyékānnad bad bēmpēe. Nyékānne nén bán Dyöb álóme nyé bwēm ábe nyétógnéné, nyéságnan-ne mó áyāle mbon níme ábenléé nyé ne bad bésyāál. ² Nyékānnad kōn é bad ne bad bésyāál ábe bédé á nkamlen. Nén débēl alongé áde syānē débē nsañ ésebán mehób médé, débéléé ngáne Dyöb áhedéé, débagé-'e mó edúbé á menzii mésyāál. ³ Akānned bad ábóó. Nén áwógte Dyöb adé ásóó syānē menyinge. ⁴ Dyöb áhede aá moosyáál ákud e'sooson bēsōngten-ne mbále echē Eyale é Dyöb ékaléé. ⁵ Ebyééné nén bán Dyöb ahóg dēmpen dōó adé. Mod nhóg mwēmpen-naá adé awē apēene Dyöb ne baányon á nchemten. Ane mod adii Yesu Krístä. ⁶ Ambē adē alongé áwé á nló ní moosyáál. Ene kwééd echē awédé a nló ní moosyáál enlúmed á pónde echē etāngéné nén bán Dyöb áhede aá moosyáál ákud e'sooson. ⁷ Ayāle nén dōó ákáá bon Krístä álōmē me nēe mbapēe a nlomag áke dé akal níme nkalaní tāngene adúbe á Krísto ne mbále, wēe bad ábe béesë bad bé Israel. Dyam áde níhóbéé adé mbále. Meékālēē metóm.

⁸ Né-ó hōm ké áhéé adé bad bé Krísto bēladnéé, nhede nén méé baachóm ábe bēbágé échab yāl ábele Dyöb bényene mekáá ámín bēbage mekáne. Abê bad béētāngeneé melingá ahé á nlém káa béētāngeneé bad abé ábe bésenle'. ⁹ Nhede-'e ampē nén méé bebaád bēhāg mesañ níme bad bényinnē nén bán métāngéné. Mmāb mesañ métāngéné bó yāl akúten bwām ésebán métēde baachóm nlém á abum. Béenabpé esid é nló nyaa echē etómé áte, bēhāg bwēm é' gōl, bēewāá' nsāñ níme bēbēnlé bán bé meláá mé etógnén, bēhāg-ke mbóté éche étómténé nkun abé. ¹⁰ Bon pen nímmāb mbeltéd ní bwām

ńlúmed nén bán bédii bebaád ábe bébenle Dyöb. ¹¹ Mmwaád atǎngéné ádyēē piíb, ásūdēd yǎl bon ǎwōglān ngáne baachóm béyǎgtéé. ¹² Meehóbéé nén méé mmwaád awóó kunze áyáged káa ákamlēn baachóm. Mmwaád atǎngéné ádyēē piíb. ¹³ Nhóbe nén áyāle Dyöb dénsēbē Adamē ahəg bon áhəgé' Ifē. ¹⁴ Ebyééné-'ε nén bán mmwaád móó Satanē ándogké bon abóó mbéndé, saké Adamē. Né-óó mmwaád móó ambóó mbéndé. ¹⁵ Bon Dyöb désōn alongé dé mmwaád á pónde e achád nzé adii asumé nlém wéé Krístəə alúmté-'ε edənge ne bad bémpēe, eewóo-'ε atón dé mbéb ké ahóg áyāl.

3

Paale atēnlé Timotiē tǎngene belyáged bé mwembé

¹ Nzé mod ahede aá móbê nlyáged a mwembé, né apwede kase e nsón. Enén póle edé mbále. ² Bəəb-pəó, mod awe alyágte mwembé, atǎngéné abé mod awě bad béehəbēē mekan mé mbéb á yǎl, atǎngéné-'ε dásō mmwaád nhóg awonj.* Abé mod awě akóbe yǎl, abé mod awě adole dyam áte bwām, abé mod awě adélté yǎl áte, abé mod awě akobe beken, abé-'ε mod awě abíe bad ayáged. ³ Eebág mod awě abagé yǎl á amwé á mím, káa mod awě apεene epuutéd. Bon ábê mod awě apwiítédé, ábê-'ε mod awě eésēnlé'. Eebág mod awě atómténé mənə adəj. ⁴ Atǎngéné abé mod awě achǎngé eche ndáb bwām, ábōngē-'ε ábe bán nyaa eché béwōgnéé móó bébagé-'ε móó edúbé á menzii mésyāāl. ⁵ Nhóbe nê áyāle nzé mod eéhele eche ndáb akamlēn, chán-nō áhenlé mwembé ní Dyöb akamlēn? ⁶ Eetǎngeneé se abé mod awě adúbpé Krístəə ekóólé ekóólé. Esebé nê, né ábē kúmbe, chí ébēl ákwε, ákūd-te nkógsen melemlem ngáne Satanē ánkweé bon ákūd-te nkógsen. ⁷ Abád ámpē, ane mod atǎngéné abé mod awě káəne bad ábe béesě á mwembé bébagéé edúbé. Nén débēl éekudtə akwágké éehūn-naá melám níme Satanē áhíínedé mó.

⁸ Bad ábe béwōngan ábel nsón á mwembé, ébê melemlem néε bó. Bétǎngéné abé á bwām awónj, bébē-'ε bad ábe béhóbe dyam ne nlém nhóg. Béetǎngeneé bad ábe ábē bébágé yǎl á amwé á mím, káa bad ábe bédé metəg áyāle mənə. ⁹ Bétǎngéné béhíd mbále eché Dyöb ábeléé bon bad bébíí tǎngene mewēmtēn níme áhedéé aá béwōn ne abé áde áhedéé aá béwōn. Bétǎngéné bébel nê ne nlém níme mbíí chōm éche étǎngéné. ¹⁰ Belyáged bédéhób bán bəpwede bad ábe béwōngan á mwembé-te, bétǎngéné bad ábe béhedéé apwede asebe dé asimēn. Nzé bényíné nén bán mod awě bésímné eewóo'ε awusé ké ahóg á yǎl nê ane mod akwōgnédé ábel níme nsón. ¹¹ Káəne ábāb bebaád bétǎngéné abé á bwām awónj. Béebāg bebaád ábe béhóbe bad ámbíd, bébê bebaád ábe békóbe yǎl, bébē-'ε bebaád ábe bad béhele-se bésūm nlém á yǎl ne kéchéé éche bébeléé. ¹² Mod awě awōngan ábel nsón á mwembé atǎngéné dásō mmwaád nhóg awónj. Atǎngéné abé mod awě abōnge ábe bán ne bad bémpēe ábe bédé áwe ndáb bwām. ¹³ Nhóbe nê áyāle nzé bad ábe béwōngan ábel nsón á mwembé bébele nsón bwām, bad bébe bó edúbé. Nén débēl béwōn nlém áhób tǎngene adúbe áde béwóó ne Yesu Krístəə.

Dyam dé e'kojnéd áde dēntīm abyēn

¹⁴ A Timoti, kénéé édíí bán nwóó nlém ápe áwōn mwāmpīn pónde, ndii ntenle wε enén kálag. ¹⁵ Ntenle wε nímén mekan níme étǎngéné abel ábel nén ké meélyəge ape, ehle ebíí nyaa e abé eché bad bé Dyöb bétǎngéné awále. Bad bé Dyöb bóó bédé mwembé ní Dyöb, Dyöb áde-'ε á alongé. Mmê mwembé móó rídé nēngáne akon ne nsáaned níme ríchǎngé mbále Eyale é Dyöb bwām. Ahed dō-'aá ene mbále ébwógnédé. ¹⁶ Dyöb ábélé syāā debíí nén bán níme nkalaŋ ndé etógnén bwāmbwam. Ndé nén bán: Krístəə ampě, abé-'ε moonyonj, Edəádəj éche Esáá énlūmed sé nén bán adii Mwān a Dyöb, ángel-le ényīn mó.

* **3:2** Atǎngéné-'ε dásō mmwaád nhóg awónj káa atǎngéné dásō mwaád awonj ngen póg ne ngen ésyāāl káa mod atǎngéné dásō mwaád mwēmpēn anaŋned.

Bênkalé bad bé nkõṅsé bésyāāl, béndübē-’ε mó.
Dyõb dêmpuúú mó ákē-’ε ádyõb ne ehúmé ésyāāl.

4

Paale alébé Timotiê tâṅgene bemeléede bé metóm

¹ Edáádāṅ éche Esáá énhõb bwám nén aá, nímén mesú donḡe á bad bétédé adúbe á mbále ádāb, bédübpē bad ábe báyáḡte ayáḡe dé metóm. Adén ayáḡe dõõ e’dáádāṅ bé mbéb é’hedéé aá bédúbe. ² Abén bad bébele’ byánán békale mbále bon metóm mósó békaleé. Nzé báyáḡte chõm éche éetāṅgene belúmte nén bán béēbīí’ é nhāṅlén átínté chõm éche étāṅgéné ne éche éetāṅgene. ³ Abén bemeléede bé metóm, báyáḡte bad bán béewõṅné, bán bad béēdyāḡ-ke donḡe dé medyé. Dyõb dēnhāḡ nímé medyé ábel nén bad bēdyāḡ mó. Bad ábe bēbīí nkalanṅ mí bwám, bédübpē mó, bésáḡnanne Dyõb áyāle nímé medyé. ⁴ Abé bemeléede béētāṅgenéé, áyāle kéchéé éche Dyõb áhāḡé ébóó. Nzõm ké póg eésáá ábán donḡe dé medyé. Né-õó, désáḡnen Dyõb akud áde dékudéé ábén bwēm. ⁵ Mod eékīē ndyééd, áyāle Eyale é Dyõb ne mekáne bébele chõ ébonṅ adyé.

Paale alāḡé Timotiê ngáne átāḡéné mbaledé a bwám awe Krīstā abé

⁶ Nzé eyáḡte bad ábe bédübpē Yesue nímén mekan né wēbē mbaledé a bwám awe Yesu Krīstā. Wēwēdnēd-te áte á edáádāṅ-tē áyāl e nkalanṅ nímé édübpē ne áyāle ayáḡe dé eyale é Dyõb áde éhídeé ámbíd. ⁷ Weewóó dyam dé abelen ne póle éche élúmte bán bad béēdübpēé Dyõb, ne e’yókél é’ póle. Bon pen éyáḡke’ pónde té ábel ngáne Dyõb áhedéé aá ébel. ⁸ Edé etógnén mod áyáged yāl e nkõṅsé, áwéd chõ áte. Bon étómténé etógnén abé nzé mod awédé yāl áte ábel ngáne Dyõb áhedéé áyāl e chõm ésyāāl. Débel ngáne Dyõb áhedéé áyāle, Dyõb áhóbé aá mósõbē syánē alongé áde déemaá’, bõõb ne á pónde echē ehúé’. ⁹ Adén dyam áde nhóbé nén áde mbále. Nyētāḡgéné dõ adúbe. ¹⁰ Né-õó, nén dõõ ákáá bon dényõdé, déwanté-’ε yāl áte áyāle delyáḡé nlém ne Dyõb áde áde á alongé. Mós abage baásyāāl e’soõsonṅ, bwāmbwam bad ábe bédübpē mó.

¹¹ Nyín nén wēé mólāḡē bad ábe bédübpē nímén mekan, wēé móyāḡtē-’ε bó mó. ¹² Weémwāḡ-se modmod anyín we nkõṅtéd áyāle édíí kódemod. Bon pen lúmed bad ábe bédübpē abé a bwám ábel bon bõmpē bébel melemlem. Nyaa echē éhóbéé dyam, abé áde éwóó, nyaa echē édáá bad, nyaa éche édübpē Dyõb ne ábel áde wéebeléé mekan mé mbinde ábē nēe elāḡsén wēe bad ábe bédübpē. ¹³ Enyín nén wēé mólāa’ Eyale é Dyõb nzé bad bēlādne á mwembé-te. Elāḡe bó chõm éche échē Eyale é Dyõb éhóbéé, éyáḡte-’ε bó káṅ né mpedé. ¹⁴ Weétēdté nsón nímé Dyõb ábáḡe we nēe nde, álāa bad mekan nímé Dyõb dēnhābpē aá élāa bó á pónde eche belyáḡed bé mwembé bēmbānnē we mekáá á nló. ¹⁵ Belé nímén mekan ne nlém nhóg ábel bon baásyāāl bényín nén bán ebele mó bwám, ekene-’ε mó á’sõ. ¹⁶ Etõṅ yāl achāa bwám ne kéchéé éche éyáḡtéé bad. Keené’ nē á’sõ, ábel bon Dyõb ásonṅ we alongé, ásdõṅ-’ε alongé á bad ábe éyáḡtéé.

5

Paale alāḡé Timotiê ngáne átāḡéné donḡe á bad achāa á mwembé-te

¹ Weekánné mod a mbáá áte. Cháá mó melemlem ngáne ehēle-se echáá sóó mwēn. Cháá bad ábe béepede we kôd nēe baányonṅ bé baachóm. ² Cháá bebaád bēmbáá nēḡgáne ehēléé-se echáá nyoó mwēn. Echāa-’ε ngõndere nēe baányonṅ bé bebaád. Weewõṅné bó mekan mé mesón á mewēmtēn.

³ Bekúd ábe béewóó bad ábe bēnõne bó éwõṅgan bó. ⁴ Bon nzé nkúd achyáá bán káa bán ábe ábē bán, bētāḡgéné mó atõḡen. Nén áde dyam dé’só áde bad ábe bébele ngáne Dyõb áhedéé bētāḡgéné ábel. Abāb benyaa ne besáá bēntõḡén bó, bõmpē bētāḡgéné bó

atogen. Nén áwógte Dyöb menyinge. ⁵ Nkúd awě adé mwěmpen bon eewóo mod awě awōngan mó, wée Dyöb dēmpen dóo ályágeé nlém. Abé ákanne', áhedne-'ε mó nwōngen nkuu ne müte. ⁶ Bon nkúd awě asólté yál á mekan mé nkōnsé, awédé á edəádə, kénéε ádíí á alongé. ⁷ Láá bad bé mwembé nímén mekan ábel bon mod eehóbé bó mekan mé mbéb á yál. ⁸ Nzé mod a Krīsto eétəgné bad bé túmbé ábē, bwāmbwam áde abum a ndáb, né alúmte nén aá móodúbpeé Krīstəə. Ene ndín e mod nímē mbeltéd rílúmte nén bán adii mod awě abelé mbéb tómaa mod awě eedúbpe Krīstəə.

⁹ Nkúd awě éhele-se etóη wée atəngéné nwōngen akud, adii nkúd awě atómé móom mé mwě ntóob. Atəngéné abé-'ε nkúd awě a nwóη nchóm nhóg mwěmpen. ¹⁰ Ane nkúd atəngéné abé mmwaád awě bad bényíné bán níme mbeltéd mbóó. Atəngéné abé mmwaád awě apεné bán ámín bwám, abé mmwaád awě akobe beken awe ndáb bwám, abé mmwaád awě asudte yál, ábenlé bad bé Dyöb nyaa eché áwóbpé'áá bó mekuu. Atəngéné mmwaád abé awě awóngéné bad ábe bémbé á ndutul-té, ábē-'ε eche yál ábel mekan mé bwám. ¹¹ Bon weetóo bekúd ábe bédé etum nēngáne bekúd ábe békud nwōngen. Weetóo bó áyāle nzé béwóo esíí áwóη bechóm ámpē béebeléé Krīstəə ngáne éhednadté. ¹² Nzé béwóo-'ε bechóm bémpēe né békwógnédé ákud nkógsen, áyāle béelontéé akag áde bēnhēē nén bán bébelé Krīstəə. ¹³ Saá-kaá nē dēmpen, béwóo abé áde béebeléé chóm, béhyóme ndáb ne ndáb. Amín enē bēhóbe bad ámbíd, bēhāg nsəl áyāl e mekan mé bad, bēhóbe-'ε mekan níme bēnkētəngénné ahób. ¹⁴ Né-óó, ndəá meé e'tum bé bekúd béwóη bechóm, béchyáa bán, bēbōngε-'ε échāb ndáb. Nén débēl béebeléé mekan nímé bad ábe békóó syánē bēhōbēē syánē mekan mé mbéb á yál. ¹⁵ Nhóbe nén áyāle ábén bekúd donge bébóótédé mekan ábel níme Satanε áhedéé aá bébel. ¹⁶ Mmwaád ké ahéé awě adúbpe Krīstəə awě awóo bekúd áwē abum á ndáb, atəngéné bó atógen, saké nén bán ápēmted mwembé nímé nted. Nén débē mwembé etál ábóo bekúd ábe béewóo bad ábe bēbōngε bó.

¹⁷ Mwembé nímε bad bémbáá ábe belyágte bó bwám edúbé ne nsábe, bwāmbwam ábē belyáged ábe bébele nsón mé akal ne áyáged Eyale é Dyöb. ¹⁸ Edé nē áyāle éténlédé á kálag e Dyöb nén bán, “Weetádé nyag nsəl eche esálte ngun.” Eténlédé ámpē nén bán, “Bebeléé nsón bétəngéné nímab nsábe akúd.” ¹⁹ Weedúbpe mekan níme bad bēhóbεé belyáged bé mwembé áyāl, éetóméé né mbóη éβε káa éláán étyéémé nén bán nē áde mbále. ²⁰ Nzé mod ámbáá a mwembé abelé mbéb, káné mó áte á'sō é' mwembé ábel bon bad bémbáá bémpēe bēbāη mbéb ábel. ²¹ Nlānge wε á'sō é Dyöb ne Yesu Krīstəə ne á'sō é ángel éche épwédndé meé ébel chóm eche étəngéné ábel, ésebán ekwognad modmod. Weétímē-'ε modmod ámbíd. ²² Weewámsán mod mekáá abán á yál áwóged mó mod a mbáá a mwembé. Nzé ebélé nē bon ane mod atímé mbéb ábel, ne wēmpē ebélé mbéb. Mmōη weébēlē mekan mé mbinde. ²³ Weemwág mendíb mwěmpen ámpē. Mwág mwā ním ábel nén abum áde ákwaglan wε áte pónde ésyāēl ámaa.

²⁴ Donge á bad bébele mbéb á nhéné níme moosyāēl ábíí, békāād-te bó. Abíníí-'ε bébele mbéb á mesəəm-tē níme bad béébíí'ε káōη né bēhédé áte. ²⁵ Melemlem nē dóo donge á bad bébeléé mbon níme mbyééné ne moosyāēl. Bémpēe-'ε bébele mbon a mesəəm-tē níme bad béébíí'ε káōη né bēhédé áte.

6

¹ Bad ábe bédé betāη bésyāēl bétəngéné bēbage bad ábe bédíí ásē echāb edúbé ábel bon modmod eehóbé Dyöb mekan mé mbéb áyāl, eehóbé-'ε ayáge ádēd mam mé mbéb áyāl. ² Betāη ábe bédé ásē e bad ábe bédúbpe Krīstəə béewēmtān bán ngáne ábab besáá bédíí bad ábe bédúbpe, béetəngenεé bó edúbé áβε. Bétəngéné bó ábele tómaa ngáne bēhélé'áá-se bēbēlē bad ábe bēedúbpe Krīstəə. Bétəngéné ábel nē áyāle ábab besáá ábe bēbenléé bédíí bad ábe bédúbpe Krīstəə bēbē-'ε bad ábe ábāb bembələde bédáá-'ε.

Paale ahóbe tângene ayáge dé metóm ne nhon nime ntângéné

Eyágte bad nímén mekan éwêd-te bó nlém á abum áhíd mó. ³ Donje á bad bédé ábe béyágte' ayáge áde déetângene. Adab ayáge déesaá melemem ne ayáge áde awed Sângú Yesu Krístaa áde ayágte bad ábel ngáne Dyöb áhedeé. ⁴ Abê bad bélóné ne kúmbe, béebíi-'aá dyamdyam. Nyaa echê ábê bad bédáá mpentén mé e'yale ne nselag edii bó née nkole. Nén ápeene kónjí átíntê echâb, ápeené mehób átíntê echâb, bad behôbê-'ε baáb mehób mé mbéb áyāl, béwôñnê nhóg ne aníní mewêmtén mé mbéb. ⁵ Nén ábele-'ε bépentan pónde té nyaa echê béehelée-se bébíi chòm éche étângéné. Béehelée-se bésóñtén chòm éche édé mbále ne éche éesě mbále. Béwêmtan bán nzé bébenle Dyöb, né bébê nhon. ⁶ Bon mod äbē menyinge bwâmbwam nzé ábele' ngáne Dyöb áhedeé nzé atéde-'ε aá kéchéé éche mowóó ékwógnédé mó. ⁷ Depedé á nkôñsé, deépeeneé chómchóm, nzé dewédé-'ε, déeswéénné chómchóm. ⁸ Né-òó, nzé dewóó ndyééd eche dédyāgkē ne chòm éche déhāgkē á yāl, né nê ákwógnédé syánē. ⁹ Bon bad ábe behede nhon asud, bébelé behún á mekagsen-tê, bébé ngáne bad ábe békwédé melám. Bébelé behédé mekan ábel híin nime mééboo ne mekan híin nime méébonne bó. Nén ábele bétage bwâmbwam. ¹⁰ Mod ké ahée awē awóó nlém áte bwâmbwam ábud mone awón, ábelé ábelé' e'bébtéd é' mekan ákud nímé mone. Nê ábelé donje á bad bétédte ádúbe Krístaa, békúde-'ε ndutul híin á nlém tē.

Paale abage Timotiē elébé

¹¹ Bon we, á-Timoti, mod a Dyöb, bán ábê e'bébtéd é' mekan. Nané mekan ámbid nime métângéné á'sō é' Dyöb, édəñ bad, éwesán pónde ésyāāl, épwiited-te. ¹² Wéd yāl áte ébê ésum nlém wée Dyöb ébenle-'ε mó. Alonje áde déemaá' áde Dyöb ábágé we, wéd dó achâñned. Dyöb dêmbě we áde alonje áde wénhōbpē á'sō é' bad híin weé módübpē Krístaa. ¹³ Á'sō é' Dyöb, mó awē abage bwēm ésyāāl alonje, ne á'sō ábe Yesu Krístaa, mó awē ankal mbále á'sō wée Pontus Paylede, nlânje we nén meé, ¹⁴ ébele chóm ésyāāl ngáne Dyöb áhóbé aá ébel, káñne pónde eche awed Sângwéé, Yesu Krístaa ápé. ¹⁵ Apé á epun éche Dyöb Titée átíídé aá ápe, Dyöb ane awē ábê bad bébageé mekenag. Mwēmpennaá adé Nkamlene a mbáá a nkôñsé rísyāāl. Mó adé Kāñ e kâñ ésyāāl abé-'ε Sângwéé a besângwéé bésyāāl. ¹⁶ Mwēmpene-é awóó ngine ábê á alonje á ngíndé ne á ngíndé, adé-'ε á e'nyínen bé ekíde ábe é'pene bwâmbwam nyaa echê modmod éehelée-se ápē benben. Mó adé ane awē modmod éēnyíñēē mbéd, modmod ééhēlēē-'ε-se anyín mó. Edúbé ébê ne mó, äbē-'ε á nkamlen á ngíndé ne á ngíndé. Ebê nê.

¹⁷ Síim bad ábe bédé nhon etúu áte nén weé béekumé ekáá á tâl, béesumé-'ε nlém áyāl e nímāb nhon, bwēm ábe é'maa', bon bésim nímāb nlém wée Dyöb. Mó adé ane awē abage syánē chóm é'syāāl éche détógnéné ábel bon débê menyinge. ¹⁸ Láá bó weé bébele mbon áwónjen bad, ngáne bad ábe bebúde mone awón bebāgkē nhon, mekan mé bwām nime bébeléé mbê nímāb nhon, béwôñ-'ε nlém áwónjen bad ne kéchéé éche Dyöb ábágé bó. ¹⁹ Nzé bad bébele nén ébē nēngáne békónge nímāb nhon ádyōb. Nén débē nēngáne nsáaned nime rísúmnédé bwām ábel bon rísógtén mekan nime méhúé' á'sō ábel békud alonje dēn áde ákóñté alonje abé.

²⁰ A-Timoti, nsón nime Dyöb ábágé we tón mó acháa. Weewóó pónde ne mehób nime bad behóbéé nime méewōñgān ábe Dyöb edúbé, ne mehób nime donje á bad behóbéé bán chóm ehóg édé mbále, bad bémpēe-'ε behôbē bán chóm émpēe chóó édé mbále. Bon bó moosyāál bébele awusé nzé behóbe bán, “Me-éé ndé mod awe abíi.” ²¹ Donje á bad ábe béwêmtan bán bébíi mam nime médé, bon bēn béekoó' é adúbe áde Dyöb á mbále ahíd.

Nsimé ní Dyöb mbê ne nyé moosyāál.

Kálag eche elónténé ébε echě Paalε áténlé Timotiε Ndibned n kálag

Kálag eche Paalε áténlé Timotiε eche elónténé ébε éhóbe bwâmbwam tângene elébé éche ábageé Timotiε née mod awě búmā bébele nsón n Dyöb ne awě awōngan mó. Dyam áde Paalε ákóó ahób awēd-te ádíi nwεsen. Alébe Timotiε awéde-ε mó nlém á abum aá ábê ábenle' Yesu Krístæ ne nlém nhóg. Paalε akoo Timotiε etúu asím áte aá átéd póndé ne mpenten mé eyókél míme méewōngān bad boŋ rítimé rípuutád bad. Amín e nímén mésyāāl Paalε akamtan Timotiε áyāl e ádē alongé, mó Paalε nyaa eche adúbpé Krístæ, awεsen áde áwesanné, edaŋge éche álúmté wée bad ne metake míme ákudéé akal áde ákaléé Eyale é Dyöb.

Nkabtéd n kálag

Ndibned n kálag 1.1-2

Mekenag ne elébé 1.3-2.13

Elébé ne asím dé etúu áte 2.14-4.5

Paalε ahóbé tângene eche nyaa 4.6-18

Nsógten 4.19-22

Paalε alómmé Timotiε melenten

¹ Me Paalε, mbapεε a nlomag awě Yesu Krístæ me-εé ntelé enén kálag. Dyöb áhede aá ríkal nkalanj tângene alongé áde ahóbé aá dekadé abé áde dédíi nhóg ne Yesu Krístæ.

² A-Timoti, wε-εé rítenléé enén kálag. Edíi awem mwān a nlém. Nsimé, e'boŋ bé nlém ne nsanj míme ríhúú ne Dyöb Titée ne Yesu Krístæ awesyánē Sāngwéeé, ríbê ne nyé.

Paalε aságnéné Dyöb, awéde-ε Timotiε nlém á abum

³ Nságnan Dyöb áde mibenléé ne nlém nhóg melemlem ngáne ábêm betaa bébénlé'áá mó. Nságnan mó póndé té áyāl echōŋ nzé nkāne', nkuu ne müte. ⁴ Nzé nkāmténé ngáne wénsudénné boŋ échii, mbelé rídāŋ wε anyín bwâmbwam, ábel boŋ rílōn ne menyinŋe. ⁵ Nkamtan nén meé ekoó Yesu Krístæ adúbe, míme melemlem mé adúbe móo nyoó ambáá, Loise, ne nyoó, Yunise, bómpē bēnwōngē. Bōb-pōó, mbíi meé ádē adúbe dōo wēmpē éwóó. ⁶ Enén nzom chó ekáá boŋ ríkamtán wε nén meé nde echě Dyöb dēmbεé wε áde mémānnē wε mekáá á nló, ébê ébenlad chó. ⁷ Dyöb déebeléé aá syánē déwōŋ mbwóg áte ábele mó. Boŋ pen échē Edáádaŋ ébage syánē ngíne ábele mó, ébele delúmté bad edaŋge, ébele-ε dechāŋge échesyánē yāl.

⁸ Né-óó, weewógé e'són áláa bad tângene awesyánē Sāngwéeé, Yesu Krístæ. Weewógé-ε e'són áyāl echēm kénée rídíi mod a mbwōg áyāl echě Krístæ. Boŋ pen ne ngíne echě Dyöb ábágé wε, kwentén ákud metake ne me akal áde dékaléé nkalanj mí bwām. ⁹ Dyöb dōo ásóó syánē, achélé-ε syánē ábē ábē bad. Abelé nén saké áyāle dyam áde débélé boŋ áyāle míme ntíi mēn míme ámbenlé nkōŋsé rídēhób bán mbootad. Abage syánē míme nsimé alóm áde alómé Yesu Krístæ á nkōŋsé áyāl e syánē. ¹⁰ Bōb-pe, Dyöb álúmté syánē nsimé ape adé Yesu Krístæ, Nsoode awēd ápedé. Abódté ngíne e kwééd, abēnlédé-ε nkalanj mí bwām álúmed syánē alongé áde déemaá'.

¹¹ Dyöb ápwédé me nēŋgáne mbapεε a nlomag ne meléede ákal míme nkalanj mí bwām. ¹² Enén nzom chó-aá ekáá boŋ ríkudé mímén metake. Boŋ meewógéé akwágké ké ahóg áyāle mbíi ane awě rísúme nlém áyāl. Mbíi-ε nén meé ákēá chōm éche ábágé áwēm mekáá káŋne á epun é nkáásé. ¹³ Ayáge áde átāŋgéné áde r'ýágté wε, ékonj dōo acháa. Abê nēŋgáne elāŋsén éche étāŋgéné ahíd. Edúbe Yesu Krístæ, édāŋ-ε bad bémpēe abé

áde édíí mod nhóg ne Yesu Krístæ. ¹⁴ Edæðaðŋ éche Esáá édé syánē áte, chóo éwōŋgan wε ábel boŋ nkalaŋ mí bwām míme Dyōb ábágé áwōŋ mekáá échāa mó bwām.

¹⁵ Ebíí wεé bad bé Krísto bésyāāl bémbāŋ με á yāl áde mbédé á mbwóg e Esia. Faygeduse bó Hemogenes bómpē bémbē átínté e bad ábe bémbāŋ με á yāl. ¹⁶ Nkánne' nén meé Dyōb álúmed ndáb echē Onesiforuse ábē e'boŋ bé nlém áyāle awédé'áá με nlém á abum pónde té. Enkēnkwágénné με aá ndé á mbwog. ¹⁷ Ade ápédé á Roma pεén, ambootéd με ahead kóŋŋ anyín-ne με. ¹⁸ Nkánne meé Dyōb álúmed mó ábē e'boŋ bé nlém á Epun é nkáásé. Mmōŋ ebíí-'ε bwām nwōŋgen míme ábágé'áá με á dyad dé Efesus.

2

Paale ad Timotie atəŋgéné abé sánze e bwām eche Yesu Krístæ

¹ Bəəb-pəə á awem mwān Timoti, nsimé míme Yesu Krístæ ábágé wε, mbê níwede wε áte. ² Mekan míme wénwōgkē née ní'yágté ekud é bad tŋgene Krístæ, wémpē yágéd bad mó ábe bédé bad ábe bómpē béhele béyágéd bad bémpēe. Bébé bad ábe béyāgéd-te bó. ³ Wémpē ékwentən ákud metake, ébē ngáne sánze eche Yesu Krístæ. ⁴ Sánze echē edé á nsón, ebelé éhedé aá mówóged awē mod ambáá menyīŋge, né-əó eesóléé mekan áte míme bad ábe béesē sánze bébelé. ⁵ Nyaa empée eche éhele ébēlē Krístæ edé nēŋgáne mod awē anyəgte mehélé ne bad bémpēe. Eēhēlē-se ákud nsábe éetóméé né ahídé mbéndé éche bétíídé anyəged mehélé. ⁶ Mbelé-nzag awē abelé ntū móo atəŋgéné mod a e'só abé ákud mboŋte. ⁷ Dōl mekan áte míme níhóbe áyāle Sāŋgwéé ábēl esōŋtén mó mésyāāl.

⁸ Kamtén nén wεé Yesu Krístæ ambíd á mbyaa míme Dabide, Dyōb dēmpuúd-te mó áde awédé. Mmén nkalaŋ mí bwām móo níkanléé bad. ⁹ Akal áde níkaléé mímén nkalaŋ mí bwām dōo ákáá boŋ níkudé metake kóŋŋ béhāg-ke με á mehaŋ nēŋgáne mod awe abóo mbéndé. Boŋ modmod éēhēlē-se ahé Eyale é Dyōb bengəbéngəbē. ¹⁰ Né-əó, nwēséné metake míme níkudé ábel bad ábe Dyōb ápwédé, bómpē békud e'soosəŋ ábe Yesu Krístæ ábēé bó, bébé-'ε asē e ehúmé éche ébé á ngíndé ne á ngíndé. ¹¹ Enén póle edé mbále, edé nén bán,

“Nzé syánē dewédé ne Krístæ,
né syánē deébé-'ε á aləŋgé, ne mó.

¹² Nzé dedé dewesan mekan ne mó,
deékamlén ne mó,
nzé debáá mó á yāl
né mó-'ε ábāŋ syánē áyāl.

¹³ Nzé déebēlē' ngáne Krístæ áhedéé aá débēl,
mópən ábē ábel chōm ésyāāl éche áhóbe aá móəbēl,
áyāle eēhēlē-se abāŋ eche yāl á yāl.”

Paale ad Timotie abé mbélé-nsón a bwām

¹⁴ Ebê ébele bad ábe bédúbpé békamtan mímén mekan. Esím bó etúu áte á'sō é' Dyōb wεé béepentán nhóg ne aníní tŋgene e'yale. Ene ndín e ntántén eewōŋgánné boŋ pən ebébte adúbe áde bad ábe bēwóglan. ¹⁵ Wéd yāl áte ábel Dyōb ányín nén aá edé mod a nsón awē eékwágé ábel nsón míme ábeléé, ébé-'ε mod awē ayágte nkalaŋ mí mbále nyaa echē etəŋgéné. ¹⁶ Weewóo dyam ábel ne e'kúkú é' mehób, ne mehób míme méesē etógnén áyāle nzé bad béhóbe échē ndín é mehób, nē débēl bēnabpé mekan abel míme Dyōb déehédéé aá bébel. ¹⁷ Donje á bad ábe béhóbe échén ndín é mehób bédíi Himenose bó Filetus. Mmab mehób médíi nēŋgáne sii eche edyāg mod áte ésebán emaa'. ¹⁸ Bétédte adúbe áde atəŋgéné, bétímé béyágte bán syánē ábe dedúbpé, Dyōb ámáá syánē apuud. Enén ndín e ayáge ebébte donje á bad adúbe. ¹⁹ Boŋ kénē, mekan míme Dyōb ámáá anabe, méehəŋlánné. Awédé mín-naa e'yale éténléde nén bán, “Sāŋgwéé abíí bad ábe

bédé ábē bad,” éténlédé-’ε nén bán, “Bad bésyāāl ábe béhóbe bán bédé ne Sánygwéé, bétāngéné bésóg mbéb abel.”

²⁰ A ndáb e mod ambáá, donje á m̄se áde áde bébénlé gól, donje sílva, donje-’ε áde áde bépódé ne áde bébénlé hyəg. Bébenlad donje nzé dyam dé edúbé áde, donje-’ε bébenlád pónké kéhéé. ²¹ Nzé mod ké ahéé asógé mekan mé mbinde abel, ábē nēngáne m̄se n̄me bébenladté nzé dyam dé edúbé áde. Ane mod abelé asān, eche Sān-’ε abenlad mó. Ane mod abāg mbon̄sén ábel dyam á bwām ké áhéé.

²² A-Timoti, weébēlē mekan mé mbéb n̄me kódebad ébēlé. Bon̄ pen éwane áte ébele mekan n̄me métāngéné, ébē édúbe Kr̄stā, édān bad bēmpēe, ébē-’ε nsān ne bad. Ehíde n̄mēn mekan nchoo ne bad bēmpēe ábe békāne Dyōb ne nlém nhóg. ²³ Weewóó dyam ábel ne e’yókél bé mpentēn m̄mé méewóo-’ε nwōngēn ké nhóg áyāl e mod. Ebíí wēé mpentēn n̄pēene nsēlag. ²⁴ Syānē ábe dedé-’ε bembāledε bé Dyōb deésēnlé. Bon̄ pen, detāngéné débōn̄ nlém ne mod ké ahéé, detāngéné déyāgtē bad bwām déwesān-ne bad. ²⁵ Déyāgte bad ábe betyéeman syānē ábel bon̄ bēbii bán mam n̄me béhóbeé syānē á yāl méesaá mbále. Déchedēn bó yāl nzé debele nē. Délyāg nlém nén bán Dyōb débēl bēchēm ádāb awusé bēhānlén, bēsōjtēn-ne mbále eche eyale é Dyōb ékaléé. ²⁶ Nén débēl debyéé dép̄x bó á nló-te, bēbíd-te Devāle á melám tē. Devāle ammad bó akób ádogé-’ε bó ábel mekan n̄me áhédé’áá aá bēbel.

3

Paale ahábé t̄ngene ebébtéd éche ébē á e’pun bé asóg

¹ A-Timoti, nhede mēé ebíí nén wēé á e’pun bé asóg, mekan mébē ebébtéd. ² Ene pónké bad bēbē ábe bédáá chōm, ábe bédáá mōné, ábe bédé kúmbe, ábe bédé epame, ábe bēbēbé nsāl áte, ábe béewógné ábab besáá ne benyaá, ábe béebagé mesāgnēn áyāl e chōmchōm, ábe béebelé ngáne Dyōb áhédeé. ³ Bad bēbē-’ε ábe béelūmtē bad bēmpēe edānge, ábe béewóó nlém n̄ ngāl, ábe békale bad metóm áyāl, ábe béehelé yāl akób, ábe bédé ekan, ábe bēedāw bwām. ⁴ Bēbē ábe békag bad ntúré, ábe béwóó ehóhó é abé, ábe béwēmtan bán bétómténé abé, bēbē ábe bédáá menyīnge mé nkōnsé, bēedāw’ Dyōb. ⁵ Bad bēbē ábe bēlūmtē byánán bēbele ngáne Dyōb áhédeé bon̄ béemwāá bán ngíne e Dyōb éhānlēn ádāb alongé. Weékāg échēn ndín é bad bēnben. ⁶ Abén bad donje áde áde ádoge bad, bésól áwab mendáb bédoge bebaád ábe béewóó debyéé ábe bēdyēe áwēdte. Ábē bebaád bēbélé mbéb bwāmbwam nyaa eche n̄mē mbéb n̄dénlédé bó nēe nted. Mewēmtēn mé mbéb mó ne mós̄ r̄kamlan bó. ⁷ Bēwóglan meyāge nyaa ne nyaa bon̄ bēehéléé ayāge á Dyōb á mbále abíí. ⁸ Ngáne Janēsε bó Jambres bētāngēnnē Mosēsε bōód, melemlem nē dōó ábē bemeléde bé metóm bētānganné ayāge á mbále. Mewēmtēn mé mbéb mós̄ béwóó. Dyōb ábáá bó á yāl áyāle bēetagnéé adúbe awon̄. ⁹ Bon̄ bédōg bad dās̄ á esōn̄ é pónké áyāle bad bēchēm échab edimdim, melemlem ngáne émbēnlédte ne Janēsε bó Jambres.

Paale adii alébe’ Timotis

¹⁰ Bon̄ wē a-Timoti, ehíde ayāge áde n̄’yāgtē bad bwām, ehíde abé áde n̄wóó, ehíde-’ε chōm éche n̄hédeé abel áwēm alongé. Ebíí wēé ndúbpe Dyōb, ebíí awēsēn áde n̄wesanné, edānge éche n̄lūmtēé bad. Ebíí ngáne n̄káá nlém áyāl e nsōn n̄me mbēlé. ¹¹ Ebíí ngáne bad bētagtéé mē, ebíí-’ε metake n̄me n̄kudéé áyāl enē. Ebíí ndín é mekan éche ébēnlédé mē á myad mé Antyōg, Ekōniōm ne á Listra. Ebíí ngáne mēnkan̄gé nlém áyāl e metake n̄me mēnkudté áwed. Bon̄ Sāngú Yesue ansōn̄ ádēm alongé ásē e n̄mē metake mésyāāl. ¹² Ne mbále mod ké ahéé awē abele mekan ngáne Dyōb áhédeé abé áde ádíí ne Yesu Kr̄stā, atāngéné ákud metake á mekáá mé bad. ¹³ Bon̄ e’bēbtéd é’ bad ne bad ábe bédoge’ échab yāl, bēnabpé mekan abel n̄me métómténé ebébtéd abé, bédogé bad, bad bēmpēe-’ε bédogé bó. ¹⁴ Wē pen a-Timoti, ébē ébele mekan n̄me éyāgké n̄me ebíí-’ε nén

wεέ médé mbále, áyāle ebíi bad ábe béyágté wε mó. ¹⁵ Ebíi-'ε wεέ se ámwëndemé móbīi chōm éche eyale é Dyōb édíi. Echén eyale é Dyōb chōo ébágé wε debyéé á̄sō̄n̄ten nén wεé Dyōb á̄sō̄o wε áyāle édúbpé Yesu Krīstā̄. ¹⁶ Chōm ésyā̄l éche bétélé á kálag e Dyōb ehúú ne Dyōb. Ewō̄ngan áyáged bad, éwō̄ngān álāa bad nímab mewusé, éwō̄ngān bad átīi mewusé níme bēbélé, élāngē-'ε bad ábel mekan níme métā̄ngéné. ¹⁷ Eyale é Dyōb éwō̄ngan ábel bōj mod awē abenle Dyōb ábē mbōjsēn ákwogned-te ábel nsón ní bwām rīsyā̄l.

4

¹ A-Timoti, á'sō é' Dyōb ne Yesu Krīstā̄, mó awē ákāād bad ábe bēwédé ne ábe bédé á alongé, á dīn áde mó awē āpē ámbīd abé-'ε nkamlēne a moosyā̄l, nkoo wε nímén mekan aláa mēé: ² Ekale' nkalan ní bwām ké áde bad bédáá mó awóg ké'ε áde bēedā̄'é. Ebel bēbīi bán chōm éche éhóbéé édé mbále, ébel bēsóg mewusé abel, éwéde-'ε bó nlém á abum, éyágte-'ε bad nímén mekan ne nwēsēn rīsyā̄l. ³ Póndé ēpē echē bad bēhedté bán bēwōg ayáge áde átā̄ngéné, bōj pen bēbelé' mekan níme nímab nlém rīlāngé bó aá bēbel. Bemeléde-'ε ábe bédáá bán bēlāngē bó mekan níme bédáá awóglēn bēn ne bēn-naá bēwōglānē. ⁴ Bad bēbā̄j mbále e Dyōb awóglēn, bēbā̄g metúu áwóg póle é metóm. ⁵ Bōj wε a-Timoti, échā̄a echōj yāl bwām póndé ésyā̄l. Ewēsēn metake, ébele nsón ní mod awē akanle bad eyale é Dyōb ébele-'ε nsón rīsyā̄l níme Dyōb ábágé wε aá ébel.

⁶ Mē pen, póndé emaa mé ape echē bēbēé mē ngáne nde, póndé emaa mé abé benben áte de ádén alongé. ⁷ Nēe mod a nsón awē Krīstā̄, nwané nzum e bwām, mmadé nsón níme Krīstā̄ ámbéé mē aá mēbele mó. Nhídé-'ε adúbe nyaa echē etā̄ngéné. ⁸ Bō̄ob-pe, nsábe rīsine mē, níme rīlūmte nén bán mēbele nsón níme rītā̄ngéné ngáne Dyōb áhedéé. Mmē nsábe móo Sā̄ngwéé, mó awē akāadte bad nyaa echē etā̄ngéné ábēé mē á epun é nkāásé. Saá-kaá mmēmpen ábēé mó bōj ābē káā̄ne bad bēsyā̄l ábe bēsine' échē epe.

Paale alébe Timoti

⁹ A-Timoti, éwan áte éwāmsēn ape áwēm. ¹⁰ Nhóbe nén áyāle Demase abáá mē áyāl akīi á dyad á Tesalonika áyāle adāá mekan mé nkō̄nsé. Kresense akīi á mbwóg e Galesia, Tituse mó-'ε ákē á dyad á Dalmatia. ¹¹ Lukase mwēmpen mó adé ne mē. Nzé epag, épēēn Makose áyāle áwō̄ngēn mē áyāl e nsón níme rīwóo. ¹² Nlómé Tikikuse á Efesus. ¹³ Nzé epag, épiinéd mē echem kóte. Mentédé chó á dyad a Troas á ndáb wēe Kaapuse. Epiinéd-te mē nhíbe ní kálag, bwāmbwam ní ngob é nyam. ¹⁴ Alesandaa awe alúe e'kīi abelé mē ebébtéd bwāmbwam. Sā̄ngú Yesue ákō̄gsēn mó áyāle mbéb níme ábélé. ¹⁵ Wēmpē étédēn mó póndé áyāle antyéémén sé bwāmbwam áyāle nkalan níme sékaléé.

¹⁶ Ngen e'só eche rītyéémé a nkāásé modmod enkēnkwōgnédte mē. Moosyā̄l ambā̄j mē á yāl. Nkāanne nén mēé Dyōb álagsēn bó. ¹⁷ Kénē Sā̄ngwéé ambé ne mē, ábē-'ε mē ngíne. Nén dēmbēl menhēl nkalan ní bwām akal nyaa echē bad ábe bēesē bad bé Israel bēnwōgkē mó. Sā̄ngwéé anhúd-te mē á nsāl ní ngii. ¹⁸ Sā̄ngwéé á̄sō̄j mē alongé áyāl e ebébtéd ké éhéé éche étān mē ákēēn-ne mē áwē nkamlēn ní mín ne nsā̄j. Edúbé ébē ne mó á ngíndé ne á ngíndé.

Melēten mé asóg

¹⁹ Lentéd mē Priskaa bó Akwilaa, élēnted-te mē abum á ndáb áde Onesiforuse. ²⁰ Erastuse anlyā̄g á dyad á Kō̄rinto, rītēdē-'ε Trofimuse á dyad á Miletus, áyāle akō̄nlé'áá. ²¹ Ewan áte ényīn nén wεé mópedé áwēm, ahéb á ngíne ádēhób bán ápag. Yubuluse, Pudense, Laynuse, Klodia ne bā̄nēd bé Krīsto ábíníi bēsyā̄l bēlēté wε.

²² Sā̄ngwéé ábē ne wε. Nsimé ní Dyōb mbē ne wε.

Kálag eche Paale áténlé Tituse Ndibned ní kálag

Tituse eebédeé mod a Israel bon antim mod a Krīsto, áwōngān Paale, búmō bēbelé nsón ní Dyōb. Paale antelé Tituse enén kálag alyág áde ánlyāgkē mó á mbwóg é Kret ānon nsón ní mwembé. Enén kálag ekoo' metote mēláán anon á díd.

Dyam dé'só, Paale akamtan Tituse nyaa e abé echē belyáged bé mwembé bétāngéné awón, tanje ngáne bad bé Kret bēnwōngē abe dé mbéb. Paale alébe-'e Tituse ngáne átāngéné bad nyaa ne nyaa aléb á mwembé-te. Abén bad bēdii bechun bé bad, kódebad ne ngōndére, ne betān. Asóged, Paale alébe Tituse ngáne abé á mod a Krīsto átāngéné abé bwāmbwam ábē nsañ ne nhóg ne aníní, ábel ekoyí ēēbāg, mpentēn mēēbāg, nkabén-ne mēēbāg á mwembé-te.

Nkabted ní kálag

Ndibned ní kálag 1.1-4

Belyáged bé mwembé 1.5-16

Nsón míme bad téé bétāngéné abel á mwembé te 2.1-15

Elébé ne asím dé etúu áte 3.1-11

Nsógten 3.12-15

Paale alómmé Tituse melentēn

¹ Me Paale, mbālede a Dyōb ne mbapere a nlomag awē Yesu Krīstā, me-éé ntelé enén kálag.

Yesue ampwēd me, alóm-me me ábel bon adúbe áde bad ábe Dyōb ápwédé ákag á'sō ne ábel bon bēbii mbāle tāngene Yesue, bēbele' ngáne Dyōb áhedeé. ² Nén ábele bad bé Krīsto bēwōn e'lyág bé nlém ákud alongé áde déemaá', dōo Dyōb, mó awē eekālē metóm ánhāpē aá móobě, nkōhsé rídēhób bán níbootad. ³ A pōndé eche etāngéné-'e Dyōb dēmbel aá bad bēbii nímē nkalan. Dyōb dēmbě nímē nkalan áwēm mekáá, me-'e níkal mó ne kunze eche mó Dyōb, awesyānē Nsoode ámbēé me.

⁴ Ntenle we, Tituse, awem mwān a mbāle á adúbe áde syānē moosyál déwóo. Nsimé ne nsañ míme rihúú ne Dyōb Titée ne Yesu Krīstā awēd Nsoode, níbē ne we.

Paale ahábé tāngene nsón míme Tituse ábenlé á mbwóg e Kret

⁵ Mentédé we á Kret, mbwóg eche mendib mēlāngéné ábel bon étii mekan míme méhednad abel, épwed belyáged bé mwembé dyad té. Ekamtēn ngáne ménlāā'ē we meé ébel. ⁶ Nlyáged atāngéné abé mod awē bēheléé sé békóbén awusé. Atāngéné awón dāsō mmwāád nhóg, ábe bán-ne bétāngéné bédúbé Yesue. Bétāngéné abé awón áde modmod éēhēlē-se ahób aá bēwúú nló áte ké'ē aá bédé epuutéd. ⁷ Nlyáged a mwembé nēngáne mod awē ahíde nsón ní Dyōb ámbid, eetāngéné-é nēe áwóo awusé á yāl. Eetāngéné-é epame abé, ké'ē abé mod awē awāmsan aliñ. Eetāngéné-é-se abé mod awē abagé yāl á amwé á ním káa mod awē apere ne epuutéd. Eetāngéné-é-se abé metog. ⁸ Bon pen atāngéné abé mod awē akobe beken abé-'e mod awē adāo akan á bwām. Atāngéné abé mod awē abíe' dyam abel, abé mod awē ábele mekan míme métāngéné, abé mod awē asáá, abé-'e mod awē akóbe eche yāl. ⁹ Atāngéné abé mod awē akoó nkalan ní bwām, nkalan míme bad bétāngéné nlém asum áyāl adúbe ngáne bēyágté mó mó. Nén débēl áhēl bad bēmpēe ahébe áhíd nkalan ní bwām nyaa eche etāngéné áhēl-le mewusé míme bad ábe bétāngan nímē nkalan abided áwed.

¹⁰ Nhóbe nén áyāle bad híin béekwεntεnεé áhíd nkamlεn míme belyáged bé mwembé. Bédii bad ábe behóbe e'yale ábe béewóo nsōηten bédoge-'ε bad. Bad híin ábe býágte enén ndín e ayáge bédii bad ábe bédé á epepé éche éhóbe nén bán bétāηgéné bad ayag. ¹¹ Weémwāg se ábê bad býágte áyāle bébébte bad bé Krīsto híin ndáb áte ayáged áde býágteé mekan míme béewóo'ε kunze áyáged. Býágte' échê ndín e mekan ábel békud mōné. ¹² Mod nhóg awě ambíd á Krεt se' bōód awě abédé mod a debyéé, anhób aá, "Bad bé Krεt békale metóm pónδέ ésyāā. Bébébé nlém á abum, bédii bad ábe béehεle nsón, bedyāg-ke ndyééd bwāmbwam." ¹³ Abê e'yale ábe ane mod ánhōbpē áyāl e ábê bad é'dé mbále. Né-óó, bad ábe bédúbpé Yesuε boη behíde ádé ayáge dé metóm, ékoη bó nímāb mewusé aláa ábel bédúbe ayáge áde átāηgéné. ¹⁴ Nén débēl béedúbéé póle é metóm éche bad bé Israel, béehíd-taá mekan míme bad ábe bébáá ayáge á mbále áyāl behóbeé. ¹⁵ Ne mod awě asáá, chōm ésyāāl ésaá boη ne mod awě eekēnle áte ne awě eedúbpe, chōmchōm áyāle nímab mewēmtεn ne nlém méekēnleé áte. ¹⁶ Bad ábe býágte ádé ayáge dé metóm behábe nén bán bébíí Dyōb, boη nímāb mbeltéd rílūmte nén bán béebíí'ε mó. Bébele mam míme bad békóó, béebeléé-'ε ngáne Dyōb áhεdeé, béeheléé dyam á bwām ké ahóg abel.

2

Paale ad Tituse áyágte ayáge áde átāηgéné

¹ A-Titus, éyágte bad ayáge áde átāηgéné. ² Eyáged baachóm bémbáá wεé béchyáá échab yāl bwām, bébele mam nyaa echē bad bébagéé bó edúbé bébê-'ε bad ábe bébyéé' mam abel. Békag á'sō bédúbpe Krīstā, békag á'sō bédā bad bémpēe, békag-ke á'sō béwεsan metake míme békudéé áyāl e adúbe áde bédúbpé. ³ Eyáged-te bebaád bémbáá wεé nímāb mbeltéd rílūmed nén bán bébage Dyōb edúbé. Eláa bó wεé béehōbē nhóg ne aníníí mam áyāl ábébed bó dīn, béebagé-'ε échab yāl á amwé á mīm. Boη éláa bó wεé býágte bad mam míme métāηgéné. ⁴ Bébele nímén mekan ábel boη behel e'tum é' bebaád ayáged ngáne bétāηgéné ábab bechóm ne ábab bán adāη. ⁵ Býáged bó bán bébê bebaád bé e'wóngé bé bwām. Bésum nlém wéε ábab bechóm bēnpεn, býáged-te bó nyaa eche bétāηgéné nímab mendáb abóo bwām, nyaa eche bébēε bebaád ábe bésúdté yāl ásē e ábab bechóm. Nzé bebaád bébele nímén mekan mésyāā, bad béehōbpé nkalaη míme Dyōb ábágé bad dyam dé mbéb áyāl.

⁶ Melemlem ébel kódebad échāá yāl. ⁷ A mbeltéd nímōη-'ε rīsyāā, ébele mekan mé bwām nyaa eche bad behídtē nímōη mekuu. Nzé eyágte, chōm éche éyágteé étāηgéné ébé mbále, ébē-'ε mod awě ahíde mekan ámbíd bwām. ⁸ Enyín nén wεé ayáge ádōη átāηgéné ngáne bad béekudté etál áhób wε mam mé mbéb áyāl. Nén débēl bad ábe bétāηgan wε békwāg áyāle nén béekudté nzii áhób syánē dyam dé mbéb á yāl.

⁹ Eyáged betāη nén wεé béwógne ábab besáá á menzii mésyāā, bébele-'ε mam míme méwōgtē bó menyīnge. Béetāηgenεé néε bépentanné bó. ¹⁰ Béechībnē-'ε bó. Boη pεn bétāηgéné alúmed bán ábab besáá béhele bésūm bó nlém áyāl. Nén débēl bad béwōη mewēmtεn mé bwām tāηgene nkalaη míme Dyōb, awesyánē Nsoode, míme déyágteé.

¹¹ Dyōb álómé nímē nsimé átíntē e syánē abel áde ábélé nzii eche moosyāál áhele ákūd e'soósoη. ¹² Abê e'boη bé nlém é' Dyōb é'yágte syánē áchene mekan míme Dyōb déehédeé aá débēl ne ásóη esíí awóη ábel mekan míme bad bé nkōηsé ábe béebíí Dyōb bébeléé. Eyágte syánē ábel mekan nēηgáne bad ábe bébyéé' mam abel, ábel mekan míme métāηgéné ne ábel mekan míme Dyōb áhεdeé á nkōηsé wén. ¹³ Debele nén ngáne désinεé ne e'lyág bé nlém mam míme mépé échê epun áde ádeε Dyōb, mó awě adé Ngum ne awēd Nsoode, Yesu Krīstā ápéé ne éche ehúmé. ¹⁴ Yesuε ambē eche yāl ákōde syánē ásē e mbéb rīsyāāl ábēl-ε syánē debé bad ábe bésáá, debé-'ε ábē bad bēnpεn, ábe béwóo nlém áte ábel mekan mé bwām. ¹⁵ Eyágte bad nímén mekan. Ebeηlad kunze eche Dyōb ábágé

wε, áwéd bad nlém á abum ne áláa bad nímāb mewusé ábel béhəŋlɛn. Weémwāg-sɛ modmod anyín wε nkóŋtéd.

3

Paale ahóbé ngáne abé á bad bé Krísto átəŋgéné abé

¹ Nlāŋge wε mɛé ékamtɛn bad ábe éyágtɛé wɛé bésuded yǎl ásɛ e benkamlɛnɛ ne ásɛ e bad bémbáá. Wɛé béwógne bó bébé-’ɛ mboŋsɛn ábel dyam a bwām ké áhéé. ² Eláa bó wɛé bééhōbē modmod dyam dé mbéb á yǎl, bébáa’ mpentɛn, bépwiited, béchedɛn-ne moosyǎál yǎl. ³ Ngen e’só syánē bɛn ámpɛ debédé eyókél, deewógne’aá Dyōb, dempān nzii, debédéé néɛ betāŋ awōŋ áde déwó’áá esíí áyāl e mekan mé nkōŋsé, déhedé-’ɛ menyĩŋge mé nkōŋsé. Dekónáá bad, désīīdē-’ɛ bad alongé ádɛd ásyāál. Bad bɛnkɔ́ syánē, syánē bɛn-ne dékɔ́ nhóg ne aníníí. ⁴ Boŋ Dyōb, awêd Nsoode, anlúméd syánē ábē e’boŋ bé nlém ne échē edəŋge. ⁵ Ansōŋ ádesyánē alongé. Saké nsón mí bwām níme syánē dɛmbɛnlé mɛmbɛl boŋ ábɛl nê, boŋ ambɛl nê áyāle níme nlém ní ngəl. Anlóm Edəádəŋ éche Esáá áwobe syánē mbéb ábel nɛn déchyáad ekóólé. ⁶ Dyōb ábúdé syánē Edəádəŋ éche Esáá abɛ mbwiined ne Yesu Krístə, awesyánē Nsoode. ⁷ Dyōb abélé nê, ábel boŋ nímɛ nsimé mbɛl dékobned áwe e’só boŋ syánē ámpɛ déwōŋ e’lyág bé nlém nɛn bán dɛékūd alongé áde déemaá’. ⁸ Enén póle echē ríhóbɛé edé mbále.

Nhɛde mɛé ríkōŋ nyé nímɛn mekan aláa ábel boŋ bad ábe bédúbpɛ Dyōb bɛbíí ngáne bɛbɛlé mekan mé bwām. Nɛn dɔ́ ébóó bán débele’, nê dɔ́-aá dépiinéd moosyǎál nsyāŋ. ⁹ Boŋ nyétɛde e’kúkú bé mpentɛn, akal á póle təŋgɛne ngáne mbyaa mɛmbootédte. Nyétɛde-’ɛ ngabén ne ntāŋtɛn təŋgɛne mbéndé é bad bé Israel. Abɛn bwɛm béɛɛɛnéé nsyāŋ, béesaá-’aá dyam dé abɛlɛn. ¹⁰ Mod té awě ɛɛɛne ngabén átínté e bad bé Krísto, nzé ebagé mó elébé ngen póg ne ngen ébɛ boŋ eewóge wε, weewóó dyam ábel ne mó. ¹¹ Ebíí nɛn wɛé ene ndín e mod abébé abele-’ɛ mbéb. Mbéb níme ábélé rílúmte bán akwíde eche yǎl nkáásé.

Elébé ne melɛntɛn mé asóg

¹² Nzé nlómé Atɛmasɛ ké’ɛ Tikikuse bó mod nhóg áwōŋ, éwān áte áhyɛ dényín mɛ á dyad á Nikopolis áyāle áwed dɔ́ rítíídé mɛé mɛbɛ á pónde e ahéb á ngíne. ¹³ Ewan áte ábel boŋ Zɛnasɛ, mod a mbéndé bó Apolos béhide ákɛ ekɛ éche béhedéé akɛ. Nyín nɛn wɛé mówōŋgɛnē bó nyaa eche béétógké chōmchōm éche bɛbɛnlédte ákɛ. ¹⁴ Ebel-le ábesóo bad báyáge ábel mekan mé bwām. Béwōŋgen ábel mekan níme méhedne bán mod ábel. Bɛbɛlé mekan níme méesɛ dyam dé abɛlɛn.

¹⁵ Bad ábe bédé ne mɛ bésyāál bɛlɛnté wɛ. Lɛntéd mɛ ábesyánē baányan bé Krísto bésyāál ábe bédáó sé.

Nsimé ní Dyōb mbê ne nyé moosyǎál.

Kálag echē Paalε áténlé Filemōnε Ndibned n kálag

Filemōnε abédé mod awě andúbé Krīstəə abé-'ε mod awě awóó edúbé bwāmbwam á mwembé-te. Kapóg abédé á mwembé míme rídé á Kolose. Anwónη ntāη awě béchágé' áá bán Onesimuse. Ane ntāη ansób wée Filemōnε dó-'áá ámbíd e póndé ábómné Paalε. Paalε abédé á mbwəg ene póndé. Paalε mó ankəη boη Onesimuse abé mod a Krīsto. Kálag echē Paalε áténlé Filemōnε, antel chó áá Filemōnε bó awe ntāη bétim ásē, áá mó Paalε mólōme' awe ntāη ámbíd, nén Filemōnε akob mó ámbíd saké áyāle ádíí awe ntāη dēmpen boη ákob mó nēηgáne mwānyanη á Krīsto.

Nkabtéd n kálag

Ndibned n kálag 1-3

Paalε akené Filemōnε 4-7

Paalε acháá' Filemōnε átéd Onesimuse ámbíd 8-22

Nsógten 23-25

Paalε alómmé bad melentεn

¹ Mε Paalε, awě adé á mbwəg á dīn á Yesu Krīstəə, mε-εé ntelé enén kálag. Sé Timoti, mwānyanη a Krīsto awēd, sélōmme nyé melentεn. Sélente' wε Filemōnε, nsón e echoη awēd awě mómpē abele' nsón míme sébelé. ² Sélente' káəηne Afia, awed mwānyanη a mmwaád a Krīsto. Sélente' Achipuse awě mómpē akale' nkalanη m bwām ne ngíne esyāál ngáne sémpē sékalé. Sélente-'ε bānned bé mwembé ábe bēbome' áwonη ndáb. ³ Nsimé ne nsanη n Dyōb Titée awēd ne Sāηgú Yesu Krīstəə, mībē ne nyé.

Edəηge ne adúbe áde Filemōnε

⁴ A-Filemōn póndé téé nzé nkānne', mbelé nsāgnān Dyōb áyāl echōη. ⁵ Nsāgnan Dyōb áyāle nwógé nén bán edəə bad bé Dyōb bésyāāl, esumé-'ε nlém wée Sāηgú Yesu Krīstəə. ⁶ Nkānne' nén mée, nlatén míme syānē déwóó nēηgáne bad ábe bédúbpé Krīstəə, mībél nyékoη mekan mé bwām mésyāāl mímé Dyōb ábágé syānē asōηten. Nén débēl ehúmé éche Krīstəə ényínned. ⁷ A-mwānyanη, edəηge éche éwōηné bad ábe bédúbpé Krīstəə, éwógté mε menyīηge bwāmbwam éwéde-'ε mε nlém á abum. Ewógté bad bé Dyōb menyīηge.

Paalε áá Filemōnε ákob Onesimuse

⁸ Né-óó, kénéε edíí bán nwóó kunze ákamlen wε á dīn á Krīsto ábel dyam áde étāηgéné ábel, ⁹ edəηge éche nīwánléné wε ébélé ncháa' wε cháán. Mε Paalε, nhóbe nén nēηgáne nchun m mod míme rídé-'ε á mbwəg bəəb á dīn á Krīsto. ¹⁰ Ncháa wε á nló míme Onesimuse. Adíí bəəb nēηgáne awem mwān. Mε-εé nkəə boη adúbé Krīstəə áde abédé á mbwəg hén ne me. ¹¹ Ngen e'só, enkēmbáá wε etógnén. Boη bəəb adé sóo etógnén. ¹² Nlōme' mó ámbíd áwōη bəəb, adíí mod awě rídáá bwāmbwam. ¹³ Mendāη mée ábē ábē ne mε ábel boη áwōηgen mε á etál échōη bəəb áde rídíí á mbwəg hén á dīn dé nkalanη m bwām. ¹⁴ Kénē, meédəə'ε mée rínyáged wε áwógen mε. Boη pen mēdāη mée éwōηgen mε áyāle mmōn edəə mε awōηgen. Né-óó, meéhēlē-se mībél dyamdyam ésebán mmōn ekwénténé. ¹⁵ Kapóg Dyōb dáo dēmbēl áá Onesimuse ápāgned wε á yāl é esōη é póndé, ábel boη nzé atimé ámbíd áwōη ábē ne wε ne abé ásyāāl. ¹⁶ Bootya bəəb, saké ntāη ngēn adíí. Adíí awed mwānned a Krīsto. Ndəə mó bwāmbwam, wε-'ε ámpē étāηgéné mó adəη ké tómaa ngáne rídáá mó. Etāηgéné mó adəη ngáne ntāη awōη, édāη-'ε mó nēε awonη mwānyanη a Krīsto.

¹⁷ Né-ṓ, nzé etédé me nêṅgáne mod awě nyúmō nyêbele nsón, etáṅgéné mó akob melemlem nêṅgáne wékobpé me. ¹⁸ Nzé édé nén bán aběnlé we epandé, ké'ε awánlé we alúm, né mēsābē we. ¹⁹ Me Paale, mměn-εé ntelé nén ne échēm ekáá. Mēsābē we. Bon pen, weéchatán nén weé abel áde mbélé bon ekud alongé dékōlē, édé nêṅgáne wémpē ewanlé me alúm. ²⁰ Né-ṓ, a-mwānyan, ncháá' nén meé éwōṅgen me á dīn á Sāṅgú. Wógéd me menyīṅge á dīn á Krīsto.

²¹ Atel áde rítélé enén kálag ábélé nsumé nlém nén meé, wěbelé me kéchéé éche rílangé we meé ébele me. Mbíi meé wěběl-le ké tómaa ngáne ríhóbé meé ébel. ²² Dyam démpēe áde ríhóbé meé ríláa we ádíi nén meé, é nabned me ton áwoṅ ndáb áyāle ndúbpé nén meé Dyōb déwōg nyé mekáne, abídéd me á mbwōg, ntán nyé ámpē.

²³ Epafraε, awě súmō sêdé á mbwōg á dīn á Yesu Krīsto, mómpe alómme nyé melentēn. ²⁴ Kááṅne Makōε, Aristakuse, Demase, ne Lukase ábe syáābō sēbele nsón bómpe bélénté nyé.

²⁵ Nsimé míme Yesu Krīstā mbê ne nyé moosyāól.

Kálag e Hibru Ndibned n kálag

Mod awě atelé enén kálag antel chó áwéd bad bé Krısto nlém a abum áyāl e metake nıme bó donje á bad békúde'áá adúbe áde béndübēē Yesue. Alúmté áte nén aá melē nıme Yesue ápééné métómé melē nıme ménsēbē abé. Alúmté-'e áte ámpē nén aá béēhüntē nlém nén bán Dyöb déelónédte akag áde ábágé. A melē mé'sō nıme Dyöb démwēē ne ábē bad mbwiined ne Mosēē, beprise bóó bēbágé'áá Dyöb mendē á nló ní bad. Bon bōób, Yesue mó adé mod a tıntē a bad ne Dyöb abé-'e prise ambáámbáa awe atómé bekal bé'dəádəŋ bé' bōód, atóm ángel, atóm-me káŋne Mosēē, áyāle eche yāl chēn chóó ámbēé néē mendē, ngen póg ne ngen ésyāāl. Höm áde ádíí Atómténé Asáŋ tómaa höm áde beprise bé' bōód bēbágé'áá mendē á nló ní bad, mendē nıme ábágé-'e mékwógnédé.

Nkabted n kálag

Krıtəə mó alúmté bad ngáne Dyöb ákóó abé 1.1-3

Krıtəə atómé ángel 1.4-2.18

Krıtəə atómé Mosēē bó Josua 3.1-4.13

Krıtəə adé prise awě atómé beprise bésyāāl á mbyaa nıme Levi 4.14-7.28

Melē nıme Krıtəə nıtómé melē mé'sō 8.1-9.28

Mendē nıme Krıtəə ábágé nıtómé mendē nıme beprise bēbágé'áá bōód 10.1-39

Adúbe atómé chóm ésyāāl 11.1-12.29

Abé áde áwógte Dyöb menyinje 13.1-19

Mekáne mé asóg 13.20-21

Meləntən mé asóg 13.22-25

Dyöb áhóbé wée bad mbwiined ne Mwän

¹ Se' bōód, Dyöb dénhōb wée ábēd betaa, anláá bekal bé'dəádəŋ mam áláa bó. Anhób áwāb ngen ne ngen, ábenléd-te menzii híin áhób áwāb. ² Bon á e'pun bé asóg hén, ahóbe wée syánē, álāngē awe Mwän mam áláa syánē. Wée ane Mwän dōó Dyöb ápóó bon áhagé' nkoŋ ní mín ne ní sé. Mó-'aá Dyöb átúidé aá mó awóó nhəgtéd nısyāāl. ³ Ane mwän móó adé e'kin-áte bé ehúmé é Dyöb, mó-'aá alúmtē syánē ngáne Dyöb ákóó abé. Adíí melemlen néē Dyöb-pe ádíí. Ngıne e eyale é nsəl échē ane Mwän ebelé mekan mésyāāl mékag á'sō ngáne métəŋgéné abé. Ahúd áde áhúde syánē á mbéb-te, abelé syánē moosyāāl desáá. Ambíd e nê, andyéé Dyöb á Ngum é ekáá é mbáá ádyöb.

Mwän a Dyöb atómé ángel

⁴ Né-óó, Mwän a Dyöb atómé ángel. Melemlen nê dōó dŋn áde Dyöb áchagé mó aá, "Mwän" atómé dŋn ádāb á "ángel." ⁵ Dyöb déēhōbēē wée ángel ké póg mbéd aá,

"Edíí awem Mwän,
chii, ndíi sóó."

Dyöb déēhōbē'áá wée ángel ké póg aá,

"Mēbē Sáá,

mó-'e abé awem Mwän."

⁶ Bon Dyöb ádēhób aá mólōme' awe Mwän a'só á nkōŋsé-te, anhób ámpē aá, "Ángel échēm ésyāāl étəŋgéné mó edúbé abe."

⁷ Anhób təŋgene ángel pen aá,

"Abelé éche ángel édé néē epub.

Eché Ángel éche édé ábē bembəledē,

abelé édíí néē muú nıme nıchodne'."

⁸ Bon Dyöb dénhōb təŋgene Mwän aá,

“A-Dyöb,

wεékamlén á ngíndé ne á ngíndé.

Wεékamlén ábōη bad nyaa echē etāηgéné.

⁹ Edəə mam níme métāηgéné, ékōō-’ε mam níme mééboo.

Né-’aá ákásá boη Dyöb, ádoη Dyöb,

ápwēd wε ábé etógnén tómaa baásyāāl ábe nyāābōō nyêdé,

ápwēd-te wε ábé menyīηge tómaa baásyāāl ábe nyāābōō nyêdé.”

¹⁰ Dyöb áhóbé ámpē aá,

“A-Sāη wε-εé ehāgé nkōηsé se á mbooted,

nkoη ní mín-ne ndíi abwóg áde éhāgné échoη ekáá.

¹¹ Abē bwēm é’syāāl bēpě á asóg, boη wε pēn wεébē abé ne abé.

Abē bwēm é’syāāl bēmaá ásē nēe mbóté.

¹² Wεényāg bó áte ngáne bényāgεé mbóté,

wεéhāηlén-ne bó áte ngáne béhāηlanné mbóté.

Boη wε pēn wěbē ebé melemlēm, ádoη alongé-’ε déewōηgé asóg.”

¹³ Dyöb déēlāηgēē ángel ké póg mbēd aá,

“Dyεé me é ekáá émbáá hén

káāη ne á póndé eche mébenlé

boη ékōgtéd ábōη bad bé ekōyí ámīn ne mekuu.”

¹⁴ Cheé-ō ángel édíí? Edíi e’dəədəη ábē é’benle Dyöb. Dyöb álóme-’ε bó áwōηgen bad ábe békūd e’soósoη.

2

¹ Né-ōó ngáne débíí nímén mekan, detāηgéné kéchéé éche déwógé nlém asum áyāl ábel boη deépānē’ nzii. ² Mekan níme Dyöb dénlāā’ε ángel aá élaa ábēd betaa ménwōη ngíne. Bad bésyāāl ábe bēnkēnhíd nímē mekan, ábe bēnkēmbēl-le ngáne nímē mekan méhóbé’áá, bēnkūd nkógsen níme bēntāηgēnnē akud. ³ Chán-nō nyéwémtnéne bán dehele debíd nímén nkógsen áte nzé deewōηne nkalaη ní bwām póndé? Mmē nkalaη mó-’aá nīpεene’ enén ndín e e’soósoη. Sāηgú Yesue mwēn mó asébpé bad akale tāηgēne ábén e’soósoη. Bad ábe bēnwōg-ke mam nímē ánhōbpē, bēmbēl syānē denyín nén bán médé mbále. ⁴ Dyöb dōmpē dénlūmēd syānē áte nén aá nímē nkalaη rídé mbále. Ambel nē alúmed áde álúmté e’chemléd, mekan mé menyáké ne menyáké híin. Anlúmed nē ámpē ne mekan nímē bad bēbélé’áá á ngíne e Edəədəη éche Esáá éche Dyöb démbēé bó. Dyöb dēmbē bad Edəədəη éche Esáá ngáne éboηnéde mó.

Ane awē alyágte syānē ákud e’soósoη

⁵ Saké ángel chóō Dyöb ábánné aá ékamlén nkōηsé mékōālē nímē séhóbéé bán mépě.

⁶ Boη éténlédé hōm ahóg á kálag e Dyöb pēn nén bán,

“A-Dyöb, cheé moonyoη ádíí awē éwōηné póndé?

Cheé mwān a moonyoη ádíí éche ékásá boη énōné mó?

⁷ Ayāl e esóη é póndé, wembēl enkēmpaá ángel. Wēmbané mó á atii dé ehúmé ne edúbé.

⁸ Wembě mó ngíne ákamlén chóm ésyāāl.”

Abε adé ébágé mó ngíne ákamlén chóm ésyāāl, álúmtē’ bán chómchóm éesaá éche éesě ásē e nkamlén nímē. Kénéε édíí-’aá nē, deenyínéé bōōb nén bán chóm ésyāāl édé ásē echē.

⁹ Boη denyíne’ ngáne Yesue ádíí. Ayāle esóη é póndé Dyöb dēmbēl enkēmpaá ángel. Bōōb, Dyöb ábágé mó ehúmé ne edúbé nēe kāη áyāle metake níme ákúde ne kwéed eche áwéde. Dyöb álúmté syānē nímē nsimé awé áde Yesue áwéde á nló ní bad bésyāāl.

¹⁰ Bwēm é’syāāl é’díi é’ Dyöb, mó-’aá anōne’ bó. Ngáne édíí nén bán Dyöb áhēde’ aá bad híin békud etāl ábé ábe bán, békud-te ehúmé, émbē mboη nén bán ábel mod awē ásalé bó nzii ákud metake. Nē débēl ákwognéd ábé mod awē ábēl boη bad békūd e’soósoη.

¹¹ Yesue awē abele’ boη bad bésāη, ne bad ábe bésáá, bó moosyāāl bédíi bán bé Sáá nhóg.

Né-'aá ákóá bon Yesue eekwágé' áchəg bó aá baányan. ¹² Eténlédé nén bán anláá Dyöb aá,

“Mélāā ábēm baányan ngáne ádon dīn ápédé abé.

Mēkēn wε nzé syāābōō sēlādné hōm ahóg.”

¹³ Anhób ámpē aá,

“Mēsūm nīmēm nlém ne Dyöb.”

Anhób-pe ámpē aá,

“Mε nén, syāābe bán ábe Dyöb ábágé mε.”

¹⁴ Ngáne édīí nén bán ábē bán bé Dyöb bédīi baányon ábe bēwóó ekob é yāl ne mekií, Yesue ámpē antéd yāl e moonyon née bó. Ambel nê ábel bon kwééd eche ánwēē ébóded ngíne eche Satanε awē abele' bon bad bēwág. ¹⁵ Awé áde ánwēē áhúdé bad á mehan ábe bēmbē betān á alongé ádāb ásyāāl áyāle mbwóg ní kwééd. ¹⁶ Enyínnédé bwām nén bán saké ángel ánhyéé awōngen. Bon ampē áwōngen bad bé mbyaa nīme Abrahamε. ¹⁷ Né-óó éhédnádtaá nén bán Yesue ábē melemlen née baányon á menzii mésyāāl ábel bon ábē prise ambáámbáa awē awóó nlém ní ngəl, abé-'ε mod awē béhele bésun nlém áyāl. Abele áde ábenléé Dyöb, ábélé Dyöb álagsan bad mbéb. ¹⁸ Ngáne édīí-'aá bán mwēn antäg, ákūd-te mekəgsen, awōngan bad nzé bédé á mekəgsen-té.

3

Yesue atómé Mosεε

¹ Né-óó a-baányan, nyé ábe Dyöb áchénlé ábē ábē bad, nyénəne' Yesue. Mó adé mbapεε awē Dyöb álómé, abé-'ε Prisε ambáámbáa a mekan nīme séhóbé bán sēdúbpe. ² Dyöb dēmpwεd mó, ábenlé-'ε Dyöb ne nlém nhóg melemlen ngáne Mosεε ábenlé'áá Dyöb ne nlém nhóg á abum á ndáb á Dyöb. ³ Mod awē alóó ndáb, bēbelé bēbε mó edúbé tómaa ndáb eche álóó. Melemlen nê dōó Yesue ákwógnédé ákud edúbé éche étómé edúbé éche Mosεε. ⁴ Ndáb téé ewóó mod awē alóó ch. Bon Dyöb dōó álóó chōm ésyāāl. ⁵ Mosεε abédé mbəledé á abum á ndáb á Dyöb, awē abēnlé'áá Dyöb ne nlém nhóg, álūmté' bad mam á'sō é' pónDé nīme Dyöb débēnlé. ⁶ Yesu Krīstəə pεn abédéε Mwān a Dyöb, ákamlán-ne abum á ndáb á Dyöb ne nlém nhóg. Syánē ámpē dedīi bad bé abum á ndáb á Dyöb nzé édé nén bán dedé déchəgnédé, desumé-'ε nlém ne chōm éche débééné kúmbe, éche désúme-'ε nlém áyāl.

Elébé ne bad ábe bēdúbpe

⁷ Né-óó, nyéwóg chōm-εε Edəádəŋ éche Esáá éhóbé. Ehóbé aá,
“Chii nén nzé nyéwógé ehób é Dyöb,

⁸ nyéewúéné' Dyöb nló áte ngáne ábēn betaa bēnwūēnnē Dyöb nló áte á pónDé echē
bēnkunnénné Dyöb yāl.

Bēnkunnén mó yāl

á pónDé eche békágé mó é ehyánge.

⁹ A ehyánge wē, bēnkəg mε,

bényín-ne mam nīme nībélé é etūn é móom mé mwē ménīin.

¹⁰ Nê dōó dēnkəŋ bon nílīn ene nyongel e bad bon nhób mεé,

'Awab nlém-té, bétamnad,

béēhídē-'aá nzii echēm.'

¹¹ Né-óó, menlīŋ, mmwé-'ε melē mεé

'Béésónlé áwēm abwóg dé nkóme-áte mbéd.' ”

¹² A-baányan nyétéd pónDé ábel nyé modmod nyéewóó nlém mé mbéb nīme méedúbpe' Dyöb, ábel bon nyéētédte Dyöb áde áde á alongé. ¹³ Bon pεn nyéwéde' nhóg ne aníníí nlém á abum epun téé, ngáne échē epun échəgnédé bán “Chii”, ábel bon mbéb méedogé nyé modmod áwúen Dyöb nló-áte. ¹⁴ Syánē dedīi mod nhóg ne Yesu Krīstəə,

nzése delyəgé dechə̀nédé káə̀n ne á asóg ne mekan míme désébpé adúbe tə̀ngene Dyöb.

¹⁵ Demaa anyín nén bán éténlédé á kálag e Dyöb nén bán,

“Nzé nyéwógé ehób é Dyöb,
nyéewúéné’ Dyöb nló áte

ngáne ábēn betaa bēnwūēnnē Dyöb nló áte á pónidé eche bēnkunnénné Dyöb yəl.”

¹⁶ Benzébádé bēnwōg ehób é Dyöb boŋ békunnén Dyöb yəl? Abē bad bésyā̀l, saá bad ábe Mosεε ámbídēnnē á Egipto bēbédé-yε? ¹⁷ Benzébádé Dyöb dēnliín-naá é etūn e móom mé mwé méniin? Saá bad ábe bēmbel mbéb bóo bēnnaá ndim é ehyáŋge-yε?

¹⁸ Benzébádé Dyöb démwwē melē aá béesónlé áwe abwóg dé nkóme-áte mbéd? Saá bad ábe békēmbēl ngáne áhédé’áá-yε? ¹⁹ Né-óó, denyíne’ nén bán, bēnkēhēnlé asól áyāle bēnkēndúbéé Dyöb.

4

Nkóme áte míme bad bé Dyöb békudté

¹ Ahób áde Dyöb dénhōbpē aá syánē dēsəl áwe abwóg dé nkóme-áte ádíi étyéémé. Né-óó détéd pónidé ábel boŋ nyé modmod eebóó’ asól áhed. ² Syánē ámpē dewógé nkalaŋ ní bwām melemlen ngáne bómpē bēnwōgkē. Bēnwōg míme nkalaŋ ní bwām boŋ ménkēnwōŋgēnné bó ne awōŋgen dēn áyāle nén, bēnkēndúbéé mó. ³ Bəəb-pəó, syánē ábe dedúbpe míme nkalaŋ, desóle’ áde abwóg dé nkóme-áte. Boŋ ne bad ábe bēédúbpe pen, Dyöb dénhōb aá,

“Menliŋ, mmwé-’ε melē nén meé,

‘Béesónlé áwēm abwóg dé nkóme áte mbéd.’ ”

Anhób nē, kénεε édíi bán ammād míme nsón amad se áde áhágé nkōŋsé, abwóg dé nkóme áte dēmmād-tε abé. ⁴ Eténlédé á kálag e Dyöb tə̀ngene epun éche élónténé epun saámbé nén bán, “Dyöb dēmmād míme nsón. Né-óó ankómé áte epun éche élónténé epun saámbé.” ⁵ Eténlédé á kálag-tē wē ámpē bán Dyöb áhóbé aá,

“Béesónlé áwēm abwóg dé nkóme-áte mbéd.”

⁶ Né-óó, etál édíi ébágnédé donge á bad ásol á hōm dé nkóme-áte. Boŋ bad ábe bēnwōg nkalaŋ ní bwām se’ bəóó, békēhēnlé asól, áyāle nén békēmbēnlé mekan míme Dyöb dénlā́’é bó aá bēbel. ⁷ Nē dēmbēl, Dyöb dēmpwēd epun émpēe, áchāg-kε chó aá “Chii.” Anhób nē etūn é pónidé ámbíd echē ábēd betaa bēnkēmbēnlé ngáne ánhōbpē aá bēbel. Anhób nē mbwiined ne e’yale ábe Dabidε ábe mímáá nyé atele nén meé,

“Chii nzé nyéwógé ehób é Dyöb,
nyéewúéné’ Dyöb nló-áte.”

⁸ Nzé émbē nén bán hōm áde Josua ânkeénné bad dōo dēnkōŋ hōm dé nkóme-áte abé, né ámbíd e pónidé Dyöb dénkēnhōbpé tə̀ngene epun émpēe. ⁹ Né-óó hōm dé nkóme-áte áde áde nēngáne nkóme-áte míme Dyöb dénkōmēē áte áde ámáá nkōŋsé ahəg ályágé ásine ábē bad. ¹⁰ Kénzēé awē asólé á abwóg dé nkóme-áte á Dyöb, akōmme áte áyāle amadé míme nsón, melemlen ngáne Dyöb dénkōmēē áte áde ámáá nkōŋsé ahəg. ¹¹ Né-óó syánē déwan áte dēsəl áde abwóg dé nkóme-áte, ábel boŋ syánē modmod deebóó asól áhed. Deehídé’ mekuu míme bad ábe bēnkēmbēl ngáne Dyöb dénhōbpē. ¹² Debíi nén bán Eyale éche éhúú ne Dyöb, édé alongé, édé-’ε ngíne. Ekóbpe’ tómaa páa e nsəl míbe. Esóle’ mod áte káə̀n se á mbom ní ngob e yəl ne edə́əđə̀n. Esóle-’ε mod káə̀n se á mebōŋ mé yəl ne á e’hid-tē. Echē eyale écheme’ mewēmten mé mod ne kéchéé éche mod áhédéé abel. ¹³ A e’só é’ Dyöb, chōmchōm éesaá á e’koŋéd. Chōm ésyā̀l édé á təl e ékwéε. Dyöb dō-’aá dētə̀ngéné mekan mésyā̀l míme débéléé aláa.

Yesue adii ndale e prisε ambáambáa

¹⁴ Né-óó, ngáne déwóó Prisε Ambáambáa, Yesue Mwän a Dyöb, awē akií ámín á’sō é’ Dyöb, déchə̀néd adúbe áde désúmé nlém áyāl. ¹⁵ Awesyánē Prisε Ambáambáa asónténé

mechínzé nímēd, áyāle nén móm̄pē ankūd melemlem mé mekəgsen míme dékudéé á menzii mésyāāl, boŋ kénê, enkēnbenlé mbéb. ¹⁶ Né-óó ne e'sum bé nlém désíde benben ne atii dé nkamlen á Dyöb áde ábage nsimé. Deewógé mbwóg ké nhóg. Débel nê ábel boŋ Dyöb áwóg syánē ngəl, ábāg-ke syánē nsimé míme méwōngān syánē pónde téé eche détógnéné nwōngēn.

5

¹ Prise ambáámbáa téé awē Dyöb ápwédé átintē e bad, ápwede mó ábele mó á dīn áde ábê bad. Ane prise móó akobe' mende wée bad boŋ ábagé mó wée Dyöb née nde ne mende ábel boŋ Dyöb álagsen bad mbéb. ² Ahēle bad yāl acheden ábe bépane' nzii áyāle bébīí' é chōm éche bébeléé áyāle nén mwēn ámpē adii moonyon awē awóó mechínzé mé ngob e yāl. ³ Nê ábélé atāngéné née ábageé mende káāne áyāl e míme mbéb mēn, ábage-'é áyāle mbéb mí bad. ⁴ Modmod mwēn eéhēlē-se ábe yāl edúbé é prise ambáámbáa. Dyöb dōó ápwede' mod ábē prise, melemlem ngáne ámpwēdté Arōne.

⁵ Melemlem nê dó-'áá Krístā mwēn énkēnchágédté yāl ábē prise ambáámbáa. Dyöb dōó dēmpwēd mó. Dyöb dénlāā mó áá, “Edii awem Mwän.

Chii ndii Sóó.”

⁶ Nê ádé á kálag e Dyöb hōm dēmpēe bán Dyöb dénlāā mó áá

“Wéébē prise abe ne abé,
née Melkizedege.”

⁷ Ade Yesue ábédé á nkōnsé, akánné'áá, áchāā Dyöb, áchyéé' awé á ngine, mésōd mébīdē' mó á mīd. Akánné'áá wée mod awē ahele ásōŋ alongé áde. Dyöb dénwōg mó mekáne áyāle anwōŋ mbwóg ní Dyöb áte. ⁸ Kénéé ábédé Mwän a Dyöb, an'yágé áwōgen Dyöb mbwiined ne metake míme ánkudté. ⁹ Dyöb dēmbēl ankwognéd abé-'é prise ambáámbáa awē akwōgnédé, ábel bad ábe béwōgne mó békud e'soosōŋ ábe é'dé á ngíndé ne á ngíndé. ¹⁰ Dyöb dēmbané mó á atii áá mó adé prise ambáámbáa née Melkizedege.

Elébé ábel mod eétdé adúbe

¹¹ Nwóó mam híin áhób tāngene adén atón. Elénlé me áte ngáne mébenlé boŋ nyēsōŋtēn mó, áyāle nén nyéewámsánné dyam asōŋten. ¹² Nhóbe nén áyāle nén nyētāngén bad abé bōob ábe báyágtē' bad bēmpēe. Boŋ nyēdii nyéhēdnad ámpē bán mod áyáged nyé mam míme nyēmmadté abii tāngene nkalan ní Dyöb. Nyēdii nyédé née bán bé nkáál ábe bēhēdnad abii saké ndyééd. ¹³ Kénzéé awē adii amwáá' abii, ádii née nkáál. Eébīí' é mboŋ ne mbéb. ¹⁴ Ndyééd pen edii áyāle bad ábe bémáá akwog. Mod ambáá adii mod awē ayágké, awē amēnténé-'é mboŋ ne mbéb ábii.

6

¹ Né-óó dékēene adúbe á'sō nēngáne bad ábe bémáá dyam abii. Deetāngeneé née détédéé pónde ámpē áyáge mam míme bēn'yāgēdtē syánē tāngene Krístā se á mbooted. Demmād ayáge, debíí-'é nén bán bad bētāngéné békúné mbíd, bētēdē ábel dé mekan mé mbéb míme mépēene' kwééd. Demmād-te abii nén bán bētāngéné Dyöb adúbe, ² báyágtē bad tāngene edusen* ne tāngene abán á bad mekáá á nló. Debíí-'é nén bán bētāngéné bad ayáged tāngene mpuu ne tāngene mbakú e nkáásé echē ébē abé ne abé. ³ Deétdé nímén mekan. Dékag á'sō nzé Dyöb ábágé etál.

⁴ Nhóbe nén áyāle nzé bad bētédé ádab adúbe, mod eéhēlē-se ápēēn bó ámbíd ámpē, bētēdē mítab mbéb bétimen Dyöb. Nhóbe bad ábe bēnkūd e'nyinen bé ekíde, béwóglén nnam ní Dyöb, békūd-te Edāádəŋ éche Esáá née bad bēmpēe. ⁵ Béwógléné e'boŋ bé eyale é

* **6:2** Edusen: echē edusen énkēmbáá edusen échē bédúsánnáá bad ábe bédúbpe Krístā bēnpen. Bad bé Israel bōmpē bēnwōŋ elem éche bédúsánnáá bad, bédusán-ne bwēm bēmpēe.

Dyöb, bényín-ne ngíne echë ëbē á pónde eche Dyöb dékamlénné. ⁶ Nzé ábē bad bémáá-’ε nímē mekan anyín bonj bétíme bétédte ádab adúbe, mod eéhēlēē-se ápēēn bó ámbíd ámpē áte de mbéb áhíd Dyöb. Abánj áde bébáá’ε Mwän a Dyöb áyāl, ébelé ébé byánán bébomme’ mó á awog ámpē, békwaḡte-’ε mó á’sō é’ bad bémpeē. ⁷ Ndöb eche mbúú éyógké achóoted bonj mendíb mésól ásē, ebele bwēm é’kwog bwám. Abē bwēm é’belé é’wōngān bad ábe bēwéné bó. Nē álúmte bán Dyöb ánamte’ ene ndöb. ⁸ Bonj nzé ene ndöb ekwogte’ mekôd ne e’sum bé mbéb bémpeē, né eesaá dyam de abelen. Né káñ ne á asóg béhyāad-te chó.

⁹ A-baányan, kénéé rílangéé nyé nén, ndúbpe nén meé nyébele’ mekan nyaa eche nyékudté mekan mé bwám mé e’soosoj. ¹⁰ Dyöb ábele’ nímē mekan nyaa echë etāngéné. Échatánné nsón ké nhóg níme mod ábéle, échatán-naá edange eche mod álúmté mó ngáne nyédii nyébenléé bad bé Dyöb bémpeē. ¹¹ Mmed nlém rídii nén bán nyé mod téé nyébē nyéwōñ ene kán káñ ne á asóg ábel bonj nyékude’ chōm ésyāal eche nyésúme nlém áyāl bán Dyöb débe nyé. ¹² Séehēdēē bán nyébē bad ábe béehédé chōmchōm abel. Bonj séhede’ bán nyébē bad ábe béhíde’ mekuu níme bad ábe bēwesān áyāle bédúbpé Dyöb. Echë ndín é bad ékūd chōm ésyāal eche Dyöb áhóbé aá mósōbē bó.

Dyam áde Dyöb áhóbé déehidtéé ásē

¹³ Se’ bōd áde Dyöb dénhōbpē aá mósōbelé Abrahamε dyam, ammwé melē aá mótāngēnē áde akag alóned. Áde dīn dēn dōó ámmwēēnnē melē áyāle nén modmod eebédéé awē atómé mó awē áhélé’áá-se amwé melē áwe dīn. ¹⁴ Anhób aá, “Nhóbé nén meé, ntāngéné we anamed,

mēbēl-le nímōñ mbyaa ríbūū áte bwāmbwam.”

¹⁵ Abrahamε anwesén ásūm-me nlém, né-óó ankūd chōm éche Dyöb dēmbēénné mó akag. ¹⁶ Nzé mod amwāḡ melē abenlad dīn áde mod awē atómé mó. Mpenten ké ríhée-’ε nímē bad bēwóo’ε, melē mósó méyānle’. ¹⁷ Dyöb áhédé’áá ábē bad ábe ámbéé akag alúmed áte nén aá, mósōhúdté dyam áde mósōhóbé ásē. Né-óó amwé melē ásógtēn akag áde ábágé. ¹⁸ Né-óó Dyöb ábágé syánē mekan mébe nímē méehāñlān áyāle Dyöb déehelélé-se ákal metóm. Abagé syánē akag, amwé-’ε melē. Abelé nē ábel syánē awē dekií áwē ábel ákəə syánē, déwōñ e’wéd bé nlém, désūm-me nlém ne mekan níme áhóbé aá mósōbē syánē. ¹⁹ Abē e’lyág bé nlém é’dii néé chōm éche ébelé alonḡé ádēd ásúmnédé, ákoñéd-te. Ebē e’lyág bé nlém bōó békāñ bonj detóm abad dé mmwe ámīn, dépe á abwóg á hōm áde ásáá wēé Dyöb ádíí. ²⁰ Yesuε mó asébpé asól áhed á nló níme syánē ábonḡen syánē e’dii. Bōb atimé prise ambáámbáa awēd awē adé á ngíndé melemlen néé Melkizēdeḡε.

7

Melkizēdeḡε abédé Prise

¹ Melkizēdeḡε abédé kāñ e dyad á Salem, abé-’ε prise a Dyöb á Ngum. Ambomén Abrahamε áde Abrahamε áhúé’ε á bel ábe ánwūū’ε kāñ é bad, ánāmēd-te Abrahamε. ² Abrahamε-’ε ábe mó akab á bwēm ahóg átíntē mekab mé bwēm dyōm níme ánhūēnnē á bel. Dyam dé’sō, dīn á Melkizēdeḡε á ehób é Hibru ádíí bán, “Kāñ eche ebele mam níme rítāngéné.” Atón áde álónténé mébe ádíí bán “Kāñ e Salem,” awē adé “Kāñ e nsaj.” ³ Eetenledéé hōmhōm nén bán Melkizēdeḡε anwōñ sáá, ké’ε mbyaa. Béetele-’áa ngáne béchyáá mó, ké’ε ngáne áwédé. Ádíí prise á ngíndé ne á ngíndé melemlen néé Mwän a Moonyonj ádíí Prise á ngíndé ne á ngíndé.

⁴ Nyénōne-óó nyaa e ndāle e mod echë Melkizēdeḡε abédé. Abrahamε, sáá ambáá awēd, ambē mó akab ahóg átíntē e mekab mé bwēm dyōm níme ánhūēnnē á bel. ⁵ Mbéndé e Mosε ebagé kunze nén bán bad bé mbyaa níme Levi ábe bédé beprise békobe’ akab á bwēm ahóg átíntē e mekab dyōm téé, wēé ábāb bad bé Israel, kénéé émbēē bán bōmpē bēbédéé mbyaa níme Abrahamε. ⁶ Melkizēdeḡε enkēmbídté á mbyaa níme Levi, bonj kénéé

anköb akab á bwēm ahóg átíntê e mekab dyôm wée Abrahamε. Annaméd-te Abrahamε, Abrahamε awě Dyöb dēmmadté akag abε. ⁷ Ebyééné nén bán mod awě anamte' mod atómé mod awě ánámte. ⁸ Βαβ-ρῶ, prise éche ébídé á mbyaa níme Levi ábe békobe' akab ahóg átíntê e mekab mé bwēm dyôm, bésyā́l bédii baányon̄ ábe bėwág. Bon̄ Melkizεδεγε awě anköb akab ahóg átíntê e mekab dyôm, adii mod awě eewéde, ngáne kálag e Dyöb élúmtéé. ⁹ Dehele dehób bán Levi awě akobé'áá mekab wée bad mwēn ámpé abagé akab wée Melkizεδεγε mbwiined ne sáá ambáá Abrahamε. ¹⁰ Dehele dehób nê áyāle nén, áde Melkizεδεγε ákíí Abrahamε abomεn, né béēchyā́'é Levi.

¹¹ Dyöb dēmbě bad bé Israel éche mbéndé á pónde echě bad bé túmbé e Levi bėbédé beprise á alon̄ á Israel. Nzé nsón níme ábê beprise bėbélé'áá ménkwognéd ábēl bad bėkobned á'sō é' Dyöb, né nzom enkēmbáá echě prise ampée ábídéé née Melkizεδεγε awě eebíde á mbyaa níme Arōne.* ¹² Nzé mpwēdtéd mé beprise r̄hā́l̄néné túmbé, né mbéndé chāmpē etā́ngéné ahā́l̄n. ¹³ Mod awě r̄hóbéé nímén mekan áyāl, ambíd á túmbé empée. Modmod eebíde-'áá awe túmbé mbéd awě abelé nsón níme prise. ¹⁴ Ebyééné bwām nén bán Sā́ngwée awēd ambíd á túmbé e Juda. Mosεε enkētúbpé d̄n̄ nén áá beprise bėbíd á túmbé e Juda.

Yesue adii née Melkizεδεγε

¹⁵ Dyam ádē déhóbé t̄ngene ahā́l̄n á mbéndé ábúdé anyínned ne abíd áde prise ampée ábídé née Melkizεδεγε. ¹⁶ Saké mbéndé é baányon̄ chōó émbēl bon̄ abé prise. Bon̄ adé prise áyāle awóó ngíne ábē á alon̄gé abé ne abé. ¹⁷ Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, “Edii prise á ngíndé ne á ngíndé, melemlem née Melkizεδεγε.”

¹⁸ Nzé denōné pēd póg, Dyöb ásídté mbéndé é' bōód á nkæg, áyāle énkēnwúú'é áte, énkēnkwógnéd-taá. ¹⁹ Debíí nén bán mbéndé eebēlē-se chōmchōm ébē ngáne étā́ngéné abé. Nzé denōné-'ε pēd eníní, chōm é bwām épédé échě ékás bon̄ dewōn̄ e'lyág bė nlém. Chó-'áá épεene syā́nē bēnben ne Dyöb.

²⁰ Dyam démpēe áde débíí adii nén, Dyöb démwē melě áá Kr̄stəā ābē prise abé ne abé. Bon̄ áde bēmpwēdté beprise bēmpēe, Dyöb dénkēmmwáá melě ké nhóg. ²¹ Bon̄ áde Dyöb ápwédé Yesue prise, anhób áá,

“Sā́ngwée amwédé melě,
éehúd-taá nímē melě ásē,

aá,
'Edii prise á ngíndé ne á ngíndé.' ”

²² Mmē melě mélúmtē nén bán Yesue mós adé e'chemléd ábē é'lúmtē syā́nē nén bán melě níme Dyöb ámwédé méehídtéé ásē. ²³ Beprise bé' bōód bēmbuú áte áyāle nén kwééd ebélé'áá bēhele'áá nsón akεen á'sō. ²⁴ Bon̄ ngáne Yesue adíí á alon̄gé abé ne abé, ābē prise á ngíndé ne á ngíndé. ²⁵ Né-ῶ, Yesue akwōgnédé āson̄ alon̄gé á bad ábe bėpag wée Dyöb áwe mbíd. Akwōgnédé āson̄ bós ne ason̄ ásyā́l áyāle nén, adé á alon̄gé pónde ésyā́l ákā́nned bós.

²⁶ Ehédnádtaá nén bán déwōn̄ ene ndín e prise ambáámbáa awě asáá, mod eehēlē se ahób mós awusé ké hóg áyāl, eewóó'é atón á mbinde ké hóg á yāl, awě apágnédé bad bé mbéb áyāl, bėbānē-'ε mós ámín e atii dé nkaml̄n ambáá. ²⁷ Eesaá née beprise ábíníí ábe bétā́ngéné bėbage mende epun-té. Abē beprise bésébpē mende abe áyāle nímab mbéb, bon̄ bėbagé mende áyāle mbéb ní bad bēmpēe. Bon̄ Yesue ambē yāl née mende áyāle mbéb ní bad. Ambēl-le nê ngen póg ne ngen ésyā́l. ²⁸ Mbéndé epwēde baányon̄ ábē beprise bėmbáámbáa. Baányon̄ bėbēle' mewusé. Bon̄ Dyöb démpwēd awe Mwān ne melě áde amáá mbéndé abε. Abelé-'ε ane Mwān akōbnédé á ngíndé ne á ngíndé.

* **7:11** Arōne: Arōne ambíd á tumbé e Levi. Mós abédé prise ambáámbáa e'só e bad bé Israel.

8

*Yesue mó adé syánē prisε
ambáambáa a melë mékōlē*

¹ Atón áde sékoo' é ahób ádíi nén; dewóó ene ndín e prisε ambáambáa awě adyεé é ekáá émbáá é atii dé nkamlen á Dyöb á Ngum ámín. ² Abenle' Dyöb wée bwēm ábē é'sáá é'díi á hóm áde ákóó ebem é Dyöb abé. Sán Dyöbe mwēn móó alóó échē ebem, saké baányon.

³ Bépwede prisε ambáambáa téé ábe Dyöb nde ne mendε mé elém. Né-óó, anén prisε ambáambáa mómpē atónǵéné chōm awónǵéche ábéé Dyöb. ⁴ Bōob-pōó, nzé émbē nén bán ambé á nkōnsé, né éebáá prisε ne abé dēn, áyāle nén beprisε bédé ábe bébage Dyöb mendε ngáne mbéndé éhedeé. ⁵ Nsón míme ábē beprisε bébēléé rídii née e'chemléd ne ediídinge é' mekan míme méde ádyöb. Debíi nē áyāle nén, áde Mosεε áhóbé aá mólōo' ebem é Dyöb, Dyöb dénsím mó etúu áte aá, “Nyín nén wée mólōo chōm ésyāal á yāl e échē ebem nyaa e nlónǵéd eche rílúmté wε á mbōod mīn.” ⁶ Bōn bōob, nsón míme prisε míme bébágé Yesue rítómé nsón míme ábē beprisε bé' bōód. Melemlem nē dōó nchemtēn míme Yesue ápééné átínté e Dyöb ne ábē bad, rítómé nchemtēn mé'sō míme bēmpεénné, áyāle nén, Dyöb ábágé bad akag aá móóbě bó bwēm é' bwām.

⁷ Nzé émbē nén bán melë mé'sō mēnkwoǵnéd ábel bad békobned á'sō é' Dyöb, melë mémpēe méehednad-taá. ⁸ Bōn Dyöb dénnýin awusé ne ábē bad, anhób-pe aá,

“Me Sánǵwée nhóbe' nén meé e'pun é' bīn é'húε

áde mémwēē melë mékōlē
ne bad bé Israel

ne bad bé Juda.

⁹ Mmē melë méebáá née melë

míme mémwēē

ne ábāb betaa

áde ríchánǵé bó á ekáá

bōn mbídén bó á alon á Egipto.

Bénkēnhídté mímé melë.

Né-óó, menhúd bó díid áyāl.

¹⁰ Dyöb áhóbé ámpē aá,

Me Sánǵwée me-εé nhóbe'.

Bōob-pōó melë míme mémwēē ne bad bé Israel

á pónde échē ehúε' á'sō médíi nén:

Mābēl bébíi échēm mbéndé,

béwón-ε nlém áhíd chó.

Mēbē ádab Dyöb,

bó-ε bébē ábēm bad.

¹¹ Bó modmod éeyáǵédté waáb,

modmod éeláá-'aá mwānyan nén aá ábíi Dyöb,

áyāle bó moosyāal bébīi me,

bootya bésad, kóón ne bémbáá.

¹² Meélagsén mímab mbéb,

méekamtén-naá mímāb mewusé.”

¹³ Ahób áde Dyöb áhóbéé tǵngene melë mékōlē, álúmté' nén bán abelé melë mé nchun rítómé pónde. Chōm kéhéé éche étóme pónde, éche échune-ε, mwāmpīn mí pónde éebáá ámpē ne abé dēn.

9

*Abεle á Dyöb dé ekob é yāl
ne abεle á Dyöb dé Edáádǵ*

¹ Βααβ-παό, κάθη ne melë mé'sō ménwōη mbéndé éche béhídé'áá âbele Dyöb, bénwōη-ge abwóg á hōm á nkōηsé wée bébénlé'áá Dyöb. ² Bénlōη ebem éche énwōη toη ébe. Toη echë embé á'sō béchágé'áá chó bán Hōm áde Asáá. Atii dé etrukáη ábédé áwēd-te, tébele abé, ne ewele éche bébágé Dyöb mende. ³ Abad démbē áde ákábé toη e'só ne toη embíd áte. Ene toη eche ebédé ámbíd e abad béchágé'áá chó bán Hōm áde Atómténé Asáη. ⁴ A toη-tê wê, menyán míme bébénlé gól míme béhyánté'áá e'twé ámīn âbe Dyöb edúbé mébédé áhed. Ntyág míme béchágé'áá bán ntyág mé melë mómpē mbédé áhed. Mmé ntyág bénkūten mó ped ésyāal ne gól. A ntyág-te wê, apom á gól áde ábédé mána áte abédé áwēd-te. Ntōη míme Arōne míme ménkāg byaá, mbédé áwēd-te. E'ped é' meláá é'be ábe bēntenlé mbéndé áyāl bómpē é'bédé áwēd-te. ⁵ A ntyág mīn wê, bwēm é'bédé é'be, ábe bébélé á nwágēn ní ángel, ábe é'lúmté'áá ehúmé é Dyöb. Mepab míme ábē bwēm ménkūten ebéd é ntyág wée ábédé hōm dé alagsen dé mbéb. Boη ábē bwēm é'syāal deéhēlē-se dékoη bó ahób baab.

⁶ Bémáá'áá chōm ésyāal anabe boη, beprise bésóle á toη é'sō epun-té bébelé' mímb nsón. ⁷ Boη prise Ambáámbáa mwēmpen móo asóle á toη echë edé áte. Asóle áhed mwē-té ngen póg. Eesóléé mbéd áde éewanléé mekií mé nyam âbe Dyöb mende áyāl e mbéb míme ne mí bad bémpēe, míme bébelé ésebán bébíí bán bébélé mbéb. ⁸ Edáádāη éche Esáá ébele mímén mam álúmed syánē áte nēn áá, abenled áde dédii débēnladté ebem é nkōηsé, ábélé nzii eesaá syánē âpe á Ebem éche Esáá wée Dyöb ádíí. ⁹ Echë ebem élúmtē mekan míme mébenlad chii. Elúmtē syánē nēn bán nde ne mende mé nyam míme bad bébágé'áá Dyöb, méehelée-se mébel nlém míme mod awē abage mende se ríkélé á abum. ¹⁰ Mmén mbeltéd rísyāal rīnōne' dāsō adyé á ndyééd, amwé á mīm ne nyaa é mekan émpēe híin échë bad bébélé'áá ásaad yāl. Mmé mbeltéd rídii mbéndé e ekob é yāl ngēn, éche émaá á pónde eche Dyöb dénabéé mam mésyāal.

Mekii míme Yesue móo médé nde echë esáá

¹¹ Krīstā amaá ape. Móo adé Prise Ambáámbáa a mekan mé bwām míme mémáá ape. Abele míme nsón á ebem éche étómé ebem é nkōηsé, élón-ne mbom tómaa ebem é nkōηsé. Saké baányoη bélóó échē ebem. Eesaá ebem éche edé á nkōηsé. ¹² Ade Yesue ásólé á ebem-tê wê, ansól áde Hōm áde Atómténé Asáη ngen póg ne ngen ésyāal. Saké mekií mé mbód ne mé nyag ânkeénne áwēd-te âbe mende. Boη míme mekií mēn móo ántēdtē. Ambēnléd mó akōde syánē á mbéb-te âbel débē á alongé á ngíndé ne á ngíndé. ¹³ Ngen e'só, bétédé'áá mekií mé mbód ne mé nyag, bétéd-te mbúbú é etum é nyag éche béhyánté, bēmwagtáád bad á yāl ábe béesaá á'sō é' Dyöb, âbel bésāη. ¹⁴ Nzé edé nēn bán mekií mé nyam méhele méwōη ngíne âbel bad bésāη, né élúmtē nēn bán mekií míme Krīstā méwóo ngíne bwāmbwam, eche ehēle esáád bad. Abagé eche yāl eche eewóo mbéb ké nhóg nēe mende, akōde syánē moosyāal. Ambel nēn á ngíne e Edáádāη éche Esáá éche edé á ngíndé ne á ngíndé. Mmé mekií móo mésāηte syánē nlém á abum âbel nēn deébēlē mekan mé mbéb míme mépiinéd syánē kwééd. Boη pen detāηgénē Dyöb dé alongé abele.

¹⁵ Né-'áá ákáo boη Krīstā abé mod atíntē a melë mékōlē âbel nēn bad ábe Dyöb ápwédé békud nnam míme mébē abé ne abé. Mmé nnam móo Dyöb áhóbé áá móobē ábe bad. Kwééd echë Krīstā áwédé chó ekáo boη nēn ábenlad. Eche kwééd ekōdté bad ásē e mbéb míme bēmbēnlé áde melë mé nchun médii mékámlánnáá bó. ¹⁶ Βααβ-παό, melë médii nēe nlyáge. Pónde ké ehéé áde mod alyágkēé, étāηgénē alúmed nēn bán mod awē abele míme nlyáge amaá awé boη béhídē chōm éche ályágkē. ¹⁷ Nēn áde áyāle nēn, á pónde echë mod áwédé dōo míme nlyáge mbágkē ngíne. Méēbāgkē ngíne á pónde eche mod awe abelé míme nlyáge ádíí adé á alongé. ¹⁸ Nē dōo ákáo boη ké melë mé'sō míme Dyöb démmwēe ne baányoη ménkēnwōη ngíne ésebán mekií mésyāgke. ¹⁹ Se' baód, Mosēe anláá bad mbéndé ésyāal éche Dyöb dénhōpē áá bad béhíd. Ade amáá bó aláa, antéd mekií mé nyag ne mé mbód, ákumtēn ne mendíb. Ambēnléd ngen e bwel é' hísob ne nyoη é mbód

éche éyæge', ámwagtéd nímê mekií á kálag eche mbéndé ébédé áte, ámwagtéd-te bad á yǎl. ²⁰ Ade áamá nímê mekií amwagted, anhób aá, "Mmén mekií móō mélúmte' nén bán melē mé Dyöb méehənlánné." ²¹ Melemlem nê dōō Mosεε ámmwagtédte nímê mekií ámīn e ebem é mendε, ne ámīn e bwēm é'syāāl ábe bēbēnládtáá áβε mendε. ²² A mbále, émbē nén bán á mbéndé, chōm ké éhéé éche bémwágtédé mekií áyāl chōō bad bétédé'áá bán ésáá. Mbéb-pε méewóó'έ alagsen ésebán mekií mésyógké.

*Krīstəə eche yǎl echē ábágé
néε ndε chōō ehúdé mbéb*

²³ Né-ōō, nén dōō dēnkəŋ boŋ ebem é nkōŋsé né bwēm é'syāāl ábe é'dé áwēd-te bésāŋtē bó ne mekií mé e'lém. Abē bwēm é'syāāl é'bédéε nwágεn mé mekan níme médé ámīn níme mékōŋté abé. Boŋ ábē bwēm ábe é'dé ámīn, béntəŋgēn néε bésāŋtēé bó ne mekií níme métómé mekií mé e'lém. ²⁴ Krīstəə enkēnsónlé Hōm áde Asáá áde baányoŋ bóbó bēbélé, áde ádé á nwágén á hōm áde ákōŋté abé. Adyōb dēn dōō ánkεé asól. Ankē'-ε áwed nēŋgáne mod awē ahóbpe' syánē wéε Dyöb. ²⁵ Enkēnkaá-'aá áwed áβε yǎl néε mendε ngen ne ngen. Enkēnkaá nēŋgáne prisε ambáámbáa ákagké mwě téé á Hōm áde Atómténé Asāŋ áβε mendε mé mekií mé elém. ²⁶ Nzé néε émbēē, né Krīstəə antəŋgēn néε átagéé ngen ne ngen taasε nkōŋsé níbootad. Boŋ chō'-ε énkēmbáá nê. Krīstəə ampē ngen póg ne ngen ésyāāl bōōb áde nkōŋsé níkagké ape á asóg. Ambē eche yǎl nēŋgáne mendε áhúd mbéb ní baásyāāl. ²⁷ Nê dōō moonyoŋ asyāāl átəŋgéné awé ngen póg, boŋ ámbíd e pónédé ákud nkáásé ní Dyöb. ²⁸ Melemlem nê dōō Krīstəə ábágé eche yǎl ngen póg ne ngen ésyāāl áhúd mbéb ní bad híin. Apē'-ε ngen éche élónténé éβε, saké áhúd mbéb ní bad, boŋ ápē ásoŋ alongé á bad ábe bésine mó.

10

*Krīstəə ábágé eche yǎl
ngen póg ne ngen ésyāāl*

¹ Mbéndé éche Dyöb dēmbεé bad bé Israel ébédéε ngēn nēŋgáne nwágén mé mekan mé bwām níme méhúε' á'sō. Echē mbéndé éeheléε-sε ékoŋ syánē alúmed ngáne nímê mekan mébēē. Bεprisε bεbage' Dyöb mendε abε ne abε, mwě ne mwě-té. Chán-nō échē ndín é mbéndé éche bεbageé échē ndín e mendε éhεle ébēl bad ábe bédé bεnbεn ne Dyöb bésāŋ? Eeheléé. ² Nzé émbē nén bán bēhélé'áá, né bēnkēnsógké Dyöb mendε abε-yε? Né bēnsōg áyāle nén né bad ábe bεbage Dyöb mendε bésáá'áá ngen póg ne ngen ésyāāl, né béetage'aá'-ε áte bán bēbélé mbéb. ³ Boŋ nímê mendε mēn-εé métímé mékamtan bad mwě ne mwě téé nén bán bēbélé mbéb, ⁴ áyāle nén mekií mé nyag ne mé mbód méeheléé sε méhúd mbéb ní bad mbéd.

⁵ Nén dō-'aá dēnkəŋ boŋ áde Krīstəə ápédé á nkōŋsé-te aláá Dyöb aá, "Saké mendε ne ndε éhεdεé.

Ebōŋséné mε yǎl e moonyoŋ echē mébεé wε néε mendε.

⁶ E'lém ábe béhyāŋté á menyán, mendε'-ε ámpē níme bad bεbageé wε áhúd mbéb ní bad, béēwōgtēē wε menyīŋge.

⁷ Dō-'aá níhóbeé mεé,
'Mε nén A-Sāŋ,
mbōŋséné ábēl ngáne éhεdεé
melemlem ngáne éténlédé áyāl echēm á kálag echōŋ.' "

⁸ Ansébé ahób aá, "Saké mendε ne ndε éhεdεé saá-kaá e'lém ábe béhyāŋté á menyán áhúd mbéb ní bad é'wōgte wε menyīŋge" kénéε edíí nén bán bad bēbélé'áá nímén mekan ngáne mbéndé e Mosεε éhεdεé. ⁹ Ambé ambád aá, "Mε nén A-Sāŋ, mbōŋséné ábēl ngáne éhεdεé." Né-ōō, Dyöb ásídté mendε mé' bōód á nkəg ábēl boŋ átímed mendε níme

Křistæ. ¹⁰ Akwɛntɛn áde Yesu Křistæ ákwɛntɛné abel ngáne Dyõb áhedéé boŋ ábe eche yǎl nêŋgáne mendɛ, ábélé syánē desáá á'sõ é' Dyõb ngen póg ne ngen ésyāāl.

¹¹ Nsón míme beprise bé Israel rídii átyéem ábe Dyõb mendɛ mehóg ne mehóg epun tée. Mmén mendɛ mó-'ɛ méehelée se méhúd mbéb mí bad mbéd. ¹² Boŋ Křistæ pen abagé mendɛ mehóg míme méwóó ngíne áhúd mbéb mí bad ngen póg ne ngen ésyāāl. Ámbíd enê, andyéé Dyõb á ekáá émbáá. ¹³ Ahed-taá ádyéé ásin póndé echê Dyõb débenlé boŋ ákagtéd ábē bad bé ekoyí ámín ne mekuu. ¹⁴ Ayāle mendɛ mehóg mwẽmpɛn míme ábágé, abelé bad ábe áhúdé mímab mbéb bésáá nyaa eche elóné mbon.

¹⁵ Edáádəŋ eche Esáá chómpē élúmté syánē áte nén bán nê adé mbále. Enhōb aá,

¹⁶ “Sáŋgwéé ahóbé aá

‘Mmén melě móo syāābōo sémwēē

á póndé echê ehúé' á'sõ.

Měbəl bėbíí échēm mbéndé,

míbel-lɛ ngáne bėchaténné chó mbéd.’ ”

¹⁷ Anhób ámpē aá,

“Méekamtén-naá mbéb

ne mewusé mímab ámpē.”

¹⁸ Dyõb amáá bad mbéb alagsɛn. Mendɛ ké mehóg méesaá ámpē míme bad bétəŋgéné abe ákud alagsɛn dé mbéb.

Syánē dépe benben ne Dyõb

¹⁹ Né-ǎó, a-baányəŋ dewóó kunze ásl adê abwóg á Hõm áde Atómténé Asán. ²⁰ Yesuɛ adíbnédé syánē nzii e ekóólé echê epɛɛne' alongé abe áde ábágé eche yǎl. Eche yǎl edé nêŋgáne abad áde dénkəŋ syánē ápe wéé Dyõb adíí. ²¹ Syánē dewóó ndəle e prise awě anəne' bad bé Ndáb e Dyõb. ²² Né-ǎó, syánē désíde benben ne Dyõb ne nlém nhóg, désum-mɛ nlém rísyāāl áwē. Nén adé áyāle mekií míme Yesuɛ ásyógé á awəg, mébélé nlém ríkénlé syánē á abum, awõbpé-'ɛ syánē ne mendíb míme mésáá áte. ²³ Déwéd adúbe áde dédúbpe achəŋned, désum-mɛ nlém áhed, áyāle dedúbpe nén bán Dyõb áde ábele dyam áde ahóbé aá módbəl, eche ehób éhūnēé á ndəb. ²⁴ Dénəŋ ngáne déhele dewéd nhóg ne aníníí nlém á abum, ábel dédəŋ débɛle-'ɛ mekan mé bwám. ²⁵ Deebág bán deébōmēé póndé ésyāāl ngáne doŋge á bad bėbeléé. Boŋ pen débê déwéde' nhóg ne aníníí nlém á abum, təŋge bəb áde nyényíneé bán Epun eche Sáŋgwéé ápeé édé benben.

²⁶ Nzé dedíi dekoo' mekan mé mbéb abel áde démáá mbále abíi, né mendɛ ké mehóg méesaá ámpē míme méhúd míme mbéb. ²⁷ Boŋ nzé mod adíi akoo' mbéb abel, né mbwóg móo mébē mó áte nén aá Dyõb dékwid mó nkáá é Epun é Nkáásé. Béhyāād mó á ebonde é muú é ngíne échê éhyāād bad ábe bétəŋgan Dyõb. ²⁸ Kénzée awě eehídé' mbéndé eche Mosɛɛ, boŋ bad bébe ké'ɛ beláán bėbíí mbón nén bán eehídeé mbéndé, bėbelé bėwúú mó, bėwōgēé-'ɛ mó ngəl. ²⁹ Nzé mod-tɛ eetéde Mwān a Dyõb née dyam, eetéde mekií mé melě mé Dyõb míme mébélé boŋ asán née dyam, ásyāā-'ɛ káəŋne Edáádəŋ eche epɛɛne nsímé, né chán nkógsɛn míme ene ndín e mod ríhele míbé? ³⁰ Debíí mod awě anhób aá, “Mékógsɛn bad. Mětímtén bó áyāle mbéb míme bėbélé.” Anhób-pe ámpē aá, “Sáŋgwéé ákáād ábē bad.” ³¹ Edé ebébtéd ne kénzée awě ahúné á mekáá mé Dyõb dé alongé ákud nkógsɛn.

³² Boŋ nyéchatán ngáne nyémbēé-sɛ á mbooted áde nyékúde e'nyíneen bé ekíde. Ene póndé, kénéé nyenkudté metake mé ngíne, nyənkanəŋ nlém. ³³ Póndé ebédé echê bad bėwógté'áá nyé e'són á'sõ é' bad, bétagté-'ɛ nyé. Doŋge á póndé ámpē nyébágé'áá ne bad ábe bėkúde échê ndín é metake. ³⁴ Nyēwənnádtáá bad ábe bėmbē á mbwəg. Ké áde bėndummé nyé bwēm, nyēmbé nyēbé menyíŋge, áyāle nyēmbíí nén bán nyēwóó bwēm ábe é'tómé nê ábe bėbē abé ne abé. ³⁵ Né-ǎó, nyébê nyēwéd nlém á abum, áyāle nén Dyõb ábage nyé nsábe míme ríchábé ámín. ³⁶ Nyétəŋgéné awɛsɛn ábel nén nyébel ngáne Dyõb

áhedeé, nyékud-te chõm éche Dyõb áhóbé aá mósõbë nyé. ³⁷ Eténlédé á kálag e Dyõb nén bán,

“Mwämpin mí pónidé,
mod awë atánjéné ape, äpë,
ébebéd-taá pónidé.

³⁸ Abêm bad ábe bébele mekan níme métánjéné
bébë á alongé áyāle bédúbpé ábêm e’yale.

Boḡ pen kénzée awë atímné mbíd,
méewógénné mó menyinje.”

³⁹ Syánē pen deesaá nyaa é bad éche étimén mbíd ébóó-’ε. Dedii bad ábe bédúbpé Dyõb, békúdé-’ε e’soósonḡ.

11

Adúbe

¹ Adúbe ádíi áwõḡ nlém wéé mósõküd chõm éche mósúmé nlém áyāl. Amad nén wéé chõm éche mósõnyinnēē díd ékóó abé. ² Adúbe áde bad bé’ bósó béndúbēē Dyõb dósó dênkãḡ boḡ Dyõb ábéén bó menyinje.

³ Adúbe dósó ákásá boḡ desóḡtén nén bán eyale é nsal chósó Dyõb áhágné nkõḡsé. Né-óó, bwēm ábe dényinnēē díd é’húú ne chõm éche déēnyinnēē díd.

⁴ Adúbe dósó dênkãḡ boḡ Abēε ábe Dyõb mendε mé bwām níme méntõm níme Keenε ámbéé Dyõb. Adê adúbe dósó dēmbël boḡ Dyõb ábéén mó menyinje née mod awë abele mekan níme métánjéné. Nén dényinnéd ne akob áde Dyõb dênkobpé mendε níme Abēε. Adúbe dósó-’aá ákásá boḡ, kénée ámáá awé, abé álāḡgē bad mam.

⁵ Adúbe áde Enḡε dósó dênkãḡ boḡ eenyinne’ kwééd díd. Boḡ pen Dyõb dênkéén mó ámín, bénkēnyín-naá mó ámpē. Eténlédé nén bán, byánán Dyõb dékéén mó ámín, abelé-’aá mekan níme méwógté-’aá Dyõb menyinje. ⁶ Modmod eéhēlēē-se awógéd Dyõb menyinje áde éedúbpéé Dyõb. Nén áde áyāle kénzée awë ahede ape benben ne Dyõb, atánjéné adúbe nén aá Dyõb áde, adúbe-’ε aá Dyõb désābē bad ábe béhede mó abii.

⁷ Adúbe dósó dênkãḡ boḡ Noa awógén Dyõb áde Dyõb dénlāā’é mó mam níme mébenléd á’sõ é’ pónidé. Kénée édíi bán pónidé eched enkēnyinnéé níme mekan díd, ambël ngáne Dyõb dénlāā’é mó. Anlõḡ bõle é’mbáámbáa. Awēd-te dósó bósóbe áde abum á ndáb bēnsõnlē békúd-te e’soósonḡ áde mendib ménlõnnē nkõḡsé áte nisyāal boḡ chõm ésyāal éhó. Abel áde Noa ámbenlé nê, dénlūméd bán mbeltéd mí bad bé nkõḡsé níde mbéb. Adúbe pen áde Noa ánwõḡgē dēmbël Dyõb déntéd mó née mod awë abele mekan níme métánjéné.

⁸ Adúbe dósó dênkãḡ boḡ Abrahamε awógén Dyõb áde Dyõb dénlāā’é mó aá áhide á dyad wéé ábédé, áke hõm démpēe á mbwóg eche Dyõb dēmbõḡsénneé mó abε. Anwógén Dyõb ákē-’ε, kénée énkēmbíí’é wéé ákagké. ⁹ Adúbe dósó dênkãḡ boḡ áke ádyēē á mbwóg echē Dyõb dénlāā’é mó aá mósõbē mósó mósóbe mó. Ambé áwed née nken. Aisigε bó Jakõb bõmpē bédyēé-’aá á e’bem-tê. Dyõb dénlāā bõmpē melemlem ngáne ánlāā’é Abrahamε.

¹⁰ Abrahamε ádyēé-’aá á e’bem-tê wê ásine’ pónidé eche ádyēé’ é á dyad ámbáá áde ásumnéde, áde Dyõb dēn átíidé boḡ alõḡ-’ε. ¹¹ Adúbe dósó dênkãḡ boḡ Seraa abé nkog kénée ámmadté kõd e achád atóm. Andúbé nê áyāle andúbé aá, nzé Dyõb áhóbé aá mósõbël dyam, abelé alóned dó. ¹² Né-óó, kénée Abrahamε ámmadté achun bwāmbwam nyaa echē éehēle-’aá-se achyáá mwān, nchyáátén nisyāal ménhūū ne mó. Mmē nchyáátén mēmbuú áte nēḡgáne betintine ábe bédé ámín, míbū-’ε áte nēḡgáne nsíi níme níde á nkḡg mé edib é nkwë, níme béehelée-se bétõḡ.

¹³ Abê bad bé’ bósó, bēnwõḡ adúbe káḡḡne á kwééd. Kénée bēn bénkēnkudté chõm éche Dyõb dénlāā’é bó aá mósõbē mósó mósóbe bó, boḡ bēnyín ábê bwēm nchabnede bēwógén-ne bó menyinje. Bēnkēmbāḡ-gaá ahób bán bēdii beken ábe béewóo hõm áde

bédyε' é á nkõjsé-te. ¹⁴ Bad ábe béhóbe échê ndín é mekan bélúmte nén bán béhede hõm áde béchægké ádá. ¹⁵ Nzé bédii békamtánnáá wéε bémbid̄tē, né bēnhēd nzii átim ámbid̄. ¹⁶ Bon bēntim béhede dásō mbwóg éche eboó, nédē mbwóg e ekombe é m̄n. Né-óó, Dyõb déekwāgnēē bó nzé béchágé mó bán ádá Dyõb, áyāle amaá bó echab mbwóg abon̄sen.

¹⁷ Kénéε édii nén bán Abrahame mós Dyõb dénlaā' é aá bán bébuú mó áte, adúbe dós denkãñ bon abé mbon̄sén ábe Aisige awē abédé m̄mē mp̄om mí mwān néε mende áde Dyõb ákágé mó. ¹⁸ Aisige mós Dyõb dénlaā' é Abrahame aá, "Mbwēen ne Aisige dós ncháátén míme nílangé wε meé wēkūd mébid̄tē." ¹⁹ Abrahame andúbé aá Dyõb áwóó ngine ápuud ké mod awē amaá awé. Né-óó, dehele dehób bán Abrahame ankūd Aisige ámbid̄ áde ápuúdé. ²⁰ Adúbe dós dēnkãñ bon Aisige ahób aá Jakabe bó Esao békūd nnam pónde éche ehúε' á'sō. ²¹ Ade Jakabe ádii benben ne kwééd adúbe dós dēnkãñ bon ánāmēd mwān-téε awē Josebe. Anwúlén á ntón míme átōmnεé, ábe Dyõb edúbé. ²² Ade Josebe ádii benben ne kwééd, adúbe dós dēnkãñ bon ahób á'sō é' pónde aá bad bé Israel bēbid̄ á Egipto. Dó-'aá dēnkãñ bon alágtén ngane bétāngéné m̄mē ndim abel.

²³ Adúbe dós dēnkãñ bon Moseε sáá bó nyan békōó mó á etūn é ngon élaán áde bémáá mó achyáa. Bénnyin nén bán Moseε aboó elóon bwāmbwam, bēnkēmbāñ-gaá ábóo mbéndé éche kãñ éntōmēdtē.* ²⁴ Adúbe dós dēnkãñ bon áde Moseε amáá akwag, enkēnkwentén aá béchäge mó bán mwān awē mwān a mmwaád awe kãñ e Egipto. ²⁵ Ankwentén ákud metake ne bad bé Israel tómaa áwóg bwām á mbeltéd mé mbéb-te á esón é pónde. ²⁶ Ne mó, annyín nén aá ákud akwágké á nló míme Ane-awē-Bésinéε, áde nsábe míme nítomé nhon ní Egipto n̄syāāl. Ambel nē áyāle asiné'áá nsábe míme Dyõb débéε mó á pónde échē ehúε'.

²⁷ Adúbe dós dēnkãñ bon Moseε áhīdē á Egipto ésebán abáa' melingá míme kãñ e Egipto. Ankan̄ nlém abé áke nēngane mod awē anyine Dyõb áde mod éēnyinnēē díd. ²⁸ Adúbe dós dēnkãñ bon atii Ngande e Nnyime-ám̄n. Anláá bad aá bēmwagted mekií á mmwe mé e'kob ábel bon nzé ángel e Dyõb epedé áwúu bán bé'sō, eewúε' bán bé'sō bé bad bé Israel.

²⁹ Adúbe dós dēnkãñ bon bad bé Israel béchābē edib é nkwē éche béchagεé bán Edib é nkwē éche Eyage'. Bēnchabé chó byánán békag á ndoob m̄n. Bon áde bad bé Egipto béhóbé bán bómpē béchabe, bēnhō. ³⁰ Adúbe á bad bé Israel dós dēnkãñ bon e'ké ábe bēnlāñné dyad á Jeriko é'kwē áde bad bé Israel béhyómnédé bó epun saámbé. ³¹ Adúbe dós dēnkãñ bon akwalεε awē béchágé'áá bán Rahabe enkēnwé áde bad ábe bēnwūēn Dyõb nló áte bēnwēē. Nén dēmbenléd áyāle ankõb bad bé Israel nken áwe ndáb, áde bélómé bó áhyε dé anon dyad áte á mesoam-tē.

³² Mbē níkag á'sō-yε? Pónde eesaá échē níhele nláá nyé mam áyāle bad nēngane Gidione, Barage, Saamsine, Jeftaa, Dabide, Samwεε ne bekal bé edoádəñ bésyāāl? ³³ Adúbe áde ábē bad dós dēnkãñ bon bétóm melon̄ áte míme bósbō bēnwān bel. Bélyágté'áá bad ábe bēbédé ásē echāb nyaa échē etāngéné. Bēnkūd-tε bwēm ábe Dyõb dénhōbpē aá mósbe bó. Bēnkāñ nsal ní ngii. ³⁴ Bēndimēd e'bondε é' muú. Bēmbid̄ á mekáá mé bad ábe bēhédé'áá bó páá awúen. Kénéε á mbooted bēnkēnwóngé ngine bon Dyõb dēmbē bó ngine, bēbédεε sánze é ngine bēwanne' sánze é melon̄ mémpēε, éche sánze étōmē' mehélé. ³⁵ Adúbe dós dēnkãñ bon don̄ge dé bebaád anyín néε ábāb bad ábe bēmmād awé bétimé ámbid̄ á alongé.

Don̄ge á bad pen bēnkūd mbéte káñ bēwé. Bēnkēnkwenténné Dyõb abán á yāl ábel bétεde bó. Bēmbel nē áyāle bēmbii bán bēpuú békūd alongé áde áde bwām tómaa dé nkõjsé. ³⁶ Don̄ge démpēε dēnkūd metake, awel áde bad bēwéláá bó, bēbomé-ε bó.

* **11:23** Kãñ e Egipto entóméd mbéndé aá bēwúu bán bé baachóm bésyāāl ábe béchyáá ekóólé ábe bédé mwē níbe átimé ásē.

Bênhãṅ donḡe béhê-’ε bó á mbwəg. ³⁷ Donḡe ábédé áde bénwūēnnē meláá, bémpēe-’ε bésél bó áte e’són é’bε. Bénwūēn bémpēe páá. Abê bad béwáá’áá e’kob é’mbód béhyômne’. Bébédéε betóótōkē bé bad, békudé’ metake, békudé-’ε ndutul á mekáá mé bad bé ekoyí. ³⁸ Eehēdnád-taá bán bad bé bwām nēε bó bébê á nkōṅsé mé mbéb wén. Bétámnádtáá á ehyāṅge ne á mbəəd mín, bédyεé’ á e’láá-tē ne á e’lóm-tē.

³⁹ Adúbe áde ábê bad bésyāal dēnkāṅ Dyōb ábéén bó menyīṅge. Boṅ ké nê, bēnkēnkudté chōm eche Dyōb dénhōbpē áá mósḡbē ábē bad. ⁴⁰ Nén démbē áyāle Dyōb dēmmad atii áá mósḡbē syānē chōm échē étómé chōm éche ánhōbpē áá mósḡε bó. Antí nén áá, nchoo ne syānē dōo ábê bad békwoṅnédté áwe e’só.

12

Dyōb dōo adé syānē Sáá

¹ Ngáne édíí-’áá bán enén ndun e mod elāṅnéde syānē edé-’ε mbōṅ, tāṅgene adúbe áde déwóo, detāṅgéné desidéd kéchéé éche ékáa syānē nzii á nkəg, détdē-’ε mbéb níme ríháá syānē. Detāṅgéné nēε dékáá nlém ānyəged mehélé níme Dyōb áhóbé áá dényəged. ² Detāṅgéné nēε désúmé mīd wēε Yesue mwēn, áyāle mó alyəgte syānē áwōṅ adúbe. Mwēn-naá áwōṅgēn syānē káaṅ dépid-tε dō á asóg. Ankwentén áwé kwéed e e’són á awəg, enkēntéd-taá ádē akwágkε nēε dyam ábel nén ákud menyīṅge níme Dyōb ákōṅnéde mó. Nê ábélé-’ε bəəb, adyεé á ekáá é mbáá á atii dé nkamlen á Dyōb.

³ Nyékamten ngáne Yesue ānkwenténné metake akud á mekáá mé bad bé mbéb ábe bēnkəó mó. Nyékamten nímē metake ábel boṅ nyéekómé’, nyéēdūlē-’ε mekuu ámbīd. ⁴ Nzum eche nyéwanεé ábóded mbéb, eépédéé ndágke eche nló nímēn ríhεle rítóm. ⁵ Nyéēchatán e’yale ábe Dyōb dēmbēnlédte áwéd nyé nlém á abum, achəg áde ánhəgkε nyé áá ábe bán. Anhób áá, “A-mwān, nzé Dyōb ákánné wε áte áyāle mbéb níme ébélé, etéd nímē nkáne áte nēε dyam dēn. Nzé Dyōb ákógséné wε, yāl eehóó’ wε áte.

⁶ Bíí nén wéé mod awē Dyōb ádáá, móo ákánnεé áte.

Mod awē átédé nēε awe mwān, móo ákógsanné.”

⁷ Né-óo nyéwεsen nímē nkógsen áyāle nén, rílúmte nén bán Dyōb átédé nyé nēε ábe bán. Mwān ahéé adé awē sáá éékógsannē áyāle awusé áde ábélé? ⁸ Nzé nyéekūdē nkógsen áyāle mbéb níme nyébélé ngáne bán bé Dyōb bésyāal békudεé, né nē álúmte’ nén bán nyéekoo’ε bán bé Dyōb abé. Né nyédíi bán ábe béchyáá á asón. ⁹ Nzé ábēd besáá bé nkōṅsé béhεle békógsēn syānē áyāle mbéb níme débélé, débagé-’ε bó edúbé, né detāṅgéné Sáá awēd awē adé ámīn edúbé abε tómaa nê, ábel débê á alongé. ¹⁰ A esōṅ é pónde dōo ábēd besáá bé nkōṅsé békógsanné syānē, kéchán áde ébōṅnéde-’ε bó dōo bébεlé. Dyōb pēn ákógsan syānē áwōṅgēn syānē ábel nén débê bad ábe bésáá ngáne mwēn ámpē ásáá. ¹¹ A pónde eche dékúde nkógsen, dewóge mbéb áte, deewógéé bwām. Boṅ ámbīd e pónde, kénzεé awē nímē nkógsen rí’yəgté debyéé, abelé abé nsan, ábélé-’ε mekan níme métāṅgéné.

¹² Né-óo, mekáá níme mēmmad nyé achii áte, nyéwéd mó áte. Nyéēmwāg-kε sε mekuu mēsāgē nyé ásē. ¹³ Nyébê nyéhídé’ nzii échē etyéémé ábel nén bad ábe bésyāgte’, bēenabpé epēd atim, boṅ bédyεε bwām.

Elébé áwógen Dyōb

¹⁴ Nyéwan áte ábē nsan ne moosyāal. Nyéwan-nε áte ámpē áwōṅ abé áde ásáá, áyāle ésebán mod asáá, eéhēlē-sε anyín Sáṅgwéé. ¹⁵ Nyényín nén bán nyé modmod nyéebóó’ε nsimé rí Dyōb akud. Nyényín-nε nén bán nyé modmod nyéesaá nēṅgáne mbál mé mbéb níme nzé ríkwógé mbélé nípēēn ndutul, mbébéd-tε mbál mémpēe. ¹⁶ Nyényín-nε nén bán nyéekábéé mesón, nyéébélé-’ε mam nēε bad ábe béēwōṅne Dyōb pónde ngáne Esao

ámbeñlé. Esao ansóm kunze echë ánwōngē nēe mwān a'só á etútú é ebwōg é ndyééd ehóg. ¹⁷ Nyébíí nén bán, ámbíd e nê, Esao ahedé'áá aá sáá ánamed mó, bon sáá ambāñ mó anamed. Kénée áncií'é bwāmbwam, nzii enkēnbáá áhāññen dyam áde dēmbēñléd.

¹⁸ Nyékamtēn nén bán hōm áde nyétyéémé bōob ádíi á'sō é' Dyōb. Nyéetyéemé nēñgāne bad bé Israel bēntyēēmē benben ne mbōod e Sinai e nkōñsé echë muú ní ngíne núbídé'áá ámīn. Adē bēntyēēmē áhed, ngāññen e ehíntēn embé áhed, bīn é'sūdēn áte, ekukud é ngíne-'ε étōme'. ¹⁹ Bēnwōg esaád é elon, bēwóg-ke ehób. Mbwóg ní ngíne ménkōb bó. Bēnchāñ Dyōb nén bán eehóbé' ámpē. ²⁰ Bēnchāñ Dyōb nê, áyāle dyam áde ánlāá'é bó aá bébel dénwōgēd bó mbwóg bwāmbwam. Anhób aá, “Chōmchōm éekidtán enén mbōod. Nzé ké nyam ekidténé chó, bélúm chó meláá káāñ ewé.” ²¹ Mekan nímē bēnnyīnnē ménkōbēd bó mbwóg bwāmbwam. Mbwóg ménkōb káāñne Mosēe. Anhób aá, “Mbwóg nñāñte me.” ²² Bon nyēpen, nyēpedé benben ne mbōod e Zayon. Nyēpedé bōob á dyad áde Dyōb dé alonģé. Adē dyad ádíi Jerusalem awē adé ámīn. Awēd-te, ángel bíib, éládné áte ne menyīñģe. ²³ Nyémpē nyēpedé á nlatén mí bán bé'só bé Dyōb ábe Dyōb átélé mīn ádyōb. Nyēpedé wēe Dyōb áde ákáadte' moosyāál. Nyēpedé átínté e e'dáádāñ ábe bad bé bwām ábe Dyōb ábélé bēkwógnédé. ²⁴ Nyēpedé wēe Yesue awē adé mod atínté a bad ne Dyōb á melē mékōālē. Nyēpedé bōob wēe Yesue ámwágtédé nyé nímē mekií. Mmē mekií mébágé syānē nsimé tómaa mekií nímē Abele. *

²⁵ Nyényīn nén bán nyéekāñlé Dyōb metúu tñģene dyam áde álāñģéé nyé. Bad ábe bēnkēnwógēn mod awē Dyōb dēmbāñéé á nkōñsé-te áléb bad, bēnkūd nkóģsen. Ngāne bēnkudté nkóģsen, syānē ámpē detāñģéné nkóģsen akud nzé deewóģe elébé éche ébídé ádyōb. ²⁶ Bōod áde ánhōbpē akan, nkōñsé ménsāgnēd ásē. Bōob-pe ahóbé nén aá, “Mābēl nkōñsé nísāgnéd ámpē. Saá-kaá nkōñsé mwēmpēn mēsāgnēd, mēbēl káāñne ekombe é mīn chómpē ésāgnéd.” ²⁷ Ahób áde áhóbé aá, “Ámpē” álūmte' syānē nén bán Dyōb déhūd bwēm ésyāāl ábe bēsāgnēd ásē. Abē bwēm é'díi bwēm ábe áhágé. Abēl nê ábel bon bwēm ábe béesāgnéd é'lyāģ.

²⁸ Né-óó, désāgnēn Dyōb áyāle nén abagé syānē mbwóg echë mod éehelée-se aságéd ásē. Désāgnēn Dyōb, débage-'ε mó edúbé nyaa echë ēwōgēd mó menyīñģe. Débele-'ε nê ne mbwóg ne edúbé ésyāāl. ²⁹ Ne mbāle, Dyōb ádēd ádíi nēe muú nímē nhyāñte chōm ésyāāl.

13

Abé áde áwóģte Dyōb menyīñģe

¹ Edāñģe é Bad bé Krīsto ébē ékag á'sō átínté echēn. ² Nyéebág bán nyéekobéé bad beken pōndé ésyāāl. Donģe á bad békékōb ángel nken, áde béebíi'é bán ángel chóó édé.

³ Nyékamtēn bad ábe bédé á mbwōģ. Ebē byánán nyāābōo nyédé áwed. Nyékamtan-ne bad ábe békude metake ásē e bad bēmpēe. Ebē byánán nyémpē nyékude' nímē metake.

⁴ Mod-téé awē adé á ndáb e'wōngé ábage e'wōngé edúbé. Mod eekábé mesón á ebwóg. Nyéechatán nén bán Dyōb dékāād bad ábe bébele' e'tonģé é' mekan ne ábe békábe mesón. ⁵ Nyéēsūmē nlém áyāle edāñģe é mōné, nyébé-'ε menyīñģe ne kéchéé éche nyéwóó áyāle nén Dyōb áhóbé aá, “Méechenéé nyé mbéd, méebāñ-'aá nyé áyāl.” ⁶ Né-óó, dehele dehób ne nlém nisyāāl nén bán,

“Dyōb dōo adé nwōñģene awēm,
méebāñģé dyamdyam,
chéé moonyon áhele ábēl me?”

⁷ Nyékamtēn bad ábe belyágté'áá nyé bōod, ábe bēnkálé nyé eyale é Dyōb. Nyényīn nsón nímē abé ádāb ábélé. Nyéhíd nímāb mekuu, nyédúbe ngāne bómpē bēndūbēē.

⁸ Yesu Krīstāe adé melemlēm pōndé ésyāāl. Ngāne ámbēē chān, nê dōo ádíi chíi, nê dō-'aá ábēē abé ne abé. ⁹ Nyéēmwāģ-se ayáģe ké áhéé áde adé nhāññen áhāññen nyé nlém á

* **12:24** Mekíi nímē Abele méhedé' metuutēn, bon mekií nímē Yesue mépeene dāsō alagsen.

abum. Ebóó nén bán nsimé ní Dyöb múmó níwéde nyé áte saké mbéndé tângene adyé dé medyé. Echê mbéndé éewōngānnē bad ábe bēhíde chó.

¹⁰ Dewóó menyán mé mendε míme beprisε ábe bébage mendε á ebem é Dyöb béewóó'é kunze ádyé chōm áhed. ¹¹ Prisε ambáámbáa, abage Dyöb mendε áyāle mbéb mí bad. Abelé atéd mekií mé nyam é mendε asólén mó á Hōm áde Atómténé Asán. Bébelé bétéd ndim ní nyam pen, bēbídén ámbíd e eyáde béhyáád mó. ¹² Nê dóo dēnkǎŋ boŋ Yesuε ámpē átag, awé ámbíd e e'ké é' dyad ábel boŋ míme mekií mébel bad bésán. ¹³ Né-óó syánē ámpē déke détán mó ámbíd e eyáde ábel boŋ syánē ámpē dékud e'són ábe ánkudté. ¹⁴ Déke détán mó áhed áyāle nén deewóó'é dyad áde ásúmnédé á nkōŋsé-te wén. Boŋ desumé nlém ábē á dyad áde áhúé' á'sō. ¹⁵ Né-óó, débê dékene Dyöb mbwiined ne Yesuε. Mmēd mekenag mébê nēngáne mendε míme débageé Dyöb. Dékag dékale' nén bán móo adé Sāngwéé. ¹⁶ Nyéēchatán nén bán, nyétāngéné bwām ábel wéε bad bēmpēe. Kéchéé éche mod áwóó-'áá, áwōŋgan nhóg ne aníní. Echê ndín é mendε chóo éwógte Dyöb menyinge.

¹⁷ Nyéwógne bad ábe belyágte nyé, nyésuded-te yāl ásē e nkamlen mímb áyāle bóo bēnōne nyé. Bétyēm-me á'sō é' Dyöb áláa mó ngáne bēnóné'áá nyé. Nyéwógne bó ábel boŋ bēbē menyinge ānōn nyé. Esebé nē, né bēwōg ndutul ānōn nyé. Né nē déewōngén-naá nyé.

¹⁸ Nyékānnad sé. Sēbíí nén bán nlém níkénlé sé á abum áyāle chōm ésyāāl éche sébélé. Sēhedé'áá bán sébel chōm ésyāāl nyaa echē etāngéné. ¹⁹ Mbáde nyé achán nén mēé nyékānnad sé ábel nén Dyöb ábel níwāmsen atim ámbíd ábē ne nyé ámpē.

Mekáne mé asóg

²⁰ Dyöb dóo ábage' bad nsaŋ, dó-'áá ápúúdté Yesuε, Sāngwéé awêd. Bōob-póó, Yesuε adii néε ndāle a Nnōn-a-mbód awē bēbēnlédé míme mekií ábel nchemten míbē á ngíndé ne á ngíndé, átíntē e Dyöb, ne éche mbód. ²¹ Nkānne nén mēé, Dyöb ábel nyébē mboŋsén ábel chōm-té éche áhedéé áá nyébel, nyébé-'ε nyóŋgé ábel mam míme métāngéné. Yesuε áwōŋgan nyé ábel mam míme méwógte Dyöb menyinge. Ehúmé ébē ne Yesu Krīstā abé ne abé. Ebē nē.

E'yale bé asóg

²² A-bānned, ncháa nyé mēé, nyékoŋ échén elébé awóg. Enén kálag echē ríténlé nyé eéchabéé áte. ²³ Ndāó mēé nyébíí nén bán bēbídte mwānyan awêd, Timotiε, á mbwōg. Nzé awámséné me atán, né sūmō séēpē áwēn.

²⁴ Nyélentēd me bad ábe belyágte nyé bēsyāāl, nyéleled-te bad bé Dyöb bēsyāāl. Bad bé Dyöb bēmpēe ábe bēbídé á Italia, bómpē bēlómme nyé melēnten.

²⁵ Nsimé ní Dyöb míbē ne nyé moosyāál. Ebē nē.

Kálag eche Jemse Ndibned n kálag

Kálag echë Jemse átélé ehóbé tângene mekan míme bad bé Krīsto bétāngéné abel pónde ésyāāl á alongé ádāb. Bad bé Dyōb ábe bépāntédé áte nkōḥsé áte rīsyāāl bóo Jemse āntelée chó. Abēnlédé ngan híin áléb bad bé Krīsto tângene metón híin. Mmē metón médii, ábé nhon ne ábé atóg, mekəgsen, abé á bwām, ānon bad nkōḥtéd, adúbe ne mbeltéd, ngáne bad bé Krīsto bétāngéné echém abenled, āwōḥ debyéé, nselag, kúmbe ne asuded á yāl, ábided mbakú á yāl e bad, ākum ekáá á tâl, āwesen, ne ākáne.

Jemse awédé áte á kálag tē wē nēn áá mbeltéd rīkag ekuu ehóg ne adúbe.

Nkabtéd n kálag

Ndibned n kálag 1.1

Adúbe ne āwōḥ debyéé 1.2-8

Abé atóg ne ábé nhon 1.9-11

Akəg ne ākud mekəgsen 1.12-18

Awóg ne ábel 1.19-27

Ngabén eéhēdnádté 2.1-13

Adúbe ne mbeltéd 2.14-26

Ngáne mod a Krīsto ábenladté echém 3.1-18

Mod a Krīsto ne mekan mé nkōḥsé 4.1-5.6

Elébé émpēe 5.7-20

¹ Mē Jemse, mbəledē a Dyōb ne awē Sāḅgú Yesu Krīstəə, mē-éé ntenle nyé enén kálag. Nlente nyé metúmbé dyōm ne mébe mé bad bé Israel míme mépāntédé áte nkōḥsé áte rīsyāāl.

Jemse ad bad bédúbe Krīstəə

béwōḥ-’ē debyéé

² A-baányan, pónde ké ehéé echë nyaa e mekəgsen ké ehéé étáne nyé, nyétéd nē e’bon é yāl áte. ³ Nyēbíí nēn bán mímén mekəgsen míme nyékudéé áyāl e adúbe áde nyéwóó, méwéde nyé nlém á abum. ⁴ Nlém ríwúu nyé á abum káḥḥ á asóg ábel bon mbeltéd mímén rítyéem bwām rílōn-ne mbon, ábel bon nyéewóó’ abé dé mbéb ké ahóg á alongé ádēn.

⁵ Nyé ké ahéé awē atóge’ debyéé, áchāḥ Dyōb áá ábe mó. Dyōb dōo ábage moosyāál debyéé ne nlém nhóg, ésebán akwognad modmod, ābe-’ē mó. ⁶ Bon pen nzé nyēchāa Dyōb nyédúbé bán ábe nyé chōm éche nyésédté mó ésebán nlém rīkáadte nyé á abum. Mod awē nlém rīkáadteé á abum ádíi néē edīb é nkwe éche éhode’, epub éhúene’ mendíb ped enén étimne eníní. ⁷ Ene ndín e mod eewémtán áá móskūd chōm wēē Sāḅgwéé. ⁸ Adii mod awē awóó nlém míbe, eechāḥnád-taá hōm ahóg áyāl e kéchéé éche ábeléé.

Betóótōkē bé bad ne behon bé bad

⁹ Mod a Krīsto awē eesē etógnén á’sō é’ bad bémpēe atāngéné abé kúmbe nzé Dyōb áchāgté mó ámin. ¹⁰ Mod a Krīsto awē adé etógnén á’sō é’ bad bémpēe atāngéné abé kúmbe nzé Dyōb ásúdté mó. Nhóbe nēn áyāle āmaá melelem ngáne ébéeneé mbonja e nkəákəə awē adé á ahín-tē. ¹¹ Nzé enyen épene ne ngine ábe e’hyé bé ekide é’belé é’hyáád ane nkəákəə, éche mbonja-’ē ébelé ésoo, e’bon é’bāb-pe é’belé é’maa. Melelem nē dōo behon bé bad bémaá’ē anan áde bēnanéé mímbāb nhon ámbíd.

Jemse ad mekəgsen méehūu’ē wēē Dyōb

¹² Nnam ne kēnzéé awē awēséné mekəgsen, áyāle nzé atómé mímé mekəgsen áte, Dyōb débe mó nsábe míme rídé alongé áde áhóbé áá móšbē bad ábe bédáá mó. ¹³ Nzé mod akudé

mekəgsɛn eetəŋgenɛ́ ahób aá, “Mmɛ́n mekəgsɛn méhúú wée Dyöb.” Mod eéhɛ́lɛ́-sɛ ákəg Dyöb ne ebébtéd, melemlem ngáne Dyöb-pɛ déekəgɛ́ mod ábɛl mbéb. ¹⁴ Mewɛ́mtɛn mé mbéb mé mod mwɛ́n mɔ́ mekə́ə bon ahún á mekəgsɛn-tɛ, ene pón dé-’aá mímé mekəgsɛn métédɛ́ mɔ́ nlém á abum bon mehanj mɔ́. ¹⁵ Mmê mewɛ́mtɛn mímé mébág mod áte mɔ́-’aá mépɛ́ne mbéb, nzé mímé mbéb-pɛ ríkwógé mod áte, m̀piinad mɔ́ kwééd.

¹⁶ A-baányan bé edəŋge nyéédōgnād. ¹⁷ Ndɛ e bwám ké ehéé ne kéchéé éche élóné mbon éhúú ne Titée awé adé ám̀n. Titée mɔ́ ahəgɛ́ bwɛ́m é’syā́l ábe é’pɛne ám̀n. Abén bwɛ́m é’pɛne-’ɛ nhəŋlén ne nhəŋlén, bon Dyöb pɛn déehəŋlanné. ¹⁸ Dyöb dɛmbɛl ntíi ábe syáné alongé dékṓlɛ́ abɛ́ adé ámbɛ́ syáné échɛ́ eyale é mbále. Ambɛ́l nê ábɛl bon áfínté e mímé nhəgɛ́téd rísyā́l, syáné débê ngáne mbote e’só echɛ́ bébagɛ́ mɔ́ née mɛndɛ́.

Jemsɛ aá bad bé Dyöb bébele ngáne eyale é Dyöb éhóbɛ́

¹⁹ A-baányan bé edəŋge, nyébíi mímɛ́n mekan. Mod téé ábê mehél áwóg dyam áde mod ampée áhóbɛ́, mod eewámsán dyam ahób pɛn, mod eewámsán-ne alinj. ²⁰ Melingá mé mod méemwagké-sɛ ábɛl mekan mímé Dyöb áhɛdɛ́ aá ábɛl. ²¹ Né-ɔ́ nyétede mekan mé mbinde ne mekan mé ebébtéd mésyā́l mímé nyébelɛ́. Ne asuded á yāl ásyā́l, nyékob eyale éche Dyöb áwéné nyé á nlém-tɛ. Echɛ́ eyale chɔ́ Dyöb ábɛnladté ásonj ádɛn alongé.

²² Nyébele ngáne eyale éhóbɛ́. Nyéédōgɛ́ yāl se nyéwōgɛ́ chɔ́ wógɛ́n. ²³ Kénzɛ́é awé awóge’ eyale é Dyöb, ésebán abele’ ngáne éhóbɛ́, adíi née mod awé anɔ́ne’ ábe e’só á dyɛné. ²⁴ Amaá eche yāl anyín, bon akɛ́ adé ákagké, abelɛ́ áchatén ngáne e’só é’díi mɔ́. ²⁵ Bon bad ábe békoo’ mbéndé echɛ́ etəŋgɛ́né anɔ́n áte, mbéndé eche ehúde’ bad á mehanj, nzé behíde chɔ́ ngáne éhɛdnadté saké bán béléa’ chɔ́ bon béchatén-ne, bon pɛn, behíde chɔ́m éche éhóbɛ́, Dyöb dénaméd bó áyāl e kéchéé éche bébelɛ́.

²⁶ Mod ké ahéé awé awémtɛ́né aá móbele’ ngáne Dyöb áhɛdɛ́ bon eekóbe éche echém, ene ndín e mod adoge eche yāl, ádɛ́ abele á Dyöb-pɛ, áde ngɛ́n. ²⁷ Abɛ́le Dyöb nyaa eche esáá ne eche etəŋgɛ́né á’sō é’ Dyöb Titée, adíi anɔ́n menyuu ne bekúd ábe bétage’, ne áchə́ə yāl bwám ésebán mekan mé mbinde mé nkōŋsɛ́ méwóge mod áyāl.

2

Jemsɛ aá béetédɛ́ baahóg etógnɛ́n ábíníi-’ɛ nkóŋtéd

¹ A-baányan, nyé nɛ́ngáne bad ábe bédúbpɛ́ echɛd Sánj, Yesu Krístə́ə, Səŋgwéé awé échɛ́ edúbé échábé ám̀n, nyéetəŋgenɛ́ né nyényíné mod á díd-te se nyétéd mɔ́ etógnɛ́n ké-’ɛ nkóŋtéd. ² Dɛ́téd bán mod asólé wée nyéládné, ahédé nzêd é gól, ahédé-’ɛ kəse é mbóté, ntógétokɛ́ mí mod mómpɛ́ ríslé, ahédé mbóté é mbinde. ³ Nzé nyébagé mod awé ahédé kəse é mbóté edúbé bon nyélángé mɔ́ bán, “Hyě́ édyɛ́ enén kəse e e’dii,” bon nyélángé-’ɛ ntógétokɛ́ mí mod bán, “Tyéém hê,” ké’ɛ bán, “Dyɛ́é á ndə́əb tɛ́ hê,” ⁴ né nyélúmté bán baahóg bétómé ábíníi, né nyékáadte-’ɛ bad ne mewɛ́mtɛn mé mbéb.

⁵ A-baányan bé edəŋge, nyéwóglan. Eesaá mbále nɛ́n bán Dyöb ápwédé betóótokɛ́ bé bad á nkōŋsɛ́ te aá bédúbe Krístə́ə-yɛ? Adé adúbe dɔ́-’aá áde mímāb nhɔ́n, apwɛ́dɛ́-’ɛ bó ábɛ́ bad ábe bébɛ́ áwɛ́ nkamlɛ́n. Mmê nkamlɛ́n mɔ́ ahóbɛ́ aá mɔ́ɔ́ɔ́ bad ábe bédáá mɔ́. ⁶ Bon nyéetédɛ́ betóótokɛ́ bé bad née dyam. Saá behɔ́n bé bad bóó bétagte nyé-yɛ? Eesaá mbále bán bóó békɛne nyé á kóte-yɛ? ⁷ Eesaá mbále bán bóó behóbɛ́ dín dé edúbé áde ane awé akamlan nyé mekan mé mbéb áyāl-ɛ?

⁸ Nyéɛ́bɛ́l dyam áde átəŋgɛ́né nzé nyékoo’ mbéndé e nkamlɛ́n eche Krístə́ə ahíd eche étɛ́nlédé nɛ́n bán, “Edəŋ mwányonj ngáne édáá echoj yāl.” ⁹ Bon nzé nyétede baahóg etógnɛ́n ábíníi-’ɛ nkóŋtéd, né nyébele mbéb, né mbéndé e Dyöb-pɛ ekóbé nyé née bad ábe bébóó mbéndé. ¹⁰ Kénzɛ́é awé ahíde mbéndé bon abóó mbéndé póg, né abóó mbéndé ésyā́l. ¹¹ Mod awé ahóbɛ́ aá, “Nyéekábé mesón á ndáb e e’wóŋgɛ́,” mɔ́ ahóbɛ́ ámpɛ́

aá, “Nyéewúé’ bad.” Né-óó, nzé mod eekábé mesón bon awúé’ bad, né abóó mbéndé. ¹² Nyéhóbe dyam, nyébele-’ε mekan née bad ábe bébii bán Dyöb dékáad bó, nchoo ne eche mbéndé éche éhúde bad á mehan-tê. ¹³ Mod awě eewóge mod ampée ngol, Dyöb-’ε déewógké mó ngol nzé akáadte bad. Bon mod awě awóge bad bémpēe ngol, éewógké mbwóg mbwε níme Dyöb ákáadtεé bad.

Jemse aá nzé adúbe déekii ne mbeltéd né áwédé

¹⁴ A-baányan, nzé mod ahóbé aá módübpē Krístəə bon eébēlē mekan níme mélúmte bán awóo adúbe, bwám é’héé é’dé áhed? Adé adúbe áhεle ásōn adē alongé-yε? ¹⁵ Détéd nén bán mwānyon a Krísto nhóg eewóó’ε chōm éche áhāgkē á yāl, eewóó-’aa ndyééd e epun é bīn. ¹⁶ Bon nyé mod nhóg alángé mó aá, “Ekag bwám, ékud chōm éche éhāgkē, ékūd-tε ndyééd éche édyágkē.” Nzé nyélángé mó nē ésebán nyébage mó chōm éche átógnéné, né bwám é’héé nyébélé mó? ¹⁷ Melemlem nē dōó édii ne adúbe. Nzé mod awóo adúbe áde éebeléé ngáne adé adúbe áhóbéé, né adé adúbe áwédé.

¹⁸ Mod nhóg ālāā mε aá, “Mod nhóg awóo adúbe, aníní-’ε abele mekan mé bwám,” mε-’ε mētímtén mó mεé, “Lúméd mε ngáne mod áhεle awón adúbe ésebán abele mekan mé bwám, mélúméd wε ádēm adúbe áyāl e mekan mé bwám níme mbéleé.” ¹⁹ Edúbpé nén wεé Dyöb ádii ahóg. Nē adé bwám. Káəne e’dəədəy bé mbéb bómpē é’dúbpé nē, é’nəə-’ε ne mbwóg. ²⁰ A-eyókél é mod, ehεde wεé bélúmed wε nén bán nzé mod awóo adúbe bon eébēlē ngáne adé adúbe áhóbéé, né adé adúbe déesaá dyamdyam-ε? ²¹ Cheé ênkəy bon Abrahamε, awesyánē sáá ambáá, ákobnéd á’sō é’ Dyöb née mod awě abele’ mam níme Dyöb áhóbé? Sáá akwεnten áde ánkwεnténné ábe awe mwān Aisigε née mendε-yε? ²² Nyényiné nén bán adúbe áde Abrahamε ne nímē mbeltéd békágé’áá ekuu ehóg, nímē mbeltéd-tε mēnkəy áde adúbe álón mbon. ²³ Nén dēmbēl eyale é Dyöb ényínnéd mbále ngáne éténlédé nén bán, “Abrahamε andúbé Dyöb. Nén dēmbēl Dyöb dēnkob mó nēngáne mod awě abele mekan níme métəngéné.” Né-óó, bad bēnchəg Abrahamε bán nsón a Dyöb. ²⁴ Nyényiné nén bán mbeltéd mí mod mbéle bon mod ákobnéd á’sō é’ Dyöb née mod awě abele’ mekan níme métəngéné, saké adúbe dēmpen. ²⁵ Melemlem nē dōó émbēē ne akwalεε awě béchágé’áá bán Rahabε. Ankobnéd á’sō é’ Dyöb áyāle bad bé Israel ábe bēnlōmmē bán béhyε bēnən dyad áte á mesəəm-tē. Anköb bó nken, abídéd-tε bó á dyad-tē, nzii empée á mesəəm-tē. ²⁶ Ngáne yāl e moonyon echě eewóo edəədəy éwédé, melemlem nē dōó adúbe áde déekəg ne mbeltéd áwédé.

3

Jemse aá mod-té akamlan échē echém

¹ A-baányan, nyé bad híin nyéebág bemeléede bé eyale é Dyöb. Nyébii bán Dyöb dékáad se bemeléede tómaa ngáne akáádté ábíní bad. ² Syánē baásyāāl debéle mewusé á ríhóbtéd. Kénzεé awě éēbēlē awusé á ríhóbtéd adii mod awě adē abé átyéémé, ahele-’ε eche yāl akób ábel bon eébēlē awusé. ³ Détéd elānsén ne hósε. Nzé mod ahεde aá hósε ébel ngáne áhεdεé, abelé ahé chó chōm á nsəl-tē. Echě chōm chó-’aá ábenlادتé ályáged ene hósε kéhéé wεε áhεdεé aá ékε. ⁴ Ké’ε déted elānsén ámpē ne bōle é’mbáá ábe é’dé á edíb é nkwe-te. Kénεé édii bán é’kálé bwāmbwam, epub é ngíne chó-’aá ékεene bó, mod awě adole’ ábē bōle mwā abámbé móó ábenlادتé ákεen bó kéhéé áde ádáo. ⁵ Melemlem nē dōó édii ne echém. Kénεé édii bán édé mwāmpīn á yāl e moonyon, édé kúmbe bwāmbwam áyāl e nímē mbeltéd.

Nyényín ngáne mwā muú ahεle se ahyáad ahín ámbáá. ⁶ Echém ámpē édii nēngáne muú. Edii pεd e yāl e moonyon póg, ébele’ mbéb ní kamlan yāl e moonyon esyāál. Ébele’ alongé á moonyon ásyāāl abé nēngáne ákóbné muú, muú níme mbídé á dū-á-muú, níme méédímē’. ⁷ Moonyon akamlan nyaa é nyam ésyāāl. Akamlan nyam é mehín, ákamlan menən, ákamlan nyam éche édole abum ásē, ákamlán-nε nyam ésyāāl éche édé á edíb

é nkwě-te, ambootéd-te chó akamlɛn se á mbooted. ⁸ Bon modmod eehēlē-se ákamlɛn echém. Echém édii chóm é mbéb éche modmod éehelée-se ákamlɛn, élóné-'e ne e'we bé mbéb ábe é'pene' kwééd. ⁹ Chó débɛnladté ákɛn Sánjú Dyöbɛ, awêd Titée, chó-'aá débɛnladté ábe moonyon ebómán. Moonyon mó-'aá Dyöb áhágé áwágen mó. ¹⁰ A melemem mé nsəl dó e'yale bé mekenag ne ebómán bēbídéé. A-baányan, éetāngéneé abé nê. ¹¹ N'yélé mé edib nhóg méehelée-se mébidtē mendib míme mésáá ne mé mbinde abided ahóg. ¹² A-baányan, alín dé asáá déehelée-se áchyáá e'pum é píe. Ké'e alín á sabé déehelée-se áchyáá e'pum é' mesáá. Edib-pe éche ébidte mendib mé nkwě, éehelée-se ébidéd mendib míme mésáá.

Debyéé áde áhúú ne Dyöb

¹³ Mod adé átínté echên awě awóó debyéé awón-'e nsōhtɛn-ɛ? Alúmed nê ne alongé á bwám áde áwóó, áyāl e kéchéé éche ábeléé. Abel nê ne asuded á yāl áde debyéé áde áwóó ábélé bon awón. ¹⁴ Bon nzé nyéwóó kán áte eche edé mbéb, nyētōhtɛn-ne dásō échen yāl, nyēbɛnlád debyéé áde nyéwóó ábel mbéb tāngene ayáge á mbále, akum áde nyékuméé ekáá á tāl, ¹⁵ ene ndín e debyéé eehúé' é ne Dyöb. Edii debyéé áde áhúú ne bad bé nkōhsé. Adii debyéé áde áhúú ne bad ábe béewóó Edáádəŋ é Dyöb, debyéé dé edáádəŋ é mbéb. ¹⁶ Kéhéé wée bad béwóó kán áte eché edé mbéb, bétōhtɛn-ne dásō échab yāl, mpuutéđ mbélé mbé, nyaa e ebébtéd ké ehéé-'e ebāg áhed. ¹⁷ Bon debyéé áde áhúú ne Dyöb áde nhəŋlɛn. Kénzée awě awóó áde debyéé eewóó' é atón dé mbéb ké ahóg áyāl. Ene ndín e mod adəə nsan, apwiitad, achede yāl áwóglɛn bad bémpee, awóó ngəl bwámbwam. Abenle bad mekan mé bwám ésebán akwəgnad modmod, abele-'e nê ne nlém nhóg. ¹⁸ Nzé bekóm bé nsan bēbele nsón míme nīpene' nsan átínté e bad, nê débēl bad bēbelé mekan míme Dyöb áhedéé.

4

Jemse áá bad bésuded yāl, Dyöb ákamlɛn bó

¹ Cheé épeene nzum ne nsəlag átínté echên? Eesaá mbále bán esíí é awón á bwēm éche éwane nyé nzum áte, chó ékəə' bon nyébelé nén-ɛ? ² Ehedede chóm bon weékudéé chó, nê ábélé ewúú mod. Ewóó esíí áte bwámbwam ákud chóm bon weéheléé chó akud. Nê ábélé nyésenle, nyéwanne-'e nhóg ne aníníí nzum. Nyéekūdē chóm éche nyéhedeé áyāle nyéēsēdtē Dyöb chó. ³ Nzé nyéhedne Dyöb chóm, nyéekūdē chó áyāle nyéhedne chó mewəmtɛn mé mbéb. Nyéhede bwēm dásō áwóged échen yāl menyinge. ⁴ Nyéde nēngáne bad ábe bédé á ndáb é mewóngé, bon bēbé békābē mesón. Nyéebíí' é bán ábane nlém ne mekan mé nkōhsé ábele nyé bad bé ekoyí bé Dyöb-ɛ? Né-óó kénzée awě adəə nlém abane ne mekan mé nkōhsé, ábelé eche yāl mod-a-ekoyí a Dyöb. ⁵ Nyéwəmténé bán ngēn-ɛé éténlédé á kálag e Dyöb nén bán, “Dyöb ábánné nlém áá edáádəŋ éche móhédé syáné áte, ébē échē, adé-'e kónjí ne chó-yɛ?” ⁶ Bon Dyöb ábage syáné nsimé abe ne abe. Nê dó-'aá ákəá bon étenléd á kálag e Dyöb nén bán, “Bad ábe bédé kúmbe, Dyöb ákunnad bó yāl, bon ne bad ábe bésúdté yāl, Dyöb ábage bó nsimé.”

⁷ Né-óó, nyésuded yāl á'sō é' Dyöb. Nyéwúɛn Satane nló áte. Nzé nyébelé nê, mó-'e átóm mehélé. ⁸ Nyépe Dyöb bɛnbɛn, mómpē əpě nyé bɛnbɛn. Nyé bad bé mbéb, nyésóg mbéb ábel. Bad-te ábe béwóó nlém míbe, nyébane mímen nlém ábel mekan míme mésáá. ⁹ Nyésuden áyāl e mímen mbéb. Nyélebe', nyéchyɛ-'e. Nyésóg awəə, nyélebe' lebén, nyésóg menyinge awóg, nyésuden sudnén. ¹⁰ Nyésuded yāl á'sō ábe Sángwéé. Nzé nyébelé nê, áchəgəd nyé.

Jemse áá mod eekáádté mwānyan

¹¹ A-baányan, nyéehóbé nhóg ne aníníí mam mé mbéb á yāl. Kénzée awě ahóbe mwānyan mam mé mbéb á yāl, ké'e akáadte mó, né ahóbe mbéndé e Dyöb mam mé mbéb áyāl, né ahóbe-'e áá ene mbéndé eéboó' é. Nzé ehóbé wée mbéndé e Dyöb eéboó' é

né weébēlēē chōm éche mbéndé éhóbé aá bébel. Boŋ né etédé etál échē éesē échōŋ âbé mod awē akáadte. ¹² Mod nhóg mwēmpen-éé adé awē abage' mbéndé, mwēmpen-naá akáadte bad. Mwēmpen-éé ahēle ásōŋ alongé á bad, mwēmpen-naá ahēle abébé d. Boŋ we, nzé-módé édíí ákáad mwānyoŋ?

Jemse aá mod eebág kúmbé

¹³ Bōb-pō, nyéwóglan, nyé bad ábe nyēhóbe bán, “chii ké'ε chān, séēkē dyad dekalengōme, séēdyéé áwed mwē nhóg, sékábē nyongé, sékudé-'ε nsyāŋ.” ¹⁴ Nyébíí dyam áde débēnléd chān-ε? Chān nyébíí bán alongé ádēn ádé? Alongé ádēn ádíí nēŋgāne mbag. Ebág á esōŋ é pónde, ámbíd enē, weenyínéé chō ámpē. ¹⁵ Chōm éche nyétāŋgéné ahób édíí nēn, “Nzé Dyōb ákwénténé, né séēbē á alongé, sébēl-le ádén dyam ké'ε ádíí.” ¹⁶ Boŋ bōb, nyétimé nyékume ekáá á tál ne kúmbé esyāál. Enén ndín e akum dé ekáá á tál eetāŋgené. ¹⁷ Né-ō, kénzéé awē abíí dyam á bwām áde átāŋgéné abel, boŋ eébele d, abelé mbéb á'sō é' Dyōb.

5

Jemse aá behān bé bad bétēd pónde

¹ Nyé behān bé bad, nyéwóglan me! Nyéchyε', nyéhágke e'saad áyāl e metake míme mépií nyé. ² Mmén nhōn míme nyékúme mí máá abō, síi-'ε émáá nyé asāŋ adyé. ³ Echen gól ne sílva éche nyélímmé ásē, émáá ngag akób. Ene ngag eche ekóbé ábē bwēm, chōō ēbēl boŋ Dyōb ákōgsén nyé, ēmād-te nyé ásē nēε muú. Nyékúmmé yāl nhōn enén pónde echē edé benben ne e'pun bé asóg. ⁴ Nōné', weesábpεé bad ábe bēbēnlé we nsón á nzag-tē. Etimé edogé bō dogén. Nén abélé ábē bad ábe wēesābpεé ádab awé áwógnad á'sō wēε Titēε, Dyōb á Ngum. ⁵ Abé áde nyédíí á nkōŋsé hén ádíí áchog alongé, nyēbele-'ε kéchéé éche nyédáá. Nyékódte mímen mewēmtēn, kénéε nyébíí bán epun éche Dyōb dékōgsēnnē ábē bad bé ekōyí ékwógé apε. ⁶ Nyéhóbé bán bad ábe bēbele mekan míme métāŋgéné á'sō é' Dyōb bédé bad bé mbéb, nyēwú-'ε bō. Béheleé nyé atyéemen.

Jemse aá bad béwεsen metake

⁷ Né-ō a-baányāŋ, nyéwεsen káāŋ Sāŋgwéé apε. Nyétēd elāŋsén ne mod awē abele nzag. Abelé ásin káāŋ ne pónde echē ápādtē mbote é bwām. Awεsan káāŋ ne á pónde eche mbúú e'sō ébootadté achó, ne áde édimtanné achó. ⁸ Nyémpē nyéwεsen, nyéwéd-te nlém á abum, nyésine' epε éche Sāŋgwéé, édé benben. ⁹ A-baányāŋ, nyéēnyongé áte tāŋgene nhóg ne aníníí ábel boŋ Dyōb déēhōbē aá nyédé bad bé mbéb. Nyébíí nēn bán mod awē akáadte' adé nyé benben. ¹⁰ A-baányāŋ, nyétēde e'chemléd ne bekal bé'dáádāŋ. Békálé'áá nkalan á dīn áde Sāŋgwéé, békudé metake, béwεsān-ne nímē metake. ¹¹ Ne mbále, syāā dechāge bad ábe béwéséné bán bad ábe békudé nnam. Nyéwógé ngāne Jobε ánwεsēnné áde ákudé metake, nyēnyín-ne ngāne Dyōb dēmbēnlé mó bwām á asóg. Sāŋgwéé abōó nlém bwāmbwam awóó-'ε nlém rí ngōl.

¹² Amín e nímén mésyāál, a-baányāŋ, nyéēbēnlád dīn dé nkoŋ nímín, ké'ε dé nkōŋ rísé, ké'ε chōm émpēε ámwé melē. Boŋ pen, nzé ehóbé“Eε” abé εε, nzé ehóbé-'ε “Aáy” abé aáy. Nzé nyébelé nēn, né Dyōb déekōgsēnné nyé.

¹³ Kénzéé awē adé á metake tē, ákāne. Kénzéé awē awóge menyīŋge, ákōne ákené-'ε Dyōb. ¹⁴ Kénzéé awē eedyεε bwām, áchōg belyáged bé mwembé, békānned mó. Nzé békānnad mó béwōgtē mó dyōg á dīn áde Sāŋgwéé. ¹⁵ Nzé édé bán békānnédé mó ne nlém nhóg, né Dyōb déwōg bō mekáne, nē débēl-le mod a nkole ádyēē bwām. Sāŋgwéé ábēl áhídē á anōŋ dé nkole, ádyēē bwām, ké mbéb-pe móō ámbēnlé Dyōb délāgsén mó. ¹⁶ Né-ō, nyépale mbéb áte wēε nhóg ne aníníí, mod téε ákānned-te mwānyāŋ, ábel boŋ nyédyεε bwām. Mekáne míme mod awē abele mam míme métāŋgéné á'sō e' Dyōb, méde ngíne bwāmbwam, mébele-'ε nsón. ¹⁷ Elaijaa abédéε moonyoŋ melelem ngāne syānē. Pónde

póg ankáné bwâmbwam aá mbúú eechóg, mbúú enkênchó-'aá á etûn é mwě rílaán ne epeɗ. ¹⁸ Ambíɗ enê ankáné ámpē, Dyõb ábēl mbúú echó, bwēm é'bootéd-tɛ akwog.

¹⁹ A-baányan, nzé nyé ké ahéé atědté áhíd nzii e mbále e Dyõb, bon mod ampée abelé aŕimné mbíd, ²⁰ ábíi nén aá, kénzée awě abelé bon mod awě abelé mbéb asóg mbéb abel, né asoó alongé áde mod awě abelé mbéb. Nén débēl-lɛ mbéb híin ríme ane mod ákébenlé, Dyõb déenɔnné mó á díd.

Kálag e'só eche Petro Ndibned ní kálag

Kálag e'só eche Petro ântenlé, bad bé Krĭsto b́oô ânteléé ch́o. A kálag-tê wê achagé b́o aá, “Bad ábe Dyöb ápwédé.” Abén bad bémpāntēd áte á pēd e akuu á mbwóg e echē béchágé'áá bán Esia Mainō. Nzom echē enkāṅ boṅ átel enén kálag, ebédéé áwéd bad bé Dyöb nlém á abum áyāle metake míme békúdé'áá ne adúbe áde b́enwōngē. Awēd-te, abage b́o e'lyág bé nlém ábe nkalanṅ mí bwām míme Yesu Krĭstəə mbageé́ b́o. Mmē nkalanṅ mí bwām níhóbe tāṅgene, kwééd, mpuu ne epe éche Yesue ápēé ámpē. Alūmēd-te b́o áte aá békwenten metake ne e'lyág bé nlém. Anlúméd b́o áte aá b́ebii nén bán míme metake médií mekagsen ányín nzé adúbe áde b́ewánlé áde adúbe á mbáale. B́ebii-'e nén bán békúđ nsábe á “Epun éche Yesue Krĭstəə ápēé.” Anlúméd-te b́o áte ámpē aá alongé ádāb átāṅgéné abé ngáne alongé á bad ábe b́ehíde Krĭstəə.

Nkabted ní kálag

Ndibned ní kálag 1.1-2

Dyöb d́oô ábage e'sooson 1.3-12

Elébe ábel mekan míme mésáá 1.13-2.10

Mekan míme bad bé Krĭsto b́etāṅgéné abel á pónde e metake 2.11-4.19

Asuded á yál ne ábele Dyöb née mod a Krĭsto 5.1-11

Nsógten 5.12-14

¹ Mē Petro, mbapee a nlomag awē Yesu Krĭstəə, ntenle nyé bad ábe Dyöb ápwédé, ábe b́epāntédé áte boṅ b́ebé beken á mbwóg é Pontus, Galesia, Kapadosia, Esia ne Bitinia. ² A ntíi míme Dyöb Titée, ammad nyé apwēd. Echē Edāádāṅ-'e ébélé nyédé bad ábe b́esáá. Abelé nê ábel nyébele mekan míme Yesu Krĭstəə álāngé nyé aá nyébel. Abelé nê, ábel míme mekií míme mésyógké á awóg mébel nyékud alagsen dé mbéb. Nsimé ne nsanṅ ní Dyöb míbê ne nyé abé ne abé.

Dewóó e'lyág bé nlém

³ Mekenag mébê ne Dyöb áde áde Sáá awē awēd Sāṅgwéé, Yesu Krĭstəə. Apuúdté Yesu Krĭstəə. Né-óó dekudé alongé dékōōlē. Abel áde ábélé nê, ábágé syánē e'lyág bé nlém bé alongé áde déemaá'. ⁴ Desine' káāṅne nhon míme Dyöb ákōṅnédé ábē bad. Akōṅnédé nyé mó ádyōb. Áhed-te méebóó'é, méebéb-paá. ⁵ Dyöb ábenlad echē ngum ákəə nyé adúbe áde nyédúbpé mó, káāṅ né nyékudé e'sooson. Abē e'sooson b́enyinnēd á epun é asóg. ⁶ Nyédíi nyébê menyiṅge ne nê, kénée édíi nén bán nyéekúđ metake nyaa ne nyaa é esón é pónde. ⁷ Mmē metake mápē ákəṅ nyé adúbe, álúmed nén bán adúbe áwúú nyé áte ne mbáale. Gól ehele ebéb, boṅ ké nê, b́ebelé b́ehé ch́o á dū áśáad ch́o. Nzé béhele b́ebel nê ne gól, né b́etāṅgéné áden adúbe d́ompē akəṅ ábel nén áwúú áte áyāle áden adúbe átómé gól. Nzé áden adúbe átómé mekagsen áte, né Dyöb déken nyé, ábe nyé ehúmé ne edúbé áde Yesue álūmēdtē bad bé nkōṅsé b́esyāā́l yál. ⁸ Nyédəá mó kénée nyéenyinēé mó. Nyédúbpé-'e mó kénée nyéenyinēé mó b́oob. Ké b́oob-pe nyétómténé menyiṅge abé nyaa echē mod éehelée-se ahób. ⁹ Chóm echē nyékudté áyāle adúbe áde nyédúbpé mó édíi e'sooson ábe ábēn e'dəádāṅ b́ekudté.

¹⁰ Bekal b́e'dəádāṅ b́enhōb mam á'sō é' pónde tāṅgene ábê e'sooson ábê Dyöb débēé nyé née nsimé. B́entōṅ ábê e'sooson áhed áte ábel b́esōṅten b́o. ¹¹ Edāádāṅ éche Krĭstəə émbē b́o áte álāa b́o á e'só é' pónde ngáne Krĭstəə átagké ne ehúmé echē ákudté ámbid e pónde, boṅ b́embē b́ehédé áte. B́ehédé'áá áte ábii pónde echē míme mam mébenlédte ne wée mod awē mébenlédte. ¹² Dyöb dénlūméd ábê bekal b́e'dəádāṅ áte aá nsón míme b́ebeléé méesaá nsón míme b́en b́ekudté nsyāṅ áhed, boṅ rídii nsón mímenyé. Dyöb dénlōmē

bad Edaðəŋ éche Esáá échě ébídé ádyöb. Echê Edaðəŋ chóo émbəl bon baahóg békalé Nkalan mí Bwâm míme nyéwógéé bəəb. Mmén mam móo bekal bé'daðəŋ béhóbé'áá. Káəŋne ángel édáá mímén mekan asəŋten.

Mbɛltéd mímən rísəŋ

¹³ Né-ɔ́, nyépúđ abad, nyébê mbonşén âbel nsón míme Dyöb áhedéé. Nyétêđ pónđé nyésúm-me nlém rísyā́l áyāl e nsimé míme Dyöb débéé nyé á pónđé echě Yesue ápeé ámpē alúmed-te nyé yəl. ¹⁴ Ngáne édíí bán nyédíi bad ábe bébele mekan míme Dyöb áhedéé, nyéēmwāg-se mam mé mbéb míme nyébélé'áá bə́d mébé mékamlán áđən alongé. ¹⁵ Dyöb áde apwədə nyé asáá. Né-ɔ́ nyémpē nyétəŋgéné asəŋ á mbɛltéd mímən rísyā́l. ¹⁶ Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, “Mbɛltéd mímən rísəŋ áyāle mbɛltéd mímēm rísáá.”

¹⁷ Dyöb ákáadte' moosyā́l nyaa póg. Eékwognáádté modmod. Nzé nyékāne-'e áwē, nyéchəge mó bán Titée. Né-ɔ́, nyéwōŋ mbwóg ní Dyöb áte á alongé áđən ásyā́l á nkōŋsé-te wén wée nyédíi beken. ¹⁸ Nyébíi nén bán Dyöb ákódté nyé á ekúkú é abé-te. Ekúkú é abé échě ábən betaa bényāgnēdté nyé saké chōm née gól ké'e sílva échě ébébe' chóo ânkadnédté nyé. ¹⁹ Ndəle e mekií echě Yesu Krístəə chóo ânkadnédté nyé. Krístəə awē adé née rídyəŋ mí mbód míme méewōo awusé ké ahóg á yəl. ²⁰ Nkōŋsé ríđəhób bán míbootad, Dyöb dēmməd mó apwəd. Bon bəəb á asóg hén alúmté yəl wée bad bé nkōŋsé. Abelé nē áyāle nyé. ²¹ Krístəə akáá nyédúbpé Dyöb. Nyéhəle-se nyédúbé Dyöb nyésúm-me nlém rísyā́l áwē, áyāle apuúdté Krístəə abídté-'e échě ehúmé áwəd.

²² Abel áde nyébeleé mekan mé mbále ábélé nyésáá. Nē ábélé-'e nyáabe bad bēmpēe ábe bédúbpé Yesue nyédəŋné. Né-ɔ́ nyédəŋ nhóg ne aníní ne nlém rísyā́l. ²³ Nyébíi nén bán Dyöb ábágé nyé alongé dékṓlē mbwiined ne échě eyale. Echě eyale épééné alongé éesaá-'aá chōm éche ébébe'. Ebē abé ne abé. Dyöb áde áde á ngíndé ne á ngíndé dōo ábágé nyé áde alongé saké moonyoŋ. ²⁴ Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, “Moonyoŋ adíi née nkəákəə,

ábē e'bon-'e é'dé nēŋgáne mbonja échě ékwoge á ahín-tē.

Nkəákəə ayēnle', mbonja-'e ésoode.

²⁵ Bon eyale é Dyöb ébé abé ne abé.”

Echě eyale édíi nkalan mí bwâm míme békánlé nyé.

2

Nyédíi meláá mé alongé

¹ Né-ɔ́, nyéteđe mímən mbɛltéd mé mbéb rísyā́l. Nyéekālē metóm, nyéelúmté' á đíd-te ngēn nén bán nyébele bwâm áde nyéebeléé, mod eesídé waáb, e'yale bé mbéb béebídē-'e nyé á nsəl. ² Nyétəŋgéné awan áte ákud ndyééd e edəəđəŋ echě esáá, melemlem ngáne bán bé nkáál béchyee'é abíi, ábel nén nzé nyédyédé ene ndyééd, nyékwog ákud e'soósoŋ. ³ Nyéwógléné ene ndyééd, nyébíi-'e bəəb ngáne Səŋgwéé ábeléé mekan mé bwâm. ⁴ Nyéhyag wée Səŋgwéé, mó adé née aláá dé alongé áde beləŋ bé ndáb bēnchenéé, bon Dyöb ányín dōo áá ákwógnédé, ápwəd, ákṓ-'e dōo. ⁵ Nyéhyag-kəó nyébê née meláá mé alongé míme Dyöb ábenladte' álonə eche ndáb e edəəđəŋ. Áwəd-te-'aá nyébenléé mó. Nyéēbē beprise ábe bésáá, nyébagé mó mendé mé edəəđəŋ míme mékóbnédé áwe e'só mbwiined ne Yesu Krístəə. ⁶ Eténlédé á kálag e Dyöb nén bán, “Ntéde aláá dé etógnén

nsumé á Zayən.

Kénzée awē adúbpé mó éekwágké.”

⁷ Adén aláá-ɔ́ adé etógnén ne nyé awē nyédúbpé mó bon ne bad ábe béedúbpe mó adíi nēŋgáne

“Aláá áde beləŋ bé ndáb bēmbāŋgē abenled,

dōo átíme aláá dé etógnén abé.”

⁸ Eténlédé ámpē nén bán,

“Mó adé aláá áde bad bélúmēé amīn
abé-’ε ndim e aláá echē ebēle bad békwaḡ.

Bad békwaḡ áyāle béēwōgnēē Dyōb. Nê dōo Dyōb átíídé aá ébenled ne bó.”

⁹ Boḡ nyé, nyéesaá nê. Nyédíi bad ábe Dyōb ápwédé, beprise bé Dyōb áde áde kâḡ. Nyédíi alonḡ áde ásáá, Dyōb dēn-naá áwóó nyé ábel nén nyélúmed bad bēmpēe ngáne ápédé bwām abé. Dyōb áhúdé nyé á ehíntén-tē, apēené nyé á e’nyínen bé ekíde.

¹⁰ Ngen e’só nyénkēmbáá bad boḡ bōob nyēenyédé bad bé Dyōb. Ngen e’só ngal e Dyōb enkēmpaá áwēn boḡ bōob Dyōb áwóḡé nyé ngal.

Nyébê betân bé Dyōb

¹¹ A-bānned nhede mēé nyésōḡten nén bán nyédíi beken, nyétome-’ε á nkōḡsé wén tómén. Né-ōó nyéebanné nlém ne mekan mé ekob é yāl áyāle nén nê áwanne ábēn e’dáádāḡ bēn nzum. ¹² Nyéwále alonḡé á bwām átíntē e bad ábe béedúbpe Dyōb, ábel boḡ ké bēnhōb bán nyédíi bad bé mbéb, bényīn mīmēn mbeltéd mí bwām. Nê dékâḡ bébe Dyōb edúbé mbwε míme Dyōb dépēé á epun é asóḡ.

¹³ A dīn á Sāḡgú, nyéwōgne bad bé nkōḡsé ábe bédé á nkamlēn, ken nkamlēne ambáámbáa, ¹⁴ ké’ε kâḡ echē édé ásē e nkamlēne ambáámbáa, echē álómé ákōḡsen bebel bé mbéb ne ákémed bad ábe bébele’ bwām. ¹⁵ Dyōb áhede nén aá mekan mé bwām mímē nyébeleé mékúdtēn mehób míme ábē e’yókél é’ bad bēhōbēé nyé áyāl, míme béēbīi’ē.

¹⁶ Nyéesaá betân, nyédíi kunze. Boḡ pēn nê déebageé nyé nzom ábel mbéb. Nyébê nēe bembaledε bé Dyōb. ¹⁷ Nyébage moosyāal edúbé. Nyédāḡ-’ε bad bēmpēe ábe bōmpē bédúbpe Krīstā. Nyébáa Dyōb. Nyébage kâḡ Embáámbáa edúbé.

Metake míme Krīstā mébê syānē e’chemléd

¹⁸ Nyé bad ábe nyédé bembaledε, nyésuded yāl ásē e bad ábe nyébenléé ne edúbé ésyāal. Nê déebāḡ ne ábe bēbóó nlém bēnpēn, boḡ nê ábē ne káōḡne ábe bēbébé nlém. ¹⁹ Dyōb débē menyīḡe ne nyé nzé nyéweséné e’wε é’ metake míme nyénkēmbáá nyékude áyāl echē. ²⁰ Nzé ebélé mbéb, boḡ ewēséné mbéte áyāle mímē mbéb, ne nsyāḡ ḡhēé wékudté? Boḡ nzé ewēséné metake ké áyāle dyam á bwām áde ébélé, né Dyōb débē menyīḡe ne wε. ²¹ Mmēn metake mébōḡnédé nyé awē Dyōb ápwédé, áyāle nén Krīstā mwēn antāḡ á nló mīmēn. Anlyáḡé-’ε nyé elāḡsén ábel nyéhíd mímē mekuu. ²² Enkēmbēnlé mbéb ké nhōḡ, modmod enkēnwōḡ-kaá mó eyale é mbéb á nsal. ²³ Ade bad bésyáá mó, enkēntimténné bó. Ade bétāḡté’áá mó, enkēnsidté bó. Boḡ ambē mésyāal á mekáá mé Dyōb áde ákáadte bad bésyāal nyaa pōḡ. ²⁴ Krīstā mwēn ampém mímed mbéb áwe yāl á awōḡ ábel nén deewóó dyamdyam ábel ne mbéb, débēle-’ε mekan míme Dyōb áhedeé, á alonḡé ádēd. Echē sii ébélé nyékudé e’choóchoḡ. ²⁵ Nyēmbé nēe rídyōḡ mí mbód míme mbóó boḡ bōob Dyōb ápééné nyé ámbíd áhíd mod awē anone nyé ngáne nnōn-a-mbód ánōnéé éche mbód.

3

Bebaád ne ábab bechóm

¹ Nyé bebaád bé bechóm-mε nyéwōgne áben bechóm ábel boḡ ké émbē nén bán béehídēē eyale é Dyōb, mīmēn mbeltéd mí bwām mbel bōmpē bétimned Dyōb, bédúbé-’ε mó. Ké nyéētōgne bó dyamdyam aláa, ² bényīn áden abé á bwām áde ásáá. ³ Nyéēsūmē nlém nén bán ábēn e’boḡ é’bide dāsō áyāle ekâḡ é mbíd ebwōḡ nēe anabe dé esid, ahé á bwēm nēḡáne e’bōḡ, nsāḡ, ne e’bése ké’ε kase é mbóté. ⁴ Boḡ bēbīi nyé dāsō ne e’boḡ ábe é’bide nyé áte. Abē e’boḡ béehāḡlānné áyāle é’bide ne edáádāḡ echē épwíítédé echē éetagtán-nε. Abē e’boḡ bōo Dyōb ányíneé aá é’dé etōḡnén. ⁵ Nê dōo bebaád ábe bésáá bé’ bōód ábe bēnsūm nlém ne Dyōb bēbélé’áá boḡ é’bāb e’boḡ é’bíd áwed. Bēwōḡné’áá ábab bechóm. ⁶ Seraa mwēn ambé nê. Awōḡné’áá Abrahamε áchāḡé-’ε mó aá asāḡ. Nzé

nyêbele' mam mé bwâm ésebán nyêbáa dyamdyam, né nyêdíi Seraa ábe bân. ⁷ Nyé baachóm-me ábe nyêwóó bebaád, nyêtáŋgéné ábēn bebaád edúbé abε. Mod téé ábê ne awě mwaád, ánōne mó bwâm. Béepedεé nyé e'wúu áte, boŋ nyáábōō nyééküđ alongé nyaa póg. Adê alongé ádíi nsimé míme Dyöb ábagεé. Nzé nyéewânle bó ngáne éhednéé, né Dyöb déewóóké nyé mekáne.

Nyêbele bwâm ké nyékudé metake

⁸ Asóged, nyé moosyáál nyêbê mod nhóg, nyéwōŋ nlém míme nípwiítédé, nyésudεd-te yál. ⁹ Nyéētímté mbéb áyāle mbéb. Nzé mod ahóbé nyé dyam dé mbéb áyāl, nyémpē nyééhóbé mó dyam dé mbéb á yál, nyékáné kánnén bán Dyöb ánamed mó, áyāle nnam móó Dyöb dénhōbpē áá móōbě nyé áde ámpwεdté nyé. ¹⁰ Eténlédé nén bán,

“Kéznéé awe ahεde alongé dé menyíŋge,
áhεdé-'ε áá mónyín e'pun é' bín é' bwâm,
eehóbé' mekan mé mbéb,
eékālē-'ε metóm.

¹¹ Asóg mbéb abel, ábele mekan mé bwâm.

Áwanen ábē nsaŋ ne moosyáál.

¹² Ayāle Dyöb anóné bad ábe bébele mekan mé bwâm

awoge-'ε bó mekáne.

Boŋ akunnan bad yál ábē bébele mbéb.”

¹³ Nzéé-ō ahεle ádāŋ nyé mbéb abel nzé nyêwóó nlém áte ábel mekan mé bwâm? ¹⁴ Boŋ ké nyéntāg-ke ké tagén ábel mekan míme Dyöb áhedεé, né Dyöb dé naméd nyé. Nyéewógé mbwóg, nyéētāgē-'ε áte. ¹⁵ Boŋ pen nyébe Krístā edúbé, nén móódé Sāŋgwéé á alongé ádēn. Nyêbê mboŋsén pónde ésyāāl átímtēn kéznéé awě asēdté nyé dyam táŋgene nlém míme nyésūmē wéε Krístā. ¹⁶ Nyékéled nlém á abum. Nzé nyêbele nê, nyésūdēd yál ne edúbé ésyāāl, nyékéled-te nlém á abum wéε bad ábe béhóbe nyé mekan me mbéb áyāl, áyāle nyéhídeé Krístā. Békūwāg nzé bényíne áden abé á bwâm. ¹⁷ Nyébíi nén bán édé bwâm mod ákud metake áyāle dyam á bwâm áde ábélé, nzé nê áde á ntíi ní Dyöb, tómaa ákud metake áyāle dyam dé mbéb. ¹⁸ Krístā mómpē anküđ metake awé-'ε áyāle nímεd mbéb ngen póg ne ngen ésyāāl. Abédéε mod awě ábele mekan míme Dyöb áhedεé, boŋ anwé á nló míme bebel bé mbéb. Ambel nê, ábel dépe wéε Dyöb. Bad bēnwūū mó boŋ échē ekob é yál chōó énwē. Dyöb dēmbēl échē edāádāŋ émbē ébē á alongé. ¹⁹ Echē edāádāŋ chō-'áá ánkéénné á mbwōg áke dé akale e'dāádāŋ eyale é Dyöb. ²⁰ Abén e'dāádāŋ é'bédéε e'dāádāŋ ábe bēnkēnwógén Dyöb se' bōód áde Dyöb dēnchabtédte bó e'kad áte ábel bétéde nímab mbéb á pónde échē Noa álóó'áá bōle é'mbáá. Bad waam bēnpen bōó bēmbē á bōle-tē. Bēnküđ e'soósoŋ áyāle mendíb. ²¹ Nén áde melemlem nēŋgáne edusen. Echē edusen chōó ébele bōób boŋ bad béküđ e'soósoŋ á ngíne e mpuu míme Yesu Krístā. Edusen éesaá awobe á yál áhúd mbinde boŋ édíi ákwēntēn dé abele Dyöb ne nlém míme rísáá. ²² Krístā akií ádyōb, áwed-taá ádyéé Dyöb á ekáá é mbáá boŋ ákamláán áŋgel ésyāāl, benkamlēne ne ngíne échē édé ámín.

4

*Alongé á bad ábe bédúbpé
ábē ngáne Dyöb áhedé*

¹ Né-ōó ngáne édíi bán Krístā anküđ metake é ekob é yál, nyémpē nyêtáŋgéné nyêbé mboŋsén áwōŋ melemlem mé mewēmtēn nēŋgáne ánwōŋgē. Ayāle, kéznéé awě atagé é ekob é yál, asógé mbéb abel. ² Ngáne édíi-'áá nê, alongé ádēn á nkōŋsé wén ábē ngáne Dyöb áhedεé saké bán mpúlé mé nkōŋsé múmó ríkamlan nyé. ³ Mekan nímé bad ábe béebíi Dyöb bédāé'ε abel móó nyémpē nyêbélé'áá. Ene pónde emaa atóm, ekwōgnédé-'ε. Nyékábé'áá mesón, nyêwōŋ nlém áte ábel mam mé mbéb, nyémwágé'áá mím mékōbē nyé, nyéchagé'áá ngande échē bad bémwágé'áá mím mékōbē bó, bébelé-'ε e'tongé é'

mekan, nyé benlé-'ε myöb mémpēe, dyam áde déeboo. ⁴ Bën ábe nyááb̄ō nyébeláá nímén mbeltéd mé mbéb bōd, bédé menyáké bōb ânyín nyéesaá ne bó ámpē ábel epuutéd ne e'kúkú é' mekan. Né-'aá ákáo bon bésyāā nyé. ⁵ Bon bétýēem á nkáá á'sō é' Dyöb áde ábónséné ákáad moosyāál. Akāād ábe bédé álongé ne ábe bédédé. ⁶ Nén dōó dékəŋ bon nkalan n'í bwām n'ikanléd káoŋ ne wée bad ábe bédédé, ábel bon kénéε bénkāādtē bó áde bédíí á nkōŋsé-te, bēwé-'ε ngáne moosyāál áwágkē, béhele-se bébé á alongé ngáne Dyöb ádíí.

Nyébenlad nde éche Dyöb ábágé nyé bwām

⁷ Asóg dé mekan mésyāāl ádé benben. Né-óó nyébwog yäl nyétéd-te pónde ábel nén nyéhel akáne. ⁸ Amín e nímén mésyāāl, nyédəŋ nhóg ne aníní ne nlém n'isyāāl. Nyédəŋ nhóg ne aníní, áyāle edəŋge ékúdtan mbéb híin. ⁹ Nyékob nhóg ne aníní nken ésebán nyényonŋge áte. ¹⁰ Dyöb áwóó nde híin, abagé-'ε mod téé echē nde. Nyébê bembaledε bé bwām nyébenlad-te échēn nde áwōŋgen nhóg ne aníní. ¹¹ Ane awē abíe' dyam ahób, ahóbé dó nēε nhóg awē akale' e'yale ábē é'bidé wée Dyöb dēn. Ké nzéε-'ε awē awōŋgan baáb, ábele' nē ne ngíne esyāál echē Dyöb ábágé mó. Nē débídēd ehúmé é Dyöb áwed á yäl e mekan mésyāāl mbwiined ne Yesu Krístā. Ehúmé ne ngíne esyāál bebágnédé mó á ngíndé ne á ngíndé. Ebê nē.

Metake nímē bad bé Krísto békudé

¹² A-baányan, nyéebág menyáké ne mekágsen mé ngíne míme mépiide nyé bōb. Nén déebāg nyé nken. ¹³ Nyébê menyŋge pen nén, nyékude' metake melemlem ngáne Krístā ákúde'áá, ábel nén nyélōn ne menyŋge á pónde echē Dyöb délūmēdtē ehúmé éche Krístā. ¹⁴ Nzé bad bésyāā nyé áyāle nyédíí bad ábe behíde Krístā, né yäl eboó nyé áte, áyāle ehúmé é Edəđəŋ é Dyöb édé ne nyé. ¹⁵ Bon pen nzé nyékude metake éebāg nén bán nyékude nímē metake áyāle nyéwúú bad, ké'ε áyāle nyéchíbé, ké'ε áyāle nyédíí bad bé ebébtéd, ké'ε áyāle nyésólεε mam mé bad áte míme méenōné nyé. ¹⁶ Ké né-'ε, nzé nyékudé metake áyāle nyédíí bad ábe behíde Krístā, nē déekwāgtē nyé. Nyéságnen Dyöb ságnén nén bán béchágé nyé bán bad bé Krísto. ¹⁷ Ayāle pónde edé echē Dyöb débootédte bad akáad, ábootéd-te ne ábē bad. Nzé Dyöb áhele ábootéd-te ne syánē awē dedé bad bé Krísto, chán-nō ébēennē bad ábe beebelé' mam ngáne nkalan n'í bwām n'í Dyöb ríhedεé. ¹⁸ Eténlédé-'ε á kálag e Dyöb nén bán,

“Nzé éhele élenléd káoŋne mod awē ábele ngáne Dyöb áhedεé áte ákud e'soóŋ, né chán-nō ébēennē bebel bé mbéb ne bad ábe beedúbpe Dyöb?”

¹⁹ Né-óó, bad ábe bétage' ngáne Dyöb átíídé, bebê bebele mekan mé bwām, bebé-'ε yäl á mekáá mé Dyöb áde áhágé bó, mó awē ábele kéchéé echē áhóbé.

5

Petro alébe bad ábe bélyágte mwembé

¹ Mε nēε nhóg awē alyágte', ndáá méé míbe bad ábe bélyágte' átíntē echēn elébé. Ndé nhóg awē ambé metake míme Yesuε ásē. Ehúmé echē Dyöb débéé Krístā épē awēm ámpē. Nlébe' nyé nén méé, ² nyénōne bad ábe Dyöb ábánné ásē echēn melemlem nēŋgáne nnōn-a-mbód ánōnεé éche mbód. Nyénōne bó áyāle nyédáá bó anōn. Nyéēnōnē bó byánán bényágté nyé ánōn bó. Nyébele' nímē nsón saké é etútú é nsyááŋ, bon ébê bán nyéwóó nlém ábel mó. ³ Nyéekamlán bad ábe bédé ásē echēn ne ngíne. Nyébê bad ábe behídtē mekuu nímāb. ⁴ Áde kəŋ e benōn-bé-mbód épéé, ábē nyé nsábe míme ríchábé amín. Mmé nsábe mébē á ngíndé ne á ngíndé.

⁵ Nyémpē ábe nyédé ásē e bad ábe bélyágte', nyésuded yäl, nyésuded-te yäl nzé nyéwōŋgan nhóg ne aníní. Ayāle éténlédé á kálag e Dyöb nén bán Dyöb ákunnan bad ábe bédé kúmbe yäl, bon abage bad ábe bésúdté yäl nsimé. ⁶ Né-óó nyésuded yäl ásē e

ngíne e Dyöb ábel bon mwën ácháged nyé á pónké echě eböñnéde mó. ⁷ Nyéchene mekan mésyāāl míme métagte nyé áwe mekáá, áyāle atédé mam míme métagte' nyé née míme.

⁸ Nyékób yāl, nyétéd-te pónké. Mod a ekoyí awên, Satanε, ahōnge née ngii echě edume áte, ahede mod awě ányabεé áte. ⁹ Nyéēmwāg-se atóm nyé áte. Adεn adúbe déesudé'. Nyébíí nén bán bad bémpēe ábe bédúbpé née nyé nkōñsé áte rísyāāl bómpē békude metake míme nyémpē nyékudεé. ¹⁰ Nyékude' metake bon míme metake méechabpé áte. Ambíd e nê, Dyöb áde ábage' nsimé rísyāāl dën débě nyé kéchéé éche nyébóde. Aběł nyésūmēn, awéd-te nyé áte. Adíi Dyöb áde nsimé míme ríkwógnéde moosyāāl, mbê-ε pónké ésyāāl. Mó apwεde nyé ákud éche ehúme échě ébε á ngíndé ne á ngíndé. Nyéékūd-te chó áyāle nyéde ne Krístə. ¹¹ Ngíne esyāāl edíi echě á ngíndé ne á ngíndé. Ebê nε.

Melεnten mé asóg

¹² Sailase mó awóñgénε me átel anén mwă kálag. Adíi me née mwänned mbänné-ε mó nlém á yāl. Ntenle nyé enén kálag áwéd nyé nlém á abum, áláa-ε nyé nén meé mímén mam míme ríténlé nyé médíi nsimé rí Dyöb mí mbále. Nyéehúde mekuu áhed. ¹³ Baányon bé mwembé mí Babilōn ábe Dyöb ápwédé née nyé, bélómmé nyé melεnten. Awem mwän awě ríkwógté á adúbe-tê, Makōse mómpē alómmé nyé melεnten. ¹⁴ Nyéhê nhóg ne aníníí tál álúmed edəñge. Nsañ mbê ne nyé bad bé Krísto bésyāāl.

Kálag eche elónténé ébε eche Petro Ndibned ní kálag

Kálag echě elónténé ébε echě Petro ántenlé, bad bé Krīsto bé'só bésyāal bóo ántelée chó. Ene pónde bad bébedé ábe béyágté'áá bad ayáged dé metóm. Adé ayáged dé metóm ábélé'áá bad bébelé e'tongé é mekan. Né-ᵛᵛ, Petro antél ene kálag álúmed áá míme mekan mééboo'é. Anlúmed bó áte nén áá béētāngeneé échē ndín é mekan ahíd. Áá dyam áde bétāngéné abel ádíi, ábíi mbále tāngene mam mé Dyōb ne Sāngú Yesu Krīstā ne ádúbe bó ne nlém nhóg. Bad ábe bényinné Yesuε béwóg-ke mekan míme áyágté'áá, bóo bébelé bonj ábén bad bébíi nímē mekan. Atón ahóg áde Petro ánkongé anən áte ábedé tāngene bad behóg ábe bélúmté'áá bán Yesu Krīstā éepaá ámpē. Anlúmed bó áte nén áá atoo áde Krīstā átongeé ápe, ádíi áyāle Dyōb déhedéé áá modmod ábōd alongé, bonj áhede' áá bad bésyāal bétede abel dé mbéb, behide Krīstā.

Nkabtéd ní kálag

Ndibned ní kálag 1.1-2

Mpwēdtéd ní mod a Krīsto 1.3-21

Bemeléede bé metóm 2.1-22

Epe e asóg éche Krīstā 3.1-18

¹ Mε, Simōn Petro, mbālede ne mbapeε a nlomag awě Yesu Krīstā, ntenle nyé bad ábe nyédúbpé Yesu Krīstā melemlem ngáne sémpē sédúbpé mó. Yesu Krīstā adii syānē Dyōb abé-'ε Nsoode. Abelé' mekan míme métāngéné. Mwěh-naa akāá bonj syānē moosyāal dedúbé mó. ² Nsimé ne nsanj ní Dyōb mbád mbé ne nyé abii áde nyébíi Dyōb, nyébíi-'ε Yesuε, awesyānē Sāngwéé.

Nyébele' mekan míme mélúmté'

nén bán Dyōb dōo ápwéde nyé

³ Ngine e Dyōb ebagé syānē mam mésyāal míme déhedéé á alongé, ebelé-'ε syānē debele' ngáne Dyōb áhedéé. Nén ábénlédé áyāle debíi mó. Aběnlédé echě ngum ne ábē e'bonj bé nlém ápwed syānē ábē ábē bad. ⁴ Eche ehúmé ne ábē e'bonj bé nlém é'bélé ahóbé áá móōbelé syānē ndāle é mekan é bwām. Abelé nímén mésyāal ábel bonj nyéesólé' mbéltéd mé mbéb mé nkōjsé áte. Esíi é mekan mé ekob é yāl chóo ébelte' bad échē ndín é mekan. Nzé nē ábénlédé né abé ádēn désān nēe abé á Dyōb. ⁵ Né-ᵛᵛ, bóob áde édíi nē, nyéwan áte ábel mekan mé bwām. Saá-kaá nē dēmpen. Nyētāngéné awan áte ámpē ábē bad ábe bébenlad debyéé ábel mekan. ⁶ Abád ámín e debyéé, nyébíi ngáne nyékóbeé échēn yāl. Saá-kaá akób á yāl dēmpen. Nyébē bad ábe békaa' nlém. Amín e e'kanj bé nlém, abé ádēn átāngéné abé ngáne abé á bad bé Dyōb átāngéné abé. ⁷ Saá-kaá ábel mam míme Dyōb áhedéé dēmpen. Edānge ébē átínté echēn nyé Bad bé Krīsto. Saá-kaá edānge átínté e nyé Bad bé Krīsto bēnpen, bonj nyédān moosyāal. ⁸ Nzé ádē abé ákwoge-'ε nyé áte, né debyéé áde nyéwóo tāngene Sáá awēd, Yesu Krīstā, déebáá ngēn, bonj débēl nyéchyáá' e'pum. ⁹ Bonj kénzée awě ádē abé déesaá áte, adé nēngáne mod awě eéchābē' anyínen, ké'ε awě akwedé ndím. Achāténé-'ε áá Dyōb áwóbpé mó, álagsén-ne mó mbéb.

¹⁰ Né-ᵛᵛ, a-baanyan nyénabe awan áte álúmed nén bán Dyōb dōo áchénlé nyé, ápwēd-te nyé ábē ábē bad. Nhóbe nén áyāle nzé nyébelé nē, né nyéehúnné á mbéb-te mbéd. ¹¹ Nén débēl-le Dyōb débē nyé kunze esyāal ásol ne ábē á nkamlēn mímin wéε Sáá ne Nsoode awēd, Yesu Krīstā ákamlanné nēe kān á ngíndé ne á ngíndé.

¹² Né-ᵛᵛ, ké nēe nyémáá nímén mekan mésyāal abii bonj nyédúbé-'ε mbále echě edé áwēd-te, mēbē níkamtén nyé mó. ¹³ Nnyíné-'ε nén mēé, bóob áde rídii ndé á alongé, éhednad nén bán níkamtan nyé nímén mekan pónde tée ábel bonj nyékwand. ¹⁴ Mbíi

meé nkwogé nímén nkõṅsə atede. Sánḡwéé awêd, Yesu Krístə abelé mbíí nê. ¹⁵ Nwane-'ε áte áláa nyé nímé mekan ábel boṅ ké nwé ké wéén, nyéhél mó akamten pónde tée.

*Mboṅ édé éche ényinné
ehúmé éche Yesuε díd*

¹⁶ Saké póle éche bad bèn bénábpé sékánlé'áá nyé áde sénhōbpē bán Yesu Krístə aṗě ámpē ne ngum. Sébèn sēnyinné éche ehúmé díd. ¹⁷ Sēbédé áhed áde Dyōb Titée ábágé mó edúbé ne ehúmé. Ehób émbíd ámīn éche Dyōb á Ngum álánḡéé mó aá, "Awem mwān a nlém mó nén, mó awógte' με menyinge." ¹⁸ Sébèn sēnwóg éché ehób áde syáábō débédé á mbōd eché esáá.

¹⁹ Né-ᵓ syánē dekoó adúbe nén bán e'yale ábē bekal-bé-e'dəádəṅ bēnhōbpē é'dé mbále. Eboṅ nén bán nyétōṅ bó awóḡlen. E'díi nēε etrukáṅ éche échodne' á ehíntentē káṅṅ né Epun épédé éché bīn bésāá'ε boṅ Krístə, tintine a mbwεmbwε, ápen nyé á nlém-té. ²⁰ Amīn e nímén mésyāál, nyétánḡéné asōṅten nén bán modmod eéhēlēε-sε ábenléd áde debyéé átóge mekan nímé bekal-bé-e'dəádəṅ bēnhōbpē ngáne éténlédé á kálag e Dyōb. ²¹ E'yale ábe bekal-bé-e'dəádəṅ bēnhōbpē bēnkēmbáá á ntíi mí moonyoṅ, boṅ Edəádəṅ éche Esáá chōó élyágté'áá bad ábe bēnhōb ábē e'yale. Abē e'yale bēnhūū ne Dyōb.

2

*Bemeléede bé metóm
ne ebébtéd éche békudté*

¹ Se' bōd bekal-bé-e'dəádəṅ bé metóm bēmbíd átíntē e bad. Melemlem nê dōó bemeléede bé metóm bēbídte átíntē echēn. Bēbenléd mwane ápen ayáge dé metóm. Adé ayáge débēbēd bad ábe bédúbpé dō. Abē bemeléede bé metóm bēbāṅ Sánḡwéé awé ahúdé bó á mbéb-te á yāl. Nén dékṅṅ bèn bēwāmsēn yāl ebébtéd akude. ² Bad híin bēhíd échāb mbinde é mekan. Mbéltéd nímé ábē bad mébēl bad bēmpēe bēhōbē' mam mé mbéb tṅḡene Nzii e mbále. ³ Adəṅ á chōm áde ábē bemeléede bé metóm débēl bēkanlé nyé póle éche bèn bénábpé ábel békoben nyé bwēm. Dyōb dēmmād mbakú abided se' bōd aá mókḡgsēn bó. Mmē nkḡgsēn rísine-'ε bó. Echē ebébtéd édé-'ε bó á nzii.

⁴ Dyōb dénkēnchenéé ángel éche émbēl mbéb, boṅ ambwém bó á ehyāṅ é muú, áhed-taá bédíi á mehaṅ é ehíntēn-tē, bésine' Epun é nkáásé. ⁵ Dyōb dénkēnlagсэн-naá bad bé' bōd. Ambēl mbúú enchó káṅṅ mendib ménlōne, méhóód bad bésyāál ábe bēnkēnwōṅ abé á bad bé Dyōb. Noa awé alánḡé'áá bad aá bébele' mekan nímé métánḡéné mwēmpen-éé Dyōb dēnsōṅgé alongé, nchoo ne bad saámbé bēmpēe. ⁶ Ambíd e nê, Dyōb dénkḡgsēn myad mé Sodom ne Gomora. Anhyáád mó métim mbúbmbú, álúmed chōm éche ébenléd ne bad ábe bēwóo abé á bad bé Dyōb. ⁷ Dyōb dénkḡgsēn nímé myad boṅ ansōṅ alongé áde Lote, áyāle Lote abédéε mod a bwām awé enkēndəṅ mbinde é mbéltéd éche ábē bad bé mbéb bēbélé'áá. ⁸ Ane mod a bwām adyεé'áá hōm ahóg ne ábē bad bé mbéb. Epun ne epun tée anyiné'áá, áwōḡē-'ε e'bébtéd é' mekan ábe ábē bad bēbélé'áá ne ábe bēhóbé'áá. Mmē mekan mébēbté'áá mó nlém á abum áyāle abédéε mod a bwām. ⁹ Né-ᵓ, Sánḡwéé ábíi ngáne áhúdeé bad ábe bēwóo abé á bad bé Dyōb á mekḡgsēn-tē. Boṅ ábē akḡgsēn bad bé mbéb káṅṅ ne é Epun éche ákáadtē bad bésyāál. ¹⁰ Abē akḡgsēn bad, tanḡe bad ábe békódte esíi é mekan mé ekob é yāl, ábe bēekobé-'ε nkamlen.

Abē bemeléede bé metóm bédé kúmbe, bēbé-'ε epame. Béebagé-'áá ngumε éche édé ámīn edúbé ké ehóg. Bésyāá' éché ngumε káṅṅne syáán ésebán bēwóge' mbwóg ké nhóg. ¹¹ Ké ángel éche éwóo ngíne ébé-'ε ngum tómaa ábē bemeléede bé metóm, eéhōbēé éché ngumε éche édé ámīn mekan mé mbéb áyāl á'sō wéε Sánḡwéé mbéd. ¹² Boṅ ábē bemeléede bé metóm bébele' mekan nēε nyam é mehín. Echyáádté-'ε ábel békób chō bēwúu. Bébele' kéchéé éche épíidé bó á nlém-té. Abē bemeléede bé metóm bēhōbe' dyam tée áde bēésōṅtenéé mam mé mbéb á yāl. Né-ᵓ, Dyōb débōdēd bó melemlem

nêṅgáne bad béwúé' é échê nyam. ¹³ Dyöb débël bétag bwâmbwam áyāle bétágté bad bémpēe. Bédā' échāb esíí é ekob é yāl akóded. Béekwágé-'aá abel nê ké mūte. Béwóge' bwām ābel échê ndín é mekan áde bédyággkē ndyééd hōm ahóg ne nyé. Né-ᵛᵛ, bēbēbte nyé dīn, bēpiināād-te nyé akwágkē. ¹⁴ Nsón nīmāb nīsyāāl nīdīi ākáb mesón ne kēnzéé awē bényíné. Echab esíí ābel mbéb éemaá' é mbéd. Bédoge' bad ābe adúbe déewúu' é áte, bēhūnte' bō á mbéb-te. Ngoód edé bō á mekií-te bwâmbwam. Bédīi bad ābe Dyöb ābágé ebómán. ¹⁵ Bétédte nzii echē etāṅgéné, bēhīde' nzii empée. Bēhīde' mbēltéd nīme Balame, * mwān awē Beo. Balame andāṅ mōné nīme bēsābēē mó ābel mbéb. ¹⁶ Boṅ Dyöb dēmbël ésel éche Balame énhōb wēe Balame. Esel, nyam echē eehóbé' akan, énhōb wēe Balame ne ehób é moonyoṅ, ékáné mó áte. Nén dēmbël nīmē mbēltéd mé mpēmīne nīme ane nkal é'dāádāṅ Balame ménsōg.

¹⁷ Abén bad bēdīi nēe n'yélé nīmé nīléné. Bēdīi nēe mbembag éche epub ékeeneé. Ndib e ehintén echē Dyöb ābānnédé bō esine bō. ¹⁸ Bébóo' nsal áte ngēn. Bēbenlad esíí é ekob é yāl átéd bad nlém á abum. Bad ābe bétédēe nlém á abum bēdīi bad ābe bēbóótédé mekuu ahúd á echoṅ é bad bé mbéb. ¹⁹ Bēlāṅge' bad bán nzé bēhīdé ádab ayáge né bēebāá á mehaṅ-tē, né bēhele' bēbel kéchéé éche bédāá, áde édīi nén bán mbéb nīháá bēn. Mbéb nīháá bēn áyāle nén dīam ké áhéé áde ákamlan mod, ane mod abelē abé ntāṅ ásē e áde dīam. ²⁰ Nzé mod adúbpé Sāṅgú Yesu Krīstā, Nsoode, né amaá alongé dé mbéb dé nkōṅsé ahīde áte. Nzé amaá-'e dō ahīde áte boṅ atímé āmbīd āwēd-te āmpē, áde alongé átédé-'e mó ntāṅ, né nyaa echē ádīi bōᵛᵛ edé mbéb tómaa ṅgáne ānsēbēē abē. ²¹ Né émbē mboṅ nzé bēnkētogén nzii e mbāle abīi tómaa āmad chó abīi boṅ bētimé' bēbāā' mbéndé é Dyöb éche ésāá á yāl. Alyágned dō bēnlyāgnēdtē bō échē mbéndé. ²² Nén ābele' ngan eche békálé nén bán, "Mbwé edyág ābē e'chó," ne eche békálé nén bán, "Ké chán bēnwōgēdtē nguu mendīb eéchatánné elᵛᵛ," edé mbāle.

3

Epun échē Sāṅgwéé ápēé ámpē

¹ A-baányāṅ, enén kálag chó elónténé kálag ébe eche nītenléé nyé. Atīntē échē kálag, nkāmténé nyé mam nīme nyémāá abīi ābel boṅ nzé nyēwēmténé mekan nīme nītelé, méwōṅgan nyé āwōṅ mewēmtēn nīme métāṅgéné. ² Nheḍe mēe nyékamtēn mekan nīme bekal bē'dāádāṅ bē Dyöb bēnhōbpē se' bōᵛᵛ bán mébenléd. Nyékamtēn-ne chōm-ēe Sāṅgwéé, Nsoode awēd ānlāā' é bembapēe bē nlomag aá bēlāa nyé.

³ Dīam dé'só, nyētāṅgéné asōṅtēn nén bán á e'pun bē asóg, donge á bad débīd ābe esíí é mekan mé ekob é yāl ékamlanné ádāb alongé. Bēwelé nyé, ⁴ bēhōbē bánken, "Anhób aá mōᵛᵛpē ámpē, héé-ᵛᵛ ádīi bōᵛᵛ? Abēd besāá bēwēde bōᵛᵛ échábé áte, boṅ káāṅne' bōᵛᵛ mam médīi méde melemlen ṅgáne mémēē se á mbooted mé nkōṅsé." ⁵ Bēn bēkoo' ahúd á mewēmtēn nén bán Dyöb dēmbēnléd échē eyale é nsal āhāg nkoṅ nī mīn ne nī sé. Ambël nkōṅsé nībīd á mendīb-te, ambēnléd-te mendīb áde áhāgé nkōṅsé. ⁶ Mendīb mwēn-naá āmbēnlédte ābēbed nkōṅsé mé' bōᵛᵛ. Anlóm mbúú. Ene mbúú enchó káāṅ mendīb melóné nkōṅsé áte nīsyāāl, chōm ésyāāl éhó. ⁷ Melemlen mé eyale nīme Dyöb dēmbēnlédte āhāg nkoṅ nī mīn ne nī sé, mōᵛᵛ ābēnlédé ākāa mó ābel boṅ ābēbed mó ne muú. Asinne' nkoṅ nī mīn ne nī sé mé' chíi epun é nkāásé. Echē epun dō ābōdēdtē bad ābe bēwōo abē á bad bē Dyöb.

⁸ Boṅ a-baányāṅ, nyēéchatán dīam ahóg. Nyēéchatán nén bán ne Sāṅgwéé, nhāṅlén méesaá atīntē e epun ehóg ne ekálé é mwē. ⁹ Sāṅgwéé eétoṅgēé ālóned áde akag. Donge á bad bēwēmtan pēn bán atōṅge'. Boṅ awēséné nyé áyāle eéhēdēē aá modmod ābōd alongé. Ahēde' aá bad bēsyāāl bēkuned mbīd bēteḍe abel dé mbéb. ¹⁰ Boṅ epun éche Sāṅgwéé

* **2:15** Balame: Balame ambé nyōṅgé bwâmbwam ākud nsábe nīme kāṅ Balage āsābēē mó nyaa echē āmbēē mboṅsén ké ābel bad bē Israel mbéb. Nén áde á kálag e (Nōm 22.4-35).

ἀπέ, ἄρ᾽ τάλεδ, melemlem nêngáne nchíb ápagké. Echê epun, abobe dényōn ne esaád é ngíne, chōm ésyāāl éche édé ádyōb éhyān, ényón-’ε. Nkōnsé ne chōm ésyāāl éche édé áwēd-te éhyān, ényón-’ε. ¹¹Ngáne édíi bán chōm ésyāāl étāngéné anyón, nyaa é bad éhéé-ō nyétāngéné abé? Abé ádēn átāngéné asán, nyéwōn-’ε abé á bad bé Dyōb. ¹²Nyéwále ádēn abé ngáne nyésinéé epun éche Dyōb átíídé aá Krístəə ἄρ᾽. Nyéwan-ne áte ábel éwámsen ape. Echê epun muú méhyāād abobe ámīn, muú ménymēd chōm ésyāāl-le éche édé áwēdē-mīn. ¹³Boñ desine’ akag áde Dyōb ábágé syánē aá mósōbēl abobe dékōālē ne nkōnsé mé ékōālē. Bad bésyāāl ábe bēbē á nkōnsé mékōālē bēbelé’ mekan níme rítāngéné.

¹⁴Né-ōó, a-baányan bōōb áde nyésinéé échê Epun, nyébel ngáne Dyōb dényīnnē nyé néε bad ábe bésáá, nyébel-le ngáne éehóbpé aá nyébele mekan mé mbéb. Nyébē-’ε nsañ ne mó. ¹⁵Nyébíi nēn bán atoo áde Sāngwéé awēd átongeé ἄρ᾽, ádíi ábel boñ ábe bad pónde ákud e’soóson. Nēn dōó Paale ámpē ámbenlédte debyéé áde Dyōb ábágé mó, átele nyé kálag. ¹⁶Atelé ádēn atón á kálag échē ésyāāl. Donje a mekan áde áwe kálag-tē áde álélé asōnten. Echê ndín é mekan chōō bad ábe béewóo nsōnten, ábe adúbe-’ε déetyéeméé bēhānlannē nsōnten níme rídé áwēd-te nyaa echē eetāngene. Melemlem nē dōó bēhānlannē e’pēd bēmpēe á kálag e Dyōb-te. Abel áde bébele’-áa nē dékōñ bēbód ádāb alongé.

¹⁷Boñ a-baányan, nyé pen nyémaá nímén mekan abíi. Né-ōó, nyétēd pónde ábel boñ bad ábe bēchídē’ mbéndé é Dyōb, bēchūntē nyé ne mewusé níme báyágtéé nyé. Nzé nyéhíde nímāb mewusé, né adúbe ádēn déetyéémmé. ¹⁸Boñ pen nyébē nyéwōn abé áde Sāngwéé, Nsoode awēd, Yesuε Krístəə, ābādē nyé nímē nsimé abε. Edúbé ébē ne mó bootya bōōb ne á ngíndé. Ebē nē.

Kálag e'só eche Jɔnɛ Ndibned n kálag

Metote méde mébe míme mékǎá bon Jɔnɛ átēl kálag e e'só. Atote dé e'só ádíi áwéd bad ábe áténlé chó nlem á abum ábel bébê mod nhóg ne Dyöb ne awe Mwǎn, Yesu Krístǎa.

Metote míme mélónténé mébe médii, Jɔnɛ alánge bad ábe áténlé chó aá bétéd pónde ne ayáge dé metóm ayále débēbēd abé áde bédíi mod nhóg ne Dyöb ne Yesu Krístǎa. Adé ayáge dé metóm áhóbe nén bán ebébtéd épag ne abé áde moonyon abágkē á nkõnsé tē, bán né-ǎó, Yesue, Mwǎn a Dyöb eéhele'aá-se ákõn moonyon abé. Abé bemeléede bé metóm béhóbe nén bán nzé mod ákũd e'soóson, atánghéné nēe ábáá mekan mé nkõnsé á yǎl. Bényágte ámpē nén bán e'soóson béewóó'é dyamdyam ábel ne abé á bwám ne áwón edǎnge ne nhóg ne aníníi.

Alúmed aá adé ayáge déetǎngeneé Jɔnɛ alúmté á kálag tē wén aá Yesue ankõn moonyon abé akoó-'e alúmed áte nén aá bad ábe bédúbpé Yesue bon bédǎn-'e Dyöb bétǎngéné nēe bédáá nhóg ne aníníi.

Nkabtéd n kálag

Ndibned 1.1-4

E'nyínen bé ekíde ne ehíntén 1.5-2.29

Bǎn bé Dyöb ne bǎn bé Satanɛ 3.1-24

Mbále ne awusé 4.1-6

Chõm éche edǎnge édíi 4.7-21

Adúbe áde átómé mekan mésyǎǎl áte 5.1-21

Eyale é alongé

¹ Ntenle' nyé tǎngene ane awě adé Eyale é Dyöb éche épeene' alongé. Abédé se á mbooted, sēnwóg mam tǎngene mó, sēnnyínén mó mǐd, sēmbán mó díd áyǎl, sēmbán-ne mó ekáá á yǎl. ² Mó awě apene' alongé antim moonyon awě bényínnéé díd, dennyín-ne mó. Sēbíde' mó mbón, sélǎngē-'e nyé mam tǎngene mó awě abage' alongé áde déemaá', mó awě ambé ne Titée, bon átīm abyéén átínté echêd. ³ Chõm éche sényíne, éche séwógé-'e, chóó sélǎngéé nyé, ábel bon nyébê nlatén ne sé. Mmēd nlatén-ne nídíi nlatén míme déwóó ne Titée ne awe Mwǎn Yesu Krístǎa. ⁴ Sételé enén kálag, ábel bon nímmēd menyinge mélõn mbon.

Alongé á bad ábe bédé á e'nyínen bé ekíde

⁵ Bǎb-pǎó, póle eché séwógé á nsal wée Yesu Krístǎa bon sélǎngē-'e nyé edíi nén, Dyöb ádíi e'nyínen bé ekíde. Atón dé mbéb ké ahóg déesaá mó á yǎl. ⁶ Nzé dehóbé bán dedé nlatén ne mó áde alongé ádēd ádíi ádíi alongé dé ehíntén, né dekalet metóm né míme syánē mbeltéd-te méehídēē mbále. ⁷ Bon nzé dewóó alongé dé e'nyínen bé ekíde ngáne Mwēn-ne ámpē áwóó, né syánē déēbē nlatén ne nhóg ne aníníi, mekií míme Yesue awe Mwǎn, mó-'e méwobé mímesyánē mbéb ísyǎǎl.

⁸ Nzé dehóbé bán deewóó'é atón dé mbéb ké ahóg á yǎl, né dedoge' échad yǎl, né mbále-'e éesaá syánē áte. ⁹ Nzé depanle' mímesyánē mbéb áte, né ábēl ngáne áhóbé, ábēl-le chó nyaa eché etǎngéné. Alagsén syánē mbéb, áwōbē-'e mímesyánē mbéb ísyǎǎl. ¹⁰ Nzé dehóbé bán débéleé mbéb, né dehóbe' bán Dyöb ádíi nkal a metóm, né eyale é Dyöb éesaá-'aá syánē áte.

2

Jɔnɛ áá Krístǎa mó adé awesyánē Nwõngene

¹ Nyé ábe nyédé nêṅgáne ábêm bãn, ntenle nyé enén kálag, ábel boṅ nyéēbēlē mbéb. Boṅ nzé mod abelé mbéb, syánē dewóó mod awě abele' mekan míme métáṅgéné, Yesu Krístæ. Mó achânge' syánē Titée. ² Krístæ mwën-εέ ambé nêṅgáne nde echě Dyöb dēmbenlédte ákade syánē áyāl e mbéb míme dēmbenlé. Ambel nê ábel dékud alagsen. Saá-kaá mbéb mímesyánē mēmpen, boṅ mbéb míme bad bé nkõṅsé bésyāāl.

³ Nzé dehíde' mbéndé é Dyöb né édé mbále bán debíí mó. ⁴ Kénzée awě ahóbé aá móbīí mó, boṅ eehíde' éche mbéndé, né ene ndín e mod adii nkal a metóm, né mbále ké póg eésaa'-áa mó áte. ⁵ Boṅ kénzée awě abele' ngáne eyale é Dyöb éhóbéé, edaṅge éche ene ndín e mod adáá Dyöb élóne' mbon. Nén dóó abele' boṅ debíí ne mbále bán dedé ne Dyöb. ⁶ Kénzée awě ahóbé aá módē ne Dyöb, adē alongé átáṅgéné abé nêṅgáne alongé áde Yesu Krístæ.

Mbéndé e ekóólé

⁷ A-baányan bé edaṅge, enén mbéndé echě rítenléé nyé eésaa' mbéndé e ekóólé, edii mbéndé e nchun echě nyénwõṅgē se á mbooted. Enén mbéndé e nchun edii nkalan mí bwám míme nyémáá awóg. ⁸ Boṅ kénê, mbéndé e ekóólé chóó rítenléé nyé bõõb, mbále echě edé-ε á mbéndé-te wê, enyínnédé á alongé áde Krístæ, enyínnéd-te á alongé ádēn, áyāle nén ehíntén ébóótédé amaa, e'nyínen bé ekíde é' mbále é'máá abooted dé apen.

⁹ Kénzée awě ahóbé aá módē á e'nyínen bé ekíde boṅ ákõõ mwānyan, ene ndín e mod adii adé á ehíntén-tê. ¹⁰ Kénzée awě adáá mwānyan adé á e'nyínen bé ekíde-tê. Né-õõ, ene ndín e mod éēbēlēē dyamdyam áde ábelte' bad bémpēe mbéb. ¹¹ Boṅ kénzée awě akóó mwānyan, awóó alongé dé ehíntén. Ene ndín e mod akag á ehíntén-tê eebyéé-'aa wée ákagké áyāle ehíntén ébélé adé née mod awě akwedé ndím.

¹² Nyé ábe nyédé nêṅgáne ábêm bãn, ntenle nyé áyāle Dyöb álágséné nyé mbéb á dīn áde Yesu Krístæ. ¹³ A-besán, ntenle nyé áyāle nyébíí ane awě adé se á mbooted. A-kódébad, ntenle nyé, áyāle nyétómé ane awě adé ebébtéd áte.

¹⁴ A-bānbān, ntenle' nyé áyāle nyébíí Titée. A-besán, ntenle nyé, áyāle nyébíí ane awě adé se á mbooted. A-kódébad ntenle nyé, áyāle nyēwúú áte, eyale é Dyöb édé nyé áte nyétómé-ε ane awe adé ebébtéd áte.

¹⁵ Nyéēdāā' nkõṅsé ké'ε bwēm ábe é'dé áwēd-te. Nzé mod adáá nkõṅsé, né eédāā' é Titée. ¹⁶ Bwēm é'syāāl ábe é'dé á nkõṅsé te, nédē bwēm ábe moonyon a ekob áwóó'é esíí áte, bwēm ábe mīd médāā' é anyín ne bwēm ábe bad békumneé ekáá á tâl, béehúú' é ne Titée, é'dii bwēm bé nkõṅsé. ¹⁷ Nkõṅsé ne ábe bwēm é'syāāl ábe baányon bēwóó' é esíí áte áyāl echâb, rítóme tómén, boṅ mod awě abele' ngáne Dyöb áhēdēé, abâg ne Dyöb á ngíndé ne á ngíndé.

Jone ad nyétéd pónde ne bad ábe bétāṅgan Krístæ

¹⁸ A-bānbān, asóg ákwógé ape. Bénlāā nyé bán Mod a Ekoyí awě Krístæ āpē, bõõb-pe bad bé ekoyí híin ábe Krístæ bémáá ape. Né-õõ, debíí bán asóg ákwógé ape. ¹⁹ Abé bad bēnkēnkongé bad abé ábe bédé mímesyánē nlatén, né-'aa dēnkāṅ boṅ bētēdē syánē. Nzé bēmbē bad ábe bédé áwesyánē nlatén, né bēmbē bēbé ne syánē, boṅ bēnchené syánē ábel boṅ ényínned ne mbále nén bán bēnkēnkongé abé ne syánē. ²⁰ Boṅ ne nyé, Ane-awě-Béwógté abagé nyé Edāádāṅ éche Esáá. Né-õõ, nyé moosyāāl nyébíí mbále. ²¹ Meētēnlēē nyé enén kálag áyāle nyéebíí' é mbále, boṅ ntenle' nyé chó áyāle nyébíí mbále, nyébíí-ε nén bán metóm ké mehóg méēbidēē á mbále-tê. ²² Nzée-õõ adé nkal a metóm? Nkal a metóm adii kénzée awě ahóbé aá, Yesu e eésaa' Ane awě Dyöb Awógté. Ene ndín e mod chó édé Mod a Ekoyí awe Krístæ, abáa' Titée á yāl, ábāā-ε Mwān. ²³ Mod éēhēlēē-se abāṅ Mwān a Dyöb á yāl se abé ne Titée. Kénzée awe akobé Mwān a Dyöb, akobé káāṅne Titée. ²⁴ Nyényín nén bán nkalan míme nyéwógé se á mbooted rídé nyé áte. Nzé nkalan míme

nyéwógé, rídii rídé nyé áte, né nyémpē nyéēbē ne Mwän a Dyöb nyêbé-'ε ne Titée. ²⁵ Chöm éche Krístæ áhóbé aá mósōbē syánē édií alongé áde déemaá'.

²⁶ Ntenle nyé mímén mam áyāle bad bédé ábe béhede nyé adog. ²⁷ Boη ne nyé, Krístæ abagé nyé Edæádəη éche Esáá. Abé áde échē Edæádəη édií nyé áte, nyéetógneneé modmod áyáged nyé. Echē edæádəη éyágte nyé mam mésyāēl, mam míme éyágte-'áa nyé méde mbále, méesaá metóm. Né-ōó, nyébé nyébé ne Krístæ ngáne Edæádəη éche Esáá éyágte nyé.

²⁸ Bōōb-pōó, a-bānbān, nyébé mod nhóg ne mó, ábel boη epun éche ápéé, nlém ríwúu syánē á abum, deewógé-'ε e'són átyéem mó á'sō. ²⁹ Nyébíí bán Krístæ abele mekan míme métəngéné á'sō é' Dyöb, né-ōó, nyébíí bán kénzée awē abele' mekan míme métəngéné, adii mwän a Dyöb.

3

Jone ahábé ngáne alongé áde bán bé Dyöb átəngéné abé

¹ Nyényin ndín e edənge echē Titée ádáá syánē. Echē edənge échábé ámin káəη béchəge syánē bán bán bé Dyöb, bēn-naá dékóó abé. Nzəm echē ekəá boη bad bé nkōjsé béebii syánē edii áyāle béēsēbpéé Titée abii. ² A-baányanη bé edənge, syánē dedii bán bé Dyöb bōōb. Eēbyēēnēē bwām pēn chöm-ée syánē débēē. Boη debíí bán póndé echē Krístæ ápéé, syánē déēbē nēngáne mó, áyāle nēn deényin mó ngáne adíí. ³ Kénzée awē asumé nlém wēe Krístæ átəngéné nēe asənté eche yāl ngáne Krístæ mwēn ámpē ásaá.

⁴ Kénzée awē abelé mbéb, akwedé nkáá áyāle abóó mbéndé e Dyöb. Mbéb rídii abóó á mbéndé e Dyöb. ⁵ Nyébíí bán epē éche Krístæ ámpéé á nkōjsé ébedéē ámad mbéb. Krístæ mwēn-ne eewóó'é mbéb ké nhóg á yāl. ⁶ Kénzée awē adé ne Krístæ éēbēlēē mbéb. Kénzée awē abele mbéb, eenyíneé Krístæ eebii-'áa mó.

⁷ A-bānbān, nyéēmwāg se mod ádog nyé. Kénzée awē abele mekan míme métəngéné adii mod awē abele mekan míme métəngéné á'sō é' Dyöb, ngáne Krístæ ábeleé mekan míme métəngéné. ⁸ Kénzée awē abele mbéb, adii mwän awē Devəle áyāle Devəle ambootéd mbéb abel sé á mbooted. Nzəm echē enkəη boη Mwän a Dyöb ápē á nkōjsé, ebédéē ábébed nsón míme Devəle ábélé. ⁹ Kénzée awē adé mwän a Dyöb, éēbēlēē mbéb, áyāle abé á Dyöb áde mó áte, éēhēlēē-'ε-se ábélé mbéb áyāle Dyöb dōó áde mó Sáá. ¹⁰ Chöm éche ékoo' syánē alúmed bad ábe bédé bán bé Dyöb ne ábe bédé bán bé Satan édií nēn bán, bad ábe béebélé' mam míme métəngéné ne bad ábe béedəə baányanη bé Krísto, béesaá bán bé Dyöb.

Jone aá bad bédəη nhóg ne aniníí

¹¹ Nkalanη mí bwām míme nyénwōgkē se á mbooted mbédéē nēn bán, dédəη nhóg ne aniníí. ¹² Deebág nēe Keene. Keene abédéē mod awē Satanε, anwúú-'ε mwānyanη. Cheé ênkəη boη Keene awúú mwānyanη? Anwúú mó áyāle mekan míme mwēn ábélé'áa mébédé mam mé mbéb boη míme mwānyanη méntəngēn á'sō é' Dyöb. ¹³ Né-ōó, a-baányanη, nyéebág menyáké ngáne bad bé nkōjsé békóó nyé. ¹⁴ Dedəá bānned bé Krísto bémpēe, nē dōó ábélé boη debíí bán dehídté ásē e ngine e kwééd dekudé alongé áde déemaá'. Kénzée awē eedəə bānned bé Krísto bémpēe, alyagé adé ásē e ngine e kwééd. ¹⁵ Kénzée awē akōó mwānyanη a Krísto, adii mod a ewúen, nyébíí-'ε nēn bán alongé áde déemaá' déesaá mod a ewúen ké nhóg áte. ¹⁶ Krístæ ambē áde alongé á nló nímēd. Nēn dōó ábélé boη debíí chöm éche edənge édií. Né-ōó, syánē ámpē detəngéné nēe débágé ádəd alongé á nló míme bānned bé Krísto bémpēe. ¹⁷ Nzé mod adé awē adé nhən, boη anyíneé mwānyanη awē atóge' boη eewóó nlém mí bwām áwōngēn mó, chán áhelese ahób aá módəá Dyöb? ¹⁸ A-bānbān, edənge éche déwānléné nhóg ne aniníí, éetəngēneé abé dásō á nsəl-tē ne á póle boη étəngéné abé á mbeltéd ne á mbále-tē.

*Jone ahóbé chõm éche ébele'
bon deewógé mbwóg á'sõ é' Dyõb*

¹⁹ Nzé delúmté nhóg ne aníní edange, né debíí bán dedé bad bé mbále ne debíí-ε bán nlém méwū syánē á abum á'sõ e' Dyõb. ²⁰ Póndé ké ehéé echē nímēd mewēmtēn mélánge syánē bán debélé mbéb, debíí bán Dyõb abíí mam mésyā́l tómaa ngáne syánē débíí. ²¹ A-baányan bé edange, nzé nímesyánē mewēmtēn méelange syánē bán dedíi bebel bé mbéb, deewógéé mbwóg ké nhóg nzé dekā́nne' á'sõ é' Dyõb. ²² Dekude kéchéé éche désédté mós áyā́le dehíde' éche mbéndé débélé-ε mam níme méwógte mós menyinje. ²³ Mbéndé echē ábágé, edíi nén, dedúbe á dín áde awe Mwān Yesu Krístā́, dedā́-ε nhóg ne aníní. Melemlem mé mbéndé mós Krístā́ mómpē ámbéé syánē. ²⁴ Kénzée-ε awē ahíde' mbéndé é Dyõb, abā́g mod nhóg ne Dyõb, Dyõb-pe ábē mod nhóg ne mós. Nén dós-áá débéléé bon debíí bán Dyõb áde ne syánē. Debíí áned áyā́le Edā́dā́n éche ábágé syánē.

4

*Jone ahóbé aá bad bétéd
póndé ne e'dā́dā́n bé metóm*

¹ A-baányan bé edange, nyéedúbpé bad bésyā́l ábe behóbe' bán béwóó Edā́dā́n é Dyõb. Bon pen, nyékæg bós abíi nzé edā́dā́n éche édé bós áte éhúú ne Dyõb. Nyékæg bós áyā́le ekud é bekal bé'dā́dā́n bé metóm bépédé á nkṍnsé-te. ² Chõm éche wébenlé bon ebíí mod awē Edā́dā́n é Dyõb edíí áte edíí; kénzée awē ahóbé aá Yesu Krístā́ apedé á nkṍnsé nées moonyon, né ane mod awóó Edā́dā́n é Dyõb. ³ Bon kénzée awē ahóbé aá Yesu eépedéé á nkṍnsé nées moonyon, eewóó-é Edā́dā́n é Dyõb áte. Edā́dā́n éche ene ndín e mod áwóó áte edíi edā́dā́n éche éhúú ne Mod a Ebébtéd. Nyēnwóg bán échén edā́dā́n épē, bōb-pe émáá ape á nkṍnsé-te.

⁴ A-bā́nbā́n nyédíi bad bé Dyõb, nyétómé-ε ábē bekal bé'dā́dā́n bé metóm áte, áyā́le Edā́dā́n éche édé nyé áte édé ngíne tómaa Satanε awē akamlan bad bé nkṍnsé. ⁵ Abē bekal bé'dā́dā́n bé metóm bédíi bad bé nkṍnsé, né-óó, mekan níme behóbeé médíi mekan mé nkṍnsé, bad bé nkṍnsé-ε béwóglan bós. ⁶ Syánē dedíi bad bé Dyõb. Kénzée awē abíí Dyõb awóglan syánē, kénzée-ε awē eésē mod a Dyõb, eewóglánné syánē. Né-óó, nén dós mod áhele abíí nhā́lén áfíntē e Edā́dā́n é mbále ne edā́dā́n é metóm.

Jone aá Dyõb ádā́á syánē

⁷ A-baányan bé edange, dedā́n nhóg ne aníní áyā́le nén edange éhúú ne Dyõb. Kénzée-ε awē adā́ mwā́nyan a Krístō adíi mwā́n a Dyõb, abíí-ε Dyõb. ⁸ Kénzée awē eédā́ baányan bé Krístō, eebíí-ε Dyõb, áyā́le kéchéé éche Dyõb ábeléé élúmtē' edange éche áwóhne bad. ⁹ Dyõb álúmté syánē edange ne nén, alómé nímé mpām mí Mwān á nkṍnsé-te ábel bon dékud alongé áde déemaá' mbwiined ne mós. ¹⁰ Chõm éche édé edange edíi nén, saké bán syánē dedā́ Dyõb, bon nén Dyõb ádā́á syánē, anlóm-me awe Mwān ákōde syánē áyā́l e mbéb níme débélé.

¹¹ A-baányan bé edange, ngáne edíí bán Dyõb átómténé syánē adā́n, syánē ámpē detā́ngéné dedā́n nhóg ne aníní. ¹² Mod eényinē Dyõb mbéd. Nzé dedā́á nhóg ne aníní, né Dyõb débē ne syánē, échē edange-ε éche ádā́á syánē élōn mbon.

¹³ Nén dós-áá débēl bon débíí bán syánē dedé ne Dyõb, Dyõb-pe áde ne syánē, áyā́le abagé syánē échē Edā́dā́n. ¹⁴ Syánē denyíné, delā́nge-ε bad bémpēe nén bán Titēe alómé awe Mwān ábē Nsoode a nkṍnsé. ¹⁵ Bad ábe behóbe' bán Yesu e adíi Mwān a Dyõb, Dyõb áde ne bós, bós-ε bédé ne Dyõb. ¹⁶ Né-óó, syánē debíí, dedúbpé-ε edange éche Dyõb ádā́á syánē.

Kéchéé éche Dyõb ábeléé élúmtē edange éche áwóhne bad, bad-te ábe edange edíí áte, bédé ne Dyõb. Dyõb-pe áde ne bós. ¹⁷ Edange éche édé syánē áte, élóné mbon ne nén,

nlém méwū syánē áte á mbwε mé nkáásé, áyāle nén dedé mod nhóg ne Dyöb á nköñsé-te hén melemlem ngáne Krístæ ámbēē ne mó. ¹⁸ Mod awě Dyöb ádáá eewógéé mbwóg. Edəŋge éche éloné mbon éne mbwóg rísyāā. Abán dé nkógsén dō ápeene mbwóg. Né-ōó, kénzée awě mbwóg rídíi áte, edəŋge éelóné mó mbon áte. ¹⁹ Delúmtē' edəŋge áyāle Dyöb ásébpé syánē edəŋge alúmed. ²⁰ Nzé mod ahóbé aá módəá Dyöb boŋ akóó mwānyan a Krístō, ane mod akale metóm, áyāle mod awě eédəá mwānyan awě ányínéé, éēhēlēē-se ádāŋ Dyöb áde éenyīnēē. ²¹ Né-ōó, enén mbéndé chōó bebágé syánē; kénzée awě adəá Dyöb ádāŋ kóəŋne mwānyan.

5

Jone ad bad ábe bédúbpé Krístæ bétómé nköñsé áte

¹ Kénzée awě adúbpé aá Yesue mó adé Ane awě Dyöb Awógté, adii mwān a Dyöb. Kénzée-'ε awě adəá sáá-a-mwān adəá' kóəŋne mwān. ² Nyaa echē débíé' é bán dedəá bán bé Dyöb edii nén bán syánē dedəá Dyöb, dekonŋe-'ε echē mbéndé. ³ Adəŋ Dyöb ádíi áhíd éche mbéndé, éche mbéndé-'ε éetómtēnéé awúu áte syánē áhíd chó. ⁴ Kénzée awě adé mwān a Dyöb atómé nköñsé áte. Nzəm echē atómé nköñsé áte, edii nén, dedúbpé bán Yesue mó adé Ane awě Dyöb Awógté. ⁵ Modmod ampée eésáá awě atóme nköñsé áte éetóméé mod awě adúbpé aá Yesue adii Mwān a Dyöb.

Jone ahóbé bwēm é'láán ábe é'bide Yesue mbón

⁶ Yesu Krístæ ampě á nköñsé. Bëndusén mó ne mendíb boŋ ámbíd e pónde echē áwédé á awəg nímē mekií mēnsyógé. Saké edusen é mendíb chēmpen ēmbēnléd ne mó, boŋ áde áwédé nímē mekií mēnsyógé. Edəádəŋ éche Esáá chōó élúmtē syánē aá nén adé mbále, áyāle Edəádəŋ éche Esáá éekaléé metóm. ⁷ Nyaa édé éláán ábíi mbále təŋgene Yesue. ⁸ Debíi mbále təŋgene Yesue áyāle Edəádəŋ élangé syánē, bëndusén mó ne mendíb, ansyög-ke nímē mekií áde áwédé. Echén nyaa éláán ésyāā élúmtē syánē bán Yesue adii Mwān a Dyöb. ⁹ Ngáne dedúbpé mekan míme bad béhóbéé, kéchéé éche Dyöb álangéé syánē étómténé etógnén abé tómaa mekan míme bad bēlangéé syánē. Nén adé áyāle Dyöb dēn dōó álangé syánē, təŋgene awe Mwān. ¹⁰ Kénzée awě adúbpé Mwān a Dyöb, abíi nén aá nímén mekan mēsyāāl médé mbále. Boŋ kénzée awě eedúbpé Dyöb, edii nēŋgáne ahóbe' aá Dyöb ádíi nkal a metóm, áyāle eedúbpéé mekan míme Dyöb ahóbé təŋgene awe Mwān. ¹¹ Chōm éche Dyöb álangé syánē edíi nén; abelé syánē dekadé alongé áde déemaá'. Adén alongé ádíi alongé áde awe Mwān ábagéé. ¹² Kénzée awě adé nhóg ne Mwān a Dyöb akudé áde alongé, kénzée-'ε awě eēsē nhóg ne Mwān a Dyöb, eekudéé áde alongé.

Déwōŋgen nhóg ne aníiti ákud alongé áde déemaá'

¹³ Ntenle' nyé ábe nyédúbpé á dīn á Mwān a Dyöb, ábel boŋ nyébíi bán nyékudé alongé áde déemaá'. ¹⁴ Desumé nlém nén bán, kéchéé éche déhédné Dyöb ngáne ébóŋnéde mó, abelé awóg syánē mekáne. ¹⁵ Ngáne débíi-'ε bán awóge' syánē áyā e kéchéé éche déhédné mó, detəŋgéné abíi bán abage syánē kéchéé éche déhédné mó.

¹⁶ Nzé mod anyíné mwānyan abele mbéb míme méepiinéd mó kwééd, atəŋgéné akánnéd mó. Dyöb débē ane mod alongé. Bad ábe ríhóbéé méé nyékánnéd bédii bad ábe mbéb mímāb méebeléé boŋ échāb edəádəŋ éwé. Mbéb rídé míme míbele boŋ edəádəŋ éwé. Nzé mod abelé ene ndín e mbéb meehóbéé méé nyékánnéd ane mod. ¹⁷ Mewusé mēsyāāl médíi mbéb, boŋ doŋge dé mbéb áde áde déebelé boŋ edəádəŋ éwé.

¹⁸ Debíi nén bán kénzée awě adé mwān a Dyöb eébelēē mbéb, áyāle Mwān a Dyöb akəŋge mó, Ane awě adé Ebébtéd éēhēlēē-'ε-se ábel mó mbéb. ¹⁹ Debíi bán dedíi bán bé Dyöb debíi-'ε nén bán Ane awě adé Ebébtéd akamlan bad bēsyāāl ábe béebíi Dyöb.

²⁰ Debíí nén bán Mwǎn a Dyǒb apedé á nkǒŋsé-te abagé-'ε syánē nsǒŋten ábii Dyǒb á mbále. Dedé-'ε mod nhóg ne mó áyǎle dedé mod nhóg ne awe Mwǎn, Yesu Krístæ. Mwǎnpen-naá adé Dyǒb, mwǎn-naá abage bad alongé áde déemaá'. ²¹ A-bǎnbān, nyéewóó' dyamdyam ábel ne myǒb mé metóm.

Kálag echë elónténé ébe eche Jone Ndibned n kálag

Kálag echë Jone echë elónténé ébe elúmte bán, “Nlyáged a mwembé” mó atěnlé “Mmwaád nhóg ne ábe bán.” Ane nlyáged a mwembé awě atelé enén kálag adii Jone, mmwaád awě átěnlé chό ne ábe bán bédii bad ábe bédé á mwembé-te. Chóm éche Jone átélé á kálag-tě wěn édé nén bán bad bédəη nhóg ne aníní, bétéd-te póndé ne bemeléede bé metóm, ne ádab ayáge.

Nkabtéd n kálag

Ndibned 1-3

Edəηge étómé chóm ésyāāl 4-6

Elébé təηgene ayáge dé metóm 7-11

Nsógtən 12-13

Meləntən

¹ Mε, nēηgáne nlyáged a mwembé, mε-εé ntelé enén kálag. Ntenle, wε mmwaád awě Dyōb ápwédé, ne ábōη bán. Ndəá wε ne mbále, saá-kaá mməmpən ndəá nyé, boη káəηne bad ábe bėbíí mbále bédáá nyé. ² Ndəá nyé áyāle mbále echë syánē débíí, débíí-’ε chό á ngíndé ne á ngíndé.

³ Dyōb Titée ne Yesu Krístəə, Mwān awě Titée bėbě syánē nsimé, bėlúmed syánē ngəl, bėbě-’ε syánē nsəη. Abén bwēm é’syāāl bėbē ábe syánē ngáne débεεé mekan mé mbále adəη áde dédáá nhóg ne aníní.

Jone ad dédəη nhóg ne aníní dédəη-’ε mbále

⁴ Mbédé menyīnge bwāmbwam áwóg bán donge á bán ábōη bėhíde’ mbále melemlen ngáne Titée ahóbé aá syánē dhíd. ⁵ Né-óó, a mwān a mmwaád, ncháa wε nén mεé dédəη nhóg ne aníní. Enén mbéndé echë rítenléε wε, eésaá mbéndé e ekóólé. Edii mbéndé eche ebédé ne syánē se á mbooted. ⁶ Echén edəηge éche ríhóbéé édii nén bán syánē detəηgéné dhíd mbéndé e Dyōb. Ene mbéndé ngáne nyémoosyāāl nyéwógé se á mbooted, edii nén, nyétəηgéné nyédəη nhóg ne aníní.

⁷ Bad bé medogké híin bédé a nkōηsé-te chii. Bédii bad ábe bėekwəntεne nén bán Yesu Krístəə achyáádté á nkōηsé née moonyoη. Abē bad bédii bad bé medogké ne bad ábe bétəηgan Krístəə. ⁸ Nyétéd póndé ábel boη ntū rímēn méēbōō’ ngēn, boη pən, nyékud nsábe ríme rílóné mbon.

⁹ Kénzée awě atědté áhíd ayáge áde Krístəə boη atimé ahíde’ ayáge démpēe, eésaá ne Dyōb. Boη kénzée awě ahíde’ ayáge áde Krístəə, adé ne Titée adé-’ε ne Mwān. ¹⁰ Né-óó, kénzée awě apedé áwēn boη ápēēn ayáge áde déehúu ne Krístəə, nyéēkōbē mó áwēn mendáb, nyéēlěnté-’ε mó ké lěntén née mod a Krísto. ¹¹ Nhóbe nén áyāle kénzée awě alěnté mó, alădténé mó ábel e’bėbtéd é’ mekan ábe ábεεé.

Jone ahóbé e’yale bé asóg

¹² Nwóó mam híin áláa wε boη meéhēdēē wε mó atele á kálag-tě. Boη pən nwóó nlém áte ápe wē ábel boη dényínen e’só ne e’só, ábel rímesyánē menyīnge mélōn mbon. ¹³ Bán ábe mwānyoη a mmwaád awě Dyōb ápwédé, bėlōmme nyé meləntən.

Kálag echë elónténé éláán eche

Jone

Ndibned ní kálag

Kálag eche Jone echë elónténé éláán elúmte bán Jone, “Nlyáged a mwembé” mós átelé chó. Gayose nlyáged a mwembé ampée móō áténlé chó. Awēd-te Jone akene’ Gayose áyāle nwōngēn míme ábageé bad bé Krísto bémpee, alānge-’ε mwembé aá bétéd pónde ne mod awě béchāgeé bán Diotrefese. Jone akene-’ε Demetruse áyāle nsón ní bwām míme ábélé.

Nkabtéd ní kálag

Ndibned 1-4

Békéné Gayose 5-8

Béchágé Diotrefese đin dé mbéb 9-10

Béchágé Demetruse đin á bwām 11-12

Nsógten 13-15

Jone alente Gayose

¹ Me nēngāne nlyáged a mwembé, me-éé ntenle’ we Gayose, enén kálag. Ndāó we ne mbále.

² A-mwānyān a edānge, nkānne’ nēn mēé mam mésyāāl míme ébeleé mékēen we bwām, mmōn-’ε ámpē édyee bwām, melelem ngāne edāádān échōn ámpē édyēē bwām.

³ Menwóg menyīnge bwāmbwam áde donge ábesyānē baányān bé Krísto bépédé hén bonj béhób ngāne ne mbále ébeleé mekan míme Dyōb álúmté syānē aá débele’, mbíi-’ε nēn mēé elyāgé ebele’ mímē mekan. ⁴ Chōmchōm éewōgtēē me menyīnge tómaa áwóg bán bad ábe bédé ngāne ábēm bán bébele ngāne Dyōb áhedéé.

Jone aá bad béwōngan bad bé

Krísto ábe bébele nsón ní Dyōb

⁵ A-mwānyān a edānge, ébele mekan ne nlém nhóg áwōngēn ábesyānē baányān bé Krísto, kénéé wēnkēmbíi’é bó donge á bad. ⁶ Bélāngé mwembé míme ndé hén edānge éche élúmté bó. Nhede mēé éwōngēn ábén bad nzé bétédte nyé áke hōm démpēe. Ebel áned áyāle nē dōō Dyōb áhedéé. ⁷ Abén bad békágé’áá mebwóg ne mebwóg ábele Yesu Krístā, bēnkēnkwentēn-naá ákob nwōngēn ké nhóg míme níbidé wēe bad ábe béedúbpe Krístā. ⁸ Né-óó, syānē ábe dedúbpe Krístā detāngéné dewōngén ábē bad ábel bonj syāā ne bó débele nsón álāa bad nkalanj ní mbále.

Jone achagé Diotrefese đin dé

mbéb ákēn-ne Demetruse

⁹ Mentelé mwembé míme níde áwōn dyad kálag, bonj Diotrefese eékwentēnēé ábel chōm éche nítélé áyāle áhedé’ aá móbē nlyáged a mwembé. ¹⁰ Né-óó, áde mépēé mélāā bad bé mwembé bésyāāl mam míme Diotrefese ábeleé. Akaltad sé metóm áyāl. Byánán nē déekwognedéé, abáa’ bānned bé Krísto nken akob, ákāā-’ε bad bémpee ákob bó nken, ánané-’ε bó á mwembé-te.

¹¹ A-mwānyān a edānge, weehāntán abé á bad ábe bébele mbeltéd mé mbéb, bonj éhāntan abé á bad ábe bébele’ mbeltéd ní bwām. Kénzēé awě abele mbeltéd ní bwām adii mwān a Dyōb. Kénzēé-’ε awě abele mbeltéd mé mbéb, eebíi’ε Dyōb. ¹² Baásyāāl béhóbe Demetruse mam mé bwām á yāl. Abele mekan mé bwām míme mélúmte’ bán adii mod a bwām. Me-’ε ámpē nhóbe’ mó mekan mé bwām á yāl, nyébíi-’ε nēn bán kéchéé éche rihóbe édé mbále.

Jone ahóbe e’yale bé asóg

¹³ Nwóó mam híin áláa wε, boη méēhēdēē mēé íitel mó ásē. ¹⁴ Nwóó nlém áte ânyín wε mwămpín ní pónDé, ene pónDé-'aá dényínēnnē e'só ne e'só, boη dékal. ¹⁵ Nsaη míbê ne wε. Běn bésyāāīl bélómmé wε melentēn. Lentéd mε bĕd bésyāāīl, nhóg ne nhóg tēé.

Kálag eche Judε Ndibned ní kálag

Kálag eche Judε ântenlé, antel chό âtâηgen bemeléede bé metóm ábe belúmté'áá bán bédé bad ábe bédúbpé Krístæ. Enén kálag eéchabéé áte. Chómpē ewágné kálag eché elónténé ébe eché Petro átélé (2 Petro). Judε awéde' Bad bé Krísto nlém, áá bésúme mekuu ámbíd e mbále e nkalaη ní bwám. Áá nímé nkalaη ní bwám méehaηlánné. Áá Dyöb dēmbě mó wée ábē bad ngen póg ne ngen ésyā́l.

Nkabtéd ní kálag

Ndibned ní kálag 1-2

Abé ne ayáged dé bemeléede bé metóm ne ebómán éche békudté 3-16

Bélébe bad áwúu áte á adúbe tē 17-23

Nnamed mé asóg 24-25

Judε alómé melēten

¹ Mε Judε, ndíi mbæledε awe Yesu Krístæ, mbé-'ε Jemε mwānyaη. Mε-εé ntenle' nyé bad ábe Dyöb ápwédé enén kálag. Nyébíi nén bán Dyöb Titée adáo nyé, Yesu Krístæ-'ε anone' nyé. ² Ngól e Dyöb, nsaη ní Dyöb ne edaηge é Dyöb ébád abé ne nyé.

Bad bé metóm

³ A-baányan, nkénwanén nyé atele bwāmbwam tâηgene e'soóson ábe Dyöb ábágé syánē mbwiined ne Yesu Krístæ. Boη bōob nnyíné meé ébóó bán rítele nyé tâηgene mekan mémpēe. Nwéde nyé nlém á abum nén meé, nyésúme mekuu ámbíd e mbále e nkalaη ní bwám. Mmén nkalaη ní bwám méehaηlánné. Dyöb dēmbě mó wée ábē bad ngen póg ne ngen ésyā́l. ⁴ Nhóbe' nén áyāle bad ábe béewóo abé á bad bé Dyöb bésólé áfínté echēn á mesōm-tē. Abē bad bēhóbe' nén bán nsimé míme Dyöb ábágé syánē ne alagsen áde alagsanné syánē mbéb, ábágé syánē kunze ábel mbinde é mekan. Dyöb dēmmād nkógsen míme ábē bad békúdé atíi se' bōód. Abē bad béekobéé Yesu Krístæ áde édíi-'áá bán Yesuε mwēmpen móo adé syánē Sáá abé-'ε Nkamlεε.

⁵ Kénée nyébíi mímén mekan mésyā́l, ndáo meé níkamten nyé ngáne Sáηgwéé ánhūdté bad bé Israel á mekáá mé bad bé Egipto boη ámbíd e póndé abóddé alongé a bad ábe bénkēsum nlém áwē. ⁶ Nyékamten-ne ángel ámpē éché énkēndyéé hóm áde Dyöb dēnnabnédté bó, boη bēnhidé ádé abwóg á hóm wée bēntāηgēnnē abé. Dyöb ábánné bó á mehaη á mbwog mé ehíntén wée bēbēē abé ne abé ké ámbíd e Epun émbáá é nkáásé. ⁷ Ndáo meé nyékamten káōηne myad mé Sodom ne Gomora ne myad míme mébédé bó benben. Bad ábe bēbédé míme myad, békábé' áá mesón, bēhídē-'ε mekan mé esíi mé ekob é yāl míme moonyon éetāηgenéé ábel. Békúdé nkógsen ní muú míme méēđímē'. Mmén nkógsen rídé álúmed bad bēmpēe bán nén áheleε ábenléd ne bó.

⁸ Boη kénē, ábē bad ábe bésólé áfínté echēn bómpē bédíi bēnaηge nló bán nkamlεn rídé áwāb mekáá. Mmé nló míbele' bébele' mbinde é mekan, béēnyínēē nkamlεn ní Dyöb née dyam, bésyā́-'ε ngumε éche édé ámín. ⁹ Boη ké Maikεε, ángel embáá enkēntédté ne mó mwēn ásyāη Satane áde búmō bēpéntánnáá tâηgene mod awe átēd ndim míme Moseε. Anláá mó dásō áá, "Sáηgwéé ákógsen wε." ¹⁰ Boη ábē bad ábe bésólé áfínté echēn pen, kéchéé éche béesōηtenéé bēhóbe chό mam mé mbéb áyāl. Kéchéé éche épédé bó á mewēmtεn chό bēbeleé. Bébeleé née nyam é mehín. Mmé mekan mén móo mépiinad bó kwééd. ¹¹ Medim ne bó. Bómpē bébele' ngáne Keenε awē anwúu mwānyaη ámbēnlé. A etútú é mōné, bēhele bēbēl kéchéé, ngáne Balamε. E'wúu bé nló-áte ábāb bēbēl bómpē bēwē melemlεm nēηgáne Koraa ánwēē áyāle anwúén Dyöb nló áte. ¹² Abé

bad béekwāgēē, né-ṣó nze nyāābō nyēlādné âdyé ndyééd âlúmed edanḡe éche Sāḡwéé, bébelé bébé nēḡgáne mbinde átínté echên. Echab yǎl chēn chōó bétōḡtanné. Bédii née mbag échē epub ékεεnéé échē élúmte' bán mbúú échō, áde éechó'é. Bédii nēḡgáne mēl níme méechyāā' e'pum ké á póndé échē mēl méchyāā'é. Bénábpé awé nēḡgáne bwel ábe béwúbne nkan ṣsē. ¹³ Bédii nēḡgáne edíb é nkwě éche éhode' ne ngíne. Ahod áde éhodeé ébídte' mbinde á nkin. Nê dōó ádāb abé dé mbéb ábideé áwed. Bédii née betintine ábe bétamnad. Ndib e ehintén échē Dyōb ákōḡnéde bó esine bó, ēbē-ε abé ne abé.

¹⁴ Enḡge awé anlóntén nyonḡel saámbé á mbyaa níme Adame, anhób se' bōód á'sō é' póndé tḡḡene ábén bad. Anhób aá, “Nyénōne', Sāḡwéé ḡpēén e'kálé ne e'kálé é' ángel éche ésáá. ¹⁵ Akāād bad bé nkōḡsé bésyāāl. Akwíd bad bésyāāl ábe ádab abé déesaá née abé á bad bé Dyōb nkáá, akōḡsén-ne bad bé mbéb ábe béewóo mbwóg rí Dyōb. Akōḡsén bó áyāle mam mé mbéb níme béhóbéé tḡḡene mó.” ¹⁶ Abén bad béyḡḡke' anyoo áte béyḡḡké-ε bad ahób ngên. Bébele' dyam dé mbéb ké áhéé áde bédáá abel. Békume ekáá á tâl, bényinte-ε nsal áte ábel békud bwâm.

Nyêbê nyékεene' adúbe á mbále á'sō

¹⁷ Boḡ a-baányan, nyé pεn nyékamtεn mam níme bembapεε bé nlomag ábe Sáá awed, Yesu Krístā bēnlāā'é nyé. ¹⁸ Bēnlāā nyé bán “Áde e'pun bé asóg bépéé, bad bépě, béwelé nyé, béhídē' échab esíí é mekan mé ekob é yǎl.” ¹⁹ Echén ndín é bad chōó épεene' nkabén átínté e bad bé Dyōb. Esíí é mekan mé mbéb mé nkōḡsé ékamlan bó, béewóo-'áa Edāádḡ é Dyōb áte. ²⁰ Boḡ a-baányan, adúbe áde ásáá áde nyéwóó ábê ákwoge' ákag á'sō. Nyékāne', ngíne e Edāádḡ éche Esáá élyáḡte' nyé. ²¹ Nyékεene' alongé ádēn á'sō nyaa eche nyéchemlédté nēn bán Dyōb ádóó nyé. Nyésine', nyélyāḡ nlém nēn bán Sáá awēd Yesu Krístā ḡpě, ábenléd níme nlém rí ngol, nyékud alongé áde déemaá'. Abel nēn áyāle adáá nyé.

²² Nyéwōḡ nlém rí ngol wéε bad ábe béédúbpe ne nlém nhóg. ²³ Nyéson alongé a bad bēmpēe. Nyéhūd bó á dū á muú mehéle. Bēmpēe bédé ábe nyétḡḡéné nlém rí ngol awānlen, boḡ pεn nyétédεn bó pónde. Nyétḡḡéné káḡḡne échab mbóté akōó byánán esíí é mekan mé mbéb mé ekob é yǎl ékóbté chō mbinde.

Mekáne mé mekεnag

²⁴ Ehúmé ébê ne Dyōb áde ábele' boḡ nyééhúné á mbéb-te. Mwēn-aá apεene' nyé abwóg á hōm wéε mwēn ádíí ne ehúmé. ḡpēén nyé áhed ésebán atón dé mbéb ké ahóg áde nyé á yǎl, nyéēbē-ε menyinḡe. ²⁵ Edúbé ésyāāl ébê ne mó. Mwēmpεn móó adé Dyōb áde ásóó alongé ádēd mbwiined ne chōm-éε Yesu Krístā Sāḡwéé awēd ábelé. Ehúmé, edúbé, ngum, ne nkamlεn rísyāāl rídii níme, se á mbooted, bōób, ne á ngíndé. Ebê nê.

Kálag e Mam míme mébenléd Ndibned ní kálag

Ndibned ní kálag e mam míme mébenléd míme Dyöb álúmté Jone. Jone mó atelé chó á pónde eche bad ábe béndübē Krístəə békúde'áá metake áyāle adúbe áde béndübēē nén bán Yesu Krístəə adii Sāngwéé. Atote áde Jone ákóó ahób á kálag tē wén adii ábe bad ábe áténlé chó e'lyóg bé nlém ne áwéd bó nlém á abum. Mekan míme Jone ábúde atel á kálag tē wén médií mekan míme Dyöb dénlūmēdtē mó á ndóg-te aá mébenléd.

Kénéé édíí bán mewēmtēn mébúú áte t̄ngene nsōhtēn míme rídé á kálag tē wén, atón áde dēn ákóó abé áwéd-te adii nén; kásh ne á asóg, Dyöb dētōm abē bad bé ekayí ne Satane áte. Dyöb débēl nén mbwiined ne Sāngwéé, Yesu Krístəə. Dyöb désābē abē bad ábe bédúbpé mó ne nlém nhóg, anamed áde ánamédté bó ábe á nkoḡ ní mín mékōlē ne nkoḡ ní sé mé ekóólé.

Nkabted ní kálag

Ndibned 1.1-8

Ndóg e'só ne kálag eche béténlé mwembé saámbé 1.9-3.22

Nhíbe ní kálag míme ríwóó e'diben saámbé 4.1-8.1

E'loḡ saámbé 8.2-11.19

Dragone ne nyam ébe 12.1-13.18

Ndóg híin 14.1-15.8

E'bwog bé melingá mé Dyöb saámbé 16.1-21

Dyöb ábébté Dyad á Babilon, nyam ekwedé nzum, nkal e'dəədəḡ a metóm, ne Devəle 17.1-20.10

Mbakú e asóg 20.11-15

Nkoḡ ní mín mékōlē, nkoḡ rísé mékōlē, Jerusalem a ekóólé 21.1-22.5

Nsogtēn 22.6-21

¹ Enén kálag ehóbe mekan míme mébenléd míme Yesue Krístəə ábéle boḡ mébyéen. Dyöb dēmbē mó mímén mekan aá mébyéen ábel boḡ álūmed abē bembəlede mam míme mékwóge abenled. Krístəə ambēl awē mbəlede, Jone abíí mímén mekan alóm áde ánlōmmē ángel áwē. ² Jone mó-'e anhób mam mésyāal ngáne ányinnē. Mmén mam móō ánhōbpē t̄ngene nkalan míme ríhúú ne Dyöb, ne mbóḡ echē ámbīdtē Yesu Krístəə. ³ Nnam ríbē ne kénzée awē aláá' enén kálag ábel boḡ bad bēmpēe bēwóg mímen nkalan t̄ngene mekan míme mébenléd. Nnam ríbē-'e ne kénzée awē awóge míme nkalan boḡ ahíd-te mam míme méténlédé á kálag-tē wén. Pónde emaa abé benben echē mímén mekan mésyāal mébenlédte.

Jone alómmé mwembé saámbé melentēn

⁴ Me Jone, ntenle mwembé saámbé míme rídé á mbwóg e Esia. Nsimé ne nsaj ní Dyöb ríbē ne nyé. Dyöb áde áde, áde démbē, ne áde débē, ne e'dəədəḡ saámbé bélómmé nyé nsimé ne nsaj. Abē e'dəədəḡ é'dé á'sō bé atii dé nkamlēn ádyōb. ⁵ Yesu Krístəə mómpē alómmé nyé nsimé ne nsaj. Mó adé ane awē ahóbe mbále t̄ngene Dyöb nyaa echē débíí bán edé mbále. Mó abédé mod a'só awē ansébé apuu, abé-'e nkamlēne a k̄ḡ é nkōḡsé.

Adəó syānē, abelé-'e mbéb méekamlánné syānē ámpē, asyog áde ásyóge míme mekií a nló mímed. ⁶ Abelé syānē nēe beprise ábe bēbenle Dyöb eche Sāḡ awē akamlan bó. Eche ehúme ne míme nkamlēn ríbē abé ne abé. Ebē nē.

⁷ Nyénəne', āhūē' ne mbag, mod-té-'e ānyīn mó, káshne bad ábe bēmbēl boḡ awé, abome áde bēmbomēé mó á awog. Metúmbé mé nkōḡsé mésyāal-le mélēb mó. Nē dēn dōó ébēē, ébē nē.

⁸ Sáj Dyöb á Ngumε ahóbé aá, “Me-εé ndé Alfaa mbé-’ε Omégaa.” Mó adé Dyöb áde áde, áde démbē ne áde débē.

Jone anyiné Krístəə á ndóg-te

⁹ Ndíi Jone, awen mwānyan. Ndé nhóg awē mómpē adé melemlen ngáne nyé ákanj nlem áwesen metake nĩme mépiide bad ábe bédé á nkamlen nĩme Yesu Krístəə. Bēmbané me á mbwóg echē mendib mélājnédé eche béchəgεé bán Patmās áyāle menkāl Eyale é Dyöb rílaá-’ε bad mekan nĩme rinyíné tñgεene Yesuε. ¹⁰ Edəádəñ éche Esáá ěmpíi me á Epun é Sāngú.* Menwóg ehób é ngine ébidé me ámbid, émbē néε esaád é elon. ¹¹ Enhōb aá “Mam nĩmé ényíné, tel mó á kálag-té, élóme nĩmén mwembé saámbé nĩme rídé á Efesus, á Semaina, á Pegamum, á Tiatira, á Sadis, á Filadelfia ne á Laudesia.”

¹² Dóo ríkunné ānyín ehób eche éhóbé’áá áwēm, bonj rinyínē metii nĩme bēbánné etrúkāj āmīn saámbé mé gól. ¹³ Atintē e nĩmē metii saámbé dóo rinyíné mod awē awágné moonyonj. Anhé mengombe nĩme méchábé kóəñ mēpē mó á mekuu-sé, awáá-’ε etūd é gól á tōl. ¹⁴ Esid é nló épúbé’áá mó féréd néε mbóm, mīd méchodné mó áte néε muú. ¹⁵ Mekuu mémbē mó néε ekii éche béchəgεé bán brōns eche bēhédé á dū bonj ébé byánán épene’ áte, ehób-pe édumé mó áte néε mendib nĩme mēsobpe’. ¹⁶ Betintine saámbé bēmbē mó á ekáá émbáá, páá e nsəl mībe echē ekóbpe bwāmbwam ebíd mó á nsəl-tē, e’só-’ε é’pene mó néε enyēn éche étōmtan apen.

¹⁷ Ade rinyíné mó, menkwē mó á mekuu, mbé néε mod awē awédé. Dóo ábánné me éche ekáá émbáá á yāl bonj áhōbē aá “Weebáá’, me-εé ndé Mod a Mbooted mbé-’ε Mod a Asóg. ¹⁸ Me-εé ndé ane awē adé alongé. Menwé bonj bəəb ndé á alongé abé ne abé. Nwóo nkamlen āmīn e kwééd nwōñ-ge āmīn e mbwóg e kwééd. ¹⁹ Bəəb-pəó tēl mekan ásē nĩme ényínεé, nĩme mébenlad bəəb ne nĩme mébenléd. ²⁰ Kun e e’koñnéd echē edé tñgεene betintine saámbé ábe bédé me á ekáá émbáá ne metii mé etrúkāj saámbé me gól edíi nēn: Betintine saámbé bédii ángel é mwembé saámbé, metii mé etrúkāj saámbé-’ε médii nĩmē mwembé saámbé.”

2

Jone alómmé mwembé mé Efesus póle

¹ Ane awē anwágén moonyonj anláá me nēn aá “Telé ángel echē edé á mwembé nĩme rídé á Efesus nēn wεé, Mod awē awánlε betintine saámbé áwe ekáá émbáá awē akag átintē e metii mé etrúkāj saámbé mé gól mó alómé enēn póle. ² Mbíi mekan nĩme nyébélé. Mbíi meé nyétédé ntū bwāmbwam, mbíi-’ε meé nyēkaá nlem áwesen. Mbíi ngáne nyéehelεé e’bébtéd é’ bad akob, mbíi-’ε ngáne nyébélé bonj nyéchēm bad ábe béchágé yāl bán bédé bembapεε bé nlomag áde béesaá, bonj nyédibéd-tε bán bédii bekal bé’dəádəñ bé metóm. ³ Mbíi meé nyéwεsan ne e’kanj bé nlem, nyékude-’ε metake á dīn ádēm, bonj kēnē nlem rilyágé ríwúú nyé ábum ngáne nyéhídeε me. ⁴ Bonj nhóbe áyāl echēn nēn meé, nyéédəə’ε me bəəb ngáne nyénsēbēε me adəñ. ⁵ Bəəb-pəó, nyébēn nyékoñ anyín nyaa echē nyépédé akwε. Nyétεde áden abé dé mbéb nyébele mekan nĩme nyébélé’áá áde nyéboótédé Yesuε ahíd. Nzé nyéētεdte áden abé dé mbéb, né mēpē áwēn nhúd áden atii dé etrúkāj á e’dii. ⁶ Bonj dyam á bwām áde nyébeleé ádíi, nyéētimtεé mīd áyāl wεε mam nĩmé bad bé epepé ábe Nikolausε ábe mémpē méetimtεé mīd áyāl. ⁷ Kénzεé awē awóo metúu, áwóge chōm éche Edəádəñ élanjεé mwembé. Kénzεé awē atómé mekan mé ebébtéd áte, mēbe mó kunze ádyé epum é bwel éche ébele bad bēbé á alongé á ngíndé, éche é’kwoge á Paradis.”

Jone alómmé mwembé nĩme rídé á Semaina póle

⁸ Anláá-’ε me ámpē aá, “Telé-’ε ángel echē edé á mwembé nĩme rídé á Semaina nēn wεé,

* **1:10** Epun é Sāngú ébédεε melemlen nēngáne mbwε rí Sōndé.

“Mod awě adé mod a’só abé-’ε mod awě adé mod a ndim̄t̄en, awě anwé bon abé á alongé ámpē, mó alómé enén póle. ⁹ Mbíí mīmēn metake mbíí-’ε meé nyédíi betóótókē bé bad, bon kénē nyédíi beh̄on bé bad. Mbíí e’bébtéd é’ mam ábe bad ábe beh̄obe bán bédé bad bé Israel kénéε béesaá, beh̄obeé nyé áyāl. Bédíi bad ábe bédé bad ábe Satanε ké’ε bad ábe bédé áwē echoŋ. ¹⁰ Nyéebáá’ metake míme méhúε’ nyé á’sō. Nl̄ange nyé meé, Satanε ábēl béhē nyé donge á bad á mbw̄og, wéε nyékudté metuné áyāl e epun dyōm. Abel nē ákag áden adúbe. Ké nyéwāg ké wúēn, nyébē nyédúbe me. Nzé nyébelé nē, né me-’ε mēbe nyé alongé áde déemaá’ nēngáne nsábe mí mod awě atōmbwéné. ¹¹ Kénzée awě awóó metúu áwóge’ chōm éche Edáád̄aŋ élan̄geε mwembé. Bad ábe bétómé mbéb áte béewaá kwééd e edáád̄aŋ.”

*J̄one alómmé mwembé
nĩme rídé á P̄egamum póle*

¹² Anláá-’ε me ámpē aá “Telé ángel echē edé á mwembé míme rídé á P̄egamum.

“Anε awě awánlé páá e nsal níbe echē ekóbpe’, mó alómmé nyé enén póle. ¹³ Mbíí wéε nyédyε’é, wéε Satanε míme nkaml̄en rídíi. Nyébē nyésum nlém áwēm. Nyémbé nyédúbé me ne nlém nhóg ké á pónde echē Antipasε. Antipasε ambíd me mbón e mbále, bēnwū’ú’é mó átíntē echēn wéε Satanε ádyεε’é. ¹⁴ Bon nwóó nguse e mam áhób nyé áyāl. Baahóg bédé átíntē echēn ábe beh̄íde ayáge áde Balame. Balame mó anlúméd Balage ngáne ás̄léd̄tē bad bé Israel á mbéb-te adyé áde bédyágé’áá medyé míme bébágé’áá myōb mémpēe néε mende, ambēl-le békābē mesón. ¹⁵ Chōm émpēe éche níwōŋné nyé édíi nēn bán, baahóg bédé átíntē echēn ábe beh̄íde adúbe áde Nikolausε ayágtεé. ¹⁶ Né-ǎǎ, nyéte de áden abé dé mbéb. Nzé nyéētεdte, né mēwāmsēn ape áwanen abē bad, mbenléd páá echē ebídé me á nsal áwanen abē bad. ¹⁷ Kénzée awě awóó metúu áwóge’ chōm éche Edáád̄aŋ élan̄geε mwembé. Bad ábe bétómé mbéb áte, mēbe bó mána míme ríkōŋnéde bó, mēbē-’ε bó aláá áde ápúbe’. Am̄in e áde aláá, bétélé d̄in dék̄ǎǎlé áde modmod éebíi’é étōmēé mod awě bébeé áde aláá.”

*J̄one alómmé mwembé
nĩme rídé á Tiatira póle*

¹⁸ Anláá me ámpē aá, “Telé ángel echē edé á mwembé míme rídé á Tiatira nēn wéé,

“Me Mwān a Dyōb awě m̄id méchodnεé áte néε muú, mekuu-’ε mébé mó néε ekii éche béchagεé bán br̄ons bon ébé byánán echodne’. ¹⁹ Mbíí nsón míme nyébeleé. Mbíí edange éche nyéwánléné me, mbíí-’ε adúbe áde nyédúbpé me. Mbíí abele áde nyébenleé me, ne nlém míme nyékáá awεsen áde nyéwéséné. Mbíí-’ε nēn meé, nsón míme nyébeleé bōob, rítómé míme nyénsēbēē abel. ²⁰ Bon chōm éche r̄hóbeé nyé áyāl édíi nēn meé, nyéwεsen mmwaád awě béchagεé bán Jesεbele. Achage yāl aá módíi nkal é’dáád̄aŋ a Dyōb. Ayágtε’, ádogné ábēm bembaledε áde adúbe ákáb mesón ne ádyé medyé míme bébágé myōb mémpēe néε mende. ²¹ Mbagé mó pónde meé áte de mīmē mbeltéd mé mbéb bon eéhēdēē akáb dé mesón atεde. ²² Nyénōne’, mébwēm mó ne bad ábe ákábneé mesón á anōŋ dé nkole, békūd-te metuné mé ngíne. Mēbel nēn nzé béesóge mīmē mekan mé mbéb abel ne ane mmwaád. ²³ Mēwūū bad ábe beh̄íde chōm éche ayágtεé, mwembé r̄syāal-le méb̄t̄i nēn bán me-εé ndé ane awě abíi mewēm̄t̄en ne nlém mí moosyāal áte. Mod ké ahéé awě abelé mbéb né-’áá mékōgsēnnē mó.

²⁴ “Bon nl̄ange nyé bad ábe nyélyogé ásē á Tiatira, ábe nyéehídé áden ayáge, nyé ábe nyéeyágkē mekan míme béchagεé mekan mé kun mé Satan, meéhēdēē meé r̄taged nyé ámpē. ²⁵ Bon pen, nyébē nyésum nlém áwēm káōŋne áde mēpéé. ²⁶ Bad ábe bétómé mekan mé mbéb áte bon bēbelé-’ε mam míme r̄lan̄gé bó meé bēbel, káōŋ ne á asóg dé ádāb alongé á nkōŋsé te wēn, mēbe bó kunze ákaml̄en meloŋ mésyāal. ²⁷ Békaml̄en bad bé mīmē meloŋ ne ekáá éche éhyédé, békōgtéd-te bó áte ngáne mod ákōtadté mbeé é mōg áte. ²⁸ Melemlem ngáne echem Sāŋ ábágé me ngíne, néε mémpē mébeé ngíne wéε bad ábe

bétómé mekan mé mbéb áte. Né-ᵛᵛ, áyāle bétómé mekan mé mbéb áte, mǝbǝ bó tintinε a mbwεmbwε. ²⁹ Kénzée awě awóó metúu, áwóge' chǝm éche Edǝǝdǝj élanǝgée mwembé.”

3

Jᵛnε alómmé mwembé níme rídé á Sadis póle

¹ Ane mod awě anwágén moonyon anláá me ámpē aá, “Telé ángel eche edé á mwembé níme rídé á Sadis nén wεé,

“Me awě nwánlé e'dǝǝdǝj é' Dyǝb saámbé, nwalé-'ε betintinε saámbé, me-εé nlómmé nyé enén póle. Mbíi nsón níme nyébelεé. Bad béhóbe nén bán nyédé á alongé, bon nyéesaá á alongé. ² Nyékábned. Nyêhεde mímēm nsón asóg dé abel, bon bᵛᵛb nyéwéd yǎl áte nyébel mó bwām, áyāle nnyíné nén meé mímεn nsón méekwǝgnedεé á'sᵛ abe ádēm Dyǝb. ³ Né-ᵛᵛ, nyékamtεn chǝm éche nyén'yǝgēē ne eche nyênwǝgkē, nyékoo chó, nyéte-de-'ε áden abé dé mbéb. Bon nzé nyékábne, né mǝpǝ nêngáne nchílb, nyéebíi-'é pǝndé eché mépεé. ⁴ Nyéwóó nguse é bad á dyad á Sadis ábe béewógté échab mbóté mbinde. Bébē ne me, béhé mbóté éche épúbe' áyāle békwǝgnédé. ⁵ Né-ᵛᵛ, kénzée awě atómé mekan mé mbéb áte, mómpē áwāá mbóté eché épúbe, melemlεm ngáne bó, méehúd-taá mó dǝn á kálag e alongé. Mǝhᵛb á'sᵛ abe echem Sǝj ne á'sᵛ abe éche ángel nén meé bédii ábēm. ⁶ Kénzée awě awóó metúu áwóge chǝm éche Edǝǝdǝj élanǝgée mwembé.”

Jᵛnε alómmé mwembé níme rídé á Filadelfia póle

⁷ Anláá me ámpē aá, “Telé ángel e mwembé níme rídé á Filadelfia nén wεé,
“Mod awě asáá abé-'ε mod a mbále, mó alomé enén póle. Awóó ngine ákamlεn nêngáne Dabidε ákámlánnaá. Nzé adǝbpé modmod éhēlēē adib, nzé adibé-'ε modmod éhēlēē adibe. ⁸ Mbíi nsón níme nyébelεé. Nǝn'é, ndǝbnédé wε ekob éche edé wε á'sᵛ-te, modmod éhēlēē-'ε chó adib. Mbíi meé ngine eché nyéwóó edé mwǝmpǝn bon kénê nyéhíde échēm eyale, nyéehóbεé bán nyéebíi'ε me. ⁹ Nyénǝne', bad ábe bédé echon éche Satanε, ábe béhóbe bán bédé bad bé Israel kénεε béesaá, bédii bad ábe békale metóm. Mǝbǝl bépē áwǝn, békwe wε á mekuu. Mǝbǝl-le bó moosyǝl bébíi bán ndǝá wε. ¹⁰ Ngáne édii bán nyéhíde échēm eyale éche nlanǝgé nyé meé nyékan nlem áwεsen metake, mémpē meékáó nyé á pǝndé e metake níme mépǝ á nkǝnsé, ákǝg bad bésyǝl ábe bédé á nkǝnsé-te. ¹¹ Nkwogé apε, nyédii nyésun nlem áwēm ábel bon modmod eékobné nyé mímεn nsábe. ¹² Bad ábe bétómé mekan mé mbéb áte, mǝbel bó akon á ndáb eché ádēm Dyǝb, béebíid-taá áwéd-te ámpē mbéd. Mǝtel bó dǝn áde ádēm Dyǝb áyāl, mǝtél dǝn á dyad áde ádēm Dyǝb, Jerusalem a ekóólé awě ahúú ne ádēm Dyǝb, ámǝn. Mǝtél-le bó ádēm dǝn dékǝlε á yǎl. ¹³ Kénzée awě awóó metúu áwóge' chǝm éche Edǝǝdǝj élanǝgée mwembé.”

Jᵛnε alómmé mwembé níme rídé a Laudesia póle

¹⁴ Anláá-'ε me ámpē aá, “Telé ángel eché edé á mwembé níme rídé á Laudesia, nén wεé,
“Ane awě adé Ebê nê, awě abele ngáne Dyǝb áhεdeé, abé mbón e mbále, mbwiined ne mó-'aá se á mbooted Dyǝb dēnhǝgkē chǝm ésyǝl, mó alomé enén póle. ¹⁵ Mbíi nsón níme nyébelεé. Mbíi meé nyéehóó'ε nyéehūnnē-'áa. Nyêmbé nyéhóó' ké'ε nyéhunne'. ¹⁶ Né-ᵛᵛ, ngáne nyédii etǝné, nyéehóó'ε nyéechodté-'aá, mébidéd nyé áwēm nsal tē. ¹⁷ Nyéhóbe nén bán nyédé nhǝn, nyéwóó bwēm é'syǝl, nyé bán nyéetógéé-'ε chǝmchǝm. Bon nyéebíi'ε bán nyédii bad ábe bétómtan atag ábe békóbténé etyǝg, ábe bédé atóg, ábe békwe dé ndím, bábé-'ε nsób. ¹⁸ Né-ᵛᵛ, nlébe nyé nén meé nyéchan gól áwēm eché bétómté á muú-te, ábel nén nyébê nhǝn. Nyéchan-ne mbóté áwem éche épúbe nyéwáa chó, ábel bon e'sǝn ábe mímεn nsób nǝpεεné, béenyǝnnād. Nyéchan-ne dyǝg áwēm áde

nyéwōgēdtē á mǐd âbel boŋ nyényinne'. ¹⁹ Bad ábe nǐdǎá nkānne bó áte nǐkōgsān-ne bó. Né-ǎó, nyéwōŋ kán nyétede-'ε áden abé dé mbéb. ²⁰ Nyénone', ntyéémé á ekob nkume-'ε chó. Kénzée awě awóge me ehób boŋ ádībē ekob, mēsōl, ndyé ndyééd ne mó, mó-'ε adyé ndyééd ne me. ²¹ Bad ábe bétómé mekan mé mbéb áte, mēβε bó kunze ádyεε ne me á atii dé nkamlen, melemlem ngáne mmēn ámpē méntōmmē bad bé ekoyí áte boŋ nǐdyēē ne echem Sǎŋ áwē atii dé nkamlen. ²² Kénzée awě awóó metúu áwóge' chōm éche Edǎádǎŋ élāŋgēé mwembé."

4

Jōne anyiné atii dé nkamlen áde áde ámīn

¹ Ambíd enén dǎó nnyíné ndóg empée. Mennyín ekob ádyōb éche édíbnédé. Dǎó nǐwóge ehób éche ésébpé ahób áwēm, ébédé née elon, élāŋgēé me nén aá, "Hyǎg ámīn hén, mēlūmēd wε mekan nıme métāŋgéné abenled ámbíd e enén pǎndé." ² Abwōg-ábwōg dǎó Edǎádǎŋ é Dyōb épíídé me. Hē dǎ-'aá nnyíné atii dé nkamlen, nnyínē-'ε ngáne mod ádíídé dǎ. ³ Ane mod awě andíí ádē atii dé nkamlen, yǎl epené'aá mó áte née meláá nıme béchāgēé bán jáspa ne kanélian. Ngubélen-ne ámpē enlāŋnéd atii dé nkamlen. Ene ngubélen epené'aá áte née aláá áde béchāgēé bán emeran. ⁴ Metii mé nkamlen mémpēe móom méβε ne méniin mēnlāŋnéd ádē atii dé nkamlen, bad bémbáá-'ε móom méβε ne béniin bēndíí nımé metii mé nkamlen. Bénwāā mbóté éche épúbe béhé-'ε e'kóté bé nkamlen é' gól á nló. ⁵ A atii dé nkamlen hē, emwεdmwεd ébídé'aá, e'saád ébīde', dyōb-pe ákumé áte. E'kag saámbe ábe é'chodne' é'bédé á'sō ábe ádē atii dé nkamlen. Ábe e'kag saámbe é'díí e'dǎádǎŋ é' Dyōb saámbe. ⁶ Chōm empēe ébédé á'sō ábe ádē atii dé nkamlen éche émbē née edíb é nkwě éche ewágne dyené boŋ ényinné'aá áte.

Nyam éniin enlāŋnéd ádē atii dé nkamlen ped ésyāāl éniin. Mǐd mébédé bó yǎl esyāāl, á'sō ne ámbíd. ⁷ Nyam e'só ebédéεe née ngii, nyam echē elónténé éβε ebédé née nyag, echē elónténé éláán enwōŋ e'só é' moonyon, echē chó-'ε elónténé éniin embé née mbye awě apumme'. ⁸ Echē nyam éniin téé, enwōŋ mepab ntóób, mǐd-te ménlōn bó yǎl esyāāl, kǎŋne á mepab-tē. Békóné'aá bwēm nkuu ne mǐte ésebán békōmme áte. Békóné'aá bán,

"Sǎŋ Dyōb á Ngume, asáá, asáá, asáá.

Mó ambé, mó adé, mó-'aá āpě."

⁹ Echē nyam éniin ékōnne ane awě adíídé atii dé nkamlen mó awě adé á alongé abé ne abé. Békōnnē mó nkāŋgé nıme nǐbage mó ehúmé, edúbé ne mesáŋnen. ¹⁰ Pǎndé echē békónéé nē, ábē bad bémbáá móom méβε ne béniin bēnkwxé ásē á'sō wéε ane awě adíídé atii dé nkamlen, awě adé á alongé abé ne abé, bébagé mó edúbé, bébwēm ábab e'kóté bé nkamlen á'sō ábe ádē atii dé nkamlen békōnē bán,

¹¹ "Awεd Sǎŋgwéé ne ádεd Dyōb, ekwōgnédé

ǎkud ehúmé, edúbé ne ngíne,

áyāle nén wε-εé ehāgé bwēm é'syāāl,

mmōŋ-εé etíídé áhāg bó ne âbel é'bē."

5

Mwǎn-a-Ndyōŋ nı mbód mó akwōgnédé ádibe nhıbe nı kálag

¹ Héε nnyíné nhıbe nı kálag á ekáá émbáá éche ane awě adíídé atii dé nkamlen. Mmē nhıbe nı kálag, bēntel mó bwēm áyāl ped ésyāāl éβε, bényāg bédīb-pe mó ne e'diben saámbe.* ² Dǎó nnyíné áŋgel e ngíne ehóbe ne ehób éche échāgkē aá, "Nzé-módé akwōgnédé ábóo e'diben boŋ ádībē-'ε nhıbe nı kálag áte?" ³ Boŋ ké ádyōb, ké á nkōŋse

* **5:1** E'diben saámbe é'bédéεe e'twé ábe bépennáá nhıbe nı kálag, mod awě adībpe'aá-'ε bó abédéεe mod awe ene kunze émbagnédte.

ké'ε á mbwóg e baásē, modmod eebédεé awě ahelé'áá nímê nhíbe ní kálag adibe áte ké'ε ânɔn mó áte. ⁴ Menchií bwámbwam áyāle nén bénkényinné modmod awě akwōgnédé ádibe nímê nhíbe ní kálag áte ké'ε ânɔn mó áte. ⁵ Dóo mod ambáá nhóg álāngεé me aá, “Weéchyēē'. Nɔné', Ngii-e-nyame awě abídé á túmbé e Juda, á mbyaa nime kâη Dabidε atómé nzum áte. Ahεle ahúd-te ábê e'diben saámbé, ádíbe-'ε nímê nhíbe ní kálag áte.”

⁶ Dóo rínyiné Mwān-a-Ndyɔη ní mbód atyéémé átíntê e atii dé nkamlɛn ne échê nyam éniin, bad bémbáá bélāñnéde mó. Mmê rídyɔη ní mbód mémbē néε nime béwúú. Ménwōη meséb saámbé, ne mǐd saámbé. Mmê mǐd saámbé móo médé e'dáádɔη é' Dyōb saámbé ábe Dyōb álómé nkōηsé áte rísyāāl. ⁷ Ane Mwān-a-Ndyɔη ní mbód ankě nhíbe ní kálag atéd á ekáá émbáá éche ane awě andií atii dé nkamlɛn. ⁸ Ade átédé nê échê nyam éniin ne ábê bad bémbáá móom mébe ne béniin, bēnkwē ásē a'só wéε ane Mwān-a-Ndyɔη ní mbód. Abê bad bémbáá bó mod té anwálé rílendε ne kúmbe é gól, elón e'twé áte. Abê e'twé é'dií mekáne mé bad bé Dyōb. ⁹ Bénkōn nkāηgé mékōālē nén bán,

“Ekwōgnédé átéd nhíbe ní kálag,
ne ádibe e'diben ábe bēndibpé.
Ekwōgnédé áyāle nén bēnwūū wε,
ékōdnéd-te bad bé Dyōb ní mōη mekií.
Ebelé bétímé bad bé Dyōb.
Bémbíd metúmbé ne metúmbé,
béhóbé mehób nyaa ne nyaa,
bébíd meloη ne meloη,
bébé-'ε ndín é bad ésyāāl.

¹⁰ Abelé syánē beprise ábe bébenle ádεδ Dyōb,
békamlán-ne á nkōηsé.”

¹¹ Dóo rínóné ámpē boη ríwōgē ehób é' ángel biíb, éláñnéde ádé abwóg dé atii dé nkamlɛn wéε échê nyam ne bad bémbáá bébédé. Echê ángel ébédé e'kálé ne e'kálé, e'dun ne e'dun. ¹² Bénkōn ne ehób éche échágkē bán,
“Mwān-a-Ndyɔη ní mbód nime bēnwūū'ε
akwōgnédé ákud ngíne, nhɔn, debyéé, ngum,
edúbé, ehúmé ne mekenag.”

¹³ Dó-'aá ríwógé nhagtéd rísyāāl nime rídé ádyōb ne á nkōηsé, á mbwóg e baásē, á edíb é nkwē-te, bwēm ésyāāl ábe é'dé áwēd-te békóne bán,
“Mekenag, edúbé, ehúmé ne ngum
bébê ne ane awě adiídé atii dé nkamlɛn,
bébê-'ε ne Mwān-a-Ndyɔη ní mbód, abé ne abé.”

¹⁴ Echê nyam éniin éhóbé'áá bán, “Ebê nê.” Bad bémbáá-'ε bēnkwē ásē bébagé-'ε mó edúbé.

6

Jōne anyiné Mwān-a-Ndyɔη ní mbód adībpe e'diben ntóób

¹ Dóo rínyiné ane Mwān-a-Ndyɔη ní mbód adībpe ediben ehóg átíntê e e'diben saámbé. Héε ríwógé nyam póg átíntê e échê nyam éniin éhōbē aá “Hyǎg!” Ehób ébédé chó néε dyōb ákume áte. ² Héε rínóné boη rínyinē hósε eché épúbe'. Mod awě andií chó anwálé épweεε bébe-'ε mó ekóté e nkamlɛn. Abédé mod awě ayōgkē nzum atóm áte akagé'áá-'ε áke détom nzum émpēe áte éche áwanné ne bad bé ekoyí.

³ Dóo rínyiné ane Mwān-a-Ndyɔη ní mbód adībpe ediben éche élónténé é'be. Dóo ríwógé nyam eché élónténé ébe, átíntê échê nyam éniin ehóbe aá, “Hyǎg!” ⁴ Héε hósε empée, eché eyage bwámbwam, ébídé áwed. Bēmbě mod awě andií chó kunze bán áhūd nsan á nkōηsé-te ábel boη baányoη béwúé' nhóg ne aníníí. Bēmbě-'ε mó sánkalaa a nkwáté.

⁵ Ade rınyıne ane Mwän-a-Ndyoŋ mı mbód adıbpıe e'dıben ábe é'lónténe é'láán, dáo rıwógé nyam eché élónténe éláán, átınté e éché nyam éniin ehóbe' aá, "Hyäg!" Héε rınyıne hóse eché ehıne'. Mod awě andıı chó anwálé kilo á ekáá. ⁶ Dáo rıwógé ehób nēŋgáne ehób éche ébıde átınté e éché nyam éniin, ehóbe nén aá, "Asii á ngun ahóg ngēn áyāl e nsábe mé nsón mé epun é bın ne mesii mé báli meláán nıme méelele nkun áyāl e nsábe mé epun é bın. Boŋ pen mod eebébté möl ne mım."

⁷ Dáo ane Mwän-a-Ndyoŋ mı mbód adıbpé edıben éche élónténe é'niin. Héε rıwógé nyam eché elónténe éniin ehóbe' aá "Hyäg!" ⁸ Héε rınyıne hóse eché edé mbále. Mod awě andıı chó béchágé'áá mó bán Kwééd, Mbwóg e kwéédε-ε áhıde mó ámbıd. Bēmbě bó ngıne ákamlen eped é nkōŋsé ehóg átınté e'ped éniin. Bēnhōb bán ábenlad nkwaté, nzaa, nkole ne e'loo nyam áwúene bad, á nkōŋsé te.

⁹ Dáo ane Mwän-a-Ndyoŋ mı mbód adıbpé edıben éche élónténe é'taan. Héε rınóné á menyán mé e'twé sé, boŋ rınyıne' e'dáádəŋ ábē bad ábe bēnwū'é áyāle békálé'áá eyale é Dyōb bēhōbē-ε mam mé mbále tŋŋene Dyōb nyaa eche sébíı bán mbále chó edé. ¹⁰ Abé e'dáádəŋ é'hóbé'áá ne ehób éche échágké bán, "A-Sáŋ Dyōb a Ngum, wε awě esáá ebé-ε mbále, káŋse pónde ehéé wékāādtē bad bé nkōŋsé boŋ ékūn mekiı nımēd nıme bésyógé?" ¹¹ Héε bébágé bó mod téé mengombe nıme mépúbe', béléáá-ε bó bán bésine mwāmpın mı pónde, káŋ ne á pónde eche mesoŋgé mé baányan bé bembəlede ne baányan bé Krısto melōnnē, ábe bēnwū'é bōmpē melemlem ngáne bēnwū'é bó.

¹² Dáo ane Mwän-a-Ndyoŋ mı mbód adıbpé edıben éche élónténe ntóob. Héε rınyıne ngáne ndəob énáŋnéde ne ngıne, enyen-ne énhın bwāmbwam, ngon esyāal-le éyage' nēε mekiı. ¹³ Betintıne bēnhūn á nkōŋsé ngáne e'pum é' mel é'soodéé nchəle áde epub éságté alın á bwel. ¹⁴ Abobe dénnyoŋ nēŋgáne bédáá nhıbe rı kálag áte nıme bēnnyı'é áte. Mbəod ésyāal ne mbwóg ésyāal éche mendıb meláŋnéde bēnhıde á e'dıı. ¹⁵ Héε kŋ é nkōŋsé, ndəle é bad, bad bēmbáá bé sánze, behon bé bad, ngıne é bad, betŋ ne kunze békóŋgé yāl á pwóg é meláá tē ne á meláá nıme mébedé á mbəod mım. ¹⁶ Béchágé'áá mbəod ne meláá bēhōbē bán "Nyéhınted sé ámın nyékúten sé ábel boŋ ane awě adé á atıı dé nkamlen eenyıne sé, melıŋá mé Mwän-a-Ndyoŋ mı mbód-te méepııde sé. ¹⁷ Epun é ebébtéde éche nımāb melıŋá mébıdeé áwed émáá ape, modmod éehenlé-áá chó atŋŋen."

7

Bembəlede bé Dyōb békúde e'chem a'só é' mbəm

¹ Ade nē atómé, mennyın ángel éniin étyéémé á metóŋgé mé nkōŋsé méniin. Eché ángel énkəŋ metóŋgé mé nkōŋsé méniin nıme epub étóméé ábel boŋ epub étómé' á nkōŋsé, ké'ε á edıb é nkwě ké'ε tŋŋene bwel ké e'hóg. ² Dáo rınyıne ángel empée ebıde á ped eché enyen ébıdeé, awánlé e'chem é' Dyōb dé alongé. Héε ene ángel ne ehób éche échágké, échəgéé échıníı ángel éniin eche bébágé ngıne ábébed nkōŋsé ne edıb é nkwě ³ boŋ álāŋgē bó aá, "Nyéebébté nkōŋsé, ké'ε edıb é nkwě ké'ε mel, káŋne á pónde eché débādēε bembəlede bé Dyōb e'chem á mbəm." ⁴ Dáo rıwógé mesoŋgé mé bad nıme bébádté e'chem á mbəm. Bébédé Mbwókel ekələ póg, móom mé e'kále méniin ne e'kále é'niin. Mmē mesoŋgé mémbıd átınté e metúmbé mé alon á Israel mésyāal dyōm ne mébe. ⁵ Mesoŋgé mé bad nıme bēmbādēε ábē e'chem á mbəm á túmbé e Juda mébedé dyōm dé e'kále ne é'be. A túmbé e Ruben mébedé dyōm dé e'kále ne é'be, á túmbé e Gad mébedé dyōm dé e'kále ne é'be. ⁶ A túmbé e Ashε mesoŋgé mé bad mébedé dyōm dé e'kále ne é'be, á túmbé e Naftali mébedé dyōm dé e'kále ne é'be, á túmbé e Manase mébedé dyōm dé e'kále ne é'be. ⁷ A túmbé e Simıonε mesoŋgé mé bad mébedé dyōm dé e'kále ne é'be, á túmbé e Levi mébedé dyōm dé e'kále ne é'be, á túmbé e Isaka mébedé dyōm dé e'kále ne é'be. ⁸ A túmbé e Zεbulon mesoŋgé mé bad nıme bēmbādēε e'chem á mbəm mébedé

dyôm dé e'kálé ne é'be, á túmbé e Josεb, mébédé dyôm dé e'kálé ne é'be, mébé-'ε á túmbé e Benjamin dyôm dé e'kálé ne é'be.

Nsábe níme bad bé Dyōb békudté

⁹ Ade nén átómé dōó rínyiné nkúú mí bad. Bēmbuú áte nyaa echē modmod éehēle'aá bó atón. Bémbíð melon ne melon, bémbíð metúmbé ne metúmbé, bēbé nyaa é bad ésyāāl bēhōbē-'ε mehób nyaa ne nyaa. Bentyēēm á'sō bé atii dé nkamlēn ne é' Mwān-a-Ndyōn mí mbód. Bēnhē mengombe níme mēpúbe' bēwálé-'ε e'kikag é' mií á mekáá. ¹⁰ Béhóbé'áá ne ehób éche échágkē bán, "E'soosōn é' baányōn é'húε ne áδεð Dyōb, Dyōb áde ádííde atii dé nkamlēn, é'húε-'ε ne awe Mwān-a-Ndyōn mí mbód." ¹¹ Bad ábe bēnlōnéd áde atii dé nkamlēn bēbédéε ángel ésyāāl, bad bēmbáá, ne échē nyam éniin. Bēnkwx̄ ásē á'sō bé atii dé nkamlēn bēbagé-'ε Dyōb edúbé. ¹² Béhóbé'áá bán, "Ebê nê! Nnam, ehúmé, debyéé, meságnēn, edúbé, ngine, ne ngum bēbê ne áδεð Dyōb abé ne abé! Ebê nê."

¹³ Dōó mod ambáá nhóg áσεðtéε me aá ken, "Benzéé bēn ábe bēwáá mengombe níme mēpúbe'? Héé bēbíde'?" ¹⁴ Mentimtén mós meé, "A-sán, wε-εé ebíí." Dōó álāngεé me aá, "Abēn bad bōó bétómé metake me ngine áte; bēwóbpé rímāb mengombe ne mekií mé Mwān-a-Ndyōn mí mbód, bēpúbté mós. ¹⁵ Né-'áá ábélé bon bēbé á'sō bé atii dé nkamlēn á Dyōb, bēbagé-'ε Dyōb edúbé nkuu ne mūte áwe ndáb e mekáne. Ane awē adé á atii dé nkamlēn, adé áhed pónde ésyāāl ānōn bós. ¹⁶ Nzaa éewaá bós ámpē mbéd, píð-te ámpē éekóbpé bós mbéd. Enyēn éebábédte bós, béewóg-kaá e'chode bé ekíde é' ngine. ¹⁷ Ayāle nén ane Mwān-a-Ndyōn mí mbód awē adé áfínté e atii dé nkamlēn, mwēn ānōn bós. Alyāgēð-te bós wēε mendíb níme mbíde á n'yélé níme mbage' alongé médíí. Dyōb-pe ámpē dépīnē bós mēsod mésyāāl á mīð."

8

Mwān-a-Ndyōn mí mbód adíbpé edibēn éche élónténé saámbé

¹ Dōó ane Mwān-a-Ndyōn mí mbód adíbpé edibēn éche élónténé saámbé. Ade adíbpé chós, ekíde énhōó áte ádyōb, dyam-éε áde eped é háwa. ² Héε rínyiné ángel saámbé éche étyéémé á'sō e' Dyōb, bēbágé bós e'lon saámbé.

³ Dōó rínyiné ángel empée epedé, etyéémé á'sō é' menyán mé e'twé, awánlé ðīε á gól áde béhyānté e'twé áte. Bēmbud mós e'twé abe bán áladtēn mekan mé bad bé Dyōb bēsyāāl ábe mende á menyán mé gól. Mmē menyán mébédé á'sō bé atii dé nkamlēn. ⁴ Mwēntud mbíde'áá ayāl e e'twé ábe ángel énwālēε, níkäg ámīn ne mekáne níme ene ángel ékánádtáá bad bé Dyōb. Ene ángel entyéém á'sō é' Dyōb. ⁵ Héε ene ángel étédé kúmbe eche e'twé é'bédé áte, atéd muú níme mémbíð á menyán mé e'twé, alónéd áwēð-te, bon ásyōg á nkōnsé. Nén dēmbel dyōb ákumé áte e'saád ébide, emwēdmwēð étóme, ndōb-pe éñōnād.

Ángel etós e'lon bé'só é'niin

⁶ Dōó échē ángel saámbé éche énwālē e'lon saámbé ébōnséné átōn ábē e'lon.

⁷ Ángel e'só entōn échē elon. Héε meláá mé mbúú ne muú níme méládténé ne mekií bēbóótédé asoo á nkōnsé. Eped ehóg áfínté e'ped bé nkōnsé é'láán émmad ahyán. Eped é ahín é mel ehóg áfínté e e'ped é'láán ne byaá é'syāāl bēmmad ahyán.

⁸ Ángel eche élónténé ébe entōn échē elon. Héε chōm éche éwágné nēε sánkalaa a mbōð echē ehyáá' éhúné á edib é nkwx̄ te. ⁹ Eped e edib é nkwx̄ ehóg áfínté e'ped é'láán, éntīm mekií. Donje ahóg-ke áfínté e monje meláán mé bwēm ábe é'dé á alongé bēnwē á edib é nkwx̄-te wē. Donje á stíma ahóg-ke áfínté monje meláán éche ébédé á edib é nkwx̄ te wē chōmpē émmād abéb.

¹⁰ Ángel echē élónténé é'láán entōn échē elon. Héε sánkalaa a tintine awē achōdné'áá nēε ekag ábíde ádyōb, ahún ámīn e eped ehóg áfínté e'ped bé e'díb é'láán ne ámīn e mendíb

nĩme mébídé' á n'yélé. ¹¹ Dĩn áde ane tintine ádíi “E'chəə.” Eped é mendib ehóg átíntê e e'ped é'láán, é'chə́'áá. Bad híin ábe bémwē nĩmē mendib bēnwē áyāle nēn méchə́'áá.

¹² Angel echē elónténé éniin entónj echē elonj. Dóo chöm ébómé eped é etondεε ehóg átíntê e'ped é'láán, ébōm eped é ngon ehóg átíntê e'ped é'láán, ébōm eped é betintine ehóg átíntê e e'ped é'láán. Nê dēmbēl eped ehóg-téé átíntê e'ped é'láán ábe ábén bwēm bēnkwe ehíntén. E'nyínen bé ekíde bēnkēmbáá á eped é múte ehóg átíntê e'ped é'láán, bēnkēmbáá-'áá á eped é nkuu ehóg átíntê e'ped bé nkuu é'láán.

¹³ Dóo rínóné bonj rínyínē' mbyε apumme se ádyōb te álēbpē-'ε ne ehób éche échógkē áá, “Medim, medim, medim mébē nē bad ábe bēdyé' á nkōjsé á póndé eche échíníí ángel é'láán étōngē ábāb e'lonj, ábe bēkwógé atónj.”

9

Elonj éche elónténé é'taan

¹ Angel echē elónténé étáan entónj echē elonj. Dóo rínyíné tintine abídé ádyōb ahún á nkōjsé. Bēme mó e'kii bé echóg échē éewóo asóg. ² Andibé nsal mé echóg échē éewóo asóg. Mwěntud mémbid áwēd-te nĩme rídé nēngáne mwěntud nĩme nĩbídé á muú ní ngíne. Mmē mwěntud, mēmbēl enyēn éche épéné'áá éehelé'áá ekíde anyíned. ³ Dóo bengóméé bēbídé á mwěntud tē wē, bēsūd á nkōjsé. Bēmbē-'ε bó ngíne nēngáne bengaabobe bé mpwen ábe bédé á nkōjsé. ⁴ Bēnlāā ábē bengóméé bán bēebelé nkəákəə ké'ε byaa ké'ε mēl ebébtéd ké ehóg. Bonj bán bēbel ebébtéd dāsō wēε bad ábe bēwōo e'chem é' Dyōb á'sō é' mbōm. ⁵ Bēkēmbáá ábē bengóméé kunze áwúu ábē bad. Bonj bēmbē bó kunze átaged bó á etūn é ngon étáan dēmpen. Metake nĩme ábē bad bēwōgkē nzé ábē bengóméé béléde bó, mébē nēε metake nĩme mod ákudεε nzé ngabobe a mpwen alédé mó. ⁶ Á etūn e échē ngon étáan, ábē bad bēhēd kwééd bonj béenyínné. Bédənj bán bēwē, bonj kwééd ényəgéd, ebənj bó áyāl.

⁷ Ábē bengóméé bēmbēε nēε hōse éche bēbōjséné ákεen á bel. Bwēm ábe é'bédé bó á nló é'bédé nēε e'kóté bé nkamlen é' gōl, e'só-'ε é'bé bó nēε e'só é' baányonj. ⁸ Nyonj ebédé bó nēε nyonj é bebaád, mesonj-'ε mébé bó nēε mesonj mé ngii. ⁹ E'kíd é'bédé bó á təl ábe é'bédé nēε e'kii ábe bad bēwáá'ε ákúdtēn təl á póndé e bel. Ntəgag nĩme nĩmāb mepab mébélé'áá mbédé nēε ntəgag mé e'bambam ábē hōse híin édoléé áke á bel. ¹⁰ Bēnwōnj nkon bēwōnj-'ε nsyag nēε nkon ní ngabobe a mpwen. Mmē nkon mó-'áá ríwóo ngíne ábel baányonj ebébtéd á etūn é ngon étáan. ¹¹ Bēwóo kənj echē ekamlan bó. Ene kənj edíi ángel echē enəne' echóg échē éewóo asóg. Ade dĩn ádíi á ehób é Hibru bán Abadəne, ábē-'ε á ehób é Grikia bán Apolyəne (nē áde nēn bán mod awē abébte).

¹² Nēε medim mé'sō métómé ámbid enén, medim mémpēε mébe médii méhúε'.

Angel etóo elonj éche elónténé ntóob

¹³ Angel echē elónténé ntóob entónj echē elonj. Dóo ríwógé nēε ehób ébídé á metóngé méniin mé menyán mé e'twé mé gōl nĩme mébédé á'sō é' Dyōb. ¹⁴ Echē ehób élāngē ángel echē elónténé ntóob, echē ewánlé elonj nēn áá, “Huné ángel éniin éche Dyōb ábánné á mehanj á edib embáá é Yufretes.” ¹⁵ Ene ángel enhuné échē ángel éniin. Bēmmād bó abonjsen áwúu donje ahóg átíntê e monje mé bad méláán ene póndé chēn, échē epun chēn, ene ngon chēn nĩmē mwē mēn. ¹⁶ Bēnlāā mε mesonjé mé sánze éche édíídé hōse. Ebédé mbwókel é e'dun é'be. ¹⁷ Nēn dóo ményínnē échē hōse ne bad ábe bēdíídé chó á ndóg-te. Bad ábe bēndíi chó bēnwāā e'kii ábē bēwáá'ε ákúdtēn təl á póndé e bel. Ábē e'kii é'yágé'áá nēε muú, é'bē-'ε ebənj nēε blúu, é'bē-'ε ebənj nēε nsule. Nló mbédé échē hōse nēε nló ní ngii, muú, mwěntud ne muú nĩme rídé ebənj nēε nsule bēbídē-'ε chó á nsal. ¹⁸ Mmē medim méláán, nédē muú, mwěntud ne ebənj éche édé nēε nsule, ábe é'bídé'áá échē hōse á nsal bēnwūu donje ahóg átíntê e monje mé baányonj mé méláán. ¹⁹ Ngíne edé échē

hósε dásō á nsəl ebé-'ε á nkon. Mmāb nkon rídé née nyă, ne nló áyāl, bébenlad-te mó ábel bad ebébtéd.

²⁰ Moonyon aníní asyáál awě alyagé ásē awě nímé medim ménkênwúú'έ bénkêntédéé abele á myōb níme bën bébélé. Bénkênsógké e'dáádəŋ bé mbéb abele, bénkênsóg-kaá myōb mémpēe abele, myōb níme bébenlé gól, sílva, brōns, ké meláá, ké'ε hyōn, myōb níme méenyinnē', méewōgnē', méēhelé-'ε akε. ²¹ Béetēdte-'áa ádāb abel dé mbéb átimen Dyōb. Béētēdtēē awúú á bad, béētēdtēē akum á ngan, béētēdtēē akáb dé mesón, béētēdtē-'áa echíb.

10

Jone anyine ángel echě ewánlé mwă nhibe ní kálag

¹ Hê dōo rínyiné ángel e ngine empée ebíde ádyōb, esude' ásē, mbag élanjed mó, ngubélen-ne ebé mó á nló. E'só bémbē mó née enyen, mekuu-'ε mébé mó née mekon mé muú. ² Anwálé mwă nhibe ní kálag awě bédíbpé áte, ásūm ekuu é ekáá é mbáá á edíb é nkwx-te, ásūm-me ekuu é ekáá é emwēd á nkin. ³ Hée áhóbé ne ehób éche échágké éche éwagné ehób é ngii echě edume áte. Ade álébpé esaád, ngin saámbé ênkwentén ne ndumag. ⁴ Ade ékúme áte kumén, nhédé'áa chōm éche béhóbé abooted dé atel, bon ríwōgē née ehób ebíde ádyōb nén bán "Koó mekan níme ngin saámbé éhóbé, mébē kun, weétēlē' mó ásē."

⁵ Dōo ángel echě ményinnē née ásúme ekuu ehóg á edíb é nkwx-te bon ásūm-me échíníí á nkin átííde ekáá é mbáá amín ⁶ bon ámwāg melě á dīn á Dyōb áde áde á alongé abé ne abé. Mó áhágé nkon mí mín ne rísé ne edíb é nkwx ne bwēm é'syāāl ábe é'dé áwēd-te. Ene ángel enhób áá "Abébed á pónde ké ahóg déebáá ámpē. ⁷ Bon áde ángel echě elónténé saámbé étōngē éche elon, Dyōb débēl dyam áde ántīí'έ áá módbēl áde áde á e'konéd-te. Abēl ngáne ánlāá'έ ábē bembāledε, bekal bé'dáádəŋ."

⁸ Hée ehób éche ménwōgkē née ebíde ádyōb élanjéé me ámpē nén áá, "Kăg étêd nhibe ní kálag níme rídíbnédé áte níme rídé á ekáá é ángel echě etyéémé ne ekuu ehóg á edíb é nkwx échíníí-'ε ébé á nkin." ⁹ Dōo ríkíí wée ene ángel bon rílanjē mó méé ábe me ane mwă nhibe ní kálag. Dōo álánjéé me áá "Kōb nén, édyê. Achāád wε abum áte bon ányīn wε á nsəl née e'chuu." ¹⁰ Dōo ríkóbé mwă nhibe ní kálag áwe ekáá, ndyé-'ε mó. Annyīn me á nsəl née e'chuu. Bon áde nímáá mó amii, anchāád me abum áte. ¹¹ Dōo bēlanjéé me bán, "Etánjéné mekan ahób níme mébenléd ne melon híin, bad nyaa ne nyaa, mehób nyaa ne nyaa ne kân é bad híin."

11

Jone anyiné mbónjébe

¹ Dōo bēbágé me ntōŋ níme rídé née chōm éche béhəgnéé bwēm, bon bēlanjē me bán, "Kăg éhəg ndáb e Dyōb, éhəg-ke menyán mé e'twé, étōŋ-'ε bad ábe bēbage Dyōb edúbé áhed. ² Bon weéhəgē' eyáde pen áyāle nén bēbágé chó wée bad ábe bēebii Dyōb. Bédyaŋtéd Dyad áde Asáá amín á etūn é móom mé ngon méniin ne ébe. ³ Měbě échēm mbónjébe kunze áhób mekan níme mébenléd á pónde echě ehúε' á etūn é e'pun ekálé ehóg mbwókel ébe ne móom ntóób. Bēwāā-'ε mbóté é melebe." ⁴ Echén mbónjébe édíi mel mé menzab mébe ne metii mé etrukánjé mébe níme métyéémé á'sō ábe Sánjwéé awě akamlan nkōŋsé. ⁵ Nzé mod awémténé-'ε bó ebébtéd abel, muú níbíd bó á nsəl níme ríhyānte ábāb bad bé ekoyí nímād-te bó ásē. Nén dōo kenzéé awě awémténé bó ebébtéd abel bēwūú'έ mó. ⁶ Abén bad bēwóó ngine ákəŋ abobe amín ábel nén mbúú eechóg á pónde echě bēlanjéé bad mam níme Dyōb áhóbé áá mébenléd. Bēwóó-'ε ngine ábel e'díb é'tim mekií, bēwónjé-'ε ápəen medim á nkōŋsé pónde ké ehéé echě bédáá.

⁷ Ade bémăd-taá mam ahób nĩme bélómé bó ahób, ene nyam echě ebídé á echóg echě éewóo asóg ętyęēmēn bó nzum, etóm bó áte ewúú-’ε bó. ⁸ Mmāb ndim-me ménaá á nzii echě epoo’ á dyad ámbáá tē wée bēmbomée awab Sāngwée á awog. Béchəge ádē dyad á ngan-tē bán Sodom káa Egipto. ⁹ A etún é e’pun é’láán ne eped, bad bēbíd meloŋ ne meloŋ, metúmbé ne metúmbé, mehób nyaa ne nyaa, ne bad nyaa ne nyaa bēnōn nĩmāb ndim ésebán békwen-tan bán bélíme mó. ¹⁰ Bad ábe bédé á nkōŋsé bēwōgēn ábēn bad bēbe echab kwéed menyinje. Béchəg ngande, bēbāg-ke nhóg ne aníní nde álúmed menyinje. Bébēl nē áyāle ábē bekal-bé-e’daádəŋ bēbe bēpínádtáá bó metake bwāmbwam áde bēbédé á nkōŋsé te. ¹¹ Boŋ ámbíd e ábē e’pun é’láán ne eped, peme e alongé embíd wée Dyōb esól bó áte bēpuu bētyéem-me ámĩn. Mbwóg nĩ ngĩne ménkōb bad ábe bēnyĩn bó. ¹² Dóo ábē bekal-bé-e’daádəŋ bēwógéé ehób echě échəgkě ebídé ádyōb nēe élanjeé bó nēn aá, “Nyéhyag ámĩn hén.” Dóo bésólé á mbag-tē bēke-’ε ádyōb. Abāb bad bé ekoyí bēnyĩn nēe békagkě. ¹³ Abwōg-ábwōg ndəəb énaŋned ne ngĩne. Eped é dyad ehóg átintē e e’ped dyōm ábe ádē dyad ámbáá empāŋtəd áte. E’kálé e’ bad saámbé bēnwē áde ndəəb énaŋnedé nē. Mbwóg ménkōb bad ábe bēlyágé ásē, bēbage Dyōb á ngumε, mó awě adé ámĩn, edúbé.

¹⁴ Medim nĩme mélónténé mébe méntōm. Boŋ nəné! Medim nĩme mélónténé meláán mékwógé ape.

Angel etóó eloŋ echě élónténé saámbé

¹⁵ Angel echě elónténé saámbé entóŋ eché eloŋ. Dóo ehób éche échəgkě ebídé ádyōb éhōbē nēn bán, “Nkamlēn mé nkōŋsé rítímé nkamlēn nĩme awəd Sāngwée, Dyōb ne awě Krístəə, ákamlēn-ne á ngíndé ne á ngíndé.” ¹⁶ Hē dóo ábē bad bēmbáá móom mébe ne bēniin ábe bēdíídé metii mé nkamlēn á’sō é’ Dyōb bēkwédé ásē á’sō é’ Dyōb bēbage mó edúbé. ¹⁷ Béhóbé nēn bán,

“Sēságnéné wε a-Sāŋ Dyōb á Ngum, we awě edé ane ne awě ambé.

Sēságnéné wε áyāle ebēnlédé echōŋ ngum eboótédé akamlēn.

¹⁸ Bad ábe bēbenlé wε bēnlīŋ áyāle meliŋgá nĩmōŋ mé ngĩne mēmpě.

Póndé epedé echě békáadtéé bad ábē bēwédé.

Póndé epedé echě ábōŋ bembəledε, bekal bē’daádəŋ,

ne bad ábe bēbenle wε ábe bēbage wε edúbé, bad bésyāāl,

ken bad ábe bédé etógnén-ε ké’ε ábe béesě etógnén, wésābēē bó.

Ene póndé dóo wēbēbēdtē bad ábe bēbēbte bad á nkōŋsé te!”

¹⁹ Hē dóo rĩnyíné ndáb e Dyōb echě edé ádyōb nēe édíbnédé. A ndáb-te wē-’ε, nnyín Ntyág mé Melě. Emwēdmwēd étómáá, e’saad é’bídé’, ádyōb ákumé’ áte, ndəəb énaŋnád ásē, meláá mé mbúú mé ngĩne-’ε méhúne.

12

Jəne ányíné mmwaád ne dragəne

¹ Hē dóo e’chemléd é’ ngĩne é’bídé ámĩn. Mmwaád ambé awě eche mbóté émbēē enyēn, ngən chí-’ε ebé mó á mekuu sé. Ekóté é nkamlēn éche betintine dyōm ne bēbe bēdíí áyāl ebédé mó á nló. ² Ambé dyēm, ákwōg-ke achyáa. E’wε ne metake mé achád nĩme áwógé’áá mēmbēl akánéd awé ámĩn.

³ E’chemléd bé menyáké bēmpēe bēmbíd ámĩn. Dóo dragən ebídé táléd. Enkāl bwāmbwam, éyágé-’ε. Enwōŋ nló saámbé ne meséb dyōm. Nló téé ménwāā ekóté é nkamlēn. ⁴ Andolén nĩmē nkon donje ahóg átintē e moŋge mé betintine meláán ábe bēbédé ádyōb, abwém-me bó á nkōŋsé-te. Ene dragən entyéem mmwaád awě ahədé’áá achyáa á’sō-te ábel nēn nzé achyáá ádyē mó mwān. ⁵ Dóo ane mmwaád áchyáá mwān a mwēnchóm awě atāŋgéné meloŋ mésyāāl akamlēn ne ekáá éche éhyédé. Boŋ bēnsog mwān, békēēn mó wée Dyōb ádíí ne ádē atii dé nkamlēn. ⁶ Ane mmwaád antóm mehélé

á ehyánge wée Dyōb dēmbonjsénné aá bétōgen mó á etūn é e'pun ekálé ehóg mbwókél ébe ne móom ntóob.

⁷ Hê dōo nzum ékúmmé ádyōb. Maikεε bó éche ángel béntyēmēn ene dragōn nzum. Ene dragōn chó-'ε ámpē ne éche ángel bétyéémén bó nzum. ⁸ Boη Maikεε ne éche ángel béntōm ene dragōn ne éche ángel áte. Dragōne ne éche ángel bēnkēnwōngé etál ádyōb ámpē. ⁹ Dōo béhúnté ene sánkalaa á dragōn á nkōjsé-te. Ene dragōn chó ebédé ene nyā e'boód echē béchōgeé bán Devεε ne Satanε, awē adoge' nkōjsé nısyāāl. Bēmbwēm-me éche ángel ésyāāl ásē á nkōjsé nchoo ne mó.

¹⁰ Hê dōo nıwógé ehób éche echágké ébidé ádyōb éhābē nén bán, “Bōob-pōó, e'soosōn é' Dyōb é'pédé. Dyōb álúmté eche ngıne e nkamlēn nēε kāη. Awē Krıstəə álúmté echē ngıne bōob. Ayāle ane awē ahóbé'áá á'sō é' Dyōb nkuu ne mūte aá ábesyānē baányan bēbélé mbéb, béhúnté mó á nkōjsé. Abánáá bó mam áyāl á'sō é' Dyōb nkuu ne mūte. ¹¹ Mekıı mé Mwān-a-Ndyōη nı mbód ne mbōη e mbále echē bēbıd'é'áá bēmbēl bétóm Satanε áte. Bēnkwentén ké kwééd ákal eyale é Dyōb áyāle nkalaη nıme békálé'áá mbédé mbále. ¹² Né-ōó, mıne ne ábe bésyāāl ábe bédé áwed, bēnwōg menyınge. Boη ndutul ēbē ne bad ábe bédé á nkōjsé ne ábe bédé á edıb é nkwē áyāle nén Devεε asudé ásē áwēn ne melıngá mé ngıne ngáne ábíı aá eche pōndé edé esōη.”

¹³ Pōndé echē ene dragōn ényıné aá béhúnté mó á nkōjsé, embootéd ane mmwaád awē anchyáá mwān a mwēnchóm anan. ¹⁴ Boη bēmbē ane mmwaád mepab mébē nıme sánkalaa a mbyε, ábel nén ápume ápe hōm áde bēbōjséne mó á ehyánge, hōm áde ákudté ntōgén á etūn é mwē nıláán né eped, wée békəá'é mó wée ene nyā. ¹⁵ Dōo ene nyā ésádé ane mmwaád aléed á yāl. Adē aléed dēnsyōgé nēε edıb émbáá, ábel nén ehóod ane mmwaád. ¹⁶ Boη ndōob enwōngén ane mmwaád émıı edıb éche émbıd ene dragōn á nsəl. ¹⁷ Dōo dragōn élıηné ane mmwaád, boη ákäg ákumé' bel ne nchyáátén nıme ane mmwaád nısyāāl nıme nılyágé ásē, bad bésyāāl ábe bēbele ngáne Dyōb áhεdεé boη bēbıdē-'ε Yesue mbōη. ¹⁸ Dōo ene dragōn étyéémé á nkin mé edıb é nkwē.

13

Jōne anyıné nyam ébe

¹ Hê dōo nınyıné nyam ebıde' á edıb é nkwē-te. Ene nyam enwōη meséb dyōm ne nló saámbé, ewōη-'ε e'kóté bé nkamlēn dyōm áwe meséb mın. Nló téε ménwōη dın áde ásyāá' Dyōb. ² Ene nyam echē ményınnē embé nēε ebwé é ngə, nımē mekuu-'ε mékəl mébé-'ε nyōη áyāl nēε mekuu mé nyam e ahın echē ekaa' ewōη-'ε nyān éche échábé eche béchōgeé bán Bēε. Mmē nsəl mémbe nēε nsəl nı ngıı. Drāgōne ambē ene nyam eche ngıne, ábe-'ε chó áde atıı dé nkamlēn ne ngıne e nkamlēn. ³ Ene nyam enwōη nló nhóg nıme mémbe byánán nıkúde sıı echē empon chó awúu, boη sıı eched étım amaa. Yāl enkóm bad bé nkōjsé bésyāāl áte áyāle enén nyam, bébootéd-te chó ahıd. ⁴ Bad bēbágé'áá dragōne edúbé áyāle ambē ene nyam nımē nkamlēn. Bēbágé'áá ene nyam chómpē edúbé bēhóbé nén bán, “Nzé-módé adé nēngáne enén nyam? Nzé-módé ahεle atyéémén chó nzum?”

⁵ Bēmbē ene nyam kunze áhób e'yale é' kúmbe ne e'yale ábe e'syāá' Dyōb. Bēmbāg-ke chó kunze ábenled nımē nkamlēn á etūn é móom mé ngōn éniın ne ébe. ⁶ Dōo ene nyam énédté nımē nsəl áte boη ébootéd Dyōb asyāη. Ansyāη dın á Dyōb, asyāη abwóg á hōm wée Dyōb ádyεε'ε, asyēη-'ε bad bésyāāl ábe bédé ádyōb. ⁷ Dyōb dēmbē-'ε ene nyam kunze áwan nzum ne ábē bad, átóm-me bó áte. Ambē-'ε mó kunze ákamlēn metúmbé ne metúmbé, meloη ne meloη, mehób té ne bad nyaa ne nyaa. ⁸ Moosyāal awē adyεε á nkōjsé ábe chó edúbé. Bad ábe bēbeé chó edúbé bédıı bad ábe bétélé dın á kálag e alōngé e Mwān-a-Ndyōη nı mbód awē bēnwū'ε. Bēntel bó mın se á pōndé echē Dyōb dēnhāgké nkōjsé. Moosyāal awē adyεε' á nkōjsé ábe chó edúbé. Moosyāal awē bételeé mó dın á kálag e alōngé se á pōndé eche Dyōb dēnhāgké nkōjsé. Mwān-a-Ndyōη nı mbód awē bēnwū'ε mó awóó enén kálag.

⁹ Kénzée awē awóó metúu áwóge'. ¹⁰ Kénzée awe édíi nén bán atəngéné akε á mbwəg əkě á mbwəg, kénzée-'ε awē atəngéné awé ne nkwaté, nkwaté-'áá bēwūēnnē mó. Nén áhednad bán bad bé Dyöb bēwōŋ e'kanj bé nlém, béchəŋned-ε ngıne-ngıne ne eyale é Dyöb.

¹¹ Hē dóo rınyıne nyam empée ébıde á ndəb-tē, enwōŋ meséb mébe nēŋgane mwān-a-ndyōŋ mí mbód, éhəbē-'ε dyam née dragəne. ¹² Ebēnládtáá ngıne echē nyam e'só, ébelé-'ε áned áwe e'só-te dēn. Abelé-'ε nkōŋsé ne bad ábe bédé áwēd-te áá bēbage' ene nyam e'só edúbé. Ene nyam ebédée nyam echē enwōŋ sii echē empon chό awúu boŋ ene sii émaa. ¹³ Ene nyam echē elónténé ébe embəl mekan mé menyáké mé ngıne. Embəl muú mbıd ádyöb rıhún á nkōŋsé bad bésyāäl bényın-ne. ¹⁴ Andög-ke bad ábe bédé á nkōŋsé bésyāäl ne rımē mekan mé menyáké nıme ákúde kunze ábel. Abelé'áá-'ε nē á'sō wée ene nyam echē enküd sii boŋ ene sii épon chό awúu. Anláá bad áá bēbel edııdınge éche bēbageé edúbé éche éwagné nyam echē enküd sii e nkwaté boŋ ebé ebé á alongé.

¹⁵ Bēmbě nyam echē elónténé ébe kunze áhébe pemε e alongé á edııdınge é nyam e'só ábel nén échē edııdınge éhel dyam ahób éwúu-'ε bad bésyāäl ábe bēkwentene mó edúbé abε. ¹⁶ Ene nyam ennyágéd bad bésyāäl, ken bad ábe bédé etógnén ké'ε ábe béesě etógnén, nhən ne ntógetōke, ntāŋ ne kunze, áá bēhē bó e'chem áwab ekáá émbáá ké'ε áwab e'só émbəm. ¹⁷ Modmod eéhəle'áá chōmchōm achan ké'ε asóm ésebán awóó ábē e'chem. Abé e'chem é'bédée dın áde enén nyam ké'ε eche nómbε.

¹⁸ Nén áhedne debyée. Mod ké ahée awē awóó nsōŋten áhed áte chōm éche nómbε echē ene nyam édıı. Ene nómbε edıı nómbε e dın á mod. Ane mod eche nómbε edıı mbwókel ntóob ne móom ntóob ne ntóob.

14

Jəne anyıne Mwān-a-Ndyōŋ mí mbód ne ábē bad

¹ Hē dóo rınóné boŋ rınyıne' Mwān-a-Ndyōŋ mí mbód atyéémé á mbəəd eche bēchəgeé bán Zayəŋ. Bad bēbédé ne mó mbwókel ekále, móom mé e'kále méniin ne é'niin ábe bēnwōŋ áde dın ne dın áde Sáá áwab mesó mé mbəm. ² Ene pónde dóo rıwóge ehób ébıde ádyöb. Echē ehób ébédée née ntəgag mé eláá éche ésobpe, ébe-'ε née ntəgag nımə mbág nzé ngın etómé. Ehób éche ménwōgkē ébédée nēŋgane ntəgag mí bad ábe békume rılendε. ³ Abē bad mbwókel ekále ne móom mé e'kále é'niin ne é'niin bentyēēm békōnē' nkəŋgé mékōlē á'sō bé atii dé nkamlən ne á'sō é' nyam chē éniin éche édé á alongé, ne á'sō é' bad bēmbáá. Modmod enkēnhenlé nımə nkəŋgé ayáge nzése bó bad mbwókel ekále móom mé e'kále méniin ne é'niin ábe Dyöb ákódté á nkōŋsé-te. ⁴ Abén bad bēbédée bad ábe bēwəgē mbinde e mmwáád áyāle nén bēebıı'ε nsób mé mmwáád. Abē bad bóo bēhıde, Mwān-a-Ndyōŋ mí mbód kēhée wée ákagké. Abén bad bóo békódté átınté e baányoŋ. Bó-'áá bédé née e'pum bé'só ábe bēbágé Dyöb ne Mwān-a-Ndyōŋ mí mbód née mendε. ⁵ Metóm ké mehóg méesaá bó á nsəl, bēwóo-'áá awusé ké ahóg á yəl.

Angel éladán épéene nkalan mı mbakú e Dyöb

⁶ Hē dóo rınyıne ángel empée epumme' se ádyöb. Ene ángel empēen nkalan mí bwām nıme rıde abé ne abé. Mmē nkalanj mó-'áá álánge'áá bad ábe bédé á nkōŋsé, bad nyaa ne nyaa, metúmbé ne metúmbé, mehób nyaa ne nyaa, ne meloŋ ne meloŋ. ⁷ Ene ángel enhób ne ehób éche échəgké áá, "Nyébage Dyöb edúbé, nyébage-'ε mó mekenag áyāle nén eche pónde e nkáásé emaa apε. Nyébage' edúbé ne ane awē ahəgé ámın ne áse, edıb é nkwe ne n'yélé."

⁸ Angel empée echē elónténé ébe enhıd mó, éhəbē nén áá, "Ndəle e Dyad, Babilən amaa ne amaa ásyāäl! Ambəl bad bé meloŋ bésyāäl bēmmwē nıme mım mé ngıne. Mmē mım mébédée esıı é nkábtéd mé akwalεε."

⁹ Angel empée eche elónténé élaán enhíd bó, éhōbē ne ehób eche échágké aá, “Kénzée awē abage’ ene nyam eche ebíde á edib é nkwě-te ne échē ediidinge edúbé bon akūd-te ábē e’chem áwe e’só é’ mbəm k’é á ekáá, ¹⁰ mómpe āmwē mīm nímé rídé melingá mé Dyōb. Bésyógé mó á kōb e melingá mé Dyōb ne ngíne esyā́l. Kénzée awē abage ene nyam edúbé ane mod ākūd metuné mé muú níme ríhunne’ bwāmbwam á’sō é’ ángel eche esáá ne Mwān-a-Ndyōn ní mbód. ¹¹ Mwěntud níme ríbíde á muú níme ríhyānte’ bó, ríchágke’ ámīn á ngíndé ne á ngíndé. Nkuu ne mūte, nkóme áte méesaá ne bad ábe bébage ene nyam ne échē ediidinge edúbé. Né-’aá edíí ne kénzée awē awóó e’chem é’ dīn ábe ene nyam.” ¹² Nén áhednad bán bad bé Dyōb békan nlem. Bad ábe bébele ngáne mbéndé é Dyōb éhedéé bon bédúbe-’ε Yesue.

¹³ Dó-’aá ríwógé née ehób ebíde ádyōb éhōbē aá, “Tēl ásē nén wεé, bootya bōob, nnam ne bad ábe bēwédé, áyāle bédúbpé Sāngwée.” Edāódn ēhóbe nén aá “εε, békūd nkóme áte áyāle nsón níme bēbélé, békūd nsábe áyāle nsón ní bwām níme bēbélé.”

Jone anyiné bépáde’ mbote á nkōjsé

¹⁴ Dóo rínóné bon rínyīnē mbag eche épúbe’. A mbag mīn wē, mod andyεé awē awágné Mwān-a-Moonyōn. Ekóté é nkamlēn é gól ébē mó á nló, páá echē ekóbpe eche bépádnεé bwēm nēngáne ngun, chό-’ε ebé mó ekáá. ¹⁵ Angel empée embíd á ndáb e Dyōb-te élēbpē ane awē andyεé á mbag mīn ne ehób eche échágké aá, “Benléd echon páá ápád mbote, áyāle pónde epedé echē bépádeé. Mbote é nkōjsé émáá ayag.” ¹⁶ Dóo ane awē adyεé á mbag mīn átōmtεé páá á nkōjsé, apád-te mbote é nkōjsé ésyā́l.

¹⁷ Dóo ángel empée echē chό-’ε ámpē enwálé páá echē bépádnεé bwēm nēngáne ngun ebíde á ndáb e Dyōb echē edé ámīn.

¹⁸ Angel empée empē echē ewóó ngíne ámīn e muú, embíd á menyán mé e’twé bon álēbpē ángel echē ewánlé páá echē ekóbpe ne ehób echē échágké aá, “Benléd echon páá, éladēn mechōn mé e’pum é’ mel á nzag eche édé á nkōjsé, áyāle e’pum é’yágé.” ¹⁹ Dóo ene ángel étómté eche páá á nkōjsé bon áladé ábē bad ábwēmé bó wεε Dyōb álūmtεé nímē melingá mé ngíne, ngáne bēladεé e’pum é’ mel bon bēbwēm á bwāl bé e’pum é mel. ²⁰ Bēndyān ábē e’pum é’ mel á bwāl ábe béesē á dyad tē. Mekií mémbul, mébé e’che ásē dyam méta mehóg ne eped, méchāb-pe áte dyam mbwókel é máyl ébe.

15

Jone anyiné ángel saámbé ne medim saámbé

¹ Hē dóo rínyíné e’chemléd bēmpēe ádyōb ábe bēmbē ngíne, bēnkōmēd mε yāl áte. Menyín ángel saámbé eche éwánlé medim saámbé. Mmē medim móo médé medim mé asóg áyāle móo Dyōb débēnlédté álúmed nímē melingá amād-te áte.

² Dóo rínyíné chōm née edib é nkwě eche édé née dyené, eche békúmténé ne muú. Menyín-ne née bad bētyéémé á nkag mé échē chōm eche ebédé née edib é nkwě, bēwálé rílendε ní Dyōb. Abē bad bēbédéε bad ábe bēntōm ene nyam áte, ne échē ediidinge ne nómbε e dīn áde ene nyam e’só. ³ Békóné’áá nkāngé níme mbāledε a Dyōb, Moseε, ne níme Mwān-a-Ndyōn ní mbód, bán,

“A-Sāj Dyōb á Ngum,
nīmōn mbeltéd rídé ngíne ríkómté-’ε mod yāl áte.

A kān e melon,* echōn nyaa etāngéné, edé-’ε mbále.

⁴ A-Sāj, nzé-módé éebān wε?

Nzé-módé éebāgē wε edúbé?

Mmōnpen-naá esáá.

Bad bé melon bésyā́l béhyě wε edúbé abε.

* 15:3 Donje á kálag dé’só áwóó: kān e melon; donje-’ε áwóó: kān e bad bé Dyōb.

Mmōη mbeltéd nıme rıtāηgéné mbíde áwed.”

⁵ Ade nén átómé dōo rınyıné née bédıbpé ebem é Dyöb á ndáb e Dyöb. ⁶ Dōo ángel chē saámbé éche énwālē medim saámbé ébıde á ndáb e Dyöb-te wê. Bēnhē mbóté échē ésáá éche ekine’ áte, bēwáá-’ε bengáá bé gól á tâl tē. ⁷ Dōo nyam pág átıntē nyam éniin, ébágé échē ángel kúmbe é gól saámbé, échē éloné ne melıngá mé ngıne mé Dyöb, mó awē adé abé ne abé. ⁸ Dōo mwēntud mé ehúme é Dyöb ne ngıne e Dyöb bélóné á ndáb é Dyöb-te. Modmod-te ekēnhenlé asól á ebem tē wê káāη né medim saámbé nıme échē ángel saámbé mēpedé á asóg.

16

Kúmbe saámbé é melıngá mé ngıne mé Dyöb

¹ Dōo rıwógé née ehób éche échágkē ébıde á ndáb e Dyöb te wê, élāηgē échē ángel saámbé aá, “Nyékag, nyésyog melıngá mé ngıne mé Dyöb nıme médé á kúmbe saámbé te á nkōηsé te.”

² Hē dōo ángel e’só ékíı enε kúmbe e melıngá mé ngıne mé Dyöb asyog á nkōηsé-te. Melóg nıme médé ebébtéd, nıme méwag bwāmbwam mémbıd bad á yāl. Abē bad bēbédēε bad ábe bēnwōη e’chem ábe ene nyam bēbé-’ε bad ábe bēbágé’áá échē edıdıηge edúbé.

³ Dōo ángel echē elónténé éβε ésyógé ene kúmbe e melıngá mé ngıne á edıb é nkwx̄ te. Mēntım nēηgáne mekiı mé ndim mí mod. Chōm-té éche ébédé á alongé á edıb é nkwx̄-te wê énwē.

⁴ Dōo ángel echē elónténé éláán ésyógé melıngá mé ngıne nıme mébédé áwē kúmbe’, á e’dıb ne á n’yélē tē. Abē e’dıb bēntım mekiı. ⁵ Dōo rıwógé ángel echē ekamlan mendıb ehóbe’ aá, “Mbakú e nkáásé echōη etāηgéné. Wε awē edé, awē ambé-’ε. Wε awē Esáá.” ⁶ Mbakú échōη etāηgéné áyāle bēnsyog mekiı nıme ábōη bad ne ábōη bekal-bé-e’dáádāη, né-ıó ebagé bó mekiı ámwé. Mmē nkógsen mó-’aá bétāηgéné akud. ⁷ Dōo rıwógé née ehób ébıde á menyán mé e’twé éhōbē nén aá, “A-Sāη Dyöb á Ngum, mbakú echōη etāηgéné edé-’ε mbále.”

⁸ Dōo ángel echē elónténé éniin ésyógé melıngá mé ngıne nıme mébédé áwē kúmbe-tē á etondεε. Dyöb dēmbē Etondεε ngıne áhyáad bad née muı. ⁹ Bad bēnhyāη ne e’chode bé ekıde é’ ngıne. Héε bésyáá đın á Dyöb mó awē ákamlan nıme medim. Boη bēnkēnhāηlénne mbeltéd mé mbéb átimen Dyöb áβε mó ehúme.

¹⁰ Dōo ángel echē elónténé étáan ésyógé melıngá mé ngıne nıme mébédé áwē kúmbe á atıı dé nkamlen áde ene nyam echē ébıde á edıb é nkwx̄-te. Hē dōo nkamlen nıme ene nyam rıkwédé ehıntén áte. Bad ábe bēhıde’áá ene nyam bēlááde’áá ábab e’chem áyāle e’wε ábe bēwógéε. ¹¹ Bēnsyāη Dyöb ámın áyāle mewε mé melóg nıme bēwógé’áá. Boη bēnkēntedéé nımāb mbeltéd mé mbéb átimen Dyöb.

¹² Dōo ángel echē elónténé ntóob ésyógé melıngá mé ngıne nıme mébédé áwe kúmbe-tē á edıb é mbáámbáa é Yufretεs. Echē edıb énlēn, áboηsen nzıı ábel boη kāη échē ébıde wēε etondεε ábıdeé éhel atóm. ¹³ Dōo rınyıné née e’dáádāη bé mbéb é’láán ábe e’dé née e’būd é’bıdeé. Abē e’dáádāη, ehóg émbıd á nsāl nıme dragone, ehóg ébıd á nsāl nıme nyam echē émbıd á edıb é nkwx̄-te, échıníı-’ε ébıd á nsāl nıme nkal e’dáádāη a metóm. ¹⁴ Abē e’dáádāη e’dıı e’dáádāη bé mbéb ábe é’bele menyáké, é’hyóme’ nkōηsé áte rısyāal, bētāne kāη é bad, bēladé bó áte, ábel bēboηsen nzum e epun éche Dyöb á Ngum ákáádté bad.

¹⁵ Yesue ahóbe aá, “Nyénone, mēpē á epun éche modmod éebıı’ε, ngáne nchıb ápagké. Nnam ne ane awē adyεé epin, awálé-’ε eche mbóté áyāl ábel boη eékāg nsób boη awóg akwágké á’só é’ bad.” ¹⁶ Abē e’dáádāη bēnlād échē kāη áte á hōm áde bēchagεé á ehób é Hibru bán Amagadōn.

¹⁷ Dōo ángel echē elónténé saámbé chó-’ε ésyógé melıngá me ngıne nıme mébédé áwē kúmbe-tē á pemε-tē. Ehób éche échágkē émbıd á atıı dé nkamlen á ndáb é Dyöb te, éhōbē

nén aá, “Ebénlédé.” ¹⁸ Emwēdmwēd étómé’áá, dyöb ákumé’ áte, ngin-ne étóme’. Ndöb ennəñnéd ne ngıne nyaa echē éébénlédéé ámpē taa moonyon abág á nköñsé. Ndöb ennəñnéd ne ngıne nyaa echē ebédé ebébtéd. ¹⁹ Hē dōo dyad á ngıne ámbáá ákábné áte monje meláán, myad mémbáá nıme mébédé á melon mésyāäl mémpāā. Dyöb dēnkamtēn ngıne-e-dyad, Babilōne, ábēl-le aá bad ábe bédé áde dyad békud nkógsen adēhób aá móbēl bémwē mım nıme mımē melıngá mé ngıne. ²⁰ Dyad ké ahéé áde mendıb mēnləñnédté démbōo, mböod ésyāäl-le ényón. ²¹ Meláá mé mbúú nıme médé e’del dyam móom mé kıló méniin ne étáan, mébíde’áá ámın méhüntād baányon ámın. Abē bad bénsyōñ Dyöb áyāle abē e’dım é’ meláá-mé-mbúú béntömtēn ebébtéd abé.

17

Jōne anyiné mmwaád awē adiidé nyam

¹ Dōo ángel póg átıntē echē ángel saámbé éche énwālē kúmbe saámbé épédé bonj élanğē me aá, “Hyäg, rıke nılúmed wē nkógsen nıme akwalēē ambáámbáa ákudté. Ane akwalēē adyēē’ dyad ámbáá áde áde benben ne e’dıb é’mbáá híin. ² Mmwaád awē kəñ é melon mé nköñsé ésyāäl énanñáádtáá. Bad bé nköñsé bémwágé’áá mım nıme ane mmwaád mékōbē bó békābē-’ε mesón ne mó.”

³ Dōo Edāádəñ é Dyöb épıídé me, bonj ángel ékēné me á ehyāñge. Ahed dō-’aá rınyıne mmwaád nhóg. Ane mmwaád andıı nyam echē eyəge. Ene nyam enwōñ mım nıme mésyāā Dyöb yäl ésyāäl. Ene nyam enwōñ nló saámbé ne meséb dyöm. ⁴ Ane mmwaád anwáá mbóté echē eyəge’, ndın eche kəñ éhāğkē ne echē etómtánnáá ayəğ. Ankútēn yäl ésyāäl ne bwēm é’ gól ne bān bé meláá mé etógnén ábē bēpene áte ne bwēm bé etógnén bēmpēe. Anwálé kōb e gól á ekáá éche elóné ne mekan mé nkólonğó ne mekan mé mbinde mé akáb dé mesón. ⁵ Dın ábédé mó á’sō é’ mbəm néē kun e e’kəñnéd áde mod énkēmbıı’é, ábédé bān, “Babilōn, Dyad á ngıne. Nyaa a bekwalēē ne mekan mé mbéb á nköñsé te.” ⁶ Dōo rınyıne ane mmwaád, mekıı mé bad bé Dyöb ne mekıı nıme bad ábe bébele’ ngáne Yesue áhedéé, mékōbē mó néē mım.

Ade rınyıne mó, menyáké mé ngıne ménkōb me. ⁷ Dōo ene Angel ésedté me aáken, “Cheé ékáá bonj menyáké mékōbē wē? Mēlāā wē kun e mmwaád ne e nyam echē ádíídé, echē ewóo nló saámbé ne meséb dyöm. ⁸ Ene nyam echē wényınnē, ekébē á alongé bonj eésaa á alongé böb. Embıd á echóg echē éewóo asóg, áke wēé bēwūı’é chó. Bad ábe bédé á nköñsé, ábe Dyöb déetelēé nımāb mım á kálag eche ewóo mım nıme bad ábe békúde alongé áde déemaá’ byánán áhğ nköñsé, menyáké mékōb bó. Yäl ékōm bó áte ányın nyam echē embé á alongé bonj eésē á alongé bonj étım abé alongé ámpē. ⁹ Né dōo debyéé ne nsōñten béhednadté. Mmē nló saámbé nıme ene nyam éwóo rıdıı e’kone saámbé ábe ane mmwaád ándıı’é ámın, mıbē-’ε kəñ saámbé. ¹⁰ Átıntē echē kəñ saámbé, étáan émáá awé, póg edıı edé á nkamlēn, enııı póg-ke eépédéé á nkamlēn. Bonj áde épēé, édyéé á esōñ é pónde. ¹¹ Ene nyam echē embé bonj eésē böb, chō elónténé kəñ waam. Echē kəñ saámbé chōo éwóo chō, ekag-ke wēé éwēē. ¹² Meséb dyöm nıme ene nyam médıı kəñ dyöm éche éékūdē nkamlēn. Bonj béküd ngıne ákamlēn néē kəñ nchoo ne ene nyam áyāle háwa póg. ¹³ Ntıı nhóg móo echē kəñ dyöm éwóo, bēbage-’ε ene nyam echab ngıne ne nımāb nkamlēn. ¹⁴ Bēwāñ nzum ne Mwāñ-a-Ndyōñ nı mbód. Mwāñ-a-Ndyōñ nı mbód átōm bó áte á nzum. Nén débēnléd áyāle mó adé Sāngwéé a baásyāäl, abé-’ε kəñ e kəñ ésyāäl. Adé ne bad ábe Dyöb áchénlé bonj ápwēd-te, ábe bēbenle mó ne nlém nhóg.”

¹⁵ Dōo ene ángel élanğēé me aá, “E’dıb ábe ényıne wēé ane mmwaád-a-akwalēē adyēē, é’dıı bad, amute, melon ne mehób. ¹⁶ Meséb dyöm nıme ényıne böbe ene nyam békōó ane akwalēē. Békobén mó chōm ésyāäl echē áwóo, bēbēl abé nsób. Bedyē mó nyam, béhyāād-te mó á muú. ¹⁷ Bēbēl nē áyāle Dyöb áhedé bó nıme ntıı á nlém-tē, nıme áhedéé aá bēbel. Dyöb átıídé nén aá echē nyam éwōñ ntıı nhóg, ábele mó néē mod nhóg. Bēbē

ene nyam echab ngıne e nkamlen kááηne pónđé echē e'yale ábe Dyöb áhóbé bėlōnnē.
¹⁸ Mmwaád awē ényıne adıı dyad ámbáá áde ákamlan kâη é nkōηsé.”

18

Jōne anyıne ngáne Dyöb ákōgséne Babilōne

¹ Ade nımén mekan métómé dōo rınyıne née ángel empée ébıde ámın, echē ewóo nkamlen rı ngıne, éche ehúme épené' nkōηsé áte rısyāāl. ² Dōo ákáné áte ne ehób éche échágkē aá, “Akwedé, Babilōne, ndale e dyad akwedé! Atımé dyad dé e'dāádāη bé mbéb, abón dé e'dāádāη ábe béesaá e'syāāl, ne abón dé menōn nıme méesaá* ne nıme bad békóó. ³ Ayāle bad bé meloη mé nkōηsé bėsyāāl bėnwōη esıı ábel mekan mé mbéb nıme ábeléé byánán abagé bó mım nıme mékóbé bó. Kâη é nkōηsé ékábné mó asón. Esıı é ngıne ábel mekan mé mbéb échē-ε, ébélé bekáb bėnyoηgé bé nkōηsé bėsúde nhōn.”

⁴ Dōo rıwógé ehób émpē ébıde ámın nén bán,
 “Abēm bad, nyébıd áde dyad áte,
 ábel nén nyéelatán bó ábel mbéb boη nyéekūdē akab dé nkōgsen nıme bėkudté.

⁵ Mbéb nıme rıkúmné mó á yāl rıde e'che se ádyöb,
 Dyöb-pe ákamténe nıme mekan mé mbéb nıme ábélé.

⁶ Běl mó melemem mé dyam nıme mó-ε ábélé wε.
 Sábé mó ngen ébe áyāle mekan mé mbéb nıme ábélé.
 Hágé mó mım ngen ébe á kōb echē áhágkē wε ébe mó.

⁷ Ewōgēd mó ndutul ne metake nıme médé ngen ébe ne nhəgtéd mé ehúme ne esıı é ngıne ábel mekan mé mbéb éche ábágé yāl.

Ahóbe' áwe nlém-tē aá,
 'Ndyéé née ndale e mmwaád, meesaá nkúd, méelēb-paá mbēd.'

⁸ Né-óó, medim mésyāāl mépiı mó epun ehóg.

Mmē medim méđıı: Nkole, achıı dé awé ne nzaa.

Bėhyāād mó ne muú, áyāle Sāη Dyöbe, mó awē ákáād mó, awóo ngıne.”

⁹ Kâη é nkōηsé éche ékábnáá mó mesón, bėlatán-ne mó ne esıı é ngıne ábel mekan mé mbéb, bėchıı bėlēb-pe pónđé echē bėnyınnē mwēntud nımbıde' áde áhyáa'é. ¹⁰ Bėtyēem nchabnede áyāle bėwóge mbwóg bán bómpē bėkūd metake nıme ákúde. Bėbōnē bán, “Etyəg, etyəg ne ndale e dyad, a ngıne e dyad á Babilōn, á etūn é háwa póg ngēn dōo ékúde nkōgsen nén-ε?”

¹¹ Bekáb bé nyoηgé bé nkōηsé-ε bėchyéé', bėlebe-ε mó áyāle modmod éechanéé ábab bwēm ámpē. ¹² Bwēm é' nyoηgé bē é'bédéé bwēm é' gōl, sílva, bán bé meláá ábe bėkine áte ne bán bé meláá bé etógnén. Abē bwēm é'bédé kááηne mebad nıme mélélé nkun, ahóg áde bėchəgeé lınen, démpē bán Sílíke, ne mémpē nıme méyəge', ndın éche kâη éhágkē ne nıme métōmtan ayəg. Abē bwēm é'bédé mebámbe nıme mébıde áyāl e mēl mé e'lod é' bwām ne bwēm ábe bėpóde ábe é'lélé nkun bwāmbwam. Abē bwēm é'bédé kááηne bwēm ábe bėbénle mesoη mé nzyəg ne e'kii, brōns ne meláá nıme mékine áte nıme bėchəgeé mábel. ¹³ Bėnwōη kááηne bwēm nēηgáne sinamōn, bwēm bé elod é bwām, e'twé, mía, frankinsen, mım, dyəg dé menzab, kəse é mbumé rı ngun ne ngun éche bėchəgeé bán wıt. Bėsóme'áá kááηne nyag ne mbód, hósε ne e'bambam, ne betāη ne bad ábe bėkóbé. ¹⁴ Bekáb bé nyoηgé bėhóbé'áá áwē nén bán, “Bwēm é' bwām é'syāāl ábe nyénwōηgē esıı áyāl, béesaá ne nyé ámpē. Ebóó bwēm é' bwām é'syāāl ne bwēm bé elóon, wėekūd-taá bó ámpē.” ¹⁵ Bekáb bé nyoηgé ábe bėwóó ábén bwēm bėsúde nhōn ne ábe bwēm. Bėtyēem nchabnede áyāle bėwóge mbwóg bán bómpē bėkūd metake nıme ákúde, bėchyéé' bėlebe-ε. ¹⁶ Bėbōnē bán, “Etyəg, etyəg, á ndale e dyad, wε awē ewáá'áá mbóté é bwām éche bėbāηnéde kəse e abad eche bėchəgeé bán lınen, éwāā-ε áde áyəge

* **18:2** Mbéndé é bad bé Israel elúmté'áá nén bán donje dé menōn ne donje á nyam déesaá'é, né-óó bėedyəge'áá ábén bwēm.

ne áde átômtan ayəg. We awě ehágáá bwēm é' gól, ábe bébénlé bän bé meláá mé etógnén ábe békine áte ne bän bé meláá bémpēe ábe bélélé nkun ábe béchəgēé bán pēel, ¹⁷ á etún é háwa póg ngēn nímē nhən rísyāāl nóbó.”

Bad bémbáá bé stíma ne bad ábe békag ne stíma, bad ábe bébele nsón á stíma tē, bad ábe békábe nyongé á edíb é nkwě te, béntyēēm nchabnede, ¹⁸ anyín áde bényínné mwěntud nóbíde' áde béhyāntēé mó. Bénlēbē e'saád bán, “Ndəle e dyad ké póg eébédeé nēngáne enén!” ¹⁹ Dóo bésyəgēé e'bumbú áwab nló áyāle béchyéé'áá', bélebé-'ε, béhōbē bán, “Etyəg, etyəg, ne ndəle e dyad, echě bewónj bé stíma bésúdeé nhən ne ábe bwēm. A etún é háwa póg ngēn abódé chōm ésyāāl.”

²⁰ “Bwəl-amīne asyāāl áwōg menyīnge áyāle nkógsen níme ane mmwaád ákúde. A-bad bé Dyōb, bembapēe bé nlomag ne bekal-bé-e'dəádəŋ, nyéwōg menyīnge áyāle Dyōb ábídtédé nyé mbakú tŋgene mó.”

²¹ Dóo ángel e ngíne ényéné nyě ndim e aláá abwém-me dó á edíb é nkwě te, áhōbē aá, “Nén dóo bébwēmē ndəle e dyad embáá, Babilōne, ásē ne ewanje ésyāāl, bad béenyín-naá dó ámpē mbēb. ²² Ene póndeé ntəgag níme bechəg bé rílendε, ne bekón bé nkāngé, ntəgag níme betónj bé ngəmbé ne betónj bé e'lonj méewógnédte áwōŋ dyad-tē ámpē. Bad bé nsón mé mekáá ábē béebáá ámpē, ntəgag ní mesín níme mékəge' bwēm méewógnédte ámpē. ²³ Áwōŋ dyad tē, etrukánj éepenné ámpē mbéd, ehób é sómbé bó nchóm éewógnédte ámpē mbéd. Adé dyad bébēbéd dó áyāle ábē bekáb bé nyongé bóo bébédeé ndəle é bad á nkōŋsé, bad bé melonj mé nkōŋsé mésyāāl-lε bēndognéd áyāl e echōŋ nganj.”

²⁴ Dyōb ákógséné Babilōne áyāle bad bé Babilōn béwúú bekal-bé-e'dəádəŋ, ne bad bémpēe ábe béwédé á nkōŋsé.

19

¹ Ade ene Angel é máá nímén mekan mésyāāl ahób, dóo níwógé chōm nēngáne ehób éche échəgké é ndun e mod ébídé ámīn, bébōnē bán “Mekəŋag mébē ne Dyōb. E'soósōŋ, ehúme ne ngíne béhúú ne ádəd Dyōb. ² Echě mbakú edé mbále etāngéné-'ε áyāle akáádté akwalεe ambáá awě abělté bad bé nkōŋsé bésyāāl mbēb ne áde akáb dé mesón, akuné-'ε mekií níme ábē bembəledε níme ane mmwaád ánsyəgké.” ³ Dóo bébóné ámpē bán, “Mekəŋag mébē ne Dyōb. Mwěntud níme nóbíde' ngáne ene ndəle e dyad éhyáa'ε ríkg ámīn á ngíndé ne á ngíndé.” ⁴ Ábē bad bémbáá móom mébe ne béniin ne échē nyam éniin bēnkwxě ásē á'sō é' Dyōb bébagé-'ε mó edúbé, mó awě adiídeé atii dé nkamlən, béhōbē nén bán, “Ebē nē! Mekəŋag mébē ne Dyōb.”

Jəne anyíne ngande e e'wōŋgé e Mwān-a-Ndyəŋ ní mbód

⁵ Dóo níwógé ehób ébídé á atii dé nkamlən, éhōbē' nén aá, “Nyékene' ádəd Dyōb. Nyé ábe nyēdeé ábē bembəledε, nyé ábe nyēbage mó edúbé, ken bad ábe bédé etógnén-ε ké'ε ábe béesě etógnén.” ⁶ Dóo níwógé chōm nēngáne esaád é ngíne é ndun e mod, ébédeé byánán mendíb níme mésobpe', ébédeé ámpē néε dyōb ákumé' áte ne ngíne. Echě esaád éhōbē nén, “Mekəŋag mébē ne Dyōb. Áyāle awəd Sāŋgwéé, Dyōb á Ngum adé á nkamlən. ⁷ Syánē déwóge' menyīnge bwāmbwam, déhóbe bán dedé menyīnge dékəné-'ε mó, áyāle póndeé e e'wōŋgé eche Mwān-a-Ndyəŋ ní mbód epedé, sómbé-'ε emaá abonŋsen. ⁸ Áyāle akwōgnédé, Dyōb ábágé mó kunze áhé mbóté eche bébāŋnédé kəse e abad áde béchəgēé bán línən. Apene' áte ásáá-'ε.” Ene kəse e mbóté édé nēngáne mekan níme bad bé Dyōb bébeleé níme Dyōb áhedεé.

⁹ Dóo ene ángel élanŋgéé me aá, “Tēl nén wε, Nnam ne ábē ábe bélébpé á ngande e e'wōŋgé eche Mwān-a-Ndyəŋ ní mbód.” Anhób áwēm ámpē aláá-'ε me ámpē aá, “Ábén e'yale é' mbále é'húú ne Dyōb.”

¹⁰ Dóo ríkwédé ásē áwe e'só âbe mó edúbé. Anláá me aá, “Weébēlē nê, mémpē ndii mbaledē a Dyōb nēe wē, mbé nēe bad bēmpēe ábe bédúbpē Krīstæ, mbé-'ē nēe nhóg awē atyéémé áyāl e mbále eche Yesuē áyágté. Dyōb dóo nyétánǵéné edúbé abē. Ene mbále eche Yesuē ábídté áwed, chóo ebage bad ngíne ákal nkalan í Dyōb.”

Mod awē adiidé hósē eche épúbe'
atómé nyam echē ebídé
á edib é nkwě-te áte á nzum

¹¹ Menyín mēé ádyōb ánédndé. Héē rínóné boŋ rínyīnē' hósē echē épúbe', mod awē mó-'ē andii chó béchágé'áá mó bán Ane Awē Adé mbále ábelé-'ē bad ábíi mbále tǵngene Dyōb. Akógsan bad nyaa echē etánǵéné áwanné-'é ábē bad bé ekoyí. ¹² Míd mébédé mó áte nēe muú nĩme ríchodne', anhé-'ē e'kóté bé nkamlēn híin á nló. Anwōŋ dīn á yāl áde modmod éebíi'ē éetóméé mwēn. ¹³ Anwáá-'ē megombe nĩme béchúbé á mekií-te, dīn áde béchǵéé-'ē mó ádíi Eyale é Dyōb. ¹⁴ Sánze éche edé ádyōb énhē kǵse é mbóté éche bēbánǵndé abad áde béchǵéé bán línen, épúbē' ésán-'ē. Bēndii hósē éche épúbe' bēhídē mó. ¹⁵ Páá echē ekóbpe' bwāmbwam embíd mó á nsal-tē. Chóo ábenléé ákógsen bad bé meloŋ. Akamlēne bó ne ekáá éche éhyédé. Akǵgtéd bwāl bé e'pum áte ábel ámīn besabé ábe bēbenléé mīm, álúmed nĩmē meliŋgá mé ngíne mé ébébtéd nĩme Dyōb á ngumē. ¹⁶ Dīn áde áwē mengombe ne áwē epāŋ mīn nēn bán, “Kǵŋ e kǵŋ ésyāāl ne Sǵŋgwéé a besǵŋgwéé bésyāāl.”

¹⁷ Dóo rínyíné ángel etyéémé á enyēn-tē boŋ ábōnnē menōn nĩme mépúmmé'áá ádyōb ne ehób éche échǵgké áá “Nyéhyag nyéladen áyāle sǵŋkalaa a ngande echē Dyōb déboŋsēnné. ¹⁸ Nyéhyag nyedyē nyam é kǵŋ, nyam é sánze émbáá, nyam é ndǵle é bad, nyam é hósē ne nyam é bad ábe bédíídé chó. Nyéhyag nyedyē nyam é baányoŋ bésyāāl, é kunze ne é betāŋ, bad ábe bédé etógnén ké'ē ábe béesé etógnén.” ¹⁹ Dóo rínyíné nyam ne kǵŋ é bad é nkōŋsé ne échab sánze éládné áwan nzum ne ane awē ansébé ape ádíi hósē echē épúbe' ne éche sánze. ²⁰ Dóo békóbé ene nyam ne nkal é'dǵádǵŋ a metóm. Ane nkal é'dǵádǵŋ a metóm ambé chó á'sō-te, álúmtē e'chemléd ádog bad ábe békúdé e'chem ábe ene nyam, bēbagé-'ē échē ediídingē edúbé. Ade bédíi á alongé, bēmbwēm bó bad bēbe á edib é nzab é muú, bēnhyāŋ ne muú nĩme ríhunne' bwāmbwam. ²¹ Ane awē adiidé hósē ambenléd páá e echē embíd mó á nsal tē awúú bad ábe belyágé ásē, échē kǵŋ ne échab sánze. Menōn mésyāāl ménkōd áde bedyédé échāb nyam.

20

Devǵle ábē á mehaŋ á etūn é ekálé é mwě

¹ Ade ane mod átomé ábē bad bé ekoyí áte, dóo rínyíné nēe ángel ébídéé ádyōb ésudé ásē ewálé e'kii bé echóg échē éewóo asóg, ewálé-'ē sǵŋkalaa a ngóbéngǵbē awē adelé. ² Dóo ákóbé dragōne, ene nyǵ e'boád echē edé Devǵle, ebé-'ē Satane, áhaŋ mó á etūn é ekálé é mwě. ³ Ambwém mó á echóg échē éewóo asóg ádíi, ápēn-ne chó ábel boŋ eéhēlē bad bé nkōŋsé adog ámpē kǵŋne á pónde echē ekálé é mwě émaá'ē áte. Ambíd enē bēnhūd mó á mehaŋ á esóŋ é pónde.

⁴ Dóo rínyíné metii mé nkamlēn, bad ábe Dyōb dēmbéé kunze ákamlēn, bóo bēndyēé áhed. Mennyín-ne e'dǵádǵŋ é' bad ábe bēnwē. Bēnwū bó áyāle mbōŋ echē bēbídé'áá Yesuē ne áyāle akal áde békálé'áá nkalan nĩme ríhúú ne Dyōb. Bēnwū bó áyāle bēbage-'áá ene nyam edúbé ké'ē échē ediídingē ne áyāle akob áde bēnkēnkobpé e'chem á mbōm ké'ē á ekáá. Bētīm ámbíd á alongé, bóobē Yesu Krīstæ bēbé á nkamlēn á etūn é ekálé é mwě. ⁵ Nēn dóo débē mpúu mé e'só. Bad ábe bēnlyǵg ásē ábe bēnwē bēnkēntimmé ámbíd á alongé kǵŋne ámbíd e ekálé é mwě. ⁶ Nnam mǵbē ne ábē ábe bēbē mpúu mé'sō áte. Bédii bad ábe bésáá. Kwééd echē edé kwééd e edǵádǵŋ éewóŋgē ngíne ámīn e bad ábe bédé mpúu mé'sō áte. Boŋ bēbē prisē é Dyōb ne échē Krīstæ bēbē-'ē á nkamlēn ne mó á etūn é ekálé é mwě.

Jone anyiné Satanε akwedé nzum

⁷ Ade échē ekálé é mwě épeé á asóg, bēhūd Satanε á mbwog. ⁸ Abíd áde ábīdtē á mbwog, áke metóngé mé nkōņsé méniin, ādōg bad bé nkōņsé. Mmēn metóngé mé nkōņsé médīi Gāg, ne Mágog. Satanε ālād bō áwan nzum, bēbuú-’ε áte nēngāne nsíi nime rídé á edīb é nkwě. ⁹ Dóo békíi nkōņsé áte rīsyāāl, bēlāņnéd abwóg á hōm áde Dyōb ádáá, wée ábē bad bédíi, boņ muú mémbīd ámīn rīhyāād bō baásyāāl bam. ¹⁰ Devāle awě andog bō, bēmbwēm mó á edīb é nzab é muú nime rīhunne’ bwāmbwam, wée ene nyam ne nkal é’dāádāņ a metóm bédíi. Ahed dóo békudté metake mé ngīne nkuu ne mūte á ngíndé ne á ngíndé.

Dyōb ákáádté bad á asóg dé nkōņsé

¹¹ Dóo rīnyíné mod adiídé atii dé nkamlēn ámbáá áde ápúbe’. Ahed-taá nkōņsé ne abobe ámīn bēnnyōņ’ é áwe e’só-te béetime abé ámpē. ¹² Héε rīnyíné bad ábe bémáá awé, bad ábe bédé etógnēn ne ábe béesē etógnēn, bētyéémé á’sō bé ádē atii dé nkamlēn. Kálag éche Dyōb dēntenlé nīmāb mbeltéd áte, bēndibé chō áte, bēndibé-’ε empée áte. Ene chō enwōņ mīn mé bad ábe bēbē abé ne abé ne Dyōb. Dyōb dékáād bad ábe bēwédé, nchoo ne mbeltéd nīmāb ngāne étēnlédé á kálag-tē wē. ¹³ Bad ábe bēwédé á edīb é nkwě-te bēnkē wée Dyōb ábel békáad bō. Abíníi bad-te ábe bēwédé ábe bédé á mbwóg e kwééd, bōmpē bētyēēm á’sō é’ Dyōb ábel békáad bō nchoo ne nīmāb mbeltéd. ¹⁴ Bēmbwēm Kwééd ne Mbwóg e kwééd á edīb é nzab é muú. Enén kwééd e edīb é nzab chō edé kwééd e edāádāņ. ¹⁵ Kēnzéé awě bēnkēntenlé dīn á kálag e alongé, bēmbwēm mó á edīb é nzab é muú.

21*Jone anyiné nkōņsé ne nkoņ ní mīn mé ekóólé*

¹ Ade nkáásé rítómé, dóo rīnyíné nkoņ ní mīn mékōālē ne nkōņsé mé ekóólé. Nkoņ ní mīn ne rísé mé’só bēnnyōņ, edīb é nkwě-’ε énkēmbáá ámpē. ² Héε rīnyíné Dyad áde Asáá, Jerusalem e ekóólé, ahúe’, ábídeé ámīn wée Dyōb. Dyōb dēmbonņsēn mó ngāne bebaád bēbonņsanné sómbé echē ekag á e’wōņgé. ³ Dóo rīwógé ehób éche échágké ébídé á atii dé nkamlēn éhōbē nēn aá, “Nyénōne’, e’dii é’ Dyōb é’dé ne baányon bōob! Dyōb dédyéé hōm ahóg ne bō, bō-’ε bēbé ábē bad. Dyōb dédyéé hōm ahóg ne bō. ⁴ Apīnē bō mēsod mésyāāl á mīd. Kwééd éebáá ámpē, bad bēelebpē ámpē, bēechií-’aá ámpē, bēewóg-kaá e’we ámpē. Ebē nēn áyāle mam mé nchun métómé.”

⁵ Dóo ane awě adiídé atii dé nkamlēn áhóbēé aá, “Nyénōne’, mbele’ bwēm é’syāāl ekóólé!” Anhób ámpē aláá-’ε me aá, “Tēl nēn, áyāle e’yale ábe rīhóbēé é’dé mbále é’dé-’ε ábe moosyāāl ádūbēē.” ⁶ Anhób ámpē aláá-’ε me aá, “Emáá. Me-εé ndé Alfaa mbé-’ε Omégaa, me-εé ndé mbooted mbé-’ε asóg. Kēnzéé awě píd ékóbé, mēbe mó mendīb mé nhyélé nime mod ámwākē boņ abé á alongé abé ne abé. Mēbē-’ε nyé mó ngēn. ⁷ Mod awě átōm metake áte, adúbe áde ádūbpē me, mēbe mó ábēn bwēm é’syāāl. Mēbē áde Dyōb mó-’ε abé awem mwān. ⁸ Boņ ne bad ábe bēwóó mbwóg áte, ábe bēewóó adúbe, ábe bēbele’ mbinde é mekan, bad bé ewúēn, bekáb bé mesón, bekum bé ngaņ, bad ábe bēbenle’ myōb mé metóm ne bekal bé metóm bēsyāāl, ádab abwóg á hōm ádíi edīb é nzab é muú nime rīhunne’ bwāmbwam. Enén kwééd chō edé kwééd e edāádāņ.”

Jone anyiné Jerusalem a ekóólé

⁹ Dóo ángel póg átīntē e ángel saámbé éche énwālē kúmbe saámbé éche éloné ne medim saámbé épédé boņ élāņgē me aá, “Hyāg, mélūmēd we sómbé, mmwāád awě Mwān-a-Ndyōņ ní mbód.” ¹⁰ Dóo Edāádāņ éche Esáá épíidé me boņ ene ángel ékēēné me á mbōod mīn echē echabé ámīn bwāmbwam. Ambané me áwedé-mīn alúméd me Jerusalem, dyad áde ásáá, ngāne ábídeé ámīn wée Dyōb, ¹¹ ápené-’ε ne ehúmé é Dyōb. Adē dyad ákínáá áte nēε aláá dé etógnēn áde álélé akud, ákiné áte nēε jáspa ánnýinnē-’ε

áte. ¹² Adê dyad dénwōŋ sáŋkalaa a e'ké ábe é'chábé ámın. Bénwōŋ nsəl mé e'ké dyôm ne mébe, ne ángel dyôm ne ébe éche éñone nımé nsəl mé e'ké nısyāł. Ayāl e nımé nsəl mé e'ké, bēntēl mın mé metúmbé dyôm ne mébe mé bad bé Israel. ¹³ Abê e'ké bénwōŋ pēd éniin. Pēd e á akuu enwōŋ mmwe mé e'ké rıláán, á mekunekune mmwe rıláán, á mehúléhúlé mmwe rıláán á pēd e mbəŋ rıláán. ¹⁴ E'ké ábe bēnləŋnéd adê dyad bēnsumén ámın e meláá dyôm ne mébe. Ámın e nımé meláá, bēntēl mın nıme bembapēé bé nlomag dyôm ne bébe ábe Mwän-a-Ndyōŋ ní mbód.

¹⁵ Ángel echē eláŋgé'áá me nımén mekan, enwálé ntōŋ ní gól nıme áhəgné'áá adê dyad, nımé nsəl mé e'ké ne ábē e'ké é' dyad. ¹⁶ Adê dyad dénwōŋ metōŋgé méniin, e'chab áte ne e'kəl áte é'bédé nyaa póg. Ene ángel embēnléd nımé ntōŋ áhəg adê dyad. Abédé ekálé é máyl ehóg ne mbwókəl étáan. A e'chab áte, e'kəl áte ne e'chab ámın bēbédéé nyaa póg. ¹⁷ Ene ángel anhəg káŋŋe e'che bé e'ké, é'bédé móom mé méta ntóob ne ntóob. Ambēnléd nhəgtéd nımé bad bésyāł bēbenladté. ¹⁸ Bēmbēnléd jáspa álōŋ ábē e'ké. Bēmbēnléd gól echē eésē mbinde áte, éche epene áte néé dyené álōŋ adê dyad. ¹⁹ Meláá nıme bēnsuméé ábē e'ké ámın, mébédé bān bé meláá ábe bélélé nkun nyaa ne nyaa. Aláá dé nsumé dé e'só, ábédéé jáspa, áde alónténé mébe, ábédéé safia, áde alónténé meláán áget, áde alónténé méniin émeral, ²⁰ áde alónténé métáan, ónis, áde alónténé ntóob kanélia, áde alónténé saámbé krisolit, áde alónténé waam béril, áde alónténé abog topas, áde alónténé dyôm kaladóni, áde alónténé dyôm ne ahóg hyasın, áde alónténé dyôm ne mébe amētıs. ²¹ Mmén mmwe dyôm ne nıbe nıbédéé meláá mé etógnén, mmwe nhóg téé nıbédéé aláá dé etógnén ahóg. Nzii eche empōŋ á dyad tē ebédéé gól echē eésē mbinde áte echē epene' áte.

²² A dyad-tē wê, menkēnyınné ndáb e Dyōb áyāle Sāŋ Dyōb é Ngumē ne Mwän-a-Ndyōŋ ní mbód, bédıi néé ndáb e Dyōb. ²³ Adê dyad déehēdnéé bán áwōŋ enyen ké'ε ngōn áwēd-te áyāle ehúmé é Dyōb éđıi ábe e'nyınen bé ekıde, Mwän-a-Ndyōŋ ní mbód-te ápene' néé éche etrúkāŋ. ²⁴ Bad bé nkōŋsé bésyāł bēbenléd ábe e'nyınen bé ekıde ábel nımab mam nıme bétāŋgéné abel epun ké éhéé. Kəŋ é nkōŋsé épēén nımāb nhōn á dyad-tē wê. ²⁵ Mmē mmwe mé e'ké dyôm ne nıbe béepenné mó mbéd, áyāle nkūu méebáá áwēd-te mbéd. ²⁶ Bépēén bwēm é' bwām ne nhōn ní bwēm é' bad bé nkōŋsé áwēd-te. ²⁷ Dyam á mbinde ké ahóg, ké'ε mod awē abele' e'bébtéd é' mekan, ké'ε mod awē akale metóm ké nhóg éesónlé á dyad-tē wê. Bad ábe mın médıi á kálag e alongé eche Mwän-a-Ndyōŋ ní mbód bēnpen bóó bésāl áwēd-te.

22

Jōne anyıne edıb éche ébage alongé á ngındé ne á ngındé

¹ Dóó ene ángel élúmtéé me edıb é mendıb nıme mébele bon mod abé á alongé á ngındé ne á ngındé, ényınnē áte nēŋgáne dyené. Echē edıb ébıdé'áá á atii dé nkamlēn áde Dyōb ne Mwän-a-Ndyōŋ ní mbód, ² époó' átıntē e nzii á dyad-tē. A nkin mé échē edıb, pēd ébe, nyaa e bwel póg eche echyáá' e'pum ábe é'bele bon mod abé á alongé abé ne abé ebédé áhed. Mmē mel méchyáá'áá e'pum nyaa dyôm ne ébe, méchyáá'áá ngōn té. Bad bé nkōŋsé bēbenladtáá ábab byaá ákud e'choóchon. ³ Chōmchōm éche Dyōb ábágé ebómán éebáá á dyad-tē wê. Atii dé nkamlēn áde Dyōb ne Mwän-a-Ndyōŋ ní mbód mébédé áwēd-te, bembaledéé bé Dyōb-pe bēbagé mó edúbé. ⁴ Bényıŋ Dyōb e'só ne e'só, áde đın-ne démbē bó á mesó mé mbōm. ⁵ Nkūu méebáá ámpē, bēhēđ-taá etrúkāŋ káa enyen ányınen ekıde áyāle Sāŋ Dyōbe ábē ábab e'nyınen bé ekıde, bēbē-ε á nkamlēn á ngındé né á ngındé.

Jōne anyıne epē éche Yesue

⁶ Dóó ene ángel eláŋgéé me áá, "Abén e'yale ábe rıláŋgé nyé é'dé mbále, né-óó nyédúbe bó. Sāŋ Dyōbe awē abage bekal bé'dáodəŋ échē edáodəŋ ábel bon békale nımē nkalaŋ,

alómé eche ángel álúmed ábē bembəledε mam nıme mékwógé abenled.” ⁷ Dóo Yesue áhóbεé aá, “Nyénəne’, nkwogé apε. Nnam ne bad ábe bēhıde’ mekan nıme bétélé á kálag-tē wén nıme mēbenléd bəəb ne á pónđé echě ehúε’ á’sō.”

⁸ Mε, Jəne nwógé nnyın-ne nımén mekan. Ade rıwógé nımén mekan nnyın-ne mó, menkwě ásē á’sō é ángel echě enlúmed mε nımén mekan, ábe mó edúbé. ⁹ Bon anláa mε aá, “Weébēlē nē! Mēmpē ndii mbəledε a Dyöb néε wε, ne néε ábínıı baányonj bé Krısto ábe bédé bekal bé’daádəj ne bad ábe bēhıde’ chöm éche éténlédé á kálag-tē wén. Dyöb dóo nyétəngéné edúbé abε.” ¹⁰ Dóo áləngεé mε ámpē aá, “Nyéekəjnəd bad mekan nıme mēbenléd nıme méténlédé á kálag-tē wē áyāle mékwógé abenled. ¹¹ Bad ábe bēbele mbéb bēbē bēbele’ mbéb. Abe bēbele mekan mé mbinde bēbē bēbele’ mekan mé mbinde. Abe bēbele mekan nıme métəngéné bēbē bēbele’ mekan nıme métəngéné, ábe bō-’ε bésáá bēbē bésəj.”

¹² Dóo Yesue áhóbεé aá, “Nyénəne’, nkwogé apε, ásaabe mod-té nchoo ne nsón nıme ábélé. ¹³ Mε-εé ndé Alfaa mbé-’ε Oméga, awě Asébpé ne awě Adımténé, mbé-’ε Mbooted ne Asóg.”

¹⁴ Nnam nıbē ne ábē ábe bėwóbpé nımāb megombe, bėwōj kunze əponj á mmwε mé e’ké ásól á dyad-tē ábel bėdyē e’pum é’ bwel ábe é’bele mod abé á alongé abé ne abé. ¹⁵ Bad ábe bėesól á dyad-tē wē, bėdii bad ábe bėbélé mekan mé mbinde, bad ábe bėkume ngəj, bad ábe bėkábe’ mesón, bad ábe bėwúε bad, bad ábe bėbenle myöb mé metóm ne bad ábe bėdáá akal dé metóm ne ábe bėkale metóm.

¹⁶ Mε Yesue, mε-εé nlómé echem ángel áláa nyé ábe nyédé á mwembé-te nımén mekan. Ndiı ane awě abıde á mbyaa nıme kəj Dabıde, tintıne a mbwεmbwε awě apεne’.

¹⁷ Edəádəj é Dyöb ne Sóbé bėhóbe nén bən, “Hyăg.” Kénzée awě awógé nén, mómpē áhób aá, “Hyăg.” Ane awě pıd ékóbé áhyε ámwē mendıb nıme mébele bonj bad bēbe á alongé á ngındé ne á ngındé. Mod ké ahée awě ahεde’ nımén mendıb ätəd mó ngεn.

Jəne ahóbe ehób é asóg

¹⁸ Nsıme mod ké ahée etúu áte awě awógé e’yale ábe é’ténlédé á kálag tē wén təngene mekan nıme mēbenléd. Nzé mod abádé kéchéé á kálag tē wén, né Dyöb débādē mó medim nıme bétélé á kálag tē wén. ¹⁹ Mod ké ahée-’ε awě əhūd ké eyale ámın e mekan nıme méténlédé á kálag tē wén təngene mekan nıme mēbenléd, Dyöb déhūd áde asii dé e’pum é’ mel é’ bwel ábe é’bele bonj mod abé á alongé á ngındé ne á ngındé. Dyöb déhūd-tε éche etál á Dyad áde Asáá. Mmén mekan méténlédé á kálag tē wén.

²⁰ Ane awě abıde mbónj təngene nımén mekan mésyāəl ahóbe nén aá, “Ne mbále, nkwogé apε.” Ebē nē, hyăg a-Səngú Yesu.

²¹ Nsıme nıme Səngú Yesue nıbē ne bad bėsyāəl.*

* **22:21** Bad bėsyāəl; donje á kálag dé’só áwóó Bad bé Dyöb káa Bad bé Dyöb bėsyāəl.